Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XLIX
H
37
NAPOLI

XLIX
H
37.

Digitized by Google

XVIII. R. 6.

Digitized by Google

Digitized by Google

DE ORIGINE

Seraphicæ Religionis Frãciscanæ eiusq; progreſſibus, de Regularis Obſeruãciæ inſtitutione, forma administrationis ac legibus, admirabiliq; eius propagatione.

F. FRANCISCI GONZAGÆ

eiusdem Religionis Miniſtri Gn̄alis.

AD

S. D. N. SIXTVM V.

opus in quatuor partes diuiſum.

Earum quid unaquæque contineat, ſequens pagina indicabit.

Romæ.

Cũlicẽtia Superiorũ

1587

BIBLIOTECA NAZIONALE

Digitized by Google

ELENCHVS EORVM, quæ in hoc opere continentur.

IN prima huius operis parte agitur de initijs ac progreſſibus Ordinis, quoties, & quo tempore nouis legibus ſit aſtrictus, atque ad veteris diſciplinæ ſeueritatem reuocatus cùm in virorum, tum etiam in mulierum monaſterijs.

Quàm hæc Religio ſit honeſtata in cælis copia, præſtantiaq; martyrum, confeſſorum, virginum: & in terris numero, ornamentiſq; Pontificum, Cardinalium, Patriarcharum, Epiſcoporum atq; Doctorum.

Vnde originem duxerit Obſeruantia, ex qua nominamur, & de eius propagatione.

Monaſteria Obſeruantium duobus modis gubernari, alia proximè ſubiecta eſſe Miniſtro generali, alia Miniſtris prouincialibus.

Quot ſint monaſteria, quàm antiqua, quibus ornata priuilegijs, quæ proximè ſubſunt Miniſtro generali.

In ſecunda de numero, fundatione, rebus inſignibus monaſteriorum Ciſmontanorum, quæ proximè ſubſunt Miniſtris prouincialibus.

In tertia tractantur eadem de Vltramontanis.

In Quarta de Tranſmarinis, in quibus comprahenduntur monaſteria Indiæ Orientalis, Indiæ Occidentalis, nouæ Hiſpaniæ, & Regni Perurani.

ex Bibliotheca conventus S. Ludovici

SANCTISSIMO AC BEATISSIMO PATRI, ET D. N. SIXTO V. PONT. MAX.

FRATER FRANCISCVS GONZAGA ORDINIS MINORVM MINISTER GENERALIS, ET HVMILLIMVS SERVVS S.

OPVS de origine, propagatione, legibus Religionis Franciſcanæ primùm vniuersè, deinde illius ſpeciatim, quæ ex Obſeruantia nomen accepit, non ſine multis laboribus, ac vigilijs à me per hos Miniſteriatus mei annos confectum ad S.T. Sixte V. defero, ſectator ego Chriſti ſub præcipuo eius ſeruo S. Franciſco, illius inſtitutis ac legibus in parte Obſeruantium ab adoleſcentia mea innutritus, eiusq; octo ab hinc annos Miniſter, ad S.T. quæ à primis ætatis ſuæ temporibus eidem ſacroſanctæ militiæ ſe adſcripſit, & veræ pietatis ſtudio ardens ſanctiſsimæ illius diſciplinæ rationes à ſe ipſa ſeueriſsimè exegit, vtq; à cæteris obſeruarentur, enixè operam dedit, atq; in Religione per omnes honorũ gradus ad ſummum euecta, deinde in Epiſcoporum, paulò poſt in Cardinalium ordinem allecta, poſtremò Chriſti Vicarius, ſacroſanctæq; eius Eccleſiæ Præſes, exemplo, legibus, pœnis, præmijs non modò Romam, cæteroqui ſolitam ſæpe efferueſcere, atq; exundare, ſed totum prope orbem in officio continet. Neque verò in mentem mihi venit ſubuereri, vt tibi gratum futurum ſit. Quantum enim de illo detrahitur, quòd meum eſt, ideſt ab homine in agendo, nimio plus, quàm vellem, in ſcribendo autem parum exercitato proficiſcitur; tantum illi gratiæ apud

Digitized by Google

cęteros etiam (ſpero) homines, certè quidem apud S. T. id conciliabit, quòd ad ſancti Franciſci, cuius tibi amor hæret in viſceribus, honorem, & gloriam, ad Franciſcanæ ſocietatis vtilitatem, ad honeſtam etiam piorum quorumlibet hominum oblectationem ſpectat. Hac ego ſpe fretus, & librum, & me ipſum ad ſacroſanctos pedes tuos abiectus in manum iſtam benignitate, & fide præſtantem trado, ac S. T. potius pro mei muneris officio, quàm quòd id neceſſarium ſit, Religionem Franciſcanam, quæ ad Antipodas vſq; progreſſa Chriſto Domino noſtro, vt eius Vicarijs perpetuò deſeruit, etiam atque etiam commendo: vt clariſsimi iſtius ſolis tui, cuius ſalutari lumine vniuerſa Eccleſia illuſtratur & floret, ipſa quoque munificis radijs alatur, & creſcat. Deus Opt. Max. S. T. diu nobis incolumem præſtet.

Digitized by Google

PROOEMIVM.

AGITVR octauus annus, cùm Pariſijs in Comitijs generalibus ad generale Religionis meæ Miniſterium vocatus, continuò longè grauius eſſe hoc onus, quàm vires meæ ferendo eſſent, & ſenſi, & dolui. Sed quando ita Deo meo placuerat, à quo nephas eſt facti ſui rationem repoſcere, pro ſumma illius benignitate valde confidi fore, vt idem, qui onus nec opinanti impoſuerat, auxilio gratiæ ſuæ, intercedentibus præſertim ſancti patris noſtri Franciſci precibus alleuaret. Quare, vt quod poteram, præſtarem, quò minus ingenio, ac rerum vſu valebam, eò maiorem mihi diligentiam adhibendam intelligens, multos ex natu maioribus, ac prudentia præſtantibus Religionis noſtræ patribus ſum percontatus, num quis apud nos commentarius aſſeruaretur, in quo Prouinciarum, & monaſteriorum numerus, conditio, priuilegia, res inſignes, forma adminiſtrationis deſcripta eſſent. Illi verò ingenuè faſſi ſunt, ne cogitatum quidem eſſe vnquam huiuſmodi quicquam: attamen intelligere ſe, rem longè vtiliſſimam fore & ijs, qui præeſſent, & ijs, qui ſubeſſent: illis vt campos ſibi colendos tam vaſtos, ac diſſitos in vno libro, quaſi in tabula, vnico obtutu inſpicientes, quò potiſſimùm maior curarum ac laborum ſuorum pars deriuanda eſſet, cognoſcerent: his verò, vt in ea ſe Religione eſſe lætarentur, quam Deus præclara illa Abrahæ benedictione ſit proſequutus, ſemen eius multiplicans, vt aſtra cæli, multisq; alijs præſtantiſſimis muneribus honeſtarit. Quamobrem magnopere me hortabantur, vt quod ſuperiorum annorum Miniſtri pro quadam ſimplicitate omiſerant, id ego à meis ſucceſſoribus deſiderari non paterer. Mouit me optimorum patrum authoritas. Itaque non minimam hanc muneris mei partem putans, ſedulò ac diligenter in ea re, per hos octo annos verſatus, accuratisq; precibus Deo, & patri meo ſancto Franciſco, ad quorum gloriam, & Franciſcanæ Religionis matris meæ vtilitatem tantummodò ſpectabam, labores meos commendans, non longè mihi videor ab eo, quod mihi propoſueram, aberraſſe. Longum & putidum eſſet, quot mihi difficultates, atque impedimenta ſeſe obtulerint, quantisq; laboribus hoc mihi opus conſtet, commemorare. Quorum à fratribus meis, quibus hæc ſcripſi, ſi quando ex ijs non nihil ſe iuuari ſentient, hanc vnam mercedem poſtulo ipſis etiam vtilem futuram, vt pro mea, & viuentis, & viam vniuerſæ carnis ingreſſi ſalute preces ad Deum fundant. Laicis hominibus aſpera hæc, ſat ſcio, videbuntur. Nam orationis ſuauitates adhibere, nec ſi maximè voluiſſem, poteram, nec ſi poſſem, fortaſſe voluiſſem. Si qui tamen erunt qui legenda putent, inuenient interdum fortaſſe aliquid, quod ſe didiciſſe non pœniteat, & nonnulli gaudebunt ex ijs ſe maioribus ortos, quorum pietas in fundandis, & dotandis monaſterijs enituerit. Deus & mihi, & tibi amice lector benedicat, & illuminet vultum ſuum ſuper nos.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRIMA PARS PROGRESSVS, ATQVE RERVM NOTABILIVM Religionis Franciſcanæ iuxta eius œconomiam.

Beatiſsimi Patris Franciſci ſæcularis conuerſatio, origo, atque conuerſio.

DVXIT beatiſſimus pater, pauperumq́ue Patriarcha Franciſcus originem ex Vmbrica ciuitate Aſſiſio, quæ in Spoletana valle exurgens ad octauum tantum lapidem à Peruſio, ob Academiam ibi erectam, vrbe percelebri diſtat: effectuſque adoleſcens ſub patre mercatore mercimonio, vſque ad vigeſimum ſecundum ſuæ ætatis annum, vacauit. A quo tempore graui morbo correptus mercibus vale dixit, vitamq́ue in melius mutare ſtuduit. Itaque ex eo conualeſcens, ac vires pro modulo reſumens, fallacibus diuitijs, natiuoq́ue ſolo ſpretis, atque paternis laribus longè poſt ſe relictis, Romam ſe contulit, vbi vili contectus amictu, inter mendicos & ipſe voluntarius pauper conuerſari cœpit: vt vel ſic & carnem edomare, & mundum calcare poſſet. Cùmque Aſſiſium reuerſus ad quandam Crucifixi imaginem feruentius ſemel oraret, ab eaq́ue, vt labentem eius domum, omnimodamq́ue minitantem ruinam repararet, præmonitus eſſet, quicquid pecuniarum ad manus habere potuit pro eius refectione (id ſibi de materiali, atque lateritio ædificio dictum putans) liberaliſſimè contulit. Certior tamen de huiuſmodi diuini oraculi intelligentia, cui de ſpirituali potius ædificio cura eſt, diuinitus effectus, iuſſis pro modulo ſatisfacere curauit. Quam obrem aſperrimo cilicio, ſtrictiſſimoq́ue ſacco contectus, liberioris vitæ reformationem, atque pœnitentiam omnibus prædicare ſatagebat.

Primi Franciſcanorum Ordinum inſtitutio.

CVNCTIS tanti viri conuerſionē, viuendiq́ue modum ſummè admirantibus, pij aliquot viri, quibus ſana mens fuit, anno à Virgineo partu 1209. Pontificatus verò Innocentij III. ſummi Pontif. 10. ſibi adhærere cœperunt; quorum auſpicijs ſeraphicus Minorum Ordo initium ſumpſit. Cui poſtquam beatus ipſe pater, ex ſpiritus ſancti dictamine, Regulam, quam ſequeretur, præſcripſiſſet: eam præfato ſummo Pontifici Innocentio III. approbandam, cōfirmandamq́ue propoſuit. Qui pro ſua in Chriſti ſeruum beneuolentia, animique propenſione pijs eius votis, ac ſanctiſſimæ petitioni, anno ſui Pontificatus xiij. viuæ vocis oraculo, annuendum cenſuit. Sub ſummo maximi huius Pontificis ſacerdotio, quod ab anno Domini 1198. exordiū ſumpſit, ac per octodecim continuos annos, ſeptem menſes, ſexdecim dies perſeuerauit, plures ſacri Ordines, præcipuè verò patrū Dominicanorum ſub ſanctiſſimo Patriarcha Dominico, ac Franciſcanorum ſub ſeraphico patre Franciſco feliciſſimè prodière. Cùmque nouæ indies exorirentur difficultates Honorius III. ſummus itidem Pontifex, qui anno Domini 1216. præfato Innocentio in Pontificatu ſucceſſit, in eoque annos 10. menſes 7. dies 13. vixit, Franciſcanam huiuſmodi Regulam edita bulla anno ſui Pontif. viij. ac menſis Decemb. 3. Kal. confirmauit, atque pullulantem Ordinem fratrum Mendicantium catalogo aſcripſit.

Secundi

Secundi Ordinis, Clariſſarum videlicet initium.

INSTITVIT præterea ſeraphicus pater Franciſcus Clariſſarum ſororum Ordinem à beata Clara Aſſiſinate, quæ eius Primipila fuit, ſic dictum, anno à fœliciſſimo virgineo partu 1212. quando videlicet beatam ipſam Claram, coram altari glorioſiſſimæ virginis Mariæ de Angelis prope Aſſiſium, ipſo Palmarum die habitu Religionis induit. Cui & Regulam, quam primam vocant, Franciſcanæ ferè conſimilem, ex generalium Capitulorum decreto compoſitam, atque poſtmodum à Gregorio IX. Pont. Max. viuæ vocis oraculo confirmatam, præfixit. Hanc tamen ſummus Pontifex Innocentius IIII. præfati Gregorij IX. ſucceſſor, cùm ex ea nihil proprij, nihilque immobilis, aut annui redditus monialibus habere liceret, ad quarundam earum inſtantiam, anno Domini 1245. moderatus eſt. Sed beata Clara, alijsque, quibus paupertas, atque omnium reddituum alienatio in votis erat, ſupplicantibus, Generali totius Franciſcani Ordinis Miniſtro, atque eiuſdem illuſtriſſimo Protectori, vt primam Regulam à beatiſſimo patre Franciſco editam, atque à ſummo Pontifice Gregorio IX. confirmatam, quam & viuæ quoque vocis oraculo corroborauit, à ſanctimonialibus, omni poſtpoſita appellatione obſeruandam curarent, edita bulla præcepit. Creſcente tamen ſororum numero, atque priſtino earum feruore tepeſcente, ipſiſque maximè inſtantibus, ſummus Pontifex Vrbanus IIII. ſecundam Regulam edidit, ſecumque diſpenſauit, vt & annuos redditus, atque immobilia bona poſſidere poſſent. Hincque huiuſcemodi ſorores Vrbaniſtæ, ſiue de ſecunda beatæ virginis Claræ Regula dictæ veniunt. Ne verò huiuſmodi prima Regula à beatiſſimo patre Franciſco ſanctiſſimè inſtituta, atque à beata Clara acerrimè propugnata penitus aboleretur, Deus Opt. Max. anno ſalutis noſtræ 1406. ſororẽ quandam Coletam natione Burgundam, profeſſioneque Tertiariam, ſiue de Tertio beati patris Franciſci Ordine, atque omni virtute & ſanctitate inſignem excitare dignatus eſt: quæ in manibus Benedicti XIII. præfatam beatæ Claræ Regulam Niciæ profeſſa, plura Clariſſarum ſororum monaſteria, tum in Belgica, tum quoque in Celtica atque Narbonenſi Gallia, necnon & in ſuperiori Germania, non abſque maximis laboribus, difficultatibusque ex eius auctoritate reformaret, atque profligata ab eis quacunque rerum proprietate, priſtino nitori & paupertati, iuxta ſanctorum Franciſci & Claræ mentem, reſtitueret. Quorum plurima adhuc iiſdem in partibus, ſub præſtitutis ab ea legibus, ſanctiſſimè perſeuerant, nihilque immobilitatis, aut redditus admittunt, ſed ex ſola emendicatione, atque liberali piorum elargitione victitant. Nec deſunt in Hiſpanijs aliquot ſororum Clariſſarum conuentus, paucis ab hinc annis erecti, qui horum veſtigia ſectentur. Quinimmò aliorum nouiter erigendorum maxima nobis ſpes affulget.

Tertij Ordinis Franciſcani exordium.

CVM autem, ad feruentiſſimam ſeraphici patris Franciſci prædicationem, plures tum homines, tum etiam mulieres matrimonialibus legibus aſtrictæ conuerterentur, cuperentque ſibi aliquam Regulam, certaſque leges dari, quibus vitam, iuxta Euangelicæ legis perfectionem, fœlicius inſtituere poſſent: adiecit beatus ipſe pater, vt & Tertium Ordinem, quem de pœnitentia dici, atque virginibus vxoratisq; , necnon & ſolutis communem eſſe voluit, anno Dominicæ incarnationis 1221. inſtitueret. Cuius & ſi certa Regula ab ipſo beato patre Franciſco tradita non inueniatur, certiſſimum tamen eſt aliquas ſibi leges, quibus eius alumni in vtriuſque hominis conuerſatione, corporali ſcilicet & ſpirituali, vti deberent, ab eodem fuiſſe præfixas: haſque à ſummo Pontifice Nicolao IIII. in vnum collectas, & moderatas, atque in Regulæ formam à præfatis Tertiarijs tum ſolutis, tum quoque vxoratis obſeruandæ redactas. Quem quidem Ordinem Honorius III. Pont. max. confirmauit, & Gregorius IX. Innocentius IIII. atque Nicolaus IIII. ſummi itidem Pontifices plurimis fauoribus, atque priuilegijs proſequuti ſunt. Cùm igitur ſacra hæc Tertiariorum Confraternitas indies magis, magiſque excreſceret, meliusque audiret, illuſtriſſima ſimulatque pientiſſima Angelina à Termis,

Ciuitellæ apud Brutios Comitiſſa, coacta bona illuſtrium iuuencularum manu, Fulgineæ, quæ Vmbriæ Ciuitas eſt, & Conuentum ſub titulo ſanctæ Annæ ſibi conſtruxit, & illum cum ſocijs ingreſſa tribus monaſticis votis, caſtitatis ſcilicet, obedientiæ, atque paupertatis emiſſis, ibidem ad mortem vſque ſanctiſſimè perſeuerauit. Cuius exemplo quamplurimæ aliæ virgines permotæ, collatis in medium proprijs facultatibus, octo Monaſteria, in quibus ſub habitu, atque legibus Tertij Ordinis beatiſſimi patris Franciſci conuiuerent, in diuerſis Italiæ partibus poſt breuiſſimi temporis ſpacium ædificari curarunt: Et ab his ſacra Tertiariorum Religio initium ſumpſit. Quam & Martinus V. & Eugenius IIII. Pont. max. ſtatutis, atque apoſtolicis conceſſionibus honeſtarunt. Cùmque ad harum Sororum exemplum plurimi quoque viri & cœnobia erexiſſent, & ibidem ſub habitu, & norma præfati Tertij Ordinis, triplici monaſtico voto emiſſo, religioſè commorarentur, & iſti, atque illæ ſupra modum multiplicarentur, Leo X. Pont. max. huiuſmodi Tertium Ordinem confirmauit, ſibique propriam Regulam, ab ea quam Nicolaus Papa IIII. prius condiderat vtcunque diſſimilem, anno Dominicæ incarnationis 1521. die verò 20. menſis Ianuarij, ſed Pontificatus eius anno 8. præſcripſit.

Minoritici Ordinis declinatio, ac Cæſarenorum patrum initium.

VIX Seraphicus pater hæc pro ſua prudentia & zelo debitè, ſanctèque diſpoſuerat, cùm Frãciſcana Religio ab illa recta viuendi linea ab ipſo præfixa declinare cœperit. Sed inſigni tum beatiſſimi patris Franciſci, tum quoque beati patris Antonij de Padua, atque ſolerti opera effectum eſt, vt vnde deflexerit, eò fœlicius redierit. His tamen vita functis, ac ſuccreſcentibus legitimis quibuſdam cauſis noſter Ordo, ſub Innocẽtio IIII. Pont. max. circa annum à mundi redemptione 1244. ab Ordinis verò inſtitutione 35. & annuos redditus, & rerum immobilium dominium ac proprietatem (in communi tamen) primæua illa paupertate, quæ totius Minoritici ædificij firmiſſimum fundamentum, ac tutiſſima baſis eſt, vtcunque relegata ex pontificia diſpenſatione admiſit. Quamobrem aliquot patres præfatæ paupertatis zelotes, qui & ab eorum patre Cæſareo Cæſareni dicti ſunt, ſyluas, atque ſolitaria loca petentes, ibidem per ſexaginta & tres continuos annos, juxta primæuam Franciſcani Ordinis inſtitutionem, perſeuerauerunt: Et ab his prima noſtri Ordinis reformatio ſumpſit exordium. Fauebat huiuſmodi patribus reuerendiſſimus pater frater Raymundus Gaufredi, qui, anno à ſalutifera mundi redemptione 1289. & à Franciſcano Ordine erecto 81. in Capitulo generali Reatino, ſub Nicolao IIII. Pont. max. eius Præſide, in xiij. Generalem totius Minoritici Inſtituti Miniſtrum electus fuit: eaque de cauſa eo totius Ordinis ſummo Moderatore illis benè fuit.

Patrum Clarenorum exordium, progreſſus, atq; diuiſio.

SVB hoc pientiſſimo patre aliquot fratres arctiorem vitam anhelantes à beato Petro Cœleſtino V. qui tunc totius Eccleſiæ militantis clauum tenebat, ſuæ Regulæ literaliter, & vti ſimpliciter ſonat, ſegregatim ab alijs, qui pontificijs priuilegijs gauderent, obſeruandæ facultatem obtinuère. Horum Anteſignanus fuit doctiſſimus quidam pater, ac frater Angelus de Cingulo, quod Anconitanæ Marchiæ oppidum eſt; cuius in ſacris concionibus facundia, atque doctrina, nec non & linguæ Græcæ peritia illis temporibus mirabilis fuit. Nam & Ioannis Climachi pijſſimum opus, & Macharij dialogum, & libellum quendam diui Ioannis Chriſoſtomi polito, elegantiſſimoque ſtylo, ex Græco in Latinum tranſtulit & plurimos à vicijs ad virtutes conuerſos ſuis concionibus, atque adhortationibus Chriſto Seruatori peperit. Is ergo cùm ſuæ Regulæ, quam & fideliſſimè, acutiſſimeque expoſuit, zelantiſſimus eſſet, ſub Adulpho Germanorum Imperatore, circa annum Domini 1294. à præfato ſummo Pontifice Cœleſtino V. cui etiam familiariſſimus fuit, dipploma, quo ſibi vitam eremiticam, qua ex eiuſdem ſummi Pontificis auctoritate ſolus aliquandiu gauiſus fuerat, cùm ſibi adhęrere volentibus ducere, fratres recipere, atque aliqua loca in ſolitudinibus erigere liceret, donec tandem negocijs pro

voto

voto ſuccedentibus, tranquilliori vita frui poſſet (tenebatur ſiquidem, rebus Religionis in melius compoſitis, ſe illi denuò coniungere) impetrauit, atque in Montem clarum, à quo tum ipſe, tum eius ſequaces Clareni ſunt appellati, pedem ibi cum ſuis fixurus primò conceſſit. Quibus denique omnibus pro voto, & facta ſibi facultate conſtitutis, atque plurimis religioſis hinc inde collectis, nec non & aliquibus Monaſterijs, ſiue potius Eremitorijs (licet enim in huiuſmodi ſeparatione fratres Minores,atque Franciſcani ſtatus reformatores haberi ſemper voluerint, in habitu tamen,qui eremiticus omnino erat, vnde & Eremitæ paſſim ab omnibus appellabantur, & in ædificiorum forma maximè à reliquis Minoribus differebant) deſertis in locis pauperrimè conſtructis, cumprimùm præfatus ſummus Pontifex Cœleſtinus V. Pontificatui renunciaſſet, ſibi ſuoque gregi ſummopere ob huiuſmodi ſeparationem timens, communique paci atque quieti conſulere cupiens, in Græcorum partes ſimul cum eo ſeceſſit. Cùmque à reuerendiſſimo patre fratre Ioanne de Muro, qui Ananię, anno à Dominica natiuitate 1296. prętato reuerendiſſimo patri fratri Raymundo Gaufredi in Generalatus officio ſucceſſit, ſub omnimodę tranquillitatis pollicitatione, tum ipſe, tum quoque eius aſſeclę in Italiam reuocati fuerint, nunquam tamen ſe cæteris coniungere voluerunt, ſed ad tempora vſque Sixti IIII. Pont.max. nempè vſque ad annum Domini 1477.cœpto in viuendi modo,ſub Ordinariorum ferula perſeuerarunt. Quod ita eſſe ex eiuſdem Sixti IIII.apoſtolico breui, dato eodem anno 1477. Pontificatus verò ſui vj.ad inſtantem petitionem reuerendiſſimi patris fratris Franciſci Sanſonis totius tunc noſtri ordinis Generalis Miniſtri, quod in Eccleſia ſanctę Marię de Angelis prope Aſſiſium aſſeruatur,& ab huiuſmodi verbis exorditur: Eremitis ſancti Franciſci &c. manifeſtiſſimè conſtat. Cuius quidem apoſtolici breuis tenore prętati fratres Clareni, quorum pater frater Angelus à Cingulo multis retroactis annis antea in quodam Neapolitani regni monaſterio ſarcina carnis ſolutus migrauerat ad Dominum,Franciſcano Ordini coniuncti ſunt. Ea tamen lege, vt Miniſtro tantùm Generali ſub proprio pręlato, qui Generalis Miniſtri Vicarius diceretur,non autem Prouincialibus Miniſtris parere tenerentur. Permanſit nihilominus in propoſito, ſub pręfatorum videlicet Ordinariorum cura,bona eorum pars: quę tamen temporis ſucceſſu abſumpta eſt. Antequam huiuſmodi tranſitus contingeret, prętati Clareni & nomine & habitu ab inuicem, atque ab alijs, tum Conuentualibus,tum quoque Obſeruantibus Franciſcanis diſtinguebantur. Ab inuicem quidem: quia qui Epiſcoporum dictis audiebant breui habitu, ſimplicique capucio, ante & retro ad cordam vſque piramidali forma pendente, cui à tergo pannea lingua hęrebat, vtebantur, & Aclareni, ſiue Clarenuli appellitabantur. Alij verò qui Generali Miniſtro obediebant conſimili habitu, dempta penſili illa lingua, omnino amiciebantur, fratresque Clareni dicti ſunt. Sed ab Obſeruantibus, cæteriſque Conuentualibus Franciſcanis, quibus longior, latior, atque honeſtior habitus, duplexque capucium eſt, in omnibus ferè diſcriminabantur. Ab his igitur Clarenis ſecunda, vel potius prima Franciſcani Ordinis reformatio, poſt eius inſtitutionem, exordium ſumpſit. Nam Cæſareni, de quibus ſuperius, extincto eorum capite, venerabili ſcilicet patre fratre Cæſareo Spirenſi,derelictos à ſe Conuentus repetere compulſi ſunt. Et ſi qui fuerint alij, qui,in perfectionem vitam inhiantes,omnem rerum proprietatem à ſe eliminatam exoptarint, ne tamen rerum nouatores haberentur, ſuis ſe pellibus continentes, meliori quo poterant modo, non abſque maximo animi dolore cæteris conuiuebant. Vnus tamen fuit venerabilis pater,ac ſanctæ paupertatis egregius zelator frater Ioannes de Vallibus ſacerdos, qui iſta omnia floccifaciens, poſt multas ſuperatas difficultates,ſua conſtanti perſeuerantia à Miniſtro Generali locum Piſtię,ſiue Bruliani in florido colle obtinuit, in quo cum fratre Gentili à Spoleto Prouinciæ ſancti Franciſci alumno, ac profeſſione laico, qui & frater Paulutius de Fulgineo vocatus fuit, alijſque paucis eiuſdem ingenij ſe ſequentibus, ſub Generalis, atque Prouincialis Miniſtrorum cura, & obedientia ſanctiſſimè iuxta Regulæ exigentiam atque genuinum ſenſum, quo ad vixit, perſeuerauit. Quo denique vita, non abſque ſanctitatis opinione, functo, Prouincialis ſancti Franciſci Miniſter aliquam in Ordine ſciſſuram,atque diuiſionem pertimeſcens,eos ab inuicem ſeparauit, ac per diuerſa Prouinciæ ſancti Franciſci loca diſtribuit.

Obſeruantiæ regularis exordium apud Italos.

CVM præfatus frater Gentilis à Spoleto, defuncti fratris Iohannis de Vallibus ſtrenuus imitator, cœptum viuendi modum ſibi proſequendum ſtatuiſſet, tam diu ſibi laborandum cenſuit, quouſque ſe, ac ſuos ſequaces ablato loco reſtitueret. Nec eum ſua ſpes, aut cura fefellerunt: Nam quorundam nobilium fauore vſus, à ſummo Pontifice Clemente VI. præfatum Bruliani locum, atque alia tria, Carceris videlicet, Eremitæ, atque Montis Lucij ſupra Spoletum in præfata ſancti Franciſci Prouincia impetrauit. Inſuper &, vt in eorum ſingulis duodecim fratres, vel ex conuentibus aduentantes, vel ex ſecularibus Minoritico habitu induendos, conſtituere poſſet, ab eodem Pont. max. obtinuit. Cùmque & his cedere tum ipſe, tum quoque eius ſocij ex Pontificia auctoritate coacti fuiſſent: quidam frater Paulus de Trincis à Fulgineo laicus, illuſtriſſimi cuiuſdam domini Hugolini de Trincis, eius conſanguinei, ac oppidi Fulginei domini temporalis fauore vſus, eadem loca reuerendiſſimo patre fratre Thoma de Frigniano, ſiue Mutinenſe totius Ordinis noſtri Generali Miniſtro ſibi propitio, anno à Chriſto ſeruatore nato 1368. recuperauit: inſuper & obtinuit, quatenus ibidem cum quatuor, aut quinque ſocijs eiuſdem vitæ claris imitatoribus ſeparatim ab alijs patribus, victitare poſſet. Cui, cùm venerabiles patres frater Angelus à Monteleonis, ac frater Ioannes à Stronconio, ambo prædicatores, atque viri ſanctiſſimi ambo, adhæſiſſent, quamplurimi alij religioſi ex eorum optimo odore allecti ſibi adiuncti ſunt. Ita vt non poſt multum temporis, vndecim loca eidẽ fratri Paulo a ſanctiſſimo domino Gregorio Papa XI. Villæ nouæ apud Auinionem conceſſa, quæ olim à beatiſſimo patre Franciſco ædificata à patribus ob eorum aſperitatem derelicta fuerant, omnino repleuerint. Quibus omnibus, ſibique ſucceſſuris Gregorius XI. Pont. max. plenariam omnium exceſſuum indulgentiam, pro ſua in naſcentem familiam pietate, animique propenſione, edita etiam plumbea bulla, quæ habetur in conuentu ſancti Damiani prope Aſſiſium, impertitus eſt. Et hic primus ſpiritualis fauor, primaque Pontificia gratia Obſeruantibus fratribus conceſſa extitit. Acceſſerunt quoque ijſdem fratribus ex apoſtolica auctoritate alia quædam ab his loca in Prouincia Romana: præſertim in Reatino territorio, atque in Prouincia Marchiæ. Succeſſit præterea præfato reuerendiſſimo patri fratri Thomæ de Frigniano in officio Generalatus reuerendiſſimus pater frater Leonardus de Giffono, anno Domini 1373. qui pullulantem huiuſmodi congregationem maximis fauoribus, maximaque beneuolentia proſequutus eſt: prædictumque fratrem Paulum de Trincis, editis patentibus literis, in ſuo viuendi modo confortauit, confirmauitque, nec non & omnium Eremitoriorum Guardianum inſtituit. Cuius reuerendiſſimi patris pietatem imitantes reuerendiſſimi quoque patres frater Ludouicus Venetus xxv. frater Petrus de Caſſana xxvj. ac frater Martinus a ſancto Georgio Ripalenſis xxvij. Generales Miniſtri, præmemoratum fratrem Paulum, ſibique creditum gregem plurimis honoribus, ac beneficijs cumularunt. Quibus ſubſcribens reuerendiſſimus pater frater Henricus Aſtenſis xxviij. Generalis Miniſter, anno à Dominica natiuitate 1388. ab Ordine verò inſtituto 180. eundem fratrem Paulum de Trincis ſupra omnia fratrum reformatorũ Prouinciarum, tum ſancti Franciſci, tum Romanæ, tum quoque Marchiæ loca, ſiue Eremitoria (ſic enim huiuſmodi domus appellabantur) ſuum inſtituit Commiſſarium; ac denique ſequenti biennio, anno videlicet 1390. plenariam eidem, ſuos quocunque vellet tranſmittendi fratres poteſtatem fecit. Qui, cùm eſſet ſenio iam confectus, atque omnino decrepitus, venerabilem patrem fratrem Ioannem à Stronconio, eximiæ ſanctitatis virum, in ſui coadiutorem aſſumpſit, ſuaſque ſibi vices committens, omnium Eremitoriorum, ex Generalis Miniſtri auctoritate, viſitatorem conſtituit. Venerabilis autem pater Ioannes à Stronconio, aſcito ſibi in ſocium ſtrenuo ſuæ profeſſionis zelatore, patre videlicet Angelo à Monteleonis (cuius ſuperius mentio facta eſt) in Tuſciæ Prouinciam conceſſit, ibidemque quatuor loca, nempè Feſularum, Columbarij, Cetonæ, atque ſancti Proceſſi ex credito ſibi munere recepit, fratribuſque inſtruxit: ac tum demùm venerabilibus patribus, fratre nempè Paulo de Trincis Fulginei, ac fratre Angelo à

gelo à Monteleonis apud præfatum ſancti Proceſſi locum, vita, non abſq; maxima ſanctitatis opinione, atque miraculorum patratione, functis, ſupra omnia memorata loca, ſiue Eremitoria à reuerendiſſimo patre fratre Antonio à Pyreto xxix. Generali Miniſtro eius Commiſſarius inſtitutus eſt: illiſque per aliquot annos, ſcilicet ad annum vſque à Chriſto ſeruatore in terris nato 1420. & ab Ordinis origine 212. ex eadem auctoritate vigilantiſſimè, ſanctiſſimequè præfuit.

De ſchiſmate, tum in Eccleſia catholica, tum quoque in noſtro Ordine oborto.

FVIT per id tempus non parum, idque multis annis, periculoſis fluctibus agitata, ob exortum ſchisma, Apoſtoli Petri nauicula, contendentibus videlicet Vrbano VI. vero ſummo Pontifice, ac Romæ canonicè ad Pontificatum aſſumpto: Et Clemente vij. pſeudo-Papa, & Auinionis imprudenter electo, de eius clauo regendo. Quamobrem Hiſpani, Galli, atque Angli, demptis Luſitanis, iſti, tanquam legitimo Corypheį Apoſtolorum ſucceſſori, parendum fore aſſeuerabant. Itali verò, ſuperioreſque Germani neutiquam, ſed illi, Vrbano videlicet, obtemperandum mordicus contendebant. Quorum diuiſam factionem diuiſi quoque inter ſe fratres ſectantes (ſi diuo Antonino Archiepiſcopo Florentino aurem accommodare velimus) quotquot ex præmemoratis Germanis, atque Italis erant, electo ſibi proprio Generali Miniſtro, Vrbano adhæſerunt. Hiſpani vero, Galli, atque Angli, conſtituto ſibi quoque peculiari alio Generali Miniſtro, Clementis partes tenuêre. Donec tandem Oecumenico Concilio Conſtantiæ celebrato, atq; tribus Pontificibus iuri cedentibus, nempè Iohanne XXIII. Gregorio XII. & Benedicto XIII. Martinus V. in ſummum Pontificem canonicè electus, ac militanti Eccleſiæ vnitas reſtituta, nec non & reuerendiſſimus pater frater Antonius de Maſſa in totius Ordinis xxxj. Generalem Miniſtrum, exauthoratis alijs, canonicè, ac ritè creatus eſt. Succeſſit hic pater in officio Generalatus reuerendiſſimo patri fratri Angelo Saluetto Senenſi, cuius pronitas in Obſeruantes ſuæ Regulæ fratres, atque beneuolentia non obſcurè elucuit. Is enim venerabili patri fratri Ioanni à Stronconio ex hac vita migranti beatum patrem Bernardinum de Senis in Prouincijs ſancti Franciſci, & Tuſciæ ſuper Obſeruantes patres in officio Vicariatus ſuffecit. Quo tamen officio functo, fœlix Obſeruantum progreſſus retardari cœpit. Quapropter eius Zelatores à Martino V. & à reliquo Conſtantienſe Concilio ſupplices petiêre, vt amotis huiuſmodi impedimentis Franciſcanam regularem obſeruãtiam, non ita dudum fœliciſſimè currentem, paterno fauore proſequi dignarentur: quatenus tantis auſpicijs ad præmeditatam metam aliquãdo peruenire poſſet. Excepti itaque humaniſſimè, à tanto cœtu, quicquid humiliter petierant, pro votis aſſequuti ſunt. Præſertim Galli, atque Burgundi, vt paulò inferius dicemus. Creuit itaque eo temporis, mirumque in modum aucta fuit regularis Obſeruantia in Hiſpania, Gallia, præcipuè verò in Italia, beneuolentia, & pietate præfati ſummi Pontificis Martini V. cuius auctoritate Siciliæ Prouincia, non ita paruum progreſſum in ea fecit: & Apuliæ, nec non & Calabriæ Prouinciæ ab Obſeruantibus patribus, in eadem regulari diſciplina fundatæ, erectæque ſunt. Tantus præterea fuit huius ſummi Pontificis ad Minoriticum Ordinem affectus, vt conantibus quibuſdam ſancta loca Hieroſolymitana, videlicet Montis Syon, ſancti Sepulchri, beatiſſimæ Dominæ noſtræ in Valle Ioſaphat, atque Bethlehemiticum, à Franciſcanis fratribus pacificè diu poſſeſſa, atque inhabitata in dubium reuocare, ac ſub iudice conſtituere, in faciem, commiſſa reuerendiſſimo Ioanni Hieroſolymitano, atque Gradenſi Patriarchæ totius cauſæ diſcuſſione, reſtiterit: ac diffinitiuam ſententiam à præfato Patriarcha in Minorum fauorem latam ſuo calculo, ex apoſtolica auctoritate comprobarit, confirmaritque. Quidni regularis Obſeruantiæ ædificium tantùm incrementi, tantumque ſplendoris, tam paruo temporis ſpatio acceperit? ac fœliciores progreſſus temporis ſucceſſu fecerit: cùm iacto ſuper profundiſſimam beatorum patrum Pauli de Trincis, Ioannis à Stronconio, atque Angeli à Monteleonis humilitatem, vitæque ſanctimoniam fundamento, ſui opifices, atque promotores habuerit

habuerit non minoris ſanctitatis viros, beatos videlicet patres Bernardinum à Senis, Ioannem Capiſtranum, Iacobum à Marchia, & Albertum à Sartiano. Qui firmiſſimæ quatuor baſes, quibus vniuerſa innitebatur ſtructura, quatuor ſtrenui duces, qui cęteris fœliciſſimum præbuére ducatum, ac tandem quatuor ſonoræ atque indefeſſæ tubæ fuére, ad quarum potentiſſimum clangorem plurimi ex Italia, Germania ſuperiori, Bohemia, Polonia, atque Vngaria, contemptis ſeculo, eiusque pompis, atque illecebris, regularis obſeruantiæ teſſeram acceperunt, illique fideliſſimè inſudarunt. Deſinet ergo mirari huiuſmodi fœlicem ſucceſſum quicunque ille fuerit, ſi præfatorum patrum eximiam ſanctitatem, pietatem, doctrinam, promptam obedientiam, veram humilitatem, atque exantlatos pro catholica Eccleſia labores, nec non ſummi Pontificis Martini V. ac Conſtantienſis Concilij erga eos, eorumque ſequaces & imitatores beneuolentiam non lippis (vt aiunt) oculis fuerit contemplatus.

Origo regularis Obſeruantiæ apud Gallos.

EGIMVS ſuperius de origine regularis Obſeruantiæ in Italia, reſtat vt modò (ſi pollicitis ſtare velimus) eiuſdem ortum in Gallijs paucis perſtringamus. Cùm igitur ob obortum ſchiſma res in deterius tenderent, fratresque Minores liberiùs in Gallia viuerent, venerabiles quidam tres patres ex Turoniæ Prouincia ſui ſtatus zelotes, quibus ea viuendi licentia minus arridebat, reuerendiſſimo patri fratri Antonio de Pyreto Generali Miniſtro, anno Domini 1388. vt illis locum aliquem, in quo remotè ab alijs iuxta Regulæ rationem victitare poſſent, concedere dignaretur, humiliter ſupplicarunt. Et accepto pro votis mandato reuerendum patrem fratrem Ioannem Philippi, tunc illius Prouinciæ Miniſtrum accedentes Mirabelanum conuentum in Pictauienſis Epiſcopatus Diœceſi ſitum ab eo humaniſſimè impetrarunt: inibique, vſque ad præfati patris Ioannis Philippi obitum, cum quibuſdam alijs eiuſdem propoſiti fratribus ſibi adiunctis quietiſſimè, ac maxima cum laude perſeuerarunt. Quorum laudabili vita moti aliquot proceres vndecim loca diuerſis in partibus, in quibus iuxta eum viuendi ritum commorari poſſent, ex apoſtolica auctoritate ſuis ſumptibus erexerunt. Sed præfato patre Ioanne Philippi, qui illis ſummopere fauit, ſarcina carnis ſoluto de ijs locis deturbati ſunt. Atqui reuerendiſſimus pater frater Antonius Pyretus ea de re certior factus à Benedicto xiij. apoſtolicas literas impetrauit, quibus & illis ablata domicilia reſtituit, & in proprium prælatum, ſub Vicarij ſiue Commiſſarij titulo, venerabilem patrem fratrem Thomam de Curte, qui eorum curam gereret, præfecit. Inde verò ex Alexandri V. ac Ioannis xxiij. mandato eiecti, vt ſuis rebus conſulerent, Conſtantienſe Concilium petiêre. A quo tandem plures gratias, pluraque priuilegia ſuum ſtatum concernentia, atque regularium Obſeruantum titulum retulêre. Id autem ita eſſe manifeſtè oſtendunt patentes literæ in eorum fauorem à præfati generalis Concilij patribus datæ, quorum initium eſt: Sacroſancta, & generalis ſynodus Conſtantienſis dilectis Eccleſiæ filijs Generali, & Prouincialibus Miniſtris, & Cuſtodibus, cęteriſque Ordinis Minorum profeſſoribus &c. Eximens præterea præmemorata generalis ſynodus Conſtantienſis huiuſmodi fratres Obſeruantes à patrum Miniſtrorum obedientia, illis proprij Prouincialis Vicarij eligendi ex ſe ipſis facultatem in qualibet trium Prouinciarum, Turoniæ videlicet, Burgundiæ, atque Franciæ (nam præfati duodecim Conuentus his inſerti erant) impertita eſt. Qui tamen Prouincialis Vicarius à Prouinciali Miniſtro confirmandus veniret. Quod ſi poſt elapſum triduum huiuſmodi confirmationem ab eo non accepiſſet, ipſo facto in officio confirmatus haberetur. Inſuper præfatos patres Obſeruantes plurimis alijs honoribus, vt ex præmemoratis literis ſatis patebit, proſequentes, voluêre ijdem ſacri Concilij patres, vt tres illi Prouinciales Vicarij cum ſuis diſcretis (habebat ſiquidem quælibet Prouincia Vicarium Prouincialem, atque diſcretum) vnum aliquem patrem in Generalem Vicarium, qui tribus prædictis Prouincijs præeſſet eligerent, confirmandumque Generali totius Ordinis Miniſtro proponerent. A quo ſi infra triduum ab ea propoſitione non veniret confirmatus, ſe ipſo huiuſcemodi confirmationem (vt diximus de Prouincialibus Vicarijs) adeptus eſſe cenſeretur. Huic patrum Conſtantienſis Concilij prouidæ deter-

dæ determinationi, ſiue prouiſioni ſubſcripſit, anno à Chriſto Seruatore nato 1418. Pontificatus verò ſui iij. ſummus Pontifex Martinus V. (de quo ſupra) illique alia quædam priuilegia in eorundem Obſeruatum fauorem adiecit. Cùm autem patribus Obſeruantibus non ſatis per Conſtantienſe Concilium proſpectum videretur, alia quædam ſibi adhuc adijcienda fore exiſtimauit pius ipſe ſummus Pontifex. A ſupradicto igitur empore in his tribus Prouincijs, nempè Burgundiæ, Franciæ, atque Turoniæ regularis Obſeruantia ſtabilita fuit, poſtquam (vt prælibauimus) per vigintiquinque annos antea ibidem plantata fuiſſet.

Ortus regularis Obſeruantiæ apud Hiſpanos.

Iiſdem ferè temporibus, vel paulò ante quàm patres (de quibus ſuperius) regulari Obſeruantiæ in Gallijs initium darent, venerabilis quidam, ac eximiæ ſanctitatis pater frater Petrus Villacretius natione Hiſpanus, atque Prouinciæ Caſtellę alumnus, nec non ſacræ Theologiæ Magiſter, cùm in pauperiorem, auſterioremque vitam inhiaret, quoddam ſpecu prope oppidum ſancti Petri de Arlanza ex ſuperiorum licẽtia petijt, ibidemq; per viginti continuos annos in ſumma paupertate, rigiditate, atque pœnitentia perſeuerauit: illud ſemper alta mente reuoluens, qualiter Franciſcanum, iam ſummè in Hiſpania, à primæua ſui inſtitutione collapſum Ordinem, eò, vnde deflexus videbatur, reducere, ac priſtino nitori reſtituere poſſet. Conſiderabat ſiquidem ipſe pater rem eſſe omnino maximi ponderis, atque diſcriminibus, difficultatibusque plenam. Tandem vt generoſus catulus, qui ad tempus, tanquam deliberans, vireſque reſumens, deliteſcit, & è latebris egrediens, quodcunque periculi genus paruipendens, in nudos prorumpit enſes, diuino repletus ſpiritu, ſummoque feruore incenſus, omni poſtpoſita cunctatione, Conuentum ſanctæ Mariæ de Saliceto ſacrum, inter medios fines oppidorum Tendiliæ atque Pennaluerij, à fundamentis erexit, inibique Franciſcanæ Obſeruantię regularis prima ſemina iecit. Quæ adeò excreuerunt, vt eorum fructus ad reliquas Hiſpaniæ Prouincias dimanarint. Aſſequutus deinde hominem ſibi per omnia ſimilem, ac omnino ſecundum cor ſuum, nempè ſummæ religionis virum, ac patrem fratrem Petrum à Regalada Pincianum, qui & ſpiritu prophetico donatus fuit, illum ſuis moribus, ac pijſſimis deſiderijs informauit, eiuſque opera ſummè adiutus deuotiſſimos quatuor Conuentus, videlicet Dominæ noſtræ de Saliceto Toletanę Diœceſis, Aquilariæ Diœceſis Palẽtinæ, Tribuli (vulgò del Abrojo) ad ſextum lapidem ab oppido Valliſoleto, & ſancti Antonij ſiue ſancti Iuliani de Capraria ædificauit, fratribuſque zelotibus, ac regularis Obſeruantiæ ſectatoribus ſui per omnia ſimilibus inſtruxit, atque ſanctiſſimis legibus, quibus naſcens, tenerrimuſque Ordo conſepiretur, confouereturque, communiuit: ac tandem Conſtantienſe Concilium, licet ſenio confectus accedens, ab eo pro pullulante illa Religionis Franciſcanæ plantula priuilegia Gallis Obſeruantibus conceſſa (de quibus ſupra) retulit: inſuper & à ſummo Pontifice Martino V. impetrauit, vt in præfatis duobus Conuentibus Aquilariæ, & Tribuli ſtatuta à ſeraphico patre noſtro Franciſco Monaſterio Sanctæ Mariæ de Angelis olim præfixa, deinceps obſeruarentur. Is igitur tantus pater poſtquam omnia, pro facta ſibi facultate, ſuauiſſimè diſpoſuiſſet, neophitum gregem ſuo ſucceſſori, atque chariſſimo diſcipulo, patri videlicet Petro Pinciano committens, in Minoritico Conuentu, qui Hiſpanico idiomate Peñafiel nuncupatur, diem vitæ ſuæ clauſit extremum: quem & in ipſomet Conuentus ingreſſu prædixerat, inquiens; Hæc requies mea in ſæculum ſæculi. His duobus ducibus acceſſerat & tertius ſimili virtute, ſimilique benè inſtituendę Religionis zelo præditus pater ac frater Petrus à Sanctoyo, qui cùm eſſet ſęcularis ſacerdos, eo ipſo die quo ſacerdotij primitias altiſſimo offerre decreuerat, inſalutato (vt aiunt) hoſpite, ideſt parentibus, & amicis, qui ad ſolemnia conuenerant, nullo pacto præmonitis, ad Minoriticum Caſtrixerizij Monaſterium, quod patribus Conuentualibus parebat, conuolauit, religioſoque habitu mox ibi indutus ad nouum Aquilariæ domicilium, Obſeruantibus illis fratribus aſſociandus, atque à beato patre Petro Villacretio eius Præſide optimis moribus imbuendus ſe tranſtulit. Vnde poſt ſolemne votum emiſſum, ex ſuperiorum facultate, Hieroſolymam, ea ſanctiſſima loca

viſitaturus

viſitaturus, ſe contulit. Ex qua in Italiam reuerſus plurima ibidem à beato patre Bernardino de Senis Regularis Obſeruantiæ ſtatum, atque candorem concernentia didicit. Quibus denique apprimè imbutus propriam Caſtellæ Prouinciam remeauit, ibidemque non pauca loca ſub Regularis Obſeruantiæ legibus conſtruxit, redegitque: de quorum numero fuit Valiſoletanus conuentus: ac tandem, poſtquam eius Cuſtodiæ, quæ tunc extra Montes appellabatur, nunc autem Conceptionis Prouincia dicitur, primum Cuſtodem ſanctiſſimè egiſſet, atque introductam à ſanctiſſimis patribus Petro Villacretio, ac Petro Pinciano ſiue de Regalada fœliciter in Hiſpaniam RegularemObſeruantiam fęlicius auxiſſet, anno à mundi redemptione 1431. cum maximo ſanctitatis odore Valiſoleti in Domino obdormiuit, atque in Minoritico conuentu honorificè ſepultus eſt. Hi ſunt Regularis Obſeruantiæ primi apud Hiſpanos authores, atque egregij fundatores, qui licet eo in opere Gallos præuenerint, eos tamen hoc loco ponendos cenſui: tum quia poſterius ad Concilium confugerint, tum etiam quia patres Galli prius Vicarios Prouinciales, atque Generalem à præfatis Conſtātienſis Concilij patribus, ſummoque Pontifice Martino V. (vt ſuperius diximus) obtinuerint. Nam huiuſmodi Vicariorum munus non à Conſtantienſi Synodo, ſed à præfato Martino V. ad inſtantiam Ioannis eius nominis ij. Legionis atque Caſtellæ Regis patribus Hiſpanis conceſſum, & ab Eugenio IIII. ſummo Pontifice virtute cuiuſdam bullæ, cuius initium eſt: Ex apoſtolicæ nobis deſuper iniunctæ &c. ad ſereniſſimæ Mariæ Ferdinandi Aragonum Regis filiæ, atque præfati Ioannis Regis vxoris inſtantes preces, anno Domini 1434. iiſdem confirmatum fuit. Introducta igitur (vt proloquuti ſumus) Regulari Obſeruantia à pręmemoratis patribus in Hiſpaniam, atque mirum in modum ab altero corū, nempe à venerabili patre Petro à Sanctojo aucta, cùm eius ſequaces poſt ipſius obitum nouem conuentus, ſub titulo Cuſtodiæ Sanctojanæ, vel extra Montes, obtinerent, cuperentque plurimis patribus Conuentualibus, ac ſęcularibus ſe illis indies coniungentibus, alia loca pro cōmodiori habitatione acquirere, atque Cuſtodiam dilatare, ſancti Iacobi Prouinciam penetrantes, conuentus Corunnienſem apud Gallecos, Beneuentanum, Zamorenſem, atque Salamantinum, & aliquot alios apud veteres Caſtellanos ex apoſtolica auctoritate obtinuêre. Quibus omnibus vnicus tantum pater ſub Cuſtodis, ſiue Commiſſarij titulo, præerat. Idque munus vſque ad annum à virgineo partu 1447. quo ex Eugenij IIII. Pont. max. decreto (vt inferius meminerimus) & Prouinciæ diſtinctæ, & Prouinciales Vicarij inſtituti ſunt, perſeuerauit. Inter cęteros à prędictis patribus Villacretio, Pinciano ſiue Regalada, atque Sanctojo Hiſpanicæ Regularis Obſeruantiæ auctores, atque ſtrenuos promotores longè emicuére venerabiles patres fratres Lopetius à Salazar, eiuſdem patris Petri Villacretij non ſurdus auditor, nec piger imitator, qui Cuſtodiæ ſanctæ Mariæ Minorum, cui Burgenſis Prouincia ſucceſſit, inclytus fundator fuit, & ſtrenuus, doctiſſimusque pater frater Alphonſus Boroxius ſacræ Theologiæ Magiſter, qui cùm Prouincialatus officio apud patres Conuentuales in Prouincia Caſtellæ functus fuiſſet, ſe ad Sanctojanam Cuſtodiam illis relictis, ſub Regulari Obſeruantia deinceps militaturus, tranſtulit, illamque ſua opera mirum in modum ampliauit, atque plurimas domos in omnibus Prouinciæ Caſtellæ Cuſtodijs (quæ tunc ſex tantum numero erant) vel redditibus eliminatis, ex Pontificio indulto, reformauit, vel de nouo ædificauit: ac tandem poſt Eugenianum decretum (cuius inferius mentio fiet) primus Prouinciæ Caſtellæ Prouincialis Vicarius fuit, & Regularem Obſeruantiam mirum in modum per Hiſpaniam propagauit. Obijt mortem tantus hic vir, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1469. Occaniæ, nobilemque ſepulturam in maiori Minoritici conuentus ſacello nactus eſt: cuius anima cum ſpiritibus illis cœleſtibus beari exiſtimatur.

Origo Regularis Obſeruantiæ in Portugalia.

NVLLA penitus Prouincia, ab Ordine inſtituto ad annum vſque Domini 1378. in Portugaliæ Regno à patribus Luſitanis erecta fuerat, ſed ſub Cuſtodijs degentes quotquot ibidem commorabantur fratres, Prouinciali Miniſtro Prouinciæ Sancti Iacobi parebant. Sed præfato anno 1378. ob obortum in Eccleſia periculoſum illud ſchiſma,

quod

quod per quadraginta ferè annos(vt ſuperius dictũ eſt)Petri nauiculam ſummoperè agitauit, Luſitanis quidem Vrbano VI. Caſtellanis Clementi VII. Pſeudopapæ obtemperantibus, Portugalenſes patres, erecta ſibi peculiari Prouincia, ab obedientia patrum Prouinciæ ſancti Iacobi ſe ſubduxerunt. In cauſa quoque huius ſeparationis fuit truculentiſſimũ bellum, quod inter Caſtellæ atque Portugaliæ Reges, per id tempus, infeſtioribus animis gerebatur. His ergo rebus ita conſtitutis, atque hac nacta occaſione, aliquot Gallecι, atque Caſtellani patres ſacerdotes, nempè frater Didacus Arias Aſtur vir doctiſſimus, atque egregius prædicator, frater Gundiſaluus Marinus nobilibus ortus natalibus, atque in ſæculo olim ditiſſimus, frater Petrus Almancus, frater Alphonſus Saccus, frater Petrus Diaz, ac frater Garſias Montanus profeſſione laicus, ſuæ acquieſcendi Regulę ratione ducti: quæ præcipit, vt fratres Minores ſemper pedibus ſanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubditi ſubiectique ſint, relictis Gallecia, atque Caſtella, in Portugaliam, quæ Vrbano VI. ſummo Pontifici Romæ agenti aurem accommodabat, traiecêre, inibique, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1392. ſub neophita Religione, atque perfectiſſima Regulari Obſeruantia, conuentus ſanctæ Mariæ de Moſteyrô ad tertium miliare à Tuicenſi Gallecorum ciuitate, ſancti Pelagij, ac Dominæ noſtræ de Inſula, in ipſis faucibus Minij fluuij, ac inter criſpantes maris vndas, ſancti Franciſci Vianenſis ad nonum lapidem ab eadẽ Inſula, ſancti Clementis de Rupibus, Conceptionis Dominæ noſtræ, ſancti Antonij à Caſtaneto ſexta leuca à præclara ciuitate Vlyſſiponenſi, ſancti Franciſci prope Viſeum ciuitatem, & ſanctæ Catherinæ de Carnota ſeſquimiliari ab oppido Alanquerio conſtruxerunt. In quibus nouem conuentibus, iuxta præfatæ Regularis Obſeruantiæ leges, in maxima ſimplicitate, vitæque ſanctimonia, ſub obedientia Miniſtrorum Prouincialium patrum Conuentualium Prouinciæ Portugaliæ, pacificè ſatis, atque pro voto, fauentibus ſibi eius Regni proceribus, atque ipſiſmet Regibus, vixerunt, & ad tempora vſque Eugenij IIII. Pont. max. perſeuerarunt. Cuius auctoritate (vt inferius dicemus) ex propria Obſeruanti familia Vicarium Prouincialem, qui cæteris præeſſet, ſibi elegerunt, conſtitueruntque. Nec tamen ea quies cæteris Obſeruantibus in Italia fuit. Nam Obſeruantes Itali, quòd malè de Pontificijs priuilegijs, atque Apoſtolica auctoritate ſentirent apud ſummum Pontificem, reuerendiſſimorumque Cardinalium Collegium incuſati ſunt. Qua de cauſa eorum centum quinquaginta Romam venire, atque interrogatis reſpondere iubentur. Qui trans Tiberim in Eccleſia diui Franciſci, quæ reformatis religioſis adhuc paret, ſimul conuenientes, beatum Ioannem Capiſtranum, communi ſuffragio, qui omnium nomine impoſitis ſatisfaceret, & ſe atq; omnes à tanta labe vindicatos priſtinæ famæ reſtitueret, elegerunt. Is igitur tanta humilitate, doctrina, atque eloquentia obiectionibus ſibi factis coram Cardineo illo cœtu ſatisfecit, vt non ſolum ſe, ſuoſque confratres ab huiuſmodi crimine purgarit, ſed etiam ſibi, ac omnibus illis maximam laudem compararit.

De primo Capitulo generaliſſimo.

NON ita parum pijſſimum Martini V. ſummi Pontificis animum angebat, quòd tantus, tamque florens Ordo, Franciſcanus videlicet in dies magis, magiſq; diuideretur, ac inter ſe diſſentiret: quamobrem alta mente reuoluere cœpit, quo pacto ſibi de remedio opportuno prouidere poſſet. Exiſtimanſque id in vnius generaliſſimi Capituli celebratione conſiſtere, illud, in quo patres Conuentuales, atque Obſeruantes conuenirent, anno à mundi redemptione 1430. ab Ordinis verò erectione 222. Aſſiſij celebrandum indixit. Cùmque ex Pontificio pręcepto vtriuſque Ordinis conſcripti patres ad Capituli locum ſtatuta die conueniſſent, communi omnium, quorum intererat, ſuffragio pater Antonius de Maſſa, quòd ſibi ſubditis fratribus laxiorem ſtruxiſſet viam, ab officio depoſitus, ſibique reuerendiſſimus pater frater Gulielmns de Caſſali in officio ſuffectus eſt: qui omnes Prouinciales Vicarios patribus Obſeruantibus præpoſitos exauthorauit. Huiuſmodi autem Capituli Præſes, ſimul & patres Diffinitores coſtitutiones quaſdam pro futura reformatione ediderunt, quas & iuramento ab omnibus, tum Conuentualibus, tum qnoque Obſeruantibus admitti, firmarique curarunt. Has Martinianas

vocant

vocant à Martino V. qui illas edita bulla, cuius initium eſt: Peruigil more paſtoris temperauit &c. Et hoc primum omnium generaliſſimum Capitulum fuit ab huiuſcemodi Ordinis diuiſione, in quo & Conuentuales & Obſeruantes Franciſcani conuenêre, vocemq; tum actiuam, tum quoque paſſiuam & iſti, & illi habuerunt. Accidit vt eo tempore præfatus ſummus Pontifex Martinus V. moreretur, ſibique Eugenius IIII. Franciſcanæ familiæ addictiſſimus, anno Dominicæ incarnationis 1431. in Pontificatu ſuccederet, qua occaſione, pro voto, oblata, beatus Ioannes de Capiſtrano ſummum Pontificem nouiſſimè electum accedens ſibi quàm humillimè ſupplicauit, vt ſi Obſeruantibus fratribus conſultum cuperet, illis concedere dignaretur, quatenus à Prouincialibus eiuſdem familiæ Vicarijs, prout & ante præfatum generaliſſimum Capitulum licebat, regi, corripique in poſterum ſibi liceret: quãdoquidem Regularis Obſeruantiæ candor ex huiuſcemodi regimine penderet. Cuius iuſtiſſimis votis annuens Eugenius, omnibus & ſolis patribus Obſeruantibus generale Capitulum, in proximo feſto Pentecoſtes eiuſdem anni 1431. Bononiæ celebrandum indixit, illisque conceſſit, vt cuilibet Prouinciæ vnum Prouincialem Vicarium ex ſe ipſis præficere poſſent, qui eius fratribus de familia ſolicitè præeſſet, præfixamque reformationis viam fœlicius oſtenderet. Et hoc primum generale Capitulum fuit, quod à patribus Citramontanis Obſeruantibus, ab eorum inſtitutione, habitum, celebratumque extitit. Cui quoque præfatus Papa Eugenius bina apoſtolica breuia omnino fauorabilia, quæ in præſens vſque in Minoritico Capiſtrani loco diligentiſſimè aſſeruantur, tranſmiſit. Inſuper & voluit, vt beatus pater Ioannes Capiſtranus ex Apoſtolica auctoritate Commiſſariatus munere ſuper prædictos omnes patres, ac fratres Obſeruantes fungeretur. Quod & ſummo omnium illorum applauſu, per integrum ſeptennium, ab anno ſcilicet 1431. vſque ad annum 1438. fecit. Sequenti vero biennio ab huiuſmodi Capituli celebratione, anno videlicet à lætabunda Chriſti natiuitate. 1433. ab Ordinis autem erectione 225. patres Conuentuales generalia ſua Commitia, ſemotis Obſeruantibus, Bononiæ quoque habuerunt. Videbatur Generalis Miniſter per id tempus nihilminus ab Obſeruantum neceſſitatibus curare: quamobrem beatus pater Ioannes Capiſtranus præfatum patrem ſanctiſſimum, ac ſummum Pontificem Eugenium IIII. Florentiæ tunc in Hetruria agentem, cui ob vitæ ſanctitatem, grauiſſimos mores, atque dicendi facundiã gratiſſimus erat, quàm humillimè conuenit, ſecumque de multis Franciſcanum nitorem concernentibus, præcipuè verò de periculoſis Minoriticæ Regulæ tranſgreſſionibus, de ſui Ordinis reformatione, deque recta gubernãdi forma diſſeruit, illiq; obnixè per Deum, perq; omnia ſancta ſupplicauit, vt ſi pauperculo, zelotipoque gregi in veram ſuæ Regulæ obſeruantiam anxiùs inhianti proſpectum ex iniuncta Paſtorali cura affectaret, vnum aliquem probum patrem inſtituere dignaretur, qui vniuerſæ Ciſmontanæ familiæ Obſeruanti ex Apoſtolica auctoritate ita præeſſet, præferreturque, vt in vno tantùm, vel altero caſu tum ipſe, tum ſibi creditus grex Generali Miniſtro ſubeſſet. Quòd ſi ſibi videre vellet, oblaturum ſe quidem ſuæ beatitudini virum tanto munere dignum, venerabilem videlicet patrem Bernardinum de Senis, quem quacunque exceptione multo maiorẽ iudicaret, pollicitus eſt. Cuius honeſtæ perſuaſioni morem gerens ſummus ipſe Pontifex, reuerendiſſimo patri fratri Gulielmo de Caſſali totius Ordinis Generali Miniſtro, præcepit, vt è veſtigio præfatum patrem Bernardinum de Senis ſuum Commiſſarium, ſiue Vicarium Generalem cum plenaria poteſtate ſuper omnes fratres Citramontanos Regularis Obſeruantiæ alumnos iuſtitueret, cuius præceptis illi parerent, dictisque audirent. Quod & ille incunctanter, iuxta præſcriptam ſibi à ſummo Pontifice formam, exequutus eſt. Et hic primus familiæ Ciſmontanæ Generalis Vicarius fuit. Cuius electio, ſiue inſtitutio contingit anno Domini 1438. ab Ordinis verò exordio 230. ſed ab huiuſcemodi reformationis, ſiue Regularis Obſeruantiæ inſtitutione 58. Sanctus igitur pater Bernardinus huiuſmodi Apoſtolica, atque generali auctoritate fræ tus Aſſiſium petens, grauiſſimis quibuſdam patribus in conuentu ſancti Damiani 15. Auguſti, anno a Virgineo partu 1438. conuocatis, conſtitutiones aliquot pro fœliciori Regulæ Obſeruantia edidit, illasque in epiſtolæ formam redactas ad vniuerſas ſibi commiſſas Prouincias, vt publicè in communitatibus legerentur, tranſmiſit. Præterea, anno Domini 1440. Regulæ declarationem à venerabili patre fratre Nicolao de Auſmo Prouinciȩ Sancti Angeli Vicario

li Vicario

li Vicario tunc Prouinciali in lucem emiſſam ſuo calculo approbauit, confirmauitque. Qua etiam de cauſa ſancti Bernardini declaratio communiter ab omnibus appellatur. Ac denique quinquennio in huiuſmodi Generalis Vicariatus munere fœliciſſimè, ac maiori, quàm dici poſſit, laude exacto, cùm ſacris concionibus toto pectore, regularibus tamen negotijs expeditus, vacare exoptaret, officio in præfati ſanctiſſimi domini Eugenij Papæ IIII. manibus renunciauit. Quam quidem renunciationem is, pro ſua in virum pietate, atque ſolita beneuolentia, boni æquique conſulens benigniſſime acceptauit. His itaque vix abſolutis R. P. F. Gulielmus de Caſſali Florentiæ in Minoritico ſanctæ Crucis conuentu ſarcina carnis depoſita migrauit ad aſtra. Quamobrem ſummus Pontifex, vt venerabili patri fratri Alberto à Sartiano, viro vtiq; integerrimo, atque Regularis Obſeruantiæ acerrimo propugnatori, necnon religione, moribusq; inſigni viam ad Generalem Miniſteriatum strueret, (nouerat enim vigilantiſſimus ipſe Paſtor plurimùm accrementi, plurimumque ſplendoris vniuerſo Ordini ex huiuſmodi promotione obuenturum) ipſum ſuper vniuerſam Religionem Minoriticam ex Apoſtolica auctoritate Generalem Vicarium inſtituit. Qui & munus ſibi creditum exactiſſimè, iuxta conceptam de ipſo ſpem, per integrum annum obiuit, & generaliſſimum ſecundum tum Obſeruantum, tum quoque Conuentualium patrum Capitulum Pataui), anno Domini 1443. vel (vt alij volunt) anno 1444. futurum aſſignauit, ac tempore præſcripto prudentiſſimè celebrauit.

De ſecundo Capitulo generaliſſimo.

ANXIVS Eugenius IIII. ſummus Pontifex de huiuſcemodi Capitulo generaliſſimo, atq; de futura Generalis Miniſtri electione, cupiensq; (vt præfati ſumus) præmemoratum patrem Albertum ad huiuſmodi munus promotum, breue quoddam Apoſtolicum ad patres omnes vocales, quo ſuam illis mentem aperiebat, opportunè ſatis deſtinauit. Nihilominus tamen R. P. F. Antonius de Ruſconibus, Mediolani apud Inſubres oriundus, in xxxiij. Generalem Miniſtrum electus eſt. Ille verò ſtatim Senas ad Pont. max. ſui officij confirmationem ab eo petiturus, perrexit. Qui tamen, ne priùs iratum ſibi Mediolanenſium Ducem arma, cædesque minitantem in ſe magis magisque concitaret, ſi ſibi ſubditum & compatriotam ab officio amoueret, eum eo in munere confirmauit. Illi nihilominus præcepit, vt omnibus Citramontanis fratribus Obſeruantibus venerabilem patrem fratrem Ioannem Capiſtranum, Vltramontanis verò eiuſdem familiæ inſignem patrem, pariterque doctiſſimum fratrem Ioannem de Mahuberto in Generales Vicarios, cum poteſtatis plenitudine, præficeret. Iſtum quidem vt Gallis, atque reliquæ Vltramontanæ Obſeruanti familiæ preeſſet, illum verò, vt Citramontanæ ſuperintenderet. Et ab eo tempore inſtituendorum duorum Generalium Vicariorum Obſeruantum, qui vtrique Obſeruanti familiæ præferrentur, in generalibus Capitulis vſque ad Leonis X. Pont. max. tempora, mos inoleuit. Qui quidem Apoſtolicis iuſſis parens 13. Iulij eiuſdem anni 1443. mandatum fideliſſimè, datis illorum vtrique patentibus ſuis literis, executioni dedit. Ex quibus liquidò conſtat, præfatum patrem Ioannem à Mahuberto primum Vltramontanæ Obſeruantis familiæ Generalem Vicarium, ſiue potiùs Commiſſarium, ex Generalis Miniſtri inſtitutione, egiſſe. Qui cùm eo munere per quadriennium fideliſſimè functus eſſet, in primo generali Capitulo à patribus Vltramontanis Obſeruantibus, ſub ipſomet præſide, Odomaropoli, quæ Galliæ Belgicæ ciuitas eſt, anno à Chriſti natiuitate 1447. ex Eugenianæ bullæ auctoritate celebrato, omnium patrum, quorum intererat, ſuffragio, in primum eorum Generalem Vicarium electus eſt. Beatus verò pater Ioannes Capiſtranus in ſecundum Ciſmontanæ Obſeruantis Congregationis Generalem Vicarium à Generali Miniſtro creatus fuit: nam illi beatus pater Bernardinus de Senis eo in officio, ex præfati ſummi Pontificis Eugenij IIII. mandato, prælatus extitit. Quem etiam idem pater Ioannes à Capiſtrano, ipſius eiuſdem Pont. max. poteſtate frætus, ſub Apoſtolici Commiſſarij titulo (vt ſupra pertranſeundo tetigimus) per integrum quinquennium præceſſerat. Eligebantur huiuſmodi Generales Vicarij nō quidem totius Ordinis, ſed eius familiæ, cui præeſſe debebant, ſuffragio. Nihilominus tamen ſemel, vel ſecundò Ordinis totius voto electi fuère. Prouinciales verò vicarij (ſi

de Ciſmontanis loquamur) à primo fratrum Obſeruantum generali Capitulo Bononiæ, anno Domini 1431. ex Eugenij IIII. auctoritate celebrato initium ſumpsère. Si verò de Vltramotanis Gallis ſit ſermo,ij à Conſtantienſi Cocilio, ideſt ab anno Domini 1415. (vt ſuperiùs meminimus) habuère principium. Sed ſi de Hiſpanis tum Caſtellanis, tum quoque Luſitanis oriatur quæſtio, ij non ante præfatum Bononienſe Capitulum generale, cui Ciſmontani tantùm fratres Obſeruantes interfuère, idque ex Eugenij IIII. ſummi Pontificis auctoritate, in lucem prodière. Verum eſt tamen quod ſub Martino V. Pont. max. atque ſub reuerendiſſimo patre fratre Antonio de Maſſa xxxj. Generali Miniſtro (vt ſupra tetigimus) plures Vicarij Prouinciales in diuerſis Italiæ Prouincijs electi fuerint. Qui tamen omnes, ſub eodem ſummo Pontifice in Capitulo generali Aſſiſij celebrato, per patrem ac fratrem Gulielmum de Caſſali eius ſucceſſorem, ibidem electum exauthorati fuère.

De Vicariorum Generalium iuriſdictione & auctoritate.

QVANDOQVIDEM de Generalibus Vicarijs Vltra,& Citramontano incidit mentio, non abs re erit, ſi antequam ad alia tranſeamus, paucis eorum auctoritatē, poteſtatem atq; iuriſdictionem perſtrinxerimus. Cupiens itaq; vigilantiſſimus Paſtor Eugenius IIII. omnem digladiandi anſam ab Eccleſia Dei longè exploſam,volensque omnem rixarum fomitem in Ordine Franciſcano penitus extinctum, tribus S.R.E. Cardinalibus, nempe illuſtriſſimis Morinenſi, Tarentino atque Cumano huiuſcemodi iuriſdictionis, atque poteſtatis Generalibus Vicarijs, pro fœliciori ſuorum gregum regimine,concedendæ diſcuſſionem, atq; determinationem commiſit. Qui re diligenter examinata, atque pro debito trutinata,de ipſius ſummi Pontificis, atque de vtriuſque (cuius intererat partis) beneplacito, pro tribunali ſedentes huiuſmodi ſententiam protulerunt: Vt videlicet Generales Vicarij eandem prorſus auctoritatem, atque poteſtatem in ſibi ſubditos fratres haberent, quam & Generales Miniſtri ex officio in totum Ordinem obtinerent. Vtque Generalis Miniſter neque ex literis, neque ex priuilegio quocunque prædictorum Vicariorum Generaliū officium impedire poſſet. Tum demùm, vt quicunque fratrum Obſeruantum contra Vicariorum Generalium voluntatem ad patres Conuentuales tranſiret, ipſo facto excommunicationis pœnam incurreret. Quam vtique ſententiam ſummus ipſe Pontifex lata bulla comprobauit, ratamque habuit. Et anno à mundo redempto 1447. poſtquam ſua ſponte, motuque proprio plura priuilegia, pluresque gratias patribus Obſeruantibus, ex mera tantùm, qua eos proſequebatur, beneuolentia conceſſiſſet, Capitula Prouincialia celebrandi, in eisque Vicarios Prouinciales, qui eadem, qua pollebant Prouinciales Miniſtri apud patres Conuentuales, auctoritate & ipſi præditi eſſent, eligendi poteſtatem ijſdem denuò fecit. His fauoribus adiecit præfatus ſummus Pontifex Eugenius IIII.Capituli patrum Citramontanorum Obſeruātum celebrationem: quam proprijs ſumptibus,atque ſe Præſide in Aracœlitano conuentu Romanæ Vrbis, anno Domini 1446. haberi voluit, atque in primum Generalem eorundem patrum Vicarium (nam duo præcedentes, beatus videlicet pater Ioannes Capiſtranus, atque beatus pater Bernardinus de Senis non ex fratrum electione, ſed ex Apoſtolica auctoritate eo munere functi fuerant) venerabilem, ac eximiæ religionis patrem fratrem Iacobum de Primadicijs, Capitularium interim ſuffragio accedente, elegit. Præterea editis conſtitutionibus cauit, ne Generales, vel Prouinciales Vicarij vltra triennium eo munere fungerentur: vtque eo in Aracœlitano conuentu aliquot patres doctrina, ſcientia, atque moribus inſignes, qui inter cæteros ſeligi deberent, perpetuò commorarentur: quorum duo Hiſpani, duo Galli, atque duo Germani futuri eſſent: vtque tandem inſignes duo religioſi, vnus Vltramontanus, & alter Citramontanus ſeligerentur, quorum quilibet Commiſſariatus officio, pro ſua familia, in Romana Curia fungeretur. A quo etiam tempore huiuſcemodi officiorum mos inoleuit. Sed qui ex familia Generalis Miniſtri pro tempore exiſtentis eſt, is modo non Commiſſarius, ſed Romanæ Curiæ Procurator, altero interim Cōmiſſarij

miſſarij titulum retinente, dicitur. Ac tandem edita bulla leges quaſdam Generalis Miniſtri erga Obſeruantes auctoritatem coarctantes tulit: idque tantùm ſibi, ac cæteris Prouincialibus Miniſtris (ne omnimoda Ordinis ſeparatio fieret) reliquit, vt ſcilicet Prouinciales Miniſtri Conuentuales Vicarios Obſeruantum Prouinciales, & Generalis Miniſter Vicarios vtriuſque familiæ Generales nouiter electos confirmarent, ratoſque haberent. Hanc Eugenianam bullam paſſim nuncupabant.

De Eugenianæ bullæ viciſſitudine.

LONGIOR profectò (quàm par eſſet) hiſtoria nobis texenda foret, ſi ea omnia, quæ ob præfatæ bullæ Eugenianæ conceſſionem euenerunt, referre vellemus. Cùm ia ex mādato Nicolai V. ſummi Pontificis, anno Dominicæ incarnationis 1453. examinata, iam per Calixtum III. Pont. max. edita alia, cui Calixtina nomen fuit, anno Domini 1456. reuocata, iamque ab eius ſucceſſore Pio II. anno à partu Virgineo 1459. confirmata fuerit. Nihilominus tamen, vt debita hiſtoriæ ſeries ſeruetur, eorum aliqua nobis in medium, licèt breuiori, quo fieri poterit, ſtylo producenda erunt. Contigit igitur, vt non ita poſt multum temporis ab Eugenianæ huius bullæ promulgatione, eius author naturæ debitum exolueret, ſibique ſummo in Pontificatu Nicolaus Papa V. ſuccederet: qui licèt huiuſmodi Eugenianam conceſſionem, tanquam de ſurreptione ſuſpectā diligentius examinari curarit, illi tamen ſubſcribēs Regulari Obſeruantiæ fauorabilis fuit. Quo tamen, anno Dominicæ natiuitatis 1455. vita functo, eius loco illuſtriſſimus Alphonſus à Borgia natione Hiſpanus, atque Valentinus Archiepiſcopus ſuffectus eſt: qui & Calixtus III. appellari voluit. Hic cùm aliquot articulos contra Obſeruantes accepiſſet, illis vtcunque tanquam inobedientibus, atque nouatoribus ſuccenſere cœpit: licèt nihil contra eos inconſulto beato Iacobo Marchiano, cui ob vitæ ſanctitatem addictiſſimus erat, intentare voluerit. Quapropter omnes patrum tum Conuentualium, tum quoque Obſeruantum Prælatos Prouinciales, atque Generales conuocans, vtriusque partis rationes audire voluit: vt ijs diligentius examinatis, apprimeque diſcuſſis, atque compoſitis, fieret tandem ex omnibus Franciſcanis vnum ouile eiſdem legibus, ſub vnico tantum vniuerſali Paſtore aſtrictum, exauthorato interim vtroque Generali Vicario. Sed cùm res multò difficilior, quàm prius ſibi fuerat pollicitus, ſucceſſiſſet, tertium generaliſſimum Capitulum in proximo omnium Sanctorum eiuſdem anni 1455. feſto Aſſiſij ab iſtis, & ab illis celebrandum, in quo perpetua pax, ſtabiliſque vnio ſtatuenda, firmandaque foret, ex Apoſtolica eius auctoritate indixit.

De tertio Capitulo generaliſſimo.

ADVENIENTE igitur præfato omnium ſanctorum feſto, conuenientibusq; omnibus vtriuſque Philadelphiæ, Obſeruātis videlicet atq; Conuentualis proceribus, ſiue vocalibus, & eius Capituli Præſide, poſt habitam ab ipſomet doctiſſimam, atque pijſſimam orationem, quælibet pars ſeparatim ab alia (nam in id omnino Præſes incubuit, ne exiſtentibus ſimul Conuentualibus atque Obſeruantibus, dum alter proponit aliusque vel ſibi inficiatur, vel propriam cauſam tuetur, præfata vnio difficilior redderetur) ſuos articulos propoſuit, atque aliquas conſtitutiones ſimul cum ipſo Præſide edidit. Quas omnes ſimul collectas ſummo Pontifici ille præſentauit, atq; mirum in modum Obſeruantis familiæ modeſtiam, pietatem, atque religionem commendauit. Vnde non parua ſuæ beatitudini deuotio ad eam accreuit. Summus deinde Pontifex beatum patrem Iacobum à Monte Brandone, alias de Marchia ad ſe vocans, illi licèt renuenti, huiuſmodi vnionis faciendæ munus, vtriuſque partis articulis, atque conſtitutionibus, nec non & Apoſtolica auctoritate plenaria prius ſibi collatis, commiſit, iniunxitque. Qui debito ſatisfacere cupiens, aliquot leges ab vtraque parte obſeruandas, quarum vnam, vel alteram hic ſubijciam, inſtituit. Harum prima fuit, vt quotquot fratres ſiue patres Franciſcano Ordini nomen dediſſent, ſiue ij

Obſeruantes, ſiue Conuentuales eſſent, in omnibus, & per omnia Generali totius Ordinis Miniſtro obedire tenerentur. Quæ tamen nec illis, nec iſtis, quòd multò maiorem facultatem, quàm ſibi Franciſcana Regula concederet, Generali Miniſtro tribueret, penitus arriſit. Quamobrem ab illuſtriſſimo tunc Ordinis Protectore illud ſibi adiunctum eſt: Scilicet, ſicut in Regula continetur. Secunda fuit, vt patres Obſeruantes cuicunque Conuentualium generali Capitulo, ſiue Congregationi intereſſe tenerentur, in quo ſi opus eſſet, qui, ex tribus partibus ab ipſis Generali Miniſtro proponendis, ab eodem comprobaretur, is in Vicariorum Vicarium eligendus veniret. Quibus tamen nullo pacto peculiaris Capituli generalis celebratio vel ad id, vel ad aliud quidpiam ſtatuendum liceret. Et hæc ſanctio Obſeruantibus ingratiſsima fuit. Tertia vero extitit, vt Prouinciales Vicarij vocem tantùm actiuam, non autem paſſiuam in Generalis Miniſtri electione haberent. Et hæc quoque conſtitutio Obſeruantibus ijſdem, immò etiam & patribus Conuentualibus ſummè diſplicuit. Alias quoque conſtitutiones, atque leges condidit beatus ipſe pater Iacobus à Marchia, ſiue de Monte Brandone, quas, quod parui ſint momenti, quòdque ab omnibus patribus Conuentualibus, & Obſeruantibus comprobatæ fuerint, ſilentio pertranſeundas cenſui. Has igitur leges, ſiue ſanctiones, propria edita bulla, quæ & Calixtina dicta eſt, Eugeniana interim exauthorata, omnibus tum Conuentualibus, tum quoque Obſeruantibus patribus ſummus ipſe Pontifex Calixtus III. anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1456. ſeruandas propoſuit, atque præſcripſit.

De quarto generaliſsimo Capitulo.

INTER cætera quæ ſummus hic Pontifex in ſua Calixtina ſanxit, illud quoque fuit, vt videlicet in proximiori feſto Pentecoſtes, quod contigit 13. Iunij, anno ab incarnatione Domini 1457. ab Ordinis vero inſtitutione 246. generaliſſimum Capitulum Mediolani apud Inſubres, in conuentu ſancti Franciſci, à præfato reuerendiſſimo patre fratre Iacobo Mozanica Generali Miniſtro, iuxta eius bullæ tenorem, celebraretur. Sed cùm ad præſtitutum locum tempore aſſignato patres Conuentuales, atque Obſeruantes conueniſſent, ibidemque magnificentiſſimis illuſtriſſimi pariter ac excellentiſſimi Mediolanenſium Ducis Franciſci Sfortiæ ſumptibus alerentur; noluerunt patres Conuentuales, legitimis (vt crediderim) ex cauſis, fratres Obſeruantes ſuis concilijs, electionibus, aut diffinitionibus intereſſe. Quapropter præfati Obſeruantes teſtibus per publicum notarium, ne in Calixtinam bullam impingere viderentur, ſolemniter adhibitis, atque authentico inſtrumento confecto, proprium ſancti Angeli conuentum repedantes electos ex qualibet familia probatos tres patres Generali Miniſtro propoſuerunt, vt quos illorum vellet in Generales Vicarios, ſiue Vicariorum Vicarios aſſumi illis ſignificaret. Qui cum patrem ac fratrem Antonium à Monte falco ex Citramontana familia, & patrem ac fratrem Theodoricum Aurigam ex vltramontana ſelegiſſet, patres Obſeruantes in præfato conuentu ſancti Angeli eiuſdem Mediolanenſis ciuitatis, in quo omnes commorabantur, licèt refectionis cauſa ſancti Franciſci monaſterium peterent, ſuis generalibus Capitulis ritè, ac iuxta Regulam celebratis, eos in ſuos Generales Vicarios euexerunt, crearuntque. Prouinciæ verò Vngariæ patres, qui ſua ſponte ſe à patrum Conuentualium obedientia ſubtrahentes Obſeruantibus per aliquot annos adhæſerant, hoc in Capitulo, pro viribus, ijſdē denuò adiungi voluerunt, contenderuntque: Sed fruſtra, Calixtina illis bulla contradicente. Hoc in ipſo Capitulo communi omnium patrum ſententia decretum fuit, vt Pennenſis Prouincia, antiquiori nomine relicto in ſancti Bernardini reuerentiam, quod ſacrum eius corpus in altero ipſius, nempè in Aquilano cōuentu recōderetur, ipſimet in poſterū dicata euaderet. Fuit hic annus. 1457. præfatorum trium venerabilium patrum morte illuſtris, inſigniſque. Quorum alter, videlicet pater Iacobus à Mozanica Mediolani acutiſſimo morbo correptus, nondum expleto 40. ætatis ſuæ anno, è viuis repente exceſſit: & alter, venerabilis ſcilicet pater frater Antonius à Monte falco Romæ in Aracœlitano cœnobio ſarcina carnis ſolutus migrauit ad aſtra: & religioſiſſimus pater frater Theodoricus Auriga, cum primùm Alpinos montes tranſilijſſet, diem vitæ ſuæ clauſit extremum.

De quinto

De quinto Capitulo generaliſſimo.

HIS igitur patribus vita functis, vt ſucceſſorum electio fieret, generaliſſimum quintum Capitulum Venetijs, in proximo futuro feſto Pentecoſtes, celebrandum fuit indictum: quod quidem omnibus patribus Obſeruantibus, præſertim verò Vltramontanis, ob locorum diſtantiam, itinerumque difficultates, ingratiſſimum omnino extitit. Atqui ſummus Pontifex Calixtus III. qui quendam patrem ſibi charum, nempè fratrem Ioannem à Sarzuola, virum vtique doctiſſimum, deque ſua religione optimè meritum, atque natione Cathalanum ad Generalatus officium promotum cupiebat, eius capituli celebrationem Romam tranſtulit, futuraſque expenſas liberaliſſimè obtulit, quas etiam & contulit. Tempore igitur præfixo adueniente, patribuſque omnibus tum Conuentualibus, tum quoque Obſeruantibus Romæ, in conuentu Aracœlitano conuenientibus, huiuſmodi Capituli præſes, conuocatis omnibus patribus Conuentualibus, ad quos eius celebratio ex munere ſpectabat, ac quatuor tantum patribus ex qualibet familia Obſeruantibus, prolato quodā Apoſtolico breui, declarauit eam eſſe ſummi Pontificis mētem, vt perſeuerantibus in ſua vi pro tempore futuro Calixtinis conſtitutionibus, Generalis Miniſtri electio penes patres Conuentuales tantùm, tunc temporis, eſſet; vtque patres Obſeruantes tum Vltramōtani, tum quoque Citramontani ſeorſim conuenientes, ſuos Vicarios Generales à futuro Generali Miniſtro confirmandos, liberè eligerent. Quo quidem nihil gratius illis accidere poterat. Procedentibus itaque iuxta canonicas ſanctiones & iſtis in ſacriſtia, & illis in refectorio, ad præfatas Generalis Miniſtri, ac Vicariorum Generaliū electiones, in totius Ordinis Minorū xxxvj. Generalem Miniſtrū R. P. F. Ioannes à Sarzuola à patribus Conuentualibus, pro ſuæ ſanctitatis voto, & in Ciſmontanæ Obſeruantis familiæ Generalem Vicarium à Ciſmontanis patribus venerabilis pater frater Baptiſta de Leuanto, & in Vltramontanæ Generalem quoque Vicarium à patribus Vltramontanis venerabilis pater frater Ioannes Mugini, anno à mundo redempto 1458. ab Ordine verò condito 250. electi ſunt. Quorum electio tanto gratior ſummo Pontifici fuit, quanto cum maiori omnium pace, atque expectatione facta extitit. Fuit ſummus hic Pontifex Regulari Obſeruantiæ ſatis fauorabilis, ac Turcarum infeſtiſſimus hoſtis: Nam & Vſſumcaſſanem Perſarum potentiſſimum Regem, atque Tartarorum magnum canem ſiue Imperatorem oblatis muneribus ſibi concilians, in ipſos infeſtiſſimè concitauit, atque ſexdecim inſtructis triremibus, eorum maritimam oram continuis incurſionibus per ſuos Duces, atque milites mirum in modum infeſtauit, depopulatuſque eſt. His ergo, ac plurimis alijs virtutibus clarus, poſt expletum ſummo in Pontificatu triennium, trabea carnis exutus migrauit ad æthera. Cui doctiſſimus, pariter ac præſtantiſſimus Æneas Siluius Piccolomineus, ſub Pij II. nomine, in officio paſtorali, anno à Chriſto ſeruatore nato 1459. ſucceſſit: qui pro ſua in Franciſcanam Religionem, præcipuè verò in Obſeruantem pietate, ac beneuolentia, eius Protectorem inſtituit reuerendiſſimum ac illuſtriſſimum dominum Beſſarionem Græcum, ac S.R.E. Cardinalem, atque expedita plumbea bulla, cùm prius negorium reuerendiſſimis quatuor alijs S.R.E. Cardinalibus diſcutiendum commiſiſſet, conſtitutiones, quæ Obſeruantibus aduerſabantur, reuocans, Eugenianum dipploma, in eorum fauorem editum. (cuius ſuperiùs meminimus) confirmauit, ſtabiliuitque atque eos plurimis alijs fauoribus cumulauit. Quod in cauſa fuit, vt illi per tredecim continuos annos ſub præfato Pio II. atque eius ſucceſſore Paulo itidem II. qui prædeceſſoris acta eorum fauorem concernentia rata, atque firma eſſe voluit, ac ſub reuerendiſſimis patribus fratre Ioanne à Sarzuola, & fratre Franciſco à Ruuere Sauonenſe, Generalibus totius Ordinis Franciſcani Miniſtris, omni pace, omni tranquillitate, ac omni denique quiete fruerentur. Sed præmemorato reuerendiſſimo patre fratre Franciſco à Ruuere ad Cardineum pileum à Paulo II. ſummo Pontifice vocato, atque ex morte eiuſdem ad Petri nauiculam regendam aſſumpto, non ita contemnendis difficultatibus quati, agitarique cœperunt. In id ipſo ſummo Pontifice omnino incumbente, vt quotquot Regularem profiterentur Obſeruantiam, ij penitus Gene-

rali totius Ordinis Miniſtro ſubderentur, atque ad nutum parerent, atque Eugeniana conceſſio illis fauens omnino reuocaretur. Mandaturus igitur Sixtus IIII. huiuſmodi intentum exequutioni venerabilem patrem fratrem Marcum à Bononia Ciſmontanę Obſeruantis familiæ tunc Generalem Vicarium ſecreto conſcriptorum patrum, illuſtriſſimorum videlicet S.R.E. Cardinalium Conſiſtorio intereſſe voluit, futuramque huiuſmodi ſubmiſſionem, atq; Eugenianæ bullæ reuocationem illuſtriſſimo illi Cardineo cœtui coram eo propoſuit. Qui quidem venerabilis, ac zelantiſſimus pater, cùm illuſtriſſimos Cardinales in ſummi Pontificis ſententiam propenſos cerneret, neque rationibus, neque precibus, vt ſibi, ſuiſque fratribus (quandoquidem omnimoda eorum vtriuſque hominis conſolatio ex eo tantùm penderet) iuxta præſcriptas ab Eugenio IIII. Pont. max. non abſque rationabili, maturaque deliberatione, leges viuere liceret, impetrare vllatenus poſſet, omni ſpe humana longè à ſe abiecta, diuinoque tantùm auxilio innixus, ac oculis in cœlum intentis, promptam ex manica beatiſſimi patris Franciſci Regulam genuflexus in medio Conſiſtorio à ſe proiecit, atque alta voce, feruentiſſimoque ſpiritu ait: Eia ſanctiſſime pater, pauperumque Patriarcha Franciſce pro tuæ Regulæ obſeruantia ſtare ſatagito, quandoquidem pauperculus ego homuncio viribus omnibus extenuatus, atque omni humano fauore deſtitutus, id efficere nequeo, nec aliquo ſibi adiumento eſſe valeo. Cuius verba, zelum, atque feruorem tum ſummus ipſe Pontifex, qui rem ea in congregatione concludere intendebat, tum quoque cæteri Cardinales maximè admirantes nihil penitus determinarunt, ſed ſoluto Concilio, rem interim maturiori deliberationi committentes, venerabilem ipſum patrem humaniſſimè dimiſerunt. Quæ omnia alta mente reuoluens vigilantiſſimus pater atque hæc verba iteratò repetens: Domine ſalua nos, perimus, & Excita omnipotens Deus potentiam tuam, & fac tranquillitatem, omnibus Obſeruantibus imminens ſibi periculum quàm citiſſimè ſignificauit, ſuggeſſitque, vt inſtantiſſimis precibus, & lachrymis Deo opt. max. negotium commendarent, literaſque in ſui fauorem commendatitias à Principibus, atque Regibus ad ſummum Pontificem impetrarent, quibus ſaltem commotus ſententiam mutaret, illorumque miſereretur. Ne autem & ipſe officio pro ſua parte deeſſe videretur, plurimorum quoque Principum, ac magnatum, quibus amantiſſimus ob vitæ ſanctitatem erat, fauorem ſuis epiſtolis implorauit. A quibus cùm humaniſſimum, ac omnino fauorabile reſponſum, ſimul cum eorundem ad Pontif. max. literis, quibus illi ſupplicabant ne Obſeruantes Conuentualibus ſubmittere, ac eorum Eugeniana priuilegia abrogare vellet, quandoquidem ipſi nullo pacto in ſuis ditionibus id permiſſuri forent, recepiſſet, eas omnes diſco commiſſas ſibi præſentari fecit. Quibus perlectis ſubiecit ſummus pontifex: Putabam me cum abiectis, ac pauperculis fratribus negocium tantùm, non autem cum omnibus mundi Principibus habiturum. Cui cùm illuſtriſſimus, ac reuerendiſſimus Cardinalis Bononienſis Nicolai Papæ V. vterinus frater, quorum vterque Regulari Obſeruantiæ addictiſſimus fuit, fortuitò adeſſet, ſubiunxit: Videris ſanctiſſime pater quid hoc in negocio egeris, quidque decreueris; nam ij fratres plures numero ſunt, & bene ob vitæ candorem, atque ſinceritatem apud omnes audiunt, optimeque de catholica Eccleſia merentur, & vniuerſum orbem poſt ſe (ſi opus fuerit) trahent. Quòd ſi meum conſilium alicuius apud te ſit momenti, illis non tantùm conceſſa à tuis prędeceſſoribus cõfirmabis, verùm etiam multò plura concedes, addijcieſque. Cuius verba quanti ponderis apud ſummum Pontificem fuerint, vel hinc ſaltem coniectare licebit: Cùm non ſolùm Eugenianum dipploma (de quo erat quæſtio) ſuis literis, atque calculo comprobarit, verùm & beati patris Bernardini de Senis corpus, quod apud patres Conuentuales per trigintaocto annos, Aquilæ (quæ Brutiorum ciuitas eſt) reconditum fuerat, illis, ad eorum Eccleſiam nouiter ibidem ædificatam, in proximè futuro generali Capitulo Aquilano, transferendum conceſſerit. Sub hoc Pontificatu, ac ſub reuerendiſſimis patribus fratre Franciſco Sanſone totius Ordinis Generali Miniſtro, & fratre Petro à Neapoli Ciſmontanæ Obſeruantis familiæ Vicario Generali, anno à partu Virgineo 1475. cùm ſummus ipſe Pontifex Sixtus IIII. fratribus cupientibus vitam in melius, ac in rigidiorem viuendi modum, iuxta regulares Franciſcanas ſanctiones,

quocunque

quocunque Pontificio indulto, ſiue declaratione ſecluſa commutare, dummodo ſe ſub Generalis Miniſtri obediētia cōtinerent, liberaliſſimè, ac libentiſſimè, pro ſua in Deum pietate, ac in ſeraphicam Religionem zelo, adeſſet, (quod tamen plurimi, ſuſpicantes id in Regularis Obſeruantiæ deſtructionem, diſſipationemque, cui, ob præmemoratas cauſas, infenſus videbatur, ab eo factum fuiſſe ſiniſtrè interpetrati ſunt: licèt mihi minimè probetur: cùm non me lateat qualibus, ac quantis fauoribus præfata Regularis Obſeruantia ab eo honeſtata ſit) quidam frater Antonius à ſancto Ioanne Prouinciæ Tuſciæ alumnus, ac Regularis Obſeruantiæ profeſſor, ſolicitatis clam quadragintaquinque eiuſdem Prouinciæ confratribus, vt ſecum in quandam vitæ reformationem tranſire vellent, cùm illorum quinque in montem Argentarium maritimis fluctibus Hetruſcis allutum, atque Turcicis excipiendis piratis receptaculum peropportunum, ſylueſtrem, ac pauperrimam vitam, ad tempus ibi ducturus ſeceſſit. Indeque ſoluens, idoneum nouæ plantandæ reformationi locum inueſtigaturus, Serram Prouinciæ ſancti Angeli oppidum appulit. Cùmque ibidem à Serrano Comite humaniſſimè exceptus eſſet, ac locum ædificando monaſterio accomodum impetraſſet: dum Apoſtolicam auctoritatem Romæ, quò ſe contulerat, (præſtolātibus interim alijs quadraginta ſocijs in ſuis conuentibus ſecreto fœlicem rei euentum, vt ſe illi coiungerent) venari intendit, à patribus, iuſtiſſimis tamen de cauſis, ne id aſſequeretur præuentus eſt. Quapropter re infecta propriam Tuſciæ Prouinciam repedare coactus, alijs ſe ſuis pellibus continendi cauſa fuit.

Patrum Caperolanorum inſtitutio.

QVIDAM frater Petrus Caperolus, qui Regulari Obſeruantiæ in Mediolanenſi Prouincia nomen dederat, reuerendiſſimo patre fratre Franciſco Sanſone Generali Miniſtro, ac ſereniſſimo Nicolao Venetorum Duce ſibi fauentibus, ſub prædicto patre fratre Petro à Neapoli eiuſdem Obſeruantis familiæ, ſed Ciſmontanæ, Vicario Generali, à præfato Sixto Papa IIII. anno à Dominica incarnatione 1477. vt, Vicario Prouinciæ Mediolanenſis Prouinciali vale dicto, ſe, ac quàmplurimos alios fratres ſui ſequaces, qui & Caperoli dicti ſunt, nec non & eiuſdem Prouinciæ, Bergomatem, Brixianum, ac Cremonenſem conuentus ad ſancti Antonij Prouinciam, ſub Miniſtri Prouincialis patrum Conuentualium obedientia deinceps moraturus, ac nouam quandam reformationem inſtituturus transferre poſſet, impetrauit. Inſuper & obtinuit, vt iuxta aliarum Obſeruantum Prouinciarum morem, & Capitulum celebrare, & Prouincialem Vicarium, qui huiuſcemodi reformatis fratribus præeſſet, eligere poſſet. Quo tamen, ſub venerabili patre fratre Angelo à Clauaſio Generali Vicario, circa annnm Domini 1479. vita functo, & hniuſmodi Caperolana congregatio, agnita ab eius alumnis in proximo generali obſeruantum Capitulo huiuſcæ leuitatis culpa, ſoluta eſt, & fratres illi omnes, qui prædictum fratrem Petrum Caperolum ſequuti fuerant, nec non & tres conuentus (de quibus ſupra) Mediolanenſi Prouinciæ reſtituti ſunt.

De Clarenorum reditu ad Generalis Miniſtri obedientiam.

EODEM anno 1477. quidam frater Petrus natione Hiſpanus, ſed profeſſione Clarenus, qui inter cæteros ſuæ Religionis maxima pollebat auctoritate, ſuorum confratrum apud Sixtum IIII. Pontificem legatione functus, vt antiquiori Anachoritico viuendi modo, habitu, atque Epiſcopis promiſſa obedientia relictis, in Generalis Miniſtri poteſtatem, ſub peculiari tamen prælato: vtque in cæterorum Franciſcanorum habitum, licèt aliqualiter differentem, (vt fuſiùs ſupra meminimus) tranſire poſſent, ab eo retulit: atque ſumpto de ipſiuſmet ſummi Pontificis manibus nouo habitu, quo ipſe, ſuique ſequaces in poſterum vti deberent, primus Generalis Miniſtri Vicarius à ſuis electus reliquis, qui ſibi adhæſerunt, (perſtitêre nihilominus aliquot ex eis in Anachoritica illa vita, ac Ordinariorum obedientia ab iſtis omninò diuiſi, vnde & Aclareni, ſiue Clarenuli dicti ſunt) viuendi norma effectus eſt. Cui etiam præfatus Sixtus IIII.

ſancti

ſancti Hieronymi Eccleſiam Romæ erectam, quæ ad fratres beatiſſimi patris Franciſci Tertiarios attinebat, liberaliſſimè ex Apoſtolica auctoritate conceſſit.

Amadeorum fratrum origo, atque progreſſus.

FVIT nobilis quidam Luſitanus nomine Ioannes Meneſius, primi Comitis Villæ Regiæ ex matre nepos, ac primi itidem Comitis Portalegrenſis, nec non & pientiſſimæ ſororis Beatricis à Sylua, Ordinis monialium Conceptioniſtarum illuſtris fundatricis vterinus frater regio ſanguine clarus, qui ex Portugalia, cum Eleonora Eduardi Luſitaniæ Regis filia, ac Federici III. Germanorum Imperatoris legitima vxore in Italiam traijciens, diuina gratia præuentus, Eremitis diui Hieronymi fratribus, in Eccleſia beatiſſimæ Virginis Mariç de Breſlanoro Cremonenſis diocœſis, apud caſtrum Leonis, quòd Inſubrum eſt oppidum, ſub Anachoritico illorum habitu, adiunctus fuit. Poſtmodum à beatiſſimo patre Franciſco, atque à Seruatore noſtro Chriſto, eiuſque ſanctiſſima matre præmonitus, vt, eo viuendi inſtituto relicto, Aſſiſium, à Generali Franciſcanorum Miniſtro Minoritico induendus habitu, peteret, diuinis illorum oraculis acquieſcens, ibidem, à præfato Generali Miniſtro cæteris Franciſcanis Conuentualibus, ſub fratrum laicorum habitu, annumeratus eſt. Cuius cellula ipſamet Eccleſia, exercitium verò perpetua oratio, aut diuinarum rerum contemplatio, aut humile obſequium fuit. Eius igitur famam cùm excellentiſſimus Franciſcus Sfortia Mediolanenſium Dux accepiſſet, à Generali Miniſtro obtinuit, vt frater Amadeus, (ſic enim vulgò appellabatur, licèt eius nomen Amator eſſet) Mediolanum de cætero moraturus, ſe transferret. Quò cùm perueniſſet, & Duci, atque Duciſſæ eius coniugi gratiſſimus, amantiſſimuſque extitit, & illis optatiſſimam prolem, quam obtinere non poterant, inſtantiſſimis precibus ab altiſſimo impetrauit. Quod in cauſa fuit, vt ſibi magis magiſque afficerentur, atque locum, pro ædificando monaſterio Mediolani concederent. Quo denique obtento, de ſummi Pontificis licentia conuentum, ſub titulo ſanctæ Mariæ de pace, qui vſque in præſens perſeuerat, eò quòd ibi optatiſſimam ſui ſpiritus pacem, aſſequutus eſſet, omni adhibita diligentia, inibi conſtrui curauit, fratreſque Conuentuales, tum de Generalis Miniſtri licentia, tum quoque ex ſummi Pontificis auctoritate ſibi, ad inſtantiam præfati Mediolanenſium Ducis, facta, ad ſe venientes recipere, & alios ſeculares eius conſortium affectantes Minoritico habitu, qui ei, quo Obſeruantes vtebantur, perſimilis erat, induere cœpit, ſanctiſſimiſque legibus, ac conſtitutionibus, quibus Regulæ candorem fœliciùs conſeruarent, ſanctiſſimique patris Franciſci veſtigijs tenacius hærerent, eos aſtrinxit. Quibus maximè ſuccreſcentibus nouellus hic Amadeorum ordo, ab eius fundatore ſic dictus, anno à Dominica incarnatione 1460. inchoatus, mirum in modum per Italiam, cuius ambitu circumſcribebatur, præcipuè verò per Inſubriam dilatari cœpit. Adeò vt vigintiocto loca, in vnicam tantùm Prouinciam erecta, & proprio Prouinciali Miniſtro ſubacta, ſub cura tamen, ac obedientia Generalis Miniſtri, ſucceſſu temporis, obtinuerit. Accidit interim vt, anno Domini 1471. Sixtus IIII. cui frater Amadeus notiſſimus erat, ad ſummum Pontificatum, ob Pauli II. mortem, (vt præfati ſumus) eueheretur. Qui eximiam ſanctitatem, maximamque religionem in homine pro ſua pietate veneratus, cum Romam accerſiuit, conſecratumque ſacerdotem, licèt inuitum ob dignitatis atque miniſterij reuerentiam, quo ſe indignum pro ſua humilitate iudicabat, in confeſſarium, atque fidiſſimum ſecretarium, cui ſuæ conſcientiæ vulnera panderet, detegeretque, atque grauiſſima negocia communicaret, elegit, ac eius Ordinem, collata ſibi quoque ſancti Petri Montorij, ſiue Montis aurei Eccleſia in vrbis Romanæ Ianiculo, qui & Mons aureus vulgò dicitur, ſita, eo videlicet in loco, in quo Apoſtolorum Princeps diuus Petrus, pro Chriſti confeſſione cruci affixus, occiſuſque fuit, plurimis gratijs, priuilegijs, atq; fauoribus locupletauit. Quam quidem diui Petri Eccleſiam Gallorum Rex in iuſtum conuentum promouere cœpit. Sed cùm proſequendo operi ſuperſediſſet, eam catholici Hiſpaniæ Reges Ferdinandus, eiuſque vxor Eliſabetha curioſiſſimè elaboratã omnibus ſuis numeris, collato etiam ampliſſimo ſibi adiacẽte ſitu, ac regijs Hiſpaniæ armis parietibus affixis, abſolui, atque in elegantiſſimi monaſterij formam redigi curarunt.

runt. Fuit beatus pater Amadeus vniuerſæ Romanæ curiæ virtutis exemplum, ac ſanctitatis norma: qui licèt ſummo Pontifici chariſſimus eſſet, grauioribusq́ue implicaretur negocijs, nihil tamen ſolitæ humilitatis, aut aſperitatis prætermiſit. Nam pane tantùm & aqua laboribus defeſſum, atque vigilijs attritum corpuſculum ſemel in die reficiens, nudisq́ue pedibus incedens ſimpliciſsimo amiciebatur habitu, & duabus horis ſecluſis, quibus hilari, atque benigniſſimo vultu cum omnibus ad ſe aduentantibus humaniſſime conuerſabatur, quod reliquum ſibi temporis ex die ſupererat, id vel in diuinis perſoluendis laudibus, vel in cœleſtium myſteriorum contemplatione in quodam montis eiuſdem ſpecu ſegregatus ab alijs inſumebat. In quo & pulcherrimum libellum de reuelationibus, & prophetijs Romanæ Eccleſiæ ſtatum, Angelicum quendam Pontificem, Regnorum, Dominiorum, atque Religionis mutationem concernentibus compoſuit. Quem tamen alij quidam proprijs imaginationibus, atque fantaſticis adinuentionibus conſpurcantes, adeò obſcurarunt, atque in ordinem pro libito redegerunt, vt ipſorum potius, quàm beati Amadei libellus dicendus iure optimo veniat. His igitur virtutibus inſignis beatus Amadeus, cùm præfatum conuentum de pace à ſe conſtructum inuiſurus Mediolanum conceſſiſſet, ibidem expletis à ſua conuerſione in huiuſmodi laudabili vita, atq; pœnitentia vigintiduobus annis, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1482. à Pontificatu verò præfati Sixti IIII. 12. diem clauſit extremum, atque in medio maiori ſacello miraculis ante, & poſt mortem clarus, ſepultus eſt. Ab hoc ergo patre Amadeorum Ordo, ſiue Congregatio ſumpſit exordium: quæ vſque ad Leonem X. Pont. max. licèt ab anno 1508. vſq; ad id tempus Obſeruantibus adhæſerit, Generali totius Franciſcani Ordinis Miniſtro ſubfuit. Ab eo vero (vt inferius dicetur) Generali Obſeruantis familiæ Miniſtro ſubacta, ſub illo vſque ad Pij V. Pont. max. tempora militauit. Sub quo tandem (vt ſuo loco adnotabimus) cum Clarenis, ac quibuſdam alijs, reiecto Amadei vocabulo, nec non Prouincia, ac Prouinciali Miniſtro proprijs exauthoratis, in omnimodam Regularem Obſeruãtiam tranſijt: Subactis interim eius monaſterijs illi Obſeruãti Prouinciæ, cuius ambitu cotinerentur.

Conceptioniſtarum ſororum inſtitutio atq; auctrix.

ASSVEVIT Deus opt. max. quoties inſigne aliquod, atq; memorabile opus in humani generis fauorem æterna ſua diſpoſitione producere decreuit, illud quibuſdam ſignis, atque prodigijs præſignare, vt vel ſic mortales attentiores, & quod futurum eſt commendatiſſimum reddat. Sic Iſraeliticum populum ab Ægyptiaca ſeruitute liberaturus exterminatorem Angelum, qui tranſilitis abſq; damni alicuius illatione Hebræorum domibus Ægyptiorum primogenita interimeret, præmiſit. Sic Moſaycæ legis dationi tonitrua, fulguraq; prætulit. Sic ſalutiferum Chriſti ſeruatoris noſtri temporalem ortum à miraculoſa ſui præcurſoris natiuitate, atq; à plurimis propheticis, ſibillinisq; oraculis præueniri, æterna ſua voluntate, ſtatuit. Sic etiam nobiliſſimum hunc Conceptionis Ordinem in honorem ſanctiſſimi illius conceptus glorioſæ, ſemperq; Virginis Dei genitricis Mariæ inſtituendum, tanquàm ſibi gratiſſimum, mortalibusq; vtile, plurimis mirabilibus præmiſſis euentibus, commendatiſſimum reddidit: Quemadmodum ex his, quæ ſequuntur, facillimè conſtat. Fuit igitur olim nobiliſſima quædam, pariterque pulcherrima virgo Luſitana nomine Beatrix à Sylua, beati patris Amadei, (de quo paulò ſupra) atque illuſtriſſimi Comitis Portalegrenſis vterina ſoror, nec non & ſereniſſimæ Eliſabethæ Ioannis huius nominis ſecundi, Regiſq; Caſtellæ vxoris cognata: quæ cùm præfatę Eliſabethæ Reginæ ex Portugalia in Caſtellam vſq; congreſſa, in eius regia verſaretur, ac à potentioribus Principibus tum ob ſanguinis ſplendorẽ, tum quoq; ob animi, corporisq; dotes & elegantiã in matrimoniũ deſideraretur, velletq; quiſq; illorum riualibus expediri, quibuſdam tumultibus, atq; iurgijs occaſionem miniſtrauit. Quod cum Regina reſciuiſſet, idq; ex quadam ſuſpitione præfatæ Beatricis procacitati, atque leuitati imputaſſet, eam per triduum lignea in arca abſque cibo, & potu includi iuſſit. Illa verò tantis oppreſſa anguſtijs, atque præſentiſſimo vitę diſcrimini expoſita, cùm impoſiti criminis expers eſſet omnino glorioſiſſimæ

ſimæ Virginis Mariæ fauorem implorare cœpit, ſibique ex voto promiſit, ſi vnquam huiuſcemodi periculum euadere poſſet, perpetuam ſe virginitatem ſeruaturam. Quapropter educta ex huiuſcemodi arca, mundo, eiusq; pompis, in celeberrimo ſancti Dominici regij monaſterio, vale dictura, Toletum ſe conferre decreuit. Dumq; itineraretur, cuiuſdam Luſitani vocem ſe à tergo proprio nomine vocãtis audiuit: cui reſponſura, vt primùm faciem conuertit, binos Franciſcanos patres omnino venerabiles, ſeq; ſequentes conſpicata eſt. Quibus tamen viſis pelli ſuę (ſuſpicabatur enim illos à Regina miſſos eius excipiendæ confeſſionis cauſa, vt tandem ritè diſpoſita, & absq; tumultu necaretur) timere cœpit. At illi currui appropinquantes, certioresq; de eius pauore, atque ſiniſtra ſuſpitione facti, eam bono, conſtantiq; animo eſſe iuſſerunt: Tum quia nihil huiuſcemodi periculi ſibi immineret, tum quia plurimarum, atque verè illuſtriũ virginum fœtu fœcundanda foret. Quibus illa reſpondit, impoſſibile hoc eſſe: quandoquidem virginitatem Deo, eiusq; ſanctiſſimæ matri vouiſſet, illamq; inuiolatam omninò ſeruare vellet. Illi verò adiecère nihil hoc impedire, quo minus id ſibi contingeret. Cùmq; ſimul pergentes, atq; de multis conferentes ad hoſpiticum perueniſſent, ipſaq; ſolicitius commune prandium parari iuberet, euanuerunt prædicti patres. Ob cuius rei euentum, id ſibi beneficio Virginis glorioſæ, cui ſe ad prælatorum patrum conſpectum ex intimis præcordijs commendarat, cuiusq; præſentia, dum adhuc intra arculæ anguſtias compreſſa teneretur, dignata fuerat, accidiſſe exiſtimans, omnino confortata eſt: emiſſumq; prius de ſeruanda virginitate votum confirmauit, atq; Toletum appulſa præfatum ſancti Dominici regij conuentum cum duabus tantum pediſſequis ingreſſa eſt, ibidemq; per continuos quadraginta annos, honeſtiſſimo in habitu, (licet ſæculari) atque in maxima vitæ ſanctitate, pœnitentia, & rigore ſacris eius loci virginibus conuixit. Faciem verò, quæ tantis tribulationibus occaſionem aliquando præbuerat, ita velo obduxit, vt eam ab aliquo ſęculari ſiue viro, ſiue muliere, niſi ſemel tantùm à catholica Hiſpaniæ Regina Eliſabetha Ferdinandi Regis vxore, atq; alterius Eliſabethæ filia conſpici permiſerit. Cumq; glorioſiſſimæ Virginis Mariæ deuotiſſima eſſet, die noctuq; meditari non ceſſabat, quo pacto gratum aliquod obſequium, in beneficiorum à ſe receptorum memoriam, illi præſtare poſſet, quoue modo immaculatam eius conceptionem, quam ſummopere venerabatur, mundo celebriorem redderet. Dumq; hæc anxia, atq; ſolicita mente reuolueret, animi affectum præfatæ Reginæ Eliſabethæ aperuit. Quæ læta de voto, ac de eius exequtione ſolicitior effecta, Toletanam regiam, quam vulgò Galianæ palatia tunc temporis nuncupabant, nunc verò ſanctæ Fidei monaſterium appellant, illi liberaliſſimè contulit. Qua obtenta, atq; in commodiorem formam redacta, ad eam, anno à mundi redemptione 1484. cùm duodecim relicti à ſe monaſterij ſacris virginibus ſe conferens, ibidem per continuos quinque annos, in eo habitu, quo modò Conceptioniſtæ moniales per Hiſpaniam vtuntur, tunica nempè, atq; ſcapulari albis, ceruleoq; mantello, quo etiam induta ſibi in arculæ ergaſtulo glorioſa Virgo apparuerat, couerſata eſt. Cui Innocẽtius VIII. Pont. max. qui tunc in totius militantis Eccleſiæ ſpecula agebat, anno Domini 1489. ad inſtantiam sereniſſimæ eiuſdem Eliſabethæ Reginæ edita bulla conceſſit, vt in habitu, nomine, atq; ſanctiſſimæ Conceptionis officio à ſe adinuentis tum ipſa, tum duodecim illæ ſibi adiunctæ ſorores, atq; in poſterum adiungendæ, ſub Ciſtercienſi Ordine, Diœceſaniq; Præſulis obedientia, atq; ſub quibuſdam à ſe præfixis cõſtitutionibus, de cætero viuere, altiſſimoq; famulari poſſent. Quæ quidem bulla, cùm in mari naufragata eſſet, miraculosè à ſe nihilminus cogitante, ſed fortè fortuna arculam quandam euoluente inter ſtrophiala reperta eſt. Cumq; quid contineret penitus ignoraret, eam reuerendiſſimo patri fratri Garſiæ Quiſiadæ Franciſcano, ac Guadigienſi Epiſcopo perlegendam mitit. Dumq; certior de ſummi Pontificis gratia, & conceſſione facta Deo opt. max. alacriùs pro tanto miraculo, tantoq; ſingulari beneficio debitas redderet grates, mirabilius ab Angelo quodam de rei euentu, nempè de præfatæ bullæ naufragio, & emerſione, deq; loco, & tempore, quo ea acciderant adamuſſim edocta eſt. Epiſcopus verò Guadigianus (vulgò de Guadix) indicta ex reuerendiſſimi Toletani Archiepiſcopi auctoritate, cuius id munus erat, ſolenniſſima ſupplicatione, atq; vniuerſo,

uerſo, tum eccleſiaſtico, tnm quoq; ſæculari ſenatu, ac reliquo populo ad eam inuitato, præmemoratam bullam ſtatuta die à matrice illius ciuitatis eccleſia vſq; ad prædictum ſanctæ Fidei locum, cum maxima pompa, & inſtructiſſima, pariter ac illuſtriſſima ſe comitante proceſſione detulit, ibiq; habita pro roſtris concione, eam coram vniuerſo conſeſſu legit: quem & de omnibus, quæ circa ipſam acciderant, inſtruxit, atq; ad ſolemnem ſacrarum neophitarum virginum profeſſionem, à ſe poſt quindenam excipiendam, inuitauit. Cùm itaq; præfata Beatrix à Sylua ad huiuſmodi nouam militiam, nouamq; Religionem ſuſcipiendam ſe diligentiùs præpararet, neceſſariaq; diſponeret, à glorioſiſſima Virgine Maria, poſt quintam à ſolemni illa prædicatione diē, viſitata, atq; certior de breuiſſima ſibi morte imminente facta eſt. Quapropter accerſito eius patre Confeſſario Franciſcano per generalem confeſſionem conſcientiam abſterſit, viaticumq; quàm deuotiſſimè ſumpſit, atq; quod ſibi vitæ reliquum fuit in continua oratione, diuinarumq; rerum meditatione tranſegit. Quibus omnino intenta, ex acutiſſima febre, decimaſeptima menſis Auguſti eius anni, qui à partu Virgineo 1490. erat, ab eius verò ortu 66. cum maxima animi ſerenitate obdormiuit in Domino: Eo videlicet die, quo iuxta reuerendiſſimi Guadigienſis Epiſcopi condictum Chriſto ſponſo, ſub nouo ſanctiſſimæ Conceptionis habitu, nomen publice datura fuerat. Statimq; in eius fronte ſplendidiſſima quædam, atq; aurea ſtella viſa eſt. Sed antequam animam cœlo redderet plures Dominicani fratres, atq; eiuſdem Ordinis ex præmemorato ſancti Dominici regij conuentu ſorores, quibus illa in habitu ſæculari plurimis annis cohabitarat, vt tantum pignus, ideſt exanime corpus raperent, ſimulq; ſibi cohærentes cariſſimas ſocias in propriam domum transferrent, ſolicitè accurrerunt. Quibus nihilominus præſentibus à Franciſcanis Obſeruantibus, quibus illa fuerat ſemper addictiſſima, præcogitato à ſe ſanctiſſimæ Conceptionis habitu indui, atq; velo contegi, nec non & in eorum manibus ſolemne Religionis votum emittere paululùm ante mortem voluit. Quo tandem factum eſt vt inter vtroſq; religioſos, Dominicanos videlicet atq; Minoritas maxima de eius corpore ſepeliendo oriretur quæſtio. Sententia tamen in Franciſcanorum fauorem ab illuſtriſſimo Archiepiſcopo Toletano prolata, ab ijſdem Obſeruantibus in propria ſanctę Fidei domo cum maxima ſolennitate, populiq; frequentia depoſitum, tumulatumq; eſt. Præfatæ autem Dominicanæ ſorores, quæ eius obitui adfuerant, pro virili curarunt, vt duodecim illæ religioſæ virgines, quæ defunctæ in vita adhæſerant, neophitamq; Religionem profiteri intendebant, ea derelicta in earum Philadelphiam tranſirent. Cùmq; illis ſolicitiùs inſtarent, venerabilis pater ac frater Ioannes a Toloſa, cui prædicta ſoror Beatrix à Sylua ſtatim ab eius tranſitu Guadalfagiare præcioſiſſimo amicta habitu apparuerat, ſuaſeratq; vt Toletum petens eius ſocias in propoſito confirmaret, ex tempore adfuit: qui & iſtis perſeuerantiam in propoſito ſuggeſſit, & illas ab eis ſolicitandis omnino pepulit. Vnde & ab eo die earum ædes, quæ prius ſanctæ Fidei ſacra erat, immaculatæ ſanctiſſimæ Virginis Conceptioni, iuxta Apoſtolicam Innocentij VIII. ſummi Pontificis conceſſionem, dicata euaſit. Poſt tranſactos verò aliquot dies præfatæ illæ duodecim virgines tantæ matris defunctæ ſanctiſſimis inhærentes veſtigijs eodem habitu, quo & illa induta fuerat, indui, atq; eidem prorſus profeſſioni, cui & illa aſtringi paulò ante mortem voluit, ex ſolemni voto obligari & ipſæ voluerunt: & Toletano Archiepiſcopo, ex Apoſtolica auctoritate, vale prius dicto, Franciſcanorum regimini, & curæ ſe commiſerunt. Erat illis fortè contiguū Benedictinarum monialium, ſed Conuentualium monaſterium diuo Petro ſacrum: quamobrem, vt vtriuſq; domus ſorores in vnum iunctæ fœliciùs coaleſcerent, ſereniſſima, atq; catholica Hiſpaniæ Regina Eliſabetha per eius Confeſſarium, venerabilem videlicet patrem fratrem Franciſcum Ximenium tunc Prouinciæ Caſtellæ Vicarium Prouincialem, atq; Generalem omnium Ordinum totius Hiſpaniæ ex Apoſtolica auctoritate Reformatorem egit, vt vtroq; monaſterio in vnum conflato, amborum ſorores in eandem Regulam, eandemq; profeſſionem verba facerent. Quapropter, impetrata ab Alexandro VI. Pont. max. hac de re facultate, anno à Chriſti ſalutifera natiuitate 1494. vtræq; virgines ſacræ, derelictis antiquioribus normis quibus ex voto ſubiacebant, in ſanctæ Claræ Regulam, ſed ſub Conceptionis habitu, tranſierunt: in qua

& ali-

& aliquandiu pacificè ſatis, atq; vnanimi conſenſu perſeuerarunt. Sed oborto inter eas, ob diuerſos mores, & cæremonias, maximo ſchiſmate, maior eorum pars ad alios conuentus deflexit. Qua de cauſa & ab amicis, & ab inimicis naſcens iſte, atq; primitiuus ſanctiſſimæ Conceptionis Ordo maximam perſequutionem perpeſſus eſt. Adeò vt præfatus pater Franciſcus Ximenius eum omnino, iuxta viſionem aliquando à præfata ſorore Beatrice præuiſam, aboleri præceperit. Viderat ſiquidem illa, dum quadam nocte chorum matutinis interfutura horis ante alias peteret, lampadem, quæ ex religioſo more coram ſacroſancto, ac venerabili Euchariſtiæ ſacramento accenſa perſeuerabat, omnino extinctam. Cumq; triſtior ea de re effecta orationi feruentiùs inſtaret, illam ſe ipſa reuiuiſcere conſpexit, ſubmiſſamq; vocem ſibi dicentem audiuit: Ordo à te inſtituendus, ad iſtius lampadis exemplar, diſſoluendus aliquando, ac ferè extinguendus eſt: ſed diuino ſibi aſtante numine ſplendidior, poſt multas perpeſſas tribulationes, emerget, reuiuiſcetque. Quod & omnino euenit: Nam conuenientibus iterum in vnum, ac in propria remeantibus omnibus illis ſororibus, quæ ad alia loca diuerterant, is Ordo, qui diſſolutus omnino videbatur, multò illuſtrior euaſit, atq; omni fauorum genere à ſuiſmet perſequutoribus cumulatus extitit: aduentantibusq; indies plurimis virginibus, atque Conceptionis ſanctiſſimæ nouum habitum ſumentibus, poſtquàm ille diſſenſionum turbo euanuiſſet, ſerenaq; concordiæ aura efflare cœpiſſet, in tantam ſacer hic Ordo fœcunditatem erupit, vt mirum in modum ſuas propagines extenderit. Anno ſiquidem Domini 1525. deuotiſſima Marina à Cardenas, illuſtriſſimi Alphonſi à Cardenas nobilis Militiæ ſancti Iacobi magni Magiſtri neptis, ob maximam deuotionem, qua in naſcentem hanc Religionem ferebatur, ex domeſticis facultatibus, ad vrbis Romanæ Capitolini montis radices conuentum, ſub titulo ſancta Maria libera nos à pœnis inferni, ædificari curauit, ipſumque cum alijs decem mulieribus, quæ apud Lateranenſem eccleſiam diſtinctis in ergaſtulis latitabant, ingreſſa, huiuſce Inſtituti habitum, atque velum de manu reuerendiſſimi patris fratris Franciſci Angelorum (de quo paulò inferiùs) accepit, inibique primam Abbatiſſam egit, ac ſe tandem, eiuſque ſorores Minorum fratrum curæ commiſit. Deſiderantibus verò præfatis Toletanis ſororibus à quouis alio Ordine exemptionem, atque in peculiarem aliquam normam, & viuendi modum inhiantibus adfuit Iulius II. Pont. max. qui anno Domini 1511. Pontificatus verò ipſius viij. quodam edito diplomate, eas & à Ciſtercienſium, & à Clariſſarum, & à quarumcunq; aliarum monialium, ſiue etiam fratrum Ordine eximens, Franciſcanorum Obſeruantum curæ, atq; ſolicitudini immediatè ſubegit, ac ſanctiſſimis quibuſdam ſtatutis, & præceptis à ſe editis mancipauit. Ac tum demum reuerendus pater frater Franciſcus Angelorum Prouinciæ Caſtellæ Prouincialis Vicarius, qui tandem vniuerſi Minoritici Ordinis Miniſter Generalis euaſit, poſt elapſum quinquenniū, nempe anno 1516. ſibi ſtatuta intrinſecam, extrinſecamq; earum conuerſationem concernētia, quæ vſq; in præſens mordicus, & inuiolabiliter ab eiſdem ſeruantur, illis ordinauit.

Coletanorum fratrum, atq; monialium ortus.

ORDO præpoſterus, ſed neceſſariò commutatus. Hæc dixerim, quòd Coletanorum Ordinem, quem Conceptioniſtico præponere debuiſſem, cùm illum per aliquot annos præceſſerit, ſibi poſtpoſuerim. Prodijt namque iſte nobis circa annum Domini 1410. ille vero non ante annum 1480. licèt eius fundatrix ab anno 1440. viam ſibi ſtruere cœperit. Hoc tamen non abs re fecerim: cùm iſte, Coletanus videlicet non tā late pateat ac ille. Vt igitur ad rem deueniamus, emerſit inter reliquas Tertiarias Prouinciæ Burgundiæ moniales, circa annum Dominicæ natiuitatis 1406. ſoror quædam Coleta eximiæ profectò ſanctitatis fœmina, quæ obtentis à Benedicto XIII. qui tunc ſummo apud Gallos Pontificatu fungebatur, Apoſtolicis fauorabilibusq; literis, plures monialium Clariſſarum conuentus reformauit ędificauitq;, ac omnibus redditibus eliminatis, ſanctiſſimis cōſtitutionibus inſtruxit, communiuitq;. Quas omnes, ſimul cum plurimis alijs à ſe editis R.P.F. Gulielmus de Caſſali totius Ordinis Minorum Generalis Miniſter, in ſexdecim capita redactas, prefatis ſororibus reformatis, tanquā inuiolabiles

à ſe

à ſe ſeruãdas leges præſcripſit. Obtinuit prætereà beata Coleta ab eodẽ Benedicto XIII. vt patrem confeſſarium, qui & ſororum confeſſiones exciperet, & aduentantes ſæculares, qui abſq; aliqua rerum proprietate ſiue in particulari, ſiue in communi, iuxta Regulæ tenorem atq; præceptum, & abſq; Pontificijs indultis victitarent, ſibiq; ſubeſſent, Minoritico habitu indueret, eligere poſſet; prout etiã elegit. Quo factũ eſt, vt intra breuiſſimi temporis ſpacium, plura monaſteria tum ſororum Clariſſarum pauperum, tum quoq; fratrum Reformatorum, iuxta Coletanam hanc reformationem & in Belgio, & in diuerſis Franciæ Prouincijs fundata, ac reformata fuerint. Quia verò huiuſmodi monaſteria à beata Coleta reformata, & erecta extitêre, & fratres ad eius nutum atq; præceptum eorum miniſterio deſtinabantur, & iſti Coletani, & illæ Coletanæ dictæ ſunt. Ad huius quoq; beatæ ſororis Coletæ normam, & exemplum plura ſanctimonialium cœnobia de prima beatæ virginis Claræ Regula in Italia, per beatum patrem Bernardinum de Senis etiam reformata, atq; ædificata ſunt. Hi tamen fratres Reformati ſiue Coletani, cùm illis in cẽteſimo generali Capitulo Romę, anno Domini 1506. ſub Iulio II. Pont. max. celebrato (in quo R. P. F. Rainaldus, ſiue Reginaldus Gratianus à Cotignola in quadrageſimum primum totius Franciſcani Ordinis Generalem Miniſtrum electus fuit) à patribus facultas data eſſet, vt infra annum vel Conuentualibus, vel Obſeruantibus, reiecto huiuſmodi Coletano nomine, vnirentur, poſt elapſum biennium, anno videlicet Domini 1508. Obſeruantibus adhæſerunt, illisq; Prouincijs nomen dedêre, in quibus eorum conuentus ſubſiſtere contigit. Fuerunt & alij quidam fratres de Capucio ſiue de ſancto Euangelio (quos Prouinciæ ſancti Gabrielis aliqui, & meritò tribuunt) Reformati, qui, quod ſimul cum præfatis Coletanis patribus etiam Obſeruantibus eodem tempore adhæſerint, nec adeò magni nominis aut numeri fuerint, data opera, ſilentio prætereuntur.

De ſexto Capitulo generaliſſimo.

CVM patres Franciſcani Conuentuales atq; Obſeruantes à temporibus Sixti IIII. Pont. max. vſq; ad Iulium II. ſummum itidem Pontificem, ab anno videlicet Dominicæ incarnationis 1472. vſq; ad annũ 1505. ſub eodẽ Sixto IIII. Innocentio VIII. atq; Alexandro VI. ſummis quoq; Pontificibus, atq; ſub R. P. F. Franciſco Sanſone totius Ordinis Generali Miniſtro ſumma pace, ſummaq; quiete, atq; tranquillitate potiti fuiſſent, mirumq; in modum & iſti, & illi pullularent florentq;, Iulius II. cuius ad ſeraphicam Religionem affectus incredibilis fuit, ſextum generaliſſimum Capitulum ſibi celebrandum ſtatuit: vt ſi bono modo fieri poſſet duæ illæ patrum Conuentualium, atq; Obſeruantum Franciſcanorum celeberrimæ Congregationes in vnum conflarentur, fieretq; ex illis vnicum tantum ouile, vnusq; grex ſub vnico tantùm moderatore, ac Generali Miniſtro conſtitutus. Quamobrem expedito ſub anulo piſcatoris Apoſtolico quodam breui 5. Iulij eiuſdem anni 1505. Generali Miniſtro, ac ambobus Vicarijs Generalibus, Citramontano ſcilicet ac Vltramontano, necnon & cœteris Miniſtris, ac Vicarijs Prouincialibus, ſub excommunicationis latę ſententię pœna, præcepit, vt in feſto Pentecoſtes anni Domini 1506. omnes Romæ ſextum generaliſſimum Capitulũ celebraturi conuenirent. Quamobrem Generalis Citramontanus Vicarius Vltramontano ſcripſit, vt quantò citius ſecum, ac cum alijs patribus de rebus Regulæ Obſeruantiam concernentibus, ac de ijs, quæ dicto in generaliſſimo Capitulo proponenda petendaq; forent acturus, Romam properaret. Inſuper & congregationem patrum Diffinitorum Florentiæ habuit, ac multa ſecum de præfatis negocijs, ac de ijs, quæ eorum ſtatus candorem concernere videbantur, pertractauit ac ſtatuit: illaq; literis mandata Prouincialibus Vicarijs expoſuit: quos & ad generaliſſimum futurum Capitulum ſimul citauit. Et Vrbem, præfata congregatione ſoluta, petens omnium Cardinalium fauorem ſibi conciliauit: atq; ipſo ſummo Pontifici Obſeruantem familiam pro viribus commendans, ſe atq; illam pedibus ſuæ Beatitudinis, atq; voluntario decreto ſubmiſit, à quo benignum etiam illud reſponſum retulit: Eſſet bono animo, quandoquidem nihil circa Obſeruantiæ Regularis ſtatum immutandum, innouandumq; foret: ſed omnia in proximo

generali Capitulo ſtatuenda in eius potius bonum, atq; vtilitatem ceſſura eſſent. Idq́; profectò rei euentus facillimè commonſtrauit. Vltramontanus interim Generalis Vicarius de his omnibns præmonitus, coacta generali quadam ac extemporanea congregatione, itidemq́; authentico per publicum tabellionem confecto inſtrumento, cum patribus proteſtatus eſt, velle ſe quidem viuere & mori ea in vocatione Regularis Obſeruantiæ, quæ tot ſummorum Pontificum, atq; generalis Concilij Conſtantienſis calculo approbata eſſet; niſi interim aliud ſuæ Sanctitati videretur, cuius imperio ſe in omnibus ſubmittebat. Quòd ſi patres Conuentuales in eam tranſire vellent, id quidem ſibi gratiſſimum fore: dummodo in ſingulis eorum Prouincialibus capitulis certas domos conſtituerent, in quibus, aliquot eorum redditibus, rerumq́; proprietate eliminatis, iuxta præſcriptam à Sede Apoſtolica, atq; ab Oecumenico Conſtantienſi Concilio patribus Obſeruantibus formam, aliquando victitarent. Quos tandem in huiuſmodi vitæ inſtituto perſeuerantes ipſi ex animo admiſſuri forent. Et hanc proteſtationem iuridicè factam, atq; ſua omniumq́; patrum vocalium manu ſubſcriptam, antequam ſe itineri cum reliquis accingeret, ſummo Pontifici, atq; Citramontano Generali Vicario per tabellarium pręſentari fecit. Quam & vterq; libentiſſimè vidit; pręſertim Generalis Vicarius, cui nihil gratius accidere poterat. Inſtante itaq; ſtatuta Capituli generaliſſimi celebrãdi die, accidit, vt quàm plurimi ex patribus Conuentualibus, & vtriusq; familiæ Obſeruantibus Romæ in domo illuſtriſſimi Protectoris couenirent, ſimulq́; de futura vnione plurimis interim in medium rationibus adductis, coram ſua Dominatione diſſererent. Cũq́; nulla eius componendæ via, ſtantibus & iſtis & illis in ſuo propoſito, inueſtigari poſſet, quidam pater ſancti Bonauenturæ Miniſter nomine frater Catherinetus, ac ſacræ Theologiæ Magiſter, pro publico conſeſſu, dixit: Equidem patres Obſeruantes conſultiſſimè à nobis diſſentitis. Quamobrẽ ex conſilio meo veſtra in ſententia perſtate. Cuius etiam ſententiæ quamplurimi alij Prouinciales Miniſtri ſubſcripſerunt. Qua nacta occaſione Ciſmontanus Generalis Vicarius Pontificem maximum accedens, eumq́; certiorem de omnibus, quæ acciderant, faciens, ſibi quàm humillimè ſupplicauit, vt familiæ ſibi commiſſæ rebus conſulere dignaretur: quòd certe ſe facturũ ſciret, ſi eam patribus Conuentualibus minimè vniret. Idq́; ſuę ſanctitati procul dubio facillimũ aſſeruit; quandoquidem ab eius ſententia præfati patres Conuentuales non abhorrerent. Cuius petitioni humaniſſimè annuens ſummus ipſe Pontifex pręcepit, vt Conuentuales patres in ſuo ſanctorum Apoſtolorum conuentu morarentur, vtq; generale Capitulum in Aracœlitano monaſterio, quod ad Obſeruantes ſpectabat, celebraretur. Adueniente igitur pręfixa commitijs huiuſmodi celebrandis die, quatuor millia Franciſcanorum fratrum: Conuentualium quidem, Clarenorum, Amadeorum, Coletanorum, atq; de Caputio ſiue de ſancto Euangelio tria millia: ſed vtriusq; familiæ Obſeruantis mille tantùm Romæ, ſuis in locis conuenêre. Quibus ita diſpoſitis, ſummus Pontifex ſuos Commiſſarios, qui futuris commitijs ex Apoſtolica auctoritate præeſſent, inſtituit. Illi verò celebrata prius, de laudabili more maxima cum ſolemnitate ſpiritus ſancti Miſſa, Aracœlitano in refectorio ſexta feria ante Pentecoſten conuenientes, patres omnes Conuentuales, qui eorum dexteram tenebant, interrogarunt: num in patrũ Obſeruantũ viuendi modum tranſire vellent. Quibus vnanimiter reſpondentibus nequaquam, ſed velle ſe omnino pontificijs priuilegijs, atq; diſpenſationibus frui: ad Obſeruantes, qui refectorij ſiniſtram occupabant, tranſierunt, ab illisq; petierunt; vtrum in patrum Conuentualium verba facere exoptarent. Quibus affirmantibus, atq; ſimul proteſtantibus, velle ſe omnino in antiqua Regulæ obſeruantia perſeuerare, is conſeſſus ſolutus fuit. Sequenti verò die, qui Pentecoſten præceſſit, cùm omnes ſimul eo in loco conueniſſent, Magiſter quidam Philippus, ipſius Generalis Miniſtri ſocius in medium coronæ procedens, genuaq; flectens, collato prius præfatis Commiſſarijs Ordinis ſigillo, Generalatus officio nomine R. P. F. Ægidij Ameliani renunciauit, ſubiecitq;, haberent illum excuſatum, quòd in propria perſona id minimè feciſſet: cùm grauiori morbo correptus lectulo decumbere cogeretur. Interrogatus præterea, num ſponte Miniſter Generalis officio cederet: Reſpondit: ſponte omnino. Quapropter admiſſa per publicum inſtrumentum, huiuſcemodi renunciatione, acceptoq; Ordinis ſigillo ab vtroq; Præſide, ſeruata

uata

uata iuris forma, p̄dictus pater ac frater Ægidius Amelianus officio functus declaratus eſt. Nihilominus, re diligentius diſcuſſa, in eam ſententiam tum præfati Præſides, tum quoq; cæteri patres Capitulares venêre: Præfatum ſcilicet patrem Ægidium non priuatum, nec ea propter ad Generalatus officium ineptum eſſe: immò potius optimo iure ad idem Generalatus munus denuò aſſumi poſſe: quamobrem ad Miniſtri Generalis electionem intrepidè procederetur. Quibus ita ſtatutis, quotquot Obſeruantes aderant, Eugenianæ conſtitutioni obtemperantes Capitulo ceſſerunt. At patres Conuentuales communibus ſuffragijs R. P. F. Raynaldum à Cotiniola in totius Franciſcani Ordinis Generalem Miniſtrum elegerunt. Reuerendiſſimus verò pater Ægidius Amelianus viam Appiam, ſequenti nocte, cum aliquibus ſibi amicis arripiens, Neapolim breui peruenit: vbi & honorifice à magno Catholicorum Hiſpaniæ Regum Capitaneo Gundiſaluo Fernandez à Corduba exceptus eſt: nec ita poſt multos dies ſarcina carnis ſolutus aſtra (vt piè creditur) petijt. Obijt reuerendiſſimus is pater apud Obſeruantes, à quibus humaniſſimè receptus fuerat, in conuentu ſanctæ Mariȩ nouæ Neapolitano, ad quem, cùm ſe morti propinquum cerneret, deferri voluit. Decretum fuit hoc in Capitulo generaliſſimo, vt Generalis Miniſtri officium vltra ſexennium non protenderetur: quo expleto immediatè expiraret. Item, vt omnes Clareni, Amadei, Coletani ac fratres de Capucio ſiue de Euangelio, & quicunq; alij inuenirentur, qui ſub beatiſſimi patris Franciſci vexillo (demptis Tertiarijs) militarent, ij omnes ſimul cum ſuis domibus infra annum vel Conuentualibus, vel Obſeruantibus, antiquiori tamen nomine retento, vnirentur. Præterea, edito Apoſtolico breui, cautum eſt, ne Generalis Vicarius ab Obſeruantibus eligendus ex ſui prædeceſſoris Prouincia aſſumeretur. Quod tamen breue, tanquam rei benè gerendæ contrarium, reuocationi ſubiacuit. Hoc tandem generaliſſimum ſextum Capitulum, cuius temporibus Regularis Obſeruantia ex quadraginta quinq; Prouincijs, atq; ex mille ducentis & quinquaginta monaſterijs, in quibus triginta millia octingenta fratrum commorabantur, conſtabat, poſtquàm ſummus ipſe Pontifex, cuius humanitas, atq; beneuolentia in Franciſcanum Ordinem incredibilis fuit, omnes Eugenianas conſtitutiones in Obſeruantum fauorem editas cōfirmaſſet, omneſq; fratres Conuentuales, & Obſeruantes in ſacro palatio, ipſo die ſanctiſſimæ Trinitatis proximè ſequenti, conuenire iuſſiſſet, ſuamq; benedictionē tum præſentibus, tum quoq; cæteris omnibus abſentibus, nec non & monialibus, atq; Tertiarijs iteratò impertitus eſſet, ac ſuam auctoritatem, qua electo ad libitum confeſſario, à quocunq; exceſſu abſolui poſſent, illis conceſſiſſet, & ſe omnium orationibus ex animo commendaſſet: inſuper & hæc verba addidiſſet: Triginta quatuor annis, cùm eſſem Cardinalis, veſtrum egi Protectorem, nunc autem ſummus Pontifex effectus veſtrum ago, agamq; patrem, quapropter quicquid libuerit audacter à me petite, ſolutum eſt, omneſq; fratres lætantes in propria conceſſerunt.

Quo pacto Clareni, Amadei, Coletani atq; fratres de ſancto Euangelio Obſeruantibus adhæſerint.

POST biennium ab his temporibus elapſum, præfati Clareni, Amadei, Coletani, atq; fratres de ſancto Euangelio, iuxta datam ſibi in generali Capitulo electionem, Obſeruantibus (vt ſupra meminimus) ſubeſſe, parereq; decreuerunt; quod præfatus ſummus Pontifex Iulius II. ratum habuit, ac omnia acta in generali Capitulo denuò confirmauit. Pręterea, aſſumpto ad Raguſinum Archiepiſcopatū prędicto reuerendiſſimo patre fratre Raynaldo à Cotiniola, fratres patreſq; Conuentuales, quorum ex munere intererat, Romæ, anno Dominicæ incarnationis 1510. conuenire, inibiq; centeſimum primum generale Capitulum celebrare iuſſit. Qui Pontificijs iuſſis obtemperantes reuerendiſſimum patrem fratrē Philippum de Bagnacauallo in xiij. Generalem Miniſtrum elegerunt. At is, poſt annum à ſua electione, Romæ in conuentu ſanctorum Apoſtolorū ſarcina carnis ſolutus migrauit ad aſtra. Huic, poſt duodecim mēſes à ſua morte elapſos, nempe anno à partu Virgineo 1512. in officio ſucceſſit R. P. F. Bernardinus à Prato, Ordinemq; quatuor annis & vltra gubernauit.

De ſeptimo generaliſſimo Capitulo deq́; cauſis celebrationis eiuſdem.

CVM Dei ſapientia in vniuerſalis Eccleſię agro Euangelicę perfectionis ſemen, per Regulam beatiſſimo patri noſtro Frãciſco traditam, ſeminaſſet, adfuit ex tempore (vt præcedentia legenti manifeſtum euadet) inimicus homo, qui eius gloriæ, atq; fœcunditati, per varia ætatum curricula, pro ſuo more, inuideret, negociumq; faceſſeret. Quem dum cœleſtis ille agricola, incomprehenſibili ſuo iudicio atq; ſumma bonitate, ad futuram vſq; meſſem patienter ſuſtinet: ſurrexerunt à tempore fœl. rec. Eugenij Papæ IIII. egregij illi meſſores, atq; operarij, ſcilicet beati patres Bernardinus de Senis, Ioannes Capiſtranus, pluresq; alij poſt eos, (quorum ex parte meminimus) qui Franciſcanæ Regulæ obſeruatores, tanquam puriſſimi tritici ſpicas interuellentes, fœcundiori terræ, ſub Vicariorum tum Prouincialium, tũ quoq; Generaliũ, necnon & ſub Generalis Miniſtri cura, vt cum maiori fęnore in Dominicum horreum optatus fructus inferri poſſet, ad hæc vſq; noſtra tempora committerent. Cumq; acerrimus idem generis humani hoſtis, atq; fraternæ pacis teterrimus oſor eos mirum in modũ pullulantes cerneret, inuidiæ indulgens, nullum non mouit lapidem, vt pinguiſſimam, atq; florentem hanc Franciſcanam ſegetem, Obſeruantem videlicet familiam, vel immiſſo in eam bruco, importunaq; locuſta, omnino perderet, vel tetro næuo conſpurcaret. Quò factum eſt, vt vnde pax, gaudium atq; gloria omnibus Franciſcanis accedere debuerint, inde triſtitia, atq; perturbatio, in internæ tranquillitatis iacturam, ſucceſſerint. Quapropter, vt huiuſmodi incommoda à tam celebri Religione, ex Apoſtolica auctoritate, prorſus eliminarentur, vtq; debita pace eius alumni aliquando potiri poſſent, quotquot erant tunc temporis Chriſtiani Principes, Reges, Duces, Magnates, atq; Reſpublicæ Leoni X. Pont. max. ſupplicarunt. Is verò, vt pijſſimis eorum votis ſatisfaceret, ſeraphicoq; Ordini, pro ſua in eum propenſione, atq; pro curæ paſtoralis debito, proſpiceret, ſeptimum generaliſſimũ omnium fratrum Minoritarum Capitulum Romę in conuentu Aracęlitano, ipſis ferijs ſanctiſſimæ Pentecoſtes anni Domini 1517. celebrandum, per ſequens citatorium breue Apoſtolicum, indixit.

Breue citatorium ſanctiſſimi D. N. Leonis Papæ X. pro Capitulo celebrando.

DILECTIS filijs Generali, ac omnibus & ſingulis Prouincialibus Miniſtris, nec non Generalibus, ac Prouincialibus Vicarijs fratrum Ordinis Minorum Conuentualium, & de familia, ſiue de Obſeruantia nuncupatorum, vltra & citra montes Leo Papa X. Dilecti filij ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Romanum Pontificẽ Domini noſtri Ieſu Chriſti Principis pacis, & amoris Vicarium ea imprimis proſequi condecet, quibus, extirpatis diſcordiarum radicibus, diuinum honorem, ac tranquillum & pacificum Chriſtianæ Religionis ſtatum, non parùm promoueri conſtat. Hactenus ſiquidem cùm acclamantibus Chriſtianis Principibus, præſertim chariſſimis in Chriſto filijs noſtris Chriſtianiſſimo Francorum, ac Catholico Hiſpaniarum, necnon Angliæ, Portugaliæ, Daciæ, Noruegiæ, ac Slauorum, ſiue Dalmatarum, Gottorumq; Regibus, multis prętere fratribus noſtris Archiepiſcopis, ac etiam dilectis filijs Vicarijs, Ducibus, Principibus, Duciſſis, ac etiam Electoribus Romani Imperij, Comitibus, viris grauibus, Locumtenentibus, Præſidibus Prouinciarum, ac diuerſarũ Communitatũ & Populorũ, Communitatibus, Magiſtris, ciuium Burgi Magiſtris, Conſulibus, Rectoribus, & Scabinis, lites, iurgia & commotiones in veſtro Ordine, non ſine graui ſanctæ matris Eccleſiæ incommodo, ac tam cleri, quam populi pernicioſo ſcandalo ortas, cum magna cordis amaritudine accepiſſemus; Attẽdentes huiuſmodi turbationes, quas è medio tolli præfati Principes humiliter ſupplicarunt, grauiora in futurũ catholicæ Eccleſiæ conflictura vulnera, niſi de remedio opportuno contigerit prouideri. Nos Ordinem veſtrum, quẽ à puero tenerrimis ſumus amplexi affectibus, præfatorum Principum pijs annuendo votis cauſas, & ſeminaria huiuſmodi iurgiorum, ac litiũ nonnullis ex fratribus noſtris S. R. E. Cardina-

Cardinalibus, à nobis in Conſiſtorio noſtro ſecreto, ad hoc ſpecialiter deputatis examinandas commiſimus. Quibus per ipſos, longo maturæ diſcuſſionis examine, diligentiſſimè, ac fideliſſimè digeſtis, relatione ſuper præmiſſis nobis per ipſos facta, Capitulum generaliſſimum totius Ordinis veſtri indicendum fore, verbo indicto Conſiſtorio facto, decreuimus. Quod quidem ex nunc auctoritate Apoſtolica in proximo feſto Pentecoſtes, in ſacro conuentu Aracœli de vrbe celebrandum, iuxta morem veſtri Ordinis, aſſignamus. Quodq; vos Generalis Miniſter, & Generales Vicarij omnibus & ſingulis Prouincialibus Miniſtris, Vicarijs, Cuſtodibus, ſeu quibuſcunq; alijs nominibus nuncupatis ſuperioribus, vobis reſpectiuè ſubiectis, poſt harum receptionē, fideliter, ſine dolo, & fraude citius, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, intimare debeatis. Quare vobis, & veſtrum cuilibet, in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, & ſub pœna eiuſdem excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrenda firmiter præcipimus, quatenus ad dictum Capitulum generaliſſimum, electis Cuſtodibus, vel Diſcretis, ſecundum morem veſtrum, reſpectiuè, qui vobiſcum ad dictũ Capitulum accedere teneantur, legitimo ceſſante impedimento, conueniatis. Mandamus etiam, ſub eiſdem pœnis, omnibus, & ſingulis fratribus dicti Ordinis Congregationum fratris Amadei, de Clarenis, de ſancto Euangelio, ſiue de Capucio, ac quocunq; alio nomine nuncupatis, reformatam vitam ſub Miniſtris non reformatis ducentibus, quatenus in ſingulis Prouincijs, quas nunc inhabitant, duos probos, diſcretos, & reformatos fratres ex ſe ipſis, in congregatione per ipſos in huiuſmodi Prouincijs reſpectiuè facienda, eligant, qui ad dictum generaliſſimum Capitulum, ſicut & cæteri prælati Ordinis, habeant conuenire. Et quoniam noſtræ mentis exiſtit omnes diſſidij inter vos orti occaſiones, & fomenta, quantùm cum Deo poſſumus, ſubtrahere, vos quoque vnanimi, ac pacifica conuerſatione interea Domino famulari, omnes cauſas, proceſſus, lites, & quærelas occaſione domorum, ſiue locorum, ac fratrum hinc inde reſpectiuè ablatorum, & receptorum, coram quibuſcunq; Iudicibus, quacunq; dignitate, etiã Cardinalatus honore fungentibus tam in curia Romana, quàm extra, ſeu quauis alia occaſione, vel cauſa motas, & etiam mouendas, in qualicunque ſtatu exiſtant, ſuſpendimus, ſilentium vſque ad dictum Capitulum generale partibus imponentes. Inhibentes nihilominus iudicibus, ac partibus huiuſmodi, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & officiorum, ac beneficiorum ſuorum priuationis pœnis, ipſo facto, quo contrafecerint per ipſos in currendis, ne de dictis cauſis vllatenus cognoſcant, aut cauſas præfatas per ſe, vel per alios, quouis modo, proſequantur: Conſtitutionibus, Ordinationibus Apoſtolicis factis, aut faciendis, ſtatutis quoq; & conſuetudinibus dicti Ordinis, quacunq; auctoritate, etiam Apoſtolica confirmatis, cæteriſq; in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunq;. Et quia difficilè foret præſentes noſtras literas ad ſingulas Prouincias deferri; volumus, vt earum exemplaribus in Romana curia auctoritate noſtra impreſſis, per notarium publicum auſcultatis, & ſignatis, eadem fides adhibeatur, tam in iudicio, quam extra, quæ ipſis originalibus, ſi exhiberentur, vel oſtenſæ fuerint, foret adhibenda. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, die 2. Iulij, anno Domini 1516. Pontificatus verò noſtri anno 4.

De Generalis Miniſteriatus, ac ſigillorum tranſlatione à patribus Conuentualibus ad Obſeruantes.

CONVENIENTIBVS omnibus patribus vtriuſq; familiæ Obſeruantibus, omnibuſq; Conuentualibus, necnon Clarenis, Amadeis, Coletanis, atq; de ſancto Euangelio, quibus ex officio incumbebat die præfixa, præfato in conuentu ſanctæ Mariæ de Aracœli, propoſitum fuit à ſummo Pontifice: Num omnes in vnum viuendi modum, ſub eodem habitu, eiſdemq; legibus, de cætero conuenire vellent? Quandoquidem ea de cauſa, & vt ex omnibus Franciſcanis, licèt diuerſis, vnum ouile, ſub vnius tantùm ſupremi paſtoris cura degens fieret, conuocati fuiſſent. Cui cùm Regularis Obſeruantiæ ſectatores reſpondiſſent, manibus (vt aiunt) pedibuſq; eam in vnionem, atq; conuentionem ſe ituros, dummodo Regulæ obſeruantia nihil detri-

meriti pateretur, & patres Conuentuales cuiuis rerum proprietati tam in particulari, quam in communi, ac quibuſcunq; annuis redditibus, Pontificijsq; priuilegijs in manibus ſuæ ſanctitatis re vera, & efficaciter renunciarent, necnon & legibus à Regulari Obſeruantia præfixis parere vellent: atq; patres Conuentuales poſt maturam deliberationem aſſeueraſſent, malle ſe in antiquiori modo viuendi perſeuerare, atq; Apoſtolicis priuilegijs frui, quàm in Obſeruantum vitam tranſire, Pontificia voluntas optato fine caruit, Generalisq; Miniſtri electio, atq; Ordinis ſigillum, & alia (de quibus inferius) ab ipſis Conuentualibus ad Obſeruantes, tum ex ſummi ipſius Pontificis, tum quoque ex omnium reuerendiſſimorum Cardinalium decreto deuoluta ſunt.

Humilis & pia Generalium Vicariorum ſubmiſſio.

CONSTITVTIS à ſua beatitudine eius Capituli generaliſſimi Prĕſidibus, atq; omnibus patribus Obſeruantibus Vltra & Citramontanis Capituralibus in Aracœlitano refectorio ſexta feria ante Pentecoſten conuocatis, venerabilis pater frater Chriſtophorus à Forliuio Vltramontanæ Familiæ Generalis Vicarius coram ipſis Præſidibus, ac reliquo venerabili Cœtu genuflexus in hæc verba prorupit: Placuit clementiſſimo Deo temporibus retroactis noſtram hanc familiam, pro ſeraphici Ordinis Franciſcani reformatione, atq; conſeruatione inſtituere, illamq; per totum ferè orbem, cooperantibus beatiſſimi patris Franciſci meritis, non abſq; ſanctitatis, virtutũq; profectu, ac ſacroſanctæ Eccleſiæ Romanæ nec non totius Chriſtiani populi ædificatione dilatare. Quapropter quantùm in nobis eſt, ſicut nec vnquam ab huiuſmodi Regulari modo viuendi recedere quæſiuimus: ita nec quamdiu nobis ſana mens fuerit, ab eo deflectere quæremus. Verumtamen ſi ſanctiſſimo D. N. Leoni Pontifici ſummo quidquam aliud, quod in maius, ſublimiusq; bonum omnium noſtrum vergat, præcipere libuerit (quandoquidem quicquid honoris, dignitatis, aut quietis nobis ſit, id profectò Apoſtolicæ Sedi debeamus) illud ſanè è veſtigio, & abſq; vlla tergiuerſatione admittemus, gratanterq; acceptabimus: Inſuper & ſuæ ſanctitati immortales gratias agemus. Quibus verbis ſubſcripturus reuerendus pater frater Gilbertus Nicolai Vltramontanæ familiæ Generalis Vicarius genua, de religioſo more, in media corona flectens, adiecit: Idipſum ego, mihiq; commiſſa familia dicimus, nihilq; aliud à prompta obedientia, ſimiliq; reuerẽtia, atq; gratiarũ actione optimo iure debita ſuperaddimus.

Vicariorum Prouincialium ad Miniſteriatum, & Diſcretorum ad Cuſtodiatum euectio.

ASCENDENS ſacellanus quidam ſæcularis, ex eorundem Capituli Præſidum mandato, editiorem in locum ex ſchedula quadam, quæ ſequuntur protulit: Nos Apoſtolica auctoritate declaramus, omnes Vicarios veros eſſe Miniſtros Prouinciales, omnesq; patrum Obſeruantum Diſcretos veros eſſe Cuſtodes: quos deinceps in perpetuum, iuxta Franciſcanæ Regulæ formam his nominibus appellari decernimus, ſtatuimus, atq; iubemus. Quod & inuiolabiliter vſq; in præſens obſeruatum eſt. Tum demum ijdem Præſides fratres Amadeos, Clarenos, Coletanos, atq; de Caputio, ſiue de ſancto Euangelio ad ſe venire iuſſerunt, illosq; cæterorum patrum Vocalium catalogo prius aſcriptos dimittentes, auctoritate ſanctiſſimi D. Leonis X. omnibus, & ſingulis patribus Capitularibus prĕceperũt, vt nullus eorum, niſi prius vocatus, pariq; modo albo conſcriptus, ad futuri Generalis Miniſtri electionem vocem collaturus accederet: Atq;, indicto omnibus ſilentio, hanc vnionis bullam alta voce legi iuſſerunt.

Vnionis Bulla Leonis Papæ X.

LEO Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ite vos in vineam meam ait homo ille pater familias, qui plantauerat vineam, mũdi Saluator, atq; Redemptor noſter Ieſus Chriſtus: qui & ſi curam gerat de omnibus, cunctaq; dirigat quæ

gat quæ ipſe fecit: Attamen inter cæteras plantationes, quas per ipſum pater cœleſtis in ſolo plantauit militantis Eccleſiæ, vineam quandam, tam ardenti proſequutus eſt amore, vt ſuam velut propriam vbiuis illam appellet. Hanc ſiquidem vineam ſic aſſiduis, ſolertibus, ac fidelibus excoluit agricolis, vt alios primo manè, alios hora tertia, ſexta, nona, decima verò & vndecima, quaſi inceſſanter, cultores tranſmiſerit. Hæc eſt illa ſacra Minorũ fratrum Religio, quæ virentibus cęremoniarum folijs, per viros Apoſtolicos tanquam per palmites extenſos, à mari vſque ad mare, & à flumine vſque ad terminos orbis terrarum, vino ſapientiæ, & ſcientiæ irrigauit montes, & impleuit terram. Hæc eſt Religio ſancta, & immaculata, in qua per ſpeculum ſine macula Redemptoris contemplatur præſentia vitæ Chriſti, & Apoſtolorum inſpicitur forma, per quam primorum Eccleſiæ fundatorum, ante oculos Chriſtianæ plebis, reducitur norma: quæ demum nihil niſi diuinum, angelicum, omni perfectione refertum, Chriſtoq; nihil niſi conforme, vt non immeritò ſua dicatur, repreſentat. Ad hanc vineam excolendam primò manè, oriente iam ſole, miſit ipſe pater familias Angelum illum aſcendentem ab ortu ſolis, habentem ſignum Dei viui, beatum Franciſcum, qui comitantibus miræ ſanctitatis viris, prima vitis huius iecère fundamenta. His ſucceſſerunt viri religioſi, qui duce beato Bonauentura muros huius vineæ iam vtrinq; ruinam minitantes, hora tertia Trinitatis ſanctæ virtute & adiutorio, reparauère. Poſt hos, veluti hora ſexta, prodierunt ſpiritu feruentes fratres nonnulli, qui à ſacro Viennenſi Concilio, tanquam à Deo miſſi, & confortati, eneruatam penè diſciplinæ cenſuram ad ſua principia reuocarunt. Hora verò nona, moriente Domino, ſurgentibus in dies malis, & ſcandaloſis huius vineæ agricolis, ſuſcitauit Dominus ſpiritum adoleſcentis, paucorum videlicet fratrum, qui ſignifero nominis Ieſu beato Bernardino ductore, & Præſide, ſacri Concilij Conſtantienſis fræti præſidijs, languentem, immò penè mortuum per orbem vniuerſum Ordinem viuificarunt. Nouiſſimè verò diebus iſtis, quaſi hora vltima, apparuerunt viri alij; qui zelantes pro domo Iſrael ſucciderunt lucos, & demoliti ſunt delubra. At vbi abundabat peccatum, adiuuante Domino curauerunt per introductam reformationis normam, vt ſuperabundaret gratia. Sed veluti inter parabolicos, & Euãgelicos illos viticolas, quia nouiſſimi æquabantur prioribus, murmur ſurrexit non paruum. Sic acclamantibus Regibus, Principibus, Communitatibus, & Populis graues lites & iurgia, ac diſſenſiones, occaſione ſuperioritatum, & perfectionis graduum inter aliquos huius Religionis profeſſores per totum mundum magis ac magis augeri, dietim accepimus. Quare nos, cuius animus ab ætate tenera ardenti deuotione efferbuit ad huius Ordinis profeſſores, & Ordinem ipſum totum: Nunc verò ex communi cura procurationis, & Paſtoralis regiminis, quam immeriti ſuſtinemus, ad componendas huiuſmodi agricolarum lites, & ſedandas murmurationes, illius Euangelici Procuratoris more, tantò prouocamur ardentiùs, quantò frequentiùs intenta mente recolimus fructus vberes, quos ex eorum exemplari vita, & ſalubri doctrina, vniuerſali Eccleſiæ continuò cernimus prouenire: nec minus continuis Principum Chriſtianorum, præſertim chariſſimorum in Chriſto filiorum noſtrorum Maximiliani in Imperatorem electi, & Franciſci Chriſtianiſſimi Francorum Regis, ac Caroli Catholici Hiſpaniarum, Henrici Octaui Angliæ, & Emanuelis Portugaliæ, & Algarbiornm, & Ludouici Vngariæ, & Bohemiæ, ac Sigiſmundi Poloniæ, necnon Chriſtierni Daciæ Regum illuſtrium, nec non nonnullorum Principum, aliorum Ducum, Comitum, Populorum, & Communitatum pijs prouocamur ſupplicationibus, & precibus, quibus pro pacandis huiuſmodi diuiſionibus, in Ordine diui Franciſci exortis, non ceſſant vſque hodie apud nos poſtulare. Deputatis igitur à nobis, in ſecreto noſtro Conſiſtorio, aliquibus ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus cauſas, & ſeminaria huiuſmodi iurgiorũ, & diuiſionum diligenter perquirere, & de remedijs opportunis pro ſedandis præfatis litibus pertractare, commiſimus, & iniunximus: qui longo maturæ diſcuſſionis examine diligentiſſimè, ac fideliſſimè iuſſa complentes, relatione per ipſos nobis facta, necnon penſatis per nos acutiùs, quæ per ipſos pro huiuſmodi concordia tractata, & examinata fuerunt, habita etiam ſuper his in dicto Conſiſtorio noſtro cum ijſdem, ac reliquis eiuſdem S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, & de eorum vnanimi con-

ſilio

ſilio, præfato Ordini, modo infraſcripto iudicamus prouidendum: quia imprimis compertum habemus prælatorum diuerſitatem, quorundam perpetuitatem, cæterorum verò fratrum vitam non reformatam, huiuſmodi litibus, & diuiſionibus plurimum cauſæ præbuiſſe: ea propter volumus, & ordinamus, prout in dicta Regula beati Franciſci continetur, vnum Miniſtrum Generalem totius Ordinis de cętero omnibus, & ſingulis fratribus eiuſdem Ordinis cum plenaria poteſtate, quæ ex Regula ſibi competit, præfici, cui omnes & ſinguli prædicti fratres in omnibus, quæ non ſunt contra Deum, animam ſuam, & Regulam, firmiter teneantur obedire. Qui quidem Miniſter Generalis, per ſex annos ad plus, Generalatus officio fungetur: infra quem terminum, ſi aliquo tempore appareret vniuerſitati Miniſtrorum Prouincialium, & Cuſtodum, prædictum Miniſtrum Generalem non eſſe ſufficientem ad ſeruitium, & communem vtilitatem fratrum, teneantur prædicti fratres, quibus electio data eſt dicti Miniſtri Generalis, alium ſibi eligere in nomine Domini. Quibus quidem ſex annis, vt præfertur, expletis, ipſo facto ſit abſolutus à Generalatus officio, & pro tali ab omnibus habeatur. Electio verò ſucceſſoris fieri debeat à ſolis Miniſtris Prouincialibus, & Cuſtodibus reformatis tam Ciſmontanis, quam Vltramontanis in Capitulo generali dicti Ordinis in feſto Pentecoſtes, in loco, quem Miniſter Generalis in Capitulo generali proximè pręcedenti duxerit aſſignandum: ad quod Capitulum omnes Miniſtri, & Cuſtodes, ſiue vocales tam Ciſmontani, quàm Vltramontani accedere teneantur. Et ne caput ſuis membris difforme appareat, volumus, & etiam ordinamus, quòd nullus frater poſſit eligi in Miniſtrum Generalem, niſi vitam ducat reformatã, & pro reformato à Communitate reformatorum habeatur. In præfata verò electione Miniſtri Generalis, nullus penitus vocem habeat niſi reformatus, & pro reformato à Congregatione reformatorum habeatur. Quòd ſi in futuro quicquam in contrarium attentatum fuerit irritum penitus, & inane habeatur. Quò verò ad electionem futuri Miniſtri Generalis, in proximo feſto Pentecoſtes, in conuentu de Aracœli de vrbe, iuxta aliam noſtram ordinationem, in literis in forma breuis contentam, celebrandam ſtatuimus, omnes Miniſtros, & Cuſtodes reformatos ac Vicarios, & Diſcretos fratrũ de Obſeruantia, ſeu de Familia, dictam electionem debere celebrare. Et vt pręfata electio Miniſtri Generalis, quæ ſecundum prędictam Regulam, à Miniſtris Prouincialibus, & Cuſtodibus fieri debet, liberè ſecundum intentionem eiuſdem Regulæ, & abſq; quouis ſcrupulo celebretur: Declaramus, omnes Prouinciales Vicarios fratrum de Familia, ſeu de Obſeruantia veros Miniſtros eſſe, ipſoſq; ad effectũ electionis huiuſmodi in Miniſtros ordinamus, & inſtituimus. Diſcretos etiam ipſorum ſimiliter declaramus eſſe Cuſtodes. Quò verò ad alios fratres reformatos, volumus quòd in Prouincijs in quibus pro nunc Miniſtri non ſunt reformati, nec pro reformatis habiti, ſub quibus ſunt aliqui conuentus reformati, duo fratres electi à præfatis conuentibus reformatis, ſecũdum aliarum noſtrarnm literarum tenorem, ſub forma breuis, voces Miniſtrorum non reformatorũ quantùm ad præfatas Prouincias, pro hac vice dumtaxat ſuppleant. Fratribus verò de Cogregatione fratris Amadei, de Clarenis, de ſancto Euãgelio, ſiue de Caputio, pro ſingulis Prouincijs, in quibus habent conuẽtus, vltra ſuorum Vicariorum voces, duas voces, pro hac ſolum vice, concedimus. Quam quidem electionem, à præfatis fratribus de huiuſmodi Generali Miniſtro faciendam, canonicam ſecundum fratrum Minorum Regulam, ac formam à beato Franciſco in Regula traditam, eſſe diffinimus, & etiam declaramus. Et vt in Ordine ipſo, quantùm cum Deo fieri poteſt, pax conſeruetur, & charitas per amplius inter Ciſmontanos, & Vltramontanos fratres eiuſdem Ordinis nutriatur, ordinamus, quòd ſi Miniſter Generalis præfatus, per ſex annos, de Ciſmontanis fratribus electus fuerit, ſequentibus ſex annis, de Vltramontanis fratribus eligi debeat: Quemadmodum alternatis vicibus in perpetuum volumus ab ipſis fratribus obſeruari. Verùm quia conſpicimus ipſum Ordinem, per vniuerſam Chriſtianitatem, mirum in modum dilatatum eſſe, ne ob huiuſmodi amplitudinem, debito paſtoralis regiminis careat beneficio, decernimus, quòd ſi Miniſter Generalis de Ciſmontanis electus fuerit, inſtituet in partibus Vltramontanis vnum Generalem Commiſſarium, ab ijſdem Vltramontanis fratribus eligendum, cui Miniſter Generalis, ſuper præfatos fratres Vltra

tramontanos, vices ſuas cōmittat, prout Capitulo generali expedire videbitur. Ita tamē quòd Commiſſarius præfato Miniſtro Generali omnimodè ſubijciatur, vt cæteri dicti Ordinis prælati ſubijciuntur, ac illi per omnia obedire teneatur ſecundum Regulam. Dum verò Miniſter Generalis fuerit ex Vltramontanis fratribus electus, tunc pariter Commiſſarium Generalē Ciſmontani inſtituere debeant pari modo, quo de Vltramontano Commiſſario ſuperius dictum eſt & ſtatutum. Qui quidem Generalis Commiſſarius per triennium ſolùm Generalis Commiſſionis fungetur officio: quo triennio elapſo nouus Commiſſarius, per Miniſtrum Generalem in Capitulo generali, vt ſupra, eligendus, ſecundum quòd Vltramontanis, vel Ciſmontanis de Commiſſario fuerit prouidendum, inſtitui debeat. Miniſter verò Generalis, in partibus, in quibus ſuis ſex annis fuerit, & ad alias partes ſe conferrè voluerit, pro eo tempore, quo abſens fuerit, Comiſſarium loco ſui de conſilio, & aſſenſu Diffinitorum Capituli generalis huiuſmodi dumtaxat, relinquere poſſit. Et in partibus, in quibus dictis ſex annis non erit Commiſſarius Generalis, tenebitur Miniſter Generalis primo triennio dictorum ſex annorum celebrare vnum Capitulum generale, ad quod conuenient vocales illarum partium, à quibus aſſumptus fuerit, & ſimiliter aliud Capitulum in partibus, à quibus aſſumptus non fuerit, per ſe, vel per ſuum Commiſſariū, ad quod oēs vocales dictarū partium accedere teneantur, celebrare habebit; aut ſuper hoc fiat, quod Generalis Miniſter cum Capitulo generali iudicauerit faciendum. Porrò quantum ad Miniſtros Prouinciales, in Prouincijs, in quibus Miniſtri pro nūc non ſunt Reformati, ſeu pro verè Reformatis non habētur, declaramus, ordinamus & decernimus Vicarios fratrū de Obſeruātia, ſeu familia illarum Prouinciarum reſpectiuè, ex nunc & in perpetuum, veros & indubitatos earundem Prouinciarum eſſe Miniſtros, illosq; de cętero nomine Miniſtrorum debere appellari, quibus omnes, & ſingulos fratres, nec non domos & loca eorundem in dictis Prouincijs, vt præfertur, conſiſtentes plenariè ſubmittimus, ac Generali, & alijs Prouincialibus Miniſtris auctoritatem, & poteſtatem antea Generali, & alijs Prouincialibus Vicarijs de familia nuncupatis attributam, & conceſſam perpetuò concedimus, ac conceſſam & attributam eſſe decernimus. Mandantes præfatis fratribus, etiam Regulam beati Franciſci purè & ſimpliciter Obſeruantibus, vt dictis Miniſtris, ſic per nos declaratis, & ordinatis; vt veris illarum Prouinciarum Miniſtris ſecundum Regulam per omnia obediant. Deniq; ne ex Miniſtrorum Prouincialium perpetuitate, Ordinem ipſum in ruinam iterum collabi contingat; volumus & ordinamus, præfatos Prouinciales Miniſtros vltra triennium in ſuis non poſſe continuari officijs: quo triennio elapſo, pro abſolutis ab officio à cunctis fratribus habeantur. Poterunt tamen, infra dictum triennium, à ſuis Capitulis Prouincialibus, quæ ſecundum Regulam, & conſuetudinem celebrabuntur, ſi minus vtiles inuenti fuerint, ab officijs Prouincialibus abſolui, & idem iudicium de Cuſtodibus per omnia habeatur. Nullus verò in Miniſtrum Prouincialem, aut Cuſtodem eligi, aut in ipſorum electione vocem habere poterit, niſi ducat vitam reformatam, & in communitate Reformatorum illius Prouinciæ, cui præficiendus eſt, pro tali habeatur. Quicquid autem in contrarium attentatum fuerit, ipſo facto irritum ſit, & inane. Præterea quia de Reformatis, ac purè & ſimpliciter Regulam beati Franciſci huiuſmodi Obſeruantibus ſæpe ſæpius in præcedentibus, & ſequentibus mentio habetur: volumus, & declaramus, ſub nomine Reformatorum, ac purè & ſimpliciter Regulam beati Franciſci huiuſmodi Obſeruantium compræhendi omnes, & ſingulos infraſcriptos; videlicet Obſeruantes, tam de familia, quàm Reformatos ſub Miniſtris, ac fratris Amadei, de Coletanis, Clarenis, de ſancto Euangelio, ſeu de Capucio, ac Diſcalciatos nuncupatos, aut alios ſimiles, quocunq; alio nomine nuncupentur, & Regulam ipſam beati Franciſci purè, & ſimpliciter obſeruent. Ex quibus omnibus ſupradictis vnum corpus inſimul facientes, eoſdem ad inuicem perpetuò vnimus. Ita quòd de cætero, ommiſſa diuerſitate nominum prædictorum, fratres Minores ſancti Franciſci Regularis Obſeruantiæ, vel ſimul, vel diſcretiuè nuncupentur, & nuncupari poſſint, & debeant. Omneſq; & ſingulos, vt præfertur, vnitos Generali Miniſtro prædicto, ac Prouincialibus Miniſtris, & Cuſtodibus, in quorum Prouincijs & Cuſtodijs reſpectiuè morantur, in omnibus, & per omnia ſecundum Regulam ſubijci debeant. Conuentuales verò ſecundum priuilegia vi-

gia viuentes, quomodo eiſdem Miniſtris Generali, & Prouincialibus ſubijci debeant, per alias noſtras deſuper edendas literas declarabimus. Cæterùm, vt diſſenſionum, ſcandalorum & partialitatum fomes penitus ab Ordine ipſo tollatur, præcipimus firmiter, & mandamus, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrenda, à qua nullus, præterquàm in mortis articulo, niſi à nobis, aut à Sede Apoſtolica poſſit abſolui, ne aliquis frater Ordinis ſancti Franciſci appellet alium fratrem eiuſdem Ordinis malitioſè, irriſoriè, ſeu improperioſè Priuilegiatum, Coletanum, Bulliſtam, Amadeitam, Clarenum, de Euangelio ſeu de Caputio, Bigotum, aut alio quouis nomine etiam de nouo reperto, ſeu forte in futurum, occaſione priorum diuiſionum ipſius Ordinis, vel huius noſtræ ſanctæ inſtitutionis, & vnionis Spiritus ſancti gratia compoſitę, à quocunq; imponendo, ſeu alio quouis irriſorio, iniurioſo, ſeu improperioſo nomine, aut quod pro improperioſo à patientibus habetur. Nec non præcipimus omnibus tam clericis, quàm laicis, ne fratres huiuſmodi, aut eorum fautores præfatis nominibus irriſoriè, ſeu malitioſè appellent, ſed omnes fratres ipſius Ordinis fratres Minores, vt præfertur, ſeu ſancti Franciſci à ſe ipſis, & omnibus alijs nominentur. Item ſtatuimus, quod de cętero nullus frater Reformatus poſſit per quemcunq; pręlatum Ordinis, etiam Miniſtrum Generalem mitti ad morandum ad aliquem conuentum non reformatum, & pro reformato non habitum, excepto quòd ſi Capitulis prouincialibus videretur minus malum aliquem fratrem licentiare ad nondum Reformatos, quàm ipſum cum Reformatis retinere. Tali caſu poſſunt Prælati mittere fratrem, ſeu fratres Reformatos ad nondum Reformatos. Inhibemus, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ omnibus & ſingulis Conuentualium ſecundũ priuilegia viuentium Pręlatis, ac fratribus, ne aliquem ex præfatis Reformatis, niſi modo prædicto, recipere audeant. Similiter & dictis Reformatis fratribus, ſub eadem pœna, ne ab obedientia ſuorum Miniſtrorum vllatenus, quàm modo prædicto, recedant. Et ne ex nouarum ſectarum in dicto Ordine forſan introductione fienda, Ordinem iterum in rixas deuenire oporteat, volumus, & in virtute ſanctæ obedientiæ firmiter præcipimus, & mandamus, quòd de cætero nullæ nouæ ſectæ vel reformationes in dicto Ordine introducantur, aut fiant abſq; Miniſtri Generalis, aut Prouincialium Miniſtrorum Reformatorum, in ſuis Prouincijs reſpectiuè, expreſſo aſſenſu. Ita tamen quòd dictæ reformationes ipſi Miniſtro Generali, & Prouincialibus Reformatis per omnia, iuxta Regulam, ſubijciantur, vt ſupra expreſſum eſt de alijs Reformatis. Quapropter omnes domos, loca & eremitoria, quæ fratres de Obſeruantia, ſeu de Familia, ſeu alij Reformati ſub Miniſtris, quocunq; nomine appellati fuerint, hactenus tenuerunt, & poſſederunt ipſi Miniſtro Generali, ac Prouincialibus Miniſtris Reformatis, ac per nos ſic inſtitutis, & declaratis in ſuis Prouincijs reſpectiuè perpetuò ſubijcimus, & incorporamus. Volentes loca ipſa per ipſos Miniſtros, ac eorum ſucceſſores Reformatos perpetuò teneri, & poſſideri, regi, & gubernari. Quaſcunq; lites deſuper exortas coram quibuſcunq; Iudicibus ordinarijs, vel delegatis, etiam S.R.E. Cardinalibus, & dicti ordinis Protectore, aut ſacri palatij noſtri Auditoribus, ſiue Commiſſarijs Apoſtolicis, tam in Romana curia quam extra eandem, & tam inter Prælatos, quàm etiam ſubditos, in quibuſcunq; ſtatu, vel inſtantia, tam ſuper poſſeſſorio, quàm petitorio, ſeu etiam ſpolio, ſi quomodolibet prætendi poſſit, deſuper pendente, etiam ſi huiuſmodi loca de obedientia, & de Capitulis fratrum Conuentualium dicti Ordinis prius fuiſſent, ad nos auocamus penitus, & extinguimus ſilentium perpetuum partibus imponentes: ſententias quoq;, & proceſſus, per quoſcunq; Iudices in eis habitos, & latas, ac inde ſequuta quæcunq;, etiam ſi lites ipſæ, ratione locorum fratrum, & bonorũ hincinde receptorum, aut cuiuſcunq; alterius rei occaſione, vel cauſa motæ fuiſſent, caſſamus, & anullamus. Et nihilominus dictis fratribus Conuentualibus, nec non quibuſuis Iudicibus, ac alijs quibuſcunq;, ne quicquam contra huiuſmodi noſtram declarationem, inſtitutionem, innouationem, vnionem & incorporationem, in iudicio, vel extra, attentare, procurare, iudicare, vel pronunciare, etiam ſi eis per nos commiſſum exiſtat, ſeu in futurum committatur, præſumant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis beneficiorum quæ obtinent, ac etiam inhabilitationis ad alia in poſterum obtinenda, eo ipſo incurrenda, inhibemus, præcipimus,

mus, & mandamus. Demùm, vt ſecundum exigentiam locorum, perſonarum, & morum, cuncta quæ conducere videbuntur, pro manutenentia reformationis, per totam Chriſtianitatem in dicto Ordine, iam diuina gratia, introductæ, iuſtè, prouidè, & diſcretè valeant ſtatui, & ordinari, volumus Capitulum generaliſſimum proximè celebrandum teneri deputare ex probatioribus, doctioribus, ac magis expertis fratribus nonnullis, ex diuerſis regionibus aſſumptis, qui omnia & ſingula, quæ pro manutenentia reformationis, & vera Regulæ obſeruantia, ac huius noſtræ conſtitutionis debita exequutione accommodata iudicauerint, in vnum recolligant approbanda per totum Capitulum, vel maiorem partem eiuſdem, ac tandem per nos Apoſtolicæ confirmationis patrocinio munienda. Et nihilominus moderno, & pro tempore exiſtenti Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, nec non vniuerſis Archiepiſcopis, & eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcunq; in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum ſinguli præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcunq; vbi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dicti Generalis, ac Prouincialium Miniſtrorum Reformatorũ, ſeu alicuius eorum, ſuper hoc requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eisq; in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant ea omnibus, & ſingulis prædictis pacificè frui, & gaudere: Non permittentes eos deſuper per quoſcunq;, quacunq; auctoritate fungẽtes, quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores, per cenſuras eccleſiaſticas, & alia iuris remedia, inuocato ad hoc etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis, appellatione poſtpoſita, compeſcentes. Non obſtantibus quibuſcunq; literis Apoſtolicis, & indultis, etiam ſacri Concilij Conſtantienſis, dictæ Religionis fratribus, familijs, congregationibus, denominationibus, aut alicui eorum, ſiue earum auctoribus, & inſtitutoribus, Conuẽtualibus, ſiue Reformatis, aut de familia fratribus, ſub quibuſuis verborum formis, ſolemnitatibus, & clauſulis fortioribus, & inſolitis, conceſſis ſeu forſan infuturum concedendis, etiam ſi tales forent, quòd de illis, eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, expreſſa, indiuidua ac de verbo ad verbum mentio eſſet habenda, quibus quò ad præmiſſa, expreſſè derogamus, cęteriſq; contrarijs quibuſcunq;. Cæterùm quia difficilè foret has noſtras præſentes literas, ad quælibet loca, vbi opus fuerit, deferre, volumus, & auctoritate Apoſtolica decernimus, quòd tranſumptis earundem manu Notarij publici ſignatis, & alicuius Prælati eccleſiaſtici ſigillo munitis, ea prorſus fides in iudicio, & extra habeatur, quæ haberetur, ſi præſentes originales literæ exhibitæ, vel oſtenſæ forent. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ inſtitutionis, diffinitionis, ſubmiſſionis, conceſſionis, ordinationis, declarationis, vnionis, ſtatuti, ſubiectionis, incorporationis, aduocationis, impoſitionis, caſſationis, extinctionis, inhibitionis, præcepti, mãdati, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę 1517. quarto Kalendas Iunij, Pontificatus noſtri anno quinto.

Electio primi Generalis Miniſtri ex Obſeruantum familia.

QVIBVS literis atq; vnionis bulla perlectis, aliquot patres ex vtraq; familia Citramontana videlicet, atq; Vltramontana in compromiſſarios ſelecti ſunt, qui vocalium vota ſcrutarentur, atq; exciperent. Quorum alter, venerabilis videlicet pater ac frater Franciſcus de Meſſana Prouinciæ Siciliæ Miniſter, poſt fidelem præfatarum vocum exceptionem, in hæc verba prorupit: In nomine Domini Amen. Hæc eſt electio reuerendi patris Miniſtri Generalis totius Ordinis Minorum beati Franciſci canonicè celebrata per dicti Ordinis venerandos patres Miniſtros, & Cuſtodes, auctoritate Apoſtolica, nunc inſtitutos atq; declaratos, iuxta formam & puritatem Regulæ, per RR. DD. dominum Grimanum Epiſcopum Portuenſem, & dicti Ordinis Protectorem tituli ſancti Euſebij, & Laurentium Puccium tituli ſanctorum Quatuor Coronatorum, presbyteros Cardinales, ad Capituli totius Generaliſſimi dicti Ordinis celebrationem pręſidentes, per S. D. N. Leonem Papam X. ſpecialiter deputatos, in ſacro conuentu ſan-

tu ſanctæ Mariæ de Aracœli de Vrbe, ac in loco ad hoc ſpecialiter ordinato, anno Domini 1517. die verò prima Iunij, canonicè celebrata à dicti Ordinis præfatis Miniſtris & Cuſtodibus tam de Vltra & Citramontana familia, quàm de reformatè viuentibus quibuſcunq; alijs Congregationibus, videlicet Amadeorum, Clarenorum, Coletanorum, & de ſancto Euangelio, & huiuſmodi Regulam beati Franciſci purè, & ſimpliciter Obſeruantibus ad ſonum campanellæ, vt moris eſt, capitulariter congregatis, & prædictis RR.DD. Cardinalibus præſentibus, & dicta auctoritate Apoſtolica præſidentibus. In qua in primo ſcrutinio reuerendus pater Vicarius Ciſmontanus ſeptuaginta tria habuit vota. Et ego frater Franciſcus de Meſſana eiuſdem Ordinis profeſſor, ac Prouinciæ Siciliæ Miniſter, & vnus ex exquiſitoribus & compromiſſarijs ſcriptor, virtute compromiſſi in me, & ſocios meos facti, nomine meo, & nomine aliorum omnium, qui in dictam electionem conuenerunt & conſenſerunt, eligo & nomino in eiuſdem totius Ordinis Miniſtrum Generalem, iuxta formam & puritatem Regulæ, electum reuerendiſſimum patrem fratrem Chriſtophorum de Forliuio Prouinciæ Bononiæ, & nunc Vicarium Generalem Ciſmontanum, in quem maior pars vocalium conſenſit. Quam quidem electionem ſanctiſſimus Leo Papa X. ex animo confirmauit.

De quibuſdam decretis ſeptimi generaliſſimi Capituli.

IN hoc generaliſſimo Capitulo quædam decreta ſunt, quorum aliqua in medium adducemus. Nempè, vt ſingulo quoq; triennio generaliſſimum Capitulum per reuerendiſſimum patrem Generalem Miniſtrum celebraretur, in quo tam Citra, quàm Vltramontani Miniſtri & Cuſtodes, iuxta Regulæ decretum, conuenirent. Vtq; Prouinciales Miniſtri, auctoritate Generalis Miniſtri, à prędeceſſoribus ſuis Miniſtris quoque Prouincialibus immediatis, vel ab ijs, qui eius loco Capitulum tenerent, vnà cum Diffinitoribus eiuſdem Capituli confirmarentur: dummodo Generalis Miniſtri, aut eius Commiſſarij Generalis præſentia, infra triduum, haberi non poſſet. Vtq; caſu quo Generalis Miniſter, currente eius officij tempore, decederet, is Prouincialis Miniſter, in cuius Prouincia Generalis occumberet, eius mortem omnibus patribus Diffinitoribus Capituli Generalis immediatè præcedentis, eius tamen familiæ, in qua is animam efflauerit, quàmprimum ſignificare teneretur, ac præciperet, quatenus ad aliquem locum conuenientem, & idoneum ab eo prouidè aſſignandũ, pro Vicarij totius Ordinis electione per eos celebranda conuenirent. In qua tamẽ electione ipſe Miniſter pręſideret, haberetq; vocem tũ actiuã, tum quoq; paſſiuam, ſicut & cæteri Diffinitores. Et ille, in quem maior eorum pars cõſentiret, eſſet vniuerſi Ordinis Vicarius Generalis, ac pro tali ab omnibus patribus, fratribuſq; tam Ciſmontanis, quàm Vltramontanis haberetur. Siq; contingeret aliquem ex præfatis Diffinitoribus morte præoccupari, præfatus Miniſter, de aliquorum eorundem Diffinitorum conſilio, alium ſibi ſubrogare poſſet. Teneretur tamen præfatus Miniſter Generalem eius partis Commiſſarium, in qua ille deceſſit, aduocare, qui & voce quoq; actiua, & paſſiua in prædicti Vicarij Generalis electione gaudere quiret. Ipſe verò Vicarius ſic electus reuerẽdiſſimi Miniſtri Generalis mortẽ omnibus Prouincialibus Miniſtris, atq; Cuſtodibus totius Ordinis, quàm citius intimare deberet, vt, ſi fieri poſſet, in proximiori feſto Pentecoſtes generale Capitulum celebraretur, atq; nouus Generalis Miniſter eligeretur; ſin minus, ad ſubſequens vſq; Pentecoſtes feſtum huiuſmodi celebrationem differret. Vtq; tandem illi patres, qui omniũ vice in Prouincijs ſuis electi fuerint, vt generali Capitulo adſint, propriarũq; Prouinciarum cauſas agant, non Diſcreti, ſed Cuſtodes in poſterum nuncupandi veniant. Hoc etiam in generaliſſimo Capitulo, Angelorum Cuſtodia Apoſtolica auctoritate & Capituli, in peculiarem Prouinciam, antiquiori retento titulo, erecta fuit. Itẽ Maioricarum Cuſtodia, dummodo Aragoniæ Prouincia non contradiceret, Prouinciæ nomẽ ſibi aſciuit. Pręterea ex quatuor locellis, qui de ſancto Euangelio dicebantur, quiq; ſub titulo Cuſtodiæ Prouinciali Miniſtro Prouinciæ diui Iacobi parebant, atq; ex alijs ſeptem ab eodem Miniſtro collatis ſancti Gabrielis Cuſtodia conflata fuit. Inſuper, ſuppreſſis trium Cuſtodiarum nominibus, Caſtellæ Prouincia ſolùm Caſtellæ nomen retinuit.

tinuit. Ac tandem prouincialibus Capitulis data eſt facultas, vt pro conuentuum numero, vnam, vel plures Cuſtodias erigere poſſent.

Generalium Vicariorum, & primò quidem Citramontanorum ſeries.

A TEMPORE quo Obſeruantes fratres tum Vltramontani, tum quoq; Citramontani ex Eugenij IIII. Pont. max. auctoritate per Generales Vicarios regi, gubernariq; cęperunt, nempè ab anno Dominicæ incarnationis 1439. vſq; ad annũ 1517. quo, illis exauthoratis, Ordinis ſigillum, Generaliſq; Miniſtri titulus, & officium à patribus Conuentualibus ad eoſdem Obſeruantes ex Leonis Papæ X. mandato (vt prę fati ſumus) deuoluta ſunt, habuit Regularis Obſeruantia quinquagintatres Generales Vicarios: nempe viginti octo Vltramontanos, & viginti quinque Citramontanos, prout ſequentes paginæ indicant.

1. Beatus Bernardinus de Senis, ſub Eugenio IIII. Pont. max. ac ſub reuerendiſſimo patre fratre Gulielmo de Caſſali totius Minoritici Ordinis Generali Miniſtro, primus Citramontanæ Regularis Obſeruantiæ Generalis Vicarius Florentiæ, anno Dominicæ incarnationis 1436. inſtitutus eſt, illamq; ſex annis gubernauit.

2. Vicarius Generalis beatus Ioannes de Capiſtrano, ſub eodem Eugenio IIII. atq; ſub patre fratre Antonio de Ruſconibus Generali Miniſtro ex eiuſdem Pontificis mandato, à præfato Generali, anno Domini 1443. Patauij inſtitutus gubernauit annis 3.

3. Vicarius Generalis pater frater Iacobus de Primadicijs Romæ canonicè à patribus capitulariter, anno Domini 1446. electus gubernauit annis 3.

4. Vicarius Generalis prædictus beatus pater Ioannes de Capiſtrano in conuentu Nemoris à Mugello prope Florentiã, anno Domini 1449. electus gubernauit annis 3.

5. Vicarius Generalis pater frater Marcus à Bononia Aquilæ, anno Domini 1452. electus gubernauit annis 3.

6. Vicarius Generalis pater frater Baptiſta à Leuanto Bononię, anno Domini 1455. electus gubernauit annis 2.

7. Vicarius Generalis pater frater Antonius à Montefalco Mediolani, anno Domini 1457. electus gubernanit anno 1.

8 Vicarius Generalis iteratò pater frater Baptiſta à Leuanto Romæ, anno Domini 1458. electus gubernauit annis 3.

9. Vicarius Generalis pater frater Ludouicus Vicentinus in conuentu Auximienſi Prouinciæ Marchiæ, anno Domini 1461. electus gubernauit annis 3.

10. Vicarius Generalis pater frater Marcus à Bononia Aſſiſij in conuentu ſanctæ Mariæ de Angelis, anno Domini 1464. ſecundò electus gubernauit annis 3.

11. Vicarius Generalis pater frater Baptiſta à Leuãto Mantuę, anno Domini 1467. tertiò electus gubernait annis 2.

12. Vicarius generalis pater frater Marcus à Bononia in Inſula Biſentina, anno Domini 1469. tertiò electus gubernauit annis 3.

13. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauaſio Aquilæ, quæ Brutiorum ciuitas eſt, anno Domini 1472. primò electus gubernauit annis 3.

14. Vicarius Generalis pater frater Petrus à Neapoli, anno Domini 1476. Neapoli electus gubernauit annis 3.

15. Vicarius Generalis B.P.F. Angelus à Clauaſio Papię, anno Domini 1478. ſecundò electus gubernauit annis 3.

16. Vicarius Generalis pater frater Petrus à Neapoli, anno Domini 1481. Ferrariæ ſecundò electus gubernauit annis 3.

17. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauaſio in ſacro montis Aluernæ conuentu, anno Domini 1484. tertiò electus gubernauit annis 3.

18. Vicarius Generalis pater frater Ioannes à Sigeſtro Aſſiſij in conuentu ſanctæ Mariæ de Angelis, anno Domini 1487. electus gubernauit annis 2.

19. Vicarius Generalis B. P. F. Angelus à Clauaſio Vrbini, anno Domini 1489. quartò electus gubernauit annis 4.

20. Vicarius Generalis pater frater Euangeliſta à Peruſio Florentiæ, anno Domini 1493. electus gubernauit annis 2.

21. Vicarius Generalis pater frarer Hieronymus Tornielus Aquilæ, anno Domini 1495. electus gubernauit annis 3.

22. Vicarius Generalis pater frater Ludouicus à Turri Mediolani, anno Domini 1498. electus gubernauit annis 3.

23. Vicarius Generalis pater frater Hieronymus Tornielus Vrbini, anno Domini 1501. ſecundò electus gubernauit annis 3.

24. Vicarius Generalis pater frater Franciſcus Zeno Mantuæ, anno Domini 1504. primò electus gubernauit annis 3.

25. Vicarius Generalis pater frater Hieronymus Tornielus Aſſiſij in conuentu Portiunculæ, anno Domini 1507. tertiò electus gubernauit annis 2.

26. Vicarius Generalis pater frater Franciſcus Zeno Ferrariæ, anno Domini 1509. ſecundò electus gubernauit annis 3.

27. Vicarius Generalis pater frater Thimotheus à Luca Neapoli, anno Domini 1512. electus gubernauit annis 2.

28. Vicarius Generalis pater frater Chriſtophorus à Forliuio Aſſiſij in conuentu Portiunculæ, anno Domini 1514. electus gubernauit annis 3.

Vltramontanorum Generalium vicariorum catalogus.

1. VICARIVS Generalis pater ac frater Ioannes Mahuberti, ſub Eugenio IIII. Pont. max. ac ſub R. P. F. Antonio de Ruſconibus Generali Miniſtro Vltramontanæ Regularis Obſeruantiæ ex eiuſdem Papæ Eugenij mandato, à præfato Generali Miniſtro, anno ſalutis humanæ 1443. Pataui inſtitutus eſt, gubernauitq; annis quatuor.

2. Vicarius Generalis idem pater ac frater Ioannes Mahuberti Odomaropolis, quæ Belgarum ciuitas eſt, canonicè à patribus Obſeruantibus, anno Domini 1447. electus gubernauit annis 4.

3. Vicarius Generalis pater frater Theodoricus Auriga Fontiniaci, anno Domini 1451. electus gubernauit annis 3.

4. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Quiesdeber Baſileæ, anno Domini 1454. electus gubernauit annis 3.

5. Vicarius Generalis pater frater Theodoricus Auriga Mediolani, anno Domini 1457. ſecundò electus gubernauit anno 1.

6. Vicarius Generalis pater frater Ioãnes Mugini Romę, anno Domini 1458. electus gubernauit annis 3.

7. Vicarius Generalis pater frater Zeguerus à Dixmuda Salmanticæ, anno Domini 1461. electus gubernauit annis 3.

8. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Machrifortis Mechliniæ, anno Domini 1464. electus gubernauit annis 3.

9. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Philippi in conuentu montis Lucij propè Traiectum, anno Domini 1467. electus gubernauit annis 3.

10. Vicarius Generalis pater frater Franciſcus Blondæ Palentiolæ apud Hiſpanos, anno Domini 1470. electus gubernauit annis 2.

11. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Croyn Baſileæ, anno Domini 1472. electus gubernauit annis 3.

12. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Philippi Odomaropolis, anno Domini 1475 ſecundò electus gubernauit annis 3.

13. Vicarius pater frater Gulielmus à Bertho in conuentu Caſtri Rodulphi Prouinciæ Turoniæ, anno Domini 1478. electus gubernauit annis 3.

14. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Philippi in præmemorato conuentu montis Lucij Prouinciæ Burgundiæ, anno Domini 1481. tertiò electus gubernauit annis tribus.

15 Vica-

15. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Chroyn Brugis, anno Domini 1484. ſecundò electus gubernauit Annis 3.

16. Vicarius Generalis pater frater Oliuerius Mallardi in conuentu ſanctę Marię de Angelis prope Toloſam, anno Domini 1487. primò electus gubernauit annis 2.

17. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Chroyn Rupellæ, anno Domini 1489. tertiò electus gubernauit annis 4.

18. Vicarius Generalis pater frater Oliuerius Mallardi Florentiæ, quæ ad Prouinciā ſancti Ludouici ſpectat, anno Domini 1493. ſecundò electus gubernauit annis 3.

19. Vicarius Generalis pater frater Franciſcus Segarra Cathalanus Toloſę, anno Domini 1496. electus gubernauit annis 3.

20. Vicarius Generalis pater frater Oliuerius Mallardi Mechlinię, anno Domini 1499. tertiò electus gubernauit annis 3.

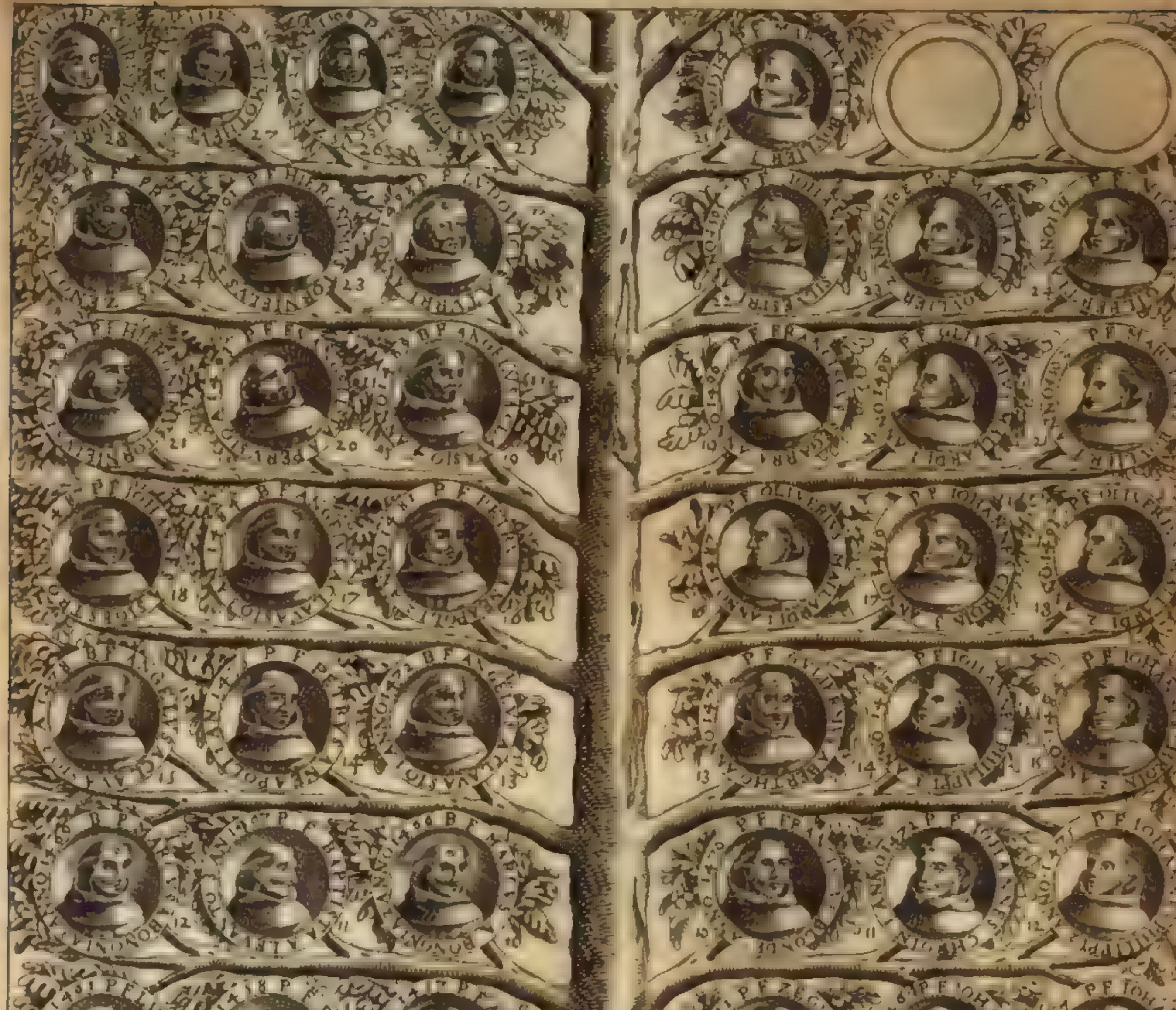
21. Vicarius Generalis pater frater Marcialis Boulier in conuentu Aluiæ Prouinciæ Aquitaniæ, anno Domini 1502. primò electus gubernauit annis 3.

22. Vicarius Generalis pater frater Ioannes Silueſtri in conuentu Laualenſi Prouinciæ Turoniæ Pictauienſis, anno Domini 1505. electus gubernauit annis 3.

23. Vicarius Generalis pater frater Marcialis Boulier Barchinonæ, anno Domini 1508. ſecundò electus gubernauit annis 3.

24. Vicarius Generalis pater frater Nicolaus Gilberti, aliàs de Aue Maria Rapiſtani, anno Domini 1511. electus gubernauit annis 3.

25. Et Vltimus Vicarius Generalis Vltramontanus pater ac frater Marcialis Boulier Antuerpiæ, quæ Belgarum Metropolis eſt, anno à ſalutifera mundi redemptione 1514. electus gubernauit annis 3.

Vicarij generales Citramōtani.
Vicarij generales Vltramōtani.

Bulla

Bulla Concordiæ inter Miniſtrum Generalem totius Ordinis ſancti Franciſci, & Magiſtrum Generalem fratrum Conuentualium eiuſdem Ordinis.

NE inter Generalem Miniſtrum, atq; Generalem Magiſtrum tunc electos, ac in poſterum eligendos, diſtinctorum officiorum cauſa, aliqua oriretur rixa, ſed vt potiùs diſſenſionibus tum inter eos, tum quoque inter ſibi ſubditos fratres omnis amputaretur anſa, idem ſummus Pontifex Leo X. pro ſua in Franciſcanum Ordinem humanitate, atq; beneuolentia, ſequentem concordiæ bullam edidit, promulgauitq;.

Leo Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Omnipotẽs Deus, cuius perfecta ſunt opera, qui cuncta ſapientiſſimè condidit in numero, pondere, & menſura, & cuius nutu omnia reguntur, Romanum Pontificem ſic catholicæ præfecit Eccleſiæ, vt quæ diuino honori, ſalutiq; fidelium cognouerit accommoda non ſolùm faciat, ſed quantùm in ipſo fuerit, aſpirante cœleſti gratia, ad debitæ perfectionis perducat effectum. Sanè diebus nouiſſimis cùm generaliſſimum Capitulum totius Ordinis beati Franciſci conuocari feciſſemus, illudq; in domo de Araceli de Vrbe dicti Ordinis celebrari debere ordinauiſſemus, pro vnione vniuerſali fratrum prædictorum ſub vno capite reformato, inter alia facienda pro votiua huiuſmodi vnione, de venerabilium fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, nec non ad Regum, & Principum Chriſtianorum humiles, & inſtantiſſimas preces, auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, & ordinauimus, quòd de cœtero, perpetuis futuris temporibus, Miniſter Generalis totius Ordinis ſancti Franciſci à ſolis, & de ſolis Reformatis fratribus dicti Ordinis viuentibus abſq; priuilegijs bona temporalia concernentibus eligi debere: Cui omnes, & ſinguli fratres, ſecundum Regulam eiuſdem beati Franciſci, ſubijci, & obedire tenerentur. Et deinde fratres Conuentuales cum priuilegijs eis à Sede Apoſtolica conceſſis viuentes, ac redditus & poſſeſſiones, aliaue bona temporalia, ſecundum huiuſmodi priuilegia, retinere volẽtes, per alias noſtras literas etiam ſtatuimus & ordinauimus, quod vnum ex eiſdem fratribus Conuentualibus vita, & moribus idoneum ſibi eligere poſſent. Qui eorum Magiſter Generalis appellaretur, & eorundem fratrum Conuentualium, ſub dictis priuilegijs viuentium, curam gerere, & electionis de ſe factæ confirmationem à dicto Miniſtro Generali totius Ordinis petere deberet; prout in literis prædictis plenius continetur. Cumq; in Capitulo generaliſſimo in dicta domo de Aracœli huiuſmodi nuper per fratres Reformatos celebrato, ibidem præſentibus auctoritate noſtra Protectore ipſius Ordinis, & alijs duobus ex S. R. E. Cardinalibus ad id à nobis ſpecialiter deputatis, die ad hoc per nos aſſignata, fratres ipſi vocem in electione Miniſtri Generalis huiuſmodi habentes dilectum filium Chriſtophorum de Forliuio, qui Vicarius Generalis fratrum Minorum de familia tunc fuerat, in Miniſtrum Generalem totius Ordinis S. Frãciſci ritè, & rectè elegiſſent: Fratres verò Conuentuales cũ priuilegijs, vt præfertur, viuentes in domo ſanctorum Apoſtolorum etiam de Vrbe dicti Ordinis, ad id etiam legitimè congregati, dilectum filium Antonium Marcellum, vitâ & moribus idoneum, in Magiſtrum Generalem fratrum Conuentualium huiuſmodi etiã elegiſſent: Nos cùm audiuiſſemus electiones de Miniſtro, & Magiſtro præfatis per eoſdem fratres, iuxta ordinationes noſtras prędictas, ſpiritu ſancto id operante, ſumma cum charitate, ac pace, & vnione factas fuiſſe, dictum Antonium in Magiſtrum fratrum Conuentualium electum coram nobis præſentem in Domino benediximus, ac benedictionem noſtram huiuſmodi pro confirmatione, quam à præfato Miniſtro Generali petere tenebatur, pro hac vice dumtaxat ſufficere voluimus; ac deſiderantes per eoſdem Chriſtophorum Miniſtrum, & Antonium Magiſtrum ſic electos, & eorum ſucceſſores, fratreſq; ſibi commiſſos ſub proſpero, & fœlici regimine gubernari, ac in pacifico, & tranquillo ſtatu conſeruari poſſe, cogitauimus tali modo prouidere; quòd de cætero odor bonæ famæ eorundem fratrum apud omnes Chriſti fideles etiam Reges, & Principes Religionis Chriſtianæ perpetuis futuris temporibus redoleat, & pax & vnio plurimùm ab

mūm ab omnibus deſiderata conſeruetur, omniſq; diſſidij occaſio, quæ humani generis procurante inimico exoriri poſſet, extinguatur, & penitus tollatur, aliqua per eoſdem Miniſtrum, & Magiſtrum, alioſq; ipſius Ordinis profeſſores firmiter, & inuiolabiliter ſeruanda, motu proprio & ex certa noſtra ſcientia, ac matura cum ijsdem Cardinalibus Præſidentibus deliberatione præhabita, duximus ſtatuenda: videlicet quòd præfati Antonij Magiſtri Generalis fratrum Conuentualium ſucceſſores, ab ijsdem fratribus Conuentualibus pro tēpore electi, confirmationē ab eodē Miniſtro Generali, & ſucceſſoribus ſuis Miniſtris Generalibus totius Ordinis, quēadmodū Vicarij Generales tūc de familia nuncupati petere tenebantur, petere teneantur; ac quòd Magiſter nunc, & pro tēpore electus ad regimen fratrum Conuentualium S. Frāciſci, iuxta dictam noſtrā ordinationem, Magiſter Generalis fratrum Conuentualium in perpetuum appellari debeat. Quodq; in ſingulis Prouincijs deputati ad regimen fratrum Conuentualium de cætero Magiſtri Prouinciales fratrum Conuentualium cum ſuis ſigillis vocari, & à Miniſtris Prouincialibus Regularis Obſeruantiæ in Prouincijs, iuxta morem dicti Ordinis, reſpectiuè pro tempore exiſtentibus, confirmationem electionum de eis pro tempore factarum, eo modo, quo Vicarij Prouinciales olim de familia nuncupati à tunc Miniſtris Prouinciarum fratrum Conuentualium petere tenebantur, etiam petere teneantur. Quodq; tam Generales, quàm Prouinciales Miniſtri præfati tam antè, quàm poſt Generalis, & aliorum Magiſtrorum confirmationem huiuſmodi, tam de Generali, quàm de alijs fratribus, & Prouincialibus Conuentualibus huiuſmodi, & aliorum Tertij Ordinis fratrum, & ſororum nuncupatorum, qui eatenus ſub Miniſtro Generali Conuentualium fuerant regimine, nullatenus ſe intromittere aut per ſe, vel ſuos Commiſſarios viſitare, ſeu corrigere poſſint, nec aliquam iuriſdictionē, ſeu ſuperioritatem in ipſos exercere valeant: præterquàm cùm ipſum Miniſtrum Generalem pro tempore exiſtentem, ad ipſorum fratrum Conuentualium domos, & loca declinare contigerit. Quo caſu ipſe Miniſter eoſdem fratres Conuentuales paternè viſitare, ipſiq; fratres Conuentuales eundem Miniſtrum Generalem tanquam totius Ordinis ſuperiorem omni cum charitate, & dilectione recipere debeant; dummodò idem Miniſter Generalis nunc, & pro tempore exiſtens, nihil iudicialiter circa ipſos fratres Conuentuales, ac domos, & loca, ac etiam monialium monaſteria ſub eorum cura degentium exerceat, niſi eo modo, quo Miniſter Generalis tunc fratrum Conuentualium ſuper fratres de familia, eorum domos, & loca, & monaſteria monialium tempore conuocationis dicti Capituli generaliſſimi exercebat, exercere poſſit. Et inſuper Generali, & Prouincialibus Miniſtris pro tempore exiſtentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, præcipimus, & mandamus, ne directe, vel indirecte, etiam fauore dominorum temporalium, ciuitatum, & vniuerſitatum, oppidorum, terrarum, & villarum, ac perſonarum eccleſiaſticarum, etiam Prælatorum quorumcunq;, ſeu eorundem Cardinalium, ſeu alio quæſito colore, vel ingenio, malitioſè, quòd domus, & loca fratrū Conuentualium, ſeu monaſteria monialium curæ Magiſtri Generalis Conuentualium huiuſmodi ſubiecta, & quæ hactenus ſub dicto Miniſtro Generali fratrum Conuentualium fuerant, ab eis quoquomodo auferantur, procurare præſumant: & nihilominus, quicquid in contrarium attentatum fuerit, ſit eo ipſo facto irritum, & inane. Domus autem, & loca, ac monaſteria monialium Magiſtro Generali fratrum Conuentualium ea ſubiecta eſſe intelligi volumus, quæ Apoſtolica, vel alia auctoritate, Miniſtro Generali, ante celebrationem dicti Capituli generaliſſimi proximè in dicta domo Aracœli celebrati, ſubiecta erant, & in quorum poſſeſſione ipſe tunc Miniſter Generalis Conuentualium exiſtebat. Præſertim domus ſeu conuentus Aſſiſij, & ſancti Saluatoris de Vrbe, aliæq; quamplures domus, ac multa monaſteria monialium, quę eidem Miniſtro Generali tunc immediatè ſubiecta erant, quæ omnia ex nunc Magiſtro Generali Conuentualium immediatè ſubiecta perpetuò ſint, & eſſe cenſeantur: exceptis domibus, & locis, ac monaſterijs monialium dictorum fratrum Reformatorum per priores literas noſtras huiuſmodi nuper vnitis, quæ Generali, & Prouincialibus Miniſtris in ſuis Prouincijs reſpectiuè, in omnibus ſubiecta remanere volumus. Statuimus etiā quòd ſi fratres Conuentuales quandoq; ſe reformare voluerint, reformatio ipſa, iuxta priuilegia Apoſtolica eis conceſſa, per ſuos Generalem,

lem, & Prouinciales Magiſtros dumtaxat fieri debeat; niſi vbi fratres alicuius domus, ſeu conuentus ad veram, & Regularem Obſeruantiam, & omnimodam Generalis, & Prouincialium Miniſtrorum obedientiam venire, & Generali ac Miniſtris alijs præfatis ſe ſubijcere vellent. Quo caſu, ſi fratres illarum domorum, in quibus à decem vſq; ad viginti fratres, in alijs verò domibus, in quibus numerus à viginti vſq; ad quemcunq; numerum fratrum eorundem Conuentualium fuerit, duæ tantùm partes ſubiectioni, & ſubmiſſioni huiuſmodi conſenſerint, tunc Generalis,& alij Prouinciales Miniſtri pro tempore exiſtentes domos fratrum ſubiectioni, & ſubmiſſioni huiuſmodi modo pręmiſſo conſentientium,quacunq; contradictione non obſtante, domos fratrum Conuentualium, & illarum fratres huiuſmodi liberè,& licitè recipere poſſint. Domos verò fratrum Conuētualium,in quibus minor numerus quàm denarius fuerit, etiam de omnium fratrum Conuentualium earundem domorum conſenſu, nullatenus recipere valeant; ſed illæ Generalis, & aliorum Prouincialium Magiſtrorum reformationi liberè dimittantur. Singulis vero fratribus Cōuentualibus ad Generalem,& Prouinciales Miniſtros tranſire volentibus, ab eorum ſuperiore prius petita, licèt non obtenta,licentia,liberam tranſeundi licentiam & facultatem concedimus. Præterea volumus, quòd illi ex fratribus Conuentualibus, qui de cætero vitam reformatam ſub Generalis, ſeu Prouincialium Magiſtrorum vitam ducere voluerint, ſub eorum regimine permanere poſſint, dummodò aliquo ſigno notabili diſtinctiuo diſtinguantur, & diſcernantur ab illis,qui vitam regularem ſub Generali, ſeu Prouincialibus Miniſtris ducunt, prout Generalis Miniſter, & Magiſter inter ſe conuenerint: Bonis præfatarum domorum reformandarū immobilibus,& omnibus, quorum fratres Reformati non ſunt, nec capaces eſſe volunt, Generali, & alijs Prouincialibus Magiſtris, ad eorum liberam diſpoſitionem, liberè remanentibus. Et ne inter Reformatos, & Conuentuales fratres præfatos ſuper præcedentia diſſenſio & contentio oriri poſſint, volumus & etiam ſtatuimus, quòd inter eos talis ordo ſeruetur, videlicet quòd in proceſſionibus, & funeralibus, ac exequijs, nec non in omnibus alijs actis publicis fratres Conuentuales fratribus Regularis Obſeruantiæ locum digniorem relinquere teneantur. Si tamen aliqui graduati, ſeu antiqui patres, aut Guardiani domorum Conuentualium remanere vellent cum quibuſdam fratribus antiquioribus ſub Generali, & Prouincialibus Miniſtris viuentibus, tunc in hoc caſu,vt euitetur diſſenſio huiuſmodi, & perfecta vnio conſeruetur, ſimul incedere poſſint. Ipſiq; Conuentuales ſemper eorum crucem, & vexillum per eos deferri ſolitum, deferre liberè, & licitè valeant. Poſtremo omnia, & ſingula priuilegia,& indulta dicto Ordini tam per nos, quàm alios quoſcunq; Romanos Pontifices hactenus conceſſa eiſdem fratribus Regularis Obſeruantiæ, ac Conuentualibus,inquantum præmiſſis non ſint contraria, auctoritate, & tenore præſentium inuicem perpetuò communicamus, & ſuffragari volumus, eaq; omnia etiam illis denuò concedimus. Quocirca Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, nec non vniuerſis Patriarchis, Archiepiſcopis,& Epiſcopis,& eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcunq; in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis perſonis per hæc apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum ſinguli præſentes noſtras literas,& in eis contenta quæcunq; vbi,& quando opus fuerit,ac quoties pro parte Miniſtrorum, & Magiſtrorum, aut alicuius ipſorum ſuper hoc requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eiſq; in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos præſentibus literis, ac omnibus, & ſingulis in eis contentis pacificè frui & gaudere. Non permittentes eos deſuper inter ſe, ac etiam per quoſcunq; alios quauis auctoritate & poteſtate fungentes quomodolibet indebite moleſtari, aut perturbari. Contradicentes per cenſuras eccleſiaſticas,& alia iuris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita,cōpeſcendo, inuocato etiam ad hoc ſi,opus fuerit, auxilio brachij ſęcularis; non obſtantibus quibuſcunq; literis Apoſtolicis, & indultis, etiam ſacri Concilij Conſtantienſis,dictæ Religionis fratribus, familijs, congregationibus,denominationibus,aut alicui eorū ſiue illarum auctoribus, & inſtitutoribus, ſub quibuſuis verborum formis, ſolemnitatibus, & clauſulis fortioribus, & inſolitis conceſſis, ſeu forſan in futurum concedendis, quibus etiam, ſi ad illarum derogationem de illis earumq; totis tenoribus ſpecialis,ſpecifica, expreſſa, indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per generales clauſulas id impor-

id importantes,mentio ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet : illarum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes,illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dum taxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus contrarijs quibuſcunq; , aut ſi Miniſtris, & Magiſtris, ac fratribus præfatis,vel quibuſuis alijs communiter , vel diuiſim ab Apoſtolica ſit ſede indultum, quòd interdici,ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes expreſſam,& plenam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mētionem . Cæterum quia difficilè foret præſentes literas ad quælibet loca,vbi opus fuerit, deferre; volumus , & auctoritate Apoſtolica decernimus , quòd tranſumptis præſentium manu Notarij publici ſignatis, & alicuius Prælati eccleſiaſtici ſigillo munitis , ea prorſus fides in iudicio & extra habeatur , & adhibeatur , quæ adhiberetur , ſi præſentes originales literæ eſſent exhibitæ , vel oſtenſæ . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum præcepti, ſtatuti , communicationis , conceſſionis , mandati , derogationis , voluntatis , & decreti infringere , vel ei auſu temerario contraire . Si quis autem hoc attentare præſumpſerit , indignationem omnipontentis Dei , ac beatorum Petri , & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum . Datum Romæ, apud ſanctum Petrum,anno incarnationis Dominicę 1517.pridie idus Iunij,Pontificatus noſtri anno quinto. Præcedentis bullæ,à nobis tamen adamuſſim obſeruatæ , reuocationem patres Conuentuales, quoad aliqua, à Clemente VII. ſummo Pontif. viuæ vocis oraculo obtinuiſſe aſſerunt : idq; ſanè experientia ipſa indicare videtur.

Numerus , & nomina Prouinciarum , ex quibus Franciſcana Regularis Obſeruantia ante ſeptimum generaliſſimum Capitulum conſtabat , & earum ex quibus modo conſtat .

EX præcedentibus manifeſtum euadit, quòd licèt patres Conuentuales Obſeruantibus multò antiquiores ſint, & iſti ab illis ſuum genus , originemq; ducant, beatiſſimi tamen patris Franciſci legitimi ſucceſſores iſti , Obſeruantes videlicet, iure optimo dici poſſint . Quòd tamē de patribus Capucinis aſſeri minimè poteſt . Nam licèt ij patres religioſiſſimi ſint, & Franciſcanam Regulam ad literam ſeruare contendant, ad veram tamen Patriarchæ pauperum Franciſci ſucceſſionem nullo pacto ſpectant : cùm ab ipſo totius Ordinis capite , a Generali ſcilicet Miniſtro, ac tanti patris vicario ſeiuncti , ſeparatiq; ſint . Sed quicquid ſucceſſionis , atq; hæreditarij iuris eſt, id profectò (longè abſit ambitio)Obſeruantibus,tanquàm legitimis filijs,debetur : Tum quia annuos redditus, rerumq; proprietatem, quorum vtrumq; cum Franciſcana Regula è diametro pugnat , admittere nolint : tum quia à Leone X. Pont. max. & veræ ſucceſſionis titulos, atq; Ordinis ſigilla , quæ penes patres Conuentuales erant , acceperint : tum quia promiſſam à ſe Regulam,iuxta Pontificias declarationes, quocunq; ſecluſo priuilegio mordicus obſeruent : Tum quia in ſuis titulis , atq; functionibus nihil extranei a regularibus pręceptis (ſi ſummorum Pontificum declarationibus, quibus tergiuerſari execrabile piaculum eſt , ſtandum ſit) admittant : imò potius teſſeram ab Ordinis inſtitutore , beato ſcilicet patre Franciſco creditam pro viribus teneant , fideliſſimeq; cuſtodiant . Tum etiam quia de illis ſolis verificatur illud à Chriſto Domino beato ipſi patri promiſſum : Extendendum videlicet eius Ordinem ab Oriente in Occidentem , & ab Aquilone in Meridiē . Nam ſi de patribus Conuentualibus oriatur quæſtio , ij tantum Italiam quaſdamq; tum Galliæ Narbonenſis, tum quoq; ſuperioris,atq; inferioris Germaniæ portiunculas incolunt.Si vero de Capucinis fiat ſermo,ij Italię,Galliæ,atq; principatus Cathaloniæ, apud Hiſpanos,limites non tranſgrediuntur . Sed ſi de Obſeruantibus loquamur , quæ mundi pars à catholicis inhabitata eos fugit ? Nulla penitus : Cùm & in Italia , & in Germania tum ſuperiori,tum quoq; inferiori,& in vtraq; Gallia Celtica, & Narbonenſi , & in vniuerſa Hiſpania, & apud Aphros : imò & apud vtroſq; Indos , Orientales ſcilicet & Occidentales,apud ipſos quoq; Antipodas plures Prouincias erexerint, plurimoſq; conuentus occupent: vt interim quos apud Turcas , & Barbaros incolunt,ſilentio prætermittā .

Qua-

Quapropter ſeraphica hęc noſtra Regularis Obſeruantia optimo iure ab Eccleſia catholica omni fauore, & beneuolētia proſequenda venit. Accedit quòd omnes ferè alij Ordines ſic Eccleſiæ deſeruiant, vt de ipſius Eccleſię bonis, atq; redditibus viuant. Sed noſtra hæc Philadelphia ita eidem Eccleſiæ in ſacris confeſſionibus excipiendis, prædicationibus, lectionibusq; ad populum habendis, atq; in cæteris pijs exercitijs obſecundatur, vt licèt numeroſiſſima (vt ex hoc libello liquidò patet) ſibi, ſuiſq; redditibus nullo pacto oneroſa ſit. Sed in ſudore proprij vultus ſuo pane ex emendicatione, populo minus graui, acquiſito veſcatur, paſcaturq;. Vt autem quod ſuperius diximus, manifeſtũ euadat, hic earum Prouinciarum, ex quibus vniuerſa Regularis Obſeruantia tempore præfati ſeptimi generaliſſimi Capituli ſub Leone X. Pont. max. celebrati conſtabat, & illarum, quibus modo abſoluitur, numerum, atq; nomina quàm breuiſſimè ſubijciemus: & primo quidem loco earum, quæ ad familiam Ciſmontanam tunc temporis, attinebant, modoq; ſpectant. Secundo verò loco de Vltramontanis agemus. Conflabatur itaq; vniuerſa Reſpublica Obſeruans Franciſcana, ante prętatum ſeptimum Capitulum generaliſſimum ex quadraginta quinq; Prouincijs: quarum viginti quinq; ad Citramontanam familiam, ad eam videlicet, quæ ab Alpibus Orientem verſus progreditur, omnino ſpectabant: reliquę verò viginti ad Vltramontanam, ideſt ad illam, quæ ab ijſdē Alpinis montibus in Occiduum tendit, haud dubiè pertinebant. Sed modo octoginta & vna abſoluitur: quarum triginta præfatam familiam Ciſmontanam, reliquæ verò tum Vltramontanam, tum quoq; Indicam familias complent: vt ex his quæ ſequuntur legenti manifeſtum euadet.

Prouinciarum Citramontanarum ante ſeptimum generaliſſimum Capitulum ſeries.

PROVINCIA ſancti Franciſci quadraginta loca ſiue conuentus habens.
Prouincia Romana triginta & vnum conuentus complectens.
Prouincia Marchiæ ex triginta quinque conuentibus conſtans.
Prouincia Tuſciæ ex quadraginta quinque locis conflata.
Prouincia Bononiæ vigintiquatuor loca obtinens.
Prouincia ſancti Antonij ex trigintaquinq; conuentibus collecta.
Prouincia Ianuæ ex quinquaginta ſeptem conuentibus compoſita.
Prouincia Mediolanenſis viginti octo monaſteria continens.
Prouincia Neapolitana ex quadragintaquinq; locis confecta.
Prouincia Calabriæ ex triginta & vno locis coaceruata.
Prouincia Siciliæ ex triginta & ſeptem monaſterijs coadunata.
Prouincia Apuliæ triginta & ſex monaſteria ambiens.
Prouincia ſancti Bernardini vigintiduo cœnobia circumcingens.
Prouincia ſancti Angeli ex totidem conuentibus collecta.
Prouincia Dalmatiæ ex totidem quoq; locis conflata.
Prouincia Candiæ & Terræ ſanctæ octo tantùm loca habens.
Prouincia Auſtriæ viginti & vnum conuentus continens.
Prouincia Bohemiæ à viginti & ſeptem cœnobijs ſuſtentata.
Prouincia Poloniæ ex viginti tribus monaſterijs compoſita.
Prouincia Boſnæ ex quadraginta & vno conuentibus, in ſeptem Cuſtodijs diſtinctis, conflata.
Prouincia Corſicæ ex vigintitribus locis compoſita.
Prouincia Brixiæ ex Viginti duobus monaſterijs conflata.
Prouincia Raguſij ex nouem tantum cœnobijs collecta.
Prouincia Baſilicatæ quatuordecim monaſteria complectens.
Et Prouincia Vngariæ ex ſeptuaginta monaſterijs compoſita.

Vltramon-

Vltramontanarum Prouinciarum ante ſeptimum generaliſsimum Capitulum catalogus.

PROVINCIA Franciæ triginta & nouem conuentus complectens.
Prouincia Caſtellæ quadraginta loca, in quatuor Cuſtodias diſtincta, nempè Toletanam, Burgenſem, Murtianam atq; Angelorum continens.
Prouincia Saxoniæ vigintiquatuor monaſteria circumcingens.
Prouincia Turoniæ triginta cœnobia ambiens.
Prouincia Aragoniæ ex trigintaquatuor locis, in quatuor Cuſtodijs diuiſis, conflata.
Prouincia Argentinæ ex viginti ſex conuentibus collecta.
Prouincia Burgūdię ſiue ſancti Bonauēturę ex quadragintanouē monaſterijs confecta.
Prouincia ſancti Iacobi ex trigintatribus minoriticis domibus compoſita.
Prouincia Coloniæ ex quadragintaocto ſacris ædibus coadunata.
Prouincia Aquitaniæ ex vigintiquatuor monaſterijs coaceruata.
Prouincia Portugaliæ ex triginta tribus monaſterijs congeſta.
Prouincia ſancti Ludouici ex vigintribus locis contexta.
Prouincia Hyberniæ ex ſeptendecim conuentibus conſtans.
Prouincia Scotiæ octo tantum Franciſcanas domos continens.
Prouincia Conceptionis viginti monaſteria habens.
Prouincia Daciæ vigintiduo loca complectens.
Prouincia Angliæ duodecim cœnobia circumcingens.
Prouincia Bethica ex triginta monaſterijs confecta.
Prouincia Indiarum ſiue ſanctæ Crucis.
Prouincia Britanniæ ex viginti monaſterijs conſtans.
His adiunctæ fuère ex patrum decreto in præfato vltimo generaliſſimo Capitulo & aliæ duæ Prouinciæ, nempè angelorum, atq; Maioricarum, ſiue Balearium: quæ ex Cuſtodijs in Prouincias emerſerunt.

Prouinciarum Obſeruantum Ciſmontanarum poſt ſeptimum generaliſsimum Capitulum numerus atq; nomina.

PROVINCIA ſancti Franciſci.
Prouincia Romana.
Prouincia Marchiæ.
Prouincia Tuſciæ.
Prouincia Bononiæ.
Prouincia ſancti Antonij.
Prouincia Ianuæ.
Prouincia Mediolani.
Prouincia Principatus.
Prouincia ſeptem Martyrum.
Prouincia Siciliæ.
Prouincia ſancti Nicolai.
Prouincia ſancti Bernardini.
Prouincia ſancti Angeli.
Prouincia Dalmatiæ.
Prouincia Candiæ.
Prouincia Boſnæ Croatiæ.
Prouincia Auſtriæ.
Prouincia Bohemiæ.
Prouincia Poloniæ.
Prouincia Corſicæ.
Prouincia Raguſij.
Prouincia Brixiæ.
Prouincia Baſilicatæ.
Prouincia Vngariæ Saluatoris.
Prouincia Boſnæ Argentinæ.
Prouincia Vngariæ ſanctæ Mariæ.
Prouincia Terræ laboris.
Prouincia Tirolenſis, atq;
Prouincia Calabriæ.

HIS Prouincijs accedunt binæ Cuſtodiæ, videlicet Cuſtodia Terræ ſanctæ, nec non & Cuſtodia Albaniæ: quarum vtraque Prouinciæ vices quodammodo obtinet, cùm nulli Prouinciali Miniſtro ſubſit, ſed Generali tantùm Miniſtro immediatè pareat.

Prouinciarum

Prouinciarum Obſeruantum tum Vltramontanarum, tum Indicarum poſt ſeptimum generaliſsimum Capitulum catalogus.

PROVINCIA Franciæ.
Prouincia Franciæ Pariſienſis.
Prouincia Caſtellæ.
Prouincia Saxoniæ S. Ioannis Baptiſtæ.
Prouincia Saxoniæ ſanctæ Crucis.
Prouincia Turoniæ.
Prouincia Turoniæ Pictauienſis.
Prouincia Aragoniæ.
Prouincia Argentinæ.
Prouincia Aquitaniæ.
Prouincia ſancti Iacobi.
Prouincia Coloniæ.
Prouincia ſancti Bonauenturæ.
Prouincia Portugaliæ.
Prouincia ſancti Ludouici.
Prouincia Hyberniæ.
Prouincia Conceptionis.
Prouincia Britanniæ.
Prouincia Bethica.
Prouincia Burgenſis.
Prouincia Angelorum.
Prouincia Pietatis.
Prouincia ſancti Gabrielis.
Prouincia Carthaginenſis.
Prouincia Flandriæ.
Prouincia Germaniæ inferioris.
Prouincia Maioricarum.
Prouincia Aquitaniæ Reformatorum.
Prouincia ſancti Michaëlis.
Prouincia Cantabriæ.
Prouincia Canariæ.
Prouincia ſancti Andreæ.
Prouincia Sardiniæ.
Prouincia Valentiæ.
Prouincia Cathaloniæ.
Prouincia Arrabidorum.
Prouincia ſancti Ioſeph in Caſtella.
Prouincia ſancti Ioannis Baptiſtæ.
Prouincia Granatenſis.
Prouincia ſanctę Crucis in Inſula S. Dominici, ſeu (vt vulgò appellant) Hiſpaniola.
Prouincia ſancti Euangelij in Regno Mexicano apud nouam Hiſpaniam.
Prouincia ſancti Ioſeph de Iucatam apud eandem nouam Hiſpaniam.
Prouincia SS. Petri, & Pauli de Mechocam ibidem.
Prouincia nominis Ieſu de Guatimala ibid.
Prouincia S. Georgij de Nicaragua ibidem.
Prouincia duodecim Apoſtolorum de Lima in Regno Peruaco.
Prouincia ſanctę Fidei noui Granatenſis Regni ibidem.
Prouincia Sanctiſſ. Trinitatis de Chille, &
Prouincia S. Franciſci de Quito eodem in Regno Peruaco

SVPERIORIBVS Prouincijs annectẽdę veniũt Cuſtodia S. Tho. apud Indos Orientales, quæ licèt Prouinciæ Portugaliæ obtemperet, nihilominus tamẽ plurimis Prouincijs, iure optimo, æquari poteſt: & Cuſtodia continentis, ſiue Firmæ terræ Indiarum. Complexata quoq; fuit Vltramontana familia & alias tres florentiſſimas Prouincias, Scotiæ videlicet, Daciæ, atq; Angliæ. Quę furenti ſanguinariorum hæreticorum rabiei cedentes, earum alumnis vel funeſto gladio abſumptis, vel aliò profligatis, in nihilum redactæ ſunt, vt meritò de vna quaq; illarum cum Ieremia Propheta dicere poſſimus: Quomodo ſedet ſola Prouincia plena olim probis, atq; doctiſſimis patribus: facta eſt quaſi vidua domina gentiũ, princeps Prouinciarũ facta eſt ſub tributo. Plorans plorauit in nocte, & lachrymæ ipſius in maxillis eius. Non eſt qui conſoletur eam ex omnibus filijs eius. Omnes amici eius ſpreuerunt eam, & facti eius inimici ad nihilũ (proh dolor) redegerunt. Quod vel hinc ſaltim conſtat, cùm vix vnus, aut alter pater, aut frater ex omnibus eius alumnis, dum hæc à nobis ſcribuntur, ſuperſit. Quod & in cauſa erit vt vel leuiſſimo ſtylo eas depingamus, vel omnino tranſiliamus. Nam impræſentiarum vſq;, & ſi omni adhibita diligentia, nullum penitus monumẽtum ad manus habere potuimus, quo de aliqua earum antiquitate, memoria, ac conuẽtuum erectionibus certiores fieri poſſimus. Nec vllus ad eas penitus patet acceſſus, vt aliquis frater eò deſtinari queat, qui huiuſmodi rem perficiat, & quod à nobis maximè deſideratur præſtare valeat. Immo nec ipſa ſaltem minora pręfatarum Prouinciarũ ſigilla, vt maioribus ſubrogaremus, ne loca vacarent, aſſecuti ſumus. Et quod peius eſt, excreſcentibus indies illis in partibus hæreticis, nouiſq; ſectis, ac peregrinis dogmatibus, iiſq; peſtiferis omnino ſibi ſucce-

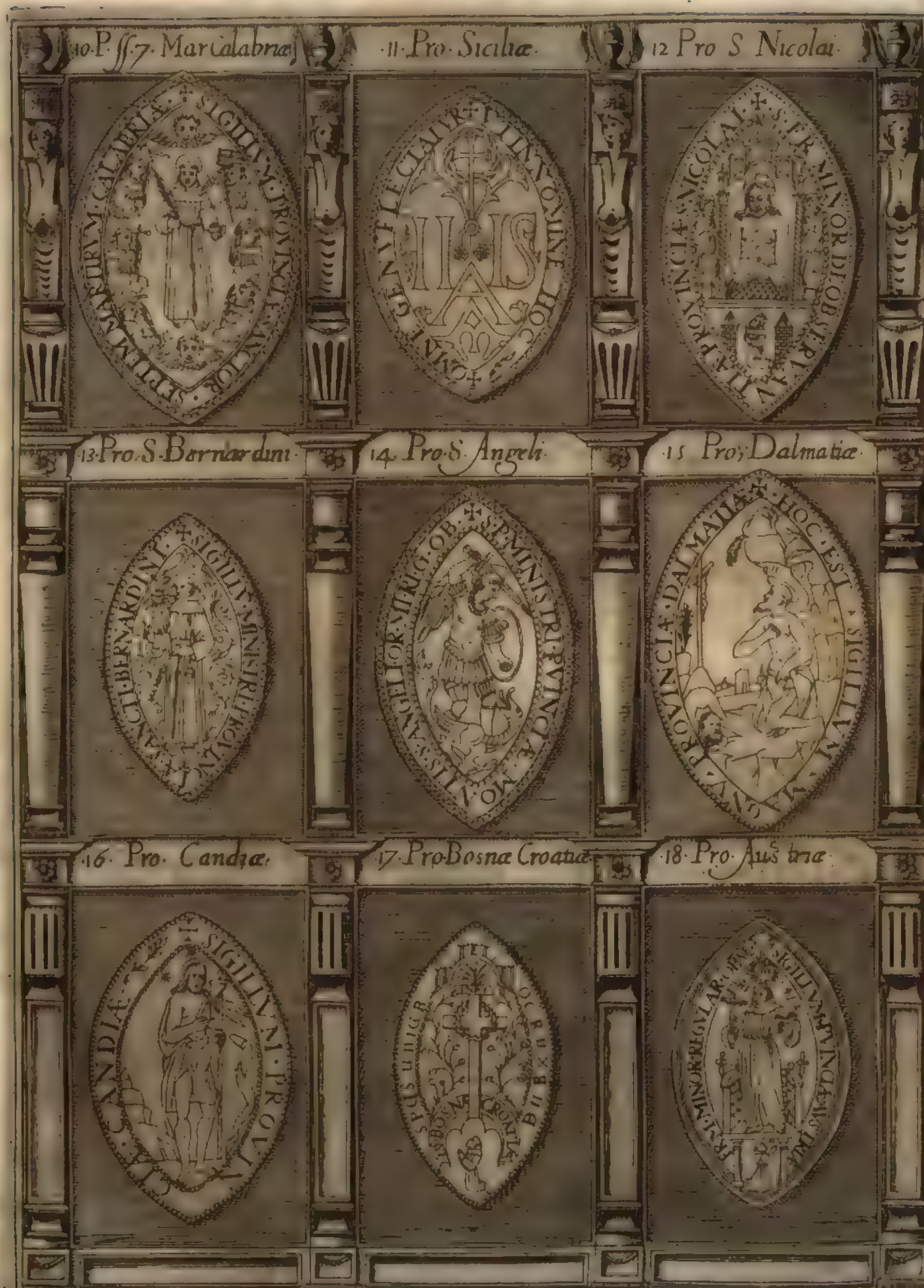
ſuccedentibus, nulla earum recuperandarum ſpes nobis affulget. Hinc ſanè monendi veniunt, qui ſtare ſibi videntur, ne aliquando, Deo opt. max. id ob noſtra flagitia permittente, cadant. Ego quidem dum illarum regionum, in quibus præfatæ tres Prouinciæ olim ſubſtitére, antiquam ſanctitatem, in Deum & proximum pietatem, atq; Chriſtianæ religionis zelum cum præſenti earundem impietate, diuini cultus, paternarumq́; traditionum contemptu, atq; (vt paucis multa perſtringam) atheiſmo confero, non poſſum non propriæ pelli timere. Interim tamen pium lectorem præmonitum cupimus, ne dum hęc à nobis relata legerit, aliquid ſiniſtri de illarum Prouinciarum patribus, aut fratribus ſuſpicetur: immo vt certiſſimè ſciat illorum plurimos glorioſo martyrio pro Chriſti fide, ac Chriſtianæ religionis defenſione ſub truculentiſſimis hæreticis in proprio ſolo occubuiſſe, plurimoſq́; alias terrę plagas in melotis, ac pellibus caprinis tanquam aduenas, & peregrinos circuiuiſſe, ac deniq; plurimos alijs in noſtris Prouincijs, pręſertim Germaniæ inferioris, Flandriæ, atq; Franciæ Pariſienſis cum maxima ſanctitatis opinione in Domino quieuiſſe.

Vniuerſi Ordinis Franciſcani Obſeruantis tum generalia, tum quoq; prouincialia ſigilla.

QVIA in eum ſcopum noſter hic labor tendit, vt & Prouinciarum, atq; conuentuum origo, fundatio, atq; antiquitas, nec non & numerus, atq; nomen omnibus in propatulo ſint: Inſuper & vt Generalis Miniſter omnium ſibi ſubditarum Prouinciarum ſigillorum (quandoquidem vnaquæq; ex præfatis Prouincijs proprio honeſtatur ſigillo, quo Prouincialis eius Miniſter ad iniuncti ſibi muneris exequutionem vtitur) conſcius, multò fœlicius ſuo munere fungi queat, omnia tum noſtri Inſtituti generalia, tum quoque Prouinciarum particularia ſigilla affabrè depicta, atq; fideliſſimè ex ipſiſſimis æreis ſigillis extracta, vt intuenti liquidò conſtabit, hic annectenda cenſuimus. Quorum nihilominus in cuiusq; Prouinciæ exordio aliquantulam mentionem faciemus. De minoribus autem ſigillis quibus pręfati Generalis ac Prouinciales Miniſtri, nec non Cuſtodes, Commiſſarij, atq; cæteri noſtri Ordinis Prælati vtuntur, quòd ea obſignandis potiſſimùm literis, ac quibuſdam alijs non adeò magni momenti negocijs deſeruiant nulla impræſentiarum fit mentio, ſed tantùm de maioribus. Habet nempe præfatorum ſuperiorum quiſque duplex ſigillum, maius ſcilicet & minus.

SIGILLA ORDINIS GNĀLIA
ATQ; PROVĪTIARV̄ PECVLIARIA
S. Comiſſarÿ Gnālis Citramōtani.
Sigillū Miniſtri Gnālis
S. Cōmiſſarÿ Gnālis Vltramōtani.
S. Procuratoris Curiæ R.
S. Terræ ſanctæ.
S. Cōmiſſarÿ Curiæ Re.

1. P. ſancti Frãciſci
2. P. Romanæ.
3. P. Marchiæ.
4. P. Tuſciæ.
5. P. Bononiæ.
6. P. Sancti Antonij.
7. P. Ianuæ.
8. P. Mediolani.
9. P. Principatus.

10·P·ſſ·7·Mar Calabriæ
11·Pro·Siciliæ
12 Pro S Nicolai
13·Pro·S·Bernardini
14·Pro·S·Angeli
15 Pro; Dalmatiæ
16·Pro·Candiæ
17·Pro Bosnæ Croatiæ
18·Pro·Austriæ

19·Pro·Bohemiæ·
20·Pro·Poloniæ·
21·Pro·Corſicæ·
22·Pro·Raguſij·
23·Pro· Bryxiæ·
24·Pro·Baſilicatæ·
25·Pro·Vngariæſaluato
26·Pro·Boſnæ Argentinæ·
27·Pro·Vngariæ·S·Mariæ·

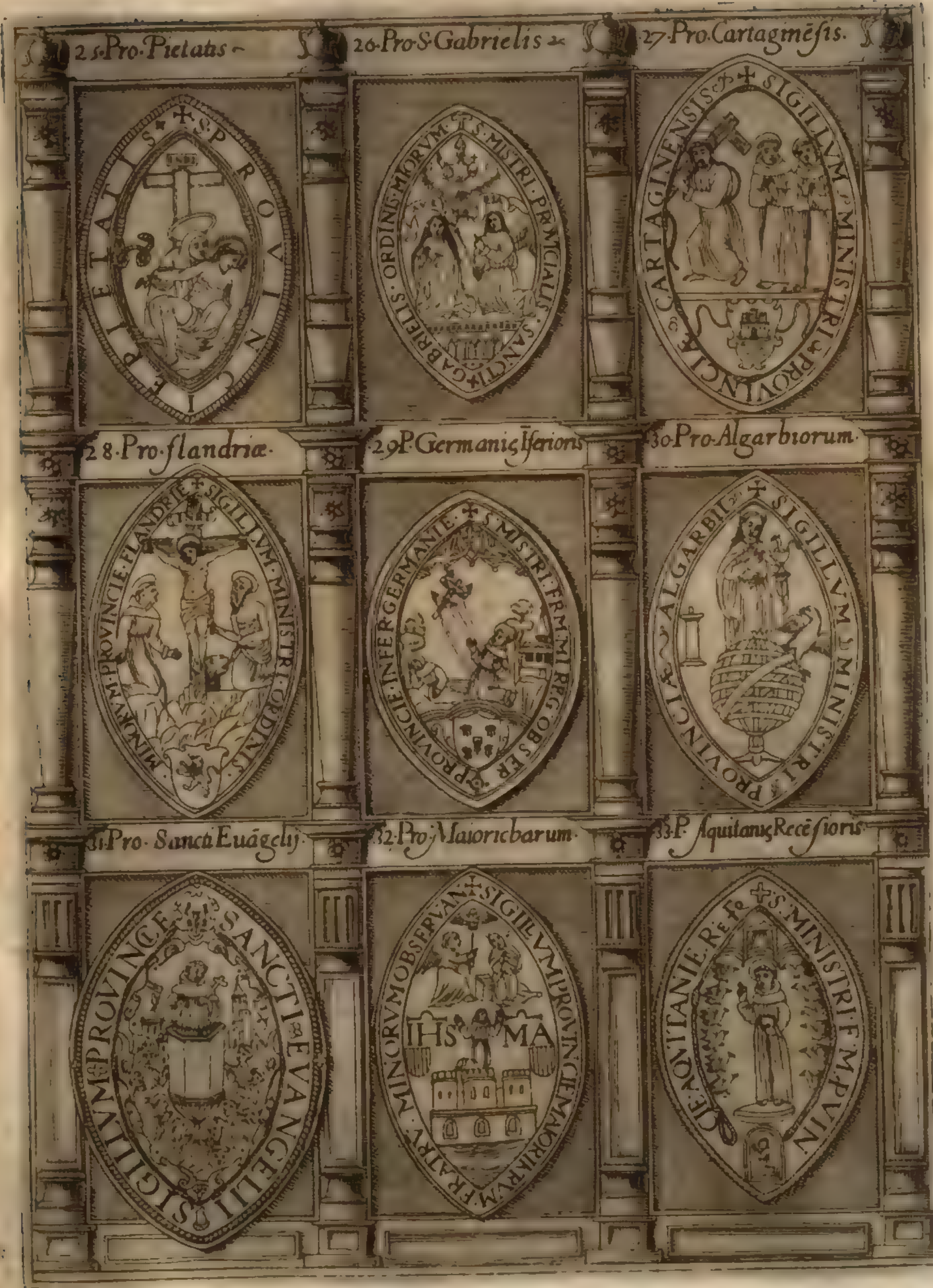

Quę præcedunt ſigilla, ad Ciſmontanam familiã, nempe ad eam, quę ab Alpibus orientem verſus tẽdit, pertinent: que verò, ſubſequuntur ad vltramõtanam, ad eam videlicet, quę à præfatis Montibus in occiduum vergit, ſpectant:

S. Comiſſarij noue Hiſpa.
SIGILLVM COMMISSARII PROVINCIARVM NOVÆ HISPANIÆ
INRI
S. Comm. Genera. Indiarū.
IHS
S. Comiſſa rij Peru.
1. Prouincia. Franciæ.
PROVINCIÆ FRANCIÆ SIG. FRATRVM MINORVM
2. Pro. Frãciæ Pariſien.
1549
3. Pro. Caſtellæ.
4. Pro. ſaxonię S. Johã Bap.
5. Pro ſaxonię S. crucis.
6. Pro. Turoniæ.
PROVINCIÆ TVRONIÆ

7 P. Turonię Pictauienſis.
8. Pro Aragoniæ.
9. Pro Argentinæ.
10. Pro Aquitaniæ.
11. Pro Sancti Jacobi.
12. Pro Coloniæ.
13. Pro S. Bonauenturæ
14. Pro Portugalliæ.
15. Pro Sancti Ludouici.

16·Pro·Hiberniæ·
17·Pro·ſcociæ·
18·P· Conceptionis·
19·Pro·Daciæ·
20·Pro·Britāniæ·
21·Pro· Angliæ·
22·Pro·Betbicæ·
23·Pro·Burgenſis·
24·Pro·Angelorū·

25. Pro. Pietatis
26. Pro. S. Gabrielis
27. Pro. Cartaginẽſis.
28. Pro. flandriæ.
29. P. Germaniç Iſerioris
30. Pro. Algarbiorum.
31. Pro. Sancti Euãgelij
32. Pro. Maioricharum.
33. P. Aquitaniç Recẽſioris

34·Pro. S. Michaelis.
35·Pro·Cantabriæ·
36·Pro·Duodecim Apoſtolo
37·Pro· Canariæ·
38·Pro·S·Andreæ·
39·Pro·Sardiniæ·
40·Pro·Valentiæ·
41·Pro·Cathaloniæ·

43 Pro. Rabidæ.
44 P. S. Ioseph discalciator.
45 P. S. Ioã. Bap. discalciator.
S. MARIE DE RABIDA + SIGILLVM PROVINTIÆ
SANCTI IOSEPHI + SIGILLVM PROVIC
S. IOAN. B. FRVM DISCALCIATORVM + S. MM PRO. PROVIN
46 P. Apostolor. Noue hisp.
47 P. Nom. Ihu Guatemala
48 P. S. Fides Peru.
SIGILLVM MINISTRI PROVINCIALIS PROVINTIÆ APOSTOLOR
SIGILLVM PROVINCIALIS PROVINCIE NOMINIS IHV DE GVATEMALA
IHS
SIGILLVM MINISTRI PROVINCIALIS PROVINZIÆ SANCTÆ FIDES
FIDES
49 P. ss. Trinitatis Peru.
50 P. S. Frãcisci D. Quito.
51 P. S. Georgij Nicaragua.
SIGILLVM MINISTRI PROVINTIALIS PVINTIE SS TRINITATIS DE HIL
SIGILLVM MINISTRI PROVINCIALIS PROVINCIE STI FRANCISCI D QITO
SIGILLVM PROVINCIAE SANCTI GEORGII

52. Pro. S. Crucis.
53. P. Granatensis.
54. P. S. Thome Indie Orientalis.
ECCE CRVCEM DOMINI FVGITE PARTES ADVERSE
SIGILLVM MINISTRI PROVIACIE GRANATENSIS
SIGILLVM CVSTODIÆ SANCTE THOME PROVINCIÆ PORTVGALLIÆ
55. P. S. Gregorij philippin.
SIG. PROVINCIÆ S. GREGORII PHILIPPINAR. ET CHINÆ

De Franciſcani Ordinis perfectione, patrumq́; Capucinorum origine, ac diſcrimine inter eos, Obſeruantes, atq; patres Conuentuales Minoritas.

EA eſt Franciſcani Inſtituti perfectio, (vt præfati ſumus) vt omnes alios Ordines (procul abſit ambitio) longè ſuperet, & in cauſa ſit, vt tepeſcentibus primæuis illis ardoribus, humanaq; natura in decliue tendēte, relaxationem aliquando patiatur. Sed ea quoq; eſt Dei bonitas, atq; miſericordia, vt cùm magis magiſq; is Ordo declinare, atq; à recto tramite deflectere videatur, tunc ex tempore robuſtior conſurgat, atq; eò, vnde dilapſus eſt, aliquorum eius zelotum opera fœlicius redeat, vt inconcuſſa interim diuina pollicitatio beatiſſimo patri Frāciſco facta maneat: videlicet nunquā defuturos fratres, qui vitam iuxta Euangelicam paupertatem ducant, quiq; Regulam à ſe editam inuiolatam ſeruent. Sic enim, dum adhuc tenellos haberet vnguiculos, atq; debiti rigoris aliquantulum remiſiſſet, à beatis patribus Franciſco, Antonio atq; fratre Adamo de Mariſco Anglico priori ſtatui reſtitutus eſt. Sic pater Angelus de Cingulo, eiuſq́; ſequaces Clareni à Claro monte ſic dicti, nec non & venerabiles patres Paulus de Trincis & Ioannes à Stronconio, beatiq́; Bernardinus de Senis, Ioānes Capiſtranus, Iacobus à Marchia, Albertuſq́; à Sartiano Regularis Obſeruantiæ fundatores, ſtrenuiq́; propugnatores, eius licentiam diuerſis temporibus compeſcuēre, atq; viuendi modum à ſeraphico patre Franciſco traditum, non ſolùm tanquam legitimi, ac generoſi eius filij, in omnibus ſequuti ſunt, ſed & ab alijs imitandum, tenendumq́; quàm diligētiſſimè curarunt. Sic etiam vltimis his temporibus, nempè anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1525. venerabilis pater Mathæus Baſcius Regularis Obſeruantiæ alumnus, qui miraculis tum in vita, tum quoq; in morte claruit, vir vtiq; ſui ſtatus zelantiſſimus, atq; Euangelicæ paupertatis amantiſſimus, ſtrictiori vitæ inhians, piramidali cuculla, quam vulgo capucinum vocant, viliſſimoq; habitu ſumptis, patrū Capucinorum Ordini initium, originemq́; dedit. Quem pater frater Ludouicus à Foſſambruno, eiuſq́; vterinus frater eiuſdem Regularis Obſeruantiæ ſectatores, ex Apoſtolica Clementis VII. Pont. max. auctoritate ſibi, ad illuſtriſſimæ Camerinenſium Duciſſæ inſtantiam, anno Dominicæ incarnationis 1526. die verò menſis Maij 28. Pontificatus eius anno 3. facta, promouerunt, ſtabilieruntq́;. Atq; non ita poſt multum temporis, anno videlicèt Domini 1527. adiunctis ſibi vndecim alijs patribus Obſeruantibus, coactoq; primo generali Capitulo, idem frater Ludouicus à Foſſambruno in primum eorum Generalem Vicarium electus eſt, oblatumq́; ſibi à præfata illuſtriſſima Camerinenſi Duciſſa, Catherina videlicet Cibo Camerini locum, qui & principatum inter reliquos obtinet, ad ſuorum fratrum habitationem acceptauit, admiſitq́;. Huic patri ſtrenuè, opportuneq; adfuēre venerabiles patres frater Bernardinus Aſtenſis, frater Antonius à monte Sicardo, frater Ioannes à Fano, atq; frater Franciſcus Titelmanus Belga, qui omnes Regulari Obſeruātiæ à prima profeſſione mancipati Capucinis fratribus nouiter conſurgētibus adiungi voluerunt. Eſt autem diſcrimen inter huiuſmodi patres Capucinos, noſq́; Obſeruantes, atq; inter patres Conuentuales: nam iſti Pontificijs quibuſdā conceſſionibus, atq; priuilegijs ſiue diſpenſationibus circa Franciſcanam Regulam potiuntur. Capucini verò eandem Regulā ſecundum corticem, ideſt iuxta literam ſeruant. Atqui nos Obſeruantes eandem prorſus, ſed iuxta Pontificias declarationes, mordicus tenemus. Et vt paucis quid de hoc ſacro Capucinorum Ordine ſentiam, ingenuè dicam, quæ ſequuntur ſubijcere libet. Cœperunt hi patres ſuas domos, intra paupertatis limites, in locis ab hominum frequentia ſemotis ædificare, idemq́; impræſentiarum vſq; ſeruant: paupertati, aſperitati, atq; orationi ſtudent, nulloq́; pacto à Regulari Obſeruantia, ſicut nec à patribus Conuentualibus dependent, licèt his aliquando ſubfuerint, ſed proprio Generali parent. Vacant etiam pro modulo ſtudijs, optimeq́; apud omnes audiunt. Nec immerito cùm ſui ſtatus zelotes ſint. Quamobrem in Europæ partibus præcipuè verò Italicis mirum in modum ſuos ramos extenderunt.

Reformatorum atq; Recollectorum patrum exordium.

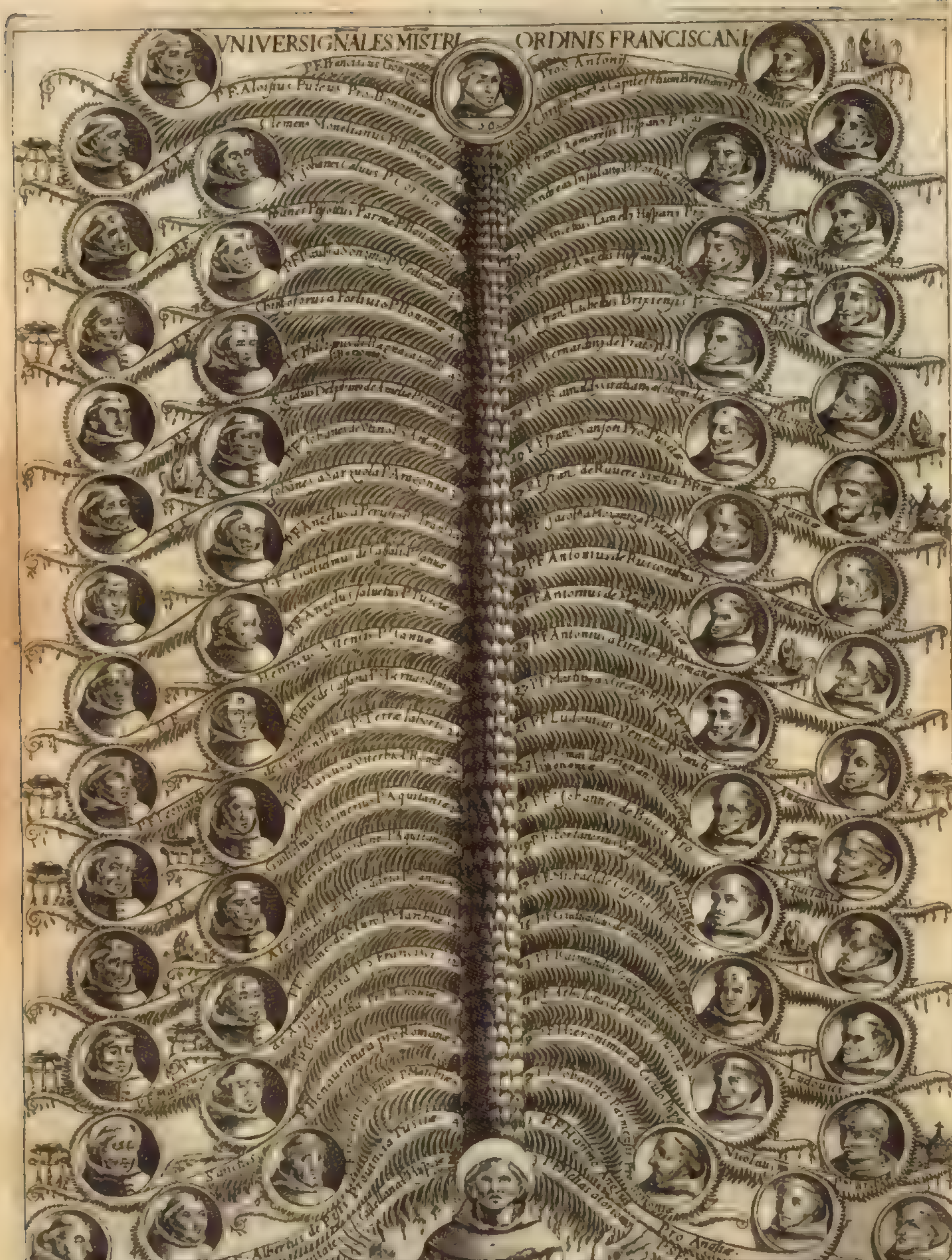
NON diſſimilem à patribus Capucinis vitam ducunt, nec in vnius vnguiculi latitudine illis noſtri Reformati cedunt, quorum originem, atq; viuendi modum paucis tradam. Cùm enim frequentius patres Obſeruãtes tum antiquiores à patribus Conuentualibus conuentus derelictos, tum quoq; alios de nouo à Principibus ædificatos, ex Apoſtolica auctoritate, admittere cogerentur, nec ſui ſtatus normam, ob fratrum numeroſitatem, ea fœlicitate in illis, quòd maiores auguſtioresq; eſſent, qua in à ſe antiquitùs conſtructis, qui multò minori mole conſtabant, ſeruare poſſent, ne vetuſtus Obſeruantiæ nitor labefactaretur commaculareturq;, neuè eius rigor remitti contingeret, neuè etiam plurimorum patrum vota, quos maximè eius vitæ tædebat, caſſa redderentur, reuerendus admodũ pater Martialis Boulier Vltramontanus Generalis Vicarius, in quadam generali Congregatione apud Caſtellę Prouinciam celebrata, ex patrum, quorum id munus erat, conſenſu, humiliores quaſdam domos, quas Recollectas vocant, ab hominum frequentia ſemotas, atq; regulari vitæ ducẽdæ omnino accommodas in ſingulis Hiſpaniæ tum Prouincijs, tum quoq; Cuſtodijs, in quibus ij patres atq; fratres, qui arctioris vitæ deſiderio tenerentur, comorari poſſent, anno Dominicæ incarnationis 1502. ſelegit conſtituitq;. Cùm autẽ pium hoc decretum optato fine caruiſſet, cœperunt quidam patres ſui ſtatus zelotes nouas Cuſtodias, ſub Regulari tamen Obſeruantia, atq; ſub ſtrictiſſima paupertate, in quibus iuxta primæuam Obſeruantum inſtitutionem victitare poſſent, erigere. Quamobrem Prouinciarum proceres ne, dilabentibus ab eis ad Cuſtodias fratribus, illæ aliquando peſſum irent, opera R. P. F. Franciſci Angelorum totius Minoritici Inſtituti Generalis Miniſtri adiuti, præfatas domos Recollectas in omnibus Hiſpaniæ Prouincijs ſub Clemente VII. ac circa annum Domini 1525. denuò inſtituerunt: quæ vſq; in hodiernum diem ſanctiſſimè perſeuerant. Habitant ſiquidem in illis egregij patres ac fratres, qui orationi, ſpirituiq; ex profeſſo vacant, ſanctiſſimamq; paupertatem, ſilentium, humilitatem, charitatem, præcipuè circa infirmos, atq; cæteras virtutes diligentiſſimè colunt, inutileſq; diſcurſus maximè fugiunt. Ad quorum exemplar Itali quoq; patres quoſdam conuentus, ad idem opus ſelectos, atq; in Cuſtodias, ſub proprio patre Cuſtode ex præfati Clementis VII. Pont. max. auctoritate, redactos, ijs fratribus, qui primiuitiuorum patrum Obſeruantũ veſtigijs inſiſtere vellent, tradiderũt. Eſt nihilominus aliqualis differentia inter iſtos, atq; illos: Nam iſti Reformati dicuntur, peculiariq; Cuſtodi immediatè ſubſunt, atq; quibuſdam conceſſionibus, & priuilegijs ſummi Pontificis Clementis VII. gaudent: illi verò Recollecti appellitantur, atq; Prouincialibus Miniſtris adamuſſim parẽt, nullumq; Cuſtodẽ admittunt, nec præfatis Clementinis conceſſionibus gaudere volunt. Conſurrexêre etiam tum ijs temporibus vel paulò ante, tum quoq; poſtea integræ quædam Recollectorum Prouinciæ apud Hiſpanos: videlicet ſancti Gabrielis, Arrauidę, Pietatis, ſancti Ioſeph, ſancti Antonij, atq; ſancti Ioannis Baptiſtę (quorum ſuo loco meminerimus) in quibus antiquus ille Regularis Obſeruantiæ rigor, paupertas, atq; viuendi modus maximè relucent. Quibus tamen maiorum conuentuum, atq; Obſeruantum Prouinciarum grauitas, religio, compoſitio, diſciplina, doctrina atq; debita, iuxta ſummorum Pontificum declarationes, paupertas in nullo penitus cedit. Ex præcedentibus itaq; liquidò conſtat, quàm grata ſit Deo opt. max. ſacra hæc Franciſcana Religio, qualiterq; ſibi curæ ſit. Nam & ſi eam ad tempus à recto tramite aliquantulum deuiare ſinat, non tamen in deformationis baratrum labi permittit. Quinimo ſibi perpetuò ex illa ſeptem millia virorum ſeruat, qui non curuant genua ſua ante Baal, quiq; pro tantę matris honore, dignitate, atq; nitore zelantes eam in rectam, vnde deflexerat, viam fœliciſſimè reducunt. Idq; omnino in cauſa eſt, non autem (vt aliqui malè autumant) animi leuitas, aut inconſtantia, vt tot rami, nobiliaq; germina, puta Clareni, Amadei, Obſeruantes; Reformati, Capucini, & alij (de quibus ſupra) ex ea prodierint. Quæ tamen omnia patribus Capucinis demptis, totius Ordinis Generali Miniſtro iuxta Franciſcanæ Regulæ præceptum, quo cauetur: vt vniuerſi fratres vnum de fratribus iſtius Religionis teneãtur ſemper habere Generalem Miniſtrum,

& ſeruum

& ſeruum totius Fraternitatis, & ei teneantur firmiter obedire, paruerunt, eiusq; dicto audierunt, & modò, quæ ex ijs ſuperſunt, ad nutum audiunt.

Certiſsima Generalium Miniſtrorum ſeries.

QVIA verò de Generali Miniſtro ſuperius mentio facta eſt, non erit abs re, ſi quid de ipſius tempore tum ex Regula, tum quoq; ex Pontificijs decretis determinatū ſit, paucis tradiderimus, ſiq; eorum ſeriem, ſucceſſionem, & nomina tum ſcripto, tum quoq; picta tabula his ſubiecerimus. Miniſtri enim Generalis tempus ex Regula indeterminatum eſt. Inquit ſiquidē cap. 8. Decedente Generali Miniſtro electio ſucceſſoris fiat à Miniſtris Prouincialibus, & Cuſtodibus in Capitulo Pentecoſtes: in quo Prouinciales Miniſtri teneantur ſemper inſimul conuenire, vbicunq; à Generali Miniſtro fuerit conſtitutum. Et hoc ſemel in tribus annis, vel ad alium terminum maiorem, vel minorem, ſicut à prædicto Miniſtro fuerit ordinatum. Ex quibus conſtat, ipſum tempus in Generalis Miniſtri auctoritate, atq; arbitrio conſtitutum eſſe. Quibus etiam experientia ipſa aſtipulatur. Nam alius Miniſter Generalatus officio quatuor annis, vt pater ac frater Creſcentius: alius octo, vt pater ac frater Ioannes Parmenſis: alius verò octodecim, vt beatus pater Bonauentura: & alius vigintitribus & vltra, vt pater frater Franciſcus Sanſon functus eſt. A tempore tamen Leonis X. Pont. max. vſq; ad tempus Pij V. itidem ſummi Pontificis, ideſt ab anno Dominicæ incarnationis 1517. vſq; ad annum 1571. præfati Generales Miniſtri, ex prædicti Leonis X. decreto, ſexennales fuêre, ſed ab anno 1571. vſq; impræſentiarum ex præmemorati Pij V. lege octoënnales ſunt. His igitur vtcunq; prælibatis reliquum eſt, vt ad præfatorum Generalium Miniſtrorum enumerationem deueniamus. Si tamen prius curioſum huius noſtri qualiſcunq; operis lectorem præmonuerimus, non omnes ſcriptores, qui eorum ordinem recenſere conati ſunt, in ea conuenire. Nam alij eos quinquaginta quinque tantùm eſſe volunt; alij quinquaginta ſex; alij verò plus minusq;. Huius proculdubio diſcordiæ (niſi me mea fallit opinio) cauſa eſt vel reprehenſibilis antiquorum patrum incuria, qui nihil minus ab Ordinis noſtri monumentis curaſſe videntur, vel obortum (de quo ſuperius) noſtra in Religione ſchiſma. Nos verò reuerendiſſimi patris fratris Marci ab Olyſippone Ordinis noſtri Chronicorum authoris, atq; Portuenſis in Portugalia Epiſcopi, nec non ſcriptoris in ſuo idiomate grauiſſimi auctoritatem, poſt diligentem tamen plurium chartarum euolutionem, ſequuti, primæ opinioni, eorum videlicet qui pręfatos Generales Miniſtros ad quinquageſimum ſextum numerum reducunt, ſubſcribere voluimus. Quæ tamen ſi alicui minus arriſſerit, is aliam certiorem in medium adducat, eumq; libenter, vitandę contentionis gratia, audiemus. Cùm itaq; ſeraphicus pater Franciſcus huiuſmodi Generalatus munere primus omnium functus fuerit, ab eo nobis auſpicandum erit.

VNIVERSI GNALES MISTRI
ORDINIS FRANCISCANI
SCTVS FRANCISCVS PRIMVS
TOTIVS ORD. MINI.

BEATIS-

BEATISSIMVS pater Franciſcus, qui ſub Innocentio III. Ordinem, anno Domini 1206.inſtituit, itidemq; ſub eodem, ac ſub eius ſucceſſore Honorio III. eundem Ordinem per ſe, ſuosq; Vicarios viginti continuis annis, & vltra gubernauit.

2. Generalis Miniſter pater frater Ioannes Parens ex ciuitate Caſtellana Prouinciæ Hiſpaniæ primus Miniſter Prouincialis in Capitulo generali Romano, anno Domini 1230. primò electus, Gregorio IX. Pont. max. ac eius Capituli Præſide, Ordinem gubernauit annis 6.

3. Generalis Miniſter pater frater Helias à Corronio, eodem Gregorio IX. ſummo Pont. in ſexto generali Capitulo Aſſiſij, anno Domini 1236. electus Ordinem gubernauit annis 3. Nam expleto ſui officij triennio, ab ipſo Gregorio IX. priuatus fuit, à quo etiam primò à Vicariatus Generalis officio, quo per quatuor annos poſt ſeraphici patris Franciſci mortem functus fuerat, deiectus erat; imò & ante omnia iſta ab ipſomet beato patre Franciſco ab eodem munere propulſatus fuit.

4. Generalis Miniſter pater frater Albertus de Piſis Prouinciæ Tuſciæ atq; primus Angliæ Miniſter in ſecundo Capitulo generali Romano, eodem Gregorio IX. præſidente, anno Domini 1239. electus fuit, ac Ordinem rexit menſibus 4.

5. Generalis Miniſter pater frater Haymo Anglus in tertio Capitulo generali Romano, eodem Gregorio IX. præſidente, electus fuit anno Domini 1239. Ordinemque gubernauit annis 5.

6. Generalis Miniſter pater frater Creſcentius Eſius Prouinciæ Marchiæ in primo generali Capitulo Ianuenſi, anno Domini 1244. electus, Innocentio IIII. Pont. max. Ordinem gubernauit annis 4. vel circiter.

7. Generalis Miniſter pater frater Ioannes Parmenſis Auinioni in Capitulo generali, anno Domini 1248. electus, eodem Innocentio IIII. Ordinem gubernauit annis 8. cum dimidio.

8. Generalis Miniſter beatus pater Bonauentura Prouinciæ Romanæ alumnus, doctorq; ſeraphicus in 4. Capitulo generali Romano, anno Domini 1256. electus, Alexandro IIII. Vrbano IIII. & Clemente itidem IIII. ſummis Pontificibus, Ordinem ſanctiſſimè gubernauit annis 18. poſteà S. R. E. Cardinalis, Epiſcopusq; Albanenſis à Gregorio X. Pont. max. factus, miraculis tandem clarus per Sixtum IIII. ſanctorum catalogo aſcribitur.

9. Generalis Miniſter pater frater Hieronymus ab Eſculo Prouinciæ Marchiæ in primo Capitulo generali Lugduni celebrato, anno Domini 1274. electus Ordinem gubernauit annis 5. eodem Gregorio X. Innocentio V. Adriano V. Ioanne XXI. & Nicolao III. à quo poſtea S. R. E. Presbyter Cardinalis, & Epiſcopus Prænestinus creatus, tum demum Pontifex electus Nicolaus IIII. dictus eſt.

10. Generalis Miniſter pater frater Bonagratia Prouinciæ Bononiæ in 2. generali Capitulo Aſſiſinate, anno Domini 1279. electus, eodem Nicolao IIII. ac deinde Martino IIII. Pontificibus, Ordinem gubernauit annis 6.

11. Generalis Miniſter pater frater Atholotus de Prato Prouinciæ Tuſciæ in primo generali Capitulo Mediolanenſi, anno Domini 1285. electus, eodem Martino IIII. ac deinde Honorio etiam IIII. Ordinem gubernauit anno 1.

12. Generalis Miniſter pater frater Matthæus de Aqua ſparta Prouinciæ ſancti Franciſci in primo Capitulo generali apud montem Peſſulanum celebrato, anno Domini 1287. electus, Apoſtolica Sede vacante, atq; Nicolao IIII. Pont. à quo etiam Cardinalis creatus eſt Ordinem gubernauit annis 2.

13. Generalis Miniſter pater frater Raymundus Gaufredi Prouinciæ ſancti Ludouici in primo Capitulo generali Reatino, anno Domini 1289. electus, eodem Nicolao IIII. Capituli præſide, ac deinde Cœleſtino V. & Bonifacio VIII. à quo Epiſcopus Patauinus factus, licèt acceptare noluerit, Ordinem gubernauit annis 7.

14. Generalis Miniſter pater frater Ioannes de Muro Prouinciæ Marchiæ in primo Capitulo Ananienſi, anno Domini 1296. electus, eodem Bonifacio VIII. præſidente, à quo etiam poſtea S. R. E. Cardinalis, & Epiſcopus Portuenſis factus eſt, Ordinem gu-

bernauit annis 8.

15. Generalis Miniſter pater frater Gundiſaluus de Valbona Gallecus Prouinciç ſancti Iacobi alumnus, ſed Prouinciæ Caſtellæ Miniſter in 3. generali Capitulo Aſſiſienſi, anno Domini 1304. electus, Benedicto XI. ac deinde Clemente V. Pont. Ordinem gubernauit annis 9.

16. Generalis Miniſter pater frater Alexander ab Alexandria Prouinciæ Ianuæ in primo Generali Capitulo Barcinonenſi, anno Domini 1313. electus, eodem Clemente V. Ordinem gubernauit anno 1. cum dimidio.

17. Generalis Miniſter pater frater Michael de Ceſena Prouinciæ Bononiæ in primo Capitulo generali Neapolitano, anno Domini 1316. electus, Ioanne XXII. Pontifice, Ordinem gubernauit annis 13.

18. Generalis Miniſter pater frater Gerardus Odonis Prouinciæ Aquitaniæ in primo generali Capitulo Pariſienſi, anno Domini 1329. electus Ordinem gubernauit annis 14. ſub ſummis Pontificibus Ioanne XXII. Benedicto XII atq; Clemente VI. à quo poſtea Antiochenus Patriarcha, & Catanenſis Epiſcopus creatus eſt.

19. Generalis Miniſter pater frater Fortanerius Veſſallius Prouinciæ Aquitaniæ in primo generali Capitulo Maſſilienſi, anno Domini 1343. electus Ordinem gubernauit annis 5. menſibus 8. eodem Clemente VI. Pont. max. à quo poſtea Rauennenſis Archiepiſcopus, atq; Gradenſis Patriarcha factus eſt.

20. Generalis Miniſter pater frater Gulielmus Farinerius Prouinciæ Aquitaniæ in primo generali Capitulo Veronenſi, anno Domini 1348. electus Ordinem gubernauit annis 8. eodem Clemente VI. ac deinde Innocentio VI. à quo poſtea S. R. E. Presbyter Cardinalis creatus eſt.

21. Generalis Miniſter pater frater Ioannes de Bucco Prouinciæ Aquitaniæ in 2. Capitulo Generali Barcinonenſi, anno Domini 1356. electus, eodem Innocentio VI. Ordinem gubernauit anno 1. menſibns 7.

22. Generalis Miniſter pater frater Marcus à Viterbio Prouinciæ Romanæ in 2. generali Capitulo Ianuenſi, anno Domini 1359. electus Ordinem gubernauit annis 8. ſummis Pontificibus eodem Innocentio VI. ac Vrbano V. à quo poſtea S. R. E. Presbyter Cardinalis creatus eſt.

23. Generalis Miniſter pater frater Thomas de Ferignano Mutinenſis Prouinciæ Bononiæ in 4. generali Capitulo Aſſiſienſi, anno Domini 1367. electus Ordinem gubernauit annis 6. Vrbano V. ac item Gregorio XI. à quo poſtea Gradenſis Parriarca, ac deinde Presbyter Cardinalis factus eſt.

24. Generalis Miniſter pater frater Leonardus de Griffonibus Prouinciç Terrç laboris in primo generali Capitulo Toloſano, anno Domini 1373. electus, eodem Gregorio XI. ac deinde Vrbano VI. Pont. Ordinem gubernauit annis 6. poſtea Cardinalis factus eſt à Clemente VI. ſchiſmatis tempore.

25. Generalis Miniſter pater frater Ludouicus Venetus Prouinciæ ſancti Antonij in primo generali Capitulo Strigonenſi anno Domini 1379. electus Ordinem gubernauit annis 4. eodem Vrbano VI. Pont. max. à quo poſtea Cardinalis factus eſt.

26. Generalis Miniſter pater frater Petrus de Caſſana Prouinciæ Penenſis, nunc verò ſancti Bernardini in primo generali Capitulo Ferrarienſi, anno Domini 1383. electus Ordinem gubernauit annis 2. Vrbano VI. Pont. Petri nauiculam regente.

27. Generalis Miniſter pater frater Martinus à ſancto Georgio Ripalenſis Prouinciæ Ianuæ in primo Capitulo generali Patauino, anno Domini 1385. electus, ſub Vrbano VI. Pont. max. anno ſui Officij nondum expleto migrauit ad aſtra.

28. Generalis Miniſter pater frater Henricus Aſtenſis Prouinciæ Ianuæ in primo generali Capitulo Florentino, anno Domini 1386. electus, eodem Vrbano VI. atq; deinde Bonifacio IX. ſummis Pontificibus Ordinem gubernauit annis 18.

29. Generalis Miniſter pater frater Antonius à Pyreto Prouinciæ Romanæ in primo generali Capitulo Argentinenſi, anno Domini 1405. electus Ordinem gubernauit annis 16. Innocentio VII. Gregorio XII. ac Martino V. ſummis Pont.

30. Generalis Miniſter pater frater Angelus Saluetus Prouinciæ Tuſciæ in primo generali

generali capitulo Mantuano, anno Domini 1421. electus, eodem Martino V. Ordinem gubernauit annis 2.

31. Generalis Miniſter pater frater Antonius de Maſſa Prouinciæ Tuſciæ in primo generali Capitulo Forliuienſi, anno Domini 1424. electus, eodem Martino V. Ordinē gubernauit annis 6. poſteaq; Epiſcopus Maſſenſis factus eſt.

32. Generalis Miniſter pater frater Gulielmus de Caſſali Prouinciæ Ianuæ in 5. generali Capitulo Aſſiſienſi, anno Domini 1430. electus, eodem Martino V. ac deinde Eugenio IIII. Pont. Ordinem gubernauit annis 12.

33. Generalis Miniſter pater frater Antonius de Ruſconibus Prouinciæ Mediolanenſis in 2. generali Capitulo Patauino, anno Domini 1443. electus, eodem Eugenio IIII. ac deinde Nicolao V. Ordinem gubernauit annis 7.

34. Generalis Miniſter pater frater Angelus à Peruſio Prouinciæ ſancti Franciſci in 5. generali Capitulo Romano, anno Domini 1450. electus, eodem Nicolao V. Pont. max. Ordinem gubernauit annis 3.

35. Generalis Miniſter pater frater Iacobus à Mozanica Prouinciæ Mediolanenſis in primo generali Capitulo Bononienſi, anno 1454. electus, eodem Nicolao V. & Calixto III. ſummis Pontificibus, Ordinem gubernauit annis 4.

36. Generalis Miniſter pater frater Ioannes à Sarzuola Cathalonius Prouinciæ Aragoniæ in 6. generali Capitulo Romano, anno Domini 1456. electus, eodem Calixto III. atq; Pio II. Pont. Ordinem gubernauit annis 6.

37. Generalis Miniſter pater frater Franciſcus de Ruuere Sauonenſis Prouinciæ Ianuæ in primo generali Capitulo Peruſino, anno Domini 1464. electus Ordinem gubernauit annis 5. eodem Pio II. ac deinde Paulo II. à quo poſtea Cardinalis factus, tum demum Pontifex creatus Sixtus IIII. vocari voluit.

38. Generalis Miniſter pater frater Ioannes, ſiue Zanetus ab Vtino Prouinciæ ſancti Antonij in primo generali Capitulo Veneto, anno Domini 1469. electus Ordinem gubernauit annis 6.

39. Generalis Miniſter pater frater Franciſcus Sanſon Prouinciæ Tuſciæ in primo generali Capitulo Vrbinate, anno Domini 1475. electus, eodem Sixto IIII. ac deinde Innocentio VIII. & Alexandro VI. Pont. ſummis, Ordinem gubernauit annis 24. cum dimidio.

40. Generalis Miniſter pater frater Ægidius, ſiue Eugenius Delphinus de Amelia Prouinciæ Orientis Miniſter, ac Ordinis Procurator in curia Romana in Capitulo generali Iterannenſi, anno Domini 1500. electus, eodem Alexandro VI. ac deinde Pio III. & Iulio II. Pont. Ordinem gubernauit annis 6.

41. Generalis Miniſter pater frater Raynaldus Gratianus à Cotiniola Prouinciæ Bononiæ in 7. Capitulo generali Romano, anno Domini 1506. electus Ordinem gubernauit annis 4. eodem Iulio II. à quo poſtea Archiepiſcopus Raguſinus factus eſt.

42. Generalis Miniſter pater frater Philippus de Bagnacaualo Prouinciæ Bononiæ in 8. Capitulo generali Romano, anno Domini 1510. electus, eodem Iulio II. Ordinē gubernauit anno 1. menſibus 3.

43. Generalis Miniſter pater frater Bernardinus de Prato Prouinciæ Ianuæ in 6. Capitulo generali Aſſiſienſi, anno Domini 1512. electus, eodem Iulio II. ac Leone X. Pont. Ordinem gubernauit annis 4.

44. Generalis Miniſter pater frater Chriſtophorus à Forliuio Prouinciæ Bononiæ Vicarius Generalis Ciſmontanus, ac vltimus à Concilio Conſtantienſi in 9. Capitulo generali Romano, ex diſpoſitione bullæ Leonis X. anno 1517. electus Ordinem gubernauit anno. 1. eodem Leone. X. Pont. à quo poſtea S. R. E. Cardinalis creatus eſt.

45. Generalis Miniſter pater frater Franciſcus Lichettus Brixienſis Prouinciæ Brixiæ in 2. Capitulo generali Lugdunenſi, anno Domini, 1518. electus, eodem Leone, X. Pontif. Ordinem gubernauit annis 2.

46. Generalis Miniſter pater frater Paulus à Soncino Prouinciæ Mediolanenſis in primo generali Capitulo Carpenſi, anno Domini, 1520. electus, eodem Leone X. ac

deinde Adriano VI. Ordinem gubernauit annis 3.

47. Generalis Miniſter pater frater Franciſcus de Angelis, aliàs Quinnionius, Hiſpanus Prouinciæ Angelorum in Capitulo generali Burgenſi, anno Domini 1523. electus Ordinem gubernauit annis 5. Adriano VI. ac deinde Clemente VII. à quo poſtea S. R. E. presbyter Cardinalis factus eſt.

48. Generalis Miniſter pater frater Ioannes Piſſottus Parmenſis Prouinciæ Bononiæ in Capitulo generali Parmenſi, anno Domini 1528. electus, eodem Clemente VII. Pontif. Ordinem gubernauit annis 4.

49. Generalis Miniſter pater frater Vincentius Lunellus Hiſpanus Prouinciæ Carthaginenſis in Capitulo generali Niciano, anno Domini. 1534. electus, Paulo III. Pontif. Ordinem gubernauit annis 6.

50 Generalis Miniſter pater frater Ioannes Caluus Prouinciæ Corſicæ in 2. Capitulo generali Mantuano, anno Domini 1540. electus, eodem Paulo III. Pontifice, Ordinem gubernauit annis 5.

51. Generalis Miniſter pater frater Andreas Inſulanus Prouinciæ Portugaliæ in 7. Capitulo generali Aſſiſienſi, anno 1547. electus eodem Paulo III. ac deinde Iulio, III. Pontif. Ordinem gubernauit annis 6.

52. Generalis Miniſter pater frater Clemens Monelianus Prouinciæ Bononiæ in Capitulo generali Salmantino, anno 1553. electus Ordinem gubernauit annis 4. eodem Iulio, III. ac deinde Paulo IIII. à quo poſtea S. R. E. Cardinalis creatus eſt.

53. Generalis Miniſter pater frater Franciſcus Zamorenſis Hiſpanus Prouinciæ Carthaginenſis in Capitulo generali Aquilano, anno Domini 1559. electus, eodem Paulo. IIII. ac deinde Pio item IIII. Pontif. Ordinem gubernauit annis 6.

54. Generalis Miniſter pater frater Aloyſius Puteus Prouinciæ Bononiæ in Capitulo generali Valliſolitano, anno Domini 1565. electus, eodem Pio. IIII. ac deinde Pio V. Pontif. Ordinem gubernauit Annis. 6.

55. Generalis Miniſter pater frater Chriſtophorus à Capite fontium Britannus Prouinciæ Britanniæ in 10. Capitulo generali Romano, anno Domini 1571. electus Ordinem gubernauit annis 8. eodem Pio. V. ac Gregorio XIII. ſummi Pontif. Tum demum à præfato Gregorio XIII. Cæſarienſis Archiepiſcopus creatus eſt.

56 Generalis Miniſter ego frater Franciſcus Gonzaga Prouinciæ ſancti Antonij Miniſter in 2. generali Capitulo Pariſienſi, anno Domini 1579. electus, eodem Gregorio. XIII. ac ſanctiſſimo domino noſtro Sixto V. Pontif. max. Ordinem gubernaui annis. 8.

Quid ſibi Protectoris munus velit, & quare à beato Franciſco inſtitutum.

NE autem eius Ordo à recto fidei catholicæ tramite vnquàm recederet, ſed vt perpetuò ſub promptiſſima S. R. E. obedientia, ac in Regulæ obſeruantia permaneret, voluit beatiſſimus pater, ac pauperum Patriarcha Franciſcus, vt ex ſupremo militantis Eccleſię, Apoſtolicæq; Senatu illuſtriſſimũ pariterq; reuerendiſſimum vnũ, Cardinalem ſui Protectorem, Gubernatorem, atq; Correctorem haberet, illumq; à ſummo præfati Senatus Præſide, nempè à Pontifice maximo petere teneretur. Cuius munus, atq: auctoritas, (vt pertranſeundo quàm breuiſſimè eius iuriſdictionem patefaciamus) iuxta plurium ſummorum Pontificum, pręcipuè verò Gregorij XI. decreta, tres tantùm caſus complectitur: Si videlicet totus ipſe Ordo à fidei veritate receſſerit: Si etiam totus idem ab obedientia S. R. E. (quod Dominus auertat) ſe ſubtraxerit: Aut ſi totus ſuæ Regulæ obſeruantiæ vale dixerit. Nam quod præfati muneris reliquum eſt, id totum ipſius Ordinis protectionem, virilemq; defenſionem à perſequutionibus, atq; violentijs, cœteriſq; moleſtijs iniuſtè illatis, vt ex Nicolai III. Pont. max. verbis, quæ, vt tanti Pontificis pietas omnibus in propatulo ſit, impræſentiarum inſerenda cenſuimus, liquidò conſtat, haud dubiè concernit. Cùm enim pater, ac frater Bonagratia totius Ordinis Generalis, ac reliqui Prouinciales Miniſtri alterum ex S. R. E. Cardinalibus in ſui Protecto-

tectorem ab illo peterent, pientiſſimus Pontifex oculorũ aciem in chariſſimum ſibi nepotem aſtantem, illuſtriſſimum videlicet, ac reuerendiſſimum Matthęum Cardinalem intendens in hæc verba prorupit: Ad te ſermo noſter dirigitur. Si beneficia, quæ tibi proueniunt per nos, recenſere vellemus, inuenirentur magna & vtilia, ſed in nonnullo ſic è vicino dedimus tibi arram vitæ æternæ, ſicut in iſto, quod tibi modo pręſtamus. Damus tibi melius quod habemus. Damus tibi cordis noſtri deſiderium, pupillamq; oculorum noſtrorum. Ad quorum verborum prolationem, tanta amoris teneritudo eius cor inuaſit, tantusq; lachrymarum imber ex ipſius oculis profluere cœpit, vt ad tempus ſubticere coactus ſit. Tandem reaſſumpta, poſt aliquantulum, voce ſubiecit: Non poſſũmus in hac materia dilatare quod natura minimè patitur. Et extenſa manu annulum è digito detractum amantiſſimo nepoti porrexit dicens: Committimus tibi fratrum Minorum Ordinem. Et illa Franciſcanæ Regulæ verba in eius duodecimo capitulo contenta, ſcilicet vt ſis Gubernator & Corrector exponens, intulit: Tua gubernatione non indiget Franciſcanus Ordo: quòd tot ſapientibus, & prudentibus perſonis abũdet, quod ad ſe benè gerendum ſibi ipſi ſufficiat. Correctioni quorum non opportet te inſiſtere; cùm ex munium officiorumq; diſpoſitione nullus penitus defectus ſit. Habent ſiquidem Guardianos, qui ſi defecerint, ad Miniſtros poſſunt recurrere fratres: ſi etiam & iſti debito minimè ſatisfecerint, adſunt Generales Miniſtri, & Capitula generalia, quæ ius æquiſſimè dicant. Et vt paucis concludam, non eſt veriſſimile ab Ordine adeò benè diſpoſito, benè ordinato, ea, quæ correctione indigent, præteriri. Vnum tamen eſt, in quo protectio, atq; patrocinium tuum ſib adiumento eſſe poſſunt. Cùm enim eius alumni ſint imbecilles, & pauperes, & à plurimis indebitè inquietentur, moleſtiasq; ferre cogantur, quibus repugnare, aut reſiſtere minimè valeant, Protectoris brachio, atq; fortitudine, vt huiuſmodi calamitates à ſe longius propulſare poſſint, maximè egent. Hoc igitur potiſſimum eſt, in quo ipſis tua cura, atq; protectio adeſſe debeat. Nec minus laudanda venit cœterorum ſummorum Pontificum, qui ab Ordine inſtituto ad hæc vſq; noſtra tempora Petri nauiculam gubernarunt, in ſeraphicam hanc Confraternitatem beneuolentia, animiq; propenſio: cùm ſibi de illuſtriſſimo aliquo, ac reuerendiſſimo Cardinali digniſſimum in Protectorem, quoties ſeſe occaſio obtulit, ex tempore prouiderint. Habuit igitur noſter hic Ordo, (vt ſub Generalibus Miniſtris conſtitutus) à ſui origine ad præſens vſq; tempus vigintiſex Protectores, quorum effigies proxima pictura, nomina verò ſubſequens pagella indicabit. Velim tamen quæ à nobis dicta ſunt de illuſtriſſimorum Protectorum auctoritate ita accipienda, vt nullus exiſtimet me eam in ordinem redigere voluiſſe: quandoquidem ſummorum Pontificum ſubiacet determinationi.

RELIGIO SACTI
FRANCISCI.
CATALO
GVS PRO
TEC TORV
ORDINIS
DIVI. PRIS
FRĀCISCI.

Illuſtriſ-

Jlluſtriſsimorum Minoritici Ordinis Protectorum ſucceſsio, atque catalogus.

PRIMVS Protector affectu ſaltem, atq; beneuolentia, licèt officio nequaquā domi nus Ioannes à ſancto Paulo Epiſcopus Cardinalis Sabinenſis.

2. Protector dominus Hugolinus Epiſcopus Cardinalis Oſtienſis.

3. Protector dominus Rainaldus Epiſcopus Cardinalis Oſtienſis.

4. Protector dominus Ioannes Caietanus tituli ſancti Nicolai in carcere Tulliano Diaconus Cardinalis.

5. Protector dominus Matthæus Rubeus Vrſinus tituli ſanctæ Mariæ in porticu Diaconus Cardinalis.

6. Protector dominus Ioannes de Muro Picens Ordinis Minorum Epiſcopus Cardinalis Portuenſis.

7. Protector dominus Arnaldus Cardinalis creatus à Clemente V. Pont. max.

8. Protector dominus Iacobus Caietanus Diaconus Cardinalis tituli ſancti Georgij ad velum auri.

9. Protector dominus Dominicus Capranica Cardinalis tituli ſanctæ Crucis, & maior Pœnitentiarius.

10. Protector dominus Nicolaus tituli ſanctę Marię inuiolatę Diaconus Cardinalis.

11. Protector dominus N. tituli ſanctorū Petri & Marcellini Presbyter Cardinalis.

12. Protector dominus Gulielmus Cardinalis.

13. Protector dominns Iordanis de Vrſinis Epiſcopus Cardinalis Albanenſis.

14. Protector dominus Firmianus tituli ſanctæ Crucis Cardinalis.

15. Protector dominus Beſſarion Nicænus Cardinalis Inſularius, & Patriarcha Conſtantinopolitanus.

16. Protector dominus Petrus Cardinalis ſub Sixto IIII. Pont. max.

17. Protector dominus Iulianus de Ruuere Epiſcopus Oſtienſis, & tituli ſancti Petri ad Vincula Cardinalis.

18. Protector dominus Marcus Viguerius Epiſcopus Senogallienſis, & Cardinalis.

19. Protector dominus Dominicus Grimanus Epiſcopus Portuenſis, & tituli ſancti Marci Cardinalis, nec non Patriarcha Aquileienſis.

20. Protector dominus Andreas de Valle tituli ſanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis.

21. Protector dominus Franciſcus Quinnionius tituli ſanctæ Crucis in Hieruſalem Presbyter Cardinalis, & Franciſcanus.

22. Protector dominus Rodulphus Pius Epiſcopus Portuenſis, & tituli ſanctæ Mariæ trans Tiberim Cardinalis Carpenſis (vulgò) dictus.

23. Protector dominus Carolus Borromęus tituli ſanctæ Praxedis Cardinalis, & Archiepiſcopus Mediolanenſis.

24. Protector dominus Iulius Feltrius de Ruuere Archiepiſcopus Rauennas, & Cardinalis Prænestinus, aliàs de Vrbino.

25. Protector dominus Franciſcus Alciatus tituli S. Marię in porticu Cardinalis.

26. Protector dominus Ferdinandus Medices tituli ſancti Euſtachij Cardinalis.

De

De Franciſcani Ordinis dignitate, atque excellentia.

INTER cætera quæ ſeraphicum hunc Ordinem commendatiſſimum reddunt, illud ſanè potiſſimum eſt, quod cùm mendicatione victitet, maximoq; labore, quę ſibi ad amictum, atq; victum neceſſaria ſunt, creſcente indies Mendicantium tum Confraternitatum, tum quoq; Religionum neophitarum numero, atq; charitate mirum in modum refrigeſcente, comparet, adeò vt quod olim, primæuis ſcilicet, ac verè aureis naſcentis huius Inſtituti temporibus duo fratres facillimè præſtabant, id hoc noſtro infœliciſſimo ſęculo vix viginti præſtare valeant: quod in cauſa eſt, vt nulli parcatur, ſed vt omnes religioſi emendicare, ac per pagos & oppida curſitare cogantur: nihilominus tamen non deſunt plurimi, qui in præſtantiſſimos heroes, ac in viros doctos euadant, quiq; ſuas elucubrationes in lucem edant: vnde non ita contemnendum emolumentũ Eccleſiæ catholicæ præſertim verò peſtilentiſſimis his temporibus, quibus Deus opt. max. propter noſtra peccata, à paucis cognoſcitur, obuenit. Quod quidem efficaciſſimum prouidentiæ diuinæ, eiuſdemq; peculiaris beneuolentiæ, & amoris erga hanc ſacram Religionem, eiusq; alumnos mihi argumentum eſt. Quorum plures à ſede Apoſtolica honoribus, atq; dignitatibus etiam eminentiſſimis, ferè ab Ordinis exordio ad hæc vſq; noſtra tempora, inſigniti cumulatiq; ſunt. Nam quæ maior, aut eminentior, dignitas, vel excogitari poteſt, à ſummo Pontificatu, Chriſtiq; in terris Vicariatu? Ego quidem quantùm ad me nullam penitus illa maiorem, nec etiam ſimilem agnoui. Cùm eam omnes Chriſtiani Principes, Reges, atq; etiam Imperatores venerentur, colant atq; ſuſpiciant. Vt autem quod ſuperius dixi, manifeſtum euadat, his omnes noſtri Ordinis ſummos Pontifices, & Cardinales, atq; aliquot Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, doctores atq; ſcriptores annectam: ita tamen, vt multò plures abſque comparatione, ne hæc legentibus oneroſior ſim, ſubticeam, quàm in medium adduxerim: quos tamen optimo iure referre potuiſſem. Sed ne id facerem prolixitatis incurrendæ timor prohibuit.

SVMMI PONTIFICES QVI EX SERAPHICO ORDINE PRODIERE.

NICOLAVS IIII. dictus antea Hieronymus Aſculanus Picens Philoſophus, & Theologus inſignis, primò Dalmatiæ Prouincialis Miniſter, quo tempore miſſus eſt Legatus Eccleſiæ Romanæ ad Græcos, deinde Generalis electus, à Nicolao III. Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Pudentianæ, & ſub Martino IIII. Pont. max. Cardinalis Prænestinus, & anno 1288. ſummus Pontifex creatus, Rodulpho & Adolpho Imperatoribus electis, ſedit in beatiſſima ſede annis 4. menſe 1. & diebus 14. ediditq; multa opera laude digna, de quibus inferius.

ALEXANDER V. antea Petrus Philaretus, vel Philangi Cretenſis Cuſtodiæ Cretenſis Prouinciæ Romanæ, in omni vita & ætate præſtans, præſertim verò in virtute præditos liberalis, vir egregiè doctus, cuius extant aliqua opera. Hic primò Epiſcopus Vincentinus; deinde mutato loco Epiſcopus Nouarienſis, & Archiepiſcopus Mediolanenſis, & Patriarcha Gradenſis; demum ab Innocentio VII. creatur Presbyter Cardinalis baſilicæ Sanctorum duodecim Apoſtolorum. Qui priuatis in Concilio Piſano ex Synodi ſententia Gregorio XII. & Benedicto XIII. ob mutuam eorum colluſionem ſexto kal. Iulij ſummus Pontifex, & vniuerſalis Papa, Ruperto Imperatore electo, anno Domini 1409. creatus eſt, & in beati Petri cathedra per menſes decem, & dies octo ſedens, Bononiæ, quinto nonas Maij, anno Domini 1410. diem clauſit extremum, ſepultus eſt in eccleſia ſancti Franciſci ad meridiem.

SIXTVS IIII. Franciſcus antea dictus, natione Ligur, Ciuis Sauonenſis, è familia de Ruuere in Taurinis peruetuſta, ac perilluſtri, iam multos antea annos Sauonam propagata, ortus: primò Prouinciæ Genuæ; deinde totius Ordinis Generalis Miniſter; poſtremò à Paulo II. electus Presbyter Cardinalis tituli S. Petri ad Vincula ob eximias eius virtutes, & ope Beſſarionis Nicæni, & Franciſci Gonzagæ Cardinalium demum Pontifex creatus eſt, anno Domini 1471. v. Idus Auguſti. Sedit annos 13. menſes 4 dies 5. Obijt Romæ anno 1484. ſepultus in Baſilica S. Petri in Capella, quę ab ipſomet conſtructa Sixti vulgo dicta eſt.

FOELIX Perettus à Montealto, per omnia Franciſcana munia ad Generalem ſui Ordinis Magiſteriatum euectus, ac à Pio V. Pont. max. Epiſcopus Agathenſis, & Cardinalis creatus, anno à Dominica natiuitate 1585. maximo illuſtriſſimorum Cardinalium applauſu, atq; conſenſu, per mortem Gregorij XIII. ad ſummum Pontificatum aſſumptus eſt, ac Sixtus V. appellari voluit. Cuius ſingularem pietatem, rectam iuſtitiam, ardentem zelum, ſerpentinam prudentiam, cæteraſq; eximias dotes, alius qui fœliciori ingenio præditus ſit ex profeſſo enarret: cùm me imparem ad hoc præſtandum agnoſcam, & ſubiecto eius icone graphicè depicto contentus ſim.

NICOLAVS V. antea Petrus de Corbario agri Reatini, Pontifex in ſchiſmate electus, tempore Ioannis XXII. Pont. Ludouico Bauaro imperante, vixit in ſchiſmate annos 3. menſes 3. dies 4. Sed hunc, non quòd ſummorum Pontificum catalogo aſcribendus veniat, ſed quod Pontificia dignitate nomine ſaltem, licèt iniuſte, potitus ſit, adijcere volui.

NICOLAVS·IIII·PON·MAX·CREA·ANN·1288
ALEXANDER·V·PON·MAX·CREA·AN·1409
SIXTVS·IIII·PONT·MAX·CREA·ANN·1471
SIXTVS·V·PONT·MAX·CREA·ANNO.1585

Cardinales

Cardinales ſacri Ordinis ſeraphici.

SANCTVS Bonauentura Fidanzius, ſiue à Fidãzis à Balneo Regio in Hetruria à Gregorio X. Pont. max. in Concilio Lugdunenſi, in Pentecoſte, anno Domini 1274. ex Generali Miniſtro Epiſcopus Cardinalis Albanenſis creatus eſt, obijtq; Lugduni in eodem Concilio, anno 1275. ætatis verò ſuæ anno 53.

Frater Vicedominus de Vicedominis Placentinus Gregorij X. ex ſorore nepos ab eodem in Concilio Lugdunẽſi, anno Domini 1274. Epiſcopus Prænestinus, Presbyterq; Cardinalis creatus obijt Viterbij apud fratres Minores, apud quos & ſepultus eſt.

F. Bentiuenga à Bentiuengis Aquaſpartanus Tudertinę Diœceſis Capellanus & Cõfeſſor Nicolai III. ſummi Pont. primo Ep̃s Tridentinus, deinde Cardinalis Albanus & Pœnitẽtiarius maior creatus, obijt Tuderti anno 1289. ſepultus in eccleſia S. Fortunati

Frater Matthęus Aquaſpartanus à Nicolao IIII. Pont. primò, anno Domini. 1288. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Laurentij in Damaſo, deinde Epiſcopus Portuenſis creatus obijt Romæ in conuentu Aracelitano.

Frater Iacobus Caietanus, ſiue de Rhomaſis Anagninus Bonifacij IIII. nepos, anno 1295. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Clementis creatus, obijt anno 1304.

Frater Gentilis à Monte Florum in Piceno Theologus eximius, Lectorq; ſacri Palatij à Bonifacio VIII. Pontifice Presbyter Cardinalis tituli ſancti Martini in montibus creatus, obijt Auinioni anno Domini 1312. atq; in Italiam relatus iacet Aſſiſij.

Frater Reginaldus Archiepiſcopus Rothomagenſis, Lectorq; ſacri Palatij à Bonifacio VIII. Epiſcopus Cardinalis Portuenſis, & ſanctæ Rufinæ creatus.

Frater Leonardus Patraſſus à Guarcino Alatrinatis Diœceſis Bonifacij VIII. Pont. max. auunculus, ab eodem Epiſcopus Cardinalis Albanenſis, anno Dominicæ incarnationis 1300. creatus, obijt Auinioni.

Frater Ioannes à Muro vallium in Piceno ex Generali Lector ſacri Palatij effectus, à Bonifacio VIII. anno Domini 1302. Epiſcopus Cardinalis Portuenſis, & ſanctæ Ruffinæ creatus, nec non Ordinis Protector inſtitutus, Auinioni obijt.

Frater Vitalis à Furno Baſſatenſis Aquitanus à Clemente V. anno 1312. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Martini in montibus creatus, & à Ioanne XXII. ad Epiſcopatũ Albanenſem aſſumptus, Auinioni obijt, atq; apud Minores eiuſdẽ ciuitatis ſepultus eſt.

Frater Bertrandus, ſiue Beltrandus à Turre ex Cabolico Aquitanus Archiepiſcopus Salernitanus à Ioanne XXII. Presbyterq; Cardinalis tituli ſancti Martini in montibus, poſteà verò Epiſcopus Tuſculanus, anno 1320. creatus, Auinioni, poſt ſexennium, ideſt anno 1326. obijt.

Frater Paſtor ab Albernago Prouincialis ex Archiepiſcopo Ebredunenſi Presbyter Cardinalis tituli ſancti Martini in montibus à Clemente VII. Pont. max. anno 1350. creatus, obijt Auinioni.

Frater Helias à ſancto Herodio Aquitanus Epiſcopus Vticenſis ab Innocentio VII. Pont. anno 1356. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Stephani in monte Cœlio creatus, & ab Vrbano V. Epiſcopus Oſtienſis inſtitutus, obijt Auinioni.

F. Gulielmus Farinerius Aquitanus ex Generali Miniſtro ab Innocentio VI. Presbyter Cardinalis tituli SS. Petri & Marcellini, anno Domini 1356. creatus, obijt Auinioni.

Frater Fortanerius Vaſſellius Aquitanus ex Generali Miniſtro Epiſcopus Maſſilienſis, ac deinde Archiepiſcopus Rauennas, & Patriarcha Gradenſis ab Innocentio VI. Presbyter Cardinalis, anno Domini 1361. creatus eſt, ante adeptum titulum Patauij moriens in æde diui Antonij ſepeliri voluit.

Frater Marcus Viterbienſis Theologus inſignis ex Generali Miniſtro Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Praxedis ad Vrbano V. anno Domini 1366. creatus, Viterbij apud Minores viam vniuerſæ carnis eſt ingreſſus.

F. Bertrãdus Laguerij ex Fagiaco Aquitanus ex Ep̃o Glaudatenſi à Gregorio XI. anno Dñi 1371. Presbyter Cardinalis tituli S. Priſcæ creatus, & ab Vrbano VI. Pont. Ep̃s Oſtienſis inſtitutus, obijt Auinioni anno 1392. ibidemq; apud Minores ſepultus eſt.

Frater Thomas de Ferignano Mutinenſis, ex Patriarcha Gradenſi ab Vrbano VI. Pont. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Laurentij in Damaſo, anno Domini 1378. creatus, & ab eodem poſtea ad Tuſculanum Epiſcopatum promotus, Romæ mortem obijt, & in conuentu Aracœlitano ſepultus eſt.

Frater Ludouicus Donatus patricius Venetus, hæreticæ prauitatis Venetijs Inquiſitor, ab Vrbano VI. Pontifice Presbyter Cardinalis tituli ſancti Marci creatus anno Domini 1378. Ianuæ anno 1386. mortem obijt.

Frater Bartholomęus de Cothurno ciuis, & Archiepiſcopus Ianuēſis, ab Vrbano VI. Pontifice, anno Domini 1381. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Laurentij in Damaſo creatus, Ianuæ defunſtus eſt.

Frater Leonardus Geophonis, ſiue Giſonenſis, aut de Griffonibus Prouinciæ Terræ laboris, ex Generali Miniſtro à Clemente VI. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Martini in montibus, anno Domini 1382. creatus eſt.

Frater Bartholomæus Vliarius Patauinus, ex Archiepiſcopo Florentino à Bonifacio VIII. Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Pudentianæ, anno Domini 1389. creatus, Caietæ Regni Neapolitani Legatus, diem clauſit extremum, ſepultusq; eſt apud Minores, anno Domini 1397.

Frater Petrus Comes de Fluxo Gallus ex Epiſcopo Laſcurienſi, & Commendarum à Benedicto XIII. anno Domini 1409. Presbyter Cardinalis tituli ſancti Stephani in monte Cœlio electus, & ab Eugenio IIII. Epiſcopus Albanenſis conſtitutus, Auinioni Legatus obijt, atq; apud Minores ſepultus eſt.

Frater Riarius Sauonenſis Ligur, ex Epiſcopo Taruiſino Archiepiſcopus Florentinus, & Patriarcha Conſtantinopolitanus à Sixto IIII. Pontifice, anno Domini 1471. Preſbyter Cardinalis tituli ſancti Sixti creatus, Romæ viam vniuerſæ carnis eſt ingreſſus, atq; in eccleſia ſanctorum 12. Apoſtolorum, in capella Riaria ſepultus.

F. Petrus Comes de Fluxo iunior Gallus Epiſcopus Venetenſis, atq; Diaconus Cardinalis tituli ſanctorum Coſmæ, & Damiani à Sixto IIII. Pont. max. anno Domini 1476. electus, Romæ anno 1490. obijt.

Frater Gabriel Rangonius Mutinenſis Epiſcopus Agrienſis, atq; Presbyter Cardinalis tituli ſanctorum Sergij & Bacchi à Sixto IIII. anno 1477. creatus eſt.

Frater Helias Gallus, ex Archiepiſcopo Turonenſi Presbyter Cardinalis tituli ſanctę Luciæ in Silice, anno Domini 1483. à Sixto IIII. Pontifice electus, obijt in Gallijs anno ſequenti, ideſt 1484.

Frater Clemens Groſſus de Ruuere Sauonenſis Sixti IIII. ex ſorore nepos, primò Epiſcopus Minetenſis, deinde Mendenſis, à Iulio II. Pontifice Presbyter Cardinalis tituli S. Clementis creatus anno Domini 1503. Romæ ſequenti biennio, ideſt anno 1505. huic ſæculo vale dixit.

Frater Marcus Viguerius Sauonenſis, ex Epiſcopo Senogallienſi, à Iulio II. Pontifice, anno Domini 1505. Presbyter Cardinalis tituli ſanctę Marię trans Tiberim creatus, deinde Epiſcopus Præneſtinus, & Archipresbyter ſancti Petri, Ordinisq; Protector, nec non & arcis ſancti Angeli de vrbe cuſtodiæ Præfectus ab eodem inſtitutus, Romæ obijt, & apud Eccleſiam ſanctæ Mariæ Tranſtiberim, anno 1516. humari voluit.

Frater franciſcus Ximenius de Ciſneros Palentinæ Diœceſis Hiſpanus, Archiepiſcopus Toletanus, à Iulio II. Pontifice, anno Domini 1507. Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Balbinæ electus, obijt in Hiſpanijs, Complutiq; ſepultus eſt.

Frater Chriſtophorus Numaius Forliuienſis à Leone X. Pont. max. anno Domini 1517. Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Mariæ in Aracœli creatus eſt.

F. Franciſcus Quinnionius Hiſpanus, à Clemente VII. anno Domini 1527. Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Crucis in Hieruſalem creatus, & Ordinis Protector effectus, mortem obijt anno 1540.

Frater Clemens de Ollera Monelianus Ligur à Paulo IIII. Pont. max. anno Domini 1557. ex Generali Miniſtro Presbyter Cardinalis tituli S. Marię in Aracęli creatus eſt.

F. Gulielmus Petus Anglus ex Epiſc. Salſiburiēſi à Paulo IIII. Pont. max. Presbyter Cardinalis, atq; Angliæ Legatus, anno Dñi 1557. creatus eſt, mortemq; obijt in Anglia.

CATALOGVS EORVM CARDINALIVM QVI EX FRĀCISCANO ORDINE PRODIERVNT

Minoritici

Minoritici Inſtituti Patriarchæ.

FRATER Thomas de Bononia Gradenſis Patriarcha.
Frater Gerardus Odonis Antiochenus Patriarcha.
Frater Franciſcus Ximenius Hieroſolymitanus Patriarcha.
Frater Thomas de Ferignano Gradenſis Patriarcha.
Frater Fortanerius Vaſellius Aquileienſis Patriarcha.

Eiuſdem Ordinis Archiepiſcopi.

FRATER Petrus Aureola Archiepiſcopus Aquenſis.
Frater Bertrandus à Turri Archiepiſcopus Salernitanus.
Frater Pandulphus Archiepiſcopus Neapolitanus.
B. Leo Archiepiſcopus Mediolanenſis.
Frater Gerardus Archiepiſcopus Rochenſis.
Frater Bernardus à Freſneda Archiepiſcopus. Cæſarauguſtanus
Sanctus pater Antonius Archiepiſcopus Duratienſis.

Eiuſdem quoq; Ordinis Epiſcopi.

FRATER Rodulphus Epiſcopus Erfordienſis.
Frater Gundiſaluus Epiſcopus Zaietenſis.
Frater Antonius de Maſſa Epiſcopus Maſſenſis.
Frater Franciſcus Ruizius Epiſcopus Abulenſis.
Frater Raymundus Epiſcopus Patauinus.
Frater Antonius de Gueuara Epiſcopus Mendonienſis.
Frater Aegidius Montanus Epiſcopus Dauentrienſis.
Sanctus Stanislaus Epiſcopus & martyr.
B. Martinus Epiſcopus.
B. Richardus Epiſcopus Amalech, & martyr.
Frater Franciſcus Orantius Epiſcopus Ouetenſis.

Ex adductis in mediũ Archiepiſcopis, atq; Epiſcopis facilè intelliget pius lector, quòd omne tædium à ſe longè propulſum cupiamus: Cùm his paucis ex innumera eorum multitudine contenti fuerimus.

Scriptores illuſtres ſacri Ordinis Minorum.

FRATER Adam Sasbouth, vel Sasboldus Delphius, qui plurimos annos in inclyta Louanienſi Academia prælector publicè literas ſacras eſt profeſſus, edidit ſuccinctam expoſitionem in Eſaiam, & in omnes Paulinas Epiſtolas ex omnibus tam Græcis, quàm Latinis Orthodoxis patribus collectam, claruit anno 1540.

Frater Adamus Godham Anglus ſcripſit in textum ſent. lib. 4. Determinationum lib. vnum. Claruit anno 1320.

Frater Adamus de Mariſco Anglus ſcripſit Elucidarium ſcripturæ, Lecturas in Theologia lib. 1. claruit anno 1260.

Frater Albertus de Marcheſijs de Cotiniola edidit Cœliloquium morale.

Frater Alexander de Ales ex oppido Alenſi Britannus B. Bonauenturæ Cardinalis Præceptor edidit iuſſu Innocentij IIII. Summam in 4. partes diuiſam, & per articulos, quem ſcribendi modum nullus attigerat. Eundem eſt imitatus diuus Thomas Doctor Angelicus eius auditor vnà cum diuo Bonauentura, cum quo maximo amore, & ſanctitate fuerat cõiunctus. Ij duo (de religioſis loquor) primò inſignia Magiſteriatus ſuſcepe runt Pariſijs. Idem Alexander totam ferè ſcripturam poſtillauit, & expoſuit. In Pſalmos Dauidicos edidit luciduſſimos Commentarios. Scripſit vitam ſancti Thomę Cantuarienſis,

ſis, vitam Regis Richardi, Annotationes Bibliorum lib. 1. in Epiſtolas Pauli lib. 4. in Metaphyſicam,& lib. 1. de Anima Ariſt. de factis Machometi, egregium tractatum beatę Mariæ Virginis, in quo ſuſtinet ab originali labe fuiſſe immunem; Repetitiones lectionum lib. 1. quibus longè, lateq; inclaruit. Obijt Pariſijs 1245. 12. Kal. Septembris, ſepultus in eccleſia ſancti Franciſci ante Crucifixum.

Frater Alexander ab Alexandria ſcriptor illuſtris edidit in 4. ſent. lib. in Metaphyſicam,& in lib. de Anima Ariſt. variarum quæſtionum lib. 1. & multa alia.

Frater Alexander Arioſtus edidit Enchiridion, & Minorica elucidatiua.

Frater Alexander Bonanrius Panormitanus edidit Quadrageſimale, quod portum Panormitanum prætitulauit anno 1574.

Frater Alexander Villaledus patria Dolenſis humanarum literarum diſſertiſſimus, & calculator inſignis, poëta Leonini carminis, quod olim in prætio fuit, facilè princeps edidit primò doctrinale puerorum, de computo Eccleſiaſtico, de Sphera, de arte numerandi, totius diuinæ ſcripturæ compendiolum. Claruit ſub Friderico anno 1240.

Frater Alexius Zamorenſis Hiſpanus edidit tres dialogos de Republica Chriſti.

Frater Alphonſus Madritenſis edidit libellum de arte inſeruiendi Deo, & ſpeculum Illuſtrium lingua Hiſpanica.

Frater Alphonſus à Caſtro Zamorenſis accerimus Hæreticorum oppugnator edidit aduerſus Hæreticos librum inſignem, de iuſta Hereticorum punitione ad Carolum V. Imperatorem, in Pſal. 50. & 31. homilias declamatorias, & de Poteſtate legis pœnalis pulcherrimum librum. Claruit anno 1546.

Frater Aluarus Pelagius natione Hiſpanus Ioannis Scoti auditor, iuris vtriuſq; ſimul & diuinarum literarum eruditiſſimus, Epiſcopus Siluēſis in Luſitania, ſub Ioanne XXII. à quo in pręcio fuit habitus, ſcripſit de Planctu Eccleſię opus inſigne, ſpeculum Regum lib. 1. ſuper ſent. lib. 4. Apologiam lib. 1. contra Gulielmum Ocham. Claruit anno 1320.

Frater Andreas de nouo caſtro Lotaringus ſcripſit in 4. ſent.

Frater Angelus à Clauaſio Ligur edidit ſummam (vulgò angelicam) de caſibus vtilē, & opuſcula præclara, quibus nomen ſuum longè, lateq; diuulgauit. Claruit anno 1490.

Frater Antonius Andreæ Aragonius edidit ſuper 4. ſent. quæſtiones in Logicalia, & Methaphyſ. Ariſt. & alia laude digna. Claruit anno 1320.

Frater Antonius Bitontinus collegit ex Nicolao Lyrenſi poſtillam in omnes lectiones veteris, & noui teſtamenti, & ſermones Dominicales.

Frater Antonius Bruichius à Ronygſten collegit breue Euangeliorum Monoteſſaron ex quatuor Euangelijs decentiſſimo ordine deſumptum anno 1541.

Frater Antonius de Cucharo Regnicola Epiſcopus Acernenſis, non longè à Neapoli, edidit lib. vnum de beatæ Virginis conceptione, anno 1506.

F. Antonius Guereſcus Procenēſis compilauit ſummulam de ſacramēto pœnitentię.

Frater Antonius Gueuara Epiſcopus Mēdonienſis, Caroliq; V. Imperatoris Auguſti Concionator, Chroniſta, & à Conſilijs ſcripſit lingua Hiſpanica hiſtoriā Dominicę paſſionis ſub titulo Montis Caluarij, & alia multa opuſcula; nempè de Marco Aurelio, de Principe Chriſtiano, & epiſtolas varias ſermone Vernaculo, in quibus multa ex ſacris prophaniſq; literis, lectu digna continentur. Claruit anno 1540.

Frater Antonius Lucenſis Hetruſcus edidit Quadrageſimale.

Frater Antonius de Mare Ianuenſis compilauit ſummam Theologiæ.

Frater Antonius à Mathelica Picens edidit pulchram expoſitionem in orationem Dominicalem.

Frater Antonius Monelianus Ligur edidit inſigne opum ſurſum corda, & Commentarios in myſticam beati Dionyſij Theologiam, anno 1522.

Frater Antonius Cordubenſis almam fidei, de indulgentijs; de Poteſtate Papæ expoſitionem notabilem ſuper Regulam, & alia quædam opuſcula edidit.

Frater Antonius Poſius à Monte Ilcino edidit tabulam vtilem in omnes Auerr. libros.

Frater Antonius Paganus Venetus edidit quędam opuſcula, de quibus iſta feruntur, de Ordine, iuriſdictione, & reſidentia Epiſcoporum, Diſcurſus de pœnitentia, de lege canonica, & quoſdam verſus ſpirituales.

Frater

Frater Antonius Syrectus ex doctrina Scotica edidit ſubtiliſſimas formalitates.

Frater Antonius Trombeta Patauinus Archiepiſcopus Athenarum, & Epiſcopus Vrbinas edidit formalitates ex doctrina Scoti, quæſtiones ſubtiliſſimas in Metaph. Ariſt. & de futuris contingentibus. Claruit anno 1442.

Frater Antonius Vercellenſis edidit Quadrageſimale ſatis eruditum.

Frater Archangelus Puteus à Burgo nouo compilauit quendam tractatum de nomine Ieſu ſermone vernaculo, & quandam Apologiam.

Frater Arlottus Pratenſis ſcriptor illuſtris edidit Bibliorum concordantias, & varios ſermones.

Frater Aſcenſius Aquitanus Theologus non obſcurus poſtillam fecit in Apoc. & ſuper 4. ſent.

Frater Aſteſanus de Aſta vir vtriuſq; iuris, ſimul & Theologus conſultiſſimus ſummam edidit de caſibus, quæ vulgò ſumma Aſteſana dicitur. Claruit anno 1330.

Frater Auguſtinus Alueldenſis ſcripſit Malagma aduerſus Lutherum, & de confeſſione ſacramentali.

Frater Auguſtinus Milius Cędicus Cluſentinus edidit deſcriptionē Montis Aluernę.

Frater Auguſtinus Righinus Ferrarienſis Eccleſiaſtes ſuo tempore clarus ſcripſit in Euangelia Quadrageſimalia ſermones non aſpernandos.

Frater Balthaſſar Olimpius à Saxo ferrato edidit quædam opuſcula.

Frater Baptiſta de Salis Ligur diuinarum literarum eruditiſſimus ſcripſit ſummam de caſibus, vulgò dictam (iuxta nomen auctoris) ſummam Baptiſtinianam. Claruit anno 1494.

Frater Baptiſta Trouamal ſcripſit ſummam de caſibus ordine alphabetico, quæ nominatur Ruſcella. Floruit Louanij anno 1483.

Frater Bartholomæus Baphius Lucinianenſis Hetruſcus edidit quaſdam orationes Latinas, anno 1570.

Frater Bartholomæus de Chaumis edidit opus interrogatorium, anno 1450.

Frater Bartholomæus Albiſij Piſanus ſcripſit triginta volumina ingentia, & eo amplius, inter quæ extat opus pulcherrimum Conformitatum, ſuper 4. ſent. de laudibus ſanctorum, de caſibus conſcientiæ, de laudibus beatæ Virginis cum Chriſto, & Quadrageſimale. Floruit anno 1380.

Frater Bartholomæus Vrſinus Romanus edidit Quadrageſimale valde vtile.

Frater Bertrandus à Turre Cardinalis edidit elegantes Commentarios in 4. ſent. lib. ſermonum Euangeliorum, ſermonum de ſanctis lib. 1. ſermonumq; de Epiſtolis lib. 1.

F. Bernardinus de Aſta Ligur edidit quaſdā orationes ſpirituales lingua vernacula.

Frater Bernardinus de Buſto Mediolanenſis edidit Mariale, ſermones, & Roſarium.

Frater Bernardinus Feltrenſis edidit quoſdam ſermones vernaculo ſermone.

Frater Bernardus de Beſſa Aquitanus compilauit quandam legendā beati Franciſci.

Frater Bernardinus Florentinus edidit dialogum de laudibus caſtitatis, & virginitatis ad Franciſcum Cardinalem tituli ſancti Petri ad vincula, qui fuit Sixtus IIII. Habetur Florentiæ in bibliot. ſanctæ Crucis manu ſcriptus.

Frater Bernardus Lauineta epitomauit artem Raymundi ordine compoſito, & facili.

Sanctus Bernardinus Senenſis concionator inſignis, ſcripſit enim ſermone ſcholaſtico, ſed ſimplici in Apoc. lib. 1. de Euangelio eterno, de Chriſtiana Religione, de Conceptione beatæ Virginis, de Paſſione Domini, ſermones de tempore & de ſanctis, & deuotiſſimum officium de nomine Ieſu.

Frater Bindus Senenſis edidit quoſdam ſermones predicabiles.

Frater Bonauentura Blancus de Cotiniola edidit Quadrageſimale.

Frater Bonauentura à Callio ſcripſit quoſdam tractatus.

F. Bonauentura à Cellano Prouinciæ ſancti Bernardini ſcripſit quoſdam ſermones.

Sanctus Bonauentura Fidanza Cardinalis reliquit monumenta clariſſima: ſcripſit ſuper 4. lib. ſent. in Euangelium Lucæ, in Euangelia, & epiſtolas per annum, officiū de Cruce in gratiam Ludouici Francorum Regis, clarumq; opus de quinq; viſionibus, officium beati patris Franciſci. Sed inter varia eius opuſcula, quæ multifaria ſunt, Ioannes Gerſon

ſon Cancellarius Pariſienſis mirificè laudat Breuiloquiũ,& itinerariũ mentis in Deum.
Frater Bonauentura de Gonzaga edidit quoſdam verſus ſpirituales lingua Hetruſca, & ſuper Magnificat. Claruit anno 1576.
F. Bonifacius Gallus Prouinciæ ſancti Bernardini Miniſter edidit Quadrageſimale.
Frater Bridus edidit ſermones de cœna Domini.
F. Cæſar Lanza Patauinus edidit in Predicamenta Ariſt. & quæſtionem de auctione.
Frater Chriſtophorus à Capite fontium Brito Generalis Miniſter ſcripſit de libero hominis arbitrio,de meritis bonorum operum,de reali pręſentia corporis Chriſti. Scripſit etiã fidei maiorum noſtrorum defenſionem,& alia quędam. Claret hoc tempore 1587.
Frater Gometius Hiſpanus de cuiuſcunq; ſcientiæ ſubiecto ſcripſit.
Frater Conradus Clingius Doctor, & concionator facundiſſimus apud Erphordiam in Thuringia aduerſus hæreticos plures edidit libros.
Frater Conradus de Saxonia edidit ſuper 4. ſent. ſuper orationem Dominicam lib. 1. de ſalutatione Angelica lib. 1. ſermones de tempore lib. 1. ſermones pro Quadrageſima lib. 1. de ſanctis lib. 1. in multos Bibliorum libros edidit Commentarios.
Frater Conſtantinus à Porta Cremonenſis Muſicus hoc tempore inſignis, Magiſterq; capellæ Lauretanæ modulationes quaſdam compoſuit laude dignas, anno 1578.
Frater Conſtantinus Sarnanus Vmber edidit quaſdam lucubrationes aliorum in vniuerſalia Scoti, & ſuper formalitates quaſdam illuſtrationes marginales, anno 1578.
Frater Cornelius Muſſus Placentinus Epiſcopus Bitontinus, vir incomparabili ingenij fœlicitate pręditus,vitæ & morum probitate illuſtris,à duodecim ętatis ſuę annis publicum ſacrarum concionum munus aggreſſus effectus eſt concionator inſignis, & cunctis admirabilis. Extant eius conciones luculentiſſimę Hetruſca lingua in plura volumina digeſtæ, & eleganti ſtylo elaboratæ, & Homiliæ Latinæ de modo viſitandi,quinque libri de hiſtoria diuina, qui deſiderantur ab omnibus ſtudioſis, & quædam orationes Latinæ. Obijt Romæ, ſepultus in eccleſia SS. 12. Apoſtolorũ in capella Riaria,an. 1574.
Frater Creſcentius Æſinus Picens declarauit quædam dubia circa Regulam ſuborientia, & edidit ſummam in iure, quo tempore Leo, Rufinus,& Angelus beati Franciſci ſocij fecerunt eius legendam,quæ dicitur trium ſociorum Legenda.
Frater Dauid Teutonicus humanarum, diuinarumq; literarum non ignarus ſripſit de compoſitione hominis exterioris lib. 1. ſermones de tempore lib. 1. de ſanctis lib. 1. Claruit non longè poſt beatum Franciſcum,obijtq; Auguſtę Vindelicorum.
Frater Didacus Stella Luſitanus ſcripſit de contemptu mundi lingua Hiſpanica, & ſuper Lucam latinè.
Frater Durandus Campanus Gallus edidit ſummam Confeſſorum: obijt in Gallia.
B. Ægidius Aſſiſinas B. Frãciſci ſocius ſcripſit opuſcula laude digna, de conſilijs animarũ, de via ſalutis & perfectionis,de fide & dilectione,de contẽptu mũdi,& alia multa.
Frater Ægidius Zamora Hiſpanus edidit ſummam de caſibus.
Frater Euangeliſta Marcellinus Hetruſcus Eccleſiaſtes hoc tempore inſignis edidit tractatum de conuerſione peccatoris in Deum.
Frater Fauſtinus Taſſus edidit quædam opuſcula lectu digna.
Frater Fœlix Perettus,qui & Sixtus V. Pont. max. magnis eloquentiæ neruis quaſdã conciones non minùs eruditas, quàm pias Hetruſca lingua olim edidit.
Frater Franciſcus Burgonius Pariſienſis edidit Indicem omnium inſigniter à beato Auguſtino dictorum.
Frater Franciſcus Cordubenſis edidit Annotationes catholicas in Religionis articulos contra Hæreticos.
Frater Franciſcus Florentinus(cognomento Paduanus) compilauit quædam opuſcula erudita,pręſertim verò ad vniuerſos Inquiſitores Hæreticæ prauitatis,de incantatoribus & diuinatoribus, ad ſanctiſſimum Pontificem Nicolaum V. Item tractatum de beato Franciſco ad plebem Veronẽſem, de Chriſtiana inſtitutione ad Baccium Martellum patricium Florentinum, habentur Florentiæ manu ſcripta in Bibl. ſanctæ Crucis.
Frater Franciſcus Georgius Venetus elaborauit inſigne opus de Harmonia mundi,& Problemata quædam vtriuſq; Teſtamenti.

Frater

Frater Franciſcus Gothus collegit compendium Biblicum ſingula diuinorum capitula, ſingulis quatuor metris iambicis, perſtringens, neglecta tamen pedum, & ſyllabarum menſura.

F. Franciſcus Guſmanus Toletanus de ſacrorũ miniſtrorũ altaris cœlibatu edidit.

Frater Franciſcus Horantius Hiſpanus edidit locos catholicos ad Carolum Hiſpaniarum Principem, & de Iuſtificatione.

Frater Franciſcus Knaialus ſcripſit aduerſus Eraſmum Rotherodamum, qui, ſpreta Religione canonicorum Regularium, quam profeſſus fuerat, furens in religioſos, ab eadem exiuerat.

Frater Franciſcus Lichettus Brixianus edidit Commentarios eruditos in primum, ſecundum, tertium, & quodlibeta Doctoris ſubtilis.

Frater Franciſcus Maceratenſis Picens ſcripſit Argumenta ſingulorum Capitum in ſeptem lib. Ioſephi de Bello Iudaico.

F. Franciſcus Maniconius Somnienſis edidit quaſdam conciones lingua vernacula.

Frater Franciſcus de Marchia edidit ſuper libros naturales Ariſt. & ſuper 4. lib. ſent.

Frater Franciſcus Maria Pugnetus Placentinus edidit quaſdam orationes non ineleganti ſtylo concinnatas.

Frater Franciſcus Maronius Ioannis Scoti auditor, & ſcolaſtica eruditione pręſtantiſſimus, qui tãtę auctoritatis, & opinionis extitit in gymnaſio Pariſienſi, vt Doctor illuminatus vbiq; vocatus ſit. Hic (vt aiunt) actũ Sorbonicum Pariſijs primus inſtituit, in cuius rei memoriã, actus ipſe ſemper ab vno Minoritano inchoatur, & à Dominicano abſoluitur, ſcripſit ſubtiliſſimè ſuper 4 ſent. lib. quæſtionum variarum lib. vnum, de veritatibus beati Auguſtini lib. vnũ, quandam Epitomen ſuper libros naturales Ariſt. Quadrageſimale, & poſtillas per annum, Annotationes memoria dignas in totã ſacrã ſcripturam. Ferunt etiã edidiſſe ſuper Decretales Floruit anno 1324 obijtq; Placentię. Pater Sanſon Generalis Miniſter in eius commendationem monumentum extruxit.

Frater Franciſcus Maurus Hiſpellas Vmber edidit Poëma inſcriptum Franciſciados, lib. 13. ad ſereniſſ. Coſmum Medicem magnum Hetruriæ Ducem.

Frater Franciſcus ab Oſſuna Bethicus ſcripſit ſuper Miſſus eſt, & ſermones in Euangel. totius anni. Claruit anno 1530.

Frater Franciſcus Ortitius Hiſpanus ſcripſit ſuper pſal. 50.

Frater Franciſcus Panicarola Mediolanenſis, ac Concionatorum ſui temporis facilè princeps, ſummis eloquẽtię neruis, elegantiq; ſtylo, ac lingua Hetruſca ſcripſit octodecim lectiones aduerſus Ioannem Caluinum hęreſiarcham, centum ſermones in Dominicam paſſionem, expoſitionem in Dauidicos pſalmos, aliam itidem expoſitionem in lamentationes Hieremię Prophetæ, binas orationes funebres in obitum illuſtriſſimi Cardinalis Borromęi tituli S Praxedis, artẽ cõponẽdi conciones, plura quoq;, ſi ei vita comes fuerit, in lucẽ editurus, precipuè in Iob, & in difficiliores ſacrę ſcripturæ locos.

Frater Franciſcus Pichardi Doctor Pariſienſis edidit enarrationes in Euangelia.

Frater Franciſcus Feuardentius edidit Scholia in Irenęum, & Appendicem ad Alphonſum à Caſtro.

Frater Franciſcus de Platea Bononienſis iuris, & ſcripturarum egregiè doctus ſcripſit opus inſigne de reſtitutionibus lib. 1. de cenſuris lib. 1. de vſuris, & actu matrimoniali, & varios libros.

Frater Franciſcus Polygranus edidit enarrationes in Euangelia, & aſſertiones quorundam Eccleſiæ dogmatum.

Frater Franciſcus Rubeus de Apignano ſcripſit ſuper. 1. ſent. Scoti.

Frater Franciſcus Sauonenſis Ligur ſcripſit quædam præclara opuſcula, de quibus iſta feruntur, de Futuris contingentibus, de Sanguine Chriſti, de pœnitentia Dei, & de conceptione beatæ Virginis.

Frater Franciſcus Titelmanus Haſſellenſis Academiæ Philoſophorum apud Louaniũ aliquando Moderator illuſtris, & Prælector plura piiſſima, & doctiſſima edidit ſyntagmata in diuinas ſcripturas, elucidarium in Iob, in Pſalmos, in Hymnos, in Cantica, in omnes D. Pauli epiſtolas, in omnia Euangelia, de conſideratione rerum naturalium.

& plura

& plures Tractatus de ſacramentis.

Frater Franciſcus ex Valentia Padi edidit quæſtiones in Metaphiſ. Ariſt.

Frater Franciſcus Viſdomini Ferrarienſis eruditionis,& eloquentiæ ſummæ,inuita & prorſus reluctante natura, ob linguæ & naturalis vocis offendiculũ,edidit diuerſas homilias Latino, & vernaculo ſermone, Quadrageſimale, & Cathechiſmum catholicum,& quaſdam Latinas orationes,& quædam alia,quæ à ſtudioſis deſiderantur.

Frater Frãciſcus Vuiler ſcripſit inſigne Repertorium Epiſtolarum ſancti Hieronymi & alia quædam opuſcula inſigna, anno 1495.

Frater Franciſcus Ximenius à Ciſneros Palẽtinæ Diœceſis Hiſpanus S.R.E.Pręsbyter Cardinalis tituli S.Balbinę, Archiepiſcopus Toletanus, Archicancellarius Hiſpaniarum edidit ad Leonem X. Pont.max. vniuerſũ vetus ac nouum Teſtamentũ multiplici lingua, hoc eſt Hebraica Chaldaica,Græca,Latinaq;,immenſis ſumptibus,laboribus,ac vigilijs,maxima cum diligentia ab vniuerſitate Complutenſi in Hiſpania impreſſum, accitis ad hoc operis vndique terrarũ tum in linguarũ cognitione doctiſſimis viris, tum exemplaribus caſtigatiſſimis ac vetuſtiſſimis ex Vaticana & Medicea bibliotheca deſumptis,vel à Venetorum Senatu traſmiſſis, aut aliunde nulla expenſarum, aut laborum habita ratione conquiſitis.

Frater Frãciſcus Ximenius Cathalonius Epiſcopus Elnenſis,& Patriarcha Hieroſolymitanus edidit librum inſignem de Angelis,& multa alia opera præclara lingua Cathalana, quæ reperiuntur in bibliotheca monaſterij S. Mariæ à Ieſu ciuitatis Barcinonenſis, & in multis alijs bibliothecis Principatus Cathaloniæ.

Frater Frãciſcus Zamora Hiſpanus conſcripſit Homilias in ſingulos verſ. Pſal.50.

Frater Franciſcus Zichenius Teutonicus edidit in ſeptem verba, quæ Chriſtus in cruce protulit.

Frater Gabriel Brunus Venetus Terræ ſanctę Prouincialis ordinauit tabulã alphabeticam in ſingulis libris & capitibus tam noui, quàm veteris Teſtamenti.

Frater Gaſpar Scangerus ſcripſit ſcrutinium ſcripturę, de libero arbitrio, de Miſſa contra Lutherum,de Matrimonij indiſſolubilitate, præſertim verò ſtrinxit calamum in peſtiferos Lutheranorum fœtus.

Frater Gentilis Cingulanus tranſtulit ex Græco in Latinum Ioannem Climacum.

Frater Georgius Benignus Raguſinus Archiepiſcopusq; Nazarenus edidit quęſtiones de natura Angelica, habentur Florentiæ in bibl. S. Marci.

Frater Gilbertus Tornacenſis ſcripſit ſermones Dominicales, item ſermones ad ſtatus. Habentur Florentiæ manu ſcripti in bibl. ſanctę Crucis.

Frater Gerardus quidam Teutonicus ſcripſit quædam docta, & laude digna.

Frater Gratianus Brixianus edidit ſuper 2. Scoti.

F. Gualterius Gatthon Anglus ſcripſit in 4. ſent. opus ſanè diſtinctum, anno 1489.

Frater Gulielmus Alneuuier Northumber ſcripſit ſchiſmatum Elenchos in Philoſophiam naturalem lib. 8. lecturam ſent. lib 4. anno 1360.

Frater Gulielmus Bernardi ſcripſit de ſacrarum literarum communicatione, earumq; ſenſu germano.

Frater Gulielmus Cremonenſis Epiſcopus Ticinenſis edidit in 4. lib.ſent.

Frater Gulielmus Fulginas D. Bonauenturæ opera in compendium redegit.

Frater Gulielmus Lamarenſis Anglus ſcripſit ſuper 4. ſent. Correctoriũ ſancti Thomæ, Additiones in ſanctum Bonauenturam, lecturas ſcolaſticas, anno 1340.

Frater Gulielmus Ocham Anglicus Ioannisq; Scoti auditor, eiusq; doctrinæ oppugnator acerrimus,iuxta nominis etymologiam bellicoſus, cum galeæ nomenclaturã contineat, ſcripſit in 4. ſent. lib. & quodlibeta, & varia opuſcula.

Frater Gulielmus Varro Anglicus Ioãnis Scoti præceptor ſcripſit in 4.ſent.& quæſtiones ordinarias in opera Ariſt. Floruit anno 1270.

Frater Guliemus Rubion Cathalonius ſcripſit ſuper 4. ſent. lib.Claruit anno 1333.

Frater Gulielmus Vorilio Brito conuentus Diuanni ſcripſit in 4. ſent. opus præclarum, & quædam alia.

Frater Gulielmus Vuoderfordenſis Anglus ſcripſit aduerſus Vuitcleffum, declarationum

tionum lib. 1. contra 18. articulos, & alia praeclara opuſcula.

Frater Gutierrus Treius Placentia Hiſpanica oriundus elaborauit Commentarios in Euangelia, anno 1550.

Frater Helmanus Teutonicus de Nechemburg ſcripſit ſermones de tempore.

Frater Henricus Herpius, vel de Hierp, Prouinciæ Coloniæ, ingenio præſtans, & clarus eloquio, iuris Pontificij non ignarus, ſcripſit de miſtica Theologia tam ſpeculatiua, quam affectiua, & librum de decem præceptis, ſpeculum perfectionis, & quædam alia. Claruit ſub Friderico anno 1460.

Frater Henricus Helmeſius Germipolitanus, ſummę Colonienſis Eccleſiæ Concionator inſignis, conſcripſit in omnes Epiſtolas, & Euangelia tomos quinque miro artificio, & eruditione concinnatos anno 1550.

Frater Henricus à monte Iardino Ianuenſis edidit Commentarios in Ioannem, & Euangelia.

Frater Henricus Regius Paderbonenſis redegit Biblia ordine alphabetico.

Frater Henricus de Vuerlis Teutonicus Prouinciæ Colonienſis ſcripſit ſuper 4. ſent. de poteſtate Eccleſiæ, ſermones varios, & alia plura, anno 1440.

F. Hermannus Brucken Nortuſianus edidit ſermones de ſanctis ꝓprios, & cōmunes.

Frater Hieremias Vinenſis edidit expoſitionem lucidam in quoſdam Pſalmos, in Orationem Hieremiæ Prophetæ, & in Canticum Zachariæ ſermone vernaculo.

Frater Hieronymus Balbanus edidit conciones decem lingua Hetruſca, & tractatum de Oratione.

Frater Hieronymus Breſighellenſis edidit quandam concionem ſermone vernaculo de ſacro Iubilei anno.

Frater Hieronymus Gadius Bononienſis ſcripſit luculenter in quodlibeta Scoti.

Frater Hieronymus Girellus Brixianus Theologus, & Philoſophus inſignis ſcripſit de primò cognito, & de ſpeciebus intelligibilibus, & expoſitionem lucidam in diſputationes Auerrois contra Algazelem, quæ adhuc deſiderantur.

Frater Hieronymus Leopolitanus Eccleſiaſtes, & lector in vrbe Cracouia Polonici Regni Regia, omnes Bibliorum libros Polonica lingua conuertit. Claruit ſub Carolo V. anno 1536.

Frater Hieronymus Maripetrus Venetus edidit ſpiritualem Petrarcham.

Frater Hieronymus Mengus Vitellianenſis edidit compendium de arte Exorciſtica ſermone vernaculo, & flagellum Dæmonum.

Frater Hieronymus Piſtorienſis edidit ſuper Formalitates Scoti, & quaſdam conciones lingua Hetruſca.

Frater Hugo de Caſtronouo edidit de finali Iudicio in Theologia, & de Antichriſto, in 4. lib. ſent.

F. Hugo de Digna edidit notabilem expoſitionem ſuper Regulam beati Franciſci.

Frater Hugo de Manceſtria Anglus Prouincialiſq; Angliæ ſcripſit contra quendam impoſtorem iuſſu Philippi Francorum Regis, & Compendium Theologiæ, anno 1294.

F. Huggarius Piſthienſis edidit ſermones, qui inſcribuntur Biga ſalutis, anno 1497.

Frater Hugo Stelſtadt Teutonicus beati Bonauenturæ interpres.

Erater Iacobus Aſculanus Picens varios edidit ſermones.

Frater Iacobus Braneus ex Alba Ligur edidit opuſculum per concluſiones in omnes libros Ariſtotelis.

Frater Iacobus de Caſa edidit tractatum de conceptu Virginali.

Frater Iacobus Laudenſis Theologus, & Summiſta citatur in Angelica.

F. Iacobinus Malafoſſa Bargenſis Metaphyſicus, & Theologus ſuo tempore clariſſimus ſcripſit doctos Commentarios in primum Ioannis Scoti, & quaſdam precationes ad ſacrum Concilium Tridentinum.

Frater Iacobus Alexandrinus edidit in naturalem Philoſophiam Ariſt.

Frater Iacobus Florentinus redegit in meliorem formam Summam Raynerij Piſani.

Frater Iacobus de Maſſa ſcripſit hiſtoriam montis Aluernæ.

Frater Iacobus Paniſcocti Melfitenſis ſcripſit opus prolixum in Pſal. 14. interrupto

dialogo, item de articulis fidei. Claruit anno 1535.

Frater Iacobus de ſancto Giminiano conſcripſit ſermones de tempore.

Frater Iacobus à Spinello edidit ſuper 4. lib. ſent. & in vniuerſa Biblia.

Frater Iacobus à Triſanto elaborauit 32. Quadrageſimalia, & multos ſermones tam dominicales, quàm de tempore, & de ſanctis.

Beatus Iacoponus Tudertinus edidit quædam opuſcula Latina, & Hetruſca lingua laude digna.

Frater Ianus Lacinius Calaber Phycroneus edidit pretioſam Margaritam nouellam de pretioſiſſimo Philoſophorum lapide.

Frater Ioannes Anglicus expoſuit vniuerſalia Scoti.

Frater Ioannes Argumanes Hiſpanus compilauit Tractatum de valore indulgentiarum lingua Hiſpanica.

Frater Ioannes Baſolius ſcripſit candidiſſimè ſuper 4. lib. ſent.

F. Ioannes Bruncaldal, vel Blomendal Teutonicus Philoſophus, & Prędicator egregius ſcripſit ſermones de tempore lib. 1. de ſanctis lib. 1. per Quadrageſimam lib. 1. Claruit anno 1330.

Frater Ioannes Camers Commentarium edidit in tabulam Cæbetis, ſcripſitq; annotationes in Feneſtellam, caſtigationes Plinianas, primus enim conſcripſit Indicem in Plinium, ſcripſit alia quædam anno 1528.

Frater Ioannes Canonicus Ioannis Scoti auditor, Philoſophus, Theologus, & Iuris conſultus, ſcripſit ſuper 4. ſent. & Commentarios in lib. Ariſt. & alia, anno 1320.

B. Ioannes Capiſtranus ſcripſit de Cupiditate lib. 3. contra Huſcitas lib. 1. ſermones varios lib. 1. de Paſſione Domini lib. 1. & epiſtolas nonnullas.

Frater Ioannes à Caſali varias contexuit quæſtiones in Philoſophia, & Theologia.

Frater Ioannes de Colonia Agrippina edidit poſtillã hyemalem, & æſtiualẽ in 4. ſent.

Frater Ioannes Concilij Gallus multa concinnauit, interfuitq; ſacro ſancto Concilio Tridentino.

Frater Ioannes à Dauentria Miniſter Prouinciæ Coloniæ edidit exigim abſolutiſſimam errorum, qui ſunt in confeſſione Lutherana, & Apologiam.

Frater Ioannes Delphinus è Caſali maiore multa edidit opuſcula, de rerum euentu, de cœlibatu, de poteſtate Papæ, de cœleſtibus globis ad Camillum Paleotum, de methodo, & quædam alia.

Frater Ioannes Dunſius Scotus vir admirãdę eruditionis ſubtilitate prędìtus, ob dicendi obſcuritatem Græcè (Scotinos) dictus, quod olim Heraclito cognomen fuit; ferunt per diem interdum, & amplius immobilem ſediſſe mente, & ſenſibus ſopitis, aut certè procul à corpore aberrantibus, atq; ita demum ab hominibus eius rei ignaris pro defuncto elatum, ſcripſit in 4. ſent. libros, & quodlibeta, commentarios in Euangelia, in Epiſtolam ad Romanos, ſermones de tempore. Hic ſcholam Pariſienſem (velut alter Apollo) magnoperè illuſtrauit, & mirùm cùm nomine, & re fuerit ſubtilis; in nullo tamen à Pariſienſi vniuerſitate fuit notatus. Claruit anno 1308. obijtq; Colonię Agrippinæ apud Minores, cuius epitaphium extat.

Scotia me genuit, Anglia me ſuſcepit.
Gallia me docuit, Colonia me tenet.

Frater Ioannes de Erfordia Teutonicus edidit tabulam Iuris, Summam de caſibus, in literis diuinis illuminatus, & peritus fuit.

Frater Ioannes Durandus, ſiue Duren Teutonicus edidit ſermones de tempore, Quadrageſimale, de ſeptem peccatis mortalibus, & multa alia præclara opuſcula.

F. Ioannes de Fabbrica edidit tractatum de indulgentijs pro animabus in Purgatorio.

Frater Ioannes Ferus Latinè, & Germanicè multa conſcripſit in libros noui, & veteris Teſtamenri, & alia multa.

Frater Ioannes de Fonte Lector in monte Peſſulano edidit Concluſiones in 4. ſent. lib.

F. Ioan. Garię Toloſan' Doctor inſignis vniuerſitatis Toloſanę aliqua edidit opuſc.

Frater Ioannes Gauinetus concinnauit librum, qui dicitur amicus Medicorum, & opuſculum, quod, Enarrant, inſcribitur.

F. Ioannes Genſius Quaia Parmenſis edidit librum de ciuitate Chriſti,& Roſarium.

Frater Ioannes Gritsch Baſileenſis ſcripſit ſermones de tempore per Quadrageſimã.

Frater Ioannes Krauenam Teutonicus quædam conſcripſit tempore Pij II. Pont.

Frater Ioannes Lagienus illuſtrauit ſermones B. patris Auguſtini.

Erater Ioannes Mappellus Mediolanenſis fecit tabulam vtilem ſuper conformitates Bartholomæi de Piſis.

Frater Ioannes Merdigius Teutonicus concionator egregius ſcripſit ſermones de tempore lib. 11. de ſanctis lib. 11. per Quadrageſimam lib. 1.

Frater Ioannes Perrinus Doctor Pariſienſis edidit de diſpenſatione Ordinis Minorũ.

Frater Ioannes Rennamam Teutonicus ſcripſit defenſorium ſui, de Paſſione Domini ſermones varios, & alia complura.

Frater Ioannes Rioche Britannus ſcripſit Compendium temporum, & Hiſtoriam ab Aſcenſione Chriſti vſq; ad annum 1576.

Frater Ioannes Richardi Epiſcopus Draconenſis edidit Compendium Theologiæ.

Frater Ioannes à Ripa Tranſonum Picens, qui ſuo hortatu Græcos redegit ad ſanctę ſedis obedientiam, ſcripſit ſermones de tempore, & de ſanctis.

F. Ioannes Roijardus Antuerpienſis ſcripſit homilias iuxta literam in omnia Euangelia Quadrageſimalia medio inter veteres, & ſcholaſticos ſtylo, anno 1540.

Frater Ioannes à Fonte edidit libellum ſuper Marcum,& quædam alia opuſcula vulgari ſermone.

Frater Ioannes de Rupella Aquitanus Magiſter Pariſienſis ſcripſit quędam opuſcula, Summam virtutum & vitiorum, ſermonesq; Dominicales.

Frater Ioannes Pupeciſſa, præter ea quæ in lib. ſent. ſunt accuratè ſcripta, multa prędixit euentura ſpiritu quodam prophetico, anno 1340.

Frater Ioannes de ſancto Geminiano edidit quaſdam meditationes in Euangelia.

Frater Ioannes Salon Valentinus edidit de emendatione Romani Calendarij, & de Paſchalis ſolemnitatis reductione.

Frater Ioannes à Saxonia Teutonicus edidit ſummam Iuris, ſermones de tempore,& de ſanctis, anno 1350.

Frater Ioannes Standitius Anglicus ſcripſit aduerſus Eraſmi verſiones noui Teſtamẽti, anno 1520.

Frater Ioannes Tirlandi ſcripſit officium quinq; Martyrum noſtri Ordinis, Berardi ſcilicet & ſociorum.

Frater Ioannes Tyſſington Anglicus ſcripſit contra Vuicleffi confeſſionem, de Sacramentis lib. vnum, de confeſſione auriculari, & alia.

F. Ioannes Vallonus à Iuuenatio Apulus edidit declarationes marginales in Formalitates Scoti.

F. Ioannes Vigerius Ianuenſis edidit lucidam lecturam in primum lib. ſent. Scoti.

Frater Ioannes Antonius Fauentinus Eccleſiaſtes noſtro tempore clariſſimus edidit quaſdam meditationes ſermone vernaculo non minus doctas, quàm vtiles, & alia.

Frater Ioannes Maria Velmatius Bagnacauallenſis edidit opus, metro exametro, inſcriptum Chriſtiados.

Frater Ioſephus Angles Valentinus Epiſcopus Boſſanẽſis librum intitulatum Flores Theologicarum quæſtionum ſuper quartum librum Sententiarum legentibus proficuũ, & ad promouenda ſtudia Theologiæ valde vtilem compoſuit.

Frater Lãdulphus Caracciolus Neapolitanus, Archiepiſcopusq; Amalphitanus ſcripſit ſuper 4. ſent. in 4. Euangelia, in epiſtolam ad Hebræos, in Zachariam Prophetam, & ſermones de tempore.

Frater Laurentius Maſterillus Fulginas opus Hymnorum ſacrorum edidit.

Frater Leonardus Giphonenſis ſcripſit egregiam lecturam ſuper Cantica Canticorũ, ſuper 4. ſent. libros, ſermones varios, & ſummam notabilem.

Frater Lucas Aſſiſinas edidit opuſculum quoddam, cùm eſſet Regens Pariſijs.

Frater Lucas Bitontinus edidit ſuper Euangelia, & Epiſtolas Quadrageſimales. Habentur Florentiæ manu ſcriptæ in bibli. ſanctæ Crucis.

Frater Lucas Paciolus ex Burgo ſancti Sepulchri omnem penè rationem Mathematicæ diſciplinæ complexus eſt, de diuina proportione compendium, & alia inſignia opuſcula contexuit.

Frater Lucas Paduanus diui Antonij diſcipulus, iugi ſtudio exercitatus, ſcripſit ſermones de tempore, & de ſanctis; habentur Paduæ manu ſcripti in bibl. Franciſcanorũ pa trum Conuentualium.

Frater Ludouicus de Lyrano edidit ſermones feriales per totum annum, commune ſanctorum, & multa alia.

Frater Ludouicus ex Filicaia Florẽtinus edidit vitam B. Franciſci carmine Hetruſco.

Frater Ludouicus Tifernas (cognomento Philoſophus) edidit hortulum Religionis ſermone vernaculo.

Frater Mamotreptus à Regio Lepidi edidit Dictionarium omnium Bibliorum, quod rudibus clericis veluti mammam exhibuit.

Frater Marcus Blancus Salodienſis, alumnusq; fratris Franciſci Lichetti, compilauit tractatum de ſecundis intentionibus.

Frater Marcus Oliſſiponenſis edidit chronica Religionis lingua Hiſpanica digeſta in tria volumina.

Frater Marcus de Summa Ripa Lector vniuerſalis Taurini edidit Quadrageſimale, quod inſcribitur, Bonum quaternarium ſummæ Ripæ.

Frater Marcus Vlmenſis Hermannus edidit Dictionarium in ſcriptura ſacra.

Frate r Matthæus Siluegius Catanenſis Siculus edidit compendium in omnes libros naturales Ariſt.

Frarer Matthias Bellintanus Salodienſis edidit lingua vernacula tractatum de oratione mentali.

Frater Matthias Doringus edidit Reſpublicas defenſiuas pro Nicolao Lyrenſi, cuius auditor fuit, contra Paulum Burgenſem.

Frater Matthias Feliſius Brovvershauius edidit eruditam, & catholicam elucidationem inſtitutionis Chriſtianæ, & ſuper Decalogum.

Frater Mauritius Hibernicus poſtillauit totam doctrinam Ioannis Scoti, & eius vniuerſalia ſubtiliſſimè commentatus eſt, edidit etiam Dictionarium ſacræ ſcripturæ.

Frater Maximianus Beniamus Cremenſis edidit quaſdam orationes.

Frater Melchior Parmenſis edidit interrupto dialogo tractatum de Anima lingua Hetruſca.

Frater Michaël de Charcano Mediolanenſis Theologus, & declamator celebris, in ſermonibus vehemens, edidit de decem præceptis, & ſermones vtiles.

Frater Michaël Medina Hiſpanus, Theologusq; Regius, edidit Chriſtianam Parænesſim, & tractatum de Indulgentijs, & in 14. Articulos Simboli Apoſtolorum, & de Purgatorio, de recta fide & alia multa.

Frater Monaldus Iuſtinopolitanus Dalmata Theologus, & Iuriſconſultus ſcripſit ſummam Iuris canonici, quæſtiones in 4. ſent. ſermones varios lib. 1.

Frater Nicolaus ab Aquæ villa edidit ſermones de Natiuitate, de ſanctis, & per totum anni circulum.

Frater Nicolaus ab Auximo Picens compoſuit ſupplementum ordine alphabetico, & ſummam.

Frater Nicolaus Goran ſcripſit docta quædam in lib. ſent. & ſacram ſcripturam.

Frater Nicolaus Bonetus edidit Philoſophiam naturalem.

Frater Nicolaus Grandis ſacratiſſimæ facultatis Theologus ſcripſit ad Franciſcum Gallorum Regem, in duas Epiſtolas B. Pauli, ad Romanos, & ad Hebræos elegantes Commentarios, anno 1546.

Frater Nicolaus Herbron ſcripſit Latino ſermone enarrationes Euangeliorum quadrageſimaliũ, apud Coloniam Agrippinam Germanica lingua declaratas, & in Pſal. 78. enarrationem lamentatoriam.

Frater Nicolaus Lackmam Teutonicus edidit in 4. ſent. de tempore, & alia plura non abijciendæ lectionis.

Frater

Frater Nicolaus à Lyra ex Normandię oppido, genere Iudæus Hebraicarũ literarum ab incunabulis ſtudioſus, & ad perfectum inſtructus, vera, pura, & germana intelligentia edidit libros 85. Claruit anno 1320. Obijt Pariſijs, ſepultus in capitulo conuentus.

Frater Nicolaus Mutius Venetus edidit ſuper Gregorium opus diſtinctum per materias, anno 1238.

Frater Nicolaus de Nijſe Gallus concionator ſuo tẽpore celeberrimus ſcripſit Compendium ſuper 4. ſent. ſermones de tempore, gemmam prędicantium.

Frater Nicolaus de Orbellis Prouinciæ Turoniæ ſcripſit præclara quædam in 4. lib. ſent. & Commentarios penè in omnes Ariſt. libros, & de caſibus conſcientiæ, & alia.

Frater Nicolaus Rochã ſcripſit de Concilijs generalibus, ſermones, & quædam alia.

Frater Nicolaus Tacitus Zigenius ex Diſtemio oppido Brabantię edidit ad Iuliũ III. caſtigationes in nouum Teſtamentum ſub titulo Epanorthotes, item ſcholia in nouum Teſtamentum.

Frater Nicolaus de Torga ſcripſit de adoratione nominis Ieſu Chriſti aduerſus Petrũ Vigmanum monachum Vratiſlauienſem.

Frater Nicolaus Veronenſis Vmber edidit Quadrageſimale, & Dietarium ſalutis ſuper Epiſtolas Quadrageſimales.

Frater Octauianus Prçonius Meſſanenſis ſcripſit ſummam de ſacramentis, & de paſſione Chriſti ſermone vernaculo.

Frater Oliuerius Maillardus Britannus edidit duo Quadrageſimalia, & alia.

Frater Oſualdus Vicarius Prouincię Vngarię edidit quartam partem operis Pelbarti morte conſilium eius peruertente.

Frater Paduanus de Graſſis Barolita ſcripſit Enchiridion ſcholaſticum, & contradictiones in Quodlibeta Scoti, & concilium Pauli de ijs quæ ſpecie tenus inter ſe pugnare videntur.

Frater Pelbartus Themeſſuuar edidit ſermones de tempore, Dominicales, de ſanctis, Quadrageſimale Triplex, quod Stellarium B. Virginis appellant, Pomerium, & in 3. lib. ſent.

Frater Petrus Aureoli Verberius Archiepiſcopus Aquenſis ſcripſit ſtylo ſcholaſtico compendium omnium ſanctorum Voluminum, ſuper 4. ſent. ſermones de tempore, item librum qui tranſcribitur Roſæ diſtinctionum.

Frater Petrus de colle Teutonicus ſcripſit de auctoritate Concilij, in lib. ſent. ſermones varios. Claruit anno 1440.

Frater Petrus de Cornibus Doctor Pariſienſis multa ſcripſit, quę tamen deſiderantur, anno 1555.

Frater Petrus Galatinus Apulus doctor inſignis, Hebraicarum literarum non ignaſcripſit eruditiſſimè de Archanis catholicæ veritatis contra Hebræos, & multa alia opera, quæ habentur Romæ in bibl. Aracœli manu ſcripta.

Frater Petrus Ioannes edidit Poſtillas in omnem ferè diuinam ſcripturam.

Frater Petrus Paulus de Potentia Apulus edidit quandã quæſtionẽ de matrimonio.

Frater Petrus Reginaldus edidit Speculum finalis retributionis, de gaudijs piorum, & pœnis malorum.

Frater Petrus Rodulphius Tuſſignanenſis ſacræ Theologiæ Magiſter, ac ſanctæ Inquiſitionis Romæ conſultor, nec non & vir doctiſſimus, ſumma eloquentia, ac ſumma ingenij dexteritate edidit ſeraphicę Religionis hiſtoriã in tres tomos diſtinctã: vbi totius Ordinis fundamenta, nec non inſtituta, & viros qui in eadem Religione floruerunt, & ab hac ætate habentur fœliciſſimè narrat: item Dictionarium pauperum Lugduni impreſſum: item conciones viginti vernaculo ſermone explicatas ſuper beatę Virginis canticum, & in ſeptem verba quæ Chriſtus in cruce protulit: item homilias centum Latinas in ſeptem Dauidis pſalmos, quos pœnitentiales vocant: item de Chriſtiano oratore libros tres, & alia quædam.

Frater Petrus de Saxonia edidit ſummam caſuum, ſermones de tempore, & de ſanctis lib. 1.

Frater Petrus Thomas edidit tractatum Formalitatum ad mentem Scotiſtarum, &

quandam Epiſtolam ad infantem Aragoniæ de conceptione B. Virginis.

Frater Petrus de Trabibus edidit ſuper primum lib. ſent.

Frater Philippus à Monte Calerio ſcripſit ſermones de tempore, de ſanctis, & Quadrageſimale.

Frater Philippus Varagius edidit flores totius Theologiæ.

Frater Philippus Diez edidit quadruplex Quadrageſimale, & totidem Aduentuale, inſuper & Dominicale,& de ſanctis ſermones plurimos.

Frater Philippus Vlteran edidit Concordantias Euangeliorum, & Homilias 14. Habentur manu ſcriptæ Florentiæ in bibl.ſancti Marci.

B. Pontius Corbonellus poſtillam edidit in vtrumq; Teſtamentum.

Frater Raymundus Actgerij ex ciuitate Miniatenſi edidit in Polytica Ariſt.

Frater Richardus Cenomani Doctor Pariſienſis doctiſſimè ſcripſit in Pſalterium, & alia nonnulla.

Frater Richardus Mediauillanus in ſacris literis, Philoſophia, & Iure Canonico egregiè doctus, Doctor copioſus, & ſolidus ſcripſit luculenter ſuper 4. ſent. ſuper diſtinctiones decretalium lib. 1. de ordine iudiciorum, in Epiſtolas Pauli lib. 4. in quatuor Euangelia lib. 4. de conceptione B. Virginis, & quædam alia.

Frater Robertus Caracciolus à Licio Epiſcopus Liciẽſis ſcripſit multa præclara opuſcula, ſermones de tempore, de laudibus ſanctorum, de pœnitentia, & de peccatis.

Frater Robertus Eliphar ſcripſit quæſtiones ſuper 4. ſent. quæſtiones ordinarias lib. 1. lecturas Theologiæ lib. 1.

Frater Robertus Meſſier edidit ſermones vtiles ſuper Epiſtolas, & Euangelia Quadrageſimalia.

Frater Robertus de Ruſſia ſcripſit ad Haymonem Anglicum in Regulam ſancti Franciſci, ſermones varios, ſuper ſent. & quædam alia.

Frater Rogerius Bacchonitanus Doctor Oſoniẽſis ſcripſit ſuper 4. ſent. in lib. Naturales, & Morales Ariſt. compendium ſtudij Theologici, de Nicromanticis imaginibus, pronoſtica de ſyderum curſu, regimina cœleſtium, de vera Aſtronomia, & alia præclara, anno 1280.

Frater Salimbenus de Salimbenis Parmenſis contexuit hiſtorias ſui temporis, & chronica Italiæ vſque ad annum 1280.

Frater Samuel Caſſinenſis edidit opus inſcriptum liber Iſagogicus.

Frater Seraphinus Cumiranus Feltrenſis edidit tomos duos contradictionum veteris, & noui Teſtamenti.

Frater Silueſter Roſſanenſis edidit tractatum contemplatiuum de ſanguine Chriſti.

Frater Simon Pontanus Doctor Pariſienſis edidit hiſtoriam catholicam, Dialecticam, & alia varia opuſcula.

Frater Stephanus Brulifer Doctor Pariſienſis ſcripſit Reportata in 4. ſent. lib. diui Bonauenturæ, de timore ſeruili, & alijs donis omnipotentis Dei.

Frater Theodoricus de Obſenbruck Teutonicus Prouinciæ Coloniæ edidit de paſſione Domini, manuale ſimplicium, & de exercitio interiori.

Frater Thomas de Ales Anglicus ſcripſit diſputationes ſcholaſticas, ſermones Dominicales, & vitam B. Mariæ Virginis.

Frater Thomas de Cellano edidit duas ſequentias, quarum principia ſunt: Fregit victor virtualis, & ſanctitatis noua ſigna, ſcripſit etiam librum de vita, & miraculis beati Franciſci.

Frater Thomas ab Auximio Picens ſcripſit Quadrageſimale, & clipeum Eccleſiæ, & quædam alia.

Frater Thomas Murner Argentinus multa edidit opuſcula, præſertim calendarium, in quo Lutheranorum mores ſecundum circulum Zodiacum graphicè depingit.

Frater Thomas de Spinoſa Hiſpanus illuſtrium virorum tum Græcorum, tum quoque Romanorum vitas ex Plutarcho in compendium, ipſiſſimis ſibi iconibus appoſitis, vernacula lingua redegit, prælo q; mandauit.

Frater Tilmanus de Hachenberg Teutonicus ſcripſit ſermone de ſanctis, & alia.

Frater

Frater Vbertinus à Caſali ſcripſit volumen ingens, quod prænotauit, arborem vitæ Crucifixi ad vniuerſos Chriſti fideles, in Apoc. de ſeptem ſtatibus iuxta ſeptem viſiones.

Frater Vrbanus Bellunenſis edidit inſtitutiones Grammaticas in linguam Græcam.

Frater Xpophorus Moreno Valentinus Miniſter Prouinciæ Valentiæ, ac Eccleſiaſtes hoc noſtro tempore inſignis edidit lingua Hiſpana librũ de claritate ſimplicium in duas partes diuiſum, & alterum de itinerario in cœlum, & tertium de vita, & actibus B.P. Nicolai Factoris etiam Minoritæ & Valentini.

De Franciſcani Ordinis excellentia.

QVANTOPERE Deus opt.max.ſeraphicum hunc Ordinem dilexerit vel ſaltem ex ipſis ſanctis, atq; beatis hîc ſubijciendis, quos ſibi ex eo ſeligere dignatus eſt, liquidò conſtat. Nec tamen velim quis exiſtimet me omnes in medium adduxiſſe; ſed quod plures me fugerint, quàm ad meam notitiam peruenerint. Quis enim dubitet apud Tartaros, Danos, Anglos, Scotos, Hybernos, Dalmatas, aliasq; nationes, vel Turcæ immani Chriſtiani nominis hoſti miſerrimè ſubiectas, vel in hæreſim turpiſſimè collapſas, apud quas olim ſacra hæc Religio ſummoperè floruit, & modò vix eius veſtigium apparet, plures patres ſanctitate inſignes, Deoq; gratos fuiſſe, qui ſanctorum collegio excepti ſint? quiq; miraculis tum in vita, tum quoque in morte claruerint? Nullus ſanè, ſi huius ſacræ Philadelphiæ inſtitutionem candido animo, apertiſq; oculis cotemplatus ſit. Quorum tamen nomina, atq; memorias vel infidelium, aut hæreticorum nequitia, vel patrum, qui eorum vitam, atq; geſta ad poſteros ſcripto tranſmitterent, vituperabilis oſcitantia abſorbuit. Interim tamen cuperem, vt quiſquis ille ſit, hunc noſtrum qualemcunq; laborem boni conſulat, defectumq;, ſi quis fuerit, æquè ferat, atq; Altiſſimo mecum, pro tanta miſericordia, atq; erga hunc Ordinem beneuolentia, debitas gratias agat. Ne autem debitum ordinem, atq; ſeriem in ſanctorum, atq; beatorum enumeratione & diſpoſitione inuertiſſe, ex craſſa quadam ignorantia videamur, pium lectorem ante omnia præmonitum volumus, id noſtro animo inſediſſe, vt videlicet primo loco tum ſanctos, tum quoque ſanctas ſiue primi, ſiue ſecundi, ſiue etiam tertij Ordinis beatiſſimi patris noſtri Frãciſci reliquorum catalogo à ſummis Pontificibus aſcriptos; Secundo verò Minoritas beatos alphabetico ordine: ſed Tertio tum ecundi, tum quoque tertij Ordinis beatas mixtim: atqui quarto Tertiarios: ſed quinto & vltimo loco vt Martyres, ſiue in Europa, ſiue etiam in nouo mundo apud Indos cùm Occiduos, tum quoq; Orientales, martyrij laurea pro Chriſti Seruatoris fide laureatos, ſtatueremus collocaremuſq;.

Sacri Ordinis Minorum ſancti diuorum catalogo aſcripti.

S. BERARDVS martyr.
S. Petrus martyr.
S. Accurſius martyr.
S. Adiutus martyr.
S. Otho martyr.
S. Daniel martyr.
S. Angelus martyr.
S. Samuel martyr.
S. Donulus martyr.
S. Leo martyr.
S. Nicolaus martyr.
S. Hugolinus martyr.

Horum quinque primi Marrochij, ſeptem verò poſtremi Ceptæ in Affrica ſub Saracenis martyrij palmam aſſequuti ſunt.

S. Bonauentura Epiſcopus, & confeſſor.
S. Ludouicus Epiſcopus & confeſſor.
S. Antonius de Padua confeſſor.
S. Bernardinus confeſſor.
S. Iuo presbyter.
S. Ludouicus Francorum Rex confeſſor.
S. Elzearius confeſſor.
S. Clara virgo Clariſſarum Primipila.
S. Eliſabetha vidua & Tertiaria.

Seraphici Ordinis Beati.

B. ACCVRSIVS laicus vitæ ſanctitate clarus.

B. Adam Ruffus præclaris miraculis corruſcans, obijt Barij apud Apulos.

B. Adamus Catharæ ſepultus.

B. Adolphus Rilonij humatus.

B. Adolphus Comes.

B. Agnellus Piſanus primus Angliæ Miniſter, & almi Pariſienſis conuentus primus fundator, Oxoniæ apud Anglos ſitus eſt.

B. Aldemarius à Felſinio iacet in loco Figiaci apud Aquitanos, qui mortuus cœcos, & à dæmonibus vexatos curauit.

B. Aldobrandinus de Amanatis Florentinus Salmanaſtræ Perſidis obijt, miraculisq; claruit glorioſo martyrio coronatus.

B. Albertus à Sartiano miraculis clariſſimus.

B. Alexander de Ales conſummatus theologus Pariſijs tumulatus.

B. Alphonſus Boroxius iacet Occaniæ.

B. Alphonſus Sartor vir integerrimus.

B. Amadeus Luſitanus Mediolani ſepultus.

B. Ambroſius à Maſſa, qui iacet in conuentu Vrbeuetano, viuens & mortuus miraculis inſignis.

B. Angelus à monte Leone obijt clarus miraculis apud montem Compatrium.

B. Angelus de Clauaſio vir doctiſſimus Cunij humatus.

B. Angelus Tancredi Reatinus primò miles, deinde ſocius beati patris Franciſci Aſſiſij in eccleſia ſancti Franciſci, non longè à tumulo B. patris conditus eſt, qui ſigna, & miracula viuens, atque mortuus edidit.

B. Andreas cognomento Dulcis iacet Arimini.

Beatus Andreas de Comitibus Anagninus nepos Alexandri IIII. Pont. poſthabita Cardinalitia dignitate ſanctè vixit, obijtq; miraculis clarus, iacet in loco Pilei propè Anagniam.

B. Andreas Hiſpellas miraculorum multitudine cunctis admirabilis iacet Hiſpelli.

B. Andreas Vngarus in ciuitate Bidinij Regni Bulgarorũ martyrio coronatus obijt.

B. Andreas Adriæ ſepultus.

B. Andreas Albanenſis Berberiæ tumulatus.

B. Andreas Mediolanenſis Argenghæ Orientis martyrio coronatur.

B. Antonius Nurſiæ ſepultus miraculis claruit.

B. Antonius de Roſate Mediolanenſis, pro Chriſti fide à Saracenis inter aſſeres per medium ſectus, glorioſo martyrio conſummauit agonem.

B. Antonius Tegrinus Piſanus, qui viuens ſigna fecit, obijt glorioſè in monte Luco in agro Spoletano.

B. Antonius Dirrachienſis Archiepiſcopus Dirrachij quoq; ſepultus.

B. Antonius Ferrarienſis iacet Cotiniolæ.

B. Antonius Burgenſis Toleti ſepulturam nactus eſt.

B. Auguſtinus Aſſiſinas primus Prouinciæ Terræ laboris Miniſter obijt Neapoli ea ipſa hora, qua beatus Franciſcus Aſſiſij.

B. Barbarus vir ſanctitate vitæ clarus, ac ſocius beati patris Franciſci.

B. Bartholomæus Puccius iacet glorioſus in loco montis Politiani Tuſciæ.

B. Bartholomæus Martinozzi à monte Politiano, apud Cayrum Babilonis, pro fide martyrio coronatur.

B. Barbarus in eccleſia ſanctæ Mariæ de Angelis prope Aſſiſiũ (vt fertur) ſepultus.

B. Belingerius à monte Acuto extat Ianuæ ſignis præclarus.

B. Benedictus Apulus Bidinij in Bulgaria martyr.

Beatus Benedictus Aretinus ſpiritu prophetico clarus obijt Aretij apud Minores; qui cùm eſſet Antiochiæ Miniſter, fertur detuliſſe Aretium Danielis Prophetæ digitum ex Babilone.

B.Bene-

B. Benedictus à Mugello Tuſciæ, qui multa præclara fecit, ſitus eſt Florentiæ.
B. Benedictus Hidropicus eximius Philoſophus Blucanij ſepultus.
B. Benedictus à Græccio vir deuotiſſimus.
B. Benedictus beatæ Virginis ſtudioſiſſimus Effordiæ ſepultus.
B. Bencaſa Tudertinus in Prouincia ſancti Iacobi tumulatus.
B. Benuenutus Eugubinus vitæ ſanctitate clarus, ſpretis mundi huius illecebris, beatiq; Franciſci veſtigijs hærens, miraculis clarus, iacet Corneti apud Apulos.
B. Benuenutus vir deuotus, miraculisq; glorioſus obijt, Recineti apud Picenos.
B. Benuenutus laicus Mantuæ tumulatus.
B. Bentiuola miraculis inſignis obijt in conuentu ſancti Seuerini Prouincię Marchię.
B. Bertrandus à Bolega magnę ſanctitatis vir, atq; perfectionis, obijt Arelatæ in Prouincia Prouinciæ.
B. Bertrandus vir humillimus.
B. Bernardus iacet in loco Maſſæ, qui fuit miraculis glorioſus.
B. Bernardus ex Quintaualle Aſſiſinas vir vtiq; probatiſſimus, beatiſſimiq; patris Franciſci primogenitus, obijt Aſſiſij, & in eccleſia ſancti Franciſci ſepultus eſt.
Beatus Bernardus Viritandius in eccleſia ſanctæ Mariæ de Angelis prope Aſſiſium tumulatus.
B. Bernardus Vigilantis de Vida ſocius beati patris Franciſci.
B. Bernardinus Feltrius ſpiritu prophetico plenus, & miraculis inſignis, iacet in loco ſancti Iacobi prope Ticinium.
B. Bertuldus inſignis prędicator Ratisbonæ humatus.
B. Bonifacius de Riparolo, in quo floruit virginitas, obijt Ianuæ.
B. Bonitius ſocius beati patris Franciſci obijt Bononiæ, ibiq; ſepultus.
B. Chariſſimus Clodienſis, vna cum alijs, Venetijs claret.
B. Cathalanus paupertatis zelantiſſimus Auximij ſepultus.
B. Catellanus martyr Valentiæ humatus.
B. Cherubinus Spoletanus.
B. Clemens vir miræ perfectionis, & ſanctitatis iacet in ſacro Aluernæ loco.
Beatus Colinus olim Argentinæ Miniſter, miraculis clarus, iacet Spiræ, apud Germanos ſuperiores.
B. Conradus martyr cognomento de Alijs ob Chriſti fidem à Saracenis in Paleſtinæ partibus decollatus eſt.
B. Conradus martyrio in Pruſſia coronatus.
B. Conradus Stonglem Kirijs humatus.
B. Conradus, Pater vulgò dictus, Hildiſen ſepultus.
B. Conradus vir ſanctiſſimus iacet in Prouincia Auſtriæ.
B. Conradus magnis miraculis inſignis iacet Aſculi.
B. Conſtantinus ex S. Conſtantino ſocius beati patris Franciſci miraculis claruit.
B. Conradus Offidanus Picens ſanctitate inſignis, qui mortuos quinq; ſuſcitauit, cuiusq; tunica deuotionis cauſa ſeruatur in ſacro Aluernę loco, obijt anno 1306. dum prędicaret apud Inſulam Romanam (quę Baſtia dicitur) propè ciuitatem Aſſiſij: eius corpus ibidem conditum fuit. Verùm dum bellum inter Peruſinos, & Aſſiſinates vigeret, Peruſium tranſlatum eſt, ibiq; in ſacrario eccleſię ſancti Franciſci in arca lignea crebris corruſcans miraculis quieſcit.
B. Damianus Patauinus vir inſignis.
B. Dauid vir vtiq; deuotiſſimns Auguſtæ Vindelicorum ſitus eſt.
B. Demetrius in Thana martyrio clarus.
B. Deodatus Toleti ſepulturam nactus eſt.
B. Dominicus vir egregius iacet in loco ſancti Marini apud Picenos.
B. Donatus Ferrarienſis obijt in conuentu caſtri Florentini apud Hetruſcos.
B. Drodo, cui (vt fertur) Angelus ſeruiuit in Miſſa, obijt Viennæ Allobrogenſium, vulgò Delphinato.
B. Ægidius Aſſiſinas ſocius beati patris Franciſci, qui ſpiritu prophetico clarus multa, ac

ta, ac magna ſui in Deum mutui amoris indicia, & ſigna dedit, obijt Peruſij anno 1272. iacetq; ibidem in eccleſia Minorum.

B. Aegidius de Capocijs vir magnæ ſanctitatis quieſcit Aſſiſij.

B. Aegidius Regienſis obijt Tuderti.

B. Electus prophetico ſpiritu inſignis iacet Aſſiſij.

B. Electus vir ſanctiſſimus Romæ in conuentu Aracœlitano humatus.

B. alius Electus Dienſij tumulatus.

B. quoq; Electus laicus Narbonæ ſepultus.

B. itidem Electus Miſſiæ ſitus eſt.

B. alius Electus iacet Rilonij.

B. alius Electus mortuus, atq; ibidem ſepultus.

B. Electus Kirenſis Guardianus iacet Kirijs.

B. Electus miraculis clarus ibidem quoq; ſitus eſt.

B. Electus iuuenis Bremæ tumulatus.

B. Electus laicus martyrio coronatus.

B. Electus ſpiritu prophetico clarus, qui in ſuo tranſitu lætitiæ, atq; claræ ſanctitatis ſignum dedit, apud Cœnomanos Prouinciæ Turoniæ ſepultus eſt.

B. alter Electus, cui (vt fertur) Chriſtus in columbæ ſpecie apparuit, Meſſanæ miraculis illuſtris ſitus eſt.

B. Erethdus Magdelburgij ſepultus.

B. Erueus miraculis inſignis iacet Toleti.

B. Ferdinandus vir deuotiſſimus.

B. Fidentius paupertatis amantiſſimus dormit Patauij.

B. Franciſcus ab Alexandria à Saracenis martyrio coronatus iacet Amalechij.

B. Franciſcus Dyrrachinus, qui ſeptem annis panem non guſtauit, & ſignis inclytus fuit, iacet Vriæ apud Apulos.

B. Franciſcus nobilis ſacerdos apud Brutios ſepultus eſt.

B. Franciſcus Fabrianenſis miraculis clarus iacet Fabriani in Piceno.

B. Franciſcus de Maleficijs Florentinus obijtglorioſus in inſula Corſicæ.

B. Franciſcus laicus Pauperculus vulgò dictus iacet Venetijs.

B. Franciſcus Picens iacet Arghenghæ martyrio clarus.

B. Gallus lector deuotus, cuius ſanctitas tanta extitit, vt puluis ex eius ſepulchro hauſtus infirmos ſanauerit, iacet Strigonij in Vngaria.

B. Gandulphus, qui viuens plura fecit miracula, iacet in loco Politij apud Siculos.

B. Gentilis Picens, ab infidelibus martyr effectus, ſepultus eſt Venetijs.

B. Gerardus Mutinenſis Prædicator inſignis obijt Mutinæ.

B. Gerardus vir deuotiſſimus Princidauiæ tumulatus eſt.

B. Gerardus à Valentia oppido Padi, ex nobili Cagnolorum familia oriundus, vir quidem idiota, ſed ſanctitate vitæ notiſſimus, obijt Panormi, ibidemq; ſepultus eſt, cuius brachium Piſis apud Minoritas aſſeruatur.

B. Gilbertus vir humillimus Manderburgij humatus eſt.

B. Gundiſaluus Hiſpanus in Ægipto martyr.

B. alter Gundiſaluus Sanchius vir deuotiſſimus Auriæ obijt.

B. Gratianus ex Prouincia Romana, qui multa præclara egit, iacet Auximi.

B. Gratianus B. Ægidij ſocius iacet in loco montis Vlmi in Piceno.

B. Gregorius de Iadera in Bulgaria martyrio clarus.

B. Gualterus Pictauienſis (licet inuitus) Epiſcopus cœcos illuminauit, & multa alia ſigna fecit, quiq; plurimos à quatriduana febre liberat, vitæ ſanctitate, & doctrina claruit, obijt Pictauij in Prouincia Turoniæ.

B. Guido laicus humilitate inſignis Aſſiſij tumulatus eſt.

B. Gulielmus ſibi ſimillimus iacet Viennę.

Beatus Gulielmus Anglicus beati P. Franciſci diſcipulus viuens miraculis claruit, obijtq; Aſſiſij.

B. Alter Gulielmus iacet miraculis clarus in ſancto Africano apud Aquitanos.

B. Guliel-

B. Gulielmus ſtrenuus Minorita Amoniaci obijt, humatuſq; eſt.
B. Gulielmus à Cordella iacet in loco Tuſcanellæ in Hetruria.
B. Gulielmus à Cortimilio Liguriæ miraculis clarus iacet Bononiæ.
B. Gulielmus à Radicophano Prouinciȩ Tuſciȩ, in cuius capitis vertice viſus eſt ignis accenſus, iacet in ſacro Aluernæ loco.
B. Gulielmus Coronatus iacet Tuderti ſanctitate inſignis, qui Ioannem à Muro Cardinalem à morbo ſuis precibus liberauit, & duos mortuos ſuſcitauit.
B. Guido Volſinenſis ſitus eſt in loco Columbarij apud Hetruſcos.
B. Guido ſocius B. P. Franciſci iacet Cortonæ in cathedrali eccleſia.
B. Guido Senenſis miraculis clarus.
B. Guido prophetico ſpiritu illuſtris, atq; oratione inſignis iacet Vitonij in Vmbria.
B. Guido de Spathis, qui clauum in paſſionis Chriſti memoriam gerebat, iacet Bononiæ in eccleſia ſancti Franciſci.
B. Haſſus Tarraconis ſepultus.
B. Henricus Rex Cypri.
B. Henricus Teutonicus vir perfectiſſimus Carauillæ ſitus eſt.
B. Henricus Africanus apud Brabantos ſepulturam eſt aſſequutus.
B. Hermannus iacet Fulginij, qui viuens, & mortuus miraculis claruit.
B. Hermannus de Gerſtaghen Germanus obijt miraculis clarus in Muluſen.
B. Hoggerius Saxo Ardenagi tumulatus eſt.
B. Hudo vita, & miraculis inſignis iacet Nuſſariæ.
B. Hugo vita ſublimis, & doctrina illuſtris Maſſiliæ quieſcit.
B. Humilis vir deuotiſſimus Bruforcij ſitus eſt.
B. Humilis Peruſinus obijt Florentiæ.
B. Iacobus à Bario Apulorum obijt in loco Puppij, in Cluſentino Tuſciæ.
B. Iacobus à ſancto Nicolao miraculis clarus iacet Compluti.
B. Iacobus Aſſiſinas iacet in loco Fogiæ apud Apulos.
B. Iacobus Vngarellius vir doctiſſimus Forliuij tumulatus.
B. Iacobus ex Falerono Picens obijt Muliani in Piceno multis miraculis clarus.
B. Iacobus Prouinciæ Saxoniæ Cuſtos Manderburgij ſepultus.
Beatus Iacobus Picens (vulgò della Marcha) ſitus eſt Neapoli apud ſanctam Mariam de Noua.
B. Iacobus Tudertinus Tuderti quoq; quieſcit.
B. Iacobus Patauinus in Tanna Saracenorum vrbe pro Chriſto occiſus eſt.
B. Iacobus Syriæ Cuſtos martyrio clarus.
B. Iacobus paupertatis zelantiſſimus in eccleſia ſanctȩ Mariæ de Angelis propè Aſſiſium ſepultus.
Beatus Iacobus laicus poſt obitum miraculis clarus iacet Tifernij in eccleſia ſancti Franciſci.
B. Iacoponus Tudertinus vir mirandæ ſanctitatis quieſcit in eccleſia ſanctæ Claræ propè Tudertum.
B. Ioannes ab Aluerna ſanctitate clarus.
Beatus alter Ioannes obijt Cæſarauguſtæ, apud Tarraconenſem Hiſpaniam martyrio coronatus.
B. Ioannes à ſancto Conſtantino in eccleſia ſanctæ Mariæ de Angelis propè Aſſiſium humatus.
B. Ioannes ab Auellino ciuitate Terræ laboris, qui mortuus miraculis claruit, iacet in loco ſanctæ Illuminatæ in agro Tudertino.
B. Ioannes Vngariæ Miniſter Villæ Francæ apud Vngaros ſitus.
B. Ioannes Bartholi iacet Arimini glorioſus.
Beatus Ioannes à Neapoli Diaconus à Rege Gazȩ, pro Chriſti fide, martyrio coronatus eſt.
B. Ioannes à Bucca Panormi requieſcit.
B. Ioannes Aſtur vir deuotiſſimus Aſturicæ, quæ Aſturum ciuitas eſt, ſepultus eſt.

Beatus

B. Ioannes à Capiſtrano ex Brutiorum opido non longè ab Aquila, Chriſtianæ Religionis Prędicator inſignis,& accerrimus vitiorũ oppugnator in Stiria,& Charinthia miraculis claruit. Accolæ eius veſtimenti fimbriam,dum viueret,contingere affectabant, & hodie ab Vngaris maximè colitur ob ſtupenda miracula, quæ Deus opt. max. anno Dominicæ incarnationis 1450. apud Belgradum,in die beatæ Mariæ Magdalenæ,dimicantibus Chriſtianis contra infideles,operari ob eius merita dignatus eſt.

Beatus Ioannes Cuſtos Carauillæ ſepultus eſt.

Beatus Ioannes Etheus Hiſpanus Infantis Aragoniæ Confeſſor, vnà cum Gundiſaluo ſocio,apud Cayrum glorioſè martyrium compleuit.

Beatus Ioannes Piernius apud Brabantos tumulatus.

Beatus Ioannes Firmanus Picens, vir ſanctitate vitæ mirabilis, iacet in ſacro Aluernæ loco.

Beatus Ioannes vir ſanctiſſimus Vrimbuthij ſepultus.

Beatus Ioannes de Laudibus in ſancto Geminiano in Hetruria,qui viuens beati patris Franciſci laterale vulnus tangere meruit, Bitonij in Vmbria glorioſè quieſcit.

Beatus Ioannes vir deuotiſſimus Oſemij ſitus eſt.

Beatus Ioannes Neapolitanus martyrij agonem in Syria conſummauit.

Beatus Ioannes à Garfordio vir manſuetiſſimus in Prouincia Daciæ requieſcit.

Beatus Ioannes Parẽs Florentinus,primus Franciſcani Ordinis Generalis poſt beatũ patrem Franciſcum, vir non minus eruditus,quàm ſanctus,qui inſtituit nullum fratrẽ appellandum Magiſtrum,quiq; nudis pedibus religionis cauſa Ordinem viſitauit, atq; corpus Dominicum in argentea pixide reponendum iuſſit. qui tandem à Gregorio IX. Pont.max. cui apprimè notus erat,Romam miſſus,vt Romanos ad S.R.E. obedientiam reduceret, prædictione Tiberinæ inundationis eos ad præfatam obedientiam præſtandam adegit.

Beatus Ioannes à Barfordio in Prouincia Daciæ miraculis inſignis ſitus eſt.

Beatus Ioannes Parmenſis Generalis Miniſter,ſcientia & religione clarus,iacet Camerini,in eccleſia ſancti Franciſci.

Beatus Ioannes à Gautfordio,apud Hibernos ſepultus eſt.

Beatus Ioannes Pecham Anglicus, atq; Cantuarienſis Archiepiſcopus, obijt Cantuariæ in Anglia miraculis inſignis.

Beatus Ioannes à Vafordio apud Hibernos ſepulturam aſſequutus eſt.

Beatus Ioannes de Penna ſancti Ioannis in Piceno iacet ibidem.

Beatus Ioannes Armeniæ Rex ſanctiſſimè obijt.

B. Ioannes Simplex, quem viuentem beatus pater Franciſcus ſanctum nuncupauit.

Beatus Ioannes Hortulanus vir humillimus.

Beatus Ioannes ex ciuitate Stenical apud Germanos ſuperiores, primo canonicus in eccleſia cathedrali Moguntina, deinde Spiritus ſancti zelo accenſus, poſt habitis mundi huius illecebris, Minorum habitum induit, in quo ſanctè vixit, & mortuus miracula fecit: Obijt Spiræ, anno Domini. 1245.

Beatus Ioannes de Rupella vir paupertatis zelantiſſimus.

Beatus Ioannes ſanctitate,& miraculis præclarus obijt Syracuſis in Sicilia.

Beatus Ioannes Tentalben in loco ſanctæ Illuminatæ in agro Tudertino cœcum illuminauit.

Beatus Ioannes Valeis,vel Galenſis, Arbor vitæ nuncupatus, in fine huius humanæ vitæ conſtitutus, cum diù ſine loquela permanſiſſet,cœpit lætus dicere,ad Patriam pergo,& ita abdormiuit in Domino.

Beatus Ioannes ex Vallibus,quem Deus crebris illuſtrauit miraculis, obijt in loco Piſtiæ in valle Spoletana.

Beatus Iordanus laicus atq; humillimus iacet Vectorinij.

Beatus Iordanus Italus atq; deuotiſſimus requieſcit Manderburgij.

Beatus Ioſeph vir mitiſſimus iacet Florentiæ.

Beatus Iulianus Teutonicus vir miræ ſanctitatis obijt Pariſijs miraculis clarus. Hic vitam beati patris Franciſci,& beati Antonij,quò ad cantum,& quò ad antiphonas,verſus &

ſus,& reſponſoria,vna vel altera antiphona demptis,cùm eſſet in Regis Francorum aula Magiſter cantus,eleganter compoſuit.

Beatus Iuniperus ſocius beati patris Franciſci obijt Romæ in conuentu Aracœli.

Beatus Landus Tarentinus Apuliæ Miniſter ſignis claruit Andriæ in Apulia.

Beatus Leo Mediolanenſis Archiepiſcopus ſtrenuæ ſanctitatis vir iacet Lignani in Ducatu Mediolanenſi.

Beatus Leo beati patris Franciſci Confeſſor,& Scriba,qui fuit in ſacro Aluernæ monte,dum beatus pater ſacra ſtigmata ſuſciperet,Aſſiſij conditus eſt.Huic benedixit beatus pater Franciſcus his verbis:Benedicat tibi Dominus,& cuſtodiat te, oſtendat faciem ſuã tibi,& miſereatur tui,conuertat vultum ſuum ad te, & det tibi pacem,Dominus benedicat fratrem Leonem. Hæc verba habentur in ſacro conuentu Aſſiſinate manu beati patris ſcripta,vnà cum laude,cuius principium eſt: Tu es ſanctus.

Beatus Leonardus Fulginas obijt Priuerni.

Beatus Lupus vir ſanctiſſimus Burgis apud Minores ſepultus eſt.

Beatus Lucolphus ſumma honeſtate prӕditus iacet Manderburgij.

Beatus Lucidus venerandæ ſenectutis vir in Piceno tumulatus.

B. Lucas diui patris Antonij Patauini ſocius,atq; vir doctiſſimus Patauij quieſcit.

Beatus Marcus laicus vir humillimus Corneclanij tumulatus.

Beatus Marcus Fantuccius Bononienſis Placentiæ ſepultus.

Beatus Marcuatus miræ perfectionis religioſus iacet Vranslauiæ.

Beatus Martinus Narnienſis ſumma prudentia præditus.

Beatus Martinus Ruizius incredibili religione inſignis quieſcit Toleti.

Beatus Maſſæus, qui viuens miracula fecit, obijt in loco Murri in Piceno.

Beatus Maſſæus Marinianus Aſſiſij ſepultus.

Beatus Matthæus Fauentinus Bononiæ in eccleſia ſancti Franciſci conditus eſt ſignis illuſtris.

Beatus alter Matthæus miraculis inſignis iacet Fulginei.

Beatus Matthæus ſanctitate præclarus ex monte Rubbiano agri Piceni iacet ibidem.

B. itidem Matthæus mira ſanctitate plenus in Nigroponte tumulatus eſt.

B.Etiam Matthæus Baſchius Picens,Venetijs in conuentu ſancti Franciſci de Vinea ſepultus,claret miraculis.

B.etiam Matthæus ſignis perſpicuus quieſcit Narniæ.

B. Michaël à Carcano vir prudentiſſimus.

B. Michaël Albanenſis ſanctitate ſtrenuus Cheroneſij humatus.

B. Michael,qui aquam in vinum mutauit, iacet Viennæ apud Allobroges.

B. Maximus vir ſanctiſſimus Occaniæ occubuit.

B. Monaldus Arghengæ martyrio coronatus vitam terminauit.

B. Monaldus, qui prædicante beato Antonio de titulo Crucis, vidit beatum Franciſcum ad oſtium capituli, iacet in loco Arelatenſi.

B. alter Monaldus virtutibus clarus ex agro Piceno quieſcit Iuſtinopoli.

B. Moricus Paruulus ac ſocius beati patris Franciſci, qui languore graui laborans in xenodochio Parenteſi propè Aſſiſium,primò Cruciferorum Ordinem profeſſus,deinde ſola tunica contentus pauperem vitam duxit,obijt in Vrbe veteri, inibiq; iacet.

B. Nicolaus, cognomento Pater noſter (nam à quolibet vnum Pater noſter petere ſolitus erat)ſignis clarus obijt Meuaniæ in Vmbria.

B. Nicolaus laicus vir humillimus quieſcit Peruſij.

B. Nicolaus à Bononia vir vtiq; manſuetiſſimus obdormit ibidem.

B. alter Nicolaus miraculis inſignis iacet Miſliæ.

B. Nicolaus Aſſiſinas cuius vitæ ſanctitatem eius miracula teſtantur.

B. Odoricus Forlicienſis vir ſanctus, atq; deuotus, qui Aſiam, & Indiam zelo fidei euangelizando peragrauit, in conuentu Vtinenſi fœliciter obdormiuit in Domino:quique in Patriarchatu Aquileienſi inter ſanctos relatus eſt, & ſanctorum quatuor martyrum corpora, de ciuitate Heroues ad ſuperiorem Indiam in ciuitatem Carram,non ſine ingenti miraculo per mare tranſtulit.

B. Oliuerius Maillardi religione, atq; ſanctitate inſigis.

B. Otho miraculis clarus Polæ ſepultus.

Beatus Otho in ciuitate Alberſtader virtutibus inſignis ſitus eſt.

B. Pacificus Picens primò Poeta ſui æui celebris, Rex verſuum appellatus, atq; à Friderico Imperatore laurea donatus, primus Franciæ Miniſter, virtutibus atq; ſanctitate plenus obdormiuit in Domino.

Beatus Paſchaſius, ſiue Paſchalis Hiſpanus, martyr apud Tartaros in ciuitate Amalech, occubuit.

B. Paulus Picens religione illuſtris ſanctiſſimè quieuit.

B. Paulus, qui viuens miracula fecit, iacet Arquatæ Diœceſis Nurſinæ.

B. Pax Theatinus iacet Caſliæ in Vmbria.

B. Pelegrinus à Falerono Bononiæ ſtudens, prædicante beato patre Franciſco, conuerſus ad Religionem ibi ſanctè vixit, & glorioſus obijt.

B. Petrus Cathaneus Aſſiſinas B. P. Franciſci diſcipulus, atq; ſocius, qui, relicto ſęculari canonicatu, atq; patrimonio pauperibus diſtributo, Minoribus adiungi voluit, ſanctiſſimamq; vitam duxit, atq; Aſſiſij moriens, in conuentu ſanctæ Mariæ de Portiuncula ſepultus eſt.

B. Petrus à Galliendo obijt Tuderti clarus.

B. Petrus à Regalada Hiſpanus mirę ſanctitatis vir, atq; Regularis Obſeruantię apud Hiſpanos author, virtutibus inſignis ſanctiſſimè quieuit.

B. Petrus Villacretius ſumma religione præditus, atq; præcedentis Magiſter ſanctiſſimè quoq; quieuit.

B. Petrus Podianus vir ex omni parte perfectus.

B. Petrus à monte Vlmi, qui multos ab infirmitatibus curauit, iacet Tuderti.

B. Petrus à Sylua Hiſpanus vir modeſtiſſimus fœliciſſimè vitam terminauit.

B. Petrus à Monticulo iacet in loco Siroli in Piceno.

B. Petrus à Sanctojo Euangelicæ paupertatis zelantiſſimus, miraculiſq; illuſtris obdormiuit in Domino.

Beatus Petrus martyr, hæreticæ prauitatis Inquiſitor ab hæreticis occiſus, Valentiæ ſepultus eſt.

B. alter Petrus miraculis celebris iacet Trani.

B. Petrus miræ perfectionis, & ſanctitatis obijt in Nigroponte.

B. Petrus Calaber vir modeſtiſſimus apud ſuos Calabros ſarcina carnis ſolutus eſt.

B. Petrus à Podio Agni Piceni, qui multa fecit miracula, iacet Interamnę non longè ab Aſculo.

Beatus Petrus vir vtiq; omnibus ſuis numeris abſolutus apud Brabantos obdormiuit in Domino.

B. Petrus Senenſis in Tanna Saracenorum vrbe martyrio coronatus.

B. Petrus Nicolaus Factor Valentinus ante, & poſt obitam mortem miraculis clarus, migrauit è vita anno 1583. ſepultuſq; fuit Valentiæ in monaſterio S. Marię à Ieſu.

B. Philippus longus beati patris Franciſci ſocius ſanctiſſimè quieuit.

B. Philippus de Aquerijs Aquenſis magnis & crebris miraculis claret Neapoli in eccleſia ſanctæ Claræ.

Beatus Philippus laicus, qui multa fecit ſigna, quieſcit clarus in monte Ilcino Prouinciæ Tuſciæ.

B. Pontius Carbonellus, ſancti Ludouici præceptor, iacet glorioſus Barcinonis.

B: Produs vir humilis, atq; modeſtus glorioſus occubuit.

B. Raymundus ex Prouincia occubuit Amalech Tartarorum martyrio coronatus.

B. Raymundus, ab hæreticis ob Chriſti fidem occiſus, iacet Toloſæ.

B. Rainerius laicus miraculis clarus, & miræ deuotionis vir, qui infirmos plurimos ſuis precibus curauit, iacet in Burgo ſancti Sepulchri.

B. Raynaldus Reatinus quieſcit in Compatrio.

B. Raphael Teutonicus Mirandulæ tumulatus.

B. Rizerius à Mutina. B. P. Franciſci ſocius, & miraculis ornatus.

Beatus

B. Rigaldus vir vtiq; admirabilis Aureliaci humatus.

B. Richardus, qui multos ægrotos ſanauit, iacet Calataieroni in Sicilia.

B. Rodulphus vir deuotus quieſcit in loco ſancti Odomari apud Belgas.

B. Relandinus à Florentia miraculis illuſtris ante & poſt mortem.

B. Rogerius, quem Gregorius IX. verè ſanctum appellauit, & eius memoriam apud Tudertum celebrari præcepit, iacet Tuderti.

B. Ruffinus Sipij Aſſiſinas beatæ Claræ conſanguineus, orationis & contemplationis prerogatiua ſublimis.

B. Saluator laicus Cathalanus miraculis clarus.

B. Sanctus ſanctitate vtiq; inſignis obdormiuit Villæ Franchæ.

B. Sabbatinus, ſocius B. P. Franciſci ſanctiſſimus, requieſcit Romæ in conuentu Aracœlitano.

B. Sanctus pœnitentiæ amantiſſimus Scotaneti ſitus eſt.

B. Segrianus qui viuens, & mortuus miracula fecit.

B. Senſus laicus vir humillimus Peruſij tumulatus.

B. Seuerinus maxima modeſtia præditus.

B. Siluester Aſſiſinas ſocius B.P. Franciſci, vir ſimplex, & miræ perfectionis, iacet Aſſiſij in eccleſia beati patris.

B. Simon Armenius, qui miracula viuens, & mortuus fecit iacet Meſſanę.

B. Simon à Campo Regali virtutibus illuſtris Ternij tumulatus.

B. Simon Aſſiſinas, cuius vita fuit ſpeculum ſanctitatis, & virtutis.

Beatus Simon ex Collazono iacet Spoleti, qui multa ſigna oſtendit, & maxima ſanctitate claruit.

B. Simon vir vtiq; doctiſſimus iacet Manderburgij.

B. Simon à Torſiano obdormit Ameriæ miraculis clarus.

B. Simon Turoniæ Miniſter, in cuius ore ſpiritus ſanctus in columbæ ſpecie viſus eſt, requieſcit Pictauij apud Turones.

Beatus Sigiſmundus, ſanctitate, & miraculis inſignis, obijt in ſylua Melphitana apud Apulos.

B. Soldanerius, qui moribus atq; doctrina fulſit, Viterbij ſitus eſt.

B. Staniſlaus, altæ contemplationis, & ſanctitatis vir, in Domino quieuit.

B. Stephanus Aquitanus, hæreticæ prauitati inquiſitor, Toloſæ ab hæreticis occiſus, corona martyrij meruit ſublimari.

Beatus Stephanus Vngarus, in ciuitate Sarraim Tartarorum martyrio affectus, in cœlum euolauit.

B. Tartericus, vir ex omni parte perfectus, Auguſtę Vindelicorum ſepulturam adeptus eſt.

B. Theobaldus Aſſiſinas iacet in ciuitate Hortenſi.

B. alter Theobaldus glorioſus iacet Spoleti.

B. Theodoricus humilitate inſignis Aldenardi apud Belgas ſepultus eſt.

B. Theodoricus Saxo, prudentia ſingulari præditus, Miſniæ tumulatus.

B. Thomas miræ ſanctitatis vir iacet Eugubij.

B. Thomas Fulginas martyrij palmam Bidinij apud Bulgaros aſſequutus eſt.

B. Thomas Hibernicus, qui religionis cauſa pollicem ſibi amputauit, ne ad celebrandum cogneretur, miraculis claret Aquilæ.

B. Thomas Tolentinas in Tanna Saracenorum ciuitate martyrio laureatus eſt.

B. Tobias, prophetico ſpiritu plenus, iacet Procenij in Prouincia Romana.

B. Valentinus Narnienſis multis clarus miraculis.

B. Venantius laicus vir ſanctiſſimus Pariſijs humatus.

B. Ventura, paupertatis amator, atq; charitate plenus, iacet Peruſij.

B. Vincentius laicus, ſumma humilitate pręditus, in eccleſia ſancti Iuliani prope Aquilam ſepultus eſt.

B. Voiſlaus in Pruſſia, martyrij palmam conſequutus, migrauit ad aſtra.

Secundi, atq; Tertij Ordinis ſancti Patris Franciſci beatæ.

B. AGNES ab Aſſiſio beatæ Claræ ſoror vitæ ſanctitate illuſtris.
B. Agnes Bohema Orechij Bohemiæ Regis filia, Friderico ſecundo Germanorum Imperatori nupta, iacet apud Pragam miraculis clara.
B. Blancha Philippi Pulchri Francorum Regis primogenita.
B. Catharina Bononienſis, cuius corpus incorruptum perſeuerat, in eccleſia corporis Chriſti Bononiæ.
B. Clara ex Monte Falchio, ſignis illuſtris, iacet ibidem.
B. Clara à Viterbio virgo prudentiſſima.
B. Clara Mantuana honeſtiſſima.
B. Coleta Rodulphi Imperatoris filia.
B. Conſtantia Friderici Imperatoris neptis, atq; Petri Aragonum Regis vxor.
B. Eliſabetha Oſorio ſumma honeſtate prędita.
B. Eleonora Quinnionia tum ſanguine, tum quoq; virtutibus clara.
B. Franciſca à Contreras præcedenti per omnia ſimillima
B. Helena Paduana iacet Patauij miraculis ornata.
B. Hortulana Aſſiſinas beatarum Claræ, atq; Agnetis ſororum mater pientiſſima, vitæq; ſanctitate celebris.
B. Humiliana nobilis Florentina ex Circulorum familia ſignis illuſtris.
B. Ioanna Rodriguez profundiſſima humilitate inſignis.
B. Ioanna à Cruce maxima in Deum pietate honeſtata.
B. Maria à Toleto natalibus, atq; virtutibus illuſtriſſima.
B. Maria à Mendoza eiſdem dotibus exornata.
B. Marianna profundiſſima humilitate dotata.
B. Magdalena à ſancto Antonio virgo deuotiſſima.
B. Margarita à Cortonio magnis, illuſtribusq; miraculis celeberrima.
B. Melchiades virtutibus clariſſima.
B. Michelina Piſaurenſis, quę multis adhuc Piſauri fulget miraculis.
B. Philippa à Sotto maior mira modeſtia, atq; humilitate exornata.
B. Roſa Viterbienſis, quæ Viterbij iacet, coruſcatq; miraculis.
B. Salomè Poloniæ Regis filia, atq; deuotiſſima.
B. Sanchia Ruperti Neapolitanorum Regis vxor, poſt obitum ſanctę Claræ habitum induit, et vitæ ſanctitate profecit.
B. Vrſula à Conceptione ſui ſtatus zelantiſſima.
B. Ziugua B. Eliſabethæ ſoror germana, quæ viuens, & mortua miraculis claruit.
B. Angela à Fulgineo contemplationi deditiſſima, quę per duodecim continuos annos nihil cibi admiſit, ſed ſacra tantum Euchariſtia contenta fuit.
B. Apollonia Bononienſis, in pauperes omnino benefica, atq; pia miraculis inſignis, iacet Bononiæ in conuentu ſanctiſſimæ Annunciationis.
Beata Blancha Franciæ Regina, atque ſancti Ludouici Francorum Regis mater, miraculis celebris.
B. Eliſabetha Romanorum Imperatrix, Caroli eius nominis IIII. Francorum Regis, & Germanorum Imperatoris vxor, miraculis copioſa.
B. Beatrix à Ruſconibus Mediolanenſis miraculis copioſa iacet in eccleſia ſancti Angeli, Mediolani.
B. Bona Mulier à Podio Bonitio B. Lucheſij vxor virtutibus inſignis.
B. Mea Senenſis virtutibus illuſtris.
B. Paſqualina à Fulgineo miraculis celebris.

Beati ex tertio B. P. Franciſci Ordine.

B. ALEXANDER à Peruſio inſigni pietate præditus
B. Bonitius Volaterranus miraculis clarus.

B. Bartho-

B. Bartholus à ſancto Geminiano vir ſanctiſſimus.

B. Carolus à monte Feltrio virtutibus inſignis.

B. Gualterus Epiſcopus Taruiſinus miraculis celebris.

B. Iacobus à Laude Pompeia ſacerdos miraculis corruſcauit.

B. Ioannes Vrbinas vir integerrimus, atq; virtutibus illuſtris.

B. Ioannes Rauennas plura miracula edidit.

B. Lucheſius à Podiobonitio Hetruſcus miraculis copioſus, cuius corpus in Minoritico conuentu montis Imperialis prope Podium bonitium ſepultum eſt.

B. Lucius primus inter pœnitentes Tertiarios miraculis clarus.

Beatus Landonus à monte Feltrio in maxima veneratione, ob virtutes quas operabatur, habitus.

B. Nicoluccius Senenſis vir integerrimus, atq; miraculis corruſcans.

B. Petrus Romanus, ſub Soldano ob Chriſti fidem, martyrio coronatus.

B. Petrus Petinarius Senenſis vitæ ſanctitate illuſtris.

B. Petrus à Colle præcedenti per omnia ſimilis.

B. Robertus Ariminenſium Dominus natalibus, atq; miraculis illuſtris.

B. Richardus Foſſambrunenſis Epiſcopus, virq; ſanctiſſimus.

B. Thomaſinus vir ſtrenuæ ſanctitatis, qui dum oraret in die omnium ſanctorum, ab ortu ſolis vſq; ad eius occaſum, factus eſt in extaſi.

B. Torellus Puppianus vir omnibus ſuis numeris abſolutus.

Sacri Ordinis Minorum martyres, diuerſis in partibus hoc noſtro æuo, ob Chriſti fidem paſſi, & primò quidem in Prouincia Franciæ.

B. PATER Dionyſius Pontanus ſeptuagenarius in Prouincia Franciæ, anno 1563. vtroq; oculo ab hęreticis orbatus, ac plurimis tormentis afflictus, obdormiuit in Domino.

B. pater Nicolaus à Lotharingia ibidem, dum verbum Dei populo proponeret, lingua è ceruice extracta, in confeſſione veræ fidei ſpiritum emiſit.

B. pater Ludouicus Grippius ibidem, manuali tormento in ore ab hęretico diploſo, martyr occubuit.

Beatus pater Petrus Pichet ibidem, eadem hęreticorum rabie graſſante, martyrij palmam obtinuit.

Beatus pater Petrus Hoës Prædicator, hæreticorum gladijs trucidatus, martyrium conſummauit.

B. pater Ioannes Benedictus ibidem, in forum adductus, ſublimiq; trabi ſuſpenſus, in gyrum circum Crucem illudentibus hæreticis, ſpiritumglorioſè emiſit.

In Prouincia Franciæ Pariſinæ.

B. PATER Nicolaus Trieti in conuentu pietatis, tormenti ictu, martyrium illuſtre ſubijt.

Beatus pater Ioannes Liot ſacerdos, & octogenarius ſub ijſdem martyrij agonem conſummauit.

B. pater Oliuerius Iulianus ferè ſeptuagenarius eadem in Prouincia, in Romanæ Eccleſiæ confeſſione, varijs excruciatus tormentis, martyrij curſum abſoluit.

B. pater Ioannes Bruſo ab hæreticis manuali tormento occiſus.

B. pater Dominicus Godar in conuentu Sagienſi, in quo & præcedens, martyrij palmam obtinuit.

B. ſoror Ioanna parua in conuentu Maritaniæ eiuſdem Prouincię, plumbeis ſpherulis occiſa, migrauit ad ſponſum.

In Prouincia Turoniæ Pictauienſis.

B. PATER Petrus Odius in conuentu Radulphiorum Prouinciæ Turoniæ Pictauienſis, ſub impijſſimis hæreticis, animam Creatori reddidit.

B. pater Iulianus Gileer in conuentu Roſarum eiuſdem Prouinciæ ab ijſdem, ob fidei conſtantiam, crudeliſſimè necatus eſt.

B. pater Ioannes Giuidrius ſacerdos inclytus eadem morte occubuit.

B. pater Rodulphus Giamet ſacerdos in conuentu Magdunenſi, ob eandem cauſam, ab hæreticis martyrio coronatus eſt.

B. pater Ioannes à Luſia ſenio confectus, in conuentu Pulgerij eiuſdem Prouinciæ ab hæreticis iugulatus, ad cœleſtia Regna migrauit.

In Prouincia Turonia.

B. PATER Petrus Coſetus ab hæreticis captus, paloq; alligatus, tormentorum ictibus ad martyrij palmam peruenit.

B. Pater Gulielmus Cunctiuius in cœnobio Salmutij martyr euaſit.

In Prouincia ſancti Bonauenturæ.

B. PATER Iacobus Garæ conuentus ſancti Bonauenturæ Lugdunenſis Guardianus, per tres menſes pane tantùm & aqua ſuſtentatus, vltimò brachijs confractis, præceps in Rodanum fluuium deijcitur.

B. pater Paulus Vaſcellator omnem hæreticorum crudelitatem expertus, tormento in eius os exploſo, ęternam requiem conſequutus eſt.

Alij duo beati patres naribus, labijs, atq; auribus abſciſſis, erutiſq; oculis, ac multis tormentorum ictibus laniati glorioriofo martyrio coronati ſunt.

Quædam eiuſdem Prouinciæ monacha, cùm in hæreticorum manus incidiſſet, multis gladijs, ac tormentis, adeò fuit expauefacta, vt ex omnibus eius corporis partibus ſanguis effluxerit, ac ſic glorioſa ad ſponſum peruenerit.

In Prouincia Aquitaniæ Reformatorum.

B. PATER Guardianus conuentus Vauri ab impiſſimis hæreticis pro Chriſto occiſus.

B. Gerardus Molmerius ſimul cum decem alijs patribus, ac fratribus, per hæreticorum manus, glorioſè ſatis interiêre.

Diuerſis alijs in Franciæ partibus.

B. PATER Andreas Montanus quinquaginta quinq; annos natus, in Baioſenſis Prouincia ob Chriſti fidem, ab hæreticis occiſus eſt.

B. Frater Petrus 25. annorum, ab hæreticis plumbeis glandibus ictus, martyrio ibidem coronatus fuit.

B. pater Andreas Guez ex conuentu Bernacenſi ab hæreticis tractus, gladioq; ſauciatus, nec non & à ferociſſimo equo per loca deuia, carduiſq; plœna ad duo milliaria raptatus, animam cœlo reddidit.

B. pater Gulielmus Souchier, in conuentu Gallonienſi ab hæreticis, dum ipſorum impietatem conſtanter incuſaret, gladijs confoditur.

B. pater Petrus Goſet venerandæ ſenectutis vir, anno Domini. 1563. ab hæreticis in Giriaco ex arce ſuſpenditur.

B. pater Gulielmus Montanus ibidem, laqueo ad ijſdem hæreticis iniecto, vitam glorioſè finiuit.

B. pater Iulianus à Maigneu ab ijſdem eodem in loco vita priuatus.

B. pater Ioannes Bunius ab ipſiſmet hæreticis crudeliſſimè pro Chriſti cõfeſſione martyrio ibidem, anno Domini. 1563. coronatus eſt.

B. pater Ioannes à Mer diaconus, manibus, maxillis, naribuſq; ad hæreticis ſibi præciſis, ac in rapidum flumen proiectus, ibidem tormentorum glandibus confoſſus, Chriſti martyr euaſit.

B. pater

B.pater Gentianus Cordier in conuentu Belliaco, anno 1562. hæreticorum gladijs transfigitur.

B. pater Aegidius Cottereau ab ijſdem in flumen mergitur.

B. pater Gulielmus Bourgugne ſub ijſdem manibus vitam terminauit.

B. pater Gratianus Moyſant eodem mortis genere è viuis ſublatus eſt.

B. pater Clemens Galloys, varijs tormentis eodem tempore ab hæreticis exagitatus, huic ſæculo vale dixit.

B. pater Franciſcus Durdaniæ, anno Domini 1564. in conuentu ſancti Martini Telliaci, cum eſſet eius loci Guardianus, ab hæreticis truculentiſſimè occiſus.

B. pater Ioannes Tixier eiuſdem quoq; conuentus Guardianus, poſt elapſum quinquennium, ab ijſdem ibidem opprimitur.

B.pater Franciſcus Butault, plumbeis globulis in eum ab hæreticis vi tormentorum proiectis, martyrij palmam adeptus eſt.

B. pater Ioannes Hiroleau, in Angoulemenſium oppido, cùm eſſet illius conuentus Lector, præciſis ab hæreticis virilibus, vitam æternam aſſequutus eſt.

B. pater Ioannes Aprilis octogenarius, bipenne ibidem in capite ab ijſdem percuſſus, animam exhalauit.

B. pater Michaël Grillet eiuſdem loci Guardianus, apud Dominicanos ex arbore ab hæreticis ſuſpenſus, aſtra petijt.

B. pater Petrus Boonneau ibidem quoque, ex alia arbore ab ijſdem ſuſpenſus, vitam glorioſè terminauit.

B. pater Gulielmus Benac Buricenſis Guardianus apud Aquitanos, in vmbilico hęretico gladio transfixus, ad aſtra euolauit.

B. pater Bernardinus à Molmerio conuentus ſancti Antonij in Aquitania Guardianus, capite ad humeros vſque per hæreticos ſciſſo, martyrij palmam promeruit.

B. pater Ioannes Tougne ex conuentu Mirabello, anno 1568. innumeris vulneribus pro orthodoxa fide ad hæreticis occiſus eſt.

B. pater Nicolaus Clementeau ibidem, ab hæreticis extra ciuitatis mœnia factus, atq; ex arbore ſuſpenſus, ab ijſdem ferreis globulis tranſuerberatur.

B. pater Ioannes Beouoiſin, ſiue Bellouacenſis monialium Confeſſarius, ab hæreticis occiſus, atq; in flumen Ligerim proiectus eſt.

B.pater Ludouicus omnino decrepitus ab impijſſimo quodam Stephano Martini hęretico in Bononienſi Diœceſi occiſus.

B.pater Balthaſar in conuentu Nemetenſi apud montem Peſſulanum ab hæreticis in puteũ iacitur, indeq; extractus, ab ijsdem ad animę vſq; efflationem excarnificatus eſt.

B. pater Ioannes Couſetus præcedentis conſobrinus pugionis ictu pectore tranſfoſſus eſt.

B. quidam frater laicus eodem prorſus in loco, ab ijſdem hæreticis iteratis gladij ictibus percuſſus, animam cœlo reddidit.

B. pater Bernardinus à Turga in conuentu S. Macharij apud Aquitanos anno 1565. ſub eorundem manibus martyrij palmam aſſequutus eſt.

B.pater Bernardinus de Alencho idem mortis genus ſubijt.

B. pater Bernardus Geneſius laicus profeſſus, in confeſſione catholica perſeuerans, poſt multa tormenta in Garumnam flumen ab hęreticis demerſus, vitam beatã poſſidet.

In Prouincia Germaniæ inferioris apud Belgas.

B. PATER Cornelius Diſtemienſis monialium Confeſſarius &
B. pater Ioannes à Nardis ſacerdos, &
B. pater Ludouicus Votes inſignis Prædicator, &
B. frater Adrianus Gandenſis laicus profeſſus, &
B. frater Engelbertus Terburchenſis quoq; laicus, &
B. pater Daniel Aredon Alchmarienſis Guardianus, ſub impijſſimo Principe Auriaco, pro conſtanti Ieſu Chriſti confeſſione 23. Iunij anno Domini 1572. in oppido Encuſiæ iugulati ſunt.

B. pater

B. pater Nicolaus Pichius Gorcomienſis Guardianus, &
B. pater Hieronymus Vuertenſis eius Vicarius, &
B. pater Guilaldus Danus ſacerdos, & octogenarius, &
B. pater Nicaſius Heſius vir vtiq; doctiſſimus, &
B. pater Theodoricus Eindemus ſacerdos, &
B. pater Antonius Hormaër prædicator, &
B. pater Godefridus Meruel quoque prædicator, &
B. pater Franciſcus Bruxellenſis itidem concionator, &
B. frater Petrus ab Aſcha laicus profeſſus, &
B. frater Cornelius Tertiarius ſiue familiaris, Gorcomij ab hęreticis capti, atq; Brilã deducti, 7. Iulij eiuſdem anni 1572. pro fide catholica, ſub præfato Principe Auriaco, martyres euaſerunt.

B. pater Gulielmus à Gouda in ciuitate montis ſanctæ Gertrudis 4. ſeptembris, anno 1572. pro Chriſti nomine, martyr efficitur.

B. frater Ioannes ex Amſtelrodamo oriundus, atq; diaconus, dum ad ſuum Dieſtenſe collegium reuertitur, in itinere, anno Domini 1579. martyr occubuit.

B. pater Ioannes Puteanus Louanium relinquens, vt Thenas ſe conferret, anno quoque 1579. ab hæreticis in via necatur.

B. pater Ioannes Gray Scotus, ac ſeptuagenarius, in monaſterio Minorum Bruxellenſi, ab hæreticis, anno eodem captus martyr ante Euchariſtiæ ſacramentum euadit.

B. frater Iacobus Scurremans, dum cum obedientiæ merito Ruremundam tenderet, in via per hæreticorum manus martyr obdormiuit in Domino.

In Prouincia Flandriæ apud eoſdem Belgas.

B. PATER cognomento Pius conuentus Minoritici Athenſis Vicarius, dum Atho Gandauũ ad Miniſtrũ properat, in via ab hæreticis martyrio coronatur.

B. pater Gulielmus Holſt, inter medios fines Gandenſium, atq; Brugarum, per hæreticorum manus interijt martyr coronatus.

B. pater Ioannes Pennemans, dum peracta concione in inſula Scluſenſi ad Scluſenſem conuentum reuertitur, ab hæreticis iugulatur.

B. pater Andreas de la Dick Dixmudę ab hęreticis, ob fidei cauſam, morte affectus eſt.

His tamen & plures alij annumerari poſſent, ſi eorum nomina non ignorarentur.

In Anglia.

B. PATER Hugo Richeus Cantuarienſis Guardianus, & P. F. Richardus Riſbeus Richinotenſis Guardianus, ex Henrici eius nominis VIII. Angliæ Regis præcepto, anno Domini 1534. pro Chriſti nomine occiſi ſunt.

B. pater Antonius Brorbeus doctiſſimus, anno Domini 1538. de eiuſdem Regis mandato variè afflictus, atque cingulo quo cingebatur ſtrangulatus, ob defenſionem Chriſtianæ fidei, fuit.

B. pater Thomas Cortus inſignis Prędicator, pro fide catholica, eodem anno occiſus.

B. frater Ioannes Foreſtus, eo quòd Reginæ Anglorum Catharinæ à confeſſionibus fuiſſet, & reliquis confidentius reſtitiſſe Regis Henrici Primatui Eccleſiæ Anglicanę dicebatur, Londini in campo Fabro ad furcas duas duabus catenis ad brachia colligatis attollebatur, ſuppoſitoq; lento ad pedes igne, miſerabili ſpectaculo, ad mortem vſque crudeliſſimè torrebatur. In cuius etiam maiorem contumeliam, imaginem quandam, ſiue ſtatuam ligneam ex Vualia allatam, eò quòd nimio populi concurſu celebrari dicebatur, vnà cum illo impijſſimus Rex comburendam curauit anno 1538.

Beati alij triginta dico patres, qui carceribus, ob fidem catholicam, præfati Henrici Regis iuſſu mancipati erant, famis, frigoriſq; aſperitatem non ferentes, dies ſuos glorioſe in ipſo captiuitatis loco finiuerunt.

In Hibernia.

B. PATER Patritius Hælius Epiſcopus Mianoënſis, &
B. pater Connacius à Ruuerche eius ſocius, atq; ſacerdos, in Hibernia ſub Gulielmo Dari equite, ac Regni Hibernię Prorege, in ciuitate Limirenſi pro fide catholica illuſtre martyrium ſubiêre.

Apud Indos Occidentales.

B. PATER Bernardus Coſin Gallus primus omnium à Chichimecis, qui Indi gentiles ſunt, illuſtri martyrio coronatus fuit.
B. pater Ioannes à Tapia ab Indis Guachichillis, anno Domini 1556. pro Chriſti fide occiſus eſt.
B. pater Ioannes Clauſus, Capotiani conuentus apud Indos Guardianus, ad Zacatecas Indos gentiles, vt eos conuerteret, pertranſiens, ab ijſdem ſagittis confoſſus eſt.
B. pater Ludouicus Villalupus ab Indis Chichimecis, ob fidei prædicationem anno 1582. occiſus fuit.
B. pater Ioannes à ſancta Maria Cathalanus, &
B. pater Franciſcus Lopetius, ambo ſacerdotes, &
B. frater Auguſtinus laicus profeſſus, anno Domini 1580. ob fidei confeſſionem, à barbaris, varijs tormentorum ſupplicijs necati ſunt.
B. pater Ioannes à Padilla ſub ijſdem, atq; ob eandem cauſam, anno Domini 1539. martyr euaſit.
B. pater Ioannes Calerus aliàs de Spirituſancto, per Indorum manus anno 1541. martyrij palmam adeptus eſt.
B. pater Antonius à Cuellar cuiuſdam conuentus Guardianus, dum à prædicatione reuertitur, ſagittis ab illis barbaris tranſuerberatur.
B. pater Frãciſcus Laurentius ab ijſdẽ Infidelibus, ob Chriſti fidem, telis confoditur.
B. pater Paulus de Azeuedo Luſitanus idem mortis genus, eadem prorſus de cauſa ab ijſdem ſuſtulit.
B. frater Ioannes ab Herrera laicus non diſſimili modo ſecum occubuit.
B. pater Franciſcus Donzelus Guardianus, atq;
B. pater Petrus Burgenſis eius ſocius, ſub Indis Chichimecis poſt plurima perpeſſa tormenta, Chriſti martyres euasêre.
B. quidam pater ſenior atq; ſacerdos, &
B. quidam alter frater iuuenis clericus, eiuſq; ſocius, anno Domini 1555. ſub ijſdem Chichimecis Indis, pro catholicæ fidei defenſione glorioſiſſimè occubuêre.

Apud Indos Orientales.

B. PATER Melchior Vlyſſiponenſis Cuſtodiæ S. Thomæ Cuſtos, Iaſanapatani barbarorum ſagittis, ob fidei prędicationem, confoditur.
B. pater Franciſcus ſacerdos Manicis, quæ Caphrorum patria eſt, à gentilibus, ea quoq; de cauſa, occiſus eſt.
B. pater Stephan' ſacerdos Cochimũ adnauigãs, à barbaris Malauarib' opprimitur.
B. pater Martinus Guardienſis etiam ſacerdos, capite truncatus, ſub ijſdem Malauaribus, martyr euaſit.
B. pater Ioannes Eluaſius Cochimij Guardianus, &
B. pater Sixtus ſacerdos à Malauaribus quoq;, quibus Chriſtiana fides odioſiſſima eſt, in mari opprimuntur.
B. frater Ioannes cleric' ab ijſdẽ Malauaribus, ob fidei cõfeſſionẽ, in mari occiditur.
B. frater Antonius laicus profeſſus, in Chaulica obſidione gentiliũ, gladijs occubuit.
Beati duo patres quorum nomina ignorantur, in Zeilamica inſula à gentilibus, ob fidei cauſam, occiſi ſunt.

Alij

Alij quoq; duo beati patres, quorum etiam propria nomina me latent, à Malauaribus quoq; Indis occiſi, vitam glorioſè terminarunt.

Sunt & plures alij beati martyres, quorum meminit Franciſcanæ hiſtoriæ author, reuerendiſſimus videlicet pater frater Marcus Vlyſſiponenſis Portuenſis Epiſcopus, ideoq; eos ſilentio petranſeundos cenſui.

De Ordinis Minoritici munijs, eorumq́; auctoritate, deq́; ijs, quæ mediatè, aut immediatè Generali Miniſtro ſubſunt.

HIC igitur ſeraphicus Ordo tot martyribus, beatis, ſanctis, viris doctis atq; Eccleſiaſtica dignitate celeberrimis omnino illuſtris, ne aliqua ex parte imperfectus videretur, diuerſis etiam munijs eius gubernationem concernētibus exornatur. Generalatus videlicet, Generalis Commiſſariatus, Prouincialatus, Cuſtodiatus, Guardianatus, et alijs quamplurimis: quæ tamen quòd non ita magni ſint momenti, prætereunda iudicaui. Generalatus quidem, vt vniuerſi eius fratres, atq; ſorores vnum ex ſe ipſis habeant, cui in omnibus, & per omnia pareant, ſubiectiq; ſint quiq; totius Franciſcanæ nauis clauum gubernet dirigatq;. Generalis Commiſſariatus vt altera familia, Vltramontana ſcilicet, aut Citramontana, quando Generalis Miniſteriatus penes alteram eſſe contigerit, iuxta Leonis X. Pont. max. decretum, (de quo ſupra) proximum prælatum habeat, qui Generalis Miniſtri apud eam vices gerat, quiq; eadem auctoritate, (niſi ſibi ab ipſo reſtricta, coarctataq; ſit) qua et ille, polleat. Prouincialatus, ſiue Prouincialis Miniſteriatus, ne Prouinciæ acephalæ videantur, ſed vt ab vno proximoq; capite fœlicius regantur. Cuſtodiatus, vt is, qui ea dignitate inſignitus fuerit, vel Prouincialis munere ſi immediatè, vt Terrę ſanctæ vel Albaniæ Cuſtos, patri Generali ſubſit, fungatur: vel vt conuentibus ſibi commiſſis, ſub Miniſtri tamen correctione, (de Cuſtodijs Prouincialibus Miniſtris omnino ſubiectis, non autem de ijs, quæ ad Patres Reformatos ſpectant, fit ſermo) diligentius præſit. Sed Guardianatus, vt cuilibet conuentui ſuperior, qui rei benè gerendæ intendat, proprius, præſens atq; immediatus ſit. Ex ijs tamen, quæ ad Franciſcanam œconomiam attinent, quædam mediatè quædam verò immediatè totius Ordinis patri Generali ſubſunt. Huius vltimi generis ſunt Terræ ſanctę Cuſtodia, Aracœlitanus conuentus, almum Pariſienſe cœnobium, tria Neapolitana monialium monaſteria, videlicet ſanctæ Claræ, ſanctæ Mariæ Magdalenæ, atq; ſanctæ Mariæ Aegyptiacæ, Sacroſanctæ eccleſiæ Lateranenſis Pœnitentiaria, atq; Madritenſis pauperum Clariſſarum de prima Regula conuentus. Hæc quidem ita Generali Miniſtro parent, vt nullam alicuius Miniſtri Prouincialis viſitationem, aut correctionem, niſi vel ipſius Generalis, vel eius, quem ille ſpecialiter deſtinauerit, admittant. Cœtera verò omnia, licet præfati Generalis Miniſtri dictis audiant, peculiaribus tamen Prouincialibus Miniſtris ſubſunt, obediuntq;. His itaq; vtcunq; prælibatis, reliquum eſt, vt de ijs, quæ Generali Miniſtro immediatè ſubduntur, & primò quidem de Terræ ſanctæ locis ſiue Cuſtodia, quæ iure optimo principem locum obtinet, agamus; ac tum demùm ad ſingulas Citramontanæ familiæ Prouincias deueniamus.

Terræ ſanctæ loca ſiue Cuſtodia.

PLVRIMA haud dubiè de locis Terræ ſanctæ, in qua Deus opt. max. pro ſua tantùm infinita miſericordia atq; miſeratione, nullis penitus noſtris meritis id exigentibus, humanam ſalutem operari dignatus eſt, in medium afferre poſſemus, ſi fratribus noſtris ea petentibus frequentior cum Turcis conſuetudo eſſet, ſiq; longiorem in illis moram traherent. Sed ea eſt etiam, ab his difficultatibus, fratrum incuria, atq; ſupina negligentia, quibus rerum notabilium prætermiſſio religio eſt, vt deficientibus nobis tum ſeniorum fideli, indubiaq; traditione, tum quoq; monumentis, ea ſilentio præterire cogamur quæ notatu digniſſima ſunt. Quapropter non parum fecerimus ſi ea, quæ curioſorum eò accedentium oculis ſeſe offerunt, retulerimus. Habet igitur ſacra noſtra

noſtra Religio Hieroſolymis quatuor præcipua loca ſeu monaſteria, videlicet montem Sion, Bethlehē, ſacroſanctū Reparatoris Chriſti ſepulchrū,ac itidē glorioſæ Virg. Marię ſepulchrum in valle Ioſaphat: quę ante ducentos viginti ſex annos, à fratribus noſtris, bona fide, ac pacificè poſſeſſa, occupataq; ſunt. Qua de iuſta poſſeſſione extat in ſacri montis Sion archiuis bulla, qua habetur, quòd dominus Ioannes Gradenſis Patriarcha, qui & Hieroſolymitanus quoq; Patriarcha fuit, à Martino V. Pont. max. delegatus Commiſſarius,poſt irrefragabilia multorum omni exceptione maiorum teſtimonia, contra Ordinis noſtri ęmulos, ac cōtradictores tulit ſententiā in eccleſia cathedrali ſancti Petri Mantuanæ ciuitatis, anno Dñi 1420.in fratrū Minorum fauorem pronunciando, ſententiando, & diffiniendo; quòd quatuor præfata monaſteria pleno, optimoq; iure ad Ordinem noſtrum ſpectabant & pertinebant. Quòdq; etiam præſcriptionis iure noſtra erant: eò quòd fratres iam ante ſexaginta annos ea nullo penitus refragante, bona fide poſſediſſent. Quam quidem ſententiam, vt plenius ex præfata bulla apud fratres aſſeruata conſtat, pręfatus Martinus V. omnes defectus,ſi qui fortè interueniſſent, ſupplendo confirmauit,ratāq; habuit.Poſſidemus itaq; pacifice præmemorata illa quatuor monaſteria.Primò Sedis Apoſtolicæ,de cuius auctoritate non eſt penitus ambigendum,conceſſione. Secundò præſcriptionis iure: Nam cum quadraginta annorum poſſeſſio, bona fide habita, plenum ius poſſidenti tribuat,vt habetur l. ad aures C. de Præſcriptionibus,multò magis poſſeſſio 220. annorum id confert. Tertiò ratione ſententiæ à Papæ Delegato latæ, quæ maximæ auctoritatis, maximèq; authentica eſt. Nam vt ex l. ſane C.de officio Delegati,atq; ex c.vltimo diſt. 93. liquidò edocemur, Delegatus vicē Delegātis gerit,& ſi Pontificius ſit,eodem honore,quo ſummus ipſe Pontifex inſigniendus venit. Ex præfatis Terræ ſanctæ monaſterijs, tanquam ex equo Troiano,permulti emerſerunt fratres,qui vitam cùm doctrina pariter copulantes, multum frugis in Dominicum horreum aduexerunt: quorum nomina vti credere pium eſt, in libro vitæ ſcripta ſunt. Quod pleriq; ſummi Pontifices conſiderantes, plurima priuilegia (vt inferius patebit) cùm reuerendo patri Guardiano montis Sion, tum eius fratribus, in orthodoxæ fidei fauorem, contulerunt. Inter quos fuére Alexander IIII. Calixtus III.Clem. V. Eugenius IIII. Gregorius XI. Innocentius IIII. Innocentius VI. Ioannes XXII. Martinus V. Nicolaus V. Sixtus IIII.& Vrbanus V.quorum bullæ cum authentico originali aſſeruantur in archiuis ſacri montis Sion.

Primum priuilegium. Abſoluere poſſunt fratres, ex Eugenij IIII.facultate à quibuſcunq; caſibus, et excommunicationibus,ab apoſtaſia,ab infidelitate, à ſchiſmate,et ab omnibus peccatis, præterquàm à falſificatione Apoſtolicarum literar um.

Secundum priuilegium. Baptizare poſſunt fratres, ex Clemente V. Innocentio V. & Ioanne XXII. in locis infidelium, & diſpenſare.

Tertium priuilegium. Confiteri poſſunt fratres, ex Calixto III. ſacerdotibus ſæcularibus in abſentia fratrum.

Quartum priuilegium. Diſpenſare poſſunt,ex Clem.V. Innoc. IIII. Ioan. XXII. & Gregorio XI. cum irregularibus.

Quintum priuilegium.Fratres diſpēſare poſſunt,ex Clem.V. Innoc.IIII.Ioan.XXII. & Greg. XI. in 12. caſibus diſpenſatione indigentibus.

Sextum Priuilegium. Poſſunt expellere Chriſtianos male viuentes per cenſuram Eccleſiaſticam, ex Clem. V. Inno. IIII. et Ioan. XXII.

Septimum priuilegium. Poſſunt recipere noua loca in partibus Orientis, ex Greg.IX. Inno. IIII. Clem. V. & Ioann. XXII.

Octauum priuilegium. Poſſunt ordines recipere à quocunq; Epiſcopo catholico extra tempora ſtatuta, ex Nicolao V.

Nonum priuilegium. Poſſunt emere neceſſaria pro eorum neceſſitatibus occurrentibus,item commutare, & vendere non neceſſaria, & cogere Procuratores ad computum, ex Calixto III.

Decimum priuilegium.Guardianus montis Sion habet auctoritatem Delegati in partibus Orientis, ex Calixto III.

Vndecimum priuilegium. Guardianus poteſt diſpenſare in aliquibus ſuper rigore

Regulæ

Regulæ ſecundum loca, tempora, & neceſſitatem, ex Calixto III.

Duodecimum priuilegium. Guardianus, ex Calixto III. poteſt retinere capſam eleemoſinæ apud ſe.

Tertiumdecimum priuilegiũ. Fratres, ex Clem. V. Innoc. IIII. & Ioan. XXII. poſſunt vota commutare, demptis Hieroſolymitano, SS. Petri et Pauli, & Religionis votis.

Quartumdecimum priuileginm. Poſſunt, ex Clem. V. Innoc. IIII. Ioanne. XXII. participare cum excommunicatis, hæreticis, ſchiſmaticis, & infidelibus.

Quintumdecimum priuilegium. Guardianus montis Sion, ex Calixto III. poteſt ad ſe vocare fratres voluntarios de alijs Prouincijs abſq; conſenſu Miniſtrorum.

Sextumdecimum priuilegium. Guardianus, ex Calixto III. habet auctoritatem ſuper ſacerdotes ſeculares, & laicos etiam.

Decimumſeptimum priuilegium. Fratres, ex Martino V. & Calixto III. poſſunt ante diem celebrare, parcè tamen.

Multa ſunt & alia priuilegia, quę breuitatis cauſa ſubticeo. Nunc ad dignitates dictorum quatuor conuentuum, & primò quidem montis Sion, in quo plurima, eaq; miranda opera Chriſtus mundi Redemptor fecit, transeamus.

De conuentu montis Sion. Conu. I.

HABITARANT fratres noſtri plurimis annis pacificè ſatis in ſacro conuentu montis Sion, donec videlicet impijſſimi Turcæ, peſſimo genio ducti, circa annum Dominicæ incarnationis 1550. quæſito colore, quòd Dauidis ſepulchrum ibi eſſet, eos pepulerunt: quapropter de alio monaſterio intra ciuitatis Hieroſolymitanæ mœnia ſibi prouidere coacti ſunt: Nempè de conuentu ſancti Saluatoris, qui ad alterius nationis Chriſtianos prius pertinebat, in quo frequentius vigintiquinque fratres commorantur. Hæc facilè eſt percenſere quàm ægrè fratres noſtri huiuſcemmodi eiectionem tulerint; cùm ſacer ille mons Sion, qui non procul à Hieroſolymitanis muris diſtat, modoq; Turcarum delubrum (proh dolor) effectum eſt, plurimis ſacroſanctis myſterijs à Chriſto Domino dignatus ſit. Ibi enim ſuorum diſcipulorum pedes lauit; Tremendum Euchariſtiæ ſacramentum, in vltima illa, atq; celeberrima cœna inſtituit; Suisq; diſcipulis, atq; etiam Thomæ poſt dies octo apparuit; Ibidemq; ſpiritus ſanctus ſuper Apoſtolos deſcendit; Et diuus Matthias ab eiſdem ſorte fuit electus; Et beatus Iacobus minor ab ipſiſmet Hieroſolymitanus Epiſcopus extitit creatus; Et beata virgo Maria, per continuos quatuordecim annos, ab Aſcenſione dilectiſſimi filij ſui manſit, & ex hoc ſeculo migrans in cœlum aſſumpta eſt; Prima etiam mundi eccleſia ibi fuit; Et beatus Ioannes Euangeliſta miſſam coram beata Virgine Maria ſæpius celebrauit; Et beatus Stephanus protomartyr cum Gamaliele, Nicodemo, atq; Abibone, ſecunda vice ſepultus fuit; Et paſchalis agnus extitit aſſatus. Ibi quoque Chriſtus Dominus, glorioſa eius matre præſente, ſuis Apoſtolis ſæpius prædicauit; Et in eodem loco alapa percuſſus eſt; atq; tribus Marijs poſt ſuam glorioſam Reſurrectionem, dicens Auete &c. apparuit; Ibidemq; fuit oratorium beatæ Virginis glorioſæ poſt filij Aſcenſionem; Et Rex Dauid, eiusq; filius Salomon ſepulti ſunt; Nec non & Iudęi beatæ Virginis corpus, quando Apoſtoli illud ad ſepulchrum deferebant, rapere voluerunt. Inſuper ibi eſt locus, vbi Petrus Apoſtolorum Princeps, poſt trinam negationem, fleuit amare; Et diuus Iacobus maior decollatus ibidem fuit. Ac tàndem inde Chriſtus Dominus Diſcipulos ſuos per vniuerſum mundum miſit dicens: prædicate Euangelium omni creaturæ &c. Quibus omnibus conſideratis, non immerito locus hic vocatur ſacer mons Sion. Qui etiam à Propheta celebratus eſt, quando dixit, de Sion exibit lex &c. & à plurimis ſummis Pontificibus maximis gratijs, & indulgentijs cumulatus eſt. Quæ tamen omnes ad nouum ſancti Saluatoris monaſterium (de quo ſupra) ſimul cum ipſis fratribus, ex Apoſtolicæ ſedis auctoritate, tranſlatæ ſunt.

A

De conuentu ſancti Sepulchri. Conu. II.

CONSVRGIT, intra eiuſdem Hieroſolymitanæ ciuitatis mœnia, prægrandis quædam eccleſia, in qua ſex Chriſtianorum nationes ſeparatim commorantur, diuinumq; in ſuis idiomatibus perſoluunt officium. Ibi quoq; tres, vel quatuor ex noſtris fratribus perpetuò perſeuerant, quibus ſubſequentia loca curæ ſunt. Nempè ſacellum, in quo Chriſtus Dominus cruci affixus fuit. Et ſecundum ſacellum, vbi eiuſdem mundi Seruatoris corpus aromatibus conditum extitit. Et tertium, in quo ſanctiſſimum eiuſdem Reparatoris ſepulchrum adhuc cernere licet, & in quo nullus à Minoritis fratribus, vel abſq; eorum peculari licentia, (dummodo Latino idiomate, & ritu celebret) B rem diuinam facere poteſt. Et quartum idq; pulcherrimum ſacellum, vbi idem mundi Redemptor Chriſtus chariſſimæ ſuæ matri poſt reſurrectionem apparuit; & magna pars eius columnæ, ad quam ipſe idem Dominus alligatus, flagellatusq; fuit, adhuc perſeuerat: & ibi fratres diuinum peragunt officium. Et hinc cùm fratribus, tum quoq; peregrinis, ſiue comedendi, ſiue dormiendi, ſiue alterius rei faciendæ cauſa ad Franciſcanæ domus penetraliora patet acceſſus. Sunt quoq; ijſdem fratribus curæ quoddam altare extra præcedentis ſacelli ambitum eo in loco erectum, in quo Saluator Chriſtus beatæ Mariæ Magdalenæ, poſt eius mortem, in hortulani ſpecie proſpiciendum ſeſe obtulit. Et locus vbi ſanctiſſima Chriſti crux, quouſq; à ſancta Helena Conſtantini matre inuenta fuit, delituit. Qui adeò ſubterraneus eſt, vt per quadraginta gradus eò deſcendi debeat. In quo & bina altaria erecta ſunt. In præfatæ verò ſcalæ meditullio ad ima deſcendentibus ſacellum quoddam beatæ Helenæ ſacrum occurrit, in quo plenaria omni- C um delictorum indulgentia, in accedentium ipſum fauorem, ex Apoſtolica auctoritate conceſſa eſt. Sunt præterea eadem in eccleſia deuotiſſima quædam loca à fidelibus maxima veneratione proſequenda, videlicet digniſſimus ille Caluariæ mons, in quo Chriſtus Dei filius pro totius mundi ſalute crucifixus eſt. Et vbi idem Dominus in dilectiſſimæ matris ſuæ manibus reclinatus fuit. Et cappella quædam beatæ Virgini dicata, vbi Chriſtus eius filius ſibi apparuit. Et carcer vbi idem Chriſtus ante crucifixionem poſitus extitit. Et locus, vbi eiuſdem veſtimenta à militibus diuiſa fuerunt. Item & alius locus, in quo corona, lancea, atq; claui inuenta ſunt. Præterea & alius locus, in quo Adę caput inuentum eſt. Eſt etiam & alia pars columnæ, ad quam Chriſtus deriſus, facie velatus, atq; ſpinis coronatus extitit. Ac tandem ibi eſt medium terræ habitabilis, iuxta D multorum opinionem, vt verificetur Dauidicum illud oraculum. Operatus eſt ſalutem in medio terræ, Pſal. 73. quæ tamen noſtri iuris minimè ſunt, ſed ad alios diuerſarum nationum Chriſtianos pertinent.

De conuentu Bethlehemitico. Conu. III.

AD quintū milliare à pręfata Hieroſolymorum ciuitate occurrit percelebris illa, ac multis nominibus celebranda Bethlehem, domus panis Latinè interpretata, in qua diuinus ille panis pro nobis immolandus, atq; à nobis ſummendus, Chriſtus videlicet Dominus, non materialibus mortalium, aut Angelorum manibus compoſitus, ſed diuina ſpiritus ſancti operatione, ex diuina humanaq; naturis hypoſtaticos vnitis conſtās, E naſci dignatus eſt. Ibi enim ædificata conſpicitur magna quædam atq; pulcherrima eccleſia beatiſſimæ Virgini Mariæ ſacra, à Mauris tamen atq; Turcis iniuſtiſſime occupata, ſed plurimis priuilegijs (vt inferius dicemus) illuſtris. Per hanc igitur fratrum noſtrorum conuentus beatæ Catharinæ dicatus, atq; ab octo fratribus vt plurimùm inhabitatus, petitur, qui ſibi omnino contiguus eſt, atq; vnica tantum ferrea porta ab ea diſtinguitur. In qua quidem beatæ Mariæ eccleſia cripta eſt, vbi dulciſſimus ille puer Ieſus pro nobis naſci voluit: & locus vbi tres Magi Reges ad Chriſtum puerum adorandum ſe cum muneribus præpararunt. Et alius locus, vbi ſtella illis diſparuit. Et alius locus, vbi idem Chriſtus circumciſus fuit, & nomen eius, prius ab Angelo impoſitum, vocatum eſt Ieſus. Ibidem etiam eſt ſanctorum Innocentium ſepulchrum. Inſuper & ſan-

ctorum Hieronymi, eiuſq; diſcipuli Euſebij, nec non & Paulæ, eiuſq; filiæ Euſtochij ſepulturæ; & cubiculum, in quo idem diuus Hieronymus ſacra tranſtulit Biblia, ſunt. Ac tandem eccleſia ſancti Nicolai, ibiq; cripta eſt, in qua beata Virgo cum puero Ieſu Herodis Regis tyrannidem fugiens latuiſſe fertur: cuius terra miracula operatur. Extra Bethlehem verò eccleſia ſanctorum Angelorum eſt, vbi paſtoribus excubãtibus gloria in altiſſimis Deo ijdem decantarunt: & Tecua, vbi duodecim Prophetarum ſepulchrum eſt. Et eius ſancti Simeonis domus, qui Chriſtum Dominum in manibus accepit, lapideoq; cultro, iuxta Hebraicum morem, circuncidit. Et Therebinti arbor, ſub qua beata Virgo Maria requieuit. Et Rachelis ſepulcrum. Nec non & locus, ex quo Angelus Abacuch Prophetam in Babylonem traiecit. Inſuper & ſunt tres ciſternæ, vbi ſtella Magis reapparuit. A B

De conuentu vallis Ioſaphat. Conu. IIII.

VALLIS hæc Ioſaphat montem Olìueti à Hieroſolymorum ciuitate diſtinguit: ea inquam eſt, in qua finale, tremendumq; mundi iudicium à Chriſto Domino habendum eſt. In hac igitur valle pulcherrima eccleſia ad noſtros fratres ſpectans conſtructa eſt: quam famoſa quædam ſepulchra, atq; alia memoratu digniſſima commendatiſſimam reddunt. Ibi namq; eſt ſacroſanctum ſepulchrum glorioſæ Virginis Mariæ omnino ſubterraneum, in quo, licèt aliarum nationum Chriſtiani proprias lampades habeant, easq; oleo confoueant, nullus tamen alius à fratribus noſtris ibi celebrare poteſt. Ibi quoq; ſunt ſepulchra ſanctorum Ioachim, & Annæ eius vxoris, & ſancti Ioſeph deiparæ Virginis caſtiſſimi ſponſi. Eſt & etiam ibi locus, vbi beatus protomartyr Stephanus lapidatus fuit. C In ipſo verò montis Olìueti iugulo ædificata eſt altera eccleſia, in qua vnius pedis Chriſti ſeruatoris veſtigium viuo lapidi, dum Apoſtolis, & Virgine glorioſa concernentibus, in cœlum aſſumptus eſt, & nubes ſuſcepit illum ab oculis eorum, impreſſum adhuc perſeuerat: Quam quidem eccleſiam, licèt Turcę eam in idolorum templum pro viribus trasferre voluerint, adhuc fratres noſtri, per Dei gratiam, pacificè poſſident. Neutra tamen præfatarum eccleſiarum à fratribus inhabitatur. Sed cùm ad eos ſpectent, illarum cura ſolicitudoq; ipſis incumbit. In hac eadem valle Ioſaphat eſt torrens Cedron, ſub cuius ponte per multum temporis ſpacium, (vt fertur) ſanctiſſimæ crucis lignum ſtetit. Et deſcendentibus ab ea ad vallem Siloë fons occurrit, de quo Propheta aliquando dixit: Vidi aquam egredientem de templo à latere dextro. Et in eodē fonte beata Virgo pueri Ieſu panniculos lauit, cuius aqua à febre liberat. Hacq; D de cauſa & à Mauris, & ab ipſis quoq; Turcis maximè frequentatur. Eſt etiam & ibi fons Siloë, vbi cœcus à Chriſto Domino illuminatus fuit. Præterea ibi Eſaias Propheta ſectus, occiſus, atq; ſepultus eſt: à cuius ſepultura non longè diſtant Haceldama ager ſanguinis triginta argenteis emptus. Et locus vbi Apoſtoli tempore paſſionis Chriſti delituerunt. A milliari verò ab eius eccleſia, quæ in ſummitate montis Olìueti conſtructa eſt, Bethania diſtat, quæ olim ad beatos Lazarum, Martham, atq; Mariam Magdalenam eius ſorores pertinuit. Inibiq; eccleſia quædam conſtructa eſt, cuius ius ad noſtros fratres pertinet, & in ea præfati beati Lazari ſepulchrum, ex quo ad vitam à Chriſto Domino reuocatus eſt, conſpicere licet.

De conuentu Baruth. Conu. V. E

VLTRA præfata quatuor loca, mõtis ſcilicet Sion ſiue potius S. Saluatoris, S. Sepulchri, Bethlehē, & vallis Ioſaphat, ſunt & alia ad nos ſpectãtia: inter quæ eſt monaſteriū nomine Baruth in Syria Damaſci, quod Martinus V. Pont. max. cum omnibus iuribus, pertinētijs, oblationibus, & emolumētis inde prouenientibus, in fratrum ſuſtentationem, noſtro Ordini in perpetuum donauit: prout pleniusin eius bulla continetur. In eo ſiquidem monaſterio fratres noſtri, non abſq; maximo fidei catholicæ fructu, & emolumento, per multa tempora habitarunt. Sed poſtquã emporium inde ſublatum eſt & mercimonium, atq; in Alappiam (vulgò Aleppo) tranſlatum, mercatoribus inde

A inde recedentibus, receſſerunt & fratres noſtri, cùm nulli eſſent, qui illis victum ſuppeditarent. Sunt & alia monaſteria in iſtis partibus; ſed ad fratres tum Græcos, tum Armenos, tum quoq; Syros pertinent: qui omnes ſub Regula diui patris Baſilij degunt, aſperam ſatis vitam, atq; pauperem, ob infidelium cohabitationem, ducentes.

De conuentu Perenſi. Conu. VI.

PAVCIS ab hinc annis eccleſia quædam ſanctiſſimæ Virgini Mariæ de Drape dicata atq; Peræ, propè Conſtantinopolim celebrem ciuitatem, ſita patri Terræ ſanctæ Guardiano à nobili quadam Græca oblata eſt. Quam & Gregorius XIII. Pont. max. vltimo ſui Pontificatus anno ſibi confirmauit. Hanc igitur ſacram ædem, quæ omnimodam minabatur ruinam, is pater, qui tunc Hieroſolymis Guardianum agebat, pro B modulo reſarciuit, reſtaurauitq;, atq; constructa domo in monaſterij formam redegit: eoq; decem fratres, de cætero moraturos, tranſmiſit, qui illius patriæ Chriſtianis, præcipuè verò captiuis maximo ſolamini, atq; adiumento ſunt.

Nunc ad alia Terræ ſanctæ loca quorum, vice Sedis Apoſtolicæ Hieroſolymitanus Guardianus gubernator eſt, & quæ à fratribus noſtris, ijs peregrinis, qui ex partibus Occidentalibus numeroſè illùc confluunt, gratanti animo oſtenduntur, redeamus. Primus locus, qui peregrinis è mari egreſſis ſeſe offert, Ioppe eſt, vbi contritis, & confeſſis datur ex Apoſtolica auctoritate plenaria omnium peccatorum remiſſio. Ibiq; Apoſtolus Petrus Thabitam à morte ſuſcitauit. Deinde ciuitas Lidde, duobus à Rhama milliaribus diſtans, vbi idem Apoſtolorum Coryphæus Æneam paralyticum ſanauit, protinus occurrit. Tum Rhama, in qua domus in xenodochij modum, ad aduentan- C tes fratres, peregrinoſq; hoſpitio excipiendos, erecta eſt, cuius poſſeſſio ad patrem Hieroſolymorum Guardianum ſpectat, cura verò cuidam Græco, mercede ab eodem Guardiano conducto incumbit, venitur. Tum deniq; Emaus, vbi duo diſcipuli Dominum in panis fractione cognouerunt, occurrit, & ibi eſt ſepulchrum ſancti Cleophæ. Eſt etiam in via Machabæorum ciuitas, Modin dicta, & Ramatha quoq; ciuitas, in qua Ioſeph, qui Chriſtum ſepeliuit, natus fuit, & Silo vbi Samuelis Prophetæ ſepulchrum conſpicitur.

De eccleſia ciuitatis Nazareth.

SPECTAT quoq; ad fratres noſtros ea eccleſia, quæ apud ciuitatẽ Nazareth eo ipſo in loco, in quo glorioſiſſima Virgo Maria ab Archãgelo Gabriele, Deiq; opt. max. D paranympho ſalutata fuit, atq; mundi Redemptorem concepit, ædificata eſt: licèt à nullo fratrum, ſed ab vno tantùm Græco, qui eius mundandæ, diſponendæ, atq; lampadarum concinnandarum, accepta pro labore mercede, curam gerit, inhabitetur.

De montis Oliueti prærogatiuis.

EST primò hoc in monte Oliueti eccleſia ſancti Iacobi minoris, vbi Chriſtus illi in die reſurrectionis apparuit: Deinde Zachariæ Prophetæ ſepulchrum: Præterea locus, vbi beata virgo Maria, ex ſacrorum eiuſdem montis locorum viſitatione defatigata, pauſare ſolita erat: Inſuper & locus, vbi Chriſtus futurum iudicium prædixit: Item Bethſage: Item vbi Angelus Gabriel beatæ virgini Mariæ palmam præſentauit, ſibiq; ſuæ aſſumptionis diem prænunciauit: Item locus, vbi Chriſtus fleuit ſuper ciui- E tatem: Item antrum, in quo Chriſtus ter orauit, & ſudorem ſanguinis emiſit: Item locus, vbi Chriſtus fuit captus, & ligatus: Item locus, vbi Petrus abſcidit Malcho auriculam. Tum demum eccleſia, de qua ſupra.

De Bethania.

IBI eſt domus Simonis leproſi. Item locus vbi Chriſtus fremens fleuit, & alia de quibus ſupra.

De Jordane.

DOMVS ſancti Ioachim patris beatæ Virginis: Item locus, vbi homo ille deſcendens ab Hieruſalem in Hierico incidit in latrones: Item mons Quarantenæ, vbi Chriſtus ieiunauit quadraginta diebus: Item Monaſterium ſancti Ioannis Baptiſtæ: Itẽ

locus vbi Chriſtus à Ioanne baptizatus eſt: Item monaſterium ſancti Hieronymi in vaſta ſolitudine: Item mare mortuum, vbi ſubuerſa eſt Sodoma, ibi ſunt. Vltra Iordanem eſt deſertum beatæ Mariæ Aegyptiacæ. A

De montana Iudæa.

EST ibi Monaſterium ſanctę Crucis, vbi creuit cedrus, vnum de lignis crucis Chriſti. Item eccleſia ſancti Ioannis Baptiſtæ, vbi natus fuit. Item domus Zachariæ, vbi beata Virgo ſalutauit Eliſabeth, & compoſuit Magnificat. Item deſertum ſancti Ioannis Baptiſtæ, vbi pœnitentiam egit. Item vicus Anathoth vbi natus fuit Hieremias Propheta.

B

De Ebron.

IN valle Mambre eſt locus, vbi Abraham tres videns ſanctiſſimam Trinitatem adorauit. Item cripta vbi Adam, & Eua pœnitentiam egerunt & commiſſum planxerunt peccatum. Item campus Damaſcenus vbi Adam fuit plaſmatus. Ex terra illa fiunt coronæ, quæ apud Chriſtianos, Mauros, Turcas & Arabes ſunt in magna æſtimatione. Item eſt locus vbi Cain occidit Abel fratrem ſuum. Item ſpelunca duplex vbi Abraham, Sara, Iſaac, & Iacob ſepulti ſunt.

Nazareth.

C

IN Elbir eſt locus, vbi Virgo Maria & Ioſeph cognouerunt puerum Ieſum non eſſe in comitatu. Item ciuitas Sichar, quæ nunc dicitur Napuloſa: ibiq; propè puteus Samaritanæ. Item ciuitas Behtuliæ, de qua erat Iudith. Item caſtrum Zanim, vbi Chriſtus mundauit decem leproſos. Item Naim vbi ſuſcitauit filium viduæ. Item ciuitas Nazareth, vbi eſt locus in quo Gabriel virginem ſalutauit. Item eſt fons, de quo Chriſtus portabat aquam matri ſuæ. Item eſt mons Thabor, vbi Chriſtus transfiguratus eſt. Item locus, vbi Chriſtus filiam Archiſynagogi à morte ſuſcitauit. Item alius mons, vbi 4000. hominum ſatiauit. Item Cana Galilææ, vbi aquam in vinum mutauit. Item ciuitas Sydon, vbi mulier dixit, beatus venter qui te portauit. Item vbi Chriſtus ſanauit filiam Chananææ. Item ciuitas Capharnaum, & ciuitas Tiberiadis, vbi Chriſtus multa miracula fecit. D

Damaſcus.

AD vnum milliare eſt locus, vbi Chriſtus Paulo dixit: Saule Saule &c. Item in muro ciuitatis eſt feneſtra, per quam diuus Paulus ſubmiſſus fuit in ſporta. Item eſt eccleſia vbi diuus Paulus fuit baptizatus. Item domus Ananiæ.

De Hieruſalem.

SVNT etiam à locis, de quibus ſupra, Hieroſolymis eccleſia B. Virginis Mariæ, vbi fuit præſentata, & literas didicit. Itē eccleſia, vbi natus eſt ſanctus Ioannes Euangeliſta. Item carcer S. Petri. Itē domus Veronicæ. Itē domus diuitis Epulonis. Item triuium vbi Iudęi angariauerunt Simonem Cyrenæum, vt tolleret crucem Chriſti. Ibidem Chriſtus dixit mulieribus; filiæ Hieruſalem &c. Item eſt capella, vbi beata virgo Maria ſpaſmum paſſa eſt, & gladius doloris cor eius transfixit, dum videret dulciſſimum filium crucem portantem inter duos latrones. Item domus Pilati, vbi Chriſtus flagellatus, coronatus, & condemnatus fuit. Item domus Herodis, vbi fuit deriſus. Item eccleſia ſanctæ Annæ, vbi beata virgo concepta fuit. Item porta aurea, per quam Chriſtus intrauit in die Palmarum. Item probatica Piſcina. Item templum Salomonis. Item porta ſancti Stephani, per quam eductus fuit ad lapidandum. Item domus Annæ, & iuxta E

A eam eſt oliua, ad quam Chriſtus fuit ligatus. Item domus Caiphæ, & vbi Petrus Chriſtum negauit, & vbi gallus cantauit.

De locis ſanctis apud Aegyptum.

PRIMO occurrit ciuitas Gazæ, in qua Sanſon obijt. In monte Sinai eſt eccleſia ſanctæ Mariæ de Rubo, in qua requieſcit corpus beatæ Catharinæ. Ibidem eſt locus, vbi apparuit Dominus Moyſi in medio rubi. In medio montis Sinai eſt locus, vbi Elias Propheta egit pœnitentiam. Item in cacumine montis eſt locus, vbi Deus dedit Moyſi duas tabulas decem mandatorum. Ad radices montis eſt eccleſia 40. martyrum. Eſt alius mons, vbi eſt petra Oreb, de qua emanarunt aquæ largiſſimæ. Item ad vnam dietam B eſt mare rubrum. Item ibi prope eſt locus, vbi erant duodecim fontes aquarum, & ſeptuaginta palmæ.

De Alexandria.

IBI eſt locus, vbi ſancta Catharina fuit martyrizata. Item vbi ſanctus Marcus, cùm Miſſam celebraret, à paganis occiſus eſt.

De Cayro.

EST locus, vbi eſt eccleſia ſanctæ Mariæ de Columna, in qua ſepultum fuit corpus beatæ Barbaræ. Item eſt fons, vbi virgo Maria lauabat panniculos pueri Ieſu cùm C eſſet in Aegypto, eiusq; aqua eſt dulciſſima, quam pagani habent in maxima reuerentia, quia curat varias infirmitates, & propter tactum pueri Ieſu, & ibi erecta eſt quædam capella. Ibi etiam creuit vinea balſami mirifici odoris. Ibi ſunt monaſteria ſancti Pauli primi eremitæ, Antonij, Macharij, & aliorum plurimorum. Ad quadraginta milliaria à Maſſara ſiue Cayro eſt locus Elmarath, vbi eſt capella, in qua virgo Maria ſtetit ſeptem annis cum puero Ieſu, & fit feſtum eius in die palmarum.

De Syria.

EST ciuitas Antiochiæ, vbi beatus Petrus ſeptem annis prædicauit, ſummitatemq; D capitis eius Infideles in contumeliam abraſerunt. Apud Barutum, quod Cappadocia dicitur, ſanctus Georgius draconem interfecit.

Hæc ſunt præcipua loca ſancta tam Terræ ſanctę, quàm extra: ad quæ peregrini cum obedientia reuerendi patris Guardiani ſacri montis Sion, nunc verò ſancti Saluatoris proficiſcuntur oraturi; in quibus à pluribus ſanctiſſimis Pontificibus magnæ indulgentiæ ſunt conceſſæ, vt patet in bullis eorum. Præfatus pater Guardianus quotannis mittit aliquot fratres prædicatores, & confeſſores Alexandriam & Cayrum, tum in Syriam, in Aleppo, & Tripolim, qui verbo, & exemplo multos ad ſagenam Euangelicam perducere conantur.

De martyribus Terræ ſanctæ.

E

NEC defuère Franciſcani, qui hanc Terram ſanctiſſimam ſuo ſanguine pro Chriſti fide ſparſo illuſtriorem redderent: nam vt accepi à teſtibus omni exceptione maioribus, à viginti ſex annis, vel circiter tres Prouinciæ Baſilicatæ fratres apud Damaſcum, poſt multa & varia tormenta à Saracenis eis illata, martyrium pro Chriſto conſtanter pertulerunt; quorum hiſtoria (vt accepimus) in præmemorata Baſilicatæ Prouincia extat. Fuit præterea & alius quidam Ordinis noſtri frater laicus, qui poſtquàm per humanam fragilitatem & Turcarum timorem fidem abnegaſſet, tandem in ſe reuerſus, & à patre Guardiano Hieroſolymitano accepta benedictione, in templo Salomonis coram innumera Turcarum & Maurorum caterua Chriſtum liberè prædicans ad martyrij palmam peruenit.

Non pigebit his annectere Hiſpanam quandã mulierem, nomine Mariam, quæ duodecim ab hinc annis, fidei feruore accenſa, in ipſo die palmarum crucem per totam ciuitatem Hieruſalem portans, ac Mahumeticam impietatem miſeris ipſis Turcis exprobrans, in rogum ignis ardentis iniecta ante atrium ſancti ſepulchri, inuicto pectore, martyrium ſubijt, non ſine maxima tum virorum, tum quoque mulierum infidelium admiratione: quòd Chriſtiana muliercula tam conſtanter pro ſua fide ad martyrium properaret. Eius oſſa, & cineres poſtea Mauri, & Turcę Chriſtianis magno precio vendiderunt. Fuerunt pleriq; & alij martyres, quorum nomina, tum ob raram (vt prædiximus) cum Turcis conſuetudinem, tum etiam ob frequentem familiæ conuentus Hieroſolymitani mutationem, nos latent; eorum tamen nomina in libro vitæ ſcripta ſunt. A

De his quæ à nouo Terræ ſanctæ Guardiano, dum eam cum commiſſa ſibi familia petit, exponenda veniunt, deq; his quæ occurrunt difficultatibus. B

EXISTIMO me rem omnino ingratam minimè facturum, ſi paucis, quibus expenſis, quibusq; difficultatibus, fratres noſtri Hieroſolymam tranſmittantur, ibidemq; ſuſtenentur, tradidero: eaq; de cauſa præcedentibus quæ ſequuntur adijcere volui. Cum primùm igitur, vel in Capitulo generali, vel à Generali totius noſtri inſtituti Miniſtro, Hieroſolymitanus Guardianus inſtituitur, is ſummi Pontificis præſentiam, ab eo omnium priuilegiorum, gratiarum, atq; indulgentiarum ſuis prædeceſſoribus à Sede Apoſtolica conceſſarum confirmationem petiturus, benedictionemq; accepturus, accedit: Quibus obtentis Venetias cum vniuerſa familia ſecum, pro eius tempore, Hieroſolymis commoratura, quæ quadragenarium numerum ad minus claudit, ex tempore petit. Dumq; nauigium, quo transfretare poſſit, operitur, ſimul cum Hieroſolymitanis Procuratoribus ibidem degentibus, quæ ſibi tum pro viatico, tum quoque pro captanda Turcarum beneuolentia, atq; tranſigenda Hieroſolymis vita, neceſſaria ſunt, puta vinum, caſeum, ſalſas carnes, panem nauticum, piſces, pannum pro fratribus induendis, cereos, tedas, atq; cereas, candelas albas pro miſſarum celebratione, ſacrum oleum pro baptizandis, atq; chriſmate ſignandis, nec non & pro extrema vnctione, tum Aleppi, tum Alexandriæ, tum Tripolis, tum Peræ, tum quoq; Hieroſolymis inungendis, ſericum, purpuram, finiſſimumq; pannum, atq; plurima alia Turcis, pro munuſculis, diſtribuere, maximo precio ex eleemoſinis tum in Italia, tum in Francia, tum quoque in Hiſpania, maximo labore acquiſitis comparat. Quibus debitè diſpoſitis, conſcenſaq; naui vel conductitia, vel gratis a pijs mercatoribus ſibi oblata, vel Ioppen, vel Tripolim Suriacum rectà contendit. Quo peruentus, nuncium in Rhama, ad Turcium exactorem, (vulgo Elemi) atq; ad Subaſſam, qui Sanzachi ſiue Gubernatoris vicem gerit, ſaluum conductum, quo liberè eam patriam ingredi poſſit, ab ijs petiturus, deſtinat; aliumq; ſiue eundem Hieroſolymam ad Guardianum officio functum quoque tranſmittit, vt is adiunctis ſibi Turcicæ linguæ interpretibus, quos vulgo Turcimanos vocant, de animalibus conductitijs, quæ ſarcinas è naui eductas Hieroſolymam deuehant, opportunè prouideat, Ioppemq; perducat. Obtento itaq; ſaluo conducto, impedimentisq; expoſitis, omnium tum bonorum, tum quoq; fratrum exactio regijs officiarijs, non quidem ea, quæ à magno Turca impoſita eſt, ſed quæ illis pro libito fuerit, è veſtigio penditur: ita vt absq; precioſis ſex, tum ſericeis, tum quoque purpureis veſtimentis, illis vltro, ſed pro antiqua, eaq; neceſſaria conſuetudine, oblatis, ad quadringentos ferè aureos coronatos exponi debeant. Peruentus verò, non absq; periculo, atq; maximo labore, ad Hieroſolymorum portam, nouus Guardianus Turcicos officiarios ad ſe vocat, qui tum eius, tum quoq; fratrum ſecum venientium, atq; aliorum ſęcularium, ſi qui ſint, nomina libro aſcribant, ſeq; ad conuentum vſq; ſancti Saluatoris deducãt, inibiq; cunctam ſuppellectilẽ rimentur. Quorũ tanta eſt libertas, tãtaq; procacitas, vt impunè, quicqd ſibi libuerit, nemine contradicẽte, accipere poſſint. Sequenti verò die vterq; Guardianus, ſimul cum interpretibus Hieroſolymitanos Satrapas acce-

C D E

A pas accedens illis & ſericeas veſtes, atq; purpureas, nec non et plurimas pecunias ad captandam eorum beneuolentiam pro more offert, porrigitq;. Quibus ritè diſpoſitis, Guardianus officio functus, ſimul cum antiqua familia Tripolim Suriacum nauim, qua in Italiam traijciat, præſtolaturus petit. Poteſt nihilominus nouus Guardianus vel aliquem ex antiquioribus fratribus ſibi neceſſarium penes ſe retinere, vel aliquem ex recentioribus, ſi minus ſibi arriſerit, & minori adiumento futurus ſit remittere. Deinde tum œconomiæ benè diſponendæ, tum quoq; ſui muneris exequutioni diligentius intendit. Et primò quidem Vicarium, qui eius vices gerat; niſi fortè illum Venetijs crearit, inſtituit. Poſtmodùm alterum fratrem in Guardianum, ſeptem ſibi adiunctis fratribus, eligit, qui Franciſcano Bethlehemitico conuentui per annum præſit; cui omnia ad victum neceſſaria pro ſe ſuiſq; fratribus ex Hieroſolymitano conuentu tranſmittun-
B tur. Ad ſacroſanctum verò Chriſti ſepulchrum binos ſacerdotes, binoſq; laicos fratres deſtinat, qui per integrum trimeſtre clauſi omnino ibidem, niſi infirmitas vrgeat, perſeuerant, victumq; carceratorum more, ſingulis diebus manè & veſpere, ex conuentu ſancti Saluatoris per feneſtrellam ſiue rotam recipiunt. Tum demum ex ijs, qui ſuperſunt, fratribus Aleppum quatuor, quorum alter ad Chriſtianos mercatores, illius loci accolas, ſacras habet conciones. Tripolim Suriacum binos: & quando nationis Gallicanæ conſul, qui illius gentis mercatoribus præeſt, iusq; dicit, proprium ſacellanum habere cupit, ternos: & Alexandriam quoq; totidem fratres mittit: qui coram Chriſtianis, illis in locis degentibus, rem diuinam faciant, illorumq; confeſſiones excipiant, atq; pueros baptizent, nec non et illis alia ſacramenta miniſtrent. Quorum opera aliquæ etiam eleemoſinæ his locis ſanctis obueniunt.

C

De almo Pariſienſi conuentu.

CERTVM eſt (vt de conuentus Pariſienſis initijs dicamus) vel ad finem Pontificatus Innocentij III. anno Dñi 1216. vel initio Honorij III. anno Dñi 1217. Inſtituti noſtri fratres Pariſios appuliſſe, illicq; à quibuſdam pijs viris (vt nunquam ſuis ſeruis Chriſtus patitur aliquid deeſſe) humanè et benignè acceptos eſſe. Aſſeruantur etenim in eiuſdem conuentus archiuis duo eiuſdem formę diplomata data Viterbij iiij. cal. Iunij, anno ſupradicti Honorij III. quibus idē ſummus Pontifex fratres Minores tanquàm verè fideles, religioſos viros, vitæ Apoſtolicæ ſectatores, & à ſancta Sede Apoſtolica probatos Archiepiſcopo Senonenſi, ac Epiſcopo Pariſienſi, alijſq; eius
D Prouinciæ Suffraganeis impenſius commendat. Ex quibus ſatis manifeſtum eſt, eoſdem fratres iam aliquot antea annis Franciam peruaſiſſe, ac Lutetiam Pariſiorum incoluiſſe. Certa autem domo ac templo, quo ſacra facerent, eoſdem per annos aliquot caruiſſe, inde facilè colligitur, quòd idem Honorius anno Pontificatus x. Reate ad Epiſcopum Pariſienſem miſſo ſpeciatim diplomate eundem hortatus eſt, deinde iuſſit, vt fineret fratres Minores cum altari portatili, ſeu viatico Miſſas celebrare in omnibus tum ciuitatis, tum Diœceſis ſuæ eccleſijs, ſeruato interim in cunctis parochiarum iure. Quorſum autem aræ portatiles, ſi fixas firmaſq; in proprio templo habuiſſent? Diploma in conuentus cartophilatio tenuimus, & perlegimus. At Principum, Antiſtitum, ciuiumq; Pariſienſium inſignis ac toto orbe celebrata pietas, diù non tulit S. patris Franciſci diſcipulos proprio monaſterio carere. Deus namq;, qui auibus cœli nidos paterna pro-
E uidentia concedit, Simonis Abbatis S. Germani à pratis, fratrumq; illius animos flexit, vt hoſpitiolum intra portam ciuitatis, & eccleſiam SS. Coſmæ & Damiani puſillo Franciſcanorum gregi ad habitandum impertirent. Extant enim literæ domini Vvilhelmi Epiſcopi Pariſienſis in eiuſdem Abbatiæ D. Germani tabellario, ſcriptæ anno Domini 1230. menſe Maio, quibus vniuerſis, ad quos ſpectat, notum facit, ſuperius nominatum Abbatem de fratrum ſuorum conſenſu quendam locum (cuius fundus, & proprietas ad eos pertinebat) cum domibus ibidem conſtructis diuinæ pietatis intuitu dilectis in Chriſto fratribus Minoribus commodaſſe, vt ibidem tanquam hoſpites manerent: atq; etiam his legibus, vt nec campanas, nec cœmeterium, nec altare ſacratum niſi portatile, nec capellam ſacratam haberent: ſaluo deniq; in omnibus iure parochialis eccle-

lis eccleſiæ SS. Coſmæ & Damiani, cuius patronatus ad idem monaſterium ſancti Germani pertinebat. Illic ergo ſimplicium fratrum Minorum plantula primò inſita & conſtituta radices egit, creuit, & roborata eſt aliquot annis, inſtar Abrahami in terra aliena in tabernaculis & caſulis expectando ciuitatem, cuius artifex & conditor Deus eſt, agnoſcentes ſe verè hoſpites & peregrinos eſſe ſuper terram. Ideò commentitiam fabulam eſſe apparet, illos aliquando collegiū Nauarræ ſeu Campaniæ incoluiſſe: cùm inſuper nec dum illud ipſum conſtructum fuiſſet. Tunc autem in Gallijs regnandi finem fecit Philippus Auguſtus cui ſucceſſit Ludouicus huius nominis IIII. qui Francis tantùm tribus annis præfuit, annoq; Domini 1227. è vita migrauit, & ſanctus Ludouicus filius eius in Francorum Regem vnctus & inauguratus eſt. Hic pijſſimæ matris Blanchæ ſtudio Chriſtianis præceptis ac moribus imbuendus diuorum Franciſci ac Dominici diſcipulis ac fratribus, tunc magna pietatis laude Pariſijs florentibus, atq; non minus Principum, quàm vulgarium animos in ſui admirationem concitantibus traditus fuit, veluti ſcriptis editis teſtantur Gaufredus de Bello loco huic Regi à confeſſionibus, Martinus Polonus Ciſtercienſis, Robertus Gaguinus, & Paulus Æmilius. Rex porro vt in eos gratus eſſet, per quos profecerat, prædictum locum, in quo diximus fratres Minores moram præcariò tantum traxiſſe, ab Abbate & monachis S. Germani multo ære comparatum illis ad habitandum perpetuò conceſſit. Regiæ literæ ſignis ac ſigillis communitæ, datæq; anno Domini 1234. menſe Aprili, in eodem S. Germani à Pratis monaſterio ſeruantur. Et vt totum hoc venditionis, emptionis, & conceſſionis negotium ſanctius ac firmius eſſet, etiam ipſius Eccleſiæ ſummi Pontificis iudiciū interceſſit. Is erat Gregorius huius nominis IX. qui diplomate dato Interamnæ iij. nonas Iunij, Pontificatus ſui anno x. initio rogat, deinde hortatur, deniq; pro ſua in omnes Chriſtianos auctoritate diſtrictè præcipit Abbati & monachis S. Germani à Pratis, vt amicis ſpiritualibus fratrum Minorum iuſto pretio vendant tantum terrę intus & extra muros ciuitatis Pariſienſis, quantum Epiſcopi Siluanectenſis prudenti iudicio videretur neceſſarium pro conuentus illorum conſtructione. Sed quoniam creſcente in dies fratrum numero, locus deſignatus nimis poſtmodum anguſtus viſus eſt, alijs rurſum literis datis Laterani vj. Idus Decembris, Pontificatus ſui anno xiiij. idem Chriſtiani gregis ſupremus Paſtor conceſſit fratrum noſtrorum amicis, vt aliàs item terras tum intra, tum extra muros vrbis poſitas, & ad prænominatum monaſterium S. Germani ſpectantes compararent, & conuentus fratrum noſtrorum amplificationi dederent. Illic itaq;, id eſt in terris ac locis ad Abbatem præfatū prius attinentibus, poſtmodùm autem à Chriſtianiſſimo, ſimulq; ſanctiſſimo Rege Francorum Ludouico, alijsq; aliquot pijs Lutetianis ciuibus (quorum nomina ſunt in libro vitæ) comparatis: quantum à porta olim de Cubardo, nunc à S. Germano appellata, ad portā ferè D. Michaëlis intra iuxtaq; muros ciuitatis extenduntur, & ex altera parte collegijs Burgundiæ, Iuſtitiæ, Haricuriæ, ædeq; SS. Coſmæ & Damiani finiuntur, ſuccedente tempore conſtructū & erectum fuit, quod nunc Pariſijs extat Franciſcanorū monaſteriū & collegiū. Vt verò dilatandi locū finis eſſet, literis publicis ſuper hac re confectis anno Domini 1240. F. Robertus Prouinciæ Frāciæ Miniſter, totuſq; conuētus Pariſienſis, quē etiā vnà regebat, Abbati & religioſis S. Germani ſanctè iurauerūt & ꝓmiſerunt, terminos eiuſdē conuētus ſuper eorū terris & dominijs nunquā vlterius proferre. Sūt & alię in conuētus ſacrario, quibus frater Dionyſius conuētus Pariſiēſis Guardianus conteſtatur vniuerſum fundū ab Abbate receptum ab omnibus omnino cenſibus liberum, & humano commertio exemptum (quod vulgò amortiſatum dicitur) eſſe. Ad hæc Philippus Rex Francorum cognomento Pulcher, D. Ludouici ex filio nepos, anno Domini 1298. quandam viam (Ruellam vocant literæ publicæ de hoc confectæ) retrò domum fratrum, prout à porta D. Michaëlis (quæ à Dæmonibus adiacēs caſtrum viridis vallis infeſtantibus porta interni tunc dicebatur) viſque ad aliam portam extenſam, in ſui conuentus amplificationem, intra illius ſepta claudendam, & ab ipſis ac ſucceſſoribus in perpetuum poſſidendam contulit. Poſtremò, cùm anno Domini 1561. bellis ciuilibus ab hæreticis Hugonottis in Regem, patriam, & Eccleſiam excitatis omnia in Gallijs feruerent, animaduerterentq; Ordines ac ciues Pariſienſis vrbis ex ſupradicto fratrum noſtrorum conuentu, tanquam

ex equo

A ex equo Troiano plurimos, eoſdemq; ſpiritualibus armis inſtructiſſimos milites. ac fidei catholicæ acerrimos propugnatores quotidie prodire, qui tum in eadem ciuitate Regia, tum in cunctis alijs finibus Regni, graſſantibus hereſeon miniſtris & ſatellitibus conſtanter ſe opponerent; gratitudinis gratia eiuſdem conuentus hortos, qui valetudinario adiacent, alterius horti non aſpernandæ longitudinis adiectione & donatione liberaliter adauxerunt.

Proprio templo, aris fixis, campanis, ac cœmeterio fratres noſtros Pariſienſes aliquandiu caruiſſe, ſuperius diximus, atq; id fortaſſe per 12. annos, & quod excurrere poteſt, ideſt vſq; ad initia Regni B. Ludouici. Attamen anno Domini 1245. iam magna ex parte erectum & conſtructum ibidem fuiſſe, vel inde certiſſimum eſt, quòd Alexander Alenſis inſignis eius Ordinis Theologus, ac collegij Lector viam vniuerſæ carnis
B ingreſſus, in media ſacra æde fratrum Minorum Pariſienſium honorifica ſepultura donatus fuerit. Illius fundamenta iecerant (opinor) fratres tum religioſiſſimi populi Pariſienſis, tum maximè ſanctiſſimi Regis, & liberaliſſimæ matris eius Blanchæ Reginæ auſpicijs & eleemoſynis. Scripſit namq; de eiuſdem Principis in omnes pauperes præſertim verò fratres noſtros liberalitate D. G. de Bello loco. Quamuis nulli indigenti ſua benignitate non ferret opem, illis tamen qui diuino cultui, & ſaluti animarum vacarent liberalius & crebrius eleemoſynas præſtabat. Solebatq; dicere nonnunquam familiaribus ſuis de magnis illis eleemoſynis, quas quotannis Pariſijs in fratres Dominicanos & Franciſcanos conferebat: O Deus, quàm benè collocatæ ſunt hæ eleemoſynæ in tot tantosq; fratres ex toto terrarum Orbe Lutetiam aduentantes, vt quod hîc ex diuinis ſcripturis hauriunt, in totum mundum effundant in honorem Dei, & ſalutem ani-
C marum. Verum ſuſcepta ab eodem Rege bella aduerſus Tholoſates, Alarchianos, Armoricos, & Anglos, expeditio deniq; tranſmarina pro Terra ſancta aduerſus Saracenos largitionibus modũ imponentes opus templi fęliciter inceptum intermittere coëgerũt.

Interea quoque plurimos, eosq; & domeſticos, & accerrimos hoſtes fratribus excitauit Sathanas perpetuus ſanctorum aduerſarius; qui publicis concionibus, & lectionibus, immo & libris editis, non ſolum beneficorum animos à fratribus abalienare nitebantur, verùm & ſanctiſſimæ paupertatis quam obſeruabant profeſſionem, inſectabantur, & damnabant. Sed quis Alexandro Alenſe, atque diſcipulis eius Ioanne Ruppellano, Bonauentura à Balneo regio propugnantibus ac defendentibus, votiuam paupertatem potuiſſet expugnare? Lis itaq; poſt multa certamina ſupremo ſacrarum cauſarũ iudici, ac totius Eccleſiæ Pontifici dirimenda relinquitur. Cauſis ergo hinc inde diſcuſ-
D ſis Alexander huius nominis IIII. diplomate dato Anagniæ xiiij. cal. Nouembris pontificatus ſui anno ſecundo, hortatus eſt Regem Franciæ, vt faueret Archiepiſcopis Rothomagenſi & Turonenſi, atque Epiſcopo Pariſienſi, quibus ſeuerè caſtigarent præcipiebat illos, qui ſeu priuatim, ſeu publicè fratres Minores & Prædicatores diffamabant, dicẽtes eos non eſſe in via ſalutis propter votum paupertatis, neq; officia diuina in eorum eccleſijs audienda, nec illos poſſe confeſſiones audire, & abſolutionem pœnitentibus impartiri, aut ad populum conciones habere &c. Iubet item eoſdem detractores cogendos ad priuatam & publicam recantationem ſub interminatione anathematis & interdicti. Alio rurſum diplomate idem ſummus Pontifex libellum Gulielmi de Sancto amore contra fratres editum tanquam iniquum, ſceleſtum, & execrabilem condemnauit, & Vulcano tradidit. Inſuper vt aliquandiu intermiſſum eccleſiæ Fratrum Pariſienſium
E opus piorum ciuium eleemoſynis perficeretur, conceſſit idem Pontifex vnum annum & 40. dies indulgentiarum his qui eccleſiam illorum viſitarent in SS. Franciſci, Antonij, & Claræ feſtiuitatibus ac octauis. Idem rurſum bulla data Anagniæ, anno Pontificatus iiij. conceſſit accedentibus ad conciones fratrum Minorum in conuentu Pariſienſi pro qualibet vice quadraginta dies indulgentiarum de pœnitentijs ſibi iniunctis. Sed neq; ſic magnæ molis & impenſarum templum citò potuit perfici: verùm cùm ex Aegypto, Syriaq; rediiſſet Chriſtianiſſimus Rex Ludouicus, Minoribus & Prædicatoribus (id affirmat Paulus Æmilius) non dum ad culmen perductas ſacras ædes planè abſoluit. Hoc autem circa annum à Chiſto nato 1262. contigiſſe idcirco exiſtimauerim, quod Vrbanus IIII. anno ſui Pontificatus ij. diplomate dato, in veteri Vrbe, ipſum Regem

Francorum laudat vehementer, quòd in domo fratrum Minorum Pariſienſium de nouo, nec ſine magnis ſumptibus, eccleſiam conſtruxerit, in cuius dedicatione indulgẽtias dari poſtularet. Concedit autem ad eiuſdem Regis inſtantiam eis qui ab ipſo die conſecrationis vſq; ad 4. menſes eandẽ eccleſiam viſitarent 3. annos & totidẽ quadragenas. Illis quoq; qui in dedicationis anniuerſario die, & vſq; ad octauas ad eandem accederent annuatim, vnum annum & 40. dies indulgentiarum. Pares rurſum indulgentias concesſerunt poſtea Clemens IIII. & Nicolaus IIII. veluti in eorum literis in huius loci archiuo aſſeruatis continetur. Sedente itaq; in cathedra B. Petri Vrbano IIII. & Francis imperante D. Ludouico, Franciſcanorum Pariſienſium templum ſolemni ritu, ac incredibili populorum frequentia Deo opt. max. in memoriã B. Mariꝫ Magdalenes viij. Idus Iunij conſecratum & dedicatum eſt. Habet porrò longitudinis ſupra 320. pedes, latitudinis ſupra nonaginta. Chorum à naui pulpitum, ligneum quidem illud, ſed maximum & perpulchrum, aliquot ligneis affabrè factis columnis innixum, ſecernebat. In illud Reges, Reginas, Principes, Cardinales, Senatores non rarò conſcendere, ac diutius reſidere conſpexerunt plurimi, quatenus aliquantum à turbis ſemoti, inde ſacris fratrum pſalmodijs, ſuauiq; tot vocum concentu animos paſcerent, & rebus diuinis intereſſent. Quin frequenter quoq; concepto deuotionis ſpiritu, accitis ad ſe aliquot patribus, commiſſa peccata humiliter confitebantur, abſolutione donabantur, & corpori ac ſanguini Chriſti ex ara illic erecta communicabant. In chori medio multa Regum, Reginarum, ac heroum extabant ſepulchra, quæ ſuo loco commemorabimus. Templi parietes exornabant dependentia vexilla plurima, clypei, galeæ, manicæ militares, atq; gentiliciæ imagines fortiſſimorum militum, Ducum, Imperatorum, qui pro patrijs legibus, & finibus Regni ſtrenue ſe geſſerant, morientesq; in eodem loco ſepeliri cupiuerant. Chorum quoq; vndiq; circundabant 25. ſacella partim muris, partim lignis affabre factis inter ſe, & ab eodem choro diſtincta. In quolibet ſacello erecta erat ara, ſimulq; abacus tam elegantibus ac precioſis Chriſti, Deiparæ, Apoſtolorum, Martyrum, aliorumq; ſanctorum, in quorum memoriam dicata erant figuris decoratus, vt & religionem ſimul & admirationem pijs ſpectatoribus incuterent. Muros veſtiebant ligneæ tabulæ magno artificio compactæ, nec deerant ſcamna & ſedilia his aptiſſima, qui vel genibus precari, vel peccata ſua confiteri, vt ab his abſoluerentur, cupiebant. Nauis templi innumeris penè ſepulchris ad terram depreſſis ſtrata erat, multis hincinde epitaphijs Gallicis & Latinis in ære aut lapidibus inſculptis, muros atq; columnas exornantibus. Incredibili frequentia populi quotidie replebatur ſacræ rei cauſa. Singulis Dominicis ac feſtiuis diebus ſelectus ex ordine ſtudentium ſacerdos, nonnunquam Baccalaureus, aut Doctor de ſuggeſtu ad populum de Euangelio concionabatur. Atq; hæc de templi ædificio atq; ornatu.

At ſanctiſſimum & ornatiſſimum hoc templum (proh ſancte Deus) numinis iram & vltionem in ſua capita accerſentibus peccatis ſuis hominibus, poſt 300. & quod excurrit, annos, ideſt 1580. 19. Nouembris omnino exarſit: idq; tanto ardore, vt nec campanarum metallum inter rudera inueniri, nec ſacri libri, mappæ, aulæa, vela, imagines, ſacræ reliquiæ, quæ in thecis religiosè ſeruabantur, incendio eripi potuerint. Sed & columnæ lapideæ iuſtæ ſatis craſſitiei, quibus templum innitebatur, vna cum baſibus, ac ſupernis fornicibus. Inſuper & plurima Principum ſepulchra marmorea & alabaſtrina flammarum vi partim in cineres redacta, partim aſſuloſè ac minutatim confracta fuerunt. Quin etiam duo magnæ molis & impenſarum pulpita ænea, ex quorum vno Epiſtola, ex altero Euangelium in ſacris myſterijs recitabatur vnà cum quinq; columnis æneis, & elegantibus ſuis epiſtylijs, quibus præcipuum altare circundabatur, magna ex parte calore liquefactæ & fuſæ ſunt. Atq; hæc omnia intra duas horas, nimirum ab hora nona veſpertina vſq; ad vndecimam, flammarum voracitate abſumpta. An flagitioſa ſocordia eorum, qui tum domui præerant, & facibus candelisq; cereis extinguendis non ſatis inuigilarent, id infortunium acciderit: an verò ab hæreticis Hugonoſtis, qui à 20. annis viginti millia ſacrarum ædium in Gallijs ſuccenderunt, huic quoq; ſubiectum fuerit incendium, hactenus ignoratum. Deus tandem aliquando videbit iudicabitq;. Mirabile autem immo verò miſerabile dictu eſt, quãto gaudio debacchati ſint, quantosq;

A quantoſq; ingeminarint tremulos naſo criſpante cachinnos Caluiniani, & pſeudo Chriſtiani, cùm huius diuini templi conflagrationis fama Gallias peruaſit. Dixiſſes rediuiuos filios Edom in die vaſtationis Hieruſalem iterum exultare, & percupere non hanc ſolum Franciſcanorum domum, ſed & alias omnes funditus euerſas, & exinanitas. Pro Babylonicis ſacrilegis eos iure accepiſſes, cùm incenderent ſanctuarium Domini, & prius à ſe pollutum alliderent in terram. Gloriabantur qui Dominum in ſeruis ſuis oderant in medio deſolati ſanctuarij, ac ſi erectis trophæis de Chriſto, qui ibi colebatur, ſuperbè triumpharent. Atq; hæc quidem impij. Pij vero omnes tam lugubri ſpectaculo attoniti ſtupebant, gemebant, atq; adhuc grauioris calamitatis præſagitionem eſſe metuebant. Singuli conſcientiarum ſuarum latebras diſcutientes peccata ſua omni humilitate & contritione fatebantur, atq; diuinam miſerationem implorantes iudicia Domini
B iuſtiſſima humiliter agnoſcebant. Orabant inſuper toto pectore, vt propter ſemetipſum ſerenam faciem ſuam iterum oſtenderet ſuper ſanctuarium ſuum vaſtatum & deſolatum: recordaretur teſtamenti ſui, memor eſſet congregationis, quam poſſederat ab initio: non relinqueret diutius virgam peccatorum ſuper ſortem iuſtorum: templumq; in quo toties nomen ſuum inuocatum, & prædicatum fuerat reparari iuberet.

Deus itaq; tot precibus exoratus, memorq; clementiæ ac bonitatis ſuæ, Regis, Principum, Pontificum, Senatorum ac ciuium Pariſienſium continuò flexit animos, vt mox de noua templi Franciſcanorum inſtauratione cogitarent. Igitur Præfecti, & Decurionum vrbis publica conſtitutione ac expenſa, totius templi ſolum adeò eruderatum eſt, vt euerri facilè poſſet. Deinde ſequentis anni media Quadrageſima, D. Chriſtophoro Thuano ſummo Senatus Pariſienſis Præſide, omnium maximè negocium procurante,
C primoq; fundamentorum iaciente lapidem, inſtaurata fuit & conſtabilita prima lapidea columna: annoq; vertente tandem omnes vſq; ad triginta, pro qualibet in cæmento, lapidibus ſectis, & artificium opera, ſolutis centum Gallicis aureis. Conquerentibus frequenter apud Præſidem fratribus, quòd nullæ pecuniæ ſupereſſent, magna conſtantia reſpondebat: Bono animo eſtote, Dominus prouidebit, ſubeſt illi cùm voluerit poſſe. Sequenti anno, quinque aureorum millia in architectos eximia liberalitate conferente Chriſtianiſſimo Rege Henrico, totius chori & ſacellorum vtrinque claudentium lignaria fabrica dedolata, compacta, & ſuper muros erecta fuit. Anno proximo videlicet 1583. communibus piorum ciuium largitionibus, & mulctis, quæ à Senatu quibuſdam reis irrogabantur, & ad tam pium opus applicabantur, præeleganti tecto ardoſio eiuſdem chori ambitus & ſacella, quæ ad meridiem ſpectant, vniuerſa cooperta
D & tecta. Inſuper interna ſeu concaua pars chori lectiſſimis aſſerculis incruſtata & laqueata eſt. Tam proſperè procedente opere ſummoperè delectatus Chriſtianiſſimus Rex, diſtractis rurſum pictoribus mille & cētum aureis, totā eiuſdē chori intimā crepidinem voluit cœruleo colore depingi, ſparſis hincinde innumeris flammis igneis, interiectiſq; multis lilijs aureis, H. deniq; prima nominis ſui litera fulgenti diademate redimita. Sequentem vſq; ad tertiam trabem partem Catharina Medices Regum mater, ſuis quoq; coloribus, characteribus, & familiaribus teſſeris illuſtrari curauit, ſolutis in hunc finem trecentis aureis. Supererant viginti & tres ingentes feneſtræ, quibus chorus illuminatur, vitro obducendæ. Huic quoq; operi liberalitatem ſuam impendit Chriſtianiſſimus Rex, quando ſecunda equitum Torquatorum ordinis Spiritus ſancti creatione, ex his quos erogat militibus ſtipendijs, mille & octingentos aureos,
E ſumma eorundem nobilium conſenſione & propenſione acceptos, in hoc opus inſumi curàuit. Atq; vt tantæ liberalitatis aliquod inſigne honoris, aliquodq; monimentum laudis extaret, depicto in principe feneſtra Spiritus ſancti in Apoſtolos aduentu: in ſequentibus ſui ipſius, matris, vxoris, fratris, Reginæ Scotiæ, Reginæ Eliſabethæ, Principum à ſtemmate Regio, Cardinalium, Epiſcoporum, heroumq; icones & inſignia gentilitia, inſuper Actuum Apoſtolorum tabulas benè pictas collocari in bono lumine prçcepit. Erectā demū maiorem aram lectiſſimus ac pijſſimus D. Iulianus à S. Germano Cæſarienſis Epiſcopus, & Pariſienſis coadiutor, Deo in primis, deinde in beatæ Mariæ Magdalenes, & B. martyris Sebaſtiani memoriam dedicauit, anno Domini 1583. die Decembris 21. incredibili piorum omnium exultatione, & lætitia. Eadem die ſanctiſſima Eucha-

ma Euchariſtia ad cultum fidelium, infirmantiumq; promptum ſubſidium reſeruari ſolita, peracta circa conuentum publica luſtratione, honeſtiſſimo altaris loco repoſita eſt: ac deinceps canonicæ matutinæ & veſpertinæ preces, aliaq; diuina officia à fratribus ibidem perſolui inceperunt. Cathedræ ligneæ, quæ chorum vtrinq; exornent, tali in dies artificio compinguntur, vt tandem aliquando (ſuperis laus, et beneficis gratiarum actio) nos verè dicturos ſperemus & confidamus: Maior eſt gloria nouiſſimæ huius domus, pluſquàm primæ. Sic Dominus poſt tempeſtatem tranquillum facit, & poſt lachrymationem & fletum exultationem infundit. Sed hactenus de huius templi priore, poſteriorеq; inſtauratione ac ornatu. Cætera perſequamur. A

Chori mediam partem claſuramq; occupabant plurima Regum, Reginarum, Principum, Epiſcoporum operoſa ſepulchra: qui vt veteres Patriarchæ in Hebron terræ propter Chriſtum ſancta portiuncula, ſic iſti in pauperum fratrum Minorum ſacro domicilio habuerant ſepeliri in votis. Audierant enim Chryſoſtomi, ideſt oris illius verè aurei, & aliorum patrum concionibus, magnis encomijs celebratam fuiſſe magnorum Imperatorum Conſtantini, Conſtantis, Valentiniani, ac Theodoſij pietatem, qui corpora ſua vel in oſtijs baſilicarum Apoſtolorum, & martyrum ſepeliri, pro re ſancta & vtili, duxerant. Didicerant ſanctiſſimos theologos Auguſtinum, & Paulinum conſtanter docuiſſe, prouiſum ſepeliendis corporibus apud memoriam ſanctorum locum, bonæ affectionis eſſe erga funera ſuorum: ad hoc vt dum recolunt vbi ſunt poſita eorum quos diligunt corpora, eiſdem ſanctis illos tanquam patronis ſuſceptos, apud Dominum adiuuandos orando commendent. Erant itaq; primo loco duo ſepulchra ſibi à latere coherentia altitudinis 4. pedum, longitudinis ferè 7. ex marmore nigro cum duarum heroidum alabaſtrinis effigiebus, quarum vnius epitaphium fuit: Hic iacet Dña Maria Franciæ Regina, vxor Regis Philippi filij diui Ludouici, Ducis Brabantij filia: quæ obijt 1321. menſis Ianuarij 12. Alterius autem: Hîc ſepulta eſt Domina Ioanna Regina Franciæ & Nauarræ, Comitiſſa Briæ & Campaniæ, vxor Regis Philippi cognomento Pulchri: quæ obijt anno Domini 1304. Aprilis die 2. In huius porrò ſarcophago cùm ruderibus templum purgaretur, reperta eſt corona tenuiſſimo ferro paululum inaurato compacta, annulus verè aureus, fuſi quoq; argentei. Demum eſt tabella plumbea in qua hæc inſculpta fuerant: Ioanna Dei gratia Franciæ & Nauarræ Regina, Campaniæ Briæq; Comitiſſa Palatina, anno 33. ætatis ſuæ inchoato à feſto B. Hilarij 1304. die 2. Aprilis feria ſexta, apud næmus Vicenarum diem clauſit extremum; ſepulta verò fuit Dominica ſequenti, in paſſione Domini, Pariſijs apud fratres Minores, regnante Illuſtriſſimo Principe Philippo Dei gratia Francorum Rege eius domino ac marito, cuius anima ſit in pace. Quæ regnauit cum dicto domino ſuo per ſpacium viginti annorum, trium menſium, & nouem dierum. Sequebantur pari ordine duo alia ſepulchra marmorea cum duabus alabaſtrinis effigiebus iacentibus deſuper; prior erat viri, poſterior mulieris corda habentium præ manibus, ſine vlla inſcriptione. Horum verò inſignia erant Gallicorum liliorum flores cum vitta deſuper tranſuerſim collocata. Tertiò erat tumulus ex marmore, & heroidis ſupra iacentis imagine ex alabaſtro, cum hac inſcriptione: Condita eſt hoc loco domina Ioanna Franciæ & Nauarræ Regina, Burgundiæ & Artheſij Comitiſſa; quæ vitam cum morte commutauit anno Domini 1329. menſis Ianuarij 21. Alterum ad latus eius ſepulchrum hanc ſcripturam habebat: Cor Regis Philippi cognomento Longi eiuſdem ſponſi Regis Francię & Nauarræ, filij Regis Philippi Pulchri hoc loco conditum eſt. Viuere autem deſijt anno Domini 1321. Ianuarij die 3. Quarto loco erant duo tumuli marmorei cum duarum Reginarũ formis ex alabaſtro. In priore ſcriptum erat: Cor Dominę Ioannę Francię & Nauarræ Reginæ vxoris Regis Caroli filij Philippi Pulchri. Obijt autem 1370. die quarta Martij. In poſteriore verò, Cor Dominæ Blanchę filiæ Regis Philippi, apud Longum campum monialis anno Domini 1318. hoc terræ ſanctæ loco conditum fuit, anno Domini 1358. Aprilis die 26. Quintum locum occupant ſepulchra Mathildis filię Comitis à S. Paulo, vxoris Caroli filij Francorum Regis, ac Valeſiorum, Alenconiorum, Carnutum, & Andegauenſium Comitis: quæ obijt 1358. die Octobris 3. Deinde alterius heroidis, cuius imago veſte ſanctimoniali tegebatur. Epitaphium nullum adiacebat. Sexto ſepulchrum

B C D E

chrum

A chrum marmoreum, & figuram alabaſtrinam habebat Blãcha filia ſancti Ludouici Regis Francorum, quæ Ferrando Regi Caſtulonenſium nupſerat. Iuxta quã ſepulchrum habebat Ludouicus de Valoys, filius Caroli Comitis Alenconiorum, Carnutum, & Andegauenſium: qui ex hac vita migrauerat anno Domini 1329. die ij. Nouembris Deinde in eodem quoque chori meditullio ad duos pedes erectus erat tumulus Alberti Carporũ Principis cum ſtatua ex ære Cyprio, quæ ſola incendio ſuperfuit. Inſculptum erat huic iſtud epitaphium. Alberto Pio de Sabaudia Carpenſium Principi, Franciſci Regis fortunam ſequuto, quem prudentia clariſſimum reddidit, doctrina fecit immortalem, & vera pietas cęlo inſeruit. Hęredes męſtiſſ. poſuerũt, anno Dñi 1535. vixit annos quinquaginta quinq;. Extabãt rurſus ibidẽ plura alia Archiepiſcoporum, Epiſcoporũ, Nobiliũ, & Senatorũ ſepulchra partim erecta, partim humi depreſſa, quę ſigillatim enumerare prolixius fuiſſet. Satis ergo ſit hæc illuſtriora commemoraſſe, vt ad alia properemus.

B Multa quoq; extabant in templo, atq; nunc extant in capitulo & clauſtro ſepulchra patrum & Doctorum, qui iam ab initio Ordinis, & huius conuentus, vtrumq; pietate & doctrina non parùm exornauerant. Atq; imprimis ſub magno illo pulpito ligneo, quod diximus chorum à naui diſterminaſſe, iuxta ſacellum D. Franciſco ſacrum, ſatis ingens ſaxum erectum erat, in quo inſculpta erat effigies pijſſimi patris, ac celeberrimi Doctoris Alexandri Alenſis cum huiuſmodi verſibus illo ſæculo vulgatis & receptis.

Gloria Doctorum, decus & flos Philoſophorum,
Auctor ſcriptorum vir Alexander variorum,
Norma modernorum, fons veri lux aliorum,
Inclytus Anglorum Archileuita, ſed horum,
C *Spretor cunctorum, fratrum collega Minorum*
Factus egenorum, fit primus Doctor eorum.

Et poſtea. Obijt autem anno incarnationis Dominicæ 1245. xij. cal. Septembris.

In tabella quoque muro appenſa adſcripti ſunt hi verſus, quorum commemoratio omnibus ideò iucunda erit, quòd illius ortum, vitam, magiſterium, religionis ingreſſum, ſtudia, beatum deniq; finem ſatis eleganter comprehendat.

Qui tibi maiorum repetis monumenta per orbem,
Patris Alexandri geſta viator habe.
Hic placito Superum prognatus gente Britanna,
Protinus à puero flexit ad aſtra gradum.
Non Gaza meminit, nec auorum rura licetur.
D *Pectore in eximio ſola Minerua ſedet.*
Ergo freta emenſus, & vaſtos aquoris amnes,
Se totum ad ſtudium Pariſienſe tulit.
Quo vel Socraticos, vel ſummos quosq; Platones
Ingenio facilè dexteriore præit.
Inde polum, & cælos, & quæ ſuper aſtra geruntur
Rimatus, didicit abdita fata Dei.
Sic tandem & meritis, & digna laude probatus,
Doctrinæ & verbi fit ſator atq; pater.
Aſt vbi theologis pugnax ſententia venit,
Acciperet Minor ſigna magiſterij;
E *(Nullus enim ſacri Doctoris ſigna ferentem,*
Ex grege Franciſci viderat orbis adhuc.)
Magnus Alexander cui mens perſancta fuiſſet,
Ac deuota diu, & religioſa Deo:
Ipſe ego (mox inquit) certamina litis iniquæ
Compeſcam, non erit cui ſuus obſtet amor.
It vir, & induitur palla vilente Minorum:
Quiq; Magiſter erat, fit pius ecce Minor.
Nos quid obeſt (dixit) humilem geſtare togellam,
Qui pariter gerimus nomen onusq; patris?

Quid contra impediat ſublimi in nomine mentem A
Cordigeros fratres continuiſſe piam?
Diſcipulos Chriſti, quibus eſt luſtrare popellos,
Quis ferat ignaros iuſſa docere Dei?
Non tumet irrigua cæleſti flumine virtus:
Nec ſeſe extollit, cui Deus auctor adeſt.
Mens humilis, purgata dolo, conſerua Deorum
Nec fama augeſcit, nec iacet, ima colens.
Iam primùm poſthac Doctor fraterculus ibo
Veſte ſub hac minimus, parta trophæa gerens.
Dixerat, hinc patuit Franciſci ſemper alumnus,
Laurea Doctorum, qui tot vt aſtra micant. B
Tum demum ex ſuperis captum geminare talentum
Nec torperet iners prouidus inſtituit.
At ſchola ſacrorum quia nil ſatis ordine norat;
(Cuncta quidem incertis ſparſa fuére locis)
Hic prudens opifex multa celeberrimus arte.
Compage & neruis conſolidauit opus.
Primus in articulos diuina volumina duxit:
Artis & in morem retulit acta ſenûm.
Quo duce præmonitus in prælia diuus Aquinas,
Quot quot & vſq; legis fortius arma gerunt.
Nec quiſquam adueniet, quamuis ars creſcit in horas, C
Tam mente integra qui ſenis orſa latret.
Hauriet hinc potius veluti de fonte liquorem:
Et tanquam exemplar præferet vſq; virûm.
Hæc breuibus dixi: quæ cætera multa ſuperſunt,
Non vacat vt noris, qui citus ire pergis.
Clauditur hoc ſaxo famam ſortitus abundè
Doctor Alexander iunctus in axe Deo.
Si quis honos meritis, ſi qua virtute coluntur,
Hunc animo præfer, hunc venerare patrem.
Ne ſorde & culpa pigritère per otia deſes
Nanciſci ſtudio, quæ Minor iſte refert. D

In proſpectu maioris aræ, chori ferè medio, terræ conditus fuit R.P.F.Bonifacius de Cæua Doctor, qui diu ſtrenuèq; laborauerat pro reformatione conuentuum Prouinciæ Francię Turonię, D.Bonauenturæ, & conuẽtus Pariſiẽſis. Huiuſmodi epitaphiũ eius tumulo adſcriptũ fuit. Fratris Bonifacij de Cęua clariſſ. natalibus orti, omniq; diſciplinarũ gloria eminentiſſ. ac Prouincię Frãcię ordinis Minorũ Miniſtri præſtantiſſ. hîc ſita ſunt oſſa 1517. Aprilis 12. Prouinciã Francię rexit anno Dñi 1507. 1508. 1509. 1510. vt ex diplomatibus liquet. Huic coniuncta erat marmorea ſepultura R.P.Gulielmi Hiceti Doctoris; qui pietate & doctrina celebris pluribus annis conuentum Pariſienſem, deinde Prouinciam Franciæ laudabiliter rexerat. Hoc autem epitaphium habebat.

Hic tegitur paſtor longè vigilantior Argo:
Quem reuocat plebs, & Minor Ordo gemit E
Vox populo dulcis, doctrina, modeſtia, Iuris
Diuini interpres, Theologia, iacent.
Hoc ne terra foret cæleſti clarior aula
Et celeri in ſuperas nube receptus opes.

Animam Deo reddidit 1522. die 8. Auguſti. Erant quoq; ſub eodem lapide repoſita duorum venerandorum patrum & Doctorum corpora. Prioris multa doctrina & pietate inſtructi nomen erat F. Petrus à Cornibus conuentus Belnenſis Prouinciæ D. Bonauenturæ. Poſterioris F, Iacobus Hugonis Carolo IX. Regi Francorum à concionibus, ſimulq; pro eo apud Philippum Regem Hiſpaniarum ſemel legatus. Ad dexteram præcipui

A cipui altaris ſuis tumulis mãdati ſunt pij & eruditi patres ac Doctores Iacobus Dumonſtier, Gulielmus Hugoti, Samuel Menouſt, Franciſcusq; Volantius, quorum duo priores Prouinciæ Franciæ, & poſtea conuentui Pariſienſi præfecti fuerant: poſteriores Prouinciæ Turoniæ. Refert D. Aluarus libro de planctu Eccleſiæ, & poſt eum Auctor firmamenti trium ordinum R. P. Gundiſaluum in ſacra Theologia Magiſtrum Prouinciæ D. Iacobi in Hiſpania, Miniſtrum Generalem electum in Capitulo Aſsiſij anno 1304. viſitando conuentum Pariſienſem, diem extremum ibidem clauſiſſe anno 1314. atq; paulò poſt mortem, in eodem conuentu, in viſione quibuſdam fratribus glorioſum apparuiſſe. Clauſtrum ingredientibus mox ad leuam occurrit tumulus cui inſcribitur: Honorandus pater frater Iulianus Britonis ordinis Minorum conuentus Cenomanenſis, à confeſſionibus Mariæ Reginæ Francorum. Obijt anno Domini 1291. Hinc ad capi-
B tuli locum pergentibus ſuo ordine octo ſepulchra lapidea priorum patrum occurrunt, quorũ inſculptę caputiorũ formę ſatis indicant ętatem B. Bonauenturę vel ęquaſſe, vel pręceſsiſſe. Inſcriptiones adeò pedibus tranſeuntiũ ſunt attritę, vt integrè legi nequeãt.

In medio Capituli terræ conditum fuit corpus doctiſſimi, & pijſſimi patris ac doctoris F. Nicolai Lyrani ſub præmagno lapide, in cuius circumferentia hæc inſculpta ſunt: Hic iacet F. Nicolaus de Lyra ſacræ Theologiæ venerabilis Doctor, cuius vitæ & doctrinæ fama diffuſa eſt per diuerſa mũdi climata. Poſtillauit enim Bibliaad literam, à principio vſq; ad finem. Is enim Prouinciæ Franciæ alumnus in conuentu Vernolienſi, cuſtodiæ Normaniæ habitum Minorum accepit, quem honorificè exemplariterq; annis 68. portauit, mortéq; obijt anno Dñi 1340. die 23. menſis Octobris. E regione in muro ſurſum affixa eſt tabella marmorea, in qua literis aureis ſequẽtes verſus inciſi ſunt.

C

Ne me me ignores, properans, dum plurima luſtras,
Qui ſum ex his noſces, quæ pede buſta teris.
Lyra breuis vicus, Normana in gente celebris,
Prima michi vitæ ianua, ſorsq; fuit.
Nulla diu mundi tenuit veſania natum
Protinus euaſi religione Minor.
Vernolium admiſit currentem ad ſacra tyronem,
Et Chriſti docuit me domitare iugo.
Vt tamen ad mores legis doctrina beata.
Adyta planaret ſimplicitatis iter,
D *Artibus ipſe pijs, & Chriſti dogmate fretus*
Pariſijs excepi ſacra Magiſterij.
Et mox quaq; vetus, & quaq; recentior affert
Pagina, Chriſticolis ſplendidiora dedi.
Litera nempè nimis, quæ quondam obſcura iacebat,
Omnes per partes clara labore meo eſt.
Et quos ſæpe locos occidens litera tradit,
Hos typicè humanis actibus exhibui.
Extat in Hebræos ſanctiſsima condita turris,
Noſtrum opus, haud nullis communienda petris.
Inſuper & noſtri releguntur ſæpe libelli
E *Quos in ſenſa Petri quatuor arte tuli.*
Eſt quoq; quodlibetis non irrita gloria noſtris,
In qua tu iuſtus arbiter eſſe potes.
Non tulit hac ultra vitam perferre merendo,
Omnipotens Dominus, quo ſumus & morimur.
A cruce tu cuius numeres ſi mille trecentos,
Adiungens vnà quatuor & decades,
Illo me rapuit mors omnibus æmula ſæclo
Cùm micat Octobris terna vigena dies.
Iam quo tendis. Nicolai illectus amore?
Quo Doctore tibi lex reſerata patet?

L 2 Atq;

Atq; hæc de honorando patre & Magiſtro Lyrano: ex quibus liquet quoſdam Coſmographos turpiter hallucinari, quando illum nunc Flandrum, nunc Batauum, mox quoq; Anglum faciunt. A

Lyrano adiacet ad dexteram alius tumulus, cui hæc adſcripta ſunt: Hîc iacet nobilis ac prudens Dominus Matthæus de Trye eques, Dominus de Moncy, qui ſingulari deuotione motus voluit, ac requiſiuit hoc in loco recondi in forma & habitu fratrum Minorum iiij. die Ianuarij, anno Domini 1360. Inter duas lapideas columnas quibus ædificium innititur, iacent duo ex ordine quondam aſſumpti Epiſcopi. Super vnius tumulo ſcriptum eſt. Hîc iacet R. in Chriſto pater & Dominus F. Ioannes Arnaldi de Prouincia Turoniæ, conuentus Niorti quondam Epiſcopus Sannatenſis, ſacræ Theologiæ Doctor eximius, ac ſuis temporibus hiſtoricus præmaximus, Confeſſorq; illuſtriſſimi principis Ioannis primi Ducis Bituriæ, qui obijt anno Domini 1416. die Maij ſexta. In alterius ſepulchro nullum ſcriptum ſupereſt. B

Inter priorem lapideam columnam & parietem ſacrarij repoſitum eſt corpus V. P. & Doctoris F. Gulielmi Superbi cum hac in circuitu lapidis ſuperpoſiti ſcriptura: Hoc tumulo iacet literis ac moribus ſanè conſpicuus Magiſter Gulielmus Superbi Thureyeñ. oriundus, conuentus Baiocenſis, olim regens huius ſacri conuentus, & Normaniç Cuſtos, qui anno à Dominica incarnatione 1510. naturæ debitum exoluit die xx. Menſis Auguſti. Inciſi rurſum ſunt ibidem hi verſus.

Flebile tempus adeſt, ploret gemebunda Minorum
Turba: virum extinctum defleat omnis homo.
Flere licet, plorare poteſt Normana propago,
Quæ dederat nobis hunc probitate virum. C
O truculenta nimis mors, ô ſaniſſima nempè
Qua ingenio doctos non ſinis eſſe diu.
Hic poterat longos vitam conferre per annos
Hunc cupiente Deo, ſed rapis ante diem.
Semper adhuc viuas, viuas Guilelme Superbi:
Quo illuſtrata fuit religioſa domus.

Eodem in capitulo terræ mandatum eſt corpus religioſiſſimi ac doctiſſ. F. Simonis Fontani Doctoris ac Lectoris Theologi Prouinciæ Franciæ conuentus Senonenſis: cuius epitaphium tale eſt.

Fons ego cœleſti manans de fonte profudi D
Quas poto è ſacri gurgite fontis aquas.
Has ſibi dum ſitiens haurit fons, areo, ſed ſic
Vt redeam ad fontis prima alimenta mei.
Iam raptus vino Chriſti me prelo fonte
Quo michi quæ fuerat deſinit eſſe ſitus

Obijt 18. Septembris 1557. Atq; hęc de ſacris pręcipuiſq; patrũ & fratrum Ordinis noſtri ſepulturis in conuentu Pariſienſi: de reliquis ædificijs dicamus.

Tanta fuit Chriſtianiſſimi, & ſanctiſſimi Regis Ludouici in Deum pietas, & de ſeruulis eius fratribus Minoribus bene merendi voluntas, vt præter eximium templum quod deſcripſimus, aliud quoq; eidem coherens, eiuſdemq; ſtructuræ maximum & firmiſſimum ædificium conſtrui curauerit, in quo primùm ſacrarium, quo res ſacræ aſſeruari ſolent continetur. Illud lapidibus politis ſectiſq; conſtructum, ac firmiſſima teſtudine concameratum, & repagulis vndiq; ſeptum, cuſtodiendis ſacris veſtibus, lintheaminibus, libris, candelabris, thuribulis, calicibus, pixidibus, & precioſis ſanctarum reliquiarum thecis, tutiſſimum locum præbet. E

Sunt ibi quoq; plurima ſummorum Pontificum diplomata, quibus vel quoſdam Ordinis ſanctos referunt in numero diuorum, vel eximiam in fratres animi propenſionem declarant, vel totum ſodalitium aduerſus impugnatores communiunt, vel quibuſdam condonationibus ex beneficijs exornãt. Horum quædam commemoraſſe vtile erit. Duo ſunt Gregorij IX. alterũ datũ Peruſij, Pontificatus ſui anno ij. alterũ Laterani anno iiij. Quibus B. Franciſcum propter eximiam vitæ ſanctitatem, & præclara tum in vita cùm

poſt

A poſt mortem edita miracula, ſanctorum Confeſſorum adſcribit catalogo, præcipiens vniuerſis fidelibus diem eius feſtum celebrare iiij. nonas Octobris. Aliud eſt Alexandri IIII. datum Anagniæ pontificatus ſui anno primo, quo confirmat, probatq; ſacra Chriſti patientis ſtigmata eiuſdem beati patris manibus, pedibus, ac lateri verè impreſſa fuiſſe, eademq; ſeſe percepiſſe ac contrectaſſe, cum in minoribus agens familiarem cum ſanctiſſimo viro conſuetudinem contraxiſſet. Sūt & de eadem ipſa re Gregorij IX. & Nicolai IIII. authenticæ literæ. Eſt præterea bulla Gregorij IX. data Spoleti xvj.cal. Iulij, pontificatus ſui anno vj. qua enumeratis B. Antonij Paduani virtutibus, meritis, laboribus, miraculis deniq; ante & poſt mortem ab eodem factis, illum inter beatos cęli ciues Confeſſores annumerat, iubetq; diem feſtum memoriæ eius dicatum, ſingulis annis celebrandum eſſe idibus Iunij. Inſuper ijs, qui ſepulchrum eius illa die, & per
B octauam viſitauerint, vnum annum de pœnitentijs iniunctis relaxat. Extant quoque literæ authenticæ Alexandri IIII. datæ Anagniæ vj.cal.Octobris, quibus B.Claram virginem refert in numerum beatarum. Clementis quoq; IIII. datæ Peruſij v. idus Octobris, Pontificatus anno primo, quibus omnibus verè pęnitentibus, qui eccleſias fratrum Minorum inuiſerint diebus dedicationum B. Mariæ Deiparæ, ſanctorum Franciſci, Antonij, & Claræ, aliorumq; ſanctorum, in quorum memoriam præcipua altaria conſtructa ſunt, centum dies de pœnitentijs iniunctis condonat. Idem quoque vnius anni & quadraginta dierum indulgentias his confert, qui in eccleſiam fratrum Minorum conuentus Pariſienſis religionis gratia venerint in eiuſdem anniuerſario dedicationis die, bulla data Viterbij, anno pontificatus tertiò. Idem rurſus alia bulla data Romæ apud ſanctum Petrum ij. cal. Maij, anno Pontificatus primo, vniuerſos fratres Minores
C eximit à cuiuſcunq; alterius à ſummo Pontifice ſubiectione: quin & eorum libros, loca, & vniuerſa bona terrena ſub ſolius Papæ dominio conſtituit, vſum autem illis impertit. Inſuper diplomate dato Anagniæ iiij. cal. Nouenbris, anno ſui Pontificatus ſecundo, hortatur Regem Francorum, vt faueat Rothomagenſi, & Turonenſi Archiepiſcopis, & Pariſienſi Epiſcopo, quibus iniunxerat, vt ſeuerè caſtigarent illos, qui ſeu priuatim, ſeu publicè fratres Minores & Prædicatores diffamabant, dicentes illos non eſſe in via ſalutis, diuina officia in eorum templis non eſſe audienda, nec illos poſſe confeſſiones ad ſe venientium audire, aut ad populum concionari. Idem quoq; ſuis literis Apoſtolicis pręſtiterunt Gregorius IX. Benedictus XI. Clemens IIII. & Innocentius IIII. Quin & Innocentius IIII. diplomate dato Peruſij vij. cal. Auguſti, anno Pontificatus x. eximit omnes conuentus fratrum Minorum ab omni decimarum ſolutione ex his terræ
D fructibus, qui in hortis & ſeptis illorum naſcuntur. Aſſeruatur quoq; bulla data Laterani, qua Alexander IIII. anno ſui Pontificatus ſecundo conceſſit fratribus Minoribus conuentus Pariſienſis tum in Miſſis priuatis, tum cum nota cantatis dicere Gloria in excelſis &c. & proſas competentes, non obſtante ſtatuto capituli Generalis Metis celebrati, quo id prohibitum fuerat. Habentur quoq; ibidem publicæ literæ Vrbani IIII. datæ Viterbij xj. cal. Decembris, anno ſui Pontificatus primo, quibus P. Guardiani, cęterorumq; fratrum conuentus Pariſienſis precibus ſeſe commendat: eiſdemq; omnem beneuolentiam, & ſanctæ ſedis Apoſtolicæ fauorem pollicetur. Eſt & tranſuptum literarum Martini IIII. quibus permiſit conuentibus noſtris habere procuratores ſeu ſyndicos, qui eleemoſynas eorum nomine procurent, recipiant, ac in vſus neceſſarios diſtribuant. Cuſtoditur etiam bulla Gregorij IX. data Viterbij iij. nonas Maij, anno ſui
E Pontificatus xj. qua diſtrictè mandat Archiepiſcopis, Epiſcopis, Decanis, & Plebanis, vt fratres Minores ſinant concionari ad populum, eundemq; dicti Ordinis ſacerdotibus peccata ſua confiteri, abſolutionemq; percipere. Extat quoq; Innocentij IIII. bullæ tranſumptum, qua conceditur fratribus ſacerdotibus ſacrum facere, confeſſiones audire, & concionari in parochijs, etiam ſi reluctentur Parochi. Idem Innocentius, diplomate dato Laterani iij.cal. Iunij, prohibet vniuerſis ab ordine alienis habitum fratrum Minorum, aut alium eidem aliquo modo ſimilem deferre, aliàs cenſuram Eccleſiæ incurrent. Eſt deniq; bulla Leonis X. data Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vndecima Aprilis, anno Domini 1518. qua ſub excommunicationis latę ſententiæ interminatione prohibet fratribus Conuentualibus, ne verbo, aut facto moleſti ſint

ſti ſint fratribus de Obſeruantia : Sed omnino ſeruent bullam concordię inter eos conſtitutam hucuſq; de ſummorum Pontificum diplomatibus. A

Vno pariete à ſacrario diſterminatur capitulum longitudinis pedū 76. latitudinis 55. quo feria ij. iiij. & vj. omnes fratres conueniunt commendationes benefactorum audituri, & ſuffragia publica pro viuis & defunctis perſoluturi. Deinde culpas coram prępecto humiliter agnoſcunt, & pro cuiuſq; conditione aut defectibus pœnitentiam ſuſcipiunt. In hoc veluti loco ſacro erectis tribus aris officium diuinum noctu dieq; celebratum fuit annis quatuor ſuperioribus; ideſt à templi conflagratione ad chori nouiſſimi inſtaurationem. In eodem quoq; iam ab initio ſub lapidibus politis, & quadratis terrę condita fuerunt multa multorum doctiſſimorum, & pijſſimorum patrum corpora, qui, dum vixerunt, doctrina & virtute toti Eccleſię catholicę & ordini Minorum decori fuerunt & ornamento. Horum quidam ob eximiam pietatem & ſingularem ſcientiam à Regibus, Reginis, & ſummis Franciæ Principibus aſciti fuerunt, vt illis eſſent à ſacris confeſſionibus, & concionibus, alij ad Epiſcoporum gradum & ſolicitudinem, alij ſolitudine ſua contenti, poſt quàm multos annos publicè legendo & docendo in eodem conuentu laborauerunt, animabus Creatori ſuo redditis, ibidem corporibus ſepulturæ locum ſuſceperunt. Præcipuos ſuo loco commemorauimus. B

Capitulum rurſum muro ad meridiem coniungitur aula ſpatioſa, quę ante annos 60. totius collegij ſchola Theologica fuit, alijs autem poſtea longè amplioribus, elegantioribus & commodioribus conſtructis, humilioribus vſibus adaptatur. Atq; hæ tres ædes in inferiore maximi illius ædificij parte continentur. In ſuperiorem autem partem aliquot ex ligno gypſoq; gradibus conſcendentibus, occurrunt duæ cellæ, ex quibus veluti ex certis ſpeculis maior pars conuentus videri poteſt, atq; id circo à Guardianis vt plurimùm incoluntur. Succedunt quatuor ordines cellularum decenter ſibi partim cohærentium, partim infra ſupraq; poſitarum. In primo ordine dormitorium ingredientibus ad dextram ſunt 13. ſubter poſitæ, totidemq; ſecundo ordine ſupra poſitæ, quarum omnium feneſtræ ad occidentem conuentus clauſtrum reſpiciunt. Tertius ordo ad leuam conſtitutus 15. cellulas infernè continet, ſupernè verò tantùm 8. quæ quia ſubiectis paulo ſunt latiores & ameniores Doctoribus, & Prælectoribus collegij conceduntur. Harum proſpectus eſt ad Orientem, & maius conuentus atrium, quod curiam vocant. Eſt rurſum à parte clauſtri ad hoc ædificium appendix, in quo 12. ſunt cellulæ, quæ vt plurimum Cantoribus tribuuntur, quòd ex his ſit breuior & facilior ad templum deſcenſus. Sicq; in hoc dormitorio 73. patrum ſtudentum cellulas reperies. Clauſtrum quidem templi longitudine clauditur, ab Oriente nunc memorato ædificio, capitulo, & dormitorio, à meridie porrò vilibus caſulis ligneis & ſtramineis olim finiebatur; at nunc præalto & maximo ex lapidibus quadratis & ſectis cæmentoq; conſtructo ædificio, quod tres alios ordines cellularum patrum in Theologia ſtudentum eleganter ſibi ſuperpoſitarum comprehendit. Inferior pars, quæ dormitorium Conceptionis B. Deiparæ à fratribus nuncupatur 18. continet cubicula: media quæ à natiuitatæ eiuſdem immaculatæ Virginis denominatur 20. patrum ſtudentum cubiculis locum præbet. Quibus ſi addideris duo alia cubicula in extremis templi partibus relicta ſexageſimum cubiculorum numerum perfeceris. C D

Totius ædificij fundamenta iecit P. Nicolaus Grandis Prouinciæ D. Bonauēturæ, licèt Lutetiæ ortus, qui multis vigilijs, ſtudijs, & pręlectionibus gradū Doctoratus in Pariſieñ. facultate promeruit, conuentui aliquot annis pręfuit, & doctiſſimis in Epiſtolas B. Pauli ad Romanos, & ad Hebræos relictis commentarijs fœlicem poſteris ſuis memoriam reliquit. Opus perpetuauit P. Richardus Cenomanus conuentus Carnotenſis Prouincię Franciæ, qui & ipſe eximia virtute & ſapientia Doctoris lauream adeptus, perdoctis in Pſalmos commentationibus, & aliquot alijs ſcriptionibus, inter pios & doctos ſcriptores Eccleſiaſticos meruit computari. Ædificio extremam manum adiecit P. Guilelmus Hugot & ipſe Prouinciæ Franciæ, conuentus Meldenſis, ac Doctor Theologus, cùm tribus annis conuentui Pariſienſi pręfuiſſet. Conuentum communi magnaq; ianua ingredientibus patet area ſatis quidem lata, ſed magis oblonga, quæ alijs quinque cellularum ordinibus omni ex parte circumcingitur. Primò ab Occidente illis, quas diximus E

capitulo.

A capitulo ſuperpoſitas. Secundò à parte murorum ciuitatis qui proximè adiacent, 19. cubiculis. A parte valetudinarij Communis 8. à parte Orientis 16. à parte Septemtrionis, & ſacrarij alijs 14. His omnibus ſi addideris alia 14. cubicula, quæ quia ad hortum conuentus orientemq; conuertuntur, Baccalaureis vt plurimùm conceduntur 81. patrum ſtudentum in Theologia, Baccalaureorum, & Magiſtrorum cellas reperies. Numerus itaq; vniuerſarum cellularum erit 214. quæ adeo maxima totius anni parte patribus ſtudentibus refertę ſunt, vt frequẽter recens ad ſtudium accedentes oporteat recedere, ac tantiſper expectare, quoadusq; aliquis ſuæ Prouinciæ præfinitum ſtudij tempus abſoluerit. Cellæ vt plurimùm 14. aut 15. pedum ſunt longitudinis, totidemq; latitudinis.

Quia vix, imo ne vix quidem fieri poteſt, vt in tam conferta frequentiq; fratrum multitudine, nonnulli aduerſa valetudine laborent, diuina prouidentia, & Heroidum B Gallicarum beneficijs, illis de ampliſſimo, & commodiſſimo Valetudinario iam dudum prouiſum eſt. Nam illuſtriſſ. D. Ioanna, Franciæ & Nauarræ quondam Regina (quemadmodum veſtibulo affixæ vnà cum precatricis Heroidis effigie, duæ tabellæ marmoreæ docent) filia D. Ludouici filij Regis Franciæ, & Comitis Ebroicenſis, vxor autem Caroli 4. Francorum & Nauarrorum Regis, anno Domini 1341. ſuis expenſis conſtrui curauit ampliſſimam & firmiſſimam domum, in qua hæc pro fratribus infirmis colligendis peropportuna diuerſoria continentur. Imprimis duo ampliſſima cœnacula, in quorum priore decem ſatis ampla cubilia ſunt, in quibus ægri omni humanitate colliguntur & fouentur: in poſteriore, qui conualeſcunt, prandent, deambulant, & defecta longis ægritudinibus corpora aliquantò liberius recreant. Primo cœnaculo ad C Orientem adiacet honeſtum & ſacrum ſacellum, quo qui poſſunt ex infirmis quotidie ſacris vel operantur, vel interſunt. Secundo vero ad Occidentem, officina medica & vnguentaria in vſus infirmorum. Superiorem domus partem occupat primo ordine cella, quæ peſtilentia, aut alio quouis contagioſo morbo laborantibus deputata eſt. Deinde altera aula quatuordecim grabatis referta, vnà cum perhoneſto ſacello, in quo res diuina fit, cum id exigit infirmorum numerus. Sunt rurſum & aliæ tres cellæ iuxta poſitæ, in quarum qualibet lectulis tot infirmi commodiſſimè iacere poſſunt. Cùm autem Regula præſcribat: Si qui fratrum in infirmitatem ceciderit alij fratres debẽt ei ſeruire, ſicut vellent ſibi ſeruiri: magna ſemper fuit cura de illis. Medicus namq; totius vrbis optimus, & ordinis amantiſſimus ſeligitur, qui totius collegij communibus ſtipendijs D perceptis ſingulis diebus ſemel, aliquoties etiam ſecundò & tertiò ſingulos infirmos viſitet, eisq; proſpiciat. Inuigilat toti Valetudinario probatæ vitæ frater laicus, rurſum quoſdam alios quantum opus ęſtimatur ſub ſe habens laicos, qui infirmis ad nutum inſeruiant. Viſuntur quoq; omni fermè hora à confratribus & amicis, quantum quiſq; charitate præditus eſt. Præſtò eſt in ſuperius nominato ſacello ſacrum Oleum infirmorum, quo iuxta Apoſtolum à presbytero vnguntur in nomine Domini, cùm opportunum ac neceſſarium videtur. Quoniam verò aër purus ac tenuis ſaluberrimum ſpiritum præbet hominibus, Dei beneficio ac piorum hominum eleemoſynis, ita infirmis noſtris proſpectum eſt, vt quatuor hortulos ſatis amœnos omni ex parte Valetudinarij habeant, vbi ſe oblectare ſine interpellatoribus poſſunt. Ab hac autem domo ad conuentus aream redeuntibus occurrunt ſub duplici dormitorio conſtructæ quatuor ho- E neſtiſſimæ cellæ: in tribus clari viri, qui ad nos diuertunt hoſpitio recipiuntur: in quarta Syndicus (iuxta Martini IIII. conceſſionem) eleemoſynas procuret, recipiat, diſtribuat, & ſingulis menſibus dati & accepti reddat rationem, vna cum ſeruo ſuo habitat. Sequitur ampliſſ. Tonſtrina, in qua quolibet ſaltem menſe tondunt fratres de religioſo more barbam & capillos. Duę quoq; ſubijciuntur cellæ, quas incolunt qui conuentus inſtrumentis, & accepti, expenſiq; tabulis & rei domeſticæ inuigilant.

Hinc ad dexteram proſpiciẽtibus duo patent itinera, quibus vel ſub dio, vel ſub tegumento, vt placuerit, ad maiores ſcholas pergitur, relicto ad eandem partem horto vitibus è pergulis ſuſpenſis, varijsq; herbarijs ſatis amœno, amplo autem longitudine pedum 199. latitudine 142. Sunt autem ſcholæ eius formę vt in tota Pariſienſi vniuerſitate, omnium iudicio, nullæ ſint ampliores, elegantiores clarioresq;, quippequæ ſine vllis inte-

lis interiora domus ſuffulcientibus aliquaſq; offundentibus tenebras columnis 76. pedes habeant longitudinis, latitudinis verò 46. vndecim autem maximis feneſtris colluſtrentur vndiq;. In his ampliſſimus erectus eſt ſuggeſtus, ex quo Doctores pro lectionibus dicunt: & alius inferior ex quo ſuo ordine Baccalaurei, plurimis ordinatim diſtributis ſedilibus pro diſcipulis & auditoribus. Conueniunt autem horis matutinis ad lectiones duas de Theologia, quæ præſertim in ſpeculationibus, & quæſtionibus verſatur: & pomeridianis, ad totidem in quibus de ſacris ſcripturis diſſeritur. Prioribus vt plurimum Baccalaurei, poſterioribus ſemper Doctores eiuſdem ordinis præficiuntur. Studentes patres quotidie à quarta veſpertina in quintam in eiſdem ſcholis de præfatis ſuis lectionibus diſputant, quolibet illorum ſuo ordine reſpondente, alijs aduerſus eum diſputãtibus. Fiunt quoq; ſemel qualibet hebdomada publicę de theſibus affixis diſputationes, vno propugnante, cæteris pro ordine diſſerentibus, quodam ſemper Baccalaureo Præſide, cæteris Doctoribus & Magiſtris, cùm opus eſt, dicẽtibus ac diiudicantibus. A B

Vt autem omnia ordine fierent, nec multitudo confuſionem pareret, à reuerendiſſimis P. Ioanne Piſſotto Parmenſi & Caluo totius Sodalitij Generalibus Miniſtris ſancitum eſt, ſimulq; a Franciſco primo Rege Francorum authenticis literis datis in caſtello Fontis bellæ-aquæ 27. Decembris 1543. ſupræmoq; Senatu Pariſieñ. ratum habitum, vt tres præcipuæ Regni Franciæ Prouinciæ ad obſeruantiam Regularem reformatæ, quibusq; ſolis conuentus adminiſtratio credita eſt, maiorem numerum patrum ſtudentum illuc mitterent. Prouincia Franciæ 40. Prouincia Turoniæ 20. Prouincia Burgundiæ (quæ nunc D. Bonauenturæ dicitur) viginti: quælibet autem aliarum Galliæ Prouinciarum, vt Franciæ Pariſienſis, Turoniæ Pictauienſis, Aquitaniæ antiquioris, & ſancti Ludouici 8. Prouincia Aquitaniæ reformatæ 5. Prouincia Britaniæ totidem: Extranei à Regno 25. Prouincia ſancti Andreæ, quæ à Franciæ Prouincia diſiuncta eſt, ex noſtra conſtitutione mittere poteſt ad præfatum ſtudium 4. dumtaxat. Numerus itaq; patrum Theologiæ incumbentium ex iure poteſt eſſe 150. abſq, Doctoribus, Baccalaureis, Cantoribus, alijſq; conuentus officiarijs, qui vt plurimùm numerum ſuperant 50. Gratia verò & facilitate eorum qui præſunt, quælibet Prouincia pręfixum ſibi numerum longè frequentius excedit, quàm imminuat. C

Porrò ex patribus ſtudentibus trium præcipuarum Prouinciarum, videlicet Franciæ, Turoniæ, & D. Bonauenturæ duo quotannis ſeliguntur, qui à R.P. Generali acceptis literis, ad lecturas publicas Magiſtri ſententiarum: & poſt aliquot annos tota ſpectante vniuerſitate publicas diſputationes, ac reſponſiones Tentatiuæ, Sorbonæ, maioris, & minoris ordinariæ, quodlibetorum, & veſperiarum habitas, Doctoris laurea in aula R.D. Epiſcopi Pariſienſis in ſignum honoris & reuerentiæ donentur. Vnus, ad quem ſpectat Philoſophiæ curſum integrum fratribus iuuenibus prælegere, iure ordinario & antiquo: alter ordinario quidem, ſed nouo, ideſt diplomatis à Paulo III. conceſſi anno Domini 1549. ad hoc munus prouehitur: indeq; efficitur, vt in quolibet candidatorum Theologorum ordine (licentiam communiter appellamus) ideſt quolibet biennio 4. ſaltem Franciſcani his gradibus & honoribus augeantur. Nam aliquot alij, ſed ex eiſdem ſolum tribus Prouincijs, aut domini Decani aliorumq; Doctorum beneuolentia, aut Principum & Pontificum fauore, ad eandem dignitatem promouentur interdùm. Quoniam autem pręfatus conuentus Pariſienſis non ita pridem ad Prouinciam Franciæ omnino pertinebat, effectum eſt, vt eadem ſola tot ex ſtudentibus ſuis iure antiquo ordinario prouehat, quot aliæ duæ: ius autem nouum ſeu diplomatis cum eiſdem æqualiter diuidat. D E

Cæterùm vnde ortum ſit ius illud antiquum, & qui ab initio, ac deinceps eodem vſi, proprijs ſtudijs, laboribus, & meritis in Eccleſia & ſodalitio celebres euaſerint, dictu facilè nec iniucundũ. Conſtat enim ex Vincentij continuatore lib. 31. Bergomenſi lib. 13. Volaterrano, Sabellico, Authore libri, qui dicitur fundamentum trium Ordinum & epitaphio Alexandri Alenſis, eundem Alexandrum, natione Anglum, vtriusq; Iuris profeſſorem, Theologiæ deniq; Doctorem clariſſimum, ante annum Domini 1240. relicto ſęculo, veſte, domo, moribus ac profeſſione Franciſcanis fratribus adhæſiſſe, in conuentu Pariſienſi. Occaſionem huiuſmodi referunt. Inſigni pietate in B. Deiparam affectus,

A ctus, vouerat ſe cuncta poſſibilia facturum, quę quis in illius nomine & gratia ab eo poſtulaſſet. Hoc autem cum fratribus Dominicanis per quoſdam pios viros innotuiſſet, duos ex ſuo cœtu ad eum miſiſſe, qui virum B. Virginis nomine ac obteſtatione rogarent, vt in eorum ordinem tranſiret. Sed cùm ad colloquium ventum eſt, præcipuę ſuæ legationis obliti, tantum de rebus alijs loquuti receſſerunt: Idemq; & ſecunda & tertia legatione contigit. Tum pij illi admonitores, quòd res non ſuccederet pertæſi duobus fratribus Minoribus, qui tum in vico ædibus domini Alexandri proximo eleemoſynas colligebant, negotium aperiunt. Fratres nulla inter poſita cunctatione, ad illius ianuam properant, pulſant, occurrentem pijſſimum Doctorem beatiſſimæ Virginis Matris Domini noſtri fauore interpellant, vt ordinem D. P. Franciſci ſua doctrina, pietate, & profeſſione illuſtrare dignaretur. Dictum illico factum. Tunc ſcholæ pu-
B blicæ in conuentu apertæ, & tantus auditorum ex omnibus ordinibus ad viri prælectiones concurſus, vt vix dici queat. Videbatur cum Franciſcana profeſſione neſcio quid ardoris ſeraphici induiſſe, quo diſcipulos ſuos ad incredibile ſtudium pietatis & literarũ diuinarũ accenderet. In his Gerſon, Stephanus Bruleferus, auctor fundamenti trium ordinum, epitaphium deniq; eiuſdem Alexandri beatum Thomam Aquinatem Doctorem verè Angelicum, annumerãt: quod & vetuſtiſſima pictura in pariete capituli fratrum Minorum Pariſienſium, in quo docebat, adeò euidenter comprobat, vt nec Balæus, nec Centuriatores Magdeburgenſes hæretici, quantumuis ſancti viri gloriæ inuideant, ac famæ detrahant, id negare ſint auſi. Paralippomena quoq; Abbatis Vrſpergenſis referunt hunc anno 1238. diſputationi Pariſienſi de pluralitate beneficiorum interfuiſſe, ſuamq; de ea ſententiam dixiſſe: quod in Alexandri noſtri tempus penitus inci-
C dit. Itaq; fratris Alexandri Alenſis primi inter fratres Minores Doctoris pietate ac celebritate permoti ſacræ facultatis Theologiæ Pariſienſis proceres virum monent rogantq;, vt quem ex ſuis diſcipulis fratribuſq; aptiorem noſſet eidem facultati quotannis præſentaret ad libros Sententiarum perlegendos, & inſignia Doctoris Theologi tandem pro laboribus accipienda. Is ſecum perpendens quantum hoc ad Eccleſiæ obſequium, & ordinis decus pertineret, orationibus ad Deum præmiſſis reuelatione didicit F. Ioannem de Rupella huic rei valde idoneum. Is igitur multis laboribus, ſtudijs, virtutibus, & ſcriptis publicè editis clarus, ſecundus in ordine Doctor Pariſienſis euaſit. Tertius S. Bonauentura, qui & Euſtachius dictus eſt natione Tuſcus, patria Balneo reginus, Minorum poſtea Miniſter Generalis, dehinc Epiſcopus Albanenſis, atq; S.R.E. Presbyter Cardinalis per Gregorium X. creatus. Huius pietas & ingenium Ale-
D xandro Alenſi tantoperè placuit vt ſæpè diceret: In fratre Bonauentura non videtur Adam peccaſſe. Gerſon quoq; de eodem ſcripſit: Neſcio ſi vnquàm talem Doctorem ſicut Bonauenturam, habuerit ſtudium Pariſienſe. Platina refert Clementem IIII. eiuſdem doctrina mirificè delectatum. Bergomenſis lib. 13. refert eum mortem cum vita æterna commutaſſe anno 1274. Lugduni, quo Gregorius X. Concilium Oecumenicum ex Latinis Græciſq; congregauerat. Vincentij continuator lib. 31. addit cor eiuſdem anno 1482. adhuc integrum inuentum fuiſſe, redacto in cineres reliquo corpore. Hugonoſtici rabie Caluiniana perciti precioſas eiuſdem reliquias flammis conſumpſerunt, fauillis poſtea in Rhodanum ſparſis anno 1562.

His duobus ad hæc vſque tempora plurimi alij alijs clariores ſucceſſerunt, quorum enumeratio quia minus neceſſaria eſt, paucis contenti erimus. Itaq; in ſuperiorum loco
E repoſiti ſunt. F. Ioannes Guala ſeu Vvala, qui ob omnium ferè diſciplinarum encyclopediam (Bartholomęo Piſano, Bergomenſi, & Trithemio referentibus) ter maximus habitus eſt. Gualtherus Brugenſis primùm Prouinciæ Turoniæ Miniſter, poſtea Pictauenſis Epiſcopus, qui Alexandri IIII. iuſſu multa conſcripſit, veluti teſtantur Bergomenſis & Trithemius. Chronica Flandrorum affirmant eum miraculis claruiſſe. Richardus re & nomine Minorita, ob præclaras animi dotes, factus poſtea Rhemenſis Archiepiſcopus. Haimo de Feuersham Anglus, qui inter Ariſtotelicos Ariſtoteliſſimus (id affirmat Lelander) habitus eſt, demumq; à Gregorio X. ad Græcos Legatus miſſus, Anagniæ rediens diem clauſit extremum. Nicolaus Bryto Innocentij IIII. à confeſſionibus, poſtea ciuitatis Aſſiſienſis Epiſcopus. Ioannes de Parma Bononienſis, qui de ſtudio Pa-

dio Pariſienſi, vbi ſententias legerat, anno Domini 1248. Pontificatus Innocentij anno iij. in Generalem totius ordinis Moderatorem & patrem electus eſt, plurimaq; miracula fertur edidiſſe. Radulphum Colemburgum Minoritam adiungit Ioannes Lelander, quem vult Oxonij primò, deinde Pariſijs literis ſacris non ſolùm operam dediſſe, ſed & alijs publicè, magnaq; laude prælegiſſe, circa annum Domini 1270. Huic connectunt Rogerum Baconum, Græcè & Hebraicè doctum, qui ob incredibilem ingenij vim ſui ſæculi miraculum dictus eſt. Obijt autem anno 1284. Eodem tempore floruit quoque in conuentu Pariſienſi Richardus de Media villa, natione Brito, vtriuſq; Iuris peritiſſimus, & ſacræ Theologiæ Doctor præſtantiſſimus. Ibidem paulò antea, anno nimirum 1270. Gulielmus Varro, qui primùm Oxonij, poſtea Pariſijs ſcholaſticis lecturis præfuit, & vtramq; Philoſophiam non parum illuſtrauit. Ex eius ſchola prouenit Ioannes Duns ab oppido, quo ortus eſt, ſic dictus, natione Scotus. Is vbi Oxonij aliquanto tempore docuiſſet, ſingulari ingenij acumine ac ſubtilitate tantam ſui famam & admirationem excitauit, vt Lutetiam vocaretur, vbi laurea Magiſterij accepta, cathedram Theologam cum tanto prouentu tenuit, vt ex eiuſdem ſchola plurimi, ij deniq; doctiſſimi viri in ordine prodierint. Tandem Coloniam Agrippinam viſendi, docendiq; gratia pergens, ibidem obijt anno Domini 1308. magno ſui fratribus ac diſcipulis relicto deſiderio. Huius Doctoris re ipſa ſubtiliſſimi auditores, & poſtea cathedræ Pariſienſis Rectores & Doctores fuerunt Franciſcus Maronis, qui magna ingenij dexteritate ac fidentia, primus actum illum Sorbonium inchoauit, quo ſine Præſide, ſine cibo & potu, ſine vllis inducijs, ab hora quinta matutina ad ſeptimam vſq; veſpertinam, in ampliſſimo vrbis, imò etiam Orbis theatro, de ſummis Theologiæ & Philoſophiæ capitibus diſſerendum ac reſpondendum eſt. Hinc quoq; factum vt Baccalaureus ex familia Franciſcana ſtatas eas diſputationes (quæ a collegio Sorbonico Sorbonicæ vocantur) quotannis primus omnium auſpicetur. Maronis in ſchola Scoti condiſcipuli fuerunt, & gradum Magiſterij in eadem facultate adepti ſunt Petrus Aureoli, poſtea Aquenſis Archiepiſcopus. Gulielmus Ocham, qui Pariſijs docendo & ſcribendo claruit circa annum Domini 1330. reliquum vitæ in Germania dicitur conſumpſiſſe. Ioannes de Ripa, ingenij tam præſtantis vir, vt ante annum ætatis trigeſimum, quatuor Sententiarum libros publice perlegerit, & Doctoris Theologi in facultate Pariſienſi lauream acceperit. Godefridus de Fontibus, Doctor venerãdus appellatus, & Cuſtodiæ Pariſienſis Cuſtos inſtitutus. Hugo de Nouo caſtro, Doctoris ſubtilis præceptoris ſui doctrinæ accerrimus propugnator. Antonius Andreas Aragonius, & ipſe Scoticæ diſciplinæ eximius defenſor. Aluarus Pelagius natione Hiſpanus, vtriuſq; Iuris & Theologię profeſſor, Ioãnis XXII. Pœnitentiarius, demumq; Syluenſis Epiſcopus, atq; S.R.E. Cardinalis; librorum de planctu Eccleſiæ auctor. Ioannes Canonicus, & ipſe quondam Scoti auditor ac æmulator, qui in Pariſienſi ſchola docendo & ſcribendo vitam vſq; ad annum Domini 1320. protraxit. Hucuſq; de Scoti diſcipulis.

Inter cæteros viros pietate & literis inſignes, qui poſtea in ſchola noſtra & facultate Pariſienſi enituerunt, toto orbe Chriſtiano celeberrimus eſt Nicolaus Lyranus, Prouinciæ Francię, Cuſtodię Normanię, conuentus Vernolienſis; de quo conſtans fama eſt, quod Hebræis parentibus ortus ſit. Cùm verò mater puerperij illius diuturnioribus moleſtijs conflictaretur, à Chriſtianis mulierculis admonita & perſuaſa, magna religione ſe ipſam, fœtumq; ſuum Religioni Chriſtianæ obſtrinxit & conſecrauit, ſi cum illo ſalua euaderet. Continuò vero Nicolaum noſtrum fœliciſſimè enixa, ſanctè vota Ieſu Chriſto reddidit. Floruit ex eadem Prouincia & Cuſtodia Rigaldus Gallicus, qui ob ſingularem pietatem & eximiam doctrinam, in Archiepiſcopum Rothomagenſem, totius Normaniæ primatem aſſumptus eſt. Ibidem rurſus enituit & cathedram rexit ante pontificatum Dominus Petrus de Candia, qui poſtea Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, poſtremoq; in ſedem B.Petri collocatus, Alexander V. appellatus eſt. Dehinc Franciſcus de Marchia, Petrus de Aquila, Alexander de Saxonia, Iacobus de Aſculo, Adam de Mariſco, Alexander de Alexandria, Petrus Ioannis, Pontius Carbonellus, Iacobus Spinellus, Bartholomæus Anglicus, Ioannes Pechanus, Guilelmus Maranus, Robertus Baſtienſis, Stephanus Bruleferus, Euſtachius de Curia, Antonius

Farine-

A Farinerius, Bonifacius Cæuanus, Petrus Chambonius, & alij abſq; numero, ſacris ſtu-
dijs ibidem præfuerunt, & Doctorum inſignia ſumpſerunt. Narrat inſuper auctor fun-
damenti trium Ordinum fratrem Raymundum de Prouincia Prouinciæ (à Græcorum
colonia, Phocæa quondam dictę) in capitulo Reatino anno 1289. in patrem ac Recto-
rem Generalem totius Ordinis electum, ad preces Regis Franciæ, cum Pariſijs Capitu-
lum generale cogeret, cathedram gradumq; Magiſterij in Theologica facultate ſuſce-
piſſe. Noſtra memoria religione & ſcriptis illuſtres ex eodem Ordine & gradu emerſe-
runt patres Petrus à Cornibus, Richardus Cenomanus, Nicolaus Grandis, Gulielmus Bernardus, Ioannes Conſilium, Simon Fontanus, & Franciſcus Daheyus.

Nec velim quis exiſtimet trium Prouinciarum, ſcilicet Franciæ, Turoniæ, atq;
ſancti Bonauenturæ patres huiuſmodi dignitate, & honore pacificè, & abſq; vlla con-
B tradictione potitos fuiſſe, nam Gulielmus quidam de ſancto Amore, & manipulares in
ipſis initijs omnium quos potuerant animos in fratres noſtros incitauerunt, vt non
tantùm hoc gradu deijcerentur, verùm & funditus delerentur. Acceſſit paulo poſt tu-
multus Pariſijs exortus inter ciues & ſcholaſticos adeò grauis, & multorū cędibus cruen
tus, vt hi de transferendo in Angliam ſtudio relicta Lutetia ſerio conſultarent. Cùm
his conſilijs nollent fratres acquieſcere, nec ſcholaſticis aduerſus Lutetianos tumul-
tuantibus adeſſe, illos è ſcholis publicis & facultatis conſortio ſemotos, publice legere
aut diſſerere prohibuerunt. Re ad ſummum Pontificem Innocentium IIII. delata, ca-
lendis Iulij anno Pontificatus ſui vndecimo, qui in Chriſti annum 1354. incidit, grauiſ-
ſimis ad vniuerſitatis Rectorem, Doctores, & Proceres miſſis literis, auctoritate Apo-
ſtolica præcepit, vt Magiſtros Minores & Prędicatores à ſuo conſortio per iniuriam eie-
C ctos reſtituerent, horum lectionibus publicis ſcholaſticos ſeculares adeſſe permitte-
rent, & ſine vlla difficultate aut cunctatione ad priſtinum ſtatum gradumq; reſume-
rent. Idem rurſus altera bulla data Aſſiſij vij. cal. Septembris eodem anno, Magiſtros
& vniuerſitatem Pariſienſem hortatus eſt, deinde iuſſit, non tantùm moleſtos non eſſe
Magiſtris fratrum Minorum & Prædicatorum, ſed eoſdem omni potius humanitate &
amicitia fouere: & vt hoc omnino præſtarent, Epiſcopos Siluanectenſem & Ebroicen-
ſem inuigilare & proſpicere præcepit. Perlegimus & aliud paulò antiquius diploma,
quo idem Pontifex anno ſummi ſacerdotij ſui ſecundo conſtituit, vt eiuſdem Theolo-
gicæ facultatis & ſcholę publicę, & diſputationes ſacræ, & honorabiles gradus fratribus
Minoribus & Prędicatoribus cū alijs liberi & communes eſſent. Innocētij in Cathedra
Petri ſucceſſor Alexander IIII. literis ad Epiſcopum Pariſienſem datis Anagniæ vj.
D calen. Iulij Pontificatus ſui anno v. quendam Guillotum nationis Picardorum fa-
cultatis artium apparitorem, tanquàm ſeditioſum, mandatorum ſedis Apoſtolicæ con-
temptorem, ac ſalutis ſuæ immemorem, Chriſtianorum ſacra communione interdixit,
ac in perpetuum omni officio publico priuauit, eò quòd B. Thomam Aquinatem Do-
ctorem actu concionantem contumelijs affeciſſet, ſimulq; ſcholaſticos & Rectores ar-
tium incitaſſet, vt fratres Minores & Prædicatores à ſacræ facultatis conſortio explode-
rent. Alijs rurſum literis datis Viterbij vj. Nonas Octobris, anno ſui Pontificatus iij.
teſtatur Odonem de Duaco, & Chriſtianum Bellouacenſem Romam ad ſe vocatos, de
omnibus quæ in fratres effutiuerant palinodiam ceciniſſe, ac ſacro magnoq; iureiuran-
do ſeſe obſtrinxiſſe ad reſtituendum in ſocietatem Doctorum facultatis Theologicæ
Thomam de Aquino, Bonauenturam, & alios Magiſtros ordinis Minorum & Prædi-
E catorum, quos magna iniuria paulò ante reiecerant.

Quanta verò vtilitas, quantum decus ac ornamentum toti reipublicæ Chriſtianæ ex
hoc fratrum Minorum conuentu acceſſerit, manifeſtant imprimis lectiones aſſiduæ,
quibus ſemper duo, nonnunquàm tres, aut quatuor (prout per tempus & rationem
Præfectis Ordinis expedire videtur) in maximo, & præcellentiſſimo hoc collegio præ-
ficiuntur. Cæteri ad vnum omnes mox vt hunc gradum conſequuti ſunt, vel Theolo-
gicum curſum abſoluerunt, ſuas Prouincias ædesq; repetunt, vt quod ex eius vniuerſi-
tatis vberrimis fontibus hauſerunt, ſuis popularibus propinent. Hinc in vniuerſa Gallia
vix ciuitatem vnam aut aliquod inſigne oppidum inuenies, in quo Franciſcanus Theo-
logus Pariſienſis Aduentus & Quadrageſimæ ſacris diebus, imo & præcipuis anni feſti-
uitatibus,

uitatibus, incredibili animarum lucro non concionetur. Vix vnum conuentum, ex quo non prodeant 6. 10. aut 12. Euangelicæ doctrinæ pręcones. Rurſus ante omnium oculos poſiti ſunt, ingentiq; vtilitate perleguntur Doctoris Alexandri Alenſis 4. libri ſummæ Theologicæ, quos iubente Innocentio IIII. edidit. Item Compendium Theologiæ in ſex libros diſtributum: & in vniuerſa Biblia perdocti Commentarij. Extant etiam D. Bonauenturæ in 4. libros Sententiarum vtiliſſimæ quæſtiones, Commentaria in Geneſim, Eccleſiaſtem, Lucam, & Ioannem; atq; trecenta opuſcula aliquot magnis voluminibus compręhenſa. Doctoris Lyrani ſcripta catholici exoſculantur, hęretici laudant, Iudęi mirantur. Petrus Ioannis, & Pontius Carbonellus, magno labore ac induſtria, omnes veteris ac noui teſtamenti libros ſuis lucubrationibus explicauerunt. Gulielmus Varro vnà cum libris ſententiarum, vniuerſa Ariſtotelis opera commentationibus illuſtrauit. Et quoniam cæterorum quos ſuperiori capite enumerauimus ſcripta in ſuis bibliothecis ſatis abundè connumerant Trithemius, Ferrerius Senenſis, noſterq; catalogus eorum meminit, ideò conſultò ſuperſedemus. Redeuntibus à ſcholis ad templum occurrit ad dexteram aula (refectorium communiter appellamus) quæ amplitudine, elegantiaq; vix in tota ciuitate parem habet. Eſt enim longitudinis pedum 208. latitudinis verò 60. inſuper firmiſſima ſelectorum lapidum ſtructura, & altiſſimis columnis forinſecus vndiq; munita, & circumſepta. Aſcenſus in eam patet aſcenſu 7. graduum, altiſſimaq; porta: colluſtratur autem omni ex parte 30. duplicibus, lateq; patentibus feneſtris, in quibus omnium fermè Principum Chriſtianorum gentilitia inſignia viſuntur. Murorum interior pars lignis vndiq; veſtitur, & ſcamnis ornatur: his adiacent 14. prælongæ menſæ, in quibus cibi tempore recumbunt ſacerdotes: medium autem occupat duodecim fratribus iuuenibus dicatæ. Sunt etiam illic opportunis locis diſtributa promptuaria, vinaria, panaria, piſcaria, & carnaria; ex quibus fratres laici tanta promptitudine cibos recumbentibus adminiſtrant, vt intra breuis horæ ſpacium quadringenti, & eò amplius fratres, abſolutis benedictionibus, prandio vel cœna, iam ſurgant ad gratiarum actiones.

Pars ſuperior, ac media totius ædificij 180. ligneis grabatis fratrum iuuenum dicata eſt: quibus alia 42. propter aduentantium copioſiorem numerum, anno 1584. adiuncta fuère, adeò vt eorum numerus ad 222. excreuerit. Illa in duodecim ordines, tresq; hierarchias concinnè diſtributa ſunt: & vt ordine omnia fiant, eiſdem iuuenibus præfectus P. Vicarius ex vna parte, Confeſſarius ex altera diſtinctas ibidem cellas habent, ex quibus quicquid fit, aut dicitur in tanta multitudine facilè percipiunt, diurnis ac nocturnis horis omni occaſioni adſunt, & omnia, iuxta præſcriptas à patribus conſtitutiones, prudenter moderantur.

Ex hac ſuperiori parte paucis gradibus deſcēdentibus, pręſto ſunt hinc ampliſſimum calefactorium, inde elegans aula, in qua ſingulis feriarum noctibus, duæ fratrum iuuenum partes diuinum officium perſoluunt; tertia ſuo ordine templi chorum petente. Feſtis autem diebus omnes ſimul tenentur templo adeſſe.

Poſt deſcenſum plurium aliorum graduum, ordine ſuo per claſſes diſtinctæ ſunt eorundem iuuenum fratrum quatuor oppidò elegantes ſcholæ: in quarum prima ars Grammatices, in ſecunda Rethorices, in tertia Logices, iu quarta vnà cum libris Magiſtri ſententiarum, Phyſica Ariſtotelis à ſelectis ex ordine Baccalaureis ter quoq; die prælegitur. A prandio ad tertiam horam aut lectionum repetitiones fiunt, aut ſuo tempore publicè de arte, quam quiſq; profitetur, diſputationes inſtituūtur. Aduenientium ad hæc ſtudia frequens numerus fratrum effecit, vt quinta claſſis in aula ſuperiori aptaretur, in qua imbecilliores Grammaticę pręceptis diligentius imbuerentur. Peracto ad hæc ſtudia proſequenda conſtituto tempore, ſuas Prouincias, conuentuſq; natiuos repetunt, quoaduſq; ſacro ſacerdotio initientur, & poſt aliquot annos, per licentiam patrum ſuorum ad Theologica ſtudia redeant. Verum de his iam ſatis.

Porrò quę, qualiſue fuerit, ante reformationem a R. P. Generale Ægidio Delphino de Ameria factam, tanti collegij ac conuentus politica adminiſtratio, non dum ſatis mihi perſpectum, atq; exploratum eſt. Hęc ſolummodo comperta, & certa habeo, nimirum, quod ille erat ex numero conuentuum Prouinciæ Francię, ac Cuſtodiæ Pariſienſis,

A ſis, proinde ſubiectus viſitationi Prouincialis illius, & adminiſtratus à Guardiano, qui ex eadem ſola Prouincia ſeligebatur. Nam pater Petrus à Cornibus Doctor primus omnium ex Prouincia D. Bonauenturæ, huic conuentui præfectus fuit circa annum Domini 1529. quantum ex antiquioribus eiuſdem Prouinciæ patribus, & chartis conuentus colligi potuit. Primus verò ex Prouincia Turoniæ fuit frater Iacobus Dautry conuẽtus Bleſenſis, qui tunc vniuerſę Galliç reformatiſſimus habebatur. In huius quoq; rei fidem, tot Guardiani, atq; iuris antiqui ordinarij Baccalaurei ex vnica, & ſupradicta Franciç Prouincia aſſumuntur, & promouentur, quot ex alijs duabus. Inſuper oportet Baccalaureum Biblicum, ex quacunq; Prouincia fuerit, non niſi Prouincialis Franciæ literis, & auctoritate, ad hunc gradum & ordinem promoueri. Deniq; quoties Capitulum prouinciale illius cogitur, ad illud ex conuentu Pariſienſi Diſcretus pater ablegatur, qui & hanc primam conuentus Pariſienſis conditionem agnoſcat, & quæ huic neceſſaria ſunt, procuret.

B

Deinde ſatis liquet ex libro fundamẽti trium ordinum 4. ſaltem Capitula totius ordinis generalia ibidem coacta fuiſſe. Primum anno Domini 1264. eiuſdem ordinis Rectore vniuerſali ſancto Bonauentura, Vrbano IIII. ſummo Pont. Romano adhuc ſuperſtite. Secundum anno Domini 1266. aut 67. ſub eodem R. P. Generali iam in cathedra B. Petri ſedente Clemente IIII. Tertium anno Domini 1292. totius ſodalitij noſtri ſummo Moderatore patre Raymundo Gaufredo Prouinciæ Prouinciæ, quæ nunc Maſſiliç, & S. Ludouici nuncupatur. Quartum anno domini 1329. Pontificatus D. Ioannis XXII. anno 13. in quo pater Geraldus Odo Prouinciç Aquitaniæ electus fuit in totius Ordinis patrem & Miniſtrum Generalem. De alijs nihil mihi compertum.

C Cùm verò ad annum 1502. Conuẽtualium more illic vt in alijs Galliç Congregationibus viueretur, adueniens cum Apoſtolica, ſimulq; Ludouici huius nominis XII. atq; ſupremi Senatus Pariſienſis Regia auctoritate, R. P. Ægidius Delphinus ſacræ Theologiç Magiſter, ac totius noſtri Ordinis Generalis Miniſter maiorem partem conuentuũ trium Galliæ Prouinciarum, videlicet Franciæ, Turoniæ, ac ſancti Bonauenturæ, atq; inter hos omnium maximè conuentum Pariſienſem, ad Obſeruantiam Regularem fœliciter reduxit. Vt autem huic conuentui pro viribus proſpicerent, ſibiq; in poſterum conſeruarent, patres Prouinciæ Franciç illius adminiſtrationis, ac iuris partem conceſſerunt aliarum duarum Prouinciarum Turoniç, atq; ſancti Bonauenturç patribus. Peracta verò reformatione, conſtituit idem reuerendiſſimus quòd nec Miniſter Franciæ, D nec aliquis Commiſſarius, qui mitteretur ad iſtam Prouinciam, habeat aliquam auctoritatem ſuper fratres huius conuentus, niſi inquantum Commiſſarius cum Guardiano voluerit. Similiter hũc conuentũ nullo modo ſubiacere Capitulo prouinciali, nec decretis eius. Inſtituit autem primum à dicta reformatione Guardianum Magiſtrum Iacobum Dautry Prouinciæ Turoniæ conuentus Bleſenſis, reliquitq; à ſe reformatis tribus Prouincijs conuentum regendum. Ordinauit rurſum, quòd poſt terminum trium annorum præſidente reuerendiſſimo pater Generale Miniſtro, ſi adſit, vel eius Commiſſario, fiat noui Guardiani electio: ad cuius electionem ſolùm ij patres ſtudentes, qui integrum annum ſui curſus præfato in conuentu expleuerint, vocem actiuam (de ſacerdotibus loquor, nam iuuenes voce omnino carent) habent. Non poſſunt autem eligi niſi patres conuentuum reformatorum Prouinciæ Franciæ, Turoniæ, & ſancti Bonauenturæ: confirmatio autem eius ſpectet ad Generalem Miniſtrum. Quç omnia, aliaq; plurima, quæ prolixitatis vitandæ gratia prætermitto, propria ſyngrapha, ordiniſq; ſigillo pro more confirmauit: & pręcipuorum Ordinis patrum paulò poſt ad Comitia generalia Romç coactorum ſententijs (vti fertur) corroborata eſſe voluit. Cœterum conſtituto, & confirmato ex vna Prouinciarum Guardiano, ne vnus tanti collegij negotijs obruatur, in partem curæ ac ſolicitudinis aduocantur ex duabus alijs Prouincijs duo grauiſſimi patres, quorum vnus ſacerdotum Vicarius conſtituitur, alter fratribus iuuenibus præſertim inuigilat. Res arduæ ac difficiles à toto Diſcretorio, cui aut Commiſſarius, aut Guardianus præſidet, diiudicantur. Illud autem conſtat eodem Commiſſario, aut Guardiano, Doctoribus, & Baccalaureis actu legentibus, duobus Vicarijs, patre ſeniore, & antiquiore ſtudente quarumlibet aliarum Regni Franciæ Prouin-

E

ciarum, videlicet Franciæ Pariſienſis, Turoniæ Pictauienſis, Britanniæ, vtriuſq; Aquitaniæ, & Maſſiliæ ſiue ſancti Ludouici, coram quibus rationes totius rei œconomicæ ſingulis quibusq; menſibus à Syndico, & cæteris miniſtris redduntur. A

Sumptus autem conuentus accedere poſſunt ad quinquaginta Francicos modios tritici, quorum ferè triginta, tum in pane qui à fratribus laicis per vicos colligitur, tum in frumento à pijs viris, & Abbatijs dato conuentui, gratis ſuppeditantur. Vini expenduntur per annum fermè quadringenta modia Pariſienſia. Lignorum pro infirmis, piſtoribus, culina, Syndico, hoſpitibus, Magiſtris, ſtudentibus, iuuenibusq; fouendis, precium trecentos quinquaginta coronatos aureos frequenter ſuperat. Lanioni pro carnibus miniſtratis toto anno 1583. perſolutę fuerunt ſupra mille quingentos aureos. Inſtaurationum tectorum, murorum, hortorum, ratio ſingularis ac præciſa vix reddi poteſt. In ſumma verè ſtupendum diuinæ prouidentiæ miraculum, ac ſingulare opus eſſe B fatentur omnes, tam frequens collegium fratrum (quibus ex Regula nihil omnino poſſidere fas eſt) nullis redditibus ſubnixum, ſartum tectum ſeruari, & conſeruari, & ſemper florere poſſit. Coronidem deniq; addit famoſo huic collegio generale noſtræ Regularis Obſeruantiæ Capitulum, anno Dominicæ incarnationis 1579. in ipſo celebratum: in quo ego, licèt immeritus, communi patrum ſuffragio in Generalem Miniſtrum electus fui.

De conuentu Sanctæ Mariæ de Aracœli Romæ.

CVM ſacer hic locus in Capitolini montis ſummitate ędificatus ſit, non abs re erit, ſi paucis, quid ſibi mons Capitolinus, & à quo primò habitatus fuerit ediſſeruerimus. Primum igitur ædificium Romæ præ omnibus alijs erectum (ſi Marci Portij Catonis Romani, atq; antiquiſſimi hiſtoriographi, cuius meminit Dionyſius Halicarnaſęus, verbis ſtare velimus) fuit Capitolium, ſiue arx Capitolina, ſuiq; authorem habuit, vel Saturnum ij. Sabatium videlicet Sagam, à quo & Saturnia per multum temporis, ſicut & tota circũquaq; regio, dicta eſt: vel primũ Saturnũ, Chameſenuum videlicet, qui fuit Cham filius eiuſdem Noë, quem pater Noë, quadrifons Ianus alio nomine vocitatus, ab eo pepulit. Mihi autem ſecunda opinio maximè probatur, fuiſſe videlicet Capitolium à Cham, ideſt à Saturno Chameſenuo, non autem à Saturno Sabatio ædificatum. Dicitur autem Capitolium, ſiue mons Capitolinus, iuxta præfati Marci Portij Catonis D ſententiam, à capite quodam inuento ſanguine perfuſo, atq; fluente, dum Iouini templi fundamenta iaceret Princeps Tarquinius. Nam antea Tarpeius à Tarpeia virgine Veſtali, Sabinorum ſcutis ibi interfecta, ſeu obruta, aboleto Saturni nomine, dicebatur: vel ſecundùm alios à mundi capite, quòd ibi Conſules, atq; Senatores, quibus totius Orbis cura, atq; regimen incumbebat, conuenirent, commorarenturq;. Cuius facies altis, atq; firmiſſimis muris, ſuper montis faſtigium, vitro atq; auro vndiq; contectis, mirisq; operibus laqueatis venuſtabatur. Intra ipſius autem arcis ambitum palatium fuit auro, argento, atq; lapidibus precioſis opere vario exornatum: Ita vt omnibus, & ſingulis gentibus ſeſe in admirationem, atq; in ſpeculum oſtenderet. Honeſtabatur autem huiuſmodi arx plurimis (licèt idolorum) templis. Nam in eius ſummitate templum fuit cuidam porticui innixum, Iunoniq; Monetæ dicatum: Ad alteram verò fori partem E aliud templum Veſtæ, & Cereri ſacrum exurgebat: vbi & pagani Pontifices ſedem obtinebant, & Senatores cultum Cæſarem in cathedra, per ſex dies in menſe Martio poſuêre. Iuxta forum verò publicum templum fuit Herculis: ſed in Tarpeio Aſylis aliud templum dicatum erat, vbi & Caius Iulius Cæſar à Senatu oppreſſus extitit. Atqui ex altera parte Capitolij templum fuit Iunonis: Et vbi nunc ſacer hic conuentus ſanctiſſimæ Virgini Mariæ de Aracœli dicatus exurgit, bina conſtiterunt idolorum templa Senatorio palatio adiuncta, ſcilicet Phebi & Carmentis, & antiquiſſimum templum Iouis Feretrij, vbi Octauianus Cæſar Auguſtus vidit viſionem, de qua inferius. Hic igitur conuentus, qui affabrè ex polito lapide conſtructus, atq; elegantiſſimè ædificatus eſt, peculiari quodam iure, atque prærogatiua ſpectat ad S. P. Q. R. tum quia ædificatus

A ficatus in ſupercilio montis Capitolini, tum etiam quia creditus fuit ab Eugenio Quarto Pontifex max. anno Pontificatus eiuſdem quintodecimo, cuſtodiæ, atque protectioni illuſtrium dominorum Conſeruatorum eiuſdem Romani Senatus, vt ex eius bullis, quæ in cubiculo patris Vicarij eiuſdem Aracœlitani conuentus ſeruantur, patet. Pertinuit tamen olim locus hic ad monachos diui patris Benedicti: ſed anno Dominicę incarnationis 1251. Pontificatus verò Innocentij anno 8. ab eodem Pontifice Innocentio IIII. antequã ſeiungerentur fratres Frãciſcani Conuentuales ab eiuſdem Ordinis Obſeruantibus, tranſlatus fuit ab ipſis Benedictinis ad Minoritas, tum demum ab Eugenio IIII. Pont. max. Pontificatus eiuſdem anno xv. fratribus Obſeruantibus Minoribus in habitationem conceſſus fuit, vt ex binis bullis ab ipſo ſuper hoc datis, de quibus ſupra, patet.

B Inter multa præclara, quæ hoc in conuentu exiſtunt, illud eſt præclariſſimum, nempè imago glorioſæ Virginis Mariæ depicta à beato Euangeliſta Luca, quæ plurima, eaq; inſignia edidit, editq; in dies miracula: præcipuè tamen tempore Gregorij Papæ I. nam laborante ipſa vrbe Romana grauiſſima peſte, cùm ex mandato ſummi Pontificis præfata imago proceſſionaliter à proprio loco vſq; ad Vaticanum deferretur, iamq; pontem, cui Adriani moles iuncta eſt, tangeret, viſus eſt Angelus quidam in ſummitate molis gladium euaginatum, ſanguinolẽtumq; tenens, & auditus eſt chorus Angelorum circumaſtantium hanc deuotiſſimam antiphonam concinens: Regina cęli lętare, alleluia. Quia quem meruiſti portare, alleluia. Reſurrexit ſicut dixit, alleluia. (refert enim imago ipſa Virginem glorioſam, dum iuxta crucem ſtaret, corpuſq; filij ſui dilectiſſimi exanime doleret.) Cui ſubiunxit ſummus Pontifex, qui proceſſioni intererat, Ora pro

C nobis Deum, alleluia. Statimq; morbus ceſſauit. In cuius rei memoriam eo ipſo in loco, in quo Angelus apparuit, conſtituta fuit alia quædam Angelica, ſed lapidea figura. Accidit quoq;, vt anno Domini 1388. eadem de cauſa, nempe ob peſtem, quæ ſummopere in Vrbe præfata graſſabatur, qua ictus primus omnium occubuit Pelagius tunc ſummus Pontifex, ex præcepto Nicolai Papæ III. ſecundò præfata imago deportaretur ad ſanctum Petrum in Vaticano, cumq; ad ipſummet pontem applicuiſſet, lapideus Angelus, de quo ſupra, terq; quaterq; ſe ad Virginis glorioſæ imaginem, vt plures animaduerterunt, inclinauit. Quapropter hæc imago in maxima veneratione apud populum Romanum, cæteroſq; eius Vrbis accolas eſt. Numerus eorum fratrum, qui hunc incolunt locum, centenarius eſt, quorum duo Theologiam ſpeculatiuam prælegunt. Requieſcunt hoc in conuentu plura ſanctorum corpora, nempè beati Iuniperi,

D & beati Electi ſociorum beatiſſimi patris Franciſci, quorum ſanctitas, probataq; vita, cùm omnibus ſint in confeſſo, non erunt hìc mihi repetendæ. Iacent præterea ibidem corpora ſanctæ Helenæ Imperatricis cui ſanctiſſimę crucis inuentio aſcribitur. Iacent quoq; corpora ſanctorum martyrum Arthemij, Abundi, atq; Abundantij in ſepulchro quodam porfideo, cui imminet altare quod Aracœli dicitur: in quo videlicet Tiburtina Sibilla Octauiano Imperatori, Auguſtoq; Cæſari Virginem glorioſam aureo circulo inſedentem iuxta ſolem, puerumq; vlnis geſtantem oſtendit dicens, caueret ne ſibi Ara, tanquam potẽtiori, à Senatu Romano erigeretur, atq; inter Deos ſe connumerari pateretur, cùm illa Virgo longè potentiorem ſe enixa eſſet, atq, Aracœli exiſteret. Ex qua viſione perterritus, admirationeq; perfuſus Imperator futuro Regi eam Aram erexit, thuraq; adoleuit: vnde Aracœli nomen traxit is locus, primaq; Ara extitit. Aſſeruan-

E tur debita cum reuerentia hoc in loco pars ſanctiſſimæ Crucis Chriſti Domini, altera ex ſpinis coronæ eiuſdem, & ſpongiæ fragmentum, qua myrrhatum vinum Saluatori ſitienti oblatum fuit. Item corpus glorioſi Papæ & martyris Stephani, caput ſancti Vrbani Papæ & martyris, caput ſancti Adriani martyris, caput ſanctę Martinæ martyris, brachium ſancti Laurentij martyris, brachium præfati ſancti Adriani martyris, & brachium ſancti Nerei martyris. Eſt præterea præfatum altare quod Aracœli dicitur hoc priuilegio à ſummis Pontificibus donatum, vt per Miſſarum beneficium fidelium animę à Purgatorij pœnis liberentur. Gaudetq; plenaria omnium peccatorum indulgentia, in fauorem ipſum diebus Aſſumptionis, Conceptionis, atq; Natiuitatis glorioſæ Virginis, nec non & natalitijs ſanctorum patrum Antonij Paduani, Ludouici Epiſcopi,

atq; Bernardini accedentium. Cùm locus hîc Aracœlitanus in Capitolini montis iugu- A
lo ſitus ſit, vt acceſſus ad eum familiarior redderetur, ea lapidea ſcala, ex 120. gradibus
conſtans, quæ templo Quirino, ſub Romanis gentilibus, olim deſeruiebat, ſibi appli-
cata fuit, per ipſamq; fideles eccleſiam petunt. A præfatis verò ſanctorum corporibus
tumulata ſunt quoq; hac in ſacra æde corpora beatorum (vt credere pium eſt) fratrum,
Bonauenturę Velitrenſis laici, atq; fratris Thomę Corſici quoq; laici: quorum prior
plurima ſpiritu prophetico prędixit, puerumq; mortuum, quem matri ſuę precibus à
Deo obtinuerat, ad vitam ſuis orationibus reuocauit: Atqui poſterior cœco ad ſanctiſſi-
mæ crucis ſignum lumen reſtituit. Fuit præterea illorum vterq; charitate feruidus, in
oratione aſſiduus, atq; profundiſſima humilitate pręditus.

Colophonem huic Aracœlitano conuẽtui additurus omnes ſummorum Pontificum
bullas, omniaq; Apoſtolica breuia, atq; tranſumpta, authentica tamen, in eius archi- B
uis aſſeruata, ordine alphabetico (ſpreta interim antiquitatis ſerie, vt facilius inueniri
poſſint) in medium adducam. Id tamen ita præſtare conabor, ne ea legenti oneroſior
ſim. Aſſeruatur itaq;, quædam bulla Alexandri IIII. Pont. max. data Anagniæ xvij.
cal. Nouembris, anno ſui Pontificatus primo; ne fratres noſtri ad proferendam, pro-
nunciandam, vel exequendam contra ſæculares Principes, vel Communitates ſenten-
tiam, abſq; ſpeciali Apoſtolicę ſedis mãdato, ab aliquo Eccleſiaſtico Pręſule cogi poſſint.
Et alia bulla eiuſdem Alexandri IIII. data Laterani idibus Maij, anno ſui Pontificatus ij.
vt Franciſcani quoſcunq; alios fideles defunctos ab vſurarijs, excommunicatis vel in-
terdicto irretitis, in ſuis eccleſijs ſepelire poſſint. Et alia bulla eiuſdem Alexandri IIII.
data Viterbij v. cal. Martij, anno ſui Pontificatus IIII. cuius virtute fideles Aracœlita- C
num hoc templum in feſtiuitatibus beatæ Virginis Mariæ, atq; ſanctæ Helenæ viſitan-
tes centum dies de iniunctis ſibi pœnitentijs promerentur. Et alia bulla eiuſdem Alexan-
dri IIII. data Viterbij iij. nonas Aprilis eodem anno, ne Epiſcopi Minoritas quoquo
modo moleſtent. Et alia bulla eiuſdem Alexandri IIII. data Anagniæ vj. cal. Octobris;
anno ſui Pontificatus v. qua patrum Benedictinorum ex Aracœlitano hoc conuentu
per Innocentium IIII. ſummum Pontificem eiectio, atq; fratrum Minorum eorum
loco per eundem ſubrogatio, & ad eoſdem tum finium, tum quoq; cæterorum perti-
nentium, per Anacletum ſummum itidem Paſtorem declaratio confirmantur. Et alia
bulla eiuſdem Alexandri IIII. data ibidem xv. cal. Octobris, eodem ſui Pontificatus an-
no v. vt noſtri Ordinis Prælati fratres apoſtatas, in quocunq; habitu ſint, excommuni-
care, capere, ligare, carceribuſq; tradere; inuocato etiam, ſi opus fuerit, ad hoc au- D
xilio brachij ſęcularis, liberè poſſint. Et alia bulla Bonifacij Papæ VIII. data Romæ
apud ſanctum Petrum pridie idus Nouembris, anno ſui Pontificatus j. vt Franciſcani ab
Epiſcopis rogati monialium monaſteria ingredi poſſint. Et alia bulla eiuſdem Bonifa-
cij VIII. data ibidem eiſdem die, atq; anno, vt Franciſcanorum prælati in correctioni-
bus iuris apices ſeruare non teneantur, ſed Ordinis ſtatuta ſequi poſſint, vtq; inferiori-
bus iuxta eadem correptis appellationis beneficium denegetur. Et alia bulla Clemen-
tis IIII. Pont. max. data Peruſij xvij. cal. Iulij, anno ſui Pontificatus primo, vt Mino-
ritæ ab Epiſcopis ad ſacras confeſſiones audiendas admiſſi, etiam ijs vita functis, donec
aliud à ſucceſſoribus prouiſum fuerit, fidelium confeſſiones excipere queant. Et alia bul
la eiuſdem Clementis IIII. data Viterbij xj. cal. Februarij, anno ſui Pontificatus iij. vt
Epiſcopi eos nouitios, qui probationis anno fratrum profeſſorum habitum ſcienter de- E
tulerunt, eoq; relicto poſtea ſęculum repetierint, per Eccleſiaſticas cenſuras ad Religio-
nis Obſeruantiam compellant. Et alia bulla eiuſdem quoq; Clementis IIII. data ibidem
Nonis Ianuarij eodem anno, ne patres Dominicani Franciſcanos, ſub excommunica-
tionis latæ ſententiæ pœna, abſq; eorundem prælatorum facultate, recipiant. Et alia
bulla Clementis VII. ſummi Pontificis, data Romæ apud ſanctum Petrum x. cal. Octo-
bris, anno Dominicæ incarnationis 1524. ſui verò Pontificatus anno primo, qua renun-
ciatio conuentus ſancti Hieronymi de Vrbe in Confraternitatis ſanctiſſimæ Trinitatis
fauorem per Franciſcanos facta approbatur, ijſdemq; conceditur, vt ſi præfixę in ipſa
leges à pręfata Confraternitate minimè ſeruentur, huiuſmodi conuentum propria au-
ctoritate repetere poſſint. Et alia bulla eiuſdem Eugenij IIII. data ibidem viij. idus Ia-
nuarij,

A nuarij, anno Domini 1444. Pontificatus verò ſui xiiij. vt Iudices ſuper cauſas fratrum huius Aracœlitani, atq; ſancti Franciſci trans Tiberim conuentuum conſtituti, absq; ſtrepitu, & absq; iudicii (vt ipſiſſimis bullæ verbis vtar) figura, terminis abbreuiatis, atq. ſola facti veritate inſpecta procedant. Et alia bulla eiuſdem Eugenii iiij. data ibidem ijſdem prorſus anno & die, vt huius Aracœlitani conuentus Procuratores, ſiue Syndici omnes redditus, cæteraq; bona ad Conuentuales Franciſcanos patres, ibidem prius commorantes, attinentia in eiuſdem domus reparatione, atq; Obſeruantum eiuſdem Ordinis fratrum, qui præfatis Conuentualibus ſucceſſére, vſibus expendant, expenſarumque computum eiſdem Obſeruantibus reddant. Et alia bulla eiuſdem Eugenij IIII. data ibidem viij. cal. Maij, anno Domini 1445. Pontificatus verò ſui xv. qua illuſtriſſimis reuerendiſſimisq; S. R. E. Cardinalibus Fauentino, atq; Andegauenſi
B iniungitur, vt Obſeruâtes Franciſcanos Conuentualibus hoc in Aracœlitano conuentu ſuffectos, ab eorundem Conuentualium, & à quorumcunq; aliorum incurſu, dum ſibi vita comes fuerit, tueantur. Et alia bulla eiuſdem quoq; Eugenij IIII. data ibidem, atq; eodem prorſus anno, ſed nonis Iunij; vt vrbis Romanæ Senator, Conſeruatores, atq; Regionum capita Franciſcanos Obſeruantes huius Aracœli conuentus habitatores à quouis inſultu perpetuò protegant, eiuſdemq; monaſterij patrocinium ſuſcipiant. Et alia bulla Gregorij IX. Pont. max. data Aſſiſij nonis Iunij, anno ſui Pontificatus ij. vt Minoritæ Obſeruantes habere oratoria, atq; in ipſis cum viatico altari rem diuinam facere poſſint. Et alia bulla eiuſdem Gregorij IX. data Peruſij viij. cal. Octobris, eodem anno, vt cuncti fideles diem beati patris Franciſci feſtiuè colere teneantur. Et alia bulla eiuſdem Gregorij IX. data Anagnię xvj. cal. Martij, anno ſui Pontificatus vj. vt Epiſcopi,
C aliiq; ſuperiores prælati eoſdem fratres à quauis excommunicationis ſententia abſoluere, & cum eis ſuper qualibet irregularitate contracta diſpenſare in propriis Diœceſibus poſſint, dum tamen exceſſus, quorum cauſa ea pœna inflicta eſt, adeò graues non ſint, vt meritò pro ijs Apoſtolica ſedes accedenda veniat. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data Laterani xvj. cal. Iunii, anno ſui Pontificatus vii. vt iidem fratres, in Infidelium terris conſtituti, cum excommunicatis conuerſari, eoſdemq;, dummodo Latini ſint, & Romano Pontifici obediant, ab huiuſmodi excommunicationis vinculo abſoluere poſſint. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data Peruſii xiv. cal. Iunii, anno ſui Pontificatus ix. ne Ciſtercienſes monachi fratres Minores abſq; ſedis Apoſtolicę, vel propriorum prælatorum licentia recipiant, vtq; absq; huiuſmodi facultate receptos expellant. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data Interamnæ vj. idus Iulij, anno ſui Pontifi-
D catus X. vt nouitii à Dominicanorum Ordine exire poſſint. Et alia bulla eiuſdem Gregorij IX. data Reatis iij. idus Iulij eodem anno, vt nullus Ordinis Minorum nouitius ante exactum probationis annum ad profeſſionem recipi poſſit. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data Laterani ix. cal. Martii, anno ſui Pontificatus xiv. ne Epiſcopi manualem obedientiam à Minoritis exigere poſſint. Et alia bulla eiuſden Gregorii IX. data ibidem nonis Maii, eodem anno; vt noſtri fratres apud infideles degentes fideles quocunq; excommunicationis vinculo innodatos abſoluere poſſint. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data ibidem pridie idus Decembris eodem anno, vt prælati Ordinis noſtri ſubditos ſibi fratres tam nouitios, quàm profeſſos ab excommunicationis vinculo abſoluere poſſint, dummodo exceſſus adeò grauis non ſit &c. vt ſupra. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data ibidem xi. cal. Decembris eodem anno præcedentis confir-
E matoria. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data ibidem eodem prorſus die & anno, vt nullus alius à Minorita eius habitu, vel ſibi ſimili vti poſſit, vtq; ſi quis eum detulerit, is per Eccleſiaſticas cenſuras ad eius depoſitionem per Ordinarios compellatur. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data ibidem eodem prorſus anno & die, alterius bullæ Alexandri IIII. confirmatoria: qua videlicet Ordinis noſtri prælatis licet fratres ſibi ſubditos delinquentes excommunicare, capere, ligare, carceribusque tradere, &c. vt ſupra. Et alia bulla eiuſdem Gregorii IX. data eodem anno, vt nullus Ordinis noſtri nouitius ante probationis annum ad profeſſionem admittatur, nullusque poſt profeſſionem emiſſam habitum relinquere poſſit, vtque nullus alterius Religionis prælatus huiuſmodi habitum relinquentem recipiat, & vt taliter receptum proprius prę-

latus excommunicationis ſententia ferire poſſit. Et alia bulla eiuſdem Gregorij IX. da- A
ta Laterani xj. cal. Ianuarij eodem anno, vt Prouinciales Miniſtri accitis ſibi Diffinito-
ribus, in ſuis prouincialibus comitijs prædicatores inſtituere poſſint. Et alia bulla eiuſ-
dem Gregorij IX. data ibidem viij. idus Iunij anno ſui Pontificatus xv. vt Generalis, atq;
Prouinciales noſtri Ordinis Miniſtri in ſuis Prouincijs de Diſcretorum conſilio (de Pro-
uincialibus loquor, nam Generalis huiuſmodi legibus non aſtringitur) fratres ſibi ſub-
ditos à qualibet excommunicatione, & irregularitate tam poſt, quàm ante ingreſſum
Religionis contracta abſoluere poſſint. Et alia bulla eiuſdē Gregorij IX. data ibidē xij.
cal. Iulij eodem anno, vt fratres noſtri in locis interdictis commorari, & ab eorum ac-
colis, licèt interdictis ſiue excommunicatione irretitis, eleemoſynas petere poſſint. Et
alia bulla Gregorij XIII. ſummi itidem Pontificis, data Romæ apud ſanctum Pe-
trum cal. Decembris, anno Domini 1582. Pontificatus verò ſui anno x. qua Minoriticus B
conuētus Caprariolę erectus Romanę Prouincię fratribus conceditur. Et alia bulla Ho-
norij III. ſummi quoq; Pontificis data Viterbij iij. idus Decembris, anno ſui Pontifica-
tus iiij. vt nullus nouitius apud nos ante probationis annum expletum ad profeſſionem
recipiatur. Et alia bulla Honorij IIII. Pont. itidem max. data Romæ apud ſanctam Sa-
binam v. cal. Decembris, anno ſui Pontificatus primo, ne Clariſſæ ſorores ad decimas
Curatis pendendas teneantur. Et alia bulla Innocentij IIII. ſummi quoq; Pontificis,
data apud ciuitatem Caſtellanam xv. cal. Iulij eodem anno, vt nullus nouitius apud
nos ante expletum probationis annum ad profeſſionem recipiatur, vtq; huiuſmodi pro-
feſſio (ſi forte contingat) nullius ſit valoris: inſuper & vt huiuſmodi profeſſionem ac-
cipiens ab officio ſuſpendatur, & à prælatis grauiter puniatur. Et alia bulla eiuſdem In-
nocentij IIII. data ibidem x. cal. Iulij eodem anno, vt nouitij intra probationis annum C
habitum relinquere, ac propria remeare poſſint. Et alia bulla eiuſdem Innocentij IIII.
data Lugduni xij. cal. Auguſti, anno ſui Pontificatus iij. ne Epiſcopi, ſiue quicunq; alij
prælati Minoritas quoquo modo grauent, quòd ſi ſecus faxint iniungitur Archiepiſco-
po Piſano, & Anconitano, Tudertinoq; Epiſcopis, vt eos coerceant. Et alia bulla eiuſ-
dem Innocentij IIII. data ibidem xvij. cal. Septembris eodem anno, ne Minoritæ ab
Ordine expulſi ad ſacras militias, ſiue Ordines armis contra infideles vtētes tranſire poſ-
ſint. Et alia bulla eiuſdem Innocentij IIII. data ibidem xviij. cal. Septembris eodem an-
no, vt diſcoli Minoritæ ad quēcunq; alium Ordinem, præterquàm ad illum cuius alum-
ni armis contra infideles vtuntur, à ſuis ſuperioribus dimitti poſſint. Et alia bulla eiuſ-
dem Innocentij IIII. data ibidem iij. cal. Octobris eodem anno; ne Epiſcopi Minoritas D
prædicatores ab huiuſmodi muneris exequutione impediant, ſed vt potius ipſis aſſiſtant:
ſi tamen eos quæſtuare contingat, vt ab Epiſcopis huiuſmodi quæſtuarij capiantur pu-
nianturq;. Et alia bulla eiuſdem Innocentij IIII. data ibidem xvij. cal. Septembris an-
no ſui Pontificatus iiij. vt Generalis Miniſter quoſcunq; ſibi ſubditos fratres, etiam pro-
cerum obſæquiis deſtinatos, dummodo ij Apoſtolicis à latere Legatis minimè inſeruiāt,
viſitare, atq; corrigere poſſit. Et alia bulla eiuſdem Innocentij IIII. data Lugduni vi.
cal. Iulij, anno ſui Pontificatus vij. vt Benedictini patres Aracęlitano huic loco cedant,
ipſiſq; Franciſcani ſuccedant. Et alia bulla eiuſdem Innocentij IIII. data ibidem iiij. idus
Iulij eodem anno, qua duobus illuſtriſſimis S.R.E. Cardinalibus præfatorum patrum
Benedictinorum ex Aracœli conuentu expulſio, atque Franciſcanorum eorum lo-
co introductio committitur. Et alia bulla Ioannis xxij. Pont. quoq; max. data Auinio- E
ni iiij. idus Nouembris, anno ſui Pontificatus ix. in qua quædam ſtatuta Minoriticum
ſtatum concernentia continentur: inſuper declaratur, quòd fratrum Minorum vſus ſit
iuris, non autem facti. Et Franciſcanæ Regulæ declaratio per eundē Ioannē XXII. facta
ibidē vj. idus Decēb. anno ſui Pont. vij. quę ab his verbis exorditur: Ad conditorem cano-
nū &c. in qua & videre licebit quo pacto pręfati Minores rebus tū mobilibus, tū quoq;
immobilibus vti valeāt. Et alia bulla Martini V. ſummi itidē Pont. data apud Veterē Vr-
bē xv. cal. Febr. an. ſui Potificatus ij. vt Frāciſcanę Religionis Procuratores, ſiue Syndici
circa ea quę, fratribus ex teſtamēto relinquuntur, in iudicio, tum quoq; extra idipſum,
ac ſi ad ſe pertinerent, facere poſſint. Et alia bulla eiuſdem Martini V. data Romę apud
ſanctum Petrum vij. idus Aprilis, anno ſui Pontificatus ix. vt Minoritæ à reuerendiſſi-

mo An-

A mo Angelo Epiſcopo Prꝑneſtino,& Iacobo à Columna Præneſtem,ad Fratricellos inde pellendos, ac eccleſiam ſancti Blaſij in Franciſcanum conuentum promouendam vocati,id ex Apoſtolica auctoritate exequi poſſent. Et alia bulla eiuſdẽ Martini V. data Romæ xiij. cal. Februarij, anno ſui Pontificatus xij. ne Romanæ ciuitatis Senator,Conſeruatores, aut alij, quicunq; illi fuerint Iudices, hoc in Aracœlitano conuentu ius dicant. Et alia bulla eiuſdem quoq; Martini V. data ibidem v. idus Decembris, eodem ſui Pontificatus anno, vt Franciſcanorum prælati tum fratres, tum quoq; ſorores de tertia beati patris Franciſci Regula viſitent, atque corrigant, illiſque ſacramenta miniſtrent. Et alia bulla Nicolai III. Pont. quoque max. data Suriani xix.cal.Septembris anno ſui Pontificatus ij. qua beatiſſimi patris noſtri Franciſci Regula declaratur. Eius verò exordium huiuſmodi eſt: Exijt qui ſeminat ſeminare &c. Et alia bulla eiuſdem Ni-

B colai III. data ibidem xij. cal. eiuſdem menſis, eodemq; anno, qua Minorum Regula de verbo ad verbum inſerta confirmatur. Et alia bulla eiuſdem Nicolai III.data ibidem viij. cal. eiuſdem menſis, atq; eodem anno,qua teſtimoniales literę à Gregorio IX. Pont. max. de ſacris B. P. noſtri Franciſci ſtigmatibus latæ confirmantur. Et alia bulla Nicolai V. Pont. itidem max. data Romæ apud ſanctum Petrum,anno Dominicæ natiuitatis 1449.ſui verò Pontificatus iij.vt Minoritę Obſeruantes loco ſanctę Marię de Palatiolo, ſibi à patre Priore, cęteriſq; fratribus Carthuſianis monaſterij ſanctæ Crucis in Hieruſalem de Vrbe,cum omnibus ad ſe pertinentibus,conceſſo frui queant. Et vnionis bulla à Pio II. Pont. quoq; max. Romæ apud ſanctum Petrum v. idus Octobris, anno Dominicæ incarnationis 1458. & ſui Pontificatus primo edita, in qua tres aliæ bullę ab Eugenio IIII.Calixto III.atq; Nicolao III.expeditę inſeruntur,confirmanturq;: Inſu-

C per & Vicarij Generales tam Vltra, quàm Citramontani à Prouincialibus Vicarijs, & Cuſtodibus electi rati habentur: præterea & vt abſentum vocalium, pro eorundem Obſeruantum Capitulis voces ſuppleri poſſint, conceditur. Et alia bulla Sixti IIII. Pont. etiam max. data Romæ apud ſanctum Petrum xiij. cal. Decembris, Pontificatus verò ſui anno iiij. vt Aracœli templum in diebus Natalis atque Circumciſionis Dominicę, ſanctorumq; patrum Bernardini de Senis, & Antonij de Padua viſitantes, dummodo peccata per ſacramentalem confeſſionem abſterſerint, plenariam eorundem indulgentiam conſequantur,vtq; confeſſores à patre huiuſmet loci Guardiano deputati ab omni exceſſu,niſi ſummo Pontifici reſeruatus fuerit,accedentes abſoluere poſſint. Et alia bulla eiuſdem Sixti IIII. data in Minoritico conuentu ſanctæ Mariæ de Palatiolo(cuius ſu-

D pra meminimus) xj. cal. Octobris, anno Domini 1475. & Pontificatus ſui v. quatenus ſemotis quibuſdam oneribus, atq; conditionibus, vt videlicet Minoritæ Carthuſianos patres ad ſe ibidem declinantes hoſpitio reciperent, & huic ſimilibus à præfatis Carthuſianis eidẽ Palatioli conuẽtui, in ipſius collatione impoſitis,Frãciſcani Obſeruãtes eius habitatores eo liberè,atq; abſq; vllo grauamine fruerentur. Et alia bulla eiuſdem Sixti IIII. data Romę apud ſanctum Petrum iij. nonas Octobris, anno Domini 1479. Pontificatus verò ſui ix.qua glorioſiſſimæ Virginis Marię imago hoc in Aracœli conuentu erecta,atq; Romano populo celeberrima, & omnia ſibi à fidelibus oblata, eorumq; ius Minoritis eiuſdem loci habitatoribus, non autem Confalonis ſocietati, ſiue Confraternitati ibidem conſtitutę,tribuuntur. Et aurea eiuſdem Sixti IIII.bulla data Romę apud ſanctum Petrum vij. idus Decembris, anno Domini 1471. Pontificatus verò ſui primo,

E qua omnia priuilegia Franciſcanis à ſuis prædeceſſoribus conceſſa confirmantur,roboranturq;. Et quædam à Calixto III. ſummo Pontif. in contrarium edita infirmantur, anullanturq;.

Aſſeruantur præterea eodem in tabellario & ſequentia ſummorum Pontificum Apoſtolica breuia. Nempè quoddam breue Alexandri VI. Pont. max. datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris xxiij. Iulii,anno Domini 1495.ſui verò Pontificatus iij. vt noſtri fratres locum ſancti Franciſci Sermonetæ erectum, atq; vltrò ſibi oblatum ex Apoſtolica auctoritate accipiant. Et aliud breue eiuſdem Alexandri VI. datum ibidẽ vj. Iunij, anno Domini 1498. ſui verò Pontificatus vij.vt Ciſmontana Franciſcanorum Obſeruantum familia omnibus gratijs,indulgentiis,immunitatibus,priuilegijs, atq; libertatibus Vltramontanę conceſſis gaudeat. Et aliud breue eiuſdẽ Alexandri VI.

datum

datum ibidem 24. Iulij, anno Domini 1501. Pontificatus verò ſui 9. vt Clariſſæ tam de prima, quàm de ſecunda Regula, & Tertiariæ quoq; ſorores Franciſcanæ à pendendis decimis immunes ſint. Et aliud breue eiuſdem Alexandri VI. datum ibidem 5. Aprilis, anno Domini 1502. ſui verò Pontificatus x. ne Obſeruantes Franciſcani ad eiuſdem Ordinis Conuentuales tranſeuntes vel ratione ſui, vel etiam conuentus proprijs parentibus, vel alijs propinquis, ex teſtamento vel ab inteſtato iuxta priuilegium Conuentualibus conceſſum, ſuccedere poſſint. Et aliud breue Clementis VII. Pont. itidem max. datum Romæ 23. Nouembris, anno Domini 1526. vt fratrum Minorum Regularis Obſeruantiæ Prouinciales Miniſtri in ſuis Prouincijs, & locorum Guardiani, aſcitis ſibi patribus Diſcretis, in ſuis diſtrictibus de bonis ſibi ex teſtamẽto legatis ſemel tantùm cum hæredibus, mediante tamen Syndico, componere (vt ipſiſſimis verbis vtar) poſſint. Et aliud breue eiuſdem Clementis vij. datum ibidem 14. Auguſti, anno Domini 1527. B
Pontificatus verò ſui iiij. ne epidimiæ morbo infecti ſub excommunicationis latæ ſententiæ, atq; mille ducatorum (quo ad eos qui Romanæ Eccleſiæ in temporalibus ſubſunt) pœna, in Franciſcanorum Obſeruantum domos ab aliquo introducantur. Et aliud breue eiuſdem Clementis VII. datum ibidem 17. Aprilis eodem anno, ne huius Aracœlitani conuentus eccleſia in poſterum S. R. E. Cardinalibus pro titulo deſeruiat. Et aliud breue eiuſdem quoq; Clementis vij datum ibidem 23. Maij, anno ſui Pontificatus ix. vt moniales de prima, & ſecunda beatæ virginis Claræ Regula, atq; etiam Tertiariæ ſorores Franciſcanæ à qualibet decima curatis debita, atq; etiam a quacunq; exactione pro Terræ ſanctæ ſubſidio impoſita immunes ſint. Et aliud breue Innocentij VIII. ſummi itidem Pontificis datum ibidẽ 11. Iulij anno Domini 1482. ſui verò Pontificatus iij. quo huius Aracœli conuentus habitatores à quarta funerali tum Parochis, tum quoq; C
Epiſcopis debita eximuntur. Et aliud breue eiuſdem Innocẽtij VIII. datum ibidem 11. Iulij, anno Dñi 1483. Pontif. verò ſui anno iij. ne Minoritę huius Aracęlitani conuẽtus inquilini quartã funeralem, ſiue Parochialem, ſiue etiã Epiſcopalem ſoluere teneantur. Et aliud breue Iulij II. Pont. quoq; max. datum ibidẽ 12. Februarij, anno Domini 1508. Pontificatus verò ſui v. vt frater Hieronymus Tornielus Ciſmontanæ Obſeruantis familiæ Generalis Vicarius alijq; fratres à ſe pro fabrica ſancti Petri deputati abſoluere, & diſpenſare in caſibus ibi expreſſis cum fidelibus poſſint. Et aliud breue eiuſdem Iulij II. datum ibidem 4. Maij, anno Domini 1508. Pontificatus verò ſui v. vt Franciſcani Obſeruantes Prouincię Romanę Crognetanum conuentum à ſe derelictum, ſub excommunicationis pœna, & in virtute ſanctę Obedientiæ, reſumant. Et aliud breue eiuſdem Iulij II. datum ibidem 18. Februarij, anno Domini 1510. Pontificatus verò ſui vij. vt Conuentuales, & Obſeruantes Franciſcani quæcunq; loca ſiue monaſteria monialium, & eiuſdem Ordinis Tertiariorum poſſident, in pace poſſideant, licèt prius alteri ordini mancipata extiterint: vtq; Obſeruantes præfati ad Conuentuales, niſi petita a ſuperioribus licentia atq; inſcriptis obtenta, tranſire non poſſint: vt autem Conuentuales ad Obſeruantes tranſire valeant ſatis ſit illis licentiam a ſuperioribus petiuiſſe, licet eam non obtinuerint: vtq; tandem Clareni, Amadei, atq; de Capucio, ſiue de ſancto Euangelio infra annum, vel ad Conuentuales, vel ad Obſeruantes tranſeant: & ſi qui ex eis ab ordine per Apoſtolicas literas exempti fuerint, infra quinq; menſes vel in iſtorum vel in illorum familiam concedant. Et aliud breue Sixti V. Pont. max. datum Romę apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 28. Ianuarij anno Domini 1586. Pontif. verò ſui anno primo, quo, exempla Pauli III. & Iulij III. etiam Romanorum Pontif. prædeceſſorum ſuorum ſequutus de nouo auctoritate Apoſtolica diſtrictius interdicit tam fratribus Capuccinis, ne quenquam fratrum de Obſeruãtia ad eos quouis habitu, & quacunque de cauſa tranſeuntem, ſine ſua aut Romani Pontificis pro tempore exiſtentis licentia ſpeciali, per literas Apoſtolicas expreſſam & in ſpetie, non autem per clauſulas generales idem importantes præſentis prohibitionis mentionem, & derogationem continentes, aut Generalis vel Prouincialiũ Miniſtrorum fratrum de Obſeruantia licentia in ſcriptis obtenta, admittere, recipere, & retinere, quàm fratribus de Obſeruantia ne quiſquam eorum ad Congregationem Capuccinorum, ſine huiuſmodi licentia, ſe tranſferre præſumant. In ſingulos verò Prælatos Capuccinorum, & fratres de Obſeruantia,

quum

A qui in prĕmiſſis quoquomodo contrauenerint, excommunicationis ſentētiam fert, eosq́; omnibus & quibuſcunq; dignitatibus, adminiſtrationibus & officijs priuat, & ad futura, & ad quoſcunq; actus legitimos exercendos inhabiles reddit. Et aliud breue Iulij II. datum Bononiæ 22. Nouembris eodem anno, alteri breui à ſe in gratiam fratris Reginaldi Gratiani à Cotiniola expediti omnino oppoſitum: vt videlicet loca Franciſcanis Obſeruantibus in Generali Capitulo à fratribus conceſſa firma ſint, maneantq́;. Et aliud breue eiuſdem Iulij II. datum ibidem 15. Decembris, eodem anno Pontificatus verò ſui viij. ne fratres Amadei calepodia nudis pedibus coram ſĕcularibus, ſub excommunicationis, pœna deferre poſſint. Et aliud breue Leonis X. ſummi itidem Pontificis datum ibidem vltima Ianuarii, anno Domini 1515. Pontificatus verò ſui ij. vt Carmelitani Conuentuales loco ſanctæ Mariæ de quiete (vulgo riposo) prope Tuſcanellam
B oppidum ex tempore cedant, ſibiq́; Franciſcani Obſeruantes ſuccedant. Et aliud breue eiuſdem Leonis X. datum ibidem 14. Februarij, anno Domini 1517. Pontificatus verò ſui iiij. ne Clariſſæ ſorores tam de prima, quàm de ſecunda Regula vel decimas, vel collectas ſoluant. Et aliud breue eiuſdem Leonis X. datum ibidem 14. Maij, Pontificatus verò ſui v. vt quorumcunq; Inſtitutorum Mendicantium Generales & Vicarij Generales, atq; etiam illi, quibus ab ijſdem commiſſum fuerit, fratres ſibi ſubditos à quouis crimine, atq; exceſſu, iuxta Sixti IIII. declarationem, abſoluere poſſint. Et aliud breue eiuſdem Leonis X. datum ibidem ijſdem die, atq; anno, quo omnia & ſingula priuilegia Franciſcanis Obſeruantibus à ſuis prĕdeceſſoribus, atq; etiam à ſe antea conceſſa confirmantur. Et aliud breue eiuſdem Leonis X. datum 3. Iunij anno Domini 1521. Pontificatus verò ſui ix. vt xenodochium prope Nageram, ciuitatem Calaguritanæ Dię-
C ceſis à Doctore Petro de Arez ædificatum, & ab eius vxore, atq; eiuſdem nominis filio & hærede Franciſcanis Obſeruantibus in habitationem conceſſum, penes eoſdem fratres maneat: & Minoriticus conuentus ab illuſtriſſimo Antonio Manriquez Nagerenſium Duce, cæteroq́; populo, intra eiuſdem ciuitatis mœnia conſtructus, & à patribus Benedictinis, per diffinitiuam ſententiam, ab ijſdem fratribus Franciſcanis ablatus, in pauperum xenodochium transferatur. Et aliud quoq; breue Nicolai V. ſummi Pont. datum ibidem v. idus Februarij, anno Domini 1448. ſui verò Pontificatus ij. vt frater Antonius Saſſonius, Franciſcanæ Regularis Obſeruantiæ alumnus, fratrum eiuſdem Ordinis conuentum Neapolis à sereniſſima Sanchia Neapolitanorum Regina erectum, atq; monaſterio ſanctæ Claræ contiguum ab ijſdem fratribus, legitimis tamen de
D cauſis, derelictum, ac prophanis vſibus deſtinatum, ex ſereniſſimi Alphonſi Aragonij Neapolitanorum Regis facultate, inſuper & liberalitate reædificare poſſit. Et aliud breue Pauli III. ſummi itidem Pontificis datum Tuſculi 11. Maij, anno Domini 1538. ſui verò Pontificatus v. vt nullus, quacunq; licèt dignitate & honore præfulgidus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſuſpenſionis, atq; interdicti pœnis, triginta volumina à venerabili patre fratre Petro Galatino edita, atq; in huius Aracœlitani conuētus bibliotheca aſſeruata inde vel ad tempus, niſi eorundem imprimēdorum cauſa, idq; Apoſtolica auctoritate, amouere præſumat: vtq́; eiuſdem loci Guardianus ſolicitam eorum curam gerat. Et aliud breue Sixti IIII. Pont. quoq; max. datum ibidem vltima Maij, anno Domini 1472. ſui verò Pontificatus primo, vt Minoritæ Obſeruantes conuentum Fundis erectum ſibiq́; oblatum in virtute ſanctæ obedientiæ accipiant, occupentq́;. Et
E aliud breue eiuſdem Sixti IIII. datum ibidem 13. Auguſti, anno Domini 1474. ſui verò Pontificatus iij. vt vineæ, atq; prædia à Iacobo Lælio huic Aracœli conuentui ex teſtamento ea lege, ne venderentur, relicta, pro dormitorij reparatione alienari poſſent. Et aliud breue eiuſdem Sixti IIII. datum ibidem 13. Nouembris, anno Domini 1480. vt Franciſcani Obſeruantes Ciſmontani, vel per compromiſſum, vel per ſcrutinium in ſuis electionibus procedere poſſint. Et aliud breue eiuſdem Sixti IIII. datum ibidem 7. Auguſti, anno Dñi 1481. ſui verò Pontificatus x. vt ijdem Franciſcani cuiuſcunq; hęreditarię ſucceſſionis ſiue ex teſtamēto, ſiue ab inteſtato incapaces ſint. Et aliud breue eiuſdem Sixti IIII. datum ibidē eodem die, atq; anno, vt feſtum quinq; Martyrū Franciſcanorū Berardi videlicet, Petri, Accurſij Adiuti, atq; Othonis duplex à Minoritis celebrari poſſit. Et aliud breue eiuſdem quoq; Sixti IV. datum ibidem 8. Nouembris, anno Dñi 1481.

ſui verò Pontificatus ij. vt Franciſcani Obſeruantes, ex obtentu alicuius gratiæ à Sede Apoſtolica, non cenſeantur à prælatorum obedientia liberi. A

Sunt quoq; hoc in ipſo tabellario alia quamplurima breuia Apoſtolica, quæ tamen minus ad noſtram rem pertinent, ideoq; ea ſilentio præterire, eorumq; loco ſubſequentia aliorum breuium Apoſtolicorum tranſumpta (quæ ſunt in triplici differentia, vt legenti facilè conſtabit) ſubtexere volui. Adhærent igitur præcedentibus Apoſtolicis breuibus quæ ſequuntur tranſumpta ſtanneo ſigillo, cera, atq; corda rubeis communita. Tranſumptum videlicet Clementis VII. Pont. max. datum Romę xvj. cal. Decembris, anno Domini 1532. Pontificatus verò ſui ix. vt Prouinciales Obſeruantum Franciſcanorum Miniſtri his, qui ſub nomine Recollectorum ſtrictius vtcunq; victitare cupiunt quatuor, vel quinq; loca, in quibus commorari poſſint, deſignent; vtq; ijdem Recollecti præfata loca ſibi conceſſa precioſioribus iocalibus ſpoliare poſſint: vtq; ijdem Recollecti à Miniſtris inde inuiti ammoueri non queant; ſi tamen eorum Cuſtodis aſſenſus in Prouinciali Capitulo acceſſerit, amoueantur: poſſint tamen interim à prædictis Miniſtris viſitari, atq; corrigi. B Eorum quoq; Cuſtos, qui ab ijſdem Recollectis eligendus veniat, Prouinciale Capitulum, vt fratrum ſibi creditorum neceſſitates patribus inſinuet, accedere poteſt. Cauetur quoq;, vt eorundem Guardiani, atq; Diſcreti prouincialia Obſeruantum Capitula accedant, inibiq; vocem tum actiuam, tum quoq; paſſiuam habeāt: vtq; præmemoratus Cuſtos domos ſibi commiſſas infra annum viſitare, earumq; Guardianos priuare, atq; ammouere queat, & eius acta Prouincialis Miniſter confirmare teneatur. Itidem vt ipſe Cuſtos Guardianum etiam alicuius conuentus agere poſſit. Et aliud tranſumptum Iulij II. Pontif. itidem max. actum Bononiæ 15. Decembris anno Domini 1510. vt nullus alius ab Obſeruante Minorita calepodia deferre poſſit. C Et aliud tranſumptum eiuſdem Iulij II. actum Romæ 18. Februarij, eodem anno, vt fratres Amadei calepodia deponant. Et aliud tranſumptum Leonis X. Pont. quoq; max. actum Romæ, anno Domini 1520. vt nullus, ſub excommunicationis latę ſententiæ & quingentorum aureorum, ſi Apoſtolicæ Sedi in temporalibus pareat, pœnis, ab aliquo Minorita Obſeruante aliquod vectigalis genus exigere præſumat. Et aliud tranſumptum Pauli III. ſummi itidem Pontificis actum Romæ prima Iulij, anno Domini 1555. quo cuncta priuilegia Obſeruantibus Minoritis à ſuis prædeceſſoribus conceſſa confirmantur. Et aliud tranſumptum Sixti IIII. Pont. quoq; max. actum ibidē 11. Iulij, anno Domini 1475. vt Minoritæ Obſeruātes ſacras quorumcunq; ad ſe confluentium confeſſiones recipere, eiſq; abſolutionis beneficium, etiam ſi caſus Epiſcopalis intercedat, impertiri, atq; Euchariſtię ſacramentum (dempto tamen Dominicæ reſurrectionis die) miniſtrare queant. D Adiacent quoq; præcedentibus tranſumptis & alia ſigillis ex alba cera extrinſecus, rubea verò intrinſecus compactis corroborata: quoddā nempè tranſumptū Bonifacij VIII. ſummi etiā Pontificis, actum Romæ xij cal. Martij. anno ſui Pont. vj. vt fratres Minores ſe Epiſcopis, in quorū Diœceſibus commorantur, pro ſacris confeſſionibus audiendis pręſentare teneantur: quòd ſi eos ad huiuſmodi munus admittere noluerint etiam, illis id denegantibus, eas excipere poſſint. Et aliud tranſumptum Bonifacij IX. Pont. itidem max. actum ibidem 26. Maij, anno Domini 1390. vt Franciſcanorum Generalis, atq; Prouinciales Clariſſis ſororibus ius dicant, easq; corrigant, atq; viſitent. Et aliud tranſumptum Ioannis XXII. Pont. quoq; max. actum Auinioni nonis Octobris, anno Domini 1317. vt electio vilitatis (quo ad fratrum indumenta) longitudinis, latitudinis, atq; coloris panni penes eorum Miniſtros, de Diſcretorum tamen conſilio, ſit: vtq; ſubditi, in his quæ expreſsè in Regula minimè continentur, ſuorum ſuperiorum dicto audiant. E Et aliud tranſumptam Pauli II. Pont. itidem max. actum ibidem xij. cal. Decembris anno ſui Pontificatus ij. quo cuncta priuilegia Minoritis à ſummis Pontificibus antea conceſſa confirmantur. Et aliud tranſumptum Pij II. Pont. quoq; max. actum ibidem xj. cal. Iulij ſui verò Pont. anno ij. vt nullus Frāciſcanus Hieroſolimytana loca, abſq; ſpeciali ſui prælati facultate, petere poſſit. Et aliud tranſumptum eiuſdem Pij II. continēs Eugenianam bullam atq; Franciſcanorum Obſeruantū ſtatū, viuendiq; modū exponēs. Adhæret tandē pręmiſſis Apoſtolicis literis & aliud Clementis VII. ſummi Pont. tranſumptum ligneo ſigillo, atq; rubea cera communitum,

A munitum, & Romæ 21. Decembris, anno verò Domini 1525. actum, quo Clariſſæ, atq; etiam Tertiariæ Franciſcani Ordinis ſorores à quarumcunq; decimarum, primitiarum, vel etiam cenſuum ſolutione immunes redduntur.

Exornatur prȩterea ſacra hȩc domus lapide Angelici veſtigio pedis inſignito, dum beatæ Virginis imago tempore peſtis, ſub Gregorio I. ſummo Pont. (vt præfati ſumus) ad Vaticanum proceſſionaliter deferretur, ſibiq; Angelorum chorus ex Adriani mole deuotam illam antiphonam: Regina cœli lætare alleluia, &c. decantaret. Qui quidem lapis ei columnæ quæ Aræcœli proximior eſt adhæret. Et ſepultura illuſtriſſimi Ioannis Sabellij S.R.E. Diaconi Cardinalis. Item funeribus illuſtriſſimi Ludouici à Libreto natione Galli, ac tituli SS. Petri & Marcellini etiam Cardinalis, qui obijt die 4. Septembris 1465. ac iuxta maiorem portam ad eius tamen leuam, tumulatus eſt: & reuerendiſ-
B ſimi patris fratris Matthæi ab Aquaſpartha etiam Minoritæ, ac S.R.E. Presbyteri Cardinalis: & illuſtriſſimi Iuliani Cæſarini huius nominis ij. ac S.R.E. Diaconi Cardinalis: & Alexandri itidem Cæſarini tituli ſanctæ Mariæ inuiolatæ Presbyteri Cardinalis, Hiſpaniæq; Protectoris: & illuſtriſſimi Andreæ de Valle Epiſcopi Præneſtini, ac tituli ſanctæ Priſcæ presbyteri Cardinalis: Et reuerendiſſimi patris fratris Clementis à Monelia Minoritæ, ac tituli iſtius eccleſiæ Cardinalis, qui cùm totius Minoritici Ordinis clauum teneret à Paulo IIII. ſummo Pontifice, ob eximias eius virtutes, ad Cardinalitiam dignitatem promotus fuit: & illuſtriſſimi Alexandri Criuelli tituli iſtiuſmet eccleſiæ Cardinalis, ac Ordinis noſtri Viceprotectoris: Et sereniſſimæ cuiuſdam Catharinæ Boſnenſium Reginæ: atq; illuſtriſſimi Lucæ Sabellij Vrbis Romanæ Senatoris, ac Honorij III. Pont. max. patris. Atq; etiam R.P.F. Alexandri ab Alexandria ſacræ Theologiæ Do-
C ctoris, totius ordinis Minorum Generalis Miniſtri. Sunt præterea hac in eadem eccleſia quamplurima alia illuſtrium heroum mauſolæa, quȩ tamē breuitati ſtudēs prȩtermitto.

De monaſterio corporis Chriſti, ſiue ſancta Clara Neapolis.

IN Regia atq; nobiliſſima ciuitate Neapolitana, quȩ illius Regni principatum obtinet, exurgit prȩgrandis quȩdam, atq; famoſa eccleſia ſanctiſſimo corpori Chriſti dicata, licèt vulgò nomine ſanctȩ Clarȩ appellitetur, affabrè constructa: Cui bina cohȩrent monaſteria, alterum quidem Clariſſarum Vrbaniſtarum, alterum verò Franciſcanorum Obſeruantum. Quod verò monialibus deſeruit, cuiuis alteri totius Neapolitani Regni monialium monaſterio tum magnitudinis, tum diuitiarum, tum quoq; no-
D bilitatis palmam facillimè prȩripit. Nec mirum ſanè cùm Regia fundatio ſit. Nam ſereniſſimus Robertus, Caroli Regis Siciliȩ tertio genitus, ac ſancti Ludouici Tholoſani Epiſcopi vterinus frater, vt primùm à Clemente V. Pont. max. Neapolitano Regno, anno à Chriſto ſeruatore nato 1310. inueſtitus fuit, vnà cum Sanchia Aragona Regina, eiuſq; legitima vxore, ob maximam deuotionem, qua illorum vterq; Franciſcanam Religionem, Clariſſamq; ſobolem proſequebatur, eodem anno, qui eius Regni primus fuit, auguſtiſſimo huic operi fœliciſſimum initium dedit, illudq; ſuis ſumptibus, infra triginta annorum ſpatium, ad optatum finem perduxit, atq; plurimis tum Regijs, tum quoq; Pontificijs priuilegijs, quorum tamen plœna notitia, ob duplicem huius domus combuſtionem, quarū altera anno Domini 1508. altera verò anno 1561. contigit, in qua quicquid ſcripturarum in archiuis aſſeruabatur, voracibus flammis ab-
E ſumptum eſt, haberi minimè poteſt, cumulauit. Minorem tamen Apoſtolicorum, quàm Regiorum indultorum iacturam ſacra hæc domus incurrit. Nam Iulius III. Pont. max. quemadmodum ex plumbea eius bulla in huius loci tabellario aſſeruata liquidò conſtat, anno Dominicæ incarnationis 1552. Pontificatus verò ſui iij. ad eius ſororis, quæ tunc loci Abbatiſſam agebat, ſupplicem inſtantiam, reuerendiſſimo Nicoterenſi Epiſcopo, atq; perdeuoto viro Benedicto ab Ariano Neapolitanæ matricis eccleſiȩ canonico, vt apud antiquiores, fideq; digniores Neapolitanos ciues de huiuſmodi priuilegijs, atq; Apoſtolicis indulgentijs quàm diligentiſſimè inquirerent, & quicquid certi ea de re inuenire poſſent, publicis inſtrumentis a publicis quoq; Notarijs confectis, mandarent, pro paſtorali cura commiſit. Quod cùm diligentiſſimè exequuti eſſent,

Pius

Pius IIII. Pont.max.anno Domini 1462. Pontificatus verò ſui iiij.edita plumbea bulla, A
quę adhuc apud moniales extat,ad humiles ſororis Laurę Columbę,tunc iſtius conuentus Abbatiſſę, quicquid indulgentiarum, aut priuilegiorum Pontificioru̅ loco conceſſorum, illi inueſtigare potueru̅t, confirmauit,ac pro ſua in religioſos atq; religioſas animi propenſione, & in tanti Regis fundatoriſq; gratiam, liberaliſſimè conceſſit. Quorum tenor ſequitur. Quot quot vtriuſq; ſexus fideles confeſſi re, aut voto, hanc ſanctę Claræ eccleſiam ſequentibus diebus viſitauerint, plenariam omnium ſuorum peccatorum indulgentiam conſequentur: idq; ipſum pro defunctis, per modum ſuffragij, adipiſci poterunt. Nempè in feſto ſanctiſſimi corporis Chriſti,& per eius octauam. In feſto natalis ſanctiſſimi patris noſtri Franciſci, atq; in reliquis eius feſtiuitatibus: In omnibus ſolemnitatibus beatiſſimæ Virginis Marię, ac ſancti Ludouici Epiſcopi Ordinis Minorum. In feſto Portiunculæ, quod celebratur 2. Auguſti cuiuſlibet anni. Gaudet in- B
ſuper ſacra hęc ædes omnibus indulgentijs conceſſis fratrum Minorum eccleſijs.

Nec ſilentio prętermittam antiquiſſimam quandam cęremonia̅ ab huius loci erectione ad vſq; præſens tempus obſeruatam, cùm in eius dignitatem & gloriam cedat. Deferenti ſiquidem Neapolitano Archiepiſcopo ſub precioſiſſima vmbella venerabile, ac ſacroſanctum Chriſti corpus ab eccleſia ciuitatis matrice, ipſo die quo eius feſtum à fidelibus ſolemniter celebratur, ac portæ huius templi cum ſolemniſſima pompa, atq; celeberrima proceſſione appropinquanti, obuiat pater loci Guardianus cum cæteris fratribus ſacris veſtimentis paratus, ſumptoq; de manu Diaconi thuribulo ſanctiſſimæ Euchariſtiæ thus adhibet,ac reuerendiſſimo Archiepiſcopo ad ſummum vſq; altare congreſſus, cum primùm panis ille Angelorum ab Archiepiſcopo precioſiſſimę cuidam ar- C
genteæ arculæ committitur, ſacris coram toto illo celeberrimo cœtu ſolemniſſimè operatur. Cumq; primùm ad propitiatorię illius hoſtię eleuationem peruenitur, eò redit proceſſio vnde venerat. Olim tamen moris fuit, vt Guardianus venerabile Chriſti Corpus in ipſo hoſtij limine de manu Archiepiſcopi ſumeret, ipſumq; ad altare vſq; deferret: ſed impræſentiarum eius loco incenſa propinat.

Vt autem cætera, quæ de hoc loco dicenda veniunt, ordine proſequamur, aliqua nobis de huius auguſtiſſimi templi prerogatiuis dicenda veniunt. Et primò quidem de ſummo eius altari. Id namq; ex albo, finiſſimoq; marmore conſtat, plurimiſq; iconibus affabrè ſculptis tum Deiparæ Virginis, tum quoq; Apoſtolorum atq; B. Franciſci, nec non & aliorum ſanctorum elegantiſſimè exornatur: Præcipuè verò duabus marmoreis columnis, quę ex ampliſſimo Salomonis templo allatę feruntur. Adiacet pręterea ſibi eius D
fundatoris, Roberti ſcilicet Regis, marmoreum, elegantiſſimumq; ſepulchrum cum duplici ipſius effigie, altera quidem Minoritico habitu induta atq; iacente, altera verò pro Regia maieſtate ſedente: cui ſequens ſubeſt verſus.

Cernite Robertum Regem virtute refertum.

Ad ſiniſtram verò præfati ſummi altaris cernere licet & aliam ſepulturam Caroli præmemorati Regis Roberti primogeniti, Calabriæq; Ducis, nec non & patris in Regno Neapolitano Vicarij generalis; cuius æquitas, iuſtitia, manſuetudo, atq; humanitas incredibiles fuère, quemadmodum lupus & agnus eius ſepulchro inſculpti, ſimulq; ex eodem vaſe comedentes, typicè ſatis indicant. Quorum ſignificatio ea eſt: Ob præfati videlicet Caroli adminiſtratam iuſtitiam malos omnino pacificè bonis ſuo tempore conuixiſſe. Huic ſepulchro contiguum eſt & aliud etiam marmoreum, quo Ioannæ E
Neapolitani Regni Reginæ corpus reconditum eſt. Huius tanta fuit crudelitas, atque inhumanitas, vt proprium virum (prout Neapolitanæ referunt hiſtoriæ) Andreazzum Caroli Martelli filium, ex maxima inſolentia, ſuſpendi, necariq; ſericeo laqueo, proprijs manibus contexto, curauerit. Quam tamen impietatem Deus opt. max. inultam minimè reliquit: cùm & ipſa idem mortis genus (ſuſpendium videlicet) ex mandato Caroli defuncti Andreazzi fratris, ignominioſè ſatis ſubierit. Erectæ quoq; ſunt ad præmemorati altaris dexteram binæ elaboratæ ſepulturæ, in quarum viciniori ſereniſſimæ Mariæ Conſtantinopolitanæ Imperatricis, atq; Dirrachij Duciſſæ corpus iacet: in altero verò Agnetis, Conſtantinopolitanę quoq; Imperatricis, atq; Clementiæ Caroli Duraganę Ducis filię, corpora humata ſunt. Diſtinguuntur tamen ab inuice̅ prędictę ſepul-

turæ

A turę marmorea quadam ara, cui ipſius fundatoris, Thomę ſcilicet Reſaliti nobilis Florentini imago ſuppoſita eſt. Inſignitur & alijs plurimis heroum, heroidumq; ſepulchris ſacra hæc ędes, quę, anno à Chriſti natiuitate 1340. viuentibus adhuc eius fundatoribus Roberto Rege, atq; Sanchia, conſecrata eſt, quorum vnum, aut alterum in medium adducemus. Ad ſiniſtram namq; principalioris portæ, qua templum petitur, magnificum quoddam ſepulchrum cum his verſibus occurrit.

Præmia ſi meritis donant condigna ſupernis,
Hic meruit ſuperum poſt ſua fata locum.
Dum vixit virtute micans, bonus, atq; modeſtus,
Secretus Regis conſiliator erat.
Publica ſemper amans Antonius iſte vocatus,
B *De Penna dictus, quem tegit iſte lapis.*

Hæret quoq; ſiniſtræ portæ minori marmoreum aliud ſepulchrum, cui ſpecioſa quędam ſculpta iuuencula ſuperſedet, ſequenteſq; verſus inciſi ſunt.

Nata heu miſerum miſero mihi nata parenti,
Vnicus vt fieres vnica nata dolor.
Nam tibi dumq; virum, tedas, thalamumq; parabam,
Funera, & inferias anxius ecce paro.
Debuimus tecum poni, materq;, Paterq;,
Vt tribus hac miſeris vrna parata foret.
At nos perpetui gemitus, tu nata ſepulchri
Eſto hæres, vbi ſic impia fata volunt.

C Antonię fil. chariſſ. quę Hieronymo Granatę iuueni deſtinata vxor, ann. nondum xiiij. impleuerat, Ioan. Guadinus & Eliodora Boſſa parentes infeliciſſ. poſ. rapta ex eorum complexibus anno ſal. M. D. X X X. pridie cal. Ian.

In tertio ſacello à principaliori porta ſiniſtrorſum duę ſepulturę ſunt, quarum altera viri, altera verò vxoris oſſa tegit. Sed inferiorē primi partem ſequentes verſus exornant.

Magnanimus, ſapiens, inſignis, prouidus, vnus
Clauditur hoc ſaxo, non fama, carne ſepultus.
Rautia quem genuit, clara & generoſa propago:
Magnificos qui eduxit annos, ſibi Rautia tellus.
Mente Deum veritus Raymundus & ipſe verendus,
Non terrena fuit, potius cæleſtis imago.
D *Soletiq; Comes, Regni Goamerius huius*
Militiæq; decus, virtutis amator, & omnes
Iure bonos coluit ad cœlica Regna vocatus
Mille fluunt anni C C C L X X.
Quinque ſimul poſitis inditio dena, terq; V.
Auguſtus tunc menſis erat, tunc quinta dieſq;.

Secundi verò inferiorem portionem ſuppoſita carmina occupant.

Iam tenet aſtrigeras ſedes terrena relinquens,
Extremis ſubuecta locis, cæloq; locata.
Quam premit hic tumulus, tantùm benè iuncta marito,
Quantùm carminibus celebrat lapis ipſe propinquus.
E *Hæc ſpeculum vitæ fuit, hæc regula morum,*
Caſta, humilis, miſerans cunctis, manſueta modeſta,
Fœmina non fragilis, ſed verius alma virago
Hæc, & Iſabella celebri ſic nomine dicta.
Deq; à pia charum traxit cognomen auorum
Francia quos genuit, memorat conqueſtaq; Regni
Mortua non moritur, quia famam dat ſibi virtus,
Mille fluunt anni C C C L X X.
Quinque ſimul poſitis inditio tertia dena
Iulius hanc rapuit decima poſt quarta dieſq;.

N honeſtatur

Honeſtatur inſuper famoſum hoc templum, quod monialium monaſterium à fratrum conuentu (licèt iſtis atq; illis commune ſit.) induſtrioſè ſecernit, plurimis ſanctorum reliquijs: nempe altero pede ſancti Andreæ Apoſtoli, quem præfati fundatores anno Domini 1319. ab illuſtriſſimo Carolo Triſco, Innocentij V. ſummi Pontificis nepote dono acceperunt: brachio, coſta, atq; habitus parte ſancti Ludouici Epiſcopi & Confeſſoris: alia coſta S. Eliſabethæ Vngarorũ Regis filiæ: quibuſdam crinibus glorioſæ ſemperq; Virginis Mariæ: capite ſanctæ Chriſtinæ virginis & martyris: atq; corpore beati patris Philippi Aquerij Ordinis Minorum, qui cùm Minoriticæ Religionis habitum in Prouincia tunc Maſſiliæ ſiue Prouinciæ, nunc autem ſancti Ludouici, ſumpſiſſet, atq; ex Generalis Miniſtri mandato, vt monialibus à ſacris confeſſionibus eſſet, ad hunc conuentum conuolaſſet, & ſanctum Elzearium Ariani Comitem eiuſq; chariſſimam vxorem Delphinam ſuis concionibus ad caſtitatem ſeruandam, Deoq; fœlicius inſeruiendum impulit, & plurimis, tum fratribus, tum quoq; monialibus, ac etiã laicis ſęcularibus viam ſalutis oſtendit. Fuit hic beatus pater ſpiritu prophetico donatus, atque incredibili patientia (vt alter Iob meritò dici poſſet) præditus. Cùm enim per triginta continuos annos, diutino languore, atque vehementiſſimis doloribus conflictaretur, nunquam aliquid ſtultum ex eius ore prodijt, ſed illud tantùm audiebatur: Sit nomen Domini benedictum. Quamobrem cùm primum, iuxta eius prædictionem, ex hac vita migraſſet, & ipſius vlcera, quæ prius tetro quodam odore circunſtantes offendere aſſueuerant, ſuauiſſimam fragrantiam emisêre, & eius caro mollem omnino, albam, tractabilemq;, licèt primitus ſuffuſca, contractaq; eſſet, ſe omnibus præbuit, & miraculis clarere cœpit. Cuius corpus cùm in ſacello beatæ virgini Claræ dicato, in quo per Miſſarum beneficium, ex Gregorij XIII. ſummi Pontificis conceſſione, fidelium animæ ex purgatorij pœnis liberantur, honorificè ſatis tumulatum eſſet, anxiæ de tanto pignore ſorores, ne aliquando furto inde ſurriperetur, curarunt, vt ad ipſarum cœmeterium, ſuperpoſita ſibi nucea arca, transferretur. Et hæc quidem de eccleſia vtriq; conuentui communi, quæ adeò elegans, adeoq; magnifica, atque ſumptuoſa conſurgit, vt vix exprimi queat. Conſtat ſiquidem ex polito, quadratoq; lapide, plumboq; eius tectum veſtitur, atq; plurimis, ijſq; pulcherrimis ſacellis, nec non & (vt prædiximus) heroum mauſolæis exornatur. Nunc autem ad monialium domum tranſeamus.

Hæc ſane domus capaciſſima eſt, commodeq; ſatis 250. ſorores Clariſſas Vrbaniſtas excipit, atq; ex largiſſimis redditibus, ſibi à ſereniſſima Sanchia Regina fundatrice relictis, alit: cuius inſtitutione & lege is numerus trãſgredi minimè poteſt: ſed vt aliqua virgo ad nouitiatus habitum admitti poſſit, alia prius ex profeſſis è vita exceſſiſſe debet. Monialium vero receptio ex præfatæ fundatricis decreto ad Neapolitani Regni Reges ſpectat. Fratrum etiam conuentus commodiſſimus eſt, omnibuſq; ſuis numeris, atq; officinis perficitur. In quo ex mandato eiuſdem fundatricis, quæ Ruberto Regi ſuperuixit, 50. fratres minores commorari tenentur, licèt impręſentiarum 25. tantùm inhabitent. Quibus præfatę eccleſię cura incumbit. Horum alter Guardianum agit, aliquot verò alij (ad id tamen munus à Generali Ordini acciti) ſororibus, à ſacris confeſſionibus ſunt: reliqui autem, vel ſacris, ſi ſacerdotes ſint, operantur, vel communibus humilioribus obſequijs, ſi laici ſint, inuigilant. Debent tamen victum, iuxta fundatorum voluntatem, ex mendicatione ſibi acquirere, quod ſi minus cõmodè id pręſtare queãt, tunc illis neceſſaria à monialibus ſubminiſtranda veniunt. Succeſſu verò temporis, ferentibus id ſororum prouentibus, legitimis de cauſis, conſultiſſimè decretum eſt, vt tã monialibus, quàm fratribus, à loci Abbatiſſa de victu & amictu prouideatur. Subfuerunt pręfatæ ſorores patribus Franciſcanis Conuentualibus, ſed anno 1568. ex mandato ſanctiſſimi Pij Papę V. ad inſtantiam tamen Philippi huius nominis II. Hiſpaniarum Regis, ab ijs ad Obſeruantes eiuſdem Ordinis deuolutę ſunt. Extat adhuc pręfati Pij V. breue, datum Romæ anno ſuperius dicto. A quo & decretum fuit, vt tantus hic monialium, fratrumq; conuentus, cum alijs duobus ſibi adiacentibus (de quibus paulò inferius) Generali totius Ordinis Miniſtro immediatè ſubeſſet, nulliuſq; Prouincię terminis circumſcriberetur. Et hæc de vtraque tum monialium, tum quoque fratrum domo, atque de communi eccleſia dicta ſunto.

De Mo-

A

De monaſterio ſanctæ Mariæ Magdalenæ Neapolis.

SERENISSIMA, ſimulatq; pientiſſima Sanchia Regina (de qua paulò ſuperius) ſollicita omnino de animarum ſalute, cupienſq; , ad inſtar illius Patriarchæ Noë, alteram arcam ędificare, in qua peccatrices mulieres, de peccatorum diluuio ereptæ, ſal uæ fierent: poſtquam virginibus ex legitimo toro procreatis de optimo loco, nempè de conuentu ſanctæ Claræ (cuius ſupra meminimus) prouidiſſet, huic monaſterio beatæ Mariæ Magdalenæ ſacro, impetrata prius à Ioanne XXII. Pont. max. facultate, anno à partu Virgineo 1324. ex Regio, peculiariq; patrimonio, intra nobiliſſimæ ciuitatis Neapolitanæ mœnia, vt mulierculis in peccato exiſtentibus de idoneo, peropportunoq; lo-
B co prouideret, fœliciſſimum initium dedit, atq; ad optatum vſq; finem perduxit, nec non & abundantibus redditibus dotauit. Cuius quidem pijſſimæ Reginæ tantus fuit huiuſcemodi mulierculárum ſaluandarum zelus, vt earum domos non fuerit aſpernata, nec dedignata ſit (ſi cuidam inſtrumento publico in membranula ſcripto, atq; manu cuiuſdam Mondini Auerſani Neapolitani ciuis, publiciq; Notarij ſubſcripto, eiuſq; ſigillo communito, cuius initium eſt: Ioannes miſeratione diuina Neapolitanus Archiepiſcopus honorabilibus, & religioſis viris Miniſtris Prouincialibus Prouinciæ Terræ laboris, ac eorum Vicarijs præſentibus & futuris &c. fides adhibenda ſit) illis tum lachrymis, tum verbis, ſanctiſſimiſque adhortationibus ſuadere, quatenus relicta huiuſcemodi infami, atq; periculoſa vita, monaſterium à ſe conſtructum intrare, Deoq; opt. max. moribus, ac viuendi genere in melius commutatis, fœlicius inſeruire vellent. Nec
C tamen oleum (vt aiunt) & operam eo in negocio humillima Regina perdidit. Nam decennio ab huiuſmodi fundatione, anno videlicet Domini 1334. ex 182. fœminis, quæ hunc conuentum eius ſuaſu atq; monitu ingreſſæ fuerant, 166. in præfati Archiepiſcopi Neapolitani manibus ſolemne votum de religioſo more, vt ex præmemorato inſtrumento conſtat, emiſerunt. Voluit tamen præfata fundatrix, vt hic locus fratrum Minorum curæ, atq; correctioni perpetuò ſubeſſet; eaq; de cauſa præfatum Ioannem Archiepiſcopum Neapolitanum rogauit, vt ſuo, ſuorumq; ſucceſſorum nomine iuri, quod ſibi, illiſq; ad conuentum erat, vel eſſe poterat, liberaliter renunciaret. Cuius pijs votis pius quoq; Archiepiſcopus annuens, Narnienſi Epiſcopo generali eius Vicario id negocij commiſit: qui eius nomine, anno Domini 1341. huiuſmodi iuri, ea lege renunciauit, vt quotannis ſacræ huius ædis moniales vnam ceræ libram Neapolitanę ma-
D trici eccleſiæ, in feſto beatæ Mariæ Magdalenæ, penderent. Huius renunciationis literæ prędicti Narnienſis epiſcopi, atq; totius Neapolitani Eccleſiaſtici capituli manu ſubſcriptæ, ſub datum Neapoli anno Domini 1341. adhuc in ſororum cartophilacio perſeuerant. Literas vidimus, atq; perlegimus. Quo quidem tempore adeò ſororum numerus creuerat, vt trinam centuriam clauderet. Quas & Clemens VI. Pont. max. virtute cuiuſdam Apoſtolici breuis dati Auinioni, anno ſui Pontificatus primo, à decimis, atq; quibuſcunq; exactionibus tum Regijs, tum quoq; Pontificijs ſoluendis immunes omnino reddidit. Inſuper & fratrum Guardiano, eiuſq; ſucceſſoribus (adiacet ſiquidē conuentui domus, in qua minorita quidam Guardianus cum tribus monialium Confeſſarijs, atq; duobus alijs fratribus commoratur, qui tum eccleſiæ, tum quoq; fratrum ſibi ſubditorum curam gerit) ſequenti anno, ſecundo videlicet ab eius Pontificatu, conceſ-
E ſit, vt pręfatarum ſororum ſacras confeſſiones excipere, atq; eas à quocunq; exceſſu, etiam Sedi Apoſtolicę reſeruato, ſalutari impoſita pœnitentia, abſoluere poſſet. Huiuſmodi conceſſionis breue, datum Villę nouę Auinionenſis Diœceſis, atq; in huius loci tabellario aſſeruatum tenuimus legimuſq;.

Huius ſacrę domus ſorores Auguſtiniani Ordinis habitu, atque profeſſione vtuntur; dumq; ſolemne votum emittunt curę, correctioni, atq; ſubiectioni fratrum Minorum ſe deuouent. Qua etiam de cauſa cingulum, ſiue cordam beatiſſimi P. Franciſci deferunt. Quæ & eandem cum præcedentibus Clariſſis conditionem ſubeunt, ſicut & ſubſequentes, de quibus paulò inferius. Primò ſiquidem Franciſcanis Conuentualibus ſubſuerunt, ſed ab anno 1568. ex decreto Pij V. Pont. max. eiuſdem Ordinis Obſeruantibus ſubſunt.

Earum eccleſia, quæ affabrè conſtructa, atq; elegantiſſimè depicta eſt, conſecrata extitit, eiusq; feſtum, atq; conſecrationis ſolemnitas ipſo die beatę Mariæ Magdalenæ celebratur. A

Nec ſibi deſunt ſanctorum reliquię, cùm altero ex digitis eiuſdem beatæ Mariæ Magdalenæ, atq; ampulla ſanguine S. Stephani prothomartyris referta religioſiſſimè honeſtetur. Licèt enim is fuerit præfatæ fundatricis Reginæ ſcopus, vt conuentus hic excipiendis meretriculis, quæ in meliorem vitæ frugem inhiarent, perpetuò deſeruiret, nihilominus tamen nullę pœnitus ad huiuſmodi habitum recipiuntur niſi honoſtę tantùm virgines: nec aliquo pacto conſtat, à quo tempore conuentus à præfatis peccatricibus fœminis ad virgines tranſierit, & cuius auctoritate id effectum ſit. Commorantur deniq; frequentius hoc in monaſterio 140. ſorores.

B

De monaſterio S. Mariæ Ægiptiacæ Neapolis.

ANIMADVERTENS deuotiſſima Sanchia Regina (cuius ſuperius mentio facta eſt) quot, quantiq; fructus in Dominicum horreum ex pijs eius ſuaſionibus, atq; adhortationibus inferrentur, quodq; eos diuæ Mariæ Magdalenes conuentus à ſe paulò ante constructus capere non poſſet, adiecit, vt & ſacrum aliud monaſterium ad eaſdem mulierculas excipiendas, quæ relicta turpi atq; infami vita ad Deum conuerti cuperent, ex proprijs facultatibus, ædificaret. Obtenta itaq; prius Apoſtolica auctoritate, anno à lætabunda Chriſti natiuitate 1335. intra præfatæ ciuitatis Neapolitanæ ſepta hunc conuentum in honorem ſanctæ Marię Ægiptiacæ conſtrui, ſufficientibusq; redditibus inſtrui curauit. Qui quidem præcedenti per omnia ſimilis eſt. Nam eius ſorores, quæ numero ſunt 90. diui patris Auguſtini Regulam ſolemniter profitentur, Auguſtinianoq; habitu, & Franciſcana corda vtuntur, atq; Minoritis fratribus ex ſolemni ſponſione ſubſunt. Cùm autem & hic locus, quemadmodum & præcedens, Neapolitani Archiepiſcopi dictis, ex ordinaria auctoritate, audire teneretur, egit pręfata Regina Sanchia apud Ioannem, tunc Archiepiſcopum Neapolitanum, atq; apud reliquum matricis eiuſdem ciuitatem eccleſiæ capitulum, vt cuicunq; iuri quod ſibi ad ipſum eſſe poſſet, in Minorum fratrum fauorem ſpontaneè cederet. Quam etiam ceſſionem Clemens VI. Pont. max. edito Apoſtolico breui ſub datum Auinioni, anno Dominicæ incarnationis 1342. Pontificatus verò eiuſdē primo, cui & contractus inter vtrãq; partem conſtitutus inſertus eſt, ratam habuit, confirmauitq;. Tenentur nihilominus ſacræ huius ædis ſorores quotannis in feſto diuæ Mariæ Ægiptiacæ vnam ceræ libram ſummo Neapolitanę ciuitatis templo, in huiuſcemmodi recepti beneficij memoriam, ex pacto atq; conuentione, pendere, Parùm tamen obfuit quin eæ mulierculæ, quæ ſtatim ab huius domus fundatione receptę fuerunt, tantę recluſionis pertęſę, atq; priorem, licèt inhoneſtam vitam ſuſpirantes ſæculum repeterent: ſed ne peſſimum huiuſmodi propoſitum exequutioni mandarent, feruentiſſimæ beati patris Philippi Aquerij (cuius ſupra meminimus) predicationes, inſtanteſq; adhortationes impediêre. Cùm enim certo certius conſtet hoc monaſterium eis meretriculis, quæ pœnitentiæ agendę gratia ipſum ingredi cupiebant, à ſui exordio mancipatum, atq; ab eiſdem, ex præfatæ Sanchię Reginę fundatricis voto, inhabitatum fuiſſe, incertum tamē omnino eſt, à quo tempore excipiendis honeſtis virginibus, quibus impræſentiarum ſolummodo patet, illis prætermiſſis deſeruiat. C D E

Sacræ huius domus eccleſia conſecrata eſt, ſubſequentibusq; ſanctorum reliquijs inſignitur: nempe altero ex digitis ſanctę Marię Ægiptiacę, quadam cranij parte ſanctæ Margaretæ virginis & martyris, altera ſanctę Aldegondis, alia quoq; ſanctæ Iulianę, atq; itidem alia ſanctæ Bibianę virginum & martyrum, nec non & venerando capite eiuſdem ſanctę Marię Ægiptiacę, quod ante ſeptuaginta annos ſororibus ab incognito quodam ſacerdote ſęculari dono datum fuit: quod tamen, licèt nullę extent teſtimoniales literę, crebra miracula, quę per ipſum Deus opt. max. operari dignatur, commendatiſſimum reddunt, inſinuantq; non commentitium, ſed verum glorioſę peccatricis pręfatę caput eſſe. Ex quibus vnum tantùm in huius teſtimonium veritatis adducam.

Antiquiſſimi

A Antiquiſſimi moris eſt, vt venerabile hoc caput ſingulis annis à primis veſperis diei feſti ſanctæ Marię Ægiptiacę, vſq; ad diei octaui ſolis occaſum argentea theca contectum, ſummo altari à fidelibus proſpiciendum, venerandumq; committatur: vtq; prefatis diebus elapſis à loci Guardiano monialibus ſacrario recondendum reddatur. Cumq; anno à Virgineo partu. 1542. pater frater Iacobus Matalonicus Franciſcanus Conuentualis, huius tūc loci Guardianus, ſacris veſtimentis indutus inceuſa huic ſacro capiti, de religioſo more, ipſo die octauæ propinaret, intra ſe hęſitare, atq; dicere cœpit: Quis nouit ſit ne hoc caput alicuius ſanctę vel alterius potius, cuius tantus honor minimè debeatur. Et ecce ex tempore amnuſſa loquela adeò grauiter, atq; miſerè agitari, confli-ctariq; cœpit, vt ipſum quàm breuiſſimè moriturum exiſtimaſſes. Commoto itaq; populo, qui ad ſolemnitatem conuenerat, atq; de tantę rei nouitatę ſtupefacto, accurrit B frater Cęſar à Gaiazo monialium Confeſſarius, pręſagoq; animo clamitare cœpit, firmiſſimè credo hoc verū eſſe caput ſanctæ Marię Ægiptiacę, ſumptamq; ex ipſo aquam, quam de induſtria infuderat, patienti obtulit: qua hauſta illico conualuit, ſuamq; incredulitatem publicè faſſus eſt. A quo etiam tempore tantum hoc pignus maiori in veneratione à fidelibus haberi cœpit.

Paret quoq; immediatè conuentus hic Generali Obſeruantis Franciſcani Ordinis Miniſtro ab anno 1568. ex cuius mandato tres fratres ſororum miniſterio inuigilant, quorum duo illis à ſacris confeſſionibus ſunt, & eorum alter Guardianatus munere fungitur. Paruit tamen olim Franciſcanis patribus Conuentualibus, ſicut & duo pręcedentes conuentus, cum omnibus vna ſimul & eadem ſors, ex fundatorum lege, ſit. Et C hæc quidem de tribus monialium monaſterijs Neapoli conſtructis, atq; totius Ordinis Generali Miniſtro immediatè ſubactis. Supereſt igitur vt de Lateranenſi Pœnitentiaria prius, ac tum demun de Madritenſi monialium excalciatarum monaſterio agamus.

De Pœnitentiaria ſacroſancta Lateranenſis eccleſiæ.

HÆC ſacroſancta Lateranenſis eccleſia (quam inclytæ memoriæ Canſtantinus Imperator in ſuo Lateranēſi palatio, ſub Saluatoris vocabulo, conſtruxit) inter omnes alias tum Vrbis, tum quoq; vniuerſi Orbis eccleſias, ac baſilicas principē locum obtinet. Ipſa enim eſt præcipua Romanorum Pontificum Sedes: cum in palatio ſibi contiguo, per mille continuos annos, à ſancto ſcilicet Syluestro Papa, qui primus illud condidit, vſq; ad Clementis V. Pontificatum, qui Romanam curiam in Galliam tranſuexit, D commorati ſint. Cęterum Gregorius XI. qui Romam Petri ſedem ex Auinione reduxit & qui ei ſucceſsêre ſummi Pontifices, relicto Laterano ad Patriarchium prope ſanctum Petrum in Vaticano, ſe tranſtulêre. Baſilicæ porrò Lateranenſis obſequio, propter ſupremam Romani Pontificis ibidem tunc commorantis maieſtatem, dignitatemq;, ſeptem Epiſcopi ex finitimis Romanæ Vrbis oppidis, qui ſingulis hebdomadæ diebus ſinguli vel præſente, aut abſente Papa, ſuper maximam eius aram diuina perſoluerent, vel Pontifici ſolemnibus, ſtatiſq; diebus ſacra facienti aſſiſterent, determinati ſunt. Atq; hanc ob cauſam hi ſeptem Epiſcopi, quòd Romani Pontificis miniſterio, ſpeciali quodam iure, inter cęteros Epiſcopos deputati eſſent, Epiſcopi Cardinales, ideſt principales appellati ſunt vt refert Anaſtaſius Bibliothecarius in vita Stephani Papę IIII. Huiuſ-E modi fuerunt Epiſcopus Cardinalis Oſtienſis. Epiſcopus Cardinalis Syluæ Candidæ, aliàs ſanctæ Rufinæ, (cuius ſedes deficientibus incolis eccleſiæ Portuenſi ſibi vicinæ à Calixto II. vnita fuit.) Epiſcopus Cardinalis Portuenſis, Epiſcopus Cardinalis Sabinus, Epiſcopus Cardinalis Prænestinus, Epiſcopus Cardinalis Tuſculanus, & Epiſcopus Cardinalis Albanus. Horum opera Romanus Pontifex in inſtruenda Eccleſia, tunc maximè pullulante, vtebatur: cùm ſibi ipſe ſolus conſulere non poſſet. Summa itaq; rerum, animarum ſcilicet curandarum negocium, pręfatis Epiſcopis commiſſa cùm eſſet, hi, idq; ex munere, hac in eccleſia Lateranenſi & ſacramenta adminiſtrabant, & orationi, & verbi miniſterio ſimul cum Pontifice Romano vacabant & ſacras Chriſti fidelium ex omnibus Orbis partibus, pro peccatorum expiatione, Romam confluentium confeſſiones, illis interim pro commiſſis ſalutarem, debitamq; pœnitentiam, ex au-

ctoritate Apoſtolica, iniungentes vnde & Pœnitentiariorum munus nobis prodijt, ex- A
cipiebant.

Eſt igitur Pœnitentiarij munus ab antiquo hac in eccleſia inſtitutum. Sed quod olim Presbyteri Cardinales præſtabant, hoc impræſentiarum ſacerdotes, nulla Eccleſiaſtica dignitate, ab ea quæ Pœnitentiaria dicitur, inſigniti, ex eadem Apoſtolica facultate, exequuntur. Quos tanquam Cardinalium in tanto munere ſucceſſores, Romani Pontifices ſuos veros, immediatos, & indubitatos capellanos, familiares, continuosq; commenſales effecerunt: & pro talibus verè, & abſq; omni fictione haberi, teneri, & reputari præceperunt, & omnibus, atq; ſingulis priuilegijs, exemptionibus, honoribus, quibus cæteri Romanorum Pontificum capellani & familiares, continuiq; commenſales gaudent, & ipſi potiuntur. A præfatis verò temporibus, quibus huiuſmodi ſacerdotes illuſtriſſimis Cardinalibus in Pœnitentiarię officio ſucceſsêre, vſq; ad tempora fœl. rec. B
Pij V. Pont. max. eorum vndecim hac in Lateranenſi eccleſia perpetuò perſeuerarunt: quorum quatuor ſacras Italorum, duo Germanorum, Hiſpanorum vnus, alter Gallorum, alter Vngarorum, alter Anglicorum, & alter tum Polonorum, tum quoque Illyricorum confeſſiones excipere tenebantur. Recipiebat interim quilibet eorum in ſingulos menſes ex Apoſtolico ærario quindecim florenos auri (vt vocant) de Camera pro victu, & vigintiquinque in quolibet feſto Reſurrectionis Dominicæ, atq; totidem in lætabunda Chriſti natiuitate pro amictu. Sed is Pœnitentiariorum numerus à præfato ſummo Pontifice Pio V. anno ſui Pontificatus iij. imminutus, atq; ad ſenariam quantitatem redactus extitit. Voluit tamen pientiſſimus ipſe Pontifex, memor eius reuelationis factę Innocẽtio III. ſummo itidem Pontifici, vt prememorati Pœnitentiarij ex Franciſcano Obſeruanti Ordine aſſumerentur. Quibus nihilominus & octo cellulas, atq; C
neceſſarias officinas in antiquo Lateranenſi palatio, licèt maiori ex parte collapſo, extrui, & victum, atq; amictum ex Apoſtolico eodem ærarjo tribui curauit. Commorantur deniq; hoc in Lateranẽſi loco octo Franciſcani fratres, quorum ſex ſacris confeſſionibus excipiendis, ex Apoſtolica auctoritate, atq; ſub Pœnitentiariorum officio, vacant: reliqui verò duo, qui & laici profeſſi ſunt, horum obſequijs inuigilant. Ex his tamen omnibus alter Præſidentis officio, vt cæteris præſit, fungitur. Sed omnes, ſimul atq; hic locus Generali totius noſtri Ordinis Miniſtro, in his quæ eorum profeſſionem concernunt, in reliquis verò, quæ ad iniunctum ſibi munus ſpectant, ei illuſtriſſimo Cardinali, qui Pœnitentiarij maioris munere fungitur, immediatè ſubduntur.

Ne autem pręfatam reuelationem Innocẽtio III. factam ſilentio pręterire videamur, D
eam leuiſſimo ſtylo perſtringemus. Cùm enim ſeraphicus pater Franciſcus commiſſum ſibi gregem ad duodenarium numerum perduxiſſet, Romamq; præoſtenſæ ſibi a Deo opt. max. Regulæ, quam & breui ſermone conſcripſerat, confirmationem á ſummo Paſtore Innocentio III. impetraturus properaret, iamq; eius muris cum fœcunda prole appropinquaret, vidit per ſomnium ſummus ipſe Pontifex Lateranenſem baſilicam ruinæ omnino propinquam: quam tamen pauperculus quidam homo, modicus, atq; deſpectus proprio ſubmiſſo dorſo, ne caderet, ſuſtentabat. Cumq; ſequenti luce famulus Dei Franciſcus coram ſummo Pontifice ſuum obtenturus intentum comparuiſſet, atq; vigilantiſſimus Paſtor animi candorem, mundi contemptum, paupertatis zelum, animarum ſalutem, atq; in Altiſſimum pietatem in homine adamuſſim contemplatus eſſet: verè inquit hic eſt ille pauper à me in ſomnis præuiſus, qui opere, atq; doctrina E
Chriſti Eccleſiam ne corruat, ſuſtentabit. Proinde, incredibili ad ipſum deuotione concepta, & eius petitioni libens ſubſcripſit, & Regulam approbauit & mandatum de prædicanda pœnitentia ſibi, ſuiſq; alumnis dedit, & poſtulata cuncta conceſſit, ac tandem ſe in poſterum plura conceſſurũ ſpopondit. Licèt enim huiuſmodi ſomniũ à Pontifice viſum catholicę toti Eccleſiæ aſcribendum potius veniat: cùm Minoriticum Ordinem acerrimum ſui propugnatorem, atq; ſtrenuum defenſorem, vt Franciſcana Chronica legenti facillimè conſtabit, perpetuò habuerit: poteſt nihilominus & huic materiali eccleſię Lateranenſi applicari. Nam Nicolaus IV. Pont. max. atq; vir ſanctiſſimus eius tum anteriorem, tum quoq; poſteriorem partes omnimodam minitantes ruinam refecit, reſtaurauit, immo potius a fundamentis reædificauit, & chorum vermiculato emblemate

A blemate ex teſſellis inſitijs aptato exornari curauit; & ſacroſanctum Saluatoris Chriſti vultum integrum omnino eodem in loco, vbi prius Romano populo in eccleſiæ iſtius conſecratione mirabiliter ſe conſpiciendum obtulerat, reponi fecit: prout ſequentia carmina præfato choro inciſa facilè indicant.

Tertius Eccleſiæ pater Innocentius hora,
Qua ſeſe dederat ſomno, nutare ruina
Hanc videt Eccleſiam; mox vir pannoſus, & aſper,
Deſpectusq; humerum ſupponens ſuſtinet illam.
At pater euigilans Franciſcum proſpicit, atq;
Verè eſt hic, inquit, quem vidimus, iſte ruentem
Eccleſiamq;, fidemq; ferret: ſic ille petitis
B *Cunctis conceſsis liber, lætusq; receſsit.*
Franciſci proles primus de ſorte Minorum
Hironymus quarti Nicolai nomine ſurgens,
Romanus Præſul partes circumſpicit huius
Eccleſiæ, certa iam dependêre ruina,
Ante, retròq; leuat, deſtructa reformat, & ornat,
Et fundamentis partem componit ab imis.
Poſtremò quæ prima Dei veneranda refulſit
Viſibus humanis facies hæc integra ſiſtens,
Quo fuerat, ſteteratq;, ſitu relocatur eodem.
Præſidis ecce tui Deus hæc amplectere vota,
C *Quæ tibi perſoluit domus huius ornando decorem,*
Serua mirifica cælo, terraq; beatum
Effice, nec manibus tradas hunc hoſtis iniqui
Ingrediens populus deuotus munera ſumat,
Quæ bonus hic Paſtor dedit indulgendo benignè:
Et larga pietate pater peccata remittens.

Anno ab incarnatione Domini noſtri Ieſu Chriſti M.CCXCI. Pontificatus eiuſdem Domini Nicolai Papæ anno iij.

Iuſſerat inſuper (vt præfati ſumus) ſanctiſſimus Pontifex Nicolaus IV. ſuperiorem chori abſidem quibuſdam glorioſiſſimæ virginis Mariæ, ſanctorum Apoſtolorum, Patriarchæ Franciſci, atq; beati patris Antonij Paduani imaginibus muſeatis, ſiue vermi-
D culatis exornari: atqui eius ſucceſſor Bonifacius Papa VIII. indignè ferens beatorum patrum Franciſci atq; Antonij icones cæteris admixtos, alteram, nempe diui Antonij obliterari, eradiq; præcepit. Quod faber quidã murarius exequuturus, cùm primùm malleũ eius cucullæ applicuiſſet, tanta vi inde propulſus, atq; ad terrã illiſus fuit, vt ab omnibus vita functus exiſtimaretur. Idq; vt primùm Bonifacio ſummo Pontifici relatũ fuiſſet, ſubiecit: ſinamus Sanctũ; nam ſi aduerſus eũ pugnare velimus, plus iacturæ, quàm lucri reportabimus. Huius hiſtoriæ veſtigiũ ne aliquis commentũ exiſtimet, extat adhuc eodẽ in loco. Præterea cum hęc ipſa Lateranenſis eccleſia; anno Dominicæ incarnationis 1308. Clemente V. ſummo Pontifice, ac reliqua Romana curia in Gallijs agentibus fortuitò conflagraſſet, ita vt vorax flamma nec palatio ſibi contiguo, nec canonicorum clauſtro, nec exteriori porticui, nec etiam precioſiſſimæ eius ſuppellectili pepercerit, Sixtus IIII.
E Pont. max. ac profeſſione Franciſcanus, eam, poſt aliqualem reparationem à ſummis Pontificibus Clemente V. Gregorio XI. Martino V. atq; Eugenio IIII. factam, à tanta ruina, atq; infortunio vindicauit. Nam & baſilicam omni ex parte refecit, & eius latera ſtrauit & opus Lateranenſis fabricę inſtituit, eiq; operi binos canonicos Lateranẽſes, totidem Romanos ciues, atq; vnum Epiſcopum Romæ agentem præfecit, & antiquiſſimum omniũ Cardinaliũ eius Protectorẽ creauit & plurimas, easq; maximas indulgentias ijs, qui manus adiutrices tanto operi porrigerent, edita bulla ſub datũ Romę anno Dñi 1475. ſui vero Pontificatus iiij. cuius exẽplar cuidã lapidi huius eccleſię inciſum adhuc perſeuerat, ex Apoſtolica liberalitate, conceſſit: ac tandem turrim, ex qua campanæ pendent, ruinam minitantem, ac præ vetuſtate collabentem opportunè refecit.

Tum

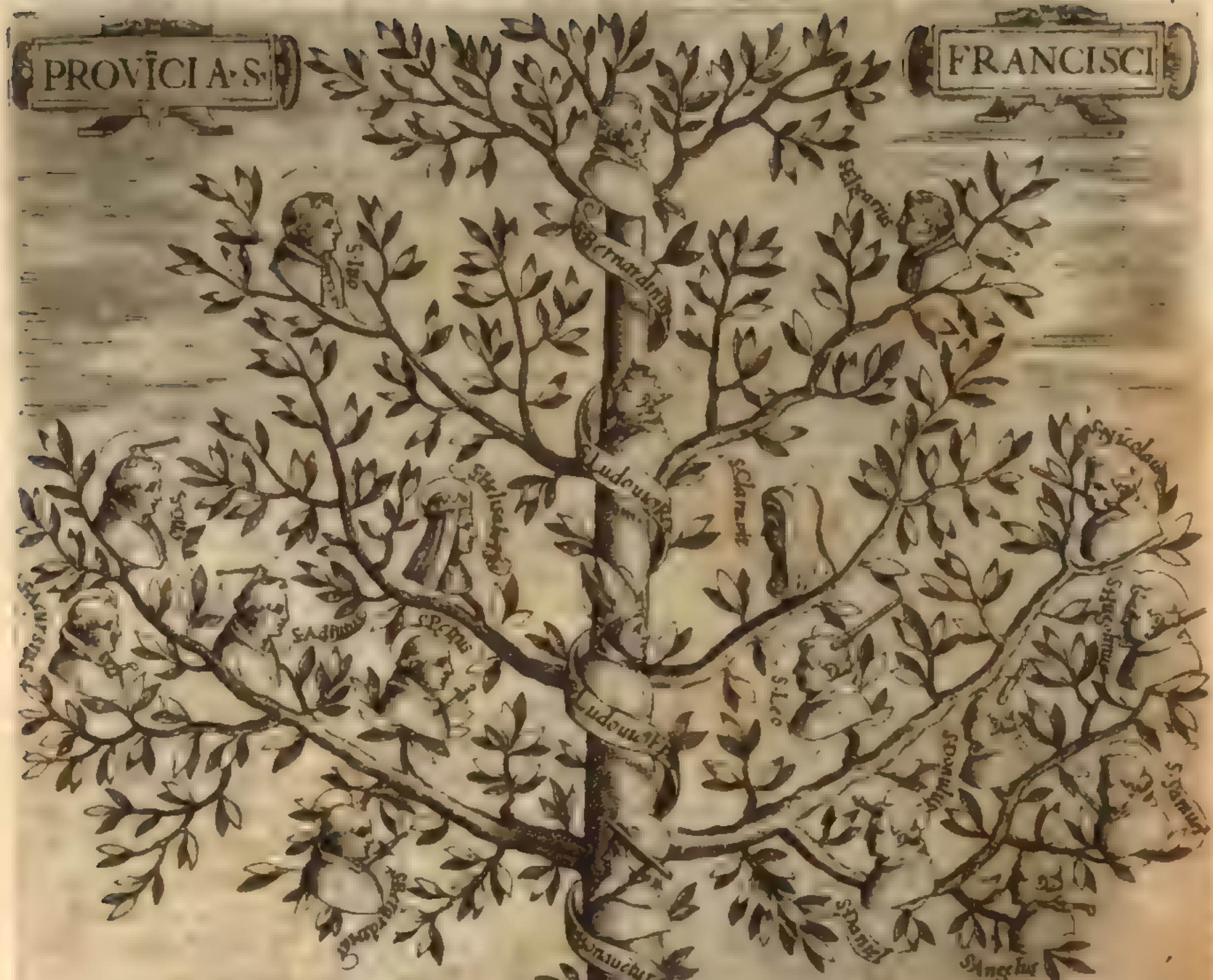
Tum demum nouiſſimis his diebus ſanctiſſimus dominus noſter Sixtus diuina pro- A
uidentia Papę V. atq; eiuſdem Franciſcanę Religionis alumnus, cum primùm ad Pon-
tificiæ dignitatis culmen, maxima Dei bonitate atq; in nos miſericordia, aſſumptus eſ-
ſet, ac prima Maij, anno Domini 1585. vniuerſo cœtu Cardineo, ac vniuerſa Romana
curia ſtipatus, ſummi Pontificatus poſſeſſionem hac in Lateranenſi eccleſia de more ac-
cepiſſet, præcepit, vt ſumptuoſum palatium ſummis Pontificibus excipiendis accom-
modum, atq; huic eccleſiæ, quæ peculiaris eorum ſponſa eſt, omnino contiguum, ex
tempore ædificaretur. Quod & quàm diligentiſſimè præſtatur. Vnde & maxima anti-
qui illius ſplendoris, atq; priſtinæ dignitatis ſacræ Lateranenſis domus nobis ſpes afful-
get. Tum demum prefati fratres Pęnitentiarij quę ſibi ex munere incumbunt, non abſq;
maximo fidelium accedentium emolumento, fideliſſimè exequuntur. B

De monaſterio S. Mariæ de Conſolatione Madriti.

PROPRIÆ natiuitatis domum ad Eccleſiaſticam dignitatem promotura ſere-
niſſima, pariter ac pientiſſima Ioanna Auſtriaca Caroli V. Germanorum Impera-
toris ac Hiſpaniæ Regis filia, nec non & inuictiſſimi, ſimulatq; potentiſſimi, & de ca-
tholica Eccleſia optimè meriti Philippi huius nominis II. ac vniuerſæ eiuſdem Hiſpanię
Regis vterina ſoror, eam 15. menſis Auguſti anno verò Dominicæ incarnationis 1559.
perſoluto prius iuſto precio, emit. Et ab octo religioſis de prima beatę Virginis Clarę
Regula ſororibus ex Gandienſi conuentu, Apoſtolica ſibi auctoritate fauente, eductis,
inſuper & ab alijs tribus eiſdem de nouo adiunctis inhabitandam: ac tandem in pulcher- C
rimam eccleſiam Regio elaboratã ædificio, ſub titulo ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ
de Conſolatione, transferendam curauit. Cui & pulcherrimum, atq; triginta tribus
continendis ſororibus auguſtiſſimum conuentum, inſuper & ampliſſimam domum Re-
gia maieſtate dignam adiungi voluit. Inſtituit præterea ſereniſſima eadem fundatrix
certum ſacellanorum numerum, qui decantandis hac in eccleſia miſſis quàm diligen-
tiſſimè inuigilarent: quibus & ſufficientes annuos redditus conſtituit. Monialibus ve-
rò quæ trigeſimumtertium numerum excedere non poſſunt, quòd primæ Regulæ bea-
tæ virginis Clarę aſtrictæ ſint, nihil penitus annui redditus reliquit. Quarum nihilo-
minus tanta eſt nobilitas, (prętermitto interim eximiam earum ſanctitatem, maximam
religionem, atq; optimum viuendi modum) vt à plurimis Hiſpanorum heroum filia-
bus, etiam ſereniſſimæ Marię Auſtriacæ Germanorum Imperatricis filiam, atq; præ- D
fati Philippi Regis ex ſorore neptẽ, ſacręq; eidẽ Religioni mancipatam ſecum habeant.
Huius ſacræ domus eccleſia, quæ & elegantiſſima, atq; lapidea eſt, ita diſpoſita fuit,
vt ſummum eius altare locum in quo eius fundatrix ſacro regenerationis lauacro mun
data extitit, ex eiuſdem mandato obtinuerit. Quæ præterea precioſiſſimis ornamentis,
plurimiſq; vaſis tum aureis, tum quoq; argenteis diuino cultui deſtinatis, & elegantiſ-
ſimis ſacellis, picturis, atq; imaginibus, necnon & famoſiſſimo mauſolæo, quo fun-
datricis corpus reconditum eſt, ac demum ſacroſanctis ſubſequentibus reliquijs, pluſ-
quam dici poſſit, exornatur. Nempe 50. capitibus, plurimiſq; oſſibus earum Virginum
atq; martyrum, quæ ſub vexillo beatæ Vrſulæ aliquando militarunt: quibus permixta
ſunt veneranda quoq; beatæ Eliſabethæ Vngariæ Regis filiæ, S. Hermagoræ, atq; ſan-
ctæ Chriſtinæ capita: quæ omnia ſummi altaris tergus occupant, & ab eadem fundatri- E
ce dono data fuere. Et altera ex maxillis ſanctæ Vrſulæ, & quodam oſſe S. Deonoti eius
patris, atq; parte cranij S. Sebaſtiani martyris, criſtallina arca recluſis, & à Paulo IIII.
ſummo Pontifice eidem fundatrici tranſmiſſis. Et corpore vnius ex ſanctis Innocenti-
bus pro Chriſto ab impio Herode occiſis, & quamplurimis aliorum oſſibus precioſa ar-
cula reconditis, atq; à præfata ſereniſſima Maria Auſtriaca Germanorum Imperatri-
ce, eiuſdemq; fundatricis ſorore liberaliſſimè collatis. Altero ex digitis beati Ioannis
Baptiſtæ, atq; altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, & plurimis particulis ſanctiſſimæ cru-
cis Chriſti in quibuſdam diſtinctis tabellis, ſed aureis, aſſeruatis. Capite, ſpatula, atq;
quibuſdam oſſibus beatæ Agnetis Vngarorum Regis filiæ à Rodulpho Germanorum
Imperatore eidem fundatrici oblatis, atq; argentea capſula reconditis. Capite ſancti Pe-
tri mar-

A tri martyris, & oſſibus ſanctorum Chriſtophori, Vincentij, Leopoldi, Alexandri, Laurentij, Gregorij, Pantaleonis, atq; Sigiſmundi martyrum. Inſuper & oſſibus 40. millium martyrum, plurimorumq; Apoſtolorum, ac ſanctarum Apolloniæ, & Margaretę virginum atq; martyrum, nec non & 10. millium martyrum, beatæq; Mariæ Magdalenæ, atq; veſtimentis ſancti Ioannis Baptiſtæ: quæ omnia arcula quædam maximæ æſtimationis aurea excipit, ac præfata Imperatrix dono dedit. Quibuſdam etiam oſſibus ſanctorum Apoſtolorum Andreæ, & Bartholomæi, ſanctorumq; martyrum Mauritij, Vrſulæ, & Apolloniæ, atq; S. Hieronymi Eccleſiæ Doctoris: quæ alia quædam arcula, ſed argentea inaurata, honorificè continet. Quibuſdam oſſibus S. Margaretæ, atq; aliorum ſanctorum, in alia eiuſdem generis arcula cuſtoditis. Plurimis particulis ſanctiſſimæ crucis Chriſti, & alia ſpina coronę eiuſdem alabaſtrina cruce recon-
B ditis. Corpore S. Victoris martyris ex Thebæorum legione, ac 12. capitibus, plurimiſq; oſſibus vndecim millium virginum: quę argentea alia arcula aſſeruat, & sereniſſima Anna prędicti Philippi Regis vxor maxima religione dedit. Plurimis particulis Dominicæ crucis aurea theca recluſis, & ab eadem Regina collatis. Alijs oſſibus ſanctorum Marci Papæ & maryris, Gregorij itidem Papæ, Mauritij martyris, Baſilij magni, Ioachimi Abbatis, atq; beatæ Clare Virginis, in quinque argenteis brachijs diſtinctis. Quodam pede vnius ex ſanctis Innocentibus, alia particula ſanctiſſimæ crucis Chriſti, plurimisq; oſſibus ex vndecim millibus virginum, in argenteis duobus loculis aſſeruatis. Alijs quoq, oſſibus S. Thomæ Apoſtoli, ſanctorumq; Colmani martyris, Gereonis martyris, Blaſij Epiſcopi & martyris, Mauritij martyris, Tiburtij, & Suſannæ martyrum, Agapiti martyris, Priſcæ virginis & martyris, Ceciliæ virginis atq; martyris, Bal-
C binæ itidem virginis & martyris, Pinoſæ virginis etiam & martyris, S. Vrſulæ, & aliarum ſociarum virginum quoque & martyrum S. Ludouici Epiſcopi & Confeſſoris, atq; ſanctarum, Helenæ Conſtantini matris, & Eliſabethæ Regis Vngarorum filiæ: quę omnia trina vaſcula in calicum morem elaborata aſſeruant. Duabus ſpinis Dominicæ coronæ, in chriſtallinis duabus columnis aſſeruatis. Proximè præcedentes reliquias eidem fundatrici dono dedit præfata eius ſoror Germanorum Imperatrix. Corpore beati Valerij Treuerenſium Epiſcopi, atq; Apoſtoli Petri diſcipuli præcioſa arca recondito, Quodam oſſe beati Stephani prothomartyris, alio etiam oſſe S. Georgij martyris, molari dente beati Bartholomæi Apoſtoli, binis oſſibus ſanctorum Martini Epiſcopi, & Vidonis Abbatis, diſtinctis in locellis cuſtoditis. Plurimis etiam particulis ſanctiſſimæ cru-
D cis Chriſti aurea cruce reconditis. Ac tandem innumeris diuerſorum ſanctorum reliquijs argentea olla recluſis.

Primæ partis finis.

SECVNDA

SECVNDA HVIVS OPERIS PARS

omnes Prouincias,

OMNESQVE TVM FRATRVM, tum quoque ſororum Citramontanæ familiæ conuentus continens.

Prouincia Sancti Franciſci.

C PROVINCIA hæc ſancti Franciſci ex Hetruria Vmbriaq; participat, quia verò plures in Vmbria, quàm in Hetruria conuentus obtinet, prioris ad tempus nomen retinuit, poſterioris verò contempſit, ſed ſucceſſu temporis vtriuſq; poſthabito, ſancti Franciſci titulum ſibi aſciuit: idq; conſultiſſimè, atq; optimo iure, quo & principatum inter reliquas totius noſtri Inſtituti Prouincias tenet. In ea enim beatus pater pauperumq; Patriarcha Franciſcus primum totius Minoritici fundamenti lapidem iecit. Non tamen conſtat, quo primo tempore certo in Prouinciam erecta fuerit, licèt ambigere non liceat, eam id honoris atq; dignitatis, per aliquot annos ante ſeptimum generaliſſimum Capitulum (de quo ſupra) ſub Vicarijs tamen Prouincialibus, aſſequutum fuiſſe. Certiſſimum tamen eſt, eius primum Pro-
D uincialem Miniſtrum ab huiuſmodi ſeptimo generali Capitulo egiſſe venerabilem patrem fratrem Cherubinum Ternenſem, maximæ vtiq; religionis atq; ſanctitatis virum. Huius igitur Prouinciæ, quæ ex 50. fratrum conuentibus, atq; 22. monialium monaſterijs conſtat, maius ſigillum diui patris Franciſci ſimulacrum Chriſtum crucifixum dextera tenentis, literasq; S. atq; F. eius lateribus aſtantes, nec non & ſequentia verba: SIGILLVM PROVINCIÆ SANCTI FRANCISCI in orbem imprimit. Sequentem verò ſeraphici patris noſtri Franciſci imaginem iconicè depictam ſibi, tum quòd ab eo primitus fundata, ſummeq; dilecta, tum quoq; quòd omnium Prouinciarum (vt præfari ſumus) primiceria ſit, præponere volui.

De conuentu Sanctæ Mariæ de Angelis prope Aſsiſium. Conu. I.

E CVM ſeraphicus pater Franciſcus, poſt Regulæ confirmationem, nullum haberet certum, deſtinatumq; locum in quem tum ipſe, tum eius fratres conuenire, & in quo moram trahere poſſent, à deuotiſſimo quodam Abbate conuentus ſancti Benedicti Aſſiſinatis locum, vnico tantùm milliari ab Aſſiſio diſtantem, ad monachos quidem pertinentem, ſed omnino derelictum, qui paſtoribus tempore niuis & pluuiarum excipiendis tantummodo deſeruiebat, opportunè obtinuit. Cui ex prima inſtitutione ſanctæ Mariæ de Portiuncula, eò quod parua illa Domini portio, nempè diuus pater Franciſcus cum vndecim ſibi ſocijs adhærentibus, vt in chronicis Franciſcanis latius patet, ibi primò pedem fixerit: quodq; ipſe futurus eſſet caput & origo puſilli gregis Dominici, videlicet Franciſcani Ordinis, nomen inditum eſt, ſed poſtea ob Angelorum eò acceden-

accedentium frequentia de Angelis, ſiue Angelorum agnomen acceſſit. Eius haud du- A
biè prærogatiuas non facilè quis referet. In eo namq; ſeraphicus pater Franciſcus ſua-
uiſſimo Chriſti Seruatoris noſtri, eiusq; ſanctiſſimæ matris colloquio ſæpius dignatus
eſt: præcipuè verò quando ſummam illam, maximamq; cunctorum exceſſuum indul-
gentiam omnibus ipſum ritè diſpoſiteq; accedentibus ab ipſomet Chriſto Domino pro
qualibet ſecunda die menſis Auguſti, impetrauit, ea tamẽ addita lege, vt eius Vicarium,
qui tunc Honorius I I I. erat, adiret, & ab eo ſuo nomine præfatam indulgentiam pete-
ret. Quod & beatus pater fecit. Tranſiturus quoq; idem Patriarcha Franciſcus ex hac
mortali vita ad Regna cœleſtia, ad hunc locum deferri voluit, vt vbi per Virginem Dei
matrem perfectionis, & gratiæ ſpiritum conceperat, ibidem, debito naturæ ſoluto, æter-
nam ſuorum laborum retributionem acciperet. Præterea iuxta ſummum huius eccleſiæ
altare, ad ſacrarij latus, ac peculiari quodam in ſacello, eiuſdem Seraphici patris cor, B
quemadmodum & ipſe viuens præceperat, facto proculdubio oſtendens quod mortuus
quoq; hunc locum præ cæteris eſſet dilecturus, humatum eſt. Non longè etiam ab eo-
dem altari fulgentiſſimum illud ſydus, Clariſſarũmq; Primipila, ſanctiſſima ſcilicet
virgo Clara, crine tonſo coram caterua Domini nupſit æterno Sponſo. Sub altero inſu-
per huius ſancti templi ſacello extat adhuc pulpitus, ex quo ſanctiſſimus pater Franci-
ſcus cum ſeptem alijs Epiſcopis præfatas indulgẽtias, coram frequentiſſimo populo, prę-
dicauit diuulgauitq;: quem & ſæculares omnes maxima proſequuntur reuerẽtia. Pręci-
puum deinde huius loci ſacellum à roſis, quas ſanctiſſimus pater Franciſcus intempeſta
nocte inter confertiſſimas, pungentesq; vepres ex tẽpore exortas conſpexit, denomina-
tionem ſumit, diciturq; roſarum ſacellum. In eo ſiquidem beato patri feruentius oranti
inuidens Dæmon apparuit, ſuadereq; niſus eſt, ne citra modum miſerum corpuſculum C
vigilijs affligeret, attereretq;, quòd clementiſſimus Deus grauiſſimè offenderetur, dum
corpori neceſſaria ſubtrahuntur: quandoquidem ita corpus ſomno, quemadmodum
& cibo nutriretur. Cuius calumniam atq; vafritiem pręſentiens prudentiſſimus pater,
propinquam veprem, eccleſiæq; contiguam petens in ea volutari cœpit dicens: Præſtat
amice (ſic enim aliquando corpus appellare aſſueuerat) acerbiſſimos paſſionis Chriſti
Domini dolores experiri, quàm doloſis Sathanæ figmentis obedire. Quo facto, cùm
pręfatus locus cœleſti quodam lumine illuſtraretur, (erat enim atra nox) inter ipſas ſpi-
nas plurimæ diuerſi coloris roſæ apparuerunt. Deniq; ſuper huius eccleſiæ tectum eſt
quædam ſculpta Virginis glorioſæ imago, cuius vlnis paruulus Ieſus inſedet. Hunc ſe-
mel atq; iterum ſtantem, populumq;, qui lucrandarum indulgentiarum gratia tem-
plum ingrediebatur, benedicentem vidit quidam Baldus Eugubinus, relictoq; ex tem- D
pore ſæculo fratribus adiungi voluit: inter quos & laudabiliter ſanctiſſimeq; 50. & eò
amplius, annis vixit. Sed quid in referendis huius ſacri loci dignitatibus immorer, cum
præ cæteris, ob eius excellentiam, à beato Franciſco dilectus ſit? Ego enim ne prolixi-
tatis notam incurram his paucis contentus ero: pręſertim, cùm in Franciſcanis Chro-
nicis ſatis ſuperq; de ipſis agatur.

Obierunt hoc in loco atq; ſepulti ſunt plures viri famoſi, omniq; virtutum genere re-
ferti, quorum aliquot hic ſubijciam. Et primo quidem loco inſignem beatumq; patrem
Petrum de Catanio Aſſiſinatem, matriciſq; eccleſiæ Aſſitienſis Canonicum, qui Cano-
nicatu, cæteriſq; beneficijs, atq; temporalibus bonis quibus affluebat poſthabitis, pau-
peribusq; iuxta Euangelicum conſilium erogatis, patri pauperum beato Frãciſco adhę-
ſit: atque ob eius maturitatem, probatoſq; mores, in Capitulo generali Aſſiſij celebrato E
eidem ſeraphico patri in officio Generalatus ſuffectus fuit. De quo illud legitur, quòd
cùm poſt eius tranſitũ multa, eaq; pręclara ederet miracula, nec poſſent fratres, ob popu-
li ad eius ſepulchrum aduentantis frequentiã, ſpiritui liberius vacare, ea de re apud bea-
tiſſimum Franciſcum tunc longius in quodam antro agentem conqueſti ſunt: quam-
obrem ſanctiſſimus pater diſcipuli defuncti mauſolæum petens, ei in virtute ſanctę obe-
dientiæ præcepit, vt ab operandis miraculis ceſſaret. Mira res, non ſecus ac ſi adhuc viue-
ret ſibi obtemperauit obedientiſſimus diſcipulus. Secundo verò loco beatum patrem
Barbarum profundiſſimæ paupertatis amatorem, qui vnus ex primis 12. diſcipulis Se-
raphici patris, maximeq; ab eo, ob ſummam pauperiem quam colebat, dilectus fuit.

Tertio

A Tertio loco beatum Iacobum, qui dum quadam nocte orationi intenderet, animam patris Franciſci cœlos in modum ſplendidiſſimæ ſtellæ petentem vidit, & ab eo die à prędicandis tanti patris & magiſtri laudibus non ceſſauit. Quarto loco beatum patrem Ioannem Lucenſem, qui in omni genere virtutum, præcipuè verò in paupertate clariſſimus fuit. Deinde beatum patrem Stephanum Narnienſem, cuius perfectiſſima, ardentiſſimaq; charitas erga Deum & proximum omnibus fuit in confeſſo. Tum demum ſexto & vltimo loco ſubijciam beatum patrem Ioannem Simplicem, qui ſupra modum in omnibus ſanctiſſimum patrem Franciſcum ita imitari ſtuduit, vt meritò ab ipſo alter ego appellari potuiſſet: tanta erat eius humilitas, paupertas, oratio, atq; perfectio. Potuiſſem & alios 10. patres vita inſignes, atq; hoc in eodem loco ſepultos in medium adducere, niſi prolixitatis incurrendæ timor me retardaſſet, qui omnes diui patris Fran-
B ciſci animam cœlos ſcandentem viderunt.

Quia verò locus hic ſanctæ Marię de Angelis, quem octoginta ferè fratres frequentius incolũt, maiori ex parte minabatur ruinam, reparatus, imò potius, anno Dñi 1498. reędificatus fuit. Aſſeruantur in cubiculo patris Guardiani plures Pontificię bullæ cùm loci, tum quoq; totius noſtri Ordinis priuilegia concernentes. Nec minori cura, & diligentia aliquantulum ſanguinis ſacrorum ſtigmatum Seraphici patris, aliquot crines beatæ Claræ, quædam reliquiæ terrę ſanctæ, nec non & aſſer cui exanime corpus eiuſdem ſanctiſſimi patris ſuper poſitum fuit, à fratribus cuſtodiuntur.

De conuentu ſancti Damiani. Conu. II.

C QVANTÆ dignitatis ſit conuentus hic diuo Damiano ſacer, qui dimidio tantum milliari ab Aſſiſio diſtat, Ordinis noſtri chronica ſatis ſuperq; indicant. Hîc ſiquidem beata Clara ſuæ religionis fundamenta iecit, diuq; cum ſibi commiſſo grege commorata eſt: Vnde & Damianitarum nomen Clariſſæ ſorores ante eius obitum traxerunt. Hîc itidem oranti beato Franciſco loquuta fuit Seruatoris Chriſti Crucifixi imago dicens: Vade Franciſce repara domum meam, quæ labitur. Et adhuc inuiſere licet feneſtellam, in quam beatus pater pecuniam ad eccleſiæ ædificationem, ſacerdote eam recipere formidante, proiecit. Extant quoq; ibidem duo loca, in quorum altero beatus Franciſcus, in ſuæ conuerſionis exordio, latens patris iræ locum dedit, in altero verò beata Clara preces fundere, diuinumq; officium cum reliquis ſororibus perſoluere ſolita erat.

D Pertinuit quoq; ſacra hæc ædes ad eoſdem monachos, ad quos & præcedens, & ab eorum pio Abbate Seraphico quoq; patri maxima liberalitate conceſſa fuit. Cumq; anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1360. omnimodam minaretur ruinam, á venerabili patre Gentili, ſiue Paulutio (fuit enim binomius) de Vangocijs Fulginate reparata, reſtaurataq; eſt. Iacet hoc in loco ſepultus venerabilis beatuſq; pater Antonius à Stronconio Franciſcanæ olim familiæ decus & ornamentum, cuius vita ſanctiſſima, & mors in conſpectu Dñi precioſa fuit; vt ex euentu liquidò conſtat. Abnuente ſiquidem patre Guardiano piorũ quorumdam fratrum votis, qui tãti patris oſſa exhumata, atq; in eminentiori loco honeſtius collocata cupiebant, ingens quædam flamma ex eius ſepulchro protinus, non abſq; maxima omnium admiratione, erupit: qua conſpecta vt ſacrum corpus exhumaretur, nobilioriq; tumulo reconderetur curauit quanto citius is, qui non
E ita pridem tergiuerſabatur: Dumq; hauſta terra venerabile corpus educeretur, carnea quædam recentiſſima, atq; pulcherrima roſa in altera eius manu, præter ſpem apparuit. Iacent quoq; ibidem plures alij ſancti patres, quorum vita exemplaris fuit: præcipuè verò beati Sabini de Campello, qui alter illorum eſt.

Cuſtodiuntur præterea in huius ſancti templi ſacrario ſacroſanctæ aliquot reliquiæ: nempè pars ligni ſanctiſſimæ crucis Chriſti, quam beatus Bonauentura ſanctæ virgini Claræ dono dediſſe fertur, alter ex digitis beati Apoſtoli Bartholomęi, aliquantulum ſanguinis beati patris Iacobi de Marchia, plura ſanctorum martyrum oſſa, Terræ ſanctæ partes aliquot, breuiarium beati patris Bonauenturæ, eiuſdem calix atq; pixis, quibus & ad celebrandum, & ad ſacroſanctam Euchariſtiam aſſeruandam vtebatur, & qui-

dam pileolus beati patris Antonij à Stronconio. Huius monaſterij fratres denarium numerum claudunt. A

De Conuentu Carceris S. Franciſci. Conu. III.

IN monte Subatio, qui ſecundo ab Aſſiſio diſtat milliari, quidam conuentus, cui Carcer Sancti Franciſci nomen eſt, cuiq; adiacentes populi maximè afficiuntur, exurgit. Hunc Seraphicus pater á præfato conuentus ſancti Benedicti Abbate ante omnes alios obtinuit, hunc quoq; quòd in eo poſt frequentes tentationes, ſpiritualesq; cum Dęmone luctas, de quibus victoriam retulit, ſingularis ſtrenuusq; athleta euaſerit, intimè dilexit. Nec ſatis fuiſſet Sathanæ tanto patri inſidiatum eſſe, niſi & etiam eius chariſſimo diſcipulo, beato ſcilicet patri Ruffino, pedicas laqueosq;, hoc in eodem loco tetendiſſet. B Huic namq; ſemel in lucis Angelum ſe transformans, & ſecundò Crucifixi formam induens apparuit, ſibiq; ne Franciſcum Petri Bernardonis filium, quòd tartareis ſupplicijs deſtinatus, adiudicatusq; eſſet, ſequi vellet, ꝑ viribus ſuadere conatus eſt. Sed fruſtra.

Inter cætera verò quæ hanc ſacram ædem commendatiſſimam, celebrioremq; reddunt potiſſima ſunt, cubiculum beati Patriarchæ Franciſci; eiuſdem ſacellum in quo continuò orationi vacabat: lapideus lectulus, cui idem defatigatus omnino laſſusq; decumbebat aliquando, ligneum ceruical quo vtebatur: fons ipſius patris precibus à Deo impetratus, qui ſcaturientibus venis largiſſimas propinat miniſtratq; aquas: oratorium præfati beati patris Ruffini: & aliud quoq; oratorium beati itidem patris Bernardi à Quintavalle.

Cùm autem tantus hic locus à patribus Conuentualibus ob aliqua eius incommoda derelictus, circa annum Domini 1360. ruinam minaretur, opera atq; ſolicitudine prędicti beati fratris Gentilis à Fulgineo ab ea vindicatus eſt, ita vt octo fratres eius accolas commodè excipere poſſit. C

Inſignitur quoq; hæc ſacra domus ſequentibus ſanctorum reliquijs, videlicet ſanguine ſacrorum ſtigmatum ſeraphici patris: particula crocei ſerici, qua beatus pater Leo defluentem ex ſacris ſtigmatibus præfatis ſanguinem excipere ſolitus erat: pixide qua beatus pater Franciſcus ſacro ſanctum corporis Chriſti ſacramentum recondere aſſueuerat: calice, ex quo poſt ſacram communionem idem pater lauatorium hauriebat: bacillo cui ipſemet itinerans innitebatur, parte cuiuſdam habitus eiuſdem; & cilicio beatæ virginis Claræ.

De conuentu ſancti Franciſci de Monte iuxta Peruſium. Conu. IV. D

CONVENTVS hic diuo patri Franciſco ſacer in cuiuſdam montis iugulo, aliquantulum á porta ſancti Angeli Peruſinæ ciuitatis, ſitus eſt, in eoq; 55. franciſcani fratres Obſeruantes commorantur. Subfuit tamen olim fratribus quibuſdam de Franciſcana familia male ſentientibus, atq; mordicus affirmātibus eam iuxta profeſſionem factam, ac ſolemne votum emiſſum minimè viuere. Quapropter fratres de opinione Clauaſina dicti ſunt. Cum quibus beatus pater Gentilis ſiue Paulutius Fulginas in arenam deſcendens, eos euidentiſſimis rationibus, ac efficaciſſimis argumentis perſtrinxit, atq; palinodiam canere coëgit: qua etiam de cauſa ipſis pulſis hic locus præfato patri Paulucio, eiusq; fratribus a Peruſinis ciuibus, ex Apoſtolica auctoritate, anno à partu Virgineo 1535. collatus fuit, & ab eo temporis Obſeruanti familiæ deſeruit. In E eius archiuo plurimæ Apoſtolicæ literæ á diuerſis Pōtificibus ſummis ad diuerſa quoq; negocia tum fratrum particularia, tum etiam Ordinis communia, datæ diligentiſſimè aſſeruantur. Harum aliæ á Paulo III. & á Paulo IIII. ſummis Pontificibus expeditæ ſunt, quibus Franciſcani Obſeruantes & Clariſſę moniales à cuiuſcunq; ſiue teſtamenti ſiue legati ipſis relicti quarta pendenda eximuntur: & aliæ á Sixto IIII. Eugenio IIII. Nicolao V. Paulo II. Pio II. Calixto III. & Pio V. ſummis itidem Pontificibus datæ ſunt, quas, quòd parum aut certè nihil ad præſens negocium agant, data opera, prætermittere, atq; ad ſacra pignora, quæ in huius conuentus eccleſia repoſita ſunt, tranſire decreui.

A re decreui. Et primò quidem ad corpus venerabilis patris Bernardini á Gualdo iſtius olim Prouinciç Miniſtri, cuius fœlix anima, vt primùm corporis ergaſtulum egreſſa eſt, venerabili quoq; patri fratri Bartholomæo de Ciuitate Caſtellana Prouinciæ Vicario á ſe ante mortem conſtituto, fulgentiſſima, atq; incredibili ſplendore circumfulſa apparuit, illumq; de ſua beatitudine certiſſimum reddidit. Deinde verò ad ſacra oſſa ſummç ſanctitatis viri ac patris fratris Ludouici Teuthonici, qui ob eius ſingulares virtutes, præcipuè verò paupertatem, caſtitatem, diuiniq; officij zelum, quibus maximè claruit, Deo gratiſſimus extitit: quiq; inter orandum inter condenſas arbores á terra abſtractus, atq; in altum eleuatus, ſæpius à fratribus viſus eſt: & cuius animam cœlos petentem in ipſo tranſitu vidit beatus pater Franciſcus Papienſis. Eſt præterea hoc in loco puteus quidam ſaluberrimis manantibusq; aquis abundans, quç peregrinis accolisq; gratiſſimæ ſapidiſſimeq; ſunt, quçq; à febribus patientes ſçpius liberant. Hç ſiquidem dum fratres egeſta terra puteum profundius penetrare curant, ad tactum baculi, quem beatus pater Ægidius Aſſiſinas manu geſtabat, largius mirabiliterq; eruperunt. Huc ſemel ſanctus Ludouicus Francorum Rex inclytus beatum patrem Ægidium Aſſiſinatem viſitaturus acceſſit: cumq; alter alteri incognitus oīno eſſet, cū primùm ſanctus Rex venerabili ſeni appropinquaſſet, in mutuos amplexus ruerunt, atq; cordibus tantùm mutuò colloquuti (nam verborum nullus fuit vſus) illorum quiſq; in propria ſe recepit. A ſacris patrum cineribus, quibus ſacra hæc ædes abundat, quadam ſacroſancti ſanguinis gutta ex Seruatoris noſtri Chriſti præputio defluxa, atq; cuidam tabellæ impreſſa, elegantiſſimè honeſtatur. Hanc nobilis quidam Venetus penes ſe habebat, cumq; plurimis incommodis affligeretur, exiſtimans ea ſibi tanquam indigno ob tantæ reliquiæ C detentionem obuenire, eam cuidam patri ac fratri Ioſepho Peruſino Venetijs tunc prçdicanti, honeſtiori, atq; decentiori in loco collocandam liberaliſſimè contulit. Cumq; in monaſterio montis Lucis cuſtodiretur ſoror quçdam de tantç reliquiç veritate ſubdubitans, eam digito tangere auſa eſt, cuius veſtigium adeò manſit impreſſum, vt vſq; imprçſentiarum perſeueret. Sunt & aliç Sanctorum reliquiæ, inſuper & baculus quidam diui patris Bernardini de Senis ad cuius contactum plures á diuerſis lāguoribus liberātur.

De conuentu S. Hieronymi Peruſiis. *Conu. V.*

PROPE portam ſancti Petri eiuſdem Peruſinæ ciuitatis, expenſis & beneficio pij Senatus locus hic diuo Hieronymo ſacer çdificatus, fratribusq; Franciſcanis Obſer- D uantibns, anno Incarnationis Dominicæ 1502. collatus fuit. A quibus tamen (neſcio qua de cauſa) ad eiuſdem Ordinis Clarenos deuenit, ſed ijs poſt aliquantulum temporis loco pulſis, ad eoſdem Obſeruantes, anno 1568. opera tamen R. P. F. Ioſephi de Citerna, tunc iſtius Prouinciæ Miniſtri, ſub R.P.F. Aloyſio Puteo totius Ordinis Generali Miniſtro, atq; ex ſanctiſſimi Domini Pij V. Pont. max. mandato, redijt. Quam 15. fratres vt plurimùm inhabitant.

De conuentu S. Pauli extra Spoletum. *Conu. VI.*

CONVENTVS hic extra muros ciuitatis Spoletanæ ſitus, atque diuo Apoſtolo Paulo ſacratus 18. fratres iuxta communem Prouinciæ calculum, continet, E annoq; ſalutis humanç 1134. die verò Menſis Auguſti 26. prçſentibus reuerendiſſimis heroibus Conſtantinopolitano Patriarcha, Tuſculano Epiſcopo, Meſſanenſi itidem Epiſcopo, plurimisq; alijs præclaris grauiſſimisq; viris, à Gregorio IX. ſummo Pontifice conſecratus fuit. In eiusq; honorem idem Gregorius omnibus ipſum orationis cauſa à die conſecrationis vſq; ad Archangeli Michaelis feſtum ingredientibus 2400. annos de iniunctis pœnitentijs indulſit. Hic eſt locus ille de quo ſummus idem Pontifex dialogo ſui operis 6. refert, quòd cum Arianus quidam Epiſcopus ipſum ianuis clauſis, pro Ariano more, conſecrare intenderet, eius portæ ſe ipſis mirabiliter patefactç, lampadesq; lumine quodam cœleſti ſuperueniente accenſç ſunt, atq; Epiſcopus viſum amiſit. Inter reliquos verò ſanctitate inſignes, qui in huius monaſterij eccleſia tumulati

ſunt, longè enituêre venerandæ ſanctitatis pater Cherubinus Spoletanus, verbi Dei A
prædicator inſignis, qui plurimos à toto ſalutis ſcopo aberrantes in perfectionis viam, ſacris ſuis concionibus, reduxit, quiq; in omni virtutum genere claruit, & venerabilis pater Ioſephus Eugubinus, vir vtiq; ex omni parte perfectus, per quem Franciſcana Religio plurimum incrementi recepit, quiq;, iuxta beati patris Franciſci Papienſis prędictionem, huius ſacræ ædis primum Guardianum egit. Aſſeruantur deniq; in huius loci ſacrario binę tunicul ę, altera quidem beati patris Bernardini de Senis, ſed altera beati ſimiliter patris Iacobi de Marchia, ex quibus plures infirmi optatam hauriunt ſalutē.

De conuentu S. Franciſci in monte Luco Spoleti. *Conu. VII.*

IN ſummitate eius Spoletani montis, qui mons Lucus ab incolis appellatur, atq; inter confertas arbores conuentus hic ſeraphico patri ſacratus, in quo 8. fratres commorantur, artificioſè exurgit. Qui quidem iuxta receptiſſimam, atq; indubiam traditionem, à beato patre Franciſco acceptus, atq; primò ædificatus eſt. Diem Domini in eius eccleſia præſtolantur venerabilis beatusq; pater Demetrius Inſuber, qui cum ex Vngarica expeditione in propria ſe reciperet, quarto à Zara maritimo portu milliari, dum adhuc in mari eſſet, circa tertiam noctis horam, funeſtam quandam vocem importunè ſic clamantem audiuit: Strue ignem, nam Caligarus Zarenſis mortuus eſt, (erat enim hic miſer publicus fœnerator) quapropter Zaram peruentus, atq; de miſeranda, quæ eadem tertia noctis hora contigerat, illius morte certior factus, vitam in melius commutare propoſuit, atq; ſuſcepto in hoc conuentu Religionis habitu, tantopere in omni virtutum genere profecit, vt moriens plura ediderit miracula. Eius corpus in beati patris Franciſci Papienſis ſacello honorificè cuſtoditur: Et ſingularis ſanctitatis pater Antonius de Zegrinis Piſanus, de cuius virtutibus atq; exemplari vita cùm latius in Franciſcanis chronicis agatur, non eſt quod in ijs referēdis diutius immoremur: Ac tandem beatus pater Franciſcus Papienſis, qui ſęcularis duxit exercitum, ſtrenueq; militauit, ſed religioſus multò fœlicius, ſub Chriſto Principe atq; omnium Regum potentiſſimo Rege, ſtipendia meruit. Is enim ob ſummam humilitatem qua præditus fuit, & ob continuam orationem cui perpetuò intendebat, cæterasq; omnes virtutes quas diligentiſſimè coluit, cum beatis regnare exiſtimatur, honorificeq; in ſacello ſancti Bernardini tumulatus eſt.

B C

De tertio conuentu fratrum Minorum Spoletano. *Conu. VIII.* D

IN eiuſdem ferè montis Spoletani finibus tertius quidā locus beatiſſimo patri Franciſco dicatus, quem frequentius 10. fratres occupant, conſtructus eſt: Cuius ſitum ſpectabilis vir, Spoletanusq; ciuis Antonius de Cecilijs fratribus liberaliſſimè contulit, ſed quod eius reliquum eſt ædificij piorum eleemoſynæ, eorundem fratrum induſtria atque indefeſſo labore acquiſitæ, præſtiterunt. Obtemperauit aliquando ſacer hic conuentus fratribus Franciſcani Ordinis Clarenis, ſed ijs ex ſanctiſſimi Pij V. Pont. max. mandato Regulari Obſeruantię mancipatis ſub R. P. F. Aloyſio Puteo Generali Miniſtro, anno Incarnationis Dominicæ 1568. huic Prouinciæ ſubactus fuit.

De conuentu S. Bartholomæi propè Fulgineum. *Conu. IX.* E

INCREDIBILIS haud dubiè fuit illuſtris atq; deuotiſſimi Nicolai de Trincis Fulginatis in Franciſcanam Obſeruantem familiam pietas, & beneuolentia, cùm anno à partu Virgineo 1450. ſacrum hoc monaſterium in beati Bartholomæi Apoſtoli honorem, quod 18. fratres communiter inhabitant, ad tertium lapidem à Foro Flaminio, (vulgò verò Foligno) ex proprijs tantùm liberalibusq; facultatibus, ædificari curarit. In quo deuotiſſimus, miræq; ſanctitatis pater Franciſcus Brixienſis, non absq; aſſequutæ beatitudinis opinione, tumulatus eſt. Cuius ad proximos, fideiq; domeſticos tanta extitit charitas, vt ſi alicuius minus verè pœnitentis ſacram confeſſionem ſibi aliquando

A quando excipere contigiſſet, ita lacrymis obruebatur, vt ipſum ad perfectam pœnitentiam, iuſtamq; erratorum compunctionem adegerit. Cumq; à quodam ſibi familiari fratre ſemel importunius, quid ipſe aliorum peccata, atq; impœnitentiam curaret, quaue de cauſa tantopere fleret interrogaretur, reſpondit: Cuiusq; veri fidelis eſſe in Deum opt. max. offenſiones, & piacula commiſſa deflere, atq; cuiq; maximè verò Minoritæ, qui populi peccata comederet, de proximo ſuo mandatum eſſe. Agebat ſemel inſignis hic pater Cæſieſis eremitorij Guardianum, magnaq; fames conuicinos populos inuaſerat, quapropter pauperum multitudo aliquid panis acceptura, vt famelico ventri ſatisfaceret, ipſum moroſius præmebat, vrgebatq;: ipſe verò nihil magis exterritus inuicto pectore quicquid ad manus habere poterat, illis liberaliſſimè erogabat. Cumq; die quadam nihil panis fratribus ad reficienda corpora penitus reliquiſſet, ſed quantum ex B mendicatione acquiſierant id totum pauperibus diſtribuiſſet, ad orationem illicò confugit, tantumq; panis cœlitus immiſſi ab omnium largitore ſuis precibus impetrauit, vt ſibi fratribus, ac etiam confluentibus egenis longè ſuffecerit. A quo etiam tempore maximam ſanctitatis opinionem ſibi acquiſiuit. De reliquis eius virtutibus, profundiſſima ſcilicet humilitate, feruentiſſima oratione, ſummaq; paupertate, quibus ſummè enituit, non eſt quòd impreſentiarum agam, cùm ex prædictis facilè coniectari queant, valeantq;.

De conuentu S. Joannis Tiferni. *Conu. X.*

AD mille paſſus extra Ciuitatis Caſtellanę, Tiferni aliàs, mœnia conuentus hic, in C quo iuxta Prouinciæ deſcriptionem 15. fratres altiſſimo famulantur, in honorem ſancti Ioannis conſtructus eſt. Eius ſitum perdeuotus quidam Schalochienſis Abbas Benedictini Ordinis alumnus, anno reparationis humanę 1473. pauperculis fratribus, non minus liberaliter, quàm piè contulit: ſed quod reliquum eſt operis, id munificentia atq; communibus Ciuitatis Caſtellanæ ſumptibus ſuperędificatum eſt. Idq; conſenſu atq; au ctoritate Sixti IIII. Pont. max. cuius Apoſtolicæ literæ, hac de re datæ atq; conceſſæ in huius loci cartophilacio diligentius aſſeruantur.

De conuentu ſanctæ Crucis Bonæ Quietis. *Conu. XI.*

IN cuiuſdam nęmoroſi montis cliuo, atq; ad duo milliaria vltra eandem ciuitatem D Caſtellanam ſiue Tifernum, hoc monaſterium ſanctæ Cruci Bonæ Quietis (vulgo di buon riposo) ſacratum, in quo 7. fratres commorantur, eleganter conſurgit: ſuiq; authorem perdeuotum illuſtremq; Chriſtianum Guelfutium ex parte agnoſcit, cùm & ſitum contulerit & eccleſiam peculiaribus ſuis ſumptibus ædificauerit. Structuræ verò reſiduum neminem alium à fratribus, quorum ſolerti diligentia atq; mendicatione, eſſe accepit, ſui patronum ſuſpicit. Fuit ſemper hic locus, eſtq; omnino, ob eius quietem, vnde & nomen traxit, orationi accommodus; quamobrem perplures patres ac fratres Deo gratos peperit: inter quos non infimum locum tenet ſummæ religionis frater Paulus Aſſiſinas profeſſione laicus, qui hoc in loco ſepultus eſt, cuiq; mortis horam clementiſſimus Deus reuelare voluit. Nam cùm infirmus lectulo decumberet, infirmariusq; caſu abeſſet, ſurrexit ex tempore, fratrumq; dormitorium petens inuentum in- E firmarium, qui frater Maſſæus dicebatur, rogauit, vt ſe comitaretur, quòd ſibi protinus emigrandum foret ab hac vita. Quibus ſimul valetudinarium accedentibus, lectulum ex tempore ingreſſus animam ſuo Creatori commendare cępit, illamq; non ita poſt multum temporis ſibi reddidit. Quod & diuinæ reuelationi á fratribus aſcriptum fuit. Nec mirum cum ſimplex, deuotus, ſuiq; ſtatus zelantiſſimus eſſet.

De conuentu ſanctæ Mariæ Magdalenes Biturgiæ. *Conu. XII.*

CVM ob imminentia bella antiquior conuentus, qui aliquantulum à mœnijs diſtabat, ſuperuenienteq; hoſte Biturgienſi (vulgò borgo di ſan ſepolchro) negociū

 faceſſere

faceſſere poterat tum ciuibus, tum quoq; fratribus in id ipſum conuenientibus, dirutus, A
ſoloq; æquatus eſſet, nouiſſimus iſte in honorem ſanctæ Mariæ Magdalenes tum ex precio, quod ex eius ſitu hortiſq; diuenditis obuenit, tum quoq; ex eleemoſynis vndequaq; collectis, alio in loco tutiori minuſq; obnoxio, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1530. Pontificatus verò Clementis VII. ex cuius facultate huiuſmodi tranſlatio contigit 6. ædificatus eſt: in quo 14. fratres Altiſſimo famulantur, inſeruiuntq;. Ex hac mortali vita migrarunt, & ad patres hoc in loco appoſiti ſunt præſtantiſſimi, ſimulatq; deuotiſſimi fratres Petrus Peruſinus, & Chriſtophorus Papienſis ambo laici, amboq; paupertatis, humilitatis, patientiæ, laborum, atq; continentiæ ſummi amatores; qui dum viuerent & Deo atq; hominibus, ob eorum inculpatam vitam, gratiſſimi fuêre. Primi conuentus antiquitas ex obedientialibus quibuſdam literis beati Ioannis Capiſtrani ad patrem fratrem Antonium Ariminenſem huius tunc Prouinciæ Vicarium Prouin- B
cialem tranſmiſſis, ac in cubiculo patris Guardiani diligenter aſſeruatis, quibus ſibi de eo acceptando atq; conſtruendo mandatum dabat, liquidò ſatis conſtat.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Gratijs Interamnæ. *Conu. XIII.*

AD trecentos paſſus ab Interamnenſi ciuitate, in loco quodam accliuiori, hoc monaſterium glorioſiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs ſacrum tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis piorum ciuiũ eleemoſynis, anno Dominicę Incarnationis 1472. ex fœlicis recordationis ſanctiſſimi Sixti Papæ IIII. auctoritate conſtructũ, fratribusq; ad perpetuam habitationem collatum eſt: quorum 16. continuò ibidem perſeuerant, C
Philoſophicisq; literis vacant. Hunc locum tum Interamnenſibus, tum quoq; conuicinis populis commendatiſſimum reddit B. Virginis Mariæ imago ibidem erecta, quę miraculis coruſcat.

De conuentu ſanctæ Mariæ Aureæ. *Conu. XIIII.*

SESQVIMILLIARI tantùm à pręcedenti conuentu exurgit & alius in honorẽ S. Mariæ Aureæ (vulgò del Oro) ex fidelium eleemoſynis conſtructus, contemplationiq; omnino adaptatus, quẽ beatus pater Bernardinus de Senis, ex Eugenij IIII. Pont. max. facultate, quemadmodum ex tranſumpto cuiuſdam Apoſtolici eiuſdem Eugenij IIII. breuis dati anno 1434. die verò menſis Septembris 13. in eius tabellario aſſer- D
uato patentiſſimè conſtat, anno à lætabunda Chriſti natiuitate 1458. obtinuit, ædificariq; curauit, quemq; 9. fratres incolunt. Vt autem præfato tranſumpto maior adhiberetur fides, Senenſis Epiſcopatus ſigillum, & doctiſſimi viri Malateſtæ de Cantaneis Iuris vtriusq; Doctoris, atq; reuerendiſſimi Domini Caroli Senenſis Epiſcopi generalis Vicarij, & Iacobi Nuccini publici Tifernatis Notarij manꝰ ſibi apponi curarũt fratres.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Nurſiæ. *Conu. XV.*

PERICLITANTI, atq; ruinam minitanti antiquiori cuidam conuentui ſuffectus eſt hic Annunciationi ſanctiſſimæ Virginis Mariæ ſacer, circa annum à Virgineo eiuſdem partu 1524. ex publicis ciuium facultatibus, non quidem eodem in loco, E
ſed in alio commodiori, atq; ciuitatis Nurſinæ mœnijs viciniori, ad quem fratres, quorum 20. ibidem continuò perſeuerãt, ex venerabilis patris fratris Bernardini Fulginatis tunc huius Prouinciæ ob Prouincialis Miniſtri abſentiam Vicarij mandato ſe tranſtulêre. In antiquiori præfato monaſterio diem clauſit extremum, ſepultusq; fuit miræ ſanctitatis beatuſq; frater Honofrius Sarzanenſis laicus, atq; ſeraphici patris Franciſci impiger imitator, cui à paupertate, abſtinentia, humilitate, atq; ardentiſſima charitate nihil vnquam gratius fuit quapropter & ſpiritu prophetico à Deo opt. max. donatus fuit, quo & multa certiſſimè prædixit, & innumeris tum viuus, tum quoq; mortuus claruit miraculis. Nurſini igitur ciues, qui incredibili in tantum virum deuotione ferebantur, quiq; ſuas ad Deum preces eius interceſſione exauditas iri maximè cõfidebant,

A fidebant, ne eius ſacra oſſa profanationis periculo exponerentur, ipſa ex ſpectabilis viri Caroli Saraceni Pontificij iuris Doctoris peritiſſimi, atq; Nurſini Epiſcopi Vicarij preſtantiſſimi conceſſione, ſolemni coacta proceſſione, religiosè inde exhumata, ad nouum hunc locum tranſtulerunt, honeſtiſſimoq; tumulo collocarunt. Adiacet huic ſepulchro & aliud, quo beati fratris Ioannucij de Valleterrena quoq; laici, præcedentis diſcipuli atq; indefeſſi æmulatoris, venerabile corpus continetur. Huius tanta fuit humilitas, tanta paupertas, atq; in perferendis laboribus infirmitatibusq; patientia, vt vix explicari poſſint, & conſultius duxerim meam inſufficientiam ſilentio confiteri, quàm temeraria præſumptione in tanti viri merita impingere. Fuit præterea hic frater prophetico ſpiritu, ſicut & eius præceptor, inſignitus, quo & certiſſimam ſui obitus horam patri Guardiano à ſe ſciſcitanti, & alia plurima prænuntiauit. Eius corpus ſimul-
B latq; beati fratris Honofrij Sarzanenſis, ad Nurſinorum inſtantiam, quibus in maxima veneratione vterq; eſt, prope ſummum altare honorificè quieſcit.

De conuentu S. Mariæ de monte Sancto, Tuderti. *Conu. XVI.*

TVDERTINI ciues Clariſſarum monialium ſecuritati & rebus conſulturi, atq; Franciſcanis fratribus proſpecturi, conuentum beatæ Mariæ de monte Sancto ſacratum, atq; aliquantulum à mœnijs Tudertinæ ciuitatis conſtructum, nec non & præfatarum ſororum obſequio mancipatum, illis primò introductis atq; ad tutiorem locum tranſlatis, prædictis fratribus, ex Innoceniij VIII. Pont. max. beneplacito & aſſenſu, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1488. Pontificatus verò ipſius iiij. in habita-
C tionem & vſum contulerunt. A quo etiam tempore eorum 18. diuinis ibidem laudibus incumbunt.

De conuentu S. Jacobi etiam Tuderti. *Conu. XVII.*

OBSEQVITVR etiam Franciſcanis fratribus hoc monaſterium diuo Apoſtolo Iacobo ſacratum, atq; in iugulo cuiuſdam montis Tiberino flumini imminentis, nec longè à præfata Tudertina ciuitate diſtantis ſitum, ad quod tum fratres tum quoq; ſæculares, ob grauiſſimos probatosq; viros, qui perpetuò ibidem habitarunt, atq; ob quandam glorioſæ Virginis Mariæ imaginem ſummo altari depictam, quæ ab anno Dominicæ Incarnationis 1428. innumeris, vt plurimæ tabellæ in eius gyro appenſæ fa-
D cilè indicant, miraculis coruſcat, maxima feruntur deuotione. Sumpſit originem ſacra hæc domus, quam 7. fratres inhabitant, anno ſalutis humanæ 1404. ſuiq; fundatorem agnoſcit nobiliſſimum Tudertinum ciuem Nicolaum de Vffreduzit, qui ex mera tantùm in Franciſcanam familiam deuotione, atq; in Deum pietate, quicquid ad eius promotionem opus fuit, vltroneè erogauit, expoſuitq;.

De conuentu S. Martini Treuij. *Conu. XVIII*

CVM perdeuotus, pientiſſimusq; quidam Abbas monaſterij ſancti Petri in Boario ſufficientem ſitum ad huius Franciſcani conuentus ædificationem ex maxima deuotione, non longè à Treuio Vmbriæ oppido, ex Sixti IIII. Pont. max. cuius id munus
E erat, conceſſione, & auctoritate, liberaliter obtuliſſet contuliſſetq;, Treuienſis communitas quod reliquum fuit ad præfati conuentus perfectionem ædificij, ex publicis bonis, anno à partu Virgineo 1479. Pontificatus verò eiuſdem Sixti IIII. ſuperſtruxit, perfecitq;, atq; titulo ſancti Martini inſigniri voluit. Commorantur vt plurimum hoc in loco 12. fratres.

De conuentu S. Mariæ de Plano Narniæ. *Conu. XIX.*

ILLVSTRIS pijſſimusq; Angelus de Ceſis Narnienſis ciuis peculiare aliquod obſequium Deiparæ Virgini, cui deuotiſſimus erat, præſtiturus, ac ſuos conciues ſingulari

gulari beneficio ſibi deuincturus, ſacellum eidem glorioſæ Virgini dicatum, atq; propè eiuſdem ciuitatis muros ſitum, quod miracula à quadam beatæ Virginis imagine ibidem patrata celeberrimum commendatiſſimumq; reddebant, in monaſterij formam transferre, atq; Franciſcanis Obſeruantibus tradere decreuit. Pium igitur hoc propoſitum exequutioni mandaturus Sixto IIII. Pont. max. quàm humillimè ſupplicauit, vt ſibi per eum huiuſmodi præmeditatum conuentum ædificare liceret. Quod cum impetraſſet, vt ex eius bulla data anno Dominicæ incarnationis 1483. Pontificatus verò ſui xij. atq; in fratrum archiuo aſſeruata ſatis conſtat, nullo intermiſſo tempore, quod cogitarat præſtitit. Ædificatum itaq; circa prædictum annum ex proprijs facultatibus in honorem ſanctæ Mariæ de Plano hoc ſacrum monaſterium, quod plerumq; 8. fratres occupant, quodq; ſæcularibus, ob frequentia miracula ibidem à præmemorata beatæ Virginis imagine edita commendatiſſimum eſt, ipſum huic Prouinciæ mancipauit. Cumq; temporis ſucceſſu in Clarenorum fratrum (de quibus ſupra) poteſtatem deueniſſet, Obſeruanti familiæ ex mandato Pij V. ſummi Pontificis, anno ſuperius citato, videlicet 1568. reſtitutum fuit.

De conuentu S. Hieronymi etiam Narniæ. Conu. XX.

CVM anno à mundo redempto 1489. tantum terræ & ſitus, quantum ad honeſti vnius conuentus ædificationem ſat eſſet, ab illuſtri, pijſſimaq; Mancinellorum familia, non procul à Narnia Vmbrica ciuitate, quæ ſibi patria erat, ex proprijs prædijs, atq; ex pia quadam æmulatione collatum eſſet, reuerendiſſimus pariterq; illuſtriſſimus Dominus Bernardus de Erulis Spoletanus Epiſcopus, atq; Apoſtolicę ſedis Cardinalis, id ſibi iniunctum munus exiſtimans, hoc monaſterium in honorem ſancti Hieronymi Eccleſiæ Doctoris, annuente ſanctiſſimo Domino Sixto IIII. Pont. max. prout ex Apoſtolicis eius literis in fratrum cartophilacio aſſeruatis liquidò patet, ſuis ſumptibus ibidem conſtrui, perficiq; curauit. Quod 14. fratres plerumq; inhabitant:

De conuentu S. Joannis Baptiſtæ Ameriæ. Conu. XXI.

CONVENTVS hic diuo Ioanni Baptiſtæ Dominico Præcurſori ſacratus, qui intra Ameriæ Vmbricæ ciuitatis mœnia exurgit, ex publicis priuatiſq; piorum ciuium eleemoſynis, atq; ex Apoſtolica auctoritate, circa annum Dominicæ Incarnationis 1469. ſi Apoſtolicis Pauli II. Pont. max. literis anno Pontificatus eius ij. datis, quæ in fratrum cartophilacio aſſeruantur, fides adhibenda ſit, conſtrui cœpit ijſdemq; auſpicijs abſolutus eſt. Qui Seraphici patris Franciſci imaginem iconicè depictam videre deſiderauerit, hunc locum à 10. fratribus inhabitatū petat, ſibiq; factum ſatis ſciat, ſi eam, quæ telæ graphicis lineamentis impreſſa eſt, quæq; ab Amerianis maximè fit, pœnitus introſpexerit.

De conuentu Annunciationis B. Virginis. Conu. XXII.

DECIMO milliari à præfata ciuitate Ameria alius conuentus fęliciſſimę Dei genitricis Annunciationi ſacratus, atq; à 7. fratribus vt plurimùm inhabitatus exurgit, qui ſumptibus atq; munificentia ſpectabilis viri, ac Ameriani ciuis, Angeli de Peſiegnanis, anno Dominicæ incarnationis 1460. ædificatus fuit. In quo quidem conuentu ſepulti iacent paris ſanctitatis, atq; religionis patres, frater videlicet Paulus Capetonius, cuius tanta fuit abſtinentia, vt pane tantùm & aqua attritum vigilijs corpuſculum reficeret, tantaq; ſimplicitas, vt ea propter hominibus, non quidem Deo, à quo magnifiebat, contemptui eſſet, & pater Franciſcus Ouarius, qui pluribus diebus antequam naturę debitum exolueret, dum adhuc optimè valeret, ſuo Guardiano certiſſimam mortis horam prædixit. Eius etiam ſepultura, in inculpatæ vitæ teſtimonium, dum fortè fortuna reſeraretur, tantam, talemq; violarum fragrantiam exhalauit, vt omnes circumſtãtes mirum in modum recrearit: Cuius rei cauſam inquiſituri fratres eam ingreſſi ſunt,

A ſi ſunt, præfatiq; patris Franciſci corpus integrum omnino, atq; incorruptum, ac ſub eius capite violarum plantulam floridam, ſuauiſſimeq; redolentem inuenerunt. Quod proculdubio miraculo aſcribi debet, cùm menſis Auguſti finis inſtaret. Vt noſter Deus mirabilis in ſanctis ſuis, atq; ſanctiſſimus in omnibus operibus ſuis, qui eius ſeruulis ob breues momentaneoſq; labores præmia confert æterna, prædicandus veniat.

De conuentu Sancti Hieronymi Eugubij. Conu. XXIII.

CONSVRGIT ad primum lapidem ab Vmbrica ciuitate Eugubio nemoroſus quidam collis, in cuius cliuo conuentus hic diuo Hieronymo dicatus, qui educandis, inſtruendiſq; fratribus tyronibus deſeruit, quiq; 18. fratres commodiſſimè continet, eleganter conſtructus eſt. Locus hic à patribus Auguſtinianis ex eleemoſynis maxima induſtria acquiſitis primò ædificatus fuit; ſed oborto inter ipſos ob eius regimen atq; adminiſtrationem irreparabili ſchiſmate, ijs loco pulſis, cuidam Confraternitati, ſiue ſocietati diui patris Auguſtini, ex reuerendiſſimi Domini Balthaſaris Tuſculani Epiſcopi ſententia, adiudicatus extitit. A qua tandem ex Martini V. atq; Eugenij IIII. ſummorum Pontificum conceſſione & beneplacito, quorum Apoſtolica breuia in ipſius conuentus tabellario adhuc conſeruantur, Franciſcanis Obſeruantibus liberaliter oblatus, collatuſq; eſt. Quicquid inſuper iuris, priuilegij, atq; exemptionis ſibi erat, id totum virtute cuiuſdam Apoſtolici breuis præfati Eugenij IIII. anno Dominicæ Incarnationis 1436. die verò menſis Maij 9. ſed Pontificatus eiuſdem anno vj. ad illuſtriſſimi Domini Guidantonij Vrbinatum Ducis inſtantiam dati, integrum inuiolatumq;, remanſit. C Hoc in loco, in cuius ſacrario tunicula quædam beati patris Ioannis de Capiſtrano religioſè cuſtoditur, Seraphicus pater Franciſcus mulierem defunctam ad vitam reuocauit. Ob cuius amorem deuoti fideles Baptiſta Philippus, atq; Hieronymus de Biſcazaribus Eugubini ciues, maiorem adiacentis ſyluæ partem fratribus dono dederũt.

De conuentu ſanctiſſimi Crucifixi Citernæ: Conu. XXIV.

VOLENS omnipotens Deus ob eius miſerationes, quarum non eſt numerus, ſingularia mortalibus beneficia præſtare, ex depictæ Crucifixi imaginis latere ſanguinem eduxit, quem accurrentes lacertæ auidius contentioſeq; ſugebant. Quo viſo miraculo Citernenſes oppidani ædiculam vbi hoc contigerat, vnico tantùm milliari ab D oppido Citerna diſtantem, inq; ſanctiſſimi Crucifixi honorem erectam in paruulum conuentum, ad 4. aut 5. Franciſcanorum habitationem, ex communibus facultatibus, pro eorum modulo promouere curarunt. Cumq; is locus ob eius incapacitatem, maximamq; anguſtiam nec fratribus, nec etiam fidelibus ad poſcẽda beneficia, quorum plurima ibidem à Deo opt. max. conferebantur, accedentibus faceret ſatis, pius ſimulatq; deuotus Angelus Proſper ex Citerna oriundus, maiorem ſuarum facultatum partem ad eius ampliationẽ moriens ex teſtamento reliquit. Ex ijs igitur adeò protractus eſt, vt 10. fratres, qui diuinis continuò ſunt in excubijs, ne dum Euangelicus ille Dominus venerit, eos ocio torpentes inueniat, illiſq; ſuccenſeat, ſed vt potius pro fideli vigilia mercedem cum fœnore reddat, facilè ſatiſq; commodè capiat.

E *De conuentu ſanctæ Mariæ de Pietate Sepis. Conu. XXV.*

EGREDIENTIBVS Sepem Vmbricum oppidum (vulgò Fratta) occurrit hoc monaſterium beatiſſimæ Mariæ de Pietate ſacrum, quod 15. fratres plerumq; inhabitãt, maioriq; ex parte Sepienſis Communitas ex publicis facultatibus, anno à Chriſto Seruatore nato 1481. exædificari curauit. Maiori ex parte dixerim, quòd eccleſia ſumptibus perdeuoti Bartholomæi Buſelli à Nello Sepienſis, atq; Peruſini ciuis conſtructa ſit. Cuius adhuc ſucceſſores ſollicitam eius curam gerunt, fratribuſq; in omni euentu præſtò ſunt.

De Conuentu S. Mariæ de Gratijs Caſciæ. *Conu.* XXVI.

A

PRISCI illi Regularis Obſeruantiæ authores ſanctiſſimiq; patres, cùm non ſe lateret quantum incommodi, quantumq; detrimenti ſæcularium conſuetudo, frequensq; concurſus religioſis adferat, atq; quantum à diuinarum rerum contemplatione retrahat, ſic ſuos erigebant conuentus, vt illis, laicis videlicet pro charitatis debito opportunè adeſſe poſſent, & propriæ quieti conſulerent. Cùm igitur beatus pater Ioannes Capiſtranus, præfatæ Regularis Obſeruantiæ anteſignanus, atq; pro Citramontana familia propugnator acerrimus eius Vicarium Generalem ageret, multipliciq; experientia huiuſmodi incommoda didiciſſet, nunquàm, vel certè raro conuentum, niſi ad vnum vel alterum milliare ab hominum frequentia, admiſit: quemadmodum ex ijs B omnibus, qui vel eius auctoritate accepti, aut ædificati ſunt, præcipuè verò ex præſenti, à pia Communitate Caſcenſi ex publicis prouentibus, atq; ex eius conſenſu, in cuiuſdam monticuli ſupercilio, ad mille paſſus ab oppido Caſcia (vulgò) dicto in honorem ſanctiſſimæ Virginis Mariæ de Gratijs, circa annum Dominicæ Incarnationis 1450. ædificatum, manifeſtum ſatis euadit. Qui quidem ita ſitus eſt, vt nec eius diſtantia præfatis ſæcularibus obſit, nec propinquitas prouectioribus fratribus contemplationi deditis, aut certè nouitijs benè inſtruendis, quorum obſequio mancipatus eſt, impedimento eſſe poſſit. Degunt hoc in loco 10. fratres diligentiſſimeq; tuniculam quandam beati patris Ambroſij à Miliano cuſtodiunt. Beatus hic pater, dum quinto hinc milliari apud montem Leoninum oppidum ſacras conciones ad populum per Quadrageſimam haberet, ſarcina carnis ſolutus migrauit ad aſtra, & in Franciſcanorum Conuentualium eiuſdem oppidi monaſterio ſepultus miraculis coruſcat. C

De conuentu S. Bartholomæi propè montem Floridum. *Conu.* XXVII.

VT experimento, quod ſuperius diximus, manifeſtum euadat, in medium prodeat hic conuentus diuo Apoſtolo Bartholomæo ſacer, atq; communibus ſumptibus oppidi montis Floridi ædificatus, nec non à beato patre Gentili ſiue Paulutio de Vangotijs Fulginate admiſſus: qui vno ad minus milliari ab oppidi ſeptis diſtat, & ita ab hominum frequentia ſemotus eſt, vt orandi ſpatium atq; opportunitatem 7. fratribus eius accolis faciliimè miniſtret, & nihilominus occurrentibus oppidanorum neceſſitatibus D ex tempore adſit. Dum Iulius II. Pont. max. ſemel iſtac iter faceret, atq; ad hunc locum orationis cauſa diuerteret, plenariam ſibi, perpetuamq; peccatorum indulgentiam in fauorem omnium fidelium eam à primis veſperis vſq; ad ſolis occaſum feſtiuitatis ſancti Bartholomæi Apoſtoli accedentium, ad inſtantiam venerandi patris fratris Honofrij Fulginatis tunc Guardiani, præſentibus illuſtriſſimis atq; reuerendiſſimis dominis titulorum ſanctæ Priſcæ, ſanctæ Anaſtaſiæ, ſancti Adriani, atq; ſanctæ Mariæ in Porticu S. R. E. Cardinalibus, liberaliſſimè conceſſit: cuius conceſſionis Apoſtolicę literę in huius conuentus archiuo aſſeruantur. Adiacet præterea huic monaſterio ſacellum, in quo beatus pater Ioannes de Valle requieſcit, qui nec latum vnguem à ſua profeſſione vnquam diceſſit, nec quicquam magis à paupertate, humilitate, obedientia, atq; charitate dilexit: cuiusq; vita adeò exemplaris, adeoq; rectæ rationi conformis fuit, vt E vix referri queat: quamobrem preſtantius duxi eam ſilentio præterire, quàm balbutiendo circa eius relationem in pluribus deficere: præſertim cum miracula ab ipſo patrata eam ſatis ſuperq; prodant, manifeſtentq;.

De conuentu S. Ioannis Baptiſtæ Nuceriæ. *Conu.* XXVIII.

CVRANTIBVS Clarenis patribus, maximeq; ſollicitantibus conuentus hic diuo Ioanni Baptiſtę ſacer, atq; ad mille paſſus à Nuceria ciuitate in editiore cuiuſdam colliculi parte ſitus, quem 7. fratres frequentius incolunt, communibus Nucerinæ ciuitatis ſumptibus, circa annum à lætabunda Chriſti Natiuitate 1500. ædificatus

A extitit. Sed præfatis patribus ad Regularem (vt ſuperius diximus) Obſeruantiam reductis, huic Prouinciæ ſub R. P. F. Aloyſio Puteo noſtri Inſtituti Generali Miniſtro ex Apoſtolica auctoritate adiectus fuit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Gualdi. Conu. XXIX.

HIC locus à mœnijs eius oppidi, quod (Gualdo) Italicè nuncupatur, aliquantulum ſitus, opera atq; communibus Gualdenſium ſumptibus, ſub reuerendiſſimo Domino Antonio Portuenſi Epiſcopo, atq; S. R. E. Cardinali, necnon perpetuo Gualdenſi Gubernatore & moderatore, ex conceſſione tamen Leonis X Pont. max. vt ex Apoſtolicis eius literis, anno ſui Pontificatus ix. datis, atq; in huiuſmet loci archiuo B aſſeruatis liquidò conſtat, conſtructus, ſanctiſſimæq; Annunciationi beatæ ſemper Virginis Dei genitricis Mariæ ſacratus, atq; à venerando patre fratre Bernardino Gualdenſi primò occupatus fuit.

De conuentu S. Antonij de Padua Betonij. Conu. XXX.

INNIXI fratres indulto & conceſſioni Alexandri VI. ſummi Pontificis, cuius Apoſtolicę literę ſub datũ Romæ anno ſui Pontificatus ij. in archiuo aſſeruãtur, hunc conuentum beato patri Antonio de Padua ſacrum non longè à Bettonio, quod Vmbrię oppidum eſt, ex Bettonienſium tum publicis, tum quoq; priuatis facultatibus, anno à mundo redempto 1494. ædificari curarunt: in quo ex Miniſtri huius Prouinciæ decre-C to 10. fratres commorantur, Altiſſimoq; inſeruiunt.

De conuentu S. Fortunati montis Falcij. Conu. XXXI.

CONSTITIT olim non procul ab oppido monte Falco (Italicè nuncupato) ędicula quædam ſub titulo ſancti Fortunati, derelicta quidem, ſed redditibus vtcunq; abundans, cuius cura reuerendiſſimo Domino Latino Tranenſi Archiepiſcopo incumbebat. Hanc igitur in iuſtum monaſterium promouere cupiens deuota Communitas, Martino V. ſummo Pontifici, vt id ſibi ex redditibus inde prouenientibus, atq; in præfati reuerendiſſimi Latini emolumentis cedentibus liceret, quàm humiliter ſupplicauit: & accepta pro votis facultate, cui Eugenius IIII. Pont. quoq; max. ſubſcripſit, tum ex D præfatis redditibus, tum quoq; ex quibuſdam alijs bonis à deuoto Almerico de monte Falcio ad id opus ex teſtamento relictis, hoc monaſterium, ſub antiquiore ſancti Fortunati inuocatione, circa annum à lætabunda Chriſti Natiuitate 1443. eleganter ſatis conſtruxit, Franciſcaniſq; Obſeruantibus, quorum 12. ibidem impreſentiarum vſq; perſeuerant in habitationem conceſſit. Tribus beatorum còrporibus ſacra hæc ædes decoratur, Fortunati ſcilicet, in cuius honorem antiquius ſacellum à reuerendiſſimo quodam Spoletano Epiſcopo conſecratum fuerat, Seueri à Martanis viri ſanctiſſimi eiuſdẽ ſacelli authoris atq; fundatoris, & patris Franciſci à Stronconio Franciſcani, cuius ſanctitas tanta extitit, vt Deus opt. max. plura per eum miracula operari dignatus ſit. Licet tertius hic beatus pater in magna ſit veneratione apud montis Falcij accolas, primi E tamen duo tanquàm peculiares patroni & aduocati, peculiari quodam deuotionis, atq; honoris genere ab ijſdem coluntur.

De conuentu S. Franciſci propè Stronconis caſtellum. Conu. XXXII.

CVM anno ſalutis humanæ 1328. conuentus quidam in honorem Seraphici patris Franciſci è veſtigio eius oppidi, quod Stronconis caſtellum appellatur, ex publicis, priuatiſq; oppidanorum eleemoſynis, pro eorum modulo, ædificatus, fratribuſq; Franciſcanis Conuentualibus collatus fuiſſet, ab ijſdem, quòd commodæ ipſorum habitationi minus faueret, poſt aliquantulum temporis derelictus eſt. Cui ruinæ ſimul atq; Stronconienſium deuotioni compatiens beatus Paulutius de Vangotijs, ipſum denuo re-

nuò reſumpſit, reſarciuit, atq; Obſeruantibus eiuſdem Religionis fratribus inſtruxit. Et A meritò quidem, cum deuotiſſima quædam glorioſæ Virginis imago ibidem erecta plurimis coruſcet miraculis, & apud conuicinos populos in maxima ſit veneratione. Commorantur deniq; hoc in loco 10. fratres, ſeduloq; Altiſſimo obſequuntur.

De conuentu S. Simeonis ibidem. Conu. XXXIII.

MILLE paſſibus á præcedēti monaſterio exurgit & aliud beato Simeoni ſacrum, quod frequentius 10. fratres inhabitant: eius ſitum venerabiles canonici collegialis eccleſiæ præfati oppidi caſtelli Stronconis liberaliſſimè contulerunt: ſed quicquid ædificij acceſſit, reliquæ Communitatis ſumptibus conſtructum eſt. Cùm autem huiuſmodi conuentus ex omni parte perfectus Clarenis religioſis collatus, atq; ab iiſdem plurimis annis occupatus fuiſſet, ijs ex mandato ſummi Pontificis Pij V. (vt ſupra ſæpius meminimus) reformatis, atq; Franciſcanis Obſeruantibus permixtis, cæteris huius Prouinciæ locis adiunctus eſt. B

De conuentu S. Franciſci propè caſtellum Lunianum Conu. XXXIV.

DVM ſemel Seraphicus pater Franciſcus hunc locum pertrāſiens ad proximam ſyluam, tanquam qui ſolitudine potius quàm populi frequentia oblectaretur, quieſcendi gratia diuertiſſet, atq; eius accolæ ad eum confluxiſſent, omni poſtpoſita quiete illis prædicare cœpit. Et ecce lupus, Sathanæ opera ex nemoris penetralioribus ad concionis locum impulſus, arreptum puerulum ipſum breui voraturus ad interiora trahere C nititur: idq; cum beatus pater conſpexiſſet, coetui ſilentium indicens, anſeri caſu oberranti, vt arreptum ex lupi faucibus puerum incolumen ſibi reſtitueret, præcepit. Quod & illa ex tempore, non abſq; maxima omnium admiratione præſtitit. Ab eo igitur tempore deuotus ille populus ex tam admirabili euentu permotus conuentum hunc præmeditari cœpit. Atq; defuncto beato patre Franciſco, interq; ſanctos relato, & præcogitatum monaſterium tum ex communibus facultatibus in medium collatis, tum etiam ex priuatis, ipſi eidem ſacrum, in medio nemore vbi id contigerat, conſtruxit, & eius fratribus, quorum 10. vſq; in hodiernam diem ibidem perſeuerant, ad perpetuum, pacificumq; vſum ſummis votis contulit. Inſuper & lege cauit, vt anniuerſarius eius dies tum ipſis, tum quoq; eius poſteris feſtus omnino eſſet, & Senatus qui pro tempore oppidi curam gereret ſummo ſacro ibidem intereſſet, muneraq; offerret. Quod & inuiolabiliter D vſq; impræſentiarum obſeruatum eſt. Nec infructuosè quidem, cum plura à Deo optimo maximo tum ſpiritualia, tum quoq; corporalia beneficia eius ſanctiſſimi patris meritis indies obtineat, impetretq;. Nec ſanctorum reliquijs nemoroſus hic locellus caret, cum altera ſanctæ Margaretæ manu, & lapide Seruatoris Chriſti ſanguine illito, & quibuſdam veſtimētis beatæ virginis Claræ, quibus mirum in modum commendatur, necnon & corpore beati patris Raphaëlis Nurſini, beati etiam patris Ambroſini Mediolanenſis olim diſcipuli exornetur, qui ob eius ſingulares virtutes, atq; eximiam ſanctitatem ſpiritu prophetico donatus fuit, quo & ſui obitus diem, & plurima alia, quę infallibiliter euenerunt, multò antea prædixit.

De conuentu S. Franciſci propè Sumenum lacum. Conu. XXXV. E

INTER inconſtantes mediaſq; Sumeni, ſiue Peruſini lacus vndas inſula quædam exurgit, quæ, Seraphico patre Franciſco adhuc in viuis agente, inhabitata erat. Ad hāc cùm beatus ipſe pater liberius orandi, atq; Quadrageſimæ cuiuſdam perfectius celebrandi cauſa traijcere cuperet, nec abſq; ligni adminiculo id efficere poſſet, nauclerum ſibi oblatū, vt ſe eò ſcapha tranſueheret obnixè rogauit, votiq; compos effectus, eidē, vt poſt quadrageſimum elapſum diem ad ſe in continentem reuehendum rediret, ſupplicauit. Animaduerterat interim ſcapharius quod ſanctiſſimus pater nihil aliud obſonij, aut cibi ab vnico tantum pane ſecum detuliſſet. Reuerſus igitur ſtatuta die iuxta condictum dimidiatum

A midiatum adhuc panem ſibi reſiduum inuenit. Quod cum Peruſinis ſuis conciuibus retuliſſet eorum iam conceptam erga patrem deuotionem magis magisq; excitauit, affectusq; impulit, vt ſibi è viuis ſublato conuentum hũc, quem plerumq; 14. fratres inhabitant, in eius honorem atq; memoriam, ex publicis communis Peruſinæ ciuitatis ſumptibus, in altera præfatę Inſulæ parte, anno à partu Virgineo 1328. exædificarent. Sed cùm poſt alicuius temporis curriculum is locus ruinam minaretur, à nobili Peruſinaq; Burgarutiorum familia, anno Dominicæ Incarnationis 1480. reſarcitus, immo potius reædificatus fuit. In cuius ſacrario alterum ex diui Apoſtoli Andreæ brachijs, inſuper & tunicula quædam, atq; pileolus diui patris Bernardini de Senis debita cum reuerentia cuſtodiuntur. Adiacet præterea huic loco fons quidam, qui ſitienti olim beatiſſimo patri Franciſco, à quo & nomẽ traxit, aquam liberaliter miniſtrare ſolitus erat, B quiq; febricitantes ſępius optatæ ſoſpitati reſtituit.

De conuentu S. Hieronymi Spolij. Conu. XXXVI.

EX ſingulari deuotione, qua illuſtris Bracius Ballionius patria Peruſinus, tum in Seraphicum patrem Franciſcum, tum quoq; in eius fœcundam piamq; prolem ferebatur, ſacrum hoc monaſterium, quod 10. fratres vt plurimùm occupant, in cuiuſdam colliculi cliuo, prope oppidum, quod Spello materna Italorum lingua dicitur, anno à fœliciſſima Chriſti Natiuitate 1494. liberaliſſimis ſuis ſumptibus coſtrui fecit.

De conuentu S. Catharinæ ibidem. Conu. XXXVII.

PRÆFATI Bracij Ballionij pietatem imitata & ipſa quoq; pia Spolienſis communitas, conuentum hunc beatæ Catharinæ virgini & martyri ſanctiſſimæ dica-C tum, ſecundo milliari ab eorum præfato oppido Spolio, in næmoroſi cuiuſdam, atq; amœni montis medio, anno humanæ reparationis 1502. ex publicis facultatibus ædificari, Clarenisq; religioſis tradi curauit. Sed ijs exauthoratis, atq; in Regularem Obſeruantiam à Pio V. ſummo Pontifice, anno Domini 1568. tranſire iuſſis, cæterorum huius Prouinciæ locorum catalogo aſcriptus eſt, ab eoq; temporis à 7. Obſeruantibus Minoritis plerumq; inhabitatur.

De conuentu Annunciationis B. Virginis Beuaniæ.

BEVANIENSIS pia communitas, vt intemeratæ Deiparæq; Virgini glorioſæ, atq; beato patri Franciſco, in quos ſpeciali quadam deuotione fertur, gratum aliquod obſequium præſtaret, obtenta prius ab Innocentio VIII. Pont. max. facultate, cuius Apoſtolicum breue Romæ, anno ſui Pontificatus iij. datum adhuc à fratribus aſ-D ſeruatur, atq; ſitu è patribus Benedictinis eius monaſterij, quod de Viuo ſaxo nuncupatur, quorum id munus erat, ſufficienti ęre comparato, hanc ſacram ædem ſimulatq; conuentum vſibus Franciſcanorum Obſeruantum, quorum 9. ibidem perſeuerant, perpetuò mancipandum in honorem & gloriam ſanctiſſimæ Annunciationis beatæ Virginis Mariæ, vnico tantum milliari ab eius oppido Beuania, in eminentiori cuiuſdam monticuli parte, ex communibus prouentibus atq; facultatibus, anno Dominicæ Natiuitatis 1487. erigi iuſſit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ in Cæſienſi deſerto. XXXVIII.

PROMINET in Cæſienſi deſerto eleuatus quidam atq; aſperrimus mons, quem, quòd agendæ pœnitentiæ, atq; diuinorum myſteriorum contemplationi maximè E deſeruiret, Seraphicus pater Franciſcus frequentare ſolitus erat, humiliq; caſula ex arbuſtorum ramis contexta contra frigoris inclementiam exornauit. Hanc igitur beatus Paulutius Fulginas, tanquam tyronibus educandis fratribus, religioſeq; inſtruendis omnino accommodam, in tanti patris gratiam, ex eleemoſynis vndequaq; acquiſitis, intra paupertatis humilitatisq; limites, anno à partu Virgineo 1355. in iuſtum conuentum promouit, atq; lætabundæ Dei genitricis Mariæ Annunciationi dicauit. Hoc itaq; in loco, quem 18. fratres inhabitant, inuiſere licet ſpeluncam, quam ſibi orationis meditationisq; gratia beatus pater Franciſcus delegerat, & bina oratoria: alterum quidem beati patris Bernardini de Senis, ſed alterum beati itidem patris Franciſci Papienſis. Vltimus hic beatus pater huius loci diutinus accola fuit, in eoq; quamplurima edidit

mirabilia, inſuper & Angelum forma indutum humana in excellentiſſimæ ſuę charitatis A teſtimonium aliquando pauit, & lupo ſibi familiariſſimo aſellum neceſſarijs pro fratribus onuſtum domum reducendum ſæpius commiſit. In huius deniq; ſacræ domus eccleſia deuotiſſima quædam beatæ Virginis imago eſt, quæ nouitium fratrem ſibi deuotiſſimum ab ipſo ſalutata aliquando reſalutauit: in cuius etiam ſacrario beati patris Iacobi Picentis bacillus, inſuper & pileolus, atq; corda beati quoq; patris Bernardini de Senis religioſè ſeruantur.

De conuentu S. Bernardini apud montem Francum Conu. XL.

PERTRANSIENS ſemel beatus pater Bernardinus de Senis oppidum, cui mons Francus nomē eſt, fami ſatisfacturus bucellam panis à paupercula quadam muliere ex charitate petijt, qua reſpondente compati ſe quidem illi, ſed quòd id minus præſtet panis penuriam, qua laboraret in cauſa eſſe, ſubiecit, vt audacter peteret arculam, & ſi B quid reſidui foret ſibi erogaret. Cuius dictis annuens pia mulier, arcam, quam non ita ante multum temporis vacuam reliquerat, panibus refertam inuenit, atq; ex illis quantum beato patri ſat fuit liberaliter tribuit. Quo tanto per oppidum diffamato miraculo, quotquot erant eius accolæ profectum iam Sanctum celeri paſſu, vt benedictionem de eius manibus acciperent, inſequuti ſunt. Quibus ad lapidis ictum ab oppido conſpectis pedem fixit, atq; habita ex tempore cum maximo ſpiritus feruore ſacra concione illis ſuaſit, vt ſi ſibi ſuiſq; poſteris conſultum cuperent, Frāciſcanis ſuis fratribus domicilium eodem in loco erigerent. Quo itaq; vita functo, atq; inter cœlicolas relato, præfata montis Franci communitas ſuis rebus proſpectura, obtenta prius à Nicolao V. ſummo Pontifice humaniſſima facultate, hoc cęnobium eidem beato patri Bernardino ſacrum, in loco ab ipſomet aſſignato, in quo & pedis eiuſdem veſtigium adhuc cernere licet, ex C communibus bonis, anno Dominicæ incarnationis 1454. à fundamentis ad apicem vſq; ædificari, fratribusq; quorum 9. ibidem commorantur inſtrui curauit.

De conuentu S. Mariæ de Spineto Conu. XLI.

IN oppidorum Collelogij Ripaluellæ Diœceſis Oruietenſis, atq; Montis caſtri Tudertinę Diœceſis confinibus, inter confertiſſimas quercus conuētus hic glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Spineto ſacratus, in quo 20. fratres vt plurimū commorantur, anno Dñicæ incarnationis 1498. ab illuſtri ſpectabiliq; viro Monaldo Berardi de Monaldeſchis Oruietenſi ciue, ſumma liberalitate cum pietate coniuncta, ex proprio patrimonio ędificatus fuit. Qui quidē conuentus nouitijs fratribus inſtruendis, edocendiſq; apprimè deſeruit, reuerendiſſimoq; Domino Monaldo de Monaldeſchis Aſculano Epiſcopo, D plurimiſq; alijs ex eadem ſtirpe procedentibus ſepulturas miniſtrat.

De conuentu S. Angeli de Pantanellis. Conu. XLII.

CVM illuſtre Baſelenſium genus à domeſticis diſſenſionibus, quibus turpiter, miſerrimeq; quatiebatur, opera Seraphici patris Franciſci vindicatum fuiſſet, ne tanti recepti beneficij immemor haberetur, hoc ſacrum monaſterium in honorem & laudem ſemperq; Virginis Mariæ de Spineto, tum eidem beato patri, qui in viuis adhuc agebat, tum quoq; eius fratribus, in Baſelenſi eorum territorio, iuxta Tiberis celeberrimi fluuij marginem, inter condenſas arbores, ex communibus facultatibus, anno à Chriſto Seruatore nato 1216. ædificari curauit. Cum autem tum ob temporis vetuſtātem, tum quoq; ob interſcalarem fratrum habitationem omnimodæ ruinæ appropinquaret hic locus, atq; morum difformationibus pateret, à beato patre Bernardino de E Senis reformatus, atq; refectus, ſiue potius reædificatus fuit. Cuius aliquando beatus pater Iacobus Tudertinus inhabitator extitit: & in quo plurima cantica compoſuit; atq; quoddam ſpecu beatiſſimo patri Franciſco familiariſſimum inuiſere licet.

De conuentu S. Mariæ de Ferneto. Conu. XLIII.

EX precedentibus facilè quis intelliget, quanto affectu quātaq; beneuolentia Benedictinus Ordo in Seraphicam Religionem, præcipuè verò in eius authorem, beatum videlicet patrem Franciſcum primæuis, vereq; fœliciſſimis illis ſui exordij temporibus ferretur. Is namq; ſanctæ Marię Angelorum, atq; ſancti Damiani, aliquotq; alios,

A etſi informes, locellos (vt præfati ſumus) non minus liberaliter quàm piè ſibi contulit. Is etiam pauperculos itinerantes Minoritas ad eumq; diuertentes humaniſſimo hoſpitio ſemper excepit. Isq; tandem hũc quoq; conuentum beatiſſimę virgini Marię de Ferneto ſacrũ, atq; quinto milliari ab vrbe Peruſio diſtantẽ, Columbellęq; pago adiacẽtẽ, quoad ſitum ſaltem, eidem Seraphico patri Franciſco conceſſit. In quo glorioſi martyris Iuſtini corpus reconditum eſt: & ſacellum: vbi beatus ipſe pater Franciſcus, dum Angelus cum fratre Elia, cui idem pater Religionis deſertionem ob eius innatam ſuperbiam longè antequàm eueniret prædixit, colloquuturus deſcendit, orationi totis viribus inſtabat adhuc inuiſere licet: & quidam lapis continuarum ipſiuſmet patris Franciſci geniculationum veſtigijs, cedente teneræ carni duriſſimo marmore, inſignitus perſeuerat; & 7. fratres conuiuunt.

B

De conuentu S. Bartholomæi propè Cibottolam. Conu. XLIV.

MILLIARI ab oppido quod Cibottola (vulgò) dicitur, attinetq; ad Peruſinum Comitatum, in denſa quadam querceaq; ſylua, conuentus hic diuo Apoſtolo Bartholomęo ſacer, tyronibusq; fratribus educandis atq; ſacris cęremonijs imbuendis mancipatus, in quo 16. fratres diuinis intenti laudibus agunt, circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. conſtructus eſt. Hinc patet, quàm egregiè fallantur ij, qui huiuſmodi conſtructionem ſub beato patre Bonauentura Generali tunc totius Ordinis Miniſtro accidiſſe, eumq; hoc in eodem loco ſacram Theologiam docuiſſe mordicus aſſerunt. Cùm eius mors ducentis annis illam præceſſerit. Cùm enim Cibottolanus quidam iuuenis de homicidio, quod nullatenus perpetrarat, tormentorum vi conuictus in craſtinum, diffi-
C nitiua ſententia contra ipſum lata, decapitandus veniret, ſe beato Ludouico Francorum Regi, qui nuper è viuis exceſſerat, miraculisq; coruſcabat, ex intimis pręcordijs commendauit: & ecce dum circa medium noctis lectulo decumbens, ex nimia animi amaritudine atq; funeſtis imaginationibus defatigatus, obdormit, compedibus, catenaq; vinctus ad hunc locum, propè ſummum altare, transfertur; quẽ cum fratres matutinis horis interfuturi, ex inſperato, vidiſſent, atq; à profundiſſimo ſomno; cui immergebatur, excitaſſent, ſtupefactus & conterritus ſui, totiusq; rei geſtæ, atq; gerendæ rationem reddidit. Sequenti verò die accedens pater loci Guardianus Peruſinum ſenatum, ſidiq; rei euentum aperiens, & innocenti iuueni liberationem impetrauit, & beato Ludouico laudem gloriamq; acquiſiuit. Nam ab eo tempore præfatus ſanctus hoc in ſacro monaſterio ſpeciali quodam honoris genere coli cœpit.

D

De conuentu S. Angeli de Monte. Conu. XLV.

ILLVSTRIS, deuotusq; dominus Blandinus de Blandinis, ex mera tantùm deuotione, qua in Seraphicum patrem Franciſcum eiusq; filios ferebatur, hanc ſacram ædem à 9. fratribus plerumq; occupatam, in honorem ſancti Angeli de Monte, non longè ab oppido, quod Caſtel della Pieue Italico idiomate nuncupatur, ex domeſticis proprijsq; facultatibus, anno à ſalutifera mundi Redemptione 1521. ædificandam, abſoluendamq; quàm diligentiſſimè curauit.

De conuentu S. Antonij Pacciani. Conu. XLVI.

ANIMADVERTENS illuſtriſſimus dominus Braccius Ballionus, antiquioris Pacciani Comes vtriusq; oppidi, Pacciani videlicet, atq; Panicalis, deuotio-
E nem ad Franciſcanam Religionem, neutriusq; pijſſimis votis defuturus, ſitum, quem in iſtius atq; illius meditullio optimo iure poſſidebat, & ipſe fratribus Minoribus deuotiſſimus ad vnius conuentus ędificationem liberaliſſimè contulit. Itaq; hac tanta opportunitate nacta vtraq; Communitas, collatis in medium ex communibus publicisq; prouentibus pro rata neceſſarijs, huic ſacro monaſterio, beato Antonio de Padua dicato, atq; ab 8. fratribus inculto, anno à partu Virgineo 1496. fœlix initium dedit, fœlicioremq; temporis ſucceſſu colophonem addidit. Conueniunt diebus feſtiuis amborum oppidorum accolæ ferè omnes hoc in loco ſacris interfuturi, eò quod & ipſe ad excitandam in Deum mentem aptiſſimus ſit, & in vtriusq; illorum finibus conſtitutus neutri ſit oneri, ſed potius recreationi.

De conuentu S. Mariæ de Scarzola. *Conu. XLVII.* A

EX incredibili deuotione, qua pientiſſimi Comites Marſciani Peruſinæ Diœceſis in beatiſſimum patrem Franciſcum, eiusq; Ordinem ferebãtur, hunc conuentũ 10. continendis fratribus omnino accommodum, in honorem ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ de Scarzola vnico tantùm milliari à monte Iouio, ex proprijs facultatibus conſtrui curarunt: quem & Seraphicus ipſe pater, cum adhuc in viuis ageret, omnium primus occupauit, beatusq; pater Paulutius à Fulgineo, poſt aliquorum annorum curricula, ab imminente ruina opportunè liberauit.

De conuentu S. Franciſci de Specu. *Conu. XLVIII.*

SPIRITVALIVM conſolationum immiſſiones fœlicius excepturus Dei famulus, ac pauperum pater Franciſcus, ſolitaria loca, atq; ab hominum frequentia longè ſemota quęrere ſolitus erat, hęcq; inuenta præ alijs amplectebatur, diligebatq;. Inter cætera verò familiariora familiariſſimum ſibi fuit Specu, quod propè caſtellum ſancti Vrbani Narnienſis Comitatus, in aſperrimo quodam monte, occurrit. Nam & ibi diutius commoratus eſt, & dum ſemel graui conflictaretur infirmitate, aliquidq; Muſices ad oblectandum, excitandumq; in Deum animum audire exoptaret, Angelus lyram plectro ſuauiſſimè pulſans, quod eremus denegabat ſibi ex tempore præſtitit: & iterum eadem paſſione grauius laborans, cum propriæ naturæ imbecillitatem perciperet, viniq; aliquantulum ad eam corroborandam affectaret, nec omnino adeſſet, hauſtam ex ciſterna aquam ſigno crucis benedixit, ac diuina virtute in optimum vinum conuertit, quo epoto ex tempore conualuit. Ac tandem eccleſiam, ſimulatq; cubiculum, quæ adhuc inuiſere licet, pro paupertatis modulo ædificauit. Hunc quoq; locum maximè, ob ſui ſolitudinem diligentes inhabitarunt beati patres Antonius de Padua, atq; Bernardinus de Senis, binisq; pauperculis oratorijs exornarunt: quorum vtrumq; vna cum Specu, in quo beatus pater Franciſcus contemplationi vacare aſſueuerat vſq; in pręſentem diem perſeuerat. Quicquid verò ædificij à prędictis hîc eſt, beato patri Bernardino de Senis debetur, qui conuentulum, vti nunc eſt, ſub titulo ſancti patris Franciſci conſtrui curauit, inſtituitq;, vt inſtruendis nouitijs deſeruiret, quod & mordicus obſeruatur. Habitauit etiam diui hoc in loco beatus pater Petrus Arietenſis, diemq; anno Domini 1464. clauſit extremum, cuius corpus integrum omnino atq; incorruptum adhuc perſeuerat. Nec mirùm, cùm in perpetuis vigilijs, ieiunijs, orationibus, atque contemplationibus, vſque ad vltimum halitum, vitam egerit. Adiacens huic ſacræ domui patria, cùm ſolitaria, atq; ſterilis ſit, difficulter ſatis 7. fratres enutrit, quorum maior pars (vt præfati ſumus, addiſcendis ſacris cœremonijs, atq; Franciſcanis ritibus vacat.

B C D

De conuentu S. Antonij propè Piſcinnianum. *XLIX.*

ADDIACET oppido Piſcinniano Spoletanæ Diœceſis næmoroſus ſatisque amœnus collis, in cuius iugulo, inter condenſas arbores, ædificato ſibi tuguriolo, habitarunt olim anachoritæ, quo tamen relicto aliò ſe tranſtulerunt. Oppidani igitur ne deuotus hic locus, ſic deſertus atq; inhabitatus ruinam pateretur, impetrata à reuerendiſſimo Domino Ioanne de monte Falabio Spoletano Epiſcopo, cuius id munus erat, facultate, eum in iuſtum conuentum beato patri Antonio de Padua dicatum, ex proprijs tum communibus, tum quoq; priuatis facultatibus, anno Dominicæ Incarnationis 1360. promoueri, fratribusq; Franciſcanis inſtrui curarunt. Acceſſit quoq; huiuſmodi ædificationi auctoritas Vrbani V. Pont. max. cuius Apoſtolicæ literę in huius loci archiuo aſſeruantur. Quibus adiunctæ ſunt & aliæ datæ ab Eugenio IIII. ſummo itidem Pontifice, anno Domini 1444. Pontificatus verò ſui iiij. ad beatum patrem Ioannem Capiſtranum, quibus 14. accipiendi, quacunq; in Prouincia liberet, poteſtatem ſibi faciebat: inſuper & omnia priuilegia à ſede Apoſtolica concedi conſueta conferebat: quæ etiam omnibus ſuis benefactoribus, atq; huiuſmodi conuentuum collatoribus, aut fundatoribus communia eſſe voluit. Commorantur, vt plurimum, hoc in monaſterio 7. fratres. E

A *De conuentu Virginis glorioſæ de monte Sancto.* *Conu. vlt.*

QVINQVAGESIMVM, ac vltimum locum hac in Prouincia tenet is conuentus, qui ſecundo milliari ab vrbe Nurſia, in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de monte Sancto erectus à 5. tantùm fratribus incolitur, quiq; iuxta receptiſſimam antiquorum traditionem ab oppidanis ſancti Pelegrini, ex publicis facultatibus, constructus eſt. Sed cùm ad fratres Clarenos pertineret, ijs in Regularem Obſeruantiam ex Pij V. ſummi Pontificis mandato tranſeuntibus, tranſiuit quoq; & ipſe in huius Prouinciæ ius.

Sequuntur monaſteria monialium.

De monaſterio monialium ſanctæ Mariæ montis Lucis Peruſiæ. *Mon. I.*

MORIENS illuſtris Glotto Monaldus ciuis Peruſinus illuſtriſſimo, ac reuerendiſſimo domino Hugoni Presbytero Cardinali, atq; Epiſcopo Velletrienſi, nec
B non & Sedis Apoſtolicæ Peruſino Legato, qui & poſtea Pontifex maximus creatus, Gregorius IX. dici voluit, fundum ex teſtamento ea lege, aliquantulum à ciuitatis Peruſinę mœnijs diſtās, reliquit, vt ſanctimonialium Clariſſarum monaſterium in Dei, eiuſq; ſanctiſſimæ Genitricis honorem, ibidem ſuperædificaret; quod & ille, pro ſua in Deum pietate, atq; in defunctum beneuolentia, Sedis Apoſtolicæ nomine, ſub Honorio III. ſummo Pontifice, anno à partu Virgineo 1208. liberaliſſimè præſtitit. Sed cum is conuentus, qui ſanctiſſimæ Mariæ montis Lucis ſacratus euaſit, à recto Religionis tramite aliquantulum deflexiſſet, à beato Ioanne Capiſtrano, tunc vniuerſæ Ciſmontanæ familiæ Generali Vicario, cum alijs plurimis, anno Domini 1448. ſub Nicolao V. Pont. reformatus, atq; ſub ſecunda beatæ virginis Claræ Regula redactus eſt, ſub qua & vſq;
C in præſens maxima cum laude eius ſorores vixerunt. Sunt autem numero 80., penesq; ſe habent quandam beati patris Franciſci Papienſis tuniculam.

De monaſterio ſancti Antonij de Padua Peruſiæ. *Mon. II.*

CONSVRGIT & aliud ſanctimonialium monaſterium, beato patri Antonio de Padua ſacrum, ſumptibus perdeuoti Bartholomęi de Maſſolis Peruſini ciuis, intra eiuſdem ciuitatis mœnia, anno Dominicæ Incarnationis 1440. ex ſummi tamen Pontificis Eugenij IIII. facultate, ædificatum, quod plerumq; 55. ſorores Tertiariæ, ſiuæ de Tertia beati patris Franciſci Regula occupant.

De monaſterio ſancti Pontiani Spoleti. *Mon. III.*

CVM Benedictinæ quædam moniales ſancti Pontiani conuentum, extra Spoletanę ciuitatis mœnia ſitum, inhabitarent, aliquantulumq́; licentioſè, minuſq; religio-
D ſè viuerent, à Leone X. Pont. max. ad inſtantes tamen Spoletanorum preces tranſmiſſis eò quibuſdam Clariſſis ſororibus, quæ earum corruptos mores reformarent, componerentq́;, atq; ipſas Clariſſis ritibus & cœremonijs imbuerent, quotquot erant ad habitum, & Regulam beatæ virginis Claræ ſecundam, anno Domini 1521. redactæ ſunt. Et iure quidem; cùm hoc in loco, quem impreſentiarum 60. ſorores incolunt, beati Pontiani martyris, Peruſinæ ciuitatis patroni corpus, inſuper & vnius ex ſanctis Innocentibus caput, nec nō & pars eius peluis in qua Chriſtus Dominus Diſcipulorum eius pedes lauit, atq; Crucifixus quidam, qui beati Benedicti ſocio loquutus fertur, honorificentiſſimè aſſeruentur.

De monaſterio ſanctæ Mariæ Transtiberinæ. *Mon. IV.*

E OPERA, & communibus opibus Ciuitatis Caſtellanæ hoc monaſterium ſanctiſſimæ Mariæ Transtiberinæ dicatum, quod vt plurimum 40. ſorores Clariſſæ, ſed Vrbaniſtæ, occupant, intra eiuſdem ciuitatis mœnia, anno humanæ ſalutis 1536. ædificatum, atq; à venerando patre fratre Laurentio Eugubino cæteris Prouinciæ iſtius monaſterijs annumeratum extitit.

De monaſterio Paradiſi eiuſdem. *Mon. V.*

CONSTRVCTVM eſt & aliud ſecundum monialium, ſed de Tertio diui patris Franciſci Ordine, monaſterium intra præfatæ Ciuitatis Caſtellanæ muros, ſub titulo Paradiſi, ex communibus priuatiſq; piorum ciuium eleemoſynis; quod 40. pauperes ſorores, absq; vllius rei immobilis poſſeſſione, inhabitant.

De monaſterio ſanctæ Ceciliæ ibidem. *Mon. VI.* A

EST quoq; & tertium 50. earundem Tertiariarum ſororum monaſteriū intra eiuſdem ciuitatis Caſtellanæ ſepta contentum, atq; beatæ Ceciliæ ſacrum; primò quidem à deuota quadam Margareta, eiusq; Caſſandra filia, & alijs duabus pijs fœminis; anno humanæ ſalutis 1422. ædificatum; ſed poſtmodum à ſorore Cecilia Fucci reparatum, amplificatumq;. Hinc prodiêre ſorores, quæ eiuſdem Ordinis conuentui in Citorio Romanæ vrbis monte ſito initium dedêre.

De monaſterio ſanctæ Luciæ Foroflaminij. *Mon. VII.*

HOC monaſterium beatę virgini & martyri Luciæ ſacrum, quod Foroflaminij, aliàs Fulginei conſpicitur, atq; à 62. ſororibus de prima beatæ virginis Claræ Regula inhabitatur, principatum inter reliquos eiuſdem ciuitatis conuentus facilè obtinet, B atq; alterum ex brachijs diui Apoſtoli Andreæ religioſiſſimè cuſtodit, ſuiq; authorem ciuitatis ſenatum agnoſcit.

De monaſterio S. Claudij ibidem. *Mon. VIII.*

PRÆCEDENS monaſterium ſequitur aliud in honorem diui Claudij ibidem erectum, quod olim ad Benedictinas ſorores ſpectauit, ſed ab anno Domini 1502. in Clariſſarum Vrbaniſtarum ius tranſijt, illisq;, quę numero ſunt 60. modò paret.

De monaſterio S. Agnetis ibidem. *Mon. IX.*

TERTIVM hoc monaſterium Fulginei quoq; erectum, atq; ſanctę Agneti dicatum, qnod 56. ſorores de Tertio beati patris Franciſci Ordine incolunt, ſui auctricem agnoſcit beatam Margaretam eiuſdem Ordinis ſororem, miraculisq; illuſtrem, C cuius corpus ibidem ſepultum integrum omnino, ac incorruptum adhuc perſeuerat.

De monaſterio S. Annæ ibidem. *Mon. X.*

HOC deniq; quartum monaſterium, Foroflaminij etiam erectum, beatęq; Annę ſacratum, atq; à 40. Tertiarijs beati patris Franciſci ſororibus occupatum, à beata ſorore Angelina Corbarię olim Comitiſſa, miraculis quoq; inſigni, anno à partu Virgineo 1405. conſtructum fuit.

De monaſterio S. Catharinæ Biturgiæ. *Mon XI.*

CVM anno humanæ ſalutis 1420. conuentus hic beatæ Catharinæ ſacer à Biturgiano ſenatu, ex publicis prouentibus, ædificatus, Tertiarijsq; præfatis ſororibus traditus eſſet, temporis ſucceſſu, eis in ſecundam beatæ Claræ Regulam, ex Apoſto- D lica auctoritate, verba facere compulſis, ad Vrbaniſtas ſorores ex eiuſdem ſenatus voto, tranſijt: quarum 46. ibidem commorantur.

De monaſterio Trinitatis ſanctiſſimæ Eugubij. *Mon. XII.*

SI eius monaſterij, quod Eugubij in honorem ſanctiſſimæ Trinitatis ædificatum eſt, & à 60. Vrbaniſtis ſororibus Clariſſis inhabitatur, authorem peculiarem ſiue fundatorem quęſieris, nullum penitus inuenies, cùm ex diuerſis piorum ciuium eleęmoſynis, atq; ex aduentantium ſororum dotibus paulatim ædificatum ſit.

De monaſterio S. Proculi Ternis. *Mon. XIII.*

SVBEST curæ fratrum Minorum Obſeruantum conuentus monialium Vrbaniſtarum, ſiue de ſecunda beatæ Claræ Regula, qui in ciuitate Ternenſi, ſumptibus E eiuſdem ciuitatis communibus, anno Dominicæ incarnationis 1518. fabricatus fuit, quiq; 30. ſorores continet.

De monaſterio S. Crucis Narnij. *Mon. XIV.*

CONVENTVS hic ſanctiſſimæ Cruci ſacer, Narnijq; erectus, in quo 56. Clariſſæ moniales Vrbaniſtæ degunt, à duobus vterinis fratribus, quorum alter beato patri Franciſco, alter verò diuo Auguſtino deuotus erat ex communi patrimonio conſtructus, atq; monialibus traditus fuit. Quæ cum vtriusq; deuotioni ſatisfacere vellent, Diui Auguſtini Regulam ſub Franciſcano tamen habitu profitebantur. Quarum abuſui reuerendiſſimus Narnienſis Epiſcopus ex piorum ciuium voto occurrere volens, eas ad ſu-

A ad ſuſcipiendam ſolemniterq; profitendam beatæ virginis Claræ ſecundam Regulam, atq; ad obedientiam franciſcanis Fratribus prędandam coëgit.

De monaſterio montis Chriſti Tuderti. Mon. XV.

NON procul à Tudertinæ ciuitatis vallo conſpicere licet hoc ſacrarum virginum ſecundæ beatæ virginis Claræ Regulæ aſtrictarum monaſterium, quod olim ad patres Benedictinos pertinuit, montiſq; Chriſti titulo inſignitur, atq; à 40. ſororibus inhabitatur. Qua verò de cauſa à prædictis patribus ad ſorores tranſlatum fuerit, non ſatis conſtat. Id tamen, anno Domini 1520. contigiſſe liquidò patet.

De monaſterio Pacis Nurſiæ. Mon. XVI.

B INTRA Nurſinæ ciuitatis ambitum à pio eius ſenatu, ex publicis facultatibus, fauente ſibi Apoſtolica auctoritate, hoc ſacrum monaſterium Paci dicatum, anno à ſalutifera Seruatoris Chriſti natiuitate 1518. ædificatum, Vrbaniſtiſq; monialibus Clariſſis, quarum 40. ibidem perſeuerant, vt ibidem vera pace fruerentur, in perpetuam habitationem traditum eſt.

De monaſterio S. Claræ ibidem. Mon. XVII

EXTAT quoq; & aliud monialium, ſed de Tertio beati patris Franciſci Ordine, monaſterium ibidem conſtructum, beatęq; virgini Clarę ſacrarum, quod à beata Lucia eiuſdem Ordinis religioſa, miraculiſq; copioſa originem duxiſſe certiſſimè fertur. Præfatæ verò ſororis beatæ corpus hoc in ipſo loco, quem frequentius 30. ſorores inhabitant, humatum eſt, & in maxima veneratione à fidelibus habetur.

C *De monaſterio Conceptionis Benedictinarum Aſſiſij. Mon. XVIII.*

CONVENTVS hic immaculatæ glorioſiſſimæ virginis Conceptioni ſacer, qui Aſſiſij ſubſiſtit, & à 37. Tertiarijs ſororibus (de quibus ſupra) occupatur, à deuota quadam ſorore Benedicta Peruſina, à qua etiam denominationem traxit, anno Dominicæ Incarnationis 1512. ædificatus fuit.

De monaſterio S. Andreæ ibidem. Mon. XIX.

ALIVD quoq; occupant monaſterium, ſed beato Andreę Apoſtolo dicatum, prçfatæ ſorores Tertiariæ, numero 17. Aſſiſij, quòd ea propter à religioſiſſima eiuſdem Ordinis ſorore Ioanna Baptiſta Tudertina, anno Domini 1513. conſtructum eſt.

De monaſterio S. Leonardi in monte Calco. Mon. XX.

D MONSFALCVS Vmbriæ oppidum eſt, atq; ſeraphicæ Religioni addictiſſimũ, vt vel ſaltem ex effectibus coniectari licet. Nam eius accolis, quibus non ſuperſunt Crefi opes, non ſat fuiſſe videbatur fratribus Franciſcanis conuentum extruxiſſe, niſi etiam & eiuſdem Ordinis ſororibus monaſterium ędificarent. Quapropter hanc ſacram ædem, quam 33. Tertiariæ ſorores incolunt, in honorem ſancti Leonardi, ex communibus facultatibus, anno Domini 1502. erigi, perficiq; curarunt.

De monaſterio S. Catharinæ Bethonæ. Mon. XXI.

FVIT olim Bethonę mulier quædã nomine [illegible] Eliſpolti Peruſini legitima vxor Franciſcanęq; Religioni addictiſſima, quæ vidua ex viri morte relicta, quicquid bonorum poſſidebat in iſtius conuentus ædificationem, anno Domini 1439. E inſumpſit, ipſumq; ex omni parte perfectum [illegible] beatæ Catharinæ ſacratum Tertiarijs ſororibus in habitationem liberaliſſime [illegible] in tantam multitudinem excreuerunt, vt quadrageſimum [illegible]

De monaſterio S. Claræ [illegible] Lugnani. Mon. XXII.

CVM honorabiles quatuor [illegible] oppidi caſtelli Lugnani incolæ, ex viris, quibus nupſerant, liberos minime [illegible], Seraphicoq; Ordini ſupra modum afficerentur, collatis in medium omnibus facultatibus, Tertiariarumq; ſororum habitu ſumpto, hunc conuentum, quem 18. eiuſdem Ordinis ſorores modo incolunt, in honorem beatæ virginis Claræ, anno Domini 147[illegible] [illegible], ipſumq; cum quibuſdam alijs honeſtis fœminis ingreſſæ ſanctiſſimè, eo in habitu, vſq; ad vltimum vitæ terminum perſeuerarunt.

PROVINCIA ROMANA.
Super hanc petram ędificabo eccleſiam meam:

Prouincia

HÆC Romana Prouincia olim, ſub beato patre Bonauentura totius Ordinis Generali Miniſtro, latius quàm impreſentiarum patuit, cùm ex ſeptem Cuſtodijs tunc temporis conſtans 50. fratrum conuentus complexa fuerit, modò verò ſoluta huiuſcemodi Cuſtodiarum diuiſione 39. tantùm contineat. Meritò nihilominus ſecundum inter cæteras locum obtinet, cùm & à beatiſſimo patre Franciſco (non quidem ſub Prouinciæ titulo) originem duxerit, & Romam famoſiſſimam Vrbem, totiusq; mundi caput & principem, atque Chriſti Seruatoris Vicarij ſedem, complectatur. Qua etiam de cauſa diui Petri Apoſtolorum, Principis claues Pontificiamq; mitram, pro inſignijs, ſibi B præponere volui. Floruit præterea à temporibus beatorum patrum Bernardini de Senis, atq; Ioannis à Capiſtrano ad hoc noſtrum vſq; æuum viris ſanctiſſimis, Euangelicæq; paupertatis zelantiſſimis, qui eius amore & gratia Epiſcopales, immo & Cardinalitias dignitates vltrò oblatas viriliter reſpuentes, elegerũt potius ſub Chriſto paupere pauperem vitam ducere, quàm dignitatibus inſigniti fallacibus diuitijs implicari, deſponſatæq; ſibi paupertati fidem fallere. Huius Prouinciæ legibus plurimis annis ſubiacuit Aracœlitanus conuentus, atq; inter cœteros principatum obtinuit: donec tandem ex Gregorij XIII. ſummi Pontificis diſpoſitione ab eis ſolutus, atq; extra quamcumq; Prouinciam factus, Generali totius Ordinis Miniſtro parere iuſſus eſt. Maius ſigillum, quo Romanæ Prouinciæ Miniſter pro ſibi crediti muneris exequutione vtitur, Franciſcani Inſtituti confirmationem, nempe Seraphicum patrem Franciſcum iunctis C ad pectus manibus, genuflexumq; ac ſtellis circundatum, coram ſummo Pontifice ſibi aſtante atq; benedicente, manuq; ſiniſtra crucem tenente, necnon & ſequentes literas S. P. R. Confirmatio Regulæ fratrum Minorum, ſphericè papyro inducit. Sequuturi igitur inſtitutum ordinem à monaſterio ſancti Franciſci Tranſtiberini Romæ erecto, quòd inter 39. fratrum, & 14. ſanctimonialium conuentus, quibus vniuerſa hæc Prouincia abſoluitur, principem locum obtinet, his paucis præmiſſis exordiemur.

De conuentu S. Franciſci Tranſtiberini Romæ. Conu. I.

VBI prius, toti Orbi dominantibus Romanis, ex altera Tiberis famoſiſſimi fluminis parte, quæ & Tranſtiberina nuncupatur, Claudij huius nominis primi D Romanorumq; Imperatoris (fuerunt namq; duo Claudij, quorum alter, qui & hic eſt, tredecim annis & octo menſibus imperauit, patriaq; Lugdunenſis, ac Calicula patruus fuit, alter verò vnico tantùm anno & nouem menſibus principatus eſt, atq; ex Dardania originem habuit (palatium, cui & Romanorum nauale adiacebat, pluribus annis ſubſtitit, temporis verò ſucceſſu, ſub Chriſtianis Principibus, parua eccleſia in honorem ſancti Blaſij, & xenodochium ad pauperes, peregrinoſq; excipiendos conſtructa extitère: quorum dominium, atq; proprietas penes Benedictinos patres conuentus ſanctorum Coſmæ & Damiani inquilinos erat. Ad hoc igitur hoſpitale Seraphicus ipſe pater Franciſcus Romæ agens diuertere aſſolebat, prout cellula adhuc perſeuerans facillimè indicat. Erectum ergo eius filij atq; diſcipuli Romæ conuentum, hunc locum tanquam eorum patri gratiſſimum, & à prædictis patribus Benedictinis, & à ſanctiſſimo Domi-E no Gregorio IX. Pont. max. quemadmodum ex pijſſimo quodam eius Apoſtolico breui, dato Peruſij anno à Chriſto Seruatore in terris nato 1229. Pontificatus verò eius anno iij. atq; in huius loci archiuis quàm diligentiſſimè aſſeruato manifeſtum euadit, eodem anno, qui quartus à tanti patris morte fuit, humaniſſimè impetrarunt; quem & illuſtriſſimi Amuilaræ (vulgò dell'Anguillara) Comites, ſub inuocatione ſancti Franciſci, proprijs ſumptibus ad monaſterij dignitatem prouexère. Idq; eorum arma eccleſiæ parietibus inciſa ſatis ſuperq; produnt. Quorum tanta extitit deuotio, vt illorum alter in Tertium eiuſdem Seraphici patris Ordinem verba fecerit, & moriens ſub humili pauimento in huius eccleſiæ ingreſſu, atq; in Minoritico Tertiariorum habitu ſepeliri voluerit.

Antequam ad huius ſacræ ædis prærogatiuas deueniamus,fratrum huius Prouinciæ A
Reformatorum inſtitutionem, inſtitutionisq; tempus & cauſam hic curſim referre li-
bet, quamuis horum in prima noſtri operis parte aliqualem mentionem fecerimus.
Nam hæc domus 20. Reformatis fratribus deſeruit,primamq; ſedem,non ſolum in hac
Prouincia, verum & inter cæteras totius Italiæ reformatas domos facillimè obtinet.
Anno itaq; Domini 1532. cùm quidam Franciſcani patres Obſeruantes, quorum Pri-
mipilus fuit pater ac frater Matthæus Baſcius cuidam ſorori Clementis VII. Pont.
max. chariſſimus, ſe ex præfati ſummi Pontificis mandato ab Obſeruãtia Regulari ſub-
traxiſſent, ſibiq; nouum viuendi,induendiq; modum,ſub Capuccinorum nomine,prę-
ſcripſiſſent, venerabiles patres frater Stephanus à Molina, ac frater Bernardinus ab
Aſtia,iſtius Prouinciæ alumni, optimiq; nominis religioſi, bullam quandam, quæ ab
his verbis exorditur: In ſuprema militãtis Eccleſiæ ſpecula &c. ab eodem Clemente VII. B
ijſdem temporibus impetrarunt, qua Citramontanæ cuilibet Prouinciæ quinque, vel
ſex domos, in quibus aliquot fratres, (quos Reformatos appellare libuit) ſub arctiori
viuendi modo degere poſſent, eligendi facultas data eſt. vt in ſtrictiorem vitam inhian-
tibus de locis, in quibus multò fœlicius, multoq; ſtrictius quàm apud præfatos Capuc-
cinos conuiuere,altiſſimoq; iuxta ſuę Regulę profeſſionem & puritatem inſeruire poſ-
ſent, opportunè prouideretur: Ne dilabentibus ad huiuſmodi nouum Capuccinorum
Inſtitutum aliquibus (prout eſt mortalium ingenium ad nouitates procliue) Regularis
Obſeruantia aliquid detrimenti pateretur. Hincq; erectis hac in Prouincia quibuſdam
religioſis domibus, Reformatio originem duxit, atq; ad cæteras Italiæ Prouincias de-
riuauit. Cuius alumni, licet ſtrictius aſperiusq; viuant, totius tamen Ordinis Genera-
lis Miniſtri,immo & Prouincialis eius Prouinciæ cuius finibus circumſcribuntur, feru- C
læ, ſed ſub proprio Cuſtode qui peculiarem eorum curam gerit,libentiſſimè ſubiacent.

Nunc verò ad huius loci priuilegia deuenientes, primò cuiuſdam eius ſacelli ab illu-
ſtri, Romanaq; Matthæorum familia ædificati meminiſſe placet. Cum enim Seraphi-
cus ipſe pater à quodam eius ſtirpis ſibi familiariſſimo, pariterq; ditiſſimo ſemel ad prã-
dium inuitatus eſſet, eiuſq; domum accedens pauperum cateruam, pro foribus,ex obla-
tis eleemoſynis comedentem offendiſſet,cum ipſis diſcumbens comedere cœpit: Cui ta-
men ſuperueniens ipſe nobilis,qui fortè domo aberat, ſuccenſere cœpit inquiens: Præ-
ſtaret domi honorificè, quàm in publica uia cum pauperibus & mendicis contemptibi-
liter comedere. At illi beatus Franciſcus; Quid mihi iraſceris, cùm idipſum,quod ma-
giſter noſter Chriſtus fecerit,& ipſe faciã. Quibus auditis pręcepit nobilis ille ſeruis ſuis, D
vt ſtratis in ipſa via menſis cibi protinus inferrentur, ibidemq; cum beato patre, cæte-
risq; egenis manducare voluit: atq; maiore in Dei famulum deuotione concepta præ-
fatum ſacellum ex proprijs facultatibus, in ipſa templi prima erectione conſtrui fecit.
In quo corpus beatæ Ludouicæ de Alberthonis Romanæ, ſanguine quidem illuſtris,
ſed miraculis illuſtrioris, ſepultum eſt: Cuius tanta fuit ad Chriſti pauperes miſericor-
dia, & charitas, vt panibus illis erogandis tum aureos, tum quoq; argenteos nummos
inter ſubigendum immiſcuerit, negotium interim Domino committens, vt ipſe iuxta
maiorem cuiuſlibet neceſſitatem eorum diſtributionem dirigere dignaretur. Extat prę-
terea (vt prędiximus) beati patris cellula: & fructifera quædam atq; pulcherrima ma-
lus medica eiuſdem manibus in horto, qui capaciſſimus amœnuſq; eſt, plantata,cuius
fructus, ex parte qua arbori annectitur, quinque pinnis in coronæ modum diſpoſitis, E
quæ ſacrarum eius ſtigmatum numerum atq; myſterium hauddubiè præſeferunt, ele-
gantiſſimè, ne potius dicam mirabiliter exornatur: quoddamq; altare, ex Apoſtolica
auctoritate, hoc priuilegio donatum, vt quicunq; ſacerdos miſſam pro defunctis ibidẽ
celebrauerit, vnam animam ex Purgatorij pœnis liberet: & certus dotium numerus à
deuotiſſima Confalonis Confraternitate,pro vndecim pauperibus virginibus matrimo-
nio iungendis, aſſignatus, atq; ipſo die Seraphici patris Franciſci cuiuſlibet anni ab il-
luſtriſſimo Franciſcani Ordinis Protectore erogandus.

De conuentu

A

De conuentu S. Petri in monte Aureo ibidem. Conu. II.

MONS Aureus, qui & Ianiculus, tertius mons eſt, qui extra Romã olim habitatus fuit, nomenq; à Iano, ideſt Noe Patriarcha hęreditauit. Inibi ſiquidem ille in Europam traijciens, vt Chamo ſibi irreuerenti filio reſiſteret, eiusq; incompoſitos mores reformaret, perpetuam ſedem fixit, caſtrumq; ædificauit, atq; primus Hetruriæ Rex extitit, primusq;, qui ianuas, claues, & duodecim faſces, quibus poſtea Romani Magiſtratus pro inſignijs vſi ſunt, ad muneris honeſtatem, decorem, & maieſtatem adinuenit inſtituitq;. Non tamen ſolus regnauit, ſed Sabatium Sagam, quem ab Armenia ſoluturus primum eius patriæ Pontificem crearat, à Nino Rege diuexatum, eiusq; perB ſequutione, in Europam transfretare coactum, ſibi in Regni collegam coaptauit, ſecumq; ſimul Regni ſedem, & ſceptrum tenuit. Huius Sabatij filius Sabus fuit, qui primus Sabinis nomen dedit, regiumq; diadema, ex Sabatij inſtitutione, apud eos obtinuit. Ab hoc Sabo Sabellica Romana, nobilisq; proſapia originem duxiſſe fertur; quæ in Sabinia plurimis adhuc caſtris atq; oppidis potitur. Eſt igitur huiuſcemodi Ianiculus mons & morte, atq; ſepultura, tum Noë, tum Sabatij Hetruriæ (vt præfati ſumus) Regum, tum quoq; Crani eiuſdem Noë filij, celebris omnino atq; illuſtris. Quem tamen multo illuſtriorem reddunt præſens eccleſia, adiunctumq; monaſterium beato Apoſtolo Petro ſacratum, quod Catholici Hiſpaniæ Reges Ferdinandus, eiusq; legitima vxor Eliſabetha, reſtaurata prius, atq; à ruinis vindicata eius eccleſia, proprijs ſumptibus, ex beati patris Amadei conſilio, ędificari curarunt. Suaſerat ſiquidem illis beaC tus is pater, vt ſi maſculinam prolem, cuius deſiderio maxime tenebantur, à Deo opt. max. impetratam cuperent, hanc ſacram ædem, à quodam Rege Gallorum à fundamentis erectam, ſemiq; constructam atq; derelictam, ſoluto prius iuſto pretio, in tanti Apoſtoli honorem ex voto perficerent, ſibiq; conuentum coædificarent. Quod & illi voti compotes effecti, eiusq; curam patribus Amadeis committentes, ex tempore præſtiterunt. Quibus vſq; ad Pij V. Pont. max. tempora ſubfuit. Illis tamen exauctoratis, atq; in Regularem Obſeruantiam, ex eius mandato, tranſeuntibus, tranſiuit & ipſa in huius Prouinciæ ius. Cuius amœnitas, capacitas, ſalubritas, atq; pulchritudo maxima profecto eſt. Cùm eccleſia ipſa plurimis, ijsq; pulcherrimis ſacellis, atq; picturis exornetur, conuentusq; contiguus 40. fratres commodiſſimè capiat, & adiacens locus hortis, arboribusq; oppletus ſit, ac tandem eccleſia atq; monaſterium in accliui D conſtituta puriſſimo aëre, atq; purgato gaudeant. Ingredientibus præterea primum clauſtrum occurrit ſacellum eodem in loco, ex quo Apoſtolus Petrus cruci affixus ad cœlos euolauit, ſphericè conſtructum, cui Paulus III. Pont. max. plenariam indulgentiam, in fidelium ipſum à Dominica in paſſione vſq ad octauam reſurrectionis Dominicæ accedentium fauorem, conceſſit, atq; ſpeciale hoc priuilegium impertitus eſt, vt quiſquis ſacerdos miſſam pro defunctis in eius altari celebrauerit, vnam animam ex Purgatorij pœnis eruat. Extat & aliud ſacellum, ſed in eccleſia erectum huiuſcemodi Apoſtolica conceſſione donatum.

De conuentu S. Bartholomæi etiam ibidem. Conu. III.

E

CVM Romani oeſtro perciti, poſt pulſum ab vrbe Roma Tarquinium ſuperbum Regnoq; deiectum, atq; eius facultates Diris ſacratas, immiſſis in eius ampliſſimas ſegetes, quæ in campo Martio latè patebant, plurimis meſſoribus, vniuerſam meſſem in manipulos redactam Tiberinis aquis commiſiſſent, lapidesq;, ne alicui ad margines deflectens vſui eſſe poſſet, ſed potius aquis obruta deperiret furioſius ſibi immiſiſſent tũ ex ea, tum quoq; ex aggeſtis ruderibus, iuxta Titi Liuij Patauini ſententiam, agger quidam in modum inſulæ, in medio Tiberi, prominere cœpit. Quem poſtea ijdem Romani lapidibus, firmiſſimoq; cęmento ſtabilientes, atq; ad nauis inſtar prouehentes, duplici templo, alteroquidem Ioui Licaonio, altero verò Æſculapio dicato, exornarunt: dupliciq; itidem nomine, Licaoniæ ſcilicet, atq; Tiberniæ inſulæ inſigniuere.

Hanc

Hanc Marcus Curio Ædilis, ac Quintus Lapis, prout ex antiquiſſimis literis cuidam lapidi eiuſdem pontis inciſis liquido conſtat, conſtructo pulcherrimo lapideoq; ponte, continenti, quæ vrbem reſpiciebat, iunxêre, & primus Valens, Valentinianusq; Imperatores, ex altera parte, quæ ad Ianiculum vergit, conſimili ædificato ponte firmiori terræ vniuerunt. Vnde & quatuor capitum vterq; pons, à quatuor ſcilicet Principibus ſui authoribus nomen, inſigniaq; hæreditauit: licet à primæua ſui erectione alter Fabritius, alter verò Cæſtius dictus ſit. A

Expiaturus igitur Gelaſius Pont. max. huiusq; nominis II. hanc eandem inſulam, templum diuo Bartholomæo Apoſtolo ſacrum in ea erigi curauit: quod tamen temporis ſucceſſu, adiuncto ſibi monaſterio, inhabitarunt patres Clareni. Quibus tandem ad Regularem Obſeruantiam redactis fratres noſtri, ſub Pio V. ſummo Pontifice, succeſſère. Eſt autem ſacra hæc ædes, quam 18. fratres frequentius inhabitant, populo Romano celeberrima, tum ob indulgētias ſibi á ſummis Pontificibus conceſſas, tum quoq; ob ſacroſanctas reliquias ibidem aſſeruatas. Nam & mille annorum indulgentia per ſingulos dies, qui tamen quadrageſimalibus, dominicis, atq; cæteris feſtiuis diebus duplicantur, & plenaria per nouem illos continuos, qui à primis veſperis feſtiuitatis prȩfati Apoſtoli ſequuntur, in fidelium beneficium gaudet: & ſacris corporibus eiuſdem diui Bartholomæi, ſanctorumq; Paulini Epiſcopi & confeſſoris, Alberti confeſſoris, Marcellini atq; Superantij martyrum venuſtatur. Primum quidem corpus, videlicet beati Barholomæi Beneuento Romam ab Othone huius nominis II. pientiſſimoq; Imperatore tranſlatum eſt: ſed quatuor poſteriora in puteo è regione ſummi altaris effoſſo adinuenta fuêre. Sunt præterea in huius loci ſacrario bina ſanctorum Simonis & Iudæ Apoſtolorum brachia, atq; ſancti Iacobi itidem Apoſtoli mentum, inſuper & plures aliȩ diuerſorum ſanctorum reliquiȩ. Cúm autem anno Dominicȩ Incarnationis 1557. ſub Iulio III. ſummo Pontifice, inundante Tibere, quicquid ab eccleſia erat ædificij inſanis aquis ceſſiſſet, ne tantum pignus, corpus videlicet beati Barholomæi periret, aquarumq; iniuriæ exponeretur, ab hac eccleſia ad ſancti Petri in Vaticano baſilicam, ex Pontificio mandato, tranſlatum eſt. Sed reſtaurato monaſterio, firmiusq; ſtabilito, atq; Paulo IIII. Pontifice itidem maximo ad totius eccleſiæ militantis clauum ſedente, antiquiori huic loco reſtitutum extitit. B C

De conuentu ſanctæ Mariæ de Paradiſo Viterbij. *Conu. IV.*

VITERBIVM, quod & Hetruria à veteribus nuncupatur, antiquiſſima ciuitas eſt, & plurium heroum, videlicet Noë ſiue Iani, Comeri Oëni Tuſciæ Regis, Itali, Heſperi, atq; Herculis, qui & Iupiter Oſiris, habitatione inſignis, & Deſiderij Longobardorum Regis, á quo Viterbium nomen obtinuit, ædificatione illuſtris, & thermarum abundantia ſalubris, præfatiq; Herculis caſtrum extitit olim. Ad ducentos igitur paſſus ab hac nobili ciuitate ædificatus conſpicitur conuentus quidam ſanctiſſimæ Mariæ de Paradiſo ſacratus, quem viginti fratres noſtri vt plurimùm inhabitant. Hunc ad Ciſtercienſes moniales aliquando pertinuiſſe, & ab eis ad fratres noſtros, ſub venerabili patre fratre Iacobo Reatino, huius tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali, ab illuſtriſſimo domino Ioanne Florentino S.R.E. Cardinale, menſis Iulij 2. anno verò à Chriſto ſeruatore in terris nato 1439. ſed Pontificatus Eugenij IV. ſummi Pontificis ix. ex eiuſdem tamen ſummi Paſtoris mandato, tranſlatum fuiſſe certiſſimis monumentis, indubiaq; traditione edocemur. In cuius eccleſia plures patres ſanctitate inſignes tumulati ſunt. Quorum alter, licèt à plurimis annis vita functus, integer adhuc omnino, atq; incorruptus in quadam chori ſepultura perſeuerat: alius vero ſuperiori anno, ſcilicet 1584. dum caſu effoſſa terra ſepulchrum aperiretur, eodem modo ſuauiterq; fragrans ex inſperato apparuit. Extatq; imago quædam Virginis glorioſæ deuotiſſima, quȩ plurimis coruſcat miraculis, ac præcipuè fȩminis in puerperio periclitantibus adeſt. Quapropter ſancta Maria de Partu paſſim nuncupatur. Inſuper & fideles per ſacramentalem confeſſionem expiati, à ſabbato in Albis vſq; ad ſolis dominici ſequentis diei occaſum, ex ſummi Pontificis Gregorij XIII. conceſſione liberali, plenariam per ſingulos annos indulgentiam, ad perpetuam rei memoriam, aſſequuntur. D E

De conuentu

A *De conuentu ſanctiſſimæ Trinitatis Orbeti.* *Conu. V.*

ANNVENTE Martino V. Pont.max. vt ex quadam bulla Eugenij IV. eius ſucceſſoris data 18. Maij, anno Dominicæ Incarnationis 1445. Pontificatus verò eiuſdem 14. quæ adhuc habetur, ſatis patet, hic locus ſanctiſſimæ atq; indiuiduæ Trinitati dicatus, atq; ad primum lapidem ab Orbeto antiqua ſatis ciuitate conſtructus à ſenatu, ſimul & à deuoto Orbetenſi clero, anno Domini 1429. aliò inde tranſlatis quibuſdam Benedictinis monialibus eius incolis, fratribus noſtris in perpetuum vſum, conceſſus fuit. Illumq; eorum 20. ab eo temporis commodiſſimè, tum ob loci capacitatem ciuiumq; deuotionem, tum quoq; ob hortorum amœnitatem & copiam, aquarumq; abundantiam inhabitant.

B *De conuentu S. Mariæ maioris Tiburis.* *Conu. VI.*

CVM quædam Benedictinę moniales Tiburis degentes, neſcio quibus de cauſis, Tiburtinis exoſæ eſſent, ſuffectis ſibi, anno à Seraphici patris morte 25. ex Alexandri IIII. Pont. max. decreto, cuius bulla anno ſui Pontificatus ij. data adhuc in huius loci patris Guardiani cubiculo diligenter cuſtoditur, patribus Franciſcanis Conuentualibus, loco, qui ſanctæ Marię maiori ſacratus erat, motæ ſunt. Sed ijſdem patribus à Pio II. Pont. max. aliò tranſlatis, præfatus conuentus, (de quo impræſentiarum agimus) ex Apoſtolica eius auctoritate, fratribus noſtris conceſſus, atq; à ſummo Pontifice Nicolao IIII. eius ſucceſſore confirmatus extitit. Eorum diplomata adhuc ſuperſunt. Eccleſia, præfato Pio II. Tiburis agente, à quodam Epiſcopo Sardo conſecrata fuit, & pulcherrima, atq; plurimis miraculis inſigni Deiparæ Virginis imagine,
C quodamq; altari priuilegiato, in quo fidelium animæ per Miſſarum ſacrificia ex purgatorij pœnis liberantur, atq; pallio beatiſſimi patris Franciſci venuſtatur. Fuit olim Tiburtina ciuitas, ob aëris ſalubritatem, lociq; amœnitatem, veteribus Romanis, pręcipuè verò Adriano Imperatori, vt eius villæ veſtigia adhuc indicant, familiariſſima, & à Vergilio famoſo Poëta, ob Tiburtinæ ſibyllæ natiuitatem, ſummè celebrata. Quam & Deſiderius Imperator duplici muro cinxit. Commorantur deniq; hoc in monaſterio, quod (vt præfati ſummus) beatæ Mariæ maiori ſacratum euaſit, licèt frequentius beato patri Franciſco à Tiburtinis tribuatur, 18. fratres, qui diuinis intenti excubijs, optimè apud omnes audiunt.

De conuentu ſancti Laurentij Velitrarum. *Conu. VII.*

D SACRA hęc ædes, quę intra muros Velitrarum, inſignis olim Volſcorum ciuitatis, atq; Octauiæ gentis origine illuſtris, in honorem ſancti Laurentij martyris conſurgit, & ab 18. fratribus inhabitatur, antiqua ſatis eſt: cùm à 120. eoq; amplius annis Franciſcanę Regularis Obſeruantiæ obſequijs à ſummo Pontifice Pio II. mancipata ſit. Cuius apoſtolicum diploma hac ipſa de cauſa, anno Dominicę incarnationis 1460. Romæ expeditum in huiuſmet loci cartophilacio aſſeruatur.

De conuentu ſancti Antonij montis Reatis. *Conu. VIII.*

STVPEFACTI Reatini ciues ex plurimis miraculis, quæ beatus pater Franciſcus adhuc viuens apud ipſos edidit, ac ſibi, fœcundæq; ſuæ proli mirum in modum affecti, hunc locum beato patri Antonio dicatum, ac tyronibus religioſis, in omni pietate, Dei timore, & monaſticis ritibus apprimè educandis omnino idoneum, quem 18.
E fratres commodiſſimè inhabitant, ex conceſſione Sixti IIII. Pont. max. cuius Apoſtolicum breue ſub datum Romæ 18. menſis Nouembris, anno Dominicæ incarnationis 1474. Pontificatus verò ſui iiij. in cubiculo patris Guardiani diligentius cuſtoditur, communibus publiciſq; ſumptibus, ad centum paſſus à Reate Vmbrica, communiq; eorum ciuitate, in amœni cuiuſdam collis cliuo extrui curarunt.

De conuentu ſancti Franciſci Praneſtis. *Con IX.*

PRÆNESTE, ſiue Præneſtis Latij oppidum edito in loco, naturaq; munito ſitum eſt, & ita dictum, vel quia à Pręneſto conditore Latini filio, Vlyſſis & Circes nepote, vel à loci ſitu, quòd montibus præſtet. Vnde & altum Pręneſte ab aliquibus dicitur. Intra eius ergo vallum, ij qui Fratricelli olim dicti ſunt, maleq; de fide catholica

ſenſerunt, hunc locum beatiſſimo patri Franciſco ſacrum, per aliquot annos, occuparunt. Quem tandem noſtri fratres, ijs pulſis, ex Martini V. Pont. max. conceſſione, & poteſtate ſibi anno ſui Pontificatus 9. vt eius bulla in Aracœli archiuo aſſeruata liquido conſtat, humaniſſime facta, obtinuerunt. Creditur tamen conuentus hic communibus oppidanorum facultatibus ędificatus. Idq; eorum ad 12. fratres eius accolas humanitas facillimè indicat. A

De conuentu ſancti Franciſci Choræ. *Conu.* X.

OBTENTA prius, anno à partu Virgineo 1521. à Clemente VII. ſummo Pontifice Apoſtolica actoritate, pia Chorenſis communitas, ex ſingulari tantum deuotione qua in Franciſcanam ferebatur familiam, hunc conuentum beatiſſimo patri Franciſco ſacrum, non longè ab eius communi oppido Chora, quod in Latio ſitum eſt, ex publicis prouentibus, ad commodam 10. fratrum habitationem, circa præfata tempora, conſtrui fecit. Apoſtolicum verò prædictæ conceſſionis breue, datum anno Pontificatus eiuſdem Clementis VII. in Chorenſi tabellario diligenter aſſeruatur. B

De conuentu ſancti Martini Verularum. *Conu.* XI.

SACRA hæc ædes, in honorem ſancti Martini Verulis erecta, ſatis antiqua eſt, cùm ſub Honorio II. Pont. max. anno à lætabunda Chriſti Natiuitate 1127. menſis verò Auguſti 22. à reuerendiſſimo Læto Verulanenſium Epiſcopo conſecrata extiterit. Erectionis tamen ipſius certum tempus, aut author inueſtigari minime potuit. Conſtat nihilominus eã plurimis annis a Benedictinis monialibus occupatam, ab eiſq; quibuſdam de cauſis alio traſlatis ad fratres noſtros, ſub beato patre Ioanne Capiſtrano, tunc vniuerſæ Ciſmontanæ obſeruantis familiæ Generali Vicario, ex Nicolai V. ſummi Pontificis diſpoſitione 3. Februarij, anno Domini 1449. Pontificatus vero eiuſdem Nicolai iij. tranſlatam fuiſſe. Minoriticam vitam hoc in monaſterio agunt 18. fratres, ac inter reliquas ſanctorum reliquias palliolum pręfati beati Ioannis Capiſtrani, plurimis pellendis languoribus à fidelium corporibus remedium peropportunum, religioſius in ſacrario cuſtodiunt. C

De conuentu ſancti Franciſci Sermoneti. *Conu.* XII.

AD duo milliaria à Caſtro Baſſano, ſiue Baſſeano, vbi magnus Saturnus, qui & Abirides Cretenſium Rex, Iouis eius filij perſecutionem fugiens delituiſſe dicitur, à quo & Latium, quod ea in patria latuerit, ſic appellatum euaſit, in collis cuiuſdam amœni cliuo, atq; ad 500. paſſus à Sermoneto Latino oppido, hoc monaſterium beatiſſimo patri Franciſco ſacratum ab illuſtriſſimo Gulielmo Caetano, cui præfatum oppidum Sermonetum ſuberat, ex Apoſtolica auctoritate ædificatum, capaciſſimiſq; hortis & nęmore donatum fuit. Cuius pietatem, ſingularemq; in Franciſcanam Religionem beneuolentiam ſequuti eius ſucceſſores, ſummis beneficijs & eleemoſynis 16. fratres eius habitatores perpetuò proſequuti ſunt, atq; in hodiernum vſq; diem proſequuntur. Qui Apoſtolicum huiuſmodi conceſſionis breue videre deſiderauerit, huius loci cartophilacium conſulat. D

De conuentu ſancti Franciſci Sublaci. *Conu.* XIII.

EX quibuſdã reuerendiſſimi Angeli Viterbienſis Epiſcopi, atq; Ioannis XXII. Pont. max. Vicarij literis, datis 8. menſis Decẽbris, anno Dominicæ Incarnationis 1327. Pontificatus verò præfati ſummi Pontificis Ioannis 8. atq; in cubiculo patris Guardiani aſſeruatis, quibus 40. anni de iniunctis pœnitentijs omnibus hanc ſacram ædem, beatiſſimo patri Franciſco dicatam, atq; piæ communitatis ſumptibus, (vt ex quibuſdam indicijs colligi poteſt) non longè ab oppido Sublaco conſtructam, in ſanctorum Franciſci, Antonij de Padua, & Claræ feſtiuitatibus, atq; in die conſecrationis eiuſdem ingredientibus, remittuntur, ipſam fuiſſe conſecratam liquido conſtat. Sed quo certo tempore, vel cuius auctoritate tum ipſa, tum quoque adiunctus conuentus, qui 18. fratribus inſeruit, ædificari cœperint, id ſanè nullo pacto inueniri potuit. E

A *De conuentu ſancti Franciſci Ciuitellæ. Conu. XIV.*

CONVENTVS hic Seraphico patri Franciſco ſacratus, ac propè oppidum Ciuitellam extructus, patribus Franciſcanis Conuentualibus hoſpitio excipiẽdis, ex conceſſione Calixti III. Pont. max. viuæ vocis oraculo facta, olim inſeruiuit. Temporis verò ſucceſſu, ex Apoſtolica Pij II. Pontificis itidem maximi auctoritate, cuius breue datum Romæ 16. Decembris, anno à ſalutifera Chriſti Natiuitate 1438. Pontificatus verò eiuſdem anno j. in cubiculo patris Guardiani eius Minoritici conuentus, qui propè Palumbariam (de quo tamen inferius) conſurgit vſq; in præſens perſeuerat, huius Romanę Prouinciæ patribus adiudicatus eſt. Non tamen ea in forma quam modò præſefert, ſed in pauperculi tantùm hoſpitioli figura. A qua tandem fratrum opera atq; ſolicitudine, oppidanorumq; munificentia, in iuſtum monaſteriolum tranſlatus
B eſt: Ita vt commode ſatis 8. fratres capere poſſit. Quibus bina capita ibidem aſſeruata maxima in veneratione ſunt, quòd duorum beati patris Franciſci ſociorum fuiſſe tum à fratribus, tum quoq; ſęcularibus mordicus aſſeuerentur.

De conuentu ſancti Angeli vallis Montonæ. Conu. XV.

VALLIS Montona Latij pagus eſt, à montibus quibus ferè conſepitur ſic dictus, ſpectatq; ad Romanam, nobilemq; Comitum proſapiam, ex qua plures ſummi Pontifices, plurimiq; Cardinales, tanquam ex equo Troiano, olim prodière. E regione ergo ipſius conuentus hic ſancto Angelo ſacratus, qui & antiquitus Abbatia ſub Benedictinis patribus fuit, in accliuiori cuiuſdam ſpecioſi, næmoroſiq; collis parte conſurgit. Quem præfata Comitum familia, ad quam patronatus ius attinet, ex Apoſtoli-
C ca auctoritate, à prædictis patribus Benedictinis ad noſtros fratres, quorum 10. ibidem modò commorantur, transferri curauit. Cuius eccleſia, quæ & pulcherrima eſt, tum ob plurimas indulgentias ſibi à diuerſis ſummis Pontificibus, præſertim in feſto Archangeli Michaelis, conceſſas, tum ob alterum ex diui patris Antonij digitis, tum quoq; ob quendam diuæ Apolloniæ virginis & martyris dentem ibidem aſſeruatos, à circumuicinis populis, & ab eiuſdem pagi inquilinis maximè frequentatur.

De conuentu ſanctæ Mariæ Palatioli. Conu. XVI.

AD quatuor millia paſſuum à Tuſculo inſigni olim Latij ciuitate, quam ſummi Pontifices, quòd Frederico Ahenobardo Imperatori Pontifici bellum inferenti auxilio fuiſſent Tuſculani, ad tantam calamitatem redegerunt, vt obſcurus nunc vicus ſit, dicaturq; à Romanis Friſcatum; atq; ad radices Albani montis, eo ipſo in loco
D in quo Alba longa, à ſitu porrectæ in dorſo vrbis ſic dicta, olim ab Aſcanio ædificata extitit, inter condenſas arbores conuentus hic ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ ſacer, quem quidam Stephanus, cuius patria & familia omnino ignorantur, multis ab hinc annis ædificauit, fratribusq; Cartuſianis in habitationem conceſſit, ac Martinus V. Pont. max. ijs aliò tranſlatis fratribus noſtris ex Apoſtolica auctoritate mancipauit, artificioſè ſatis ſitus eſt. Imminet præterea profundiſſimo cuidam lacui, eiusq; eccleſia conſecrata eſt: ſed à quo, vel quando id ſibi contigerit nequaquam aſſequi potuit. In egreſſu verò eccleſiæ ad dexteram antiquiſſimum cuiuſdam Romani Conſulis, ſed gentilis, eiusq; coniugis mauſolæum occurrit, in quo anno à Chriſto Seruatore nato 1576. theſaurus non aſpernandus fortè fortuna repertus fuit. Commorantur deniq; hoc in loco 10. fratres, atq; ex laborioſa mendicatione, quòd ſyluaticus omnino ſit, diſtetq;
E à proximiori oppido duobus milliarijs; victum acquirunt.

De conuentu S. Franciſci Palumbariæ. Conu. XVII.

EX maxima deuotione, qua incolæ pagi Palumbariæ in feſtum dedicationis ſanctæ Mariæ ad niues feruntur, qua etiam de cauſa & is dies feſtiuus, nundinisq; percelebris apud eos eſt, & ædiculam eidem feſtiuitati ſacratam, non longè à Minoritico conuentu ædificari curarunt, & ipſum conuentum, qui vnico tantùm milliari ab eorum pago diſtat, & re vera beatiſſimo patri Franciſco dicatus eſt, eodem prorſus nomine appellant. Hic itaq; conuentus, qui ab 8. fratribus inhabitatur, ab illuſtriſſimo Iacobo Sabellio eiuſdem pagi temporali domino, ex proprijs facultatibus constructus, & à

Pio II. Pont. max. quemadmodum ex eius Apoſtolico breui in eiuſdem monaſterij archiuo diligentius aſſeruato patentiſſimè conſtat, fratribus noſtris collatus fuit. Cuius eccleſiam reuerendiſſimus pater frater Ioannes Bitontinus dignitate quidem Epiſcopus, ſed profeſſione Minorita, de religioſo more conſecrauit. Subſtitit olim ad mille paſſus ab hoc loco famoſum Aureliani atq; Philippi Imperatorum palatium, ſub cuius ruinis, quarum adhuc veſtigia apparent, plura vaſa tum aurea, tum argentea, tum quoque ænea, plurimaq; numiſmata ſuperioribus annis reperta fuêre. A

De conuentu S. Pauli Podij Donadei. *Conu.* *XVIII.*

DETVRBATIS ex Apoſtolica auctoritate, legitimas ob cauſas, Benedictinis quibuſdam monialibus de monaſterio, quod apud Podium Donadei (vulgò Poggio natiuo) antiquiſſimum oppidum diu incoluerant, alioq; tranſmiſſis, ne locus ab eis derelictus, debito honore priuatus, prophanationi, ruinæq; exponeretur, fratribus noſtris, ex eadem auctoritate, atq; ex oppidanorum beneplacito, ante centum annos, ſi ſeniorum traditioni ſtandum ſit, conceſſus fuit. Quorum 10. vt plurimum ibidem commorantur. B

De conuentu S. Iacobi Podij Buſconis. *Conu.* *XIX.*

IMMINET alteri Reatinæ vallis parti ſaxoſus quidā mons Seraphico patri Franciſco olim familiariſſimus, prout cubitorum, pedum, capitisq; eius veſtigia viuo lapidi, ſupra naturam, impreſſa, ſacellumq; ibidem erectum manifeſtè ſatis indicant. Hunc ergo, poſt plurimas Dæmonis tentationes ſuperatas, celebresq; victorias de eo reportatas, certus ex diuina reuelatione de ante actorum peccatorum remiſſione ibidem factus beatus idem pater, Minoritici alicuius conuentus vicinitate, in tantorum beneficiorum gratiam & memoriam, decorare voluit. Quapropter fauētibus ſibi accolarum eius oppidi, quod Latinè Podium Buſconis, Italicè verò Poggio Baſtone nuncupatur, atq; in valle Reatina non longè à præfato monte conſurgit, pijs eleemoſynis, hanc ſacram ædem, quam vt plurimum 7. fratres inhabitant, in honorem ſancti Iacobi Apoſtoli ædificari curauit. Hic eſt ille locus, quem chronicorum Ordinis noſtri author ſub nomine eremitorij miris encomijs celebrat, quemq; beati patris Ægjdij receptio & nouitiatus commendatiſſimum reddunt. Extant quoq; prædicto in monte Dæmonis veſtigia ſaxo, dum gigantis phantaſtica forma indutus beatum Franciſcum à Feruenti oratione horribili ſuo conſpectu auertere nititur, impreſſa. Quibus proximum eſt ſacellum, eodem in loco, in quo beatiſſimus idem pater de peccatorum condonatione certior factus eſt, conſtructum. C D

De conuentu S. Mariæ de Prato Campaniani. *Conu.* *XX.*

CAMPANIANVM, ſiue potius Capinianum (vulgò verò Campagnano) à Capena ſic dictum, antiquiſſimum oppidum eſt, diſtatq; ab Vrbe Roma 16. milliaribus. Sed multò minus à Veio, ſiue Lartheniano Veientum Regia, quam Romani Marci Furij Camilli ſuaſu demoliti, depopulatiq; ſunt, olim diſtauit; cùm vix ad vnum lapidem ab ea ſeiunctum fuerit. Huius igitur oppidi habitatores, ex maxima qua in Franciſcanam familiam deuotione ferebantur, multis retrò annis, hunc conuentum beatiſſimæ Virgini Mariæ de Prato ſacrum, ad 200. paſſus ab eorum communi oppido, in accliuiori quodam loco ædificari, præfatiq; Ordinis fratribus tradi curarunt. Cuius Conuentuales cùm ibidem diù commorati fuiſſent, eiuſdem inſtituti Obſeruantibus, ex Apoſtolica auctoritate, anno Dominicæ Incarnationis 1488. cedentes aliò ſe tranſtulerunt. Eſt ſacra hæc ædes, quam 12. religioſi frequentius occupant, Capinianis commendatiſſima, atque corpore beati fratris Stephani profeſſione laici elegantiſſimè exornatur. E

De conuentu S. Mariæ Secundæ Morlupi. *Conu.* *XXI.*

SEMI tantùm ab oppido Morlupo, ſed decimo quarto ab vrbe Roma milliari conuentus hic beatiſſimæ Mariæ Secundæ ſacratus exurgit: quem illuſtriſſimus, pariterq; reuerendiſſimus Aldobrandinus Vrſinus eiuſdem oppidi temporalis dominus, ac

A Nicoſtanus Epiſcopus, anno à lætabunda Chriſti Natiuitate 1500. proprijs ſumptibus, ex Apoſtolica auctoritate, ex modico tuguriolo ſiue eremitorio in iuſtum conuentum transferri curauit, quemq; ab eo temporis 9. fratres inhabitant. Additus eſt autem titulo ſecundarius numerus, eo quod deuotiſſima glorioſiſſimæ Virginis imago ibidem exiſtens, quę & conuentui nomen dedit, & Morlupanis conuicinisq; populis, ob frequentia miracula, in maxima veneratione eſt, ſecũdo loco à beato Euangeliſta Luca depicta extiterit. Siquis verò nos ſomnium, aut ſenile commentum hac in re referre exiſtimauerit, teſtimonium cuidam lapidi huius eccleſiæ impreſſum legere non grauetur, idq; ita eſſe procul dubio percipiet.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Lilijs Manlianæ. Conu. XXII.

B PROPE Manlianam Tuſcorum olim vrbem, hodie vero ſummorum Pontificum villam, conſurgit conuentus hic beatiſſimę Virgini Mariæ de Lilijs ſacratus, atq; ab 8. tantum fratribus inhabitatus: qui patres Clarenos ſui fundatores atq; ...thores agnoſcit. Cùm eorum opera & ſolicitudine, ex pijs tum Manlianenſium, tum quoq; adiacentium populorum eleemoſynis, à 100. annis & vltra, longè à ſecularium conſortio, pro illorum patrum more, ædificatus fuerit. Sed illis in Franciſcanam Regularem Obſeruantiam, ex Pij V. Pont. max. mandato, tranſeuntibus, tranſiuit & ipſe in huius Prouinciæ catalogum. Retinuit nihilominus ſanctitatis rem atq; nomen, cùm ea propter non minus hodie quam olim à ſæcularibus frequentetur.

De conuentu ſancti Bernardini Ortarum. Conu. XXIII.

IN Tuſciæ confinibus, atq; ex altera Tiberis famoſi fluuij parte, eodem in loco in C quo olim antiquiſſima ciuitas Cita, ab Italo Attalao ſeu Chiti eius fundatore & habitatore ſic dicta, conſtiterat, conuentus hic beato patri Bernardino de Senis dicatus ſubſiſtit. Cuius longitudo adiunctis hortis, & ſylua muris cincta milliare complet, ſitus verò accliuis eſt, atq; ex altera parte Ortanum, ſiue Ortam Hetruſcam ciuitatem, nec longè à ſe diſtantem, Tiberimq; flumen, ex altera Vmbriam, Naremq; fluuium, & ex alteram Sabiniam ſibi ferè conterminas proſpicit. Eius verò primus author atq; fundator beatus pater Bernardinus de Senis fuit: cùm ad eius feruentiſſimam prædicationem Ortani ciues ędiculam ſimul & monaſteriolum ex publicis prouentibus ibidem ædificauerint. Quod tamen ruinam minitans pius quidam Dominicus Sanctus Ortanus quoque ciuis, ſub Pio II. Pont. max. ſuis ſumptibus refecit, reſtaurauit, amplauitq;. Idq; ita eſſe teſtantur huiuſmodi literæ cuidam lapidi huius eccleſiæ inciſæ.
D Tempore diui Ieſu Chriſti anno Domini M.CCCCLXIII. Pontificatus Pij Papæ II. menſe Maij die 22. Dominicus Sanctus ſancto Bernardino hanc ſanctam domum ſua impenſa inſtitui mandauit. Ex Orta ciuitate oriundi fuêre beatus pater Benignus de Ortis Panormi Minoritico in conuentu ſepultus, & beatus quoq; pater Ioannes Ortanus in Aracœlitano monaſterio humatus. Præterea ſancti Michaelis apparitio Ortanis ciuibus ex voto feſtiua eſt. Nam laborantibus illis aquæ penuria, ſegetibusq; ea propter pereuntibus, cùm caſu ea die beatus pater Vngarellus Apoſtolicus prædicator, atque Prouinciæ ſancti Antonij alumnus in foro ad populum ſacram concionem haberet, ſibi ſuaſit, vt ſi abundantem pluuiam è cœlis demiſſam cuperent, ſe ad huiuſmodi diem feſtiuè in perpetuum celebrandum ex voto obſtringerent. Quo facto tantus aquarum imber ex tempore decidit, vt præſenti neceſſitati abundantiſſimè, atq; peropportunè E obuiam itum ſit. Ad quintum milliare à præfata ciuitate Orta inuiſere adhuc licet inclytæ, ſed dirutæ ciuitatis Meoniæ à Tyrrheno Meone olim conditæ veſtigia: & ad ſecundum, ſphericum quendam lacum, paruulum quidem, ſed omnino mirabilem, qui ſingulis ſex horis creſcit decreſcitq;, adeò vt in accremento maxima cum agilitate & facilitate molendini rotas in gyro voluat, & in decremento retrocedentibus per occultos meatus aquis nudam arenam oſtendat: & inter ęſtuandum modo carbones, titiones, cineres, buffones, teſtudinesq; ex intimis propellit, modò verò aquam rubeam, pallentem, nigram, croceamq; emittit, ita vt ſua diuerſitate diſcolorem quoq; Tiberim fluuium reddat, & mortales admiratione perfundat. Commorantur deniq; hoc in monaſterio 10. fratres.

De conuentu S. Franciſci Corythi. *Conu.* XXIV. A

QVEMADMODVM ex Apoſtolico quodam Iulij II. Pont. max. breue, dato apud Ciuitatem Veterem anno Dominicæ Incarnationis 1510. Pontificatus verò eius vij. ſed menſis Martij die 15. liquidò conſtat, conuentus hic beatiſſimo patri Frãciſco ſacratus, quem 13. fratres, frequentius inhabitant, publicis ſumptibus à deuoto Senatu, in meditullio ciuitatis Corythi, aliàs Crogneti, (vulgò vero Corneto) circa eadem tempora conſtructus, abſolutusq; fuit. In quo glorioſi martyris Agapiti caput honorificè reconditur, & à ſæcularibus frequentatur.

De conuentu S. Franciſci Canini. *Conu.* XXV.

CANINVM ſiue potius Tuſſaninum (nam ex ruinis Tuſſananę antiquiſſimę ciuitatis, ſicut & Tuſcanella propinquum oppidum, ædificatum fuit, & ab eadem, ſicut, & illa, denominationem aliquando accepit) Hetruriæ pagus eſt, ſpectatq; ad nobiliſſimam Farneſiorum familiam. A qua ante aliquot annos, non longè à præfato pago, hic conuentus beatiſſimo patri Franciſco dicatus, atq; ad 10. fratres ſui accolas commodiſſimè excipiendos omnino idoneus, ſumma liberalitate conſtructus fuit: & largiſſimas eleemoſynas tum ad fratres induendos, tum ad eorum quotidianas neceſſitates ſubleuandas, tum quoq; ad Prouincialia Commitia, quoties ſeſe occaſio offert, ibidem celebranda in dies accipit. B

De conuentu Inſulæ Biſentinæ. *Conu.* XXVI.

E MEDIO lacu Volſinio amœna quædam inſula, cui Biſentina nomen eſt, exurgit, quam Malaſſuntæ Gottorum Reginæ, eiusq; filij (ſi Procopio Gottorum hiſtoriographo fides adhibenda ſit) ſepulchra celebrem reddunt. Hanc cùm reuerendiſſimus Onufrius Sinueſſanus montis Faliſcorum (vulgò monte Fiaſcone) Epiſcopus à religioſis viris inhabitatam cuperet, Eugenio IIII. ſummo Pontifici, vt eam Franciſcanis Obſeruantibus concederet, illisq; vnius ibidem conuentus erigendi facultatem faceret, ſupplicauit. Quo tandem annuente conuentus hic diuis Iacobo Apoſtolo, atq; Chriſtophoro martyri ſacratus, ex diuerſis piorum eleemoſynis, præcipue verò illuſtriſſimę Farneſiorum familiæ, ab iiſdem, circa annum Dominicæ Incarnationis 1441. in amœniori totius inſulæ parte conſtructus eſt. Adiunctæ quoq; ſunt illi ſeptem ædiculæ, ſub Franciſci, Gregorij, Pij, Concordiæ, aliorumq; ſanctorum titulis, quibus Pius II. Pont. max. indulgentias ſeptem Romanæ Vrbis eccleſijs à diuerſis ſummis Pontificibus conceſſas impertitus eſt: Quas & Paulus Papa III. edito Apoſtolico breui, ſub datum Romæ 20. menſis Martij Pontificatus eius anno vj. confirmauit. Sui patronam agnoſcit hic locus illuſtriſſimam Farneſiorum familiam, plurimosq; eorum honorificè tumulatos continet: atq; maiori ex parte 8. Fratres eius accolas ex pijs eius eleemoſynis alit. C D

De conuentu S. Franciſci Pitiliani. *Conu.* XXVII.

IS fuit affectus, eaq; beneuolentia illuſtriſſimorum Ludouici Vrſini, eiusq; chariſſimæ coniugis Iuliæ Comitis in Obſeruantem Franciſcanam familiam, vt communibus, proprijsq; ſumptibus, (niſi literę fornici chori inſculptæ nos fallant) ſemi tantum milliari ab eorum oppido Pitiliano, hunc conuentum in honorem Seraphici patris Franciſci, ad commodiſſimam 8. fratrum habitationem, ædificari curarint.

De conuentu ſancti Petri Scanſani. *Conu.* XXVIII. E

RIMANTI mihi cartophilaciũ huius conuentus, qui non procul ab oppido Scanſano ſub inuocatione ſancti Petri conſurgit, quiq; à 7. fratribus inhabitatur, occurrit cuiuſdam Apoſtolici breuis tranſumptum, anno Dominicę Incarnationis 1507. Pontificatus verò Iulij II. anno ij. actum, quo illuſtris quidam heros ex Sfortianorum familia genus deducens eius author traditur, aſſeruiturq;.

De conuentu ſancti Rochi Farneſij. *Conu.* XXIX.

APVD oppidum Farneſium, cui amplus ingensq; campus Germanorum olim, Ligurumq; (quos Cato in ſuis fragmentis gigantes vocat) cede, & exterminio, ſub Hercule, eiusq; filio Lamone, igne, lapidibusq; è cœlo demiſſis, celebris omnino

atq;

A atq; inſignis adiacet, hoc monaſterium in honorē ſancti Rochi, ex Apoſtolica Pij IIII. Pont. max. auctoritate ſibi anno à Virgineo partu 1560. Pontificatus verò eiuſdem ij. facta, illuſtriſſima, ſimulatq; deuotiſſima Iulia Aquauiua, quocunq; alio ſecluſo fauore, ſed proprijs tantum ſumptibus ædificari curauit. Cui idem ſummus Pontifex plenariam omnium peccatorum indulgentiam, perpetuò duraturā, edita Apoſtolico breui ſub datum Romæ 15. Iulij, anno Domini 1562. à primis veſperis ſancti Rochi vſq; ad ſolis occaſum ſequentis diei feſti, in fauorem ipſum accedentium, conceſſit. Commorantur frequentius hoc in loco 8: fratres.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Conſolatione Caprarolæ. *Conu.* XXX.

CAPRAROLA antiquiſſimum Hetruſcorum oppidum eſt, illuſtriſſimiq; Alexandri Farneſij S.R.E. Cardinalis atq; Apoſtolicæ Sedis Vicecancellarij imperio B ſubeſt. Cuius habitatores, cùm maximo deſiderio fratrum Minorum tenerentur, impetrata prius à Pio IIII. ſummo Pontifice facultate, hunc conuentum ſanctiſſimæ Mariæ de Conſolatione ſacrum, in ipſo oppidi meditullio, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1562. ad 8. fratrum habitationem, ex communibus facultatibus conſtrui curarunt. Idq; tanta contentione & æmulatione, vt non prius à cœpto opere ceſſatum fuerit quàm vltima artificis manus ſibi appoſita ſit. In huius oppidi territorio, ſcaturientibus continuò aquis, emergit celebris ille Elbius lacus, qui & lacus Vici, ab vltimo Lharto, ſiue Rege Elbio, Tyrreniq; patre, ſic dictus.

De conuentu S. Antonij Ciſternæ. *Conu* XXXI.

C CISTERNA Latij oppidum eſt 26. milliarijs ab Vrbe diſtans, attinetq; ad nobiliſſimam Caëtanorum familiam. Quorum alter illuſtriſſimus ſcilicet Bonifacius Caetanus S. R. E. Cardinalis, ex Apoſtolica auctoritate ſibi à Gregorio XIII. ſummo Pontifice, anno à mundo redempto 1572. facta, ſacrum hoc monaſterium, in honorem ſancti Antonij Abbatis, ſuis ſumptibus, non procul à præfato oppido ædificari fecit. Huiuſmodi Apoſtolicæ conceſſionis bulla in archiuo huius loci, quem 7. fratres vt plurimùm incolunt, diligentius aſſeruatur. Cui adiuncta eſt & alia eiuſdem Gregorij XIII. data 20. Septembris, anno Domini 1576. qua, ad perpetuam rei memoriam, plenaria omnium peccatorū indulgentia ijs, qui à primis veſperis feſti diui Antonij Abbatis vſq; ad ſolis occaſum ſequentis diei hanc ſacram ædem viſitauerint, ex Apoſtolica largitione conceditur.

De conuentu S. Mariæ Foreſtæ. *Conu.* XXXII.

D ADMIRANTIBVS Reatinis ciuibus beatiſſimi patris Franciſci virtutem ac ſanctitatem, ſummeq; celebrantibus, quòd ex paucis racemulis, ex ſæcularis cuiuſdam ſacerdotis vinea reſiduis plus vini, quam exeſa à frequenti populo vua præſtare potuiſſet, expreſſiſſet, in id vniuerſus Reatinæ ciuitatis ſenatus coiuit, vt ex publicis facultatibus, eodem prorſus in loco vbi id acciderat, tertio nempè milliari ab ipſa vrbe, tum ſibi, tum quoq; eius fratribus, in honorem tamen ſanctiſſimę Mariæ Virginis de Foreſta, hic conuentus ædificaretur. Quod & opere complens curauit, vt 7. ad minus Franciſcani religioſi perpetuò ibidem commorarentur. Quem tamen à patribus Clarenis diu occupatum, poſteaq; ſub Pio V. Pont. max. ab iiſdem derelictum, reuerendiſſimus quidam Reatinus Epiſcopus Ordini noſtro addictiſſimus, ne ruinæ iniurijs E exponeretur, huic Prouinciæ adiungendum curauit.

De conuentu ſancti Syluestri montis Soractis. *Conu.* XXXIII.

SORACTIS Phaliſcorum mons eſt, Apollini olim ſacer: Hinc Virgilius. *Summe Deus, ſancti cuſtos Soractis Apollo.* Nunc verò beato Syluestro ſummo Pontifici, quòd in eo perſequutionis fugiendæ cauſa tempore Conſtātini Imperatoris latitauerit, dicatus eſt. Antiquam igitur eccleſiam eidem beato Pontifici maximo ſacratam, adiunctumq; ſibi domicilium præfato in monte conſtructum illuſtriſſimus Alexander Farneſius S. R. E. Cardinalis, (de quo ſupra) Apoſtolica ſibi fauente auctoritate, huic Prouinciæ, ante ſexennium liberaliſſimè contulit. A quo etiam tempore 6. eius fratres inibi commorantur. Nec prærogatiuis caret ſacer hic mons, cum ibidem præfati ſancti

Syluestri

Syluestri cubile, ſanctiq; Gregorij etiam Papæ oratorium, & ſancti Nonneſij miraculum, cuius idem diuus Gregorius in ſuis dialogis meminit, inuiſere adhuc liceat. A

De conuentu ſancti Liberati apud ſanctum Angelum. Conu XXXIV.

CONVENTVS hic diuo Liberato ſacer, ac iuxta oppidum ſancti Angeli ex parte conſtructus, neophitus omnino eſt, ſuiq; fundatricem, atq; auctricem agnoſcit illuſtriſſimam Victoriam de Valle Marchioniſſam. Ob cuius tantum ſingularem in noſtrum Ordinem beneuolentiam & animi perpenſionem, licèt minus deſeruiat, ab huius Prouinciæ patribus admiſſus, atq; quinque fratribus inſtructus eſt.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Gratijs Scandriliæ. Conu. XXXV.

IN cliuo cuiuſdam monticuli pagis quinque circumcincti, quorum remotior vix tertio milliari diſtat, vbi olim eremitorium quoddam ſub titulo ſanctiſſimæ Trinitatis ſuoſtiterat, beatusq; pater Amadeus (cuius ſupra meminimus) ſanctiſſimè vixerat, maximamq; pœnitentiam egerat, conuẽtus hic glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Gratijs ſacratus, opibus & opera illuſtriſſimi domini Raymundi Vrſini Grauinenſium Ducis, atq; Nerulanorum Comitis, ex conceſſione tamen Sixti IIII. Pont. max. eidem patri Amadeo, vt ex quodam inſtrumento in tabellario huius loci aſſeruato liquidò conſtat facta, circa annum Dominicę Incarnationis 1480. ædificari cœpit, omnibusq; ſuis numeris, non ita poſt multum temporis, abſolutus eſt. Diſtat autem hic locus à pago Scandriliæ, à quo tanquam à nobiliori, ſibiq; viciniori denominationem accepit, licèt à pluribus locus Ponticelli dicatur, duobus milliarijs, & a ſui erectione vſq; ad annum Domini 1566. Amadeis patribus ſubfuit. Quo quidem anno, ex Pij V. ſummi Pontificis mandato, ad inſtantes tamen illuſtriſſimorum Flauij Vrſini S. R. E. Cardinalis, atq; Virgilij quoq; Vrſini preces, ab ijs ad huius Prouinciæ fratres deuolutus eſt. Et ab eo temporis illorum 10. ibi conuiuunt, ſolicitoq; cultu imaginem quandam glorioſiſſimæ Deiparę Virginis miraculis celeberrimam, & a fidelibus ſæcularibus (præcipuè verò feria ſecunda poſt Penthecoſten, in qua quotquot ipſam ritè diſpoſiti viſitauerint, plenariam ſuorum exceſſuum indulgentiam, ex Apoſtolica liberalitate, conſequentur) maximè frequentatam, atq; ab eodem patre Amadeo ex diuina (vt fertur) reuelatione inuentam, huicq; ſacræ ædi adiudicatam, proſequuntur. Inuiſere adhuc licet hoc in loco eiuſdem patris Amadei & cellulam, & mantellum, ad cuius contactum, diuina operante virtute, plures à diuerſis languoribus curantur, liberanturq;. B C

De conuentu ſancti Franciſci fontis Columbæ. Conu. XXXVI.

SECVNDO milliari à Reate Vmbrica ciuitate, Italiæq; vmbilico, atq; in ipſa valle Reatina, ſed in cuiuſdam monticuli cliuo, conuentus hic Seraphico patri Franciſco ſacratus, ac maiori ex parte ab eodem patre conſtructus ſurrigit. Cuius eccleſiam illuſtriſſimus dominus Almannus S. R. E. Cardinalis 19. Menſis Iulij, anno Dominicę Incarnationis 1450. de religioſo more conſecrauit. Hic eſt celebris ille locus in quo dictante ſpiritu ſancto Minorum Regula ab eodem beato patre conſcripta, & patre fratre Helia tunc vniuerſi Franciſcani Ordinis Generali Vicario pluribusq; alijs Miniſtris Prouincialibus contra eam conſpirantibus, à toto Ordine voce interim è cœlo delapſa, vt ipſam ſimpliciter acceptarent, admitterentq;, approbata, admiſſaq; fuit. Quantę autẽ æſtimationis ſacra hęc domus apud conuicinos populos tum ob exemplarẽ eius accolarum vitam, qui numero ſunt 10. reformationiq; ſtudent, tum quoque ob diutinam beati patris Franciſci ibidem habitationem, ſit, non facile eſt percenſere. Cùm enim prægrandis quædam arbor ſacello eiuſdem diui patris imminens, niuibusq; onuſta ruinam minaretur, anxiusq; venerandę caniciei pater frater Stephanus à Molina tunc loci Guardianus eam amotam cuperet, ne ſua ruina vniuerſum templum conquaſſaret, quotquot in gyro fuerunt ruſtici eò, vt eam ſuccideren, conuenerunt. Cùmq; nihil, aut certè parum proficerent, eſſetq; res plena periculo, pius ipſe pater Guardianus, conuocatis cœteris fratribus, ad orationem confugit. Et ecce dum nihil minus cogitant, nullo impellente, adeo ſuauiter, adeoq; blandè arbor tecto adhæſit, vt vllo abſq; diſcrimine, & a[illegible]q; vnius tegulæ iactura, inde amota, ſuccisſaq; ſit. Quod in cauſa fuit vt & euentus miraculo tribueretur, & ſæcularium deuotio ſupra modum excreſceret. Accedit quoq; D E

A dit quoq; & curationum beneficium, quod meritis beati patris Thomæ de Scarlino ad contactum eius habitus, quem fratres diligentiſſimè cuſtodiunt, ipſiſq; neceſſitatis tempore applicant, in dies recipiunt.

De conuentu S. Franciſci Gretij. Conu. XXXVII.

LICET nullum in ſcriptis teſtimonium, nullaq; Pontificia extet bulla, quę nos de huius loci fundatione, qui Seraphico patri Franciſco dicatus Grecchia (vulgo) dicitur, certiores reddant, indubia tamen traditione quibuſdamq; veſtigijs, mœnijs ſcilicet atq; refectorio, in quo beatus ipſe pater ſæpius cum ſuis refectionem ſumpſit, edocemur, ipſum ab eo occupatum, habitatum, maioriq; ex parte erectum fuiſſe. Inter cœtera verò loca Seraphico patri familiariora præſens ſanè, quem 10. Reformati fratres B inhabitant, familiariſſimus fuit tum ob Reatinæ vallis, in qua ſedem obtinet, ſolitudinem, amœnitatem, atq; pauperiem tum ob incompoſitos accolarum mores, quibus componendis, reformandiſq; maximè, diligentiuſq; ſtudebat: tum etiam quod hic ipſa Dominicę Natiuitatis nocte, dum ſacrum Euangelium ſolemniter coram frequenti populo in prima Miſſa pronunciaret, puerum Ieſum, in præſepio proprijs manibus elaborato, pannis inuolutum, atq; reclinatum conſpexit. Inuiſere quoq; licet hoc in loco carcerem in quo beatus pater Ioannes de Parma, ex ſancti patris Bonauenturę tunc vniuerſi Inſtituti Generalis Miniſtri mandato, recluſus fuit. Et ſacellum in quo beato eidem patri Ioanni Parmenſi celebrare cupienti adfuit Angelus humana forma indutus, qui ſibi celebranti miniſtrauit: Et ferramenta ad hoſtias conficiendas, quæ ſecum, dum itineraretur, diuus pater Franciſcus in manica deferre conſueuerat, vt C pauperculis ſacerdotibus, in miniſtrandis ſibi panibus ad Miſſas celebrandas, vel ſaltem inſeruire poſſet. Tanta erat ipſius ſancti patris ad illos deuotio. Et ſanctiſſimæ crucis Chriſti particulam, aliquotq; reliquias ſancti Matthiæ Apoſtoli, atque ſanctæ Mariæ Magdalenes. Necnon & crinium, cilicij, habituſq; partes beatiſſimi patris Franciſci, integrumq; præfati beati patris Ioannis Parmenſis habitum. Accidit vt ceruus læthali vulnere ictus, ſtatimq; moriturus hunc locum ingrederetur, cuius carnibus pauperculi fratres, qui nihil penitus, quo inſtantia bacchanalia exculentius celebrarent, habebant, ventri aliqualiter indulſerunt.

De conuentu ſancti Franciſci Rocchæ Antimi. Conu. XXXVIII.

HIC conuentus, qui propè oppidum Roccham Antimi (vulgò verò Roccha antiqua) beatiſſimo patri Franciſco ſacratus occurrit, 8. quoq; Reformatis huius D Prouinciæ patribus deſeruit, atq; ab illuſtriſſimo Vrſino de Vrſinis, ex Nicolai V. Pont. max. conceſſione, cuius bulla penes eoſdem fratres eſt, circa annum Dñicæ Incarnationis 1454. à fundamentis ad apicem vſq; ædificatus fuit. Cuius amœnitas, ſolitudo, atq; diſpoſitio ſui habitatores ad deuotionem, ſimulatq; cœleſtium contemplationem prouocant. Sub eo verò ſuggeſtu, ex quo in eccleſia ad populum aliquando ſacra habetur concio, venerabilis patris Martini Guſmanij natione Hiſpani corpus in Domino requieſcit. Hic nanq; cum Caroli V. inuictiſſimi Imperatoris accerſecomes fuiſſet, huiuſq; mundi tædio affectus Franciſcanam Religionem ingreſſus eſſet, talem tantamq; à ſuiſmet conſanguineis, humani generis hoſte id excitante, perſequutionem perpeſſus eſt, vt Hiſpaniam, deſerere, atq; ad hanc Prouinciam ſe transferre, ſi rebus ſuis conſultum E cuperet, coactus ſit. In qua adeò ſanctè adeoq; exemplariter, inter Reformatos patres vixit, vt obitus ſui diem prænoſſe meruerit, atq; cuidam venerabili patri Stephano à Molina glorioſus poſt mortem apparuerit. Quapropter ab omnibus tum fratribus, tum quoq; ſęcularibus in maxima veneratione habetur. Eius etiam pileolus (vt plurimis in confeſſo eſt) languidi cuiuſdam capiti impoſitus eum à graui infirmitate, ex tempore, liberauit. Iacet quoq; eadem in Eccleſia ſummæ ſinceritatis, profundiſſimæq; humilitatis, nec minoris apud inquilinos à præcedenti ęſtimationis, frater Antonius de Puteofidone Tertiarius, qui licet nobilis diueſq; ſupra modum eſſet, ſpretis tamen omnibus huius ſæculi vanitatibus & illecebris, maluit pauperculis fratribus adiungi, illiſq; deſeruire, ac ſub Chriſto paupere pauperem, Minoriticamq;, ſub vili habitu, vitam, quietamq; ducere, quàm ſub locuplete mundo mollibus, præcioſiſq; veſtimentis indutus ſuæ ſalutis diſcrimen ſubire.

De conuentu S. Franciſci Nazani. Conu. XXXIX. A

NON deſunt qui aſſerant hoc ſacrum monaſterium beatiſſimo patri Franciſco dicatum, ac in media quadam ſylua ſitum à beato Antonio de Padua fuiſſe constructum. Idq́, profectò humilis loci ſtructura, ſedes, atq; ſolitudo, quæ omnia animum in Deum excitant, ipſiq; beato patri gratiſſima ſemper fuère, (ſi indicijs aliquando adhęrere liceat) teſtantur. Quicquid tamen ſit, ipſum ex pijs adiacentium populorum eleemoſynis ſemel, atq; ſecundò eſſe erectum maniteſtiſſimum eſt. Ceſſit ſiquidem poſt primam ſui ædificationem maximo cuidam terremotui, cui illa patria maximè patet, atq; dilabentibus ad terram inualidis muris, ſolo æquatum eſt. Cui malo applicaturi remedium præfati populi, ipſum ex ſtabiliori materia, firmioribusq; parietibus reædificari curarunt. Hoc in loco diem clauſit extremum ſummæ religionis, doctrinæ, atq; ſanctitatis pater frater Stephanus à Molina (cuius ſuperius curſim meminimus) natione Hiſpanus, atq; Minoriticæ Reformationis hac in Prouincia Romana, immo & per vniuerſam Italiam author, & inſtitutor: cuius corpus fortuitò poſt elapſum biennium effoſſa terra exhumatum, ob ſummam humilitatem, caſtitatem, obedientiam, cæterasq; virtutes, quas mirificè excoluit, vitæq; candorem, imputre omnino atq; incorruptum inuentum eſt. Qua etiam de cauſa tum apud Reformatos huius ſacræ ædis fratres, qui frequentius ſunt 8. tum quoq; apud ſęculares, in maxima veneratione eſt. Plura etiam alia de hac antiquiſſima domo dicere poſſemus, ſi ſcripturę vel fratrum incuria, vel frequenti terremotu deperditæ ſupereſſent. B

De monaſterio SS. Coſmæ & Damiani Romæ. Mon. I.

CVM ſub ſtrenuis Ordinis noſtris Reformatoribus, Regularisq; Obſeruãtiæ apud Ciſmontanos (vt præfati ſumus) authoribus, beatis videlicet patribus Bernardino de Senis, ac Ioanne Capiſtrano, nobiles quædam, atq; deuotæ virgines ex Sulmone Pelignorum ciuitate apud Brutios oriundæ, proprijs laribus, charaq; patria relictis, Forum Flaminij (vulgò Foligno) ſe contuliſſent, ibidemq; constructo ex communibus facultatibus monaſteriolo, ſub habitu, atq; ſecunda beatæ virginis Claræ Regula (quam Vrbaniſtam vocant) ſanctiſſimè, laudabiliterq; aliquandiu vixiſſent, tum Peruſini, tum quoq; Romani ciues aliquot ex eis, vt construendis à ſe conuentibus præeſſent, aduentantesq; ad eos iuuenculas optimis moribus, religioſisq; ritibus imbuerent, ex Apoſtolica auctoritate, ad ſe adduci curarunt. Cùmq; ſacra ſanctæ Apolloniæ de Oliua ædes in vrbe aſſignata, ob ſui anguſtiam, minus illis faueret, Sixtus IIII. Pont. max. anno Iubilei, Dominicæ videlicet Incarnationis 1475. Benedictinorum patrum conuentum Tranſtiberim, ſub ſanctorum Coſmæ & Damiani inuocatione, eo videlicet in loco in quo olim Caij Iulij Cæſaris Naumachia, ideſt ſphericus lacus naualibus ludis exercendis deſtinatus, conſtiterat, erectum, ampliſſimis hortis, abundantibusq; redditibus, atq; eleganti eccleſia ſibi adiunctis, in meliorem, capacioremq; formam transferri, eisq; tradi curauit. Inſuper & profundiſſimi cuiuſdam putei inſaluberrimas aquas ſigno crucis correxit, potabileſq; reddidit. Ab eo igitur tempore ſacra hæc domus, ex qua tanquam ex equo Troiano plura ſanctimonialium ſeminaria, famoſaq; monaſteria, ſcilicet ſancti Laurentij panis Pernæ in Vrbe, Simonis & Iudæ Viterbij, ſanctæ Claræ Orbeti, atq; ſanctæ Mariæ de Gratijs Ciuitatis Caſtellanæ prodierunt, ſororibus Clariſtis, ſed Vrbaniſtis, deſeruit: quarum religio, & ſanctitas vix exprimi poſſunt. Vnde & earũ plurimæ, nõ abſq; ſanctitatis nota, ex hac vita ad aſtra migrarũt. Sunt autẽ numero 60. C D E

De monaſterio S. Laurentij panis Pernæ Romæ. Mon. II.

IN altera Exquilini, Bifidatiq; montis parte, qui non ipſam naturam, ſed Tullum Hoſtilium Romanorum Regem (ſi Tito Liuio auris accommodanda veniat) ſui authorem habuit, vbi Olimpiades thermæ, quæ & ab aliquibus Nouatianæ dictæ ſunt, Apollinisq; templum, ac Decij Imperatoris palatium præextiterant, ſtrenuusq; Chriſti athleta Laurentius in craticula aſſatus, glorioſo martyrio coronatus fuit, eccleſia quędam in eiuſdem ſancti martyris honorem à fidelibus Chriſtianis constructa eſt. Quę tandem à Longobardis poſtea ad terram deiecta, à pientiſſimo quodam Santulo Hurſino presbytero, ſub eodem prorſus titulo reædificata extitit. Cui & panis Pernę cognomen a ſequenti euentu euenit. Laborabat ſiquidem, dum fortè fortuna ædificaretur,

vrbs

A vrbs Roma maxima panis penuria: cumq; latomis, cæteriſq; cœmentarijs conquerentibus, ac cœpti operis deſertionem, niſi ſibi de pane prouideretur, minitantibus, anxius presbyter cunctas domos luſtraret, in cuiuſdam paupercułæ mulieris, nomine Pernæ, furnum eccleſiæ contiguum, quem adhuc ſub eadem cernere licet, incidit, inibiq; derelictum, magnęq; quantitatis, atq; excellentiſſimæ albedinis panem, ad nullum tamen ſpectantem, inuenit. Quem tamen acceptum, atq; in partes diuiſum operarijs diſtribuit. Quibus omnibus optimè refectis tantum reſidui fuit, vt ad aliquot dies illis ſuffecerit. Quod miraculo (vt par erat) tribuens pius ipſe Santulus voluit, vt præfata eccleſia diui Laurentij panis Pernæ in poſterum appellitaretur. Exercſcentibus verò mirum in modum præfati monaſterij ſanctorum Coſmæ & Damiani ſororibus, anno à Chriſto Seruatore nato 1517. ex conceſſione tamē Leonis X. Pont. max. illarū 12. B adiunctis ſibi quamplurimis ſęcularibus virginibus, quę Religioni mācipari cupiebant, atq; in earum Abbatiſſam electa nobiliſſima, pariterq; religioſiſſima ſorore Violante Sabellica, huicmet eccleſiæ, quam & pro modulo refecerunt, hoc monaſterium annexuêre, ad ipſumq; ſe tranſtulerunt. Quarum auſpicijs adeò excreuit, vt ſuo progenitori tum elegantiæ, tum magnitudinis, tum nobilitatis atq; reddituum, tum quoq; nominis (nullo interim pacto ſibi, in his quæ Religionem concernunt, vel in minimo, cedens) palmā facillimè præripiat, & 80. Vrbaniſtas moniales Clariſſas, & vltra contineat. Plures pterea SS. reliquię in huius ſacri monaſterij eccleſia honorificētiſſimè recoditæ ſunt: altera videlicet ex diui Philippi Apoſtoli maxillis, SS. Criſpini & Criſpiniani corpora, itidem ſancti Marmenei martyris corpus, altera ex S. Brigitæ ſcapulis, S. Hippolyti martyris caput, quidam S. Lucij dens, pinguedinis, oſſium, carniumq; beati Laurentij eius patroni partes, inſuper & craticula in qua aſſatus fuit, atq; beatæ cuiuſdam C ſororis Margaretæ de illuſtriſſima Columnę proſapia oriundæ venerabile corpus.

De monaſterio S. Syluestri in campo ibidem. Con. III.

VBI olim Domitiani Imperatoris thermæ, atq; naumachia præextiterant, atq; propè eiuſdem Domitiani arcum, qui communiter Portugalliæ nuncupatur, eccleſia quædam à Simaco Pontifice maximo, huiuſq; nominis primo, in honorem ſancti Syluestri in campo ædificata fuit, quam poſtea refectam, atq; maiori ex parte reſarcitam, adiuncto ſibi capaciſſimo monaſterio, ex Apoſtolica auctoritate, Clariſſę moniales Vrbaniſtæ inhabitarunt, atq; in pręſentem vſq; diem 40. earum occupant, & ſacrum Seruatoris noſtri Chriſti ſudarium ad Abagarum Regem ab eodē tranſmiſſum, ſanctiq; Ioannis Baptiſtæ caput cuſtodiunt. Sunt quoq; & plura ſanctorum corpora in huius D conuētus eccleſia honorificè recondita, quorū nomina prolixitatis vitādæ ergò reticeo.

De monaſterio S. Apolloniæ de Oliua ibidem. Con. IV.

EA regio, quæ ex altera Tiberini fluminis parte ad Ianiculū tendit, plurimis olim nominibus appellata fuit. Nā ab aliquibus Tiberinū caſtrum ab alijs verò Taberna emerita, ꝙ à Romano ſenatu emeritis militibus in habitationē cōceſſa fuerit, ab alijs autē Rauenatū ciuitas, quòd à Rauennatibus militibus, maiori ex parte, inhabitaretur, dicebatur. In hac ergo regione, iuxta famoſum ſanctæ Mariæ Tranſtiberinæ templū, ex quo per 24. continuas horas in ipſo Dominicę Natiuitatis die ad fluuium vſq; Tiberim oleū, ſcaturiētibus ex quodā fonticulo abundātiſſimis venis, emanauit, bina ſororū Tertiariarum monaſteria, alterū quidem S. Margaretæ ſacrū, alterū vero beatę Apollonię (de quo impręſentiarū) dicatū, cōſtructa ſunt. Sed in hoc 20. tantū ſorores inhabitāt.

E

De monaſterio S. Margaretæ de Scala ibidem. Mon. V.

A PRÆCEDENTI monaſterio vix 100. paſſus diſtat hic conuentus beatæ Margaretę de Scala ſacer, quem 30. Tertiariæ ſorores inhabitant. Et ſicut vtriuſq; fundator ignoratur, ita quoq; amborū eadē pęnitus eſt conditio. Nā iſtius ſicut & illius moniales à Pio V. Pont. max. maioris honeſtatis atq; religionis cauſa, ad quartū (clauſurę ſcilicet) votū emittēdū coactę ſunt: & vtraq; domus maximis indulgētijs, adueniēte ſuæ patronæ atque tutelaris die feſto, ſingulis annis ex Apoſtolica conceſſione gaudet.

De Monaſterio ſancti Iacobi Moractæ ibidem. Mon. VI.

CVPIENS Pius V. Pont. max. omne periculum à Tertiarijs ſororibus longè exploſum, eas ad clauſuram ſeruandam, (vt ſupra tetigimus) edito Apoſtolico breui, conſul-

ui, coſultiſſimè adegit. Cūq; cerneret illas diuerſis in monaſteriolis diſtinctas paupertate premi, vixq; domi poſſe cōtineri, vt ſimul iunctę facilius coaleſcerēt, neceſſitatibusq; obuiarēt, atq; clauſura ſeruarēt, ex quatuor locellis vnū conflare decreuit. Quamobrem quotquot erāt huiuſmodi ſorores in conuētu S. Eliſabethę, atq; in alijs duobus ſibi ſimilibus, ad hunc locū diuo Iacobo Moractę, ſiue de Moractis ſacrū atq; propè fontē Treij, ſiue aquam Virginem in Vrbe ſitum, transferri, cęterisq; ibidem pręexiſtentibus adiungi curauit. Quæ omnes ſimul annumeratæ quinquagenarium numerum complent. A

De monaſterio ſancti Bernardini ibidem. Mon. VII.

EXTAT & aliud Tertiariarum monaſterium in Vrbe pręcedenti perſimile, beatoq; patri Bernardino de Senis dicatum, atq; à 20. ſororibus vel circiter inhabitatum, quod inter duas eccleſias, ſancti Adriani videlicet, & ſancti Saluatoris, ſiue Spolij Chriſti, ab inconſutili Seruatoris noſtri Chriſti tunica diu ibidem aſſeruata, ſic dictam, B atq; propè eum locum, quem famoſum Romanorum ærarium olim obtinuit, ſitum eſt.

De monaſterio S. Crucis ſiue Montis Citorij etiam Romæ. Mon VIII.

FVERVNT olim in monte Citorio, qui & cāpus Martius, à citatis olim Romanis pro Tribunorū electione ſic dicto, nō longè à Curtio lacu, Antoniniq; Pij columna, bina Tertiariarū parua, ſibiq; contigua monaſteria, quę etiam ex Pij V. ſummi Pontificis mandato, permixtis ſimulq; iunctis ſororibus, quę numero ſunt 30. & vltra, in vnū, idq; ſatis capax atq; ipſis continēdis omnino idoneum, ſub titulo S. Crucis, redacta ſunt.

De monaſterio S. Bernardini Viterbij. Mon. IX.

CVM beatus pater Bernardinus de Senis quadrageſimales Viterbij conciones haberet, à Viterbienſi ſenatu obnixè rogatus fuit, vt ſororum de Tertio Seraphici C patris Franciſci Ordine monaſterium, ex auctoritate ſibi à ſummo Pontifice facta, apud ſe erigere vellet. Cuius deniq; votis beatus pater annuens, quatuor eiuſdem Inſtituti moniales, nempè ſorores Terentiam, Roſatam, Lætitiam, atq; Orificam ex Fulginate conuentu, cuius tunc pręcipua laus eo in Ordine erat, euocauit, illisq; eccleſiam ſanctæ Agnetis Viterbienſibus muris cinctam, atq; a pręfato ſenatu oblatam, in habitationem contulit. Quarum fama permoti tum Viterbienſes, tum quoq; alij fideles quamplurimi, proprias ei filias mancipandas, atq; notabilia bona conferenda curarunt. A primo tamen ſuæ habitationis tempore vſq; ad ſancti Bernardini mortem, eius inquilinæ pauperes ſanctæ Agnetis ſorores paſſim nuncupatæ fuerunt. Sed eo patre inter ſanctos relato, antiquiori titulo mutato, moniales ſancti Bernardini in poſterum dici voluerunt. Quo etiam nomine earum eccleſia gaudet. Poſſet hauddubie citra aliorum D eiuſdem Inſtituti conuentuum iniuriam tum nobilitatis, tum elegantiæ, tum quoq; ſanctimonię atq; numeroſitatis (continet ſiquidem 80. ſacras virgines, eoq; amplius) palma ſibi concedi. Cuius eccleſia quadam coſta glorioſi martyris Laurentij, pileoloq; B.P. Ioannis Capiſtrani, atq; corda B. Bernardini de Senis honeſtatur: plurimisq; priuilegijs tum temporalibus, tum quoq; ſpiritualibus ſibi à ſummis Pont. Eugenio IV. Nicolao V. Calixto III. Pio II. Paulo II. Paulo itidē III. conceſſis elegātiſſime honeſtatur.

De monaſterio SS. Simonis & Iudæ ibidem. Mon. X.

ACCIDIT anno Chriſti 1333. Ioanne XXII. Pont. max. ſedente, vt quibuſdam ſororibus de Tertio B.P. Franciſci Ordine in peculiari quadam domo Viterbij habitantibus, ij fratres Armenij, atq; Ordinis B. P. Baſilii alumni, qui monaſterium SS. Simonis & Iudæ ibidem incolebant, nunquam reuerſuri recederent, & præfatum eorum monaſterium, Viterbienſibus id maxime ſolicitantibus, ex Apoſtolica auctoritate, pręE dictis monialibus conferretur, vbi poſtquam per 160. annos commoratæ fuiſſent, ex mādato Alexādri VI Pont. max. ab 8. Clariſſis monialibus ex conuētu SS. Coſmę & Damiani de vrbe eductis, eoq; trāſmiſſis, reformatæ, atq; in Regulā B. Claræ verba facere, inſuper & clauſurā ex ſolemni voto promittere coactę ſunt. Eius bulla, data anno Domini 1492. in huius loci archiuo aſſeruatur. Cui adiacent aliæ duæ. Altera quidem Sixti IIII. Pont. max. data anno 1473. qua ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna omnibus Pontificijs officiarijs Viterbij agentibus interdicitur, ne quoquo modo huius loci ſorores moleſtare, aut diuexare præſumant. Et alia Leonis X. ſummi itidem Pontificis

A tificis, data anno 1517. qua præfatę huius loci ſorores à qualibet decima pendenda eximuntur. Ex hoc religioſo monaſterio prodière, anno Dñi 1508. octo ſorores, vt B. Claræ conuentū Orbeti erectū fundarent, monaſticisq; ritibus aduentātes inſtruerent. Totidē quoq; prodierūt anno 1507. vt idipſum Clariſſarū conuentui Romæ, ſub inuocatione S. Syluestri, conſtructo præſtarent. Nec SS. reliquijs carent huius loci ſorores, quę numero ſunt 60. cùm penes ſe habeant veli B. V. Marię particulā, aliquot oſſa ex SS. Innocentibus, ampullā ſanguine S. Martini Papæ & martyris refertā, habitus B. P. Frāciſci partē, & mātelli B. Clarę tantundē: inſuper & plures alias reliqas, ſed abſq; noībus, & titulis.

De monaſterio S. Michaelis Archangeli Tiburis. Mon. XI.

TIBVRTINIS id maximè cupientibus, atq; ſolicitantibus antiquior ſancti Ioannis Caſtriueteris eccleſia muris Tiburtinæ ciuitatis circundata, in iuſtum mo-
B naſterium, ſub inuocatione S. Michaelis Archangeli, anno à Chriſto nato 1543. euaſit. Cuius primæ fundatrices fuère religioſiſſimæ ſorores Euangeliſta à Sublacu, Eliſabetha Verulenſis, Agatha à Paliano, atq; aliæ duæ, quę omnes ex religioſiſſimo conuentu ſancti Laurentij panis Pernæ de Vrbe eductæ, huic præſenti initium dedère fœliciſſimum, adeoq; bonis moribus, ſanctiſſimisq; cœremonijs aduentantes virgines imbuerunt, vt plurima eiuſdem Inſtituti loca longe poſt ſe relinquat. Harum ſacrarum virginum prima, nempe ſoror Euangeliſta ſanctorum Laurentij, atq; Hippolyti martyrum præſentia, pluribusq; diuinis immiſſionibus, ob profundiſſimam humilitatem, maximamq; patientiam, atq; alias, quas ſummè coluit, virtutes, dignari meruit. Inhabitatur deniq; hic locus à 35. monialibus de prima beatæ virginis Claræ Regula.

De monaſterio ſanctæ Eliſabethæ Tiburis. Mon. XII.

C CVM honeſtiſſima quædam, nobilisq; matrona, nomine Ludouica Maraconia, ac patria Tiburtina ex viri morte cū vnica tantū fœminea prole, cui quoq; Ludouica nomē fuit, vidua remāſiſſet, nolletq; eius filia viro copulari, ſed mallet, religioſis virginibus coniungi: pia mater propriā habitationis domū, ex domeſtico patrimonio, in hoc ſacrū monaſteriū Tiburtinis mœnijs cinctū, ſub titulo S. Eliſabethæ, circa annū 1464. promouendā, atq; huic Romanæ Prouinciæ, Apoſtolica ſibi auctoritate fauēte, adijciendā curauit; atq; Tertiariarū Ordinis B.P. Franciſci ſororibus habitū vnà cū ſibi adhærēti filia induta, ipſamq; ingreſſa huic ſacrę ædi fęliciſſimū dedit initiū. Cuius pietatē cū plurimæ aliæ virgines, honeſtæq; matronæ inuitatę fuiſſent, ſibiq; adhęſiſſent, neophita domus mirū in modū florere cœpit, atq; intra breuiſſimi tēporis ſpatiū optimū nomē aſſe-
D quuta eſt. Qđ vſq; impſentiarū retinēs 25. eiuſdē Ordinis ſorores cōmodiſſimè cōtinet.

De monaſterio ſanctæ Claræ Reatis. Mon. XIII.

NISI nos libellus quidā manuſcriptus de hui⁹ loci, q cęteris Reatinis monaſterijs, iure antiquitatis pręferendus venit, certiores reddidiſſet, in ęquiuoco ſanè (vt aiūt) laboraſſemus. Nā alijs eius origo à 100. annis, alijs verò à 200. deducitur. Id tamē dubij huiuſce libelli teſtimonio è medio tollitur. Ex quo quidē edocemur præſentē conuentū, qui B.V. Clarę ſacer exiſtit, atq; muris Reatinę ciuitatis circumſcribitur, à 200. annis & vltra, ſub pauperrimis quibuſdam Tertiarijs ſororibus Franciſcanis initium ſumpſiſſe. Quibus deniq; mirum in modum multiplicatis, aliquot eiuſdē Ordinis religioſæ ex ſanctæ Annæ monaſterio Fori Flaminij erecto, allatę ſunt, quę ipſis perfectionis viā oſten-
E derent. Quarum deniq; auſpicijs hic locus tantopere creuit, vt 60. ſorores contineat, & altera ex ſagittis, quibus diuus martyr Sebaſtianus confixus fuit, & beati patris Bernardini de Senis baculo, atq; beati itidem patris Pauli Franciſcani palliolo exornetur.

De monaſtario S. Claræ Orbeti. Mon. XIV.

QVINQVAGINTA ſacræ virgines Clariſſæ, ſed Vrbaniſtæ, quę hoc ſacrum monaſterium in honorem ſanctæ Claræ Orbeti (de quo ſupra) erectum, impreſentiarum incolunt, religioſas eiuſdem Ordinis, ac conuentus ſanctorum Coſmæ & Damiani de Vrbe ſorores, à quibus olim prodierunt, tanquam fundatrices, ſuſpiciūt, veneranturq;. Quarum etiam veſtigijs inhærentes optimè apud Orbetenſes audiunt.

Prouincia

A

Prouincia Marchiæ.

MARCHIÆ Prouincia ab ea Italiæ portione, Marchia videlicet ſiue, vt antiquis placet, Piceno, quæ ſibi contingit ita dicta, atq; in totius Heſperiæ vmbilico ferè conſtituta, ad Septētrionem vergit: eiuſq; longitudo ad centum triginta milliaria, latitudo verò ad quinquaginta tantum protenditur, atq; montem Apenninum à Meridie, Adriaticum mare ab Aquilone, Vmbriam ſimulatq; Hetruriam ab Occidente, Brutios verò ab Oriente contermi-nos habet. Maridaq; inſuper & Truento fluminibus, iſto quidem à ſolis ortu, ſed illo ab eius occaſu clauditur. Hæc igitur Prouincia plurimis olim grauiſſimis viris, atq; beatis patribus fratribusq; illuſtris, nullam aliam ſui genitricem, ſiue auctricem agnoſcit, B nullamq; etiam aliam nobis peperit, ſed ſua tantum ſorte contenta, quam à Seraphico patre Franciſco ſe accepiſſe fatetur, ſuis ſe pellibus continet. Conſtat præterea ex 57. fratrum conuentibus, atq; ex 15. ſanctimonialium monaſterijs, de quibus latius ſuo cuiusq; loco (pro ſolito more) agemus. Maius eius ſigillum Deiparæ Virginis imaginem ſub tricamerato fornice ſtantem, puerumq; Ieſum in vlnis geſtantem, ſub cuius pedibus pauperum Patriarcha Franciſcus genuflexus, manibusq; ad pectus iunctis ſupplex orat, necnon & ſequentes literas: Sigillum R.P. Miniſtri Prouincię Marchiæ, orbiculariter imprimit. Ea tamē de cauſa ſibi ſimulachrum glorioſiſſimæ Virginis Mariæ de Loreto præponere volui, quòd Lauretana domus, quæ in toto terrarum orbe famoſiſſima eſt, ſuis finibus circumſcribatur.

C

De conuentu ſancti Franciſci altioris Anconæ. Conu. I.

CONSCENSVRVS Seraphicus pater Frāciſcus ſub Honorio III. Pont. max. anno Dominicæ Incarnationis 1220. Anconæ, quæ Piceni maritima mercalisq; ciuitas, nec non & metropolis eſt, nauim, vt in Ægyptum ad Soldanum Orthodoxæ fidei prædicandæ, martyrijq; ſubeundi ergô transfretaret, Anconitanum ſenatum rogauit, vt ſibi, ſuiſq; fratribus conuentum ibidem erigere vellet: qui pro ſua in patrem, piamq; eius prolem pietate, dicto ex tempore audiens, curauit vt ex ære publico intra eiuſdem ciuitatis vallum, in loco quodam eminentiori, vnde & gratiſſimus, tum ad Adriaticum mare, tum ad vniuerſam vrbem, tum quoq; ad omnem circumquaque regionem, præcipuè verò ad portum, patet proſpectus, non longè ab ipſa ciuitatis mu-D nitione ſiue caſtro, conuentus hic, qui poſt eiuſdem Seraphici patris mortem eidem ſacratus euaſit, magnificè, auguſteq; ſatis conſtrueretur, ædificareturq;. Cumq; idem pater ex ſua peregrinatione rediens Anconem appuliſſet, cœptumq; opus nondum tamen perfectum perluſtraſſet, ipſum, quòd paupertatis metam excederet, reſtringi atq; ſic in compendium redactum abſolui ab eodem ſenatu curauit. Quo & in ſtatu per ducentos ferè annos ſubſtitit, fratribusq; commodè ſatis inſeruiuit. Circa annum tamen humanæ ſalutis 1425. deuotus hic locus à beato nobiliq; patre Gabriele Anconitano Ferretto refectus, ampliatus, atq; in eam, quam modò induit formam, tranſlatus eſt. Cui ſuccedens venerandus pater frater Bernardinus Anconitanus ex eadem Ferretorum nobili familia prognatus, nobiliſſimum ſacellum glorioſiſſimæ Virginis Mariæ Aſſumptioni ſacrum, vbi & plurima contingunt miracula, adiecit, quod & Anconitani ſenatus ob-E ſequijs perpetuò mancipauit. Quapropter ſingulis Aſſumptionis diebus feſtiuis, concurrente vniuerſa ciuium multitudine, ſolemniſſimè ſummum ibi celebratur ſacrum, ac poſt celeberrimam ſupplicationem ſacra ad populū habetur concio. Cognominatur autem ſacra hæc domus, quā amœna quædam ſylua elegantiſſimè exornat, & 30. fratres inhabitāt, nec non & Philoſophica, Theologicaq; ſcholę commendatiſſimā reddunt, altior, tum à ſitus altitudine, in qua fundata toti imminet ciuitati, tum quoq; ad diſtinctionē eius monaſterij, quod patribus Frāciſcanis Conuētualibus deſeruit, nomineq; S. Frāciſci de Scala nuncupatur. Diem clauſit extremū hoc in monaſterio præfatus pater Gabriel Ferrettus ſiue Anconitanus, ſub Calixto III. Pont. max. ſepultusq; fuit de religioſo more ſub humili antiquioris eccleſiæ pauimento (habet ſiquidem conuentus

iſte duas eccleſias, nouam ſcilicet & veterem, iſtam quidem ſub beato patre Franciſco A
ædificatam, illam verò ab iſtomet beato patre conſtructam) cumq; mirum in modum miraculis coruſcaret, præfatus ſummus Pontifex Calixtus III. beato patri Iacobo a monte Prandone huiuſmodi miraculorum diſquirendorum negocium commiſit: qui iniuncto muneri facturus ſatis Anconem contēdit, omniaq; quàm diligentiſſimè rimatus, integrum libellum de eius morte atq; miraculis conſcripſit, relictoq; eius exemplari in huius loci archiuo, quod & vſq; impreſentiarum perſeuerat, Romam repedauit, illumq; Pont. max. obtulit. Quo perlecto pręcepit, vt exhumatum eius corpus in loco eminentiori nobilioriq;, ſed abſq; pompa, collocaretur. Fratres igitur illud, iuxta Pontificis mandatum, ad præparatum ſibi ex polito lapide ſepulchrum, quod præcipuam præfatæ antiquioris eccleſiæ portam ingredientibus ad leuam occurrit, protinus tranſtulerunt: Inibiq; per quandam feneſtellam ex induſtria fabrefactam inte- B
grum omnino, & imputre adhuc conſpicitur, cuius fragrantia ſuauiſſimusq; odor accedentes mirabiliter recreat. Calixtinam bullam de huiuſmodi tranſlatione facienda qui perlegere deſiderauerit, fratrum archiuum petat.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Aſcoli. *Conu. II.*

ABSVMPTIS à conſummente flamma, quæ olim Ciuicam domum in fauillam redegit, omnibus ſcripturis ad antiquorum traditionem recurrere oportet: A qua tamen edocemur Minoriticum hunc locum glorioſæ Annunciationi ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ ſacrum, atq; intra Aſculanæ ciuitatis mœnia ſitum, ex publicis ciuium prouentibus eo in loco, in quo olim Polimij Aſculani Regis palatium ſubſtitit, C
ædificatum fuiſſe: qui quidem locus amœnus eſt atq; accliuis, caſtroq; vicinus, vnde & maior ciuitatis pars proſpici facillimè poteſt. Conſtat etiam ex eadem traditione hoc monaſterium aliquando ad quoſdam monachos pertinuiſſe, ſed cuius fuerint Ordinis, quouè tempore ab ijs ad Franciſcanos tranſlatum ſit, vel cuius Pontificis auctoritate id contigerit, ex ea nullo pacto haberi potuit. Quapropter his ſuperſedere decreui, ſi paucula prius de Aſculanæ ciuitatis ſitu, & dignitate, atq; de fratrum numero dixerim. Commorantur igitur in hac ſacra domo 23. fratres, ſacrorumq; Canonum ſtudio ſedulò incumbunt. Ipſa verò ciuitas, quæ & antiquiſſima eſt, & ad Picenum ſpectat, olimq; Arpinum (niſi veterum quorundam authorum teſtimonium nos fallit) dicebatur, duplici flumine alluitur, cingiturq;, Caſtellano ſcilicet, & Truento, qui Pi- D
cenum à Neapolitano Regno diſterminat, diſtinguitq;, quo quidem vtroq; flumine, & munitiſſimo caſtro in eodem erecto, fœcundior, fortior, atq; elegantior redditur.

De conuentu S. Sabini ibidem. *Conu. III.*

AEDIFICARAT olim Aſculanus ſenatus, ad mille paſſus ab eius ciuitate vltra Truentum flumē, in Regno quidem Neapolitano, ſed in Aſculano territorio, in ſupercilio eminentis cuiuſdam amœni montis, cui collis Columbarius nomen eſt, monialibus Benedictinis hoc monaſterium beato Sabino dicatum, vti certiſſima traditio certius aſſerit (nam exuſtis vti prædiximus ſcripturis, ad eam, tanquam ad tutiſſimū aſylum, confugere neceſſum eſt) ex publico ærario: Cumq; earum fama ob huiuſmodi ſolitudinem periclitaretur, curauit, vt ædificato ad earundem habitationem ex eodem E
ærario alio intra ciuitatis muros nouo monaſterio, hoc quod antiquius erat fratribus noſtris, penſa in ſingulos annos præfatis ſororibus vnica tantum ceræ libra, in vſum & habitationem traderetur, & ſorores ad illud transferrentur. De qua quidem tranſlatione extat adhuc penes eaſdem moniales Pontificia quædam bulla, ſiue potius eius bullæ authenticum tranſumptum. Licèt ſacra hæc ædes, quam frequentius 6. fratres inhabitant, inter montes ædificata ſit, nihilominus tamen ita diſpoſita, vt eius accolę ex vna parte totam ciuitatem, ex altera patentiſſimos Neapolitani Regni campos, atq; præterlabentem Truentum flumen, & ex altera mare ad quindecim milliaria inde diſtans facillimè, atque delectabiliter contueri poſſint. Mirabile dictu eſt, quanta in hunc locum, atque in ſanctum Sabinum eius patronum deuotione Aſculani ciues, præſertim verò mulieres

A mulieres ferantur; quam vel hinc ſaltem colligere licet. Nam & puerolos ſemineces poſtpoſitis medicis in dies ſummo altari exponunt, beatoq; Sabino offerunt, quos & rediuiuos ſæpe ſæpius recipiunt, & frequentiſſima vota in neceſſitatibus promiſſa fideliter reddunt, & eccleſiam ſumma cum deuotione frequentant, atque tandem fratribus neceſſaria liberaliter miniſtrant.

De conuentu ſancti Georgij ibidem. Conu. IV.

AD ſecundum milliare ab eadem Aſculana ciuitate Meridiem verſus, non longè à pręfati fluminis Caſtellani margine, in loco quodam acliuiori & nęmoroſo, conuentus hic diuo Georgio in Granitis ſacer ædificatus eſt. Cuius antiquitas ob ſcriptura- B rum conflagrationem penitus ignoratur. Conſtructus tamen aſſeritur à communitate Aſculana, ex publicis redditibus, in gratiam Clarenorum fratrum, ſub quibus & fuit vſque ad annum Domini 1568. quo ijs reformatis, atq; Regulari Obſeruantię mancipatis huic Prouinciæ acceſſit. Dicitur autem in Granitis à circunſtante regione huiuſcemodi nomine nuncupata. Aſculanorum ad hunc locum deuotio tantò maior eſt, quantò is magis ab eorum ciuitate diſtat, quantòq; ob frequentia miracula à beato Georgio martyre, cuius pollex cum alijs plurimis Terræ ſanctæ reliquijs ibidem religiosè aſſeruatur, edita illuſtrior redditur, ac deniq; quantò magis ab 8. fratribus eius accolis diligentius, fideliusq; Altiſſimo inſeruitur.

De conuentu ſanctæ Mariæ Gratiarum montis Prandonij. Conu. V.

C

LICET pagi montis Prandonij pia communitas diuitijs minimè afflueret, ſed pauperie potius præmeretur, nihiloſecius conuentum hunc ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs ſacrum, communibus ſumptibus ex facultate Nicolai V. Pont. max. anno à lætabunda Chriſti Natiuitate 1449. ad primum lapidem à communi pago præfato, in cuiuſdam delitioſi collis iugulo, atq; in ſui compatriotæ beati ſcilicet patris Iacobi à monte Prandone ſiue Prandonio gratiam ædificari curauit, illumq; omni ex parte perfectum ſibi tradidit, nec minus liberaliter 14. fratres eius incolas pauit. Cuius pietatem ſequuta, quæ ſibi vſq; impreſentiarum ſucceſſit, nihil magis quàm eorum neceſſitates curat. Locus hic amœnus eſt omnino, contemplationiq; aptiſſimus, nam & ſolitudine atq; ampliſſimis hortis ex vna parte, & pulcherrimo conſitoq; querceto D ex altera gaudet, duobusq; tantum milliarijs à præfato Truento flumine diſtat. In eius etiam ſummo altari fuſilis quædam beatæ Virginis Mariæ imago erecta conſiſtit, quæ plurimis coruſcat miraculis. Hanc præmemoratus beatus pater Iacobus ex vrbe Roma religioſiſſimè contulit, & conuicini populi maxima veneratione proſequuntur. In archiuo verò & Nicolai V. ſummi Pontificis bulla data Fabriani 22. Auguſti, anno Domini 1449. quæ huius ſacræ ædis ædificationem concernit, & eius bullæ, quæ ad beati patris Bernardini de Senis canonizationem ſpectat, authenticum tranſumptum fideliſſimè aſſeruantur. Atqui in ſacrario beati patris Iacobi à monte Prandone habitus, capucium, mantellus, quo Dæmones ab obſeſſorum corporibus fugantur, calendarium, diurnale, breuiarium, pluresq; libri, & Pontificiæ commiſſiones ad ipſum E datæ, inſuper & beati Ioannis Capiſtrani mantellus cuſtodiuntur. Honeſtatur præterea ſacra hæc domus deuotiſſimo quodam Crucifixo, & pulcherrima Deiparæ Virginis imagine in tabella depicta, ex qua fideles plura referunt beneficia. Vtraq; hæc imago ad eundem beatum patrem Iacobum ſpectauit. Tum demum & ex conceſſione præfati ſummi Pontificis Nicolai V. ad perpetuam rei memoriam, quicunq; in ſanctiſſimæ Dei genitricis, ſanctorumq; Franciſci, Antonij, Ludouici, Bernardini atq; Claręfeſtiuitatibus hoc templũ viſitauerit, manusq; adiutrices ꝓ eius conſeruatione porrexerit, quinq; annorũ, totidemq; quadragenarũ indulgentiã promerebitur. De laudabili, inuiolabiliq; more aſſueuerunt huius monaſterij patres ac fratres ſingulis diebus poſt Completorium deuotã hanc ſubſequentem antiphonam, ſimul & verſum cũ oratione, in honorẽ pręfati B.P. Iacobi de Marchia, ſiue de monte Prãdone decãtare, Antiphona.

Gemma lucens paupertatis, roſa rubens charitatis, martyr deſiderio, vas totius puritatis, ſpeculumq; caſtitatis, præconum gloria; Decus morum & Minorum, prædicator verbi Dei, extirpator hæreſum, tu forma ſanctitatis Iacobe beatiſsime. ℣. Ora pro nobis beate Iacobe. ℟. Vt digni efficiamur promiſsionibus Chriſti. Oratio. *Deus qui prædicationibus beati Iacobi Eccleſiam tuam erudire dignatus es, eius nos quæſumus tribue meritis adiuuari, cuius commemoratione lætamur. Per Chriſtum dominum noſtrum. Amen.* Profectò ſi vellemus omnes Apoſtolicas literas pro diuerſis munijs obeundis, ad præfatum beatum patrem Iacobum à diuerſis ſummis Pontificibus transmiſſas, hocq; in loco aſſeruatas, in medium adducere, prolixitatis notam minimè effugeremus: quapropter qui eas videre deſiderauerit, fratrum eius accolarum archiuum coſulat, ſibiq; plus quàm ſatisfactum eſſe intelliget. De ipſius autem vita, moribus, & ſanctitate, non eſt quòd impræſentiarum agamus, cum de his à reuerendiſſimo patre fratre Marco Olyſſiponenſi Minorita, Portuenſiq; apud Luſitanos Epiſcopo, in 3. ſui operis parte abundanter dictum ſit. A B

De conuentu S. Franciſci Offidæ. Conu. VI.

CONVENTIONE inter Offidanum ſenatum atq; venerabilem patrem fratrem Thomam ab Auximo, huius tunc Prouinciæ Vicarium Prouincialem, anno Dominicæ Incarnationis 1515. facta, vt quoties ille conuentum exædificaſſet, iſte fratres ad eius habitationem miniſtraret, ſanctiſſimus Dominus Leo Papa X. vtriuſq; votis ſatisfacturus, editis Apoſtolicis literis ſub datum Florentiæ 3. Februarij anno Domini 1515. conceſſit, vt beatæ Claræ monaſterium intra Offidani oppidi muros erectum, ex eiuſdem redditibus in iuſtum fratrum Minorum conuentum promoueretur, vtq; fratres eius incolæ ijſdem gratijs atq; priuilegijs, quibus cætera huius Prouinciæ loca gaudent, fruerentur. Earum ergo literarum ſeriei innixus Offidanus ſenatus, ſoluto tamen prius monialibus iuſto pretio, ſacram hanc ædem, quam 13. fratres inhabitant, in honorem ſancti patris Franciſci, circa præfata tempora, ex publicis facultatibus conſtrui, præfatoq; patri fratri Thomæ iuxta condictum, inſtruendam tradere ſtuduit. Curauit quoq; Offidana communitas vt quotquot ſanctorum reliquiæ penes præfatas moniales erant, fratribus diligenter cuſtodiendæ remanerent. Eæ tamen ſunt particula ligni ſanctiſſimæ crucis Chriſti, aliquot ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli oſſa, lactis, veli, atq; crinium glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, aliquantulum cunabulorum Saluatoris noſtri Chriſti, inſuper & arundinis, quæ ſibi improperioſè paſſionis tempore oblata fuit, fragmentulum argentea in quadam cruce incluſæ: quarum vim atq; virtutē tempeſtatis tempore, tū fratres tū quoq; ſæculares fructuosè experiuntur. C D

De conuentu ſanctæ Mariæ Magdalenæ Ripæ Tranſonis ſiue Cupramontanæ. Conu. VII.

CONSTITERAT olim non longè à Cupramontana Vmbrica ciuitate (vulgò Ripatranſone) xenodochium quoddam pauperibus, peregriniſq; excipiendis deſtinatum, cui adiuncta erat eccleſia beatæ Mariæ Magdalenæ ſacra, idq; cùm pius Cupramontanus ſenatus in Minoriticum monaſterium tranſlatum cuperet, Alexandro VI. Pont. max. vt huiuſmodi tranſlatio à ſe fieri poſſet, anno à ſalutifera Chriſti Natiuitate 1495. humiliter ſupplicauit, obtentoq; eius aſſenſu, quod diu deſiderauerat fideliſſimæ exequutioni mandans, hunc conuentum, quem 16. fratres inhabitant, ſub antiquiori titulo ſanctæ Mariæ Magdalenes, intra breuiſſimi temporis ſpatium, ex publicis facultatibus, capaciſſimis hortis atq; eleganti ſylua ſibi adiunctis, ædificauit. Impetrauit præterea vt omnibus priuilegijs, gratijs atq; indulgentijs, quibus antiquum hoſpitale ex conceſſione plurium illuſtriſſimorum S. R. E. Cardinalium, præcipuè verò reuerendiſſimi D. Dominici tituli ſanctæ Crucis in Hieruſalem Cardinalis, atq; Sedis Apoſtolicæ in Piceno Legati; necnon & Firmanæ eccleſiæ Adminiſtratoris & Principis, olim gaudere aſſueuerat, frueretur quoq; & hoc nouum à ſe conſtructum cœnobium. Quorum tamen priuilegiorum, atq; gratiarum, quòd in huius loci cartophilacio teſti- E

A cio teſtimoniales eorum literæ aſſeruentur, quodq́; ab his, quæ communiter à Legatis & Epiſcopis concedi aſſueuerunt, minimè differant, nullam impræſentiarum mentionem facere volui. Sed hoc tantum adijcere libuit, aliquantulos ſcilicet beatæ Mariæ Magdalenæ crines ab eodem illuſtriſſimo Cardinali Dominico dono datos, & digiti eiuſdem ſanctæ partem in huius ſacrę ædis ſacrario maxima cum veneratione cuſtodiri. Hanc ſiquidem beatam peccatricem Cupramontani ciues ſibi in patronam, & peculiarem aduocatam elegerunt, atq; ſpeciali quodam honoris genere proſequuntur: & meritò quidem cùm plurima ab eadem, vt tabellæ parietibus affixæ facillimè indicant, beneficia referant. Dum olim Cupramontana ciuitas ab inimicis ſtrictiſſimè obſideretur, ſeq́; beatæ huic ſanctæ ex intimo cordis commendaſſet, duæ columbæ ex ſacra hac æde egreſſæ, atq; Annunciationis eccleſiam intra ciuitatis mœnia ſitam iterato petentes,
B reportandam de hoſte victoriam præſagiuerunt, qua obtenta binas argenteas columbas fabrefieri, illarumq́; alteram in præfata Annunciationis eccleſia, alteram verò hoc in ipſo loco collocari iuſſit, atq; ſtabili lege cauit, vt ſingulis annis in eiuſdem beatæ feſto proceſſionaliter circumferrentur. Quod & inuiolabiliter obſeruatur.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Firmi. Conu. VIII.

CVM primùm Firmana communitas poſt multas preces à beato patre Iacobo Picente ſiue de Marchia impetraſſet, vt conuentum à ſe erigendum acceptare vellet, collatis ex publico ærario mille aureis coronatis, ſacrum hoc monaſterium in honorem fœliciſſimæ Annunciationis Dei genitricis Marię, ad quinquaginta paſſus ab eius ciui-
C tate Firmo, circa annum Dominicæ incarnationis 1450. ædificare cępit. Cumq; ea pecuniarum ſumma ad operis perfectionem minimè ſufficeret, perdeuotus Antonius Lucenſis Firmanus ciuis, atq; Syndicus totidem aureos nummos ex teſtamento ad huiuſmodi operis conſummationem legauit, ex quibus quicquid deſiderabatur perfectum eſt. Fuit igitur ſacra hæc ædes circa annum Domini 1460. abſoluta, fratribusq; tradita, atq; à reuerendiſſimo D. Reatino Firmano Epiſcopo, anno ſalutis humanę 1473. ſub Sixto IV. ſummo Pontifice conſecrata, in qua 26. fratres commorantur, ſequenteſq; ſacroſanctæ reliquiæ debita cum reuerentia cuſtodiuntur: Oſſium ſcilicet particulæ ſanctorum Apoſtolorum Petri, Pauli, Andreæ, atq; Bartholomæi, nec non & ſanctorum Innocentum: inſuper & beatorum Stephani prothomartyris, Polycarpi martyris, Leonis Papæ & martyris, Ioannis Papæ & martyris, Marcelli Papę & martyris,
D Blaſij martyris, Thomæ Cantuarienſis martyris, Ioannis & Pauli martyrum, Nerei & Achilei martyrum, Vincentij martyris, Deſiderij martyris, Aquilini martyris, Victorini martyris, Agapiti martyris, Mercurij martyris, Antonini martyris, Valentini martyris, atq; ſanctarum Suſannæ, Barbaræ, Agathæ, Anaſtaſiæ atq; Iulianæ virginum & martyrum: Præterea & corpus beati patris Nicolai Firmani, quod breui honeſtiori recondetur ſepulchro, & aliquot crines beati patris Iacobi de Marchia. Ac tū demum extat ſacellū eidem Annūciationi ſacrum, pulcherrimaq; beatæ Virginis imagine, quæ plurimis coruſcat miraculis, diciturq; à beato Luca Euāgeliſta depicta, atq; altera ex ſpinis, ex quibus Seruatoris Chriſti corona contexta fuit elegātiſſimè exornatū.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu apud S. Lupidium. Conu. IX.

E

HOC tantum poſt diligentiſſimam indagationem obtinere potui, hunc ſcilicet conuentum beatiſſimæ Mariæ de Ieſu ſacrum, qui ducentis paſſibus à ſancto Lupidio Piceni feraciſſimo oppido diſtat, ab eius communitate tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemoſynis ædificatum fuiſſe. Sed cuius auctoritate, vel quo tempore id acciderit, deficientibus ſcripturis, nihilq; certi ſeniorum traditione aſſerente, nullo pacto aſſequi valui. Ipſe tamen conuentus eleganter ſatis conſtructus eſt, & 16. fratres eius inquilinos commodiſſimè capit, atq; ad ſe aduentantium mirum in modum deuotionem excitat, offerentibus interioris clauſtri parietibus eorum oculis vniuerſam beatiſſimi patris Franciſci vitam graphicè depictam.

De conuentu S. Mariæ de Monte Ciuitatis Nouæ. Con. X. A

CONVENTVS hic beatæ Mariæ de Monte ſacratus, ac prope Ciuitatẽ Nouam eiuſdem Piceni opulens oppidum ſitus, qui duodecim Reformatos fratres continet, neophitus omnino eſt, nihilq; ea propter memorabile, quod ad poſteros tranſmittere poſſimus, miniſtrat: Eſt nihilominus tum apud oppidanos, tum quoq apud conuenas, ob exemplarem fratrum vitam, in maxima veneratione, eosq; ad ſibi neceſſaria liberaliſſimè ſuppeditanda ſummoperè allicit, atq; piam præfati oppidi communitatem ſui auctricem agnoſcit.

De conuentu ſancti Antonij Montis ſancti. Conu. X I.

B

CVM venerandus pater frater Thomas ab Auximo tunc huius Prouinciç Vicarius Prouincialis, piç communitatis oppidi Montis ſancti ſatisfacturus votis, cuiuſdam à ſe ædificandi conuentus deſiderium patribus (quorum intererat) in prouinciali Capitulo Forani, anno Dominicæ Incarnationis 1497. celebrato propoſuiſſet, eorumq; aſſenſum impetraſſet, 17. Menſis Aprilis eiuſdem anni, adiunctis ſibi aliquibus fratribus, præfatiq; oppidi ſenioribus, locum huiuſmodi ædificando conuentui, ad centum paſſus ab ipſo oppido, deſignauit, inibiq; venerandus pater frater Bernardinus à ſancto Geneſio, qui patri Thomæ in Vicariatus Prouincialis officio ſucceſſit, ſequenti biennio, in octaua S. Antonij de Padua 20. videlicet die Menſis Iunij, anno Domini 1499. cum maxima ſolemnitate de religioſo more crucem fixit, atq; futurum monaſterium eidem beato Antonio ſacrauit, ac tandem 22. Nouembris eiuſdem anni currentis primus, fundamentaliſq; totius ædificij lapis iactus, ac non ita poſt multum temporis ſolerti oppidanorum cura vltimus quoq; additus eſt. Ne autem aliquid ad huiuſmodi opus deeſſe videretur, acceſſit quoq; poteſtas præſtantiſſimi Domini Ioannis de Serninis, reuerendiſſimi F. Piccolominei S. R. E. Cardinalis, atq; Firmane Eccleſiç perpetui Adminiſtratoris generalis tunc Vicarij, nec non & Alexandri V I. ſummi Pontificis hac in parte Commiſſarij, Iudicisq; delegati, ipſis oppidanis de huiuſmodi ædificando conuentu facta, cuius literç 11. Nouembris anno Domoni 1500. datæ in huius loci, quẽ 12. Reformati fratres incolunt, archiuo diligentiſſimè aſſeruantur. Ergaſtulo carnis ſoluti hinc ad aſtra migrarunt eodem & vno anno, qui à Chriſti Natiuitate fuit 1571. mirç ſanctitatis, venerabileſq; patres Ludouicus à Pieroſara Diœceſis Fabrianæ pago, & Bartholomæus ab Offida Piceni oppido, prouectæ quidem ætatis ambo, cum octogenarium ad minus annum eorum vterq; clauſerit, amboq; maxima religione inſignes.

C

D

De conuentu S. Franciſci Siroli. Conu. X I I.

CONVENTVS hic Seraphico patri Franciſco ſacer, qui maritimis Anconitani maris fluctibus alluitur, diſtatq; à Sirolo, Anconitanæ Diœceſis pago, paſſibus centum, atq; totidem à Sirolano caſtro, antiquiſſimus eſt, cum ab eodem beato patre Franciſco acceptus, primoq; occupatus ſit. Quod ſi quis inficiari contenderit, arbori ſaltem ab eodem patre è veſtigio eius eccleſiæ plantatæ, atq; adhuc virentibus folijs perſeueranti, quæ beati Franciſci ab omnibus nuncupatur, quoddamq; ceraſorum genus conuicinis populis venerabile, atq; appetibile producit, fidem adhibeat; certoq; ſciat ipſum ab illuſtri quodam Comite Alberto, cuius cognomen penitus ignoratur, non quidem iuxta præſentem, ſed iuxta aliam multò humiliorem formam ædificatum fuiſſe. Hoc igitur in loco, quem frequentius 8. fratres occupant, diem clauſit extremum venerandæ ſanctitatis pater Petrus à Monticulo, (vulgò Montecchio) qui à circumuicinis populis vt ſanctus colitur, & habetur, diciturq; plurima ædidiſſe miracula. Hocq; aſſerere videtur ſequens epitaphium primo altari præcipuam eccleſiæ portam ingredientibus, templiq; dextram tenentibus occurrenti inciſum videlicet: Hic iacet beatus Petrus de Monticulo. Quod tamen cum illis aſſeuerare minimè auſim, cum debito teſtimonio careant. Quicquid tamen ſit aliorum eſto iudicium non meum.

E

A *De conuentu Annunciationis Auximi. Conu. XIII.*

EVGENIO IV. Pontifice maximo adhuc in viuis agente, deuotus Auximienſis ſenatus ex Apoſtolica auctoritate conuētum quendam in honorem Annunciationis glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, aliquantulum ab antiquiſſima eius ciuitate Auximo Septentrionem verſus, ex publicis prouentibus, anno humanæ Salutis 1439. ædificauit, beatoq; patri Iacobo à Marchia, cui ob ſingularem ſanctitatem maximè afficiebatur, in ſui ſuorumq; fratrum vſum, conceſſit. Sed cùm eius habitatio fratrum ſaluti minus faueret, præfata pia communitas, contemptis antiquioribus ſumptibus, hunc ſecundum ſub eodem prorſus titulo, atq; ex communibus iiſdem facultatibus, accedente prius reuerendiſſimi domini Paridis Caſtelficardij Auximienſis Epiſcopi faculta-
B te, in næmoroſo quodam, ſaluberrimo, ac amœno colle, prope eiuſdem ciuitatis muros, ſed ad Meridiem, ſub Alexandro VI. ſummo Pontifice, circa annum Domini 1496. conſtruere, iiſdemq; fratribus, quorum 16. ibidem commorantur, tradere non formidauit. Cuius templum reuerendiſſimus dominus Antonius Sinibaldus Auximienſis Epiſcopus ſolemniſſimè conſecrauit, eiuſq; ſummum altare ſanctorum Andreæ Apoſtoli, Laurentij martyris, atq; Fabiani itidem martyris honorandis reliquijs, quibus & teſtimoniales adiunctæ literæ fidem faciunt, elegantiſſimè exornauit.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Varano Recanati. Conu. XIV.

RECANATVM ciuitas eſt, tertioq; tantum milliari à Lauretana ſanctiſſimæ
C Dei genitricis celeberrima domo diſtat. Iſtam ergo vrbem egreſſis vt Lauretum contendant, ſtatim occurrit hic conuentus beatę Mariæ de Varano ſacer, quem reuerendiſſimus Nicolaus de Actis ex Forliuio oriundus, Recanatēſiſq; Epiſcopus, ſuis ſumptibus ædificauit, fratribuſq; noſtris ea tantum ſub lege tradidit, vt ſibi quotannis mortuorum officium ſolemniter perſoluerent: quod & illi plurimis Miſſarum ſacrificijs adiunctis fideliſſimè præſtant. Inſtituit quoq; pientiſſimus idem Epiſcopus nobilem quandam ſanctę Lucię Confraternitatem Recanati erectam vniuerſorum ad ſe ſpectantium hęredem, ſibiq; iniunxit, vt certam panni menſuram, pro præfatis fratribus amiciendis, & alia quædam iiſdem neceſſaria in ſingulos annos erogaret. Clemens VII. Pont. max. eleemoſynis ſacræ domus Lauretanæ prouidè conſulturus edita bulla, quæ adhuc in huius loci archiuo aſſeruatur, eius patri Guardiano pro tempore exiſtenti pręce-
D pit, vt alteram ex tribus gazophylacij clauibus penes ſe continuo haberet, vtq; ſe abſente & inconſulto, nequaquam aſſeruata in eo pecunia à Lauretano Gubernatore, & à Recanatenſis ſenatus deputatis, penes quos alię duæ eiuſdem gazophylacij claues ſunt, depromi poſſet. Commorantur deniq; in hac ſacra æde 20. fratres, quorum altera pars ſacrę Theologiæ, altera verò Philoſophię ſub duplici Pręlectore ſedulo incūbit.

De conuentu S. Franciſci Mordiuallis. Conu. XV.

CONSVLTVRI Mordiuallenſes oppidani fratrum ſaluti, atq; neceſſitatibus, neglecto antiquiori quodam conuētu à ſuis prædeceſſoribus antiquitus conſtructo, quod inſalubris eſſet, longiuſq; ab eorum opulenti oppido Mordiualle diſtaret,
E adiecerunt vt hunc in cliuo cuiuſdam collis, qui non minus eleganter, quàm artificioſè è medio vnius vallis, atq; inter Potentiam, Chientumq; Picentes fluuios conſurgit, vixq; triginta paſſibus ab oppido diſtat, ex communibus bonis, priuatiſq; piorum eleemoſynis, in honorem beatiſſimi patris Franciſci ædificarent. Cuius templum cum ex quodam infortunio arſerit, denuò ab iiſdem oppidanis reædificatur. In qua conflagratione illud mirabile accidit, quod ſcilicet argentea ſacroſanctæ Euchariſtiæ cuſtodia ad caloris vim liquefacta, omninoq; ſoluta, atq; ſummo altari, licet lapideo, eadem prorſus de cauſa in fruſta redacto, poſt decem dies venerabile ſanctiſſimi corporis Chriſti ſacramentum, dum fortè pauimentum ruderibus expediretur, integrum omnino, atq; intactum, corporalibuſq; obuolutum, ſub ipſo altari inuentum eſt. Quod cùm Pio IV. Pontifici

tifici maximo innotuiſſet, pręcepit idem Pontifex, vt diligentiſſimè tanti euentus veritas diſquireretur, ac certior de ea factus, omnibus Chriſti fidelibus per ſacram confeſſionē ab exceſſibus purgatis, hancq; eccleſiam à primis veſperis vſq; ad ſecũdas diei 17. ac itidem diei 26. menſis Aprilis ingredientibus, ſuasq; preces fundentibus, plenariam omnium peccatorum indulgentiam, ad perpetuam rei memoriam, conceſſit. Ex hoc oppido Mordiualli originem duxit reuerendiſſimus pater frater Ioannes Minius ſiue de Muro, 14. noſtri Inſtituti Generalis Miniſter, qui beatum patrem Ludouicum Toloſanum poſtea Epiſcopum ad Ordinem recepit, atq; ſanctę Romanæ eccleſiæ Presbyter Cardinalis creatus fuit. Conuiuunt tandem hoc in monaſterio, in cuius eccleſia corpus beati patris Maſſæi ſocij olim beatiſſimi patris Franciſci requieſcit, 14. fratres optimaq; aura, atq; amœniſſimo ſitu gaudent. A

De conuentu Puritatis apud ſanctum Juſtum. Conu. XVI. B

PERTINVIT olim conuentus hic Puritati ſacer ad patres Clarenos, à quibus, vt ſuperius aliquotiens dictum eſt, ex ſummi Pontificis Pij V. mandato, ad noſtros fratres, anno Dominicæ Incarnationis 1568. tranſlatus fuit. Sed cum longius ab oppido, cui ſanctus Iuſtus nomen eſt, diſtet, minusq; tum fratribus, tum quoq; oppidanis, quippe qui libentiſſimè diuino officio, atq; Miſſarum ſolemnijs apud eos intereſſent, inſeruiat, decreuit pia præfati oppidi communitas hoc loco derelicto, vel potius demolito, alium vel intra oppidi ſepta, vel prope eius vallum, ex communibus facultatibus quamcitiſſimè ædificare: eaq; propter, quę ad id pręſtandum neceſſaria ſunt, congerere cœpit, qua etiam de cauſa his ſuperſedere decreui, ſi prius fratrum numerum tradidero, qui quinarius tantum eſt. C

De conuentu Dominæ noſtræ de Monte montis Vlmei. Conu. XVII.

OBTENTA à Iulio II. Pont. max. Apoſtolica auctoritate, cuius bulla ſub datum Romæ 5. Iulij, anno Dominicæ Incarnationis 1510. ſupereſt adhuc, pia oppidi montis Vlmei Firmanæ Dięceſis communitas, tum ex eorum publicis priuatisq; facultatibus, tũ quoq; ex eleemoſynis fratrum induſtria aliunde acquiſitis, ſacrum hoc monaſterium, in honorem Dominæ noſtræ de Monte, ad 50. paſſus ab ipſo oppido, in cuiuſdam nęmoroſi, elegantiſſimiq; collis iugulo, pręfato anno 1510. ædificare cœpit: atq; ante biennium elapſum, tanta fuit eius ad fratres deuotio, ad optatum finem perduxit. In cuius eccleſia infraſcriptæ ſanctorum reliquiæ debita cum veneratione cuſtodiuntur: nempè quidam crinis glorioſę, ſemperq; Virginis Mariæ, paruula crux ex ea, in qua Chriſtus Dominus pro humani generis ſalute pependit fabrefacta, aliquot oſſium partes ſanctorum Ioannis Baptiſtæ, Laurentij martyris, & Cornelij quoq; martyris, nec non & ſanctarum Catharinæ, Barbaræ, Vrſulæ, & Agathæ virginum & martyrum, ac demum ex habitibus ſanctorum patris Franciſci, atq; Eliſabethæ filiæ Regis Vngariæ. Has reliquias ex Belgio cum ſuis literis teſtimonialibus allatas huic loco, quem 12. fratres incolunt, dono dedit pater ac frater Thomas huius Prouincię alumnus, atq; ex oppido montis Vlmei oriundus. D

De conuentu ſanctæ Columbæ Moliani. Conu. XVIII. E

INCLINATVS ad inſtantes Molianenſis piæ communitatis preces ſummus Pontifex Paulus III. ſpeciali edito breui conceſſit, vt locus aliquis fratribus noſtris continendis idoneus Moliani, quod Diœceſis Firmanæ oppidum eſt, ædificari poſſet. Quapropter præfata communitas hunc conuentum ſanctę Columbę ſacrum, ad quadraginta ferè paſſus ab oppido, è regione eius portæ, quę mare reſpicit, ſupra eleuatum quendam, atq; amœnum colliculum, anno Pontificatus eiuſdem Pauli III. 14. ex publicis facultatibus conſtruere cœpit. Cumq; huiuſmodi opus aliqualem progreſſum feciſſet, parum abfuit, quin optato fine careret, ſoloq; æquaretur. Nam commotis oppidanis,

A danis, atq; ad defectionem à Pontifice, ob ſtatum atq; dominium à Firmo Picent e ciuitate ablatum, inclinatis, plurimum diſcriminis, ſi fortè hoſtis ſuperueniret, oppi do allatarum videbatur. Sed rebus pacificè, atq; pro vtriuſq; partis voto compoſitis, à tanto periculo ereptum, inſuper & optato fine potitum eſt. Vnde & fratribus, quorum 10. ibidem commorantur, & oppidanis, qui ſpeciali quadam beneuolentia, & deuotione in ipſum, eiuſq; habitatores feruntur, maximum acceſſit gaudium. Nec reliqui js caret ſacra hæc ædes, cum apud ſe particulas portæ aureæ Hieroſolymitanæ, colum nę ad quam Chriſtus Dominus flagellatus, eiuſq; loci in quo ipſe idem captus fuit, & eius præſepis, atq; ſepulchri habeat.

De conuentu ſancti Franciſci Maſſa. Conu. XIX.

B

MASSA, à Romana nobiliq; Maximorum familia Maxima olim dicta, pagus eſt, paruus quidam, ſed pro ſuo modulo òpulentiſſimus Firmanæq; iuriſdictioni ſubactus. Hunc igitur cùm eius accolę exornare vellent, pręſentem conuentum beatiſſimo patri Franciſco ſacrum, licet à primæua ſui inſtitutione Annunciationi beatæ Virginis Mariæ dicatum, ſuperſtite adhuc Seraphico ipſo patre, in accliuiori parte cuiuſdam næmoroſi montis, à ſubiecta valle mons Stalius dicti, ex communibus bonis liberaliſſimè conſtrui curarunt. Quem frequentius elapſis temporibus 20. fratres incoluêre, licet modò à 12. tantum patribus Reformatis inhabitetur. Diſtat autem à pago quingentis tantum paſſibus, atq; ob eius ſolitudinem, & amœnitatem, inſuper & ob ſubiectum flumen Lethę, non quidem illud, quod apud inferos Poetę fabuloſè eſſe tradunt, C ſed ipſo multò iucundius, atq; delectabilius, diuinorum myſteriorum contemplationi fauet, ſęcularesq; ad ſe frequentandum ſummoperè prouocat. Gaudet præterea ſacra hæc ædes plurimis gratijs, priuilegijs, atq; indulgentijs ſibi à ſummis Pontificibus Alexandro I V. Innocentio itidem I V. Nicolao I I I. Vrbano I V. Clemente etiam I V. Gregorio I X. Nicolao I V. & Gregorio X I I I. liberaliſſimè conceſſis. Et quid mirum cum iuxta receptiſſimam ſeniorum traditionem à beato patre Franciſco primò accepta, & ex parte, aſtantibus ſibi chariſſimis socijs beatis patribus Maſſęo & Ruffino, fabricata ſit? Inſuper & exornetur particula quadam ſanctiſſimæ crucis Chriſti, & ali quibus capillis beatiſſimi patris Franciſci, nec non & pulcherrima beatæ Virginis imagine. De qua id certiſſimè fertur, quòd cùm ad mandatum cuiuſdam Nicolai Macatelij ex Aquila Bruciorum ciuitate Molianum, quæ ſibi patria erat, deferretur, caſuq; huius loci D fines attingeret, nullo pacto equus, cui ſuperpoſita erat, additis etiam plurimis verberibus, & ictibus, progredi voluit, ſed velociſſimo curſu eccleſiam petens ante eius portam genua flexit. Quo viſo miraculo præfatus Nicolaus imaginem huic loco vltroneè obtulit, atq; ſuper quoddam altare poni curauit, & ab eo temporis, in tante rei memoriam, atq; teſtimonium, Molianenſis communitas, ipſo Epiphaniæ feſto cuiuſlibet anni, ſummum ſacrum ibidem ſolemniter celebrari curat.

De conuentu Dominæ noſtræ de Planitie Seruiliani. Conu. X X.

CONVENTVS hic ſanctiſſimæ Dominæ noſtræ de Planitie ſacer, atque ſeſqui E milliari à pago Seruiliano Firmanæ Diœceſis, in crepidine eius fluuij, qui (Tanna) Italicè nuncupatur, ſitus, cùm per aliquot annos antea, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis Seruilianorum piorumq; aliorum fidelium facultatibus conſtrui cœpiſſet, anno à lętabunda Chriſti natiuitate 1578. abſolutus, huiuſq; Prouinciæ fratribus, quorum 10. perpetuò continet conceſſus fuit. Qui licet modicus ſit, particula tamen ſanctiſſimæ crucis Chriſti, ac quibuſdam ſanctorum Petri & Pauli Apoſtolorum, Laurentij martyris, Gualteri itidem martyris, atq; Theodoræ virginis & martyris ſacroſanctis reliquijs exornatur, plurimiſq; indulgentijs, ſibi tum à Calixto I I I. Pont. max. tum quoq; à plurimis alijs Epiſcopis, & Cardinalibus, in fidelium eam accedentium, atq; ſuis eleemoſynis pro ædificij manutenentia iuuantium fauorem conceſſis gaudet.

De conuentu ſancti Joannis de Saxo Montisfalconis. Conu. XXI. A

HOC ſacrum monaſterium in honorem ſancti Ioannis de Saxo, atq; ad mille tantum paſſus ab oppido Montefalcone erectum, ab ingenti quodam ſaxo amœniſſima ſyluula veſtito, ſuper quod ædificatum eſt, denominationem accepit, ac à beatiſſimo patre Franciſco exordium ſumpſiſſe indubia traditione fertur. Idq; humilis loci ſtructura, & diſpoſitio, quæ ſolitaria, atq; ſylueſtris iuxta eiuſdem Seraphici patris mentem omnino eſt, firmiſſimè teſtantur. Continuit tamen ſacra hæc ædes olim 20. fratres, eoſq; pro religioſo more commodè ſatis ſuſtentauit. Sed circumuicina eius patria ad pauperiem vergente vix 10. modò fert. In meditullio autem eius ſyluæ, quæ præfatum ſaxum amœniſſimè veſtit, fonticulus quidam perenni aquarum ſcaturigine fœcundus erumpit, ſuiq; auctorem, à quo & nomen hæreditauit, B beatum patrem Franciſcum agnoſcit. Cuius epota aqua febres pellit, alioſq; morbos pro accedentium deuotione curat.

De conuentu B. Mariæ de Girono Montisfortini. Conu. XXII.

EX ruinis eius caſtri, quod olim in eminentiori oppidi Montisfortini parte conſtiterat, atq; ex communibus facultatibus, eodemq; prorſus in loco, deuota Montisfortini communitas hunc conuentum beatiſſimæ Mariæ de Girono ſacrum ædificare cœpit: idq; vt ſibi liceret à ſummo Pontifice Paulo III. anno Dominicæ Incarnationis 1549. cuius facultas in forma bullæ conceſſa adhuc ſupereſt, oportunè obtinuit. Cumq; ipſum ſemiconſtructum fratribus tradidiſſet, conſtructione ſuperſedit. Quapropter fratres, quodq; eius habitatio deficientibus cellulis minus commoda foret, C ſibi vale dixerunt. Euocati autem ſub perficiendi operis pollicitatione à præfata communitate, reuerti non recuſarunt. Qua tamen minus quod promiſerat præſtante, ad alios conuentus iteratò dilapſi ſunt. Sicq; factum eſt vt ſæpius acceptus, ſæpiuſq; derelictus ſit locus iſte. Sed vltimis his diebus ad inſtantes oppidanorum preces à patribus Prouinciæ reaſſumptus, & 8. tantum fratribus inſtructus fuit. Cuius ædificium tanta diligentia tantaq; ſolicitudine ex publicis oppidi facultatibus promouetur, vt breui 20. ad minus religioſis inſtruendus veniat.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Sylua Amigdali. Conu. XXIII.

ASSVEVERANT patres Clareni, qui & Anachoritæ aliquando ea de cauſa D dicti ſunt, ſuos conuentus in ſyluis, atq; ſolitudinibus primæuis ſuis temporibus conſtruere; prout ex præcedentibus, atq; etiam ex præſenti beatiſſimæ Mariæ de Sylua ſacro colligi poteſt. Qui & ſeſquimilliari ab Amigdalo Picente oppido diſtat, & in media quadam ſylua conſtitutus eſt. Reformatis igitur anno Domini 1568. (vt ſuperius ſæpius meminimus) præfatis patribus Clarenis, hic locus in huius Prouinciæ ius tranſijt, & ab eo temporis 6. eius fratribus obſequitur, 12. breui obſequuturus. Nam ea eſt oppidanorum ad fratres deuotio, & propenſio, vt libentiſſimè, maximaq; cura eius reparationi atq;, ampliationi intendant.

De conuentu S. Jacobi in Salino Gualdi. Conu. XXIV.

CONSTRVXERAT olim Gualdenſis pia communitas ad quingentos paſſus E ab eius oppido Gualdo Firmanæ & Camerinenſis Diœceſium hunc conuentum beato Iacobo Apoſtolo ſacrum, quem 7. fratres quòd nunquam perfectus fuerit, tantum inhabitant. Sed deuotiſſima quadam glorioſiſſimæ Virginis Mariæ imagine, in quadam eccleſia oppido proximiore miraculis coruſcante, vt hic locus ad præfatam eccleſiam, quæ in honorem ſanctæ Mariæ de Gratijs erecta eſt, cultus ſibi augendi gratia transferretur, reuerendiſſimo domino Dominico Pinello Epiſcopo, atq; Principi Firmano, nunc S.R.E. Cardinali, huiuſq; Prouinciæ patribus ſupplicauit. Quamobrem in Prouinciali congregatione Senogalliæ anno Domini 1580. habita, à patribus quorũ id munus erat, accedente tamen præfati reuerendiſſimi Epiſcopi conſenſu, decretum eſt vt huiuſmodi tranſlatio fieret. Ab eo igitur tempore quicquid antiquioris perficiendi conuentus

A conuentus cauſa à præfata communitate impendendum fuerat, id totum in hunc nouum promouendum conſummitur.

De conuentu S. Liberati apud S. Liberatum. Conu. XXV.

HIC quoq; locus ſancto Liberato ſacer olim ad patres Clarenos pertinuit, & ab ijs ad noſtros fratres tranſlatus eſt. In qua quidem tranſlatione dilabentibus corũ plurimis vel ad patres Franciſcanos Conuentuales, vel ad alias Prouincias, quicquid ſcripturarum in eius archiuo aſſeruabatur, deperijt omnino. Vnde & ipſius antiquitas atq. fundatio pęnitus ignorantur. Obtinet tamen ſitum in quadam ſolitudine, ſubeſtq; iuriſdictioni ſancti Geneſij oppidi Picentis, à quo quinq. diſtat milliaribus, & ab oppido Sarnano tribus: Qua etiam de cauſa contemplatiuæ agendæ vitæ maximè fauet, plurimoſq; patres vita atq; virtutibus inſignes nobis peperit: inter quos fuit beatus pater Liberatus B profeſſione Clarenus, à quo adiacens regio nomen vſurpauit. Beatus hic pater clariſſimis ortus natalibus miraculis claruit, diciturq; tum à fratribus, tum quoq; a circumuicinis ſęcularibus, in huius ſacrę domus eccleſia ſepultus, à quibus & ſepulturę locus oſtenditur, mordicusq; affirmatur ſanctitatis titulum ſibi à ſummo quodam Pontifice viuæ vocis oraculo collatum fuiſſe, & ab eo temporis tum conuentum, tum quoq; proximum ſibi territorium nomine ſancti Liberati inſignita euaſiſſe. Volunt iſti quòd ſummus iſte Pontifex viſis eius miraculis dixerit, hic venerabilis pater non tantum beatus, ſed & ſanctus optimo iure appellandus venit. Sed quis iſte Pontifex fuerit ignoratur omnino. Qua etiam de cauſa nihil certi hac de re affirmare auſim. Commorantur hoc in monaſterio 8. fratres tantùm.

C *De conuentu ſanctæ Mariæ Magdalenæ de Specu. Conu. XXVI.*

CVPIENTIBVS quibuſdam Clarenis patribus locellum aliquem ſibi in ſolitudine erigere, ex tempore adfuêre Camerinenſes aliquot nobiles, qui eccleſiam beatæ Mariæ Magdalenæ ſacram in accliui cuiuſdam montis, qui Fiaſtræ fluuio imminet, inuiuſq; ferè atq; inacceſſibilis eſt, & ſub Camerinenſi Diœceſi conſtitutus tribus milliaribus à proximiori pago Montealto diſtat, contiguumq; tuguriolum communibus ſumptibus conſtruxêre. Cui ob eius aſperitatem tum fratres, tum quoq; ſæculares nomen Specu indiderunt. Continet nihilominus 7. fratres, eoſq; ob oppidorum, pagorumq; diſtantiam non abſq; labore ſuſtentat: quapropter ſępius ab ijs derelictus, & plurimis ſanctorum reliquijs ſpoliatus eſt. Opitulatur præterea cùm ſylueſtris omnino ſit, fratribus contemplationi deditis, atq; anachoriticam vitam, vt Altiſſimo plenis affectibus obſequantur, affectantibus.

D *De conuentu S. Franciſci Colſani. Conu. XXVII.*

QVOD hic conuentus beatiſſimo patri Franciſco ſacer, qui in pagorum Campi rotundi, atq; Ceſſa palumbi Camerinenſis Diœceſis confinibus conſtructus eſt, Seraphicum ipſum patrẽ ſui fundatorem, atq; auctorem habuerit, tum ipſa ſtructura, quæ humilis incurioſaq; eſt, tum fons ſibi propinquus, qui diui Franciſci dicitur, ab eoq; foſſus inuentuſq; aſſeritur, tum quoq; ſeniorum traditio, quę intrepidè hoc ipſum aſſeuerat, ſimul teſtãtur. Eius verò ſitus Colphanum appellatur, amœnaq; ſylua in gyro veſtitur, quæ hunc locum elegantiſſimum commendatiſſimumq; reddit. Accedunt quoq; ad eius decorem pręfatus diui patris Franciſci fonticulus in media ſylua ſituatus, & Fiaſtra placidus fluuius, qui eiuſdem ſyluæ oram dilabentibus limphys alluit, & corpus beati patris Franciſci à Caldariola in eius eccleſia ſepultum, quod apud con-E uicinos paganos ob frequentia miracula, quæ Deus opt. max. ob eius merita in eorum fauorem indies operari dignatur, in maxima veneratione eſt, ſuauiſſimamq; quandam fragrantiam ex ſe emittit. Hoc igitur in monaſterio, licèt ſolitario campeſtriq; in loco conſtituto, 12. fratres commorantur, quibus adiacentes pagi neceſſaria ad victum, atq; amictum ſatis liberaliter ſubminiſtrant.

De conuentu B. Mariæ Ceſſoloni. Conu. XXVIII.

CONVENTVS hic beatiſſimæ Virgini Marię dicatus, licèt à Tolentino Picenti nobiliq; oppido ſeſqui tantum milliari diſtet, à proximo tamen ſibi fluuio Ceſſolone denominationem accepit. Cuius ſtructura modica omnino atq; incapax eſt, ac 5.

S tantum

tantum fratres continet, plures aliquando contentura. Nam ab eo temporis, quo Clarenis patribus eius fundatoribus loco cedentibus in huius prouinciæ fratrum ius ceſſit, non ita parum accrementi accepit, ſuppeditantibus interim Tolentinis quæ neceſſaria ſunt, quorum quoq; pijs eleemoſynis à fundamentis olim erecta extitit. A

De conuentu S. Mariæ de Gratijs apud S. Seuerinum. *Conu. XXIX.*

SANCTI Seuerini Picens oppidum à ciuitatis titulo, quo olim inſignitum fuit, plurimis ſibi ſuperuenientibus infortunijs excidit, diſtatq; à Camerino ſeptem milliarijs, ac partim in planicie, partim verò in accliui ſitum eſt. Ad quingentos ergo paſſus ab eo ſacrum hoc monaſterium in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs erectum ſedem accepit, & ab innumeris miraculis, quæ in eius eccleſia à deuotiſſima quadam glorioſiſſimæ eiuſdem Virginis imagine patrantur, Gratiarum cognomen accepit. Cuius antiquitas ab anno Dominicæ Incarnationis 1434. computanda venit: quo ex Eugenij IV. Pont. max. facultate, quemadmodum ex eius bulla Florentiæ anno iiij. ſui Pontificatus expedita, atq; in huius loci archiuis aſſeruata liquidò conſtat, tranſmiſſis aliò duabus Benedictinis, ſiue (vt alijs placet) Auguſtinianis monialibus eius accolis, (pertinuerat olim ſacra hæc domus ad huiuſmodi ſorores, quæ tamen ſuccreſcentibus, graſſantibusq; bellis omnimodam minabatur ruinam) in beati patris Gabrielis Anconitani huius tunc Prouinciæ Vicarij poteſtatem venit. Cuius ſolicitudine & cura à præfata ruina vindicatum extitit, ita vt commodè 14. fratres capere poſſit. Nam de victu & amictu nulla pœnitus quæſtio eſt, ſubminiſtrantibus ſibi interim oppidanis quæ neceſſaria ſunt maxima cum liberalitate. Habitarāt, priuſquā hic locus occuparetur, fratres aliū montoſum quidē, ac ferè inacceſſum, nec non & in medijs finibus oppidorū Matellicæ, Cinguli, atq; S. Seuerini, ad prærupti montis S. Vicini radices conſtitutum, quē tamen tum ſuis, tum quoq; oppidanorum S. Seuerini rebus conſulturi dereliquerunt. B C

De conuentu ſancti Franciſci Camerini. *Conu. XXX.*

OBTINVERANT olim patres noſtri conuentum alium intra ciuitatis Camerini mœnia, eo videlicet in loco, in quo impręſentiarum munitio ſubſiſtit, quem tamen huiuſmodi munitionis conſtruendæ cauſa, morem ciuibus geſturi, deſerere compulſi ſunt. Qui quidem ciues, ne & ijs iniuriam feciſſe viderentur, & ſe eorum conſortio priuarent, pacto prius cum patribus Franciſcanis Conuentualibus conſtituto, & illis de eo, quod prius ad præfatos patres Conuentuales intra eiuſdem ciuitatis muros attinebat, monaſterio, & iſtis de alio commodiori prouiderūt. Exurgit autē hic noſter conuētus non longè ab ipſo ciuitatis muro, continetq; 20. fratres, quorū maior pars ſub vnico prælectore Philoſophicis literis incūbit, & conterminus eſt Prouinciæ S. Frāciſci, quo etiā titulo inſignitur. In eius eccleſia corpus B. Ioannis Parmēſis ſeptimi totius noſtri Inſtituti Generalis Miniſtri, ac ſacrę Theologię Magiſtri requeſcit. Beatus hic pater, cū ex Nicolai IV. Pont. max beneplacito ad infideles pdicandi Euāgelij ergò traiectionem pararet, caſuq; Camerinum applicuiſſet, à pueris, cęteraq; plebe, licèt ignotus, ſanctus tamē appellari cępit, & hūc conuentū ingreſſus, cū adhuc benè valeret, corā fratrū multitudine pphetico ſpiritu inſtantē ſibi mortē pdixit, inquiens: Hæc requies mea &c. Qua (vt prænunciauerat) ſuperueniēte miraculis illico coruſcare cœpit. Nā & cæcis viſum, & ſurdis auditum, & plurimis ęgrotis atq; de vita deſperantibus optatam ſoſpitatē reſtituit. Lapideum eius ſepulchrū ingredientibus per principē portā templū ad leuā propè altare ſanctiſſimo Crucifixo ſacrū, ipſa ara vtcunq; eminētius, occurrit. In altero verò huiuſmet eccleſiæ altari ad honorē immaculatæ Virginis glorioſæ Conceptionis erecto corpus B.P. Petri Molianici miraculis illuſtris honorificè reconditū eſt: quod ſolemni pompa, & pceſſione ex antiquiori loco ad hūc nouū tranſlatū fuit. In qua quidē trāſlatione illud mirabile accidit. Cū enim clerus, ac poſt eū ciuitatis ſenatus ad ferertū, quo ſacrū pignus deferēdum erat, manus honoris cauſa admouiſſet, neuter ipſorū illud mouere potuit. Quapropter & iſte atq; ille ad patrē Guardianū, cęterosq; fratres conuerſus, oīnoq; ſtupefactus inquijt. Adeſtote & vos patres, adiutricesq; manus extēdite, nam hic ſanctus nos vt indignos aſpernatur. Cumq; primùm fratres acceſſiſſent, vt leuiſſimū onus eleuarūt, & ad vſq; præparatū ſibi locū detulerūt. Et hoc ita certū eſt, vt nihil certius apud Camerinēſes, q ipſum p traditionē à ſuis pdeceſſoribus acceperūt, eſſe poſſit. D E

De conuentu

A *De conuentu ſancti Franciſci, aliàs Experimenti. Conu. XXXI.*

PERICVLVM facturi Camerinenſes ciues morum, vitæq́; noſtrorum fratrum, eis hūc conuentulū ad mille paſſus ab eorū communi ciuitate Camerino ex publicis facultatibus conſtrui curarunt, quē & ab huiuſmodi experiētia (Spermento) quod latinè experimentum ſonat, vocari voluerunt. Cumq́; in ipſis nihil niſi ſanctum, bonum, atq; laudabile aduertiſſent, conſtructo intra ciuitatis muros alio ſub titulo S. Frāciſci conuētu, & 6. tantum eorū hoc in loco relictis, reliquos ad ſe introduxerunt. Nec propterea iſtis aliquid deeſſe patiuntur, cum æquè liberaliter ſibi ac alijs neceſſaria ſubminiſtrent.

De conuentu S. Franciſci Matellicæ. Conu. XXXII.

NON deſunt qui aſſerant hunc conuentum beatiſſimo patri Frāciſco ſacrum, atq; intra muros oppidi Matellicæ ſitum, quem 25. fratres vt plurimum inhabitant, ab B ipſomet patre acceptum, fundatumq́; fuiſſe: quibus tamen nec ſcriptura aliqua, neq; certa indicia fidem aſtruunt, ſed tantum quædam non ita probabilis traditio fauet. Pertinuit nihilominus aliquando ad Franciſcanos patres Conuentuales, à quibus ex mandato ſummi Pontificis Leonis X. anno à Virgineo partu 1518. ad noſtros deuolutus eſt; idq́; opera pijſſimi Matelicani ſenatus, qui & ipſum ex communibus prouentibus olim conſtrui fecit, & ſolicitā eius adhuc curā gerit, & ſanctiſſimæ crucis Chriſti particulā, quaſdamq́; alias ſanctorū reliquias ibidē aſſeruatas incredibili deuotione proſequitur.

De conuentu S. Ioannis prope Matellicam. Conu. XXXIII.

AD mille paſſus ab eodē oppido Matellica, verſus S. Vicini montē occurrit & alius conuētus diuo Ioāni ſacratus, modicus quidē & anguſtus cùm 5. tantū fratres vt C plurimū contineat, ſed contēplationi, ſpirituali q́; vitæ ducendæ omnino accommodus. Hūc patres Clareni ex eleemoſynis, non abſq; labore & induſtria acquiſitis, olim conſtruxerūt, diuq́; inhabitarūt; ſed trāſeuntibus ijs, tēpore ſuperius iterū atq; iterū repetito, à Clareniſmo ad Obſeruantiā Regularē, trāſiuit quoq; ipſe in huius Prouinciæ ius.

De conuentu S. Mariæ de valle Saxea Fabriani. Conu. XXXIV.

AD quartum lapidem à nobili oppido Fabriano, atq; ad Appenini montis radices conuentus hic beatiſſimæ Mariæ de valle Saxea, à ſaxorum multitudine, qua vicinus mons ſcatet, ſiue ab eius fundatore, cui Saxo cognomen fuit, ſic dicta, ſacratus, ſub Bonifacio IX. Pont. max. à Benedictinis monialibus, quibus tunc parebat, ad noſtros fratres tranſlatus eſt. Fuerat olim locus hic munitio, ſiue fortalitium ſtipendia-D rijs militibus deſtinatum, illiſq́; pulſis Benedictinis ſororibus, quibus per trecentos annos paruit, ab illius patriæ domino ex nobili Saxorum familia producto, patronatus ſibi iure ſeruato, collatum eſt: ſed ingraueſcente bello, quòd huiuſmodi habitatio minus tuta eſſet, præfatæ ſorores eo relicto, Fabrianum ſe contulerunt, inibiq́; alio monaſterio ædificato pedem fixêre. Quamobrem illuſtris Chiauellus de Chiauellis præfati patroni ſucceſſor, poſt plurimos annos, ducentis nummis aureis monialium Abbatiſſæ pro loco ſolutis, ipſum fratribus noſtris liberaliſſimè contulit. Quem & ipſi fratres recrudeſcente adhuc bello, plurima incommoda atq; pericula vitaturi, ad tempus deſeruerunt. Quod autem ita ſe res habeat, ex Apoſtolicis eiuſdem Bonifacij IX. literis liquidò conſtat. Cuius etiam teſtimonio beatus pater Franciſcus huius acceptandi conuentus ſiue eremitorij author, atq; etiam inhabitator fuit. Quem poſtea beati patres E Bernardinus de Senis, Iacobus Picens ſiue de Marchia, Ioannes Capiſtranus, atq; Marcus à ſancta Maria in Gallo præfati patris Iacobi indiuiduus comes, pluresq́; alij ſanctiſſimi patres ſequuti ſunt. Nam ea eſt huius loci diſpoſitio, & ſors, vt nunquam huiuſcemodi patribus careat. Dum ſemel huius eremitorij fratres niuibus obſeſſi fame prēmerentur, orationiq́; vacarent, Fabriani hæc vox ab aëre delapſa audita eſt. Ecquid ſtertitis Fabrianenſes fame interim fratribus eremitorij pereuntibus? ſtatimq́; pia Fabrianenſis communitas, aperta manibus via, quicquid neceſſum fuit illis miniſtrauit. Quos tamen non oſcitantes, neq; ad ignem ocio torpentes, ſed ante venerabile ſacramentum, ſequenteſq́; ſacroſanctas reliquias, quas incredibili veneratione proſequuntur, videlicet lapillos quoſdam ex Seruatoris Chriſti ſepulchro, ex columna ad quam

idem alligatus fuit, ex loco vbi ipſemet ieiunauit, ex porta aurea atq; ex ſanctiſſimæ A
eius genitricis ſepulchro depromptos, aliaſq; plures, quas deformatis præ vetuſtate
earum titulis hic referre non poſſumus, inuenit. Commorantur frequentius hoc in ere-
mitorio 10. fratres, quorum maior pars tyronica eſt.

De conuentu Annunciationis B. Virginis Fabriani. Conu. XXXV.

AD inſtantes Fabrianenſium preces inclinatus Innocentius VIII. ſummus Pon-
tifex, anno Dominicæ Incarnationis 1488. Pontificatus verò ſui vij. hoc mona-
ſterium fœliciſſimæ Annunciationi ſanctiſſimæ Virginis Mariæ ſacrum, atq; ad mo-
niales ſancti Ramoldi attinens, quod quinquaginta tantum paſſibus ab oppido Fabria-
no Camerinenſis Diœceſis diſtat, fratribus noſtris liberaliſſimè conceſſit. Voluitq;,
vt omnibus priuilegijs, gratijſq;, quibus cæteri huius Prouinciæ conuentus gauderent, B
ipſum quoq; potiretur. Inſuper & vt ab omnium monialium prædictarum ſubiectione
eſſet immune. Eius bina breuia hac de re conceſſa in huius loci archiuo aſſeruantur.
Commorantur hoc in monaſterio 14. fratres, peneſq; ſe habent infraſcriptorum ſan-
ctorum reliquias, videlicet Petri, Pauli, Andreæ, & Iacobi Apoſtolorum, Fabiani,
Sebaſtiani, Laurentij, Coſmæ, Damiani, Stephani, Victorini, Blaſij, atq; ſanctorum
Innocentum martyrum, Claræ, Catharinæ, Margaretæ, atq; Lucię virginum & mar-
tyrum; inſuper & particulas quaſdam ſanctiſſimæ crucis Chriſti, eiuſq; cœnaculi, in
quò cum ſuis diſcipulis ad patrem tranſiturus vltimò idem Dominus cœnauit. Pe-
perit nobis oppidum Fabrianum plures patres vita inſignes, ac ſcientia claros, inter
quos longè enituerunt beatus pater Ioannes ex nobili Germanicaq; Henricorum fami-
lia progenitus, atq; beatus Venantius beati patris Iacobi de Marchia (vt præfati ſumus) C
gratiſſimus comes & ſocius. Inter cętera quæ noſtri patres huic oppido prę̨ſtiterunt, illa
ſunt pręcipua, mons ſcilicet pietatis in eo, opera venerabilis cuiuſdã patris fratris Anto-
nij ſocij beati patris Marci à Monte ſanctæ Marię in Gallo, erectus: & famoſum xenodo-
chium in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu inſtante beato patre Iacobo à Marchia
ibidem conſtructum, in quo habitus, tunica, tunicula, mantellus, atq; galerus eiuſdem
beati patris diligentiſſimè cuſtodiuntur. Vt autem quæ diximus manifeſtiora euadant,
non pigebit hic referre ipſiſſima verba in anteriori exedra eius eccleſiæ, quæ præfato
hoſpitali annexa eſt, inciſa, quę talia ſunt. Anno gratię MCCCCLVI. Calixto III.
Pont. max. Marino Vrſino Archiepiſcopo Tarentino agri Piceni Prę̨ſide primum lapi-
dem inferente, Iacobo ex Minorum Ordine prædicante, ſub duodecim Rectorum gu-
bernatione, communi totius Fabrianenſis oppidi conſenſu, ex tribus hoſpitalibus hoc D
vnum ſub nomine beatæ Mariæ Ieſu conſtructum eſt.

De conuentu ſancti Iacobi Maſſacij. Conu. XXXVI.

EXTINCTVRVS Martinus V. Pont. max. Fratricellorum pernicioſam ſectã,
quæ Maſſacij mirum in modum pullularat, ædiculam quandã beato Iacobo Apo-
ſtolo ſacram, ac vnico milliari à Maſſacio Picenti oppido diſtantem, quam vnus tantũ
Camaldulenſis frater occupabat, à Camaldulenſium obſequio, cuiuſdam Apoſtolici
breuis tenore eximens, Ordini noſtro ad inſtantiam beati patris Iacobi à Marchia ſub-
egit: cui & conceſſit vt illam in iuſtum conuentum promouere poſſet. Quod & ille tum
ex Maſſaciorum eleemoſynis, tum quoq; ex multiplici aliorum largitione præſtitit. Ab E
eoq; temporis hic conuentus ſub antiquiori titulo huic Prouinciæ deſeruit, eiuſq; 16.
Reformatos fratres impræſentiarum optimè capit, ſuſtinetq;. Vt autem quod Marti-
nus V. conceſſerat ratum, firmumq; maneret, eius decreto triplici edito Apoſtolico
breui ſubſcripſit Nicolaus Papa V. anno Dominicæ Incarnationis 1450. aliquotq; prę-
terea indulgentias ad perpetuam rei memoriam huic loco impertitus eſt. In quo ſub al-
tari ſanctiſſimi Crucifixi ſepultus iacet beatus pater Ioannes à Fabriano, qui 11. menſis
Martij, anno Domini 1539. è viuis ſublatus, cœlicolis adiunctus eſt, quiq; plurimos à
diuerſis languoribus ſanctiſſimæ crucis ſigno liberauit, ac aliquot alia miracula edidit.
Ne autem harum lector hallucinetur, eum admonitum volumus, hũc ſcilicet conuentũ
trinomium eſſe, cum modo diui Iacobi ædes, modò Maſſacij eremitorium, modò verò
diui

A diui Ioannis templum nuncupetur, ſed beato tantùm Apoſtolo Iacobo à ſui origine ſacratum fuiſſe.

De conuentu ſancti Jacobi Cinguli. Conu. XXXVII.

CVM pia Cingulana communitas ab Eugenio IV. Pont. max. vnius Minoritici conuentus apud ſe conſtruendi facultatem, anno Dominicæ Incarnationis 1446. impetraſſet, illumq; non ita poſt multum temporis ad quinquaginta paſſus ab oppido eius Cingulo, ex communibus facultatibus, in amœno quodam ac ſaluberrimo ſitu ædificaſſet, vt eius eccleſia beato Iacobo Apoſtolo, cui deuotiſſima erat, ſacraretur curauit. Quod & beato patri Iacobo à Marchia, qui tunc fortè aderat, huiuſmodiq; operis author fuerat, cæteriſq; patribus gratiſſimum fuit. Præcepit tamen ſummus idem Pontifex, vt moniales ſanctæ Catharinæ, quæ hunc locum prius incolebant, ad alium conuentum ſibi gratum, oppidiq; ſumptibus conſtruendum transferrentur. Quod & fideliſſimè exequutum extitit. Solicita nihilominus pia Cingulana communitas de noſtrorum fratrum quiete, ſubdubitanſq; ne aliquando vel ab ipſis monialibus, quibus tamẽ abundè ſatisfactum fuerat, vel ab alio quopiam, ſub veri vel apparentis iuris prætextu moleſtarentur, vel loco deturbarentur, Nicolaum V. Pontificem quoq; maximum ſupplex rogauit, vt quicquid eius prædeceſſor Eugenius IV. conceſſerat ipſe proprio calculo approbare dignaretur. Qui pro ſua in nos, atq; in Cingulanos beneuolentia, expedito Apoſtolico breui ſub datum Romę apud ſanctum Petrum 5. Iulij anno Domini 1452. Pontificatus verò ſui anno vj id libentiſſimè conceſſit. Inſuper & hũc locum, quem plerumq; 16. Reformati fratres inhabitant, in omnibus & per omnia noſtræ Religioni ſubegit, ac à quouis alio iure immunem & liberum eſſe voluit.

C *De conuentu ſanctæ Mariæ de Valcenegia. Conu. XXXVIII.*

SEMPER equidem ſui ſimilis fuit Montechiana communitas: Nam quo zelo & ſolicitudine, circa annum Dominicæ Incarnationis. 1450. hunc conuentum ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Valceriegia dicatum, ex publicis facultatibus, atq; ex Apoſtolica auctoritate, ad ſecundum milliare ab eius oppido, cui Italicè Montechio nomen eſt, ædificauit, ea prorſus cura & diligentia ipſum per centum & triginta annos, eoq; amplius, ſuſtentauit, refecit, reparauitq;, immo & qua charitate patres Clarenos primos eius habitatores complexa fuit, ea etiam & eorum ſucceſſores, fratres videlicet noſtros, proſequitur eiſq; omnia, tum ad victum, tum ad amictum, tũ quoq; ad continuos excipiendos hoſpites neceſſaria liberaliſſimè ſuppeditat. Poſſet hauddubiè hic locus, ſi
D & habitationis, & ſubminiſtrati victus ratio habeatur, plures fratres continere, ſed ea eſt aduentantium hoſpitum frequentia, qui vel peregrinationis ergò Lauretanam ſanctiſſimæ Dei genitricis domum petunt, vel ex Hetruria alijſq; patrijs ſoluentes Romã contendunt, vt ſi ipſis conſultum cupiant, huius Prouinciæ proceres vltra 7. ibi commorari minimè patiantur.

De conuentu ſanctæ Crucis Maceratæ. Conu. XXIX.

CVM aliquandiu fratres noſtri conuentulum quendam longiuſculus à ciuitate Macerata, cui ne totius Piceni metropolis ſit, Ancona vrbs impedimento eſt, diſtãtem, atq; ſumptibus eius ſenatus ædificatum habitaſſent, pluraq; incommoda ob aeris intemperiem inibi ſuſtinuiſſent, opera atq; ſolicitudine, tum præfati ſenatus, tum quoq;
E nobilis Criſporum familiæ, ab ijs erepti ſunt. Nam illuſtriſſimo Cardinale Farneſio totius agri Piceni Legato, qui & poſtea ſummus Pontifex electus Paulus III. dici voluit, ac Iulio II. Pont. max. ad totius eccleſiæ militantis clauum ſedente, ipſis inſtantibus, ex Apoſtolica auctoritate, ad hunc locum, quem modò obtinent, amœnum omnino, atq; ſaluberrimum, trecentiſq; tantum paſſibus ab ipſa ciuitate ſecluſum, tranſlati fuère. Ipſe verò conuentus in huiuſmodi tranſlatione antiquum nomẽ amittens, nouũ acquiſiuit; cùm primùm beatiſſimo P. Franciſco dicatus, poſtea ſanctiſſimę cruci, à quadam cruce ſacroſanctis Hieroſolymitanæ terræ reliquijs referta, ſibiq; tunc temporis à venerabili quodam patre fratre Baptiſta Frontone dono data, (ni fallor) ſacratus euaſerit. In quo tandem 20. fratres commorantur, quorum altera pars ſacræ Theologiæ, altera verò Philoſophiæ, ſub peritiſſimis prælectoribus ſedulo incumbit.

De conuentu S. Franciſci Forani. Conu. XL. A

QVOD hic conuentus beatiſſimo patri Franciſco ſacratus, atq; ad ſeſquimilliare à Pignano Picente oppido, in media quadam confertiſſima ſylua ſitus, eundẽ Seraphicum patrem ſui authorem, fundatoremq́; habuerit, & loci diſpoſitio & fonticulus longiuſculus ab eo effoſſus eidemq́; dicatus, & certiſſima oppidanorum traditio teſtantur. Sed quo certo tempore id contigerit, non ſatis conſtat. Huius loci inhabitator aliquando fuit beatus pater Conradus Offidanus, hicq́; puerum Ieſum de glorioſiſſimę Virginis manibus ad iactum lapidis ab eccleſia accipere meruit. In cuius rei teſtimoniũ, & veritatem, fratres ædiculam eodem in loco, anno Domini 1443. ædificari curarunt; in qua patres Reformati huius nunc monaſterij incolæ, qui numero ſunt 18. ſingulis diebus primum glorioſiſſimæ Virginis nocturnum, eiuſq; litanias deuotiſſimè perſol- B uunt. De qua ædicula id certiſſime fertur. Cùm enim pater Guardianus depictam ibi cuperet glorioſiſſimæ Virginis imaginem, eaq́; de cauſa pictorem conduxiſſet, illeq́; plurimis eius faciebus depictis, atq; iiſdem, quòd nec ſibi nec patri Guardiano ſatisfacerent, obliteratis, anxius obdormiuiſſet, apparuit ſequenti die manè eius imago graphicè, ac omnium oculis pulcherrimè abſoluta. Qua de re mirum in modum à populis frequentatur, plurimiſq; ſummorum Pontificum gratijs fruitur.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Populo Montilbodij. Conu. XLI.

PERTÆSA Montilbodiana communitas cohabitationem patrum Clarenorum, Leoni X. Pont max. ſupplicauit, vt ijs pulſis conuentum ad quingentos paſſus ab eius oppido Montilbodio diſtantem, beatiſſimæq; Virgini Mariæ ſacratum, quem mul- C tis retro annis illis communibus ſumptibus ædificarat, Obſeruantiæ Regulari mancipare liceret. Quo tandẽ inſtanti eorum petitioni, anno à lætabũda Chriſti natiuitate 1516. annuente, poſt elapſum biennium, quod eius refectioni ampliationiq; inſeruiuit, ipſum noſtris fratribus omni ex parte reſtauratum, adeò vt 14. commodiſſimè capiat, ex animo contulit. Quibus & omnia neceſſaria ad nutum ſubminiſtrat.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Senogalliæ. Conu. XLII.

IMPETRATVRVS illuſtriſſimus Ioannes à Ruuere Sixti IV. ſummi Pontificis nepos, Romæ, Senogalliæq; Præfectus, Soranus Dux, atq; illuſtriſſimi Franciſci Mariæ Vrbinatum quoq; Ducis pater, prolem, quæ ſibi ſuccederet (laborabat ſiquidem ſterilitate) Deo opt. max. ſe ex voto obſtrinxit, vt ſi eam obtineret, fratribus D Minoribus Regularis Obſeruantiæ conuentum ædificaturus eſſet. Voti igitur compos effectus, antiquiorem ædiculam omnimodæ ruinæ proximam, atq; in media ſylua ad mille paſſus à Senogallia Picente ciuitate, fluctibuſq; Adriatici maris expoſita, ſitam anno Dominicæ Incarnationis 1491. ſuis ſumptibus in ſatis amplum commodumq́; conuentum promouit, atq; ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs ſacrauit, inibiq; moriens in habitu Franciſcano ſepeliri voluit. Quantus autem populorum concurſus ad ſacram hanc ædem, quam 20. religioſi frequentius inhabitant, ſolemnioribus diebus, præſertim verò Paſchalibus ferijs ſit, vix exprimi poſſet, cùm aliquando ad 12. Confraternitates ex diuerſis pagis ſua vota perſoluturæ ſimul conueniant.

De conuentu ſancti Franciſci Corinaldi. Conu. XLIII. E

SATISFACTVRVS ſummus Pontifex Pius V. inſtantiſſimæ Corinaldenſis communitatis ſupplicationi, hunc conuentum Seraphico patri Franciſco ſacrum, atq; vallo oppidi Corinaldi proximum, a patribus Franciſcanis Conuentualibus quibus multis annis paruerat, ad noſtros fratres, cum omnibus ad ſe pertinentibus, tranſtulit, huicq; Prouinciæ ſubiecit. Cuius tanta eſt capacitas, atq; commoditas, vt 20. fratres vllo abſq; grauamine contineat, illiſq; & ocium, & opportunitatẽ Philoſophicis vacandi literis ſubminiſtret. Inter cætera quæ hunc locum maximè commendant, non infimum locum tenet venerabilis quædam crux ſequentibus reliquijs exornata: Videlicet aliquot oſſibus ſanctorum Stephani prothomartyris, Geruaſij martyris, Martini

Pontificis

A Pontificis & confeſſoris, atq; Anaſtaſiæ virginis ac martyris, quibuſdamq; particulis Hieroſolymitani templi, eorumq; locorum, in quibus Chriſtus Dominus in agonia factus ſanguinem ſudauit, alligatusq; ab impijs carnificibus flagellatus fuit, atq; crucifixus, ſepultusq; eſt, atq; etiam ſepulchrorum beatiſſimæ virginis glorioſæ Mariæ, ſanctæq; Catharinæ virginis & martyris.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Miſericordia. Conu. XLIV.

CVM illuſtris Mariottus Saianus prole careret, cultusq; diuini promouendi ſtudioſiſſimus eſſet, vnum aliquem conuentum fratrum noſtrorum obſequio mancipandum ex proprijs facultatibus, quibus abundabat, ædificare ſtatuit. Cùmq; Adriani VI. Pontificis maximi auctoritas, fauorq; hac in re ſibi aſpirarent, anno à mundi re-
B demptione 1523. hanc ſacram ædem in honorem ſanctæ Mariæ de Miſericordia tumultuario opere ex ceſpite tantum, atq; terra, ad trecentos paſſus à pago, cui Collis nomen eſt, conſtrui curauit: vt vel ſic duodecim fratres ipſo adhuc ſuperſtite capere, contine-req; poſſet. Ex ergaſtulo tamen carnis ad aſtra migraturus, condito teſtamento cauit, vt ex bonis eius quicquid terra ad tempus ſuppleuerat, id totum coctus later, atq; politus lapis occuparent. Vnde factum eſt vt hic locus in pulcherrimum monaſterium euaſerit. Ad cuius ornatum capaces horti, adiacensq; nemus plurimum agunt.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Fani Fortunæ. Conu. XLV.

FANVM Fortunæ Agri Piceni vrbs eſt, in littore Adriatico, inter Piſaurum & Senogalliam, non longè à Metauro amne ſita, atq; à pulcherrimo Fortunæ tem-
C plo in ea olim erecto ſic dicta. Aliquantulum igitur ab hac ciuitate, iuxta prefatum fluuium Metaurum, atq; Adriaticum littus, fratres noſtri conuentulum ſub titulo ſanctæ Mariæ in Ponte primæuis Seraphicæ Religionis noſtræ temporibus, fauente ſibi Fanenſi ſenatu ędificarant. Sed cum is locus eorum ſaluti ob aëris intemperiem mirum in modum obeſſet, ad alium ciuitati viciniorem, multoq; elegantiorem, piorum etiam ciuium communibus eleemoſynis fabricatum, poſt aliquot annos ſe tranſtulerunt. Graſſantibus verò inteſtinis bellis atq; diſſidijs in ipſa ciuitate, dum ciuium pars huic factioni, altera verò alteri deſeruit, & hæc illam pellit, atq; verſa vice ab illa iſta pellitur, cùm fratres diuerſis calamitatibus agitarentur, plurimiſq; militum iniurijs expoſiti eſſent, curauit pia communitas, vt ſancti Saluatoris parochia intra muros erecta, atq; ad patres Anconitani montis Camaldulenſes attinens, ſeruato interim ſibi paſtorali iure,
D in conuentum, ſub titulo ſanctæ Mariæ Nouæ, promoueretur, illiſq; traderetur. Ab eo itaq; temporis 20. Franciſcani Obſeruantes hanc ſacram ædem occupant, ſummamq; Fanenſium erga ſe beneuolētiam penitius experti ſunt. Non tamen propterea hic locus parochiæ dignitatem amiſit, cum ſæcularis quidam ſacerdos, à patribus Camaldulenſibus deſignatus, quæ paſtoralis officij ſunt in ea exerceat.

De conuentu S. Ioannis Baptiſtæ Piſauri. Conu. XLVI.

CVM antiquus fratrum noſtrorum conuentus inter Iſaurum fluuium atq; Piſaurum ciuitatem ſitus, communibusq; Piſaurienſium ſumptibus ædificatus, impedimento eſſet ne vrbs ipſa vallo, atq; aggere communiri poſſet, curauit ſolicitus ſenatus, vt fauente ſibi Pauli III. Pont. max. auctoritate, cuius bullam, ſub datum Romæ v.
E cal. Aprilis, anno Domini 1537. Pontificatus verò ſui anno ij. in præſenti loco adhuc cernere licet, eo demolito alius ex publicis prouentibus, intra ipſa mœnia, conſtrueretur. Poſt elaſpum itaq; ſeptennium, anno ſcilicet 1543. empto ex communibus, tum illuſtriſſimi Guidobaldi à Ruuere V. Vrbinatum Ducis atq; Franciſci Mariæ itidem Ducis legitimi filij, tum quoq; deuotę Piſaurienſis communitatis, facultatibus capaciſſimo ſitu, hoc ſacrum monaſterium in honorem ſancti Ioannis Baptiſtę Dominici Pręcurſoris ædificari cœpit. Cuius fundamentalem lapidem illuſtriſſima Iulia Varana, præfati Ducis Guidobaldi vxor, de religioſo more poſuit. Quod verò reliquum eſt ædificij communibus illuſtriſſimorum Ducum, atq; piæ communitatis ſumptibus ſuperſtructum eſt. Idq; tanta magnificentia, atq; ſumptuoſitate, vt eorum manus ſæpius à Pro-

uinciæ patribus, ne ſolitus paupertatis modus excederetur, comprimendæ venerint. A
Quorum tandem opera effectum eſt, vt in pulcherrimum, debitumq; conuentum emerſerit, commodiſſimeq; 30. fratres vel circiter, eius accolas capiat. In huius ſacræ domus eccleſia, quæ elegantiſſima eſt, altare ſanctiſſimo Crucifixo dicatum, ob continua miracula quæ ibi contingunt, atq; ob ſingulare priuilegium quo à ſummo Pontifice Gregorio XIII. donatum fuit, vt videlicet fidelium animæ a purgatorij pœnis per Miſſarum ſolemnia ibidem facta liberentur, maxima deuotione a fidelibus frequentatur.

De conuentu S. Mariæ de Scotaneto montis Barochij. Conu. XLVII.

AD mille paſſus ab oppido monte Barochio in eiuſdem confinibus, atq; eius oppidi quod vulgo (Montegiano) nuncupatur, conuentus hic ſanctæ Mariç de Scotaneto, licet communiter Montis Barochij locus appellitetur, ſacratus, in næmoroſi cuiuſdam, atq; delicioſi montis iugulo ſituatus eſt, qui, ſi ſeniorum traditioni fidem adhibere debeamus, à beato patre Franciſco, vel ſaltem ab aliquo alio contemporaneo patre, eius tamen iuſſu, ædificatus fuit: Neq; hoc incredibile eſt, cùm ea propter ſæculares ſibi ſummoperè afficiantur, maximaq; charitate, & beneuolentia 22. fratres eius habitatores proſequantur. Si tamen hoc verum ſit, neutiquam in vno & eodem ſtatu à ſui origine vſq; impræſentiarum perſeuerauit: cùm primitus ſanctiſſimis illis patribus noſtræ Religionis zelotibus deſeruierit, deinde vero Franciſcanis Conuentualibus ſubfuerit, ac poſtremò ab illis ad noſtros fratres tranſlatus ſit. Ad leuam eccleſiæ, ſi per præcipuum eius oſtium fueris ingreſſus, tumulatus tibi occurret beatus frater Sanctus, profeſſione quidem laicus, ſed meritis opimus, qui tum in vita, tum quoq; in morte miraculis ea propter claruit. B C

De conuentu Annunciationis B. M. Foroſempronij. Conu. XLVIII.

VT omnibus in propatulo eſſet quanta deuotione pij antiquiſſimæ ciuitatis Foroſempronij (vulgò verò Foſſambrone) ciues in fœliciſſimam Deiparç Virginis Annunciationem ferrentur, hoc ſacrum monaſterium ad 200. paſſus ab eorum ciuitate, non longè à celeberrimo fluuio Metauro, anno à Virgineo partu 1472. ex publicis bonis in eius honorem ædificari curarunt. Cui & pulcherrimos hortos, amœnamq; ſyluam addiderunt. Cùm autem eorum deuotio, tum ad ſacroſanctam B. V. Annunciationem, tum quoq; ad hunc locum in dies magis magiſq; excreſceret, ſummus Pontifex Gregorius XIII. illam pro viribus promoturus, omnibus ipſum à primis veſperis diei præfatç Annunciationis feſti vſq; ad ſequentis ſolis occaſum ingredientibus, ſuaſq; D
ad Altiſſimum preces fundẽtibus, omnium peccatorum plenariam indulgẽtiam in perpetuum duraturam 27. Februarij, anno Dominicæ Incarnationis 1577. Pontificatus verò ſui anno v. ex pientiſſima liberalitate conceſſit: inſuper & indulſit, vt quicunq; ſacerdos, ſiue ſęcularis, ſiue etiã regularis, in altero huius eccleſię altari ſanctiſſimo Crucifixo dicato Miſſam pro aliqua fideli anima in Purgatorio exiſtẽte celebrauerit, eam à pœnis, quas pro exceſſibus hoc in ſęculo commiſſis pati contigerit, ex tempore liberet. Quo fit vt 20. fratres commodiſſimè hic comorari poſſint, & vllo abſq; grauamine eorum iuniores Grammaticalibus rudimentis imbuantur.

De conuentu S. Georgij Contis Robij. Conu. XLIX.

AN hic connentus diuo Georgio martyri ſacratus atq; in confinijs pagorũ Moterolis, Montiſq; veteris ſitus, iſtius potius quàm illius iuriſdictioni ſubſit adhuc lis ſub Iudice eſt. Nihilominus tamen illuſtres Montis veteris Comites exiſtimantes eius ſitũ ad ſe pertinere ipſum multis ab hinc annis, vbi nunc eſt, ex proprijs facultatibus ędificari curarunt, in eoq; peculiare ſacellum pro ſuis corporibus humandis ſibi elegerunt, in quo & eorũ aliquot ſepulti ſunt. Quo autẽ certo tempore conſtructus fuerit, nullo pacto conſtat. Sed ſi eius ſtructuram atq; formam attenderis, tibi antiquus ſatis videbitur. Cui tamen ad decorem, deuotionemq;, tum accedentium, tum quoq; inhabitantium augendam nihil penitus deeſt: cùm ſuper colliculum ſitus amœniſſima ſylua cingatur, & maxima quiete gaudeat. Qua etiam de cauſa nouitijs fratribus æducandis deſeruit, qui profeſſis annumeratis ſunt numero 14. E

A *De conuentu ſancti Martini Roccha contratæ.* *Conu.* L.

CVM fratres noſtri vnum vel alterum locum B. P. Antonio ſacratum, intra mœnia opulentiſſimi oppidi Roccha contratæ, ex ſummi Pontificis Pauli III. auctoritate per quadriennium & vltra occupaſſent, neuterq; eorum quieti conſuleret, de alio ſibi extra ſepta eligendo agere cœperunt. Quibus morem geſtura pia eius communitas Paulo IIII. Pont. max. ſupplicauit, vt eius votis annuere dignaretur. Quo tandem annuente, hunc conuentum diuo Martino dicatum, quem 14. fratres inhabitant, ad mille paſſus ab oppidi vallo, ex publicis prouentibus, anno à ſalutifera Chriſti Natiuitate 1557. illis quoq; ædificari curauit. In cuius archiuo Apoſtolicum Pontificię conceſſionis breue adhuc inuiſere licet. Inter primos huius ſacræ ædis accolas vnus fuit miræ
B ſanctitatis pater ac frater Pacificus ex Roccha contratæ oriundus, cuius corpus, vt circumuicinorum populorum aduentantium deuotioni fieret ſatis, biduo inhumatum permanſit, accedentibus continuò fidelibus, vt vel eius habitum tangerent, vel pedes deoſcularentur, quibus eius beatitudo certiſſima eſt.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Pace Sentini. *Conu.* LI.

SENTINVM nobile oppidum, atq; montoſum eſt, appellaturq; vulgò Saſſoferrato. Cuius gens licèt pugnax, bellicoſaq; ſit, viris tamen religioſis, præcipuè verò noſtratibus, maximè afficitur. Cùm enim vnius Minoritici conuentus apud ſe ędificandi maximo teneretur deſiderio, Iulio II. Pont. max. qui totius Eccleſiæ militantis gubernaculum tenebat, vt ea ſibi facultas concederetur, quàm humiliter ſupplicauit. Quo
C annuente conuentum hunc ſanctiſſimæ Dei genitrici Marię de Pace ſacrum, ad centum paſſus ab oppido, ſupra eleuatum quendam atq; næmoroſum colliculum, ex communibus prouentibus, ex tempore conſtrui fecit. Vt autem fratrum habitatio commodius, fœliciusq; abſolueretur, deuota fœmina Cherubina Alberia Sentinenſis eccleſiam proprijs ſumptibus ædificauit. Cuius pietatem ſequuta eius conterranea Bernardina de Humanis, plurima quoq; ad totius operis conſummationẽ ex domeſtico peculio liberaliſſimè contulit. Iſtarum ergo matronarum, atq; Sentinenſis communitatis, inſuper & nobilis cuiuſdam Philippi pijs eleemoſynis ſacra hæc ædes, quam frequentius 10. fratres incolunt, inchoata abſolutaq; eſt.

De conuentu S. Bernardini Vrbini. *Conu.* LII.

D AEDIFICATVRVS illuſtriſſimus Comes montis Feltrij Guidantonius Feltrius conuentum Seraphicæ noſtrę Religioni, cui tum ipſe, tum quoq; eius vterina ſoror Anna Feltria ſummopere afficiebatur, prope Vrbinum Vmbrię antiquam nobilemq; ciuitatem, fundum parochiæ diui Donati contiguum, atq; ad Abbatiam ſanctę Crucis de Auellana Eugubinæ Diœceſis attinentem, ab eius Abbate Petro Serrano ſufficienti ære comparauit, præſentiq; conuentui ſub titulo ſancti patris Bernardini de Senis, ex Martini V. Pont. max. auctoritate, anno à partu Virgineo 1425. initium dedit: quem tamen immatura morte præuentus abſoluere nequiuit. Quapropter legitimus eius filius Guidantonius quoq; Feltrius, primus Vrbinatum Dux, quod charus pater præſtare nequiuerat ad debitum finem adducere contendit. Et ecce dum ſolertius id exequi curat, à quibuſdam Vrbinatibus proditoriè occiditur. Cui ſuccedens frater
E eius naturalis Fridericus Feltrius ſecundus Vrbinatum Dux, patris, ac fratris pijs votis ſatisfacturus inchoatum hunc locum magnificè ſatis, ac pro tanti Principis ſplendore omnibus ſuis numeris abſoluit. Ne autem antiquior parochialis eccleſia, quę ſub titulo ſancti Donati hoc in ipſo loco erecta erat, omnino aboleretur, conſtitutum fuit, vt Parochus quidam ſęcularis quæ ſunt paſtoralis officij exerceret, fratres verò, qui frequentius ſunt 25. diuini cultus curam gererent. Hæc igitur ſacra ædes, quæ vnico milliari ab Vrbe diſtat, celebratione eius Capituli generalis, in quo anno Dominicæ Incarnationis 1475. pater ac frater Franciſcus Sanſon in totius Minoritici noſtri Inſtituti Generalem Miniſtrum electus fuit, & illuſtriſſimorum, vtriuſq; Guidantonij Feltrij, patris ſcilicet ac filij, Fridericiq; Feltrij, ac Guidobaldi Feltri Ducum Vrbinatum, quorum

ſepulchra

ſepulcra diſtincta inuiſuntur, atq; aliorum eiuſdem familię heroum funere eſt omninò A inſignis. Eiusq; ius patronatus ad illuſtriſſimos, pariterq; excellentiſſimos Vrbini Duces ſpectat. Qui licet ex alia ſtirpe (Ruuerica videlicet) producti, hoc quoq; monaſterium ſimul cum ipſo Ducatu obtinuerunt.

De conuentu ſancti Joannis Baptiſtæ Caſtri Durantij. Conu. LIII.

PROPRIAM vexationem redempturi fratres noſtri antiquum locum, quem longiuſculus à fluuio Metauro in media quadam quercea, delicioſaq; ſylua obtinebant, deſerere coacti ſunt. Nam ea erat quorundam ſæcularium, prę ſertim verò ruſticorum inſolentia, vt ipſis inuictis integras arbores ſuccidere, ac ſyluam vaſtare pro libito non vererentur, Quamobrem ſibi, atq; etiam illi conſulturi, quicquid iuris obtinebant in excellentiſſimum Franciſcum Mariam à Ruuere Vrbini Ducem tranſtulerunt, B atq; hunc conuentum diuo Ioanni Baptiſtæ ſacrum ſumptibus, & liberalitate illuſtris familię Brancaleonis, in territorio Abbatiæ caſtri Durantij, atq; in quadam peninſula, inter prędictum Metaurum Voterenamq; fluuios, conſtrui curarunt. Quem 10. fratres inhabitant, pluraq; nobilium Brancaleonum ſepulchra eleganter exornant.

De conuentu S. Mariæ de Angelis. Conu. LIV.

CVM illuſtriſſima Eliſabetha Gonzaga Vrbini Duciſſa, atq; ex morte illuſtriſſimi Guidobaldi Feltrij huius nominis primi vidua relicta, oppidiq; ſancti Angeli in Vado pia communitas Tertiarijs quibuſdam ſororibus proſpectui cuperent, maximaq; beneuolentia in Franciſcanam Obſeruantem familiam ferrentur, vnius apud ſe Minoritici ędificandi monaſterij facultatē à Iulio II. Pont. max. 11. Iunij, anno Domini 1511. C obtinuerūt. Cumq; aliquandiu inter præfatam communitatem reuerendumq; patrem fratrem Thomam ab Auximo huius tunc Prouinciæ Miniſtrum de ſitu controuerſum eſſet, contendēte iſto vt mille paſſibus ad minus ab oppido erigeretur huiuſmodi monaſterium, quatenus eius frater Deo opt. max. liberius vacare poſſent: illa verò contradicente, atq; affectante vt vel intra muros, vel ſaltem prope oppidi vallum ædificaretur, ne ob nimiam diſtantiam ab eo frequentando retraherentur; opera atq; interuentione illuſtriſſimæ præfatæ Duciſſæ præſens locus, quingentis tantum paſſibus ab oppido diſtans, electus eſt, atq; communi vtriusq; partis conſenſu hic conuentus ſanctiſſimę Mariæ de Angelis ſacratus, quem 12. fratres inhabitant, ex publico ærario ſuperædificatus extitit.

D

De conuentu ſancti Franciſci Montis Florentini. Conu LV.

DEFICIENTIBVS præ vetuſtate ſcripturis, contradicentibusq; inter ſe ſæcularibus, quam potius partem eligam penitus ignoro. Nam alij dicunt hunc conuentum beatiſſimo patri Franciſco ſacratum, atq; in media ſylua, ad tertium lapidem à Saxo Simonis, erectum, primitus à beato ipſo patre Franciſco prope pagum Caſtellanum fuiſſe conſtructum, ac temporis ſucceſſu, derelicto ab incolis pago, ipſo adhuc ſuperſtite ad hunc locum eſſe tranſlatum. Alij verò huiuſmodi tranſlationem penitus negant, mordicusq; aſſerunt eum hac in ſylua ſedem opera præfati Seraphici patris primitus accepiſſe. Voluntq; ipſum non à fundamentis ædificatum, ſed reſarcitum à fratribus tantummodo fuiſſe: cùm monialibus prius inſeruierit, quibus tamen à conuicinis populis abundè ſatisfactum ſit. Quicquid tamen ſit, extat quædam bulla Innocentij IV. Pont. max. in huius loci archiuo aſſeruata, data Auinioni 4. Octobris, anno Domini 1248. qua fratribus vnius conſtruendi monaſterij, nulla penitus, ſiue tranſlationis, ſiue ſitus, ſiue etiam monialium facta mentione, poteſtas fit. Et hæc tantùm de hac ſacra ęde, quam 20. fratres inhabitant, referre poſſumus. E

De conuentu ſanctæ Mariæ de Oliua Maciani. Conu. LVI.

QVANTA fuerit pagi Maciani ad fratres noſtros deuotio hinc liquidò patet: Quòd cùm pauperie laboret, eos ſumptus quos in ędificando quodam locello fecerat, quod is fratribus non deſeruiret, omnino contempſerit, atq; alios multo maiores expo-

A res expoſuerit, vt tandem hunc conuentum B. Mariæ de Oliua ſacratum, quem 12. fratres occupant, non longè à fluuio Marida, in loco quodam commodiori, atq; ſalubriori, ex poteſtate Iulij III. Pont. max. facta 7. Iulij, anno Domini 1553. Pontificatus verò ſui anno iiij. iiſdem erigerent.

De conuentu S. Antonij Montiſmaij. Conu. LVII.

CONVENTVS hic B. Antonio Abbati ſacratus, atq; prope pagum Montem maium Montisfeltrenſis Diœceſis ſitus, ſumptibus, pijsq; adiacentium, pagorum ac R. D. Ioannis Franciſci Hormanij Vallenſis Epiſcopi eleemoſynis, atq; ex facultate ſummi Pontificis Pauli III. cuius bulla data Romæ apud S. Petrum 20. Decembris, anno Dñi 1543. Pont. verò ſui anno x. adhuc extat, circa prædicta tempora ædificari B cœpit. Cuius eccleſiam R.D. Ioannes Franciſcus Soromanus Montisfeltrenſis Epiſcopus, anno Domini 1567. conſecrauit, ac ſummum altare SS. Apoſtolorum Pauli & Bartholomæi, nec non & Donati Epiſcopi atq; martyris ſacroſanctis reliquijs exornauit. Gaudet præterea ſacra hęc ędes ex munificentia Gregorij XIII. Pont. max. altari quodam priuilegiato in fauorem fidelium defunctorum: & deuotiſſima Confraternitate ſanctiſſimi Roſarij ex eiuſdem Gregorij XIII. diſpenſatione ibidem erecta: atq; à 10. fratribus tantùm inhabitatur.

De monaſterio S. Mariæ nouæ Anconæ. Mon. I.

CVM Benedictinę quędam moniales hoc monaſterium ſanctæ Marię nouę ſacratum, atq; muris Anconitanæ ciuitatis circumcinctum tanquam minus capax, C minusq; idoneum, alio interim commodiori in honorem S. Bartholomęi intra eiuſdem ciuitatis mœnia ſibi conſtructo, Diocęſano Epiſcopo liberè reliquiſſent, ac Tertiariæ aliquot Franciſcanę ſorores, quatenus ſibi concederetur, ſuppliciter inſtarent, à pientiſſimo Epiſcopo illis conceſſum eſt. Quod vt firmius ſtabiliretur, acceſſit quoq; & Eugenij IV. Pont. max. auctoritas facta anno Christi 1443. Cumq; poſt aliquantulum temporis vellent prædictæ Tertiariæ arctiori vitæ aſtringi, huius Prouinciæ patres rogarunt, vt, tranſmiſſis ad ſe aliquibus Clariſſis ſororibus, quæ ſe earum ritibus & cæremonijs imbuerent, ſibi velum, ac tranſlationem ab huiuſmodi Tertio S. Franciſci Ordine ad primam B. virginis Claræ Regulam concedere vellent. Quibus illi annuentes, conſulto prius ſummo Pontifice, eductas 4. ſummæ religionis ſorores ex ſacro monaſterio Corporis Chriſti Piſaurienſi ad eas inſtruendas tranſmiſerunt. Commorantur D itaq; hoc in loco 60. Clariſſæ ſorores, maximaq; cum reuerentia cuſtodiunt B. Vrſulę virginis & martyris caput, & trium Tertiariarum prædictarum oſſa. Quarum corpora cùm integra perſeuerarent, maximiq; à ſororibus fierent, voluit quędam Abbatiſſa, ex monialium tamen conſenſu, ea ex ſuis locellis exhumata ad honoratius ſepulchrum transferre. Dumq; ea pro religioſo more lauari, atq; ad ſolem exſiccari curat, conſumpta protinus carne ipſa tantum nuda oſſa remanſerunt. Quæ nihilominus in pulcherrimam arcam inferri, atq; in editiorem locum ſtatui fecit.

De monaſterio ſanctæ Margaretæ Arpini. Mon. II.

SACRA hæc ædes antiquiſſima eſt, cùm anno Domini 1390. à pijſſima quadam E Vitarella Arpinate, ex mera tantum deuotione, qua & in B. Margaretam Virginem atq; martyrem, & in Tertiarias Franciſcanas ſorores ferebatur, intra Arpinum antiquiſſimam ciuitatem, (vulgò verò Aſcoli) in eiuſdem ſanctæ honorem ædificata, præfatisq; Tertiarijs ſororibus collata fuerit. Quarum religio atq; ſanctitas tanta eſt, vt inexpiabile peccatum ſit aliquid de eis obloqui. Commorantur ibi 50. & S. crucis, particulam & habitum, ſimul atq; capucium beati patris Iacobi Picentis cuſtodiunt.

De monaſterio S. Franciſci Cupramontanæ. Mon. III.

CVM moniales quędam liberius, quàm par eſſet, Cupramontanę in conuentu ſancti Franciſci viuerent, idq; ſummo Pontifici Leoni X. per eius ciuitatis ſenatum innotuiſſet, pręcepit vigilantiſſimus ipſe Paſtor, edito Apoſtolico breui ſub datum Palis Por-

lis Portuenſis Diœceſis 17. Aprilis, anno Dominicæ Incarnationis 1521. Pontificatus A
verò ſui anno ix. vt ijs loco pulſis aliæ ex ordine Frãciſcano ſibi ſubrogarentur, huiusq;
Prouinciæ Miniſtro ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna iniunxit, vt illarum
curam abſq; aliqua ſiue appellatione, ſiue tergiuerſatione, ex tempore ſuſciperet. Adductis
itaq; aliunde quibuſdam ſororibus de Tertio ordine Seraphici, P. Franciſci,
Apoſtolico breui & ab antiquioribus loci monialibus, & à R. P. F. Benedicto à ſancto
Geneſio tunc Prouinciali Miniſtro obtemperatum eſt. Cùmq; & illę ſtrictiori vitę mancipari
cuperent, idq; Prouinciæ patribus, atq; etiam Cupramontanis gratiſſimum eſſet,
allatis ex Firmano monaſterio aliquot Clariſſis de prima Regula, quę eas docerent inſtruerentq;,
omnes ſimul in primam B. Claræ Regulam tranſierunt: Inibiq; per 30. ferè
annos ſanctiſſimè conuixerunt. Sed anno Domini 1557. vigente bello inter Paulũ IV.
Pont. max. & Philippum huius nominis II. Hiſpaniarum Regem, quòd is locus com- B
muniendę ciuitati impedimento eſſet, ſolo æquatus eſt, eiusq; ſorores ad xenodochium
ſanctæ Mariæ Magdalenes tranſlatæ fuerunt. Vbi & earum 24. impræſentiarum commorantur,
quaſdamq; particulas S. Crucis Chriſti, ſpineę eiuſdem coronę, atq; induſij
Dei genitricis Mariæ diligentiſſimè cuſtodiunt.

De monaſterio ſanctæ Mariæ de Gratijs Firmi. Mon. IV.

TRANSITVRA pientiſſima fęmina Iacoba, Leonardi quondam Firmani legitima
vxor, ex hac mortali vita ad empyrea Regna, quicquid bonorum poſſidebat
pro vnius monaſterij ædificatione ex teſtamento, ſub hac lege, legauit, vt videlicet ibidem
perpetuò Clariſſæ ſorores, nullæq; aliæ ab eis, commorarentur, vtq; illarum Franciſcani
patres Obſeruantes tantum curam gererent. Ex eius igitur bonis hoc ſacrum C
monaſterium ſanctiſſimę Mariæ de Gratijs ſacrum, atq; muris Firmanæ ciuitatis circumſcriptum,
quod 55. ſorores inhabitant, anno 1501. ſub Iulio II. Pont. max. ædificatum
fuit.

De monaſterio ſancti Stephani Recanati. Mon. V.

PROVT ex quibuſdam coniecturis colligi poteſt, hoc ſacrum monaſterium B. Stephano,
à præexiſtente ibidem quadam ædicula, dicatum, atq; mœnijs ciuitatis
Recanati, à parte interiori, contiguum quod 60. Clariſſę moniales de prima (vt
aiunt) Regula commodiſſimè incolunt, ex publicis eiuſdem vrbis prouentibus, circa
annum 1530. à deuoto eius ſenatu conſtructum eſt. Licèt non ante primum Auguſti D
anni Domini 1535. inhabitatum fuerit.

De monaſterio S. Nicolai Auximi. Mon. VI.

CONSTRVCTO ſequenti anno, ſcilicet 1536. in honorem S. Nicolai, intra
Auximienſis ciuitatis muros hoc ſacro monaſterio, aliquot Clariſſę moniales Obſeruantiſſimæ
ex Anconitano, atq; Piſaurienſi monaſterijs allatę, iuxta conceſſionem
Clemẽtis VII. ſummi Pontificis, cuius bulla 13. Octobris Pontificatus verò ſui anno vj.
expedita adhuc ſupereſt, fœliciſſimum ſibi initium dederunt. Adeò vt eius ſucceſſores
hodierna die pietatem cum religione copulantes ſexageſimum numerum compleant.

De monaſterio Sanctiſs. Annunciationis S. Seuerini. Mon. VII. E

CONVENTVS hic ſanctiſſimæ Annunciationi B. Dei genitricis Mariæ ſacer,
atq; in editiore oppidi ſancti Seuerini parte erectus, quem 23. Clariſſæ occupant,
antiquiſſimus profecto eſt, licet deperditis prę vetuſtate ſcripturis certum ſuæ fundationis
tempus minimè conſtet. Deſeruiuit tamen à ſui origine vſq; ad annum 1519. Tertiarijs
Franciſcanis ſororibus, quo, ex auctoritate Leonis X. Pont. max. illis in primam
beatæ virginis Clare Regulam verba facientibus, ad Clarenum Ordinem tranſijt: licet
ex conceſſione Martini V. Eugenij IV. Pij. II. Pauli itidem II. quorum bullæ in eius
archiuo aſſeruantur, omnibus priuilegijs, fauoribus, & gratijs, quibus ille gaudere aſſolet,
prius frueretur. Habet pręterea hic locus duplicem eccleſiam, alteram quidem
paruam, & antiquiorem, ſimulq; cum reliquo monaſterio ædificatam: alteram vero

magis

A magis capacem, nouam, multoq; elegantiorem, & illuſtriſſimi cuiuſdam oppidi S. Seuerini Comitis ſumptibus conſtructam. Sed illa, antiquior ſcilicet, monialibus tantùm inſeruit. Atqui iſta & illis, atq; etiam ſæcularibus obſequitur.

De monaſterio S. Claræ Camerini. Mon. VIII.

VT eadem prorſus Camerinenſium beneuolentia, quæ plurimis ſignis patentiſſimiſque indicijs in nos ipſos manifeſtata fuerat, in noſtri Ordinis moniales quoq; eluceret, quemadmodum & nobis duplicem apud ſe conuentum ædificauerant, ita quoq; & bina illis monaſteria conſtrui curarunt. Horum alterum (de quo impræſentiarum) beatæ Virgini Claræ ſacratum euaſit, primoq; Tertiarijs Franciſcanis ſororibus deſeruiuit, ſed anno Domini 1419. ex Apoſtolica auctoritate, quòd ciuitatis
B vallo cingeretur, ab ijs ad Clariſſas primæ Regulæ ſorores deuolutum eſt, illiſq; à nobiliſſima ſorore Baptiſta Varana Camerinenſium Ducis germana de alio loco prouiſũ, atq; abundantiſſimè ſatisfactum fuit. Cohabitauit pientiſſima hæc ſoror aliquibus annis Clariſſis ſororibus monaſterij Vrbinatis, quoaduſq; videlicet ſacra hęc ędes ex proprijs ſuis facultatibus in meliorem formam redigeretur, qua tandem redacta, adductis ſecum duabus ex illis quæ ſe ipſam cæteraſq; inſtruerent, communem vitam atq; Regulam profeſſa eſt. Cuius fœliciſſimis auſpicijs eò dignitatis atq; magnitudinis deuenit hic locus, vt inter totius Prouinciæ præcipuos connumerandus veniat, atq; 46. moniales optimè capiat. Quæ omni cum reuerentia alteram ex ſpinis, quibus ſacroſanctum Criſti caput punctum fuit, oſſium S. Matthiæ Apoſtoli particulam, alteram ex SS. Innocentum coſtis, S. Euſtachij martyris maxillam, digitum S. Catharinæ virginis &
C martyris, denteſq; aliquot & crines S. Conſtantiæ virginis quoq; & martyris aſſeruãt.

De monaſterio S. Eliſabethæ ibidem. Mon. IX.

HOC alterum atq; ſecundum monaſterium (de quo paulò ſuperius) à deuota quadam Sophia Varana nobili Camerinenſi, atq; Tertij Franciſcani Ordinis alumna, in editiori totius ciuitatis parte erectum eſt, præcedenti quidem antiquius, ſed multo anguſtius, cum 33. tantum eiuſdem Regulæ ſorores contineat. De cuius antiquitate fundatione, atq; prærogatiuis, abſumptis bello, ciuitatis depopulatione, atq; loci ob peſtem deſertione eius ſcripturis nihil aliud tradere poſſumus.

De monaſterio B. Matthiæ Matellicæ. Mon. X.

D A SACRO pignore, corpore videlicet beatæ ſororis Matthiæ, ibidem honeſtiſſimè tumulato hoc ſacrum monaſterium Matellicę erectum, quod 60. Clariſſę moniales, vel circiter inhabitant, eidem ſacratum euaſit, cùm prius diuæ Mariæ Magdalenæ dicatum fuiſſet. Fuit beata ſoror Matthia ex Matellica oriunda, atq; ex illuſtri Nazarçorum familia propagata: Quæ cum à Gentili Nazarço atq; Sibylla eius parentibus, Matellicaniſq; ditiſſimis ciuibus ingenuo cuidam iuueni matrimonio iungenda breuiſſimè foret, inſalutato (vt aiunt) hoſpite ad ſacrum hoc monaſterium Clarenum habitum indutura conuolauit. Sed cùm illum ſibi ipſius cognata, quæ tunc fortè Abbatiſſam agebat, omninò denegaſſet, proprijs manibus crines totondit, præcioſaſq; veſtes abiecit, atq; detritas, vileſq; cinericei coloris induit, ſuperuenientemq; furibundum, atq; amentem præ dolore patrem talibus, tamq; efficacibus verbis, tantaq; ſeni-
E li prudentia excepit, vt illum, licet paulò ante tormenta & cedes minitantem, niſi propoſitum deſereret, ad factum æquè ferendum, comprobandumq; coëgerit. De cuius tandem conſenſu monaſtico habitu induta, poſt tranſactum maxima cum laude probationis annum, ſolemne Clariſſarum votum in manibus R. D. Camerinenſis Epiſcopi emiſit. Et vt paucis concludam, tanta fuit eius ſanctitas, tantaq; prudentia, vt excedente eius cognata, lociq; Abbatiſſa è viuis, omnium monialium conſenſu, licèt inuita ſibi in officio ſuffecta fuerit. Quod & tanta dexteritate exequuta extitit, vt ſibi gloriam, quam tamen omninò fugiebat, & monialibus maximam conſolationem acquiſierit. De eius verò moribus, vita, atq; virtutibus id ſolum dicam, quòd incomparabiles, Deoq; opt. max. gratiſſimæ fuerint. Prout argumento eſſe poſſunt plura eius miracula, tum

in vita, tum quoq; in morte edita: Nam & viuens Matellicanum quendam iuuenem nomine Maſchionem Beneuenutum ſeminecem ad eius matris preces ſanitati reſtituit, & mortua plurimos claudos rectificauit, cœcos illuminauit, ſurdisq; optatum auditum reddidit, atq; alios à diuerſis languoribus liberauit. A

De monaſterio S. Honofrij Fabriani. Mon. XI.

VNDE hoc ſacrum monaſterium Fabriani erectum, in quo 50. Clariſſæ ſorores commorantur, tot nomina traxerit, non facilè conſtat. Nam à Pio II. Pont. max. vt ex quadam eius bulla in ſororum archiuo aſſeruata liquet, diui Honofrij monaſterium appellatur. Ab alijs verò ſancti Hieronymi conuentus dicitur. Sed ab alijs, & frequentius, pauperum monialium domus nuncupatur. Atqui eius ſolemnitas ipſo die B. Barnabæ Apoſtoli celebratur. Exiſtimarim proculdubio huiuſcemodi titulos vel ab altaribus ibidem erectis, vel ab aliqua ædicula præexiſtente ſibi obueniſſe. Dicuntur tamen eius habitatrices pauperes ſorores, non quod ex mendicatione tantum, vel ex eleemoſynis victitent, ſed quod aliorum monaſteriorum reſpectu parum poſſideant, exiguamq; dotem, dum recipiuntur, ſecum afferant. Sed ſi de eius antiquitate loquamur, à ducentis annis & vltra, connumeranda venit: licet à principio Tertiarijs Franciſcanis ſororibus & poſtea Clariſſis monialibus ſubfuerit. B

De monaſterio ſancti Bernardini Foroſempronij. Mon. XII.

CVM illuſtriſſima Eliſabetha Gonzaga Vrbini Duciſſa, pro ſua tantum in Deum pietate, atq; in religioſos beneuolentia, hoc ſacrum monaſterium B.P. Bernardino de Senis dicatum, ad Tertiariarum ſororum habitationem magnificè ſatis, anno 1511. ex proprio patrimonio Foroſempronij ædificare cœpiſſet, immaturaq; morte præuenta, quod piè ſtatuerat, complere minimè potuiſſet, pius ciuitatis ſenatus, pro ſua in eam fide, atq; in præfatas ſorores charitate, ex publicis prouentibus quicquid ad operis perfectionem deſiderabatur, liberaliſſimè præſtitit. Sicq; diuina cooperante prouidentia factum eſt, vt hic locus omnibus ſuis numeris abſolutus fuerit, optimeq; capiat 40. prædictas ſorores Tertiarias. C

De monaſterio Corporis Domini Piſauri. Mon. XIII.

CONTINGEBANT ſe olim mutuò intra Piſaurianæ Ciuitatis mœnia duo Clariſſarum monaſteria, alterum quidem Dominico corpori ſacrum, alterum verò B. Claræ dicatum. Sed iſtud Conuentualibus Franciſcanis parebat, atqui illud eiuſdem ordinis Obſeruantibus obſequebatur. Cùmq; vtrarumq; ſororum mores inter ſeſe maximè diſſentirent, poſſentq; omnes ſimul iunctę fęlicius coaleſcere, a ſenatu illis huiuſmodi optio data eſt, vt vel contigui monaſterij monialibus Obſeruãtibus iungerentur, vel loco cedentes proprios lares repeterent. Eligentibus verò illis ſecundam conditionem, præfatus S. Claræ conuentus, ex Apoſtolica auctoritate, à prædicto Piſaurienſi ſenatu monaſterio Corporis Dominici annexus fuit; & quicquid in eo continebatur, atq; ad ipſum, ſiue ſtabile, ſiue mobile attinebat, in alterius ius tranſijt, ſimulq; cum bonorum, domusq; accremento creuit & ſororum religio atq; ſanctitas. Quæ cum 60. ſint numero bina beatarum monialium corpora, videlicet Fœlicis, & Seraphinæ penes ſe obſeruant. Quarum altera, beata ſcilicet ſoror Fœlix, cum vtroq; charo, nobiliq; parente Mediolani, orbata remanſiſſet, alteri eius vterinæ ſorori, atq; cuidam germano fratri, vt bonis communibus pijs locis pauperibusq; erogatis Religionem ingredi vellent, ſuaſit. Effecto itaq; illo Franciſcano, iſtæ Clariſſarum habitum in ſacro ſanctæ Vrſulæ monaſterio Mediolani induerũt. In quo beata ſoror Fœlix 25. annis continuis ſimplicem monialem, & 15. alijs Abbatiſſam ſtrenuè egit. Eius verò ſoror quatuor tantum annis ſuperuixit. Cumq; illuſtriſſima Baptiſta Malateſta, eiuſq; filia Eliſabetha, S. Claræ monaſterium (de quo impræſentiarum) Piſauri erigerent, illudq; pijs ſororibus inſtructum exoptarent, beatã hanc Fœlicem à Vicario Ordinis noſtri Generali impetrarunt. Cuius præcepto obſequutura pia ſoror Piſaurum ſe tranſtulit, huiuſq; loci primã Abbatiſſam per integrum quadriennium egit. In quo & præfatæ illuſtriſſimæ Eliſabethæ ſa- D E

A thæ ſanitatem ſuis precibus ſemel ab Altiſſimo obtinuit, & plurima adhuc ventura, quæ tamen certiſſimè poſtea acciderunt, prophetico ſpiritu prædixit. Quo tandem quadriennio elapſo, anno Dominicæ Incarnationis 1444. animam cęlo reddidit, plurimisq; miraculis claruit. Quapropter ex communi ſarcophago exhumata honeſtiſſima quadam in arca recondita fuit: in qua integra omnino ſtans, atq; incorrupta plurimis diebus in ſacriſtia perſeuerauit. Atqui beata ſoror Seraphina, ex nobiliſſima Columnæ familia originem trahens, cuidam Alexandro Piſauri olim Domino temporali nupta fuit. Cuius infamem, liberioremq; vitam dum illa grauius carperet, eius odium incurrit, atq; poſt plurima vitę proprię ſuperata diſcrimina ſacrum hoc monaſterium ingredi ab eodem compulſa eſt: in quo cum aliquandiu in habitu ſæculari, honeſtiſſimo tamen, conuerſata fuiſſet, Religionis tandem habitum induens in eo per 18. continuos annos ſanctiſſimè vixit. Quamobrem ex hac vita migrans maximum ſui deſiderium, maximamq; ſanctitatis opinionem cæteris ſororibus reliquit. Eius ſimul atque beatæ ſororis Fœlicis corpus, ex ſacriſtia ad bina mauſolæa ex marmore in arcum, ad vtrunq; chori latus, affabrè ædificata, proprijsq; ſumptibus abſoluta, transferri curarunt illuſtriſſimi Guidobaldus, eiusq; legitima vxor Victoria Farneſia Vrbini pientiſſimi Duces.

B

De monaſterio ſanctæ Claræ Vrbini. Mon. XIV.

NIHIL penitus proprij poſſidet ſacrum hoc monaſterium Vrbini ſub titulo ſanctæ Claræ erectũ, ſed munificentia, atq; liberalitate excellentiſſimi Ducis Vrbinatum 40. ſorores Clariſſę de prima Regula eius incolę ſuſtentãtur. Quibus carnes, niſi infirmitatis cauſa, omnino interdictæ ſunt. Eius fundatrix fuit illuſtriſſima ſoror Clara Federici Vrbinatum Ducis filia, atq; Guidobaldi itidem Ducis ſoror, quę ex morte cuiuſdam Malateſtæ Ariminenſium temporalis Domini vidua cum vna tantum fœminea prole relicta, Vrbinum repetens, hanc ſacram domum, tunc exiguam omnino, ac à paucis ſororibus habitatam ingreſſa eſt. Cumq; poſt aliquot annos chara eius filia, adhuc tenella virgo, carne ſoluta ad aſtra migraſſet, quicquid ſibi vel ex propria, vel ex filię dote contingebat in huius loci promotionem inſumpſit: ſumptoq; Religionis habitu cæteris ſororibus adiungi voluit. In quarum eccleſia ſub ſummo altari corpus beati patris Dominici Leoneſij in Domino requieſcit. Cuius ſanctitatem, editaq; miracula, vota in eius ſepulturæ gyro appenſa manifeſtiſſimè Indicant.

C

D

De monaſterio S. Bernardini apud S. Angelum in Vado. Mon. XV.

ANNO Dominicæ Incarnationis 1484. Innocentio VIII. ſummo Pontifice militantis eccleſiæ clauum tenente, atq; Guidobaldo huius nominis primo, ſub Ducali titulo Vrbinatibus imperante, honeſtæ 10. matronæ perfectiorem vitam affectantes ex ſimul congeſtis bonis exiguam quandam domum, intra muros oppidi ſancti Angeli in Vado, compararunt, illiq; eccleſiolam in honorem ſancti patris Bernardini, dormitorium, cæterasq; neceſſarias officinas coædificarunt; atq; eam ingreſſæ Angelicam potius quàm humanam vitam ducebant. Quas illuſtriſſima Eliſabetha Gonzaga (cuius ſuperius meminimus) optimo earum odore attracta, omni beneficiorum, atq; fauorum genere, quoad vixit, proſequuta eſt. Inſuper & curauit, vt noſtri fratres ſolicitam earundem curam gererent. Aſſeruantur deniq; hoc in loco particulæ veli ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ, atq; oſſium ſancti Ioannis Baptiſtæ, ſancti Stephani prothomartyris, ſancti Laurentij martyris, ſancti Vincentij quoq; martyris, ſancti Antonij de Padua, beatæ Mariæ Magdalenes, atq; beatæ Luciæ virginis & martyris: Inſuper & plures aliæ reliquiæ Terræ ſanctæ, & ex veſtimentis beati patris noſtri Franciſci, & ex velo beatæ Virginis Claræ.

E

PROVINCIA

PROVINCIA TVSCIAE.

A TVSCIÆ Prouincia, ſi primæuum eius exordium attendas, antiquiſſima, atque Prouinciæ ſancti Franciſci contemporanea eſt. Si verò temporis, à quo ſibi peculiaris Prouinciæ nomen, titulumq; aſciuit, rationem habueris, eius vetuſtas à ducentis annis, pauloq; amplius, cùm anno Dominicæ Incarnationis 1390. à præfata ſancti Franciſci Prouincia diuulſa ſit, tibi computanda veniet. Nec tamen ſibi ſemper ſimilis fuit: cùm modò in plures partes atq; Prouincias diuiſa, modò verò iteratò vnita fuerit. Anno ſiquidem à partu Virgineo 1523. Adriano VI. Pont.max. atque reuerendiſſimo patre fratre Franciſco Angelorum totius noſtri Ordinis Generali Miniſtro, ex Apoſtolica præfati Adriani VI. ſummi Pont. auctoritate, prout ex eius diplomate dato Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo piſcatoris, die vltima Iulij, anno Domini 1523. Pontificatus verò ſui anno primo, quod ab his verbis exorditur: Dilecti filij ſalutem & Apoſtolicam benedictionem ad hoc circa Regularis Obſeruantiæ profeſſores eò diligentius paternæ ſolicitudinis vices impendimus, quò fœcundius illorum Religio fructum in eos affert ſalutarem, & laudabilibus in Domino poſſint iugiter proficere incrementis &c. liquidò conſtat, in generali Capitulo Burgis apud Hiſpanos, præfato anno 1523. celebrato in duas nempe in Senenſem, atq; Tuſciam diuiſa extitit. Poſtmodum verò, anno Domini 1526. in generali Capitulo apud ſanctam Mariam de Angelis Prouinciæ ſancti Franciſci ſub eodẽ reuerendiſſimo patre fratre Franciſco Angelorum Generali Miniſtro eius Præſide habito, ex patrum, quorum id munus erat conſenſu, ea quæ Senenſis dicebatur in duas quoque, nempe in Senenſem, atque Lucenſem diſſecta eſt. In qua quidem diuiſione ſequentes conuentus ſancti videlicet Franciſci Lucæ, ſancti Cerbonij, ſancti Franciſci de Burgo, ſancti Franciſci de Barga, ſancti Franciſci apud caſtrum nouum de Carfaniana, ſancti Franciſci Fiuizani, ſancti Franciſci Villæfranchæ, ſancti Franciſci Maſſæ, atq; ſancti Franciſci Petræ ſanctæ Prouinciæ Lucenſi: atqui Senenſi Prouinciæ quæ ſequuntur monaſteria, Senenſe ſcilicet, Sartianicum, Cetonenſe, Montisfellonici, Valliſuiridis, ſanctæ Floræ, Columbarij, Groſſetanum, Nauis, Scarlinicum, Maſſenſe, Radicodolenſe, atq; id quod Senæ longæ erectum eſt obuenêre. Tandem poſt aliquot annos interiectos præfata Lucenſis Prouincia Tuſciæ iteratò vnita eſt. Quam denique & Senenſis ſequuta, anno Dominicæ Incarnationis 1561. vtrique adiungi voluit. Sicq; quæ in plures reſciſſa videbatur, ex illis omnibus denuò conflata, integra perſeuerat. Hæc igitur Tuſciæ Prouincia, licèt quartum inter Citramontanas obtineat locum, nemini tamen antiquiorum, ſiue magnitudinis, ſiue nobilitatis, ſiue etiam doctrinæ palmam concedet. Nam 51. fratrum, monialium verò 24. conuentibus abſoluitur, famoſiſſimasq; totius Hætruriæ ciuitates, atq; ſacrum, multisq; nominibus celebrandum Aluernæ montem (qua etiam de cauſa ſacra Seraphici patris noſtri Franciſci ſtigmata illi in eo impreſſa ſibi præponere volui) complectitur: atq; plures viros ſcientia, ſanctitate, atque religione præſtantiſſimos nobis peperit. Cuius ſigillum eiuſdem beatiſſimi patris imaginem genuflexi, præfataq; ſacroſancta ſtigmata à Seraph recipientis, atque beatum Bernardinum de Senis ſub eius pedibus genua flectentem, manusq; ad pectus iungentem, cuius tergo ternæ hærent mitræ, nec non & ſequentes literas. S. MINISTRI PROVINCIÆ THVSCIÆ in orbem imprimit. Et hæc quidem de eius antiquitate, inſignijs, atque prærogatiuis in genere dicta ſunto. Nunc autem ad ſingularia cuiuſlibet conuentus deſcendentes, primò nobis ab eo, qui Feſulis erectus eſt, tanquam ab antiquiori auſpicandum erit.

Marginal letters: B, C, D, E

De conuentu S. Franciſci montis Feſularum. Conu. I.

CVM venerabilis, religioſiſſimusq; pater frater Paulus de Beuegnato Regularis Obſeruantiæ inclytus propugnator, poſt multos exantlatos pro ea tuenda promouendaq; labores, ſenio, infirmitatibusq; conficeretur, de ſibi eligendo ſucceſſore, qui

inceptum opus ad finem perduceret, cogitare cœpit. Inuentum itaq; virum ſecundum A
cor ſuum, ſibiq; per omnia ſimilem, nempè beatum patrem Ioannem à Stronconio ſibi ſuffecit, illiq; pauperculi, atq; puſilli per Hetruriam errantis Franciſcani gregis Obſeruantis curam demandauit. Ille verò Florentiam nobiliſſimam ciuitatem, totiusq; Tuſciæ facilè principem, ex conſenſu tamen Miniſtri Prouincialis, qui Conuentualis erat, petens feruentiſſimis, pariterq; doctiſſimis ſuis concionibus Florentinos ciues ad vnius conuentus, pro ſuis fratribus excipiendis, ædificationem impulit. Agentibus igitur Florentinis, atq; inter ſe de huiuſmodi monaſterij conſtructione, & loco diſceptantibus, nobilis quidam, atq; deuotus Thomas de Palatio ſororum Auguſtinenſium cœnobium, ad tertium milliare à Florentia in monte Feſularum ſitum, atq; beatiſſimæ Mariæ de Flore, ſiue eiuſdem glorioſę Virginis Annunciationi ſacrum, in medium propoſuit. Quibus tamen eam in ſententiam coeuntibus; vt videlicet ſororibus B
pulſis, is locus Obſeruantiæ manciparetur: quòd præfatis monialibus iniuriam fieri exiſtimaret, reſtitit prædictus pater Ioannes à Stronconio. Accedente tamen Bonifacij IX. ſummi Pontificis mandato & conſenſu, vt ex eius bulla 8. Februarij, anno Dominicæ Incarnationis 1390. ea propter data, faciliimè conſtat, præmemoratisq; monialibus ad conuentum de Lepo, propè Florentiam, honorificè tranſlatis, pijs Florentinorum votis annuere decreuit. Vnde & ab eo temporis, ab anno videlicet 184. à noſtri Ordinis inſtitutione, ſacra hæc ædes, quam prædictus pater Ioannes à Stronconio in humiliorem formam redigi curauit, commutato tamen Annunciationis nomine in ſancti Franciſci titulum, Regulari Obſeruantiæ mancipata euaſit. Huius loci eccleſia à pientiſſimo, ſimulq; reuerendiſſimo Antonio de Barais, Samacenſi Epiſcopo, anno à Chriſto Seruatore nato 1516. die verò menſis Octobris 19. in honorem (vt præfati ſu- C
mus) beati patris noſtri Franciſci conſecrata extitit. Cuius quidem Epiſcopi ad Seraphicum noſtrum Ordinem tanta fuit deuotio, vt Epiſcopali dignitate relicta, de Leonis X. Pont. max manibus Franciſcanum habitum ſumpſerit, atq; coram reuerendiſſimo patre fratre Chriſtophoro à Forliuio, Citramontanæ tunc regularis Obſeruantiæ Vicario Generali ſolemne votum emiſerit. Hic denique conuentus, quem 18. fratres inhabitant, primus omnium eſt eorum, qui hac in Prouincia, atq; vigeſimus tertius qui vniuerſo in Ordine noſtro, Regulari Obſeruantiæ ſubfuerunt: beatumq; patrem Thomam de Scarlino, atq; plurimos alios viros vita inſignes nobis protulit, necnon & beatum fratrem Sebaſtianum Florentinum, glorioſumq; martyrem humatum continet. Hic cùm eſſet iuuenis elegantiſſimus, vinumq; oſtiatim Florentiæ de religioſo more, peteret, ab inhoneſtis duabus mulierculis, ſub eleemoſynæ ſibi faciendæ prætextu, ad D
penetraliora domus introductus eſt: cumq; ab eis de impudico actu ſolicitatus, earum libidini acquieſcere nollet, ab eiſdem occiſus, occulteq; ſepultus eſt: Re tamen ſecretò per illaſmet patri Guardiano patefacta, inde exhumatus ad præſentis conuentus eccleſiam delatus, inibiq; honorificè ſepultus eſt.

De conuentu ſanctæ Margaretæ Cortonij. Conu. II.

CONVENTVS hic beatæ Margaretæ ſacer, qui Cortonij ſurrigit, olim ad monachos diui Baſilij pertinuit quibus cùm ſucceſſu temporis ſæculares ſacerdotes ſucceſſiſſent, ab ijs ad Franciſcanos Obſeruantes, tunc omnino neophitos deuolutus eſt. In quo frequentius 20. fratres commorantur, requieſcitq; corpus beatę Margaretę E
à Cortonio, de Tertio beati patris Franciſci Ordine: quæ plurimis miraculis claret. Eius corpus aliunde exhumatum, anno Domini 1580. ad nouum ſepulchrum ſibi propè ſummum altare erectum tranſlatum eſt. Quieſcunt quoq; ibidem corpora venerabilium patrum fratris Iuliani de Cortonio, qui ob eius ſingulares dotes, ac vitæ integritatem Prouincię Tuſcię Prouincialis Vicarius tertiò creatus eſt: & fratris Iacobi à Cortonio feruentiſſimi concionatoris, atq; orationi ſacræ deditiſſimi, qui plura prophetico ſpiritu afflatus futura certiſſimè prędixit. Nam & Seggianis, per triginta annos antea tribulationes, atq; calamitates ipſis imminentes prænunciauit, & petulanti cuidam iuueni in eum pro ſuggeſtu verba facientem malum medicum iacienti violentam mortem

A tem proximè inſtantem, quæ & ſubſequuta eſt, prę́ſignificauit & fratris Andreæ a Cortonio, paupertatis Euangelicæ obſeruantiſſimi, atq; beati patris Bernardini de Senis integerrimi ſocij, qui centenarius cum maxima ſanctitatis opinione diem claudēs extremum, mortem multò ante prævidit. Nec ſilentio prætereundum exiſtimo, quid hac in ciuitate Cortoniana in principio naſcentis Obſeruantię contigerit. Vir quidam fratres execrabatur, eius verò vxor illis addictiſſima erat: cùmq; ille ex peculiari vinea defecati vini, poſt biennium vendendi, dolium repleuiſſet, illa toto eius curriculo, eo inſcio, fratribus, tum ad bibendum, tum quoq; ad celebrandum ex eo miniſtrauit. Aduentante verò venditionis die anxia mulier ad fratres, vt pro ſe orarent, accurrit: & ecce dum exhauſtum ferè vas à viro detegitur, exuberare cœpit. Cuius myſterij cauſam poſtquam ipſe cognouit deuotiſſimus euaſit. inſuper & vineam hoſpitali cuidam Cortonienſi ea lege moriens ex teſtamento reliquit, vt fratribus certas vini menſuras ſingulis annis B in eleemoſynam traderet.

De conuentu Columbarij. Conu. III.

LOCVS hic trinomius eſt, nam ab alijs Annunciationis glorioſæ Virginis, ab alijs ſancti Franciſci, ab alijs verò Columbarij conuentus appellatur. Eſtq; antiquiſſimus, & in maxima veneratione perpetuò habitus: tum quia à Seraphico patre Fráciſco primò acceptus, & ex parte ædificatus: tum quia ab eodem, atq; à beato patre Bernardino de Senis diu habitatus: tum quia in medio næmoris ſitus, atq; ab hominum frequentia ſemotus, contemplationi maximè deſeruit: tum etiam quia ex eo, tanquam ex equo C Troiano, plures viri graues, ſuęq; profeſſionis obſeruantiſſimi prodiere. Hic ſiquidem beatus Bernardinus ſolemne votum emiſit, primum ſacrum fecit, primamq; concionem ad populum habuit, & à vocis impedimento, cuius cauſa minus idoneus ad conciones reddebatur, miraculosè liberatus fuit. Et venerabilis pater Philippus a Caſtella Hiſpanus, vir vtiq; omni virtutum genere ornatiſſimus, qui beatum patrem Antonium de Padua ex Hiſpania in Italiam vſq; comitatus eſt, hanc ſibi domum elegit, in qua ad mortem vſq; perſeueraret, ſanctiſſimamq; vitam duceret. Cuius tamen corpus clanculò exhumatum ad montem Ilcinium tranſlatum fuit. Et frater Onofrius Seggianus in oratione, atq; diuinis meditationibus exercitatiſſimus, qui ob innatam prudentiam, atq; ſingulares virtutes nouitiorum, atq; iuuenum fratrum præſtantiſſimum, plurimis annis, egit inſtructorem, quorum vnus extitit beatus pater Ioannes à Capiſtrano, hu- D ius loci accola diu fuit, hincq; Nurſiam petens, ibi in loco veteri, anno Domini 1463. vniuerſæ carnis viam ingreſſus aſſiduis miraculis claruit. Et beatus pater Guido à Saluena, qui, dum adhuc nouitium ageret, dulciſſimo Chriſti colloquio dignari meruit, cuiuſq; corpus in huius ſacrę ædis eccleſia quieſcit, diutius hoc in loco commoratus eſt. Moris fuit olim patribus noſtris, quibus conuentus hic, ab anno Dominicæ Incarnationis 1400. imprę́ſentiarum vſq; deſeruit, à carnibus abſtinere, eaq; de cauſa earum vſus raro ab ipſis admittebatur. Cùm igitur inſtantibus bacchanalijs cuperent huius loci fratres recreationis ergo aliquantulum genio indulgere, carnibuſq; veſci, ea tamen lege, ne alię, ab ijs quæ fortuito offerrentur penitus admitterentur, pręgrandis quędam Aquila Damulam vnguibus tenens eorum tecto inſedit, continuiſq; clangoribus fratres ad eius contuitum excitauit. Quibus tamen proſpicientibus, atq; rei nouitatem E ſummè admirantibus prædam dimiſit, ſtatimq; euolauit. Illi verò rem miraculo tribuentes, redditis prius Deo opt. max. de religioſo more, debitis gratiarum actionibus, huiuſcemodi oblata occaſione benè vſi ſunt: Qui vt plurimū denariū numerū attingunt.

De conuentu ſancti Bernardini Capriolæ. Conu. IV.

CVM beatus pater Bernardinus Columbarij ageret, ſibiq;, ac fratribus ſuis Senenſis ciuitas ſæpius accedēda foret, cuperetq; locum aliquem Vrbi proximiorem, ſed à ciuium frequentia ſemotum, occupare, eremitorium diuo Onofrio de Capriola ſacrum, quod vnico tantum milliari à Senarum ciuitate diſtabat, atq; ad hoſpitale ſanctæ Ma-

ctæ Mariç de Scala eiuſdem ciuitatis pertinebat, à magiſtro Ioanne Columbino eius re- A
ctore impetrauit, atq; erectis dormitoriolo, & humili quadam eccleſia, ſibi ſuorumq; fratrum vſibus adaptauit. Poſtmodum verò frater quidam Petrus Paulus Senenſis, dum Tuſciæ Prouinciam regeret, anno Domini 1473. inuitis ſenioribus patribus, eam ſolo æquandam, atq; aliam multò celebriorem eius loco reædificandam, in honorem ſancti patris Bernardini, curauit: temporiſq; progreſſu Senenſes ciues demolito antiquiori, ſibiq; contiguo couentu, alium anguſtiorem, atq; elegantiorem, tum publicis, tū quoq; priuatis ſumptibus erexerunt. Quieſcunt in altero huius eccleſiæ ſacello diuo Antonio dicato plurima ſpectabilium patrum corpora: nempè venerabilis patris ac fratris Vincentij de Senis, qui beati patris Bernardini ſocius atq; eidem gratiſſimus fuit, obijtq; mortem anno à Chriſto Seruatore nato 1442. Et patris Mariani Senenſis, qui, ob eius ſanctimoniam, atq; pietatem, à Pio II. Pont. max. in Illirycum, prædicationis Euan- B
gelicæ ergò, miſſus eſt, & hoc in loco, anno Domini 1476. ex hac vita ad mundi creatorem migrauit: Et fratris Ludouici de Senis laici, qui ſpeculum honeſtatis, obedientiç, atq; paupertatis omnibus extitit, annoq; 1483. huic ſæculo nequam vale dixit. Et beati patris Pauli Theutoni genere quidem nobilis, ſed virtutibus, atq; ſanctitate multò nobilioris, qui ob eius inculpatam vitam, candidoſq; mores præſentia, & alloquio beatiſſimæ Virginis Mariç aliquando potiri meruit, atq; anno à mundi redemptione 1483. mortali vita exutus miraculis claruit: Et patris Petri Latini Senenſis, qui charitatem cum cæteris virtutibus copulauit, quiq; obuiam pauperem leproſum, ad ſuæ tunicæ contactum, à lepra mundauit: Et beati patris Ioannis Franciſci Belantis, qui poſt mortem plurimis claruit miraculis: Et ſingularis, atq; ſtrenui patris fratris Bartholomæi Lucenſis, qui ob eius puriſſimos mores creatus à patribus ſecundò huius Prouinciç Vi- C
carius Prouincialis, atq; totius Ordinis Diffinitor, nec non eiuſdem Vicarius Generalis, anno ſalutis humanæ 1500. obdormiuit in Domino: Et ſingularis prudentiæ, atq; doctrinæ patris Thimothei de Caſoli, qui huiuſce etiam Prouinciæ Vicarius Prouincialis bis extitit, atq; tandem totius Ordinis Generalis Commiſſarius effectus, hoc quoq; in eodem loco laudabilem oppetijt mortem. In huius loci ſacrario tunica, habitus, capucium, mantellus, ſandalia, breuiarium atq; roſarium beati patri Bernardini, nec non ſigillum, quo dum eſſet Vicarius Generalis vtebatur, diligenter aſſeruantur. In archiuo verò ſequentes Apoſtolicæ literæ cuſtodiuntur. Nempe bulla canonizationis beati ipſius patris Bernardini de Senis, data à ſummo Pontifice Nicolao V. anno Iubilei 1450. & bulla Eugenij IV. Pont. max. qua doctrina ſancti Bernardini, dum ad- D
huc in viuis ageret, approbatur. Et breue quoddam priuilegiorum ſancti Bernardini. Et aliud breue Leonis X. Pont. max. concordiæ bullæ confirmatorium, in fauorem Obſeruantiæ Regularis Franciſcanæ datum. Et aliud breue Alexandri Papæ VI. vt Miniſtri poſſint fratres incorrigibiles ab Ordine expellere. Et aliud breue Leonis Papæ X. vt Franciſcani Obſeruantes Conuentualibus præferantur. Et Leonis X. concordiæ, vnioniſq; bulla. Et libellus, ex membranulis compactus, atq; notariorum chyrographis munitus, quo viginti miracula ab eodem diuo Bernardino, poſt eius mortem, patrata continentur. Et bibliotheca eiuſdem beati patris propria manu conſcripta.

De conuentu ſancti Ioannis Aretij. *Conu. V.*

E

CONVENTVS hic diuo Ioanni ſacer duobus tantum milliaribus ab Aretio Hetruriæ ciuitate diſtat, & à beato patre Bernardino de Senis, anno Dominicæ Incarnationis 1405. receptus fuit: Qui licèt ſtructura humilis, modicuſq; ſit, eſt tamen duorum, vel trium fratrum religione inſignium ſepultura illuſtris, ſatiſq; celebris, videlicet fratris Angeli de Ciuitella laici, atq; fratris Ioannis Riccij quoq; laici: quorum vterq;, ob ſingularem prudentiam, dexteritatem, vitæq; ſanctimoniam, atq; reliquas virtutes huiuſce Prouinciæ Vicarium Prouincialem egit. Sed frater Ioannes Riccius monachis ſancti Saluij prope Florentiam, & Vallis Vmbroſæ, nec non & fratribus Ordinis Seruorum montis Aſinarij præfuit. Qui omnes ob eius ſingularem gubernandi gratiam ſe illi corrigendos, atq; regendos commiſerunt. His annumerandus venit venerabilis

A nerabilis pater frater Antonius Nerus Aretinus, qui prius Conuentualis, atq; ſacræ Theologię Magiſter exiſtens, publicè Pariſijs Petrum Lombardum Sententiarum magiſtrum diſertè luculentiſſimeq; expoſuit, & opuſcula quædam, proprio Marte elaborata, ſuper eundem edidit. Is enim prioribus patribus relictis, atq; Obſeruantiæ mancipatus hoc in loco, quem frequentius 30. fratres inhabitant, animam, non abſq; ſanctitatis opinione, exhalauit.

De conuentu S. Lucheſij prope Podium bonitium. *Conu. VI.*

EVNTIBVS Florentia Senas, in ipſa ferè media via, oppidum occurrit Bonitij podium ſiue Podium bonitiū nomine, cui caſtrum Podium, Imperiale appellatum, B imminet, è cuius regione, ad quingentos paſſus à præfato oppido, ędicula quędam beatæ Mariæ ſacrata olim conſtructa fuit. Cumq; circa annum Dominicæ Incarnationis 1220. ijs in partibus Seraphici patris Franciſci fama magis magiſq; diuulgaretur, prædicta ædicula, adiuncto ſibi domicilio, ab eius oppidi ſenatu, confecto etiam publico donationis inſtrumento, quod in oppidanorum tabellario cuſtoditur, Franciſcanę familiæ conceſſa fuit. Succedentibus verò annis, cùm plurimæ eleemoſynæ ad beati Lucheſij, de Tertio eiuſdem beati patris Franciſci Ordine, ſepulchrum ibidem erectum à fidelibus offerrentur (coruſcabat ſiquidem maximis miraculis) pulchra ſatis eccleſia, demolito antiquiori ſacello, in honorem ſanctorum Franciſci, & Lucheſij, ex eis conſtructa, atq; ipſum monaſterium ampliatum, reſarcitumq; eſt. Locus hic (ſi receptiſſimæ ſeniorum traditioni fidem adhibere liceat) ad patres noſtri Ordinis Conuentuales C aliquando pertinuit, à quibus tamen, ex Apoſtolica auctoritate, inſtantibus oppidanis, ad Obſeruantes tunc temporis maximè florentes, ſub beato patre Bernardino de Senis, ſequenti de cauſa, tranſlatus eſt. Præerat fortè eo temporis loco quidam Guardianus plus æquo auaritię deditus, qui centum aureos in peculiares ſuos vſus conuertendos ſub quodam proprij cubiculi latere abdiderat: cumq; caſu die quadam hora pomeridiana oppidum peteret, tres equites, iuxta facies aſſumptas, ſibi notos in itinere offendit, illoſq; comiter ad cœnam, & hoſpitium inuitauit: quibus annuentibus domum repetijt, omniaq; neceſſaria ad eos humaniſſimè excipiendos quàm diligentiſſimè præparauit. Illis tamen plus iuſto immorantibus, cùm quibuſdam ſibi amicis fratribus diſcubuit, opipareq; cœnatus eſt. Altera verò die, cùm neq; nocturnis, neq; diurnis, neq; etiam prandio adfuiſſet, fratres refracto oſtio, vt quid in cauſa eſſet reſcirent, D eius cubiculum ingreſſi ſunt, miſerumq; hominem extra grabatum, nudum, ex percuſſionibus & verberibus liuidum, humi iacentem, atq; laterem pecuniæ cuſtodem ore tangentem inuenerunt. Quibus miſerum huiuſmodi ſpectaculum maximè admirantibus, alter eorum, qui ſibi ſocius heſterna die fuerat, quid illis cum tribus equitibus in via accidiſſet referre cœpit: alius verò non abs re eſſe, quod ſic pronus ore interim lateri impreſſo iaceret, ſubiecit: quamobrē ſuſpicioni cedentes laterem amouere, terramq; effodere cœperunt. Dumq; minus cogitarent, latitans pecunia apparuit. Quod in cauſa fuit, vt & tres pręfatos equites dæmones fuiſſe qui miſerum hominem in commiſſę culpæ pœnam noctu ſuffocaſſent, ipſi certiſſimè ſuſpicarentur, & vt re, minus tamen cautè, diuulgata, ipſis pulſis ad oppidanorum inſtantiam, eorum habitatio (vt præfati ſumus) ad Obſeruantes deuolueretur. Exornatur huius monaſterij eccleſia, quibuſdam E ſanctorum corporibus, beati ſcilicet Lucheſij, qui plurimis claruit miraculis: cuius caput cùm in ſacriſtia à fratribus honorificè ſeruaretur, ad Gregorij X. Pont. max. fortuitò inde tranſeuntis præceptum in ignem proiectum eſt, quo tamen ſe ipſo inde exiliente præcepit Pontifex, vt ipſum fratres proceſſionaliter geſtare poſſent. A quo tempore ſingulis annis, eo die Dominico, qui paſſioni Saluatoris dicatus eſt, conueniētibus populo, & clero, cum maxima veneratione à conuentu ad oppidum vſq; defertur, indeq; ad proprium locum reducitur. Et venerabilis patris fratris Bartholomæi de Colle, qui à beato patre Ioanne Capiſtrano Peruſij in publica platea cum alijs pluribus ſcholaribus, atq; Doctoribus Seraphicæ Religionis Franciſcanæ habitu indutus fuit, & in ſacro monaſterio montis Sion Guardianum aliquando egit, ac tandem, anno Domini 1478.

hoc in loco bonis operibus plenus migrauit ad Dominũ. Et profundiſſimæ humilitatis, A
atq; contemplationis viri fratris Marchionis à Cortonio laici, qui aliquando tædio mendicationis affectus, quòd propter eam à contemplandis diuinis myſterijs auocaretur, ad Cartuſianos tranſire decreuerat, ſed correptus à Domino, atq; præmonitus quòd obedientiam mallet quàm ſacrificium, adeò ſe mendicationi dedidit, vt nihil ſibi dulcius ipſa ab eo tempore accidere potuerit. Et incredibilis ſanctitatis patris Franciſci à ſancto Stephano, cui, cum beato patri Bernardino de Feltro, montis pietatis in ciuitate Lucenſe erectionem meditanti, aliquot eius ciues tergiuerſarentur, ac beatus ipſe pater ferè de aſſequendo negotio deſperaret, Chriſtus Dominus præfati montis inſtitutionem abſq; dubio futuram reuelauit, præcepitq;, vt prædictum beatum patrem Bernardinum de Feltro hac de re certiorem redderet. Hanc tandem domum 14. fratres inhabitant. B

De conuentu S. Laurentij Bibienæ. Conu. VII.

DESCENDENTIBVS ex ſacro Aluernæ monte, Florentiamq; Hetruriæ metropolim rectà tendẽtibus, oppidum Bibiena obuium eſt, in quo Bibienicus ſenatus, ad fratres eiuſdem ſacri montis commodius excipiendos, hoſpitium erexerat: cui cùm eccleſia quædam diuo Laurentio ſacra ferè contigua eſſet, præfatus ſenatus, ex conſenſu reuerendiſſimi patris fratris Antonij de Pyreto, totius Ordinis Minorum Generalis Miniſtri, annuentibus tamen Alexandro V. Pont. max. atq. eius ſucceſſore Ioanne XXIII. quibus & Martinus V. ſummus itidem Pontifex ſubſcripſit, circa annum Domini 1410. integrum ex vtroq; conuentum conflari iuſſit. Agebat tunc temporis C
his in partibus paruulorum quorundam nobilium pedagogum modeſtus quidam vir Iacobus de monte Prandone, qui & beatus Iacobus de Marchia poſtea dictus eſt. Hic cùm fratribus familiariſſimus eſſet, eorum vſus conſilio ſęculo vale dixit, atq; Aſſiſij in conuentu beatę Marię de Angelis, Franciſcano habitu indutus, adeò ſe in humilitate, voluntaria paupertate, diuinarum rerum contemplatione, vitæ auſteritate, ſacris literis, cæteriſq; virtutibus mirabiliter exercuit, vt breui in maximum virum, atq; ſanctiſſimum euaſerit: ita vt vix illud æuum alium ſibi ſimilem habuerit. Commorantur deniq; hoc in monaſterio 12. fratres Minores.

De conuentu S. Franciſci Piſtorij. Conu. VIII.

D

AD ſecundum lapidem à ciuitate Piſtorio, in loco qui Cechrinus olim nuncupabatur, ex conceſſione Gregorij XII. Pont. max. anno humanę reparationis 1414. facta, ſub beato patre fratre Ioanne à Stronconio, tunc Vicario Obſeruantis familiæ Generali, conuentus hic beatiſſimo patri Franciſco dicatus à nobili quodam Florentino ciue Iuliano Panciarichio, ex proprijs facultatibus, auguſtè ſatis pro illius temporis exigentia, conſtructus fuit. Qui tamen modò inter ſimpliciores, atq; pauperiores huius Prouinciæ conuentus connumerandus venit. In huius monaſterij eccleſia ſepultus eſt venerabilis, atq; profundiſſimæ contemplationis pater frater Alexander Veronenſis ſacerdos, qui ob eius inculpatam vitam infirmum quendam, dum adhuc viueret, ſigno crucis curare, atq; dæmones ſibi inſtantius inſidiantes propellere meruit, & aliquando inter orandũ raptus, atq; à terra in altũ eleuatus à plurimis fratribus viſus eſt. E

De conuentu Saluatoris Florentiæ. Conu. IX.

AB ineunte Obſeruantia ad pręſentia vſq; tempora fratres noſtri quatuor Florentię loca occuparunt. Videlicet hoſpitium Miſericordiæ, quod in eremitarum de Tertio Ordine beati patris Franciſci ius ceſſit, cuius tamen hic nullam mentionem faciemus: & conuentum ſancti Saluatoris extra portam ſancti Miniati: & monaſterium omnium ſanctorum: atq; ſacram ſanctæ Catharinæ ædem, de quibus per ordinem dicemus. Fuit igitur Florentiæ nobilis quidam ciuis Lucas Iacobi de Tuſo, qui, ob ſingularem

A gularem eius in Franciſcanos deuotionem, fundum à ſe extra præfatam ſancti Miniati portam poſſeſſum, iiſdem ad vnius conuentus ædificationem contulit. Accedente verò poſtmodum conſenſu ſummi Pontificis Gregorij XII. cuius bulla data 20. Februarij, anno Domini 1417. adhuc ſubſiſtit, pater Nicolaus Vſainus Prouinciæ Tuſciæ pro reuerendo patre Ioanne Stronconio, Obſeruantiæ apud Ciſmontanos Vicario Generali, Commiſſarius huic conuentui, ſub titulo ſancti Saluatoris, initium dedit. Qui tamen temporis ſucceſſu ex communibus, atq; priuatis accedentibus eleemoſynis, iuxta primæuæ illius paupertatis normam abſolutus fuit. Creſcente verò fratrum numero, magnificus Coſmas Medices nobilis Florentinus, qui ſummo amore eos complectebatur illuſtrem quendam, atq; auguſtum conuentum, alio in loco commodiori, ſalubriori, atq; amœniori, ſuis ſumptibus, ea intentione erigi curauit, vt iiſdem traderetur. Quibus tamen, ob paupertatis zelum, renuentibus is locus, qui Abbatia Feſulana nuncupabatur, Canonicis regularibus diui patris Auguſtini ab eo collatus eſt. Nihilominus tamen nobilis Caſtellus Quarateſius ciuis quoq; Florentinus, licèt illis renitentibus atq; inuitis, eccleſiam aliam, antiquiori demolita, multò celebriorem atq; elegantiorem, ex domeſticis facultatibus ædificauit: quam tamen iiſdem reclamantibus, pro voto abſoluere nequiuit. Quamobrem moriens ex teſtamento bona ſua eidem reliquit, vt, annuentibus aliquando fratribus, ex iiſdem bonis perficeretur. Defunctis igitur Franciſcanę illius antiquæ Obſeruantiæ zelatoribus præfata eccleſia, anno Domini 1490. opera illuſtriſſimi Laurētij Medices, omnibus ſuis numeris abſoluta eſt: atq; 22. Aprilis, anno Domini 1504. à reuerendiſſimo Epiſcopo Vagienſi, qui & conſcenſo ſuggeſtu, habituq; quo beatus ipſe Frāciſcus, dum ſacra reciperet ſtigmata, indutus erat explicato, concionem feruentiſſimam, pariterq; doctiſſimam ad populum habuit, in Saluatoris mundi, atq; beati patris Franciſci honorem conſecrata extitit. Floruit itaq; tunc temporis ſacra hæc ædes ſtructuræ pulchritudine, ędificiorum mole, copioſo fratrum numero atq; plurimorum illuſtrium Minoritarum ſepulturis. Sed proh dolor adeò ruinæ ceſſit, vt vix 6. fratres modò continere poſſit. Notabilium verò patrum corpora quæ in huius cœnobij eccleſia quieſcunt, hęc ſunt: Præſtantiſſimi ſcilicet patris fratris Nicolai Vganij beati patris Bernardini de Senis gratiſſimi ſocij, Prouinciæq; olim Vicarij Prouincialis corpus, qui cùm eſſet ditiſſimus in ſæculo, conſtructa ex proprijs facultatibus Senenſi Sapientia, Franciſcanam Religionem ingreſſus eſt. Et corpus beati patris Hieronymi de Stufa, qui primò laicorum fratrum habitu indutus, poſtmodumq; à beato patre Thoma de Scarlino, inuitus omnino, ad clericatum, atq; ad ſacerdotium vſq; promotus, ac tandem concionator effectus, præſtantiſſimis quibuſq; Italiæ prædicatoribus palmam præripuit, plurimiſq; miraculis coruſcauit. Et corpus incomparabilis patris Andreæ de Collo, qui primum ſacri montis Aluernę Guardianum egit, & cum maxima ſanctitatis opinione 10. Maij, anno 1476. hoc in loco obdormiuit in Domino. Et ſummę ſimplicitatis fratris Dominici Campenſis corpus, qui cum diſcipulus beati patris Thomæ de Scarlino fuiſſet, nec latum vnguem ab eius veſtigijs vnquam deuiaſſet, plenus ſanctis operibus, anno Domini 1440. vitam terminauit. Et ſanctiſſimorum riualium corpora, patris videlicet Benedicti Florentini ſacerdotis, & fratris Illuminati laici, quorum vterq; beati patris Thomæ de Scarlino ingenuus diſcipulus, atq; ſectator fuit. Et incredibilis abſtinentiæ fratris Balthaſaris à Florentia laici corpus, qui anno Domini 1493. tempore Capituli generalis hoc in eodem loco celebrati, diem clauſit extremum, multaq; ſpiritu prophetico futura, nempe bella, famem, peſtes, monarchiarumq; ſubuerſiones certiſſimè prædixit. Et ſanctiſſimæ paupertatis maximi cultoris fratris Gaſparis de Barga laici, corpus, qui toto vitę ſuæ curriculo omnipotenti Deo fideliſſimè ſeruiuit, ac ſacra Hieroſolymorum loca, mira cum deuotione, luſtrauit nec non & in ſua inculpatæ vitæ teſtimonium puerum quendam animam agentem integrè ſoſpitati, ex tempore, reſtituit. Et corpus venerabilis patris fratris Bernardi Scarlatenſis, qui ob eius ſingulares virtutes cœleſtibus plurimis viſionibus à Deo immiſſis conſolari meruit. Et corpus doctiſſimi, acutiſſimiq; patris fratris Euangeliſtę à Cortonio, qui ſumma in excipiendis confeſſionibus ſacramentalibus gratia donatus fuit: cuiq; Florentiæ agenti mirabilis ſeſe obtulit caſus. Erat namq; ibidem vſurarius

quidam

quidam magnus, & ad mortem infirmus, qui à nemine induci poterat, vt peccata commiſſa per confeſſionem ſacramentalem dilueret, precibus tamen quorundam neceſſariorum coactus præfatum patrem Euangeliſtam vocari iuſſit. Et ecce ex tempore præ foribus vſurarij aſtant duo viri habitibus Auguſtinianis induti, qui ſe infirmum conſolari, atq; eius confeſſionem excipere velle inſimulant, qui tandem ad eum intromiſſi oſtium poſt ſe claudunt, aduenientiq; patri Euangeliſtæ in via occurrunt, ſibiq; vt alijs intendat, quandoquidem infirmo melius ſit, ſuadent: quamobrem pater Euangeliſta relicto propoſito ad alia ſe conuertit. Eo tamen poſtmodum reuerſo, vt male habentem viſitaret, ſolareturq;, pulſatur ad oſtium, cumq; nec fratres, nec infirmus reſponderent, fores refractæ ſunt, nulluſq; eorum penitus comparuit. Ex quo eos fuiſſe dæmones monaſtico habitu indutos, qui impœnitentis illius hominis corpus ad Tartara, vt ibidem ſepeliretur, aſportarunt, faciliimè coniectauerunt. Iacent quoq; plurimorum aliorum ſpectabilium patrum corpora, qui doctrina, pietate, ſanctitate, atq; religionis zelo claruerunt. Quorum tamen oſſa, quòd omnimodam hic locus minetur ruinam, conſultiſſimè ad proximè ſequentem transferrentur: ne tantorum virorum reliquiæ, atq; venerandi cineres malè pereant, peſſumq; eant. A B

De conuentu Omnium ſanctorum Florentiæ. *Conu. X.*

ANNO à Christi natiuitate 1561. Minores Obſeruantes relicto, ex conceſſione Pij IV. Pont. max. ſanctę Catharinæ loco, ad quem eorum plurimi præcedentis conuentus habitatores, anno Domini 1538. ſe tranſtulerant, hoc monaſterium Omnibus ſanctis ſacrum, ex eleemoſynis Coſmæ Medices, Eleonorę eius vxoris, atq; Franciſci vtriusq; filij magnorum Hetruriæ Ducum reparari, ampliari, atq; ferè reædificari curarunt, imò & occuparunt. Eſt ergo hæc inter Franciſcanas domos Florentinas his temporibus illuſtrior, nobilior, atq; celebrior. Cùm (vt præfati ſumus) ædes ſancti Saluatoris 6. tantum patres & fratres, domus autem ſanctæ Catharinæ nullum penitus, & hæc 80. eoq; amplius, contineat, habitumq;, quo beatus pater Franciſcus indutus in ſacro Aluernæ monte præcioſa illa Stigmata recepit, & ſancti Calixti martyris caput, beatiq; patris Cherubini de Spoleto habitum, nec non & mantellum beati patris Bernardini de Feltro fideliſſimè cuſtodiat. In huius deniq; loci archiuo ſequentes Pontificiæ bullæ aſſeruantur: videlicet bulla canonizationis ſancti Antonij de Padua, data à Gregorio IX. Pont. max. Et aliæ duæ plumbatæ, Alexandri IV. & eiuſdem Gregorij IX. ſummorum Pontificum, quorum vtraq; data eſt in ſacrorum Stigmatum beati patris Franciſci fauorem. Et alia bulla plumbata Gregorij Papæ X. cuius vigore loca ſancti Franciſci Piſtorij, atq; ſancti Saluatoris propè Florentiam recepta fuère. Et alia bulla data à Leone X. contra Martinum Lutherum Hæreſiarcham. Et bina tranſumpta authentica extracta ex duabus bullis eiuſdem Leonis X. Concordię videlicet, atq; vnionis. Et aliud tranſumptum authenticum cuiuſdam bullæ Martini V. ſummi Pontificis, vt fratres Minores procuratores inſtituere valeant. Et aliud tranſumptum alterius bullæ Sixti Papæ IV. vt ſorores & fratres Tertiarij, ſiue de Tertio Ordine beati Franciſci patribus eiuſdem Obſeruantibus ſubſint. Et aliud tranſumptum cuiuſdam bullę eiuſdem Sixti IV. vt fratres Minores feſtum quinq; Martyrum ſui Ordinis, Acurſij videlicet & ſociorum celebrare poſſint. Quo ad locum verò ſanctæ Catharinæ, de quo ſuperius egimus, cùm à fratribus derelictus ſit, hæc tantum quæ ſequuntur dixiſſe ſufficiat. Cùm enim conuentus Saluatoris (de quo ſupra) ruinam minaretur, fratres eo ferè deſerto, ad inſtantiam excellentiſſimi Coſmæ Medices ſecundi Hetruriæ Ducis, ad Eccleſiam quandam diuæ Catharinæ dicatam, atq; inter caſtrum & portam ſancti Galli ciuitatis Florentinæ ſitam, anno à Chriſto nato 1538. ſe tranſtulerunt. Quam tamen cùm plurimis ędificijs exornaſſent, quòd ipſis minus deſeruiret, ad eiuſdem Coſmę Medices Ducis votum, atq; ex conceſſione Pij VI. Pont. max. (vt ſuperius tetigimus) deſeruerunt, & ad præſens Omniũ ſanctorũ locũ, anno 1571. conuolarunt. Quem tandẽ reuerẽdi patres frater Bernardus Draconcinius pręfati Coſmę confeſſarius, Prouincięq; Miniſter, & frater Maſſęus Bardius, qui sereniſſimo Franciſco Hetrurię magno Duci à confeſſionibus quoq; eſt, & frater Petrus Gobbius à Florentia mirabiliter promouerũt. C D E

A *De conuentu montis Muri propè Scarlinum. Conu. XI.*

CVM beatus pater Thomas à Florentia, alias de Scarlino in Prouincijs ſancti Angeli, atq; Calabriæ Prouincialem Vicarium egiſſet, ſummiq; Pontificis auctoritate, cuius vices gerebat, fultus quoſdam religioſos male audientes, Fraterculosq;, ſiue Fratricellos paſſim nuncupatos, anno Domini 1420. ex quodam loco ad tertium milliare à pago Scarlino diſtate, pepuliſſet, eũ ſibi, ſuisq; fratribus, ſeruata tamẽ paupertatis norma, ex Apoſtolica eadẽ auctoritate, atq; ex domini Popilonienſis, cuius intererat, beneplacito in habitationẽ adaptauit: quẽ, quòd contẽplationi aptiſſimus eſſet, adeò dilexit, vt quod ſibi vitę reliquum fuit, ibidẽ coſumere, atq; Scarlini cognomẽ ab eo emẽdicare voluerit. Cumq; pubeſcẽte iam Regulari Obſeruãtia fratres Minores, tanquã pauperũ ędificiorũ tędio affecti, ad pulchriores, atq; auguſtiores locorũ ſtructuras aſpirarẽt, timẽs frater Gaſpar à Florẽtia, pręd icti beati patris Thomę olim ſocius, ne hic locus tãquã pauper & inconditus deſpiceretur, eũ, anno à Chriſto nato 1470. in pulchriorẽ, atq; capaciorẽ formã redigi curauit. His igitur ſucceſſibus fratres in maxima quiete, atq; trãquillitate hoc in loco a ſuę erectionis tẽpore vſq; ad 16. Maij anni Domini 1539. perſeuerarunt: qua die à Turcica claſſe eius Guardianus, cęteriq; fratres capti ſunt. Quapropter, ne eius accolę huiuſcemodi periculo amplius exponerẽtur, domus in fortalicij formam redacta eſt. Nihilominus tamẽ Turcica claſſe, anno Domini 1566. iterum in Italiam reuerſa fratres, ne ſimulem ſubire cogerentur conditionem, eam omnino deſeruerunt. Quam tamen ego in Capitulo prouinciali Podij bonitij, anno Domini 1580. celebrato, ne prophanationi pateret, reſumendã curaui. Aſſueuerant edocti fratres à præfato beato Thoma de Scarlino ſingulis noctibus poſt matutinas huius loci chorum proceſſionaliter exire, eoq; ordine ad quandam vſq; plateam procedere, indeq; diuiſi ſingulariter tuguriola quędam ex ramuſculis contexta orationis vacãdæ ergò petere, inibiq; ad auroram vſq; contemplationi vacare. Volens itaq; Dominus Deus oſtendere quàm grata ſibi foret huiuſmodi conſuetudo, pręgrandes quoſdam lupos eò immiſit, qui fratribus aſſociati, non ſecus ac mãſueti agniculi, ſecum per id temporis ſpacium perſeuerabant. Sed ab eo temporis quo, ex quadam negligentia, is laudabilis mos pretermiſſus eſt, pręfati lupi nunquam amplius ibi viſi ſunt. Laborabãt etiam fratres plurimum propter locorum diſtantiam in deferendis ad locum, tum eleemoſynis, tum quoq; alijs rebus neceſſarijs, quibus compatiens beatus ipſe pater Thomas ceruo ſibi obuio imperauit, vt fratribus in ijs fideliſſimè deſeruiret. Mira res, ceruus ille, non ſecus atq; mãſuetiſſimus aſellus ipſis eo in munere, donec à quodã venatore confoſſus occubuit, obſequutus eſt. Inter ſingulares, ac pręſtantiores viros, qui hoc in loco in Domino obdormierũt, atq; in eccleſia ſanctę Firmę ſepulti ſunt, longè emicuère venerabiles atq; religioſiſſimi patres frater Ladiſlaus Vngarus ex Regia proſapia oriundus, vir vtiq; integerrimus: & frater Polidorus Romanus, qui relicta Senatoria trabea, liberisq; contemptis, Deo opt. max. fęlicius inſeruiuit: & frater Gaſpar de Florentia, qui pręfati patris Thomę de Scarlino ſocius amantiſſimus fuit: & frater Marius Maſſainus, eiuſdem quoq; patris diſcipulus: hi omnes ſingulari quadam ſanctitatis pręrogatiua illuſtres omnino fuère. Moris erat apud antiquos illos Obſeruantes patres à carnibus, aliqua fratrum induſtria acquiſitis, penitus abſtinere, quapropter inuidus dæmon, aſumpta humana figura, obſequio Popilonienſis domini, qui huius loci fratres ex intimis pręcordijs diligebat, ſe mancipauit, ſibiq; ſuaſit, vt illis carnes aliquando tranſmitteret. Demandatam igitur ſibi à præfato domino eius rei curã fideliſſimè, atq; ſępius, quàm par eſſet, dæmon exequebatur. Sed fratribus, quòd antiquum rigorem ex frequentiori carnium vſu ex parte remitti cernerent, id ægrè ferentibus loci Guardianus, qui tunc prædictus pater Gaſpar à Florentia erat, in latentis fraudis ſuſpicionem venire cępit, Popilonienſemq; dominum accedens dæmonem carnium ferendarum miniſtrum accerſiri iubet: cumq; eum ſæpius vnde veniſſet, quaue ex patria originẽ duceret, interrogaſſet, hoc retulit reſponſum, videri quidem ſibi moleſtum, atq; moroſum hominem, qui ab eo patriam, atq; progeniem vi extorquere velit. Cui Guardianus. Hoc fecerim quia te dæmonem exiſtimo. Tunc dæmon ad dominum verſus cum maxima bile ait. Eſto beneficus his ingratis hominibus, qui

V

bus, qui probra, atq; iniurias ob recepta beneficia facillimè referunt. Hiſq; dictis cum maximo ſtrepitu, atque fragore ex eorum conſpectu euanuit. Quamobrem dominus ipſe Populonienſis ſummè perterritus, fratres maiori in honore, pręcipuè tamē patrem Guardianum, in poſterum habuit. Atqui fratres, ob detectam Sathanicam maliriam, immenſas Deo grates reddidêre, cautioresq; poſtmodum effecti ſunt. Huius nunc loci accolæ ſenarium numerum non excedunt. A

De conuentu ſancti Benedicti Nauis. *Conu. XII.*

PERTINVIT quoque hic locus ad Fratricellos, quorum ſupra meminimus, quibus tamen ex Apoſtolica auctoritate ab eodem B.P. Thoma de Scarlino pulſis, anno humanæ ſalutis 1425. cæterorum locorum huius Prouinciæ catalogo aſcriptus fuit; In quorū tamē expulſione, licet locus ipſe modicus eſſet & omnino pauper, tum ab ipſis Fratricellis, tū quoq; ab eorum fautoribus plurimas, eaſq; grauiſſimas, perſequutiones perpeſſus eſt beatus Thomas de Scarlino. Quibus tandem ſedatis ibidem in ſancta pace quieuit frater Andreas à Groſſeto, vir ſanè venerabilis, dilectuſq; Deo & hominibus, nec non & honeſtatis, atq; ſanctiſſimè obedientiæ ſpeculum; qui inter orandum abſtractus à terra ſepiſſimè viſus eſt, tanquam ille qui terrena faſtidiens in cęlum inhiabat. Agebat hoc in conuentu nouitium, ſuperſtite adhuc B.P. Thoma de Scarlino, nobilis quidā iuuenis Florentinus, qui, vitæ ac paupertatis Minoriticæ tædio affectus, ſæculi, atq; eius illecebrarum repetitionē meditabatur: & ecce dum ante venerabile Euchariſtiæ ſacramentū pro more genua flectit, ſomno corripitur, factuſq; in extaſim vidit Chriſtum dominum ſibi improperantem, quòd ſe relicto mundum ſequi mallet: ingratus interim opprobrijs, flagellis, paupertati, nuditati, atq; amariſſimę paſſioni quam pro ſe, atq; reliquo genere humano liberando perpeſſus eſſet. Qui tamē à ſomno excitatus, atq; ad ſaniorem mentem reuerſus, rem totam patribus prodidit, veniamq; expetens conſtantiſſimè poſtmodum in Ordine perſeuerauit, atque ſanctiſſimam vitam duxit. Hoc tandem in conuentu decem fratres commorantur. B C

De conuentu S. Crucis propè Piſas. *Conu. XIII.*

NOBILIS quidam Florentinus ciuis, nomine Petrus Neretus, emptum à monialibus ſancti Saluatoris ciuitatis Piſarum capaciſſimum fundum patri Angelo à Ciuitella, Prouinciæ Tuſcię Vicario Prouinciali, ad vnius conuentus ædificationem liberaliſſimè contulit: inſuper & optimam pecuniarum ſummam ad operis promotionē erogauit. Cuius pietatem eius ſucceſſores immitati, huic loco benefici perpetuò fuêre. Quamobrem iure optimo eius patroni dici poſſunt. Acceptauit autem hoc monaſteriū præfatus pater Angelus ex apoſtolica facultate ſibi à beato patre Bernardino de Senis commiſſa, cui Martinus V. Pont. max. conceſſerat, vt quæcunq; ſibi loca pro fratrum Obſeruantum habitatione oblata acceptare poſſet. Hac itaq; in domo, quæ aliquantulum extra Piſas ſita eſt, atq; 30. fratres commodiſſimè continet, mortem obijt, anno à mundi redemptione 1481. optimæ memoriæ pater frater Antonius de S. Ioanne diſertiſſimus Concionator, ſuiq; ſtatus ac profeſſionis zelantiſſimus, qui in Franciſcanæ Regulæ puritatem maximè inhians, breue quoddam à Sede apoſtolica, quo ſibi ad ſui, atq; aliorum quadraginta eiuſdem ingenij fratrum habitationem, aliquot loca, in quibus Minoriticam Regulam, quacunq; Pontificia declaratione, ſiue noua conſtitutione ſemotis, iuxta nudum literę ſenſum, tum ipſe, tum quoque illi ſeruare poſſent, liberè acceptare liceret impetrauit. Sed huiuſmodi deſideriū, ſanctumq; propoſitū, ob occurrētia quędā ardua impedimēta, exequutione caruit. Quãobrē, quod reliquū ſibi vitę fuit, hoc in monaſterio laudabiliter, atq; ſanctiſſimè trāſegit, vitãq; cū morte commutãs ab omnibus, pręcipuè tamen à Piſanis ciuibus, quorū quiſq; particulā aliquā ex eius ſiue indumētis, ſiue crinibus venerationis ergò habere curauit, ſanctus, Deoq; charus habitus eſt. D E

De conuentu nemoris de Mugello. *Conu. XIV.*

NOBILES quidam, ac pijſſimi ciues Florentini, ex Vbaldinorum proſapia originem ducentes, ob ſuam in monaſticos viros beneuolentiam, atq; pietatem, in

meditullio

A meditullio cuiuſdam nemoris, vnico tantum milliari à Scarparia Hetruſco oppido, ab
inſigni verò ciuitate Florentia quatuordecim, vel circiter diſtantis, anno à Chriſti Na-
tiuitate ſexcenteſimo, monaſterium quoddam ad fratres Ordinis diui Baſilij excipien-
dos, ſuis ſumptibus erexerunt. Quod tamen ijs deficientibus à diuerſis Anachoretis
occupatum extitit: donec tandem, circa annum Domini 1212. á quibuſdam præfato-
rum fundatorum ſucceſſoribus Seraphico patri Franciſco collatum fuit. A quo quidem
tempore vſq; ad annum 1349. Franciſcanis fratribus, maximè tamen Conuentualibus
paruit. Quo plurimis ex ijs peſte abſumptis, quòd vix maiora loca conſeruare poſſent,
inter alios conuentus hic quoq; deſertus eſt. De quo quidem actum eſſet, niſi illuſtris
Coſmas Medices Franciſcani Inſtituti amantiſſimus, poſt plurimas poſſeſſiones à præ-
dictis Vbaldinis emptas, ſumptuoſumq; palatium non procul ab ipſo nemore conſtru-
B ctum, ipſum ab eiuſdem Ordinis Obſeruantibus occupari curaſſet. Prædicti itaq; pa-
tres Obſeruantes virtute eius bullæ Martinianæ (cuius ſupra meminimus) hunc con-
uentum, anno à mundi reparatione 1420. vel circiter, ingreſſi ſunt, ipſumq; & à pro-
xima imminente ruina, ſumptibus tamen præfati Coſmæ Medices, præſeruarunt, &
plurimis adiectis ædificijs occuparunt: ita vt commodè 18. fratres continere valeat.
Hæc igitur ſacra ædes multis nominibus laudanda venit: tum quia antiquiſſima, cùm
à mille ferè annis exordium ſumpſerit: tum quia à beatiſſimo patre Franciſco Ordini
ſubacta & acquiſita: tum quia præſentia duorum ſummorum Pontificum, qui & eidem
plurimas gratias atq; indulgentias in mortalium fauorem imperiti ſunt, honeſtata:
tum etiam quia ab hominum frequentia ſemota, orationi, contemplationi, ac ſacræ le-
ctioni plurimùm fauet. Hunc quoq; locum intimè dilexit beatus pater Bonauentura,
C & ad ipſum ſæpius diuertere aſſueuerat, in eoq; exiſtens vtenſilibus coquinæ abluen-
dis, licèt Pariſienſis Doctor & totius Seraphici Inſtituti Generalis Miniſter, intentus,
Cardineum galerum, & Albanenſis Epiſcopatus dignitatem à ſummo Pontifice Gre-
gorio X. ſibi tranſmiſſa accepit. Qui, nequaquam ea propter commotus, non prius
Pontificios legatos admiſit, quàm cœptum abluendi opus expleſſet. Immo ad id vſque
tempus oblatum galerum ex proximioris arboris ramuſculo appendere iuſſit. Cumq;
huius loci fratres, pro more, completorium ante cœnam perſoluere ſoliti eſſent, atq;
ex tanti patris promotione læti ad refectorium cœnaturi, eo minimè ex obliuione per-
ſoluto, conueniſſent, & ab ipſo de completorij ſatisfactione interrogati culpam humili-
ter faſſi eſſent, non prius menſæ accubuit, quàm diuinum penſum cum illis in choro
accuraſſet. A quo etiam tempore ea hoc in loco conſuetudo inoleuit, vt non prius com-
D pletorium à fratribus dicatur, quàm campanę ſignum, pro ſalutanda veſpertino tempo-
re Virgine glorioſa, audiatur. Huius ſacræ domus eccleſia à reuerendiſſimo domino
Leonardo Medices Epiſcopo Forliuienſi 23. Octobris anno Domini 1520. conſecrata
fuit: licèt conſecrationis dies, ob populi frequentiam, Dominica prima menſis Maij
cuiusq; anni celebretur: quo etiam die accedentes maxima indulgentia ſibi à ſummo
Pontifice Eugenio IV. dum caſu iſtac Ferrariam verſus iter faceret, conceſſa gaudent.
Eſt præterea hic locus, licèt modicus, atq; ſyluaticus, celebratione tertij Capituli ge-
neralis Ciſmontanę Familiæ Obſeruantis Franciſcanę, quę anno Domini 1449. conti-
git, factaq; fuit expenſis pręfati Coſmæ Medices, omnino illuſtris. In qua quidem illud
contigit: Cum enim ob Vicarij Generalis deponendi infirmitatem vltra 15. dies Capitu-
lum protenderetur, miſſis duobus patribus rogauit eum reliquus cœtus, ne moleſte fer-
E ret, ſi per caſtella, proximioresq; pagos ſibi in poſterum neceſſaria quęreret. Cui pius
Coſmas reſpondit, vt bono animo eſſet, nihilq; curaret, quandoquidem illi, & ſi ad
plurimos dies protraherentur huiuſmodi Commitia, nihil penitus defuturum eſſet.
Quod etiam facto comprobauit. Quo quidem in Capitulo, cui etiam beatus pater Al-
bertus de Sartiano interfuit, beatus pater Ioannes de Capiſtrano in Generalem Vica-
rium electus eſt. Quieſcunt tandem hoc in ipſo loco plurimi patres, quorum nomina,
ob eorum integerrimam vitam, candidiſſimosq; mores, in libro vitæ ſcripta eſſe piè cre-
dimus. Inter eos verò venerabilis pater Ioannes à Peruſia, huius Prouincię, dum adhuc
Prouincię ſancti Franciſci adiuncta eſſet, Vicarius aliquando Prouincialis: & pater Be-
nedictus de Gauoraccio Theologus conſummatus, qui & pœnitentiæ perfectioris

agendæ ergô ab inſtituto diui patris Auguſtini Ordinis Eremitarum, cui aliquando A
mancipatus fuit, ad hoc Seraphicum conuolauit: & pater Meus ſiue Bartholomæus à Florentia ſacerdos, vir vtiq; puriſſimus atq; ſimpliciſſimus, cui etiam auiculæ ad nutum parebant, & ignis, quo ſemel cauterizandus erat, non ſecus atq; beatiſſimo patri Franciſco contigit, innatum ſibi temperans calorem leniſſimè vlcus aduſtulauit, ſerpentemq; morbum, ne vltra progrederetur, cohibuit, præſtantiores fuêre.

De conuentu S. Franciſci montis Caroli. *Conu. XV.*

CONSTRVXERAT olim Florentinus quidam ciuis nomine Carolus de Ricaſolis recreationis ergo ruralem domum propè pagum ſancti Ioannis de Valdarno, in cliuo cuiuſdam montis, cui & Caroli nomen indidit. Cumq; Franciſcanę Obſer- B
uanti familiæ addictiſſimus eſſet, eam, ſufficienti ſibi fundo adiuncto, ad iuſti alicuius conuentus ædificationem illius fratribus liberaliſſimè contulit. Immo & conuentum ipſum proprijs impenſis erexit. Quem tandem fratres de mandato beati patris Bernardini de Senis acceptarunt, atq; in præſens vſq; occupant. Huius aliquando loci accola fuit profundiſſimæ humilitatis, atq; ſummæ charitatis frater Angelus de Groppina laicus, qui conuentione prius cum vxore facta, vt illa ſanctimonialium monaſterium, quod Camolia noncupabatur Florentiæ, ingrederetur, ipſe ſimul cum communi prole maſculina Franciſcanum habitum induit, ſolemniq; voto emiſſo Angelicam in eo potius, quàm humanam vitam duxit: ac tandem vterq; illorum bonis operibus plenus hoc in conuentu, quem 14. fratres inhabitant, anno Dominicæ Incarnationis 1498. huic mortali vitæ vale dixit. Ex præfato pago ſancti Ioannis de Valdarno oriundus fuit reli- C
gioſiſſimus pater frater Antonius à ſancto Ioanne, cuius ſuperius 13. huius Prouinciæ loco meminimus. Pertinuit quoq; ad hanc Prouinciam conuentus ſancti Franciſci à Ghiareto in valle Arnenſi, non procul à pago Terra noua, ſitus: quem beatus pater Franciſcus acceptarat, atq; ex parte erexerat, necnon & fonticulo, cuius epota aqua varios morbos pellebat, illuſtrarat. Qui cùm à patribus Conuentualibus prius habitatus, poſteaq; derelictus eſſet, anno à Chriſto Seruatore nato 1428. auctoritate Martini V. Pont. max. à venerabili patre fratre Angelo de Ciuitella, huius Prouinciæ tunc Vicario Prouinciali denuò reaſſumptus eſt. Sed cùm circumuicini populi, ſolemnioris cuiuſdam feſtiuitatis celebrandæ cauſa, quotannis ſtatuta die eò conuenirent, atq; ex inueterata quadam, vituperabiliq; conſuetudine præ foribus eccleſiæ, per integrum diem, choreas ducerent, tripudijsq; minus honeſtis vacarent, nec quoquo pacto a ſup- D
plicibus fratribus prohiberi poſſent, ex mandato diui patris Bernardini de Senis denuo deſertus fuit, ſicq; in præſentem vſq; diem remanſit.

De conuentu S. Chriſtophori Caſtilionis Aretini. *Conu. XVI.*

CVM fratres, ex facultate facta diuo patri Bernardino de Senis à Martino V. Pont. max. (cuius ſæpius ſupra meminimus) locum ſibi, non procul à pago Caſtilione Aretino, oblatum acceptaſſent, illuſtris Thomas Fiacherinus, eiuſdem pagi temporalis Dominus, inibi ſuis ſumptibus iuſtum conuentum pro fratrum voto ſuperædificauit: Quem tamen, fratrum numero creſcente, alijsq; temporibus ſuccedentibus, ex eleemoſynis vndequaq; collectis Prouinciæ fratres augeri, dilatariq; curarunt. Dum E
enim deuotiſſimus quidam frater laicus nomine Ægidius à Florentia, inſtante ſolemni quadam feſtiuitate, ab huius loci Guardiano de mundanda via, qua ſyluula petitur, tertiò præmonitus eſſet, atq; ſpreto præcepto ad conſuetam orationem, ſe Deo rem multò gratiorem facturum exiſtimans, conuertiſſet, poſt abſolutas in choro matutinas à dæmone humana ſpecie induto per ſcapulas in altum quaſi præcipitandus aſſumitur, quo tamen miſerè, fortiusq; clamante, atq; auxilium contra malignum hoſtem petente, accurrit frater Matthæus à ſancto Ioanne, qui orationi quoq; intentus non longè aberat, & arrepta confratris tibia eum remorari conatur. Atqui ſubridens dæmon vtrunq; facilius ad ſe trahebat. Quibus tamen in huiuſcemodi anguſtijs conſtitutis adfuit

A tis adfuit pater Guardianus, qui nondum à choro diſceſſerat, illiſq; luſtrali aſperſis aqua diabolo per ſanctam obedientiam, vt ſibi ſuos fratres atque ſubditos ex tempore reſtitueret, præcepit. Quo facto, ipſis fortiter ad terram illiſis, euanuit. Frater verò Ægidius à Florentia, qui ex illa ruina, atq; concepto timore grauem contraxit infirmitatem, quantò gratior Deo ſit obedientia quàm ſacrificium ſuo malo didicit. Quapropter ſe in illa in poſterum maximè exercens, tantopere in huiuſmodi virtute profecit, vt viuenti ſibi vix ſimilis inueniri potuerit, & moriens in conuentu ſancti Saluatoris Florentiæ maximam de ſua ſanctitate opinionem reliquerit. Hoc in eodem loco, quē frequentius 14. fratres inhabitant, quieſcunt venerandi, atq; omni virtutum genere ornati patres F. Ioannes Antonius de Parma, cuius in oratione aſſiduitas incredibilis fuit: & frater Georgius ab Erballio laicus, necnon dilectiſſimus beati patris Thomæ de Scarlino diſcipulus: & frater Franciſcus à Caſtrodurante, qui cum in cubiculo orationi B intenderet, vidit in ſpiritu per reuelationem mulierem quādam fratribus ſummè beneficam, quæ ex quadam triſtitia in profundum deſperationis emerſa, clauſo oſtio ſuſpendium ſibi parabat, ad quam ex licentia patris Guardiani accurrens, eam ab huiuſmodi diſcrimine protinus liberauit, grauiuſq; correptam ſanæ menti reſtituit.

De conuentu ſacri montis Aluernæ. Conu. XVII.

IMPEDITVRI olim Romani ne Annibal Carthaginienſis Amilcaris filius, atq; ſtrenuus Pęnorū Dux, poſt ſuperatos maxima induſtria Alpes, vlterius progrederetur, quoddā caſtrū ſub iunioris Cluſij nomine ad Cluſij Hetruſcę ciuitatis differentiam, C ad mille paſſus à monte Aluernæ, in ipſa Caſentina valle conſtruendum, communiendumq; curarunt. Quod tamen, poſt plurimas annorum centurias cum adiacente regione, in illuſtriſſimi cuiuſdam Orlandi Chatanij Comitis ius, hæreditaria ſucceſſione, deuenit. Cùm itaq; temporalis oppidi S. Leonis Dominus equeſtri dignitate inſigniendus veniret, pluresq; nobiles, atq; inter eos præfatus Comes Orlandus honoris ergò ad eum confluxiſſent, adfuit quoq; & Seraphicus pater Franciſcus, qui, poſt ſolemnia de equeſtri more celebrata, ex editiori loco, pro eccleſiæ præfati oppidi foribus, ad populum de ſacro Euangelio verba habuit. Cuius verbis ſummopere delectatus præfatus Comes Orlandus, & maiore animi propenſione in ſanctum ferri cœpit, & illi Aluernæ montem pro ſui ſuorumq; fratrum habitatione liberaliſſimè obtulit. A quo & ea lege admiſſus fuit, ſi videlicet diuinorum myſteriorum contemplationi, atq; mo- D naſticæ ducendæ vitæ deſeruiret. Quapropter binos ſocios eò miſit, qui & præfatum montem adamuſſim luſtrarent, & locum ædificando conuentui idoneum ſeligerent. Qui quidem ex loci amœnitate, ſolitudine atq; oportunitate mirum in modum allecti, pauperrimum quoddam tuguriolum ex ſylueſtri materia ſibi ſtatim conſtruendum curarunt, vbi & aliquandiu commorati ſunt. Reuerſo verò poſtmodum Seraphico patre ex infidelium partibus, ſuoq; oppetendi martyrij deſiderio ex diuina prouidentia fruſtrato, cùm plures patres ac fratres, & inter illos duo eius ſocij (de quibus ſupra) in conuentu ſanctæ Mariæ de Angelis propè Aſſiſium ei obuiam iuiſſent, atq; ille plura de montis Aluernæ prærogatiuis audiuiſſet, eò ſe ſtatim conferre decreuit. Comitatus igitur duobus illis ſocijs, ad montem appulit, & quandam cellulam iuxta antiquiſſimam fagum ſibi extruxit. Eſt enim pręfatus Aluernæ mons amęniſſimus, maximiſq; E arboribus veſtitus, atq; duplici famoſo flumine, Tiberi nempe, atq; Arno alluitur. Pręterea pœnitentiæ agendę, atq; contemplatiuæ ducendę vitę ſummopere fauet: quamobrem, quodq; Chriſti ſeruatoris noſtri, glorioſiſſimæ Virginis eius matris, plurimorumq; Angelorum, atq; ſanctorum præſentia, & beatiſſimi patris Franciſci, atq; plurimorum aliorum ſanctiſſimorum patrum habitatione dignatus fuerit: inſuper & quòd idem Seraphicus pater ſacra in eo ſtigmata receperit, ſanctus optimo iure appellatur. Iuſſit pręterea præfatus Comes Orlandus ſiue Rolandus Cathanius paruam quandam eccleſiam S. Marię de Angelis ſacram, iuxta formam Seraphico patri Franciſco à glorioſiſſima Virgine, ſanctiſq; Ioanne Baptiſta, atq; Ioanne Euangeliſta traditam, qua etiam de cauſa quædam ſuffragia ad eorum honorem atq; laudem in ſacrorum ſtigmatum ſa-

cello ſingulis diebus à fratribus decantantur, eodem in monte ad fratrum eius habitatorum vſum ædificari: quę & antiquior dicitur. Cùm enim fratrum habitatio, creſcente populi ad hunc locum deuotione, aduentantes fideles capere minimè poſſet, poſt vigintiſex à morte Seraphici patris annos, pro vt ex Apoſtolico quodam Innocentij I V. diplomate dato Lugduni 17. menſis Nouembris, anno Domini 1252. ſatis conſtat, ex diuerſis eleemoſynis extendi, ampliariq; cœpit. Alexander verò I V. ſummus Pontifex, qui ſacrum hunc Aluernæ montem ſumma veneratione, ob ſacra ſtigmata Seraphico patri ibidem impreſſa, proſequebatur, ne vel in aliquo, Aſſiſinati S. Marię de Angelis eccleſiæ cederet, ſed vt eiuſdem ſaltim eſſet æſtimationis, atq; auctoritatis apud omnes cum illa, tum eum, tum quoq; eccleſiam (de qua ſupra) ibidem ædificatam à ſeptem Epiſcopis nempe Aretino, Vrbinate, Florentino, Aſſiſinate, Peruſino, Tifernate, atq; Feſulanò de Chriſtiano more benedici, atq; conſecrari voluit, qui omnes maxima tum nobilium, tum quoq; populorum multitudine ſtipati 20. menſis Auguſti ſummo ſtudio ſummaq; diligentia præfati ſummi Pontificis voluntati fecère ſatis. Nam poſt conſecratam eccleſiam, vniuerſum in gyro montem equitando benedixerunt. In cuius rei memoriam anniuerſaria eius conſecrationis dies circumuicinis populis ſolemniſſima eſt. Aderat quoq; præfatis Epiſcopis beatus pater Bonauentura totius noſtri Ordinis Generalatus munere inſignitus. A B

Cùm autem præfatus mons in Conuentualium Franciſcanorum patrum ius ceſſiſſet, nobilis Franciſci Cathanij Tertij Franciſcani Ordinis alumni, atq; pręfati Comitis Cluſenſis Orlandi, ſiue Rolandi legitimi ſucceſſoris opera, anno Dominicę Incarnationis 1430. ſedente Martino V. ſummo Pont. ad Obſeruantes deuolutus eſt. Mortuo verò præfato Martino V. ad eoſdem Conuentuales redijt. Tandem anno Domini 1431. Eugenio I V. ad ſummum Pontificatum euecto, id magno Coſma Medice, vniuerſaq; Florentina Republica maximè ſolicitantibus, poſt primum generale Capitulum Bononiæ in conuentu S. Pauli de Monte ab Obſeruantibus Citramontanis patribus celebratum, ad præfatos patres Obſeruantes per Reuerendiſſimum patrem fratrem Gulielmum de Caſſali Franciſcani totius Ordinis Generalem Miniſtrum regreſſus eſt. A quibus in hodiernam vſq; diem pacificè occupatur: verum tamē eſt quòd pręmemorati Obſeruantes in huiuſmodi regreſſus exordio à circumadiacentis patriæ hominibus ob amicitiam, qua patribus Conuentualibus maximè iuncti erant, plures moleſtias, iniurias, atq; probra (prætermitto interim extremam omnium rerum penuriam, qua maximè laborabant) perpeſſi fuerint, donec eorum protectio, cura, atq; defenſio Florentino ſenatui à ſummo eodem Pont. Eugenio I V. commiſſa extiterit. Qui eam ex animo acceptans illius exequutionē lanificum Coſulibus demandauit. Illi verò tribus creatis Conſeruatoribus inſignijsq; tum præmemorati Pont. Eugenij, tum Florentini ſenatus, tum proprij quoq; officij monaſterij foribus affixis, creditos fratres ab omni prorſus vexatione, atq; humana moleſtia immunes reddidère. C D

Eccleſię (de qua ſupra) chorus ex lignis à fratribus anno Domini 1465. fabrefactus fuit. Ipſa verò eccleſia à pientiſſimo quodam Dominico Bartoli anno 1486. ex eadem materia, ea tamen lege à fratribus poſita, exornata extitit, ne quid eius formæ immutaretur, neuè quid accrementi acciperet: ne & ipſi malè perirent, prout & tres ſibi mutuo ſuccedentes Guardiani quòd eam ampliare, atq; in aliam formam ab ea quæ à glorioſa Virgine, ſanctiſq; Ioanne Baptiſta, atq; Ioanne Euangeliſta (de quibus ſupra) Seraphico patri tradita fuerat, transferre attentaſſent, malè perierant. Quod & in cauſa extitit, vt præfata eccleſia in eodem ſemper ſtatu permanſerit, atq; in maxima ab omnibus veneratione habeatur. His accedit quòd Seruatoris noſtri Chriſti, glorioſæ eius matris, plurimorumq; Angelorum, atq; ſanctorum præſentia ſæpius dignata ſit. Qua etiam de cauſa ſingulis diebus Sabbatinis Miſſa de Conceptione eiuſdē Virginis glorioſę in ea a fratribus ſolemniter celebratur. Hanc quoq; ſacram ædem ſibi in ſepulturam elegit præfatus Comes Rolandus Cathanius eius fundator, ad quem plures alij heroës, ſanctiq; fratres appoſiti ſunt. Adhæret huic eccleſiæ turris continendis campanis deſtinata, quæ & moderniori templo (de quo inferius) deſeruit. Hanc præfatus Dominicus Bartholi Florentinus ciuis ſuis ſumptibus à fundamentis ædificauit, annoq; Dñi 1490. abſoluit. E

A abſoluit. Maiorem verò campanam, quæ & ad præfatum Comitem Rolandum pertinuerat, illuſtriſſimus Laurentius Medices Leonis X. Pont. max. pater loco conferendam curauit. Id ſacellum, quod paſſim Cardinalis dicitur, fuit prima beati Franciſci cellula à præfato Comite Rolando ſub maxima quadam fago (vt ſupra meminimus) ędificata, poſtmodum verò ab illuſtriſſima Catharina Ruberti Petrę malę Comitis vxore, ex maxima in beatum ipſum patrem deuotione, in eam formam, quam modò induit, tranſlata. Dicitur autem Cardinalis à cineribus illuſtriſſimi Galeotti de Vbertinis Aretini Petræ malæ Comitis, ac S. R. E. Cardinalis ibi reconditis.

Fornici eius portæ, quod ſequitur epitaphium, inciſum eſt. Anno Domini 1225. beatus Franciſcus ſub hac arbore ſæpe cum gratiarum actione, & lętitia ſpiritus comedit. Et circa feſtum exaltationis ſanctæ crucis Seraph ei in huius montis latere, vbi nunc
B eſt cella Crucifixi, apparuit: & ex tunc corpori eius ſtigmata Domini Ieſu Chriſti mirabiliter impreſſa fuerunt. In eiuſdem ſacelli penetralioribus quadratus lapis ferrea crate contectus exiſtit, ex quo beatus pater Franciſcus ſæpius refectionem ſumpſit, & ſupra quem, dum in inferiori huiuſmet ſacelli parte, quæ diuæ Mariæ Magdalenæ ſacra eſt, inſtantius oraret, atq; à Deo quid de ſua Religione poſt eius mortem futurum, quis eam confortaturus, quis correcturus, quiſue ſe pro ea oraturus eſſet, ſupplex peteret, Chriſtum Dominum ſedentem conſpexit, ſibiq; quæ ſequuntur reſpondentem audiuit. Quod videlicet ſacra eius Religio ad vltimum vſq; iudicij diē perſeueratura eſſet, quòd quicunq; eam dilexerit, licèt maximus peccator exiſtat, miſericordiam tandem à ſe in fine conſequetur, quòd quiſquis illam perſecutus fuerit, niſi pœnitentiam egerit, hac luce diù minimè fruetur, quodq; nullus eius alumnus, qui male in ea vixerit, diu in mor-
C tali peccato perſeuerare poterit: nam vel is proprium crimen confeſſus emendabitur, vel eo detecto ſibi vale dicet. Adiecit quoq; Dominus & aliud, quòd tamen beatus ipſe pater, quòd ſe fortè contingeret, præ humilitate reticuit. Creditur tamen, idq; ex quadam reuelatione beato Leoni eius ſocio poſt patris mortē facta, illud vniuerſale quoddam flagellum à Deo mortalibus per Italiam poſt eius mortem immittendum concernuiſſe, quod tamen eius meritis, ſi fortè peccatores vitam ad meliorem frugem corrigerent, differre ſtatuerat. Quod & ſtatim ab eius morte ſequutum eſt. Nam tanta fames vniuerſam peruaſit Italiam, vt miſeri homines non ſolum herbis, ſed & arborum corticibus pro cibo vſi fuerint. Vnde & tanta clades ſequuta eſt, vt nihil à mortis imagine vbiq; appareret. Cùm igitur præfatus pater Leo pręfatam menſam mappula de ſolito more hora prandij contegere vellet, prohibuit beatus pater ſubijciens. Noli chariſſi-
D mè frater iſta facere, ſed menſam primò aqua, deinde vino, poſtmodum lacte, rurſus oleo, ac tandem balſamo lauare ſatagito: quandoquidem Chriſtus Dominus in ea ſedere, mihiq́ue, quę audies, reuelare dignatus eſt. Et à primo exorſus ad quartum vſq; progreſſus fuit: nam quintum (vt prædiximus) ſibi reſeruauit. Præfatæ menſæ quæ ſequuntur verba, inciſa ſunt. Menſa beati Franciſci, ſuper quam habuit mirabiles apparitiones, ſanctificansq; ipſam effudit oleum deſuper dicens: Hic eſt ara Dei. Subſtitit autem in ſacrario præfata menſa ducentis ferè annis, cumq; vix fratres prohibere poſſent, ne ſæculares è longinquo aduentātes eius aliquid auferrent, ne tandem in nihilum redigeretur, inde ad hunc locum tranſlata, atq; ferrea crate (vt prædiximus) communita eſt. Huius deniq; ſacelli inferior pars, beatę Marię Magdalenę dicata euaſit, tum quòd eius imagine inſignita fuerit, tum quoq; quòd beata ipſa peccatrix deuoto cuidam pa-
E tri Mariano à Lugo ibidem ſæpius apparuerit.

Dum quadam die Seraphicus pater per huius ſacri montis ſalebras aliquem locum contemplationi opportunum quæſiturus diſcurreret, quendam ſaxum quaſi artificioſè ad inſtar cubiculi ſciſſum, non longè à præfata eius cellula vidit, quem ingreſſus, atq; adamuſſim, poſt ſeptem Dauidicorum pœnitentialium pſalmorum recitationem, contemplatus, ſummo eius opificis ſciendi deſiderio flagrare cœpit: nam inferior eius pars pauimenti, ſuperior verò, quæ & rimulam recipiendæ luci accommodam habet, tecti affabrè elaborati formam præſefert, & ecce, dum huiuſmodi deſiderio inſtantius vacaret, adfuit illi Angelus, qui & ſibi dixit præfatum lapidem in Chriſti Seruatoris morte cum cæteris petris ſciſſum fuiſſe. Quamobrem ſumma eum in poſterum veneratione

proſequutus

proſequutus extitit, ſæpiusq; ad eum contemplationi vacaturus, atq; diuinas immiſſiones recepturus declinauit. A

Illuſtriſſimus (vt ad ſacri huius loci fundatores, atq; benefactores redeamus) Simon Guidonis Battifolij, atq; Puppij Comitis filius, Hætruriæq; heros vtrunq; ſacrorum ſtigmatum ſacellum, atq; quinq; cubicula intra ædiculas diuo Antonio Abbati, atq; S. Sebaſtiano martyri ſacras quinq; ſacerdotibus, quibus & victum, & amictum, ne mendicationis ergò egredi cogerentur, continendis accommoda ſuis ſumptibus, ex maxima, qua in beatum patrem Franciſcum ferebatur deuotione, ędificari curauit. Prę fati verò fratres diuino tantùm celebrando officio, continuisq; meditationibus vacabat, atq; inter reliquos ſanctitate inſignes ad id munus exequendum à Generali totius noſtri Ordinis Miniſtro ſeligebantur. De quorum numero B. pater Corradus Offidanus Prouinciæ Marchiæ alumnus aliquando fuit. Is enim cùm inuitus eò fuiſſet deſtinatus, B ſeq; tãta habitatione indignum iudicaret, a perdeuota ſorore Beneuenuta Anconitana de Tertio Franciſcanorum Ordine, atq; ſanctiſſima fœmina per literas petijt, vt ſe inde à Generali Miniſtro amouendum curaret. Cui illa ſuaſit, vt pedem figeret, quandoquidem id gratiſſimum Deo futurum, ſibiq; bene ſucceſſurum eſſe. Idq; profectò rei euentus comprobauit: Nam & Deus opt. max. quinq; mortuos ad eius preces huic mortali vitæ reſtituit, ſibiq; glorioſa Virgo in die purificationis eius apparuit, atq; puerum Ieſum proprijs vlnis excipiendum obtulit. Perſeuerauit autem huiuſmodi quinque ſacerdotum ſucceſſio quouſq; Seraphicus Ordo aliquantulum à recto tramite declinare cœpit. A quo etiam tempore pręfatæ cellulæ ruinæ expoſitæ ſunt. Quamobrem vt primùm hic locus ab Eugenio IV. Pont. max. Obſeruanti familiæ (vt præfati ſumus) collatus extitit, huiuſcemodi ſacerdotum habitatione abrogata, ſtatutum, idq; conſultò, C à patribus fuit, vt ſingulis diebus res diuina in ſacrorum ſtigmatum ſacello ab vno ſacerdotum fieret: vtq; ſingulis quoq; diebus veſpertino tempore omnes ſimul huius loci fratres proceſſionaliter ad idem ſacellum glorioſiſſimę Virginis nocturnum (hunc benedictam vocant) alta voce perſoluentes pergerent. Quod quidem eidem Virgini glorioſæ gratiſſimum extitit: Nam ſemel ex altiſſima quadam fago, inter ædiculam diui Antonij Abbatis dicatam, atq; illam quæ Cardinalis dicitur ſurrigente religioſos eò tendentes benedicere viſa eſt. Cumq; pręfata proceſſio ex nimia niuium multitudine quodam die à fratribus prætermiſſa fuiſſet, plura diuerſi generis animalia à veteri eccleſia ad pręfatum ſacellum vſq; bina & bina, ad proceſſionis inſtar, procedere, ſequenti nocte viſa ſunt. Quod cùm fratres reſciuiſſent, huiuſcemodi proceſſionem perpetuo habendam, licèt tempeſtas magis magisq; ſęuiret, firmiſſimè ſtatuerunt. Qua etiam de cauſa Clemens VII. Pont. max. ſingulis fratribus, qui ei interſunt, plenariam omnium peccatorum indulgentiam viuæ vocis oraculo conceſſit. D

Sanctæ verò crucis ſacellum, quod & ſecunda beati patris cellula fuit, à fratribus Leone, Angelo atq; Maſſæo eius, ſocis ex lignis, terra, atq; arborum folijs primitus ædificatum extitit. Hoc præ cæteris beatus pater ſummopere dilexit, atq; ad celebrandam Angelorum Quadrageſimam, plenioribuſq; affectibus Deo vacandum in habitationem elegit. Qua etiam de cauſa pręfatis ſocijs præcepit, ne eò ſe quęſituri aliquando accederent. Vni nihilominus patri Leoni ad ipſum, vel aquam & panem pro refectione beato patri miniſtraturus, vel matutinas horas ſecum perſoluturus patebat acceſſus. Hic ſępius beatus pater Franciſcus ab eodem patre Leone inter orandum raptus, atq; in aera etiam ſuper altiſſimas arbores eleuatus viſus eſt. Hic quoq; aſturem ſibi familiariſſimum habuit, qui ſe ad canonicas perſoluendas horas ſingulis diebus excitabat. E His igitur de cauſis, quodq; tanto patri adictiſſimus eſſet præfatus Simon Florentinus heros huiuſmodi cellulam in iuſtum ſacellum ſub titulo S. Crucis, anno Dominicæ Incarnationis 1264. transferrendam curauit. Idq; ſequentes literæ ibidem inciſæ facilè indicant. Anno Domini 1264. feria quinta poſt feſtum aſſumptionis glorioſę Virginis Mariæ Comes Simon filius illuſtris viri Comitis Guidonis, Dei gratia in Tuſcia Palatinus, fecit fundari iſtud oratorium ad honorem beati Franciſci, vt ipſe, cui in loco iſto Seraph apparuit, ſub anno Domini 1225. infra octauas natiuitatis eiuſdem Virginis, & corpori eius impreſſit ſtigmata Ieſu Chriſti, conſignet eum gratia ſpiritus ſancti. Ex

A eius verò fornice quæ ſequuntur carmina legere licet.

His quondam diui Franciſci hæc cella ſecunda
Extitit in ſcopulis, nunc verò dicta Ducis
Hic quater arcta decem illi dies ieiunia ſoluit
Ordinis Angelici ductus honore ſacri.

Conſtruxerat ſibi beatiſſimus P. Franciſcus non longè ab hoc ipſo ſacello, dum adhuc intra cellulæ limites teneretur, ſub procera quadam fago oratorium, in quo integras in oratione noctes conſummere aſſueuerat. Ad hoc igitur in feſto exaltationis S. Crucis paululum ante auroram orationis ergò perrecturus, maxima luce circumfulſus in
B ipſo medio itinere Chriſtum Dominum in Seraph ſpecie ex aère ſibi apparentem, atq; ſacra ſtigmata imprimentem vidit. Fratres verò, ne locus tanto myſterio dignus mortalium pedibus tereretur, ipſum ferrea crate contegendum curarunt. Quam tamen perdeuota quędam fœmina Eliſabetha cuiuſdam Angeli de Bardis legitima vxor honoris cauſa inde ammoueri, atq; aliam omnino æneam, anno Domini 1536. ſibi ſubrogari fecit. Nec facilè populorum ad ſacrorum ſtigmatum ſacellum, quod & Comes Simon (de quo ſupra) elegantiſſimè exornandum curauit, & in quo quinque lampades perpetuo lucent, deuotio, ob ſacra ſtigmata ibidē recepta, exprimi poſſet. Ad ipſum ſiquidem perpetuò Chriſti fideles ſua vota perſoluturi confluunt, plurimaq; inde beneficia à Deo opt. max. meritis tanti patris referunt. Adauget pręterea huiuſmodi deuotionem veſpertinus (vt prædiximus) fratrum acceſſus, qui ſingulis noctibus à completo-
C rio perdeuotas quaſdam antiphonas in beatę Virginis Marię, ſanctorum Angelorum, Ioannis Euangeliſtæ, Ioannis Baptiſtæ, Hieronymi, atq; beati Franciſci honorem ibidem deuotiſſimæ decantant: præſertim eam, quæ ab his verbis exorditur: Cœlorum candor ſplēduit &c. & illā quæ ab his verbis auſpicatur: Crucis hic apparet hoſtia &c. Harum alteram nempe cœlorum candor &c. quę in officio beati patris Franciſci habetur, illuſtriſſimus pariter ac reuerendiſſimus Raginaldus Rauennatum Archiepiſcopus iuncto ſibi reuerendiſſimo Aldobrandino Aretinorum Epiſcopo ſacrum hunc Aluernæ montem, ex maxima in beatum Franciſcum deuotione concepta, viſitaturus anno Domini 1310. petijſſet, fratres, vt ſibi præfatum ſanctæ Crucis ſacellum conſecrare liceret, exorauit. Quibus deniq; annuentibus ipſum 5. menſis Auguſti eiuſdem an-
D ni, cum maxima cordis lætitia, de Chriſtiano more conſecrauit, atq; ſanctiſſimę Cruci, ſanctis Angelis, cæterisq; cœleſtibus ſpiritibus, atq; beato patri Franciſco dicauit: Inſuper & omnibus Chriſti fidelibus illud in præfatorum ſanctorum feſtiuitatibus, atq; per eorum octauas accedentibus integrum annum de iniunctis pęnitentijs, ex Apoſtolica auctoritate, remiſit. Poſtmodum verò Reuerendiſſimus pater frater Angelus Feduccius à Bibiena Piſaurienſium Epiſcopus præfatum montem accedens, præmemorati ſacelli ſacrorum ſtigmatum maius altare 25. Ianuarij, anno Domini 1375. ex facultate tamen Reuerendiſſimi Ioannis Albergotij Aretinorum Epiſcopi, cuius eæ partes erant, licentia, ad Dei, beatæ Virginis Mariæ, S. Pauli Apoſtoli, cuius conuerſio eadem die celebrabatur, beati patris Franciſci, beati Ludouici Epiſcopi, beati Antonij Paduani, atq, beatæ Claræ honorem ſacrauit, & octoginta indulgentiarum dies omni-
E bus, id ſacellum in qualibet præfatorū ſanctorum feſtiuitate viſitantibus, conceſſit, atq; aliquot ſanctorum Ioannis Baptiſtæ, & Sebaſtiani oſſa, aliquotq; beati Bartholomæi Apoſtoli crines eidem altari dono dedit. Pręterea ſummi Pontifices Bonifacius IX. Sixtus IV. & Innocentius VIII. prout ex eorum diplomatibus in pręſentis loci archiuis aſſeruatis liquidò conſtat, omnibus Chriſtianis, qui ſacrorum ſtigmatum ſacellum, atq; ambas, nouam ſcilicet, atq; veterem eccleſias in ſacrorum ſtigmatum feſto viſitauerit, dummodo commiſſa peccata per ſacram confeſſionem abſterſerint, eam indulgentiam plenariam, quæ eccleſię S. Mariæ de Angelis prope Aſſiſium in feſto Portiunculę, nempe ſecunda cuiuſlibet menſis Auguſti in eorundem fauorem conceſſa eſt, ex Apoſtolica auctoritate impertiuntur. Supra præfatum ſacrorum ſtigmatum ſacellum rimā quandam inuiſere licet, vbi beatus pater Franciſcus ſæpius oraſſe creditur, & beatus pater Leo eius ſecretarius, ſocius, atq; confeſſarius quodam oratorio conſtructo plures, eaſq; mirabiles reuelationes habuit. Diſtinguebatur tamen pręfatum oratorium ab eo ſacello

altiſſima

altiſſima quadam fago, quam inſolens quidam miles tantum ſacellum ſua ruina demoliturus, anno Dominicæ Incarnationis 1498. ex mera tantùm malitia ſuccidit. Sed ea fuit Dei opt. max. bonitas, vt arbor ad aliam partem inclinata, nihil penitus detrimenti eidem intulerit. A

Non longè ab hac ipſa ſacrorum ſtigmatum ęde, verſus inferiorem partem, aliud oratorium beato patri Bonauenturæ ſacrum ſubſiſtit, quod maxima fideles deuotione proſequuntur. Hæret ſiquidem ferè ei loco, in quo Seraphicus pater Franciſcus ſacra ſtigmata accepturus genua flexit. Dicitur autem beati Bonauenturæ, non quòd ab ipſo ædificatum ſit, ſed quòd ad illud beatus ipſe pater, dum Generalatus officio fungeretur, ſępe ſępius oraturus diuerterit. Cùm beatus P. Antonius de Padua poſt generale Capitulum Aſſiſij celebratum, in quo corporis beati patris Franciſci tranſlatio facta eſt, hunc ſacrum montem ſibi in habitationem elegiſſet, nullo pacto induci potuit, vt ſecunda beati patris Franciſci cellula, quòd ſe ea indignum iudicaret, vteretur: ſed aliam ad eius latus ſibi conſtruendam curauit, in qua & ſermonum librum ad Gregorij IX. Pont. max. inſtantiam compoſuit. Hanc prętatus Simon Comes ſacrorum ſtigmatum, atq; ſanctæ Crucis ſacella ædificaturus, intra eorum fundamenta, concluſit. Vnde & ſacelli ſancti Antonij de Padua nomen acquiſiuit. B

Inuiſere quoq; licet hoc in ſacro monte quoddam ſpecu, quo ſe beatus pater Franciſcus, contemplationi vacaturus, recipere aſſueuerat, & ex quo inuidens ſibi dæmon eum præcipitare viſus eſt. Sed ſaxus alioquin durus, ita ſe beato patri mollem, tractabilemq; præbuit, vt & digitos in eo imprimere, & eius apprehenſione huiuſmodi præcipitationem euadere potuerit. Digitorum veſtigia plurimis annis ibidem perſeuerarunt, quæ tamen poſtea ferro ceſſerunt. Poſt aliquot verò annos, cum quidam frater viam, qua præfatum ſpecu petebatur, hominum greſſibus faciliorem, atq; familiariorem reddere contenderet, ab eodem dæmone inde præcipitatus fuit. Cumq; fratres feretro, ac cruce ſumptis eò tenderent, vt defunctum correligioſum ſepulturæ traderent, eum incolumen omnino, atq; canticum Te Deum laudamus cantantem in gratiarum actionem inuenerunt. Quibus & ille faſſus eſt, ſe meritis beati patris Franciſci, cuius in tanta ruina fauorem ex intimis præcordijs imploraſſet, mortem euaſiſſe. Præfatum ſpecu, ob Seraphici patris reuerentiam, honeſtaturus perdeuotus Angelus Baccius Aretinus ciuis, ſacellum in honorem ſancti Sebaſtiani, anno Domini 1480. eo ſcilicet tempore, quo grauiſſima peſtis vniuerſam Italiam peruaſit, ad fratris cuiuſdam Laurentij à Fabriano, cui vulgò Zacchæus nomen fuit, inſtantiam, ibidem ædificandum curauit. Ad cuius dextrum latus plurima antiquiorum patrum hoc in loco defunctorum oſſa recondita ſunt. Hæc dum ex cœmeterio exhumata, vt in honorificentiores quatuor ſepulturas, ea de cauſa erectas, inferrentur, diligentius congeruntur, nubecula quadam ex tempore orta per diem, atque ſequenti nocte igneo globo contecta fuêre. Quamobrem ijs ſepulchris prætermiſſis, præſenti loco, vt in maiori veneratione haberentur, donata ſunt. C D

Subſtat ſacello ſancti Antonij Abbatis ſecretum beati patris Franciſci oratorium, in quo ſemotus ab alijs orare ſolitus erat. Huic hæret locus beati Franciſci lectulus vulgò appellitatus, eò quod ſuper eum defatigata ex continua genuflexione, atque oratione membra neceſſario ſomno aliquãdo refecerit. Hunc illuſtriſſimus Petrus Ioannis Pauli de Vrſinis, cùm omnium membrorum contractionem ex grauiſſima infirmitate incurriſſet, fœlici euentu ſequenti, in ſacellum diuo Antonio Abbati ſacrum, anno Dominicæ incarnationis 1440. erexit. Cùm enim is heros (vt prædiximus) omnino contractus propriorum membrorum vſum amiſiſſet, omniaq; neceſſaria remedia, ſed humana recipiendæ ſanitati priſtinæ adhibuiſſet, nec eam aſſequutus eſſet, ad hunc ſacrum Aluernæ montem, ex maxima qua beatum Franciſcum proſequebatur deuotione, deferri, atq; per cuncta loca, in quibus beatus idem pater aliquando ſubſtitiſſet, circumferri voluit, ac tandem ad hoc oratorium delatus, atque præfato in lectulo reclinatus, poſt præmiſſam orationem, voti compos effectus eſt. Quamobrem, ne aliquando à tanto patre ingratitudinis argueretur præmemoratum ſancti Antonij ſacellum ibidem proprijs ſumptibus, ex tempore ædificari, atq; ſequentes literas cum gentilicijs E

A tilicijs propriæ familiæ inſignijs eius portæ incidi curauit. Hoc opus fieri fecit Petrus Ioannis Pauli de Vrſinis de Vrbe, olim Capitaneus generalis populi Florentini.

Prope hanc ſacram ædem ſubſtitit aliquando fagus (cuius ſupra meminimus) ex qua Virgo glorioſa fratres benedixit, cui alia eiuſdem generis arbor ſucceſſit, quę ſcaturientibus venis aquam ad pellendos oculorum morbos ſalutarem perpetuò miniſtrat. Ad latus eius portę, qua ſylua petitur, deuotiſſimum aliud occurrit ſacellum ab illuſtriſſimo quodam Comite Franciſco ex parte ædificatum, atq; ab eius vxore Alexandra, anno Domini 1532. omnibus numeris abſolutum. Atqui illud, quod campanarum turri vicinum eſt, à perdeuoto Iacobo Franciſci à Stronconio, diuo Stephano protomartyri eius tutelari, etiam pro parte conſtructum, atq; ab eius ſucceſſoribus, anno 1550. abſolutum extitit.

B In cliuo verò eius colliculi, qui ſupra ſacrorum ſtigmatum ſacellum eleuatur, alia quoq; ſurrigit ſacra domus beato patri Ioanni ab Aluerna dicata. Fuit ſiquidem beatus is pater religioſiſſimus, ſanctiſſimamq; vitam in ieiunio, contemplatione, atq; pęnitentia perpetuis, per plurimos annos, hoc in ſacro monte, præſertim verò in prætato colliculo, vbi & ligneam cellulam, in prætactam ſacram ædem tranſlatam, ſibi conſtruxerat, atq; omnino angelicam duxit. Inſuper & Aluernæ cognomen, cùm primò Firmanus cognominaretur, ex diuturna montis habitatione contraxit. Strauerat præterea beatus idem pater Ioannes iuxta præfatum ſacellum deambulationis ergò ſemitam, quę ad altiſſimam fagum terminabatur. Cumq; quadam die diuinis meditationibus intentus per eam obambularet, oculorumq; aciem in crucem eidem arbori à ſe affixam direxiſſet, Chriſtum Dominum in ea grauiori paſſu gradientem ex tempore vidit. Ad ſacroſan-
C ctos cuius pedes prouolutus, cùm ſemel atq; ſecundò erratorum veniam ab eo ſibi dari ſupplex expoſtulaſſet, nec reſponſum aliquod retuliſſet, tertiò ipſum iuxta arborem ſequutus, interim corpore in terra demiſſo, eandem petitionem repetijt, ac tandē votum aſſequutus, diuinos pedes, manus, ac ſacroſanctum laterale vulnus deoſculari meruit. Quapropter ſumma lætitia perfuſus, ac in extaſim factus eſt. Quo inter ſæculares diuulgato, tanta eis ad præfatam fagum inceſſit religio, atq; deuotio, vt nullo pacto à fratribus prohiberi potuerint, quin eam omnino decorticarint. Eoq; tandem factum eſt, vt cortice denudata perierit. Pater igitur ac frater Angelus Raſſinas ſacri huius loci Guardianus, ne tanta populorum deuotio aliquando euaneſceret, ipſam ſuccidendam atq; inibi ſacrum quoddam ſacellum, anno reſtitutæ ſalutis 1518. ædificandum curauit. Cuius altare eiuſdem arboris trunco innititur.

D Cùm enim antiquior (cuius ſupra meminimus) eccleſia maximis anguſtijs teneretur, nec accedentem populum, nec fratres huius loci habitatores capere poſſet, illuſtriſſimi pariter ac pientiſſimi heroës Tarlatus Petræmalæ Comes, eiusq; legitima vxor Ioanna S. Floræ Comitiſſa, qui Tertio Franciſcanorum Ordini aſcribi voluerunt, ex maxima in beatum patrem Franciſcum, eiusq; fœcundam prolem deuotione, aliam multò capaciorem, multoq; elegantiorem, ſub glorioſæ Virginis tutela, ſuis ſumptibus à fundamentis erigendam curarunt. Idq; ſequentes literæ fornici principalioris eius portę impreſſę ſatis indicant. Anno Domini 1348. nobilis miles dominus Tarlatus de Petramala, & domina Comitiſſa Ioanna de S. Flora vxor eius ædificari fecerunt iſtam eccleſiam ad honorem beatæ Mariæ ſemper Virginis. Sed cùm immatura morte præuenti, quod piè ac ſanctè propoſuerant executioni mandare minimè potuiſſent, ſuis hæredibus, vt
E mille aureos coronatos ad eius perfectionem, ac vigintiquinque ſingulis annis in feſto beatiſſimi patris Franciſci ad fratres induendos penderent, ex teſtamento præcepêre. Quibus nihilominus tergiuerſantibus, ac tantorum parentum votis minime annuentibus, lanificum Conſules (de quibus ſupra) tum ex proprijs, tum ex acquiſitis & à ſe & à fratribus eleemoſynis eam & perfici, & abſolui anno Domini 1497. fecerunt. Cuius princeps ſacellum illuſtriſſimus Franciſcus Medices, anno Domini 1457. ex proprijs facultatibus prius conſtruxerat.

In huius modernioris eccleſię ſacrario quę ſequuntur ſacroſanctę reliquię religioſius aſſeruantur. Nempè tres paruę cruces ex eius ligno, in qua Chriſtus Dominus pro nobis pependit, fabrefactę, atq; chriſtallina cruce reconditę. Alia itidem Dominicę crucis parti-

eis particula, & inconſutilis Dominicæ veſtis pars. Ex linteo quo Chriſtus Dominus, A adhuc infantulus cùm eſſet, inuolutus fuit. Ex purpureo veſtimento eiuſdem. Ex lectulo vbi idem in deſerto aliquando iacuit. Ex loco vbi orauit, quando ſanguineum humorem emiſit. Ex lapide in quo diſcipulorum pedes lauaturus genua flexit. Ex columna ad quam idem Chriſtus alligatus pro nobis flagellari voluit. Ex ſepulchro eiuſdem. Ex lapide Dominico ſanguine intincto. Ex peluı in quo diſcipulorum pedes lauit. Ex linteo quo ſe eos lauaturus præcinxit. Ex menſa in qua cum iiſdem vltimam cœnam fecit. Ex veſtimentis, ex cunabulo atq; ex eiuſdem Chriſti Domini præſepio. Ex arca veteris teſtamenti. Ex lapide in quo beata Virgo ſedebat, quando Spiritus ſanctus in columbæ ſpecie ſuper eam, atq; ſupra Apoſtolorum ſingulos in feſto Pentecoſtes deſcendit. Ex crinibus, lacte, ſepulchro, atq; veſtimentis eiuſdem beatæ Virginis Mariæ. Ex crinibus ſancti Ioannis Euangeliſtæ, atq; ex manna ſepulchri eiuſdem. Ex oſſibus B ſancti Ioannis Baptiſtæ, atq; ex lapide ſuper quem decollatus fuit. Item ex oſſibus ſanctorum Petri, Pauli, Iacobi fratris Domini, Andreæ, Thomæ, Barnabæ, Bartholomæi, atq; Matthiæ Apoſtolorum. Ex oſſibus quoq; ſanctorum Innocentum, atq; ſancti Simeonis. Ex oſſibus etiam ſanctorum Stephani prothomartyris, Laurentij martyris, Fœlicis Papæ & martyris, Anaſtaſij, Fœliciſſimi, Agapiti, Valentini, Cimaci, Quadraginta martyrum, Bonifacij, Iuliani, Stephani Papæ & martyris, Donati, Fœlicis, Vrbani, Porphyrij, Mauritij, Clementis, Nicolai, Blaſij, Alexij, atq; Hilarionis. Ex crinibus, ſanguine, tunica, atq; corda beati patris Franciſci. Ex corda quoq; & barba ſancti Bernardi Abbatis. Ex oſſibus, & veſtimento ſanctæ Mariæ Magdalenæ, atq; ex oſſibus SS. Agnetis, Praxedis, Fœlicitatis, Potentianæ, Ceciliæ, Sabinæ, Petronillæ, Scolaſticæ, Euphemiæ, Ruffinæ, Margaretæ, Victoriæ, Conſtantiæ, Columbæ, atq; vnius ex vndecim millibus virginum & martyrum. Ex tunica, crinibus, C & velo beatæ Claræ virginis. Ex caſula & cilicio ſancti Martini Epiſcopi. Ex virga Aaronis. Ex terra ex qua Adam protoplaſtus formatus fuit. Ex manna filijs Iſrael cœlitus collato. Aſſeruantur præterea in eodem ſacrario paſtoralis diui Thomæ Cantuarienſis Epiſcopi baculus, lignea ſcutella ex qua beatus pater Franciſcus comedere aſſueuerat, & criſtallinus cyathus ex quo idem pater in menſa præfati Comitis Rolandi aliquãdo bibit, habitus inſuper & cilicij eiuſdem pars, tuniculæ quoq;, atq; mantelli S. Ludouici Epiſcopi & confeſſoris particulæ, & cingulum præmemorati Comitis Rolandi, quo aliquando beatus pater Franciſcus præcinctus fuit, & iſte Comes ab ilium dolore liberatus extitit, & quamplurimæ aliæ reliquiæ, vt ſunt beatorum patrum Bernardini de Feltro, atq; aliorum tum cordæ, tum habitus, tum quoque tunicularum partes, quas D breuitati ſtudens ſigillatim referre nolui. Et hæc dicta ſunto de eccleſia, ſacellis, ſanctorum reliquijs, atq; deuotis montis huius ſacri locis.

Vt autem aliqua de reliquo eius ædificio dicamus, curioſum lectorem præmonitum cupimus, vt meminerit antiquiores fratres noſtros nihil minus ab ædificiorum mole, atq; ſuperbia, quod ſanctiſſimæ paupertati contradiceret, curaſſe: eaq; de cauſa pauperculis vt plurimùm tuguriolis ex vili materia compactis fuiſſe contentos: prout & primi huius ſacri montis habitatores extitère. Quibus humilis caſula vel ſtramine, vel arborum frondibus contecta, vel excauata rupis habitatio fuit. Cùm autem fratrum numerus in dies magis magiſq; creſceret, nec ea viuendi forma, quòd hic locus frigidiſſimus ſit, omnibus arrideret, ſumma tum fratrum, tum quoq; præfatorum Conſulum cura, atq; diligentia quædam domus, pro maiori parte lignea contra aëris, frigoriſq; E inclemẽtiam ad communem fratrum habitationem iuxta moderniorem eccleſiam 26. anno à beatiſſimi patris Franciſci morte ædificata extitit. Quæ tamen anno à partu Virgineo 1472. cùm illuſtriſſimus pariterq; reuerendiſſimus Franciſcus Piccolomineus Senarum Cardinalis, qui poſtmodum ſummus Pontifex creatus Pius III. appellari voluit, hunc Aluernæ montem deuotionis ergò petere decreuiſſet, aliquotq; famulos, qui neceſſaria præpararent, præmiſiſſet, eorundem incuria flagrare cœpit. Cùmq; vorax flamma, tertia eius parte abſumpta, etiam illi, cui vniuerſa tum fratrum, tum præfati Cardinalis illuſtriſſimi ſuppellex credita fuerat, minaretur incendium, genuflexi fratres diui Laurentij auxilium implorare cœperunt, ſe illi ex voto aſtringentes, vt

A tes, vt ſi flamma ſuppelectili, atq; reliquijs adhuc permanentibus parceret, eius commemoratio ſingulis diebus ab eis facienda veniret. Qua pollicitatione facta, beatus Laurentius illis ex medio igne, qui & ſtatim extinctus eſt, apparuit. Et ab eo temporis, nullo die prætermiſſo, eius commemoratio fit. Atqui præfati lanificum Conſules fratrum opera maximè adiuti, conſtructis ex lapide muris, vt ſimilem caſum facilius euadere poſſent, huiuſcemodi damnum quantocitius reparandum curarunt.

Quod verò reliquum eſt ædificij plurimos ſui authores habuit. Nam noua infirmaria, eiuſq; refectorium, aromataria, atq; vterq; xyſtus liberaliſſimis sereniſſimorum Hætruriæ Ducum Coſmæ Medices, atq; legitimæ eius vxoris Eleonoræ à Toleto ſum-
B ptibus anno Dominicæ Incarnationis 1549. conſtructa fuère. Bibliotheca verò, quæ & ſatis copioſa eſt, ex diuerſis benefactorum eleemoſynis in eam formam, quam modò pręſefert, anno Domini 1557. tranſlata extitit. Atqui commune fratrum refectorium, & ſuperędificatum dormitorium ex liberali Ioannis cuiuſdam ab Antiqua (vulgò della Vecchia) Aretini ciuis elargitione multo ante, nempe anno Domini 1518. huic loco acceſsêre. His annectenda venit pulcherrima ciſterna, eaque aquarum capaciſſima, quæ præfato anno 1518. fabricari cœpit, & anno 1522. ſolerti fratrum diligentia abſoluta fuit.

Hoc etiam quòd ſequitur tanquam notatu dignum præcedentibus adijcere volui. Imminet cuidam dormitorij cubiculo patris Angeli, ſiue Agnelli à Piſis imago graphicè depicta, inter cuius manus huiuſmodi obedientiam muro affixam, atq; ſibi à beatiſſi-
C mo patre Franciſco traſmiſſam, eiuſq; manibus ſcriptam legere licet. Ego frater Franciſcus de Aſſiſio Miniſter Generalis pręcipio tibi fratri Agnello de Piſa per obediētiam, vt vadas ad Angliam, & ibi facias officium Miniſteriatus. Frater Franciſcus de Aſſiſio. Eſt præterea ſacra hæc domus illuſtris Capitulo quodam generali ibidem, anno Dominicę Incarnationis 1484. celebrato, in quo beatus pater Angelus de Clauaſio tertiò familiæ Obſeruantis Franciſcanæ Generalis Vicarius electus fuit, & Congregatione alia generali intermedia ſumptibus ſereniſſimi Coſmæ Medices ſecundi Florentiæ Ducis habita, in qua, anno à mundi redemptione 1563. reuerendiſſimus pater frater Aloyſius Puteus, qui & poſtmodum totius Franciſcani Inſtituti Generalis Miniſter, Commiſſarius Generalis Ciſmontanus creatus fuit, omnino illuſtris.

D Maior profectò, quàm par ſit, nobis hiſtoria texenda foret, ſi omnes gratias, immunitates, atq; priuilegia huius ſacro loco conceſſa impræſentiarum referre vellemus. Nihilominus tamen, ne ipſa ex quadam oſcitantia prætermiſiſſe videamur, aliqua ex plurimis in medium adducemus. Fuit igitur ſacer hic Aluernæ locus primò à patre luminum ſpeciali quodam priuilegio donatus, cùm à nullo ante beatiſſimi patris Franciſci aduentum præoccupatus fuerit, ac ſi tantis myſterijs in Seraphico ipſo patre, in eo complendis, ex mera induſtria ab æterno prædeſtinatus, deputatuſq; eſſet. Fuit & ab eius filio, quem & vniuerſorum diuinus pater hæredem inſtituit, maximo fauore non ſemel ſed multoties cumulatus, cùm vel ſua corporali præſentia dignatur, vel ſacra ſtigmata in eiuſdem Seraphici patris Franciſci corpore ſuſcipit. Fuit & à tertia in diuinis perſona, ſpiritusſancto videlicet ſummè honeſtatus, cùm ſacro eius igne tum Seraphicus
E ipſe pater, tum quoq; plurimi alij patres ac fratres in ipſo inflammati fuerint. Fuit & à glorioſiſſima Virgine Deipara ſingulari gratia inſignitus, dū vel eius pręſentia fruitur, vel antiquioris conſtruendę eccleſiæ formam ab ea recipit, vel ipſam ſuos fratres ex arbore (vt proloquuti ſumus) benedicentem contuetur. Fuit deniq; & ab Angelis viſibili forma ſæpe ſæpius viſitatus, & à pleriſq; ſummis Pontificibus, Cardinalibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, atq; Eccleſiaſticis Primatibus multiplici beneficio, in Chriſti fidelium ſe accedentium fauorem (vt infra dicemus, & ex Apoſtolicis, reliquiſq; literis in huiuſmet loci archiuis aſſeruatis liquido conſtat) dignatus. Gregorius ſiquidem IX. Pont. max. dimidiam pœnæ partem commiſſis criminibus debitam ex Apoſtolica auctoritate remittit ijs, qui vel ſacrum hunc montem, vel eccleſiam in eo erectam in ſacrorum ſtigmatum feſtiuitate deuotè viſitauerint. Eius plumbea bulla ab his verbis auſpicatur: Seraphin volabant iuxta prophetam &c. Innocentius IV. Pont. itidem max. plumbeę cuiuſdam bullę datę Lugduni, anno ſui Pontificatus viij. virtute hunc ſacrum

montem,quem & ſanctum appellat in ſui protectionem recipit . Et Apoſtolicorum duo- A
rum breuium ibidem , eodemq; anno datorum tenore quadraginta dies de iniunctis pę-
nitentijs relaxat ijs , qui vel eius eccleſiam in beatiſſimi patris Franciſci ſolemnitate vi-
ſitauerint , vel eleemoſynas pro eiuſdem fratrum ſuſtentatione liberaliter erogauerint .
Alexander Papa IV. virtute cuiuſdam Apoſtolici breuis dati , anno ſui Pontificatus j.
cuius initium eſt : Si nouæ militiæ &c. omnibus tum Guardianis, tum miniſtris, tum
quoque fratribus patribusq; præcipit,ne vel hunc locum aliquando deſerant,vel ipſum
aut in toto , aut etiam in parte demoliri permittant . Idem Alexander IV. Apoſtolico
breui anno ſui Pontificatus ij. edito , cuius exordium eſt : Ad promerenda ſempiterna
gaudia &c. centum dies de iniunctis pœnitentijs remittit omnibus , & ſingulis, qui ſa-
cri huius montis eccleſiam in ſanctorum Franciſci , Antonij,& Claræ feſtiuitatibus,vel
per earum octauas viſitauerint . Idem quoq; Alexander IV . virtute alterius Apoſto- B
lici breuis dati anno ſui Pontificatus iij. cuius initium eſt : Sanctorum meritis inclyta
gaudia &c. centum alios dies ſatisfactioni adiudicatos relaxat ijs , qui præfatam eccle-
ſiam in glorioſiſſimæ Virginis Mariæ ſolemnitatibus , aut per earum octauas acceſſe-
rint . Idem etiam Alexander IV. dato alio breui Apoſtolico anno ſui Pontificatus vj.
quod ab his verbis exorditur : Olim dum &c. tum Miniſtro,tum quoque cæteris huius
Tuſciæ Prouinciæ patribus fratribusq; exiſtentibus, ac pro tempore futuris ex Apoſto-
lica auctoritate præcipit , ne vel ſacrum hunc locum aliquando relinquant , neue inde
vel campanas , vel ornamenta , vel libros amoueant , alioq; deducant : inſuper & eiuſ-
dem loci habitatoribus , vt ſericeis paramentis ad diuinum cultum vti poſſint , conce-
dit . Nicolaus IV. ſummus itidem Pontifex datis ſuis literis quarum initium eſt : Licet
ſit is,de cuius munere venit &c. Annum & quadragenam de iniunctis pœnitentijs con- C
donat ijs , qui præmemoratam eccleſiam in diebus ſanctis Franciſco , Antonio , atque
Claræ ſacris , vel per eorum octauas viſitauerint . Benedictus XII. ſummus quoq; Pon-
tifex ex maxima , qua in ſacra patris Franciſci ſtigmata , atq; in hunc montem fereba-
tur , deuotione , vniuerſo Ordini Franciſcano , vt pręfatorum ſtigmatum ſacrorum fe-
ſtum duplicatis antiphonis (id duplex maius appellant) celebrare poſſit , liberaliſſimè
conceſſit . Bonifacius Papa IX. expedita plumbea bulla , cuius principium eſt : Splen-
dor paternæ gloriæ &c. ijs Chriſti fidelibus, qui prædictam eccleſiam 17. menſis Se-
ptembris, quæ dies ſacris Seraphici patris ſtigmatibus dicata eſt , deuotè acceſſerint ,
eandem prorſus indulgentiam , quam viſitantes ſacram ſanctę Marię de Angelis prope
Aſſiſium ædem 2. menſis Augusti promerentur , ex Apoſtolica auctoritate impertitur.
Hanc indulgentiam expedita plumbea bulla,cuius exordium eſt:Dudum ſiquidem &c. D
Sixtus Papa IV. anno ſui Pontificatus v. confirmauit,illudq; addidit,vt huius Prouin-
ciæ Miniſter, vel Vicarius , & in horum abſentia præſentis loci Guardianus , per qua-
triduum ante præfatorum ſtigmatum ſacrorum feſtũ,idoneos quoſdam patres in Con-
feſſarios, qui eadem prorſus auctoritate, qua Vaticani minores Confeſſarij erga pœ-
nitentes pollent,erga hunc locum accedentes , confiteriq; volentes fungi poſſint , ſeli-
gere valeat. Innocentius VIII. ſummus quoq; Pontifex plumbeæ cuiuſdam bullæ datæ
anno ſui Pontificatus iij. tenore , quæ ab his verbis exorditur : Paſtoris æterni &c. Six-
ti IV. conceſſioni ſubſcribit: Inſuper & auctoritatem Confeſſarijs factam ad omnes ca-
ſus Epiſcopis,ſiue à iure,ſiue à conſuetudine reſeruatos extendit:& etiã concedit vt pręー
fata indulgẽtia tum in veteri , tum quoq; in noua ſacri huius montis eccleſia à fidelibus E
promereri poſſit , & vt quęcunq; vota, Religionis, Compoſtellano,caſtitatis,atq; Hie-
roſolymitano demptis , commutare poſſint : vtq; & ſacramenta miniſtrare , atq; mor-
tuos apud ſe ſepelire valeant,ex Apoſtolica auctoritate concedit . Nicolaus tandem V.
Pont.etiam max.plumbea bulla,cuius principium eſt: Inter cæteros &c. anno ſui Pon-
tificatus v. expedita , quatuordecim annos , ac totidem quadragenas de iniunctis pœ-
nitentijs remittit ijs, qui adiutrices manus pro vtriuſque iſtius loci eccleſiæ , ac con-
uentus conſeruatione porrexerint . Illuſtriſſimus Napoleò tituli ſancti Adriani Cardi-
nalis centum quadraginta dies de iniunctis pœnitentijs remittit ijs omnibus, qui pro-
pria peccata confeſſi ſanctæ Mariæ eccleſiam hoc in ſacro monte erectam viſitaue-
rint . Idipſum quoque vel ſacrorum ſtigmatum ſacellum accedentibus , vel ſacram

A concionem hoc in eodem monte audientibus impertitur. Fratribus inſuper iſtius loci
habitatoribus poteſtatem facit, vt ſibi, dum extra montem concionantur, aſſiſtentibus
quadraginta dies de eiſdem pœnitentijs remittere valeant. Ac tandem omnibus anno-
nam huiuſmet loci religioſis afferentibus centum dies de præfatis pœnitentijs condo-
nat. Illuſtriſſimus etiam Matthęus S. R. E. Cardinalis, ac Epiſcopus Portuenſis, nec
non & Apoſtolicus Legatus centum dies de eiſdem pœnitentijs relaxat cuiuis Chriſtifi-
deli, qui præfatam huius ſacri montis eccleſiam in quacunq; beatæ Virginis Marię,
SS. Franciſci, Antonij de Padua, & Claræ virginis ſolemnitate, vel in die conſecrationis
eius, vel in Paraſceue deuotè viſitauerit. Idipſum quoq; concedit illuſtriſſimus Marcus
tituli S. Marci Cardinalis, ac Aquileienſis Patriarcha ijs, qui eandem eccleſiam vel in
Paraſceue, vel Dominica palmarum, vel feria ij. poſt Paſcha, vel prima menſis Augu-
B ſti, vel in eius conſecratione acceſſerint, vel eleemoſynas aut pro conſeruando ędificio,
vel pro comparandis ornamentis erogauerint. Reuerendiſſimus Marcellinus Aretino-
rum Epiſcopus quadraginta dies de iniunctis pœnitentijs condonat ijs, qui ſua libera-
litate huius loci fratres proſequuti fuerint. Idipſum facit reuerendiſſimus Gulielmus
eorundem Aretinorum Epiſcopus, qui & eandem gratiam prædictum locum viſitanti-
bus concedit. Præcedentibus duobus Epiſcopis ſubſcribit reuerendiſſimus Guido à
Petramala Aretinus quoq; Epiſcopus. Pręfatam indulgentiam duplicat in eorum fauo-
rem, qui ſacrum hunc montem deuotionis ergò acceſſerint, ſacrorumq; ſtigmatum ſa-
cellum viſitauerint, reuerendiſſimus Angelus Piſaurienſis Epiſcopus. Reuerendiſſi-
mus Pizzimanus Feltrenſis Epiſcopus huius ſacri montis cacumen petentibus, ne tan-
tum laboris in caſſum ſubierint, quadraginta quoq; dies de iniunctis pœnitentijs remit-
C tit. Reuerendiſſimus verò Gulielmus Vbertinus Aretinorum Epiſcopus datis Bibienæ
literis 21. menſis Iulij, anno Domini 1275. quarum exordium eſt: Quoniam ad hoc
debet niti humana fragilitas &c. ne aliqua mulier hoc in ſacro monte pernoctare, neue
aliquis vir in nocte conſecrationis eiuſdem montis, vt tripudia, commeſſationes, laſci-
ui cantus, atq; plurimæ aliæ diſſolutiones olim introductæ euitarentur, ibidem com-
morari, neue etiam aliquis, quicunq; ille fuerit, abſq; peculiari vel huius loci Guardia-
ni, vel eius Vicarij facultate arborem in eo præcidere, vel præciſum inde aſportare ali-
quo pacto præſumat ſub graui interminatione præcipit.

Hunc deniq; ſacrum montem quamplurimi heroës, atq; heroinę, Duces, Principes
Reges, Reginæ, atq; Imperatores ſua pręſentia honeſtarunt: De quorum numero fuê-
re ſereniſſimus pariterq; pientiſſimus Henricus huius nominis VII. Romanorumq;
D Imperator, qui datis ſub huiuſmodi initio literis: Henricus Dei gratia Romanorum
Imperator &c. ipſum in ſui protectionem, atq; tutelam ſuſcepit. Et ſereniſſima Ioan-
na Franciæ Regina. Et ſereniſſimi Hieroſolymorum, atq; vtriuſq; Siciliæ Reges Ro-
bertus & eius vxor Sanchia cum Carolo Calabriæ Duce eorum primogenito. Et ſe-
reniſſima Ioanna Græcorum Imperatrix, quæ ſumma huius montis religione tacta ad
ipſum, atq; ad locum S. Mariæ de Angelis prope Aſſiſium inuiſenda Conſtantinopo-
li ſoluit, & ad propria poſt tantam peregrinationem reuerſa, carniſq; ergaſtulo ſoluta
proprium corpus Aſſiſium transferendum, atq; ibidem in eccleſia S. Franciſci tumu-
landum ex teſtamento voluit, cauitq;. Vt autem paucis multa perſtringam, nouerit
curioſus lector inter præcipuos huius ſacri montis, atq; conuentus, ſacellorumq; in eo
erectorum benefactores ſibi annumerādos ſereniſſimos Hetrurię magnos Duces Coſmā,
E eiuſq; legitimā vxorem Eleonoram à Toleto, eorumq; vſq; impræſentiarum ſucceſſo-
res. Quod & eorundem gentilicia inſignia, tum ædificijs, tum ſacris veſtibus, tum io-
calibus diuino cultui deſtinatis, tum quoq; libris impreſſa facilè indicant. Ex pluri-
mis tamen ſanctiſſimis patribus ac fratribus, qui in huius monaſterij eccleſia ſepulti
ſunt, ne legentibus tædioſior ſim, aliquot tantùm in medium adducam, illos videlicet,
qui peculiari aliqua prærogatiua claruerunt. Et primo quidem loco patrem Lauren-
tium à Fabriano, Zacchæum ob ſtaturæ breuitatem paſſim vocitatum, qui fuit ſacer-
dotio, profundiſſima humilitate, charitate, ardentiſſima oratione atq; ſumma abſti-
nentia inſignis. Deinde obedientiſſimum fratrem Bernardinum ab Aluerna laicum,
qui 83. annis in maxima paupertate, vitæ auſteritate, atq; perfectione hoc in loco Deo

opt. max. inſeruiuit, Virginiſq; virginum, ac beatiſſimi patris Franciſci, necnon & plurimorum aliorum ſanctorum præſentia, antequam animam cœlo redderet, dignatus eſt. Poſtremo verò loco deuotiſſimum fratrem Marianum à Luco quoq; laicum, quem diabolus aſſumpta felis, vel alterius animalis irrationalis forma, ab oratione, cui inſtantiſſimus fuit, auertere, ſed fruſtra, maxima contentione nitebatur. A

De conuentu ſancti Franciſci propè Caſtrum nouum Carſaniani. Conu. XVIII.

CVM beatus pater Herculanus vnum aliquem conuentum pro ſe ſuiſq; fratribus propè Caſtrum nouum de Carfaniano erigere cuperet, nec illius patriæ gentis fauor ſibi adeſſet, ad incolas Caſtelli de Pieue, quod duobus tantùm milliaribus à Caſtro nouo diſtat, ſe conuertit, atq; pro ſuggeſtu præſago ſpiritu illis prædixit, nunquam ſe peſte ex infecto aëre, niſi fortè aliunde contracta, laboraturos, ſi ſibi ad vnius conuentus erectionem fundum apud ſe liberaliter conferrent. Cuius ſponſione commoti homines illi, eum B. patri, anno Domini 1435. libentiſſimè conceſſerunt. Ille igitur voti compos effectus, ex cœmento, lapidibus, impolitiſq; lignis, opere tumultuario, cui etiam beatus P. Iacobus à Papia viriliter adfuit, præſentem conuentum, humilem ſatis atq; pauperem, iuxta priſcorum patrum morem, in B.P. Franciſci honorem extruxit. Nec exiſtimandum eſt pijſſimum Deum tanti patris promiſſis defuiſſe: cùm laborantibus ſæpius ab eo temporis conuicinis populis peſtifera lue, præfatum Caſtellum de Pieue intactum ſemper, atq; liberum omnino remanſerit. Deerat fortè ad huiuſmodi conuentus ædificationem aqua, & ecce dum, poſt præmiſſam à fratribus orationem, terra effoditur, tanta aquarum ſcaturigo erupit, vt non ſolum promouendo operi ſuffecerit, ſed etiam & fratribus eius loci accolis, atq; plurimis alijs ad potum, alioſq; neceſſarios vſus ſatisfecerit. Prædictus verò B. P. Herculanus, poſt plurimos in receptione ſacrorum locorum Terræ ſanctæ exantlatos labores, diem ſuæ vitæ extremum hoc in loco ſanctiſſimè clauſit. Cuius corpus cùm per quinquennium continuum, ob operis imperfectionem, aquarum ſtillicidijs patuiſſet, incorruptum omnino, atq; imputre inuentum eſt: quamobrem inde exhumatum ad maius ſacellum tranſlatum extitit. Hunc beatum patrem poſtmodum ſequutus fuit præmemoratus beatus pater Iacobus de Papia, maximæ perfectionis atq; orationis vir; qui continuas noctes omnino inſomnes contemplationi intentus ducere ſolitus erat, & ſæpius per tres, & quatuor dies nihil penitus cibi admiſit. Fuerat aliquando beatus hic pater in ſæculo miles, ſed eo viuendi modo, hortatu beati patris Herculani derelicto, Chriſti ſeruatoris militiæ, ſub Seraphici patris Franciſci vexillo, aſcribi voluit; in qua ſub eiuſdem beati patris diſciplina adeò profecit, vt in ſanctiſſimum virum euaſerit. Quamobrem plurimis miraculis clarere meruit, & licèt literarum ignarus eſſet, ſacræ tamen ſcripturæ arcana penetrauit: Ita vt plures Doctores, dum Peruſij ageret, ex eius ore, tanquam ex certiſſimo oraculo, ſæpius pependerint. Hic igitur tantus pater octogenarius hoc in loco, quem 14. fratres incolunt, migrauit ad Dominum, & ab omnibus vt beatus veneratur.

B C D

De conuentu S. Mariæ de Gratijs propè Bargam. Conu. XIX.

E

APOSTOLICIS literis ab Eugenio IV. ſummo Pontifice, anno Dominicæ Incarnationis 1434. datis ſibi fauentibus, fratres noſtri locum quendam exiguum paupertatiq; ſatis conſonum in honorem beati patris Franciſci, longiuſculus vtcunq; à Barga oppido, Lucenſi iuriſdictioni ſubacto, conſtruxerant. Sed cùm ob aëris intemperiem illis nocumenti eſſet, eo derelicto, ad alium multò commodiorem, ſalubriorem, atq; oppido viciniorem, ex oppidanorum conſenſu, anno Domini 1471. ſe tranſtulerunt. Nec ſilentio prætereunda venit Bargenſis populi deuotio; cui non ſatis fuiſſe videbatur fundum contuliſſe, ſufficienteſq; eleemoſynas, tum publicas, tum quoq; priuatas ad operis promotionem erogaſſe, niſi & feſtiuis diebus in lapidibus, ligniſq;, ex an-

A ex antiquiori deſerto loco ad hunc de nouo conſtruendum, deferendis, ſumma etiam alacritate fratribus deſeruiſſet, adfuiſſetq;. Cuius tandem opera, atq; ſumptibus, breui ſacra hęc domus, licèt modica, quam tamen 14. fratres commodiſſimè inhabitant, in laudem, & gloriam ſanctiſſimæ natiuitatis beatiſſimæ Virginis Mariæ, ſiue (vt alijs placet) beatæ Mariæ de Gratijs erecta, atq; omnino abſoluta extitit. Sub ipſo altari natiuitati glorioſæ Virginis ſacro beati patris Ludouici de Barga, qui Religionis habitum de manu patris Herculani ſuſcepit, quiq; tanta in proximum charitate præditus fuit, vt nihil aliud ab animarum ſalute ſitire videretur, venerandi cineres reconditi ſunt. Beatus hic pater per agros diſcurrens ruſticos diſtinguendis ſulcis intentos ad pœnitentiam, maximè tamen ad ſacram peccatorum confeſſionem faciendam, obnixè hortabatur. Quòd ſi illorum quiſpiam aliquando ſibi confiteri voluiſſet, cum aratri ſtiuæ innixus patientiſſimè audiebat. Et ſi aliquis pudore perfuſus aliquod peccatum
B ſubticuiſſet, id beatus pater per reuelationem prænoſcens, huiuſcemodi hominem miris cautelis ad eius manifeſtationem alliciebat. Infirmis & maximè peſte laborantibus præſtiſſimò aderat, quibus etiam omnia ſacramenta miniſtrans ſepulturæ beneficium, dum opus eſſet, proprijs manibus exhibebat. Ita vt in quadam peſte 700. & vltra, defunctorum corpora, ſe tantum ſocio iuuante ſepelierit. Quapropter & miraculis adhuc viuens claruit. Nam & puerum defunctum ſuis precibus ad vitam reuocauit, & deficiente cymba rapidiſſimum fluuium, ſtrato ſub pedibus mantello, vnà cum ſocio fœliciſſimè traiecit. Obijt quoq; hoc in eodem loco, anno 1489. ſummæ ſanctitatis vir, ac beatus pater Franciſcus de Barga, qui etiam in ſuæ inculpatæ vitæ teſtimonium miraculis fuit illuſtris.

C

De conuentu Palci propè Pratum. *Conu.* XX.

ILLVSTRISSIMVS Comes Franciſcus Marci de Patino, ob maximam qua Minores Obſeruantes proſequebatur beneuolentiam, peculiarem recreationis domum, in cliuo cuiuſdam montis ſitam, reliquaq; omnia ad ſe pertinentia ipſis ad vnius conuentus ædificationem liberaliſſimè reliquit. Illi verò, ne in paupertatem impingerent, domum quidem, atq; aliqua bona ad monaſterij constructionem neceſſaria, cæteris interim relictis, acceptarunt. Itaq; anno à Chriſti natiuitate 1439. ex conceſſione Eugenij IV. Pont. max. cuius bulla data 11. Ianuarij eiuſdem anni adhuc extat,
D præfata Comitis Franciſci domus, fauentibus ſibi domeſticis eius bonis, in pulchrum, ſatiſq; capax monaſterium, atq; continendis viginti fratribus eius accolis omnino idoneum, euecta eſt. Hæc igitur ſacra domus quiete, ſaluberrimaq; aura gaudet: cùm in iugulo cuiuſdam montis (vt præfati ſumus) ſita puriſſimo aëri expoſita ſit, & mille paſſibus ad minus à proximiori oppido Prato diſtet. Honeſtatur quoq; venerabilium quorundam patrum funeribus, qui vocationi ſuæ reſpondentes, maximam apud Deum & homines laudem adepti ſunt. Horum anteſignanus fuit inſignis pater frater Angelus de Florentia, cuius gratia in ſolandis afflictis, ſacriſq; confeſſionibus excipiendis vix explicari poteſt. Secundus verò pater ac frater Bernardus Echeſius Pratenſis deuotiſſimus quidem, ac beati Euſtachij martyris diligentiſſimus cultor, à quo etiam ſæpius viſitari meruit. Accidit vt huius loci fratribus maxima panis inopia ſemel laborantibus, nec oppidum præ niuium multitudine accedere valentibus, Guardia-
E nus, habita prius ad eos de diuina prouidentia, atq; miſericordia breui collatiuncula, ad orationem cum reliquo cœtu confugerit, qua vix abſoluta, promptuaria panibus redundare cœperunt, quibus tandem famelici ventres, poſt debitas gratiarum actiones Deo opt. max. ob eius ſingularem prouidentiam & miſerationem de religioſo more relatas, refecti ſunt. Commorantur deniq; hoc in Palcenſi cœnobio viginti fratres, qui, miniſtrantibus ſibi ijs populis quæ ad victum & amictum neceſſaria ſunt, commodiſſimè viuunt.

De conuentu S. Cerbonij extra Lucam. Conu. XXI.

A

LOCVS hic ad Ciſtercienſes moniales ſpectauit, quibus, quòd in dies magis magiſq; deficerent, ad ſanctæ Chriſtinæ Ordinis Benedictini monaſterium tranſlatis, fratribus Franciſcanis Obſeruantibus, in gratiam venerabilis patris Herculani, (cuius ſupra meminimus) quòd à Deo opt. max. dum ibidem per quadrageſimam concionaretur, ne Lucenſis ciuitas à Florentino exercitu, à quo graui obſidione premebatur, vi expugnaretur, ſuis precibus obtinuiſſet, ſummis votis collatus eſt. Ne verò id ex propria Lucēſium auctoritate accidiſſe exiſtimaretur, ſummi quoq; Pontificis Eugenij IV. auctoritas, & conſenſus huiuſcemodi tranſlationi acceſſit. Petens itaq; reuerendus pater frater Ioannes diſcalciatus, tunc huiuſce Prouinciæ Vicarius Prouincialis, B anno Dominicæ Incarnationis 1540. Lucam, Hetruriæ liberam ciuitatem, hāc ædem diuo Cerbonio ſacram, ac ſecundo ferè milliari ab ipſa vrbe diſtantem, ſibi à Lucenſibus oblatam, primus omnium, ex Apoſtolica auctoritate, occupauit. Cùm autem aliqua de huiuſmodi occupatione difficultas religionis ergò oborta eſſet, ſibi, virtute cuiuſdam nouæ facultatis Eugenianæ in membrana ſcriptæ, ac beato patri Bernardino de Senis, tunc familiæ Franciſcanæ Obſeruantis Vicario Generali, factæ, atq; eidem per reuerendiſſimum dominum Danielem, Epiſcopum Concordienſem, Apoſtolicæq; Sedis Theſaurarium tranſmiſſæ, denuò conceſſa extitit. Quam poſtea, editis ea de re bullis, ſummi Pontifices Pius II. atq; Paulus II. ſuis calculis approbarunt. Hæ duæ Pontificiæ bullę, ſimul & alia Eugenij papæ IV. (de qua ſupra) in huius loci archiuis fideliſſimè aſſeruantur. Huius loci eccleſia, ſi humanæ traditioni fides habenda ſit, conſecrata eſt, eiuſq; conſecrationis feſtum die 13. Iulij celebratur. Sed à quo, vel quando id ſibi contigerit non ſatis conſtat. Pietatis mons, qui ad pauperum ſubſidium atq; ſolamen Lucæ erectus eſt, beatum patrem Bernardinum de Feltro, huius olim cœnobij inquilinum, authorem habuit, qui eum, iuxta formam ſibi à Deo per reuelationem pręſcriptam, erigendum curauit. Iacet deniq; ſepultum hoc in conuentu corpus venerabilis ac beati patris Chriſtophori Criuelli natione Mediolanenſis, qui cùm in ſæculo aliquando militaſſet, fuiſſetq; exercitus cuiuſdam Patriarchæ Capitaneus, ſiue Dux, ſumpto de manibus beati patris Bernardini de Senis Franciſcano habitu, tantopere humilitati, abſtinentiæ, paupertati, obedientiæ, caſtitati, cæteriſq virtutibus ſtuduit, vt qui inſignis ſæculi miles extiterat, inſignior Chriſti athleta euaſerit, ſuiſq; orationibus, D omnium delictorum in ſęculo perpetratorum veniam à patre miſericordiarum impetrauerit, atq; id ſibi reuelari meruerit. Cuius corpus cùm plurimis annis iuxta eccleſię valuas humatum extitiſſet, aquarumq; ſtillicidijs patuiſſet, inde nihilominus effoſſum, imputre, integrum, incorruptum, ac ſuauiſſimè redolens apparuit. Et quid mirum, cum viuens atq; mortuus miraculis claruerit? Moram trahunt hoc in loco vt plurimum ſexdecim fratres.

De conuentu S. Franciſci propè Citonium. Conu. XXII.

HIC locus Cluſenſe iuriſdictione circumſcribitur, (eſt autem Cluſium Hetruriæ ciuitas, atq; Porſennæ Hetruſcorum Regis ſepultura inſignis) primoq; à Seraphico patre Franciſco occupatus, penes patres Conuentuales diu permanſit, donec videlicet a beato patre Bernardino de Senis, tunc Obſeruantis familiæ Vicario Generali, ijs ex Apoſtolica auctoritate loco motis, Obſeruantiæ adiectus eſt. Hoc itaq; in conuentu Deus opt. max. per ſibi ſeruum ac beatum fratrem Ægidium plura miracula operatus fuit. Iacetq; venerabilis pater ac verè beatus frater Guido eiuſdem beati patris Ægidij ſocius. Cuius oſſa cum diu ſub humili maioris ſacelli pauimento latuiſſent, à fratribus exhumata, ac ligneæ thecæ commiſſa, ſuper altare quod eidem maiori ſacello ſubeſt, honorificè recondita ſunt. Fuit hic pater Cluſenſis aliquando canonicus, vt in chronicis noſtri Ordinis latiùs continetur, ſed ſpreta ea dignitate ſacco indui, pauperemq; Chriſtum cum cæteris pauperibus ſequi, quàm diuiti mundo, eiuſq; honoribus

A adhærere maluit, huncq; locum ſibi in ſepulturam elegit: tum quia diuinis excipiendis immiſſionibus aptiſſimus: tum etiam quia eius magiſtro ac ſocio, beato nempè patri Ægidio fauorabilis fuit. Hîc ſiquidem ille multigenis à Deo virtutibus inſignitus, eiusq; ſuauiſſimo colloquio potitus eſt. Inſuper & duplicem Heliæ ſpiritum, quo multa prædixit, diuinitus accepit. Et quid mirum, cum hoc in monaſterio regularis diſciplina, monaſticusq; rigor perpetuò floruerint? Quod & in cauſa fuit, vt plures hinc ſanctiſſimi viri, maximaq; ſanctitate, pietate, charitate, ac diuino zelo præditi prodierint. Horum alter fuit Chriſto amabilis, ac per omnia obſequentiſſimus frater Petrus Gallus, profeſſione laicus, qui cùm charitate, obedientia, ſumma paupertate, ac continua contemplatione & oratione ſplendeſceret, prout plures ex eius ore inſtante morte didicerunt, Virginis glorioſæ, eiusq; dulciſſimi filij, diui patris Franciſci, ſan-B cti Ioannis Euangeliſtæ, ac beatæ Catharinæ ſuauiſſima præſentia dignatus eſt. Alius verò fuit venerabilis ac beatus pater frater Petrus de Treguanda Senenſis, præcedenti in omnibus ſimillimus, atq; eximius prędicator, qui ex Conuentuali factus Obſeruans, perfectioni adeò ſtuduit, vt prophetico ſpiritu decorari meruerit, pluraq; miracula tum viuens, tum quoq; mortuus ediderit. Prædixit ſiquidem aduentum Regis Galliarum in Italiam, plurimasq; patrum Obſeruantum tribulationes, & prælliuras, quæ certiſſimè illis ſuperuenére: atq; non paucis cœcis viſum, ſurdis auditum, atq; dæmoniacis liberationem ſuis meritis à Deo opt. max. impetrauit, adeſtq; modò epilenticis. In huiuſmet loci tabellario ſexdecim Pontificiæ bullæ à ſummo Pont. Eugenio IV. ad venerabilem patrem fratrem Albertum à Sartiano tranſmiſſę cuſtodiuntur: quibus illum ad Indos Orientales, ad Æthiopes, & ad alia plurima loca, Apoſtolica auctoritate, de-C legauit. Atqui in ſacrario pars ligni S. Crucis Chriſti, altera ex ſpinis eius ſacratiſſimæ coronæ, quoddam Virginis glorioſæ velum, pileolus diui Bernardini, pluresq; aliæ reliquiæ, quas, ne legenti ſim oneroſus, ſciens prætermitto, diligenter aſſeruantur. Habitant deniq; hoc in loco 12. fratres.

De conuentu S. Hieronymi propè Volaterram. Conu. XXIII.

CONVENTVS hic diuo Hieronymo eccleſiæ Doctori ſacer, ac propè Volaterram Hetruſcam ciuitatem ſitus, à venerabili atq; eximiæ ſanctitatis patre fratre Ludouico Senenſi, tunc huiuſce Prouinciæ Vicario Prouinciali, anno à Chriſti natiuitate 1445. in Capitulo Feſulis celebrato receptus, atq; reliquorum Prouinciæ loco-D rum albo aſcriptus fuit: cùm ſibi à reuerendiſſimo Volaterrano Epiſcopo, aſtantibus vtroq; ſenatu, eccleſiaſtico ſcilicet ac ſæculari, nec non venerabili patre fratre Iacobo Bladio, illis temporibus Prouinciæ Tuſciæ Miniſtro, ac plurimis alijs Conuentualibus patribus, vltroneè oblatus eſſet. Cuius ſtructura, licèt tunc temporis humilior, atq; paupertati ſanctæ conformior, elegans ſatis, atq; magnifica impræſentiarum eſt, adeò vt 18. fratres commodè capiat. Eius verò eccleſia expenſis ſenioris ac magnifici Coſmæ Medices extructa fuit. Cuius ſacrarium precioſa, ac pulcherrima cruce argentea in qua pars ligni ſanctæ crucis recluſa aſſeritur, licèt hoc non ſatis conſtet, ſupra modum exornatur. Licèt pluribus patribus ac fratribus ſanctitate inſignibus locus hic ſepulturam miniſtrauerit, trium tamen fratrum laicorum, quos eadem virtus, nempe profundiſſima humilitas verè ſocios germanosq; fecit, impræſentiarum tantum meminerim.
E Et primo quidem loco fratris Michaëlis Volaterrani, qui humilitatem cum oratione coniungens, Deo gratiſſimus extitit, ac centenarius in bona pace, bonisq; operibus plenus requieuit. Deinde verò fratris Auguſtini Volaterrani, quoq; laici, præcedenti per omnia ſimilis, quem extra mentem factum, atq; à terra eleuatum inter orandum, tanta erat eius orationis vis, plures viderunt. Ac poſtremo fratris Benedicti à ſancto Lorino, aliàs Hortulani, etiam laici: Qui ob vitæ aſperitatem, atq; extremam, ſed merè voluntariam, omnium rerum paupertatem, ſummamq; ſimplicitatem, tam à fratribus, quàm etiam à ſæcularibus, adhuc viuens, in maxima veneratione habitus eſt.

A

De conuentu S. Bernardini propè Maſſam. Conu. XXIV.

DVM beatus Ioannes Capiſtranus Generalem totius familiæ Obſeruantis Franciſcanæ Vicarium ageret, anno videlicet à Chriſto Seruatore nato 1445. diuus pater Bernardinus de Senis, eò quòd ex Maſſa, quę Tyrrheni litoris ciuitas eſt, oriundus, atq; ad decimum tertium vſq; ſuæ ætatis annum educatus, nec non & grammaticalibus literis imbutus eſſet, ibidem, tanquam ſibi pro huiuſmodi receptis beneficijs gratias redditurus, per Quadrageſimam concionatus fuit, ſacriſq; concionibus abſolutis à charis ſuis conciuibus petijt, vt fratribus ſuis conuentum apud ſe erigi curarent. Quod & è veſtigio impetrauit. Cumq; Aquilam Brutiorum vrbem profectus, breui inter iecto temporis interuallo, ibi vniuerſæ carnis viam eſſet ingreſſus, agereturq; de ipſius inculpatæ vitæ probatione, & examinatione, exiſtimans Maſſenſis ſenatus ipſum breui ſanctorum catalogo aſcribendum, inchoatum à ſe opus, nempè hunc conuentum, accellerauit, eiuſq; eccleſiam multò citius, quàm cogitarat, abſoluit, atq; eidem ante ipſius beati patris canonizationem ſacrauit. Quamobrem inter reliquas, quæ diui Bernardini nomine inſigniuntur, iure optimo primatum obtinet. Subiacet hic conuentus inſaluberrimo aëri, eaq; de cauſa, cùm ſæpius in prouincialibus huiuſce Prouinciæ Capitulis ventillatum eſſet, vt fratres eo derelicto ad alia loca migrarent, id tandem ſemel concluſum eſt, ac per aliquantulum temporis ſpacium habitatoribus caruit. Sed Maſſenſi ſenatu ſuppliciter inſtante, vt denuò a fratribus incoleretur, in ſequenti Capitulo, anno Domini 1580. celebrato, à patribus decretum fuit, vt 7. tantum fratres, qui locum occuparent, eò remitterentur. Habent Maſſenſes quandam beati patris Bernardini tunicam, quam, ipſo feſtiuitatis eius die, ex matrice eorum eccleſia proceſſionaliter allatam, per huius monaſterij templum, atq; clauſtra circumferunt.

B

C

De conuentu S. Bernardini iuxta Senam longam. Conu. XXV.

CVM anno à mundi redemptione 1449. ab Ordinis verò inſtitutione 243. in ſecundo generali Capitulo patrum Obſeruantum pientiſſimus, ac verè beatus pater frater Ioannes Capiſtranus Generalis eorum Vicarius electus eſſet, Romamq;, vt ſancti patris Bernardini canonizationem ſolicitaret, feſtino gradu peteret, Senis a perdeuoto viro Mariano Senenſi I. V. Doctore, vt ſibi aliquem locum ad ſuorum fratrum habitationem eo in itinere deligeret, rogatus fuit. Cuius precibus inclinatus beatus pater ſitum quendam, non longè à Sena longa, Hetruriæ oppido, ex Apoſtolica facultate ſibi à Romano Pontifice facta, ei operi deſtinauit. Cui præfatus Doctor hunc conuentum in honorem ſanctę Marię de monte Balbino, ex proprijs facultatibus, superędificauit. Sed beato patre Bernardino in ſanctorum catalogum relato, hic locus ſibi ſacratus euaſit. Cuius fratres, qui numero ſunt 12. pileolum eiuſdem patris in maxima veneratione habent, atq; ipſo dedicationis die proceſſionaliter circumferunt. Hoc tandem in monaſterio venerabilis pater frater Marcus Pecorarius ſarcina carnis ſolutus ad aſtra migrauit. Cuius deuotio atq; humilitas cum charitate coniuncta incredibiles fuêre.

D

De conuentu ſancti Franciſci Lucæ. Conu. XXVI.

E

CONVENTVS hic Seraphico patri Franciſco ſacer, qui intra Lucenſis ciuitatis mœnia ſurrigit, ob ſui antiquitatem, atq; craſſam fratrum incuriam, certum ſui authorem exhibere non poteſt. Sed ſi ex diuerſis eius ſacellis aliquid certi coniectare liceat, ex communibus, atq; priuatis Lucenſium eleemoſynis erectus videtur. Attamen eius originis tempus nos omnino fugit. Hoc autem ex triplici Apoſtolico breui Nicolai Papę V. ad patrem Iulianum à Cortonio huius tunc Prouincię Vicarium Prouincialem tranſmiſſo nobis certiſſimum eſt. Eum videlicet olim ad Minores Conuentuales ſpectaſſe, atq; opera & ſolicitudine probati ac docti patris fratris Pauli Iouiæ ſacræ Theologiæ Magiſtri, anno à Chriſto Seruatore nato 1454. à Franciſcano autem Ordine condito

A ne condito 248. ab ijs ad noſtros Obſeruantes deuolutum eſſe. Cuius eccleſia conſecrata habetur. Nam in eius archiuo inuenire licet Apoſtolicum breue Iulij II. Pont. max. datum anno ſui Pontificatus ij. quo fratri Ludouico Barbanio, tunc huius loci Guardiano, eius conſecrationis ab aliquo Epiſcopo faciendæ cura benignè committitur. Sed quo die, quoue menſe, aut anno conſecrata fuerit ſcripto non patet. In huius tamen ſacrario ſequentes ſanctorum reliquiæ aſſeruantur: Nempe ex cranio diui Ioannis Baptiſtæ, ex oſſibus beatorũ Apoſtolorum Pauli, Iacobi, & Bartholomęi, ex indumento beati Apoſtoli Andreæ, ex cruce in qua is paſſus fuit, ex velo glorioſę Virginis Marię, ex eiuſdem veſte, ex oſſibus diui Laurentij martyris, ex ligno ſanctiſſimę crucis Chriſti, ex ſan-B guine diuæ Mariæ Magdalenæ, ex oſſibus ſancti Chriſtophori, ex tunicis beati patris Franciſci, beati patris Ludouici Epiſcopi, & beatæ Claræ Reginæ Hieroſolymitanæ ex eius capite, & quidam digitus à Lucenſibus maxima in veneratione habitus & à fratribus diligenter cuſtoditus ſancti Gherardi. Sunt præterea ibidem bina ſanctorum capita, & plures aliæ diuorum reliquiæ, ſed ſine teſtimonio, quæ tamen veneratione non carent. Iacent deniq; in huius ſacræ domus baſilica probatæ, ac integerrimæ vitæ patres frater Hieronymus Gallus, & frater Bernardinus de Bibiena, ambo ſacerdotes, amboq; pientiſſimi, atq; veræ religionis, paupertatis, nec non & reliquarum virtutum ſectatores, qui ea propter cum cœlicolis beari exiſtimantur. His annectitur venerabilis pater frater Paulus Iouię, de quo ſupra, cuius oſſa cùm alibi obliuioni ferè tradita, & ſepulta eſſent, Chriſtophorus quidam Sanctinus Lucenſis ciuis inde exhumata ſub ſummo al-C tari honorificentius ſe collocaturum ſpopondit, ſi eius meritis à quotidiana febre, qua grauiſſimè à multis diebus affictabatur, liberaretur. Soſpitatem igitur ex voto aſſequutus, quod promiſerat fideliſſimè adimpleuit. A quo etiam tempore maximam ſanctitatis opinionem adeptus eſt. Commorantur frequentius hoc in loco 50. fratres qui, die, noctuq; diuinis laudibus intendunt.

De conuentu S. Mariæ de Fontecaſtello prope montem Politianum. Conu. XXVII.

CVM pientiſſimus montis Politiani, quæ Hetruriæ ciuitas eſt, deuotusq; ſenatus Eugenij IV. ſummi Pontificis in ſe beneuolentiam, animiq; propenſionem non ſe-D mel, immo potius ſæpè ſæpiſſimè expertus fuiſſet, ſuę beatitudini, anno à Virgineo partu 1440. quàm humilliimè ſupplicauit, vt Franciſcanum conuentum ad propriæ ciuitatis radices, ſub nomine B. Mariæ de Fontecaſtello constructum Franciſcanæ Regulari Obſeruantiæ, cui & iſte, atq; ille addictiſſimus erat, mancipare, dignaretur. Vigilantiſſimus itaq; paſtor venerabili patri fratri Ioanni de Capiſtrano Apoſtolici cuiuſdam breuis tenore præcepit, quatenus aliquot fratres ſibi ſubditos ſeligeret, qui locum occuparent. Cumq; is pater, pro ſummi Pont. voto, quoſdam fratres eò tranſmiſiſſet, illi, quòd aëris intemperies, ac loci inſalubritas minus eis faueret, inuitè ſatis ibidem commorati ſunt. Fuit igitur conuentus hic Obſeruantię Regulari adiudicatus, anno Domini 1445. quem frater Ægidius Florentinus profeſſione laicus, cùm illi populo acceptiſ-E ſimus eſſet maiori ex parte promouit, quemq; 18. fratres commodiſſimè incolunt. Produxit nobis Politiana ciuitas plures viros ſanctitate illuſtres, ſcientia claros, atq; honoribus inſignes, de quorum numero fuêre Angelus ille Politianus, vir vtiq; doctiſſimus: & Marcellus II. ſummus Pontifex: & beatus pater Ioannes Martinotius, qui pro Chriſti fide in quadro Babylonis, anno Dominicæ Incarnationis 1345. glorioſo martyrio coronatus eſt: & beatus quoq; pater Bartholomæus Martinotius, ac præcedenti affinis, qui pro Chriſtiana confeſſione prope eiuſdem Babylonis Memphim (vulgò Cayro) à capite ad fœmora vſq; ſectus, ſub Saracenorum manibus martyr euaſit: & beatus pater Bartholomæus Pucci, Franciſci qui vxorem, liberos, cęteraq; temporalia bona pro Chriſto dimittens, pauperculis Franciſcanis, eorum habitu indutus, adiungi voluit, ac tandem adeò ſub eis profecit, vt poſt mortem miraculis claruerit: & venerabilis pater Franciſcus Petri & Gori, inclytus ſui temporis concionator, atq; deuotiſſimus vir, ſuper cuius caput tres micantes ſtellulę inter concionandum apparuère ex quibus, tan-

bus, tanquam ex certiſſimo præſagio, certiſſimum ſui obitus diem præuidit, aſtantiq; coronæ, de ſuggeſtu, prædixit. Fuit etiam tantus hic pater prophetico ſpiritu dotatus, quo plures calamitates, pluraq; incommoda, quæ certiſſime ſubſequuta ſunt, tum Romæ, tum quoq; Florentię famoſis Italiæ ciuitatibus prænunciauit. Eius corpus, cui pręgrandis lapis eius effigie graphicè elaborata, ac præfatis tribus ſtellis inſignitus ſuperpoſitus eſt, in eccleſia S. Crucis in Hieruſalem Florentiæ erecta tumulatum iacet. Quod & Florentinis, ob aliqua miracula ab eo patrata, in maxima veneratione eſt. Et B.F. Angelinus Daneſius, de Tertio (niſi nos vulgaris fallit opinio) Seraphici P. Franciſci Ordine, ac in eccleſia S. Frãciſci huiuſmet ciuitatis miraculis opimus honorificè tumulatus. Et ſummæ Religionis P. Philippus profeſſione Auguſtinianus: qui diẽ in Hiſpania clauſit extremum, ac in maxima æſtimatione in ſui funeris loco habetur. Et B. Agnes Dominicani Ordinis alumna, cui & eccleſia hac in ipſa Politiana vrbe erecta eſt. Huius B. Virginis mauſolæum ibidem extructum cùm eius pedem deoſculatura B. Catharina de Senis petijſſet, eum ſibi porrigi, prout in martyrologio plenius continetur, miraculosè conſpexit. Qui omnia miracula à præfatis Franciſcanis patribus patrata noſſe deſideret, publicum montis Politiani tabellarium conſulat. A B

De conuentu S. Ludouici collis Vitoli propè Piſciam. Conu. XXVIII.

TANTA eſt eius collis, in quo hic conuentus diuo Ludouico Epiſcopo ſacer ſitus eſt, ſalubritas, tantaq; aëris temperies, vt ab ijs collis vitæ appellari meruerit, licèt corrupto vocabulo collis Vitoli nuncupetur: atq; antiquiores patres ad hanc ſacram ædem ibidem conſtruendam, quamuis mille paſſibus à Piſcia Hetruſco oppido diſtet, pellexerint. Quorum primus, & anteſignanus fuit venerabilis P.F. Vincentius Gallus, vir egregius, atq; de Franciſcana Obſeruanti Religione optimè meritus, qui oblatum ſibi à nobili Coruaiorum familia fundum tum ex eiuſdem, tum quoq; ex aliorum Peſciensium eleemoſynis, in pulchrum, ſatisq; 14. continendis fratribus commodum monaſterium, relicto interim Coruaijs tanquam præcipuis benefactoribus, patronatus iure, promouit. Mortalem vitam terminauêre hoc in loco inſignes religioſi F. Iacobus de Camerata laicus; qui ante ſui obitum quorundam aliorum fratrum vltimum diem prædixit, quamobrem, ac propter ſummam eius integritatem, cum cœlicolis beari exiſtimatur: & venerabilis P.F. Vincentius Burgundus, vigilantiſſimus tunc Guardianus, qui dum feruentius coram venerabilis Euchariſtiæ ſacramento oraret, & ſuæ petitionis reſponſum mirabiliter accepit, & Dei Angelum proprijs oculis conſpexit. C

De conuentu S. Franciſci Sartiani. Conu. XXIX. D

CVM Sartianitarum affectus in Obſeruantes patres maximè ferretur, iſq; in dies magis magiſq; excreſceret, omnibus neruis ab eis curatum eſt, vt patrum Conuentualium conuentus beatiſſimo P. Franciſco ſacratus, nec longè à Sartiano, communi eorum atq; Hetruſco oppido ſitus, ad illos tranſiret. Renitentibus tamen Obſeruantibus, ac iurgij vitandi gratia omnino contradicentibus, illorum proceres interceſſione, atq; fauore reuerendiſſimi domini Franciſci Piccolominei vſi, ſummo Pontifici Iulio II. ſupplicarunt, vt quod ſummis votis ipſi affectarant, eius mandato perficeretur. Quamobrem zelantiſſimus paſtor venerabili patri fratri Ludouico de Senis, huius tunc Prouinciæ Vicario in virtute ſanctæ obedientiæ præcepit, vt quàm primum pulſis Conuentualibus ipſorum conuentum, aſcito ſecum certo fratrum numero, occuparet, atq; in poſterum retineret. Cuius breue, ſub datum Romæ 3. Ianuarij anni 1463. in huiuſmet loci cartophilacio habetur. Succedente verò poſtea in Pontificatu Paulo III. Conuentuales patres præfatum ſibi conuentum à ſummo Pontifice reſtitui petierunt. Sed contradicente mordicus populo Sartianenſi loci poſſeſſio in proximo fratrum Obſeruantum Capitulo, additis quibuſdam articulis fratrum quietem concernentibus, in eorum fauorem confirmata fuit. Huius monaſterij alumnus fuit venerabilis, ac beatus P.F. Albertus de Sartiano, qui plurimis functus legationibus pontificijs (vt ſuperius leui pede tetigimus) Mediolani obdormiuit in Domino, ibiq; apud conuentum S. Angeli, anno Domini 1450. ſepultus eſt. Cuius anima à B. Ioanne de Capiſtrano æthera petens viſa eſt. E

viſa eſt.

A viſa eſt. Peperit quoq; locus hic plures religioſos virtutibus illuſtres, atq; Minoriticæ
Religionis ſtrenuos propugnatores: quorum aliqui ibidem requieſcunt, alij verò ali-
bi iuxta ſuperuenientis mortis euentum.

De conuentu S. Franciſci Maſſæ. Conu. XXX.

CONCESSVS fuit Prouinciæ Tuſciç locus hic B. Frãciſco ſacer, ac prope Maſ-
ſam Tyrrheni litoris ciuitatem ſitus 8. Februarij anni Dñi 1476. ab illuſtriſſimo
domino Iacobo de Malaſpina eiuſdẽ ciuitatis Marchione: cùm prius proprijs eius ſum-
ptibus à fundamentis ad apicem vſq; conſtructus eſſet, & à venerabili P. F. Barnaba Se-
nenſi, tunc Serzanenſi Guardiano, virtute cuiuſdam Apoſtolici breuis, ſibi ad hoc à Pa-
pa Sixto IV. conceſſi, receptus fuit. Eſt igitur conuentus hic altero prope eandem ciui-
B tatẽ erecto modernior, cùm ille, anno Dni 1445. iſte verò anno 1476. ędificatus, huicq;
Prouinciæ adiectus fuerit. Pręterea iſte illuſtriſſimum tantùm Iacobum Marchionem
(vt præfati ſumus) ſui authorem agnoſcit: qua etiam de cauſa tum ipſi, tum quoq; eius
ſucceſſoribus humandis, ſepeliendiſq;, peculiari patronatus iure, deſeruit, ac ſtatutam
eleemoſynam, ſibi à fundatore ex teſtamento, tum ad oleum pro confouendis lampadi-
bus, vinumq; pro Miſſarum celebratione, atq; triticum pro fratrum alimẽto emendum,
tum quoq; ad neceſſaria ornamenta pro diuino cultu comparanda, relictã, in ſingulos
annos recipit. Ille verò Maſſenſem ſenatum ſibi beneficum in ſui erectione expertus eſt.
Cuidam huius eccleſiæ altari ſummus Pontifex Gregorius XIII. hoc ſingulare priuile-
gium, ex Apoſtolica auctoritate, atq; in illuſtriſſimi Alberici Cibi Maſſenſium Principis
gratiam conceſſit, vt quicunq; ſacerdos ibidem pro anima in Purgatorij pœnis exiſten-
C te Miſſæ ſacrificium Altiſſimo obtulerit, eã protinus ex tanta afflictione liberet. Si quis
autem nos carpẽdos exiſtimet, quòd Maſſenſium Dominũ modò Marchionem, modò
Principem appellauerimus: ſibi dictum putet hoc à nobis artificiosè effectum, vt ſciat
præfatos dominos ad tempora vſq; Pij V. Pont. max. Marchionum titulo tantum ga-
uiſos fuiſſe, poſtmodum verò Principum, & hoc ex eiuſdem Pontificis gratia.

De conuentu S. Viualdi in Antro rotundo. Conu. XXXI.

HIC Viualdus, à quo pręſens conuẽtus nomẽ hęreditauit, B. Bartholi à S. Geminia-
no diſcipulus extitit: quorum vterq; ex oppido S. Geminiani oriundus, & vterq;
Tertio diui P. Franciſci Inſtituto aſtrictus fuit. Cumq; B. Bartolus mortem obijſſet, eius
D diſcipulus Viualdus in Antrũ rotundũ, pęnitẽtię agendę ergò, ſe contulit: vbi & aſperri-
mam, ſtrictiſſimamq; vitam, ob Chriſti amorem, duxit. Tandem ſenio, laboribus, ac vi-
gilijs confectus obdormiuit quoq; & ipſe in Domino, ſtatimq; miraculis coruſcare cœ-
pit. Quamobrem eius loci incolæ ſacellum, ſiue potius eremitorium ibidem in eius ho-
norem erigentes, ipſum patribus huius Prouinciæ Obſeruantibus, anno Domini 1499.
in habitationem contulère. Ea tamen lege, vt imagines diuorum Laurentij, Leonardi, &
Verdiani, quos ipſi tanquam peculiares patronos venerantur, in eccleſia depingi cura-
rent. Cùm autem hoc in loco omnia Dominicę paſſionis myſteria affabrè, modoq; Hie-
roſolymitano elaborata, plurimaq; perpulchra, atq; deuotiſſima ſacella inuenirentur,
cuperentq; inquilini illa ſibi peculiari quodam iure adiudicata, contradicentibus ſibi
fratribus, non parum diſſidij inter vtroſq; obortum eſt. Quod extincturus Leo X. Pont.
E max. edito diplomate cauit, vt quicquid prius ad eremitorium diui Viualdi ſpectarat, id
totum in ius fratrum cederet. Hoc autem ſub certis legibus, atq; conditionibus, ex Cle-
mentis VII. Pont. max ſententia limitatum eſt, vt ex diuerſis ſcripturis in huius loci ta-
bellario aſſeruatis ſatis conſtat. In id ſæculares ac fratres conuenerant, vt cùm primùm
iſti conuentum ex acquiſitis eleemoſynis perficerent, diui Viualdi corpus, quod penes ſe
in matrice eccleſia habebant, ab illis reciperent: præſtantibus tamen fratribus, qui nu-
mero ſunt 14. quod ſpoponderant, ſæculares fidem fefellerunt, alteramq; tantum ex
eius maxillis contulère: quam nihilominus patienter, ac omni cum deuotione recipien-
tes, vſq; in pręſens honorificentiſſimè cuſtodiunt. Conceſſit tandem Leo X. ſeptem an-
nos indulgẽtiarum ijs omnibus, qui ad quodlibet altare iſtius eccleſię ſemel Pater noſter
ſemelq; Aue Maria in die Natalis Dñi cum duobus ſequentibus diebus, in Die Reſurre-

ctionis

ctionis eiuſdē cum duobus ſequentibus, in die Pēthecoſtes cum duobus quoq; ſequentibus, prima die menſis Maij, feria vj. in Paraſceue, in feſto diui Franciſci, atq; in omnibus feſtiuitatibus glorioſæ ſemperq; Virginis Dei genitricis Mariæ, deuotè perſoluerint. A

De conuentu Natiuitatis B. Mariæ Groſſeti. Conu. XXXII.

ANNO à mundi redemptione 1482. & ab Ordine inſtituto 276. cùm ad primum lapidem à Groſſeto, Hetruſca ciuitate, quædam glorioſæ Virginis imago in humili quadam ædicula miraculis coruſcaret, is fuit Groſſetani ſenatus zelus eaq; pietas, vt tum ex publicis prouentibus, tum quoq; ex frequentibus eleemoſynis à fidelibus oblatis, præfatam ædiculam, cultus, deuotionisq; augendæ ergò, ſub titulo Natiuitatis glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, in iuſtum conuentum, atq; 10. continendis fratribus omnino idoneum promoueri, fratribusq; noſtris tradi curarit. A quo etiam tempore, ſicut populorum deuotio ad huiuſmodi imaginem, eiusq; domum creuit, ita quoq; & miraculorum multitudo aucta eſt. B

De conuentu Aſſumptionis B. Mariæ propè Empolim. Conu. XXXIII.

CVM apud Empolim Hetruriæ quoq; oppidum, atq; in fluminis Arni crepidine ſitum, plures eccleſias atrox bellum adeò abſumpſiſſet, vt nullo pacto, vel certè ſatis difficulter, poſt ipſius Empolitani oppidi reædificationem, reparari poſſent, venerabili patri fratri Vincentio Gallo, alijsq; fratribus Obſeruantibus à Sixto IV. atq; Innocentio VIII. ſummis Pontificibus, editis Apoſtolicis breuibus, vt ijs omnino demolitis, ex earum materia nouum vnum conuentum, ſub Aſſumptionis glorioſæ Virginis Mariæ, ſanctorumq; Franciſci, Luciæ virginis, Donati, atq; Laurentij titulis, eò quòd demolitæ eccleſiæ his ſanctis dedicatæ fuiſſent, conſtruere poſſent, conceſſum eſt. Quod & præfatus pater frater Vincentius Gallus, cæteriq;, quibus id demandatum fuerat, cum maximo Empolitanorum applauſu, anno Domini 1482. quàm diligentiſſimè præſtiterunt. Sunt tamen qui aſſerant hunc conuentum expenſis Adimarorum nobilium ciuium Florentinorum extructum fuiſſe: idq; eorum inſignia eius foribus affixa indicare videntur. Sed exiſtimarim hoc ideò eueniſſe, quod huiuſmodi opus ſuis eleemoſynis bona ex parte promouerint. Obijt mortem hoc in monaſterio, quod 14. fratres incolunt, anno Dominicæ Incarnationis 1510. venerabilis, omniq; ſanctitate inſignis pater frater Bartholomęus de Anglario: qui humilitatem, caſtitatem, obedientiam, ſilentium, extremam paupertatem, cęterasq; virtutes omnibus diebus vitę ſuę adeò coluit, vt cęleſtis potiusquam terrenus homo apparuerit. Quamobrem à fratribus, atq; etiam à ſæcularibus ſanctus, vereq; beatus habetur. Fuit quoq; hic vir in oratione aſſiduus, atq; feruentiſſimus, ita vt ſępius inter orandum à terra abſtractus, & in aëre ſubleuatus viſus ſit. Aſſueuerat enim deuotus hic pater, dum ageret in monte Aluernæ, accedere ſingulis noctibus ſacellum B. F. Ioannis, cumq; omnia denſiſſimis tenebris nocte quadam perfunderentur, ita vt abſq; præſentiſſimo vitæ periculo eò ſe conferre non poſſet, adfuêre illi è veſtigio duo Angeli, qui accenſis facibus viam ſibi commoſtrarent. Quo deniq; mortuo, omnes eius corpus, atq; habitū deoſculaturi ad feretrū accurrebāt. C D

De conuentu S. Michaelis propè Feſulas. Conu. XXXIV.

ACCEPTVS fuit hic locus à venerabili P. F. Franciſco Aretino, tunc Prouincię Tuſciæ Vicario 18. Aprilis, anno Dn̄i 1483. ab origine verò Franciſcani Ordinis 277. in quodam Capitulo Feſulis celebrato, atq; à ſibi vicino fonte (Doccia vulgò) appellatus euaſit. Sub quo etiam nomine ędificari cœperat, anno Dn̄i 1414. à quodam F. Franciſco de Tertio Seraphici patris Ordine, qui Peccator paſſim nuncupabatur, cùm fundum ſibi pius quidam Nicolaus de Rubio liberaliter contuliſſet, immo & eius, ac quorundam aliorum Tertiariorum habitatio fuit. Quibus tamen vita functis ſucceſſerunt fratres Franciſcani Conuentuales. Sed cum is locus illis minus arrideret, ageretur q; inter ſucceſſores præfati Nicolai de Rubio (ad quos eius ius patronatus ſpectabat) de introducendis eorum loco Amadeis, diffinitum fuit præfato in Capitulo Feſulano, vt ab Obſeruantibus quibus Feſulis alius erat conuentus, occuparetur. Ne in tam breui E

A ſpatio Amadei,& Obſeruantes congrederentur. Qui licèt in habitu conſentirent,in moribus tamen,& vita maxime diſſentiebant. Mortem obijt, atq; ſepultus eſt hoc in conuentu, plenus dierum, omniq; ſanctitate clarus, venerabilis frater Petrus de Scarperia laicus,qui ad 85. vſq; ætatis ſuę annum hortum,ne otio tepeſceret,excoluit. Cuius anima ab omnibus inter cœlicolas connumeratur. Hic deniq; locus bis ab Obſeruantibus derelictus, totiesq; ab ijſdem reaſſumptus fuit, & aliquando à 12. aliquando à 10. aliquando à 2. tantum,& aliquando a nullo (vt prętati ſumus) inhabitatus eſt. Eius verò eccleſia conſecrata extitit, ipſiusq; conſecrationis feſtum 6. Martij celebratur. Sed à quo, quando, vel quomodo id factum ſit, penitus ignoratur.

De conuentu S. Franciſci propè Fiuizanum. Conu. XXXV.

B FIVIZANENSES, ne & deuotioni in Franciſcanam Obſeruantem familiam à multis diebus conceptæ tergiuerſari,& B. Pelegrino,cui olim deditiſſimi fuerant, deeſſe viderētur,ędiculam in eius honorem,longiuſculus à communi eorum oppido Fiuizano,erectam, plurimis tum publicis, tum quoq; priuatis, eleemoſynis in medium collatis, in Minoriticum monaſterium,ſub Seraphici patris Franciſci inuocatione, promoueri,inibiq; peculiare ſacellum,in prętati B. Pelegrini honorem,erigi curarunt. Quibus tamen Florentina, nobiliſq; Pillorum familia,prout ex eius inſignijs,maiori ſacello affixis,facilè edocemur,opportunè affuit. Ne autem aliquid,ad pij huiuſmodi operis perfectionem, deeſſe videretur, acceſſit quoq; & Sedis Apoſtolicę auctoritas, qua freti fratres noſtri in Capitulo Florentiæ,ſub venerabili P. F. Franciſco Brandi, huius tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali celebrato,& hunc locum ſibi à Fiuizanenſibus oblatum,an-
C no Domini 1490. acceptarunt, & certum fratrum numerum, qui vt plurimum duodenarius eſt, ſibi aſſignarunt.

De conuentu ſanctiſsimæ Trinitatis apud S. Floram. Conu. XXXVI.

CVM ſummus quidam Pont. nomine Gregorius,iuxta angelicam pręmonitionem ſibi factam,à lepra,qua infectus erat,ad eius aquæ contactum,quę ſcaturientibus venis ex fonticulo quodam, oppido ſanctę Florę vicino, profluit, mundaretur, non minimę capacitatis vaſculum arena refertum ſibi afferri iuſſit, totq; annorum indulgētiam, in recepti beneficij memoriā,accedentibus ædiculam,præfato fonti contiguam,quolibet anniuerſario ſuæ mundationis die conceſſit, quot arenæ eo in vaſe continerentur. Hoc autem ita eſſe huius patriæ inquilini mordicus,atq; intrepide aſſerunt: quibus & huiuſ-
D met rei hiſtoria,præmemorati ſacelli parietibus depicta,fidem facit. Dies verò huiuſmodi indulgentijs conſequendis aſſignata ea eſt,quæ ſanctiſſimæ Trinitati ſacrata euaſit. Cùm igitur ſacra hæc ædicula a diuerſis ſibi ſuccedentibus anachoretis inhabitaretur,in eam venère ſententiam oppidani,vt ædicula in elegantiorem formam erigeretur,& Obſeruantibus Franciſcanis traderetur. Quod vt facilius impetrare poſſent,illuſtriſſimi Simonis,oppidi ſanctę Florę Comitis interceſſione apud huius Prouinciæ patres vſi ſunt. Quibus illi,pro tanti viri in noſtrum Ordinem pietate,ac eorundem in eundem beneuolentia,ex animo annuentes, huiuſmodi ſibi factam oblationem in Capitulo prouinciali Aretino,anno Dominicæ Incarnationis 1490. celebrato,virtute tamen cuiuſdam Apoſtolici breuis,hac ipſa de re ab Innocentio VIII. ſummo Pontifice venerabili P. F. Franciſco Brandi,Prouincię Vicario tranſmiſſi,acceptarunt. Atqui pientiſſimus Comes tan-
E ti meriti palmā oppidanis pręrepturus,præmemoratū eremitoriū,ſuis tantū ſumptibus, in iuſtū conuentū,ſub titulo SS. Trinitatis,ad commodiſſimam 12. fratrū habitationē, promouit, atq; moriens in eius eccleſia Minoritico habitu indutus ſepeliri voluit.

De conuentu S. Crucis iuxta S. Caſsianum. Conu. XXXVII.

ASSVEVERAT plebeius quidam,ſed pius omnino,oppidi S. Caſſiani accola, Hieronymus Caſtrutius nomine,omnes Franciſcanos Obſeruantes,ſiue concionis habendæ ergo, ſiue quacunq; alia ex cauſa eò diuertentes,proprio hoſpitio humaniſſimè excipere: qui tamen à fratribus perſuaſus domum, ad quam liberius declinare poſſent, intra oppidi mœnia ſuis ſumptibus, illis emit, omnibusq; neceſſarijs inſtruxit. Cumq; ex frequenti fratrum conſuetudine, atq; viuendi modo allecti, quotquot erant

reliqui oppidani conuentum ſibi aliquantulum à muris,ex publicis facultatibus,erigere vellent,maximam ſibi factam iri iniuriam exiſtimans præfatus Caſtrutius,ſi huiuſmodi opus ab alio potius,quam à ſe præſtaretur,fundum ex tempore emit,congeſtiſq; neceſſarijs,monaſterium ibidem 12.continendis fratribus accommodum,cui & capaciſſimos hortos, amœnamq; ſyluam adiecit,non minus liberaliter,quàm piè ædificari curauit, ac tandem omnibus ſuis numeris abſolutum fratribus obtulit. Qui, in prouincialibus Comitijs Podibonitij anno Dominicæ Incarnationis 1492. celebratis, illud ſibi acceptandum,conſultiſſimè decreuerũt. Voluit tamẽ pręfatus Caſtrutius, vt eius adinuenta inſignia,quæ nihil aliud ab hoc nomine Chiſtianus continebant,parietibus affigerentur.Quibus contigua ſunt Caroli VIII. Francorum Regis ſtemmata: quod illac Neapolim verſus, vt illud Regnum ſuo ſubiungeret imperio, tranſiens certam pecuniarum ſummam ad refectorij conſtructionem contulerit. Ne autem huiuſmet Ordinis monialibus idem Caſtrutius defuiſſe videretur,pręfatum hoſpitium,muris ſancti Caſſiani circumſcriptum,in conuentum quoq; promouit: illicq; 5. aut 6. neptes, adductis aliunde ex patrum auctoritate duabus, vel tribus Clariſſis ſororibus, quę illas edocerent,collocauit. Sed cùm ingruente bello, ne militum iniuriæ exponerentur, quotquot erant ad tutiora loca per prouidos patres tranſlatæ fuiſſent, imperfectuſq; adhuc locus eorum quieti non adeò ſatisfaceret,diſtributis pro rata eius bonis,alijſq;,ad quos conuolarant conuentibus adiudicatis, ibidem ſubſiſtere coactæ ſunt. Qua etiam de cauſa præfatum hoſpicium ad fratres retroceſſit. Huius loci eccleſia licèt, à pręgrandi cruce ibidem ante eius ædificationem in futuri monaſterij ſignum erecta, paſſim ab omnibus ſanctiſſimæ Cruci dicetur,attamen in ſancti patris Franciſci honorem à quodam Epiſcopo conſecrata extitit. Quis tamen ille fuerit,non ſatis conſtat.Quia verò huiuſmodi crucis erectio ipſo Aſſumptionis glorioſiſſimæ Virginis die contigit, pius fundator opiparum prandium fratribus qualibet anniuerſaria eiuſdem feſtiuitatis die, quamdiu vixit, liberaliſſimè exhibuit. Quod & à ſuis ſucceſſoribus, relicta eis certa redditnum quantitate ex teſtamento, obſeruari voluit,

A B C

De conuentu S. Franciſci Fluuiani. Conu. XXXVIII.

IPSOMET anno,quo Podibonitij huius Prouinciæ Capitulum,ſub venerabili P. F. Hieronymo à Cortonio,celebrarũ fuit,anno ſcilicet à Chriſto Seruatore nato 1492. ſimul cum ſuperiore ſancti Caſſiani conuentu acceptatus fuit à patribus & hic, prope Fluuianum Hetrurię oppidum,à deuota eius communitate,ex publicis prouẽtibus,atq; ex Innocentij VIII. ſummi Pontificis auctoritate, cuius Apoſtolicum breue anno ſui Pontificatus viij. datum,in huius loci cartophilacio adhuc perſeuerat,poſtmodum ædificandus, Quorum patrum aſſenſum cum primùm ſibi præſtitum intellexiſſent Fluuianenſes,vt pollicitis ſtarent, hanc ſacram ædem,Seraphico P. Franciſco ſacram,longiuſculus ab oppido,in loco quodã amœno,ſalubri,atq; quietiſſimo,qua etiã de cauſa 12. Reformatis fratribus ad nutum inſeruit,à fundamentis ad apicem vſq;,breuiſſimo tempore,conſtruxerunt,eiuſq; ſolicitam curam gerentes,fratres omni beneficiorum,atq; fauorum genere, ab ipſo erectionis die vſq; impræſentiarum,proſequuti ſunt. Nec mirum ſanè, cum & ab eis optimum,ad inſtituendos mores,vitamq; ducendam exemplum, & à Seraphico eorum patre plura beneficia indies reportent, quorum vnum in medium adducere libet. Cùm 7.homines,imminente iam tenebricoſa,grandinoſaq; nocte,ex altera parte lacus oppido vicini eſſent,nulluſq; Scapharius,qui ſe ad alterum litus traijceret, opportunè adeſſet, beatiſſimi patris Franciſci auxilium vnanimiter implorare cœperunt.Dumq; feruentius inſtant nauicula, quæ fortè è regione ſub ancoris erat,ſe ipſa ſoluta,nulloq; impellente, poſt vnius milliaris emenſionem,ad ipſos peruenit,quos tamen exceptos, abſq; vllo reduce, optato continenti reſtituit.

D E

De conuentu S. Franciſci montis Catherini propè Radicodolim. Conu. XXXIX.

COEPERAT B.P.Thomas à Florentia, vel (vt alij volunt) à Scarlino, vt inſolentibus illius patriæ hominibus adeſſe poſſet, conuentum quendam vnico tanti milliarũ

A milliari ab oppido Radicodoli erigere, anno Dominicæ Natiuitatis 1424. Sed cùm il-
li inuidia potius, quàm pietate, vel amicitia erga fratres affecti, eis neq; eleemoſynas
ad vitæ ſuſtentationem, neq; neceſſaria ad conuentus ſtructuram miniſtrare vellent, il-
ilac pertranſiens S.P. Bernardinus, tunc Ciſmontanæ Regularis Obſeruantiæ Vicarius
Generalis, certiorq; de Radicodolenſium inhumanitate, atq; fratrum ſuorum incom-
modis factus, præcepit beato Thomæ, cæterisq; fratribus, vt præmemoratum locum,
licet maiori ex parte erectum, ex tempore deſererent: quod & iuxta eius præceptum,
atq; mandatum adimpletum eſt. Quorum præſentiam cùm ſibi omnino neceſſariam
exiſtimarent Radicodolenſes, facti pœnitentiam præſeferentes, proteſtantesq;, obnixis
precibus, à Prouinciæ patribus petierunt, vt miſſis aliquot fratribus, inchoatum apud
ſe opus perficere vellent. Quæ tamen petitio, in iuſtam præcedentium peccatorum pu-
B nitionem, nullo pacto à proceribus, quorum intererat, admiſſa fuit. Poſt tranſactos ve-
rò 50. annos; cùm Capitulum totius Ordinis generale, immo & iſtius Prouinciæ pro-
uinciale Florentiæ celebraretur, inſtantibus adhuc ſuppliciter Radicodolenſibus, præ-
fatus locus a præfato P.F. Hieronymo à Cortonio, Prouinciali tunc Miniſtro, denuò re-
ceptus eſt. Sed cùm eius ſtructura parum ad rem pertineret, eo diuendito, alius multò
elegantior, & auguſtior, ac 12. continendis fratribus aptior, in loco commodiori ſum-
ptibus Radicodolentis ſenatus, in honorem B.P. Franciſci, à fundamentis ad apicem
vſque conſtructus eſt. Qui quidem conuentus, licet paruus, ſaluberrimus tamen, amœ-
niſſimisq; eſt, atq; plures alios longe poſt ſe relinquit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs propè Petram ſanctam. Conu. XL.

C ANNO à Chriſto ſeruatore nato 1420. cùm nobiles quidam, ex Rubeorum fami-
lia, oppidi Petræ ſanctæ inquilini, cuidam F. Franciſco Aſſiſinati, de Tertio diui
patris Franciſci Inſtituto, aliqua bona contuliſſent, ille eremitoriolum, dimidio tan-
tum milliari à Petra ſancta diſtans, conſtruendum curauit, cui & nomen ſanctæ Mariæ
de Gratijs indidit. Erat enim hoc tugurium ratione ſitus amœniſſimum, atq; ſaluber-
rimum, cui etiam Eugenius IV. Pont. max. plurimas indulgentias, in fauorem eorum,
qui in feſto Aſſumptionis eiuſdem Deiparæ Virginis ipſum, præuia peccatorum ſacra-
mentali confeſſione, deuote viſitarent, ex Apoſtolica largitione, conceſſit. Conceſſio-
nis bulla adhuc extat, ſub datum anno Domini 1438. Sed quodam F. Petro, eiuſdem
Tertij Ordinis alumno, præcedentisq; fratris Franciſci ſucceſſore, ipſi, atq; omnibus iu-
ribus ad ſe pertinentibus, in communitatis prædicti oppidi Petræ ſanctæ fauorem re-
D nunciante, præfatum eremitorium, ex conceſſione Alexandri VI. & Iulij II. max. Pon-
tificum, vt ex eorum Apoſtolicis breuibus, penes huius loci fratres aſſeruatis, manife-
ſtum euadit, huius Prouinciæ Obſeruantibus ab eadem, pro vnius conuentus conſtru-
ctione, collatum fuit. Cùm igitur præfatæ communitatis liberalitate, & munificentia
conuentus quidam, in honorem ſanctæ Mariæ de Gratijs, à fratribus conſtructus eſſet,
alteraq; dormitorij pars, à præter labente aqua nimium humectata, ruinam minaretur,
licèt amœniori, ſalubriorìq; in loco conſtitutus, derelictus, ac pro alio inſalubri, mi-
nusq; grato commutatus extitit. Antiquiori itaq; monaſterio demolito, tum ex eius
materia, tum quoq; ex ſuperuenientibus eleemoſynis, hoc nouum, quod nondum per-
fectum eſt, nec forte ob aëris intemperiem, peſſimumq; eius ſitum, idipſum tum fratri-
E bus, tum quoq; ſæcularibus cupientibus, abſoluetur, titulo interim S. Mariæ de Gra-
tijs in B.P. Franciſci nomen commutato, longiuſculus ab eo ædificari cœpit. Commo-
rantur nihilominus in eo 12. fratres. Cùm plurimis, ijsq; pauperibus hoſpitalibus Petra
ſancta abundaret, curarunt eius inquilini, Apoſtolica ſibi auctoritate fauente, vt ijs om-
nibus demolitis, quorum cura, patronatusq; ius ad Petrę ſanctæ communitatem ſpecta-
bat, vnū tantum xenodochium, ſub titulo omnium ſanctorum, atq; vnum Clariſſarum
monialium cęnobiū, in honorē S. Leonis, de quo paucula ſuo loco dicemus, erigerentur.

De conuentu S. Franciſci Villæ Francæ. Conu. XLI.

DE huius conuentus fundatoribus, vel quomodo, aut quando ædificatus, acce-
ptusq; ſit, nihil certi habetur. Si tamen ex quibuſdam indicijs coniectare liceat:

antequã Tuſciæ Prouincia ab altera diui patris Frãciſci diuideretur, fundatus, erectusq́; ab illuſtriſſimis Marchionibus de Malaſpina, ſaltim ex parte, extitit. Hoc enim eorum ſepulchra ibidem erecta facillimè inſinuant. Conuentus autem ipſe nec dum vltimam artificis manum expertus eſt. Inhabitatur nihilominus interim à 12. fratribus. A

De conuentu SS. Coſmæ & Damiani Aximæ. Conu. XLII.

VT fert vulgus, vbi modò conuentus hic conſtructus eſt, monaſterium quoddam monialium olim præextitit. Sed cuius Ordinis fuerint, quouè tranſlatæ ſint, nullum apparet veſtigium, nullaq; traditione, aut ſcripto conſtat. Hoc nihilominus patet: quòd videlicet Leone X. Pont. max. Aximam (vulgò Anciſa) appulſo, vt Florentiam natiuam ciuitatem peteret, in id Aximenſis ſenatus conuenit, vt præfatum monaſterium, ſaltem ædicula, quæ ex eius ruinis ſub titulo S. Mariæ de Axima ſupererat, cum contiguo domicilio à ſe, pro Franciſcanorum aduentantium receptione, conſtructo, in iuſtum conuentum, ex Apoſtolica auctoritate, quandoquidem tanta ſe illis occaſio offerrebat, promoueretur. Certior itaq; ea de re factus ſummus Pontifex, piæ eius petitioni, atq; deſiderio ſub ea conditione annuendum cenſuit, dummodo ſcilicet S. Mariæ titulus in ſanctorum Coſmæ & Damiani nomen transferretur. Quo tamen præfatam conditionem ex animo acceptante, voluit pientiſſimus Paſtor, vt ſe adhuc præſente in futuri conuentus loco crux, de religioſo more, figeretur. Inſuper & ipſis fratribus tantum terræ ſpatium largitus eſt, quantum ſibi, ſana conſcientia, ad hortos, officinas, cæteraq; neceſſaria opus eſſet. Præterea viuæ vocis oraculo indulgentiam omnium peccatorum plenariam omnibus Chriſti fidelibus, qui confeſſi & contriti feria ſecunda Reſurrectionis Dominicæ hunc conuentum deuote viſitauerint, ex Apoſtolica largitione, conceſſit. Quam tamen plenariam indulgentiam poſtea Clemens VII. Pont. max. 6. Februarij, anno Domini 1524. Pontificatus verò eiuſdem anno primo, vt ex eius breui in huius loci ſacriſtia diligenter aſſeruato ſatis patet, confirmauit. Eccleſia tandem & eius altare maius à reuerendiſſimo patre fratre Bonauentura Dalmata Franciſcano, atq; Cruenſi Epiſcopo, die 28. Ianuarij anni Domini 1538. conſecrata fuêre. Atqui conuentus à 12. fratribus inhabitatur. B C

De conuentu S. Mariæ à S. Romano iuxta Montopolim. Conu. XLIII.

HVIVS conuentus beatæ Mariæ à ſancto Romano ſacri, qui propè Montopolim, Hetruriæ oppidum, conſurgit, fundationem, atq; antiquitatem curioſius inueſtigantes, didicimus diui Romani nomen, non ab aliquo ſancto ibidem ſepulto, ſed à quodam antiquo eiuſdem nominis caſtro eodem in loco conſtructo, modoq; funditus euerſo, ſibi obueniſſe, cuius tamen rei nullum aliud à vulgari illius populi traditione extat teſtimonium. Quicquid tamen ſit, præfatus hic locus, cum tribus ſibi adiacentibus terræ menſuris, ex indulto Leonis X. Pont. max. dato anno Domini 1518. quod adhuc perſeuerat, fratribus huius Prouinciæ Obſeruantibus à Montopolitano ſenatu, ijſdem temporibus, liberaliſſimè collatus fuit. Pium tamen horum lectorem præmonitum cupimus, quòd ſcilicet hoc in eodem loco eccleſia quædam beatæ Virgini Mariæ à ſancto Valiano ſacra, quam & fratres ædificijs, ſacelliſq; elegantiſſimè exornarunt, antiquitus conſtiterit. Vnde etiam miror, quare potius ſancti Romani à vicino caſtro, quàm ſancti Valiani ab antiquiori baſilica ſibi connexa, conuentus hic, quem frequentius 18. fratres inhabitant, nomen acceperit. Ferunt huius patriæ ſeniores, Virginis glorioſæ imaginem cuidam puellæ paſcendis ouiculis intentæ, atq; antiquiorem eccleſiam, fundendarum precum cauſa ingredi ſolitæ, loquutam fuiſſe; eaq; de cauſa populi deuotionẽ excitatã eſſe, atq; plurimas eleemoſynas loco obueniſſe: inſuper & Montopolitano ſenatui de huiuſmodi eccleſiæ promotione ſerius cogitanti Minorum Obſeruantum laudabilem conuerſationem in mentem veniſſe, ſtatimq; ab eo decretum eſſe, vt erigendi ſibi ex oblatis, atq; in poſterum offerendis eleemoſynis, iuſtum vnum conuentum præfatæ eccleſiæ contiguum, vt tandem ſolemniori cultu præfata imago veneraretur, plena ipſis facultas daretur. Hi nullum alium à præfato ſenatu eius patronum conſtituunt. Huius tandem loci eccleſia conſecrata eſt, eiuſq; D E

A conſecrationis dies j. cuiuſlibet mēſis Maij Dñica celebratur. Aſſumptionis tamē B. virginis Mariæ, Natiuitatis, atq; Annuntiationis eiuſdē dies conuicinis populis, immo & Montopolitanis multò ſolemniores ſunt: in quibus, ob frequētia miracula, quæ ibidem meritis eiuſdem Virg. Deus opt. max. operari dignatur, innumeri confluunt mortales.

De conu. S. Mariæ à Cerbariolo prope parochiam S. Stephani. Conu. XLIV.

VOCABATVR olim locus hic ſancti Pauli eremitorium, primoq; à ſeraphico patre noſtro Franciſco occupatus, poſtmodum à beato patre Antonio de Padua, à quo & Cerbarioli (vulgò Cerbaiuolo) nomen acquiſiuit, inhabitatus fuit. Cumq; patribus Conuentualibus diu ſubfuiſſet, Obſeruantibus à communitate pagi ſancti Stephani, traditus eſt. Præfata verò traditio à ſummo Pontifice Leone X. antiB quo nomine S. Franciſci in titulum B. Mariæ à Cerbariolo commutato, confirmata extitit. Huius loci patronatū obtinet præfata communitas S. Stephani, eiusq; feſtum diē maxima cum lœtitia atq; ſolemnitate Dominica infra octauā beati patris Antonij, ob eius cubiculum ibidem adhuc perſiſtens, licèt in ſacellum transformatum, celebrat. Hoc deniq; in loco, quem 12. fratres inhabitant, idem beatus pater Antonius mirificè in oratione, atq; contemplatione profecit. Eſt enim incultus, horridusq; locus.

De conuentu montis Cellonici. Conu. XLV.

PAVLOPOST huius Prouinciç diuiſionem, quando videlicet in Senenſem, atq; Tuſciam Prouincias, ex generalis Capituli Burgis celebrati decreto, atq; ex Pontificia authoritate, anno Domini 1523. diſſecta fuit, patres Senenſes, ex conceſſione & C indulto Clementis VII. Pont. max. vt ex ipſius breui dato anno Domini 1528. Pontificatus verò eius anno v. & aſſeruato in huius loci archiuo liquidò patet, venerabili verò patre fratre Bernardino de Ptolomeis Senenſi ad Prouinciç clauum ſedēte, hunc locum ſibi in habitationem ſumpſerunt. Qui tamen cùm ſit paruus, & modicus octo tantùm fratres continet, quos ètiam ob illius patriæ ſterilitatem vix alere poteſt.

De conuentu S. Franciſci extra Pontem Aſſeuæ. Conu. XLVI.

NISI nos coniecturæ fallunt, hic locus, beatiſſimo patri Franciſco ſacer, ac longiuſculus à Ponte Aſſeuæ Hetruſco oppido diſtans, anno Dominicæ incarnationis 1519. vel ſequenti initium ſumpſit, pręcedentiq; contemporaneus eſt. Cuius ſitum nobilis quidam Florentinus, cognomine Arnolphinus, ex parte contulit. Quòd verò D tum ipſius, tum quoq; erecti ædificij reliquum eſt, id ſolers fratrum cura præſtitit, pluraq; proculdubio præſtitiſſet, ſi eius habitatio ipſis cordi eſſet. Nec tamen huiuſmodi incuria illis imputanda, aut probro danda venit: Cùm inundantibus ſemel aquis, atq; ex montium cacuminibus impetuoſius profluentibus, eorum eccleſia, quam & dormitorij bona pars ſequuta eſt, à fundamentis euerſa, ſoloq; ęquata fuerit. Quapropter quicquid illis ad operis conſummationem erogandum fuerat, id totum pro alterius eccleſię conſtructione in loco tutiori impendendum venit. Atqui dormitorium, eleemoſynis minimè ſuppetentibus, adhuc irreparatū manet. Frequentatur nihilominus hic conuentus à ſæcularibus, illisq;, ob huiuſcemodi euentum, commendatiſſimus omnino eſt. Cùm enim exæſtuantes aquæ, mirumq; in modum inundantes, quibus hæc patria ob montium vicinitatem maximè patet, nihil intactum in eccleſia reliquiſE ſent, ſed omnia inuoluentes rapido curſu ſecum aſportaſſent, ligneus quidam Crucifixus cęteris admixtus ad ſecundū milliare, verſa ad hunc locum facie, ſubſtitit. Cumq; iteratò hoc ſibi, eadem prorſus de cauſa, contigiſſet, iſtius patrię inquilini factum miraculo aſcribētes, imaginemq; maxima religione, ſolemniq; pompa ad propria reducētes, ipſam peculiari quodā cultu ab eo tēporis venerari, pauperculisq; fratribus, qui vt plurimū ſunt 10. numero, neceſſaria diligētius miniſtrare, ac locū frequētare cęperūt.

De conuentu S. Mariæ Pulchri aſpectus, ſiue de Saxo. Conu. XLVII.

ANNO à Natiuitate Domini 1478. & à noſtri Ordinis origine 281. menſis verò Ianuarij 2. die, venerabilis pater Petrus Paulus Senenſis, qui & Barbarubea,

tunc Prouinciæ Tuſciæ Vicarius, eremitorium ſanctæ Mariæ pulchri aſpectus (vulgò Beluedere) alias de Saxo, cum omnibus ad ſe pertinentibus, ſibi à deuota Cetonenſi communitate, quòd eremitæ tertij Ordinis diui patris Franciſci eius incolę penitus defeciſſent, vltrò ea lege oblatum, vt fratres eum locum occupantes fratrem Nicolaum, & fratrem Simonem vtrunque laicum, vtrunq; Cetonenſem, & vtrunq; tertio Ordini beati patris Franciſci mancipatum, quandiu viuerent, alere tenerentur, & vt diuinum officium ritè & debitè perſoluerent, ex animo admiſit, Prouinciæq; adiecit. Hoc totum ex ſcripturis, authenticiſq; inſtrumētis apud eoſdem Cetonenſes aſſeruatis liquidò patet. Præfatum eremitorium ab illuſtriſſimo Nicolao Comite Peruſino, circa annum Domini 1367. ædificatum extitit, qui natiuo ſolo, nobiliq; eius proſapia ſpretis, atq; ſoli Deo placere ſtudens, habitum tertij Ordinis beati Franciſci ſuſcepit, ipſumq; eremitorium, cum tribus annexis eccleſijs, proprijs ſumptibus erexit, ibidemq; quibuſdam eiuſdem Inſtituti fratribus humillimè conuixit. Qui omnes ſub tanto duce vſq; ad noſtrum fratrum aduētum ſtrenuè, atq; cum maxima ſæcularium laude militarunt. Ex tribus verò eccleſijs eremitorio annexis (quarum ſuprà meminimus), quę infimum tenet locum beatæ Marię virgini, quæ medium ſanctiſſimo mundi totius Saluatori, ſed quæ ſupremum diuæ Marię Magdalenes ſacrata euaſit. Huic poſtremę Innocentius VII. Pont. max. dum Vetulonij ageret, quemadmodum ex plumbea eius bulla ibidem aſſeruata, atq; anno ſui Pontificatus ij. expedita, manifeſtum eſt, pro omnibus ipſam in eiuſdem beatę Marię Magdalenę feſto viſitantibus, atq; eleemoſynam pro eius reparatione elargientibus, ſeptem annos indulgentiarum cum totidem Quarantenis, ex apoſtolica authoritate, conceſſit. Commorantur vt plurimùm hoc in monaſterio, vel potius eremitorio 8. aut 10. fratres, vel ſub proprij Guardiani, vel Vicarij à Guardiano conuentus ſancti Franciſci prope Cetonium electi, vel Commiſſarij in prouinciali Capitulo inſtituti cura, prout temporis neceſſitas id exigere videtur.

De conuentu S. Franciſci Burgi Lucenſis. Conu. XLVIII.

CVM primùm patres Lucenſes, ſeruatis ſibi ijs conuētibus, qui Lucenſi territorio circunſcribebātur, à cæteris Hetruſcis eò fine, ex apoſtolica authoritate, ſeiuncti fuiſſent, vt peculiarem Prouinciam erigerent, hunc conuentum, beatiſſimo P. Frāciſco ſacrum, ex licentia Clementis VII. Pont. max. prout ex eius apoſtolico breui, dato anno Domini 1523. Pontificatus verò ſui anno primo, atq; etiam die menſis Februarij prima, ſatis patet, & ex piorum eleemoſynis in pago, cui Burgus Lucenſis nomen eſt, ædificandum ſuſceperunt. Sed eleemoſynis non ita ad nutum ſuppetentibus, non prius ante annum Domini 1526. erectum extitit, moram interim trahentibus in quodam eiuſdem pagi hoſpitiolo, ſanctiſſimo Crucifixo dicato, fratribus: quod tandem, ex eorundem aſſenſu & beneplacito, in inſignis cuiuſdam Confraternitatis ius ea lege ceſſit, quoties fratribus liberet ibidem, abſq; vlla prorſus difficultate, celebrare poſſent. Ædificato igitur (vt præfati ſumus) hoc ſacro loco, cuius eccleſia à reuerendiſſimo quodam Lucenſi Epiſcopo 18. Octobris anni Domini 1568. conſecrata extitit, ex plurimorum munificentia & facultatibus, fratrum opera, non abſq; maximo labore, acquiſitis, atq; ex eorundem induſtria, cùm alius lateribus coquendis, alius verò calci conficiendæ, & alius lapidibus dolandis, ſecandiſq; totis viribus incubuerit, nullum ſui peculiarem patronum eius inquilini, qui vt plurimùm ſunt quinquaginta, agnoſcunt: licet maius ſacellum ad nobilem quandam eius familiam ſpectet. Cùm id iuris non ex integra eius ædificatione, ſed ex alio quopiam beneficio fratribus collato, vel ex aliqua pecuniaria ſumma ad operis promotionē erogata, ſibi acceſſerit.

De conuentu S. Saluatoris Ilbenſis Inſulæ. Conu. XLIX.

QVVM ſereniſſimus Coſmas Medices magnus Hetruriæ Dux portum Ferrarium apud Ilbam, Tyrrheni maris Inſulam, occupaſſet, inibiq; aliquot caſtra ſiue munitiones ad Turcarum, cæterorumq; piratarum inſolentiam, excurtionesq; compeſcendas conſtruxiſſet: ne militibus ibidem degentibus, ac reliquo populo eius portus inquilino ſacerdotes, qui rem diuinam facerent, ſacraſq; eorum confeſſiones exciperent,

A exciperent, atq; pro ſuggeſtu conciones haberent, aliquando deeſſent, Franciſcanos aliquot fratres, qui ibidem habitare vellent, ab huius Prouinciæ proceribus, quorum ex munere intererat, petijt, ſeq; illis victum & amictum, iuxta morem eorum collegarum, quos ſapientia Piſana alit, immo & conuentum omnibus numeris abſolutum daturum ſpopondit. Cuius pijs votis annuens venerabilis pater frater Berardus Draconcinius, Prouinciæ Tuſciæ tunc Miniſter, qui antequam ad huiuſmodi munus eueheretur, eidem Duci Coſmæ à ſacris confeſſionibus fuerat, quendam Vicarium cum vno patre Prædicatore, duobusq; alijs fratribus, qui conuentui futuro initium præberent, poſſeſſionemq; capeſſerent, ad præfatum portus Ferrarij locum, ex Prouinciæ patrum conſenſu, tranſmiſit, deſtinauitq;. In proximo verò ſubſequenti Capitulo prouinciali, quidam pater eius loci Guardianus, qui fratribus pleniori iure præeſſet B creatus fuit. Atqui conuentus nondum perfectus eſt, idq; incuria & negligentia eorum, qui operibus illius loci promouendis ſuperintendunt. Interim pientiſſimus Coſmas huic conuentui aliqua iocalia aurea, & argentea ſatis pretioſa, vt ſunt candelabra, thuribula, calices, patenæ hisq; ſimilia ad futuræ eccleſię miniſterium contulit. Quod ſi huius domus ſtructura ipſis correſponderet, eſſet quidem pulcherrima, ſed longè diſtat ab eo, idq; (vti dictum eſt) officiariorum Ducalium auaritia, atq; impietate, qui potius rebus prophanis, propriæq; vtilitati, quàm obſequio diuino ſtudent. Sepultus iacet hoc in conuentu, quem 12. fratres inhabitant, frater quidam laicus nomine Baptiſta de Rotano, cui, quandiu vixit, nihil charius à paupertate, humilitate, charitate, obedientia, cæterisq; virtutibus, quæ hominem Deo carum efficiunt, in hac mortali vita fuit. Quamobrem maximum ſui deſiderium, maxi- C mumq; ſanctitatis nomen omnibus ſibi notis reliquit.

De conuentu S. Petri in Balneo. *Conu. L.*

COGEBANTVR pauperculi montis Aluernæ fratres, quoties oppidum ſancti Petri in Balneo illis petendarum eleemoſynarum ergò accedēdum erat, alijq; itinerantes, qui vel Aſſiſium, vel Romam, vel etiam ſacrum ipſum montem deuotionis gratia petebant, aut ad publica hoſpitia diuertere, aut de domo in domum tranſire, quod vtrunq; religioſæ honeſtati minus congruebat. Quibus proſpectura Balneenſis pia communitas, ex ſenatus conſulto decreuit, vt hoſpitium, adiunctaq; eccleſia communibus ſumptibus apud ſe erigerentur, ad quæ huiuſmodi fratres liberè, tanquam ad propria, declinare poſſent. Accedente itaq; Clementis VII. Pont. max conſenſu, vt D ex eius apoſtolico breui dato 29. Nouembris, anno Domini 1523. Pontificatus verò ſui anno primo, quod hoc in loco habetur ſatis patet, præmeditato operi, ſed frigidius quàm par erat, incumbi cœpit. Reuerendiſſimo verò patre fratre Aloyſio Puteo, totius generale Miniſtro prouinciale huius Prouincię Capitulū apud montē Aluernę celebrante, Balneenſes per deſtinatos legatos ab eo, cæterisq; capitularibus patribus obnixè petierunt, quatenus aliquot fratres, qui futuri conuentus ab ipſis ædificandi curam gererent, quamtotius mitterentur. Quamobrem reuerendiſſimus idem pater, cæteriq; capitulares duos fratres huiuſmodi operi præfecerunt, qui magno oppidanorum iubilo, atq; applauſu excepti, commiſſum ſibi munus diligentiſſimè exequuti ſunt. Nondum tamen ædificium vltimam artificis manum expertum eſt, licèt, ſuppeditante abundantius communitate, quę neceſſaria ſunt, nihil aut diligentiæ, aut ſoli- E citudinis prætermittatur. Maximi quidem nominis eſt locus hic, cùm apud Balneenſes, tum quoq; apud omnes circumquaq; vicinos, qui ſtatutis diebus vota ſua Domino reddituri, eò conueniunt, fratribusq;, qui 10. ſunt numero, diligentiusq; omnes ſcripturas eum concernētes cuſtodiunt, pro viribus adſunt. Eius autem eccleſia à reuerendiſſimo quodam Salaminenſi Epiſcopo, Franciſcani Ordinis alumno 5. Septembris, anno Domini 1568. ex Pij V. ſummi Pontificis authoritate, atq; ex reuerendiſſimi Sarſitanis Epiſcopi, cui id ex munere incumbebat, conſenſu, nec non & ex reuerendiſſimi Balneenſis Abbatis beneplacito conſecrata extitit: qui altare quidem maius immaculatæ Conceptioni Virginis glorioſæ, reliquum verò templi beatiſſimo patri Franciſco dicauit; inſuper & pręcepit, vt huiuſmodi conſecrationis dies qualibet prima menſis

Septem-

Septembris Dominica celebraretur, ſibiq; indulgentias, quas Epiſcopi in huiuſmodi ſolemnitatibus elargiri auſſueuerunt, conceſſit. A

De conuentu S. Crucis Anglarij. Conu. LI.

REVERENDISSIMO patre fratre Aloyſio Puteo ad totius Franciſcani Ordinis clauum ſedente, prouincialiaq; huius Prouinciæ Comitia apud ſacrum Aluernæ montem celebrante, Minoriticus antiquior Anglarienſis conuentus, quòd incommodus, atq; inſalubris minus fratribus deſeruiret, nimiumq; ab Anglario Hetruriæ oppido diſtaret, tum ex patrum capitularium voto, tum quoq; ex Anglarienſium beneplacito, omnino dimiſſus, atq; hic, ſanctiſſimæ Cruci ſacer, pientiſſimi cuiuſdam Zanobij ſumptibus, intra Anglarienſis mœnia, de nouo ædificandus admiſſus eſt. Is ſiquidem Zanobius, cùm anno à Chriſti natiuitate 1499. morti appropinquaret, propriam matrem nomine Iuditham, ea lege, vniuerſorum hȩredem ex teſtamento inſtituit, vt ex ijs bonis conuentum vnum, diuo patri Franciſco ſacrum, ad fratrum Minorum habitationem Anglarij conſtruendum curaret. Quod & fideliſſimè pia hȩres exequuta eſt. Abſoluto itaq; iuxta teſtatoris præceptum cœnobio, eò ſe fratres, prout reuerendiſſimus Generalis decreuerat, contulêre, quorum 10. ibidem commodiſſimè morantur. Cupienti verò Anglarienſi ſenatui, pro viribusq; contendenti, vt antiquior quoq; locus, à fratribus repeteretur, cùm minus ab illis aſſentiretur, is patribus Carmelitanis, id ſummis votis affectantibus, traditus eſt. B

De monaſterio S. Lini Papæ & martyris Volaterræ. Mon. I.

SVBIACET correctioni, atq; curæ fratrum huius Prouinciæ Clariſſarum, ſed Vrbaniſtarum, monaſterium intra Volaterranæ antiquiſſimæ in Hetruria ciuitatis mœnia à nobiliſſimo, ac de Franciſcana Religione optimè merito, Raphaële Maffeo eiuſdem ciuitatis alumno, viro probitate, literis, ac virtute omnibus claro, ex proprijs ſumptibus à fundamentis conſtructum: cùm enim ibi quarundam virginum, atque viduarum ſub tertio diui P. Franciſci Ordine militantiū paruum hoſpitiū exiſteret, præfatus Raphaël, contiguis domibus, & ædificijs emptis, illud in ſatis amplum, ac centū & viginti monialium capax monaſterium, inq; eam, qua nunc cernitur, formam euexit, clauſtra, hortos & ædificia ipſius murorum ambitu clauſit, ac à Leone X. Pont. max. conſtructionē hanc comprobari, & moniales ibi degentes ad ſecundā B. virginis Clarȩ Regulā admittendā teneri obtinuit. Eccleſiā quoq; monaſterio cohȩrentem exædificauit: quæ S. Lino Papæ & martyri, qui eiuſdem Volaterranæ ciuitatis antiquitus municeps, & oriundus Petro in Pontificatu ſucceſſit, dicata euaſit, in eaq; memoratus Raphaël moriens ſepulturȩ tradi voluit, ibiq; à R. Mario fratre Caualicenſi Epiſcopo perhonorifico marmoreo ſepulchro tumulatus extitit. Hoc monaſterium tales, tantoſque progreſſus fecit, vt inter præcipua huius Prouinciæ loca computandum, connumerandumq; veniat, pluresq; ſacras virgines Deo caras pepererit. Inter quas primum locum obtinuêre beata ſoror Maria de Burgo: cuius humilitas, & oratio continua vix exprimi poſſent. Et beata ſoror Apollonia Pighineſia Volaterrana, quæ cùm viuens ſcaturientibus ex eius vlceribus vermiculis, tetro odore approximantes inficeret, mortua tamen ſuauiſſimè fragrauit. Petierat ſiquidem ſanctiſſima ſoror, vt dolores, quos beatus pater Franciſcus in ſacris ſtigmatibus ſenſerat, ipſa quoq; ſentire mereretur. Quod cùm impetraſſet conſtantiſſime, ſimul atq; patientiſſimè, quoad vixit, ſuſtinuit. Et beata ſoror Clara Paluia, quȩ dum feruentius oraret, vidit in ſpiritu ipſa die Paraſceues, anno Domini 1564. Chriſtum Dominum ad columnam alligatum. Et beata Eufraſia Volaterrana: quæ tam in vita, quàm in morte plurimis claruit miraculis, atq; prophetico ſpiritu donata fuit. Et beata ſoror Cecilia Volaterrana. Et beata ſoror Andrea de Bandinis: nec non & beata ſoror Domicilla de Falconinis. Eſt igitur hic locus deuotiſſimus, ſæcularibusq; valde venerabilis: tum ob præfata beatarū ſororum corpora, tum ob optimam reliquarū monialium famam, tum quoq; propter ſequentes ſanctorum reliquias, quas penes ſe honorificentiſſimè cuſtodiūt, beatorū videlicet Laurētij, Lini, Gryſogoni, & Anaſtaſiȩ, atq; ob eius partē veli, in quo ſacrum Chriſti corpus obuolutum fuit, ligniq; ſanctiſſimȩ Crucis duas particulas. C D E

De conuentu

A *De monaſterio S. Michaelis Lucæ. Mon. II.*

PRÆCEDENS monaſterium, iuxta antiquitatis ſeriem, ſequitur id, quod Lucæ ſub titulo ſancti Michaelis, ſumptibus atq; opera nobilis cuiuſdam Catharinæ Sbarræ Lucenſis, circa annum Domini 1454. ædificatum fuit. Hęc ſiquidem Catharina, cùm à legitimo eius viro vidua, ditiſſima, & abſq; liberis relicta eſſet, conſilio venerabilis patris fratris Pauli Iouiæ vſa, in cuiuſdam nobilis fœminæ, de Tertio diui patris Frãciſci Ordine, ſocietatem tranſijt: & non poſt multum temporis effecta quoq; eſt & ipſa Tertiaria. Vt tandem fœlicius Deo vacare poſſent, ambo ſimul clauſuram, obedientiam, paupertatem, & caſtitatem, anno à Chriſto nato 1460. ſolemniter vouerunt, ſummisq; precibus à ſummo Pontifice Pio II. anno Domini 1467. ſecunda vero die menſis Septembris, vt ſub norma & Regula beatæ Claræ ſecunda, eodem in loco, viuere B poſſent, impetrarunt. Huius loci eccleſia, in cuius ſacrario altera diui Amatoris confeſſoris manus, pluresq; aliæ ſanctorum reliquię cuſtodiuntur, conſecrata eſt, eiusq; conſecrationis feſtum 21. menſis Iulij celebratur. Non tamen conſtat quando, vel a quo conſecrata fuerit. Gaudet præterea plurimis gratijs, & indulgentijs ſibi a Pontificibus ſummis Pio II. Sixto IV. & Gregorio XIII. conceſſis: eiusq; conuentus à 130. ſororibus inhabitatur.

De monaſterio S. Hieronymi montis Politiani. Mon. III.

NE pius montis Politiani ſenatus deuotis quibuſdam fœminis, quæ Tertio Seraphici patris Franciſci Inſtituto aſtringi cupiebant, deeſſe videretur, hoc monaſte-C rium diuo Hieronymo ſacrum, impetrata prius a Romano Pontifice facultate, ex communi ærario, anno a Chriſto Seruatore in terris nato 1513. intra eiuſdem montis Politiani Hetruſcæ ciuitatis mœnia illis ædificari curauit, eiusq; curam huius Prouinciæ patribus commiſit: quorum diligentia, atq; ſolicitudine adeò excreuit, vt 40. eius Ordinis ſorores modò contineat.

De monaſterio S. Claræ Piſciæ. Mon. IV.

DEVOTISSIMA quædam Catharina Bartholomæi Piſcienſis, binas eius neptes ex aſſe hæredes, ea lege, inſtituit vt ex obueniente hæreditate monialium monaſterium, intra Piſciæ ambitum, conſtrui curarent. Quę auię mandatum non minus piè, quam diligenter exequutioni mandantes, hunc conuentum beatæ Claræ ſacrum, D quem 56. ſorores ſub Tertio Seraphici patris Ordine commodiſſimè inhabitant, ex facultate ſummi Pontificis Alexandri VI. anno Domini 1502. conſtituto ſibi in loco, ex acquiſita hæreditate eleganter ſatis erexerunt, perfeceruntq;.

De monaſterio S. Claræ Maſſæ. Mon. V.

ILLVSTRISSIMI Maſſenſes Principes, ob eorum ſingularem pietatem, atq; in vtriuſq; ſexus Seraphici patris Franciſci piam ſobolem ſuperexcellentem beneuolentiam, hunc conuentum beatæ Virgini Claræ dicatum, in quo primæua illa regularis Clariſſarum diſciplina patentiſſimè relucet, ex domeſtico, atq; familiari patrimonio, intra ciuitatis Maſſæ ſepta, erigi fecerunt, abundantibusq; redditibus, & prædijs dotarunt, atq; huius Prouinciæ patrum correctioni, & diſciplinæ ſubegerunt, quem 34. E ſorores incolunt.

De monaſterio S. Mariæ propè Codipontem. Mon. VI.

AD quartum lapidem ab oppido Fiuizano, non tamen longè à pago Codiponte, conſiſtit & aliud quoddam monialium Tertiariarum monaſteriumglorioſę, ſemperq; Virgini Mariæ ſacrum, atq; à 30. ſororibus occupatum, nec non & curæ patris Guardiani conuentus ſancti Franciſci de Fiuizano commiſſum. Quapropter is patrem confeſſarium apud ſe commorantem quater, aut quinquies in anno, miniſtrandorum ſacramentorum ergò, omnesq; fratres ſimul vel eius loci feſtiuitatis celebrandæ cauſa, vel alicuius ſepeliendæ gratia, eò tranſmittere tenetur.

De monaſterio S. Leonis Petræ ſanctæ. Mon. VII. A

OPPIDI Petræ ſanctæ communitas (vt ſupra, dum de conuentu fratrum eiuſdem loci ageremus, leuiter tetigimus) deſtructis, ex conſenſu tamen Leonis X. Pont. max. omnibus eius oppidi xenodochijs, famoſum quoddam hoſpitale in honorem omnium ſanctorum, atq; hoc monaſterium diuo Leoni dicatum, vtriuſq; tamen ſibi patronatus iure ſeruato, circa annum Dominicæ Incarnationis 1530. ex communibus facultatibus, conſtitutis interim ſibi ſufficientibus redditibus, ædificari curauit. Id tamen diſcriminis inter vtrumq; eſſe voluit, vt ſcilicet hoſpitalis ſolicitudo penes ſe maneret, ſed huius conuentus cura iſtius Prouinciæ patribus incũberet. Cuius etiã determinationi, & decreto Leo X. Pont. max. ſubſcripſit. Inhabitatur hic locus a 26. ſororibus. B

De monaſterio S. Claræ parochiæ S. Stephani. Mon. VIII.

OPPIDVM eſt in Hetruria, cui vulgò (la Pieue ſan Stefano) nomen eſt, intra cuius ambitum monaſterium quoddãm pauperum Clariſſarum, in beatæ Virginis Claræ honorem, ſurrigit. Eius fundatorem, ſi quæſieris, nullum alium ab oppidi communitate inuenies: qua etiam de cauſa patronatus iure potitur. Cùm tamen præfatæ moniales, quæ vt plurimum tricenarium numerum non excedunt, paupertate præmerentur, ſecumq; a ſummo Pontifice Pio V. diſpenſatum eſſet, vt earum ſex victui, atq; amictui neceſſaria diligenti mendicatione quæſituræ, loci clauſtra egredi poſſent, huiuſmodi quidem gratia, atq; Apoſtolica diſpenſatione ad tempus frui voluerunt, C ne tantam ſummi Pontificis erga ſe humanitatem, paternumq; affectum aſpernari viderentur. Cui tandem, poſtquam ſibi pro debita reuerentia ſatisfeciſſent, renunciantes, maluerunt omnes denuo recludi, ſicq; à Deo opt. max. remedium præſtolari, quam ſoluto earum rigore, id ab hominibus expetere.

De monaſterio S. Claræ Florentiæ. Mon. IX.

MONASTERIVM ſanctæ Claræ Florentiæ erectum, ab antiquo fundatum fertur, inhabitaturq; à 100. Clariſſis ſororibus de prima regula.

De monaſterio S. Georgij ibidem. Mon. X.

EST & aliud monaſterium Florentiæ quoque erectum, & à 100. Tertiarijs ſororibus Franciſcanis, ſub titulo ſancti Georgij, inhabitatum, quod & à plurimis annis extructum aſſeritur. D

De monaſterio S. Vrſulæ ibidem. Mon. XI.

SVRRIGIT & ſecundum earundem Tertiariarum ſororum, quæ frequentius ſunt 112. numero, monaſterium Florentiæ, ſub inuocatione ſanctæ Vrſulæ extructum, cuius vetuſtas ex eius ædificio liquet.

De monaſterio Fulginate ibidem. Mon. XII.

SVBSISTIT tandem & hoc tertium monaſterium Florentiæ, à 115. ſororibus de Tertia beati patris Franciſci Regula inhabitatum, quod duobus proximè præcedẽtibus, & antiquitate, & titulo præferendum venit: cùm à primæuis illis Fulginatibus Tertiarijs ſororibus (de quibus in Prouincia ſancti Franciſci latius egimus) fundatum, Fulginei quoq; nomen ab eis hæreditauerit. E

De mônaſterijs S. Claræ, atq; paupercularum ſororum Cortonij. Mon. XIII. & XIV.

DVPLICI ſanctimonialium monaſterio Cortonium, Hetruſca ciuitas, exornatur, altero quidem beatæ virgini Claræ ſacrato, quod & Targi vulgo dicitur, & à 50.

A à 50. Clariſſis ſororibus inhabitato, (de quo impręſentiarum) altero verò ab 80. Franciſcanis ſororibus Tertiarijs inculto, à quibus ſibi nomen obuenit: cum paſſim paupercularum ſororum conuentus dicatur.

De monaſterio S. Claræ Aretij. *Mon. XV.*

MONASTERIVM ſanctæ Claræ Aretij ædificatum, & à 60. Clariſſis ſororibus inhabitatum, vt ſtructura demonſtrat, & literæ ibidem exiſtentes enodant, ſatis antiquum eſt.

De monaſterio S. Georgij Prati. *Mon. XVI.*

MONASTERIVM ſancti Georgij, quod Prati (de quo ſupra) ſurrigit, & à 150. ſororibus occupatur, antiquitate non caret, ſuaſq; accolas, ex voto ab
B eiſdem emiſſo, propria ſepta præterire non patitur.

De monaſterio S. Claræ Sartiani. *Mon. XVII.*

IDEM prorſus efficit id monaſterium, quod Sartiani, ſub inuocatione ſanctæ Claræ, ædificatum cernitur, & ab 8. ſororibus, non quidem Tertiarijs, ſed Clariſſis Vrbaniſtis inhabitatur.

De monaſterio S. Claræ S. Ioannis. *Mon. XVIII.*

INTRA mœnia eius oppidi, cui ſanctus Ioannes vallis Arni nomen eſt, erectum perſeuerat præſens monaſterium beatæ virgini Claræ dicatum, & à 40. Clariſſis
C monialibus incultum.

De monaſterio S. Bernardini Caſtrinoui. *Mon. XIX.*

MONASTERIVM Franciſcanarum ſororum Tertiariarum, quod muris oppidi Caſtrinoui, ſub inuocatione ſancti Bernardini, circumſcribitur, & ab earum 30. occupatur, communibus oppidanorum ſumptibus ab antiquo extructum habetur.

De monaſterio S. Bernardini Bargæ. *Mon. XX.*

SVBSISTIT & aliud earundem Tertiariarum monaſterium Bargæ erectum, ac beato patri Bernardino ſacrum, quod vt plurimum 40. ſorores inhabitant.

D *De monaſterio S. Hieronymi Caſtilionis.* *Mon. XXI.*

AD eaſdem quoq; Tertiarias ſorores ſpectat id monaſterium, quod intra oppidi Caſtilionis mœnia, ſub inuocatione ſancti Hieronymi, ædificatum conſpicitur, & ab earum 50. commodè ſatis inhabitatur.

De monaſterio S. Michaelis Angeli Cianciani. *Mon. XXII.*

AEDIFICARANT ſibi, circa annum Dominicæ Incarnationis 1540. Tertiariæ quædam ſorores Franciſcanæ, tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis oppidi Cianciani facultatibus, intra eiuſdem oppidi ſepta monaſterium quoddam ſub titulo ſancti Michaelis Angeli 30. continendis ſororibus ſatis capax. Cumq; graſſante
E in Hetruria inter Henricum Gallorum Regem, atq; Philippum huius nominis II. Hiſpanorum Regem, immo & inter Florentinos atq; Senenſes cruentiſſimo bello, quicquid ædificij promotum fuerat ſolo æquatum eſſet, compoſita inter iſtos atq; illos pace, quod infeſtiſſimo bello ceſſerat priſtinæ gloriæ, ex iiſdem facultatibus, poſt elapſum à prima ædificatione decennium, reſtitutum eſt. Acceſſit igitur huic Prouinciæ præſens conuentus, quem frequentius 30. ſorores de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine occupant, circa annum à partu Virgineo 1550.

PROVINCIA

PROVINCIA BONONIAE.

B BONONIÆ Prouincia, & dignitatis atq; antiquitatis iure, meritò quintum locum inter cæteras Citramontanas obtinet : cùm non ita pridem poſt Prouinciç Tuſciç erectionem, & ipſa quoq; Prouinciæ nomen acquiſierit, & plurimis viris religioſis, ſanctitate inſignibus, doctrina fulgentibus, experientia maturis, atq; gubernatione prudentiſſimis, quorum aliqui Generalis Vicariatus apud Citramontanos Obſeruantes, alij Generalis Miniſteriatus in vniuerſo Seraphici patris Franciſci Ordine, alij Commiſſariatus quoq; Generalis, alij verò tum Epiſcopatus & Archiepiſcopatus, tũ Patriarchatus, tum quoq; Cardinalatus munere cum maxima laude functi ſunt, olim floruerit, ita vt iure optimo omnes in ſui admirationem rapiat. Sed quid eius tantam dignitatem, atq; prærogatiuas miremur, cum optimam totius Italiæ portionem, nempè Æmiliæ, atq; Galliæ Ciſalpinæ partem aſſequuta, Bononiam quoq; famoſiſſimam ciuitatem, legumq; nutricem,
C atq; ſanctitatis pietatiſq; ſpeculum, vnde & nomen traxit, ſuis finibus claudat? Qua etiam de cauſa olim, per antonomaſiam, ab omnibus ſapientia nuncupata extitit. Abſoluitur prçterea 33. fratrum atq; 17. ſanctimonialiũ conuentibus, ex quibus plures religioſi, atq; religioſæ ſuæ profeſſionis zelotes, atq; pietate illuſtres, prodière. Præſertim accerrimus ille Regularis Obſeruantiæ propugnator, beatus videlicet Marcus à Bononia, atq; beata Catharina à Bononia, inclyti Bononienſis monaſterij Corporis Chriſti fundatrix, necnon & primi beatæ Claræ inſtituti ſtrenua tutelaris: quos etiam tanquam huius Prouinciæ patronos ſibi, iconicè depictos, prçferre volui. Continet quoq; aliquot fratrum hoſpitiola, quorum tamen, quod parui momenti ſint, nulla aut certè breuiſſima mentio fiet. Eius deniq; maius ſigillum, vt cœptum ordinem teneamus, Seruatoris noſtri Chriſti imaginem, complicatis brachijs, cruciq; ſcapulis adherẽtem, atq; extra ſepulchrum ad fœmora vſq; prominentem, nec non & Seraphicum patrem
D Franciſcum ſub eo genuflexum, iunctiſq; manibus exorantem, cum his literis: SIGILLVM MINISTRI PROVINCIÆ BONONIÆ orbiculatim imprimit. His igitur vtcunq; prælibatis, ad ſingulos huius Prouinciæ conuentus, & primò quidem loco ad eum, qui non procul à pago Verruculo conſtructus eſt, deueniamus.

De conuentu Crucis S. Franciſci de Villa. Conu. I.

PRÆCEDENS itaq; locus, qui Cruci beati patris Franciſci de Villa dicatus, vnico tantùm milliari à pago Verruculo, Ariminenſis diœceſis, diſtat, amœnus ſatiſq; capax, atq; tum apud fratres, tum quoq; apud ſæculares: quòd primus omnium à receptione ſacri montis Aluernç noſtro Ordini acceſſerit: quòd à beatiſſimo patre Frãciſco diu habitatus, ſacriſq; ſuis concionibus honeſtatus fuerit: quòd eiuſdem cellula
E ibidem adhuc perſeueret, qua etiam de cauſa ſingulis calendis Auguſti à conuicinis populis maximè frequentatur: quodq; probatiſſimis, ſanctiſſimiſq; patribus perpetuò deſeruierit, in maxima veneratione eſt. Hic etiam garrientes inter vmbroſas arbores auiculæ, quòd eidem patri, ſacris meditationibus intento, impedimento eſſent, ab eo correptæ, atq; ſilere iuſſæ, ſibi ad nutum & ex tempore paruerunt, indeq; ſub ſilentio recedentes, nunquam amplius vel ipſæ, vel aliç ſibi ſimiles ibidem viſæ ſunt: & tres arbores, nempe laurum in primo totius ædificij clauſtro, & cupreſſum in ſecundo, atq; oleam in prato, beatiſſimi eiuſdem patris manibus plantatas, inuiſere licet. Hanc ſacram domum, cuius eccleſia à reuerendiſſimo domino Nicolao, montis Coruini Epiſcopo, 16. Iunij, anno Domini 1400. conſecrata extitit, cùm primi illi noſtræ Religionis patres,

nis patres, à ſua receptione vſq; ad ſummi Pontificis Ioannis XXII. tempora, vlla abſq; temporis interruptione, occupaſſent, atq; patres Conuentuales, alia interim ſibi intra Verruculum ædificata, deſeruiſſent, patres tandem Obſeruantes, cùm primùm ab illis ſeiuncti eſſent, ex apoſtolica auctoritate repetierunt, reſumpſeruntq;, atq; in hodiernum vſq; diem, ſub huius Prouinciæ auſpicijs, retinent. Plurimæ profectò ſcripturę, rerum geſtarum monumenta, atq; Pontificia diplomata loci fundatorem, certumq; fundationis tempus concernentia in huius ſacræ ædis archiuis aſſeruabantur, quæ tamen (proh dolor) omnia ab importuno milite, eo tempore, quo Leo X. Pont. max. Franciſcum Mariam Vrbinatum Ducem, iuſtiſſimis de cauſis, bello diuexabat, vel diſcerpta, vel Vulcano tradita ſunt. Conſtat nihilominus, tum ex quibuſdam indicijs, tum quoq; ex ſeniorum traditione, pios quoſdam Verruculenſes ex Fœrinorum familia, maiorem fundi partem, pro ſua in Franciſcanos beneuolentia & pietate, ad huius monaſterij ædificationem contuliſſe. Sacrilegam tamen militis manum, fratrum ſolertia, euasère aliquot oſſa beati patris Ioannis Capiſtrani, atq; beati itidem patris Innocentij Carpenſis, inſuper & tuniculæ beati patris Bernardini de Senis particula, quæ omnia in ſacrario cuſtodiuntur. Incolitur hic locus ab 18. fratribus.

A B

De conuentu ſancti Pauli de monte Bononiæ. Conu. II.

VT huius loci, qui quidem antiquiſſimus eſt, originem altius repetamus, id noſſe oportet, beatum ſcilicet patrem Franciſcum, ſtatim ab eius Regulæ confirmatione, quam ab Innocentio III. ſummo Pontifice accepit, in id omnino incubuiſſe, vt videlicet Seraphicum Ordinem propagaret, fidelibusq; pro viribus adeſſet, atq; eos ad pęnitentiam peccatorum faciendam alliceret. Quapropter chariſſimos ſibi adhærentes ſocios ad diuerſas mundi partes deſtinauit. Cumq; integerrimum patrem fratrem Bernardum à Quintaualle Bononiam trãſmiſiſſet, illius ciuitatis populus nouum habitum, viuendiq; modum admiratus, eum ſtultum, atq; amentem faciliimè reputauit. Cognita tamen viri tum ſanctitate, tum quoq; prudentia ſententiam mutauit, ſibiq; adhęrere non exhorruit: atq; ſuperueniente poſtmodum beatiſſimo patre Franciſco, licèt multò vilioribus veſtimentis induto, non iam in eo habitus nouitatem, ſed potius columbinam illam ſimplicitatem, atq; occultam ſub vili palliolo ſanctitatem admiratus eſt, ſibiq; bina loca, alterum quidem intra ciuitatis clauſtra, alterum verò ad vnicum milliare ab eius vallo, ſupra editum quendam atq; næmoroſum collem, (de quo impræſentiarum) non minus liberaliter, quàm piè contulit. Quorum is, qui muris cingebatur, eidem Seraphico patri ſacratus euaſit, Conuentualibusq; patribus paret, ſed is qui montem aſſequutus eſt, licèt ſedem mutauerit, (ſucceſſerat quidem prius cuidã eremitorio, atq; ex vili materia, tumultuario opere, iuxta ſtrictiſſimæ paupertatis normam, conſtructus, pauciſſimos fratres, idq; ſatis incommodè, capiebat, quapropter Minoritica Religione mirum in modum creſcente, ex Alexandri V. Pont. max. auctoritate, atq; ex ſumma Bononienſium liberalitate, longiuſculus inde tranſlatus, multò elegantior, atq; auguſtior extructus fuit) nomine ſancti Pauli inſignitur, Regulariq; Obſeruantiæ ſubeſt. Qui cùm præ vetuſtate ruinam minaretur, ſummi Pontificis Gregorij XIII. ſumptibus reſarcitus, reparatusq; non ita pridem extitit. Hoc igitur in loco, qui ob eius ſolitudinem, tranquillitatem, atq; amœnitatem contemplationi aptiſſimus eſt, quiq; à 16. fratribus inhabitatur, plures viri graues ſanctitate, doctrina atq; religione conſpicui claruère. Horum primus fuit beatus Antonius de Padua, cuius ſanctitas omnibus in propatulo eſt. Secundus venerabilis pater ac frater Iacobus de Primadicijs, patria Bononienſis: qui, vt plures Pontificię bullæ in eius fauorem ab Eugenio IV. Pont. max. diuerſis temporibus datę, atq; in huius ſacrę ædis archiuis aſſeruatæ conteſtantur, plurimis apoſtolicis legationibus functus eſt: inter quas illa fuit pręclariſſima, quam in Palęſtina exercuit. Qui tandem apoſtolici Prædicatoris, apoſtolici Commiſſarij, apoſtolici quoq; Viſitatoris, atq; Ciſmontani Generalis Vicarij muneribus feliciſſime functus, hoc ipſo in loco vniuerſæ carnis viam ingreſſus, atq; ſepulturam in media eccleſia nactus eſt. Tertius verò ſingularis doctrinæ, ſanctitatis, atq; facundiæ

C D E

A facundiæ vir, venerabiliſq; pater frater Franciſcus de Platea, patria quoq; Bononienſis, qui ob morum grauitatem, maximamq; dicendi vim apoſtolicus, per vniuerſam Italiam, Nuncius, atq; eiuſdem Sedis apoſtolicæ Prædicator, per totum orbem, ab Eugenio IV. ſummo Pontifice creatus, inſtitutuſq; extitit: quiq; maximis gratijs, fauoribus, atq; priuilegijs à Nicolao V. Pont. quoq; max. vt eius bullę Eugenianis admixtæ, atq; in præfato archiuo diligentius cuſtoditæ, facillimè indicant, cumulatus, atq; meritis opimus hoc in eodem loco mortuus, ſepultuſq; fuit.

Præmemoratus huius loci archiuus ſequentes apoſtolicas literas ſibi creditas continet: quandam videlicet Sixti IV. Pont. max. bullam, Romæ v. Nonas Octobris, anno Domini 1472. datam, vt dies Seraphico patri Franciſco ſacratus feſtiuè à fidelibus trãſigatur. Et alteram ab eodem ſummo Paſtore 12. Februarij, anno Domini 1475. expe-B ditam, qua reuerendo patri fratri Petro à Neapoli Generali, tunc Ciſmontanæ Obſeruantis familię Vicario committitur, ſiue potius conceditur, quatenus vnum ex ſibi ſubditis fratribus ad Infidelium partes, maximè tamen ad Antiochenſis Patriarchatus Maronitas hæreticos, ſub apoſtolici Commiſſarij titulo, tranſmittere poſſit, qui eiuſmodi farinæ homines ad ſaniorem mentem reuerti cupientes, ab omni exceſſu, immo & cenſura, etiam apoſtolicæ Sedi reſeruata, præter quam ab homicidio voluntario, & ab ea, quæ ex bigamia contrahitur, irregularitate, abſoluere valeat. Et aliam eiuſdem Sixti IV. qua pater Marinus à Cataro, Regularis Obſeruantię alumnus, apoſtolicus Nuncius inſtituitur, atq; ad Perſiæ Regnum pro negotijs ſedem apoſtolicam concernentibus, cum plenaria abſoluendi à quocunq; exceſſu, licèt grauiſſimo, eius patrię hominès poteſtate, tranſmittitur. Et tranſumptum authenticum cuiuſdam bullæ eiuſdem C Sixti IV. datæ Romę, ſub annulo piſcatoris die 7. Auguſti 1481. qua fratribus Minoribus facultas celebrandi officij quinque martyrum eiuſdem Ordinis ex apoſtolica auctoritate conceditur. Et tranſumptum aliud authenticum alterius bullę eiuſdem Sixti IV. datæ anno Domini 1481. qua fratres Minores Obſeruantes cuiuſcunq; hæreditariæ ſucceſſionis incapaces declarat, idq; ex eorum profeſſione & voto. Et tranſumpta trium bullarum, diuerſis temporibus datarum, videlicet Eugenij IV. 27. Ianuarij, anno Domini 1444. & Pauli II. 29. Martij, 1452. & eiuſdem 20. Nouembris, anno Domini 1465. ne Minores Obſeruantes ad vectigalium, ſiue gabellarum ſolutionem quoquo modo teneantur. Et aliud tranſumptum alterius bullæ ſummi Pontificis Gregorij IX. datæ Suriani viij. cal. Septembris, Pontificatus verò eius anno ij. qua ſacra ſtig-D mata Seraphici patris Franciſci approbantur, commendanturq;. Et tria alia tranſumpta trium bullarum Pij II. Pont. max. quarum prima data fuit xv. cal. Auguſti, anno Domini 1461. ſecunda Leodij die 3. Decembris 1462. tertia verò 28. Aprilis, anno Incarnationis Dominicę 1464. quibus non eſſe contra fidem declarat, aſſerere Redemptorem noſtrum veri eius ſacratiſſimi ſanguinis partem aliquam, in ſuæ amariſſimæ paſſionis memoriam, in terris reliquiſſe. Et hoc in fauorem beati patris Iacobi de Marchia Franciſcani: qui ob eius propoſitionis aſſertionem, tanquam alicuius noui dogmatis inuentor, inquiſitus aliquando ab hęreticę prauitatis Inquiſitoribus fuerat. Cui etiam determinationi, vt ſcandalis, quæ ea de cauſa inter patres Dominicanos atq; Minoritas oriri poterant, omnis amputaretur anſa, prohibitoriè ſubiunxit, ne aliquis in poſterum pro ſuggeſtu prędicare, vel aſſerere auderet, eſſet ne, vel non ſanguis ille, de E quo controuertebatur, idem ipſe qui è Chriſti Domini ſacratiſſimo corpore exiuit.

In ſacrario autem ex ſequentibus ſanctorum reliquijs inuenire licet. Ex ſacratiſſimis nempe capillis Domini noſtri Ieſu Chriſti: ex ſancta illius cruce: ex ſpongia eiuſdem: ex ſancto Petro Apoſtolo eiuſq; cruce: ex ſancto Paulo itidem Apoſtolo: ex ſancto Marco Euangeliſta: ex lapidibus Caluarij montis, eorumq; locorum, vbi præſepe Chriſti Domini poſitum fuerat, vbi ad patrem orauit, vbi captus fuit, vbi Pilatus populo dixit: Ecce homo: ex oſſibus ſanctorum Stephani protomartyris, Theopontij vnius ex 40. martyribus, alterius ex 10. millibus martyrum, Dionyſij Areopagitæ, Apollinaris & de eius ſanguine, ſancti Cypriani, ſancti Ambroſij, ſancti Petri Rauennatis, ſancti Ioannis Chryſoſtomi, ſancti Barbatiani, Conſtantini Imperatoris, ſanctæ Barbaræ, ſanctæ Catharinæ, ſanctæ Theodoſiæ, vnius ex 11. millibus virginum, ſanctæ Catharinæ de

Senis, ſanctæ Claræ, ſanctæ Mariæ Magdalenæ, ex ligno portæ aureæ, ex tunicis ſancti patris Franciſci, ſancti Antonij de Padua, ſancti Bernardini, ſancti Ludouici Epiſcopi, ſanctę Claræ, atq; beatorum patrum Bernardi ſocij ſancti patris Franciſci, Ioannis de Capiſtrano, atq; Ægidij, inſuper & manum alterius ex ſanctis Innocentibus. Sunt quoq; & aliæ plures diuorum reliquiæ, quas breuitati ſtudentes, ex conſulto prętermittere voluimus. A

Hoc tamen, licèt longiores ſimus, nobis prætermittendum non eſt. Quòd videlicet cùm diuinus ille prædicator, beatus ſcilicet pater Bernardinus de Senis, cui nihil dulcius, nihilq; ſuauius ipſo ſanctiſſimo nomine Ieſu erat, ſacras ad Bononienſem populum, apud ſanctum Petronium, quæ matrix eius populi eccleſia eſt, conciones haberet, venerandum illud nomen, literis aureis tabellæ impreſſum, ſummo altari affigi iuſſit. Quamobrem à quibuſdam calumniatoribus accuſatus, Romæ malè audire cœpit, ſiniſtræq; de ſe ſuſpitioni, ob rei nouitatem, anſam miniſtrauit. Sed cognita per ſummum Pontificem Eugenium IV. qui tunc ad militantis Eccleſię gubernaculum ſedebat, tanti viri ſanctitate, atq; recta in Deum fide, huiuſmodi factum in ſummam eius laudem ceſſit. Interim vero quidam prædicti patris Bernardini æmulus, quod eius acta, ſalubriaq; monita minus ſibi arriderent, præfatam tabellam auferri, eiusq; loco Crucifixi imaginem erigi iuſſit. Qui tamen ab eodem Pontifice Eugenio grauiter per epiſtolam correptus, eam loco reſtituere, ac eiuſdem Crucifixi venerando capiti affigere coactus eſt. Cuius quidem epiſtolæ tranſumptum, à tergo eiuſdem imaginis poſitum, vſq; in hodiernū diem perſeuerat Ipſa verò imago, ſimul & tabella, pręmemorati Eugenij I V. Pont. max. iuſſu, ex ſancti Petronij templo ad hoc diui Pauli de monte tranſlatę fuerūt, quibus & ſequentes literæ ſuppoſitę ſunt. Hæc duo ſigna noſtræ ſalutis inſignia, imago Crucifixi, & nomen, in quo ſalui ſumus, debito honore à toto clero huius almæ ciuitatis Bononiæ, ab eccleſia ſancti Petronij huc delata ſunt, iuſſu Eugenij I V. tunc temporis Pont. max. B C

De conuentu S. Franciſci Bobij. Conu. III.

BOBIVM Inſubriæ ciuitas, atq; Mediolanenſium Duci ſubiecta, inter eos altiſſimos montes, qui Placentiæ fines à Mediolanenſibus terminis diſtinguunt, in pulcherrima quadā valle ſedem obtinet, Trebiaq; celebri, Romanorumq; ſanguine illuſtri, flumine alluitur. Extra iſtius igitur ciuitatis muros conuentus hic, Seraphico patri Franciſco ſacer, atq; à 12. fratribus inhabitatus, exurgit: qui ſanè antiquiſſimus eſt, atq; eidem Seraphico patri coæuus: cùm, indubia ſeniorum traditione, ab eo aliquando inhabitatus fuerit. Innititur verò huiuſmodi traditio duabus Pontificijs bullis in huius loci tabellario aſſeruatis: Quarum altera à Nicolao III. ſummo Pontifice 30. anno à morte diui patris Franciſci, altera verò ab Alexandro IV. Pont. itidem max. iij. tantum anno poſt eiuſdem patris mortem, data fuit: & vtraq; huius ſacræ ædis, tanquam omnino perfectæ, retroq; ædificatæ mentionem facit. Licèt enim in huiuſmodi negocio præfatę bullę conueniant, diuerſas tamen materias concernunt. Nam ea quę Alexandri IV. eſt, id tantum ex propoſito, prętendit: ne videlicet quis fratribus Minoribus impedimento eſſe poſſit, ſiue pręſumat, quominus ſepulturę tradere valeant eos, qui ſuis in eccleſijs humari cupiunt. Sed ea quę à Nicolao Romę xv. cal. Aprilis Pontificatus verò ſui anno viij. edita fuit, omnibus hanc eccleſiam in feſtiuitatibus ſanctorum Franciſci, Antonij de Padua, atq; beatę Clarę, & per eorum octauas accedentibus, dummodo per ſacram confeſſionem conſcientias terſerint, vnum annum & 40. dies de iniuncta ſibi pœnitentia pro qualibet vice relaxat. D E

De conuentu ſancti Spiritus Ferrariæ. Conu. IV.

EO temporis, quo Franciſcani patres Obſeruantes à Conuentualibus ſeiuncti ſunt, anno videlicet à Chriſto ſeruatore nato 1391. quoddam celebre monaſterium, ſub inuocatione ſancti Spiritus, extra inclytę ciuitatis Ferrarię muros, ad pręfatorum Obſeruantum

A ſeruantum vſum, ędificatum fuit. Sed cùm is locus eam ciuitatem imbecilliorem redderet, poſſetq; aliquando ab inimicis occupatus, Ferrarienſibus faceſſere negocium, ex mandato eorum Ducis, Alfonſi ſcilicet Eſtenſis eius nominis primi, ſolo æquatus eſt, ac paulopoſt, empto prius ab illuſtriſſimo Comite Alexandro de Sagrato ſufficienti ſitu, intra eiuſdem ciuitatis mœnia, ſacra hæc ædes, ex demolitæ materia, atq; ſub eodem penitus ſancti Spiritus inuocatione, opera tamen atq; ſumptibus præmemorati Alfonſi Ducis, multo auguſtior, multoq; celebrior præcedente conſtrui cœpit. Quę tamen licèt maiori ex parte erecta, ob immaturam ipſius Ducis mortem, tunc temporis debito fine caruit, quo nihilominus non ita pridem potita eſt; quamquam eius eccleſia imperfecta adhuc maneat, aliquando tamen Deo duce perficienda. Gaudet interim duobus altaribus (vt aiunt) priuilegiatis, altero quidem immaculatę Virginis ſanctiſſimę B Conceptioni, altero verò Chriſto Domino cruci affixo dicatis: in quibus ex ſpeciali ſanctiſſimi domini Gregorij XIII. Pont.max.priuilegio, per Miſſarum ſacrificia, fideliū defunctorum animæ ex Purgatorij pœnis liberantur. Ipſius verò ſacrarium ſequentes ſanctorum reliquias cuſtodit: ſanctiſſimæ ſcilicet crucis Chriſti particulam, & eius columnæ, ad quam idem Chriſtus Dominus flagellis pro nobis cædendus alligari voluit, fragmentulum. Commorantur demiq; hoc in loco 35. fratres, quorum duo ſacram alijs Theologiam legunt.

De conuentu S. Mariæ Gratiarum Arimini. *Conu. V.*

ARIMINENSES ciues, ne ſacris frequentiſſimisq; beatorum patrum Franci- C ſci, atq; Antonij de Padua concionibus, quibus a plurimis vitijs ad virtutes, atq; ad meliorem vitę frugem reuocati fuerant, ingrati viderentur, hanc ſacram ædem, ſub ſanctiſſimæ Mariæ Gratiarum titulo, circa annū à lætabunda Chriſti Natiuitate 1391. in cuiuſdam collis, cui Medius olim, modo verò Scolca nomen eſt, iugulo, ex Bonifacij tamen IX. ſummi Pontificis auctoritate, atq; ex publicis ſumptibus, non longè à communi eorum ciuitate Arimino, ad Franciſcanæ Religionis vſum ædificari curarūt: quam R.P.F.Henricus ab Aſtia totius Minoritici Ordinis Generalis Miniſter acceptās, cæterorum huius Prouinciæ conuentuum catalogo aſcripſit. Eius verò eccleſiam reuerendiſſimi Hieronymus Ariminenſis Epiſcopus, atq; Ioānes Montisfeltrij itidem Epiſcopus, die prima Octobris, anno autem Domini 1430. ſedente Martino V. Pont.max. elargitis ſibi pro more indulgentijs, conſecrarunt. Frequentatur hæc ſacra domus, D ſummaq; veneratione à Chriſti fidelibus, ob imaginem quandam Annuntiationis beatæ Mariæ Virginis ibi depictam, colitur: quòd Deus opt.max.meritis eiuſdem ſacratiſſimæ Virginis, plurima beneficia, eaq; omnino mirabilia, indies ibidem ipſis præſtare dignetur. Hanc imaginem intrepidè aſſerunt Ariminenſes à pictore quodam, ſibi aſtante Angelo, atq; ſe docente, quibus coloribus lineanda, quibusq; lineis deſcribenda foret, depictam. Quod an ita ſit Deus nouit. Sed cum orthodoxæ fidei non repugnet piè credi poteſt. Honeſtatur prętera hic locus, quem 15. fratres inhabitant, ſequentium ſanctorum reliquijs, nempe glorioſiſſimæ ſemperq; Virginis Marię, Petri, & Pauli, atq; Bartholomęi Apoſtolorum, Victoris martyris, Antonij Abbatis, Marię Magdalenę, Catharinę virginis & martyris, Ioannis Baptiſtę, Thomę apoſtoli, Benedicti Abbatis, Blaſij Epiſcopi & martyris, Ioannis Chryſoſtomi, Simeonis, Margaretę, Iacobi mi- E noris, Cypriani, Laurentij, Floriani, Nicolai, atq; Agathę: inſuper & particulis ſanctiſſimę crucis Chriſti, atq; ſancti ſepulchri eiuſdem, necnon & beati patris Bernardini de Senis mantello, atq; quadam beati itidem patris Iacobi Picentis tunicula.

De conuentu S. Hieronymi Foroliuij. *Conu. VI.*

QVANTA beneuolentia Martinus V. Pont. max. noſtram Regularem Obſeruantiam proſequutus fuerit, quantoq; ſtudio eius dignitatem, atq; leges defenderit, ex præcedentibus plus ſatis conſtat. Quamobrem ijs iterum repetendis non immorabor. Sed hæc tantum adijciam, quòd cum venerabilem patrem fratrem Iaco-

bum de Primadicijs, egregium Obſeruantiæ propugnatorem, (cuius ſupra meminimus) ob ſingularem viri ſanctitatem & zelum, intimè diligeret, duorum ſibi erigendorum conuentuum, vbicunq; vellet, facultatem, edita bulla ſub datum anno Domini 1421. vltro conceſſit. Qua ille fretus, ſacram hanc domum, quam frequentius 20. fratres inhabitant, intra Foroliuij, quæ Æmiliæ ciuitas eſt, ambitum, ex publicis, ſimul atq; priuatis eius ciuitatis eleemoſynis, præſertim Franciſcæ Ordelaffiæ, atq; cuiuſdam Pini Foroliuienſium ciuium, circa eadem tempora, in honorē diui Hieronymi ædificari curauit. Dexteræ eius ſacelli, quod in huius loci eccleſia immaculatæ Conceptioni beatæ Virginis Mariæ ſacratum eſt, beati patris Iacobi Vagarelli, patria Paduani, qui doctiſſimus pariter & excellentiſſimus prędicator extitit, quiq; Angelicam ſummam ſuis additionibus colluſtrauit, ſepulchrū ſequēti epitaphio exornatū, adiacet. A

Hic iacet corpus beati Iacobi Vagarelli de Padua Ordinis Minorum Regularis Obſeruantiæ, obijt MDXVII. Nec ſanctorum reliquijs deſtituitur ſacer hic locus: cùm altera ex coſtis ſancti Appollinaris martyris, dimidia itidem coſta ſancti Sauini Epiſcopi & martyris, quodam oſſe ſancti Brabatiani Archiepiſcopi & confeſſoris, parte cerebri ſancti Simachi Romani martyris, aliquot oſſibus ſancti Clementis Papæ & martyris, atq; tunicula beati patris Ioannis Capiſtrani religioſiſſimè exornetur. Ex hac ciuitate oriundus fuit reuerēdiſſimus pater frater Chriſtophorus Homaglius, aliàs à Forliuio, qui Prouincialis huius Prouinciæ Vicariatus officio primò functus, Generaliſq; totius Citramontanæ familiæ Vicarius poſtmodum creatus, atq; deinde in ſeptimo generaliſſimo Capitulo, Romæ, anno Domini 1517. celebrato, eo videlicet temporis, quo totius Franciſcani Ordinis ſigillum, atq; Generalis Miniſteriatus à patribus Conuentualibus ad Obſeruantes, ex Apoſtolica auctoritate, tranſlata ſunt, Generalis Miniſter electus, Cardinalitia tandem dignitate a Leone X. ſummo Pontifice inſignitus fuit. In huius tandem loci tabellario inuenire licet authenticum tranſumptum cuiuſdam Apoſtolici breuis Innocentij Papæ VIII. dati Romæ ſub annulo Piſcatoris 7. Decembris, anno Domini 1486. in fauorem beati patris Bernardini de Feltro, quo Pietatis mons a ſe Mantuæ, ad pauperum ſubuentionem, erectus, ratus habetur, ſimul atque contra obganientes confirmatur. B C

De conuentu Annunciationis beatæ Mariæ Parmæ. Conu. VI.

PARMA Inſubrum ciuitas, atq; inter Placentiam & Cremonam ſita, à præterlabente fluuio Parma nomen ſibi vſurpauit, fuitq; olim inſignis natiuitate Macrobij, viri vtiq; ingenio & doctrina præſtantiſſimi, atq; Caſſij poetæ Laureati. Ad aliquot itaq; paſſus ab hac antiqua ciuitate, monaſterium quoddam monialium diui Baſilij aliquandiu ſubſtitit, quod tamen minitantibus ruinam ædificijs, ab ijs deſertum, derelictumq; fuit. Anno verò 40. ab huiuſmodi deſtitutione, qui fuit 4019. ſupra 1000. eius redditus Parmenſi Epiſcopo, reuendiſſimo ſcilicet Bernardo Carpenſi, à Martino V. Pont. max. collati fuere: fundus autem, atq; quicquid ædificij ſuperſtructum erat, id totum, ex Eugenij IV. Pont. quoq; max. auctoritate, ad inſtantiam tamen reuerendiſſimi Delphini Epiſcopi Parmenſis, anno Domini 1434. in fratrum noſtrorum ius ceſſit. Eius bulla ad venerabilem patrem fratrem Iacobum de Primadicijs directa, atq; Florentiæ 9. Februarij, eiuſdem anni 1434. expedita, in huius loci cartophilacio adhuc perſeuerat. Fuit igitur præfatus monialium locus, tum prædicti patris Iacobi, tum quoq; aliorum fratrum cura & ſolicitudine reſarcitus, omninoq; refectus, atq; Annunciationi ſanctiſſimæ Mariæ Virginis ſacratus, nec non & huic Prouinciæ adiectus: cui & per 112. integros annos inſeruiuit. Sed crudeſcente in Italia bello, quòd is locus, ſuperuenientibus hoſtibus, ciuitati nocumento eſſe poſſet, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1549. per illuſtriſſimum Petrum Ludouicum Farneſium Parmæ, Placentiæq; Ducem, non abſq; maximo ciuium dolore, dirutus, ſoloq; æquatus eſt. Deuotus vero quidam eccleſię ſanctorum Geruaſij & Protaſij parochus, nomine Ioannes de Riua, cùm ex intimis præcordijs Franciſcanum Ordinem diligeret, ne eius alumnis Parma deſtitueretur, ipſos fratres domo pulſos, proprijs hoſpitio atq; templo humaniſſimè excepit: D E

A excepit: immo & à ſummo Pontifice Paulo III. vt ibidem perpetuò habitarent, impetrauit. Cùm tamen fratres ibidem, honeſto ſibi domicilio conſtructo, per aliquot annos, ſub titulo ſanctiſſimæ Annunciationis commorati eſſent, pinguiore illis aſpirante fortuna, nouum alium conuentum, ex auctoritate ſummi Pontificis Pij V. anno Dominicæ Incarnationis 1566. die verò 9. menſis Maij, conſtruere cœperunt. Cui excellentiſſimus Octauius Farneſius Parmenſis Dux, atq; reuerendiſſimus Epiſcopus de Brugneſo, tunc Parmenſis ſuffraganeus, coram plurimis proceribus, deuotisq; ciuibus, iacto primo atq; fundamentali lapide, fœliciſſimum initium dedére. Nam breui tempore maiori ex parte conſtructus eſt, & à 24. fratribus inhabitatur. Gaudet interim eius eccleſia altari quodam (vt aiunt) priuilegiato, in quo ex conceſſione ſummi Pontificis Gregorij XIII. facta 20. Auguſti, anno Domini 1577. per Miſſarum celebrationem, fi-
B delium animæ ex Purgatorij pœnis liberantur. Honeſtatur præterea quodam oſſe ſancti Hominis boni, atq; tunica beati patris Bernardini de Senis, nec non & ſepultura reuerendiſſimi patris fratris Pauli Piſſoti, aliàs de Parma, qui totius Ordinis Minorũ Miniſter Generalis aliquando fuit: cui & hoc epitaphiũ quidã eius nepotes apponi iuſſerunt.

Paulo Piſſoto Parmenſi Lud. Piſſ. f. vniuerſi Ordinis Minorum Miniſt. Gener. ſapientiſſ. Theologo; vita æq. ac ſcientia rariſſ. Nep. IIII. è gente Zandemaria auunculo B. M. P. Obijt anno ſal. MDXXXIV. Aetatis ſuæ LIV. M. ix. D. xi. vij. Id. Nou.

De conuentu S. Angeli Cremonæ. Conu. VIII.

C SVMMA Cremonenſium ciuium in Franciſcanam familiam beneuolentia, inſtanteſq; eorundem preces fecerunt, vt Eugenius IV. Pont. max. tribus bullis, diuerſis tamen temporibus datis, videlicet annis Domini 1438. & 1439. atq; 1447. vnius Minoritici conuentus ædificandi illis facultatem impertitus ſit. Qua deniq; obtenta, monaſterium diuo Angelo ſacrum in ſuburbio omnium ſanctorum, prope eandem ciuitatem Cremonam, ex publicis facultatibus, circa præfata tempora, ij conſtrui, huiuſq; Prouinciæ patribus tradi curarunt. Qui poſtquam per nonaginta continuos annos ibidem commorati eſſent, vigente bello inter Carolum V. Imperatorem Hiſpaniarumq; Regem, atq; Franciſcum Galliarum quoq; Regem, & Venetam Rempublicam, præfato loco, quod ciuitatis fortitudinem eneruaret, quodq; eius munitioni obeſſet, funditus euerſo, aliò commigrare coacti ſunt. Cumq; per octo annos, eoq; amplius, in nobilis
D cuiuſdam Cremonenſis domo moram traxiſſent, à reuerendo Hieronymo Pellizario, prioratus ſanctorum Coſmæ & Damiani Commendatario proprio, eoq; humaniſſimo, hoſpitio, quod præfatæ ſanctorum Coſmæ & Damiani eccleſiæ adiacebat, anno Domini 1534. excepti, eoq; tandem donati fuére. Cui donationi ſubſcribens Paulus III. Pont. max. edito Apoſtolico breui ſub datum 8. Decembris eiuſdem anni 1534. iiſdem fratribus conceſſit, vt præfatas domum atq; eccleſiam, muris Cremonenſibus circumſcriptas, in iuſtum, commodumq; conuentum, ſub titulo ſancti Angeli, promouere, transferreq; poſſent. Quod & illi, fauentibus ſibi pijs Cremonenſium eleemoſynis, quam diligentiſſimè pręſtiterunt. Itaq; hæc ſacra domus, diuo Angelo dicata, quę intra ciuitatis Cremonæ ſepta, auguſte ſatis, atq; magnificè ſurrigit, anno à Chriſto nato 1553. omnibus ſuis numeris abſoluta fuit: in qua commodiſſimè 30. fratres vt plurimùm
E commorantur. Cuius eccleſia, ſi eius originem attendas, antiquiſſima eſt: cum ante nongentos annos, prout ex epitaphio cuiuſdam ſepulturę ibidem erectę, facillimè conſtat, erecta fuerit. Idq; etiam teſtatur indulgentia perpetua in feſto ſanctorum Coſmæ & Damiani à ſummo Pontifice Gregorio VIII. ex ſequenti cauſa, ſibi conceſſa. Cùm enim præfatus Pontifex Gregorius, ob impudentiam Gilberti Archiepiſcopi Rauennatis, qui aſpirante ſibi Imperatoris Henrici aura, in tantam veſaniam proruperat, vt ſummum Pontificatum vſurpare præſumeret, grauiſſimè affligeretur, ſolemnem ſupplicationem, ob huiuſmodi ſchiſmatis diſſolutionem, Romæ in eccleſia ſanctorum Coſmæ & Damiani indixit, votiq; compos effectus, ne præfatis ſanctis, quorum interceſſione id aſſequutus videbatur, ingratus eſſet, omnibus eccleſijs in ipſorum honorem per totum Orbem vſq; in illud tempus erectis, de quarum numero hęc fuit vna, pręfatam indulgentiam

dulgentiam elargitus eſt. Inter cæteras huius ſacrę domus imagines ea, quę Chriſtum Dominum cruci affixum repræſentat, quòd cuidam pictori loquuta dicatur, Cremonenſibus venerabilior eſt: cuius pedibus ſequentia verba ſubſunt: Victor mortis & Inferni. Huius igitur imaginis, reliquiarumq; ſanctorum Coſmæ, Damiani, Babillę, atq; Simpliciani cauſa, hic locus, in quo eximiæ ſanctitatis viri, ac venerabilis patris Damiani de Padua corpus ſepultum eſt, prætatorumq; ſummorum Pontificum literæ ſuperius nominatę aſſeruantur, mirum in modum à fidelibus frequentatur. A

De conuentu S. Spiritus Regij Lepidi. Conu. IX.

BONVS ille ſanctitatis atq; religionis odor, qui ex Franciſcanis hortis, tempore ineuntis Obſeruantię Regularis exhalabat, adeò ſerpſit, adeoq; diffuſus eſt, vt omnes penè ciuitates, oppida, atq; pagos ſua ſanctitate refecerit, recrearitq;, atq; ad Minoriticorum conuentuum ędificationem allexerit, prout argumento eſſe poſſunt omnes, tum Hetrurię, tum Æmilię, tum quoq; Piceni, atq; Latij vrbes, minoraq; loca, quorum vix vnum abſq; huiuſmodi monaſterio inuenies. Non igitur mirum eſſe debet, ſi Regium Lepidum, Gallię Ciſalpinę antiquiſſima ciuitas, Franciſcanum quoq; cœnobium apud ſe ędificandum curarit, idq; dirutum denuò, alio tamen in loco conſtrui fecerit. Cum enim, anno Dominicę Incarnationis 1438. auctoritate Eugenij IV. Pont. max. ſibi fauente, conuentum quendā ſanctiſſimo Spiritui ſacrum ex communi ęrario, non procul à ſuis muris, ſatis eleganter, ſatisq; magnificè eodem in loco, in quo monaſterium Ordinis ſancti Marci de Mantua præextiterat, ex Prioris, cæterorumq; monachorum conſenſu, erigi curaſſet, fratribuſq; tradidiſſet: isq; oborto inter Gallorum Hiſpaniorumq; Reges, atq; inter diuiſos Italos iſti aut illi parti adhærentes, bello, ne ciuitati nocumento aliquando eſſet, ſub Iulio III. Pont. max. ex mandato excellentiſſimi Herculis Eſtenſis Ferrarienſium Regienſiumq; Ducis, huius nominis II. ſolo ęquatus eſſet, non diſtulit & hunc ſecundum eidem ſanctiſſimo Spiritui ſacrum, ex publicis quoq; facultatibus, intra mœnia tamen, ad commodam 20. fratrum habitationem conſtruere, ſiue potius reficere. Nam deuotus, piuſq; Caprianus Palauicinus, nobilis Ianuenſis, atq; Abbatiæ ſanctæ Mariæ de Marula Commendatarius, cùm pauperculos fratres loco pulſos in propriū hoſpitiū, atq; eccleſiā recepiſſet, eam ab illo, quod fratribus vſui futura eſſet, cū hortis, adiacentibuſq; ædificijs, ex prętati Iulij III. auctoritate, iuſto interim Regienſes perſoluto pretio compararunt, atque in monaſticę domus formam redegerunt: quibus etiam pro viribus, oportuneq; affuit illuſtriſſima Liuia Palauicina, cum maius ſacellum proprijs ſumptibus ædificari fecerit. Maxima veneratione proſequuntur Regienſes pileolum quendam beati patris Bernardini de Senis, in huius loci ſacriſtia aſſeruatum, quod, ad pellendos quoſcunq; capitis dolores, infirmis applicatum plurimùm conferat. B C D

De conuentu S. Hieronymi Fauentiæ. Conu. X.

EVGENIVS IV. ſummus Pontifex, vt illuſtrium Guidatij Aſtorgij, & Ioannis Galeatij vterinorum fratrum, nec non & piorum ciuium Fauentinorum iuſtis votis faceret ſatis, edito Apoſtolico diplomate, anno à mundi reparatione 1444. Fauentino ſenatui conceſſit, vt antiquiori eccleſia ſanctæ Perpetuæ, quę ad Prioratum ſancti Marci de Mantua pertinebat, quæq; ad ruinam properabat, demolita, fratribus Franciſcanis Obſeruantibus conuentum eodem in loco parare, atq; erigere poſſent. Qui tandem, collatis in medium neceſſarijs, hoc monaſteriū diuo Hieronymo ſacrum, & ab 18. fratribus inhabitatum, aliquantulum extra Fauentiam Flaminiæ ciuitatem, à primis fundamentis erectum, ad finem vſq; perduxerunt. Cumq; patronatus ius penes præfatos Aſtorgium, Ioannem Galeatium, atq; Guidatium manſiſſet, Aſtorgius iunior Manfedri Galeatij filius & ſucceſſor, atq; Fauentiæ Dominus temporalis ſuorum patris, atq; prędeceſſorum pietatem, & deuotionem ſequutus, ſub Paulo II. Pont. max. coram Fauentinis ſenatu, & clero prædicto patronatus iuri renunciauit, publiceq; proteſtatus E

A teſtatus eſt ſacram hanc domum, cui & hortos adiunxit, ad Franciſcanam familiam Obſeruantem pleno iure, omninoq; pertinere. Quam etiam illuſtriſſimus, pariterq; reuerendiſſimus Fridericus Manfredi, Fauentinus Epiſcopus, pulcherrimo quodam ſacello, diuo Hieronymo ſacro, proprijsq; ſumptibus erecto, anno Domini 1483. elegantiſſimè illuſtrauit.

De conuentu Annunciationis beatæ Mariæ Caſenæ. Conu. XI.

QVVM Abbas quidam Benedictinus, eiusq; monachi iuri, quo eccleſiam ſancti Laurentij poſſidebant, in fratrum Minorum Obſeruantum fauorem ceſſiſſent, noſtri fratres, ex facultate Eugenij IV. Pont.max. ſibi anno Domini 1444. facta, & à
B ſummo Pontifice Pio II. anno à Chriſti Natiuitate 1458. ad illuſtriſſimi Malateſtæ de Malateſtis inſtantiam, confirmata, hunc conuentum Annunciationi ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariç ſacrum, ex pijs Cçſenenſis ſenatus, aliorumq; benefactorum eleemoſynis, aliquantulum à Cæſena, Aemiliæ ciuitate, eodem videlicet in loco, vbi prius Eccleſia ſancti Laurentij extiterat, erigendum curarunt. Cuius eccleſia 27. Septembris, anni Domini 1472. à reuerendiſſimo quodam Reatino Epiſcopo conſecrata fuit. Qui & ſub eius ſummo altari aliquot venerandas ſanctorum Petri, & Bartholomæi Apoſtolorum, atq; Blaſij, Chriſtophori, Apollinariſq; martyrum reliquias recondidit. Hunc tandem locum, qui amœnus, capax, atq; commodiſſimus eſt, 18. vt plurimum fratres inhabitant.

C *De conuentu S. Nicolai Carpi. Conu. XII.*

EO temporis, quo Nicolaus V. Pont.max. Eccleſiæ Petri clauum tenebat, anno videlicet Domini 1449. impetrata eius facultate, prout ex eiuſdem Apoſtolico breui dato 30. Octobris prædicti anni, quod in huius loci archiuis aſſeruatur, luculentiſſimè patet, illuſtriſſimi Albertus Pius, atq; Galeatius Pius vterini fratres, nec non Carpenſes Domini temporales, ob eorum in Frãciſcanam Obſeruantem ſobolem maximũ affectum, ſingularemq; beneuolentiã atq; deuotionẽ, hoc monaſteriũ diuo Nicolao ſacrũ quod 16. fratres occupant, ad eius vſum, non procul ab oppido Carpo, eodem prorſus in loco, in quo ædicula quædam, in præfati diui Nicolai honorem, conſtiterat, ex
D communibus facultatibus, auguſtè ſatis, atq; comptè nimis, ædificari fecerunt. Sed prædicto oppido, ob aduentantium accolarum frequentiam, dilatato, atq; aggeribus, valloq; cincto, locus hic, qui prius muris excludebatur, iiſdem modo circumſcribitur. Cuius eccleſia à reuerendiſſimo patre fratre Theodoro Pio Minorita, ac Monopolitano Epiſcopo, die 26. Aprilis, anno verò Domini 1522. conſecrata extitit, reuerendiſſimorumq; patrum Vaſcheræ, & Alexandrini Franciſcanorum, nec non Epiſcoporum, atq; beati patris Stephani Galli Minoritæ, viri vtiq; ſanctiſſimi, qui 27. Aprilis 1484. viam vniuerſæ carnis fuit ingreſſus, oſſa tegit. Hac eadem in eccleſia illuſtriſſimi Leonellus Pius Carpenſis Comes, ac pater prænominati Alberti Pij, viri vtiq; doctiſſimi atq; catholiciſſimi, qui apologiam quandam aduerſus Eraſmum Rotherodamum ſcripſit, generaleq; totius Franciſcani Inſtituti Capitulum ſuis impenſis hoc in cœno-
E bio celebrauit, editaq; à doctiſſimis patribus, Gratiano & Paulo Minoritis in Ioannem Duns Scotum opera, iiſdem, prælo mandari fecit, ac tandem Pariſijs moriens in almo eius ciuitatis Franciſcano conuentu ſepeliri voluit, cui & æneum, atq; religioſum ſatis mauſolæum in medio choro erectum eſt, atq; Leonellus Pius eius nominis II. illuſtriſſimiq; etiam Rodulphi Pij Cardinalis Carpenſis, atq; Obſeruantis Franciſcani Ordinis ſapientiſſimi Protectoris pater, ſumptuoſo quodam ſepulchro, non longe à porta, qua templum petitur, tumulati iacent.

De conuentu S. Bernardini de Burgonouo. Conu. XIII.

NEC minus commendanda venit illuſtriſſimi Lazari Arcelij, Valtidonenſis Comitis deuotio, quàm præcedentium Comitum pietas. Cùm & is, ex eadem prorſus in

ſus in Franciſcanos Obſeruantes ſingulari beneuolentia atq; affectu, hanc quoq; ſacram ædem, beato patri Bernardino ſacrã, & à 12. fratribus incultam, ex domeſtico peculio, aliquantulum ab oppido Burgonouo, Placentinæ diœceſis 17. menſis Octobris, anno verò Domini 1450. à fundamentis erigi, breuiſſimiq; temporis ſucceſſu omnibus ſuis numeris abſolui curarit. Quę quidem ſacra domus plures nobis doctiſſimos patres, atq; grauiſſimos viros peperit: Reuerendum nempe (vt alios interim miſſos faciam) patrem de Valle, qui cùm reuerendiſſimi patris fratris Franciſci Lichetti non ſurdus auditor aliquando fuiſſet, poſt functum hac in Prouincia Miniſteriatus Prouincialis munus, & in Romana curia Procuratoris officium, ad Generalis Commiſſariatus Citramontanæ familiæ dignitatem promoueri meruit: Atq; R.P. F. Aloyſium Puteum, virum vtiq; doctiſſimum, atq; vniuerſi Ordinis Franciſcani Generalẽ Miniſtrum: eiusq; vterinum fratrem, venerandum ſcilicet patrem Archangelum, agnomine ſibi à voluntaria paupertate, quam accuratiſſime coluit, ab omnibus indito Pannoſum, vulgò verò lo ſtracciato, qui Hebraicæ linguæ peritiſſimus fuit, librumq; de nomine Ieſu doctiſſimum, atq; alium apologeticum in fauorem illuſtriſſimi Ioannis Pici Mirandulari Comitis, ex ea ſcientia, quam diligens diſcipulus ex doctiſſimi pręceptoris, venerabilis ſcilicet patris fratris Georgij Veneti, atq; Harmoniæ mundi auctoris pectore hauſerat, luculentiſſimè edidit. A B

De conuentu S. Mariæ montis Oliueti Caſtri Arquati. Conu. XIV.

CISTERCIENSIBVS quibuſdã monialibus proprio monaſterio, diuo martyri Dionyſio ſacro, quod illis non longè à Caſtro Arquato, Inſubrum oppido, atq; Placentinæ diœceſis erat, ad inſtantes excellentiſſimi Franciſci Sfortiæ eius nominis II. Mediolanenſium Ducis, eiusq; oppidi Domini temporalis, atq; Arquatenſis communitatis preces, ex Nicolai V. Pont. max. iuſſu, legitimis tamen de cauſis, pulſis, alioq; migrare coactis, præfatum monaſterium, ex apoſtolica eiuſdem ſummi Pontificis auctoritate, in fratrum noſtrorum ius, anno à Chriſto Seruatore nato 1452. ceſſit. Cumq; maiori ex parte ruinam minaretur, pijs Arquatenſium ſumptibus, ſub nouo tamen titulo ſanctę Mariæ montis Oliueti, auctum, reſarcitum, mirumq; in modum colluſtratum extitit. Cuius eccleſiæ, ad deuotam illuſtriſſimæ Catharinæ Sfortię, ſanctæ Floræ nobilis Comitiſſæ petitionem, ſummus Pontifex Gregorius XIII. vt ex eius breui Apoſtolico, dato Romæ 7. Maij, anno 1576. Pontificatus verò ſui anno iiij. quod ab huius loci fratribus ſimul cum Apoſtolicis Nicolai V. literis cuſtoditur, liquido patet, plenariam indulgentiam, in fauorem eam accedentium, ſingulis diebus feſtiuis Natiuitatis beatæ Mariæ Virginis, conceſſit: atq; ſummum eius altare ſequenti priuilegio donauit, vt videlicet per Miſſarum ſacrificium fidelium animæ è Purgatorio igne ibidem liberentur. Huius tandem loci fratres inquilini vicenarium numerum non excedunt. C D

De conuentu S. Franciſci Plebis. Conu. XV.

CVM deuota fœmina Antonia de Bonellis certam pecunię ſummã, ad vnius Franciſcani conuentus ædificationem, ex teſtamento legaſſet, perdeuotæ oppidorum Plebis, atq; Centi communitates, adiunctis his quæ deſiderabantur, hoc cœnobium, Seraphico patri Franciſco ſacrum, & à 12. fratribus occupatum, ex Nicolai V. Pont. max. aſſenſu, anno ſalutis humanæ 1452. aliquantulum à præfato oppido Plebe, in margine Rheni fluminis, dempto maiori ſacello, quod peculiaribus quorundam Centonum ſumptibus conſtructum eſt, ædificari curarunt. Nec prius ab opere deſtiterunt, quàm eius eccleſia à reuerendiſſimo quodam Epiſcopo, cuius nomen nos omnino fugit, conſecrata fuerit. Contigit autem ſibi huiuſmodi conſecratio 16. Octobris, anno Domini 1519. Quicquid verò ſcripturarum ad huius loci negocium, ab his quæ dicta ſunt, deſiderari poterit, Centonicæ communitatis archiuis fideliſſimè miniſtrabit. E

A

De conuentu S. Franciſci Mirandulæ. Conu. XVI.

MIRANDVLA oppidum eſt, paruum quidem, ſed cæterorum, immo & ciuitatum totius ferè Galliæ Ciſalpinæ munitiſſimum, intra cuius ambitum eccleſia extat antiqua ſatis, atq; à diuerſis inhabitata. Primò quidem à ſæcularibus ſacerdotibus, deinde à Franciſcanis Conuentualibus, ac tum demum ab eiuſdem Ordinis Obſeruantibus. Ad quos, illuſtriſſimis huiuſce oppidi Mirandulæ Dominis temporalibus maximè ſupplicantibus, quorum etiam munificentia adiunctum ſibi monaſterium maiori ex parte conſtructum fuit, ex Calixti III. Pont. max. mandato, anno humanæ ſalutis 1455. vltimò deuolutum eſt, modoq; ſpectat. Huius loci eccleſia, quæ beatiſſimo patri
B tri Franciſco dicata extitit, cuiusq; anniuerſaria conſecrationis dies 19. cuiuſuis menſis Aprilis celebratur, plurimis, iiſq; elegantiſſimis mauſolæis, in quibus plures ex illuſtriſſima Picorum proſapia, eiuſdemq; oppidi Mirandulæ Domini temporales reconditi ſunt, atq; altari quodam à Gregorio XIII. ſummo Pontifice, in fidelium defunctorum fauorem atq; refrigerium, priuilegiato, necnon & ſequentibus ſanctorum reliquijs exornatur: Videlicet capite ſanctę Hilarię olim Cypri Reginę, parte brachij ſancti Ludouici Francorum Regis, oſſibusq; ſanctorum Iacobi minoris ac Thomæ Apoſtolorum, Stephani protomartyris, Antonij de Padua confeſſoris, vnius ex vndecim millibus virginum, Victorij Papę & martyris, Euſemię virginis & martyris, vnius ex ſanctis Innocentibus, Sergij Papę, Eutropij, Criſtinę, atq; Mauritij Thebęi martyris. Hunc quoq; locum, quem 14. fratres inhabitant, ab his ſacroſanctis reliquijs, commenda-
C tiſſimum reddunt beati patres Raphaël Teutonicus, qui obijt anno 1494. atq; Innocentius de Carpo, cuius benedicta anima, anno Domini 1530. ad aſtra migrauit. Hi ambo beati patres plurimis poſt mortem claruêre miraculis, atq; hoc in eodem loco ſepulti ſunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Bononiæ. Conu. XVII.

BONONIENSES ciues, vt facilius, opportuniusq; fratrum Obſeruantum opera, tum in ſacris confeſſionibus faciendis, tum in concionibus audiendis, tum quoque in conſilijs excipiendis, vti poſſent, à ſummo Pontifice Sixto IV. alterius Minoritici conuentus, propè muros, licet à parte exteriori, ędificandi (diſtat namq; ſancti Pau-
D li locus, de quo ſupra, longiuſculus à ciuitate) facultatem impetrarunt. Quamobrem tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemoſynis, hunc conuentum Annunciationi ſanctiſſimę Dei genitricis Marię ſacrum, quem 60. fratres incolunt, ad totidem paſſus à porta ſancti Mammoli, anno à mundi redemptione 1475. erigi curarunt. Ad cuius quoq; promotionem Bentiuolia, Felcinia, atq; Mangiolia illuſtres familię Bononienſes plurima contulerunt. In altera huius ſacrę domus capella beatę Apollonię, miraculis omnino illuſtris, venerabile corpus ſepultum eſt, cui ſequentia carmina adiacent.

Condita capſa eſt hac ſoror Apollonia dignè,
Quam, qua iam fecit, firmant miracula ſanctam,
Nupta prius ciui, ſed poſt vidua ipſa manſit,
Franciſci tandem ſeſe veſte induit almi.

E Ad latus verò ſummi altaris dextrum, quod ſacro decantando Euangelio deſtinatur, reuerendiſſimus pater frater Aloyſius Puteus de Burgonouo, totius Minoritici Inſtituti Generalis olim Miniſter tumulatus exiſtit: cuius ſepulchrum ſequens ornat epitaphium.

Frater Aloyſius Puteus Burgonouanus, ex Minoribus Obſeruantibus, hìc ſitus eſt.

Quem omnes, qui aliquam eruditionis famam in familia ſua attulerunt, magiſtrum, qui Rempublicam Franciſcanam adminiſtrarunt, exemplũ ſibi præcipuum aſciuerunt. Qui verò concilio Tridentino interfuerunt, quo ille à Pio IV. Pont. max. miſſus adfuit, vtramq; doctrina & ſapientia laudem mirificè comprobarunt. Qui Prouincialia & Generalia munera tamdiu exercuit, tot Italia ſuggeſtus concionibus celebrauit, Scotum tanta diligentia, & voce & ſcriptis explicuit,

vt vix

vt vix vllam horam vacuam, aut meditando, cum aſſiduè ageret, aut agendo cum perpetuò meditaretur habuiſſe, videatur. Demum ieiunijs, vigilijs, peregrinationibus, ſtudijs magis quàm ætate confectus, grauibus apoplexiæ, per quatuor annos, incommodis, diuexatus, Chriſtianæ patientiæ nobile nobis exemplum reliquit. A

Obijt ix. Nouembris MDLXXX. Aetatis ſuæ anno LXXIII.

Tanto viro benemerenti frater Hieronymus Immolenſis hunc P.

Cui, vt tanti patris in Religione progreſſus paucis perſtringamus, hæc adijcere libet. Quòd videlicet, anno Domini 1541. huius Prouinciæ diffinitor inſtitutus, atq; anno 1551. eiuſdem Prouincialis Miniſter electus ſit, ac anno 1563. Generalis Commiſſarius Citramontanę familię ex patrum voto effectus, ad totius tandem Franciſcani Ordinis Generalis Miniſteriatus dignitatem, anno Domini 1565. aſcenderit. De cuius etiam doctrina atq; ſcientia hæc tantum dixiſſe ſufficiat: quòd fuerit inter doctos doctiſſimus, atq; inter Scotizātes ſubtiliſſimus, quodq; continuis ſuis laboribus, lucubrationibus, atq; prælectionibus, plurimos, eosq; doctiſſimos diſcipulos poſt ſe reliquerit. B

De conuentu S. Mariæ de Angelis Buxeti. Conu. XVIII.

BVXETVM Ciſalpinę Gallię oppidum eſt, attinetq;, ſub Marchionatus titulo, ad illuſtriſſimam Palauicinorum familiam, cuius deuotiſſimi Marchiones Ioannes Ludouicus eius nominis primus, atq; eiuſdem vterinus frater Pallauicinus, cum maximo Minorum Obſeruantum deſiderio tenerentur, à ſummo Pontifice Sixto IV. ſuppliciter petierunt, quatenus meditantibus ſibi Franciſcani vnius conuentus constructionem, annuere dignaretur. Quo tandem pro votis, quemadmodum ex quadam eius bulla 15. mēſis Octobris, anno Domini 1474. data, hocq; in loco aſſeruata, liquidò conſtat, annuente, hanc ſacram ædem, quam vt plurimum 15. fratres incolunt, in honorem benedictæ ſemperq; Virginis Mariæ de Angelis, intra prefati oppidi Buxeti ſepta, communibus ſumptibus, atq; comptè ſatis, circa eadem tempora à fundamentis ad verticem vſq; ædificari, perficiq; curarunt. C

De conuentu SS. Ceciliæ & Margaretæ Mutinæ. Conu. XIX.

CONSTITERAT olim extra Mutinam, Romanorum olim coloniam, atq; Ciſalpinę quoq; Gallię in Flaminia ciuitatem, quoddam monialium Benedictinarum cœnobium, in honorem ſanctę Cecilię erectum, quod tamen ab eiſdem derelictum, in monachorum diui patris Benedicti præfatæ ciuitatis poteſtatē, ſub Martino V. Pont. max. anno Domini 1428. tranſijt. A quibus tandem, ne ſic deſertum peſſum ire contingeret, ad noſtrates, tum ex eorundem monachorum, tum quoq; ex Mutinenſis ſenatus conſenſu, deuolutum eſt. Cuius quoq; liberalitate, & munificentia, maiori ex parte reſarcitum, ſiue potius refectum, atq; in multò meliorem, commodioremq; formam, redactum extitit. Cumq; ibidem quietiſſimè, atq; commodiſſimè (erat enim elegantiſſimus amœniſſimusq; locus) pauperculi fratres, ad illuſtriſſimi Ferrarienſium Ducis Herculis huius nominis II. vſq; tempora, commorati fuiſſent, ipſius iuſſu, quòd munitioni Mutinenſis ciuitatis is locus negocium faceſſere videretur, quodq; bella in Italia paſſim exercerentur, eo demolito, aliò commigrare compelluntur. Quibus per incertas ſedes errātibus ſummopere compatiens deuotus, ſimul atq; pius Antonius Boninus mutinenſis canonicus, atq; eccleſiæ S. Margaretæ eiuſdem ciuitatis Parochus parochialē ſibi creditā eccleſiā ipſis tradendam, atq; in monaſteriū transferrendā curauit. Quam tamen illi, abſq; apoſtolicæ Sedis auctoritate, acceptare renuerunt. Accedente vero poſtmodum Pauli III. Pont. max. aſſenſu, cuius bulla 8. Maij, anno Domini 1538. hac de re data adhuc extat, eam & acceptarunt, & ex liberaliſſimis reuerendiſſimi Antonij Fiordibellij, Lauellētis Epiſcopi, eiusq; vterini fratris Ludouici Fiordibellij nobiliſſimi Mutinenſis, atq; piorum aliorum ciuium eleemoſynis, ſuis vſibus adaptarunt. Sed cùm præ vetuſtate ad terram vergeret, facultasq; tum ſummi Pontificis Gregorij XIII. tum quoq; eorum qui deſiderari poterant, præ manibus adeſſet, ea demolita alia no-

A alia noua, in ſanctarum Ceciliæ atq; Margaretæ honorem, multo auguſtior multoq; elegantior conſtructa, atq; ædificato iam monaſterio annexa fuit. Coram ſummo huius eccleſiæ altari, honeſto quodam in ſepulchro, humata iacent præfati reuerendiſſimi Epiſcopi Lauellenſis, eiuſq; fratris corpora. Extat quoq; deuotiſſima quædam beatiſſimæ Virginis imago, à præfato reuerendiſſimo Lauellenſi Epiſcopo dono data, quam pictor quidam clanculo, ex ea quæ Romæ apud ſanctam Mariam maiorem religioſius colitur, ad viuum extractam, ſibi contulerat. In Minoritica verò patrum huiuſcemet ciuitatis Conuentualium eccleſia, Seraphico patri Franciſco ſacra, corpora venerabilium patrum Gerardi, Prędicatoris eximij, atq; Thomę de Ferignano, totius Ordinis Generalis aliquādo Miniſtri, & Patriarchæ Gradēſis, necnon Epiſcopi atq; Cardinalis Tuſculani, in pace quieſcunt: quorū animę, ob eorū eximias virtutes, ſingularēq; ſanctitatem, inter beatos ab omnibus beari exiſtimantur. Commorantur hoc in loco 15. fratres.
B

De conuentu S. Apollinaris Rauennæ. Conu. XX.

RAVENNA, Sabinorum olim Colonia, ciuitas eſt Æmilię antiquiſſima, atq; ad Maris Adriatici litus poſita, quam Deus opt. max. tantoperè dilexit, vt ad eam beatum Apollinarem martyrem glorioſum, nec non principis Apoſtolorum Petri diſcipulum, Epiſcopum, atq; ſanctiſſimi ſui Euangelij præconem deſtinauerit, ſibiq; vndecim Archiepiſcopos, nempe Calocerium, Elexadium, Martianum, Daſum, Adeſeſim, Marcellinum, Portum, Proculum, Liberium, Seuerum, atq; Agapitum, quorum omnium corpora ſub ſummo matricis eius eccleſiæ altari honorificè ſepulta ſunt, diuino numine in columbę ſpecie afflante, ſucceſſiuè pręficiendos voluerit. Extra iſtius
C ergo vrbis mœnia Minores Obſeruantes locum quendam, ſub titulo ſancti Mamonis, ab anno Dominicæ Incarnationis 1488. vſq; ad annum 1512. occuparunt. Sed eo, ob frequentes militum incurſus atq; moleſtias, derelicto ad ſancti Apollinaris eccleſiam, intra eiuſdem ciuitatis muros, à patribus Benedictinis conceſſam, ſe tranſtulerunt, monaſteriumq;, ex ſummi Pontificis Leonis X. indulto, cuius dipploma, datum Romæ 6. Iulij, Pontificatus verò eiuſdem anno primo, adhuc extat, atq; ex prioris derelicti loci materia, fauentibus ſibi Rauennatum eleemoſynis, accommodè ſatis ędificatum, ſibi annexuêre: in quo & vſq; in hodiernum diem, ſub eodem beati Apollinaris titulo, (retinet ſiquidem eccleſia nomen antiquum) perſeuerant. Non erit abs re (puto) ſi aliquid de ſtructura huius eccleſiæ, eiuſq; magnificentia in medium adduxerimus: cùm (niſi
D me mea fallat opinio) reliquis Franciſcanis domibus celebrior ſit. Innititur ſiquidē 24. marmoreis columnis, quarum quęlibet altitudinis 10. cubitorum, & latitudinis 2. eſt, forinſecusq; 13. quoq; ferè ſimilibus columnis exornatur. Intrinſecus verò pulcherrimis picturis atq; imaginibus muſeatis, ita ex teſſellis ſegmentiſq; coagmentatis, vt ipſiſſimā rem tanquā penicillo depictam repræſentēt, elegantiſſimè colluſtratur. Quamobrem ipſam vel ſacrum, vel concionē audituri ingredientes ſæpius propoſito fruſtrabantur. In huius autem eccleſiæ fundatore non omnes conueniunt. Alijs quidem opinantibus eam à Iuſtiniano Imperatore, eiuſq; coniuge Theodora fabricatam eſſe: quibus eorundem ſimulacra portę principaliori imminētia, affabreq; opere muſeato aptata, aſtipulari videntur. Alijs verò aſſerentibus Theodoricum, Gottorum Regem, eius authorem extitiſſe: quibus ſequentia verba, in maiori ſacello olim ſcripta, licet modò præ
E vetuſtate obliterata, conſentiunt. Theodoricus Rex, Gottorum fundauit hanc eccleſiam in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti. Quicquid tamen ſit, eam ante mille & ſexaginta annos exordium ſumpſiſſe, beatoq; Martino dicatam aliquando fuiſſe, à ſui videlicet principio ad id vſq; tempus, quo Ioannes VII. huiuſce ciuitatis Archiepiſcopus corpus beati Apollinaris, à quo & nomen acquiſiuit, ex loco, vbi prius ſepultum fuerat, ad hanc ſacram ædem tranſtulit, certiſſimum eſt. Inter cætera verò quæ hanc eccleſiam illuſtriorem reddunt, principem locum obtinent ſanctorum Apollinaris martyris eius patroni, atq; Rauennatum Antiſtitis, & Ioannis Papæ & martyris corpora, quæ quodam in marmoreo, antiquo, atq; deaurato ſepulchro recondita conſeruantur: in quo & plumbea tabella, ſequenti titulo inſignita, olim inuenta fuit. In hoc ſarcophago requieſcit corpus beatiſſimi, & ſacratiſſimi Apollinaris martyris Chriſti, collo-

catum à Ioanne Archiepiſcopo. Præfato autem ſepulchro binæ arculæ ligneæ ſanctorum reliquijs refertæ, atq; vas quoddam martyrum ſanguine plenum, qui quidem adeò rubeſcit, vt recentiſſimus omnino videatur, & ſancti Sauini Epiſcopi & martyris corpus, quod cùm diu incognitum ſub terra latuiſſet, anno Domini 1266. ex reuelatione reuerendiſſimis pariterq; pientiſſimis Richelmo Epiſcopo Liuienſi, atq; Philippo Rauennati Archiepiſcopo facta, exhumatum, atq; ad ſanctæ Catharinæ ſacellum, debito cum honore, tranſlatum eſt, ſuppoſita ſunt. Atqui diui Appollinaris caput his carminibus exornatum ſummo altari ſuperſtat. A

Martyris à Petro miſſi caput Apollinaris eſt,
Qui Antiſtes hac primus in vrbe venit.

Adiacent quoq; ſibi Eliſei Prophetæ caput, quod ab vrbe Roma Rauennam à præfato diuo Ioanne ſummo Pontifice ac martyre tranſlatum aſſeritur: & ſuperior pars cranij ſancti Sauini Epiſcopi & martyris, & quædam ſanctorum Clementis Papę & martyris, Antonij Archiepiſcopi Florentini Ordinis Prædicatorum, Petri atq; Marcellini martyrum oſſa, inſuper & eiuſdem Ioannis Papæ & martyris caput, ad cuius baſim ſequentia carmina appoſita ſunt. B

Pontificu ſacrum caput eſſe Ioannis,
Qui hîc pro Chriſto in carcere obijt.

Has vltimas ſanctorũ reliquias illuſtriſſimus Cardinalis de Vrbino, vrbis Rauennę Archiepiſcopus, atq; totius Ordinis Minorum Protector, ex huius loci ſacriſtia, vbi prius conſeruabantur, ad ſummum altare, anno Domini 1567. transferri iuſſit. Quibus etiam ſequentes, quæ anno 1579. in quodam huius eccleſiæ muro caſu repertę fuerunt, adiunctæ ſunt. Nempe ex oſſibus ſanctorum Gregorij Papæ, Sebaſtianiq; martyris: atq; pars veſtis beatiſſimæ Virginis Mariæ. Inuiſere tandem licet hac eadem in eccleſia, quam frequentius 20. fratres religioſi excolunt, marmoream quandam ſedem, cui ſanctus Gregorius Papa, dum ſacros Ordines initiandis conferret, in Pontificalibus conſidebat. C

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Immolæ. *Conu.* *XXI.*

CVPIENTIBVS ex animo Immolenſibus ciuibus domum aliquam Franciſcanis Obſeruantibus apud ſe ędificare, pungentiſſimum addidit calcar illuſtriſſima, nec non deuotiſſima domina Marſilia Pia, cùm, ad huius præmeditati operis exequutionem, domum, fundiq; partem, ex teſtamento, legauerit. Quamobrem impetrata, anno Dominicæ Natiuitatis 1476. à Sixto IV. Pont. max. cuius tunc partes erant, facultate præfati ciues, ſuper erogatis ijs quæ deſiderari poterant, ex publicis facultatibus, conuentum hunc beatiſſimæ Virgini Marię ſacrum, non procul ab Immola, quæ Flaminiæ ciuitas eſt, circa eadem tempora, conſtrui, perficiq; curarunt. In cuius eccleſia imago quædam præfatæ genitricis Dei Mariæ antiqua ſatis, ſed deuotiſſima, erecta conſiſtit, ad cuius inuocationem plura, eaq; mirabilia beneficia, quorum vnum aut alterum hîc ſubijciemus, Immolenſibus miſericors Deus præſtare dignatus eſt. Cùm enim Immolenſis ciuitas, anno Domini 1468. fame, peſte, atq; bello laboraret, ſolemni ad eam facta ſupplicatione, ipſius fauore liberata eſt. Et anno 1529. dum peſtis iterum ſæuiret, atq; proceſſionaliter die 10. Maij per omnes vicos ciuitatis circumferretur, quotquot eo morbo affligebantur, ad eius contuitum perfectam ſoſpitatem conſequuti ſunt. Vnde & in gratiarum actionem huiuſcemodi appendicem ſibi apponi curarunt Immolenſes. D E

Almæ Virgini iterum recepta gratia, ob peſtis ac penuriæ liberationem, omnis populus Immolenſis, tantæ rei non immemor, & ad poſteros in huius Virginei ſacelli reuerentiam magis excitandos, tabellam hanc deuotiſſimè dedicauit. M. D X X I X. x. Maij.

Potitur locus hic, ex indulto Gregorij Papæ XIII. conceſſo 5. Auguſti, anno Domini 1579. huiuſmodi priuilegio, vt in altari beatæ Mariæ Virginis per Miſſarum celebrationem fidelium defunctorum animæ ex Purgatorij pœnis eruantur. Occupatur hic locus ab 18. fratribus.

A *De conuentu S. Franciſci Cotiniolæ. Conu. XXII.*

QVEMADMODVM ex quadam bulla Sixti IIII. Pont. max. data 4. Octobris, anno Domini 1483. Pontificatus verò eiuſdem anno 13. edocemur, dum beatus pater Angelus de Clauaſio familiæ Obſeruantis Franciſcanę Ciſmontanum ageret Generalem Vicarium, prædicti fratres, obtenta à præfato ſummo Pontifice facultate, hũc conuentum ſeraphico patri Franciſco ſacrum, ex fidelium eleemoſynis, Cotiniolę, circa eadem tempora, ædificari curarunt. Cuius quidem eccleſiam, perdeuoti cuiuſdam Ioannis Roccij Notarij publici peculiaribus ſumptibus conſtructam, reuerendiſſimus quidam Petrus, Interamneñ. Epiſcopus, die 14 Aprilis, anno Domini 1495. in honorẽ beati patris Franciſci, cùm prius beatiſſimæ Mariæ de Angelis dicata eſſet, conſecrauit. Cùm beatus pater Antonius Bonfadinus Ferrarienſis, ante huius loci conſtructionem, Cotiniolæ, anno ſalutis humanæ 1482. mortem obijſſet, atque in maiori eccleſia à
B ſæcularibus ſacerdotibus ſepulturę traditus eſſet, ad hoc tẽplum de nouo ædificatum, poſt longam diglationem, licet ipſis ſacerdotibus inuitis ac renitentibus, trãſlatus, ſepulchroq; quodam marmoreo, cui & ſequens epitaphium inciſum eſt, recõditus fuit.

D. O. M. ac diuo Antonio Ferrarienſi.
Hoc Bonfadini ſaxo pia buſta teguntur
Antonij, hic viſit ſancta ſepulchra Dei,
Confeſſorq́; fuit Domini, verbumq́; Tonantis
Edocuit populos, Chriſticolasq́; fidem,
Pro meritis, heu quanta facit miracula diui
Franciſci miles, venit in aſtra poli.

C Claruit præfatus pater Antonius plurimis miraculis, tum in vita, tum etiã in morte. Nam & viuens ad crucis ſignum factum, cuiuſdam pueruli brachium conſolidauit, & mortuus innumeris mortalibus, diuerſis morbis laborantibus, integrã ſoſpitatem reſtituit. Et cùm quidam ſęcularis ſacerdos alterius quoq; ſacerdotis defuncti, ſibiq; amiciſſimi, corpus in eiuſdem beati patris ſepulchro commodius cuperet humatum, beati Antonij corpus inde extrahi, atq; in profluentem contiguam aquam proijci imperat: quod tamen adeò immobiliter terræ adhæſit, vt nec ab ipſo, nec à ſolicito pollinctore dimoueri potuerit. Quod ille miraculo (vti par erat) tribuens, ipſum intactum, atq; loco immotum reliquit. Ex hoc cœnobio, quod frequentius 12. fratres incolunt, prodiêre olim venerabilis pater frater Albertus Marcheſius à Cotiniola, vir ſanè doctiſſimus atq; in ſacra pagina verſatiſſimus, qui & Centiloquium pulcherrimum edidit, typiſq;
D mandauit, & moriens hoc in eodem loco, anno 1531. ſepultus eſt: & inſignis pater frater Bonauentura Brachius etiam à Cotiniola, qui & Quadrageſimale quoddam à ſe diligentiſſimè elaboratum prælo dedit.

De conuentu Annunciationis ſeu ſanctæ Mariæ de Gratijs apud Caſtrum Lauri. Conu. XXIII.

VT ex Epitaphio quodam colligere potuimus, locus hic, qui & binomius (vt ex titulo patet) eſt, atq; 18. fratribus deſeruit, primum ſui authorem agnoſcit illuſtriſſimum Ioannem Ludouicum Palauicinum, ob cuius tamen immaturam mortem,
E cùm imperfectus remanſiſſet, ab illuſtriſſimo Rolando Palauicino, huius nominis II. abſolutus eſt, ideoq; humandis nobiliſſimæ Palauicinicæ ſtirpis heroibus, peculiari iure, deſeruit, prout ex diuerſis mauſolęis, in ſanctiſſimæ Conceptionis ſacello ſatis curioſè erectis, manifeſtum euadit. Quorum quanta fuerit in Deum pietas ex præſenti ſaltem elogio alteri eorum inciſo facile quis noſcet.

Palauicinorum ſtirpe Rolandus, vixi, peccaui, dolui, ceſſi naturæ, anno Domini MDIX. menſe Nouembris die xviij. Animæ piæ beneuolæ ſuccurrite, breui memores, & vos morituras.

Huius itaq; conuentus eccleſia, quæ anno Domini 1495. vltimam artificis manum experta eſt, à reuerendiſſimo quodam Fabricio, Placentino Epiſcopo, anno Dominicæ incarnationis 1499. menſis verò Ianuarij die 25. in honorem Annunciationis glorioſæ

Virginis Mariæ conſecrata extitit: à quo & quadraginta dierum indulgentiam, in fauorem eam anniuerſario dedicationis die accedentium, obtinuit, atq; ſequētes ſanctorum reliquias dono accepit: quaſdam ſcilicet particulas ſpongię Chriſti Domini, veli beatæ Virginis eius matris, ſacri ſanguinis præcurſoris eiuſdem, oſſiumq; ſanctorum Andreæ Apoſtoli, Mariæ Magdalenæ, Stephani prothomartyris, Cypriani martyris, Iuſtinæ martyris, atq; Artemij quoq; martyris, nec non habitus beati patris Franciſci. Honeſtatur præterea ſacra hæc ædes corpore beati patris Nicolai Mirandulenſis Frāciſcani, qui plurimis poſt mortem miraculis claruit. A

De conuentu S. Franciſci Vitelliani. Conu: XXIIII.

VITELLIANVM, quod & vulgò Viadana, Cremonenſis quidē diœceſis eſt, ſub imperio tamen ſereniſſ. Mantuanorum & Montisferratēſium Ducis, Padoq; celebri flumine alluitur. Eius igitur communitas ſiue ſenatus, cùm Minoribus Obſeruantibus ſummoperè afficeretur, à ſummo Pontifice Alexandro VI. inſtantiſſimè petijt, vt ſibi quoque, ſicut & alijs, conuentum illis apud ſe conſtruere liceret. Quo tamen pro voto annuente (quemadmodum ex eius diplomate dato anno Domini 1492. mēſis verò Septembris die 13. Pontificatus autem eius anno viij. facillimè conſtat) hanc ſacram domum 15. fratribus continendis omnino accommodam, in honorem B.P. Frāciſci, è præfati oppidi Vitelliani veſtigio, atq; ex communibus facultatibus, maiori ex parte, ædificari curauit. Dixerim autem maiori ex parte, quod plures oppidani peculiares eleemoſynas ad eiuſdem operis promotionem, liberaliſſimè contulerint: quodq; etiam illuſtriſſimus Franciſcus Gonzaga, Mantuanus Marchio, ob innatam in Franciſcanam familiam animi propenſionem atq; beneuolētiam, fundum iuſto pretio à Caleſſorum familia emptū, ad ipſis conuētus, ſimul & eccleſię ædificationem, elargitus ſit. Quę tamen à reuerendiſſimo Luca Seriate, Cremonenſi Epiſcopo, anno Domini 1515. die verò menſis Nouembris 4. conſecrata extitit. Ex hoc loco prodijt pater ac frater Hieronymus Menghius Franciſcanus, qui librum, cui flagellum dęmonum titulus eſt, ad eoſdem exorcizandos, atque ex fidelium corporibus pellendos, Latino ſermone compoſuit, atque quoddam artis Exorciſticæ compendium vulgari lingua edidit. B C

De conuentu S. Mariæ de Campo Placentiæ. Conu. XXV.

SI omnes ſua eſſent ſorte contenti, nulluſq; auaritiæ, atq; Luciferinæ cuidam ambitioni intenderet, non dubium quin miſeri mortales, profligatis bellis, & contentionibus, plurimiſq; alijs incommodis ablegatis, ſumma pace, ſumma quiete, atq; ſumma tandem animi tranquillitate potirentur. Sed dum vnuſquiſq; in alterius ſubſtantiā inhiat, ſuoſq; fines dilatare ſtudet, cōtenditque, eliminatur pax, exulat quies, atrociſſimaq; bella ſuccedunt: Quod vel hinc coniectare licet. Cùm enim Minores Obſeruantes, extra portam ſancti Raymundi Placentinæ ciuitatis, monaſterium quoddam, ſimulatq; eccleſiam ſatis auguſtam, atq; affabrè cōſtructam, ſub inuocatione beatiſſimæ Mariæ de Nazareth plurimis annis quietiſſimè inhabitaſſent, diſſidentibus tamen inter ſe Italis, atque cruento per minorem Heſperiam bello graſſante, præfata domus, ne ciuitatis munitioni detrimēto aliquando eſſet, ſub Clemente VII. Pont. max anno ſalutis humanæ 1527. ſolo æquata eſt. Fratres verò eius incolæ, ne per incertas ſedes vagari cogerentur, protinus ad parochiam ſancti Alexādri, intra eiuſdem ciuitatis mœnia ſitam, ſibiq; vltrò oblatam, ſe tranſtulerunt. Quam tamen minus illis ſatisfacientem, anno Domini 1528. empto prius pro futura habitatione ſanctæ Monicæ monaſterio, atq; alteri ſanctorū Ioannis & Pauli adiuncto, deſerere coacti ſunt. Cumq; inibi quietius morarentur, ſub Paulo III. ſummo Pont. ab illuſtriſſimo & excellentiſſimo Petro Ludouico Farneſio, primo Placentiæ antiquiſſimę Galliæ Togatę ciuitatis Duce, vt ipſum Canonicis Regularibus diui P. Auguſtini in alterius compenſationem, quod ab illis pro arcis conſtructione abſtulerat, inhabitandū traderet, inde quoq; deturbati ſunt. Quamobrem Placentinus ſenatus afflictis fratribus ſummopere compatiens, templum beatiſſimæ Mariæ de Campania, vallo ciuitatis circumſcriptum, illis, anno Domini 1547. tradendum curauit. Quod & ipſi gratanter acceptantes, in pulchrū monaſterium, D E

A naſterium,(de quo impręſentiarum nobis ſermo eſt) atq; 40. continẽdis fratribus aptiſ-
ſimum, ex diuerſis eleemoſynis promouerunt. Non tamen defuêre, qui eos inde quoq;
amotos cupierint: quibus nihilominus Pauli III. Iulij quoq; III. ſummorum Pontifi-
cum,atq; eiuſdem Petri Ludouici Ducis,nec non & illuſtriſſ. Ferdinandi Gonzaga Me-
diolanenſis Gubernatoris auctoritas, atq; fauor fratribus exhibitus,reſtitit. Huius loci
eccleſiam commendatiſſimam omnino reddunt quædam beatiſſimæ Virginis Mariæ
imago,ad cuius inuocationem Deus opt.max.plura miracula edidit,innumeraq; bene-
ficia mortalibus confert, atq; Vrbani II. Pont.max.euentus. Dum enim is pro Eudo-
xia eius matre defuncta, non longè ab eius ſepulchro, Miſſam de beata Virgine,hac in
eccleſia celebraret,impræmeditatè præfatio,ex impulſu (vt credere licèt) ſpiritus ſan-
cti, addidit illud: Et te in veneratione beatæ Mariæ ſemper Virginis collaudare, bene-
B dicere, & prædicare &c. & ab eo temporis, ex eiuſdem Vrbani inſtitutione, Miſſis de
eadem beata Virgine peculiariter additur. Conſtiterat olim iuxta hunc locum ædicula
quædam in ſanctarum virginum & martyrum Anaſoliæ, atq; Victoriæ honorem ere-
cta, in qua & earum corpora condita erant: ſed cùm ædificãdo monaſterio impedimẽ-
to eſſet,ex indulto Iulij III. Pont. max. dato Romæ 25. Maij, anno 1551. diruta eſt,
atq; pręfata corpora ad honorificum ſibi paratũ hac in eadem eccleſia ſacellum trãſla-
ta ſunt. Quarum hiſtoriam paucis hic perſtringere minimè nos pigebit. Fuêre igitur hæ
ſacræ virgines Romanæ, ſibiq; inuicem amiciſſimæ,quarum Anaſolia,cùm eſſet Chri-
ſtiana, Victoriæ adhuc Gentili,quatenus ſacro regenerationis lauacro intingi,atq; per-
petuam virginitatem ſeruare vellet,pro viribus ſuadebat: quod cum Anaſolia ſe factu-
ram, ſi virginitatem connubio præſtantiorem oſtenderet,polliceretur, aſtitit Angelus
C binas coronas, alteram quidem auream, alteram verò plumbeam, manu geſtans, qui
& dixit. Quemadmodum aurum plumbo præſtat, ita & caſtitas coniugio eminentior,
excellentiorq; eſt. Quibus auditis Victoria Chriſtianorum albo aſcribi voluit, & Reli-
gionem Chriſtianam publicè profiteri,qua propter virginitatem Chriſto ſponſo deuo-
uens ſimul cum Anaſolia illuſtre martyrium, pro tanti ſponſi amore,ſub Decio Impe-
ratore ſubire non timuit. Eſt etiam hac in eadem eccleſia puteus quidam,in quo plura
ſanctorum martyrum corpora, ab impijs Chriſtianæ Religionis perſecutoribus occiſa,
proiecta fuêre: vnde & ad tempus quoddam oleum confouẽdis lampadibus commodiſ-
ſimum,atq; diuerſis fidelium infirmitatibus ſanãdis omnino mirificum,ſcaturijt: quod
tamen,humanæ auaritiæ demeritis id exigentibus, quæ in tantam dementiam proru-
perat,vt id, ſumpto pretio,etiam curandis brutis animalibus applicaret,à plurimis die-
D bus emanare ceſſauit omnino. Altare maius hoc ſingulari priuilegio, ex indulto ſum-
mi Pontificis Gregorij XIII. dato Romæ 20. Martij 1577. quod in archiuo adhuc per-
ſeuerat, fœliciſſimè gaudet, vt per Miſſarum ſacrificia fidelium defunctorum animæ
à Purgatorij pęnis liberentur. Tanta eſt deniq; fidelium ad pręfatam glorioſæ Virginis
imaginem, atq; ad hanc ſacram domum deuotio, vt etiam Clemens VII. Pont. max.
ſe ei,tempore Romanæ cladis, dum in Adriani mole graui obſidione, anno Dñi 1530.
à Cæſareo Caroli V. Imperatoris exercitu premeretur, ex voto deuouerit, prout eius
effigies ibidem appenſa ſatis indicat.

De conuentu S. Franciſci Brexilli. Conu. XXVI.

E CREDIDERIM hunc conuentum, qui propè Brexillum,Inſubriæ oppidum,
ex diuerſis fidelium eleemoſynis 25. menſis Iunij, anno Dominicæ Incarnatio-
nis 1518. ſub R. P. F. Chriſtophoro à Forliuio, totius Franciſcani Inſtituti Generali
Miniſtro, ex apoſtolica tamen Leonis X. Pont. max. auctoritate, à fundamentis erigi
cępit, ijſdemq; ſubſidijs temporis decurſu abſolutus eſt, atq; eius eccleſiam, quæ poſt
ſeptennium elapſum, nempè 15. Decembris, anno Domini 1525. à reuerendiſſimo
quodam Fauentino Epiſcopo conſecrata extitit, ſanctiſſimæ ſemperq; Virgini Mariæ
de Angelis dicata fuiſſe, ſed ab indocto vulgo, quod rem tantum iuxta eius ſuperficiem
conſiderat, à Franciſcanis fratribus,eius habitatoribus,beati patris Franciſci nomine
poſtea paſſim appellitata. Vnde factum eſt, vt modo ab iſtis ſanctæ Marię de Angelis,

modò verò ab illis beati Franciſci domus, tum in ſcripturis, tum quoq; inter loquen- A
dum, nuncupetur. Conuiuunt hoc in monaſterio 10. fratres.

De conuentu S. Sebaſtiani Sabiniani. Conu. XXVII.

PIA communitas Sabiniana mercedem à Deo opt. max. ob eius in pauperes Fran-
ciſcanos Obſeruantes pietatem atq; beneuolentiam, receptura, hoc monaſterium 8.
continendis fratribus capaciſſimum, ſimul atq; eccleſiam beato martyri Sebaſtiano ſa-
cram, circa annum à partu Virgineo 1521. ex communibus redditibus atq; prouenti-
bus, non procul a Sabiniano communi, atq; Galliæ Ciſalpinæ, oppido, illis ædificari
curauit. A quibus tamen interim, ſiue in ſacris confeſſionibus excipiendis, ſiue alijs
in munijs ſibi ex religioſo debito ad populum incumbentibus, tanti beneficij vices,
pro modulo, recipit. B

De conuentu S. Rochi Meldolæ. Conu. XXVIII.

DECREVERAT illuſtriſſimus Leonellus Pius, huius nominis ſecundus, cuius
ad Franciſcanos affectus incredibilis fuit, integrum conuentum, ſimul atq; eccle-
ſiam diuo Rocho ſacram, quem ſibi peculiarem patronum elegerat, ex domeſticis fa-
cultatibus, non longè à Meldola Vmbriæ oppido, ſibiq; ſubiecto, vt ſimul & ſubdito-
rum ſaluti proſpiceret, atq; itinerantibus fratribus de opportuno hoſpitio prouideret,
ędificare. Sed ne id pro voto efficeret, immatura eius mors impedimento fuit. Cùm igi-
tur alterum, nempè eccleſiam, à qua opus, anno Incarnationis Dominicæ 1521.
exorditus fuerat, præſtitiſſet; alterum, ideſt conuentum, ex hac vita decedens fra-
tribus, ex eleemoſynis non abſq; immenſo labore acquiſitis, abſoluendum reliquit: C
quem 8. fratres inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs montis Clericuli. Conu. XXIX.

QVISQVIS ille huius Bononienſis Prouinciæ pater aut frater fuerit, qui tran-
quillitatis auidus, Deo opt. max. fœlicius inſeruire cupiat, hunc conuentum Se-
raphico patri Franciſco ſacrum, ac longiuſculus à pago monte Clericulo, Parmenſis
diœceſis, atq; Appenino monti vicino, ſitum accedat, & ſuis votis factum ſatis expe-
rietur. Eſt enim is locus quietus, commodus, & ab hominum frequentia ſemotus;
quem tamen illuſtriſſimus Marſilius Torellius, montis Clericuli Comes, pro ſua in
Franciſcanam familiam beneuolentia, proprijs ſumptibus, circa annum Dominicæ
Natiuitatis 1530. ex indulto Clementis VII. Pont. max. maiori ex parte promouit, D
atq; R. P. F. Paulus Piſſotus, poſt functum Generalis Ordinis Minorum Miniſteriatus
officium, pro ſui habitatione, vſq; ad vltimum vitæ halitum delegit. In cuius tandem
ſacrario fragmentulum quoddam eius columnæ, ad quam Apoſtolus Paulus alligatus
cæſuſq; fuit, & aliquot crines beati patris Franciſci, nec non & pars linteoli, quo pro-
fluentem ex ſacro laterali ſtigmate ſanguinem idem abſtergere aſſueuerat, fideliſſimè
aſſeruantur. Continet hic locus 8. fratres.

De conuentu S. Petri Centi. Conu. XXX.

CENTVM oppidum eſt inter Ferrariam Circumpadanam, atq; Bononiam no-
biliſſimas ciuitates ſitum: in quo conuentus hic Apoſtolo Petro ſacer, expenſiſq; E
perdeuoti magnificiq; Ioannis Spadacini Centonenſis, ex indulto tamen ſummi Pon-
tificis Pauli III. circa annum Dominicę Natiuitatis 1539. maiori ex parte conſtructus,
atq; à R.P.F. Clemēte Moneliano, tunc Bononienſis Prouinciæ Miniſtro (de quo ſupra)
reliquis huiuſce Prouinciæ conuentibus adiunctus, ſurrigit. Quem tamē patres, pręfato
anno 1539. occupantes, ex acquiſitis eleemoſynis oībus ſuis numeris abſolui, perficiq;,
maxima diligentia, atq; ſolicitudine curarunt, ita vt 14. fratres commodiſſimè capiat.

De conuentu S. Lucæ Cremonæ. Conu. XXXI.

PRÆEXTITERAT olim intra Cremonę ciuitatis męnia parochialis quędam
eccleſia, diuo Euangeliſtæ Lucæ ſacra, quam Franciſcani fratres Amadei, ex con-
ceſſione

A ceſſione Clementis VII. Pont. max. ſibi anno à Chriſto nato 1532. facta, ſuis vſibus adaptantes, cæterorum locorum Prouinciæ ſancti Petri montis Aurei albo aſcripſerunt. Qua tamen Prouincia, ex decreto ſummi Pontificis Pij V. diſſoluta, fratribusq; ipſius in Regularem Franciſcanorum Obſeruantiam tranſire compulſis, pręfata eccleſia cum adiuncto ſibi monaſterio, anno reparationis humanæ 1567. in huiuſce Bononienſis Prouinciæ ius conceſſit, atq; ab 18. eiuſdem fratribus inhabitatur. Extat non procul ab huius eccleſiæ foribus quædam Saluatoris noſtri, è ſepulchro exilientis, imago, ad cuius inuocationem, ab anno 1524. vſq; in præſentem diem, plura eaq; mira beneficia confluentibus in neceſſitate fidelibus Deus opt. max. præſtare dignatur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs propè S. Secundum. Conu. XXXII.

B PERTINVIT quoq; olim locus hic ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs ſacratus, ac vnico tantum milliari ab oppido ſancto Secundo diſtans, quo 18. fratres commodiſſimè vtuntur, ad eoſdem patres Amadeos: cùm ab illuſtriſſimo Petro Maria de Rubeis, huius nominis primo, atq; eiuſdem oppidi ſancti Secundi Comite, ex familiaribus facultatibus, ad eorum vſum, & habitationem conſtructus fuerit. Sed anno à mundi redemptione 1567. ex præfati Pij V. Pont. max. mandato, quemadmodum & præcedens, ad Obſeruantes huius Prouincię patres deuolutus, ac reliquis monaſterijs annexus eſt. Cuius eccleſia altari quodam, pro eruendis ex Purgatorij pœnis per Miſſarum ſacrificium fideliũ animabus, priuilegiato, ex facultate Gregorij XIII. Pont. max. facta anno Domini 1580. gaudet.

C *De conuentu S. Franciſci Guaſtallæ. Conu. XXXIII.*

GVASTALLA Circumpadanum oppidum ad Padi celeberrimi totius Italię fluuij ripam ſitum eſt, attinetq; ad excellentiſſimi Principis, ſimulatq; ſtrenui Ducis Ferdinandi Gonzaga ſucceſſores. Intra cuius ſepta moniales quædam Ordinis beati patris Auguſtini conuentum olim incoluerant: quem tamen, eis aliò tranſmiſſis, illuſtriſſimus Cæſar Gonzaga, præfati Principis Ferdinandi pientiſſimus filius, quòd ex intimo corde Franciſcanis Obſeruãtibus afficeretur, ſuis ſumptibus ampliari, & in multò meliorem formam, ad eorum vſum, redigi curauit. Cui etiam, ex apoſtolico ſummi Pontificis Pij V. indulto 7. Nouembris anno 1571. Romę, dato pinguiſſimam, eamq; annuam eleemoſynam, pro occurrentibus neceſſitatibus ex teſtamento reliquit. Inhabitatur hic locus 14. fratribus.

D A præcedentibus monaſterijs ſunt quoq; huius Prouinciæ patribus tria hoſpitia fratribus itinerantibus excipiendis ſatis accommoda. Alterum quidem Arimini ſub inuocatione ſancti patris Bernardini. Alterum Florentiolæ (de ea, quæ inter Parmam & Placentiam famoſas Galliæ Ciſalpinæ ciuitates ſedem obtinet,) ſub titulo Seraphici patris Franciſci. Tertium verò & vltimum apud oppidum, cui ſancti Petri Caſtellum nomen eſt. De quibus, quòd nihil memoratu dignum occurrat, hæc tantum dixiſſe ſufficiat. Quod videlicet primum, ex Sixti IV. ſummi Pontificis auctoritate, Ariminenſium ſumptibus, & ſecundum ex Leonis X. Pont. itidem max. conceſſione, atq; ex oppidanorum facultatibus, ſed Tertium, apoſtolica quoq; ſibi facultate fauente, ex oppidi ſancti Petri fidelium eleemoſynis, conſtructa ædificataq; ſint.

E *De monaſterio monialium Corporis Chriſti Bononiæ. Mon. I.*

MONASTERIVM eſt monialium de prima (vt aiunt) beatæ virginis Claræ Regula, ſub inuocatione Corporis Chriſti, Ferrariæ, in quo à ſui origine tanta viguit ſanctitas, tanta religio, tantus mundi contemptus, ac tantus primęue illius Clariſſarum inſtitutionis nitor, vt omnes circumquaq; vicinas ciuitates, pręcipuè verò Bononienſem in ſui amorem, atq; deſiderium, aut certè alterius ſibi ſimilis facilè pellexerit. Quam obrem Bononienſes ciues Illuſtriſſimi Cardinalis Beſſarionis, apoſtolici tunc Bononienſis, atq; totius Æmiliæ legati opera vſi, à Calixto III. Pont. max. ſimilis apud ſe erigendi monaſterij facultatem impetrarunt. Qua deniq; freti Abbatiam diuo Chriſtophoro ſacram, muriſq; eorum ciuitatis cinctam, atq; non ita capacem, ex publicis

facultatibus

facultatibus, anno humanæ ſalutis 1455. in opportunum, atq; ſatis auguſtum conuentum, ſub titulo ſanctiſſimi Corporis Chriſti, promouerũt: & anno ſequenti, nempe 1456. eorum nobiliores, aſcitis ſecum venerabilibus, atq; omni ſanctitate conſpicuis patribus Ioanne Baptiſta de Leuanto, Minorum tunc Obſeruantum Vicario Generali, ac beato Marco de Bononia, huiuſmet Prouinciæ Vicario Prouinciali, nec non & Iacobo de Primadicijs, 16. religioſiſſimas moniales, atq; inter eas beatam Catharinam de Bononia, primam huius loci Abbatiſſam, (de qua inferius) beatamq; Ioãnam de Lambertinis, eius quoq. primam Vicariam, ex præfato Ferrarienſi cœnobio, apoſtolica ſibi fauente auctoritate, ad hoc, tunc omnino neophitum, fundandum, inhabitandum, ac in bonis monaſticisq; moribus inbuendum transtulerunt. Quibus aduentantibus præfatus illuſtriſſimus Cardinalis Beſſarion, ac reuerendiſſimus Philippus Bononienſis Epiſcopus cum vniuerſo clero, ac Bononienſi ſenatu, proceſſionaliter occurrentes, eas cum maxima pompa, maximoq; honore 22. menſis Iulij, anno verò Domini 1456. vſq; ad ſibi prefatum locum deduxerunt: in quo 200. eæq; nobiliſſimæ virgines Deo ſacrę frequẽtius commorantur. Quæ paupertatem cum cæteris virtutibus copulantes, omnibus benè viuẽdi norma factæ ſunt; ſummaq; veneratione proſequuntur corpus beatæ Catharinæ de Bononia. Quod, neceſſarijs quibuſdam de cauſis, ab eius ſeparatione ab anima diuerſas ſedes tenere coactum eſt. Nam primo in communi ſororum ſarcophago tumulatum, inde opera illuſtriſſimi Cardinalis à ſancta Cruce ad loculum in modum altaris ſibi erectum, non procul à venerabili Euchariſtiæ ſacramento, tranſlatum fuit. Vnde quoque, exigentibus id pijs Bononienſium deſiderijs, exhumatum, propè cratem ſedens omnibus proſpiciendum propoſitum extitit. Cui & ſequens hæret Epitaphium. A B

Hoc corpus, quod cernitis incorruptum, diuæ Catharinæ Bononienſis eſt, quæ monaſterium iſtud prima cum paucis ædificari curauit: Quod multos annos mirabili ſanctimonia rexit & gubernauit. Cum vero ex humanis deceſſiſſet, humi ſepulta fuit, cuius corpus decimo nono die poſt ipſius exequias, maximo populi concurſu, & totius ciuitatis admiratione, integrum (vt nunc cernitis) & odore ſuauiſſimo fragrans, repertum eſt. Multa quoq; ſigna, ſanctitatem eius atteſtantia, ſubſequuta ſunt. Obijt anno Domini MCCCCLXIII. ix. die Martij. C

Duxit originẽ beata hæc virgo ex ciuitate Ferraria, atq; claris orta natalibus in omni virtutum genere, omniq; ſanctitate, mirum in modum claruit. Eius enim ad venerabile ſacroſanctumq; Euchariſtię ſacramentum deuotio incredibilis omnino fuit, cùm integras noctes, easq; plurimas inſomnes omnino illius contemplationi intẽta, duxerit. De reliquis verò eius virtutibus id tantum dixerim, quòd fuerint omni ex parte perfectæ. Quapropter, atq; in ipſius inculpatæ vitæ teſtimonium, Deus opt. max. eius corpus mira fragrantia, atq; cœlico quodam liquore perfudit, quo qui liniebantur, licèt grauiſſimis implicarentur infirmitatibus, incolumes omnino euadebant. Reuerendiſſimus etiam pater frater Dionyſius Paleotus Bononienſis, ac profeſſione Franciſcanus, ex conceſſione tamen Clementis VII. Pont. max. peculiare officium à ſororibus, cùm Ferrarienſis præfati conuentus, tum quoq; iſtius, de quo impreſentiarum, in eius laudem, ſingulis annis, in anniuerſario ſui obitus die decantandum, anno Domini 1526. compoſuit. Adiacet huic ſacro pignori corpus beatæ Ioannæ de Lambertinis eius ſociæ, atq; primæ huius loci Vicariæ. Quod cùm in communi cœmeterio diu latuiſſet, effoſſa caſu terra, ſuauiſſimè quoq; fragrauit: quapropter, inde exhumatum, ad locellum quendam ſummo ſub altari tranſlatum eſt. Sed temporis ſucceſſu, ex eo quoq; loco eductum, pręcedenti adiunctum fuit. Pręfatis beatarum corporibus annumerandum quoq; venit corpus beatę ſororis Paulę, cuius meritis illuſtriſſ. quoq; Cardinalis à S. Cruce à quodam næuo, quo eius facies deformior reddebatur, mirabiliter liberatus eſt. Incedebant olim huius loci ſorores nudis pedibus, plurimisq;, quam fœminea fragilitas ferre poteſt, ieiunijs ex voto aſtringebantur: qua etiam de cauſa diuerſis, ijsq; grauiſſimis infirmitatibus ſubiacebant. Quibus incommodis vt prudentiſſimus, ſimul atq; beatus pater Ioannes Capiſtranus, Obſeruantis tunc familiæ Vicarius Generalis Citramontanus, obuiaret, ab Eugenio IV. Pont. max. cuius bullæ datæ 8. Februarij, anno 1446. tranſumptum authenticum in huius loci archiuo aſſeruatur, impetrauit, quatenus calepodijs vterentur, paucioribusq; ieiunijs obligarentur. Quarum tandem eccleſia famoſa illa indulgentia, D E

A dulgentia, qua Aſſiſienſis Franciſcanorum Conuentualium domus fruitur, ex Apoſtolica auctoritate, quoque gaudet.

De monaſterio monialium S. Gulielmi Ferrariæ. Mon. II.

CVM, anno quinquageſimoprimo à Minoritici Ordinis exordio, nempe 1257. à Chriſti natiuitate, ſorores quædam Clariſſæ ex conuentu ſanctæ Paulæ ſiue Corporis Chriſti, Mantuanæ ciuitatis, Ferrariam, vt ibidem conuentum eiuſdem Ordinis erigerent fundarentque, aduentaſſent, domum quandam diuo Gulielmo dicatam, atq; muris Ferrarienſis ciuitatis cinctã, ex eleemoſynis ſibi oblatis, à patribus Auguſtinianis Ordinis Eremitarum emerunt, ea tamen lege ſtatuta, vt conuentus erigendus antiquum titulum retineret. Perfectius itaq;, iuxta poſitam legem, atq; à ſororibus occupatus, eiſdem per 178. annos, ſub cura tamen patrũ Conuentualium, deſeruiuit. Cumq; B ex quadam incuria monaſticus rigor, atq; fundatricũ leges in eo ſolui cœpiſſent, anno Domini 1435 euocatis è præfato monaſterio ſanctæ Paulæ Mantuano zelotibus quibuſdam monialibus, regularis diſciplina, eò puritatis atq; nitoris, vnde deflexerat, fœliciter redijt, inſuper & conuentus in Obſeruantum curam conceſſit. Admittit nihilominus ſacra hęc domus, ex qua, tanquam ex equo Troiano, ob ſui ſanctitatem atq; religionem, plura ſacrarum virginum examina, nempe conuentus ſanctæ Mariæ de Gratijs Parmæ, ſancti Ludouici Mirandulæ, de Ripa Forolíuij, prodiêre, ex Alexandri IIII. Pont. max diſpẽſatione, annuos redditus in cõmuni, ſine quibus, refrigeſcente iam fidelium charitate, vix ſuſtentari poſſet. Cuius eccleſia 23. menſis Aprilis, anno à mundi redẽptione 1354. a reuerendiſſimo quodam Franciſcano Epiſcopo, cognomine Guadagno, conſecrata fuit. Inter cęteras ſanctorum reliquias, quæ in huius loci ſa- C crario aſſeruantur, illa eſt celeberrima, atque præcipua, ſacratiſſimus ſcilicet Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanguis, qui, ad cuiuſdam ſacerdotis celebrantis de eius veritate hæſitationem, adeò rubicundus apparuit, adeoq; perſeuerat, vt ipſum ex ipſiſſimis ſeruatoris venis prodijſſe hauddubiè diceres. Inhabitatur hic locus à 100. ſororibus.

De monaſterio monialium Corporis Chriſti Ferrariæ. Mon. III.

HOC monaſterium ſanctiſſimo Corpori Chriſti ſacrum, atq; Ferrariæ erectum, (cuius ſuperius pertrãſeundo meminimus) ſi antiquitatis ius ſeruaretur, primum proculdubio locum expoſceret: cùm nobiliſſimæ pariterq; ſanctiſſimæ Bononienſis eiuſdem Inſtituti conuentus fundatrices, beata videlicet Catharina à Bononia, atq; Ioanna de Lambertinis ex eo prodierint: & iſtud ſub Martino V. illud verò ſub Calixto III. Pontificibus maximis, exordiũ ſumpſerit Huius itaq; antiquiſſimi monaſterij, D quod & 100. moniales inhabitant, fundatrices fuêre aliquot religioſiſſimæ ſorores, de prima Clariſſarum Regula, ex conuentu ſanctæ Claræ Mantuano allatæ, quæ adeò alte, adeoq; profundè Euangelicæ paupertatis, obediẽtiæ, caſtitatis, monaſticæq; diſciplinæ, radices fixerunt vt numquàm ab inimico homine, licèt in hoc totus incubuerit, euelli potuerint: immo potius ſibi ſuccedentium opera & diligentia excultæ, adeò ſerpſerunt, vt Bononiam vſq; peruenerint, inibiq; fœcundiſſime pullulauerint. Quidni pullulaſſent, cùm perpetuò nobiliſſimas quaſq; Ferrariẽſes virgines, atq; inter eas aliquot excellentiſſimorum Ferrariæ Ducum legitimas filias ſe colentes habuerint? Illuſtratur huius domus interior eccleſia, in qua ſorores diuinum perſoluunt officium, plurimis, ijſq; pretioſis mauſolæis, in quibus non pauci heroës, de nobiliſſima Eſtenſium E familia, Chriſti iudicis præſtolantur aduentum. Inſuper & ligneo quodam vaſe, ex quo mundi Saluator Chriſtus Dominus, eiuſq; ſanctiſſima mater Maria virgo, atq; nutricius, ſanctus videlicet Ioſeph, eiuſdem Virginis ſponſus bibiſſe feruntur. Quod quidem ad abigendos ex poſſeſſis dæmones, capitiſq; morbos pellendos plurimum confert, & cingulo eiuſdem B. Virginis, atq; Seruatoris Chriſti veſtimentis, nec non & aliquantulo incenſo ab eodem, feria quinta in eius cœna, benedicto ſupra modum exornatur.

De monaſterio S. Bernardini Ferrariæ. Mon. IIII.

HOC ſacrum monialium monaſterium, diuo Bernardino dicatum, ac muris Ferrarienſis ciuitatis circumſcriptum, communibus ſumptibus excellentiſſimorum Alphonſi Eſtenſis, huius nominis primi, Ferrarienſiumq; Ducis, atque legitimæ eius

vxoris Lucretię Borgię,anno à Chriſto nato 1510. ædificari cœpit, iiſdemq́; auſpicijs,
1516. abſolutum eſt. Quo quidem tempore illuſtriſſima, atq; religioſiſſima ſoror Lu- A
cretia Borgia cum 21. ſororibus ex Corporis Chriſti huiuſce ciuitatis monaſterio, ex
Leonis X. Pont. max. indulto,egreſſa,ſub habitu,atq; B. virginis Claræ Regula, fœli-
ciſſimum ſibi dedit initium. Nam plures, eæq; nobiliſſimæ virgines, eius pietatem ſe-
quutæ, Chriſto ſponſo, hoc in loco, nomen dederunt. Quæ & 90. ſunt numero,& ma-
xima veneratione proſequuntur binas ſanctiſſimæ crucis Chriſti particulas,& guttam
ſanguinis eiuſdem, cuidam ſorori Claræ,illuſtriſſimi Guidonis Vbaldi ſiue Guidobal-
di,huius nominis primi, Vrbinatum Ducis filiæ, quæ primo Vrbini profeſſa, ex apo-
ſtolica auctoritate,huc poſtmodò conuolauit,à Iulio II.Pont.max. dono trãſmiſſam.

De monaſterio S. Mariæ Magdalenæ Placentiæ. *Mon. V.* B

CONVENTVS hic ſororum de Tertio B.P.Franciſci Ordine,qui Placentiæ, in
honorem B.Mariæ Magdalenæ,erectus conſpicitur, nec antiquitate caret,nec re-
ligione vacat:cùm ab anno Dominicæ Incarnationis 1430.ſub Pio II. Pont.max.exor-
dium ſumpſerit,atq; monialibus vita conſpicuis perpetuò abundauerit.Quamobrem à
Sixto IIII. Pont. max.die menſis Maij 7.anno Domini 1482.plurimis gratijs cumula-
ri meruit, eiuſq; inquilinæ nigro velo ab eodem donatæ ſunt. Nec abs re quidẽ, cùm,
à ſui principio vſq; in præſentem diem,ſtrictiſſimã, inuiolatamq; clauſuram ſeruaue-
rint. In honeſto quodam huius eccleſiæ loculo beatæ ſororis Baptiſtæ corpus ſuauiſſi-
mè redolens, omninoq; integrum,requieſcit: cuius indicẽ,ſimulatq; corporalia, qui-
bus B.P.Bernardinus de Senis ad rem diuinam peragendam vtebatur,ſorores diligen-
tiſſimè ſeruant.Requieſcit quoq; eadem in eccleſia corpus B.P.Marci à Bononia,aliàs C
de Fantucijs,nobilis quidem genere,ſed ſanctitate, atque virtutibus multò nobilioris,
qui & huius Prouinciæ,immo & totius Citramontanæ Obſeruantis familiæ,ſub Gene-
ralis Vicarij titulo,gubernacula tenuit. Cuius corpus,cùm in Minoritana S.Mariæ de
Nazareth huiuſmet Placentinæ ciuitatis (cuius ſupra meminimus) eccleſia ſepulturã
nactus eſſet,ne ea,ex Clementis VII. ſummi Pontificis mandato demolita, propha-
nationis periculum ſubiret,ex eiuſdem ſummi Pontificis decreto, ad hanc ſacrã ædem
tranſlatum fuit, vbi & vſq; in hodiernam diem perſeuerat. In cuius laudem deuotus
quidam pater hoc edidit epitaphium, atq; fornici eius portæ, qua refectorium Mino-
ritici conuentus Bononienſis ſanctiſſimæ Annunciationis petitur,inſcribi curauit.

Applaude & iubila, lætare Bononia, Marcus
Hic tuus eſt ciuis, cælica regna tenens, D
Approbat hoc etenim ſignorum copia multa,
Vrbe Placentina, quæ micuère ſatis
Hunc precibus, lachrymis, hunc implorare memento,
Vt ſummum flectat ad tua vota Deum.

De monaſterio monialium S. Bernardini Bononiæ. *Conu. VI.*

EXCEPERANT olim Bononienſes Seraphicum P. Franciſcum, atq; aliquot
eius ſocios humili hoſpitiolo, pro patris tamen voto,licet inſalubri,ac paupercu-
la eccleſia,fereq; derelicta,ſibi contigua,quæ & S.Maria de Pugiolis nuncupabatur,in
qua tum ipſe,eiuſq; ſocij,tum quoq; eorum ſucceſſores,plurimis annis,cõmorati ſunt.
Cùm autem ob eius inſalubritatem plura illis incõmoda obuenirẽt, ab eis deſerta eſt. E
Atqui præfati Bononienſes,ne eius memoria aliquãdo periret,illam, ex facultate Cle-
mentis VII. ſummi Pontificis,communibus ſumptibus,in meliorem formam,ſub titu-
lo S.Bernardini prius euectam,quinq; monialibus, ex R.P.F. Franciſci Quignionij,to-
tius Minoritici Inſtituti tunc Generalis Miniſtri, auctoritate, de monaſterio Corporis
Chriſti iſtiuſmet ciuitatis (cuius ſupra meminimus) eductis incolendam,boniſq: mori-
bus,pro aduentantibus virginibus,imbuendã tradiderunt. Nec fruſtra profectò:cùm
eo celebritatis,atq; dignitatis proceſſerit,vt nobilioribus totius vrbis couẽtibus æqui-
parari poſſit:cõtinet ſiquidem 110.religioſiſſimas ſorores. Dum enim aperiendis fun-
damentis foſſores diligentius intenderent,in tria B.P.Nicolai videlicet, Bonicij, atque
Gulielmi

A Gulielmi à Cortemilio, qui & Seraphici patris ſocius fuit, veneranda corpora, quibus & ſequentia epitaphia appoſita erant, ex inſperato, inciderunt.

Nicolaus primus nomine
Cæco lumen obtinuit,
Et mortuis reſtituit
Vitam deuotis precibus.

Alter verò Boncius
Franciſci patris extitit
Conſors, dum verbis Domini
Sacram conſcripſit Regulam.

Guillermus alter nomine
Sa ro pollens eloquio,
Vrbis iſtius incolas
In viam traxit Domini.

Sunt qui ex ſequentibus ibidem inuentis epitaphijs exiſtiment B. P. Guidonis de Spatis, atq; Matthæi Fauētini corpora pręcedentibus adiuncta fuiſſe, quibus plures, aſſerētes ea in conuentu S. Franciſci huius ciuitatis honorificētius recondita eſſe, contradicūt.

Matthaeus preco feruidus
In horum conſtans numero,
Multas Orbis Prouincias
B *Ad huius duxit ſemitas.*

Poſtremus Guido nomine
Chriſti dolores meditans,
Et populis annuntians,
Clauum geſtabat manibus.

Tenebat ſiquidem manu beatus hic pater Guido, dum concionaretur, clauum quo ſe, atq; audientes ad amariſſimam Chriſti paſſionem prouocaret.

De monaſterio S. Mariæ de Gratijs Parmæ. Mon. VII.

SACRA hæc pauperum virginum Clariſſarum ædes, quam 90. & eò amplius, ſorores, ſub prima B. virginis Claræ Regula ſanctiſſimè incolunt, circa annū à Chriſti Natiuitate 1454. ædificari cœpit: ac tandem perfecta 4. ſororibus monaſterij Ferrarienſis S. Gulielmi credita eſt, vt aduentantes iuniores virgines ſacris moribus, monaſticisq; ritibus imbuerent. Hanc ſibi eccleſiam, nobiliſſimo mauſolæo erecto, in perpe-
C tuam ſepulturam elegit illuſtriſſima Margareta à Portugalia, ſereniſſimi Alexandri Farneſij Principis Parmenſis quondam legitima vxor.

De monaſterio Corporis Chriſti Cremonæ. Mon. VIII.

CVM pientiſſima Blancha Maria, excellētiſſimi Franciſci Sfortiæ Mediolanenſiū Ducis vxor, die 6. Maij, anno Domini 1455. à Calixto III. Pont. max. vnius ędificandæ domus, pro Clariſſis ſororibus, facultatem impetraſſet, huic conuentui, ſacroſancto Chriſti Corpori ſacrando, intra Cremonenſis ciuitatis mœnia, ex familiaribus facultalibus, fœliciſſimum dedit initium. Nam abſolutus, atq; quibuſdam ſororibus, ex monaſterio Corporis Chriſti Ferrarienſi adductis, commiſſus, adeò creuit, adeoq;
D floruit, vt nulli eiuſdem Inſtituti monaſterio cedere velit, & à 100. monialibus, & vltra, inhabitetur. Quæ licet, vt plurimùm, nobiliſſimę, collatis tamen in medium ſuis facultatibus, ampliſſimisq; dotibus pro conuentus reparatione, ampliatione, atque ſtructura, ſub vili habitu, atq; prima beatæ virginis Claræ Regula, omni annuo reddito à ſe abdicato, omniq; rerum poſſeſſione ſpreta, Chriſto pauperi ſponſo pauperes quoq; ipſę virgines nubere voluerunt.

De monaſterio Pacis Cremonæ. Mon. IX.

CORRECTIONI quoq;, atq; viſitationi patrum huius Bononienſis Prouin-
E ciæ ſubiacet monaſterium Paci ſacrum, quod, ex conceſſione Leonis X. Pont. max. facta anno Dominicæ Incarnationis 1516. Pontificatus verò ſui anno iiij. circa eadem tempora, intra Cremonenſis ciuitatis ambitum ędificatum fuit: quodq; à 47. Clariſſis monialibus inhabitatur. Quæ tamen patribus Amadeis olim ſubfuerunt.

De monaſterio Corporis Chriſti Rauennæ. Mon. X.

DVM anno Domini 1511. peſſimi quidam viri, grauiſſimè Deum offenſuri, hoſpitale quoddam, Rauennæ erectum, ingreſſi eſſent, condictumq; facinus corā Crucifixi imagine committerent, ab eodem acriter reprehenſi, & cœpti operi ſuperſederunt

& vitam

& vitam in melius commutarunt: à quo etiam tempore præfata imago miraculis coruſcare cœpit. Cùm igitur Rauennates eam maiori religione, debitoq; honore excultam cuperēt, à Leone X. Pont. max. 5. mēſis Februarij, anno verò à Chriſto nato 1519. impetrarunt, quatenus, demolito hoſpitali prædicto, Clariſſarum conuentum ibidem erigere poſſent. Quo tandem plubico ære abſoluto, 18. ſorores, fauente ſibi R. P. F. Frāciſci Lichetti, totius tunc Minoritici Ordinis Generalis Miniſtri auctoritate, ex ſacro Bononienſi Corporis Chriſti monaſterio eduxerunt, quæ & huic loco initium darent, aduentantesq; nouicias monaſticis ritibus, atq; regularibus moribus imbuerent. Sunt autem impræſentiarum, omnes ſimul computatæ, 60. numero. A

De monſterio monialium Miſericordiæ Regij Lepidi. Mon. XI.

RAVENNATVM pietatem ſequuti Regienſes ciues, ab eodem Leone X. Pont. max. 23. Februarij, anno Dominicæ Natiuitatis 1529. obtinuerunt, vt & ſibi ſimilem Clariſſarum conuentum conſtruere liceret: quare apoſtolica eius auctoritate freti hanc ſacram ædem Miſericordiæ dicatam, ambituq; Regij Lepidi ciuitatis cinctam, quam 45. pauperes Clariſſæ inhabitant, ex publicis facultatibus conſtruxerunt, adiectiſq;, ex facultate prẹfati R. Franciſci Lichetti Generalis Miniſtri, ex ſacro Cremonenſi Corporis Chriſti monaſterio 11. monialibus inhabitandum, inſtruendumq; tradiderunt. Quarum laus, atq; bonus odor adeò ſerpſit, vt plures nobiles iuuenculas, poſt ſe traxerit. Apud quas aliquot B. P. Ioannis Fauentini oſſa diligentiſſimè aſſeruantur. B

De monaſterio monialium S. Mariæ de Ripa Foroliuij. Mon. XII. C

ILLVSTRISSIMVS Pinus Ordelaffius, huius nominis tertius, atq; ciuitatis Foriliuij Dominus temporalis, ob eius ad Frāciſcanos eximiam deuotionem & pietatem, hoc monaſterium, B. Mariæ de Ripa ſacrum, ad ſororum Tertiariarum B. P. Frāciſci vſum, inter eiuſdē Foroliuienſis ciuitatis ambitum, ex indulto Sixti IV. Pont. max. dato anno Domini 1474. à fundamentis erexit, atq; maiori ex parte promouit. In cuius gratiam reuerendiſſimus Alexander Homaglius, Foroliuienſis Epiſcopus, primum ædificij lapidem iecit. Cùm autem eius incolæ aliquantulum à recto religionis tramite deflexiſſent, aliquot eiuſdem Inſtituti ſorores ex Ferrarienſi diui Gulielmi monaſterio allatæ ſunt, quæ, ſua prudentia, atq; laudabili vita. cæteras eò, vnde exciderant, reduxère. Conſpicitur ſuper huius eccleſiæ maius altare deuota B. V. Mariæ imago, quæ inundante ſemel fluuio, (cui Italicè Schietta, ſiue Schiauonia nomen eſt) omniaq; ſua rapiditate vaſtante, ac euertente, ſola, non abſq; maximo miraculo, immobilis remanſit, ſibiq; reſtitit. Quamobrem 26. Martij, anno 1495. à Foroliuienſibus ex antiquiori; minus tamen honeſto, loco ad eum, quem modò obtinet, maxima cum religione tranſlata fuit, & ab eo tempore tum ab ipſis, tum quoque à ſororibus, quæ numero ſunt 70. peculiari veneratione colitur. D

De monaſterio Angelorum Arimini. Mon. XIII.

QVEMADMODVM ex marmoreo quodam beatæ ſororis Claræ de Aquilatijs ſepulchro, eccleſiæ parieti inſerto, facilè colligitur, hoc Clariſſarum monaſterium, beatiſſimis Angelis ſacrum, quod Arimini conſurgit, ac 70. ſororibus hoſpitiū præbet, ante annum Dominicæ Incarnationis 1323. ſumpſit exordium. Cumq; primæuis ſuis temporibus monialibus ſancti patris Benedicti deſeruierit, nouiſſimis tamen, ijs aliò tranſlatis, ſororibus Clariſſis mancipatum eſt. Sed quando id contigerit, vel cuius auctoritate effectum fuerit, nos omnino latet. Fuit præfata beata ſoror Clara de Aquilatijs aliquando carnis illecebris dedita, atq; mundi petulantiẹ addicta, ſed ad cor, per Dei miſericordiam, reuerſa, atq; hunc locum, ſub monaſtico Benedictino habitu, ingreſſa, adeò ſe ieiunijs, vigilijs, diſciplinis, atq; cæteris pẹnitentiæ operibus dedidit, vt infra paucos annos in maximam, atq; ſanctiſſimam fœminam euaſerit: ita vt tum E

viuens,

A viuens, tum quoq; mortua plura, diuino ſibi afflante numine, miracula ediderit, &, recedentibus alijs ſororibus Benedictinis, ipſa ſola Clariſſis de nouo aduentantibus, ſub Regula & habitu beatæ virginis Claræ adiungi voluerit. Cuius venerando corpori, ſub eodem prorſus tumulo, corpus beatæ ſororis Francæ conſepultum eſt.

De monaſterio S. Claræ Bobij. Mon. XIV.

QVANTÆ ſanctitatis ſint 30. ſorores, quę, ſub Tertio beati patris Franciſci Ordine, monaſterium ſanctæ Claræ, Bobij erectum, inhabitant, hinc colligi poteſt. Cùm enim conuentus ſepta, ex antiqua ſua profeſſione, egredi liberrimè poſſent, ſua ſponte à Pio II. Pont. max. vt ex eius literis Mantuę primo ſui Pontificatus anno datis, B atq; ab eiſdem cuſtoditis, manifeſtiſſimè patet, ſuppliciter petierunt, vt ſibi ſub arctiſſima clauſura viuere in poſterum, ex ſolemni voto, liceret. Quod & impetrarunt, mordicusq; obſeruant.

De monaſterio ſanctæ Claræ Carpi. Mon. XV.

ILLVSTRISSIMA, pariter ac pijſſima Camilla Pia, illuſtriſſimi quoq; Gilberti Pij à Sabaudia filia, impetratis ab Innocentio VIII. Pont. max. apoſtolicis literis, ſub datum Romæ anno Domini 1484. ex conſilio tamen beati patris Stephani Galli, (cuius aliquando meminimus) ex obueniente ſibi pinguiſſima hæreditate, hoc monaſterium beatæ Claræ ſacrum, & à 52. ſororibus Clariſſis incultum, Carpi erigendum C curauit: euocatisq; ex ſacro Corporis Christi Cremonenſi cœnobio ſex religioſiſſimis monialibus, 4. Iulij anno Domini 1500. huic ſæculo, eiuſq; illecebris prius vale dicto, ipſum vnà cum illis ingreſſa eſt, atq; communem Regulam, viuendiq; modum ſolemniter profeſſa, quod reliquum ſibi vitę fuit, ſanctiſſimè tranſegit, pluraq; miracula edidit. Cuius corpus honeſtiſſimo loco reconditur. Aſſeruantur in huius loci ſacrario ſequentes, venerandæq; ſanctorum reliquiæ: Nempe quidam beati Apoſtoli Bartholomæi digitus, ligni ſanctiſſimæ Crucis Chriſti particula, ex habitu beati patris Ruffini, ſocij Seraphici patris Franciſci, & ex ſanguine cuiuſdam lignei Crucifixi, qui miraculosè, dum ab impio quodam Iudeo transfigeretur, exilijt.

De monaſterio monialium S. Ludouici Mirandulæ. Mon. XVI.

D

CVM monaſterium ſancti Ludouici, quod Mirandulæ exurgit, atq; à 60. Clariſſis ſororibus Vrbaniſtis incolitur, circa annum Domini 1460. ex apoſtolica auctoritate ædificatum, à quibuſdam ſororibus ex conuentu ſancti Gulielmi Ferrarienſi adductis, inhabitaretur, illuſtriſſima Blancha Maria Eſtenſis, illuſtriſſimi quoque Galleoti Pici, oppidi Mirandulæ temporalis Domini, legitima vxor, ipſum abundantiſſimis redditibus, atque pulcherrimis poſſeſſionibus, prædijsq; dotauit.

De monaſterio monialium S. Claræ Buxeti. Mon. XVII.

COLOPHONEM huic Prouinciæ addit monaſterium, ſub titulo ſanctæ Clarę E Buxeti ſubſiſtens, quod ſumptibus illuſtriſſimi Marchionis Chriſtophori Pallauicini, ſummi Pontificis Leonis X. auctoritate ſibi fauente, cuius apoſtolicum breue datum Romæ 11. Aprilis, anno verò Domini 1517. adhuc perſeuerat, à fundamentis ad apicem vſq; erectum eſt, quodq; à 40. Clariſſis ſororibus Vrbaniſtis inhabitatur. Habuit hic locus ſui fundatrices nobiliſſimam, atq; religioſiſſimam ſororem Margaretam Malaſpina, aliasq; duas ſorores, quæ ex ſacro vallis Viridis Placentino conuentu egreſſę, ipſum ſanctiſſimis moribus, atq; monaſticis ritibus apprimè informarunt. Sed cum temporis lapſu à recta via, & priſtino inſtituto eius incolę aliquantiſper deuiaſſent, à pręſtantiſſima ſorore Margareta Pallauicina, atq; alijs quinque ſororibus ex conuentu Gratiarum Parmenſi allatis, priſtino ſtatui atq; nitori reſtitutę ſunt.

PROVINCIA
S. ANTONII
Quanto magnus es, humiliate in omnibus,
& corā Deo inuenies gratiā. Eccli. 3.

PROVINCIA

PROVINCIA
SANCTI ANTONII.

A SANCTI Antonij Prouincia, licèt ſextum inter Citramontanę familiæ
Prouincias locum obtineat, eſt tamen antiquiſſima, & vna inter cęteras
famoſa, atq; nobiliſſima. Idq́;, ſiue conuentuum numerum ſpectes, qui
vtiq; ſunt 59. numero, 40. quidem fratrum, & 19. monialium: ſiue ciui-
tates, in quibus ij conuentus ſiti ſunt, attendas: Complectitur ſiquidem
Venetias opulentiſſimam vrbē, Adriatico mari allutam, atq; anno à natali Chriſti 454.
conditam, quo ſcilicet Attila Hunnorum Rex Aquileiam euertit: & Mantuam clariſ-
ſimam quoque vrbem ab Ocno filio Tyberis, & Mantûs Tireſię Thebani vatis filię, ad
Mincium conditam, & à nomine matris eius Mantuam appellatam. Vnde Virgilius.

B *Ille etiam patrijs agmen ciet Ocnus ab oris,*
Fatidicæ Mantûs & Tuſci filius amnis,
Qui muros matriſq; dedit tibi Mantua nomen.

Quæ quidem ciuitas Virgilio Marone Poëtarum Principe, & familia Gonzaga ſem-
per virtute, ac bene factis illuſtriſſima, nūc ſub optimo & ſapientiſſimo. Duce Gulielmo
etiam ſereniſſima gloriatur, eiq́; ex animo paret. & Paduā Venetorum Vrbē, ſoli vber-
tate, maximorū fluminū commoditate, ſacro pignore, corpore ſcilicet beati Antonij de
Padua, quam ob cauſam, quòdq; pręterea ab eo ſibi nomen Prouinciæ vindicauerit,
eius imaginem hanc ſibi Prouinciam pręferre volui, celebriq́; Academia, atque doctiſ-
C ſimis viris, quos huic ſæculo peperit, nempe Tito Liuio Hiſtorico celeberrimo, qui res
Romanas ſumma facundia perſcripſit, & Voluſio Poëta, qui poſt Ennium rerum ge-
ſtarum populi Romani Annales carmine deſcripſit, & Stella, Valerioq́; Flacco etiam
Poëtis, & Paulo Iureconſulto, atq; tādem Aſconio famoſo Rhetore, omnino inſignem
illuſtremq́;: & alias quamplurimas ciuitates, eaſq́; nobiles, quas in medium afferre
perlongum eſſet. Hęc nihilominus adijcere non pigebit, quòd videlicet Venetum ter-
ritorium, eamq́; regionem, cui ſupradicta domus Gonzaga ius dicit, circunſcribat,
atq; conterminam habeat ſuperiorem Germaniam. Eſt præterea hæc Prouincia com-
modiſſima, permeatuq́; facilis, cùm quanta ſit, & pedibus & nauigio luſtrari poſſit.
D Hinc tandem religioſæ illæ ceremoniæ, monaſticiq́; ritus Franciſcani, quos eius alum-
ni impræſentiarum vſq; mordicus obſeruant, quiq́; per vniuerſas Citramontanæ fami-
lię Prouincias longè lateq́; diffuſi ſunt, fœliciſſimè prodière. Cuius deniq; maius ſigil-
lum glorioſam Virginem nubecula ſubuectam, ac puerum Ieſum vtroq; brachio am-
plectentem, quorum pedibus Seraphicus pater Franciſcus genuflexus, ſacraq; ſtig-
mata à Seraphino recipiens ſubſtat, cum his literis. SIG. MINISTRI PRO.
SANCTI ANTONII OR. MI. RE. OBSER. orbiculatim continet.

De conuentu S. Franciſci à Vineis Venetijs. *Conu. I.*

E VT noſtri fratres, qui conuentum S. Franciſci in deſerto (de quo inferius) incole-
bant, ſiue eleemoſynas Venetijs (de qua ſupra) mendicaturi, ſiue alia negocia pe-
racturi, locum haberent, ad quem pro tempore religioſius diuertere, immo & ibidem
pernoctare, dum neceſſitas vrgeret, liberius poſſent, domicilium quoddam, pauper-
tati omnino accommodū, ibidem ſibi conſtruendum curarunt. Cùm autem, poſt tran-
ſactos aliquot annos, pientiſſimus quidam Marcus Zianus, Venetus ciuis, vnam vel
alteram domum, atq; vineam, à qua & præſens locus denominationem ſumpſit, pręſ-
fato domicilio contiguas in monaſterium erigēdas, atq; ſex religioſis viris cuiuſcunq;
tamen eſſent Ordinis, dummodo pro ſe orarent, Altiſſimoq; ibidem obſequerentur,

moriens ex teſtamento, anno à Virgineo partu 1253. reliquiſſet, illæq; tandem noſtro A
Ordini ab ijs, quorum intererat, collatæ fuiſſent, reuerendiſſimus quidam Patriarcha Grimanus, Venetus quoq; ciuis, ac noſtris fratribus addictiſſimus, quæ ad præmemorati operis perfectionem deſiderabantur, liberaliſſimè contulit. Eius itaq; opera, munificentia, atq; liberalitate, inſuper & præfati Marci Ziani ſummè commendanda pietate, præmemoratum domicilium cum adiacentibus domibus, & vinea in capaciſſimũ, atque ſatis auguſtum monaſterium, ſub titulo ſancti Franciſci de Vinea, ſtatim ab anno 1253. erectum eſt, in quo & 70. huius Prouinciæ fratres commodè ſatis commorantur. Præfatum Marci Ziani teſtamentum, menſe Iunio anni 1253. actum, in huius loci bibliotheca diligẽtius aſſeruatur, ex quo quæ prædiximus, maiori ex parte, collegimus: nam ab eo nulla extat ſcriptura, quæ nos de huius monaſterij erectione certiores reddere poſſit. Maiori ex parte dixerim, ob præmemoratum domicilium, de quo in ſcriptis nulla penitus fit mentio, ſed quicquid retulimus, id ex receptiſſima quadam tra- B
ditione didicimus. Et hæc quidem de pręſentis cœnobij fundatoribus atq; antiquitate. Ad eius verò prærogatiuas deſcendentes, primo loco adducemus articulum alterius ex digitis beati Pauli Apoſtoli, alteram ex ſpinis Dominicæ coronæ, particulam ſanctiſſimæ Crucis, aliam itidem particulam eius ſpongiæ, qua myrrhatum vinum Seruatori Chriſto ex cruce pendenti, ab impio milite oblatũ fuit, alterum ex pedibus ſanctæ Anaſtaſiæ, alium quoq; pedem atq; tibiale os ſanctæ Brigidæ, quibus eius ſacrarium mirũ in modum cohoneſtatur. Tum demum afferemus in medium corpus beati patris Matthæi Picentis (vulgo della Marca) hoc in eodem monaſterio honeſtiſſimo loco ſepultum. Fuit pijſſimus hic pater à plurimis, dum viueret, ob profundiſſimam eius humilitatem, ſummamq; patientiam atq; ſimplicitatem deſpectus, atq; deriſus, ſed poſt mortem ob frequentia miracula, quæ ad eius inuocationem euenêre (vt libellus eius vi- C
tam, atq; acta continens, qui in huius loci bibliotheca diligentius cuſtoditur, facillimè indicat) in maximo ab omnibus Venetis honore habetur. Accedit præſentiſſimum atq; imminens periculum, cui præfatus pater in ſuperiorem Germaniam cum catholico milite à Paulo III. Pont. max. contra Proteſtantes hæreticos miſſus, nõ ſemel, neq; ſecundò, ſed ſæpiſſimè ſe expoſuit. Nam quoties ab vtroque exercitu, catholico ſcilicet atque hæretico pugnandum erat, beatus is pater Crucifixum manu geſtans, fideleſq; milites ad pugnam pro Chriſti fide cohortans, inter bombardas, nudos enſes, atq; pilas primus omnium verſabatur. Vnde per Dei gratiam illæſus ſemper mirabiliter exiuit. Quod proculdubio patentiſſimum eius ſanctitatis ſignum extitit.

De conuentu S. Franciſci Patauij. *Conu. II.* D

SI mihi cum præſenti conuentu, intra Patauinæ ciuitatis mœnia erecto, nõ & multæ, & iuſtæ cauſæ amicitiæ priuatim eſſent, quæ me ad eius prærogatiuas fuſius enarrandas, mirumq; in modum extollendas, impellerent, repeterem ſanè quę de pręfata ciuitate Patauina à me, in huius Prouinciæ prohemio, dicta ſunt: quòd videlicet celeberrima Academia inſignis, quòd agri fertilitate, ac fluminũ irrigatione celebris, quòdq; corpore B.P Antonij glorioſa ſit: quæ profectò omnia me, ad id pręſtandũ, facilè conſtringerent: quod tamen faciendum minimè exiſtimo: cùm mihi tum ob cõpoſitos mores, tum ob eius nobilitatem, tum quòd ob ſymbolum, quod cum natiuo mihi ſolo habet, chariſſima ſit. Sed proh dolor, ea extitit patrum huius Prouinciæ negligentia, ea deniq; incuria, vt quicquid literarũ ſiue apoſtolicarum, ſiue quarumcunq; aliarũ, E
ad celeberrimi huius conuentus fundationem atq; antiquitatem, attinentium, in eius archiuis aſſeruabatur, miſerabiliter perierit. Quo fit, vt propoſito fruſter, atq; debito ſatiſfacere minimè poſſim, immo vt & veniam mihi dari exorem, quòd leuiſſimo ſtylo ipſum depinxerim. Eſt itaq; hic conuẽtus celeberrimus, capaciſſimus, pulcherrimus, atq; ſatis antiquus: quapropter ſecundum locum hac in prouincia optimo iure obtinet. Illuſtratur ſiquidem plurimis, ijſq; elegantiſſimis ſacellis, pluribuſq; ſanctorum reliquijs, atq; non vulgari ſtructura: inſuper & ſacræ Theoſophiæ ſtudio, cui plures fratres ſub duobus Prælectoribus, ijſq; doctiſſimis diligentius incumbunt. Si verò de fratrum numero agamus, is equidem non vulgaris eſt, cùm quadragenarius exiſtat.

A

De conuentu S. Franciſci Mantuæ. Conu. II.

IMMINET famoſus hic conuentus, beatiſſimo patri Frãciſco ſacratus, licèt à primæua ſui inſtitutione (vt in vulgus fertur) Coronationi Deiparæ Virginis dicatus fuerit, Mantuano lacui, ex quo Mincius fluuius originem ducit, ac mœnium famoſæ, ſimulatq; munitiſſimæ ciuitatis Mantuanæ partem complectitur. Cuius tanta eſt capacitas, vt 80. fratres eius accolas commodiſſimè contineat, & bina Capitula noſtri Ordinis generalia, alterum quidem anno Domini 1420. celebratum, in quo R.P.F. Angelus Senenſis, Prouinciæ Tuſciæ alumnus, in Generalem miniſtrum, Martino V. Pont max. electus fuit; alterum verò anno à partu Virgineo 1540. in quo R.P.F. Ioannes Caluus,
B ſub Paulo III. Pont. max. atq; illuſtriſſimo pariter & excellentiſſimo Federico Gonzaga, primo Mantuanorum Duce, qui tamen, paulò ante præfati Capituli celebrationẽ, diem clauſit extremum, ad Generalatum promotus extitit, non grauatè ſuſtinuit. Fuit tamen hic locus à ſui exordio (ſi vulgari traditioni fidem adhibere liceat) modicè, ſatisq; anguſtè ędificatus, atq; Conuentualibus Franciſcanis patribus in habitationem traditus, ſed ſucceſſu temporis ab ijs ad eiuſdem Inſtituti Obſeruãtes deuolutus. Quando verò vel cuius auctoritate, vel ſub quo Mantuanorum Domino id contigerit, vel cuius ſumptibus præfatus conuentus ædificatus fuerit, deficientibus omnino vel præ vetuſtate, vel præ incuria ſcripturis, penitus nos latet. Vt igitur primùm præfatus conuentus ad Obſeruantes tranſijt, tum eius eccleſia, tum quoque adiacens ſibi ædificium ex diuerſis eleemoſynis, præcipuè verò nobiliſſimæ familiæ Gonzagæ, mirum in mo-
C dum ampliata fuère. Continet ſiquidem eccleſia ipſa vigintiquinq; ſacella, pulcherrimis iconibus exornata, quorum alterum Mantuanis, ob glorioſæ Virginis imaginem ibi depictam, atq; miraculis inſignem, commendatiſſimum eſt, alterum verò, quod Gonzaga nomine inſignitur, ſequentibus mauſolæis, affabrè elaboratis, cohoneſtatur: Nempe eo quo illuſtriſſ. Franciſcus Gonzaga, Mantuanorum Marchio, qui 30. Martij, anno Domini 1519. diem clauſit extremum, reconditus eſt. Et alio in quo illuſtriſſ. ac reuerendiſſ. Sigiſmundus Gonzaga S.R.E. Cardinalis, qui 4. Octobris, anno Dñi 1525. huic ſæculo vale dixit, in Domino quieſcit. Et alio in quo optima Margareta, cuiuſdam Federici Gonzagæ, Mantuanorum Principis, vxor, tumulata eſt: cui & ſequens epitaphium hæret.

D *Optima Margareta, ſumma Bauariæ domus gloria, conſanguineis Imperatoribus Auguſta, altera à Lampedo magnanimi Principis Federici coniunx, Euadne, Alceſteq; fidior, humo ſecondi volens, eodem auctore, hoc ſub are quieſcit.*

Et alio in quo illuſtriſſ. Alda Eſtenſis, illuſtriſſ. Ludouici Gonzagæ, Mantuanorum Marchionis, vxor, diem Domini præſtolatur. Et alio in quo illuſtriſſ. Margareta Malateſta, cuiuſdam Galeazij Gonzagæ, ſtrenui olim militis atq; herois, coniunx, humari voluit. Adiacet præcedentibus ſepulchris & aliud abſq; tamen epitaphio. Huius ſacrę ædis eccleſia, prout ex marmoreo quodã lapide, eius parieti ad principalioris portę ſiniſtram (ab extrinſeco tamen) impreſſo, facillimè patet, conſecrata extitit, plurimiſq; indulgentijs gaudet, quemadmodum & ex ſequentibus carminibus, eidem lapidi inci-
E ſis, quiſquis hęc legerit, edoceri poterit.

Mille quadringenti anni quinquaginta nouemq;,
Menſe Decembris erat, ſub luce ſecunda,
Antiſtes decus, atq; corona Veronæ,
Hermolaus, Venetijs orĭ undus, Barbara proles,
Hoc pater alme tibi templum Franciſce dicauit,
Cultum namq; Pio Papa præſente ſecundo
Cardinibus ſuis ter denis, Præſulibuſq;
Pluribus, ac cœtu fidei celebrante dietam,
Perpetuò Pius hanc iuſtè viſentibus ædem
Septem quadragenas, ſeptemq; inducit & annos.

aliquot beatorum patrum ac fratrum corpora ibidem ſepulta, videlicet pientiſſimi fratris Beneuenuti, beatiſſimi patris Franciſci olim ſocij: Et beati patris Sixti Mediolanenſis, ſumma vtiq; humilitate, atq; charitate, inſuper & omni ſanctitate præditi, prout miracula ab eo patrata teſtantur: Et beati patris fratris Seraphini Mantuani, famoſiſſimi olim Prædicatoris, atq; vitæ ſanctimonia inſignis; Et deuoti patris Bartholomæi Bergomotis, cuius ſepulturæ ſequens epitaphium appoſitum eſt. A

Bartholomæo Bergomenſi homini Dei, qui obijt M D X L V I. die vltima Iulij.

& Reuerendi patris Franciſci Bazonis, ex nobili Mantuanorum familia oriundi, cuius ſanctitas omnibus ſui temporis tum huius Prouinciæ patribus, tum quoq; Mantuanis in propatulo fuit: Et beati patris Sixti de Riparolo, cuius ſepulturæ huiuſmodi inſcriptio inciſa eſt.

Sixto, qui Chriſto, & immaculatæ Conceptioni vſq; ad ſeptuaginta annos indefeſſè vigilauit, quicquid boni conſulunt ſperabunt, non ne viuentem putabunt, qui dum viueret, aliquando miraculis claruit, obijt die xvij. Nouembris M D X X X I I I. B

Appoſitus quoq; eſt ad præfatos patres ſanctiſſimos in ipſo ingreſſu maioris ſacelli ſub humili pauimento Reuerendiſſimus quidam aliquando noſtri Ordinis Generalis, qui mortem obijt 4. menſis Octobris anno verò Domini 1377. Eius tamen nomen atq; patria, immo & Prouincia, obliteratis præ vetuſtate literis, nos omnino fugiunt.

Maius verò atq; princeps altare ſacroſanctis ſequentibus reliquijs, ſibi à Reuerendiſſimo Philippo Bonacolſo genere Mantuano, ſed profeſſione Minorita, Tridentinoq; Epiſcopo, atq; ſacri palatij Sacriſta, prout ex inſcriptione, cuidam lapidi à latere eiuſdem altaris inciſa, manifeſtum euadit, liberaliſſime collatis, religioſiſſimè cohoneſtatur, nempè ſanguine laterali ipſius Chriſti Domini, clauo quo Chriſtus Dominus cruci affixus fuit, quatuordecim particulis ſanctiſſimæ crucis, quadam cruce fabrefacta ex eodem ſanctiſſimo ligno, duabus argenteis crucibus in quibus binę particulæ Dominicæ crucis cuſtodiuntur. Habetur quoq; ibidem & de ſpinea corona Chriſti duobus in locis, de Chriſti interula quam ſibi eius mater glorioſa adaptauit, de faſcia Chriſti, de Chriſti veſtimentis in ſortes à militibus diuiſis, de veſtimento item Chriſti duobus in locis, de fimbria veſtimenti Chriſti, de Chriſti ſpongia tribus in locis, de Chriſti menſa vbi cum diſcipulis cœnam fecit quatuor in locis, de Chriſti ſudario tribus in locis, de Chriſti ſindone vbi fuit obuolutus, de Chriſti ſandalijs duobus in locis, de cingulo & cunna Chriſti, de panniculis quibus Chriſtus obuolutus fuit, de Chriſti linteo quo præcinctus fuit in lotione pedum, de linteo qui ſuper eius veronicam ſtetit multis annis, de forſipe quo claui de cruce Chriſti auulſi fuère, de fragmentis quinque panum, de Chriſti ſepulchro duobus in locis, de lapide vbi Chriſtus natus eſt duobus in locis, de lacte glorioſæ Virginis Marię tribus in locis, de veſtimentis eiuſdem Virginis glorioſæ ſex in locis, de velo eiuſdem deiparæ Virginis quatuor in locis, de crinibus eiuſdem immaculatę Virginis duobus in locis, de zona & ſcamno eiuſdem matris Chriſti, de lecto eiuſdem ſemper Virginis Mariæ quando cœlum petijt, de virga Moyſis, de virga Aaron, quæ fuit Papæ Gregorij X I. de ſancto Simeone iuſto tribus in locis, de tunica eiuſdem, de Daniele Propheta, de veſtibus Gamalielis Præceptoris Pauli Apoſtoli, de oſſibus Ioſeph ab Arimathia, de eodem Ioſeph, de ſepulchro Danielis, de oſſibus trium puerorũ in camino duobus in locis, de oſſibus Iacobi minoris Apoſtoli tribus in locis, de cranio Philippi Apoſtoli, de maxilla eiuſdem, de coſta eiuſdem, de oſſibus eiuſdem in tribus locis, de oſſibus ſancti Bartholomęi decem in locis, de oſſibus ſancti Matthæi Apoſtoli duobus in locis, de veſtimento eiuſdem, de oſſibus ſancti Simonis Apoſtoli, de oſſibus ſancti Thadæi Apoſtoli quatuor in locis, de oſſibus ſancti Lucæ Euangeliſtæ tribus in locis, de oſſibus ſancti Barnabæ Apoſtoli tribus in locis, de coſta ſancti Marci Euangeliſtæ, de oſſibus eiuſdem duobus in locis, de veſtimento eiuſdem, de ſancto Stephano prothomartyre, de oſſibus eiuſdem decem in locis, de lapidibus quibus fuit lapidatus, de brachio ſiue tibia S. Laurentij, de coſta eiuſdem & de eius pinguedine, quę defluxit dũ cremaretur, de carne eiuſdẽ, de oſſibus eiuſdẽ in quinq; locis, de craticula eius duobus in locis, de veſtimento eiuſdẽ, de oſſibus S. Vincentij quatuor in locis, de dẽte S. Anaſtaſij, de brachio S. Clemẽtis, de oſſibus eiuſdẽ duobus in locis, de S. Blaſio, C D E

de collo

A de collo eiuſdem, de oſſibus eius ſex in locis, de oſſibus ſancti Petri Dominicani, de oſſibus ſancti Georgij in ſeptem locis, de oſſibus ſancti Fabiani quatuor in locis, de oſſibus ſancti Sebaſtiani ſex in locis, de oſſibus ſancti Iacobi intercisi, de ſancto Hippolyto, de capite eiuſdem, de oſſibus eiuſdem, de oſſibus familiæ eiuſdem, de oſſibus ſancti Thomæ martyris duobus in locis, de oſſibus ſancti Marci martyris, de oſſibus ſancti Marcelliani duobus in locis, de oſſibus ſancti Melchiadis, de oſſibus ſancti Concordis, de oſſibus ſancti Sauini, de oſſibus ſancti Sixti quatuor in locis, de oſſibus ſancti Marcellini, de oſſibus ſancti Valentini duobus in locis, de oſſibus ſancti Chryſanti duobus in locis, de capite ſancti Geruaſij, de oſſibus eiuſdem, de oſſibus ſancti Protaſij, de oſſibus ſancti Pancratij tribus in locis, de dente eiuſdem, de oſſibus ſancti Pancratini, de oſſibus ſancti Fœlicis duobus in locis, de oſſibus ſancti Romani, de dente ſancti Vi-
B ctorini, de oſſibus ſancti Smaragdi, de oſſibus ſancti Bonifacij quatuor in locis, de oſſibus ſancti Olimpij, de oſſibus ſancti Irenæi, de oſſibus ſancti Martiniani, de oſſibus ſancti Cæſarij, de oſſibus ſancti Arthemij, de oſſibus ſancti Proſperi, de oſſibus ſancti Caſti, de oſſibus ſancti Chryſogoni tribus in locis, de oſſibus ſancti Marcelli, de oſſibus ſancti Abridi, de oſſibus ſancti Theodori ſeptem in locis, de oſſibus ſancti Calixti in quinq; locis, de oſſibus ſancti Nemeſij, de oſſibus ſancti Iuſtini, de oſſibus ſancti Simpliciani, de oſſibus ſancti Alexandri duobus in locis, de oſſibus ſancti Vitalis, de oſſibus ſancti Iuliani duobus in locis, de oſſibus S. Pontiani quatuor in locis, de oſſibus S. Valeriani, de oſſibus S. Maximi, de oſſibus S. Nazarij, de oſſibus S. Dionyſij Areopagitæ tribus in locis, de oſſibus S. Saturnini & eius ſociorum, de oſſibus S. Pij Papæ, de oſſibus S. Victoris, de oſſibus S. Chriſtophori ſex in locis, de oſſibus S. Demetrij, de
C oſſibus S. Pantaleonis ſex in locis, de digito eiuſdem, de oſſibus S. Colepodij duobus in locis, de oſſibus ſancti Agapiti quatuor in locis, de cruce eiuſdem, de oſſibus ſancti Eraſmi, de oſſibus ſancti Euſtachij, de maxilla eiuſdem, de dente ſancti Cantiani, de oſſibus ſancti Vrbani, de oſſibus ſancti Gorgonij, de coſta S. Cypriani, de neruis & oſſibus eiuſdem, de ſanguine eiuſdem, de oſſibus ſancti Iſidori, de oſſibus S. Quintiani, de oſſibus S. Policaſtri, de oſſibus S. Donati duobus in locis, de oſſibus S. Creſcentiani duobus in locis, de oſſibus S. Lini, de oſſibus S. Adaucti, de oſſibus S. Andronici duobus in locis, de oſſibus S. Procli duobus in locis, de oſſibus S. Zepherini, de oſſibus S. Euariſti, de oſſibus ſancti Timothei, de oſſibus ſanctorum Innocentum quatuor in locis, de oſſibus ſanctorum Ioannis & Pauli tribus in locis, de oſſibus ſanctorum Fauſtini &
D Iouitæ, de oſſibus ſanctorum Chryſanti & Dariæ quatuor in locis, de oſſibus ſanctorum Coſmę & Damiani decem in locis, de oſſibus ſanctorum Primi & Fœliciani tribus in locis, de oſſibus ſanctorum quadraginta martyrum duobus in locis, de oſſibus ſanctorum Gordiani & Epimachi, de oſſibus ſanctorum Nerei & Achilei quatuor in locis, de oſſibus ſanctorum Papię & Mauri, de oſſibus ſanctorum Marij Marthæ & filiorum, de oſſibus ſanctorum Naboris & Fœlicis, de oſſibus ſanctorum Fœliciſſimi & Agapiti quatuor in locis, de oſſibus ſanctorum Firmi & Ruſtici, de oſſibus ſanctorũ Hermagorę & Fortunati, de oſſibus ſanctorum Lucię & Geminiani, de oſſibus ſanctorum vigintiquatuor martyrum, de oſſibus ſancti Ambroſij, de oſſibus S. Auguſtini, de pallio eius, dę oſſibus ſancti Gregorij quatuor in locis, de dente & eius capillis, de oſſibus S. Leonis tribus in locis, de oſſibus S. Martini tribus in locis, de capite S. Nicolai, de oleo eiuſ-
E dem, de oſſibus eiuſdem ſeptem in locis, de oſſibus S. Ioannis Chryſoſtomi in octo locis, de oſſibus S. Gregorij Nazianzeni, de oſſibus S. Hilarij tribus in locis, de oſſibus ſancti Proſdocimi Epiſcopi Patauini, de oſſibus S. Zenonis duobus in locis, de oſſibus S. Proculi Epiſcopi Veronenſis, de oſſibus ſancti Fortunati, de oſſibus ſancti Lupicini, de oſſibus ſancti Fulgentij, de oſſibus ſancti Aymonis, de oſſibus Euſtadij Patriarchę, de oſſibus ſancti Athanaſij duobus in locis, de oſſibus ſancti Zerbonij, de oſſibus ſancti Britij, de oſſibus ſancti Reguli, de oſſibus ſancti Theodoxij, de carne ſancti Franciſci, de capillis eius tribus in locis, de barba eiuſdem, de capucio eiuſdem, de corda eiuſdem, de tunica eiuſdem quatuor in locis, de panniculo eiuſdem, de multis alijs eius reliquijs, de oſſibus ſancti Antonij de Padua, de ſanguine beati Lucę eius ſocij, de veſtimento eiuſdem, de oſſibus beati Ægidij ſocij beati Franciſci, de eius ſanguine duobus in locis, de oſſibus ſancti

bus ſancti Benedicti Abbatis, de S. Sabbæ Abbatis oſſibus, de cilicio eiuſdem, de oſſibus S. Antonij abbatis duobus in locis, de oſſibus S. Pauli primi eremitæ, de oſſibus S. Simeonis monachi, de oſſibus S. Iuliani, de oſſibus S. Elaſij tribus in locis, de oſſibus S. Leonardi, de oſſibus S. Amanij, de oſſibus S. Catharinę tribus in locis, de oleo eiuſdem, de dente S. Agnetis, de cineribus eiuſdem, de oſſibus eiuſdem tribus in locis, de velo eiuſdem, de oſſibus S. Luciæ quatuor in locis, de capite S. Ceciliæ, de oſſibus eiuſdẽ nouem in locis, de capite S. Barbaræ, de oſſibus eius quatuor in locis, de oſſibus, & velo ſanctę Margaretæ, de oſſibus ſanctę Agathæ, de oſſibus ſanctæ Anaſtaſiæ tribus in locis, de oſſibus, capite, velo, cilicio & capillis ſanctæ Conſtantiæ, de oſſibus ſanctæ Eugeniæ, de oſſibus ſanctę Criſtinæ, de oſſibus ſanctę Beatricis, de oſſibus S. Lucillæ, de oſſibus S. Tyberiæ, de oſſibus S. Arthemiæ, de oſſibus S. Rufinę, de oſſibus S. Nymphę, de oſſibus S. Columbę, de oſſibus S. Fœlicitatis, duobus in locis, de oſſibus S. Viuianæ, de oſſibus S. Priſcæ, de oſſibus S. Valeriæ, de oſſibus S. Victorinæ, de oſſibus S. Martinę, de oſſibus S. Paulinę, de oſſibus vndecim millium virginum, de oſſibus ſanctorum Perpetuæ & Fœlicitatis, de capillis, vnguibus, tunica & velo S. Claræ, de oſſibus, capillis, & diuerſis alijs reliquijs S. Marię Magdalenę, de oſſibus S. Marthę, de oſſibus S. Petronillæ, de oſſibus S. Marinæ, de oſſibus S. Scholaſticæ, de oſſibus S. Praxedis, de ſanguine plurimorum martyrum, quem eadem S. Praxedes collegit, de oſſibus S. Baſillæ, de oſſibus ſanctorum Caſſianæ & Tronicæ, de oſſibus, capillis, & cingulo S. Eliſabethę, de oſſibus S. Marię Cleophę, de oſſibus S. viduę Annę de qua in Euangelio fit mentio, de oſſibus S. Mariæ Ægyptiacæ tribus in locis. Eſt & alia crux parua argentea plena diuerſis reliquijs ſine nominibus: Sunt præterea & aliæ quædam reliquię inuentę in ſacello reuerendiſſimi domini Cardinalis Tuſculani. Voluit autem ſepeliri pręfatus Epiſcopus, harũ reliquiarũ collator, iuxta pręmemoratũ altare ſummũ.

Colophonem huic conuentui additurus, hæc tantùm de eius ſtructura dixerim, quòd videlicet ſit magnifica, ſumptuoſa, atq; omni ex parte perfecta: Nam ſi de cellulis agatur, hę ſunt centum numero, atq; per quadriuij modum elegantiſſimè diſtinctę. Si verò de clauſtris loquamur, hęc quidem ſunt bina: ſed illorum alterum tantę eſt pulchritudinis, atq; etiam magnitudinis, vt vix ſibi par in toto noſtro Ordine habeat. Innititur enim quinquaginta duabus marmoreis columnis, eiſq; pulcherrimis, & ex ea parte qua Mantuanum proſpicit lacum, xyſtum habet pulcherrimum, quo nihil amęnius, nihilq; delectabilius fratribus eius accolis euenire poteſt. Huic xyſto cõtigua eſt pulcherrima, eaq; capaciſſima Infirmaria, cui aromataria officina omnibus neceſſarijs inſtructa, atq; pulcherrimum ſacellum, ad ſacrum pro infirmis faciendum, hęrent. Et vt paucis multa perſtringam, locus hic omnibus ſuis numeris abſolutiſſimus eſt, nihilq; eorum, quę ad perfectum monaſterium requiruntur, penitus deſiderat, immo & fratribus ſtudentibus maximè fauet, cùm plurimi eorum ſub tribus Pręlectoribus ſacris literis ac Philoſophię dent operam.

De conuentu S. Bernardini Veronæ. Conu. IV.

QVICVNQVE non lippis (vt aiunt) oculis ſtudium, curam atq; beneuolentiam, qua Veronenſes noſtrum Ordinem, à ſui erectione in hodiernum vſq; diẽ, proſequuti ſunt, contemplatus fuerit, facillimè proculdubio deprehendet, hunc conuentum, beato patri Bernardino de Senis ſacrum, ac Veronæ, quæ Venetiæ ciuitas eſt, & à Gallis, Duce Brenno à quo Brenona primò, deinde mutatis literis Verona dicta euaſit, condita extitit, Atheſiq; amęniſſimo fluuio, qui ex Tridẽtinis alpibus ortus, non longè à foſſa Clodia, Pado totius Italię famoſiſſimo flumini miſcetur, vtiliſſimè alluitur, atq; Catullum, Æmilium, Magrum Poëtam, Pliniumq; (vt aliquibus placet) nobis peperit, eleganter ſatis conſtructum, quem vt plurimùm quinquaginta fratres commodiſſimè incolunt, ex communibus eorundem ſumptibus ædificatum fuiſſe. Idq; ipſum inſinuare videtur plumbea quædam bulla Nicolai V. Pont. max. data anno Dominicæ Incarnationis 1452. atq; in huiuſmet loci cartophilacio aſſeruata, ex qua etiam præſentis conuentus antiquitas, ætasq; conſtat. Eius ſiquidem tenore præfatus ſum-

mus

A mus Pontifex Nicolaus iſtius monaſterij Veronæ erigendi fratribus noſtris facultatem impertitur. Cohoneſtatur demum hæc ſacra ædes quibuſdam crinibus glorioſæ ſemperq; Virginis Mariæ, alijs itidem crinibus Dominici præcurſoris diui Ioannis Baptiſtæ, aliquot oſſibus ſanctorum Sebaſtiani martyris, atque Vrſulæ virginis & martyris, ſanguine, dente, atque parte capucij beati patris Bernardini.

De conuentu S. Blaſij Vincentiæ. Conu. V.

SVBSTITIT olim conuentus hic, ſancto Blaſio dicatus, extra Vincentinæ ciuitatis mœnia, qui tamen, ne eius ciuibus, grauiſſimis imminentibus bellis, negocium aliquando faceſſeret, à Veneta Republica, cui Vincentia Venetiæ ciuitas paret, decretum fuit, vt à funditus dirueretur, aliusque intra eiuſdem ciuitatis vallum, in quo B commodè fratres commorari poſſent, ſibi ſufficeretur. Quod & anno à partu Virgineo 1530. ſub illuſtriſſimo Venetorum Duce Andrea Gritti factum extitit. Hęc omnia patent ex literis, quibus adiacēt canonizatio beati patris Bernardini, & inſtitutio montis pietatis hac in ipſa ciuitate factæ, ſub Innocentio VIII. Pont. max. anno Dñi 1486. pręfati Ducis, quæ in patris Guardiani cubiculo diligentius aſſeruantur. Ab eo igitur tempore, hoc monaſterium, ſub antiquiori titulo S. Blaſij, nobis ex communi ærario prodijt, quod & abſolutū eſt. Quòd verò præfatis demolitioni, atq; ædificationi Sedis apoſtolicæ aſſenſus acceſſerit, nulli dubium eſſe debet. Sed vbi is habeatur, penitus neſcitur. In hoc conuentu vitam ducunt communem 25. fratres, iacetq; in eius eccleſia ſepultum corpus venerabilis patris Marci Picentis (vulgo della Marca) quod à Vincentinis maxima veneratione colitur, maximiq; fit, ob tanti patris virtutes, atq; ſanctitatem. C Quæ ſequuntur carmina, ex plurimis, quæ eius ſepulchrum exornant, in medium afferre volui, vt ex eis, qualis fuerit huius patris vita, facilè inueſtigari poſſit.

O ſidus nuper emicans
E Paradiſi ſedibus:
O iubar clarum & rutilans,
Cunctis exortum gentibus,
Quo peccator oberritans,
Infœlix, miſer, reprobus,
Te cohortante Dominum
Conſequeretur ſuperans.
D *In ſancto Seuerino*
Virgo tibi reuelauit,
Populo Chriſtiano
Quæ prædicari voluit.
Et mandato diuino
Anima tua paruit.

Quæ plateis & in templo
Iam reuelata docuit.
Requirens cunctos iugiter
Immenſa pandis præmia
Cunctos vocabas pariter
Ad Paradiſi gaudia,
Hortaris nos alacriter
Vt relinquamus omnia,
Quæ tenent nos mortaliter,
Et ducunt per inania.
Theſaurizemus fideliter
Quæ ſunt in ſuperna gloria,
Chriſti crucis celeriter
Magna petamus munera.

De conuentu S. Franciſci à Vineis Vtini. Conu. VI.

QVÆCVMQVE in ſe bona eſſent, aut fortunæ beneficio (ſi ita fari liceat) tributa, aut proprio labore parta, ſibi à Deo opt. max. omnium bonorum largitore E credita, vt aliquod ſibi obſequiū prętaret, exiſtimans nobilis, atq; pientiſſima quędam Vtinenſium familia, ſacrum monaſterium Franciſcanæ Obſeruanti familiæ, cui addictiſſima deuotiſſimaq; erat, non longè ab Vtino, quod Fori Iulij oppidū eſt, nec longè ab Aquileia diſtat, in proprijs prædijs, atq; poſſeſſionibus ædificare ſtatuit, decreuitq;. Annuente itaq; ſibi Martino V. Pont. max. cuius apoſtolicum breue ſub datū Romæ ij. cal. Iulij anno Domini 1428. in huius loci archiuis adhuc perſeuerat, præſens cœnobium, in honorem beatiſſimi patris Franciſci à Vineis, quod quidem cognomen tum à vineis in quibus fuit conſtructum, tum quoq; ad diſtinctionē alterius Franciſcani conuentus etiam Vtini, ſed intra muros erecti, atq; à patribus Conuentualibus occupati, ſibi inditum eſt, iiſdem temporibus, atque proprijs ſumptibus à fundamentis ad verticem

cem vſque, præfata Vtinenſium familia extruxit, perfecitq; Ex plurimis, quę ad deuotiſſimæ cuiuſdam imaginis glorioſæ Virginis, hoc in loco depictæ, inuocationem, miraculis euenêre, vnum tantum ad eiuſdem Virginis gloriam hîc ſubijcere libuit. Cum enim deſperata à medicis, atq; ab alijs omnibus ſalute quidam nobilis lectulo decumberet, ſeq; huic imagini ex intimis præcordijs commendaret, apparuit illi beata Virgo, quæ & ſe bono animo eſſe iuſſit, & ſibi ſanitatem ex tempore reſtituit. Ex quo etiam tempore plurimum deuotionis erga præfatam imaginem, & hunc locum Vtinenſibus acceſſit, idq; vota tum aurea, tum quoque argentea ab ipſis oblata facillimè indicant. Aſſeruantur denique hoc in loco, in quo & 25. fratres commorantur, pars ligni Dominicę crucis, pars quoque columnæ ad quam Chriſtus Dominus alligatus fuit, & habitus, tunicula, atq; capucium beati patris Ioannis Capiſtrani. A

De conuentu S. Iob Venetijs. *Conu. VII.* B

CONCEPTAM erga Obſeruantes Franciſcanos beneuolentiam mirum in modum in Lucia Delphina, nobili Veneta, auxit primitiuus ille eorum rigor, atque regularis diſciplinæ zelus, immo & impulit, vt ſacellum diuo Iob ſacrum, ac in parochia S. Hieremiæ iuxta Canaregium, (ſic vulgò nuncupatum) Venetijs ſitum, quod ſibi à caro parente Ioanne Contareno, hæreditario iure, obuenerat, in conuentum, eodem beato Iob tutelari, iuxta facultatem ſibi à Martino V. ſummo Pontif. factam, ex proprijs facultatibus à ſuis hæredibus euehendum moriens ex teſtamento caueret, curaretq;. Cuius vltima voluntas, ſiue teſtamentum ſimul cum præfata Martini V. Pont. max. facultate, in forma breuis facta, quę ab huiuſmodi verbis exorditur: Martinus Epiſcop us ſeruus ſeruorum Dei dilecto filio Primicerio eccleſiæ ſancti Marci &c. in huiuſmet loci tabellario aſſeruatur. Fuit igitur hic conuētus tum ex præfatis Lucię Delphinæ bonis, tum quoq; ex pijs quorundam Venetorū, pręcipuè verò Chriſtophori Mauri eleemoſynis, fratrum tamen diligentia acquiſitis, ſub reuerendiſſimo patre fratre Gulielmo de Caſſali, totius noſtri Ordinis Generali Miniſtro, optimè conſtructus. Fuerat enim præfatus Chriſtophorus Maurus beato patri Bernardino de Senis, cùm hoc in monaſterio prædicationis cauſa commoraretur, familiariſſimus, atque ab eo, ſe aliquando ad Venetæ totius Reipublicæ clauum ſeſſurū, per reuelationē didicit: quamobrem Venetorum Dux effectus, ac tanti præſagij memor, ne ingratitudinis aliquādo argui poſſet, quam diu vixit noſtris fratribus deuotiſſimus, ac omnino beneficus extitit, & hunc locum, quem 40. fratres commodiſſimè incolunt, ſupramodum promouit, & moriens ante ſummum eius altare humari voluit. C D

Aſſeruantur debito cum honore in huius loci ſacrario pars cranij diui Matthię Apoſtoli, altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, altera quoq; ex maxillis, cui dens hæret ſancti Calixti Papæ, brachium S Theodori, tibia S. Stephani Papæ & martyris, & corpus diui Lucæ Euangeliſtę, quod demptis manu & pede dextris integrum perſeuerat. Hoc venerabile pignus aliquot Franciſcani Obſeruantes, dum propriæ ſaluti conſulentes Boſnā, ob Turcarum inuaſionem excederent, ne tantorum hoſtium ludibrijs exponeretur, conſultò, atq; religioſè ſatis Venetias traſtulerunt. Cumq; quidam frater Bernardus Abbas, ac frater Lucas Prior monaſterij S. Iuſtinę Paduani, Ordinis Benedictinorum contenderent pręfatum diui Lucę corpus, temporibus Iuliani Apoſtatę Imperatoris, è Conſtantinopoli Paduam tranſlatum, atque ibidem in pręmemorato S. Iuſtinę monaſterio religioſius cuſtodiri, diffinitiua ſententia, poſt diligentem rei veritatis adhibitam inquiſitionem, (vt inferius patebit) in noſtrorum fratrum fauorem à Pio II. Pont. max. lata extitit, qua expreſſe declaratur & aſſeritur, diui Euangeliſtæ Lucę corpus, non Padułę apud ſanctam Iuſtinam, vt Abbas & Prior pręd icti volebant, ſed Venetijs in pręſenti conuentu aſſeruari. Pręfata Pij II. Pont. max. ſententia eadem theca, qua beati Euangeliſtę corpus circunſcribitur, continetur. Vt autem totius pręfatę contentionis ſeries hæc legenti in propatulo ſit, quę ab illuſtriſſimo pariter ac reuerendiſſimo Beſſarione S. R. E. Cardinali ſuper hoc negotio diſquirendo, atq; diffiniendo à pręfato ſummo Pont. Pio II. Commiſſario inſtituto acta, atq; iuridice determinata ſint, his annectere volui. E

In nomine

A In nomine Domini Amen. Nuper ſanctiſſimus in Chriſto pater & dominus noſter, dominus Pius, diuina prouidentia Papa II. quaſdam literas apoſtolicas in forma breuis annulo piſcatoris ab extra clauſas,& ſignatas,ſanas,& integras, non viciatas, non cancellatas, neq; in aliqua ſui parte ſuſpectas, ſed omni prorſus vitio, & ſuſpitione carentes, vt prima facie apparebat, nobis Beſſarioni, miſeratione diuina Epiſcopo Tuſculano, S. R. E. Cardinali, Patriarchę Conſtantinopolitano, apoſtolicę Sedis Legato de latere, hac in cauſa, & cauſis huiuſmodi Commiſſario apoſtolico, per certum eius Miſſum prę ſentari fecit, quas nos cum ea, qua decuit, reuerentia recepimus huiuſmodi ſub tenore.

Venerabili fratri Beſſarioni Epiſcopo Tuſculano, S. R. E. Cardinali Nicęno, Sedis apoſtolicę Legato, Pius Papa II. Venerabilis frater, ſalutem & apoſtolicam benedi-B ctionem. Venit ad noſtram notitiam, relatu dilecti filij Bernardi Iuſtiniani militię, & oratoris Veneti, quod poſt lugendam direptionem Boſnenſis Regni a ſęuiſſimo Turcarum Tyranno proximè factam, fratres quidam ex Ordine Minorum Obſeruantium, fuga ſalutem quęrentes, cùm è regno illo recederent, ne vacui in Italiam redirent, venerandum corpus Lucę Euangeliſtę (vt aiunt) ſecum deportauerunt: quod cum delatum eſſet ad terras Venetorū,ſignificata eis re,vt ſe habebat,Dux & Dominium illud, vt ſunt Religionis,pręcipuè erga ſanctorum reliquias, ſummo ſtudio, publicisq; decretis, corpus prædictum ad eorum vrbem honorificè, & ſumma cum veneratione deuehendum eſſe conſtituerunt. Cùm intentis animis huic rei ſtuderent, & corpus iam in litore Veneto apud eccleſiam S. Nicolai delatum eſſet, ſubortus eſt rumor, corpus eiuſdem Euāgeliſtę, iam inde à Iuliani apoſtatę temporibus,è Conſtantinopoli Pa-C duam tranſlatum, ibiq; collocatum fuiſſe. Propter quod cùm in dubio, & ancipiti ſint, cupiantq; huiuſmodi dubietatem ſubmoueri, ne religio fidelis populi,& veneratio ſanctarum reliquiarum intercidat, committimus, & iniungimus fraternitati tuæ, per præſentes, vt rem hanc, ea diligentia & induſtria, quibus opus eſt, inueſtigare & inquirere procures, & ſuper inde, eam prouiſionem facere, & id conſtituere, quòd veritate comperta, ad Dei honorem, & ſancti Euangeliſtæ venerationem,ac populi deuotionem cognoueris expedire. Super quibus omnibus plenam tibi auctoritate apoſtolica concedimus harum ſerie facultatem. Tiburc, ſub annulo piſcatoris, die penultimo Auguſti milleſimo quadringēteſimo ſexageſimotertio, Poti ficatus noſtri anno quinto.

Quarum quidem literarū vigore,citatione legitima, venerabili patri domino Theo-D philo Abbati ſancti Georgij maioris de Venetijs,Ordinis ſancti Benedicti, & congregationis ſanctæ Iuſtinæ, tanquam coniunctæ perſonæ, intimanda, & in valuis eccleſiæ ſancti Georgij maioris,monaſterij prędicti affigenda, ad finē, vt idem dominus Theophilus Abbas eandem citationem venerabili patri Bernardo Abbati, ac conuentui monaſterij eccleſiæ ſanctæ Iuſtinæ de Padua, Ordinis & congregationis prædictorum, in qua quidem eccleſia corpus ſancti Lucæ Euangeliſtæ, de quo in dictis præinſertis apoſtolicis literis fit mentio, collocatum fore aſſeritur, intimaret & notificaret pro parte illuſtriſſimi & ſereniſſimi Principis Chriſtophori Mauri, Dei gratia Ducis Venetiarū. Et hanc cauſam pro inquiſitione veritatis, dumtaxat, vt principalis proſequentis, & eam defendentis,contra eoſdem Abbates & conuentum monaſterij ſanctę Iuſtinæ,omnesq; alios, & ſingulos ſua intereſſe putantes,& in exequutione citationis huiuſmodi,
E nominandos per noſtrum in hac cauſa Auditorem in forma ſolita & coſueta, decreta, conceſſa & emiſſa. Ipſaq; exequutione debitè,prout decreta & conceſſa fuerat, demandata,comparuerunt iudicialiter coram eodem Auditore noſtro prouidus vir magiſter Iacobus de Parleonibus, aſſertus Procurator dicti Domini Chriſtophori Ducis Venetiarum, prout de ſuæ procurationis mandato legitimam promiſit facere fidem, atque etiam & poſt fecit ex vna, & eo, necnon præfatus Dominus Bernardus Abbas monaſterij ſanctę Iuſtinæ ex aduerſo principalis ſupradictus, citra tamē quorumcunq; procuratorum ſuorum per eum conſtitutorum, reuocationem tam ſuo, quàm conuentus præfati monaſterij, nominibus, partibus ex altera. Et idem magiſter Iacobus ipſi Domino Bernardo Abbati præſenti, terminum peremptorium,ad dicendum,& excipiendum quicquid verbo, vel in ſcriptis, contradictas præinſertas literas apoſtolicas vobis præ-

bis præſentatas, dicere ſiue excipere volebat, per dictum Auditorem noſtrum præfigi, & aſſignari obtinuit. In quo quidem termino comparentibus coram eodem Auditore noſtro iudicialiter eiſdem magiſtro Iacobo ex vna, & Bernardo Abbate, ac religioſo viro Luca Priore monaſterij ſanctæ Iuſtinæ prędicti, nominibus quibus ſupra, partibus ex altera, idem magiſter Iacobus accuſauit contumaciam, & aſſeruit eorundem Abbatis, & Prioris, licet pręſentium, nihil tamen contra pręfatas literas apoſtolicas dicere curantium. Et vlterius libellum, ſiue ſummariam in hac cauſa petitionem, facto realiter, & in ſcriptis, ſub horum verborum ſerie, obtulit, atq; dedit. A

Coram vobis reuerendiſſimo in Chriſto patre, & præſtantiſſimo domino domino Beſſarione, miſeratione diuina Epiſcopo Tuſculano, S. R. E. Cardinali, Patriarcha Conſtantinopolitano, & in ciuitate Venetiarum &c. Sedis apoſtolicæ Legato, necnon à ſanctiſſimo domino noſtro ad infraſcripta ſpecialiter delegato; &c. nomine ſereniſſimi Principis, illuſtriſſimiq; domini domini Chriſtophori Mauri, Dei gratia inclyti Venetiarū Ducis &c. Compareo ego Iacobus de Parleonibus, Legum Doctor, & narro, dico, & expono, quòd cùm proximis diebus ſumma diligentia, & cura ipſius ſereniſſimi Principis, & illuſtriſſimi Dominij, venerandiſſimæ reliquiæ glorioſi Euangeliſtæ Lucæ, mirabiliter, & diuina in ſanctos ſuos cooperante gratia, de impiorum Turcarum manibus, poſtquàm nuper ab eis Regnum Boſnæ miſerabiliter occupatum eſt, ſeruatæ, & ad loca præfati illuſtriſſimi Dominij per quoſdam fratres Ordinis Minorum de Obſeruantia delatæ, tandem ad hanc ciuitatem ſumma omnium expectatione deuectæ fuiſſent, & in eccleſia ſancti Nicolai de litore collocatæ, eſſetq; iam de mandato eiuſdem ſereniſſimi Principis, illuſtriſſimiq; Dominij magna, & ſolemnis præparatio, iuxta morem & conſuetudinem huiuſmodi inclyti ſenatus in ſimilibus, facta, ad honorificentiſſimè, deuotiſſimeq; huiuſmodi ſanctiſſimum corpus ſuſcipiendum, atq; in aliquo conuenienti vrbis loco, in templo videlicet diui Bernardini, alias ſancti Iob nuncupato, ad totius populi, & omnium Chriſti fidelium deuotionem, ac venerationem collocandum. Quædam in vrbe ſucclamatio facta eſt, quod iam multis retroactis temporibus, huiuſmodi Euangeliſtæ Lucæ corpus, in eccleſia ſanctæ Iuſtinæ de Padua fuiſſet, cum magna illius populi deuotione veneratum: propter quam rem, ne aliquod inter Chriſti fideles, maximè in veneratione ſanctorum corporum, ſuborriretur ſcandalum, & dubitatio, fuit, antequàm ad venerationem dicti corporis ſancti procederetur vlterius, de prædictis omnibus, prout ſe habebant, per præfatum illuſtriſſimum dominum ad ſanctitatē domini noſtri data notitia, vt ſanctitas ſua poſſet de opportuno remedio ſuper ijs prouidere: qui ſanctiſſimus dominus noſter, hoc audito, per ſuas breues literas veſtrę reuerendiſſimę dominationi commiſit, vt ſuper pręmiſſis, quo melius fieri poſſet, inquirere, ac demum prouidere debeat, auctoritate apoſtolica, prout melius ſibi videbitur, & ad honorem Dei, & corporis ſancti Lucæ Euangeliſtæ venerationem expedire, &c. prout latius in ipſis literis continetur: ad quas me refero. Item nomine prædicto dico, & expono, cùm hoc teneatur pro certo, & indubitato, quod corpus illius Euangeliſtę glorioſi fuerit à principio in terris Grecię reconditum, ac deinceps continuè in partibus illis Orientalibus diligentiſſimè ſeruatum, ſumma cum veneratione ab omnibus illis populis, ſuper omnes alias reliquias ſanctorum, veneratum, prout omnes hiſtoriæ teſtantur, & publica vox & fama omnium, quæ adhuc permanet, & viget; & certum ſit hoc ſanctiſſimum corpus, de quo nunc agitur, innumerabilia ſub ſancti Lucæ inuocatione egiſſe miracula, prout hęc omnia reuerendiſſima dominatio veſtra optimè nouit, non ſolum & aſſidua lectione ſcripturarum ſanctarum, verum etiam ex viſu, & auditu, & ex publica omnium fama, tempore quo eadem reuerendiſſima dominatio veſtra in partibus illis fuit, & etiam poſt; & prout etiam nuperrimè comprobat illa diligens inquiſitio facta, & quę adhuc fit à multis magnis dominis, & communitatibus, vt has eaſdem ſanctiſſimas reliquias, tanquàm glorioſi Lucę Euangeliſtæ in ſuis locis collocandas, atq; venerandas habere poſſint, prout reuerendiſſima dominatio veſtra clarè loco, & tempore intelliget, & per conſequens, quod diuulgatur de hoc ſanctiſſimo corpore, quod ſit in ciuitate Paduæ eſt diuulgatum, ſalua ſemper veritate, rumore quodam incerto, & quadam opinione, poſtmodum ita à nonnullis obten-

A lis obtentum, vt re ipſa nunc demonſtratur. Cùm ſit impoſsibile duo eſſe glorioſi illius Euangeliſtæ corpora, nec vlla ſit apud aliquem certitudo, quòd corpus illud, quod in ciuitate Paduæ (vt dicitur) pro corpore ſancti Lucæ veneratur, ſit illud; niſi quidam rumor ita, vt dictum eſt, ſalua rei veritate, ſubortus, nullo certo auctore, nullisq; fide dignis monumentis. Cùm itaq; ita ſe habeant hæc, vt præmittitur, pro certo & indubitato tenendum eſt, ſalua ſemper veritate, quę ſola nunc quęritur ad verum glorioſi Lucæ Euangeliſtæ corpus cognoſcendum, ac venerandum has ſanctiſſimas reliquias, quæ parua manu pauperum fratrum Obſeruantinorum glorioſi Seraphici Franciſci, è medijs Turcarum enſibus, & flammis, vt Euangeliſtæ Lucæ ſeruatæ ad hanc glorioſiſſimam, & religioſiſſimam vrbem, tanquã ad ſanctorum omnium domicilium, mira diſpoſitione confugerunt, verè fuiſſe, & eſſe corpus, & reliquias illius glorioſi Euãgeliſtæ
B Lucę, quemadmodum ſemper ita eſſe firmiter tenuerunt, ac crediderunt, & tenent, & credunt omnes populi, & nationes, apud quos hactenus eiuſmodi corpus ſanctiſſimum fuit. Quare peto nomine quo ſupra, per veſtram reuerendiſſimam dominationem, auctoritate ei ſuper hoc à præfato ſanctiſſimo domino noſtro ſpecialiter conceſſa, debere, habita informatione de huiuſmodi rei veritate, prout veſtræ reuerendiſſimę dominationi videbitur conuenire, iuxta tenorem literarum apoſtolicarum fieri, ac prouideri, quòd præfatę ſanctiſſimæ reliquię, quę nunc in eccleſia ſancti Nicolai de Litore, magna omnium cum expectatione, ſeruantur, poſſint, & debeant, ad honorem Dei & glorioſi Euangeliſtæ Lucę primùm, deinde ad ipſius ſereniſſimi Principis, illuſtriſſimiq; Dominij, ac totius populi Veneti, omniumq; aliorum Chriſti fidelium deuotionem, in hac glorioſiſſima vrbe in dicto templo diui Bernardini, dignis laudibus,
C & honoribus à cunctis venerari, vt ita huic glorioſo Euangeliſtę Lucę, eodem in loco, idem religionis honor præſtari poſſit, qui & glorioſo Euangeliſtæ Marco pręſtatur: Vt quemadmodum Euangelica prædicatione, & doctrina pariter ad Chriſtum peruenire ambo meruerunt, ita & eorum corpora loci, atq; honoris pari prærogatiua in hac vita præfulgeant, cùm ita diuinæ voluntatis eſſe credendum ſit, quoniam non ſine cauſa, & magno myſterio factum eſt, quod tali modo eæ ſanctiſſimæ reliquiæ in hanc vrbem peruenerunt. Super quibus omnibus & ſingulis, & alijs dependentibus, & connexis, idem ego Iacobus peto & requiro nomine quo ſupra, per eandem veſtram reuerendiſſimam dominationem inquiri, prouideri, ac fieri debere, non tantùm modo ſupra petito, verum etiam omni alio modo, via, iure, & forma, quibus magis ac melius, & vtilius, fieri poteſt, ac debet, & negotij qualitas exigit, & requirit, iuxta
D formam commiſſionis V. reuerendiſſimæ D. prout ei melius videbitur conuenire. Et ſi aliquis legitimus contradictor ſe oppoſuerit, peto in caſu ſuccumbentiæ, eum debere condemnari in expenſis litis, tam factis, quàm fiendis, de quibus proteſtor, & offero me paratum, inquantum reuerendiſſima dominatio ita fieri debere mandauerit, & opus fuerit, & ad hoc de iure aſtringar, & non aliter nec alio modo, ad dandum omnes probationes conuenientes, & neceſſarias, quantum ad hanc rem ſufficiat, &c. Reſeruatis mihi omnibus alijs iuribus, ac rationibus proponẽdis, dicẽdis & allegandis, &c. Ad finem ſemper tamen, & ad effectum, vt veritas inquiri poſſit, & haberi, ad cognoſcendum, & venerandum veras reliquias glorioſi Euangeliſtę Lucę, cui rei & omnipotens Deus, & idem ille Euangeliſta faueat & aſſiſtat.

Quo quidem libello ſicut pręmittitur oblato, ſępè dicti domini Bernardus Abbas, &
E Lucas Prior ex aduerſo principales prædicti quibus ſuprà, ac ſpectabiles, & generoſi viri domini & magiſtri Franciſcus de Porcellinis, & Checus de Leone milites, & Antonius de Capitibus liſtæ doctores, oratores, & procuratores aſſerti magnificę communitatis Paduanę, prout de ſuę oratorię & procurationis mandato legitimam promiſerunt facere fidem, ſe pro ipſius communitatis intereſſe, comparere affirmantes, ibidem pręſentes nominibus huiuſmodi in noſtram iuriſdictionem conſentientes, poſt diuerſas hinc inde cum dicto magiſtro Iacobo de Parleonibus factas altercationes, ſibi terminum ad deliberandum, ſi huiuſmodi cauſam iuridicè defendere, litemq; conteſtari vellent, vel ne: certis reſpectibus per eos delegatis, per pręfatum Auditorem noſtrum pręfigi, & aſſignari obtinuerunt. Quo quidem termino occurrente, & ipſis Bernardo

 Abbate,

Abbate,& Luca Priore, ac aſſertis oratoribus ſupradictis, coram eodem Auditore noſtro iudicialiter comparentibus, ſe cauſam, & cauſas huiuſmodi,nominibus quibus ſupra, iuridicè defendere velle,aſſerentibus,litem conteſtarunt,copiamq; libelli,ſiue ſummaria petitione ex aduerſo oblatis, & præinſerti ſibi decerni,& aſſignari obtinuerunt. Et ex inde diuerſis exceptionibus; ac quia nos voluimus, & mandauimus, ac mandari fecimus ſępedictis hinc inde comparentibus, eò quòd hæc res nobis absq; eo quòd aliquem vocare, aut ad terminorum obſeruationem procedere deberemus, ſed ſolum vt ipſam ea diligentia,& induſtria, quibus opus eſſet inueſtigaremus,& inquireremus, ac alias prouideremus, & conſtitueremus,prout nobis ad Dei honorem, & ſancti Euangeliſtæ venerationem, ac populi deuotionem cognoſceremus expedire, quod ipſa res, & cauſa, ſeu cauſæ huiuſmodi quantocius poſſibile foret expediretur, & terminaretur. A

Quodq; propterea omnes,& ſingulæ poſitiones & articuli,iura, teſtes & alia quæcunq; per vtramq; partem producenda, alleganda, & probanda, in diuerſis ſucceſſiuis terminis, dictis ex aduerſo nominibus, quibus ſupra hinc inde comparentibus ſtatutis,ſimul & ſemel producerentur, & allegarentur, replicationibus, iuribus, & monimentis præſtitis, etiam hinc inde à pro parte vtraq; comparentibus,calumniæ iuramentis cum omnibus & ſingulis capitulis in, & ſub calumniæ iuramento contentis, duplicationibus, ac poſitionibus,& articulis pro vtraque parte iudicialiter coram præfato Auditore noſtro exhibitis, atq; productis, in diuerſis tamen per præfatum Auditorem noſtrum ſtatutis terminis, cum competẽtium dierum interuallis. Poſtmodum idem Auditor eiſdem Bernardo Abbati, & Lucæ Priori, ac nonnullis alijs etiam aſſertis communitatis Paduanæ oratoribus, prout etiam de ſuæ procurationis mandatis legitimam promiſerunt facere ex vna, & Iacobo de Parleonibus procuratori partibus,ex altera,certos ſucceſſiuos peremptorios terminos competentes, cum ſimili dierum interuallo, ad dicendum,& excipiendum quicquid verbo vel in ſcriptis contra poſitiones, & articulos, ac iura & monimenta, & quæcunq; hinc inde allegatis,exhibitis,atq; productis,dicere,ſiue excipere vellent, præfixit, & aſſignauit, & ipſis hinc inde in ipſis ſtatutis terminis, coram eodem iudicialiter,nominibus, quibus ſupra,comparentibus, & verbo partim,ac partim facto realiter, & in ſcriptis contra poſitiones & articulos, ac iura & monimenta huiuſmodi hinc inde reſpectiuè excipientibus. Ipſiſq; poſitionibus,& articulis,prout nobis de iure videbatur fore faciendum,etiam in diuerſis ſucceſſiuis terminis per ipſum Auditorem aſſignatis, partim reiectis, & partim in ciuitate Venetiarum, & extra ad probandum admiſſis,remiſſionibusq; ſuperinde cum ſufficientibus dilationibus decretis,& conceſſis, ac ſuper eiſdem poſitionibus,& articulis admiſſis, nonnullis teſtibus; etiam hinc inde productis, receptis, admiſſis, & in forma iuris iuratis,ac diligenter interrogatis, & examinatis, eorumq; dictis, & depoſitionibus in formam publicam redactis, ac deinde publicatis, partibusq; copijs eorundem,decretis,& traditis,factis etiam, & habitis pro vtraq; parte hinc inde verbo,& in ſcriptis publicis,& ſecretis allegationibus.Finaliter quoque præfato Auditore noſtro,ex noſtra commiſſione in cauſa, & cauſis huiuſmodi in præſentia præfatorum Bernardi Abbatis, & Lucæ Prioris,ac venerabilis viri Iacobi Leoniſſa decretorum Doctoris,ac canonici Paduani aſſerti,eorundem Abbatis,& Prioris,ac conuentus,necnon communitatis Paduanæ prædictæ oratorum,per præfatos eiuſdem communitatis aſſertos oratores, ſubſtituti ex vna, & Iacobus de Parleonibus procuratoris prædictorum ex altera, partibus nominibus quibus ſupra comparentium concludente, & pro concluſo haberi volente, vocatis etiam per nos, & accerſitis plurimiſq; in ciuitate Venetiarum reſidentibus Prælatis pro tunc,quibus de huiuſmodi cauſæ meritis plenariam fecimus relationem, & fidelem; ſumptiſq; conſilijs eorundem, tandem nos ad dicti magiſtri Iacobi de Parleonibus procuratoris inſtantiam ſępè dictos dominos Bernardum Abbatem, & Lucam Priorem, ex aduerſo principales ad audiendum diffinitiuam in cauſa, & cauſis huiuſmodi in ſcriptis fieri, & promulgari ſententiam per certum familiarem noſtrum ad hoc deputatum, citari mandauimus, & fecimus ad certum peremptorium terminum competentem, videlicet diem, & horam infraſcriptos, quibus aduenientibus comparentibus in iudicio coram nobis magiſtro Iacobo de Parleonibus procuratore & Bernardo Abbate, ac Luca Priore prin

B C D E

A cipalibus prędictis ex vtraq; parte, & nominibus eorum hinc inde quibus ſupra; idem magiſter Iacobus de Parleonibus dicto nomine procuratoris, diffinitiuam, iuxta præinſertæ ſuæ petitionis tenorem in forma ſolita & conſueta, ferri ſententiam per nos inſtanter poſtulauit. Nos tunc Beſſarion Epiſcopus, Cardinalis, Patriarcha, Legatus, & commiſſarius, ac exequutor præfatus, ad noſtram in huiuſmodi cauſa ferēdam, & promulgandam ſententiam procedendum duximus, & proceſſimus, eamq; per ea, quæ vidimus, & cognouimus, in ſcriptis tulimus & promulgauimus ſub his verbis.

Chriſti nomine inuocato pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, ac ſequentes & ſequi volentes, quantum poſſumus, ac debemus, formam iuris, & commiſſionis per ſanctiſſimum Dominum noſtrum nobis factæ in cauſa, inueſtigatione, inquiſitione, declaratione, & veneratione corporis ſancti Lucæ Euangeliſtæ, ac ipſas B literas apoſtolicas ſuper inde factas, prout tenemur exequutioni mandare, omnibus modo, iure, via, & forma, quibus melius poſſumus, & debemus, viſis prius, & diligenter examinatis dictis literis apoſtolicis, & earum tenore, & viſis citationibus ſpecialiter & etiam generaliter factis, illuſtriſſimo Principi domino Duci Venetiarum ex vna, & Abbati & conuentui ſanctæ Iuſtinæ de Padua parte ex altera, & alijs habentibus intereſſe, aut ſua quomodolibet intereſſe putantibus: & viſis comparitionibus, & oppoſitionibus ſuper inde factis per ſupraſcriptos: & viſis & diligenter examinatis teſtibus, & atteſtationibus teſtium in cauſa per, & inter ſupraſcriptas partes, & quamlibet earum productis: & viſo, & examinato toto proceſſu, ac omnibus hinc inde deductis, factis, & actitatis: & viſis & diligenter lectis literis, ſcripturis, priuilegijs, iuribus, monimentis, inſtrumentis, legendis, libris, & alijs per partes productis: & viſis, & au- C ditis allegationibus partium in cauſa huiuſmodi hinc inde, verbo, & in ſcriptis allegatis, dictis productis, & approbatis; ac viſis, & examinatis dubijs per nos partibus ipſis datis, & earum reſponſionibus, eisq; omnibus cum debitis, & exactis inueſtigationibus, inquiſitionibus, deliberationibus, ac maturitatibus recenſitis, & conſideratis: viſis etiā multis hiſtorijs, & chronicis, quas pro huiuſmodi rei verificatione videndas eſſe cenſuimus: intellectis etiam orationibus per religioſas perſonas pro clarificatione huius rei ad Deum porrectis, & earum inſpirationibus: & habita diligenti ratione temporum, locorum, nominum, & perſonarum de Iuris prudentium conſilio, & præſertim venerabilium in Chriſto patrum Domini Patriarchæ Venetiarum, Archiepiſcopi Sipontini, & Veronenſis, Theatini, Agienſis, Equilini, Parenſis, & Bellimenſis Epiſcoporum, & D monaſteriorum ſancti Thomæ de Burgondionibus de Torcello & ſancti Gregorij de Venetijs Abbatum, ac ſanctæ Helenæ Ordinis montis Oliueti, & ſancti Andreæ Ordinis Cartuſienſis Priorum, quos omnes iteratis vicibus ſuper hoc conſuluimus, ac accedente vnanimi conſenſu omnium prædictorum, per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, dicimus, pronunciamus, ſententiamus, decernimus, & declaramus, oſſa in eccleſia ſanctæ Iuſtinæ de Padua exiſtentia, quæ hactenus, pro oſſibus ſancti Lucæ Euangeliſtæ tenta, habita, & venerata fuerunt, non fuiſſe, nec eſſe oſſa eiuſdem ſancti Lucæ Euangeliſtæ, nec pro talibus habenda, tenenda, ſeu venerari debere: corpus verò, nuper è Regno Boſnæ delatum, & nunc in eccleſia ſancti Nicolai in litore Veneto exiſtens, & hactenus pro corpore dicti Euangeliſtæ tentum, habitum, & veneratum, pro tali, & vt tale habendum, tenendum, & venerandum eſſe, haberiq;, E teneri, reputari, & venerari debere, ipſumq; pro tali, & vt tale habemus, tenemus, reputamus, & veneramur, haberiq;, teneri, reputari, & venerari volumus, & decernimus; condemnationem partis in expenſis, & expenſarum taxationem nobis reſeruantes.

Lecta, lata, & in ſcriptis promulgata fuit præinſerta diffinitiua ſententia coram nobis, & de mandato noſtro per præſentis cauſæ Notarium, ac noſtrum, & huiuſmodi cauſæ coram nobis ſcribam infraſcriptum. Venetijs in monaſterio ſancti Georgij maioris in aula ante cameram noſtram, nobis inibi ad iura reddendum, & cauſas audiendum pro tribunali ſedentibus. Et ita promulgantibus, ſententiantibus, & declarantibus ſub anno à natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo ſexageſimo tertio, Indictione vndecima, Die verò nona menſis Decembris, Pontificatus præfati domini noſtri Pij Papæ ſecundi anno ſexto, pręſentibus ibidem honorabilibus & prouidis viris dominis Eu-

genio Maurocemo Decretorum, Vincentio Monfort medicinarum Doctoribus, & Nicolao Sagondino, præfati domini Ducis Cancellario, teſtibus ad præmiſſa vocatis ſpecialiter, atq; rogatis. In quorum omnium & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum, præſentes literas, ſiue pręſens publicum inſtrumentum, per Notarium publicum, noſtrumq;, & huiuſmodi cauſæ coram nobis ſcribam infraſcriptum ſubſcribi, & publicari mandauimus, noſtriq; ſigilli iuſſimus, & fecimus appenſione communiri. A

Et ego Ioannes de Heesbetim clericus, Cameratenſis diœceſis, publicus ſacra Imperiali auctoritate Notarius, præfatiq; Reuerendiſſimi patris & domini domini Beſſarionis Epiſcopi, Cardinalis, Patriarchæ, Legati, Commiſſarij, & executoris, & huiuſmodi cauſæ coram eo ſcriba, quia dictæ ſententiæ diffinitiuæ pronunciatione, promulgatione, omnibusq; alijs, & ſingulis præmiſſis, dum ſic, vt præmittitur per dictum reuerendiſſ. dominũ Commiſſariũ & executorem, ac eius Auditorem, & coram eis fierent, & agerentur, vnà cum prænominatis teſtibus præſens interfui, eaq; ſic fieri vidi, & audiui. Ideo hoc præſens publicum inſtrumentum per me innotaui, ſumptum ex inde confeci, ſubſcripſi, publicaui, & in hanc publicam formam redegi, ſignoq;, & nomine meis ſolitis & conſuetis, vnà cum præfati reuerendiſſimi patris & domini domini Beſſarionis, Commiſſarij, & executoris, ſigilli appenſione ſignaui, in fidem, & teſtimonium omnium, & ſingulorum pręmiſſorum, rogatus & requiſitus. Huius deniq; monaſterij eccleſia, beatis Iobo, atq; Bernardino eius tutelaribus conſecrata extitit anno à partu Virgineo 1493. B

De conuentu B. Mariæ de Gratijs propè Mantuam. Conu. VIII.

SVBSTITIT olim, ad quintum milliare à famoſa, ſimulatq; munitiſſima vrbe Mantua, in ipſa Mantuani lacus margine, ędicula quædam quam humillimè conſtructa, atq; glorioſæ, ſemperq; Virgini Mariæ dicata, quam pauper quidam anachorita, pro ſua deuotione atq; vita facilius tranſigenda, incolebat. Cùm igitur anno à ſalutifera mundi redēptione 1399. tanta tamq; contagioſa lues in Mantuanos graſſaretur, vt homo hominem ſolo conſpectu inficeret, & nihil aliud à quadam mortis imagine per totam ciuitatem occurreret, illuſtriſſimus Ludouicus Gonzaga, Mantuanorum Marchio, tum proprię, tum quoq; communi ſubditorum ſaluti coſulturus, ſe ad vnius templi, glorioſæ Virgini dicandi, conſtructionē ex voto aſtrinxit, ſi præfata lues à Mantua ſecederet. Voti itaq; compos effectus illuſtriſſimus pientiſſimusq; Marchio, tantiq; beneficij recepti memor, præfatam ædiculam in pulcherrimam eccleſiam, ſub titulo ſanctæ Mariæ de Gratijs, idq; ob beneficium eius interceſſione acceptum, euexit, ſibiq; magnificum, atq; capaciſſimum monaſterium, quod ſtatim à Franciſcanis Obſeruantibus occupandum, inhabitandumq; curauit, quàm diligentius coædificari, annectiq; fecit. Contigit autem id (vt præfati ſumus) circa annum Domini 1400. Pręfata verò eccleſia, poſt ſeptennium ab eius euectione, nempe anno 1406. per reuerendiſſimum quendam Epiſcopum Solanum, vt patet ex ſequentibus verbis ex tabella quadam ibidem appenſa excerptis, conſecrata fuit. *Notum ſit quod anno 1406. Pontificatus ſanctiſſimi D. N. Innocentij Papæ VII. anno ij. hæc eccleſia ſanctæ Mariæ Gratiarum inter Ripaltam, & Curtatonem conſecrata fuit per reuerendiſſimum fratrem Nicolaum de Tinctis Epiſcopum Solanum præſentibus, & exiſtentibus reuerendiſſimis dominis Ioanne de Mantua, diuina miſeratione ſanctæ ſedis Gradenſis Patriarcha Venetiarum, ac Dalmatiæ Primate, & Antonio de Vbertis, Dei gratia Epiſcopo Mantuano, & hoc fuit die 15. Auguſti.* Huius loci eccleſia nihil penitus eorum deſiderat, quæ ad huius decorem conducere poſſunt, nam ex omni parte perfecta, capaciſſima, atq; pulcherrimis, iiſq; plurimis ſacellis exornata, plurimis cohoneſtatur iocalibus tum aureis, tum quoq; argenteis, plurimiſq;, iiſq; precioſiſſimis ornamentis, ad cultum diuinum deſtinatis, nec non & infinitis imaginibus tum cereis, tum argenteis, tum quoq; in tabellis depictis, quę omnes beneficia mortalibus glorioſę Virginis Marię meritis ibidem conceſſa pręſeferunt, repræſentantq;. Eſt enim hæc baſilica inter omnes totius Italiæ tum ob miracula, quæ in dies ibi contingunt, tum ob populi frequentiam illuc confluentem, qua etiam de cauſa anniuerſaria eius dies, quę octaua cuiuſlibet menſis Septembris contingit, famoſis nundinis, concurrentibus

C

D

E

A currentibus eò ex diuerſis partibus plurimis mercatoribus, dicata eſt, tum ob ſingula-
rem eius ſtructuram, tum deniq; ob glorioſæ Virginis imaginem, ſimul & ſummum al-
tarę, quę ſumptuose atq; elegantiſſimè exornanda curauit illuſtriſſimus & excellentiſ-
ſimus heros, ſtrenuusq; miles, atq; copiarum Caroli V. Imperatoris Hiſpaniarumq;
Regis Præfectus & Dux, nec non & pro eodem Mediolanenſis Ducatus Gubernator
Ferdinandus Gonzaga, cuius quoq; icon ibidem graphicè depictus eſt. Honeſtatur
deniq; ſacer hic locus ſacroſanctis ſequentibus reliquijs: nempè particula funis, quo
Chriſtus dominus ad columnam ligatus fuit, alia quoq; particula Dominicæ crucis,
fragmento eius columnæ, ad quam idem Dominus vinctus extitit, parte veli Virginis
glorioſæ, oſſibus ſanctorum Ioannis Euangeliſtę, Mariæ Magdalenæ, Philemonis diſci-
puli Pauli Apoſtoli, Bartholomæi Apoſtoli, Lucæ Euangeliſtæ, Coſmę martyris, Bla-
B ſij martyris, Gargani, Leontij, Theodori, Panthaleonis, Chriſtophori, Ardagni, Adeo-
dati, Petri Exorciſtæ, Cypriani, Nicanoris, Lazari, Nerei, Adriani, Galli, Simeonis,
Cyrilli, Anaſtaſiæ, Barbaræ, Margaretæ virginum & martyrum, atq; Marthæ
viduæ, nec non ſanguine S. Ioannis Baptiſtæ Dominici præcurſoris, & Thebæorum
martyrum. Plurimis etiam hęc eccleſia indulgētijs gaudet, quemadmodum ex ſequen-
ti ſcriptura, ibidem aſſeruata, facillimo negocio colligitur.

*Ad laudem & gloriam domini noſtri Ieſu Chriſti, eiusq; glorioſiſſimæ genitricis virginis
Mariæ, matris omnium gratiarum, & ad perpetuam rei memoriam: Sanctiſſimus ac beatiſſi-
mus in Chriſto pater & dominus, dominus Pius diuina prouidentia Papa II. qui cauſa deuotio-
nis & ſpiritualis recreationis hanc baſilicam cum loco viſitauit, tribusq; noctibus pernoctauit,
anno MCCCCLIX. ix. Octobris, & die xxi. quæ fuit Dominica poſt Miſſarum ſolemnia,
C populo aſtante fideli, pro ſua ſolita clementia, omnibus Chriſti fidelibus, ipſam baſilicam ſiue
eccleſiam viſitantibus in prima Dominica dicti menſis Octobris, & vere pœnitentibus & con-
feſsis, miſericorditer conceſsit ſeptem annos & totidem quarantenas de vera indulgentia, & hoc
viua voce, perpetuis temporibus duratura.*

Peculiariter altare ſacratiſſimæ Virginis Mariæ indulgentia, perpetuis etiam futuris
temporibus duratura, condecoratur, quemadmodum etiam ex literis ſequentibus in
quadam tabula ibi exiſtente exaratis depromitur.

*Pyſsimus clementiſsimusq; dominus noster Pius, diuina prouidentia Papa II. innata ſua qua-
dam ac particulari veneratione pariter & deuotione ſemper accenſus, ſuper hoc ſingulare altare
almæ Virginis, & glorioſiſsimæ Matris, ſextadecima die Ianuary MCCCCLX. deuotiſsi-
mè celebrauit, & in huius memoriam quibuſcumq; ibidem celebraturis à die ſua celebrationis,
D pro qualibet Miſſa trium annorum & trium quadragenarum, audituris vero Miſſam deuotè in
forma Eccleſiæ ibidem conſtitutis, vnius anni ac vnius quadragenæ indulgentiam dedit, perpe-
tuis temporibus duraturam; hoc tamen ſemper ſeruato, vt celebrans prius petat licentiam Guar-
diani, vel eius loco exiſtentis. Paratus autem, ante altare dicat deuotè Miſerere mei Deus, &
De profundis clamaui &c. ac ter Pater noſter cum Aue Maria. Aſsiſtentes verò cæteri pro
ipſa indulgentia conſequenda ſimiliter genuflexi, ante Miſſam ſepties Pater noſter cum Aue
Maria deuotè perſoluant, vt meritis eiuſdem Virginis ſalutis author dulciſsimus Ieſus Chriſtus
Vicary ſui totam vitam ad ſuæ ſanctiſsimæ dirigat beneplacitum maieſtatis, demumq; animam
admittat in gaudium æternitatis: quam indulgentiam viua voce conceſsit.*

De monaſterio verò id tantùm dixerim, quòd ſit pulcherrimus, abſolutiſſimus, atq;
E commodiſſimè contineat 40. fratres eius accolas.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Taruiſij. Conu. IX.

CVM & ſibi fratres noſtri conſcij eſſent, quāti Taruiſini eos facerent, & eorum er-
ga ſe beneuolentiam ſæpius experti eſſent, non adeò proprij conuentus demoli-
tionem, quæ circa annum Dominicæ Incarnationis 1512. Taruiſini ſenatus opera,
atq; mandato contigit, ægrè tulerunt. His acceſſit, quòd eam in ciuitatis bonum, atq;
vtilitatem ceſſuram, ſibiq; alterius conſtruendi occaſionem, atq; modum minimè de-
futurum certo certius ſcirent. Cùm itaq; antiquior eorum conuentus, qui extra Tar-
uiſium Venetiæ ciuitatem, in honorem ſanctæ Mariæ de Ieſu, à plurimis annis con-
ſtructus fuerat, non longius ab eius munitionibus abeſſet, poſſetq; ciuibus ſuperue-

niente hoſte negocium faceſſere, ex ſenatus conſulto, quòd vniuerſa Italia bello concuteretur, circa præfatum annum 1512. ſolo æquatus extitit. Quamobrem prædicti fratres, conciliato prius ſibi Taruiſini ſenatus fauore, atq; apoſtolica à Leone X. Pont. max. qui tunc temporis totius militantis Eccleſiæ clauum tenebat, facultate impetrata, hunc præſentem, ſub eodem prorſus titulo ſanctæ Mariæ de Ieſu, ſed intra Taruiſium, poſt annum tantùm elapſum, ex diuerſis eleemoſynis propria induſtria acquiſitis, ſibi ſubrogandum, atq; eius eccleſiam, quæ pauciſſimis vniuerſo in Ordine noſtro cedit, anno 1572. menſis verò Iulij 27. conſecrandam de religioſo more curarunt. Inhabitatur hic locus, in cuius archiuis præfata Leonis X. facultas, in forma breuis ſub datum Romæ apud ſanctum Petrum 3. Ianuarij, anno Domini 1513. Pontificatus verò ſui anno primo facta, diligentius aſſeruatur, vt plurimùm à 23. religioſis. A B

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Arcærupta. Conu. X.

PER diligentiam non ſtetit, quin præſentis loci fundatorem atq; originem inueniremus, ſed per ſcripturarum defectum, cùm nihil penitus earum in eius archiuis aſſeruetur. Conſtat nihilominus ex Minoritici Veronenſis conuentus carthophilacio ipſum primitus à beato patre Bernardino de Senis acceptum atq; occupatum, ſed ex cuius oblatione id factum ſit, ex eodem reſciri minimè potuit. Exiſtimarim tamen, idq; ex quibuſdam non vulgaribus coniecturis, præfatum locum, cùm ſexquimilliari tantùm à Verona ciuitate diſtet, à Veronenſi ſenatu eidem beato patri Bernardino collatum, atq; maiori ex parte conſtructum. Quod & ſub Eugenio IV. Pont. max. immo & ex eius facultate factum eſt. Eſt autem hic conuentus, qui & à 12. fratribus inhabitatur, & ipſomet gladio, quo diuus Martinus Turonenſium Epiſcopus, adhuc cathecumenus, proprium pallium, eius dimidium pauperi daturus, diuiſit, religioſè inſignitur, binobius: cùm & ab alijs ſanctæ Mariæ de Charotta, ab alijs verò ſanctę Marię de Gratijs titulo honeſtetur. C

De conuentu S. Bernardini Tridenti. Conu. XI.

SVNT qui aſſerant præſentem conuentum, beato patri Bernardino, atq; aliquantum à mœnibus Tridentinę ciuitatis, quæ in Alpium anguſtijs ſita, Atheſi fluuio alluitur, conſtructum, ab eodem patre Bernardino admiſſum, atq; erectum. Quibus tamen rei veritas, atq; apoſtolicum Nicolai V. ſummi Pont. breue datum Romæ xv. cal. Iulij, anno Dominicæ Incarnationis 1452. Pontificatus verò eiuſdem anno vj. quod ab his verbis exorditur: Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filijs Vicario & vniuerſis fratribus Ordinis fratrum Minorum de Obſeruantia Prouincię ſancti Antonij ſecundum morem &c. obſtant, aduerſanturq;. Conſtat ſiquidem ex illis, præfatum hũc locum ex peculiaribus quorundam Tridentinorum ciuium bonis, prædicto anno Domini 1452. quo quidem diuus pater Bernardinus mortuus, immo & in ſanctorum numerum relatus erat, primò ædificari cœpiſſe. Habetur huiuſmodi breue in huiuſmet loci archiuis. Experitur nihilominus ſacra hæc ædes, quam & 12. fratres commodiſſimè inhabitant, Tridentinum ſenatum ſibi beneficum, non ſecus ac ſi eius fundator & author extitiſſet. Sacrarum reliquiarum nihil penitus aliud habet hic locus à pelui, in quo ſacer beati Simonis Tridentini pueri, qui à perfidis Iudeis, prout Æneas Syluius in ſuis chronicorum chronicis fuſius meminit, in catholicæ fidei deteſtationem, atq; Dominicæ crucis contemptum extinctus fuit, ſanguis exceptus extitit. D E

De conuentu S. Spiritus Fori oppidi, vulgo Feltre. Conu. XII.

OPPORTVNAM nacta pia Feltrenſis communitas occaſionem, Nicolao V. tunc ad totius militantis Eccleſiæ clauum ſedenti, quàm humillimè ſupplicauit, vt ſibi Minoriticum conuentum, aliquantulum à Foro oppido, quod Venetiæ ciuitas eſt, ex eius facultate erigere liceret. Pijs itaq; eius votis annuente ſummo Pont. prout ex eius Apo-

A eius apoſtolico breui dato Romæ xv. cal. Iunij, anno Dominicæ Incarnationis 1452. Pontificatus verò ſui anno vj. cuius initium eſt: Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filijs Vicario & vniuerſis fratribus Ordinis fratrum Minorum de Obſeruantia Prouinciç ſancti Antonij ſecundum morem dicti Ordinis &c. liquido conſtat præfata communitas præſentem locum, quem 18. fratres pro votis incolunt, ſanctiſſimo Spiritui ſacrum, non longè à mœnibus, eodem anno 1452. currente, à fundamentis extruendum, atq; breui temporis tractu abſoluendum curauit. Ex ſupradictis ſatis manifeſtum euadit, quàm egregiè fallantur ij, qui hoc monaſterium à beato patre Bernardino de Senis ædificatum autumant: cùm (vt ſuperiori loco meminimus) beatus is pater, ſuæ erectionis tempore, iam è viuis exceſſiſſet. Ex hoc oppido oriundus fuit beatus, ſummæq; ſanctitatis vir, ac pater Bernardinus de Feltro, Franciſcanæ familiç olim B alumnus, cuius ſanctiſſima vita, atq; miracula eius meritis à Deo opt. max. patrata, omnibus in propatulo ſunt: quamobrem eius referendis ſuperſedebo. Aſſeruantur in huius loci ſacrario quoddam os beati Barnabæ Apoſtoli, palij pars Seraphici patris Franciſci, pars tuniculæ beati patris Bernardini de Senis, integer habitus præfati beati patris Bernardini de Feltro, atq; beati patris Ioannis à Capiſtrano pileolus: atqui in archiuis apoſtolicum Nicolai V. Pont. max. breue (de quo ſupra) diligētius cuſtoditur.

De conuentu S. Georgij Ciuidati. Conu. XIII.

CVM pia Ciuidatenſis communitas quarundam Benedictinarum monialium quieti, atq; conſolationi conſultura, eas ex ſancti Georgij monaſterio, quod Ciuidatis C communis ciuitatis mœnibus excludebatur, ad conuentum ſanctę Mariæ maioris in Valle, eiuſdem ciuitatis ſeptis cinctum, anno Dominicæ Incarnationis 1453. transferendas curaſſet: ne præmemoratum monaſterium, habitatoribus ſic deſtitutum, aliquando ruinæ ſubiacere contingeret, neue profanis vſibus manciparetur, apud ſummum Pontificem Nicolaum V. ſupplex egit, vt illud ſibi Franciſcanis Prouinciæ ſancti Antonij Obſeruantibus ex apoſtolica auctoritate conferre liceret. Quo demum annuente, atq; beato patre Ioanne à Capiſtrano, Minoriticæ totius Obſeruantis familiæ, ſed Citramontanę, Generalem Vicarium agente, præfatus hic locus, longiuſculus ab eiuſdem ciuitatis Ciuidatis vallo diſtans, quem & 12. fratres inhabitant, & tibiale ſancti Chriſtophori os, atq; præfati beati patris à Capiſtrano tunicula commendatiſſimum D reddunt, reliquis Prouinciç præſentis conuentibus, eodem diuo Georgio eius tutelari, atq; eodem anno Domini 1453. adiunctus fuit.

De conuentu S. Franciſci Foſſæ Clodiæ. Conu. XIV.

AEDIFICARANT ſibi Conuentuales Franciſcani patres ante plurimos annos, aliquantulum à Foſſa Clodia (vulgò Chioggia) ciuitate, monaſterium, beatiſſimo patri Franciſco ſacrum, inibiq; aliquandiu inhabitarūt: Sed ijs ex ſummi Pont. Pij II. mandato, ad Clodienſis ſenatus petitionem, anno à Virgineo partu 1459. aliò tranſlatis, prçfatum monaſterium in Obſeruantum eiuſdem Ordinis patrum ius eodem tempore tranſijt. Præmemoratum ſummi Pont. mandatum in forma breuis, ſub datum E Mantuç iiij. nonas Auguſti, anno Domini 1459. Pontificatus verò ſui anno primò, expeditum, cuius initium eſt. Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Magnæ deuotionis & ſinceritatis affectu &c. apud huius loci fratres, qui ſunt numero 12. habetur. Cùm autem bella apud Italos vigerent, poſſetq; huiuſmodi monaſterium quod Clodianis muris immineret, non parum detrimenti, ſuperueniente hoſte, ciuitati adferre, ex ſenatus conſulto, annuentibus tamen fratribus, ſolo çquatum eſt. Quamobrem præfati fratres aliud ſibi domicilium intra vrbana mœnia, Clodianis neceſſaria ſubminiſtrantibus, parare coacti ſunt. Ceſſante verò huiuſce bellorum turbine, quòd domicilium de nouo erectum anguſtijs premeretur, ſuisq; habitatoribus minus faueret, demolitum ſancti Franciſci monaſterium, conuenientibus eandem in ſententiam Clodianis, atq; ſumptus ſumma liberalitate erogantibus, iterato çdificacatum

catum extitit, relicto interim vrbano domicilio ad infirmorũ, peregrinorumq; vſum. A
Præcepit quidam huius loci Guardianus omnem horti herbam, quòd minus valeret, nec fratribus vſui eſſe poſſet, immiſſo igne ſemel aduri: cumq; reliqua exuſta, quędam eius pars intacta remanſiſſet, immo voraci flammæ viriliter reſtitiſſet, prædictus Guardianus mirabilis huiuſcemodi rei cauſam inueſtigaturus, ſubmiſſam terram fodi iuſſit: dumq; foſſor iniuncto ſibi operi diligentius intendit, pulcherrima quædamglorioſiſſimæ Virginis Mariæ imago ex inſperato apparuit. Quam inde educentes honeſtiori in huius monaſterij loco collocari curarunt. A quo etiam tempore miraculis, ijsq; non vulgaribus, in Clodianorum fauorem coruſcat.

De conuentu S. Ioannis Baptiſtæ Campi S. Petri. Conu. XV.

SVRRIGIT ad decimum à Patauio milliare caſtellum, cui Campus ſancti Petri nomen eſt. Non longè igitur ab eo beatus pater Antonius de Padua cœleſtem potius, quàm terrenam ducturus vitam, præſentem conuentum, Dominico præcurſori, diuo ſcilicet Ioanni Baptiſtæ ſacrum, intra paupertatis limites, ex diuerſis eleemoſynis ædificandum curauit, inibiq; diu, prout eius cubiculum, oratorium, atq; plurima ab ipſo edita miracula, quæ adhuc ibidem depicta inuiſuntur, luce clarius teſtantur, maxima cum omnium admiratione egit. De cuius vita, hoc in loco tranſacta, deq; eiuſdem mirabilibus ibidem patratis nihil impræſentiarum dicam, cùm parum, aut ferè nihil eorum, ex craſſa quadam fratrum incuria, memorię proditum ſit. Cùm autem poſt plurimos a beati patris Antonij morte annos præſens locus omnimodam minaretur ruinam, liberaliſſimis cuiuſdam Georgij Ioãnis ſumptibus, reparatus atq; fermè rędificatus extitit: Inſuper & ex ſummi Pontificis Martini V. mandato, anno Dominicæ Incarnationis 1424. à Conuentualibus Franciſcanis patribus, quibus ſuberat, ad eiuſdem Inſtituti Obſeruantes tranſlatus. A quo etiam tempore ab eorundem 12. commodè ſatis inhabitatur. Prędictum vero Martini V. mandatum apoſtolici breuis formam præſeferens, datumq; Romæ vij. idus Februarij anno Domini 1424. Pontificatus verò ſui ix. cuius primordium eſt Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Venerabili fratri Epiſcopo Taruiſino ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Pijs ſupplicum votis &c. in huius loci archiuis integrum omnino habetur.

De conuentu S. Franciſci Scledi. Conu. XVI.

EX literis datis Venetijs vltima Iulij, anno verò Domini 1436. à reuerendiſſimo Franciſco Maripetro, Dei & apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopo Vincentino, præſentem locum, beatiſſimo patri Franciſco de monte Oliueti ſacrum, atq; Scledi, ex diuerſis Scledenſium eleemoſynis erectum, à Franciſcanis Obſeruantibus, præmemorato anno 1436. primo acceptum, occupatumq; fuiſſe cognouimus. Aſſeruantur huiuſmodi literæ in huius loci, qui à 12. fratribus plerumq; inhabitatur, archiuis. Non deſunt, qui tribuant huius monaſterij ædificationem, atq; admiſſionem beato patri Bernardino de Senis: quibus tamen, quòd nullum aſtipuletur monumentum, non facilè aurem accommodauerim.

De conuentu S. Vrſulæ extra Patauium. Conu. XVII.

BENEDICTINÆ quædam moniales, vt propriæ ſecuritati conſulerent, ac animi cuidam propenſioni, qua in Franciſcanam Obſeruantem familiam maximè ferebantur, facerent ſatis, monaſterium (de quo impræſentiarum) ad ſecundum lapidem à famoſa ciuitate Patauio, à ſe ab antiquo ædificatum, conſtructo interim ſibi altero, diuo Marco Euangeliſtæ ſacro, intra eiuſdem ciuitatis mœnia, prædictis Franciſcanis patribus, ex cuiuſdam ſummi Pontif. Bonifacij facultate, tradendum curarunt. Huiuſmodi verò Pontificia facultas, licèt in pręſentis loci archiuis, in forma breuis ad prędictarum monialium Abbatiſſam data, habeatur, nos tamen nec de certo eius expe-

ditionis

A ditionis tempore, nec de anno quo pręfata traditio contigerit, nec quotus iſte Bonifacius fuerit certiores reddit. Exiſtimauerim nihilominus hunc conuentum à 12. religioſis frequentius inhabitatum, idq; ex certis quibuſdam indicijs, à centumquinquaginta annis plus vel minus à noſtris fratribus occupari.

De conuentu S. Danielis Leonici. Conu. XVIII.

QVA animi propenſione veteres Leonicenſes in Franciſcanam Obſeruantem familiam fuerint, quaue beneuolentia, atq; humanitate illam proſequuti ſint, ex præſenti conuentu, ſancto Danieli ſacro, atq; Leonici (vulgò Lonigo) ędificato, facillimè colligi poteſt. Licet enim ij Creti opes minime haberent, non tamen prius ibi B quieſcendum exiſtimarunt, quam à Nicolao V. ſummo Pont. Minoriticę vnius domus apud ſe ędificandę facultatem impetrarent. Qua deniq; pro votis, vt apoſtolicum eiuſdem Nicolai breue datum ſub his verbis: Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilecto filio Vicario Ordinis fratrum Minorum de Obſeruantia, Prouinciæ ſancti Antonij iuxta morem &c. Romæ, cal. Februarij, anno Domini 1447. Pontificatus vero ſui anno primo, atq; in præſentis loci archiuis aſſeruatum, faciliime teſtatur, obtenta, prędictum hoc monaſterium ex publico ære, affabre ſatis, circa præfata tempora, conſtrui, atq; omnibus numeris abſolui curarunt. A quo etiam tempore eius ſucceſſores 12. fratres, eiuſdem loci accolæ, omni beneficiorũ genere, omniq; beneuolẽtia proſequuntur.

De conuentu S. Ludouici Riperij vulgò Reuere. Conu. XIX.

C

ILLVSTRISSIMVS Ludouicus Gonzaga, Mantuanorum Marchio, vt erat Franciſcanæ Obſeruanti familiæ addictiſſimus, a Nicolao V. Pont. max. vt Minoriticam ædem Riperij, quod Mantuanę ditionis oppidum eſt, proprijs ſumptibus ędificare poſſet, ſupplex petijt. Annuente itaq; ſibi ſummo Paſtore, atq; pientiſſimo Pont. max. prout ex apoſtolico eius breui dato nonis Iulij anno Domini 1452. Pontificatus verò ſui anno vj. cuius primordiũ eſt: Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei dilecto filio Archidiacono eccleſiæ Mantuanę &c. manifeſtum euadit, hoc monaſterium, beato patri Ludouico ſacrum, à fundamentis intra præfati oppidi Riperij mœnia, ſtatim extruendum, atq; quantocitius abſoluendum curauit. Habetur præfatum breue apoſtolicum in huius loci cartophilacio: cui adiacent apoſtolicæ Alexandri VI. Pont. max. D literæ, datę anno Domini 1501. in Franciſcanorum priuilegiorum confirmationem. In ſacrario vero aliquot ſanctorum Ermagoræ martyris, Fortunati martyris, Blaſij Epiſcopi quoq; & martyris, Calixti Papæ & martyris, atq; Bonifacij itidẽ martyris oſſa religioſius cuſtodiuntur. Inhabitatur tum demum noſter hic locus à 15. fratribus.

De conuentu S. Petri in Viminario. Conu. XX.

TANTA eſt præſentis loci antiquitas, tantaq; monumentorum penuria, vt quo certo tempore, vel à quo ædificatus ſit, nullo pacto haberi potuerit. Si tamen incondito vulgo aurem accommodare velimus, à beatiſſimo patre Fràciſco primo occupatus, atq; ex viminibus, vnde & Viminarij cognomen traxit, viliq; materia con- E ſtructus fuit. Succeſſu verò temporis ex diuerſis circumadiacentium populorum eleemoſynis in eam formam quam modò induit tranſlatus eſt. Idq; ſane à veritate non abhorret. Eſt autem ſitus præſens conuentus eo in loco, qui Italica lingua (Pieue di Pernumia) appellatur, diſtatq; decem à milliarijs ciuitate Patauio. Incolitur deniq; hoc monaſterium, diuo Petro in Viminario ſacrum, à 12. fratribus.

De conuentu S. Franciſci in Deſerto extra Venetias. Conu. XXI.

NEMINI dubium eſſe debet, hoc monaſterium Seraphico patri Franciſco in Deſerto ſacrum, atq; longiuſculus à Venetijs famoſa ciuitate ſitum, ab eodem beatiſſimo

tiſſimo patre primitus occupatum, atq; conſtructum fuiſſe. Quod ſi aliquis hoc inficiari contendat, nos ei & excellentiſſimorum Lauredani, Mocenici, atq; Fuſcari Venetę Reipublicæ olim Principum, atq; Ducum, inſuper & reuerendiſſimi cuiuſdam Torcellenſis Epiſcopi literas, in huius loci archiuis aſſeruatas, immo & oratorium ſanctiſſimi eiuſdem patris manibus ibidem conſtructum, obijciemus. Præfatarum ſiquidem literarum tenore, huius loci fratribus tum Venetijs, tum quoque Torcellenſi in Epiſcopatu mendicandi atq; eleemoſynas pro fabrica promouēda conquirendi facultas conceditur. Cuius quidem gratiæ cauſa ibidem exprimitur: quòd videlicet Seraphicus pater Franciſcus huius loci author extiterit. Cùm autem præfatus locus fratres, ob ſui anguſtias, incommodè ſatis contineret, deuotus quidam Iacobus Michaël cunctorum eũ bonorũ hæredē, vt ex illis ampliari, atq; reædificari poſſet, anno à partu Virgineo 1233. die verò menſis Martij 4. ex teſtamento reliquit. Quod quidem teſtamentum adhuc in huius loci archiuis perſeuerat. Redactus itaq; fuit hic conuentus ex obuenta ſibi hæreditate in eam formam, quam modò præſefert, ſtatim ab anno ſupramemorato 1233. atq; poſtmodum à Conuentualibus Frãciſcanis patribus inhabitatus. Quibus denique, anno Dominicæ Incarnationis 1460. ex Pij II. Pont. max. decreto alio tranſlatis, ad eiuſdem Inſtituti Obſeruantes deuolutus extitit. Qui prædictum ſummi Pontificis decretũ, in forma breuis eodem anno 1460. expeditum, videre voluerit, huius loci, qui à 10. fratribus frequentius incolitur, tabellarium conſulat. A B

De conuentu S. Spiritus Mantuæ. Conu. XXII.

ASSIGNARAT Mantuanus ſenatus Obſeruantibus Frãciſcanis patribus, conuentus ſanctæ Mariæ de Gratijs extra Mantuam (de quo ſuperius) habitatoribus, hoſpitium quoddam ad Mantuanam ſancti Marci eccleſiam pertinens, atq; communis ciuitatis Mantuanæ mœnibus circumſcriptum, vt ibidem vel propria negotia peracturi, vel monialium conuentus Corporis Chriſti ſiue ſanctæ Paulæ ſacras confeſſiones excepturi quietius, commodiusq; immorari poſſent. Nam ſancti Franciſci monaſterium (cuius ſupra meminimus) ad Conuentuales Franciſcanos patres eo temporis pertinebat. Ne igitur iſti, Conuentuales ſcilicet patres, continuo hoſpite grauarentur, neuè illi, Obſeruantes videlicet, ampliori monaſterio apud ſe priuarentur, ſupplicauit præfatus ſenatus Martino V. Pont. max. vt huiuſmodi hoſpitium in perfectum conuentum ſibi transferre liceret. Eorum igitur pijs votis annuente præfato Pont. max. idq; virtute cuiuſdam bullæ datæ Romæ vj. cal. Decemb. Pont. verò ſui anno iiij. præfatus hic conuentus, ſanctiſſimo Spiritui ſacratus, qui ab 18. fratribus incolitur, tum ex publicis, tum quoque ex priuatis Mantuanorũ facultatibus, circa annũ à Virgineo partu 1420. nobis prodijt. Præmemorata Martini V. bulla in huius loci archiuis habetur. C D

De conuentu S. Crucis Cittadellæ. Conu. XXIII.

PIISSIMI cuiuſdam Baptiſtæ Bigolini ciuis Paduani ſtudia erga Obſeruantem Franciſcanam Religionem, eiusq; alumnos, & officia ex præſenti conuentu, ſanctiſſimæ Cruci dicato, ſatis conſtant. Is enim, Baptiſta videlicet, cùm Seraphico patri Franciſco, atque eius filijs addictiſſimus eſſet, eum ex peculiaribus facultatibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1460. à fundamentis ad apicem vſque conſtruendum curauit. Id tamen quod diximus nullo penitus monumento, ſed receptiſſima tantùm ſeniorum traditione conſtat. Accidit præterea Bigolinæ ſtirpis erga eundem locum beneuolentia, atq; humanitas, quæ proculdubio incredibilis exiſtit. Eſt autem conuentus hic ædificatus propè Cittadellam, Vincentinæ diœceſis oppidum, quem & 10. huius Prouincię fratres commodè ſatis inhabitant. E

De conuentu S. Agnetis Portus Gruarij. Conu. XXIV.

VT vulgaris tum ſæcularium, tum quoq; fratrum opinio vult, præſens conuentus, diuæ Agneti ſacer, atq; à 12. fratribus inhabitatus, ad moniales aliquando

pertinuit,

A pertinuit, & ab ijs ad Obſeruantes Franciſcanos fratres, anno Dominicæ Incarnationis 1480. ex Sixti I V. Pont. max. decreto deuolutus fuit. Quæ tamen opinio (vt verum fatear) nullo mihi pacto arridet, tum quia cuius Ordinis iſtæ moniales fuerint oſtendere non valeat, tum quia nullum penitus huius rei veſtigium appareat, tum etiam quia apoſtolicum Sixti I V. breue (de quo ſupra) datum Romæ pridie cal. Nouembris, anno Domini 1480. atque in præſentis monaſterij archiuis aſſeruatum, nullam penitus huiuſmodi ſororum mentionem faciat. Quamobrem (ſalua pace) auſim dicere, idq; ex quibuſdam indicijs, hoc noſtrum monaſterium, cuius ſitus ad Concordienſem diœceſim ſpectat, ex diuerſis fidelium eleemoſynis conſtructum, atq; præfato anno 1480. primò à fratribus noſtris occupatum, inhabitatumq; fuiſſe.

B *De conuentu S. Mariæ de Gratijs Archi. Conu. XXV.*

INDAGANTI mihi, quis præſentis conuentus, ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs ſacrati, atq; ad mille paſſus extra Archum Tridentinæ diœceſis oppidum affabrè conſtructi, author fuerit, quoue tempore huic Prouinciæ acceſſerit, adfuit vulgaris quædam traditio (nam ſcripturarum, quæ aliquam huius rei mentionem faciant, nihil penitus habetur) aſſerens ipſum ab illuſtriſſimis quibuſdam Archuanorum Comitibus, à centum annis & vltra, in fratrum huius Prouinciæ gratiam à primo lapide ad vltimum vſq; ædificatum fuiſſe. Nec id ſane quis difficile crediderit, ſi eorum, qui præfatis Comitibus hæreditario iure ſucceſſerunt, in hunc locum, eiuſq; accolas, qui frequentius ſunt numero 12. beneuolentiam atq; humanitatem attendere velit.

C *De conuentu S. Antonij Liniaci. Conu. XXVI.*

VT, incrudeſcentibus in Italia bellis, prouida Venetorum Reſpublica Liniaco oppido ſatis conſuleret, Minoriticum conuentum, non longè à mœnibus ab antiquo ædificatum, quòd Liniacenſibus ſuperueniente hoſte non parum obeſſe poſſet, à fundamentis demoliendum, ſoloq; omnino æquandum, ac aliud intra eiuſdem oppidi muros, ex Leonis X. Pont. max. mandato, anno à partu Virgineo 1520. in honorem S. Antonij Abbatis, cui & antiquior dedicatus fuerat, ſubſtituendum ſubrogandumq; curauit. Præfatum Leonis X. ſummi Pontificis mandatum, in forma breuis, datum Romæ, die menſis Decembris decima, anno Dominicę Incarnationis 1520. Pontificatus
D verò ſui anno viij. quod ab his verbis exorditur: Dilecti filij ſalutem & apoſtolicam benedictionem, exponi nobis feciſtis, quòd dilecti filij &c. ex præſentis loci, quem 12. fratres ad minus incolunt, archiuis depromptum tenuimus aliquando atq; legimus.

De conuentu S. Sebaſtiani Maroſticæ. Conu. XXVII.

ACCIDIT anno Domini 1480. vt beatus pater Bernardinus de Feltro ad Maroſticanum populum ſacram haberet concionem, eorumq; animos adeò inflammaret, vt ab eo illi ſibi aliquot Franciſcanos fratres ex tempore mitti petierint, qui & locum pro votis deligerent, inibiq; conuentum, ex publicis facultatibus ſumma liberalitate à ſe erogandis, conſtruerent. Quo deniq; beato patre illis annuente, atq; qua-
E tuor optimi nominis Minoritas ad eos deſtinante, hæc ſacra ædes, diuo martyri Sebaſtiano dicata, ex conſenſu tamen Innocentij VIII. Pont. max. quam frequentius 10. fratres inhabitant, anno à partu Virgineo 1484. Maroſticanorum ſumptibus, non longè ab oppido Maroſtica, in lucem prodijt, atq; inter reliqua huius Prouinciæ loca relata extitit. Aſſeruatur in huius loci archiuis præmemoratus Innocentij VIII. conſenſus, ſub apoſtolici breuis forma expreſſus, Romæ 24. menſis Nouembris, anno Dñi 1484. Atqui in ſacrario beati pueri Laurentij martyris corpus, quod adhuc integrum perſeuerat, religiosè ſatis cuſtoditur. Hic Laurentius, cùm vix tertium ſuæ ętatis annum attigiſſet, ab impijſſimis Iudæis Maroſticæ commorantibus, maiori in hebdomada, captus, atq; in Dominicæ paſſionis contemptum cruci affixus, occiſuſq; fuit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Plebis ſacci. Conu. XXVIII. A

CVM vterini duo fratres bona, ſibi hęreditario iure ex parentum morte obuenientia, ex æquo diuiſiſſent, nihilq́; aliud à deuota quadam glorioſiſſimæ Virginis imagine amplius diuidendum remaneret, inter ſe acrius de eius poſſeſſione contendere cœperunt. Cùmq; alter alteri proprium ius cedere nollet, in tantum vtriuſq; ira efferbuit, vt alius in alium armis inſurrexerit. Quod quidam vnius tantum anni puerulus, qui ex parentis propriæ mammis pendebat, quiq́; nec dum lallare nouerat, animaduertens, eos ſtatim cœptis deſiſtere, arma deponere, atq; præfatam imaginem ad ſacram quandam ædiculam propè id oppidum, cui Plebs ſacci nomen eſt, ex tempore deferri, maxima cum omnium circumaſtantium admiratione, iuſſit, aſſerens eam eſſe glorioſiſſimæ Virginis Mariæ mentem, vt ab eorum neutro præfata imago poſſideretur, ſed vt in loco iam ſuperius nominato omnibus perpetuò veneranda proponeretur. B Quo euentu permoti fratres, (de quibus ſupra) poſt redditas Deo opt. max. ac Virgini glorioſæ debitas gratiarum actiones, præmemoratam imaginem ad locum ſibi deſignatum cum maxima veneratione deferri curarunt, vbi & ſtatim miraculis coruſcare cœpit. Cùm igitur Chriſti fidelium ad eam deuotio indies magis magiſq; excreſceret, pluresq́; accederent eleemoſynę, prętati fratres, atq; aliquot alij ſibi conſanguinei, ſufficientem ſitum conferentes, prętentem conuentum, ſanctę Marię de Gratijs ſacratum, & à 21. fratribus vt plurimùm incultum, ex eis inibi, ex ſummi tamen Pontificis Innocentij VIII. facultate, anno Dominicæ Incarnationis 1484. ædificari curarunt. Habetur huiuſmodi facultas in proximè præcedentis monaſterij archiuis: Cùm eodem C tempore, atq; ſub vnius apoſtolici breuis tenore & iſtius, atq; illius ędificandi monaſterij poteſtas ab eodem Pont. max. facta ſit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Arzignani. Conu. XXIX.

EVASVRI Arzignanenſes grauiſſimam peſtem, qua miſerrimè affligebantur, Deo miſericordiarum ſe ex ſolemni voto obligarunt, ſi ab ea liberari contingeret. Aſſecuti itaq; ex diuina clementia votum, ſanctorum Rocchi atq; Sebaſtiani ædiculam Arzignani, quod commune eorum oppidum erat, erectam in Franciſcanum conuentum ex publicis facultatibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1494. iuxta pollicita, promouendam, transferendamq́; curarunt. Quibus Alexandri VI. Pont. max. D conſenſus datus in forma breuis Romæ 14. menſis Maij, eodem anno 1494. Pontificatus vero ſui anno ij. atq; in huius loci tabellario cuſtoditus, ſummo fauore acceſſit. Exorditur autem apoſtolicum huiuſmodi breue ab his verbis: Dilectis filijs Vicario Prouinciali & fratribus Prouincię ſancti Antonij Ordinis Minorum de Obſeruantia ſecundum morem dicti Ordinis Alexander VI. &c. Aſſeruantur deniq; hoc in loco, in quo & 12. fratres commorantur, ſacroſanctæ aliquot reliquię ex Hieroſolimis allatę.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Glemonæ. Conu. XXX.

IS fuit perdeuotæ cuiuſdam Catharinæ Glemonenſis ad Franciſcanos Obſeruantes affectus, vt quicquid bonorum poſſideret, illis pro præſentis conuentus ædificatione ex teſtamento reliquerit. Aſcitis itaq; à Glemonenſibus aliquot Minoritis, præfatus E hic locus Glemonę, anno Dominicæ Incarnationis 1486. ex obuenta hæreditate ædificari cœpit, atq; breui temporis interuallo abſolutus, huiuſq; Prouinciæ fratribus traditus eſt. Cùm tamen, deficiente Glemonenſium charitate, ſumma omnium rerum penuria fratres laborarent, ab ijſdem derelictus extitit. Quamobrem ex Glemonenſis cōmunitatis decreto in Auguſtinenſium patrum ius ceſſit. Dum autem huiuſce Prouinciæ Prouincialem Miniſtrum, anno Domini 1578. agerem, eadem Glemonenſis communitas ſummis à me precibus petijt, vt aliquot fratres ad eos traſmitterem, qui & pręſentem locum, ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs ſacratum, remiſſis aliò Auguſtinianis patribus,

A tribus, iteratò reciperent, & inibi in poſterum perſeuerarent: Pollicita interim ſe omnia tum ad victum, tum quoq; ad amictum neceſſaria prędictis fratribus, qui frequentius ſunt 10. numero, ſumma liberalitate miniſtraturam. Quod & fideliſſimè præſtat. In huius deniq; monaſterij ſacrario quoddam os vnius ex ſanctis Innocentibus, & aliud itidem os ſanctæ Margaretę virginis atq; martyris, & aliquantulum ſanguinis ex vndecim millibus virginum religioſè cuſtodiuntur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Montagnana. Conu. XXXI.

NE fratres noſtri ſummam beneuolentiam, ſummumq; animi affectum, quo eos Montagnanenſis communitas proſequebatur, aſpernari viderentur, ſi oblatum ſibi ab illa conuentum, apud ſe tamen ædificandum, reſpueret, à Iulio II. Pont. max.
B ſupplices petiêre, vt eum ſibi ex apoſtolica auctoritate acceptare liceret. Annuēte itaq; eorum votis ſummo ipſo Paſtore, prout ex eius diplomate dato Romę, pridie nonas Iulij, anno Domini 1504. Pontificatus verò ſui anno primò, quod & in præſentis loci archiuis habetur, & ab his verbis exorditur: Iulius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filijs Archipresbytero de Lendenara Ferrarienſi &c. liquidò conſtat, conuentus hic glorioſiſſimæ ſemperq; virgini Mariæ de Gratijs ſacratus, tum ex publicis, tum quoque ex priuatis Montagnanenſium facultatibus, ſolerti tamen fratrum cura acquiſitis, aliquantulum à mœnibus oppidi Montagnani, præmemorato anno 1504. ædificari cœpit: nec ita poſt multum temporis ad optatum finem perductus eſt. In quo impræſentiarum vſq; 10. fratres commorantur, qui illis populis, in his quæ ſunt ſui muneris, pro
C viribus adſunt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Mothæ. Conu. XXXII.

QVÆSITVRVS nono menſis Martij, anno Dominicæ incarnationis 1510. deuotus quidam Mothēſis, nomine Ioannes de Liganna, conductitium ruſticum, qui aliquot olera, ſiue legumina in proprio prædiolo ſereret, dum itineraretur, obuiam ſibi eccleſiam, Virgini glorioſæ ſacratam, vt ſolitas preces Deo funderet, ingreſſus eſt. Quibus tandem perſolutis, cùm rectum iter teneret, pulcherrimam quandam Virginē, alteram eius partem, brachijs ad crucis modum complicatis, tenentē ex inſperato conſpexit. A qua & interrogatus eſt, quò pergeret, quidue quæreret. Illi verò itineris ſui
D cauſam referenti præcepit Virgo, vt tātiſper ſubſiſteret, quòd ſtatim adfuturus eſſet homo, qui ſuis votis abundè ſatisfaceret. Certior itaq; factus ex mutuo colloquio præfatus Ioannes de Liganna quòd illa eſſet ſanctiſſima Dei mater, pronus ſtatim ad terram corruit, atq; exhibitæ irreuerentiæ, quòd id ignorans feciſſet, veniam exorauit. Cui beatiſſima Virgo: ne timeas inquit, immo conſtanti animo eſto: futurum eſt enim, vt aliquando ædicula hæc, quam orationis faciendæ cauſa ingreſſus es, in Franciſcanum conuentum transferatur. Quamobrem & hoc ipſum tuis compatriotis indicare ſatagito, illiſq; pro viribus ſuggerito, vt huiuſmodi operi quantocitius ſe accingant, diligentiuſq; curent, vt aliquot Minoritæ, qui ædificio præſint, ad ſe veniant. Cui tamen reſpondenti præſtò eſſe, vt cuncta adamuſſim exequatur, vale dixit glorioſa Virgo, ac ſtatim diſparuit. Reuerſus itaq; ad ſuos pręfatus Ioannes, illiſq; rei geſtę ſeriem
E enarrans à plurimis rideri cœpit. Cui tamen cùm quidam Mothenſis, ſanguinis fluxu laborans, fidem adhibuiſſet, pręfatam ędiculam protinus adijt, atq;, poſt deuotam orationem pręmiſſam, exoptatam ſanitatem ex tempore impetrauit. Quamobrem & pinguiſſimam eleemoſynam (erat enim diues) ad huiuſmodi operis inchoationem liberaliſſimè contulit, & conterraneis, vt idipſum quoq; & ipſi facerent, inſtantius ſuggeſſit. Quibus deniq; aurem ſibi accommodantibus, & aliquot huius Prouincię Minoritę euocati ſunt, & pręfata ędicula in pręſentem conuentum, ſanctiſſimæ Mariæ de Angelis, ſiue (vt alij volunt) de miraculis ſacrum, quem 25. fratres frequentius inhabitant, tranſlata extitit. Nec facilè referri poſſet, quot miracula ad glorioſę Virginis inuocationem indies ibi contingant, quapropter his ſuperſedere decreui.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Conegliani. Conu. XXXIII. A

SI de præſentis loci patronatus iure quæſtio inter Coneglianenſes oriretur, id profectò non toti communitati, nec etiam plebi, ſed nobilibus quibuſdam, præcipuè verò ex Maluoltorum, atq; Montalbanorum familijs oriundis, deberetur. Hi ſiquidem nobiles, quorum ad Seraphicam Religionem noſtram affectus incredibilis fuit, hunc conuentum, ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs ſacrum, Conegliani, quod Inſubrum oppidum eſt, anno Dominicæ Incarnationis 1505. ex conſenſu tamen Iulij II. Pont. max. cuius apoſtolicum breue, datum Romæ 28. Iulij, eodem anno 1505. in eius archiuis aſſeruatur, à fundamentis extruendum, omnibusq; ſuis numeris abſoluendum, ac inter cætera huius Prouinciæ loca referendum curarunt. Aſſeruantur hoc in loco, in quo & 18. fratres commorantur, aliquot reliquiæ, ex Terra ſancta allatæ. B

De conuentu S. Mariæ de Conſolatione Ateſtes. Conu. XXXIV.

EX apoſtolico quodam diplomate Iulij II. Pont. max. dato Romę 22. Auguſti, anno Domini 1506. Pontificatus verò ſui anno iij. quod & ab his verbis exorditur: Dilecte fili ſalutem & apoſtolicam benedictionem. Cùm ſicut accepimus, vniuerſitas, & homines &c. edocemur hunc conuentum, ſanctiſſimæ Mariæ de Conſolatione ſacrum, atq; aliquantulum à muris Ateſtini oppidi erectum, non ex publico Atteſtinorum ęre, nèq; ex priuato alicuius peculio, ſed ex diuerſis Chriſti fidelium, maximè verò oppidi Ateſtes accolarum, eleemoſynis, fratrum diligentia perquiſitis, eodem anno 1506. à fundamentis ędificatum, omniq; ex parte, poſt temporis lapſum, abſolutum fuiſſe. Cuius nihilominus erectio Ateſtinę communitati attribuitur: quòd illa communes aliquas eleemoſynas ſuppeditarit, & huius loci fratribus, qui ſunt numero 10. quoties ſeſe occaſio offert, pro viribus, atq; humaniſſime ſatis adſit. C

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Vallis agni. Conu. XXXV.

QVANTI ponderis, quantiq; momenti beati patris Sixti de Riparolo verba, quę de ſacro Euangelio ad oppidi Vallis agni communitatem pro ſuggeſtu habuit, fuerint, hinc colligere licet. Vix enim beatus is pater pulpitum reliquerat, cùm à tota ſibi aſtante corona interpellari cœperit, vt locum ædificando à ſe Minoritico conuentui deſignaret, & aliquot fratres, qui huiuſmodi operi incumberent, ad eos tranſmitti curaret. Quo deniq; eius ſuggeſtionibus annuēte, atq; Iulio II. Pont. max. aſſenſum præbente, præſens conuentus, ſanctiſſimæ Dei genitrici Marię de Gratijs ſacratus, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis oppidanorum facultatibus, anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1511. aliquantulum à pręfato oppido Vallis agni mœnibus ędificari cœpit, ijſdemq; medijs temporis curriculo abſolutus eſt. Commorantur hoc in monaſterio, in cuius ſacrario pars ligni Dominicę crucis, fragmentum eius columnę, ad quam Chriſtus mundi ſeruator pro noſtris peccatis alligari voluit, atq; eiuſdem beati patris Sixti de Riparolo capucium, in cartophilacio verò pręfatum Iulij II. ſummi Pont. diploma, ſub datum Romę 22. Iulij, eodem anno Domini 1511. Pontificatus verò ſui anno viij. diligentius aſſeruantur 12. fratres vt plurimùm. D

De conuentu S. Mariæ Magdalenæ Inſulæ ſcalarum. Conu. XXXVI. E

CONSTRVXERANT olim (idq; ex charitate profectò) oppidi Inſulæ ſcalarũ incolę ad infirmos curandos, peregrinosq; excipiendos apud ſe xenodochiũ, illudq; quibuſdam pręldijs, atq; redditibus cumularant. Quod tamen eorum, quorum intererat, incuria atq; oſcitantia ad omnimodam ruinam, circa annum Domini 1510. vergere cœpit. Ei igitur pia eiuſdem oppidi communitas conſultura, omnem mouit lapidem, vt in Franciſcanum conuentum transferretur. Cùm itaq; Iulij II. Pont. max. pijs huiuſmodi votis conſenſus acceſſiſſet, quemadmodum ex apoſtolico eius breui dato Romæ, 22. menſis Iulij, anno Domini 1511. Pontificatus vero ſui anno viij. ac in cubiculo patris Guardiani aſſeruato, ſatis conſtat, pręfatũ xenodochium ſolo ęquatũ, inibiq; præſens

A præſens monaſterium, beata Maria Magdalena eius tutelari, communibus præfati oppidi ſumptibus ſuperædificatum extitit: in quo 12. fratres frequentius commorantur.

De conuentu S. Hieronymi Aſilli. Conu. XXXVII.

AEDIFICARAT ſibi deuotus quidam Aſillēſis ſacerdos, nomine Petrus Antonius Compagnonus, annō Dominicę Incarnationis 1454. tum ad diuinum perſoluendum officium, tum quoque ad ſacrificium Miſſę celebrandum, ſuis ſumptibus ædiculā, diuo Hieronymo Eccleſiæ Doctori, quem in peculiarem ſibi patronum acceperat, ſacram, ad quingentos paſſus ab oppido Aſilli. Quam tamen cùm cæteris eius bonis Amadeis patribus Franciſcanis, Alexandro VI. Pont. max. ſedente, moriens, anno à partu Virgineo 1500. ex teſtamento ea lege reliquit, vt eam ex præfatis bonis in conuentum eueherent, inibiq; in poſterum habitarent. B Quod & illi quàm diligentiſſimè præſtiterunt. Leone verò X. Pont. max. totius Eccleſię militantis clauum tenente, præfatus conuentus, qui & eidem diuo Hieronymo ſacratus euaſerat, ex eius mandato ab ijs ad Franciſcanos Obſeruantes, anno Domini 1520. tranſlatus eſt. Idq; ex eiuſdem diplomate dato Romæ, præfato anno 1520. atq; in præſentis loci archiuis aſſeruato, cuius exordium eſt: Dilecto filio Miniſtro ſancti Antonij Ordinis Minorum Regularis Obſeruantię ſecundum morem eiuſdem Ordinis Leo X. ſalutem &c. liquidò conſtat. Commorantur denique hoc in monaſterio duodecim huius Prouincię fratres.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Colloniæ. Conu. XXXVIII.

CVM Collonienſis communitas certò ſciret quos vberrimos fructus ex Frāciſcanorum Obſeruantum conuictu, quibus ex animo afficiebatur, C relatura eſſet, ſummo Pontifici Leoni X. tunc ad totius militantis Eccleſiæ clauum ſedenti, quàm humillimè ſupplicauit, quatenus ſibi Minoriticum conuentum ex publicis facultatibus eius apud ſe auctoritate erigere liceret. Quo deniq; apoſtolico diplomate edito, ſub datum Romæ 7. Iunij, anno Domini 1517. Pontificatus verò ſui anno v. quod & in præſentis loci tabellario aſſeruatur, & ab his verbis exorditur: Dilecti filij ſalutem & apoſtolicam benedictionem: Cùm ſicut exponi nobis nuper feciſtis &c. eorum ſupplicationi annuente, præſens conuentus, in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs, à præfata communitate Collonienſi, aliquantulum à communi oppido Collonia, ſequenti anno, nempe 1518. ex publico ærario ædificari cœpit, atq; huic Prouinciæ, reuerendiſſimo patre fratre Franciſco Lichetto totius noſtri Inſtituti tunc Generali Miniſtro, adiectus fuit. D Aſſeruantur ſub diligenti cura in ſacrario huius loci, in quo decem fratres frequentius commorantur, altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, quoddam os ſanctæ Barbaræ virginis & martyris, & aliquæ aliæ reliquiæ ex Terra ſancta allatæ.

De conuentu S. Pancratij Barbariani. Conu. XXXIX.

ANNO à Virgineo partu 1500. ſummo totius Barbarianæ communitatis conſenſu, ſummoq; applauſu, immo & ex communibus eiuſdem facultatibus (tanta erat illius ad Franciſcanos deuotio, tantuſq; animi affectus) conuentus hic, pariter & eccleſia, diuo Pancratio martyri ſacra, ex apoſtolica auctoritate, à fundamentis ad verticem vſque extructa, atque Franciſcanis patribus Amadeïs in habitationem collata fuêre. Quod ita eſſe ex authentico quodam inſtrumento, in eius archiuis aſſeruato, facilè comprobatur. E Temporis verò ſucceſſu præfatis patribus Amadeis loco cedentibus Obſeruantes huius Prouinciæ fratres ſucceſsêre. Sed quo tempore id contigerit, vel cuius auctoritate effectum ſit, nullo pacto, deficientibus omnino ſcripturis, quæ nos hac de re certiores reddere poſſint, inueſtigari potuit. Eſt nihilominus hic locus amœnus, & in cuiuſdam montis cliuo ædificatus, diſtatq; à Barbariano oppido ad mille paſſus; atque ab octo huius Prouinciæ fratribus inhabitatur.

De conuentu S. Sebaſtiani apud ſanctum Martinum. Conu. XL.

EA eſt Italorum ad Seraphicum patris Franciſci Ordinem deuotio, vt vix oppidulum per totam Italiam inuenias, in quo fratrum Minorum conuentum tibi oſten-

dere non liceat: quòd ſi ſecus aliquando contigerit, id profectò fratribus tribuito, A
qui aliqua de cauſa domicilium ibidem acceptare renuerint. Cùm igitur oppidum ſan-
cti Martini ab Aggere,quod in ſpiritualibus Cremonēſi Epiſcopo, in temporalibus verò
illuſtriſſimis Marchionibus, ſacriq; Romani Imperij Principibus de antiquiſſima,
pariter ac nobiliſſima proſapia Gonzaga paret, & nemini totius Inſubriæ alteri, ſiue
amœnitatis, ſiue ſalubritatis, (gaudet ſiquidem clementiſſimo cœlo) ſiue etiam ferti-
litatis palmam facilè concedit, noſtris fratribus careret, maximoq; eorundem haben-
dorum deſiderio teneretur,atq; veterem quandam eccleſiam, diuis martyribus Fabia-
no ac Sebaſtiano ſacram, olim à deuota quadam muliere tempore peſtis ex voto ædifi-
catam,atq; de religioſo more cōſecratam, cuius conſecrationis dies anniuerſaria quar-
tadecima cuiuſlibet menſis Februarij, quæ beato Valentino ſacrata euaſit,celebrarur,
apud ſe haberet: non ſibi prius eius communitas quieſcendum putauit, quàm conſtru- B
cto ad latus monaſterio, illam huius Prouinciæ fratribus in perpetuam habitationem
traderet. Euocatis itaq; ad ſe,anno Dominicæ Incarnationis 1527.ex eius Miniſtri,cæ-
terorumq; ſeniorum patrum, quorum id munus erat, conſenſu, aliquot religioſis,&
inter eos beato patre fratre Sixto de Riparolo,qui clarus miraculis Mantuę in conuen-
tu ſancti Franciſci (vt ibi retigimus) in Domino quieſcit, & illis præfatam eccleſiam
ex apoſtolica auctoritate, & pinguem eleemoſynam ad pręmeditati conuentus ędifica-
tionem liberaliſſimè contulit. Aſſeruatur huiuſmodi apoſtolica auctoritas, in forma
breuis facta,in præſentis loci archiuis. Præfatus verò beatus pater Sixtus, vt primùm ex
oblata ſibi eleemoſyna fundum,ædificando conuentui ſufficientem,emiſſet,aliquale ſi-
bi initium dedit,atq; aliquot fratres, qui promouendo operi inſtarent, deſtinauit. Per-
ſeuerarunt itaq; eo in loco fratres octo continuis annis, ab anno ſcilicet Domini 1527. C
vſq; ad annum 1535. quo ſcilicet tempore eius Guardianus à quodā ſacrilego nebulo-
ne ſæculari vicinioris oppidi (Bozulo vulgò dicti) incola,ex mera tantùm malitia,atq;
ira, ob acceptam à præfato patre Guardiano correptionem, concepta, proditoriè oc-
ciſus fuit. Quamobrem quotquot ibi aderant fratres, derelicto penitus loco, ad alios
præſentis Prouinciæ conuentus, pro Prouincialis Miniſtri voto,declinauêre. Cùm au-
tem ex Hiſpania iam Minorita proprios iam remeaſſem lares, eſſemq; primus huius
Prouinciæ Diffinitor à patribus creatus,non potui & Illuſtriſſimis Pyrrho Gonzagæ,
Scipioni Gonzagæ Patriarchæ Hieroſolymitano, Ferdinando Gonzagæ, atq; Iulio
Cæſari Gonzagę vterinis fratribus meis, qui præfato ſancti Martini oppido ius dicunt,
principanturq;, & deuotæ eius communitati, qui fratres ſibi reſtitui ex intimis pręcor-
dijs affectabant,non morem gerere. Quamobrem in Congregatione eiuſdem Prouin- D
ciæ capitulari, Veronę à patribus, anno Domini 1577. habita,dedi operam, accedente
tamen illuſtriſſimi Cardinalis Vrbini,tunc totius noſtri Ordinis Protectoris conſenſu,
ſibiq; illuſtriſſimo Cardinale, ſimul atq; Epiſcopo Cremonenſi, cuius eę partes ex Tri-
dentini Concilij decreto erant, ſubſcribente,vt derelictus per triginta & ſeptem annos
ſancti Sebaſtiani conuentus, ab iiſdem denuo acceptaretur, reſumereturq;. Qui qui-
dem eos, ab eo temporis ex piorum pręſertim verò primogeniti vteriniq; fratris mei
eleemoſynis,progreſſus fecit,vt 12.fratres imprę ſentiarum ſatis commodè capiat con-
tineatq;: plures in poſterum, ſi mihi vita comes fuerit, contenturus: cùm eum vt pri-
mùm, atq; legitimum fœtum agnoſcam,primumq; eius fundamentalem lapidem ego
ipſe proprijs manibus poſuerim,in die ſancti Georgij, qui occurrit 23. Aprilis anno Do-
mini 1577. Non quidem vt primo ædificati, ſed vt ſecundò recepti. Nam primis octo E
annis nondum conuentus, ſed tugurioli, vel potius pauperculæ domus, ad tempus
permanſuræ, formam tantùm induerat. Honeſtatur deniq; huius monaſterij eccleſia
per deuoto quodam ſacello,ſanctiſſimæ Cruci dicato, in quo progenitores mei, atq; ſe-
cundum carnem parentes, omni poſthabito faſtu,omniq; ſæculari vanitate ſpreta, quę
nihil ad rem pertinent, ſub humili pauimento tumulati ſunt. Quod quidem ſacellum
pars ſatis magna Dominicæ crucis, altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, & vnus ex de-
narijs, quibus Chriſtus dominus impijs Iudeis à proditore Iuda venditus extitit, com-
mendatiſſimum reddunt. Has ſibi ſacras reliquias illuſtriſſima Emilia mater mea do-
no dedit: ea tamen lege poſita, vt earum dominium penes eius poſteros perpetuò ſit,
atque

A atque ab vno ad alterum hæreditario iure tranſmittatur. Ad dextrum verò ſummi altaris latus, in peculiari quodam promptuario ſequētes ſanctorum reliquiæ religioſè ſatis cuſtodiuntur: Nempe aliquot oſſa ſanctorum Matthiæ, & Bartholomæi Apoſtolorum, atq; Lucæ Euangeliſtæ: Item ſanctorum Stephani prothomartyris, & Laurentij, Fabiani, Sebaſtiani, Georgij, Chriſtophori, Martini, Calepodij, Coſmæ, & Damiani martyrum: Item ſanctorum Stephani, Blaſij, Marcelli, & Fœlicis Pontificum & martyrū: Item ſanctorum Mauritij, & aliorum Thebæorum martyrum: Item vndecim millium virginum: Item ſancti Hilarionis Abbatis, & ſancti Ludouici Regis Franciæ: Item ſanctarum Petronillæ, Helenæ Reginæ, Apolloniæ, Sabinæ, Brigidæ, atque Margaretæ: Item dens ſancti Damiani: Item particulæ quædam cilicij atq; habitus Seraphici patris noſtri Franciſci: Aliæ item particulæ habituum ſanctorum patrum Antonij de
B Padua, atq; Bonauenturæ: Item tunicæ particula beati patris Bernardini de Senis: Itē bina capita alterum ex vndecim millibus Virginum, & alterum cuiuſdam martyris, ſocij ſancti Mauritij, mihi à sereniſſima heroina Maria Auſtriaca Germanorum Imperatrice, ac Philippi eius nominis II. potentiſſimi Hiſpaniarum Regis vterina ſorore, dum apud Hiſpanos pro muneris mihi iniuncti exequutione agerem, liberali dono data: Itē baculus beati Ioannis à Capiſtrano: Itē argēteus calix inauratus, mihi à præfato catholico Hiſpaniarū Rege Philippo liberaliſſimè anno 1586. collatus. Eſt ſiquidem præfato Regi mos ſingulis Epiphaniæ feſtiuitatibus offerendi tres argenteos calices deauratos: quos tamen peculiari eccleſiæ iuxta eius deuotionem dono tradendos curat. Ex his (vt præfatus ſum) alterum mihi dono tribuit. Adiacent præterea ſacroſanctis præcedentibus reliquijs & aliæ quamplurimæ, quas prolixitatis vitandæ ergò ſciens prætermitto.
C In archiuis verò quæ ſequuntur apoſtolica diplomata diligētius cuſtodiuntur: Nempe quoddam Gregorij XIII. breue, quo ſororum noſtri Ordinis apud Hiſpanos monaſterijs concedit, quatenus ad ſingulas illarum decem ſæcularem ancillam applicare poſſint. Alterum Sixti V. ſummi Pont. quo omnes ordinis noſtri conuentus erectiones, fundationes, atq; collationes fratribus noſtris factas ratas habet, confirmatq;, ac ſi quiſq; illorum proprium cōfirmationis breue à ſua Beatitudine haberet. Et alia quędam apoſtolica breuia Generalatus muneris nobis iniuncti confirmationem, atq; exequutionē concernentia. His adherent omnia originalia ſcripta, ex quibus hic liber à nobis, tum vniuerſarum noſtri Ordinis Prouinciarum, tum quoque ſingulorum earundē conuentuum & monaſteriorum deſcriptiones continens, excerptus depromptuſq; eſt.

D Sequuntur monaſteria monialium primæ Regulæ abſq; vllis redditibus vitam ducentium.

De monaſterio corporis Chriſti, ſiue S. Paulæ Mantuæ. Mon. I.

CVM viginti peregrinæ mulieres, honeſtiſſimæq; fœminæ, conſtructo ſibi humili tuguriolo, Mantuæ per octo continuos annos in ſumma ſanctitate victitaſſent, optimeq; apud cunctos Mantuanos audirent, illuſtriſſima heroina Paula Malateſta, illuſtriſſimi Ioānis Franciſci Gonzaga, primi Mantuanorum Marchionis, legitima vxor, ob maximā deuotionem, qua præfatas fœminas, & ingentē obſeruantiam, qua Franciſcanam Religionē, Clariſſamq; ſobolem proſequebatur, anno Dominicæ Incarnationis 1420. dictum tuguriolum proprijs ſumptibus, apoſtolica ſibi auctoritate fauente, in
E iuſtum atq; pulcherrimum monaſterium, ſub duplici titulo S. Paulæ videlicet, atq; Corporis Chriſti, euehendum, atq; Clariſſas aliquot ſorores, quæ prælibatas 20. fœminas, monaſticis moribus, ac regulari diſciplina (licèt eæ religioſè viuerent, nulli tamen Regulæ ſubiacebant) imbuerent, ex Mediolanenſi S. Vrſulæ cœnobio eò transferendas, omneſq; ſimul patrum præſentis Prouincię curę committendas curauit. Ab eo igitur tempore, ſacrum hoc monaſterium, ex quo, tanquam ex equo Troiano, plura ſanctimonialium ſeminaria, celeberrimaq; cœnobia, videlicet S. Clarę de Murano Venetijs, ſanctę Clarę Veronæ, Corporis Chriſti Ferrariæ, S. Gulielmi etiam Ferrariæ, S. Claræ Taruiſij, ſanctę Marię de Angelis Forioppidi, & monialium Miſericordię Regij Lepidi, prodiêre, ſororibus ſub prima beatæ virginis Claræ Regula vitam traducentibus inſeruit, & hæc fuit in cauſa, quare pientiſſima fundatrix ampliſſimos annuos redditus ei

non conſtituerit, ſemper tamen quoad vixit, eius monialium inopiam munificentiſſimè ſubleuauit, & ſereniſſima domus Gonzaga, tantæ fœminæ munificentiam pietatemq; imitata, eis ſæpe ſæpius, rei familiaris difficultate laborantibus, neceſſaria ita benignè ſuppeditauit, & nunc etiam impertitur, vt quoties egeſtate conflictantur afflictæ & pauperis, propter Chriſtum, condicionis, portum certum huiuſmodi domum inueniant, & illud perfugium firmum experiantur, vbi ab humana ope deſtitutæ, eius opera ſubleuentur. Tanti deniq; hæc domus ſemper iſtud monaſterium, in quo centum ſacræ virgines commorantur, fecit, vt illi illuſtriſſimas ac religioſiſſimas ſorores Claram Gonzaga, illuſtriſſimi Ioannis Franciſci, primi Mantuanorum Marchionis, filiam; Pacificam Gonzaga, Victoriam Gonzaga, Angelicam Gonzaga, ab illuſtriſſimo Ludouico II. Mantuæ Marchione genitam, Angelam Gabrielam Gonzaga, Angelicam Gonzaga illuſtriſſimi Franciſci vltimi Mantuanorum Marchionis neptem, Raphaëlam Gonzaga & Ludouicam Gonzaga, atq; Paulam Gonzaga, illuſtriſſimi & excellentiſſimi Federici primi Ducis Mantuani vterinam ſororem, perpetuò manciparit. Hæc ſoror Paula Gonzaga, ob ſummam humilitatem, voluntariam paupertatem, obedientiam, cæteraſq; eius virtutes, quas mirificè excoluit, à cæteris monialibus ita maxima in veneratione habebatur, vt aliquæ earum auſæ ſint affirmare, Deum opt. max. meritis huiuſce ſibi chariſſimæ ſponſæ, aliquot miracula patraſſe, quapropter migrans è vita omnibus maximum ſui deſiderium reliquit. Inſeruiunt præfatis monialibus viginti ſorores exitrices, quæ nihil aliud à mendicatione curant. Aſſeruatur deniq; hoc in loco, cuius eccleſia conſecrata habetur, licèt conſecrationis tempus ignoretur, altera ex ſpinis Dominicæ coronæ.

A B

De monaſterio S. Claræ Veronæ. Mon. II.

COEPIT præſens monaſterium, beatæ virgini Claræ Veronę erectum, anno Dominicæ Incarnationis 1425. ex publicis, priuatiſq; Veronenſium facultatibus primo ædificari. Cumq; maiori ex parte perfectum eſſet, allatæ ſunt ex Mantuano Corporis Chriſti conuentu, (de quo ſupra) annuente tamen reuerendiſſimo patre fratre Antonio de Maſſa, totius tunc Franciſcani Ordinis Generali Miniſtro, aliquot ſanctiſſimæ vitæ ſorores, quæ & ipſum acceptarunt, accedenteſq; iuuenculas in omni pietate, atq; religione inſtruentes adeò promouerunt, vt 100. ad minus Clariſſas moniales impræſentiarum contineat.

C

De monaſterio S. Bernardini Vincentiæ. Mon. III.

QVO certo tempore præſens Clariſſarum monaſterium, beato patri Bernardino ſacrum, atq; Vincentinæ ciuitatis vallo circumcinctum, erectum ſit, deficientibus præ vetuſtate ſcripturis, nullo pacto inueſtigari potuit. Conſtat nihilominus, idq; ex apoſtolico Eugenij IV. Pont. max. diplomate, in ſororum iſtius loci fauorem dato, ipſum ante annum à partu Virgineo 1436. conſtructum fuiſſe. Aſſerunt præterea antiquiores huiuſmet loci religioſę, eius fundatrices ex Veronenſi S. Claræ conuentu allatas eſſe: Fœliciſſimis quarum auſpicijs adeò floruit, vt 70. optimi nominis ſorores, quæ diui patris Bernardini cilicium, mantellum, atq; tuniculam, quoſdamq; ſocios beati patris Bernardini de Feltro, atq; ſacras aliquot reliquias, ex terra ſancta allatas, religioſius obſeruant, impræſentiarum contineat.

D

De monaſterio S. Claræ de Murano Venetijs. Mon. IV.

E

CVM nobilis quædam fœmina ex Laurentij de Priulis morte vidua remanſiſſet, huiuſq; ſæculi tædio affecta eſſet, ſe totam, ſpretis mundi illecebris, charitatis operibus, diuinorumq; myſteriorũ contemplationi omnino dedidit. Dumq; inſtantius his intenderet, pauperculas quaſdam Clariſſas moniales Taruiſium cum obedientialibus literis, vt conuentum ibidem erigerent, ex Mantua applicuiſſe accepit. Quibus vt coniungeretur ſumma diligentia curauit. Quod cum primùm vterinus eius frater Stephanus Taruiſinus reſciuiſſet, ab Eugenio IV. ſummo Pont. impetrauit, vt eius ſoror cum quibuſdam ex præfatis monialibus ſe Venetias transferre, atq; ſancti Nicolai de Turre

A de Turre monaſterium, Benedictinis aliquot monialibus eius accolis aliò tranſlatis, inhabitare poſſet. Qua deniq; Pontificijs iuſſis parente, prçfatumq; monaſterium ingreſſa, tot ſe illi tum honeſtæ matronæ, tum quoq; nobiles virgines iunxerunt, vt intra breuiſſimi temporis ſpacium, is locus inter præcipua totius ciuitatis monaſteria referri potuerit. A quo tamen honore nondum excidit: cùm 70. eoq; amplius ſorores imprçſentiarum contineat. Antiquum nihilominus ſancti Nicolai titulum amiſit, eiusq; loco S.Clarç de Murano nomen acquiſiuit. Id verò quod diximus ex apoſtolico quodam præfati Eugenij IV. Pont. max. diplomate, dato anno à Virgineo partu 1439. atq; in præſentis loci archiuis aſſeruato, ſatis conſtat. Nec caret ſacra hæc ædes venerandis ſanctorum reliquijs: cùm capite vnius ex vndecim millibus virginum, altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, vno ex clauis, quibus mundi Seruator cruci affixus fuit, & Dominicç
B crucis particulæ exornetur.

De monaſterio S. Franciſci de Cruce etiam Venetijs. Mon. V.

CVM aliquot monachi monaſterium ſibi Venetijs creditum quibuſdam de cauſis, anno Dominicæ Incarnationis 1470. omnino deſeruiſſent, Franciſcana quædam Tertiaria, ſoror nomine Sophia, cum chariſſima ſibi ſocia, id ne ſic derelictum aliquādo corrueret, vtq; Deo opt.max. fœlicius ibidem vacare poſſet, ex eorum, quorum intererat, conſenſu ingreſſa eſt. Cui cùm plures deuotæ fœminæ, ex optimo eius odore allectæ, adhçſiſſent, vt Eccleſiaſticis cæremonijs, atq; ſpiritualibus exercitijs fœlicius proficerent, ſororem quandam Ludouicam, profeſſione Clariſſam, ex Patauino ſancti Bernardini conuentu, ſummo Pont. Sixto IV. illis coſenſum prçbente, omnes ſimul
C ad ſe adduci curarunt. Contigit autem id anno Domini 1481. Cùm igitur earum numerus mirum in modum indies augeretur, ac prçſentis monaſterij cura Franciſcanis Obſeruantibus ex apoſtolica auctoritate demandata eſſet, euocatç ſunt ex prçcedenti conuentu, nempè ſanctæ Claræ de Murano, religioſæ quatuor ſorores, quæ ſimul cum præfata ſorore Ludouica reliquas moniales religioſos mores edocerent: vt tandem omnes ſimul apprimè inſtructæ, in beatæ Virgines Claræ Regulam, ex ſolemni voto, tranſirent. Quod & factum eſt. Commorantur deniq; in hoc ſacro monaſterio, quod relicto antiquiori titulo, nomine S. Franciſci de Cruce inſignitum euaſit, 80. pauperes de prima Regula ſorores Clariſſæ, quæ Dominicæ crucis particulam, & eius columnæ, ad quam Chriſtus mundi Seruator vinctus fuit, fragmentum, aliasq; ſanctorum reliquias, & proprium Pij V. Pont. max. motum, datum anno Domini 1567. quo illis Franci-
D ſcana omnia priuilegia communicantur, quàm diligentiſſimè ac ſumma religione cuſtodiunt.

Sequuntur monaſteria Clariſſarum ſecundæ Regulæ quæ Vrbaniſtæ vocantur.

De monaſterio S. Claræ Venetijs. Mon. VI.

PRÆSENS monaſterium, Venetijs quoq; in honorem ſanctç virginis Claræ erectum, atq; à 45. Clariſſis ſororibus inhabitatum, antiquum omnino eſt, optimoq; iure præcedentibus anteponendum veniret: cùm anno Dominicç incarnationis 1234. à beata Agnete, vterina beatæ Claræ virginis ſorore, primò conſtructum fuerit, primamq; eius Abbatiſſam religioſiſſima ſoror Auria, Aſſiſij profeſſa, egerit. Quòd verò hunc locum teneat in cauſa eſt ordo à Prouincia præfixus. Id verò quod diximus
E non ſcripto, ſed certiſſima traditione conſtat. Nam quicquid monumentorum in præſentis loci cartophilacio aſſeruabatur, id totum ſimul cum monaſterio, ex maximo infortunio, conflagrauit. Quod nihilominus incommodum alter ex dentibus S.Petri Apoſtoli, alius itidem dens S. Apolloniæ, vnus ex digitis S. Andreæ Apoſtoli, & clauus quo Chriſti Seruatoris pedes cruci affixi fuêre, mirabiliter euaſerunt, ac in huius conuentus ſacrario religioſè aſſeruantur.

De monaſterio S. Claræ Mantuæ. Mon. VII.

BEATA virgine Clara adhuc in viuis agente, nempe anno Dominicæ Incarnationis 1538. hoc monaſterium, eidem virgini Clarç de Miliarino ſacrum, ad trecentos paſ-

tos paſſus à Mantua famoſa ciuitate ædificari cœpit. Cumq; per ducentos ferè annos Clariſſis de ſecunda Regula, (has Vrbaniſtas vocant) Conuentualium Franciſcanorum patrum curæ commiſſis, ſubiacuiſſet, præmemoratæ illuſtriſſimæ Heroinæ, atq; Mantuanorum Marchioniſſæ Paulæ Malateſtæ opera, ad Obſeruantes huius Prouinciç patres, anno à partu Virgineo 1434. tranſlatus extitit: Inſuper & religioſiſſimis quibuſdam ſororibus, ex præmemorato Mediolanenſi S. Vrſulæ conuentu allatis, quæ reliquas ad Obſeruantum mores corrigerent, ex reuerendiſſimi patris fratris Gulielmi de Caſſali, totius tunc noſtri Ordinis Generalis Miniſtri, decreto, commiſſus. Commorantur hoc in ipſo loco 100. vel circiter Clariſſæ ſorores Vrbaniſtæ, quæ nihil eius, quod ad commodam, eamq; religioſam ducendam vitam requiritur, deſiderare poſſunt: cùm monaſterium redditibus, bonisq; temporalibus abundet. A

De monaſterio S. Claræ Taruiſij. Mon. VIII. B

NE, emergentibus indies nouis per Italiam bellis, Clariſſæ moniales, quæ monaſterium ſanctæ Mariæ matris Domini de Cella, à tuguriolo quodam in modum cellæ ibidem prius erecto, in quo deuota quædam fœmina per aliquot annos aſperrimam duxerat vitam, ſic dictum, atq; extra ciuitatis Taruiſinç muros anno Dominicæ Incarnationis 1244. ædificatum, inhabitabant, militum iniurijs paterent, vt ad aliud intra eiuſdem vrbis mœnia, in honorem S. Mariæ de Ieſu (de quo impræſentiarum) ſibi de nouo conſtruendum, ſe transferrent, ex Taruiſini ſenatus decreto cautum eſt. Ne verò interim præfatæ ſorores à ſuperueniente hoſte opprimerentur, omnes ſimul Venetias ad ſanctæ Mariç maioris conuentum tranſlatæ extitêre, vbi per aliquot annos commoratæ ſunt: donec videlicet à Iulio II. Pont. max. apoſtolici cuiuſdam breuis tenore Taruiſium remeare, abſolutumq; iam conuentum (de quo ſupra) ingredi compelluntur. In quo earum 50. ſub habitu & Regula beatç virginis Clarç frequentius commorantur. Iulij II. ſumi Pontificis breue, cuius ſupra meminimus, quodq; ab his verbis auſpicatur: Dilectæ in Chriſto filiç ſalutem &c. in huius loci archiuis perſeuerat. C

De monaſterio S. Mariæ Maioris Venetijs. Mon. IX.

MVLTO antequàm primus huius monaſterij fundamentalis lapis poneretur, dum beatus pater Bernardinus de Feltro ſacras ad Venetum populum haberet conciones, prophetico ſocijs ſpiritu prædixit, erigendum aliquando hoc in ipſo loco ſanctimonialium monaſterium, quarum ſanctitas maxima eſſet futura. Idq; profectò rei euentus demonſtrauit. Aduentauit enim Venetias, anno à partu Virgineo 1436. deuotiſſima quædam anachoreta, nomine Catharina, cum vna tantùm ſocia, vbi & ligneum tuguriolum, atq; humilem eccleſiam, diuo Vincentio ſacram, ſibi contiguam, ædificanda curauit, atq; aliquandiu ſanctiſſimè egit. Cui cùm quatuor aliç honeſtç matronç adhçſiſſent, omnesq; ſimul Angelicam potiùs, quàm humanam vitam ducerent, eaq; de cauſa apud Venetos optimè audirent, accidit vt Auguſtinus quidam Venetus glorioſiſſimç virginis imaginem, à beato Luca Euangeliſta (vt volunt) depictam, penes ſe minori cum veneratione, quàm par eſſet, retineret, & ab eadem, vt honeſtiori, atq; religioſiori in loco ſe collocaret, noctu moneretur: quamobrem territus Auguſtinus, eam ad hanc eccleſiam ſummo ſequenti mane deferendam, atq; prçfatis ſex anachoretis (ſic enim paſſim appellitabantur) quarum ſanctitas omnibus notiſſima erat, credendam curauit. Quo etiam factum eſt, vt antiquior ſancti Vincentij titulus in ſanctç Mariç Maioris nomen mutaretur. Cùm igitur prçfatarum mulierum numerus mirum in modum excreſceret, illarumq; eccleſia ob miracula, quç ibidem Virginis glorioſç meritis ad prçfatam imaginem contingebant, illuſtrior indies euaderet, ſumma diligentia, vt prçfatum tuguriolum in iuſtum, idq; capaciſſimum monaſterium tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis eleemoſynis eueheretur, vtq; ſex moniales ex conuentu ſanctç Clarç de Murano ſuperius citato eò transferrentur, quç reliquas eius accolas Clariſſis moribus, religioſisq; ritibus imbuerent, à Veneto ſenatu curatum eſt. Eius verò eccleſia, vetuſtiori, quòd anguſtiſſima eſſet, demolita, ſumptibus perdeuoti cuiuſdam Ludouici de Maripetris, prout ſibi à beata Virgine præceptum fuerat, ſub antiquiori S. Mariæ Maioris titulo conſtructa extitit. Qua deniq; abſoluta præfata glorioſæ

A rioſę Virg.imago, anno Dñicę Incarnationis 1501. ſereniſſ. Lauretano Venetorũ Duce, ad eã tranſlata fuit. Commorantur frequentius hoc in monaſterio 90. ſorores Clariſſæ, quæ alteram ex ſpinis Dominicæ coronæ, ſanctiſſimæ crucis Chriſti particulã, alterum ex digitis ſanctæ Agnetis, atque diui patris Bernardini cilicium religioſè obſeruant.

De monaſterio S. Bernardini Patauij. Mon. X.

QVEMADMODVM ex apoſtolicis Eugenij IV. Pont. max. literis, datis Romæ, anno Dominicę Incarnationis 1439. menſis verò Octobris die 25. ſed Pontificatus verò ſui anno ix. liquidò patet, pręſens conuentus, beato patre Bernardino de Senis eius tutelari, Patauij erectus, atq; ab 80. Clariſſis ſororibus impręſentiarum inhabitatus, ex peculiaribus pientiſſimorum Bartholomęi Vrbinatis, atq; Dorothcę à Panico legitimę eius vxoris Patauinorum ciuiũ ſumptibus, pręfato anno Domini 1439.
B ędificari cœpit, iiſdemq; ſubſidijs, anno 1446. vltimam artificis manum expertus extitit. Quo etiam tempore aliquot ſacrę virgines, Deo deuotę, ex Mantuano Corporis Chriſti conuentu ad ipſum tranſlatę fuère, quę aduentantes nouitias in ſumma religione, ſummaq; pietate, atq; diſciplina inſtruxerunt: Inuenire licebit in huius loci archiuis præfatas Eugenij IV. literas, in ſacrario verò ſubſequentes ſanctorum reliquias: nempè alterum ex dentibus ſancti Blaſij Epiſcopi & martyris, alterum itidem dentem, atq; tunicam beati patris Bernardini de Senis, partem veli beatæ virginis Clarę, aliquod lapides ex Terra ſancta allatos, & binas tuniculas, vnam quidem beati patris Iacobi Picentis ſiue de Marchia, alteram verò beati patris Bernardini de Feltro.

De monaſterio S. Luciæ Mantuæ. Mon. XI.

C HOC ſacrum monaſterium, beata Lucia virgine atq; martyre eius tutelari, Mantuæ erectum, antiquitate non caret: cùm à ducentis, eoq; amplius annis ędificatum fuerit. Subiacuit tamen à prima ſui erectione ad annum vſq; Domini 1449. Conuentualibus Franciſcanis patribus, quo, ex apoſtolica auctoritate, eiuſdem Inſtituti Obſeruantum curæ commiſſus extitit. Eius moniales, quę & Clariſſæ de ſecunda beatę virginis Claræ Regula ſunt, nonageſimum numerum attingunt, atq; beatæ ſororis Paulę de Montealto corpus, apud ſe ſepultũ, ſumma veneratione proſequuntur. Fuit beata hæc ſoror, dum adhuc viueret, omni pietate, omniq; ſanctitate prædita: quamobrem ex ergaſtulo carnis 4. Auguſti, anno Domini 1514. egreſſa, miraculis coruſcare meruit. Huius deniq; loci eccleſia anno Domini 1522. conſecrata extitit.

De monaſterio S. Mariæ de Angelis Foriouppidi, vulgò Feltre. Mon. XII.

D PROSPECTVRVS beatus pater Bernardinus de Feltro ijs virginibus, quæ Forioppidi (vulgò Feltre) relicto ſæculo Altiſſimo fœlicius vacare cuperent, ab Innocentio VIII. ſummo Pont. anno Domini 1489. ſupplex petijt, vt monaſterium ſanctæ Mariæ de Angelis ſacrum, illis, aliquantulum à muris præfati oppidi, erigere, poſſet. Quo deniq; ſummo Paſtore eius votis, edito breui apoſtolico Pontificatus verò eiuſdem anno v. quod & ab his verbis exorditur: Dilecte fili ſalutem & apoſtolicam benedictionem, exponi nobis feciſti &c. annuente, prædictus beatus pater Bernardinus de Feltro hoc ſacrum monaſterium, quod 30. Clariſſæ ſorores frequentius inhabitant, ex diuerſis Chriſti fidelium eleemoſynis erigendum, atq; aliquot moniales, quæ aduentantes nouitias religioſis moribus apprimè imbuerent, ex Mantuano Corporis Chriſti ſiue S. Paulæ conuentu ad ipſum, anno à partu Virgineo 1492. transferen-
E das curauit. Honeſtatur ſacer hic locus quodã oſſe diui Lucæ Euangeliſtæ, alio quoq; oſſe vnius ex ſanctis Innocentibus, quibuſdam crinibus & baculo beati patris Bernardini de Feltro & pulcherrimo, venerabiliq; quodam Crucifixo, propè eccleſiæ fores quodam mane, ex inſperato, inuento, qui in maxima eſt apud omnes veneratione.

De monaſterio S. Sepulchri Venetijs. Mon. XIII.

DVM Euboia, Ægei maris Inſula, quæ tam anguſto Euripo à Boeotia diuiditur, vt ponte illi coniungatur, vnde & (Negroponte) vulgò nuncupatur, ab immaniſſimis Turcis expugnaretur, nobiliſſimæ duæ fœminæ eius incolæ, quarum alteri Polixena Præmarina, alteri verò Beatrix à Rainerijs nomen erat, ſe Deo opt. max. ad Religionis

gionis ingreſſum, ſi eam calamitatem euadentes, ad Chriſtianorum plagas incolumes traijcere poſſent, ex voto obligarunt. Ereptæ itaq; à tanta rabie, atq; Venetijs remigio mirabiliter applicitæ, quod prudenter vouerant, religiosè exequi curarunt. Cùm igitur aliæ duæ matronæ, ex Venetijs oriundæ, nempè Vrſula Veneta, & Maria Canalis ſibi adhęſiſſent, xenodochium quoddam peregrinis mulieribus, quæ Hieroſolymam petere cupiebant, excipiendis deſtinatum, à Veneto ſenatu obtinuêre. Cumq; poſt aliquot annos earum numerus, ex pluriū virginum aduētu, mirū in modū excreuiſſet, hoc ſacrū monaſteriū, in S. Sepulchri honorem tū ex peculiaribus bonis, tū quoq; ex eleemoſynis vltrò ſibi oblatis, Venetijs, ſummi tamē Pontificis auctoritate ſibi fauēte, à fundamentis erigendū abſoluēdumq; curarūt. Quod & 80. moniales de ſecūda beatę Claræ Regula (has Vrbaniſtas vocāt) commodè ſatis inhabitāt: & pars Dominicę crucis, & fragmētū eius columnæ, ad quā Chriſtus Dn̄s alligatus fuit, & altera ex maxillis S. Nazarij martyris, & duo digiti, alter S. Rochi, alter verò S. Demetrij religioſius exornāt. Ex pręfatis huius loci fundatricibus, altera nēpe ſoror Beatrix à Raynerijs miraculis omnino claruit: cui perſimilis fuit quædam ſoror Clara Veneta. Harum ſororum corpora in maxima veneratione tum à ſororibus, tum quoq; à ſæcularibus habentur. A B

De monaſterio S. Mariæ de Miraculis etiam Venetijs. *Mon. XIV.*

CVM deuota B. Virginis imago Venetijs quadā in ędicula miraculis coruſcaret, pluresq; ſibi indies accederent eleemoſynæ, curauit inclytus Venetorū ſenatus, vt præfata ędicula in iuſtā eccleſiā, ſub titulo S. Marię de Miraculis, eueheretur, ſibiq; cōtiguū monaſteriū, Clariſſis ſororibus cōtinēdis deſtinatū, tū ex pręfatis eleemoſynis, tū quoq; ex publico ærario, ex apoſtolica auctoritate, annecteretur. Quo deniq;, anno à partu Virgineo 1490. pro votis abſoluto, allatæ ſunt ex præfato conuentu S. Claræ de Muriano religioſæ aliquot ſorores, quę & eius curam gererent, & aduētantes iuuenculas optimis moribus, Clariſſiſq; cæremonijs atq; ritibus religioſius imbuerent, ea tamē lege addita, vt & Franciſcanorū Obſeruantū curæ ſubeſſent, & à præfato monaſterio S. Clarę de Muriano dependerēt. A qua tamē dependētia, eorū numero mirum in modum creſcente, per Alexandrum VI. Pont. max. anno Domini 1494. exemptę fuêre. Imminet fornici principalioris oſtij, per quod eccleſia petitur, marmorea quędā ac pulcherrima Virginis imago, quę 2. menſis Auguſti, anno verò Dn̄i 1581. innumeris miraculis coruſcare cœpit. No deſtituitur ſacra hęc ędes ſacroſanctis reliquijs, cùm altera ex ſpinis Dn̄icæ coronæ, altero ex digitis B. Apollonię virg. atq; mart. parte cranij S. Margaretæ virginis quoq; & martyris, & aliquot SS. Innocentum oſſibus honeſtetur. Inhabitatur demum hic locus à 40. Clariſſis ſororibus, quæ apoſtolicum præfatæ exemptionis breue ab Alexandro VI. anno Domini 1494. datum, penes ſe in archiuis habent. C D

De monaſterio S. Eliſabethę Mantuæ. *Mon. XV.*

QVONIAM quicquid ſcripturarum in præſentis loci archiuis continebatur ſuperioribus annis ab igne abſumptum fuit, certi nihil aliud in medium afferre poſſumus, niſi quòd eius ſorores Tertiarię, ſiue de tertia B. P. Franciſci Regula olim extiterint, atq; ſua ſponte, & ex mera voluntate nigrum velum ſumpſerint, clauſuramq; vouerint, quam & diligentiſſimè obſeruant, atq; ſecundę B. V. Clarę Regulę, iuxta Obſeruantum morem, ſe aſtrinxerint. Sunt autem pręfatę ſorores numero 100. vel circiter, atq; diligentiſſimè binas Dominicę coronę ſpinas, & B. P. Bernardini mantellum obſeruant. Earum verò eccleſia beatæ Eliſabethæ Hungariæ Regis filiæ dicata eſt. E

De monaſterio S. Franciſci Vincentiæ. *Mon. XVI.*

EX apoſtolico Alexandri VI. Pont. max. diplomate, dato Romæ, anno Dn̄icę Incarnationis 1500. vltima verò Febr. ſed Pontificatus eius anno viij. quod ab his verbis exorditur: Dilecto filio Vicario Generali Ordinis fratrum Minorum Regularis Obſeruantię familię Ciſmontanę Alexander Papa VI. &c. ſatis edocemur pręſens monaſteriū, Seraphico P. Franciſco dicatum, atq; Vincentię intra muros erectū, pręfato anno 1500. vbi antiquum xenodochium præextiterat, ædificari cœpiſſe, ſucceſſuq; temporis omnibus ſuis numeris ex publicis Vincentinorū eleemoſynis, maiori ex parte abſolutū fuiſſe. Eius fundatrices, quę ſex numero fuerunt, ex proximè pręcedenti conuentu allatę feruntur, qua-

A tur, quarum cura, ſolertiq; diligentia plures ſacræ virgines ſanctitate atq; religione hoc in loco floruêre. Commorantur deniq; hoc in monaſterio 40. Clariſſæ ſorores.

De monaſterio S. Bernardini Utini. Mon. XVII.

CVM deuotus quidam Vtinẽſis, nomine Iacobinus de Bainerottis, vnicum filium moriens ex teſtamento hæredem ex aſſe, ea lege, inſtituiſſet, vt ſi eum abſq; liberis decedere contingeret, Clariſſarũ monaſteriũ, diuo P. Bernardino ſacrum, Vtini, quæ ſibi patria erat, ex obuẽta hæreditate conſtruendũ veniret: contigit vt puer, nulla penitus poſteritate poſt ſe relicta, carnis debitũ exolueret. Quamobrẽ, qui teſtamenti executores inſtituti fuerant, præſens monaſteriũ, diuo P. Bernardino ſacrũ, in quo 25. moniales frequentius commorantur, Vtini, anno Dominicæ Incarnationis 1525. iuxta teſtatoris B voluntatem, atq; ex apoſtolica auctoritate à fundamẽtis erigendum, breuiq; temporis ſpatio abſoluendum, atq; aliquot ſacras virgines Clariſſas ex Venetis S. Mariç maioris, S. Crucis, atq; S. Clarç de Muriano conuentibus, quç iuuenculas nouitias in omni pietate, bonis moribus, atq; religione inſtruerent, ad ipſum adducendas curarunt. Ab aliquibus verò Terræ ſanctæ reliquijs nihil aliud memorabile præſens locus habet.

De monaſterio S. Marci Leonici. Mon. XVIII.

CVM monialium Ordinis S. Baſilij monaſterium, glorioſiſſimæ Virgini Mariç de Fonte ſacrum, atq; Leonici ab antiquo ædificatum, omnimodam minaretur ruinam, eiuſq; ſorores omnino deficerent, religioſa ſoror Franciſca de Canis Leonicenſis, C quæ tunc Abbatiſſam agebat, euocatis ad ſe Leonicenſis communitatis proceribus, in eorum fauorem & præfato monaſterio, & eius iuri, atq; etiam iniuncto ſibi muneri renunciauit: ſubijciens ſe, atq; eius neptem eiuſdem loci religioſam, omnino paratas eſſe, vt in arctius Inſtitutum tranſeant, dummodo locus, à ſe illis vltrò oblatus, alicuius alterius Ordinis ſororibus conferatur. Quamobrem præfati proceres totius communitatis nomine, probatiſſimorũ prius virorum concilio vſi, præfatum monaſterium Clariſſis ſororibus, anno à partu Virgineo 1530. menſis verò Decembris 13. annuente tamen reuerendo patre fratre Franciſco Georgij, huius tunc Prouinciæ Miniſtro, conferendum, atq; religioſiſſimas aliquot ex Vincentino S. Franciſci conuentu ſorores, quç optimis moribus aduenientes imbuerent, eò adducendas curarunt. Hæc omnia ex quibuſdam ſcripturis, in præſentis loci tabellario aſſeruatis, ſatis patent. Cùm autẽ præ- D memoratum (vt diximus) monaſterium ad terram præ vetuſtate vergeret, Leonicenſis communitas, quæ iam eius patrocinium ſumpſerat, aliud multò elegantius, multoq; maius intra communis oppidi mœnia, ex publicis facultatibus, annuente tamẽ Clemẽte VII. Pont. max. vt apoſtolicç eius literæ, in publicis Leonicenſium archiuis aſſeruatæ, ſatis indicant, à fundamentis ad apicem vſq; in beatç Virginis glorioſç, atq; diui Marci Euangeliſtæ honorem conſtrui fecit, præfatiſq; Clariſſis ſororibus, quæ frequentius ſunt 40. numero, ſumma liberalitate tradidit.

De monaſterio SS. Trinitatis Tridenti. Mon. XIX.

PERDEVOTVS quidam Tridentinus ciuis, ac ditiſſimus, nomine Antonius à Prato, mundo, vt Deo opt. max. plenioribus affectibus vacare poſſet, vale dicturus, E domum Tridenti in monaſterij formam conſtrui curauit, vbi & aliquandiu ſanctiſſimè egit, moriturusq; ex teſtamento præcepit, vt in ampliorem commodioremq; formam tranſlata, omnibusq; ſuis numeris abſoluta, alicuius Ordinis ſororibus conferretur. Quamobrem, Clemente VII. Pont. max. ac reuerendo patre fratre Antonio Veneto, huius tunc Prouinciæ Miniſtro, aliquot ſorores ex Veronenſi ſanctç Claræ monaſterio, anno reſtitutæ ſalutis 1533. ex apoſtolica auctoritate, à Tridentino ſenatu allatæ fuêre, quæ & ipſum occuparent, & accedentes virgines optimis moribus, atq; ritibus de religioſo more imbuerent. Sunt huius loci accolæ vt plurimùm 25. quç ſub beatæ virginis Claræ Regula ſtrenuè militantes, alterum ex brachijs ſancti Abundi martyris, alterũ quoq; brachiũ alterius ex ſocijs S. Anaſtaſij martyris, quçdam oſſa S. Chriſtophori itidẽ martyris, atq; ex vndecim millibus virginum, quàm diligẽtiſſimè cuſtodiũt.

PROVINCIA

PROVINCIA GENVAE.

A GENVÆ Prouincia latè patet: cùm Mediolanenſis Ducatus partem, Salutiarum Marchionatum Chriſtianiſſimo Francorum Regi ſubactũ, Montisferrati quoq; Marchionatum ſereniſſimo Mantuæ Duci ſubiectum, Pedemontanum Principatum, atq; vniuerſum Genuenſem Dominatum, à quo & nomen traxit, complectatur: & ex 62. fratrum, monialium verò 22. conuentibus conſtetur. Præterea Bononienſem, Mediolanenſem, Tuſcicam, atq; ſancti Ludouici Prouincias ſibi conterminas habet: primam quidem ab Oriente, ſecundam verò à Septentrione, ſed tertiam à Meridie, atqui quartam ab Occidente. Cumq; tãtopere dilatetur, antiquiſſimaq; ſit, ita vt eius origo atq; ortus penitus ignoretur, nullam aliam nobis Prouinciã peperit: ſicut & à nulla alia propagata certiſſimè creditur.
B Sunt tamen qui aſſerant, eam diui patris Franciſci temporibus ex parte (quod inficiari nollem) ſumpſiſſe exordium, atq; ſuccreſcentibus tum fratribus, tum quoq; conuentibus, mirumq; in modum vſq; ad tempora beati patris Bonauenturæ coaleſcentibus, ex eius decreto (vti ſupra tetigimus) in Prouinciam euectam fuiſſe. Cuius quidem maius ſigillum eiuſdem Seraphici patris Franciſci imaginem genuflexam, atq; ſacra ſtigmata à Seraph recipientem, cum his literis M. P. G. ſub eius genibus in orbem circumſcribit. Huius tamen ſigilli oram nullæ penitus literæ, pręter aliorum morem, exornant. Quia verò alter ex huius Prouinciæ conuentibus, nempe is qui Papię in ſancti Iacobi honorem erectus eſt, venerandum beati patris Bernardini à Feltro, quod
C Forumoppidum Latinè nuncupatur, honorificentiſſimè continet, eius imaginem ſibi pręponendam curauimus. His itaq; præmiſſis, nobis ad ſingulos eius conuentus (ſi propoſitum ordinem ſequi velimus) deſcendendum erit. Et primo quidem ad eum, qui prope Genuam, ſub titulo ſanctæ Mariæ de Monte, ſubſiſtit: cùm cæteris, tum antiquitatis, tum quoq; deuotionis atq; nominis palmam præripiat.

De conuentu S. Mariæ de Monte propè Genuam. Conu. I.

D SICVT ex binis Eugenij IV. Pont. max. bullis ad inſtantiam huius Prouinciæ patrum datis, quæ hoc in conuentu, Deiparæ Virgini Mariæ de Monte dicato, atq; vnico tantùm milliari à Genua, totius Luguriæ nobiliſſima ciuitate, ac facilè Principe, diſtante, ſeruantur, plus quàm liquidò patet, locus hic, circa annum Dominicæ Incarnationis 1444. ab illuſtriſſimo domino Raphaële Adurno, Rei publicæ Genuenſis Duce, ex proprijs facultatibus erectus, omnibusq; ſuis numeris abſolutus fuit: In quo 25. fratres, quorum maior pars ad nouitios ſpectat, (eſt enim locus hic inſtruendis tyronibus Franciſcanis omnino accommodus) Altiſſimo fœlicius famulantur: Inſuper & ſequentes ſanctorum reliquię cuſtodiuntur: Nempè alter ex digitis diui patris Spiridio-
E nis, inſulæ Cypri Epiſcopi: ſiniſtrum diuę Annæ matris genitricis Dei brachium: & ex oſſibus beati Andreæ Apoſtoli, atq; diui Nicolai Epiſcopi & confeſſoris. Præterea & cuiuſdam ignoti patris corpus, quod licèt à 50. annis ſepulturæ traditum ſit, imputre nihilominus, ac incorruptum perſeuerat, ſuauiſſimamq; omnigenorum florum, atq; aromatum, dum caſu effoſſa terra ſuperioribus annis detegeretur, fragrantiam emiſit. Quapropter vt beatus, ac Deo charus ab omnibus veneratur habeturq;.

De conuentu Annunciationis B. Virginis Mariæ Genuæ. Conu. II.

CVM conuentus hic, Annunciationi genitricis Dei Mariæ ſacratus, ac intra Genuenſis eiuſdem ciuitatis mœnia erectus, à patribus Humiliatis, quibus per ali-

quot annos ſubfuit, ad Franciſcanos Conuentuales deueniſſet, ab ijs tandem ad eiuſdem Ordinis Obſeruantes, anno ſalutis humanæ 1537. ex ſanctiſſimi domini Pauli III. Pont: max. mandato, anno ſui Pontificatus iv. pertranſijt: eorumq; 50. inibi in præſentem vſq; diem perſeuerant, quorum tres cæteris ſacram prælegunt Theoſophiam. Cumq; antiquum conuentus ędificium prę vetuſtate ruinam minaretur, minusq; commodæ fratrum habitationi faueret, eo vilioribus vſibus relicto aliud multò ſumptuoſius, multoq; elegantius fratres, priuatis piorum Genuenſium ſumptibus, editiori, ſalubriori, atq; amœniori in loco, antiquiori tamen contiguo, à paucis annis ædificandum curarunt. Quod tamen licèt maiori ex parte erectum, nondum optatum finem aſſequutum eſt. Sed cùm eò conditionis, Deo duce, peruenerit, nobilioribus Religionis noſtræ monaſterijs proculdubio æquiparari poterit. Aſſeruantur in eius ſacrario bulla præfatæ tranſlationis ſiue conceſſionis, in prædictorum Obſeruantum fauorem factæ: nec non & ſubſequentes ſanctorum reliquię. Fragmentum ſcilicet crucis Seruatoris noſtri Chriſti: pars columnæ ad quam idem alligatus, ab impio milite cæſus eſt; & pars pedis, atq; manus diui Apoſtoli Pauli: & ex oſſibus beati Iacobi quoq; Apoſtoli fratriſq; domini, & diui Andreæ Apoſtoli: pars tibiæ ſancti Stephani protomartyris: pars quoq; cranij S. Ignatij Epiſcopi atq; martyris: bini dentes S. Georgij martyris: & altera ex coſtis S. Sebaſtiani itidem martyris: & aliæ permultæ reliquiæ, minimæ tamen quantitatis, quæ nihilominus debita in veneratione habentur.

De conuentu S. Mariæ de Pace propè Genuam. Conu. III.

ET hic quoq; conuentus, Deiparæ Virgini Mariæ de Pace ſacratus, atq; à 20. Obſeruantibus Franciſcanis, quorum alter Philoſophiam, alter verò Theologiam prædocet, inhabitatus, non procul à mœnibus eiuſdem ciuitatis Genuenſis ſubſiſtit. Qui tamen olim ad monachos Benedictinos, parochiæ ſancti Stephani tunc inquilinos attinuit. Sed ab ijs, ob meram tantum in Minoriticam ſobolem beneuolentiam, præcipuè verò à reuerendis patribus Laurentio de Fliſco, & Hibleto de Fliſco Lauaniæ Comitibus, Amadeis Franciſcanis, Prouinciæ ſancti Petri Montis aurei, conceſſus fuit. Idq; ita eſſe ex inſtrumento quodam publico, per Petrum Venetum publicum Genuenſem notarium, 11. Martij, anni Domini 1489. acto, liquidò conſtat. Quam quidem conceſſionem Innocentius VIII. Pont. max. 3. Aprilis anno Domini 1490. Pontificatus verò eiuſdem anno vj. ratam, firmamq; eſſe voluit: quemadmodum ex quadam eius bulla, in hoc ipſo conuentu aſſeruata, in quo & ſequentes ſanctorum reliquiæ habentur ſcilicet dextera manus S. Helenę matris Conſtantini Imperatoris, & altera ex ſpinis Dominicæ coronę, ſatis edocemur. Sed ipſis patribus Amadeis ex Pij V. Pont. max. mandato ad regularem Obſeruantiam adactis, hic locus Genuenſi Prouinciæ acceſſit.

De conuentu S. Franciſci Sarzanæ. Conu. IV.

NON procul à Sarzana Hetruſca ciuitate, licèt Genuenſibus ſubiecta, conuentus hic, Seraphico patri Franciſco ſacratus, atq; à 12. fratribus incultus qui etiam iuxta vulgarem ac communem Sarzanenſium traditionem, ab eodem beatiſſimo patre Franciſco admiſſus, acceptusq; fuit, communibus Sarzanenſis ſenatus ſumptibus ædificatus, ſæpiusq; reparatus eſt.

De conuentu S. Franciſci Spediæ. Conu. V.

E regione Spediani oppidi, quod ad Genuenſem Rempublicam ſpectat, mariq; Liguſtico alluitur, conuentus hic, in honorem beatiſſimi patris Frãciſci conſtructus, atq; à 12. fratribus habitatus, ſitus eſt. Sed quando, vel cuius ſumptibus fuerit erectus, non ſatis conſtat. Exiſtimatur tamen ex communi Spedianorum ærario ædificatus.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Leuanti. Conu. VI.

OB ſingularem deuotionem atq; beneuolentiam, qua Leuantina communitas Franciſcanum Ordinem proſequebatur, hunc conuentum, in honorem Annun-

tiationis

A tiationis Deiparæ virginis Mariæ, Obſeruantibus eius alumnis, circa annum Dominicæ Incarnationis 1449. ex publicis bonis atq; prouentibus, erigi perficiq; curauit. Quē cùm venerabilis pater frater Baptiſta Talliacarne, Citramontanorum Obſeruantum Vicarius Generalis, nondum abſolutum acceptaſſet, fratrem Michaëlem Hiſpanum, inſignem theologum ſibi præfecit, qui eius promotioni, atq; perfectioni diligentius incumberet. Idq; ſatis conſtat ex publico quodam inſtrumēto extracto ex Spedianæ communitatis tabellario per quendam Franciſcum Vaſallum notarium publicum 12. Februarij, anni Domini 1578. His ergo adminiculus abſolutus, hic locus 11. fratribus hoſpitium præbet.

De conuentu S. Franciſci Moneliæ. Conu. VII.

B CONVENTVS hic, olim diuo Georgio dicatus, nunc autem Seraphico patri Franciſco ſacer, Minoribus Obſeruantibus, ex beneplacito Sixti IV. Pont. max. anno Domini 1484. die verò menſis Septembris 7. ab illuſtriſſ. atq; reuerendiſſ. Paulo de Campofregoſo, tituli ſancti Sixti Cardinali, Genuenſiq; Archiepiſcopo & Duce, atq; hac ipſa de cauſa eiuſdem Sixti IV. Commiſſario traditus: & à patre fratre Archangelo Iuſtiniano, tunc conuentus Clauarienſis Guardiano, atq; venerandi patris fratris Thadęi à Clauaro, huiuſce Genuenſis Prouinciæ tunc Vicarij Prouincialis Commiſſario, ſuſceptus extitit. Idq; ſiquis inficiari velit, apoſtolicas literas Sixti Papæ IV. in forma breuis datas, publicumq; cuiuſdam Petri à Ripalta notarij, & Archiepiſcopalis ſcribæ inſtrumentum, atq; aliud itidem publicum inſtrumentum, per quendam Paulum de Tarditis fide dignum tabellionem actum, in huius loci cartophulacio aſſeruata, con-
C ſulat, & nos vera dixiſſe ſciet. Numerus verò inquilinorum fratrum duodenarius vt plurimum cùm ſit, ſemper tamen illorum alter cæteris Grammaticam prælegit.

De conuentu S. Franciſci Clauaris. Conu. VIII.

DVM Seraphicus pater Franciſcus Gallias petiturus per Liguriam iter faceret, hunc conuentum, non procul à mœnibus Clauarienſis oppidi, ex voluntate (vti credere fas eſt) oppidanorum eiuſdem, atq; ex Innocentij IV. Pont. max. beneplacito, ædificari curauit. Qui tamen ſucceſſu temporis abſolutus, eius fundatori, eidem ſcilicet Seraphico patri ſacratus euaſit, modoq; ab 18. eius filijs, Regulari tamen Obſeruantiæ aſtrictis, commodiſſimè occupatur. Qui alterum ex digitis ſancti Antonij Abbatis, atq; binas particulas ſanctiſſimæ crucis Chriſti ſibi creditas debita veneratione pro-
D ſequuntur.

De conuentu S. Franciſci Rapalli. Conu. IX.

QVEMADMODVM ex inſtrumento quodam authentico, per Ioannem Baptiſtam Chigiſolam notarium publicum confecto, luce clarius elicitur, conuentus hic Seraphico patri Franciſco ſacer, ac intra mœnia oppidi Rapalli ſitus, quem 50. fratres inhabitant, anno ſalutis humanæ 1519. communibus Rappallenſium ſumptibus ædificatus extitit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Rechi. Conu. X.

E EI Liguſtico oppido, quod Recho Italicè nuncupatur, duplex imminet ædificium ſibi ferè contiguum, alterum quidem excipiendo militi contra pyratarum incurſus aptiſſimum, alterum verò 9. continendis fratribus omnino idoneum. Sed illud, quod & munitiſſimum caſtrum eſt, Genuenſem Rempublicam ſui authorem agnoſcit: iſtud verò neutiquam, ſed pium virum Michaëlem de Axeretis, cuius priuatis ſumptibus, circa annum humanæ reparationis 1490. à fundamentis ad verticem vſq; conſurrexit, ſui fundatorem habuit. Præterea iſtud ex apoſtolica auctoritate, prout ex Pontificijs bullis, publiciſq; teſtamentis, in Axereticæ familiæ archiuo aſſeruatis, liquidò patet, & initium ſumpſit, & beatiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Angelis ſacratum euaſit: atqui illud, nulli cœlicolæ dicatum, ex propria tantum Genuenſis Reipublicæ facultate conſtructum eſt.

De conuentu S. Antonij Pellij. Conu. XI. A

VIX ad quingentos paſſus ab oppido quod Pelliũ nuncupatur, ſpectatq; ad Rempublicam Genuenſem, conuentus hic fratrum Minorum, in honorem ſancti Antonij Abbatis erectus, conſpicitur: in quo 6. fratres frequentius commorantur.

De conuentu S. Iacobi Sauonæ. Conu. XII.

A Quo, vel quando conuentus hic, diuo Apoſtolo Iacobo ſacer, ac non procul à Sabatio, ſiue Sauona Liguſtica ciuitate, maritimoq; portu erectus, in quo 10. fratres habitant, fuerit ædificatus, nec ſcripto, nec traditione conſtat. Non tamen antiquitate caret ſi eius ſtructuram ſpectes. B

De conuentu S. Mariæ de Angelis Vulturis. Conu. XIII.

NISI antiquiſſimi duo libri manu cuiuſdam patris fratris Franciſci à Vulture ſcripti, atq; Vulturinæ communitatis negotia concernentes, aſſererent hunc conuentum, Deiparę virgini Marię de Angelis dicatum, ac propè Vulturem Liguſticum quoq; oppidum erectum, anno Domini 1470. ſumptibus pręfatę communitatis conſtructum fuiſſe, idem profecto nobis, ac de præcedenti, dicendum foret. Cuius tamen fratres habitatores ſexenarium numerum non tranſgrediuntur.

De conuentu S. Bernardini Albingæ. Conu. XIV.

CONVENTVS hic aliquantulum ab Albinga, ſiue Albingauno Ligurum oppido maritimo, à beato patre Bernardino de Senis, (vt vulgaris fert traditio) miniſtrantibus ſibi Ingaunis Liguribus & fundum, & cætera neceſſaria, fundatus, ædificatusq; fuit: atq;, poſt ipſius mortem, ſibi quoq; ſacratus euaſit: quem vt plurimum 5. fratres inhabitant. C

De conuentu S. Mariæ de Angelis Alaſsij. Conu. XV.

IGNORATVR penitus quis huius conuentus, in honorem ſanctæ Marię Angelorum, atq; intra mœnia Alaſſij Liguſtici quoq; oppidi, ac maritimi portus erecti, author extiterit, quouè certo tempore is conſtructus fuerit: cùm iſtius rei nullum, neq; ſcriptum, neq; vocale teſtimonium extet. Crediderim tamen ipſum ex diuerſis, tum Alaſſianorum, tum quoq; conuicinorum populorum eleemoſynis, maximo fratrum labore (eſt enim ea patria non adeò diues) acquiſitis, ædificatum. Quorum D etiam diligenti opera aliquoties reparatus, reſarcitusq; eſt: qui tamen denarium numerum non prætergrediuntur.

De conuentu Annunciationis Virginis Mariæ apud portum Mauritium. Conu. XVI.

PROVT ex bulla quadam apoſtolica Pauli II. Pont. max. data quinto cal. Maij, anno Domini 1455. Pontificatus verò eiuſdem anno vj. quæ apud fratres adhuc extat, certius patet, conuentus hic, Annunciationi Deiparæ Virginis Mariæ ſacer, nec procul à portu Mauritio, Liguſtico etiam oppido, extructus, communibus oppidanorum ſumptibus, ex apoſtolica auctoritate, circa præfata tempora ædificatus, atq; ex E eadem huic Prouinciæ adiectus fuit. Cuius 7. fratres inibi commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Conſolatione propè ſanctum Romulum. Conu. XVII.

NISI nos receptiſſima oppidanorum, atq; etiam fratrum fallat traditio, conuentus hic, beatiſſimæ Virgini Mariæ de Conſolatione ſacratus, atq; ad trecentos paſſus à ſancto Romulo, Ligurum quoq; & maritimo oppido, ſitus, quem 8. fratres frequentius incolunt, communibus eius oppidi ſumptibus, atq; ex apoſtolica auctoritate,

circa

A circa annum à fœliciſſimo partu Virgineo 1468. conſtructus fuit: in quo deuotiſſimus pater frater Balthaſar à Vigono diem clauſit extremũ. Cuius corpus cùm plurimis annis ſub terra delituerit, inde caſu exhumatum imputre, atq; incorruptum omnino apparuit, eodemq; modo vſq; impręſentiarum perſeuerat. Quamobrem non ſecus ac beatus, Deoq; charus ab illius patrię inquilinis veneratur coliturq;.

De Eremitorio, ſiue oratorio ſancti Romuli. Conu. XVIII.

EXTAT & aliud monaſteriolum ſiue eremitorium, ad ſecundum lapidem ab eodem oppido ſancti Romuli, in ſupercilio cuiuſdam montis ſitum, atq; ex publicis eorundem oppidanorum facultatibus, circa annum Domini 1522. in honorem eiuſdẽ ſancti ædificatum, quod à duobus tantum fratribus inhabitatur, maximaq; à conuicinis populis veneratione colitur. Eſt tamen dolendum quòd, ob loci aſperitatem, à
B pluribus religioſis non occupetur, cum eius ſolitudo, & amœnitas, maxima præbeant orandi ſpatia, mirumq; in modum ad diuinorum myſteriorum contemplationem alliciant.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Intimelij. Conu. XIX.

PROVIDVM canonicorum Intimelij Liguſtici, atq; maritimi oppidi collegium, ne deuota ſancti Lazari ædicula, longiuſculus ab oppido diſtans, atq; habitatore vacans, ad terram aliquando veniret: ſed vt potius eius cultus magis magiſq; augeretur; eam tum ex proprijs, tum quoq; ex alijs ab Intimeliana communitate adiunctis facultatibus, apoſtolica ſibi auctoritate fauente, in ſatis commodum, ſatiſq; 6. continendis fratribus idoneum conuentum, ſub titulo Annunciationis beatæ Mariæ ſemper
C Virginis, promouendam ædificandamq; curauit.

De conuentu Obſeruantiæ Suſpitelli. Conu. XX.

PROVT ex actis cuiuſdam Ioannis Baptiſtæ de Robertis, publici notarij ſatis patet, conuentus hic, Obſeruantiæ titulo inſignitus, ac propè Suſpitellum Liguſticum oppidum erectus, à pio quodam Suſpitellano, Gabriele de Albertis nomine Minoribus huius Prouinciæ Obſeruantibus, quoad fundum ſaltem, circa annum Domini 1480. collatus fuit: quẽ tamen Suſpitellana communitas in conuentũ, ex publico ęrario, (niſi nos vulgaris traditio fallit) non adeò auguſtè promouit: cùm 5. tantũ fratres contineat.

De conuentu S. Thomæ Taurini. Conu. XXI.

D TAVRINVM nobilis, munitiſſimaq; ciuitas optimo iure inter reliquas totius Pedemontani Principatus vrbes primatum obtinet; eſtq; sereniſſimorum Sabaudiæ Ducum perpetua ſedes: cùm bonis omnibus affluat, & Legum, Iuriſq; Pontificij ſtudia foueat, & inſuperabili ſua munitione domeſticos habitatores ab omni violento inſultu tutiſſimos reddat. Intra huius igitur inclytæ ciuitatis mœnia sereniſſimi Pedemontani Principes, ac Sabaudiæ Duces, Ludouicus Philibertus, eiuſq; legitima vxor Anna hunc conuentum, beato Apoſtolo Thomæ ſacrum, circa annum à ſalutifera Chriſti natiuitate 1461. virtute apoſtolici cuiuſdam diplomatis, Romæ à Pio II. Pont. max. anno ſui Pontificatus iiij. conceſſi, ex domeſticis facultatibus conſtrui curarunt: quem 15. fratres, iuxta frequentiorem prouincialis Capituli diſpoſitionem, inhabitant: quorum vnus, & aliquando alter ſacram Theologiam cæteris prælegit.

E

De conuentu S. Mariæ Gratiarum Montis Regalis. Conu. XXII.

LICET ex quotidianis eleemoſynis, perpetuiſq; beneficijs pientiſſimi ſenatus, Pedemontanæ quoq; ciuitatis Montis Regalis, erga fratres noſtros beneuolentia, ſingulariſq; affectus manifeſta minimè euaderent, ſaltem ex præſentis conuentus liberali conſtructione ſatis eluceſcerent. Cùm enim is monaſteria illis alibi erigi conſpiceret, ne ſibi minus affectus videretur, hoc quoq; cœnobium, intra præfatæ, communiſq; ciuitatis ambitum, in honorem beatiſſimæ Virginis Mariæ de Gratijs, ex publicis bonis, annuente tamen eo ſummo Pontifice, qui tunc Petri ſedem occupabat, ſatis ele-

ganter, ſatisq; commodè 14. continendis fratribus ædificari, huicq; Prouinciæ annecti curauit. In cuius ſacrario os quoddam beati Apoſtoli Iacobi maioris, & beati patris Balthaſaris à Caſtro nouo venerabile corpus religioſiſſimè aſſeruantur. Meruit beatus hic pater, ob ſui ſanctitatem, incredibilemq; vitæ candorem & puritatem, plurimis miraculis, tum in vita, tum quoq; in morte à Deo opt. max. altiſſimè honorari: idq; tabellæ, votaq; à ſæcularibus, quibus in maxima veneratione eſt, in gyro eius corporis appenſa, certo certius commoſtrant. Extant quoq; in huius loci tabellario apoſtolicæ quædam literæ à Iulio II. ad patrem fratrem Franciſcum Zenonem, tunc familiæ Obſeruantis Citramontanæ Generalem Vicarium, & à Leone X. ad patrem fratrem Chriſtophorum à Forliuio, eodem quoq; munere fungentem, quibus ij duo patres Nuncij, atq; apoſtolici Commiſſarij, pro fabrica eccleſiæ diui Petri in Vaticano promouenda, atq; populis commendanda, à Sede apoſtolica creabantur. Has tamen literas, licèt nihil ad noſtrum propoſitum agant, in medium adducere volui, vt facilè omnibus innoteſcat quantæ tunc æſtimationis fuerint fratres noſtri apud Principes, atq; apud ipſam apoſtolicam Sedem. A B

De conuentu S. Mariæ de Angelis Cunei. Conu. XXIII.

FVERAT olim apud Cuneanos ciues in maxima veneratione eremitorium, beatiſſimæ Virgini Mariæ de Angelis ſacrum, atq; vnico milliari à Cuneo Pedemontana ciuitate diſtans, ob frequentia miracula, quæ Deus opt. max. ad inuocationem venerabilis cuiuſdam imaginis eiuſdem glorioſæ Virginis ibidem operari dignabatur; à quibus patrandis nec dum, ob infinitam eius miſericordiam, ceſſauit. Cumq; deuotus quidam Alphonſus Hiſpanus, de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine, cum aliquibus eiuſdem Inſtituti ſocijs eò applicuiſſet, cuperetq; illius ædiculę obſequijs diligentius intendere, contiguum fundum à Ioanne Tortellio Cuneano ciue, anno Dominicæ Incarnationis 1434. ſibi vltrò oblatum lubens acceptauit: inibiq; domicilium vt ex plurimis ſcripturis atq; inſtrumentis patet, tum ex eiuſdem Ioannis Tortellij, tum quoq; ex aliorum Cuneanorum eleemoſynis ſuperædificauit, pluribusq; annis, tum ipſe cum ſuis, tum quoq; quamplures alij eiuſdem Ordinis habitarunt. Quibus tamen paulatim deficientibus, ex apoſtolica auctoritate ad Cuneani ſenatus inſtantiſſimas preces facta, fratres noſtri ſucceſsére, pręfatumq; domicilium in iuſtum conuentum, atq; 12. excipiendis fratribus omnino commodum, tum publicis, tum quoq; priuatis Cuneanorum ſumptibus promouendum curarunt. Cuius eccleſia, tum ob miracula, atq; ſingularia beneficia, quæ inibi indies contingunt, tum ob maximas indulgentias ſibi ab Eugenio IV. Pont. max. præmemorato anno 1434. ex apoſtolica largitione conceſſas, tum quoq; ob beati patris Angeli de Clauaſio venerabile corpus, cuius lucubrationibus illud multis nominibus celebrandum opus, Summa videlicet Angelica, debetur, ibidem honorificè tumulatum, omnibus in gyro populis in maxima veneratione eſt. C D

De conuentu S. Mariæ de Angelis Buſcæ. Conu. XXIV.

CVM venerabilis pater frater Paulus de Vigono, huius tunc Prouinciæ Commiſſarius, oblatum ſibi, non procul à Buſca Pedemontano oppido, ab eius communitate pro ædificando conuentu fundum, tum ex apoſtolica Innocentij VIII. ſummi Pontificis auctoritate, tum quoq; ex prouincialis Capituli decreto, 15. Nouembris, anno Dominicæ Incarnationis 1490. acceptaſſet: is pater, penes quem tunc Prouinciæ ſceptrum erat, hunc conuentum, ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Angelis ſacrum, quem 6. tantùm fratres inhabitāt, virtute alterius apoſtolici diplomatis, ſibi ab Alexandro VI. ſummo Pontifice 30. menſis Maij, anno verò humanæ ſalutis 1493. conceſſi, quod in fratrum tabellario aſſeruatur, ex publicis Buſcenſium facultatibus inibi, eodem anno, ſuperædificari curauit, atq; cæterorum catalogo aſcripſit. E

A *De conuentu Annunciationis B. Mariæ Foſſani. Conu. XXV.*

EA fuit pietas, eaq; sereniſſimi Caroli Emanuelis, Sabaudiæ Ducis ad noſtrum Ordinem deuotio, vt hunc conuentum, Annunciationi glorioſiſſimæ Dei genitricis Mariæ ſacrum, intra mœnia ciuitatis Foſſani, proprijs ſumptibus erigi, perficiq; curauerit: ac primum, fundamentalemq; eccleſiæ lapidem proprijs manibus vnà cum patre fratre Baptiſta à Cantiniano, loci Guardiano, 15. Aprilis, anno Domini 1581. iecerit, poſueritq; : Nec prius ab huiuſmodi opere promouendo deſtiterit, quàm ipſum omnibus ſuis numeris abſolutum, atq; 6. continendis fratribus accommodum viderit

De conuentu S. Franciſci Bennarij. Conu. XXVI.

B HIC conuentus, Seraphico patri Franciſco ſacratus, atq; intra ſepta Bennarij, Pedemontani oppidi, anno humanæ reparationis 1546. communibus Bennarienſiũ ſumptibus conſtructus, licèt modicus, & exiguus, cùm à 5. tantùm fratribus inhabitetur, eſt tamen ſatis religioſus, atq; apud Bennarienſes, eiuſq; vicinos in maxima veneratione; tum ob exemplarem habitantium vitam, tum quoque ob venerabile corpus illuſtriſſimæ, atq; beatæ Paulæ Gambaræ Brixienſis, eiuſdem oppidi olim Comitiſſæ, atq; tertij Seraphici patris Franciſci Ordinis alumnæ: quæ cùm viuens omni virtutum genere exornata fuerit, plurimis poſt debitum carnis ſolutum miraculis claruit.

De conuentu S. Franciſci Sauiliani. Conu. XXVII.

C DILIGENTI opera, atq; ſolerti induſtria deuoti patris fratris Clementis à Sauiliano, huius Prouinciæ alumni, conuentus hic, beatiſſimo patri Franciſco dicatus, atq; à 10. fratribus vt plurimum incultus, communibus eius conterraneorum ſumptibus, in egreſſu Sauiliani, Pedemontani quoq; oppidi, anno à lætabunda Seruatoris Chriſti natiuitate 1565. conſtructus, atq; à patribus, quorum intererat, cæterorum locorum albo aſcriptus eſt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Pinarolij. Conu. XXVIII.

SVAM erga Franciſcanum Ordinem pietatem, atq; beneuolentiam Pinaroliani ciues omnibus manifeſtaturi, hanc ſacram ædem, in honorem atq; laudem ſanctiſſi-
D mæ Mariæ de Angelis, adiunctumq; ſibi conuentum 10. continendis fratribus aptiſſimum, ex publicis facultatibus, non longè à Pinarolio, communi eorum atq; fortiſſima totius Pedemontanæ Prouinciæ ciuitate, anno à partu Virgineo 1473. à fundamentis ad verticem vſq; conſtrui, ac quibuſdam beatarum virginũ atq; martyrum Catharinæ, & Vrſulæ venerandis oſſibus honeſtari curarunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vigoni. Conu. XXIX.

PROSPECTVRI sereniſſimi Sabaudiæ Duces Vigonenſium ſaluti, atq; pauperculorum fratrum itinerantium neceſſitatibus conſulturi, hunc conuentum, fœliciſſimæ Annunciationi Dei genitricis Mariæ ſacrum, in quo 5. tantùm fratres con-
E uiuunt, propè eorum oppidum Vigonum, anno à Chriſto Seruatore nato 1493. ex domeſticis facultatibus conſtruendum curarunt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Villæ nouæ. Conu. XXX.

NON per diligentiam, nec per debitam inquiſitionem ſtetit, quin huius conuentus ſanctæ Mariæ de Angelis, intra oppidi Villæ nouæ mœnia ſiti, antiquitas, atq; fundator inueſtigarentur: ſed per traditionis, atq; ſcripturarum defectum quibus atrociſſimo, atq; diutino bello abſumptis, nihil penitus certi his de rebus haberi potuit. Exiſtimatur tamen communibus oppidanorum ſumptibus, antequam bellum inter Carolum V. Imperatorem Hiſpaniarumq; regem, ac Franciſcum Valleſium, huius

nominis

nominis primum, Francorum Regem ſæuiret, conſtructus. Cuius ædificium, licèt non adeo capax, commodum tamen hoſpitium 5. fratribus eius inquilinis ſubminiſtrat. A

De conuentu S. Georgij Cherij. *Conu.* *XXXI.*

NON eſt adeò magni momenti, ſiue nominis præſens conuentus, diuo Georgio martyri ſacratus, atq; publicis Cherienſium ſumptibus, (niſi nos fortè vulgaris traditio decipiat) intra Cherium Pedemontanum oppidum conſtructus: cùm 5. tantùm fratres contineat, nulliusq; antiquitatis ſit. Eius tamen eccleſia, quæ & ſecunda à prima totius operis conſtructione eſt, venerabili corpore beati patris Alexandri Mediolanenſis elegantiſſimè honeſtatur: quod cùm quidam latrunculi ſuffurari vellent, in paralyſim inciderunt.

De conuentu S. Bernardini Clauaſij. *Conu.* *XXXII.* B

HÆC tantùm, poſt diligentem de præſenti conuentu indagationem, referre poſſumus, quòd videlicet Clauaſij, Pedemontani oppidi, ambitu cingatur: quodq; communibus oppidanorum ſumptibus, ante 120. annos, in honorem beati patris Bernardini de Senis, ædificatus ſit: quòd etiam à 6. tantùm fratribus inhabitetur, atq; ſubſequentes ſibi commiſſas apoſtolicas literas in tabellario aſſeruet: Quandam ſcilicet bullam Innocentij VIII. Pont. max. datam Romæ iv. nonas Septembris, anno Dominicę Incarnationis 1491. Pontificatus verò eiuſdem anno iij. qua beatus pater Angelus à Clauaſio Nuncius atq; apoſtolicus Commiſſarius, cum poteſtatis plenitudine, contra Valdenſes hæreticos creatus fuit. Et alteram eiuſdem Innocentij VIII. datam ibidē paulò poſt: qua eidem beato patri Angelo facultas diſpenſandi in quocunq; affinitatis gradu prohibito, dummodo matrimonium contractum ſit, atq; etiam in bonis incertæ reſtitutioni obnoxijs, licèt per fœnerationem acquiſitis, ex apoſtolica auctoritate impertitur. Et alteram Sixti IV. Pont. max. datam ibidem xviij. cal. Ianuarij, anno Domini 1481. Pontificatus verò eiuſdem anno xj. qua idem ipſe beatus pater Angelus Nuncius ac Commiſſarius ſanctæ Cruciatæ apoſtolicus, cum poteſtate diſpenſandi circa contracta matrimonia in 3. & 4. gradu affinitatis, vel etiam conſanguinitatis, inſtituitur. C

De conuentu S. Mariæ Gratiarum Creſcentini. *Conu.* *XXXIII.*

EA fuit deuotio, eaq; beneuolentia Creſcentinianæ communitatis in Franciſcanam familiam Obſeruantem, vt ex communibus bonis, atq; prouentibus, hunc conuentum in honorem ſanctæ Marię Gratiarum, intra communis oppidi Creſcentini mœnia, ſibi ædificari curauerit: in quo 7. fratres diuinis laudibus intenti commodè ſatis morantur. D

De conuentu S. Bernardini Aſtæ. *Conu.* *XXXIV.*

SATISFACTVRVS Clemens VII. Pont. max. pijs Aſtenſium votis, hoc ſacrum monaſterium, beato patri Bernardino in meditullio Aſtenſis ciuitatis, ſumptibus ciuium maiori ex parte, erectum, atq; à Clariſſis couentualibus occupatum, ad fratres noſtros tranſlatum iri voluit. Quapropter illis aliò prius deſtinatis, 14. fratres ſucceſsêre: qui alteram ex ſpinis dominicæ coronæ, & vnius ex SS. Innocentibus brachium, atq; quendam beati Secundi digitum ſumma diligentia cuſtodiunt, debitaq; veneratione proſequuntur. Eſt enim Aſta nobilis Galliæ Ciſalpinæ ciuitas, atq; sereniſſimis Sabaudiæ Ducibus ſubiecta: in quorum ditione 14. proximè præcedentes conuentus ſiti ſunt, reliqui verò ad primum vſq;, in Genuenſis Reipublicæ Dominatu. E

De conuentu S. Bernardini Salutiarum. *Conu:* *XXXV.*

ANTEQVAM Salutiarum ciuitas, quæ illius Marchionatus metropolis eſt, attinetq; ad Pedemontanam Prouinciam, in Francorum Regis poteſtatem veniret, conuentus hic, beato patri Bernardino ſacer, quem 7. fratres inhabitant, ab illuſtriſſimo quo-

A mo quodam Ludouico, legitimo Salutiarum Marchione, ex Sixti IV. Pont. max. ſi bi facta facultate, cuius breue ſub datum, Romæ xiv. cal. Februarij anno Domini 1473. Pontificatus verò ſui anno iij. in huius loci cartophilacio aſſeruatur, non ita longè à mœnibus ipſius ciuitatis ædificatus extitit.

De conuentu Annunciationis Beatæ Mariæ Carmaniolæ. Conu. XXXVI.

CVM primùm Alexander VI. Pont. max. cuius apoſtolicum breue datum Romæ 30. menſis Maij, anno Dominicę Natiuitatis 1493. Pontificatus verò ſui anno primo, adhuc extat, pijs, ſummeq; inſtantibus Carmaniolenſium precibus annuere B decreuiſſet: ij hunc conuentum, glorioſę Annunciationi beatiſſimę ſemperq; Virginis Mariæ ſacrum, aliquantulum ab oppidi Carmaniolæ munitionibus, ne illis aliquando negotium faceſſere poſſet, ex publicis prouentibus, quàm breuiſſimè ędificandum aggreſſi ſunt: quem tandem ad optatum finem perductum 12. huius Prouinciæ fratribus inhabitandum contulêre.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Caſalis. Conu. XXXVII.

CVM ciuitatis Caſalis, quæ Marchionatus Montisferrati metropolis eſt, iuſſisq; excellentiſſimorum Mantuæ Ducum paret, ſenatus inchoatum hunc, ex publicis facultatibus, intra ciuitatis vallum, à ſe conuentum, in honorem ſanctiſſimæ Marię C de Angelis, intermittere videretur, venerabilis pater frater Antonius à Morano, huius tunc Prouinciæ Miniſter, ac deſertiſſimus concionator, id ſibi munus iniunctum exiſtimans, ipſum ex diuerſis, priuatisq;, tum Caſalenſium, tum quoq; aliorum eleemoſynis, maxima induſtria, maximoq; labore acquiſitis, omnibus ſuis numeris, infra breuiſſimi temporis ſpacium, abſoluit, atq; 17. fratribus inſtruxit.

De conuentu S. Bernardini Tridini. Conu. XXXVIII.

QVEM ſui fundatorem habuerit conuentus hic fratrum Minorum, diuo Bernardino ſacer, ac intra Tridini Montisferrati oppidi ſepta ſitus, aut quando fuerit ædificatus, non ſatis conſtat: cùm nulla traditio, nullumq; penitus teſtimonium huD ius rei vel aliquam ſaltem mentionem faciant. Quod tamen non multi fecero cùm modicus ſit, atq; 6. tantùm fratres contineat.

De conuentu S. Mauritij in territorio Conzani. XXXIX.

NE ſancti Mauritij martyris ædicula, ſiue potius eremitorium ad quintum lapidem à præfata ciuitate Caſali diſtans, atq; in loco quodam territorij Conzani nemoroſo, ſolitario, ſatisq; amœno, atq; diuinis recipiendis immiſſionibus aptiſſimo, ſitum, iamq; ex parte collapſum, omnimodam ſubiret, experireturq; ruinam, tres fratres de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine, ex facta ſibi à Martino V. Pont. max. facultaE te, ipſum, maxima cura, ſummaq; diligentia, fauentibus ſibi piorum eleemoſynis, reparandum, ſiue potius reficiendum curarũt. Quod etiam idem Martinus V. edita plumbea bulla ſub datum Florentiæ vij. cal. Aprilis, Pontificatus verò ſui anno ij. plurimis gratijs, atq; indulgentijs extitit proſequutus. Eius apoſtolicas literas quicunque videre voluerit huius loci tabellarium petat. Sed ijs Tertiarijs deficientibus, ex eadem prorſus apoſtolica auctoritate, anno à lætabunda Chriſti Natiuitate 1419. ad Regularem Obſeruantiam, quòd ſibi ſummopere fauere videretur, deuolutum eſt. Cuius opera tales, tantosq; progreſſus fecit, vt 16. fratres, quorum maior pars ad nouitios ſpectat, continuò ſuſtineat, atq; Prouincialibus huius Prouinciæ celebrandis comitijs optimè, opportuneq; deſeruiat. In eius tandem ſacrario aliquantulum ſanguinis ſanctorum Innocentum, aliquotq; glorioſi martyris Mauritij oſſa cuſtodiuntur.

De conuentu S. Bernardini prope Montem caluum. Conu. XL. A

NON procul à Montecaluo, Montisferrati oppido, extructus perſeuerat conuentus hic, ſub titulo ſancti Bernardini erectus, atq; à 8. fratribus inhabitatus: qui tamen an ab ipſius oppidi communitate, vel potius ab aliquo ſingulari oppidano ædificatus fuerit, nullo pacto indagari potuit.

De conuentu S. Bernardini Albæ Pompeiæ. Conu. XLI.

CONVENTVS fratrum Minorum, diuo patri Bernardino ſacer, ac intrà mœnia antiquiſſimæ ciuitatis Albæ Pompeiæ, à Pompeio eius fundatore ſic dictæ, ſitus, circa annum Domini 1549. communibus ciuium ſumptibus (vt creditur) conſtructus fuit: quem tamen, quòd non adeò auguſtus ſit, 7. tantùm fratres inhabitant. B

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Nicææ. Conu. XLII.

CVI tantam ſcripturarum penuriam, vel frátrum oſcitantiæ ſupinæq; cuidam negligentię, vel potius Amadeorum, hinc ex ſummi Pontificis Pij V. mandato diſcedentium, malitiæ aſcribam, penitus ignoro. Conſtat enim hunc conuentum, qui prope Nicæam ſtramineam (vulgo) Nizza de la paglia, in honorem ſanctæ Mariæ de Gratijs, conſtructus eſt, antiquiſſimum eſſe, atq; monumentis apoſtolicisq; literis eius fundationem, ac prærogatiuas concernentibus olim abundaſſe, quarum nec vna quidē ſupereſt: Quapropter vulgari ſæcularium traditioni fidem accommodare cogimur. Ea enim aſſerit ipſum à beato patre Amadeo, circa annū Dominicæ Incarnationis 1476. ad inſtantes Nicęnſium preces, non quidem conſtructum, ſed ab ipſis ædificandum admiſſum, huiuſmodiq; operi alterum ex proprijs ſocijs, cuius imago adhuc templi portæ impendet, præfectum fuiſſe. Aſſeuerat quoq; præfata traditio ſacellum, diuo Ioſeph Virginis Mariæ ſponſo ſacrum, atq; in altero huius ſacræ ædis latere ſitum; nec non & Confraternitatem ibidem erectam, anno Domini 1527. hac de cauſa exordium ſumpſiſſe. Laborabat Nicænus populus peſtifera lue, mirumq; in modum afflictabatur: cumq; ſolemni voto ſe huiuſmodi ſacellum, & Confraternitatem protinus erecturum, ſi huiuſmodi calamitatem euadere poſſet, ſpopondiſſet, ex tempore voti compos effectus, pollicitis ſtetit, ac quicquid in neceſſitate conſtitutus promiſerat, proſpera vtens fortuna fideliſſimè præſtitit, atq; 10. huius loci fratribus inquilinis opportunè adeſt. C

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Montisbarrutij. Conu. XLIII. D

DVCENTIS paſſibus ab oppido, cui Monsbarrutij nomen eſt, conuentus hic, à 6. tantùm fratribus inhabitatus, in honorem ſanctæ Mariæ de Ieſu, ſiue (vt alijs placet) Aſſumptionis beatæ Mariæ, erectus conſpicitur: de cuius tamen fundatione, vel fundationis tempore nihil certi haberi potuit. Exiſtimauerim tamen ipſum communibus oppidanorum ſumptibus ante ſexaginta annos ædificatum.

De conuentu S. Mariæ Septebrij. Conu. XLIV.

PERFECTIONIS viam ingreſſuri Ioannes de Graſſis, atq; Bonagratia de Torniellis, quicquid bonorum poſſidebant, vel in Chriſti pauperum neceſſitatibus ſubleuandis, vel in huius conuentus, qui propè pagum Septebrium, ſub beatiſſimæ Mariæ Virginis inuocatione, 8. fratribus inſeruit, ędificatione, circa annum à partu Virgineo 1510. inſumpſerunt: communemq; vitam cum cæteris Franciſcanis ex ſolemni voto profeſſi Chriſtum ſequuti ſunt. Cui & in munere ſacerdotali fideliſſime inſeruierunt. E

De conuentu S. Franciſci Aquis. Conu. XLV.

AB abundatiſſimis, ſaluberrimisq; aquis ſponte naturæ calentibus Aquarum, ſiue Aquenſis ciuitas denominationem ſumit. Cuius vterque ſenatus, Eccleſiaſticus

A ſcilicet atq; laicus, à Franciſcanæ Religionis origine eius alumnis addictiſſimus fuit; prout, euidentiſſimo argumento eſſe poteſt conuentus hic, Seraphico patri Franciſco ſacer atq; eiuſdem ciuitatis vallo cinctus, quem, anno Dominicæ Incarnationis 1244. à pientiſſimo canonicorum collegio, ſub nuda tantùm eccleſię forma, fratribus ſponte oblatum, reliqui ciues, ex publicis prouentibus, in iuſtum monaſterium, atq; duodecim religioſis continendis aptiſſimum, non minus diligenter, quàm liberaliter promouerunt. Eſt autem hic locus, & inquilinis, ob eius religionem, atq; quoddam beatę Vrſulæ virginis & martyris os, & aduenis, ob excellentiſſimas thermas neruorum contrationi vtiliſſimas ibidem exiſtentes, commendatiſſimus.

De conuentu S. Franciſci Clarij. Conu. XLVI.

B AD primum lapidem ab oppido, cui Charium nomen eſt, temporalis verò Dominus ſereniſſimus Dux Mantuanus, conuentus hic Seraphico patri Franciſco dicatus ſurrigit: qui vt tritiſſima oppidanorum fert traditio, ab eodem Seraphico patre primitus acceptus, atq; ordini adiectus fuit: Quod ſi ita ſit antiquitate non caret. Mihi interim huiuſmodi traditio non improbatur, cùm ſibi & ſtructura, atq; etiam anguſtia, cùm ſeptem tantùm fratres capiat, conſentire videantur.

De conuentu S. Jacobi Papiæ. Conu. XLVII.

TANTA eſt huius conuentus, qui ſub tituli ſancti Iacobi, non procul ab Auguſtiniana domo, intra Papienſis inclytæ ciuitatis mœnia conſurgit, vetuſtas, tan-C taq; hominum mortalium incuria, vt penitus & fundationis eius tempus, & fundatoris quoq; nomen ignorentur: quamobrem nihil certi hac de re tradere poſſumus, niſi quod eius ſtructura compta, auguſtaq; ſit, ac commodiſſimè triginta fratres capiat. Quorum alter ſacram Theologiam prælegit, reliqui verò vel eidem operam nauant, vel domeſtico incumbunt obſequio. Huic vitæ mortali, licèt nihil ſecum commune habuerit, vltimū vale dixit hoc in eodem loco beatus pater Bernardinus de Feltro, anno à Chriſto nato 1494. cuius ſanctiſſimæ vitæ frequentia eius miracula, tum in vita, tum quoq; in morte edita, atq; maxima Papienſis populi ad eum deuotio, frequentiſſimusq; concurſus, patentiſſimum reddūt teſtimonium. Originem duxit beatus hic pater ex Foro oppido (vulgò Feltro) ciuitate Æmiliana, atq; ad feruentiſſimas beati patris Iacobi Picentis conciones compunctus, Franciſcanoq; habitu indutus, tantopere ſub D beato patre Sixto Mediolanenſi eius inſtructore, atq; morum magiſtro profecit, vt breui in maximum, perfectiſſimumq; virum euaſerit, atq; ſacris literis apprimè imbutus diſertiſſimus concionator, atq; cæterorum omnium ſui temporis prædicatorum facilè princeps extiterit. Cui pientiſſimum illud opus, nempe Pietatis montis erectio, atq; inſtitutio, pauperibus equidem ſubueniendis peropportunum remedium, debetur: Ob cuius etiam cauſam non aſpernanda incommoda perpeſſus eſt. Hic igitur tantus pater, poſt plurimos exantlatos pro Chriſti fide labores, bonis operibus plenus, miraculiſq; illuſtris, ac ſpiritu prophetico inſignis, hoc in conuentu (vt præfati ſumus) obdormiuit in Domino, atq; cum ſolemni funerali pompa, aſtante ſibi vniuerſa Papienſi ciuitate honeſto in loco ſepultus eſt.

E *De conuentu S. Crucis etiam Papiæ.* Conu. XLVIII.

PRÆCEDENTEM conuentum ſequitur is, qui etiam Papiæ, in honorem ſanctiſſimæ Crucis, erectus eſt, olimq; ad patres Ordinis Franciſcani Amadeos pertinuit: à quibus tamen, ex Pij V. Pont. max. mandato, ad noſtros fratres deuolutus, eorum viginti duobus, vt plurimum continendis deſeruit. Quorum alter ſacram Theoſophiam docet, alter vero vtriuſq; Philoſophiæ, rationalis ſcilicet atq; naturalis, difficultates enodat: cæteri verò, vel huiuſcemodi ſcientijs incumbunt, vel domeſticæ œconomiæ diligentius inuigilant. Licèt nec ſcripto, neq; etiam traditione conſtet, quis iſtius, atq; præcedentis loci fundator extiterit, ex quibuſdam tamen indicijs, atq; etiam

ex ma-

ex maxima ciuium Papienſium ad Seraphicum noſtrum Ordinem tum deuotione, tum quoque beneuolentia, aſſerere auſim vtrumq; ex communi, publicoq; ærario conſtructum fuiſſe. A

De conuentu S. Mariæ de Campo Binaſchi. Conu. XLIX.

EXCELLENTISSIMVS Galeatius Sfortia, Mediolanenſium Dux, ne ædicula ſancto Ruffo ſacra, atq; Chriſti fidelibus celeberrima, ducentisq; paſſibus ab oppido Binaſcho, ſed ab inclyta, famoſaq; ciuitate Mediolano ad decem milliara diſtans, perpetuo habitatore deſtituta, aliquando peſſum iret, ruinamq;, quam minabatur, experiretur; vtq; etiam Franciſcanis Obſeruantibus, quibus addictiſſimus erat, proſpiceret, eam ex domeſtico patrimonio, circa annũ à ſalutifera Chriſti natiuitate 1379. B annuente tamen ſibi Vrbano VI. Pont. max. in iuſtum, perfectumq; conuentum, mutato tamen antiquiori titulo ſancti Ruffi in nomen beatiſſimæ virginis Mariæ de Campo, euehendam curauit. Hoc itaq; in loco, qui frequentius ab 11. fratribus inhabitatur, mortem obijt, ſepultusq; eſt beatus pater Balthaſar à Clauario, qui vt ſanguine erat illuſtris, (duxit ſiquidem originem ex nobiliſſima Rauaſchiorum familia) ita quoque moribus, vita, atq; miraculis clarus euaſit. Quem & plures alij patres, fauentibus ſibi & loci diſpoſitione atq; ſolitudine, ſequuti ſunt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Durni. Conu. L.

IS conuentus, qui vnico milliari ab oppido Durno, ſub inuocatione ſanctiſſimæ Mariæ de Angelis, conſurgit, atq; 9. fratres ſolummodo continet, nullum alium, præter venerabilem patrem fratrem Ioannem Campenſem Minoritam, ſui authorẽ agnoſcit: cùm eius diligentiſſima opera, ex fidelium eleemoſynis, non abſq; labore partus, ædificatus fuerit. C

De conuentu S. Mariæ de Angelis Belgioioſi. Conu. LI.

LICET omnis amor illuſtriſſimi Caroli de Parbianis, oppidi Belgioioſi Comitis, erga Franciſcanum Ordinem ex omnibus partibus ſe oſtenderit, præcipuè tamen in præſentis monaſterij ædificatione ſe prodidit: cùm ſecluſo quocunq; externo fauore, antiquam ædiculam, diuo Georgio ſacram, ac longiuſculus ab eius oppido Belgioioſo diſtantem, in ſatis pulchram ſatisq; capacem eccleſiam, ex domeſticis facultatibus, ſub titulo ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs, apoſtolica ſibi auctoritate fauente, promouerit, ſibiq; ſatis commodum conuentum, atq; ſexdecim continendis fratribus ſatis capacem, coædificarit, venerabiliq; patri fratri Paulo à Vigono, huius tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali, cęterorum albo aſcribendum, anno à partu Virgineo 1491. maxima liberalitate contulerit. Viget perpetuò hoc in loco, in quo altera ex dominicæ coronæ ſpinis maxima religione aſſeruatur, vel Philoſophicum, vel Theologicum ſtudium. D

De conuentu S. Franciſci Nouarum. Conu. LII. E

NON poſſum non inuehi in ſupinam quandam, ac prorſus vituperabilem fratrum incuriam, atq; in aſſeruandis locorum ad ſe pertinentium ſcripturis & monumẽtis pernitioſam negligentiam: cùm ob eius cauſam vix vnius, aut alterius conuentus fundatorem, vel certum fundationis tempus inueſtigare potuerimus: prout in alijs multis, atq; etiam in pręſenti monaſterio, intra oppidi Nouarum ambitum, in honorem ſanctiſſimi patris Franciſci, erecto, atq; ab 11. fratribus inhabitato, manifeſtè apparet. Cuius nec authorem, nec antiquitatem, & ſi diligentiſſima indagine adhibita, aſſequi valuimus.

De conuentu

A *De conuentu S. Mariæ de Angelis Claſtigijs. Conu. LIII.*

DE patris ac fratris Stephani de Girardis ſummo ſtudio, ſummaq; diligentia erga huius Prouinciæ promotionem ſatis cognoſci poteſt, vel ſaltem ex hoc conuētu, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Angelis ſacro, atq; ad primum lapidem ab oppido Claſtigio curioſius ſito: cùm, impetrata prius Neapoli apoſtolica auctoritate ab Vrbano VI. Pont.max. quarto Idus Iulij, anno Dñi 1386. Pontificatus verò ipſius anno vij. cuius bulla adhuc ſupereſt, ipſum ex cuiuſdam antiquioris eremitorij ruinis, ſumptibus tamen pijſſimi cuiuſdam Alberti à ſancto Blaſio, magnificè ſatis, pro decem fratribus excipiendis, ædificari curauerit.

B *De conuentu S. Franciſci Ripæ. Conu. LIV.*

VETVSTISSIMVS hic conuentus, in honorem ſancti patris Franciſci prope oppidum Ripam erectus, atq; ab 11. fratribus inhabitatus quando, vel à quo fuerit ædificatus, ob ſui antiquitatem, non facilè conſtat. Si tamen Ripenſibus fidem adhibere velimus, communibus ſuorum prædeceſſorum ſumptibus in lucem prodijt.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Vigueriæ. Conu. LV.

IVRE quidem conuentus hic, ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs ſacratus, ac ducentis paſſibus ab oppido Vigueria constructus, huiuſmodi titulo inſignitur, cùm eadem Dei genitrix, ad pulcherrimam ſimul atq; omnino venerabilem eius imaginem ibidem erectam, plura indies miracula edat, pluraq; Viguerienſibus beneficia præſtet. Quam-
C obrem tum illis, tum quoq; eorum vicinis commendatiſſima, atq; in maxima veneratione eſt. Fertur autem huiuſmodi locus cum adiuncta ſibi eccleſia à beato patre Bernardino de Senis primò acceptus, atq; pijs Viguerienſium eleemoſynis ædificatus: quod facilè crediderim: cùm eius ſolitudo, atq; amœnitas & deuotioni faueant, & ad orationem prouocent. Gaudet ſiquidem amplis hortis, atq; vicino querceto, quo 10. fratres eius habitatores mirum in modum recreantur.

De conuentu S. Mariæ de Pace Caſtrinoui. Conu. LVI.

PATRVM Amadeorum diſceſſum quicquid ſcripturarum in eorum archiuis aſſeruabatur ſequutum fuiſſe videtur, cùm nihil penitus earum inuenire potuerimus:
D ideoq; nihil certi, ſiue de origine iſtius conuentus ſanctæ Mariæ de Pace, qui propè oppidum Caſtrumnouum conſtructus eſt, ſiue de ipſius fundatoribus tradere poſſumus: niſi quòd eius ſtructura non adeò magnæ æſtimationis ſit, quodq; octo tantùm fratres contineat.

De conuentu S. Bernardini Salarum. Conu. LVII.

IDEM profectò de hoc conuentu, qui ſub ſancti patris Bernardini inuocatione, propè Salas oppidum conſurgit, atque à nouem fratribus tantùm inhabitatur, quod de præcedenti nobis dicendum fuiſſet, niſi fortè fortuna publicum quoddam inſtrumentum 14. menſis Auguſti, anno verò Dominicæ Natiuitatis 1452. actum, ſeſe manibus obtuliſſet, quo tandem edocemur ipſum, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis Salenſium facultatibus, opera tamen venerabilis patris fratris Hieronymi Homoti, Pro-
E uincialis tunc huius Prouinciæ Vicarij, partis, circa præfata tempora conſtructum fuiſſe.

De conuentu S. Pauli Baſinianæ. Conu. LVIII.

SVRRIGIT quoq; propè oppidum Baſinianam Alexandrinæ diœceſis Minorjticus alius conuentus, diuo quidem Apoſtolo Paulo ſacer, ſed ab octo fratribus incultus, qui peculiarem alium ſui fundatorem à pio eiuſdem oppidi ſenatu neminem prorſus agnoſcit: cùm communibus ipſius ſumptibus, ex apoſtolica Innocentij VIII. Pont. max. auctoritate, circa annũ humanę reparationis 1490. erectus perfectuſq; ſit.

A

De conuentu S. Bernardini Alexandriæ. Conu. LIX.

INTRA mœnia Alexandrinæ ciuitatis, eius inquam quæ ad Mediolanenſem Ducatum attinet, erectus conſpicitur hic conuentus, diuo patri Bernardino ſacer, atq; à quatuordecim fratibus inhabitatus, quorum alter Philoſophiam certo ſtudentum numero prælegit: cuius authorem, aut certè antiquitatem nullo pacto inueſtigare potui. Si tamen tum Eccleſiæ, tum quoq; reliqui ædificij ſtructuram attendamus, vetuſtiſſimus, & fortè eidem beato patri Bernardino coæuus apparebit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ ibidem. Conu. LX.

B

IN ſuburbio etiam eiuſdem Alexandrinæ ciuitatis erectus conſpicitur alius quidam conuentus, glorioſæ Annuntiationi ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ diçatus, ſed præcedenti multo anguſtior, qua etiam de cauſa à ſex tantum fratribus incolitur. De cuius prærogatiuis id tantum dicere poſſumus, quòd videlicet non adeò antiquus ſit, quodq; ſuburbanorum facultatibus, quæ non adeò ſe extendunt, ædificatus fuerit, & quod ad patres Amadeos Franciſcanos aliquando attinuerit, à quibus tandem, ex ſummi Pont. Pij V. mandato, ad noſtros fratres deuolutus extiterit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vezani. Conu. LXI.

QVEMADMODVM ex apoſtolico quodam breui Martini V. Pont. max. dato anno à partu Virgineo 1432. ab eius verò Pontificatus anno xi. facilè conſtat, conuentus hic, lętabundæ Annunciationi beatiſſimæ Virginis Mariæ dicatus, atq; vnico tantum milliari ab oppido Vezano, in loco quodam nemoroſo, plurimisq; arboribus conſito, conſtitutus, & à 9. fratribus vt plurimum occupatus, antiquiori cuidam ædiculæ, cui (Pieue di Vezzano) Italicè nomen aliquando fuit, ex apoſtolica auctoritate, atq; Vezanenſium opera ſucceſſit: cùm eorum communibus ſumptibus, fratribus tamen ſibi collaborantibus, conſtructus fuerit. C

De conuentu B. Mariæ de Fonte Feliciani. Conu. LXII.

NVMERVM omnium huius Prouinciæ conuentuum claudit is, qui propè Felicianum, Galliæ Ciſalpinæ ſed Alexandrinæ diœceſis oppidum, liberalibus, communibusq; pientiſſimorum Antonij de Zois, excellentiſſimi Medici, atq; Bartholomæi de Mutis Tertiarij, ſiue de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine ſumptibus, in honorem beatiſſimæ Dei genitricis Mariæ de Fonte, ex apoſtolica auctoritate, non procul à Dominicæ Incarnationis anno ſexquimilleſimo, ædificatus, abſolutusq; fuit. Quibus tamen ſtrenuè, diligenterq; collaborauit impiger pater ac frater Ioannes Carretus, cùm id munus à venerabili patre Aloyſio de Monticello, tunc Prouinciæ Vicario Prouinciali, poſt loci acceptationem 22. Menſis Maij, anno verò Domini 1502. ſibi demandatum, commiſſumq; fuerit. Commorantur deniq; hoc in monaſterio nouem fratres. D

E

De ſanctimonialium locis.

CONVENTIBVS itaq; fratrum expeditis, reliquum eſt, vt ad monialium eiuſdem Prouinciæ monaſteria, quæ numero ſunt 22. pro ſolito more, deueniamus. De quibus tamen, quòd non ſit noſtri propoſiti exactam huiuſmodi locorum rationem reddere, niſi fortè id vel eorum notabilis aliquis caſus, vel ſanctitas, aut dignitas exigere videantur, quodq; nihil memorabile ſubminiſtrent, paucula eaq; leuiſſimo calamo impræſentiarum referemus.

A 1 igitur eorum omnium occurrit id, quod Geuenſis famoſę ciuitatis męnibus clauditur, atq; diuo Apoſtolo Paulo dicatum, 60. Clariſſis ſororibus inſeruit.

2. verò monaſterium ſancti Nicolai, etiam intra ſepta eiuſdem Genuenſis ciuitatis conſtructum, in quo 53. Clariſſæ inhabitant.

3. monaſterium ſanctæ Claræ, quod milliari ab eadem Genuenſi ciuitate extructum eſt, continetq; 55. Clariſſas moniales.

4. monaſterium virginum Clariſſarum, quod Sarzanæ ædificatum eſt, & à 55. Clariſſis monialibus inhabitatur.

5. monaſterium ſanctæ Claræ, quod Clauaris adhuc perſeuerat, & à 40. quoque Clariſſis incolitur.

6. monaſterium ſanctæ Claræ, quod Sauonæ ſubſiſtit, & à 30. Clariſſis occupatur.

B 7. monaſterium ſancti Caloceri Albinganæ extructum: in quo Chriſtum ſponſum ſequuntur 20. ſanctimoniales etiam Clariſſæ.

8. monaſterium ſanctæ Claræ, quod apud Portum Mauritij (cuius ſupra dum de fratrum locis ageremus meminimus) ædificatum 16. monialibus, ſecundæ Clariſſarum Regulæ aſtrictis, hoſpitium præbet.

9. monaſterium ſanctæ Claræ apud montem Regalem erectum, in quo Domino Deo 18. eiuſdem Regulæ moniales inſeruiunt.

10. monaſterium ſanctæ Claræ, quod Sauiliani conſurgit, ac Clariſſas 23. moniales continet.

11. monaſterium ſanctæ Claræ Cunei conſtructum, ac à 30. Clariſſis occupatum.

12. monaſterium ſanctæ Claræ Salutiarum, in quo 20. quoque Clariſſæ degunt.

C 13. monaſterium ſanctæ Claræ Clauaſij, in quo 15. ſacræ virgines Clariſſæ commorantur.

14. monaſterium ſanctæ Claræ Tridini, in quo 40. moniales communem Clariſſarum vitam ducunt.

15. monaſterium ſanctæ Claræ Caſſalis, in quo 50. etiam Clariſſæ conuiuunt.

16. monaſterium ſanctæ Claræ Aſtæ, in quo 40. quoque Clariſſæ inhabitant.

17. monaſterium ſanctæ Claræ Alexandriæ erectum, atq; à 55. Clariſſis ſororibus occupatum.

18. monaſterium ſanctæ Claræ Nouari, in quo 25. Clariſſæ altiſſimo obſequuntur.

19. monaſterium ſanctæ Claræ Salis, in quo 15. eiuſdem Regulæ virgines ſequuntur agnum quocunque ierit.

D 20. ſanctæ Claræ Viguerij, in quo ſub Clara Duce Chriſto ſponſo militant viginti Clariſſæ.

21. monaſterium ſanctæ Claræ Claſtigij ædificatum, atq; à ſexdecim Clariſſis incultum.

22. atq; vltimum monaſterium occurrit Papiæ, in ſanctæ virginis Claræ honorem conſtructum, in quo 45. ſorores Clariſſæ, ſed Vrbaniſtæ, ſanctiſſimè conuiuunt, eiuſq; primiceriæ ac matris, beatæ ſcilicet Claræ veſtigijs firmiſſimè hærent.

PROVINCIA
MEDIOLANI
BEATVS LEO ARCHIEPISCOPVS MEDIOLANI
B·MICHAEL DE CARCANO.
B BERNARDINVS DE CAIMIS
B·PACIFICVS DE CERANO.
B·AMADEVS

PROVINCIA

PROVINCIA MEDIOLANI.

A PROVINCIA Mediolanenſis à Mediolano inclyta, celeberrimaq; ciuitate nomen tranhens, ſi primæuam eius inſtitutionem attendas, antiquiſſima eſt, cùm id dignitatis, atq; honoris in 16. generali Capitulo Piſis, anno à partu Virgineo 1262. ſub beato patre Bonauentura, totius noſtri Ordinis tunc Generali Miniſtro, ac præſtantiſſimo moderatore, celebrato, aſſequuta, ac in quinque Cuſtodias, nempe Mediolanenſem, Modoetianam, Brixienſem, Cumanam, atq; Vercellenſem diſtincta ſit. Si verò ſecundam, quæ, Franciſcana Regulari Obſeruantia mirum in modum pullulante, ſibi contigit, ſpectare velis, multò recentior, multoq; iunior tibi apparebit: cùm ſub beato patre Bernardino de B Senis, Franciſcanæ Obſeruantis familię apud Citramontanos Generali Vicario, Prouinciæ titulus ſibi acceſſerit: Cuius nihilominus fœcunditas eius regionis populo, in Religionem propenſo, tanta extitit, vt Brixiæ Prouinciam ſecundo quoq; ſicut & primò, nobis pepererit. Huic Prouinciæ, tanquam ſui tutelares, præponere volui beatos patres Amadeum, quòd Mediolani ſui Ordinis prima fundamenta iecerit: Michaelem de Carcano, quòd famoſum hoſpitale, cui per antonomaſiam Maioris cognomen inditum eſt, ibidem inſtituerit: Pacificum de Cerano, cuius dies Cerani, ob eius ſanctitatem ac miracula, feſtiuè tranſigitur: Bernardinum de Chaimis, miraculis quoq; illuſtrem: ac Leonem vita, & miraculis clarum, necnon digniſſimum Mediolanenſium Archiepiſco- C pum. Huius deniq; Prouinciæ, quæ ex 35. fratrum, monialium verò 15. conuentibus conſtat, maius ſigillum ſanctiſſimam glorioſæ ſemperq; Virginis Mariæ aſſumptionem, nempè ipſam virginum Virginem, quatuor Angelis ſubnixam, cœloſq; petentem, cuius pedibus luna ſubſtat, atq; ſequentes literas: SIGILLVM MINISTRI PROVINCIÆ MEDIOLANI, circum imprimit.

De conuentu S. Angeli Mediolani. *Conu. I.*

D CVM antiquior Franciſcanorum Obſeruantum conuentus, opera beati patris Bernardini de Senis, ſed pijs Mediolanenſium ſumptibus inter Comenſem atq; nouā Mediolanenſis famoſæ ciuitatis (de qua ſupra) portas ab exteriori parte ædificatus, proximum ſibi eiuſdem vrbis vallum imbecilliorem redderet, poſſetq; aliquando ab inimicis captus plurimum diſcriminis eius ciuibus afferre, ab illuſtriſſimo & excellentiſſimo Ferdinando Gonzaga, Mediolanenſis ſtatus pro C. C. Caroli V. Imperatoris, atq; Hiſpaniarum Regis maieſtate Gubernatore, id tamen præfata maieſtate imperante, anno Dominicæ Incarnationis 1551. ſolo æquatus eſt. Ne verò eius fratres tanto monaſterio priuati, Mediolanenſibus ſibi ſummè affectis, atq; de ſe omnino benemeritis à tergo relictis, ad alia loca diuerterent, illis ex regio mandato, R.P.F. Andrea In- E ſulano totius noſtri Ordinis Generali miniſtro, atq; præfato heroë Ferdinando Gonzaga Mediolanenſis Ducatus Gubernatore, tantum terræ ſpacium intra ciuitatis ſepta ab eiuſdem deputatis (iuxta pollicitationem ſibi prius factam) collatum eſt, quantum conſtruendo monaſterio, eccleſiæq; erigendæ, atq; hortis, cæteriſq; officinis ſat eſſet: Idq; ſtatim ab antiquioris conuentus demolitione. Curarunt itaq; fratres ſtatim, idq; pijs Mediolanenſibus maximè ſolicitantibus atq; liberaliſſimas eleemoſynas offerentibus, hoc ſacrum monaſterium, eiuſq; eccleſiam, beatiſſimo Angelo dicatam, ibidē conſtruenda. Eccleſia quidem, quæ & cum alia quacunq;, licèt pulcherrima, contendere poteſt: cùm plurimis, ijſq; affabrè elaboratis ſacellis, atq; laqueari eleganter depicto exornetur, ſitq; auguſtiſſima, abſoluta eſt. Sed conuentus, qui & 100. fratres impræ-

ſentiarum continet, plures tamen temporis ſucceſſu contenturus, adhuc ſub artificum manibus verſatur. Quod ſi aliquando, Deo fauente, eis ſibi expediri contigerit, cuicunq; alteri, licèt famoſo, noſtri totius Inſtituti monaſterio aſſimilari poterit. Nam ſiue de fratrum cellulis, quæ impræſentiarum vſq; ſunt numero 120. ſiue de refectorio, ſiue de valetudinario, ſiue de hoſpitijs loquamur, nihil eorum, quæ ad perfectionem requiruntur, deſiderant. Sunt enim omni ex parte abſolutiſſima. His accedit ampliſſimus, atq; abundantiſſimis aquis irriguus hortus. Quamobrem tanta eſt Mediolanenſis populi ad hunc locum, licèt vtcunq; à domibus diſtantem, deuotio, maximè verò feſtiuis diebus, vt vniuerſam ciuitatem eò accedere quis facilè exiſtimauerit. Nec immeritò ſanè: cùm & diuinum officium quàm deuotiſſimè, ac maxima cum grauitate ibidem perſoluatur, & eius fratres ac patres ſanctorum filij atq; ſucceſſores ſint. Succeſſerunt ſiquidem reuerendiſſimo, atq; de noſtra Religione optimè merito patri fratri Leoni, Mediolanenſium Archiepiſcopo longè digniſſimo: & beato patri Petro ab Arcagnano, hæreticæ prauitatis zelantiſſimo Inquiſitori, qua etiam de cauſa ab hæreticis occiſus, vitaq; mortali priuatus fuit: & beato patri Antonio de Roſatis, qui ob Chriſtianæ fidei confeſſionem à Saracenis martyrio coronatus extitit: & doctiſſimo patri fratri Bernardo Turiano, qui totius anni Epiſtolas, & Euangelia tum ferialia, tum quoq; Dominicalia, quæ in Eccleſia catholica decantari ſolent, doctiſſimis additionibus, atq; poſtillis illuſtrauit: & ſummæ pietatis, atq; doctrinę patri fratri Petro Philareto Cretenſi, qui ad Nouarienſem Epiſcopatum euectus, ac deinde ad Mediolanenſium Archiepiſcopatum promotus, ſummo deniq; Pontificatu in Concilio Piſano potitus, Alexander V. appellari voluit: & beatis patribus Michaeli Carcano, ac Bernardino à Feltro, qui ambo ſimul & maioris huiuſce ciuitatis xenodochij, quod inter totius orbis famoſiora hoſpitalia connumerandum venit, & montis pietatis eiuſdem inclyti authores extitère: & doctiſſimo patri pariterq; religioſiſſimo fratri Bernardino à Buſtis: ac tandem beato patri Bernardino de Senis, plurimiſq; alijs patribus ac fratribus ſumma ſanctitate. ac religione prędìtis. Hi omnes antiquioris Franciſcani conuentus (de quo ſupra) alumni atq; incolę extitère, ipſumq; religioſis moribus, ſanctiſſimiſq; ritibus ad hæc noſtra vſq; tempora incolis eius tranſmittendis imbuêre. Inter reliqua tum patrum, tum fratrum, tum quoq; aliorum nobilium, atq; popularium oſſa ex præfato antiquiori conuentu ad hunc nouum tranſlata, tranſlatum quoq; fuit mauſolæum ſimul cum cineribus beatæ cuiuſdam Ludouicæ à Ruſconibus Comitiſſæ, ac Tertij Ordinis Franciſcani alumnæ, quæ tum in vita, tum quoq; in morte miraculis claruit. Ab huiuſmodi verò cineribus, ſacrarum reliquiarum nihil aliud à quodam beati Laurentij oſſe, & minutulis quibuſdam alijs ſanctorum particulis in pręſenti loco aſſeruatur. Vt autem Mediolanenſibus facilior expeditiorq; ad hanc ſacram ædem pateret acceſſus, illuſtris quidam heros Mediolanenſis, nomine Rodulphus, ſuis hęredibus, vt eas vias, quę à ciuitatis corpore ad eam ducunt, ex obuenta ſibi hęreditate curioſius, diligentiusq; ſternerent, moriens ex teſtamento præcepit.

De conuentu S. Mariæ de Pace ibidem: Conu. II.

PRÆCEDENTEM conuentum ſequitur is, qui intra Mediolanenſis eiuſdem ciuitatis mœnia aliquantulum à porta Tuſa, ſub titulo S. Mariæ de Pace, in amœniſſimo quodam loco ſurrigit. Huius author extitit ſereniſſimus Galeatius Maria Sfortia, Mediolanenſium Dux, qui ob conceptam ad beatum patrem Amadeum (cuius ſupra prima huius operis parte fuſius meminimus) deuotionem, eũ, anno Domini 1446. ex apoſtolica auctoritate, à fundamentis erigendum, breuiq; temporis interuallo intericcto, abſoluendum curauit. Cuius fundamentalem lapidem reuerendiſſ. Stephanus à Foroliuio, Mediolanenſium Archiepiſcopus tum in præfati Ducis, tum quoq; in beati eiuſdem Amadei, qui præſens aderat, gratiam, tota circumſpectante ciuitate, poſuit. Eſt enim totus hic conuentus, vt & fratrum habitationem, ac eccleſiam complectitur, elegantiſſimus, omniq; ex parte abſolutus, atq; omnibus neceſſarijs officinis, amœniſſimiſq; inſuper & capaciſſimis hortis gaudet. Eccleſia ſiquidem, quæ & Saluatoris noſtri Chriſti

A ſtri Chriſti vita graphicè depicta, atq; beati patris Amadei corpore, in medio choro
honorificè ſepultò, exornatur, quatuordecim ſacellis iiſq; pulcherrimis, atq; capaciſ-
ſimo choro, & ſummo altari affabrè elaborato, inſuper & ſacriſtia precioſiſſimis or-
namentis inſtructa, adeò perficitur, vt nihil ad eius ſiue decorem, ſiue honeſtatem de-
ſiderari queat. Monaſterium verò ſibi contiguum triplici clauſtro, quadripartito dor-
mitorio, quod ex ſexaginta cellulis conſtat, viginti optimis cubiculis ad hoſpites
cæteroſq; aduentantes excipiendos omnino idoneos, auguſtiſſimo refectorio elegan-
ter depicto, atq; omnibus neceſſarijs officinis apprimè abſoluitur. Accedunt præterea
ad huius loci, quem & 50. fratres inhabitant, decorem, & alternum ſacræ Theologię,
atq; Philoſopiæ ſtudium: & Mediolanenſium præcipuè verò nobilium tum deuotio,
tum quoq; affectus, cùm ipſum & diuini audiendi officij ergo, & oblectandorum ani-
B morum cauſa maximè frequentent: & mantellus eiuſdem beati patris Amadei in ſacra-
rio aſſeruatus, qui mulieribus, in puerperio periclitantibus, opportunè adeſt: & pu-
teus in primo clauſtrorum ab eodem patre Amadeo effoſſus, cuius auſta cum deuotione
aqua febres pellit: ac deniq; beatorum patrum Anſelmi, & Laurentij corpora præfa-
ta in eccleſia honeſtiſſimè ſepulta, ſpinæ tres Dominicę coronæ, alterum ex brachijs
S. Blaſij Epiſcopi & martyris, atq; aliquot alię reliquię ex Terra ſancta aſportatę. His
annumerãdum venit capitulum ſatis eleganter fabrefactum, in quo illuſtriſſimi Mar-
chionis Aiamontani, Mediolanenſis ſtatus pro catholica Philippi huius nominis II.
Hiſpaniarum Regis maieſtate Gubernatoris, corpus tumulatum eſt, ac ſingulis diebus
res diuina pro tanti herois refrigerio fit. Hic denique conuentus, qui à ſui exordio ad
annum vſq; à Virgineo partu 1568. Amadeis patribus inſeruiuit, ex apoſtolica Pij V.
C Pont. max. auctoritate in Capitulo ibidem celebrato, R. P. F. Aloyſio Puteo, totius no-
ſtri Ordinis Generali Miniſtro, ac præfatis patribus Amadeis in omnimodam Regula-
rem Obſeruantiam tranſeuntibus, huic Mediolanenſi Prouinciæ, præfato anno 1568.
adiectus, adiudicatuſq; fuit.

De conuentu S. Crucis Comi. Conu. III.

INTER cætera quę hunc conuentum, ſanctiſſimę Cruci ſacrum, atq; ad primum
lapidem à Como Galliæ Ciſalpinæ ciuitate, quæ olim Romanorum colonia iuxta
Lucium lacum à Lucio Scipione deducta, deinde à Pompeio inſtaurata, ac poſtremò à
Caio Cæſare aucta fuit, quo etiam tempore pro Como Nouumcomum appellari cœpit,
D vnde & eius incolæ Nouocomenſes dicti venére, ad altiſſimi cuiuſdam montis radices
ſitum, commendatiſſimum reddunt, religioſa ac verè Minoritica eorum fratrum vita,
ſimplex ſed omnino religioſum eiuſdem ædificium, ac tandem eccleſia ſibi coniuncta,
quæ pulcherrimis octo ſacellis abſoluitur, ac anno à Chriſto Seruatore nato. 1447.
à R. Nicolao Papienſi, Nouarienſiq; Epiſcopo à ſuffragijs de Chriſtiano more conſecra-
ta extitit, principem locum obtinens. Nam ſi de fratribus loquamur, ij profecto cæte-
ris huius Prouinciæ religioſis rectè; ſancteq; viuendi forma facti ſunt: ſi de totius do-
mus ſtructura incidat mentio, ea ſanè vetuſtum ædificandi modum à primæuis pa-
tribus olim obſeruatum pręfefert: ſi verò de templo ſit quæſtio, id proculdubio nihil
aliud à ſanctitate redolet. Quo fit vt quemadmodum tum ex publicis, tum quoq; ex
priuatis Nouocomenſium eleemoſynis, anno Dominicæ incarnationis 1440. ædifica-
E tus fuerit, eiſdem quoq; in præſentem vſq; diem conſeruetur. Eius vero ſitum tum de-
uotus quidam Aloyſius à ſancto Seuerino Nouocomenſis, illuſtriſſ. atq; excellentiſſ.
Philippi Mariæ Sfortiæ Mediolanenſium Ducis Capitaneus, tum quoq; quatuor vteri-
næ ſorores, ac honeſtiſſimæ matronæ Nouocomenſes Lucia ſcilicet, Ioanna, Florbelli-
na, atq; Eliſabetha liberaliſſimè contulêre. Totius autem ędificij author extitit reli-
gioſus pater frater Chriſtophorus Modoetianus, qui duorũ in hac Prouincia erigendo-
rum conuentuum facultatem ab Eugenio IV. ſummo Pontifice, præfato anno 1440.
accepit: qua denique fretus antiquum quoddam ſacellum, ſanctæ Cruci ſacrum, Nouo-
comenſium (vt præfati ſumus) ſumptibus in præſens monaſterium transferendum cu-
rauit. Sacer hic locus, qui & largiſſimis, eiſq; limpidiſſimis, atq; frigidiſſimis aquis
ad omnem

ad omnem ſui vſum gaudet, à 30. fratribus tum nouitijs, tum quoq; profeſſis inhabi- A
tatur: quibus & ad victum, atq; amictum neceſſaria ſatis abunde ex maxima Nouoco-
menſium pietate miniſtrat. Quod & mirabile, atq; maxima commendatione dignum
eſt. Nam ab eo alia viginti & vnum tum ſororum, tum quoq; fratrum Mendicantium
monaſteria Comi erecta ſunt. Quibus tamen nihil ad hanc miſeram vitam honeſtè atq;
religioſè tranſigendam deeſt. Honeſtatur denique ſacra hæc ædes ſequētibus reliquijs:
nempe aliquot oſſibus ſanctorum Bartholomæi Apoſtoli, Ioannis Chryſoſtomi, atque
Ioannis Eremitæ: quæ in altari, diuo patri Bernardino ſacro, collocatę ſunt: Inſuper
& ſanctorum Stephani prothomartyris, Laurentij martyris, atq; ſanctæ Luciæ virgi-
nis quoq; & martyris, quæ in altari, diuis patribus Ludouico, atq; Antonio Paduano
dicato, ſedem obtinent. Quod quidem altare huiuſmodi priuilegio ex Gregorij XIII.
Pont. max. facultate & conceſſione gaudet, vt ad Miſſæ celebrationem, dummodo B
eius meritum alicui defuncto fideli applicetur, eius anima à Purgatorij pœnis ſoluta,
cœlos rectà petat. Ad patres fratreſq; huius loci defunctos deuotus quidam Mediola-
nenſis ciuis, nomine Rodulphus Vicemarius, appoſitus eſt. Hic dum in quandam vana-
gloriæ tentationem morti propinquus incidiſſet (gloriabatur ſiquidem in ſua morte,
quòd ſperaret ſuum poſt obitum corpus ſummo honore à Mediolanenſibus, ob opera
Chriſti pauperibus præſtita, proſequendum, atq; ſanctè venerandum) vt huiuſmodi
curam popularem declinaret, ad hunc locum ſimul cum fratribus, quibus perpetuò
beneficus fuerat, tumulandus ſacco contectus, atque quàm occultè fieri potuit defer-
ri voluit.

De conuentu S. Nazarij Nouariæ. *Conu. IV.* C

PER diligentem ſcripturarum euolutionem non ſtetit, quin huius conuentus, diuo
Nazario ſacri, ac ad trecentos paſſus à Nouaria inſubrum ciuitate, agriq; fertilita-
te, & hominum præſtantia inſigni, ſiti, tum fundatorem, tum quoq; certum erectionis
eius tempus aſſequeremur. Sed monumentis, atq; humana quauis traditione, quæ nos
ijs de rebus certiores efficere poſſent, omnino deficientibus, ad coniecturas recurrere
coacti fuimus. Inter cæteras verò ea præſtantior eſt, quæ principaliori huius ſacrę ędis
oſtio imminet: Nempè lapidea diui patris Bernardini imagò, cui annus 1460. à lateri-
bus hæret. Ex qua facilè colligitur hunc conuentum ante id tempus ędificatum fuiſſe.
Huius coniecturæ argumento beatum patrem Ioannem Capiſtranum eius authorem
plurimi eſſe volunt. Pręterea vniuerſum matricis eccleſię Nouarienſis collegium hanc D
ſacram ædem in feſto S. Nazarij, Miſſam ſolemniter celebraturum, proceſſionaliter pe-
tit. Ex quo plures (idq; non abs re) ſuſpicantur aliquam ędiculam ad ipſum pertinentem
hoc in eodem loco olim præextitiſſe, atq; ab eodem fratribus noſtris collatam fuiſſe.
Quòd verò ad eius ſtructuram, quæ firma ſatis, atq; ampliſſima eſt, attinet, ſiquis No-
uarienſium erga noſtros fratres beneuolentiam, atq; animi affectum, non lippis (vt
aiunt) oculis conſideret, ipſos facilè eius authores deprehendet. Eſt nihilominus hic lo-
cus, qui omni ex parte abſoluitur, capaciſſimiſq; hortis, atq; neceſſarijs officinis gau-
det, inſalubris omnino. Quamobrem, quodq; etiam multorum charitas refrigeſcat,
à 20. tantùm fratribus inhabitatur, cùm olim 40. religioſis commodiſſimum præbuerit
hoſpitium. Fertur (idq; mordicus) beatus quidam frater Antonius Laudenſis, profeſ- E
ſione laicus, in huius monaſterij eccleſia ſepultus. Depoſitionis tamen eius locus mi-
nimè aſſignatur.

De conuentu S. Mariæ de Bethlehem Vercellarum. *Conu. V.*

CVM nobilis ac deuotus quidam Vercellenſis, nomine Ianomius, poſt luſtrata
omnia Terræ ſanctæ loca, Vercellas, quæ ſibi patria erat, redijſſet, vale dicturus
huic ſæculo nequam, ac Deo opt. max: fœlicius obſequuturus, eremitorium quoddam
ad trecentos paſſus à Vercellis, Tranſpadana Italię ciuitate, prope antiquam ędiculam,
beatæ Virginis Mariæ de Betlehem ſacram, humiliter ſatis conſtruendum curauit: ini-

A ibiq; ſumpto eremitico habitu in maxima abſtinentia, vigilijs, atq; oratione, ad vltimum vſq; vitæ halitum perſeuerauit. Poſt aliquantulum verò temporis, cùm Vercellenſis quædam pulcherrima virgo, nomine Vgolina, virginitatem Chriſto ſponſo ſeruare decreuiſſet, atq; cruento humani generis hoſte id maximè procurante, à proprio parente ad inceſtum ſolicitaretur, prudens virgo, ne aliquando propoſito fruſtrata tantum donum amitteret, relicta paterna domo, nemineq; conſcio, ad prefatum eremitoriũ ſe recepit: vbi & per quadraginta ſeptem continuos annos ſub viliſſimo habitu, atq; efficto maſculino ſexu, ſub Vgonis nomine in clauſa quadam cellula, ne ab aliquo videri poſſet, ex oblatis tantummodo eleemoſynis victitans, perſeuerauit. Ea igitur circa annum Domini 1300. defuncta, ac honeſto in loco, ob ſanctitatis ſigna, quæ circa eius obitum euenêre, à Vercellenſi populo eiusq; Epiſcopo, cui totius rei geſtæ ſeries à re-
B ligioſo quodam patre Dominicano, qui præfatæ virgini Vgolinæ à ſacris confeſſionibus erat, reuelata eſt, ibidem tumulata, præmemoratum eremitorium plurimis annis habitatore caruit. Erat nihilominus ædicula ſibi contigua, ob miracula, quæ meritis beatę Vgolinę ibidem contingebant, Vercellenſibus ſummè commendatiſſima. Cumq; omnimodam minaretur ruinam, ne tanta populorum ad ipſam deuotio aliquando euaneſceret, tum à Vercellenſibus, tum quoq; à reuerendiſſimo Gulielmo eorum Epiſcopo, Nicolao V. ſummo Pont. anno à partu Virgineo 1453. quatenus ſibi eam Obſeruantibus Franciſcanis fratribus, in iuſtam eccleſiam promouendam, conferre liceret, quàm humillimè ſupplicatum fuit. Quo denique apoſtolico diplomate, ſub datum viij. cal. Februarij, anno verò ſupramemorato 1453. edito, pijs eorum votis annuente, & præfata ædicula eiſdem fratribus collata, & in pulcherrimam eccleſiam, ſub antiquiori titu-
C lo S. Mariæ de Bethlehem, ex diuerſis fidelium eleemoſynis euecta extitit. Curarunt prętereà præfati fratres, reuerendiſſ. P. F. Ludouico à Vallecamonica tũc huius Prouinciæ Vicario, hoc monaſteriũ auguſtè ſatis, atq; omnibus officinis abſolutum ſibi annectendum. Quanta verò fuerit antiqua eius capacitas quantumq; eius apud Vercellenſes nomen, tum ex ſepulturis ibidem erectis, tum ex ipſa ſtructura facilè coniectari poteſt. Continebat ſiquidem eo temporis, quo hæc Prouincia florebat, nempè anno Domini 1524. 50. fratres, idq; commodiſſimè: modò verò à 20. tantum inhabitatur. Eſt nihilominus tum apud Vercellenſes, tum quoq; apud conuicinos populos in maxima veneratione, idq; ob religioſam eius incolarum vitam, atq; ob beatum patrem Antonium à Cremona ibidem ſepultum, qui multigenis meritis atq; miraculis clarus, an-
D no Domini 1575. die verò menſis Ianuarij 25. diem clauſit extremum. Feſtus huius loci dies celebratur 25. menſis Decembris, eſtq; celeberrimus tum Vercellenſibus, tum quoq; adiacentibus populis.

De conuentu S. Franciſci Laudæ. *Conu. VI.*

AEDIFICARANT ſibi olim fratres noſtri conuentum, diuo Ioanni ſacrum, ſupra amœniſſimum collem, arboribus à iugulo ad eius vſq; radices veſtitum, atq; ad mille paſſus à Lauda, Inſubrum ciuitate, diſtantem: vbi & per plurimos annos in maxima quiete, ſpiritus tranquillitate, atq; ſanctitatis apud ſæculares opinione deguerunt. Quia verò is locus vtcunq; à præfata ciuitate diſtabat, aliam eccleſiam ſub
E Viridarij (vulgò giardino) nomine, ex Laudenſium facultatibus ad ſacras conciones habendas, confeſſionesq; excipiendas, intra eiuſdem ciuitatis ſepta ædificari curarũt. Accidit autem temporis ſucceſſu, vt Conuentuales Franciſcani patres relicto S. Franciſci monaſterio, eiuſdemmet ciuitatis vallo circumſcripto, ad præfatum Viridarij locum, ex Laudenſis ſenatus beneplacito, atq; fratribus noſtris ſibi conſcribẽtibus, ſe contulerint. Quamobrem, quòdq; vigente bello antiquior S. Ioannis conuentus ab hoſtibus fortè captus plurimum detrimenti Laudenſibus afferre poſſet, is à fratribus Franciſcanis Obſeruantibus ex apoſtolica auctoritate derelictus, ac poſtmodum ſolo æquatus, necnon & S. Franciſci monaſterium (de quo ſupra) occupatum extitit. Vltimi huius monaſterij fundatores, licèt ſcripto non conſtet, à receptiſſima Laudenſium traditione nobilis quidam Antonius Siſſiraga, eiusq; legitima vxor Laudenſes ciues aſſeenim,

runtur. Huicq; traditioni pictura, parietibus huius eccleſiæ impreſſa, aſtipulatur. Hi enim (vt traditio vult) cùm liberis carerent, Ordinis Franciſcani fratres, atque ſorores ſibi in filios adoptarunt. Quapropter & vtriſq;, quoad vita comes fuit, liberaliſſimas eleemoſynas erogarunt, & conuentus, alterum quidem ſub titulo S. Franciſci, de quo impræſentiarum, alterum verò ſub nomine S. Claræ, ædificari Laudæ curarunt. Sed eo loco, in quo fratrum conuentus ſubſiſtit, ædicula quædam, diuo Nicolao ſacra, præextitit; quæ tamen futuro ædificio ceſſit. Idq; authenticum inſtrumentum, per publicum Notariũ Baſſianum Morenam, anno Domini 1286. Laudæ actum, teſtificatur. A quo etiam tempore præſentis conuentus antiquitas connumeranda venit, cùm immediatè à prædicti inſtrumẽti confectione ædificatus credatur. Perſeuerauit autem ſub Conuentualibus Franciſcanis patribus à ſuæ erectionis tempore vſq; ad annum Domini 1527 quo, ipſis aliò (vt præfati ſumus) commigrantibus, in fratrum noſtrorum ius ex R.P.F. Franciſci Angelorum, olim totius noſtri Ordinis Generalis Miniſtri, ſed tunc temporis S.R.E. Cardinalis, auctoritate ceſſit. Idq; apoſtolicæ Clementis VII. Pont. max. literæ, datæ in præfatæ auctoritatis confirmationem, anno Domini 1534. & aliæ patentes Caroli V. Germanorum Imperatoris, atq; Hiſpaniarum Regis literæ, datæ anno 1543. & aliæ Mediolanenſis ſenatus, anno 1554. expeditæ, liquidò conteſtantur. Reddunt huius loci eccleſiam celebriorem tum fratrum numerus, qui tricenarius eſt, tum ædificij vetuſtas, pulchritudo atq; capacitas: tum corpus beati patris Leonis Palatini, noſtri Ordinis olim alumni, atq; Laudenſis Epiſcopi, qui anno Domini 1343. carnis ergaſtulo ſolutus, aſtra petijt: tum caput S. Oltillæ virginis atq; martyris: tum caput beati patris Michaelis a Carcano Minoritæ, cuius etiam corpus ibidem tumulatum, alio a patribus Conuentualibus tranſlatum creditur: tum etiam bina mauſolęa, alterum quidem eius fundatoris, præfati videlicet Antonij Fiſſiraga, cui ſequens epitaphium hæret.

Corde time Chriſtum, corde qui conſpicis iſtum,
Seruans iuſſa Dei, ſpem munda progeniei,
Nam iacet hac parca fulgens Antonius arca
De Fiſſiraga, moriens pro lege beata,
Nobilis, & clarus, nec egenis crux, nec auarus,
Militia Præſul, cunctiſq; laudibus exul,
Vrbis curator, patria Laudenſis amator
Cui tu poſce Deum, veniam cæloq; trophæum.

Fuit hic heros Laudenſis ciuitatis, quam & Henrico Germanorum Imperatori poſt eius coronationem, vitandi belli ergo tradidit, temporalis Dominus, & Mediolanenſis ciuitatis Gubernator à ſenatu electus, & Florentinorũ exercitus ſemel atq; iterũ Imperator. Sed alterum reuerendiſſ. Ioannis Fiſſiraga Epiſcopi, atq; eiuſdem fundatoris vterini fratris. Præfatæ inſuper eccleſiæ dedicatio 22. die cuiuſq; menſis Aprilis celebratur: ſed quando vel à quo conſecrata fuerit nullo pacto conſtat. Pertinet tandem ad huius loci fratres hoſpitium, apud oppidum S. Columbani erectum, quod excipiendis Prædicatoribus, atq; confeſſoribus eo miſſis opportunè deſeruit. Creditur tamen opera eximij cuiuſdam Eccleſiaſtis nomine patris Columbani, dum adhuc fratres noſtri in præfato S. Ioannis monaſterio commorarentur ædificatum.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Vigleuani. Conu. VII.

VIGLEVANVM Inſubrię ciuitas recreandis Ducum Mediolanenſium animis olim inſeruiuit. Eſt enim amœniſſima, optimaq; aura, atq; cœli clementia gaudet. Dum igitur intra oppidi limites adhuc teneretur, atq; sereniſſimus Galeatius Sfortia, Ducali titulo inſignitus, Mediolanenſibus principaretur, maximaq; Vigleuanenſibus vnius apud ſe Minoritici conuentus ædificandi cupido inceſſiſſet, apud Sixtum IV. Pont. max. vt id illis concederetur, quàm diligentiſſimè curauit. Eius deniq, facultate, anno Dominicæ Incarnationis 1475. obtenta, præſens conuentus, ſanctiſſimæ Marię de Gratijs ſacratus, in præfati oppidi Vigleuani ſuburbijs, ex publicis eorundem Vigleuanenſium

A gleuanenſium facultatibus ędificatus extitit. Et quemadmodum ipſum oppidum, modò verò ciuitas, idq; à tempore ſereniſſimi Franciſci Sfortiæ, Mediolanenſium Ducis, oblectandis (vt prædiximus) procerum animis deſeruit: ita quoq; præſens conuentus totius huius Prouincię fratribus ac patribus conualeſcentibus ſua tum amœnitate, tum ſalubritate, tum quoq; neceſſariorum copia, vt amiſſas, atq; exeſas ex diutina infirmitate vires quantocitius reſumant, recuperentq;, ſummopere fauet. Eſt præterea hic locus, idq; ex multiplici cauſa, tum videlicet quia ab ijſdem conſtructus, tum quia amœniſſimus, omni ex parte perfectus atq; deuotiſſimus, tum quia funere beati patris Chriſtophori Mediolanenſis honeſtatus, tum etiam quia eius eccleſia 25. menſis Octobris, anno Dominicæ incarnationis 1478. à reuerendiſſimo Antonio de Latijs, illuſtriſſimi Arcimboldi Nouarienſis Epiſcopi, atq; S. R. E. Cardinalis Suffraganeo, conſecrata, Vigleuanenſibus maxima in veneratione. Iacet beatus pater Chriſtophorus Mediolanenſis (de quo ſupra) in ſacello, diuo patri Bernardino de Senis ſacrato. Commorantur vt plurimùm hoc in conuentu 18. fratres, qui apoſtolicum Sixti IV. breue datũ Romæ x. cal. Martij, anno Domini 1475. Pontificatus verò ſui anno v. eius fundationem concernens ſumma cura cuſtodiunt. Ad quos tandem id hoſpitium, diuę Annæ ſacrum, Ceraniq;, quod Nouarienſis diœceſis oppidum eſt, erectum, atq; id quod Gumbali ędificatum perſeuerat pleno iure ſpectant. In altero verò iſtorum oppidorum, nempe in eo cui Ceranum nomen eſt, beatus pater Pacificus, huius olim Prouinciæ alumnus, diem clauſit extremum, atq; in alia à pręfato hoſpitio ędicula tumulatus eſt. Quamobrem confecto inſtrumento, in eam tum fratres, tum quoq; Ceranenſes ſententiam venêre, vt eius corpus inde exhumatum ad præmemoratum hoſpitium honeſtiori loco tumulandum transferatur.

De conuentu S. Bernardini Hyporedia. Conu. VIII.

CVM beatus pater Bernardinus de Senis poſt habitam ad Hyporedienſes ſacram concionem locum, ædificando conuentui idoneum, ab ijſdem petijſſet, nec vllo pacto impetraſſet, ſtrato ſuper Duriam fluuium paliolo ad alteram continentis partem traiecit. Quo deniq; viſo miraculo Hyporedienſis ſenatus & beatum patrem reuocandum, & ſibi ſufficientem ad tantum opus ſitum, non longè ab Hyporedia communi ciuitate, conferendum curauit. Cœpit igitur eo temporis præſens conuentus, qui & poſtmodum eidem patri Bernardino ſacratus euaſit, humiliter ſatis, pro illius tempeſtatis exigentia, ædificari: ſed poſt aliquot annos Hyporedienſibus, quæ neceſſaria erant, abundè ſatis ſubminiſtrantibus, in eam euaſit perfectionem, vt omnibus ſuis numeris abſolutus, & pulcherrimam complectatur eccleſiam, & triplici clauſtro, atq; triplici itidem viridario conſtet. Complectitur præterea & amœniſſimum nemus: qua etiam de cauſa & animum ad diuinorum myſteriorum contemplationem allicit, & tyronibus Franciſcanis opportunè deſeruit. Nam ex 18. fratribus eius accolis decem ad minus huiuſmodi tyrocinio vacant.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Modoetiæ. Conu. IX.

PLVRIMIS profectò ex cauſis titulus S. Mariæ de Gratijs præſenti conuentui, qui anno Dominicæ Incarnationis 1461. ſub ſereniſſimo Galeatio Maria Sfortia, Mediolanenſium Duce, ædificari cœpit, tum à fratribus, tum quoq; à Modoëtianis inditus eſt. Nam plurimę gratiæ, plurimaq; beneficia, vt tabellæ atq; vota, ad eius eccleſiæ parietes appenſa, facilè indicant, Chriſti fidelibus à Deo opt. max. meritis glorioſiſſimæ Virginis Mariæ ad deuotiſſimam eius imaginẽ ibidem erectam conferuntur: Et conuentus ipſe ex ſumma Hyporedienſium gratia atq; liberalitate conſtructus extitit: Et plurimis tandem gratijs atq; dotibus, nempè ſitus amplitudine, hortorum abundantia, ędificij pulchritudine, atq; aëris ſalubritate iſdem gaudet. Licèt pręfatus conuentus Modoëtiæ, quæ Inſubriæ oppidum eſt, diſtatq; Mediolano paſſibus decem millibus, erectus tum ex præfati Mediolanenſium Ducis Galeatij, tum quoq; ex priuatis

atq; publicis Modoëtianorum facultatibus conſtructus fuerit, eius tamen ſitum perdeuoti Modoëtianæ matricis eccleſiæ canonici Ioannes, Stephanus Boſcanius, Bartholomæus Soldonius, Alphonſus Varanenſis, atq; Franciſcus Granus ex maxima in Franciſcanam familiam deuotione contulêre. Huius loci eccleſia conſecrata habetur: ſed à quo id beneficij receperit ignoratur. Commorantur deniq; hoc in cœnobio 20. fratres, qui corpus beati patris Ludouici Biaſſonis, in ſacello diui Bernardini humatum, ſumma veneratione proſequuntur, atq; publicum inſtrumentum huius domus erectionem concernens debita cura cuſtodiunt. Exorditur autem huiuſmodi inſtrumentum à ſequentibus verbis: *Cum verum ſit, quod homines & perſonæ iſtius terræ Modoetiæ, pro bonis moribus, religioſa vita, laudabiliſſimaq; doctrina, ac bono odore exempli, quibus fratres Obſeruantes S. Franciſci ornati ſunt, affectarent hac in terra, ſeu in territorio Modoetiæ habere vnum locum, ſiue conuentum dictorum fratrum pro conſolatione & gaudio ſpirituali, ac vtilitate animarum &c.* A B

De conuentu S. Iacobi Leuci. Conu. X.

CVM Leucum ſit munitiſſimum oppidum, atq; militum præſidio ſubſit, datur ab iiſdem opera, vt quicquid eius munitioni nocumẽto eſſe poſſit, omnino auferatur. Id igitur in cauſa fuit, vt antiquior huius Prouinciæ conuentus, diuo Apoſtolo Iacobo ſacratus, ibidemq; erectus, quòd eius muris negotium faceſſere videretur, à Ioanne Iacobo (cui vulgo Medichino pro cognomine fuit) militum Præfecto, ſolo æquaretur, dirueretur q;: & præſens, eodem Apoſtolo Iacobo eius tutelari, quem 20. fratres Reformati incolunt, remotius vtcunq;, ex diuerſis Chriſtifidelium, præſertim verò Leucenſium eleemoſynis, fratrum diligentia acquiſitis, ædificaretur. Qui quidem nec in minimo antiquiori cedit, immo ſuis habitatoribus omni ex parte abſolutus opportunè deſeruit. In antiquioris vero loci demolitione, id quod ſequitur, mirabile euenit. Ceſſerat ſiquidem tum eccleſia, tum reliquus conuentus arietum ictibus, atque foſſorum impulſui: Cumq; imbecillis paries, cui binæ imagines, altera Pietatis, altera verò beatæ virginis Mariæ, puerum Ieſum geſtantis, innitebantur, immotus omnino permaneret, fortiusq; militum vi reſiſteret, ab eorum Præfecto, Ioanne ſcilicet Iacobo, ne diuinæ voluntati reſiſtere videretur, imperatum eſt, vt præfatus paries intactus omnino relinqueretur. Qui tandem, creſcente poſtmodum ex huiuſmodi euentu ad ipſum Leucenſium deuotione, in ædiculam, fratrum tamen huius conuentus curæ commiſſam, euectus extitit. C D

De conuentu S. Bernardini Mortarij. Conu. XI.

MORTARII oppidum, quod olim Sylua pulchra à nemoribus quibus omnino gebatur, nunc vero Mortarium à maxima Longobardorum mortalitate, quæ ibi ſub Carolo magno Imperatore contigit, quando videlicet Deſiderius eorum Rex captus, eiuſq; exercitus deletus omnino fuit, dicitur, Inſubriæ oppidum eſt, & ex parte ad Vigleuanienſem, ex parte verò ad Papienſem diœceſes ſpectat. Huius igitur oppidi ad Franciſcanam Obſeruantem familiam affectus cùm incredibilis eſſet, Minoritanum quoddam monaſterium tum communibus, tum quoque priuatis eius ſumptibus, ex Nicolai V. Pont. max. cuius apoſtolicum breue, datum anno Domini 1447. ſui verò Pontificatus primo, adhuc perſeuerat, facultate, aliquantulum à mœnibus, amœniſſimo quodam in loco, ac proceris arboribus circumcincto, ſub titulo S. Bernardini, præfato anno 1447. ædificari cœpit, nec ita poſt multum temporis omnibus ſuis numeris abſolutum extitit. Quod quidem & magnitudine, & amœnitate, & pulchritudine plurima huius Prouinciæ loca ſuperabat. Sed (proh dolor) vigentibus in Inſubria bellis, anno Domini 1559. quòd oppidi fortitudinem eneruare videretur, à præſidiario milite maiori ex parte dirutum eſt: vnde & vix 14. fratres eius accolas impræſentiarum in octo ſibi reſiduis cellulis continere poteſt. Eius nihilominus eccleſia, quæ ruinis ſubiacet, à reuerendiſſ. quodam Bartholomæo Cacia, Nouarienſi Epiſcopo, conſecrata fuit, & E

adhuc

Digitized by Google

A adhuc à Mortarienſibus frequentatur. Fuit tamen hic conuentus aliquantulum à pręfato anno 1447. conſtructus, atq; alteri (de quo ſupra) adiunctus. Nam creſcente indies fratrum numero, cùm primus ob ſui anguſtias ei ſatisfacere non poſſet, hic ſecundus multò auguſtior, multoq; pulchrior ex eorundem Mortarienſium facultatibus ſibi adiectus extitit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Triuilij. Conu. XII.

MEMORABILE de præſenti conuentu Triuilij, ſub titulo Annunciationis B. Virginis Mariæ erecti, quod ad poſteros traſmittere poſſimus, ab hoc, quòd videlicet opera beati patris Bernardini de Senis, atq; communibus Triuilenſium ſumpti-
B bus primò ædificatus, & ab eodem beato patre, immo & à beato itidem patre Ioanne Capiſtrano diutius inhabitatus fuerit: quodq; ſuggeſtus, ex quo idem beatus pater Bernardinus ſacras ad populorũ cõciones ſępius habuit, ibidẽ adhuc perſeueret: quodq; 25. fratres contineat: quodq; tandem cuiuſdam beati patris Franciſcani, cuius tamen ſepulchrum ignoratur, funere honeſtetur, nihil aliud occurrit. Eius tamen eccleſia anno Dominicæ Incarnationis 1465. die verò menſis Septembris 15. à reuerendiſſimo quodam Pagnarino, Dulcienenſi Epiſcopo, conſecrata extitit.

De conuentu S. Bernardini Palantiæ. Conu. XIII.

C IN margine Verbani, Ciſalpinæ Galliæ lacus, qui Ticinum ex Alpibus defluentem accipiens, eundem in Padum tranſmittit, hunc impræſentiarum lacum maiorem appellant, atq; in plurium pagorum meditullio ad quingentos tantùm paſſus à pago Palantia, præſens conuentus, beato patri Bernardino ſacratus, eleganter ſatis atq; omnibus ſuis numeris abſolutus ſurrigit. Qui circa annum reſtitutæ ſalutis 1468. tum ex publicis tum quoq; ex priuatis eorundem pagorum facultatibus, atq; honeſtæ cuiuſdam fœminę de familia Morigia, atq; de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine, ſolerti opera, reuerendiſſimo patre fratre Antonio Vercellenſi, Prouinciæ tunc iſtius Vicario Prouinciali, ędificatus aſſeritur. Cuius amœnitatem, aëris ſalubritatem atq; circumuicinorum populorum ad ipſum deuotionem ſi impræſentiarum referre vellemus, longior profectò, quàm par ſit, nobis hiſtoria texenda veniret. Quamobrem hæc tan-
D tùm dixerim: quòd videlicet pulcherrima eccleſia, deuotiſſima, & à Chriſti fidelibus, ob miracula quæ indies ibi contingunt maximè frequentata, duplici clauſtro, commodiſſimiſq; pro 15. fratrum cellulis, atq; longiſſimo ad Verbanum proſpectu gaudeat. Pręfata inſuper eccleſia, anno Dominicę Incarnationis 1472. mẽſis vero Maij 31. à reuerendiſſimo Antonio de Latijs, Salodienſi Epiſcopo, atq; reuerendiſſimi Arcimboldi Nouarienſium Epiſcopi, & S. R. E. Cardinalis ſuffraganeo, qui & ſacroſanctas aliquot diuorum Bartholomæi Apoſtoli, Blaſij Epiſcopi & martyris, atq; Laurentij itidem martyris reliquias, & 40. annos indulgentiarum in Chriſti fidelium eam in eorundem SS. feſtiuitatibus accedentium fauorem, ex apoſtolica auctoritate ſibi contulit, conſecrata extitit. Prædictarum conſecrationis, atq; ędificationis monumenta in huius loci archiuis aſſeruantur. Adhæret præterea huic loco pulchrum quoddam ædificium
E à Reuerendiſſimo quodam Toteno S. R. E. Cardinali, ab antiquo ædificatum, quod & ex liberali eius donatione recreationis gratia (eſt enim amœniſſimus locus) fratribus deſeruit.

De conuentu S. Angeli Legnani. Conu. XIV.

AD decimum ſextum lapidem à Mediolano, Vareſium tendentibus pagus ſatis popopuloſus, atq; nobilis occurrit, cui Legnanum nomen eſt. Extra cuius ſepta, non tamen longè ab eis, in media quadam quercea, atq; amœniſſima ſylua, preſens conuentus, ſancto Angelo ſacratus, erectus conſpicitur. Cuius tanta eſt capacitas, amœnitas atq; pulchritudo, vt cuicunq; alteri totius Prouinciæ loco facillime æquari

Gg poſſit.

poſſit. Continet nihilominus ob eorundem paucitatem 18. tantùm fratres. Præfatus A verò conuentus, ſi ſcripturis tum apoſtolicis, tum quoq; ducalibus, in eius tabellario aſſeruatis, aurem accommodare velimus, à perdeuoto atq; illuſtri Ioanne Rodulpho (cuius ſupra meminimus, atq; inferius, dum de conuentu Viridarij egerimus, latius meminerimus) tum ex Galeatij Mariæ Sfortiæ Mediolanenſium Ducis conceſſione, ſibi anno Domini 1468. facta, tum quoq; ex facultate ſibi à Paulo II. Pont. max. anno Domini 1469. impertita, à fundamentis ad apicem vſq; ædificatus, atq; reuerendo patri fratri Chriſtophoro à Vareſio, tunc huius Prouinciæ Vicario Prouinciali, anno Domini 1471. collatus extitit. Cuius eccleſiæ conſecratio licèt nec ſcripto nec traditione conſtet, eſt nihilominus hic locus, tum ob ſui celebritatem, tum quoq; ob compoſitos fratrum ibidem habitantium mores, Legnanenſibus commendatiſſimus. Præcipuam præfati pagi Legnani eccleſiam ſibi in ſepulturam elegit beatus pater Leo, Franci- B ſcani Ordinis olim alumnus, atq; Mediolanenſium Archiepiſcopus, cuius ſupra latius meminimus.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vareſii. Conu. XV.

INTER cæteros ſtatus Mediolanenſis pagos Vareſium, qui & pagus eſt, connumerandus venit. Abundat ſiquidem & populo, & diuitijs, & nobilitate, & agri fertilitate, prout & præſens conuentus, Annunciationi glorioſiſſimæ Virginis Mariæ dicatus, & à 15. fratribus incultus, argumento eſſe poteſt. Qui quidem & capax ſatis eſt, & omnino perfectus, & ſuis habitatoribus neceſſaria miniſtrat. Eius ſitum, à priuatis paganis ex publico ære prius ſumptum, Vareſiana communitas fratribus contulit: ſed C quod reliquum eſt ædificij tum ex peculiaribus, tum quoq; ex publicis eorundem Vareſianorum facultatibus, Paulo tamen II. Pont. max. annuente, anno à partu Virgineo 1568. erigi cœpit, ac breuiſſimo interiecto tempore vltimam artificis manum expertum fuit. Eccleſia verò, cuius fundamentalem lapidem eccleſiæ S. Victoris Vareſianæ Præpoſitus de religioſo more, toto circumſtante populo, eodem anno 1568. poſuit, poſt octo tranſactos annos, ſcilicet anno Domini 1576 à reuerendiſſimo Antonio de Latijs, Salodienſi Epiſcopo, conſecrata fuit. Quam ex deuotione ab antiquioribus Vareſianis ad B. P. Bernardinum de Senis ex ſequenti miraculo conceptam, ab eorum ſucceſſoribus ędificatum volunt. Cùm enim beatus is pater, poſt pacem inter plurimos nobiles Vareſianos, ſemuicem odio proſequentes, conſtitutam, ſacram haberet D concionem, atq; à præteruolantibus columbis præpediretur, eas ſtatim & locum deſerere, & proprium columbarium repetere iuſſit. Mira res vix beatus pater mandatum dederat, quando animalia illa, aliàs irrationabilia, ei ad nutum paruêre. Et ab eo temporis nec illius generis, nec alterius volucres eo ipſo in loco viſæ ſunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Abbiatæ. Conu. XVI.

CVM Sereniſſimus Galeatius Maria Sfortia, Mediolanenſium Dux, in Galliam captus duceretur, ſe Deo opt. max. ſi ſe incolumem, atq; liberum eius fauore in patriam reduci contingeret, ad vnius Minoritani conuentus ædificationem ex voto aſtrinxit. Quamobrem, vt primùm optatis potitus, anno Domini 1469. Mediolanum E redijt, à Paulo II. Pont. max. tunc ſedente, vt quòd piè vouerat ſanctius exequi poſſet, quàm humillimè petijt. Quo deniq; apoſtolico breui, ſub his verbis: Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei venerabili fratri Epiſcopo Nouarienſi ſalutem & apoſtolicam benedictionem &c. edito, annuente, hunc conuentum Annunciationi beatiſſimæ virginis Mariæ ſacrum Abbiatæ, quæ Inſubriæ oppidum eſt, diſtatq; Mediolano 14. milliarijs, ex proprijs ſtatim facultatibus erigendum, atq; poſt elapſum triennium, nempè anno Domini 1422. omnino abſolutum Sixto IV. Pont. max. apoſtolicis Pauli II. literis ſubſcribente, fratribus tradendum curauit. Cuius eccleſia à præfato reuerendiſſ. Antonio de Latijs, Salodienſi Epiſcopo, conſecrata habetur. De cuius tamen, atque de præſentis monaſterij ædificijs hæc tantùm dixiſſe ſufficiat: quod nihil ad ſui perfectionem

A ctionẽ penitus deſiderent. Gaudet præterea præfata eccleſia, idq; ex apoſtolico Sixti IV. Pont. max. diplomate, dato iij. idus Aprilis, anno Domini 1473. Pontificatus vero ſui ij. decem annorum, ac totidem quadragenarum indulgentia perpetuò valitura, in fauorem Chriſti fidelium, ipſam in feſtiuitatibus Annunciationis B. Mariæ, ac beatiſſimi patris Franciſci deuotè accedentium. Commorantur deniq; hoc in loco, in cuius archiuis præfata apoſtolica diplomata aſſeruantur 15. fratres, qui diuino cultui vigilantius intendunt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Abbiatæ. Conu. XVII.

INSTITVERAT religioſus quidam pater Franciſcanus, nomine frater Pacificus Nouarienſis, ſæcularium Confraternitatem ad honorem Annunciationis B. Mariæ Soncini, qui opulentiſſimus Inſubriæ pagus eſt, euntibusq; Brixia Romanengum in medio occurrit itinere. Cumq; præfata Confraternitas opera eiuſdẽ patris indies magis, magisq; in his quæ ſunt ad Deum proficeret, plurimaq; beneficia ab eo ea de cauſa reportaret: ne tanto patri atq; Magiſtro ingrata aliquando videretur, Minoritanum quendam conuentum, tum ſibi, tum quoque cæteris fratribus ædificandũ cenſuit. Quapropter vt primũ à Paulo II. Pont. max. facultas, anno Dominicæ Incarnationis 1470. facta eſt, hoc præſens monaſterium, indito ſanctiſſimæ Annunciationis titulo, tum ex proprijs, tum quoq; ex aliorum Soncinenſium facultatibus, aliquantulum à præfato pago Soncino à fundamẽtis erigi, atq; infra decennium abſolui curauit. Cui & fundum tum hortis, tum quoq; cæteris officinis neceſſarium contulit. Traditus itaq; fuit præſens locus huius Prouinciæ patribus tum à Soncinenſi communitate, tum à temporali eius Domina illuſtriſſ. Eliſabetha Catharina, Triſtani cuiuſdam Stortiæ Viſcontis legitima filia, anno à Chriſto Seruatore in terris nato 1480. Cuius eccleſia conſecrata habetur, eiusq; conſecrationis dies anniuerſaria 27. cuiuſlibet menſis Octobris celebratur. Huius etiam loci fratrum, qui frequentius ſunt quindecim, curæ commiſſa eſt ædicula, beatiſſimæ Mariæ de Roſa ſacrata, atq; hortorum muris cohærens, quæ Soncinenſibus conuicinisq; populis, ob frequentia miracula ad Virginis glorioſæ imaginem ibidem erectam contingentia, commendatiſſima eſt. Ex hoc celeberrimo pago Soncino Oriundus fuit R.P.F. Paulus à Soncino ſacræ Theologiæ Magiſter, ac vniuerſi Ordinis Franciſcani Generalis olim Miniſter.

De conuentu S. Franciſci apud S. Agatham. Conu. XVIII.

PRÆSENS conuentus, Seraphico patri Franciſco dicatus, atq; mœnibus ſanctæ Agathæ, (vulgò Santiá) quod Pedemontium (vulgò Piamonte) oppidum eſt, ſereniſſimisq; Sabaudiæ Ducibus paret, circumcinctus, ſi primæuam eius conſtructionem attendas, antiquitate non caret: cùm à plurimis annis, extra præfati tamen oppidi mœnia, conſtructus, atq; poſtmodum à Gallorum exercitu ſub Henrico huius nominis II. ac Galiæ Rege ad terram deiectus, euerſusq; fuerit. Si verò ſecundam eius ædificationem, quæ & intra eiuſdem oppidi muros ſibi contigit, conſideres, multò modernior, multoq; nouior apparebit: Cùm paucis ab hinc annis oppidanorum ſumptibus ædificatus extiterit. Differt tamen hic ſecundus à primo non parum, cùm ille triplici clauſtro, capaciſſimo dormitorio, amœniſſimo nemore, atq; ampliſſimis hortis ditatus, plures fratres, idq; commodiſſimè, capere poſſet: iſte verò anguſtijs preſſus vix duodecim fratres contineat.

De conuentu Beatæ Mariæ de Miſericordia Melegnani. Conu. XIX.

CVM in prouectiorem ætatem tendens pientiſſima Blancha Maria Sfortia, Mediolanenſium Duciſſa, pro ſua in Deum pietate, ac ſumma in Seraphicum patrem Franciſcum obſeruantia, Minoriticum conuentum, diuinis obſequijs perpetuò mancipandum,

pandum, conſtruere meditaretur, Melegnanum, Inſubrię oppidum, ad decimum lapidem à Mediolano diſtans, huic operi deſtinauit. Itaq; ſelecto inibi ſufficienti fundo, neceſſarijsq; in medium tum ex proprijs, tum quoq; ex Melegnanenſium facultatibus adductis, hoc monaſterium, beatiſſimę virgini Mariæ de Miſericordia ſacrum, à fundamentis extrui, ac omnibus ſuis numeris ex Innocentij VIII. Pont. max. facultate abſolui, inſuper & huius Prouincię patribus tradi, curauit. Cuius eccleſia ſimul cum duplici cœmeterio, quorum alterum fratribus, alterum verò ſęcularibus humandis deſeruit, à ſuffraganeo illuſtriſſimi pariter ac reuerendiſſimi Guidi Antonij Arcimboldi, Mediolanenſium Archiepiſcopi, atq; S.R.E. Cardinalis, de religioſo more ac maxima cum ſolemnitate conſecrata extitit. Cuiq; Pius IV. ſummus Pont. pleniſſimũ iubileum, perpetuò valiturum, in fauorem eam feria cuiuſlibet anni ij. poſt Paſcha deuotè accedentium ex apoſtolica auctoritate conceſſit. Poteſtatem inſuper pręfatus Pontifex Pius IV. patribus huius loci Confeſſoribus pro eo iubileo aſſequendo deputatis fecit, vt ab omni exceſſu, licèt grauiſſimo, dummodo in bulla cœnę Domini minimè contineretur, abſoluere, & quoduis votum Religionis, atq; caſtitatis tantummodò demptis commutare poſſint. Pręfatum fratrum cœmeterium ſub funere honeſtat venerabilis pater frater Bernardinus de Buſtis, de quo ſupra. Commorantur deniq; hoc in loco 16. fratres. A B

De conuentu S. Bernardini Carauagij. *Conu. XX.*

SEDENTE Sixto IV. Pont. max. immo & ex eius facultate reuerendiſſimo Ioanni Stephano Buttigelli, Cremonenſium Epiſcopo commiſſa pręſens monaſterium, beato patri Bernardino ſacrum, tum ex priuatis nobilium quorundam de familia Secchi, tum quoq; ex publicis Carauagenſium facultatibus, non procul à Carauagio Inſubrum, atq; Cremonenſis diœceſis oppido, anno à partu Virgineo 1472 ædificari cœpit, fœliciſſimisq; iiſdem auſpicijs non ita poſt multum temporis abſolutus, atq; huic Prouinciæ traditus extitit. Eius eccleſia poſt ſeptendecim annos, nempe anno Domini 1489. die verò menſis Aprilis 5. à R. P. F. Franciſco Leone Minorita, ac Sitienſi Epiſcopo, de Chriſtiano more conſecrata fuit. Poſt tranſactos autem ab huiuſmodi ædificatione 71. annos, anno ſcilicet 1543. tum ipſa, tum quoq; ſibi adiunctus conuentus patribus huius Prouincię Reformatis, quorum 20. impræſentiarum deſeruit, ab ijs, quorum ex munere intererat, in habitationem collata fuêre. C D

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Varalli. *XXI.*

SVRRIGIT in Pedemontis atq; Gallię Ciſalpinę finibus in ipſa valle Seſia, à Seſia flumine ſic appellata, inter Occidentem atq; Aquilonem, ad quinquageſimum quintum milliare à ciuitate Mediolano, amœnus quidam atq; eleuatus mons, ad cuius radices Varallum oppidum, Maſtalone fluuio allutum, ędificatum eſt. Cùm igitur beatus pater Bernardinus Caimus Mediolanenſis, poſt Guardianatus officiũ in ſacro monte Sion laudabiliter functum, propriam Mediolani Prouinciam repetijſſet, quęreretq; anxius aliquem vnum locum reprę ſentandis Dominicę crucis myſterijs ad Terrę ſanctę inſtar idoneum, in hunc montem incidit. Quem omnino contemplatus, cùm ſibi magis magisq; arrideret, eum ab eius Dominis dono ſibi dari petijt. Vt igitur primùm voti compos effectus eſt, hoc ſacrum monaſterium, beatiſſimę virgini Marię de Gratijs dicatum, duplicią; clauſtro, dormitorio, ampliſſimis hortis, atq; neceſſarijs officinis inſtructum, inſuper & 20. fratrum habitationi omnino accommodum, in margine Maſtalonis pręfati fluuij, inter montem atq; Varallum oppidum, pręfata ędificari curauit. Conceptum prętereà deſiderium exequutioni mandaturus idem beatus pater Bernardinus in medio itinere, quod à monaſterio ad montis iugulum ducit, aliam ędiculam, Marię virginis Requiei ſacram, ad eius imitationem, quę in Caluarij montis cliuo ędificata eſt, vbi & ipſa glorioſa Virgo Chriſtum Dominum ad ſupplicij locum tendentem cum Maria Magdalena, atq; Ioanne Euangeliſta beatis viſura, doloris gladio. E

contoſſa,

A confoſſa, requieuiſſe fertur, erigi iuſſit. Huic aliam, in qua Chriſti Domini ſuper Hie-
roſolymam, quòd à Romanis vallo circumcingenda, obſidenda, atq; ſolo ęquanda
veniret, fletus graphicè depictus eſt, ſed longiuſculus verſus ipſum cliuum adiecit.
Sunt pręterea hoc in ipſo mōte plures alię ſacrę ędes Dominicę paſſionis, glorioſę Vir-
ginis, atq; diuina alia myſteria repręſentantes, de quibus ſuo ordine dicemus. Harum
autem alię à pręfato beato patre Bernardino Caimo, alię verò ab alijs iſtius Prouincię
patribus ex diuerſis fidelium eleemoſynis ſucceſſu temporis conſtructę ſunt, & alię Deo
fauente ſuo tempore conſtruentur. Nondum enim opus, vt à beato ipſo patre Bernar-
dino pręſcriptum, vltimam artificis manum expertum eſt. A fratrum itaq; monaſterio
atq; duobus ſacellis (de quibus paulò ſuperius) hunc montem petentibus occurrunt in
ipſo cacumine murus in gyro ductus, atq; peramplum oſtium, duplici fonte ſuo tem-
B pore inſigniendum, atq; duobus his verſibus exornatum.

Hæc noua Hieruſalem vitam, ſummoſq; labores,
Atq; Redemptoris omnia geſta refert.

Præfatum verò murum ingreſſis, quæ ſequuntur ædiculæ occurrunt. Et primò qui-
dem marmorea eccleſia, affabrè elaborata, atq; pulcherrimo porticu, marmoreis etiā
quatuor columnis innixo, inſignita, in cuius medio noſtri prothoparentes Adam &
Eua ſub arbore, & à calido ſerpente ſeducti, atq; Deus pater criminis ab eis commiſſi ra-
tionem exigens, anaglyptico opere fabrefacti, ſubſiſtunt. Deinde verò alia ædicula ad
Lauretani templi inſtar, vbi paranymphus Gabriel, ſua ad Virginem glorioſam legatio-
ne fungens, anaglypticus quoq; conſpicitur. Vlterius alia ædicula viſitationi glorio-
ſæ virginis Mariæ dicata. Hanc ſequitur alia ædicula tribus Regibus, vt puerum Ieſum
C adorantibus ſacrata. Poſt has alia ad Dominici Præſepis inſtar fabricata, conſpicitur:
in qua ſicut & in præcedentibus ea, quæ præſeferunt, myſteria anaglypha conſpiciun-
tur. Aliquantulum verò vlterius ab his gradus ſeſe offerunt, in quorum ſummitate ædi-
cula Dominicæ Circumciſioni ſacra, atq; anaglypticis imaginibus eandē repræſentan-
tibus exornata ſubſiſtit. Huic è vicinio opponitur alia, in qua beata Virgo puerum Ie-
ſum in vlnis geſtans, & caſtiſſimus eius ſponſus Ioſeph, vt à ſomno ab Angelo excitatus,
quatenus in Aegyptum, quòd Herodes puerum ad eum perdendum quæſiturus ſit, cū
ſibi credita ſponſa ad tempus ſecedat, ex eodem opere compacti conſpiciuntur. In pri-
mo huius ſacelli ingreſſu mulier quædam ab immūdo ſpiritu poſſeſſa, 25. Aprilis anno
verò Domini 1585. diuina virtute liberata extitit. Ad aliquot verò paſſus ab hoc eodem
ſacello aliud ſed adhuc imperfectum Orientem verſus ſeſe offert, quod repræſentandę
D ſtragi à tyranno Herode Hieroſolymorum Rege in pueros innocentes exercitæ adiudi-
catum eſt. Deinde hunc montem accedentium obtutibus ſeſe præſentat nonum ſacel-
lum, iconibus Virginis glorioſæ, atq; fideliſſimi ſui ſponſi Ioſeph in Ægyptum fugien-
tium cohoneſtatum. Cui proximum eſt & decimum limpidiſſimo riuulo allutum, atq;
Chriſti Domini, vt à Ioanne eius præcurſore in Iordane baptizati repræſentantiū. Hoc
ſequitur aliud in ordine vndecimum, in quo Chriſtum Dominum vt tertiò à Sathana in
deſerto tentatum, eodem anaglyptico opere fabrefactum, conſpicere licet. Duodeci-
mum numerum claudit alium ſacellum, non longè à præcedēti diſtans, vbi idem mun-
di Seruator ad puteum cum muliere Samaritana iuxta ciuitatem Sichar confabulatur.
Hinc tenditur ad aliud Chriſtum Dominum iuxta probaticam Piſcinam obambulan-
tem, atq; hominem paralyſi per triginta octo annos laborantem integræ ſoſpitati reſti-
E tuentem repræſentans. Deinde venitur ad aliud viduæ filij, vt à Chriſto Domino iux-
ta ciuitatem Naim ad vitam reuocati hiſtoriam contenturum. Contenturum dixerim,
quòd præſens, præcedens, atq; ſubſequens ſacella imaginibus, breui tamen ibi collo-
candis, careant. Præcedenti ſacello opponitur, & aliud quintumdecimum in ordine
Dominicam transfigurationem præſeferens. Cui è diametro aſtant decimumſextum,
atq; decimumſeptimum. Horum primum Lazari ad vitam reuocationem Bethaniæ à
Chriſto ſeruatore factam: ſecundum verò eiuſdem Chriſti Domini triumphalē in Hie-
roſolyma, pueris Hebræorum Oſanna filio Dauid &c. acclamantibus, introitum repræ-
ſentat. Non longè ab hac probatica piſcina Salomonis templum, atq; aurea porta, per
quam ipſe Dominus in idem templum cum ſolemni pompa fuit ingreſſus, ædificanda

veniunt. A præcedentibus ſacellis, atq; imaginibus occurrunt & aliæ imagines diuerſa myſteria præſeferentes. Et primo quidem loco eæ, quæ Chriſtum Dominum, eiuſq; diſcipulos in menſa diſcumbentes, quando & eos ſacerdotes inſtituit, repræſentant. Deinde illæ, quæ nobis eundem Chriſtum in horto orantem, atq; dicentem Abba pater &c.& Angelum eum de cœlo confortantem ſignificant. His annumerandæ veniunt & aliæ erigendæ quidem, nondum tamen erectæ, ex quibus modum, quo idem mundi Seruator Diſcipulorum pedes lauit, addiſcere licebit. Præfatas imagines ſequuntur & aliæ omnino anaglypticæ tum ſub dio, tum quoq; in alio ſacello, ad Pilati domus inſtar fabrefacto, collocatæ, Chriſtiq; ſimilitudinem præſeferentes: vt videlicet à turba capti, Pilato Pręſidi præſentati, veſtimentis à ſatellitibus exuti, ad columnam ligati, Iudaico populo oſtenſi, atq; ſpinea corona redimiti. Non longè ab his imaginibus erecta conſpicitur & alia ædicula, vbi in imagine ſe ſe præſentant Chriſtus cruce onuſtus, pannis ſpoliatus, atq; ad Caluarij montis iugulum crucifigendus à Satellitibus ductus: & glorioſa Virgo eius mater intermortua, atq; à beatis Ioanne Euangeliſta & Maria Magdalena ſuſtentata. Hinc per alios gradus ad montis cliuum aſcenditur, vbi Dominicæ paſſionis conſumationem videre licet. Erectę ſiquidem ſunt ibi tres cruces, ex quarum media Chriſtus Dominus, ex alijs verò duabus, vtriq; eius lateri aſſiſtentibus, bini latrones, bonus ſcilicet & malus pendent. Iuxta Dominicam verò crucem à plurima tum militum, tum quoq; Iudęorum turba circundatam glorioſa Virgo, beatus Ioannes Euangeliſta, ac plures ſanctæ mulieres ſtant. Et hic quidem locus eſt deuotiſſimus, ac plurimis Terræ ſanctæ reliquijs exornatus. Ad huius montis radices meridiem verſus alia ſubſiſtit ædicula, in qua Chriſtus Dominus vt vita functus, ac ſuper chariſſimæ matris genua reclinatus (hanc Pietatem vulgò nuncupant) tres Marię, atq; beatus pater Franciſcus artificioſè ſatis depicti ſunt. Præfata verò ædicula egreſſis, ac Occidentem verſus tendentibus, idem mundi Saluator Chriſtus omnino exanimis ſindone inuolutus, atq; à ſanctiſſima eius matre, Ioanne Euangeliſta, Nicodemo, atq; Ioſepho ab Arimathia ciuitate circundatus occurrit. Eidem ędiculę porticus vicina eſt totam hiſtoriam eleganter depictam continens, quo pacto & à quibus idem mundi pacifator ad ſepulchrum ductus. Huic porticui ſepulchrum opponitur, ad eius inſtar, quod Hieroſolymis adhuc perſeuerat, omnino elaboratum, in quo Chriſtus Dominus duobus Angelis ſtipatus requieſcit. Ad huius ſepulchri ſiniſtram per quandam feneſtellam prętati patris Bernardini Caimi caput loculo in pariete reconditũ viſitur. Non longè ab hoc loco alia ſe ſe offert orbicularis ędicula, atq; marmoreis columnis innixa, vbi Chriſtus Dei hominumq; mediator, deuicta morte triumphans, Mariam Magdalenam ſe attrectare, ſub his verbis: Noli me tangere, prohibet. Ad huius verò ędiculę dexteram planities ſpherica porticu atq; plurimis ſacellis exornata occurrit: in cuius meditullio Chriſti reſurgentis imago erecta eſt, quę per ſingulas cicatrices abundãtiſſimas aquas in ſubiectum vas effundit. Quo quidem nihil gratius mortalium oculis ſe ſe obijcere poteſt. Aſcenditur autem ad huiuſmodi vas per quatuor gradus. E regione autem præfatæ planiciei colliculus vtcunq; eleuatus conſpicitur, in cuius ſummitate ſacellum ſubſiſtit, vbi Chriſtus in medio diſcipulorum, abſente Thoma, ſtans dixit: Pax vobis: atq; iteratò, iiſdem vnanimiter ac Thoma cum illis perſeuerantibus, reuerſus eundem ſermonem repetijt, atq; incredulum Diſcipulum, Thomam ſcilicet ſuæ incredulitatis arguit. Pręmemoratum ſacellum ſequuntur & alia tria: Quorum vnum Spiritus ſancti in die Pentecoſtes ſuper Apoſtolos in columbę ſpecie deſcenſum reprętentat: Alterum prænunciationem mortis glorioſiſſimæ Virginis Mariæ ſibi ab Angelo factam præſefert: Tertium verò eiuſdem virginis mortem, ſepulchrum, atq; in cœlis aſſumptionem, duodecimq; Apoſtolos continet. Et hoc, vt vota ibidem appenſa facilè commonſtrant, ſæcularibus commendatiſſimum eſt. Ædificanda quoq; veniunt, tum in prætacti montis Caluarij cliuo, tum in quadam valle inter duos colliculos ſita, tum quoq; alijs in locis aliquot aliæ ædiculæ, iam extra fundamenta poſitæ, quæ & Caiphæ domum, & Chriſti ad inferos patres è Limbo educentis deſcenſum, & glorioſam eiuſdem in cœlos aſcenſionem, & aliquot alia myſteria repræſentent. Præterea quampluſimæ imagines præmemoratis adiungendæ, & plures picturæ in anaglypha conuertendæ veniunt:

A dæ veniunt: cuiuſmodi ſunt quotquot icones per hunc montem viſuntur. Et hęc de ſacro hoc monte dicta ſufficiant. Vt autem ad fratrum monaſterium(de quo ſupra)inter ſacrum hunc eundem montem atq; Varallum oppidum ſitum reuertamur: Id anno à partu Virgineo 1493. omnibus ſuis numeris ex diuerſis eleemoſynis abſolutum, atq; beato patri Bernardino Caimo, huius tunc Prouincię Vicario, à Varallenſi communitate traditum fuit. Cuius eccleſia à reuerendiſſimo Iulio Golardo Salodienſi Epiſcopo, ac reuerendiſſimi Nouarienſium Epiſcopi à ſuffragijs, anno Dominicę Incarnationis 1501. die verò menſis Septembris 5. in honorem ſanctiſſimę Marię de Gratijs de religioſo more conſecrata extitit. Quę & aliquot ſanctorum Apoſtolorum Petri, Pauli, atq; Bartholomæi reliquijs, ſibi ab eodem reuerendiſſ. Iulio Golardo dono datis, elegantiſſimè honeſtatur: inſuper & quadraginta dierum indulgentia in fauorem eam in propriæ conſecrationis, ac eorundem Apoſtolorum Petri, Pauli, atq; Bartholomæi feſti-
B uitatibus ritè accedentium gaudet. Fuit quoque eccleſia (de qua ſupra) modice tamen in montis ſummitate conſtructa, ſed auguſtis breui conſtruenda, ab eodem reuerendiſſimo Salodienſi Epiſcopo, in honorē glorioſiſſimæ eiuſdem Virginis, anno Dñi 1501. ſed die prætacti menſis Septembris 8. conſecrata. Cuius lateri ædificium ex omni parte amœnum, in quo tres fratres, præfatæ ædis obſequio intenti, perpetuò commorantur, adhęret. Hanc deniq; ſacram ædem ſtrenuus ille miles, ac Caroli V. Germanorum Imperatoris, Hiſpaniarumq; Regis Præfectus Cæſar à Neapoli moriens, qui & ſuis ſumptibus alterum ex prætactis huius ſacri montis ſacellis, vt eius imago ibidem depicta oſtendit, conſtruendum curauit, in ſepulturam elegit: & fragmentum eius columnæ ad quā Chriſtus Dominus pro nobis peccatoribus alligatus flagellari voluit, illuſtrio-
C rē reddit. Hæc quidem omnia à nobis ſuperius dicta tum ex literis, tum quoq; ex fidedignis monumentis, in huius monaſterij cartophilacio aſſeruatis, ſatis ſuperq; conſtat.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Herbæ. Conu. XXII.

EXCELLENTEM nobilis, pientiſſimiq; Galdi Carpani, eiusq; nepotis religioſiq; ſacerdotis Leonis Carpani in Franciſcanum Ordinem beneuolentiam ſummè commendat præſens conuētus, aliquantulum ab oppido Herba, in cuiuſdam eleuati collis cliuo, beatiſſimę virgini Mariæ de Angelis erectus, cùm à patruo à fundamentis ad apicem vſq;, circa annum Dominicæ Incarnationis 1489. conſtructus, plurimis beneficijs à nepote fuerit cumulatus. Nec tamen Herbenſem communitatem ab huiuſ-
D modi opere excludere intendo: cùm certo certius conſtet ipſam plurimas eleemoſynas, ad eius conſummationem, perfectionemq; contuliſſe. Huius conuentus eccleſia, quæ & conſecrata aſſeritur, inter totius huius Prouinciæ pulchriores, elegantioresq; numeranda venit: Nam & ſtructura pollet, & plurimis imaginibus iconicè depictis exornatur. Has prefatus Leo Carpanus, qui quicquid bonorum poſſidebat, atq; obtinere potuit tum Romæ, tum quoq; Herbæ pauperibus erogauit, atq; voluntarius ipſe pauper propter Chriſtum effectus, inter mendicos Romę mori, & apud patres Theatinos in monte Quirinali ſepeliri voluit, ex proprijs facultatibus depingendas curauit. Commorantur deniq; hoc in monaſterio 14. fratres.

De conuentu S. Mariæ de Miſericordia Brinantiæ. Conu. XXIII.

E

IN meditullio ferè eius patriæ, quæ Monsbrinantius (vulgo Monte di Brianze) dicitur, Minoriticus hic conuentus, præcedenti contemporaneus, ac ſanctiſſimę Virgini Marię de Miſericordia ſacratus, ſurrigit: cuius ſitus, ſeu fundus, Monsrubeus olim appellatus, à nobilibus Gripporum, atq; Fomagallorum familijs ex receptiſſima traditione collatus habetur. Quod verò ædificij ſuper conſtructum eſt, id ex diuerſis conuicinorum populorum largitionibus, atq; eleemoſynis, fratrum induſtria acquiſitis, acceſſiſſe exiſtimatur. Nam ſcripturarum, quę nos hac de re certiores reddere poſſint, nihil penitus habetur. Huius loci eccleſia, quæ & pro modulo ſatis capax, ſatisq; pulchra eſt, à reuerendiſſimo Gulielmo Corſico, Sagenenſi Epiſcopo, anno reſtitutæ ſa-

lutis 1498. conſecrata extitit. Cuius obſequio 15. fratres, præfati conuentus habitatores, diligentius intendunt. Dicitur autem hæc patria Mons brinantius non ab vno aliquo monte ibi eleuato, ſed à plurimis montibus, ijsq; fructiferis, atq; peroptimi vini feraciſſimis, qua etiam de cauſa cella Mediolani vinaria nuncupatur, quibus ea vniuerſa cingitur. A

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Belinzonæ. Conu. XXIV.

BELINZONA munitiſſimum Inſubriæ oppidum, tripliciq; caſtro cinctum, atq; Ticino flumini imminēs, ad sereniſſimum Galeatium Mariā Viſcontem, Mediolanenſium Ducem, olim pertinuit, nunc autem ad Eluetios attinet. A viginti igitur paſſibus ab hoc oppido, atq; eo in loco qui ſylua Vaſallorum nuncupatur, hoc monaſterium, glorioſiſſimæ virgini Mariæ de Gratijs ſacrum, omniq; ex parte perfectum, ex diuerſis fidelium præcipuè verò Belinzonēſium oblationibus, circa annum Dominicę Natiuitatis 1495. conſtructum extitit. Eius verò fundus cùm à patre cuiuſdam Bartholomæi de Focis, fratrum tamen nomine, emptus eſſet, nec ſibi, deficientibus elemoſynis, ſatisfieri poſſet, tum à præfato Bartholomæo, tum quoq; ab eius fratribus huic Prouinciæ ea poſita lege collatus extitit, quatenus videlicet ab eius habitatoribus, qui vt plurimum ſunt 12. numero, per ſingulos annos duplex defunctorum officium tum pro ſe, tum quoq; pro eorum deſcendentibus atq; aſcendentibus perſolueretur. Quod & quam diligentiſſimè ab ijſdem præſtatur. Huius loci eccleſia, quæ & omnibus ſuis numeris abſoluitur, atq; pulcherrimis ſex ſacellis conſtat, à reuerendiſſimo Iulio Galardo Salodienſi Epiſcopo, atq; Nouarienſis Epiſcopi Suffraganeo, anno à partu Virgineo 1505. die verò menſis Septembris 5. conſecrata, ſacriſq; ſanctorum Martini Turonenſium Epiſcopi, Theodori & Antonij Abbatis reliquijs donata. Inſuper & quadraginta dierum indulgentia, pro his qui eam in proprio conſecrationis feſto viſitauerint, honeſtata fuit. Conſecrauit præterea reuerendiſſimus idem Salodienſis Epiſcopus, ijſdem anno & menſe, alterum ex præfatis ſacellum, illudq; immaculatæ Virginis conceptioni, tribus Magis, atq; beatiſſimo patri Franciſco dicauit, atq; quibuſdam ſanctorum Theodori, Hieronymi Papienſum Epiſcopi, atq; Franciſcanorum quinq; martyrum oſſibus exornauit. Eſt præterea hæc ſacra ędes, quę & Dominici pręſepis, eorum locorum in quibus Chriſtus Dominus ieiunauit orauitq;, Montis Caluarij, ſepulchri glorioſæ Virginis, portæ aureæ particulis inſignitur, Belinzonenſibus, ob miracula quæ Virginis ſuperbenedictæ meritis ad eius imaginem ibidem erectam contingunt, commendatiſſima.

B C D

De conuentu S. Mariæ de Gratijs apud oppidum S. Georgij. Conu. XXV.

QVICQVID monumentorum in præſentis loci tabellario inueniri potuit, nihil penitus aliud ab eo, quod ipſe à præfati oppidi Comitibus à fundamentis ad verticem vſq;, ex conceptis in Deum pietate atq; in Franciſcanam familiam beneuolentia, per aliquot annos ante milleſimum quadrigenteſimum à Chriſti natiuitate, ſub ſanctiſſimæ virginis Marię de Gratijs patrocinio, conſtructus fuerit, nobis ſuppeditat. Idq; ſanè, licèt huiuſmodi monumenta perijſſent, eorundem fundatorum, atq; eorum ſucceſſorum tum ad locum, tum quoq; ad eius habitatores, qui frequentius ſunt 12. affectus, atq; animi propenſio facilè indicaret. Deſeruit huius monaſterij eccleſia, quæ nihil ad ſui perfectionem, quemadmodum, nec ipſum monaſterium, cum duplici clauſtro, dormitorio, cæteriſq; officinis ex more neceſſarijs conſtet, penitus deſiderat, corporibus præfatorū Comitum humandis. Idq; iure optimo cū eos ſui authores agnoſcat. E

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Maleti. Conu. XXVI.

CONSTAT tum ex fideli antiquiorum monumentorum traditione, tum quoq; ex ipſis indicijs hunc conuentum, Deiparę virgini Marię de Gratijs ſacratum, atq; ad quin-

A ad quingentos paſſus à Maleto Inſubrum oppido, Atheſiq; fluuio, qui ex Tridentinis Alpibus deſcendens ipſum Tridentum alluit, Veronamq; diuidit, ac deinde per latus Padi paludes gradiens, non longè à Brundulo portu in Adriaticum mare influit, alluto ſitum, ab illuſtriſſimo quodam Galeatio Beuilacqua, Maletenſium Comite, ex voto ad Deum facto, atq; ex apoſtolica Innocentij VIII. facultate, circa annum à partu Virgineo 1486. conſtructum fuiſſe. Carebat ſiquidem liberis deuotus hic heros, nec eos quoquo pacto ex legitima vxore Antonia Palauicina ſuſcipere poterat. Quamobrem ſe Deo opt. max. ex voto ad huius monaſterij ædificationem aſtrinxit, ſi optatam prolem eius beneficio ſuſciperet. Voti itaq; compos effectus, quod piè vouerat, fideliter præſtitit. Nam & ipſe conuentus omni ex parte perfectus pulcherrima eaq; capaci ſatis eccleſia, ampliſſimis amœniſq; hortis, elegantiſſimis clauſtris, optimo dormitorio, atq;
B neceſſarijs officinis gaudet. Induuntur præterea huius loci fratres, qui vigeſimum numerum attingunt, illuſtriſſimorum Triuultiorum temporalium oppidi Maleti Dominorum, qui præfato Comiti Galeatio affinitatis ex matrimonio cum eius filia contracti, iure ſucceſſerunt, beneficio atq; munificentia.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Lugani. Conu. XXVII.

LVGANVM Inſubriæ oppidum ad Mediolanenſium Duces aliquando pertinuit, modò verò Heluetijs paret: quibus ſtipendiorum cauſa ab ijſdem in præfatorum Ducum caſtris meritorum, donec tandem pecunia numeraretur, creditum fuit. Aliquantulum itaq; ab eius mœnibus Meridiem verſus præſens monaſterium, ſanctiſſimæ
C Mariæ de Gratijs dicatum, omnibuſq; ſuis numeris abſolutum, (conſtat ſiquidem triplici clauſtro, amplo dormitorio, reliquis officinis, atq; eccleſia auguſta ſatis, graphiceq; depicta) circa annum Dominicæ Incarnationis 1500. ex diuerſis Luganenſium eleemoſynis ædificatum fuit. Quo etiam tempore fratres, qui ædiculam, diuo Gotardo ſacram, ex eius, cuius intererat, facultate aliquandiu inhabitarant, ad ipſum, impoſterum ibi habitaturi, ſe receperunt. Subeſt nihilominus præfata S. Gotardi ædicula, quæ impræſentiarum vſq; ſubſiſtit, fratrum, qui vt plurimum ſunt 12. numero, diligenti curæ.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Antignati. Conu. XXVIII.

CVM beatus pater Amadeus, electo ſibi in proxima ſylua pauperculo quodam tu-
D guriolo, crebras ad populum Antignati, quod Inſubrum oppidum eſt, euntibuſq; Soncino Bergomum in via occurrit, haberet conciones, atq; quadam die ab obuia ſibi facta muliere, quæ prandium meſſoribus deferebat, vt refectionem ſumeret, rogatus, ſibi congredientem ſocium id pro ſe capere iuſſiſſet: quicquid ille famelico ventri ſatisfacturus comederat, id totum Deus opt. max. ſua bonitate ſuppleuit. Cùm igitur pia mulier depromptum ex ſitarchijs cibum, vt præfatis meſſoribus offerret, intactum omnino, atq; imminutum inueniſſet, ac quicquid ſibi in via acciderat tum illis, tum quoq; cæteris Antignatenſibus manifeſtaſſet, tanta eis ad virum Dei acceſſit deuotio, vt non ſibi prius quieſcendum putarint, quam illi ſuiſq; fratribus conuentum apud ſe erigerent. Accedente itaq; & ſummi Pont. & beati ipſius patris conſenſu, præſens conuentus, ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs ſacratus, tum ex publicis Antignatenſis communi-
E tatis, tum quoq; ex priuatis cuiuſdam Antonelli facultatibus, aliquantulum à præmemorato oppido Antignato, circa annum à partu Virgineo 1487. ædificatus extitit. Fuit nihilominus aliqualis inter Antignatenſes, contradicente illis præmemorato Antonello, de eius fundo diſceptatio. Quæ tamen, illo ad ſaniorem mentem ex contracta cordis anguſtia reuerſo, euanuit. Nam ille id ſibi in tantæ contradictionis pœnam à Deo inflictum exiſtimans & fundum, & plura bona ad operis promotionem liberaliſſimè contulit. Vnde & hic locus perfectus omnino, atq; 10. continendis fratribus accommodus euaſit. Eius eccleſia, quæ & ſatis pulchra pro ſuo modulo eſt, licèt id ſcripto minimè conſtet, cõſecrata habetur. Huius oppidi Antignati, immo & huiuſmet conuentus accola aliquando fuit pijſſimus pater Antonius à Piſcina, famoſus ſui temporis Eccleſiaſtes, atq; virtutibus omnino inſignis, qui Florentiæ huic ſæculo vale dixit.

 A

De conuentu S. Martini Clarellæ. Conu. XXIX.

HIC quoq; conuentus, diuo Martino Turonenſium Epiſcopo, ſiue (vt alij volunt) Annunciationi beatæ Virginis ſacratus, atq; Clarellæ, (vulgò Chiarella) quod Inſubriç oppidum eſt, ex communibus Clarellanorum eleemoſynis erectus, à Frãciſcanis patribus Amadeis, poſt aliquot annos à præcedenti, ædificatus, & ab illis ad noſtros Obſeruantes, ex Pij V. Pont. max. decreto, anno Dñicæ Incarnationis 1568. tranſlatus extitit. Qui quidem deuotus perfectusq; eſt, atq; 10. fratres commodè ſatis capit.

De conuentu S. Mariæ Sabioncelli. Conu. XXX. B

CVM deuotus quidam eremita nomine Claudus antiquiorem quandam eccleſiã, in plurium pagorum ac oppidorum medio ſitum, conſtructo ſibi contiguo domicilio, aliquandiu inhabitaſſet, illamq; ſua religioſa conuerſatione conuicinis illis populis commendatiſſimam reddidiſſet: ne eo vita functo debito priuaretur obſequio, curarũt eius patriæ nobiliores, vt Franciſcanis patribus Amadeis, qui eò petendarum eleemoſynarum cauſa diuertebãt, traderetur. Vt igitur primùm Abbatis ac monachorum monaſterij ſancti Dionyſij, quorum eæ partes erant, conſenſus acceſſit, præmemorata ædicula in iuſtam ſatis eccleſiam, beatæ Mariæ de Sabioncello ſacram, ac contiguos ſibi conuentus ex diuerſis illorum in gyro populorum eleemoſynis, fratrum tamen labore acquiſitis, ædificatus fuit. Contigit autem id, prout ex inſtrumento quodam publico ibidem aſſeruato conſtat, circa annum à partu Virgineo 1541. Præfatis verò patribus C Amadeis in Regularem obſeruantiam, anno Domini 1568. (vt ſuperius meminimus) tranſeuntibus, tranſiuit & hic locus in conuentuum huius Prouinciæ catalogum. Pendunt nihilominus fratres huius monaſterij habitatores, qui frequentius ſunt 12. numero, proximiori curato, idq; ex conuentione, quòd præfata ædicula parochiæ ipſius finibus cingeretur, alteram incenſi, & alteram ceræ libram, ſimulatq; quatuordecim illius patriæ ſolidos in ſingulos annos. Eſt deniq; hæc eccleſia conſecrata: eaq; de cauſa, inſuper & quia plura miracula glorioſæ Virginis merito ad quandam eius imaginem ibidem erectam indies contingunt, adiacentibus populis celeberrima eſt.

De conuentu S. Mariæ in Campo. Conu. XXXI. D

VT noſtris fratribus Mediolano ſoluentibus, Comumq; tendentibus de opportuno loco, ad quem liberius diuertere poſſent, in ipſo itinere prouideretur: vtq; plurimis in gyro tum pagis, tum quoque oppidis proſpiceretur, huius Prouinciæ proceres, illius patriæ nobilioribus ſummè ſibi fauentibus, atq; eleemoſynas liberaliter miniſtrãtibus, hunc conuentum, glorioſiſſimæ virgini Mariæ ſacrum, atq; à 12. fratribus inhabitatum, circa annum reſtitutæ ſalutis 1493. in plurium pagorum, atq; oppidorum meditullio, vt adiacentes fideles eò facilius, vel audiendarum concionum, vel ſacrarum confeſſionum faciendarum cauſa accedere poſſent, à fundamentis erigendum, abſoluendumq; curarunt. Id totum ex authentico quodam inſtrumento, in eius archiuis aſſeruato, liquido conſtat. Huius loci eccleſia à reuerendiſſimo Franciſco Landini, Laudenſi Epiſcopo, anno ſalutis humanæ 1518. conſecrata extitit. E

De conuentu S. Franciſci Trecati. XXXII.

EA eſt Ticini fluminis amœnitas, piſcium feracitas, atq; commoditas, vt plures populos ad pagos, oppidaq; iuxta eius ripam conſtruenda olim allexerit. Quorum ad religioſos maxime verò ad Franciſcanos Obſeruantes, ob crebras conciones, quas tum beatus pater Bernardinus de Senis, tum quoq; beatus pater Pacificus à Cerano (cuius ſupra meminimus) ad eorum prædeceſſores habuêre, atq; ob innumera beneficia illis collata, affectus tantus eſt, vt eos omnes ad peculiares in ſuis pagis, ſiue oppidis

A oppidis conſtruendas domos, pro fratribus ad eos diuertentibus commodius atq; religioſius excipiendis impulerit. Cùm igitur Trecati, quod Nouarienſis diœceſis oppidum eſt, habitatores de eorum numero ſint, atq; S. Barbaræ domum à quibuſdam Humiliatis ſororibus prius inhabitatam, poſtea verò derelictam, eadem de cauſa per reuerendiſſimum Franciſcum Vimercatum emendam curaſſent: vt primùm reuerendiſſimus pater frater Franciſcus Lichettus, totius noſtri Ordinis olim Generalis Miniſter illac pertranſijt, eum ſummis precibus rogarunt, quatenus concedere dignaretur, vt præfata S. Barbaræ domus in Minoriticum monaſterium ſuis ſumptibus eueheretur. Cuius deniq; conſenſus vt acceſſit, & hic conuentus, beatiſſimo patri Franciſco ſacratus, intra præfati oppidi mœnia nobis prodijt, & 6. fratres eò miſſi ſunt, qui pijs Trecatenſium votis facerēt ſatis. Contigit autē id circa annum à partu Virgineo 1520.
B Quia verò ipſe conuentus, licèt omni ex parte perfectus, anguſtijs patet, 6. tantùm fratres continet.

De conuentu S. Mariæ de Miſericordia Romanengi. Conu. XXXIII.

CONVENTVS hic, beatiſſimę virgini Marię de Miſericordia ſacratus, ac Romanengi, quod Inſubrum oppidum eſt, erectus, licèt nondum vltimam artificis manum ſit expertus, antiquitate tamen minimè caret. Nam quemadmodum ex cuiuſdam nobilis Ioannis Baptiſtæ Cropellij teſtamento conſtat, ante annum Dominicę Incarnationis 1480. conſtrui cœpit. Reliquit ſiquidem illi moriens præmemoratus nobilis ad eius promotionem, eodem anno 1480. pinguiſſimam eleemoſynam. Præterea
C eius eccleſia, quæ ſatis pulchra, ſatiſq; capax eſt, à reuerendiſſimo Leonardo Ceua, Bidanenſi Epiſcopo, atq; reuerendiſſimi Cremonenſium Epiſcopi Suffraganeo 23. menſis Auguſti, anno verò Domini 1556. ſolemniter conſecrata extitit. Quicquid verò tum ipſa eccleſia, tum fratrum habitatio continet ædificij, id totum Romanenganæ communitatis, præſertim verò nobilis familiæ Cropellæ ſumptibus, conſtructum aſſeritur. Numerus deniq; fratrum, hunc locum habitantium, ſeptenarius eſt.

De conuentu S. Victoris montis Baronum. Conu. XXXIV.

CVM quidam homines ligneam Deiparæ Virginis imaginem in quadam oppidi montis Baronum ædicula erectam, atq; ex diui Ambroſij Mediolanēſium Epiſco-
D pi mandato (vt indubia traditio vult) celatam, minus prudenter inde aliò transferre vellent, in cœcitatem inciderunt. Quod cum oppidanis innotuiſſet, tanta eis ad illam acceſſit deuotio, vt præfatam ædiculam, erecta ibi deuotiſſima Confraternitate, in iuſtam eccleſiam ex eius Pręſulis, cuius eæ partes erant, tum quoq; ex Mediolanenſium Ducis conſenſu, euehendam transferendamq; curarint. Quorum deniq; ſucceſſores, cùm noſtros fratres maxima proſequerentur beneuolentia, eam adiuncto ſibi prius ex communibus facultatibus monaſterio 15. continendis fratribus accommodo, huius Prouinciæ patribus ſummo omnium conſenſu contulêre. A quibus poſtmodum religioſis eiuſdem Reformatis tradita eſt.

De conuentu S. Viridarij Mediolani. XXXV.

E

VT primùm sereniſſimus Galeatius Maria Sfortia, Mediolanenſium Dux, patribus Dominicanis eccleſiam ſatis auguſtam ad conciones habendas, ſacraſq; fidelium confeſſiones excipiendas, Mediolani ſub nomine Roſę conſtruendam curauit, perdeuotus ac nobilis Ioannes Rodulphus Vicemara, (cuius ſupra in deſcriptione conuentus Legnanenſis meminimus) qui & eidem Duci familiariſſimus erat, tanquàm pius eius æmulator, quandā aliam eccleſiam, ſub titulo Viridarij ad noſtrorū fratrum vſum ibidem à fundamentis ad apicem vſq; ædificari fecit. Voluitq; illam appellari Viridarium, quòd aliam à Duce ædificatam continere poſſet, quodq; eodem in loco, vbi & amœniſſimum ſibi Viridarium fuerat, erecta eſſet. Cuius proculdubio ſtructura mirabilis

rabilis eſt. Cùm enim ſeptuaginta paſſus eius longitudo perficiat, latitudo verò quinquaginta ſex, nulli penitus vel columnæ vel trabi innititur, ſed ſeptem arcubus tota ipſius concameratio ſuſtentatur. Quo ſanè nihil pulchrius videri poteſt. Deſeruiuit autem huiuſmodi eccleſia ad conciones quadrageſimali tempore à fratribus monaſterij ſancti Angeli (de quo ſupra) habendas, atq; ad confeſſiones à fidelibus ab ijſdem excipiendas, à ſui fundatione ad hęc vſq; noſtra tempora: ita tamen vt vnus vel alter tantum ibi commoraretur. Nam à quatuor cubiculis, ſiue cellulis nihil aliud ſibi hærebat. A paucis tamen annis, nempè ab anno 1585. adeò ex Mediolanenſium eleemoſynis huiuſmodi habitatio dilatata, atq; ipſa eccleſia reſarcita, ſacelliſq; atq; imaginibus ex marmore celatis atq; depictis exornata eſt, vt & nouiter conſtructa videatur, & 15. fratres commodè ſatis præfata habitatio capere poſſit. A

Sequuntur monaſteria monialum. B

De monaſterio S. Claræ Mediolani. Mon. I.

SVRRIGEBANT olim Mediolani iuxta portam nouam bina monialium monaſteria, alterum quidem Humiliatarum, alterum verò Auguſtinenſium. Cùm autem iſtarum plurimæ Franciſcano Ordini ſummopere afficerentur, atq; in beatæ Virginis Claræ Regulam inhiarent, illarum quadraginta quatuor ſumpto de eorum, quorum intererat, conſenſu, griſeo habitu, ideſt Clariſſarum amictu, atq; communi conuentu, interiecto ſtabili muro, in duos diuiſo, in beatæ virginis Claræ Inſtitutum verba fecerunt. Harum itaq; monaſterium, quod beatæ Clarę in poſterum ſacratum euaſit, adeò creuit, vt centum moniales ſub prima (vt aiunt) Regula degentes, atq; ex eleemoſynis & proprio labore, licèt pro maiori parte nobiles ſint, victitantes, commodè ſatis capiat. Cùm paucis ante diebus, quàm Franciſcus huius nominis primus atq; Gallorum Rex à Caroli V. Imperatoris exercitu non longè à Papia in bello caperetur, quidam eius capitaneus gregario milite ſtipatus hunc locũ vi capere intenderet, iamq; arietes eius portæ amouiſſet, tum eius Abbatiſſa, tum quoq; religioſæ ſorores, ſumpta cruce, atq; reſerato oſtio, ſibi ex reuerendiſſ. patris fratris Pauli à Soncino, qui illis fortè aderat, mandato obuiam iuêre. Quibus ille viſis ſtatim ex equo ad terram ſemimortuus corruit, & reliqui milites petita ab eis humiliter venia locoq; intacto abierunt. C

De monaſterio Ieſu ibidem. Mon. II.

CONVIXERANT Mediolani per aliquot annos plures honeſtę ac religioſæ virgines ſub tertio beatiſſimi patris Franciſci Ordine: cumq; temporis ſucceſſu ad perfectiorem vitam aſpirarent, à Pio II. ſummo Pontif. vt in ſecundam beatæ Claræ Regulam tranſire poſſent, anno Dominæ Incarnationis 1459. impetrarunt. Euocatis itaq; ad ſe ex præcedenti conuentu duabus ſororibus, quæ ſe tum moribus, tum quoq; ritibus Clariſſis imbuerẽt, & in ſecundam Clariſſarum Regulam verba fecerunt, & antiquum S. Eliſabethæ titulum, quo præſens monaſterium, à centum viginti ſororibus inhabitatum, olim fuerat inſignitum, in ſanctæ Mariæ de Ieſu nomen commutandum curarunt. Tandem anno 1472. annuente Sixto IV. ſummo Pont. beatam Claram in omnibus ſequi cupientes, primam eius Regulam à ſe in poſterum ſeruandam ſuſceperunt: ſub qua in præſens vſq; perſeuerant. Aſſeruatur vtrumq; diploma Apoſtolicum, primum quidem anno Domini 1459. Mantuæ datum, alterum verò Romæ 1472. expeditum, in huius loci cartophilacio. Præſentis monaſterij, quod inter celeberrima Mediolanenſis vniuerſæ ciuitatis loca principem locum obtinet, eccleſia à reuerendiſſ. patre Gulielmo Minoritici Ordinis alumno, ac Sauonenſium Epiſcopo, anno Domini 1498. die verò menſis Februarij 21. conſecrata fuit: ac aliquot ſanctorum Innocentum, Honorati, Fauſtini, Iouitæ, & Cordulæ reliquijs: inſuper & beatorum patrum Bernardini de Senis, atq; Ioannis Capiſtrani tuniculis honeſtatur. Quantæ verò ſanctitatis ſit ſacrum hoc cœnobium precioſa religioſiſſimarum ſororum Modeſtæ à Soncino, quæ anno Domini 1582. è viuis exceſſit, Lauræ Felicis de Saulis, quæ carnis ergaſtulo ſoluta anno 1585. ad aſtra migrauit, Angelæ Ceciliæ de Reinis, atq; Scholaſticæ mors D E

facilę

A facilè indicat. Harum ſiquidem poſtrema, ſoror ſcilicet Scholaſtica, plurimis tum in vita, tum quoq; in morte miraculis claruiſſe fertur, ideoq; aliud à communi ſororum ſarcophago ſepulchrum, nempè lateralem parietē honoris gratia, aſſequuta eſt. Penultima verò, ſoror videlicet Angela Cecilia, ſui obitus diem multò antequã eueniret præſago prædixit ſpiritu. Atqui reliquæ, duæ omni virtutum genere præditæ, maximum ſui deſiderium reliquis morientes reliquêre.

De monaſterio S. Vrſulæ ibidem. Mon. III.

CVM deuota ſimul ac nobilis quędam virgo Iacobina propriam domum, erecto ibi oratorio, eccleſiam conſecrare, atq; ibidem cum honeſtiſſimis quatuor fœminis,
B ſub Auguſtinenſium ſororum Regula, in poſterum victitare, Deoq; opt. max. inſeruire cuperet, quatenus id ſibi liceret, à Roberto Viſconte, matricis eccleſiæ Mediolanenſis Archipresbytero, cuius tunc ob Archiepiſcopi abſentiam & partes erãt, ſupplex petijt. Voti igitur compos, anno Domini 1341. effecta, præfatam domum in monaſterii formam transferendam curauit, & beati patris Auguſtini Regulam, poſt elapſum probationis annum, ſimul cum ſibi adhærentibus ſocijs, ſolemniter ac de religioſo more profeſſa eſt. Cumq; temporis ſucceſſu huiuſmodi domus omnimodam minaretur ruinam, atq; eius ſororibus ſumma laborantibus inopia, nulla eius reſarciendæ ſpes affulgeret, eius calamitati ſummopere compatiens pijſſima ſimul ac diues quædam vidua ex Mediolano oriunda, nomine Catharina, ad eius reędificationem ſe ex promiſſione aſtrinxit, ſi illius habitatores in primam beatę virginis Clarę Regulam tranſire vellēt.
C Quibus deniq; annuentibus, atq; Innocentio VII. ſummo Pontifice aſſenſum præbente, & domus priſtino nitori reſtituta fuit, & ipſa vidua ſimul cum cæteris monialibus in prætactam beatæ virginis Claræ Regulam verba de religioſo more fecit: Contigit autem id, anno Pontificatus præfati Innocentij VII. primo, prout ex eius diplomate, in huius loci archiuis aſſeruato, patet. Remanſit nihilominus antiquior huius loci eccleſia, quæ & beato patri Antonio de Padua ſacrata erat, ſub anguſtijs. Quamobrem altera multò pulchrior, multoq; ſpecioſior à parte domus interiori à deuota quadam fœmina, nomine Agnete, ædificata fuit. Atqui ſereniſſima Blancha, Franciſci Sfortiæ Mediolanēſium Ducis legitima vxor, aliam à parte poſteriori, beatæ Vrſulę ſimul ac vndecim millibus eius ſocijs dicatam, ex proprijs facultatibus conſtruendam curauit: quarum vtraq; conſecrata eſt. Ipſæ verò ſorores, quæ frequentius ſunt centum numero, reli-
D cta poſtmodum ex apoſtolica auctoritate prima beatæ virginis Claræ Regula, in ſecundam tranſierunt. Eſt autem hic couentus, qui & ab exteriori eccleſia denominatur, & S. Cordulæ vnius ex ſocijs ſanctæ Vrſulæ, & S. Cyriaci Papę, & aliarum quator ſanctarum capitibus exornatur, ſitus Mediolani, non longè à porta Vercellenſi.

De monaſterio ſancti Bernardini ibidem. Mon. IV.

HVIVS quoq; præſentis monaſterij, beato patri Bernardino Mediolani erecti, ſorores ſub exili numero, ac ſub diui patris Auguſtini Regula, Deo opt. max. inſeruire cœperunt. Quibus illuſtriſſima quędam heroina, nomine Floriana Criuella Vrbani ſummi Pontificis ſoror, plures redditus pluraq; bona contulit. Cumq; aliqua liberta-
E te fruerentur, atq; perfectiorem ſtrictioremq; vitam omnes ſimul anhelarent, vt primùm beatus pater Bernardinus de Senis Mediolanum, ſacras ad populum conciones habiturus, applicuit, eius conſilio atq; fauore vſæ, Auguſtinenſium Inſtituto vale dicto, ad primam beatæ virginis Claræ Regulam ſe tranſtulerunt, ſub qua plurimis annis ſanctiſſimè ac ſumma cum laude perſeuerarunt. Ab aliquibus verò annis priuilegijs ab Vrbano ſummo Pontifice Clariſſis ex apoſtolica auctoritate conceſſis, ex eadem gaudent. Quæ omnes impræſentiarum centeſimum numerum vix perficiunt, cùm antiquitus centeſimum trigeſimum exceſſerint. Earum conuentus, qui & capaciſſimus eſt, omnibus ſuis numeris abſoluitur, & vtraq; eccleſia, interior ſcilicet & exterior conſecrata habetur. Inter reliquas probatæ vitæ moniales, quę hoc in ipſo loco è viuis ex-

ceſſerunt, longè emicuit ſoror Dorothea Liſſonia à Modoëtia, cuius vita adeò Deo opt. max. grata fuit, vt & miraculis (vt teſtibus omni exceptione maioribus comprobatum eſt) poſt mortem clarere, & certam ſui tranſitus horam prænoſſe meruerit. Quo deniq; tempore hic locus erectus ſit, nullo pacto conſtat. A

De monaſterio S. Antonij ibidem. Mon. V.

PRÆSENS monaſterium, beato patri Antonio ſacratū, ac Mediolani iuxta portam Romanam à parte tamen interiori ſitum, reuerendiſſimo Antonio Arcimboldo Mediolanenſium Archiepiſcopo, anno à partu Virgineo 1502. die verò menſis Auguſti 27. ſub titulo ſanctæ Mariæ de Paſſione initium ſumpſit, atq; primò à ſororibus Seruitis inhabitatum extitit. Quæ tamen poſt ſeptendecim annos elapſos, anno ſcilicet 1519. ex Leonis X. ſummi Pont. facultate primam beatę virginis Clarę Regulam, quam & vſq; impræſentiarum, quocunq; reddıtu a ſe longè eliminato, mordicus obſeruarunt, complexatæ ſunt. Earum numerus quadragenarius eſt, bonus verò odor ſuauis omnino, atq; optimus. Gaudet hic locus omnibus officinis atq; ædificijs ſibi neceſſarijs, ampliſſimisq; atq; irriguis hortis, inſuper & duplici eccleſia, interiori videlicet atq; exteriori: neutra tamen illarum adhuc conſecrata eſt. Exterior interim multò pulchrior, multoq; auguſtior interiore extitit, aliquotq; ſacris ſanctarum Conſtantiæ virginis & martyris, Helenæ Imperatricis, atq; vndecim millium Virginum reliquijs honeſtatur. B

De monaſterio S. Apollinaris etiam Mediolani. Mon. VI.

PROFECTO hoc ſacrum monaſterium, diuo Apollinari Mediolani erectum, ſi tum antiquitatem ſpectes, primum locum inter huius Prouinciæ reliqua optimo iure obtinet: Nam & centum ſorores de ſecunda (vt aiunt) beatæ virginis Claræ Regula commodiſſimè continet, & nobiliſſimis virginibus hoſpitium præbuit, & ab altera beatæ Agnetis, beatę ſcilicet Clarę ſororis, ſociarum ædificatum extitit. Quod autem hunc ſextum locum teneat in cauſa eſt Ordinis confuſio in ipſa locorū diſpoſitione ex incuria euenta. Huius conuentus chorus, atq; dormitorium ſereniſſimæ Blanchæ Viſconti Sfortiæ debentur: cùm liberalibus eius ſumptibus ædificata, perfectaq; fuerint. Atqui illuſtris quędam heroina, ex Triuultiorum familia, eius eccleſiam, quę conſecrata habetur, cuiusq; conſecrationis feſtum 14. menſis Maij celebratur, anno Domini 1512. elegantiſſimè depingendam curauit. Sacroſanctæ, quibus pręſens honeſtatur locus, reliquiæ quæ ſequuntur ſunt. Integrum videlicet S. Fauſtini corpus, altera ex coſtis S. Laurentij martyris, articulus alterius ex digitis S. Apollinaris eius patroni, ex eius ſanguine, bina capita alterum quidem S. Margaretæ ſororiæ S. Vrſulæ eiusq; ſociæ, alterum verò S. Corbellinæ vtriusq; ſodalis, & aliquot oſſa, licèt minima, ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli, atq; S. Thomæ Cantuarienſis Epiſcopi & martyris. Sunt & aliæ ſanctorum reliquiæ, ſed ſine titulis, ideoq; eas pertranſire decreui. C D

De monaſterio S. Claræ Comi. Mon. VII.

COMVM Galliæ Ciſalpinæ ciuitatem, (de qua ſupra) vt Mediolanum rectà tendant, egreſſis in ipſo ſuburbio ſacrum hoc monaſterium occurrit, quod & diuerſis Ordinibus, atq; diuerſis quoq; patronis ſubfuit. Primò quidem Humiliatis monialibus, ſub diui Petri tutela atq; Humiliatorum patrum cura, paruit: Sed illis perfectionem anhelantibus, atq; diui patris Auguſtini Inſtitutum complexis, ad Auguſtinenſes, eodē beato Petro eius tutelari, tranſijt. Deinde verò eius ſororibus in eadem perfectione proficientibus, atq; ſub Clariſſarum habitu beatæ virginis Claræ Regulam in poſterum ſeruandam ſumentibus, in patrum Franciſcanorum, ſed Conuentualium, ius, ſub beatæ tamen Clarę patrocinio, ceſſit. Tum demum excellentiſſimo Ludouico Sfortia Mediolanenſium Duce, id, vt ſororum votis faceret ſatis, apud ſummum Pontificem Alexandrum VI. diligentius procurante, Minoritis Obſeruantibus obedientiā obtulit, promiſitq;: quam & impræſentiarū vſq; inuiolatā præſtat. Quantum verò ſub ijs patribus profecerit, & eccleſia elegantiſſimè de nouo conſtructa, & vniuerſa eius ædificia à E

ruinis

A ruinis vindicata, atq; in multò meliorem formam redacta, & ſororum numerus, qui quinquagenarius ad minus ab eo temporis eſt, teſtes eſſe poſſunt.

De monaſterio S. Claræ Nouariæ. Mon. VIII.

SVBFVIT quoq; hoc ſacrum monaſterium, beatæ Virgini Claræ dicatum, atq; Nouariç, anno Dominicæ Incarnationis 1467. à fundamentis erectum, diuerſorum Ordinum ſororibus, atq; diuerſis quoq; titulis. Ab eo ſiquidem anno vſq; ad certum tempus, nobis tamen & ſcripto & traditione incognitum, Auguſtinenſibus monialibus, ſub inuocatione annunciationis beatæ Virginis, ſubiacuit. Sed illis patrum Confeſſariorum penuria, quòd ij Mortario, quoties ſe ſe neceſſitas offerebat, mittendi à ſuperioribus venirent, maximè laborantibus, atq; ad ſtrictiorem vitam aſpirantibus, ab eo B temporis impræſentiarum vſq; ſacris de ſecũda beatæ Claræ Regula virginibus, eadem virgine Clara eius tutelari, relicto tamen antiquiori Annunciationis titulo nomen dedit. A quo etiam tempore ab earum quadraginta incolitur. Honeſtatur hic locus ab aliquibus ſanctorum reliquijs, duplici maximæ venerationis pignore, beatarum videlicet ſororum Claræ, Margarethæ torniellæ, atq; Concordiæ corporibus, honeſto loco ibidem ſepultis. Quarum vtraq; & ſumma ſanctitate prædita fuit, & miraculis tum in vita, tum quoq; in morte claruit.

De monaſterio S. Claræ Vercellarum. Mon. IX.

CVM deuota quædã virgo nomine Barbara, atq; patria Mediolanẽſis, Clariſſarum habitũ in Mediolanenſi diui P. Bernardini monaſterio (de quo ſupra) induiſſet, atq; C illũ tum ob grauẽ quandã infirmitatẽ, quã adhuc nouitia contraxerat, tũ quoq; ob innumeras, quas ab immũdo ſpiritu patiebatur, tẽtationes ante voti emiſſionẽ dimiſiſſet, Vercellas (quarum ſupra meminimus) petijt, vbi & plures virgines legere & ſuere, atq; honeſtè ſanctèq; conuerſari docuit: quamobrem & Vercellenſibus gratiſſima extitit. Cùm igitur earum plures eius ſuaſu mundum, eiusq; pompã aſpernantes Chriſto ſponſo ſub religioſo habitu iungi vellent, illaq; ſe eis & magiſtram, & ſociam offerret, diui Iacobi eccleſia cum quibuſdam domibus ſibi contiguis illis in habitationem à pio Vercellenſi ſenatu oblata, collataq; extitit. Quam omnes Clariſſarum habitu indutę ſimul ingreſſæ, atq; beatæ Claræ Regulam de religioſo more ibidem profeſſæ, talem, tantumq; odorem de ſe dederunt, vt quàm plurimas alias virgines ad ſe traxerint. Cumq; poſt fœlicem præfatæ ſororis Barbaræ, quæ & miraculis ante & poſt mortem claruit, D tranſitum quædam alia religioſiſſima ſoror Thadæa ex præfato S. Bernardini conuentu, vt cæteris præferretur, ſalutisq; viam, per quam ambulabant, fœlicius oſtenderet, eò adducta eſſet, ſororum numerus tantopere creuit, vt longè habitationem ſuperarit. Quamobrem pijſſimus pariterq; reuerendiſſimus Vrbanus Vercellarum Epiſcopus Sixto IV. ſummo Pontifici ſupplicauit, quatenus eis monaſterium S. Gratiani mœnibus Vercellenſibus circumſcriptum, quod tunc ad Regulares diui Auguſtini canonicos attinebat, in habitationem concedere dignaretur. Quo deniq;, diplomate ſub datum Romæ, pridie nonas Maij, anno Dominicæ Incarnationis 1480. edito, annuente, pręfatus S. Gratiani locus illis traditus fuit: vbi & vſq; in præſens quadraginta Clariſſæ ſorores ſed Vrbaniſtæ commorantur: Conceſſit prætereа ſummus idem Pontifex, vt relicto S. Gratiani nomine, præfatum monaſterium beatæ Virginis Claræ vocabulo in E poſterum appellaretur. Hoc tamen, quòd eius eccleſia ſit parochialis, qua etiam de cauſa ſacramenta ibidem ab vno ſęculari ſacerdote fidelibus miniſtrantur, minimè ſeruatur, ſed antiquum adhuc titulum ſibi apud Vercellenſes retinet.

De monaſterio S. Claræ Gatinaræ. Mon. X.

CVM Ciſtercienſis Ordinis ſorores, quæ S. Petri monaſterium Lentæ, quod Inſubriæ oppidum eſt, diſtatq; ab oppido Gatinara, ad quatuor millia paſſuum, incolebant, indies magis magisq; deficerent, curauit illuſtriſſimus pariter ac reuerendiſſ. Mercurius S.R.E. Cardinalis, ac Gatinarenſium Comes, apud Clementem VII. Pont. max. idq; anno à partu Virgineo 1529. vt huiuſmodi ſororum conuentu ſoluto, earũ

redditus nouo, à ſe erigendo Gatinaræ, ſub titulo ac ſecunda beatæ virginis Claræ Regula, monaſterio applicarentur, vtq; ſi quæ ex illis reſiduæ eſſent moniales ad cœnobiũ conſtruendum transferrentur. Vt igitur primùm ſummi Pontificis conſenſus acceſſit, eiusq; bulla, ſub datum Bononiæ eodem anno 1529. menſis verò Septembris vj. cal. expedita fuit, præfatus Cardinalis Mercurius hunc conuentum, beatæ virgini Claræ ſacrum, poſitis ſibi quibuſdam conditionibus, Gatinaræ à fundamentis erigi fecit, ac pro viribus promouit. Sed ipſo immatura morte præuento, ac eius ſucceſſoribus remiſſius ſe circa eius perfectionem habentibus, quod ædificij reſiduum fuit, id totum ex ſuperuenientium ſororum dotibus, atq; alijs eleemoſynis, earum induſtria acquiſitis, ſupple- A
tum abſolutumq; eſt. Qua etiam de cauſa, quodq; præmemoratorum redditũum tranſlatio ſiue applicatio minimè ſequuta fuerit, conditiones ab ipſo illuſtriſſimo Cardinali poſitæ minus obſeruantur. Quia verò hic locus plurimis annis imperfectioni ſubiacuit, B
nec redditibus abundat, à viginti tantùm ſororibus, eisq; de ſecunda beatæ virginis Claræ Regula inhabitatur.

De monaſterio S. Claræ Laudæ. Mon. XI.

COHABITARANT olim Laudæ intra ſed propè eius muros, honeſta quadã in domo beatæ Eliſabethæ Hungarorũ Regis filię, ſorores de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine numero vigintiquinq;. Cumq; ea habitatio, quod humiditatibus, inſaluberrimoq; aëri pateret, earum ſaluti minus faueret, aliam iiſdem muris circumcinctam, multoq; ſalubriorem, ex facta ſibi à Pio II. Pont. max. facultate, anno Domini 1459. emendam curarunt. Quam & ex eiuſdem ſummi Paſtoris auctoritate in monaſterium euehentes, nomine S. Claræ appellãdam voluêre. Vt igitur primùm per- C
fecta, atq; in monaſterij formam fuit tranſlata, ad eam ſe conferentes, ſecundam beatæ virginis Claræ Regulam, ſub Clariſſarum habitu, ac relicto Tertio Franciſcanarum Ordine, ſolemniter de religioſo more profeſſæ ſunt. Creuit autem huiuſmodi domus in tantum, licèt redditibus careat, vt aliquando centum ſorores continuerit: modo verò, ex prudenti ſuperiorum decreto, quinquaginta ad ſummum continet. Harum ſororũ vita Laudenſibus commendatiſſima eſt: cùm ad eas ſuis in neceſſitatibus aliquid à Deo opt. max. expoſtulaturi accurrant. Aſſeruatur deniq; in huius ſacræ domus archiuis apoſtolicum Pij II. breue (cuius ſupra meminimus) datum præfato anno 1459. quod & ab his verbis exorditur: Pius ſeruus ſeruorum Dei, Sedis apoſtolicæ gratioſa benignitate &c. Produxit ſacra hæc ædes perpetuò ſanctiſſimas ſorores: inter quas tamen lon- D
ge emicuêre ſoror Manſueta, atq; ſoror Veronica Sommariua. Iſta ſiquidem ſæpius cum Chriſto ſponſo colloqui meruit: illa verò cum quadam die maximo ſumendæ eucharistiæ deſiderio teneretur, ab Angelo ſibi ſacra ſinaxis miniſtrata fuit.

De monaſterio S. Claræ Mortarij. Mon. XII.

CVM eccleſia, diuo Victori ſacra, ac Mortarij, de quo ſupra, olim erecta, omnimodæ ceſſiſſet ruinæ, à monialibus monaſterij S. Caſſiani, ex facta ſibi à ſummo Pontifice Clemente VI. facultate, anno Domini 1430. reædificata, atq; hoc monaſterium, quadraginta continendis de ſecunda beatæ virginis Claræ Regula ſororibus omnino accommodum, ſibi adiunctum fuit. Quo deniq; pro maiori parte perfecto, adductæ ſunt ex Mediolanenſi S. Bernardini monaſterio tres ſorores, quæ aduentantes iuuenculas in E
omni pietate, atq; honeſtate inſtruerent. Longior profectò hiſtoria nobis texenda veniret, ſi ſigillatim earum ſororum, quæ virtutibus hoc in loco claruêre, impræſentiarum referre vellemus. Quamobrem hæc tantùm dixiſſe ſufficiat: quòd videlicet monaſticus rigor, auita diſciplina, atq; Regulæ nitor, hoc in cœnobio à ſui erectione ad noſtra vſq; tempora perſeuerauerint. Addam quod inter cæteras ſorores longè emicuerint ſoror Cecilia Codognola, ſoror Hippolyta à Malegnano & ſoror Eliſabetha, quorum ſanctitas ſumma fuit. Anno verò Dominicæ Incarnationis 1507. diligenti ſororum cura, atq; diligentia ædificata fuit & alia eccleſia, beatæ virgini Claræ ſacra, & huic monaſterio adiuncta, atq; tandem anno Domini 1560. iſtarum vtraq; S. Victoris ſcilicet, atq; ſanctæ Claræ eccleſia de religioſo more conſecrata extitit.

A

De Monaſterio S. Petri Triuilij. *Mon. XIII.*

EX maxima qua in Clariſſarum Ordinem ferebantur deuotione Benedictinæ ſorores, monaſterij S. Petri Triuilij, (de quo ſupra) ab antiquo erecti, accolę, antiquiori earum Regulæ vale dicentes, anno à partu Virgineo 1498. in ſecundum beatæ virginis Claræ Inſtitutum, earundem Clariſſarum habitu indutæ, verba fecerunt: ac tandem anno 1537. tum antiquiorem eccleſiam, tum quoq; quod reliquũ erat ędificij reſarciendum, immo potius reædificandum curarunt. Sunt autem omnes ſimul numeratæ quadraginta quinque.

B

De monaſterio S. Claræ Legnani. *Mon. XIV.*

HOC ſacrum monaſterium, beatæ virgini Claræ dicatum, ac à quadraginta ſororibus de ſecunda beatę eiuſdem virginis Regula inhabitatum, nec non & Legnani (cuius ſuperius mentio facta eſt) ſitum, ab illuſtri pientiſſimoq; heroë Ioanne Rodulpho Vicemara, ſimul cum fratrum conuentu ibidem erecto, à fundamentis ad apicem vſq; ædificatum, ac ſufficientibus redditibus dotatum fuit. Conſtituit præterea idem heros Confraternitati Miſericordiæ, Mediolani erectæ, relicto ſibi ea de cauſa ſufficienti fundo, vt præfatarum ſororum quindecim, dum monaſtico habitu induuntur, ducentos coronatos in dotem erogent, pendantq;: quarum aliqua cùm primùm deceſſerit, ſibiq; alia ſubroganda veniat, quæ eadem legatione, atq; eleemoſyna gaudeat.

C

De monaſterio S. Claræ Abbiatæ. *Mon. XV.*

CVM quędam Ciſtercienſes moniales, conuentus S. Martini Abbiatę (de quo ſupra) erecti inquilinę, ad decimum tertium numerum redactę eſſent, cuperentq; ſereniſſimi Galeatius Maria Sfortia, eiuſq; legitima vxor Bona Maria, Mediolanenſium Duces, eas vel aliò tranſlatas, vel Clariſſarum Regulę ſubiectas, Sixto IV. Pont. max. tunc ſedenti ſupplicarunt, vt tanto deſiderio per ſe potiri aliquando poſſent. Dumq; vigilantiſſimus Paſtor rem maturiori conſilio remittit, immatura morte præuentus præfatus Galeatius Maria Dux, è viuis exceſſit. Exierant præterea tunc temporis ex D Cremonenſi monaſterio triginta quatuor Clariſſæ ſorores eo fine, vt ſe, ſtrictioris vitæ agendæ ergò, in aliquem alium locum reciperent. Has præfati Duces in prædicto ſancti Martini loco collocatas maximè cupiebant. Sed cùm negocij expeditio à ſummo Pontifice longius differretur, conducta ſibi Vigleuani honeſta domo, ibidem ad tempus pedem fixerunt: donec videlicet tandem inſtantibus adhuc præfata Duciſſa Bona Maria, ac eius filio Ioãne Galeatio Maria, qui patri in Ducatu ſucceſſerat, Sixtus IV. quod à ſe piè petierant, illis conceſſit. Traditus itaq; fuit præfatus S. Martini conuentus ex apoſtolica Sixti IV. facultate triginta quatuor illis ſororibus, Vigleuani ad tempus agentibus, in perpetuum vſum atq; habitationem: ea tamen lege poſita, vt omnes ex tredecim illis Ciſtercienſibus in Regulam beatę Clarę tranſeuntes retinere, & alias à ſe ad alia loca diuertentes ex loci redditibus alere, quoad illis vita comes eſſet, tenerentur: E vtq; ſuppreſſo nomine S. Martini, is locus titulo S. Claræ inſigniendus in poſterum veniret. Adeò enim præfatæ triginta quatuor ſorores illius oppidi, Abbiatæ ſcilicet virgines, compoſitis ſuis moribus, ac ſancta conuerſatione ad ſe traxerunt, vt intra breuiſſimi temporis ſpatium omnes ſimul ſorores computatæ numerum octogenarium perfecerint. Ex quarum deniq; dotibus, atq; alijs eleemoſynis, & noua eccleſia ſub titulo ſanctæ Claræ, & nouum omnino monaſterium, antiquioribus ędificijs ſolo ęquatis, ædificata fuerunt.

PROVINCIA

PROVINCIA PRINCIPATVS.

A PROVINCIA Principatus, ſi eius originem altius repetamus, ideſt ſi non vt ex ſe ſolã,& vt à Prouincia Terræ laboris ſeiunctam,ſed vt illi coniunctam atq; vnitam conſideremus, vetuſtiſſima eſt, ac totius noſtri Ordinis antiquioribus annumeranda: cùm Seraphicum ipſum patrẽ Franciſcum ſui inſtitutorem atq; authorem habuerit. In propatulo ſiquidem eſt eum plures vtriuſq; Prouinciæ conuentus vel proprio ſuorumq; fratrum labore erexiſſe, vel à pijs communitatibus, alijſq; benefactoribus, ac ſibi mirum in modum addictis erectos, vltroq; oblatos acceptaſſe, Ordiniq; adieciſſe. De quorum numero ſunt Carinolenſis, Caietanus, atq; plures alij conuentus, de quibus ſuo loco fuſius agemus.

B Vtraq; igitur Prouincia in vnum conflata cùm latius pateret, vixq; à Prouinciali Miniſtro, iuxta receptiſſimum Religionis noſtræ morem, viſitari poſſet, quod in cauſa erat, vt inter fratres plurimæ, eæq; non contemnendę difficultates orirentur, monaſticaq; diſciplina peſſum iret, conſultiſſimè eius proceribus reliquiſq; fratribus id anxius petentibus, à R. P. F. Andrea Inſulano, totius noſtri Inſtituti tunc Generali Miniſtro, anno à ſalutifera Chriſti Natiuitate 1544. in duas, Terrę videlicet laboris, ac Principatus diuiſa eſt. Quę tamen, legitimis quibuſdam de cauſis, ex eorundem patrum ac fratrum voto poſt aliquantulum temporis, iterum vnitę, anno ab eadem ſacroſancta Natiuitate 1576. prętatis cauſis ceſſantibus, denuò ſub ijſdem omnino nomi-

C nibus in prouinciali quodam Capitulo Neapoli celebrato, omnibus patribus in antiquam ſententiam iteratò coëuntibus, à R. P. F. Chriſtophoro à Capitefontium, totius etiam ſeraphici Ordinis Generali Miniſtro, ac prędeceſſore noſtro, ſeparatę ſunt. Et ab eo temporis quęlibet iſtarum proprio Prouinciali Miniſtro, peculiaribuſq; Diffinitoribus vtitur, maximeq; huiuſmodi diuiſione gaudet, vnde & nos de ipſa benè ſperare facit. Quia verò Principatus Prouincia (de qua impręſentiarum) Amalpham, Picentinorum ciuitatem, in qua S. Andreæ Apoſtoli corpus, atq; Salernum, vbi etiam S. Matthęi Apoſtoli corpus ſepulti ſunt, ſuis finibus circumſcribit, eam ſacris pręfatis Apoſtolorum imaginibus inſigniendam curauimus. Cuius maius ſigillum præfatos quoque

D Apoſtolos ſupra quoddam ſepulchrum ſtantes, ſeq; mutuò reſpicientes, atq; à tredecim Seraphin circundatos, nec non & ſequentes literas: SIGILLVM. MAIVS: PROVINCIÆ: PRINCIPATVS: ſphericè papyro inducit. Conſtat deniq; vniuerſa hæc Prouincia ex 25. fratrum conuentibus, quorum princeps eſt is qui Neapoli, ſub xenodochioli nomine, ſubſiſtit, atq; ex 3. ſancti monialium monaſterijs.

De conuentu S. Ioachimi, ſiue Xenodochioli Neapolis. *Conu. I.*

QVI leges huius loci, oblationem atq; acceptationem concernentes, tum à fundatore, tum quoq; a ſupremo Minoritici Ordinis Prelato pręfixas, curioſus ſcire

E voluerit, patris Guardiani cubiculum petat, obedientialeſq; literas R.P.F. Ioannis Calui, tũc vniuerſi Franciſcani Ordinis Generalis Miniſtri, ibidem aſſeruatas eadem curioſitate perlegat, & ſibi ſatisfactum eſſe intelliget: quas ego, quòd parum ad rem pertineant, ſciens prętermiſi. Ex huiuſmodi tamen obedientialibus literis, atq; ex apoſtolico quodam breui Pauli III. Pont. max. dato Romæ 20. Februarij, anno verò a Chriſto Seruatore nato 1542. ſibiq; adiuncto, conſtat huius conuentus eccleſiam, quæ & trinomia eſt: cùm à ſummo ipſo Pontifice Dei genitricis Marię de Compaſſione, ab alijs ſancti Ioachimi; ab alijs verò, & communius Xenodochioli (vulgò Spedaletto) titulo inſigniatur, ab illuſtriſſ. Ioanna Caſtriota, ſimul cum adiuncto monaſterio, maiori ex parte, circa præfata tempora, erectam fuiſſe. Quam denique fratres, ex diuerſis eleemoſynis

moſynis, ſumma diligentia acquiſitis, paulatim ad optatum finem perduxerunt: Idipſum Deo fauente aliquando & conuentui præſtituri: licèt enim is ex parte, atq; iuxta priſcorum patrum mentem quandoq; perfectus fuerit, ſi tamen 40. fratribus eius accolis conſultum cupiat, nondum vltimam artificis manum expertus eſt, eaq; de cauſa adhuc ſub latomis, cæmentarijs, atq; fabris lignarijs conſtitutus, indies aliquid accrementi recipit. Nec ideo, quicquid ad fratrum promotionẽ attinet, interim prætermittitur: cùm bini lectores in ſingulis prouincialibus Capitulis ex patrum diſpoſitione conſtituãtur, quorum alter Philoſophiam, alter verò ſacram Theologiam 12. ſtudentibus legat. Clauditur autem hic locus muro nobiliſſimæ ciuitatis Neapolitanæ, impendetq; ex altera parte viæ Cathalanæ, ſed ex altera Regiam viam, quæ a nobili S. Mariæ Nouæ conuentu, à quo vix 40. paſſibus diſtat, ad inexpugnabile caſtrum nouum per B. Virginis Coronatæ templum ducit, rectà proſpicit. B

De conuentu S. Franciſci Sarni. Conu. II.

GRAVISSIMIS cauſis permotus Pius V. Pont. max. atq; à Sarnenſi ſenatu ſolicitatus, edito apoſtolico breui, ſub datum Romę 24. Nouembris, anno Domini 1570. Pontificatus vero ſui anno v. P. F. Stephano à Molina committit, quatenus hunc conuentum B. P. Franciſco ſacrum, atq; ſumptibus Sarnenſium, intra Sarnum Campanię ciuitatẽ erectũ, inde Franciſcanis Conuẽtualibus eius accolis alio tranſlatis, Minoritis Ordinis eiuſdem Obſeruantibus ſubmitteret, atq; Prouinciæ Terræ laboris adijceret. Qui dicto Pontificis audiens, quicquid ſibi impoſitum fuerat, ſtrenuè ſequenti anno ab huiuſmodi commiſſione, exequutioni mandauit. Subeſt igitur hic locus, quem frequentius 14. fratres inhabitãt, Regulari Obſeruantię ab anno Domini 1571. ſed quo certo tempore conſtructus ſit, vel quem ſui authorem habuerit, deficientibus ſcripturis, nullo pacto conſtat. Eius tamen antiquitas facillimè ex ſtructura coniectatur. Sunt quoq; in huiuſmet loci ſacrario binæ cruces, quarum altera Terræ ſanctæ lapidibus, altera verò minutulis SS. reliquijs referta eſt, quæ tamen, obliteratis præ antiquitate inſcriptionibus, quorum ſint minimè produnt. C

De conuentu S. Franciſci Stabiarum. Conu. III.

STABIARVM Campaniæ oppidi (vulgò Caſtell' à mare) calamitates atq; miſerias quis referre valeat? Cùm primò à Sylla ſociali bello deletum, ac poſtea à Campanis reædificatum, ſecundò à Gallis ſub Carolo VIII. Francorum Rege direptum, ac tum demum tertiò, quartò, atq; etiam quintò, ab immaniſſimis Turcis expoliatum, exuſtumq; fuerit. Nec mirum ſanè cùm, ad Mediterranei maris litus ſitum, pyratarum inſultibus opportunè pateat. Quòd & in cauſa eſt, vt abſumptis incendio omnibus ſcripturis, nihil certi de eius conuentus fundatione, qui ſub titulo B. P. Franciſci eiuſdem oppidi muris clauditur, quiq; eandem prorſus cum illo fortunam expertus eſt, inueſtigare potuerimus: eius tamen vetuſtas ex antiquiori ædificio ſatis conſtat. Redditurus verò de eius fundatore rationem intrepidè (licet nec ſcripto, nec traditione liqueat) dicere auſim, idq; ex Stabianorum in nos beneuolentia, ipſum communibus eorundem ſumptibus, non ſemel, neq; ſecundò tantùm, ſed & quartò poſt primam conſtructionem reparatum, ſiue potius reædificatum fuiſſe. Quorum etiam pijs eleemoſynis commodè ſatis ſuſtentantur pater quidam ſacræ Theologiæ prælector, ac 8. eius diſcipuli, nec non & pater loci Guardianus cum vno vel altero fratre. D E

De conuentu S. Mariæ à Chieia Vici. Conu. IV.

NON mirum quòd conuentus hic B. Dei genitrici Mariæ ſacer, atq; ex publicis Vicenſium facultatibus ſeſquimilliari ab eorum communi ciuitate Vico conſtructus, 6. tantùm fratres contineat, cùm anno Dominicę Incarnationis 1574. ex ſummi Pontificis Gregorij XIII. facultate, primùm à fundamẽtis erigi cœperit. Ea eſt tamen præfatorum Vicenſium, atq; conuicinorum tum ad locum, tum quoq; ad ſeraphicum Ordinem deuotio, vt nos de eius promotione optimè ſperare iubeat. Præfatæ conceſſionis apoſtolicum breue penes ipſos fratres inuenitur.

A *De conuentu S. Franciſci Aierolæ. Conu. V.*

NON multò melioris conditionis eſt hic conuentus, Seraphico patri Franciſco dicatus, ac ad tertium milliare ab Amalfa, Picentina ciuitate, ſed ab Aierola oppido ad vnum tantùm cum dimidio, in Coſpitis editi montis decliui, ſed ſupra prominentem ſaxum erectus, à pręcedenti: cùm & ipſe Turcicam rabiem aliquando expertus, incendium quoq; perpeſſus ſit. Quamobrem quicquid ſcripturarum continebat, vorax flamma abſumpſit, & nos, ſi aliquid certi de eius antiquitate, & origine aſſerere præſumpſerimus, hallucinari opportebit. Fuit tamen ab Aierolana communitate pro modulo reparatus, vnde & commodè ſatis 9. fratres continere valet: quibus neceſſariorum
B acquiſitio ob montis, viarumq;, tum accliuitatem, tum quoq; aſperitatem, beſtijs eò accedere ea propter non valentibus, difficillima eſt. Ad iactum lapidis ab hoc loco inuiſere licet ſpeluncam, in qua Sixtus IV. Pont. max. in minoribus conſtitutus, ſuarum perſequutionum tempore delituit: quę impręſentiarum vſq; Sixti ſpelunca à conuicinis populis nuncupatur.

De conuentu S. Franciſci Maioris. Conu. VI.

EANDEM prorſus cum duobus pręcedentibus locis fortunam expertus eſt & hic conuentus, in honorem beati patris Franciſci, non procul ab oppido Maioris (vulgò terra di Maiori) Amalfetanæ diœceſis, in litore maris erectus, cùm & ipſe quoq;
C tyrannicam Turcarum manum ſenſerit, & ab ijs incenſus omnium tum bonorum, tum quoq; ſcripturarum rapinam perpeſſus ſit. Quo factum eſt, vt quicquid memorabile in eo acciderit, nos omnino lateat. Fuit tamen, poſt acceptam huiuſmodi calamitatem, à Maiorenſibus reſarcitus reparatusq;, à quorum etiam prædeceſſoribus, anno Domini 1405. à fundamentis creditur ædificatus. Inhabitatur deniq; à 12. fratribus, eiusq; templum, quod ſatis auguſtum, ſatisq; pulchrum eſt tum Maiorenſibus, tum quoq; conuicinis populis commendatiſſimum eſt.

De conuentu S. Franciſci Tramonti. Conu. VII.

D OB eam, qua in Franciſcanam familiam ferebatur, deuotionem, moriens pijſſimus Matthęus Angelus propriam domum omnesq;, quas poſſidebat, facultates, ex teſtamento noſtris fratribus, ea poſita lege, reliquit, vt ex eis conuentum, diuo Franciſco ſacrum, inter medios fines Tramontanos, ſiue pagorum eius patriæ, quæ intra montes (vulgò Tramonti) nuncupatur, ſibi ædificarent, inibiq; commorarentur, quod & illi, impetrata tamen prius à Sixto IV. Pont. max. facultate, vt ex apoſtolico eius breui, quod penes ſe pater iſtius loci Guardianus habet, ſatis patet, anno ſalutis humanæ 1474. quàm diligentiſſimè præſtiterunt. Vnde & 12. fratribus ab eo temporis ad nutum deſeruit.

E *De conuentu S. Franciſci propè Cauam. Conu. VIII.*

VICINIORES pagi eius ciuitatis, quæ vulgò Caua appellatur, conciliato ſibi prius aſſenſu, atq; fauore Alexandri VI. Pont. max. ne ſpirituali auxilio in occurrentibus neceſſitatibus deſtituerentur, hunc conuentum in honorem B. Franciſci, ex communibus facultatibus in medium congeſtis, circa annum Dominicæ Incarnationis 1500. in ſuis confinibus, ſatis eleganter ædificari curarunt: quem frequentius 25. fratres inhabitant: Quorum alter iunioribus ſacerdotibus Philoſophiam, alter verò ſacram Theologiam prælegit. Apoſtolicum Alexandri VI. breue quicunq; legere deſiderat, cuiuſdam Ferrãtis ſiue Ferdinandi Monachę, publici Notarij Cauenſis curię, archiuum petat, ſuisq; votis factum ſatis experietur. Dum huius ſacræ ædis fundamenta effoderentur,

foderentur, ænea quędam D. Franciſci imago caſu à foſſoribus inuenta eſt: quod fundatores miraculo (vti par erat) aſcribentes voluerunt, vt eidem omnino dicaretur. A

De conuentu ſanctiſſimæ Trinitatis propè Septempedam. Conu. IX.

PRÆCEDENTIVM pagorum pietatem imitati ij populi, qui Septempedam, ſiue ſancti Seuerini patriam incolunt, conſimilem conuentum, inter medios ipſorum fines, SS. Trinitati ſacrum, ex communibus quoq; facultatibus conſtrui curarunt. Sed quo certo tempore id acciderit, abſumptis igne ſcripturis, vniuerſoq; ædificio ſibi cedente, minimè inueſtigari potuit. Nec ideo piæ illæ communitates de antiqua ſuorum prædeceſſorum pietate vel latum vnguis remiſerunt: quinimmo pijs eorum veſtigijs hærentes, templum multò auguſtius, multoq; elegantius reędificarunt, B ſingulariq; hoc priuilegio à Gregorio XIII. ſummo Pontifice donari curarunt, vt videlicet per Miſſarum ſacrificium fidelium animæ, in altero eius altari, à purgatorij pœnis liberētur. Quod verò reliquum eſt ędificij, parùm à perfectione abeſt, interimq; 20. fratres commodiſſimè continet.

De conuentu S. Nicolai de Palma Salerni. Conu. X.

EX apoſtolico quodam Gregorij ſummi Pontificis breui facilè edocemur, hunc conuentum, diuo Nicolao de Palma ſacratum, ac intra Salernitanę ciuitatis muros in loco accliuiori ſitum, quem 25. fratres inhabitant, antiquitus ad monachos Benedictinos pertinuiſſe, atq; ab ipſis ad Franciſcanos fratres, ex præfati Papę Gregorij facultate, ad ſereniſſimę cuiuſdam Margaretæ, Hieroſolymorum ac vtriuſq; Siciliæ Reginæ inſtantiam, facta, deuolutum fuiſſe. Sed quo id euenerit æuo, cuiuſq; ſumptibus ædificatus fuerit, vel quotus is Gregorius extiterit, præfatum breue penitus reticet: nihilq; aliud à præcedentibus, & ab eo quod Caietæ, nulla interim ſiue diei ſiue anni ſuæ expeditionis facta mentione, datum ſit, nobis indicant. C

De conuentu ſanctæ Mariæ de Pace apud Montemcoruinum. Conu. XI.

CVM olim omnes in gyro pagi eius patriæ, quæ Monscoruinus nuncupatur, maximè inter ſeſe diſſiderent, maximaſq; fouerent inimicitias, ac horribilia homicidia in inuicem exercerent, adeoq; ſæuirent, vt publicæ humanæ occiſorum carnes in macello venirent, cogerenturq; ab occiſoribus interfectorum conſanguinei eas magno pretio emere, quidam probatæ vitæ, Franciſcanæq; familię alumnus, miſeras eorum vices maximè dolens tum ſacris concionibus, tum quoq; piiſſimis, atq; familiaribus adhortationibus, omnibus ſimul ſuaſit, vt ſi miſerandam huiuſmodi calamitatem, horrendumq; facinus, ac omnino execrabile, à ſe longè exploſum vellent, glorioſę Virgini Mariæ de Pace templum, ſimul atq; conuentum eodem in loco, in quo abominabile huiuſmodi macellum ſubſtiterat, ex communibus facultatibus erigerent. Cuius ſanis conſilijs cùm primùm illi, anno Domini 1519. annuiſſent, à tanta lue liberati ſunt. Ex hac Montiſcoruini patria genus, originemq; duxit beatus pater, ac Chriſti martyr, Nicolaus à Montecoruino, qui pro ſui reparationis nomine, & fide defendendam proprium ſanguinem glorioſè fudit. Qui eius vitam, & agonem noſſe deſideret, librum, cui Firmamentum trium Ordinum titulus eſt, conſulat. Inhabitatur vt plurimùm locus hic à 16. fratribus. D E

De conuentu ſanctiſſimæ Trinitatis Eboli. Conu. XII.

CONCEPTAM à multis annis Ebolenſium de Obſeruante Franciſcano Ordine deuotionem mirum in modum, vltimis his diebus, adauxit beati patris Antonij de Padua venerabilis imago ibidem erecta, quæ plurimis coruſcat miraculis, atq; in

cauſa

A cauſa eſt, vt hic conuentus, ſanctiſſimæ Trinitati ſacer, ex publicis ſumptibus ab iiſdem; ex Innocentij tamen VIII. Pont. max. facultate, anno à mundi redemptione 1490. prope Ebolitanæ vrbis mœnia erectus, eorundem munificentia ſuſtentetur, & quoties id neceſſitas exigere videatur, reparetur. Conuiuunt igitur ſatis commodè hoc in loco 12. fratres, penesq; ſe apoſtolicum præfati Innocentij Papæ VIII. breue, loci ædificationem concernens, atq; alia duo itidem apoſtolica breuia, alterum Iulij II. alterum verò Leonis X. Pontificum maximorum, quibus à quarta funerali parochis pendenda immunes redduntur, diligentius cuſtodiunt.

De conuentu B. Mariæ de Auiliano Campaniæ. Conu. XIII.

B TRANSMIGRAVIT olim deuotiſſima quædam Dei genitricis Mariæ imago ab Auiliano, Lucaniæ (vulgò Baſilicata) oppido, à quo & cognomen ſibi acceſſit, Campaniam, quæ antiqua ſatis ciuitas eſt, eamq; Campani ciues peculiari cultu proſequuturi, eodem prorſus in loco, in quo ſubſtiterat, vnico nempè milliari à mœnibus hunc conuentum ſimul & eccleſiam, in eiuſdem ſacroſanctæ Virginis honorem, ex proprijs facultatibus erigendum, perficiendumq; curarunt: quem duodecim fratres frequentius inhabitant. Viam vniuerſæ carnis ingreſſus fuit hoc in loco venerabilis, maximæq; perfectionis pater Damianus à Campania, qui & alijs, quamdiù vixit, benè viuendi norma factus eſt, & certiſſimum ſui obitus diem confratribus multò ante prædixit: quapropter cum cœlicolis beari exiſtimatur.

C *De conuentu S. Mariæ de Paradiſo Oliueti. Conu. XIV.*

SVMPSIT primò exordium conuentus hic, ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Paradiſo ſacer, atq; Oliueti, quod Compſanæ diœceſis oppidum eſt, ſitus, anno à Chriſto Seruatore nato 1500. idq; communibus Oliuetanorum ſumptibus, atq; ex facultate Alexandri VI. Pont. max. cuius apoſtolicum breue, ea de re datum, apud duodecim fratres eius accolas curioſè aſſeruatur. Gaudet ſacra hæc ædes plurimis ſanctorum reliquijs, & primò quidem corpore ſancti Maccharij Abbatis, nucea arca in ſacriſtia recluſo, ad quod plurimi ab immundis ſpiritibus miſerè vexati atq; afflicti liberantur: deinde verò particula quadam ſanctiſſimæ crucis Chriſti: & oſſibus ſanctorum Petri, D Pauli, atq; Andreæ Apoſtolorum, Lucæ Euangeliſtæ, Laurentij martyris, ſanctorum Innocentum, Hieronymi eximij Doctoris, Zachariæ patris Ioannis Baptiſtæ, Coſmæ & Damiani martyrum, Herculani, & ſeptuaginta martyrum, atq; ſanctarum Mariæ Magdalenæ, Annæ matris Deiparæ Virginis, Agnetis, atq; Potentianæ virginum & martyrum: item plurimis reliquijs Terræ ſanctæ, atq; eius crucis in qua diuus Andreas Apoſtolus affixus glorioſam mortem obijt: quarum cauſa plura hoc in ipſo loco miracula contingunt, prout vota & tabellæ parietibus affixæ, patentiſſimè teſtantur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Boccini. Conu. XV.

LICET fratres plurimis afflictarentur incommodis, conuentusq; ſancti Maurj E habitatio, tum ob pagorum diſtantiam, tum quoq; ob fluuiorum inundationes, quos ſæpe ſæpius, ſi tamen occurrentibus neceſſitatibus conſultum cuperent, non abſq; præſentiſſimo vitæ diſcrimine ſuperare cogebantur, omnino ſibi eſſet oneroſa, nihilominus tamen, quòd à Seraphico patre Franciſco acceptus, maioriq; ex parte conſtructus, quodq; ea propter in maxima eſſet apud ſęculares æſtimatione, eum à ſui origine, ad annum vſq; Dominicæ Incarnationis 1500. ſibi retinendum putarunt: quo deniq;, refrigeſcente fidelium charitate, emergentibusq; indies nouis difficultatibus, ad hunc conuentum, ex apoſtolica auctoritate, in honorem ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ de Gratijs, à pientiſſima Boccinenſi communitate, non procul ab eius oppido Boccino, ſibi de nouo paratum, adamuſſimq; ædificatum, relicto, tranſmigrare coacti ſunt. Huius itaq; loci habitatores denarium numerum perficiunt, & à quarta quoque fune-

rali curatis pendenda, ex quodam Leonis X. Pont. max. apoſtolico breui, quemadmodum & Ebolitani fratres, immunes redduntur. A

De conuentu S. Antonij de Padua Polæ. Conu. XVI.

SANE niſi nobis liber quidam manu ſcriptus, cui memorabilia quæq; occurrentia, vt ad poſterum tranſmitti valeant, conſultiſſimè à Polano ſenatu committuntur, opportunè adfuiſſet, iſtius quoq; conuentus, qui in honorem beati patris Antonij de Padua, anno à partu Virgineo 1541. ex publicis Polanæ ciuitatis ſumptibus, non longè ab eius muris conſtrui cœpit, ac non ita poſt multum temporis abſolutus eſt, quemadmodum & plurium aliorum præcedentium, originem, atq; antiquitatem (tanta fuit noſtrorum fratrum incuria atq; negligentia) penitus ignoraſſemus. Commorantur B deniq; hoc in loco 11. & aliquando 12. fratres.

De conuentu S. Franciſci Padulæ. Conu. XVII.

EXTAT apud patres oppidi Padulæ Cartuſianos liber quidam manu ſcriptus, eccleſiæ S. Laurentij ibidem erectæ conſtructionem concernens, quo liquidò conſtat, hunc conuentum, beatiſſimo patri Franciſco ſacrum, atq; non ita longè à pręfato oppido Padula conſtructum, ſui fundatorem authoremq; habuiſſe illuſtriſſimum Ioannem Thomam Sanſeuerinum, Marſicanorum Comitem, ac Padulenſium Dominum anno à ſalutifera Chriſti natiuitate 1380. cuius profectò in Franciſcanam Religionem deuotio incredibilis fuit. Huius loci eccleſia, tum ob candidos eius habitatorum, qui numero ſunt 12. mores, tum ob bina ſacella ibidem erecta, quorum alterum Aſſumptioni virginis glorioſæ Mariæ, alterum verò Gratijs eiuſdem, atq; beneficijs ſacratum euaſit, tum Padulanis, tum quoq; eorum vicinis commendatiſſima eſt. C

De conuentu Pietatis Diani. Conu. XVIII.

ILLVSTRISSIMIS pariterq; pientiſſimis heroibus Roberto Sanſeuerino Salernitanorum Principi, atq; ſancti Seuerini Comitiſſę eius matri Franciſcanum conuentum Diani, quod ſuæ ditionis oppidum erat, ædificare cupientibus, pro voto adfuêre Benedictinæ quędam moniales, quę proprium monaſterium, Pietati ſacrum, ac Dianenſibus muris cinctum, vndiq; ruinam minitans, ſibi anno Domini 1474. relinquentes, aliò migrarunt. Quod tamen præfati Principes, ex apoſtolica Sixti IV. Pont. max. ſibi facta facultate, acceptantes, omninoq; ex domeſticis facultatibus prius reficientes, aliquantulumq; ampliantes, 14. noſtræ Religionis fratribus, ſub eodem prorſus Pietatis titulo, inhabitandum contulêre. Præfatum Sixti Papæ IV. breue, ſimul atq; aliæ quædam apoſtolicæ literæ tum Leonis X. quibus fratres ab omni ſæcularium Prælatorum vexatione redimuntur, tum eiuſdem Sixti IV. quibus hanc ſacram ædem in feſto Natiuitatis glorioſæ virginis Mariæ viſitantibus, dummodò per ſacramentalem confeſſionem commiſſa peccata abſterſerint, plenaria indulgentia conceditur, tum quoq; Iulij II. ſummorum Pontificum, quibus Minoritæ Obſeruantes à quarta funerali exoluenda eximuntur, in patris Guardiani cubiculo diligentius aſſeruantur. D E

De conuentu S. Antonij de Padua Laurini. Conu. XIX.

CVM primùm apoſtolica Gregorij XIII. Pont. max. auctoritas, cuius breue in cubiculo patris Guardiani aſſeruatur, tum Illuſtriſſimo Ioanni Antonio Carrafæ oppidi Lauretini Domino temporali, tum quoq; Laurinenſi communitati, 3. Februarij, anno verò à mundi redemptione 1579. aſpiraſſet, ambo ſimul, collatis pro rata in medium neceſſarijs ſumptibus, hanc ſacram ædem in honorem beati patris Antonij de Padua, ad 500. paſſus à præfato communi oppido, ædificandam curarunt. Quam tamen,

A men, quòd nondum vltimam artificis manum experta ſit, 9. tantùm fratres inhabitant, plures aliquando Deo auſpice inhabitaturi.

De conuentu S. Franciſci Ioij. Conu. XX.

ANNVENTE Paulo II. Pont. max. conuentus hic Seraphico patri Franciſco, ex communibus Ioienſium facultatibus, non procul ab eorum communi oppido Ioio, (vulgò Loioio) circa annum à lætabunda Chriſti natiuitate 1466. erectus, ſacratusq́; fuit: quem 12. fratres frequentius inhabitant. Huiuſmodi verò apoſtolicæ conceſſionis breue alteri Sixti IV. quo cauetur, ne Franciſcani profeſſi ad aliam Religionem admittantur, & alteri eiuſdem, quo Franciſcanę paupertatis forma exponitur, atq; alijs duobus eiuſdem quoq; Sixti IV. ſed parum ad rem noſtram pertinentibus, in-
B ſuper & alij Leonis X. ſummorum Pontificum, quo Franciſcanæ Religioni vniuerſæ gratiæ atq; indulgentiæ, patribus in monte Carmelo degentibus à ſummis Pontificibus max. conceſſæ, communicantur, adiunctum, in cubiculo patris Guardiani huius loci fideliſſimè cuſtoditur.

De conuentu S. Franciſci Peſciottæ. Conu. XXI.

LICET nullum aliud eximię ſanctitatis, atq; in Chriſti ſeruos pietatis illuſtriſſimę Ioannæ Aragonæ, ab huius conuentus erectione, qui non procul à Peſciotta oppido, cuius & ipſa temporalis Domina fuit, in honorem ſanctiſſimi patris Franciſci erectus, certò certius ab ea, anno Domini 1522. ædificatus aſſeritur, nobis
C ſuppeteret teſtimonium, ſatis profectò eſſet, vt illam verè piam, vereq́; Chriſto charam prædicaremus: Sed tot alia ab eo ſuccurrunt, vt id admirationem nos omnino inducant: præcipuè verò illud, quod Peſciottanis familiariſſiſimum, indubiumq; eſt. Dum enim immanis Turcarum ferocitas crudelius in huius oppidi Peſciottæ accolas, domos, atq; etiam templa deſæuiret, aliquotq́; Turcę hanc ſacram ædem, quam & omnino ſpoliarunt, ingreſſi, eius venerabile corpus honeſta arca recluſum, quod vſque in præſens integrum perſeuerat, detexiſſent, aliquidq́; ludibrij ſibi meditarentur, tantus eos terror, pauorq́; inuaſit, vt illud intactum omnino, licèt denudatum, relinquere coacti ſint. A quo etiam tempore tum apud Peſciottanos, tum quoq; apud quoſq; alios in maxima veneratione eſt. Ex hoc quoq; oppido oriundus fuit conſimilis ſanctitatis pater Franciſcus à Peſciotta Franciſcanus, qui dum ex Hiero-
D ſolymis rediret, nautis eius nauis, qua vehebatur, naufragium, antequam tempeſtas exoriretur, cœlo adhuc ſereno, prædixit, eosq́; bono animo eſſe iuſſit, quandoquidem ſolus ipſe periclitaturus eſſet: quod & rei euentus comprobauit: Nam non ita poſt multum temporis, poſtquàm diligentiſſimè fratri ſibi ſocio omnes exceſſus in confeſſione detexiſſet, ſuperueniente maxima tempeſtate, nauiq́; ad litus alliſa, atq; cæteris omnibus periculum euadentibus, ſolus ipſe perijt. Quem tamen mortuum, ſed flexis genibus, manibusq́; complicatis ad orantis modum, iuxta litus reliqui naufragantes inuenerunt, optimoq́; loco recondi curarunt. Commorantur deniq; hoc in loco decem fratres.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Lazaroli. Conu. XXII.

E

CVM illuſtriſſ. Ioannes Franciſcus Pudericus morti propinquus hæredibus ſuis, vt ex annuis obueniẽtis hęreditatis redditibus Franciſcanũ conuentũ, ſimul atq; eccleſiã ſibi contiguã, Annunciationi glorioſiſſimæ virginis Mariæ ſacram, propè maritimum litus, in loco, qui Lazarolus nuncupatur, conſtruerent ex teſtamento præcepiſſet, pij ſucceſſores, poſt aditam hæreditatem, hoc monaſterium in loco ſibi præſcripto, ex Iulij III. Pont. max. auctoritate, anno Dominicæ Incarnationis 1560. ſibi facta, omnino iuxta teſtatoris voluntatem conſtruendum curarunt, ac 9. fratribus inhabitandum tradiderunt: qui apoſtolicum conceſſionis breue penes ſe quàm diligentiſſimè cuſtodiunt. Nec miraculo caret: quòd cùm, inter ædificandam huius conuentus

ecclesiam, præcipuus eius architectus iuxta maritimum litus à Turcicis pyratis caperetur, ſe ſeq; Virgini glorioſæ huius loci commendaſſet, ſtatim vt à claſſis Præfecto viſus eſt, præter illius gentis morem atq; immanitatem, ob Dei amorem gratis fuerit libertate donatus, atq; illęſus omnino ad propria remiſſus. A

De conuentu S. Franciſci Cilenti. Conu. XXIII.

CONVENTVS hic, beatiſſimo patri Frāciſco ſacer, ac inter medios pagos eius patriæ, quæ Cilentum dicitur, opera atq; ſumptibus eorundem conſtructus; quemadmodum ex eius ſtructura, ac ex vetuſtiſſimis quibuſdam ſcripturis conſtat, à beato patre Bernardino de Senis primò admiſſus, atq; circa annum Domini 1417. occupatus fuit: in quo vitam ducunt Minoriticam 12. fratres Obſeruantes; ſequentesq; venerandæ reliquiæ, videlicet pars ligni ſanctiſſimæ crucis Seruatoris Chriſti, fragmentulum columnæ ad quam alligatus, flagellatusq; fuit idem Dominus, & oſſium particulæ ſanctæ Catharinæ virginis & martyris, cum quibuſdam etiam alijs Terræ ſanctæ reliquijs, ſolicitè aſſeruantur. B

De conuentu S. Franciſci Altauillæ. Conu. XXIV.

PROFECTO niſi inſignia parietibus eccleſiæ impreſſa, ac lapis cuidam fornici eiuſdem appoſitus nos fallant, quandoquidem nulla neq; traditio, neq; etiam ſcriptura ſuppetit, conuentus hic ac eius eccleſia, Seraphico patri Franciſco ſacra, ad mille paſſus ab oppido Altauilla diſtantes, à ſpectabilibus Cardouiana, atq; Sanſeuerina familijs, circa annum à partu Virgineo 1435. conſtructæ fuerunt. Nam præfata inſignia vtriuſq; proſapiæ ſtemmata præſeferunt. Quicquid tamen ſit, cùm nihil aliud liquidò conſtet, à 12. fratribus frequentius inhabitatur. C

De conuentu S. Franciſci Caſtellutij. Conu. XXV.

EX apoſtolica auctoritate ab Eugenio IV. Pont. max. beato patri Ioanni Capiſtrano facta, (cuius ſuperius aliquoties meminimus) hunc conuentum in honorem Seraphici patris Franciſci, communibus oppidi Caſtellutij ſumptibus, non procul à præfati oppidi vallo ædificandum acceptauit, cæteriſq; patrum Obſeruantum locis, circa annum ſalutis humanę 1444. adiecit venerabilis pater frater Bernardinus à Salerno. D
Quem poſtea omni ex parte perfectum duodecim fratres frequentius incoluerunt. Si cui fortè erga huiuſcemodi Eugenianæ conceſſionis veritatē ſcrupulus aliquis oboriatur, huius loci archiuum conſulat, apoſtolicumq; ipſius breue attentè legat, & eum à ſe ſtatim euulſum experietur. Commendatiſſimam reddunt hanc ſacram ædem venerabilia quædam oſſa ſanctorum Ioannis Baptiſtæ, Pauli Apoſtoli, Stephani prothomartyris, atq; Georgij, & Petri martyrum, necnon & quidam lapides ex Terra ſancta allati.

Sequuntur monaſteria monialium.

De monaſterio B. Mariæ de Pietate Maioris. Mon. I.

E

PROVINCIA hęc (vt præfati ſumus) tria ſanctimonialium monaſteria complectitur, quorum primum Maioris, (de quo impræſentiarum) alterum Salerni, tertiū verò & vltimū Ioij ſurrigit. Sed pręſens, quod quadraginta ſororibus Tertiarijs ſiue de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine deſeruit, ac glorioſiſſimę virgini Marię de Pietate ſacratum eſt, muris oppidi Maioris cingitur, peculiaribuſq; ſumptibus peritiſſimi Medici ac eximij Doctoris Lucę Sraiuani ex teſtamento legatis, ædificatum fuit: in quo ſingulari pietate, ac elegantiſſimis moribus claruit ſoror Anna Mariconna omnium huius loci ſororum anteſignana ac primigenia.

De mona-

A

De monaſterio Tertiariarum Salerni. Mon. II.

SVBIACET quoq; curæ huius Prouinciæ Miniſtri monaſterium Tertiariarum ſororum Franciſcanarum Salerni erectum, in quo ſub Tertio ſeraphici patris Ordine diuinis incumbunt laudibus 30. ſacræ virgines, nobiles tamen. Nam ea eſt iſtius loci inuiolabilis lex, vt nulla penitus ad habitum, & communem cum alijs profeſſionem, niſi nobilis, admittatur. Quis autem huiuſce legis conditor, vel ipſius conuentus fundator extiterit, vel à quo tempore id opus conſurrexerit, direptis, laceratis, atque exuſtis à truculento Turca omnibus ſcripturis in Salernitana illa deploranda expugnatione, nullatenus conſtat.

B Sunt quoque Salerni tria alia monialium monaſteria, quorum duo Clariſſis, ſed Vrbaniſtis, ac loci Epiſcopo ſubactis, deſeruiunt: ſed tertium, quod olim à Franciſcanis ſororibus Tertiarijs habitatum fuit, modò Dominicanis monialibus paret; & licèt Epiſcopo ſubiaceat, eius tamen ſorores, ex eiuſdem reuerendiſſimi Epiſcopi licentia, noſtri Ordinis confeſſarium habent.

De monaſterio S. Iacobi Iolij. Mon. III.

HOC deniq; ſacrum, ac vltimum huius Prouinciæ monaſterium, quod viginti Tertiariæ ſorores Franciſcanę inhabitant ab illuſtriſſimo Berlingerio Carrafa oppidorum Laurini, atq; Ioij temporali Domino, in honorem diui Iacobi Apoſtoli, non

C ita ante multos annos, ex domeſticis facultatibus, ad apicem vſq; ædificatum extitit.

PROVINCIA

PROVINCIA SEPTEM MARTYRVM.

A NON vna tantum aut altera cauſa fuit, quæ me ad antiquiorem Calabriæ Prouinciam diuidendam impulit, ſed plures. Cùm enim ea regio, Calabria ſcilicet, in ſuperiorem, atq; inferiorem diſtinguatur, & accolarum iſtius mores ab ijs, quibus illius incolæ vtuntur, maximè differant, non rarò fiebat, vt iſti quoque ab illis diſſentirent, & communis quoq; pax aliquando detrimentum pateretur. Prętere a ea erat eius latitudo, vt vix à Prouinciali Miniſtro pro debito viſitari, & exoriētibus difficultatibus occurri poſſet. Acceſſit deinde vtriuſq; gentis inſtantiſſima atq; rationabilis petitio, cui tergiuerſari non potui. Acceſſerunt quoque & aliæ vrgentes cauſæ, quas tamen ſilentio præterire volui. His igitur rationibus adductus, inſtantibus omnium patrum, quorum intererat, votis, eam in prouincia-
B libus Comitijs Nicaſtri 13. menſis Iulij, anno verò à Chriſto Seruatore nato 1580. celebratis, in duas, nempè Septem Martyrum, (de qua impræſentiarum) atq; Calabrię Prouincias præuia licentia Gregorij XIII. Pont. max. diſtinxi: ſed iſti inferiorem Calabrię portionem, illi verò ſuperiorem attribui. Nec propterea hæc noſtra Septem Martyrum Prouincia montuoſa omnino, ſterilis, aut aſpera, quòd ſuperior Calabria ſibi contigerit, exiſtimanda eſt, cùm plurimis, ijsq; placidiſſimis fluuijs irrigua, fertilis, permeabilis, atq; ſatis amœna ſit. Abundat nihilominus montibus, ſed fructiferis atq; feraciſſimis. Cui etiam illud adiacet, vt videlicet vtroq; mari Adriatico & Mediterraneo alluatur. Hæc igitur noſtra Prouincia, omni ex parte fœcunda, ex 21. fratrum
C conuentibus, quorum anteſignanus is eſt, qui Rhegyj in honorē Annunciationis B. Mariæ conſurgit, conſtat, pluresq; pios patres, doctos, ſuiq; ſtatus ac profeſſionis zelotes, immo & glorioſos quoq; martyres, de quorum numero ſunt beatus pater Daniel, olim Calabriæ Miniſter, eiusq; ſocij Angelus, Samuel, Donulus, Leo, Hugolinus, atq; Nicolaus: quos etiam ſibi, veluti eius patronos, atq; nominis, tituliq; datores iconicè depictos præponendos pro ſolito more volui, Chriſto ac ſeraphicę noſtræ Religioni peperit. Eius ſigillum maius præfatos ſeptem martyres, beatum ſcilicet Danielē in medio ſtantem, pugioneq; in ſiniſtro humero confixum, atq; ſiniſtra librum, ſed dextera palmam tenentem, eiusq; ſocios, ternos & ternos vtrumq; eius latus claudentes, & ab vmbilico tantum prominentes, lucidisq; nubeculis innixos, atq; palmas dextris
D quoq; geſtantes, capitibusq; pugionibus ictis: inſuper & binos ſeraphinos, alterum quidem beati Danielis capiti imminentem, ſed alterum eius pedibus ſubſtātem, ſequentesq; literas, SIGILLVM. PROVINCIÆ. SANCTORVM. SEPTEM. MARTYRVM. CALABRIE. in gyro imprimit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Rhegyi. Conu. I.

RHEGYVM antiquiſſima Archiepiſcopalisq; ciuitas, atq; in finibus agri Brutij ſita, Charybdi viciniſſima eſt: adeo vt fluctibus alluatur, Meſſanamq; famoſam Siciliæ ciuitatem è regione, ex altera ſcilicet Charybdis parte, proſpicit. Cuius tamen calamitas tanta eſt, vt iam tertio à Turcica ſuperueniento claſſe direpta, expilataq; ſit:
E quod & in cauſa eſt, vt huius conuentus, fœliciſſimæ Annunciationi glorioſiſſimæ virginis Mariæ ſacri, qui intra eius vallum ſurrigit, nec fundatorem, nec fundationis tempus vllo pacto ex aliquibus ſcripturis, Turcica rabie in tantum ſeuiente, vt omnes Vulcano ſacrarit, inueſtigare potuerimus. Si tamen ex certiſſimis indicijs aliquid coniectare liceat, præfatus hic locus, quem circiter viginti fratres inhabitant, à venerabili patre fratre Paulo Sinopolitano, beati patris Bernardini de Senis integerrimo ſocio, vel ſaltem eius opera, communibus tamen Rhegynorum ſumptibus, ſub eiuſdem beati patris Bernardini de Senis temporibus, ædificatus fuit. Hinc tranſiêre olim ad patres Capuccinos quadraginta fratres ſub patribus Ludouico, atque Bernardino ſiue Geor-

gio eorum ducibus, qui naſcenti tunc illi Religioni, ac nouellæ plantulæ; ſua doctrina, auctoritate, ac ſacris concionibus, plurimum accrementi attulêre. A

De conuentu B. Mariæ de Succurſu Scyllæ. *Conu: II.*

SANCTISSIMO Pio V. ad totius Eccleſiæ militantis, & reuerendiſſimo patre fratre Aloyſio Puteo ad vniuerſi Minoritici Ordinis Obſeruantis, reuerendo verò patre fratre Hieronymo à Chriſto ad Calabriæ Prouinciæ clauum ſedentibus, ſacra hęc ædes, quam frequentius decem fratres inhabitant, ab illuſtriſſimo Fabritio Ruffo, Sinopolitanorum Comite, ex incredibili in Franciſcanam familiam affectu, propè Scyllam, fabuloſum Poëtarum ſaxum, Charybdiq; ex aduerſo obiectum, in honorem ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ de Succurſu, non minus opportunè, quàm piè conſtructa eſt. B Cùm enim intermedius Charybdis, Scyllæq; locus præternauigantibus periculoſiſſimus ſit, conſtruendum veniebat è regione vnum aliquod templum, glorioſiſſimæ virgini Mariæ ſacrum, cuius auxilium ijſdem periclitantibus, ſuaq; vota inibi ſibi offerentibus, in tempore adeſſet, prout & modo adeſt. Vnde merito Succurſus ſibi cognomen inditum eſt.

De conuentu S. Franciſci Sinopolis. *Conu. III.*

AMOENISSIMVS eſt profectò hic conuentus, Seraphico patri Franciſco ſacratus, ac à duodecim fratribus vt plurimum incultus, cùm duplici aquarum riuulo cinctus, atq; aliquantulum à Sinopoli oppido ſemotus, pulcherrimo proſpectu; C abundantibusq; hortis, ijsq; fœcundiſſimis, gaudeat. De cuius tamen origine, atq; authore, deficientibus omnino ſcripturis, id tantùm ex quibuſdam indicijs, atq; ſeniorum traditione referre poſſumus: quòd videlicet communibus tum Sinopolitanorum, tum quoq; eorum Comitis ſumptibus, ante centum annos conſtructus fuerit. Quod & mihi maximè probatur: Conſtat ſiquidem eum plurimis annis Frãciſcanis patribus Conuentualibus ſubiacuiſſe, ijsq; tum Sinopolitanorum, tum quoq; cuiuſdam eorum Comitis, atq; Fabritij Ruffi etiam Comitis (cuius ſuperiori loco meminimus) paterni aui, tanquam loci fundatorum opera, ex apoſtolica auctoritate, aliò abire iuſſis, ad noſtros fratres deuolutum eſſe.

D

De conuentu S. Mariæ de Angelis Seminariæ. *Conu. IV.*

QVAMVIS inſtrumentum quoddam publicum, in fratrum fauorem Seminarię, quæ Calabriæ ciuitas eſt, anno Domini 1436. actum, nos minimè de huius conuentus erectione, erectionisq; tempore certiores redderet, ex eius tamen ſtructura, atq; ſeniorum traditione facilè didiciſſemus, eum à præfato beato patre Paulo Sinopolitano, Seminarienſium tamen tum publicis, tum quoq; priuatis ſumptibus, ſibi fauentibus, conſtructum fuiſſe. Quod proculdubio Eugenio IV. Pont. max. ſedente contigit: Nam nec loci diſpoſitio, nec ædificium ipſum, licèt maiori ex parte reparatum, aliud quidpiam à vetuſta illa paupertate, priſcorumq; patrum humilitate præſefert. Surrigit autem hic conuentus, cuius eccleſia ſanctiſſimæ Mariæ de Angelis ſacrata euaſit, E intra præfatæ ciuitatis Seminariæ muros, ac viginti fratres commodiſſimè continet. In eius tamen ſacrario infraſcriptæ venerabiles reliquiæ ſumma veneratione aſſeruantur; videlicet particula ſanctiſſimæ crucis Chriſti, & fragmenta tum columnæ ad quam idem alligatus fuit, tum quoq; ſepulchri eiuſdem, atq; aliquot oſſa ſanctorum Petri Apoſtoli, Laurentij martyris, Gregorij Papæ, Martini Epiſcopi, Petri martyris, Sebaſtiani quoque martyris, atq; Catharinæ virginis ſimul & martyris: quas omnes pater quidam Guardianus Hieroſolymitanus, ſufficientiſſimo teſtimonio communitas, deuotionis augendæ ergò, Hieroſolymis ad hunc locum tranſmiſit.

A *De conuentu Conceptionis B. Mariæ Oppidi. Conu. V.*

EX facta ſibi facultate à Clemente VI. Pont. max. pientiſſimus, nec non illuſtriſſimus Ioannes Antonius Caracciolus hunc conuentum puriſſimæ Conceptioni Deiparæ Virginis ſacrum, intra Oppidi muros, quę Epiſcopalis ciuitas, editoq; monti contigua eſt, & ex maxima in Deum pietate, ac in glorioſam Virginem, eiusq; limpidiſſimum conceptum deuotione, proprijs ſumptibus, circa annum à lætabunda Chriſti natiuitate 1530. a fundamentis erigendum, atq; omnibus ſuis numeris abſoluendum curauit. Inſuper & à ſummo Pontifice Iulio III. inpetrauit, vt annuam quandam eleemoſynam à ſuis ſucceſſoribus perpetuò pendendam, pro huiuſmet loci fratrum, qui
B numero frequentius ſunt 15. victu & amictu ex teſtamento legare poſſet, prout & fecit. Apoſtolicum vtriuſq; ſummi Pontificis breue in iſtius monaſterij tabellario inuenire licebit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis apud ſanctam Chriſtinam.
Conu. VI.

ANNO Incarnationis Dominicæ 1567. ſub R. P. F. Chriſtophoro à Capite fontium, totius Ordinis Minorum Regularis Obſeruantiæ Generali Miniſtro, atq; ex reuerendiſſimi domini Sigiſmundi Mangiarruuæ Oppidenſis Epiſcopi conceſſione, ſumptibus tamē publicis comunitatis ſanctæ Chriſtinæ, quod Oppidenſis diœceſis oppi-
C dum eſt, altiorisq; cuiuſdam montis radices attingit, ſacra hæc ædes in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de Angelis conſtructa fuit, atq; impræſentiarum à 12. fratribus inhabitatur. Cuius quidem promotioni non parum incubuit egregius pater frater Hieronymus à Chriſto, cuius ſupra mentio facta eſt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Bouolini. Conu. VII.

AN potius ex proprijs nobilis cuiuſdam Thomæ Merulæ facultatibus, an vero ex alienis conuentus hic cum adiuncta ſibi eccleſia, qui ſub titulo ſanctæ Mariæ de Ieſu in litore Adriatici maris ſurrexit, conſtructus ſit, ſeniorum traditionibus inter ſe ſe pugnantibus, non ſatis conſtat. Nam alij intrepide aſſerunt mercatores quoſdam Ge-
D nuenſes ex Oriente regredientes, vt imminens ſibi naufragium euaderent, ſeſe ad vnius Minoritici monaſterij conſtructionē in primo Chriſtianorū litore occurrente, ex communi voto, obligaſſe, illosq; ſaluis mercibus, & naui ad Bouolinum oppidum, maritimumq; portum appulſos, promiſſi memores ſufficientē pecuniarum ſummam ad operis exequutionem præfato Thomæ Merulæ, ne cœptum iter diutius ſuſpenderent, contuliſſe. Vnde & hic locus aliquantulum à Bouolino Orientem verſus, nobis prodijt. Alij verò hoc inficiantur, contenduntq; anile penitus commentum eſſe, inſuper & aſſeuerant ipſum ex peculiaribus tantùm Thomæ Merulæ bonis ædificatum fuiſſe. Quicquid tamen ſit, hoc certiſſimū eſt, pręſentē ſcilicet conuentū opera ipſius Thomæ Merulę, anno à Chriſto Seruatore nato 1508. atq; ex facultate Iulij II. Pont. max. ini-
E tium, atq; etiam finem habuiſſe. Quod & apoſtolicum eiuſdem Iulij II. breue, penes 14. fratres huius loci accolas diligenter aſſeruatum, cùm ipſius tantùm Thomę, tanquam fundatoris, mentionem faciat, comprobare videtur.

De conuentu S. Franciſci Terranouæ. Conu. VIII.

DVXIT originem beatus pater Paulus Sinopolitanus (cuius ſupra primo huius Prouincię loco pertranſeundo meminimus) ex oppido Sinopoli, de quo paulò ante: cumq; ob eius candidiſſimos mores, integerrimamq; vitam beato patri Bernardino de Senis, Generali tunc totius familiæ Franciſcanę Obſeruantis, ſed Ciſmontanæ, Vicario gratiſſimus ſocius eſſet, ad hanc terræ plagam Prouincialis Vicarius, vt oblatos

ſibi

ſibi conuentus, ex apoſtolica ſibi facta facultate, acceptaret, alioſq; de nouo erigeret, atq; eorum fratribus præeſſet, conſultiſſimè ab eodem deſtinatus fuit. Cuius auctoritate fretus hanc ſacram ædem, beatiſſimo patri Franciſco dicatam, atq; peculiaribus Terranouenſium ſumptibus, ad prærupti cuiuſdam montis radices, ſecundo tamen milliari à Terranoua communi eorum oppido ædificatam, anno ſalutis humanæ 1444. admiſit, acceptauitq; : inſuper & contiguum conuentum eorundem opera ſibi coædificari curauit, quem 18. fratres, & ſæpius 20. incolunt. De cuius amœnitate, & deuotione non ſatis loqui poſſemus: cùm abundantiſſimis aquis irriguus, atq; ſyluis circundatus, ſui habitatores, alioſq; accedentes ad diuinorum contemplatione maximè prouocet, ſpiritusq; ad æthera eleuet. Aſſeruatur in huius loci archiuo plumbea quædā bulla, data ab Eugenio IV. Pont.max. anno Dominicæ Incarnationis 1439. & confirmata à Sixto etiam IV. atq; Clemente VII. ſummis itidem Pontificibus, qua Prouincialibus Miniſtris fratrum ſibi creditorum ſolicita cura commendatur, inſuper & conceditur, vt Minores Obſeruantes mortuos apud ſe ſepelire, eorumq; exequias celebrare, atq; annuas eleemoſynas pecuniarias, & legata ex teſtamento relicta, quæ tamen in pios, neceſſarioſq; vſus exponenda veniant, recipere poſſint: ac tum demum, vt frater fratri confiteri valeat, fit facultas. In ſacrario verò altera ex ſacris Dominicæ coronæ ſpinis venerabilius cuſtoditur. A B

De conuentu S. Mariæ de Muſciminis Iotrinoli. Conu. IX.

IOTRINOLENSIS communitas ſuis conterraneis ac patribus fratri Antonio, & frati Ludouico à Iotrinoli aliquod obſequium præſtitura, hanc ſacram ædem, ſimul atq; adiunctum ſibi conuentum in honorem ſanctæ Mariæ de Muſciminis, non procul à communi pago Iotrinoli, ex conceſſione tamen Gregorij XIII. Pont. max. cuius apoſtolicum breue penes 9. fratres eius accolas aſſeruatur, anno à partu Virgineo 1575. erigendum ædificandumq; curauit. C

De conuentu Conceptionis B. Mariæ Poliſtinæ. Conu. X.

SI iuxta fratrum numerum cuiq; iſtius Prouinciæ conuentui proprius locus aſſignandus foret (licèt eorum antiquitas non ita nobis ſit cordi, vt nunquam iuniorem vetuſtiori anteferre velimus) profectò huic, qui propè Poliſtinam oppidum, ex Leonis X. Pont. max. facultate anno à mundi redemptione 1520. à Poliſtinate ſenatu, ex publicis facultatibus in honorem candidiſſimæ Conceptionis glorioſæ ſemper abſq; macula Dei genitricis Mariæ conſtructus eſt, primus omnino deberetur, cùm omnes ferè alios ſtructura, atq; magnitudine, immo & fratrum numeroſitate (continet ſiquidem 30. fratres) antecellat: qua etiam de cauſa in communem totius Prouinciæ infirmariam electus eſt: & conſultiſſimè quidem, cùm in eius ferè meditullio conſtitutus opportunè ad ſe aduentantes infirmos excipiat: ſed cùm præfata antiquitatis ſeries non ſit nobis (vt præfati ſumus) à propoſito, hoc decimo loco contentus erit. Non minus tamen quàm Poliſtinatum laudanda venit patris ac fratris Philippi Taſſurenſis opera, cùm plurimum quoq; ad huius conuentus promotionem præſtiterit. D

De conuentu S. Philippi Quinquefrondibus. Conu. XI. E

LICET hic conuentus, beato Apoſtolo Philippo ſacratus, atq; à nobiliſſima Anoiorum familia, circa annum à partu Virgineo 1445. ex facta ſibi ab Eugenio IV. Pont. max. facultate, conſtructus, nemoroſus, altiſſimiſq; montibus contiguus ſit, nihilominus tamen 12. fratribus ſui habitatoribus tum victui tum quoq; amictui neceſſaria ſatis abundè ſubminiſtrat: Nam ea eſt tum proximi oppidi Quinquefrondium, tum quoq; conuicinorum pagorum ad eum deuotio, & nihil incommodi eũ patri ſinat.

A *De conuentu S. Franciſci ibidem.* *Conu. XII.*

QVAMVIS meminimè lateat quanta cum difficultate bina, vel etiam plura noſtri Ordinis loca in vno & eodem oppido ſubſiſtere poſſint: cùm ſibi omnis rerum proprietas denegata ſit, coganturq; quotidiana emendicatione ſibi neceſſaria quęrere: Ea tamen fuit illuſtriſſimi Fabritij Ieſſonis præfati oppidi Quinquefrondium temporalis Domini inſtantia, eaq; tum ipſius, tum quoq; Quinquefrondenſium ad noſtros fratres deuotio, vt nullo pacto, dum vniuerſi noſtri Inſtituti gubernaculum tenerem, ſibi huius ſecundi conuentus conſtructionem, iuxta conceſſionem mihi à ſummo Pont. Gregorio XIII. factam, denegare potuerim. Impetrata igitur mea facultate, atq; B Ordinarij eiuſdem loci conſenſu accedente, prę fatus Fabritius Ieſſo hanc ſacram ędem, vnà & annexum conuentum in honorem Seraphici patris Franciſci, anno Dominicæ Incarnationis 1580. non procul à prędicto oppido Quinquefrondium, ex domeſticis facultatibus, à fundamentis ad apicem vſq; ædificandam curauit: quam & 9. fratres commodiſſimè inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Druſii. *Conu. XIII.*

CVM pientiſſima Druſienſis communitas tanquam illuſtriſſimi Fabricij Ieſſonis (cuius præcedenti loco mentio facta eſt) nobilis æmulatrix, à me alterius apud ſe conuentus erigendi facultatem eodem anno, nempè 1580. non minus inſtanter quàm C piè petijſſet, non potui non iuſtiſſimis eius votis aſſentire. Quo deniq; aſſenſu accedente, hanc ſacram domum in honorem ſanctiſſimæ virginis Mariæ de Gratijs, non procul ab eius oppido Druſio, quod ſacræ Melitenſi militiæ paret, ex tempore à fundamentis erigendam, breuiq; temporis interuallo omnibus ſuis numeris abſoluēdam curauit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Medamæ. *Conu. XIV.*

SEQVENTIBVS equidem, ac plurimis alijs de cauſis conuentus hic, beatiſſimæ virgini Mariæ de Gratijs ſacratus, ac propè Medamam, (vulgo Nicotara) Calabriæ ciuitatem, Mediterraneiq; maris fluctibus allutam, ſitus, in maxima veneratione apud Medamitas eſt: Tum quia à beato patre Paulo Sinopolitano, anno à par- D tu Virgineo 1459. primò acceptus, eiuſq; opera ædificatus: tum quia eiuſdem beati patris venerabile corpus ibidem honorificè ſepultum innumeris coruſcat miraculis: tum quia quędam eiuſdem glorioſę Virginis imago, ibidem quoq; erecta, mirū in modum mortales ad deuotionem allicit: tum deniq; quia 30. fratres eius accolæ debita cum grauitate atq; reuerentia diuinum perſoluunt officium, opportuneq; illis tum in ſacris confeſſionibus excipiendis, tum quoq; in verbi miniſterio adſunt.

De conuentu ſancti Sergij Tropeæ. *Conu. XV.*

AEDIFICARANT ſibi olim, anno ſcilicet Domini 700. quidam monachi (ni fallor) S. Baſilij, nationeq; Græci monaſterium, diuo Sergio ſacrum, in iugulo cu- E iuſdam montis, longiuſculus à Tropea Epiſcopali, maritimaq; ciuitate, inibiq; tum ipſi, tum quoq; alij plurimi eorum ſucceſſores per aliquot annorum centurias habitarunt. Quibus tamen omnino abſumptis, ne locus habitatoribus deſtitutus, ruinæq; proximus ad terram omnino veniret, profanareturq;, venerabili cuidam patri fratri Auguſtino à Florētia, Prouincię tunc Calabrię Vicario, ad ſui ſuorumq; fratrum vſum, ex conceſſione tamen reuerendiſſimi Nicolai Tropeani Epiſcopi, cuius eę partes erant, anno à partu Virgineo 1421. à Tropeano ſenatu conceſſus, collatusq; fuit. Cuius etiā opera, iam maiori ex parte collapſus, reparatus reſarcitusq; extitit. Nec minori beneuolentia & cura decem fratres iſtius loci habitatores ab eius ſucceſſoribus, alijsq; ciuibus aluntur.

De conuentu

A

De conuentu Annunciationis B. Mariæ ibidem. Conu. XVI.

PIENTISSIMVS idem Tropeanus ſenatus, vt eius beneuolentia ſingulariſq; affectus in Franciſcanam Obſeruantem familiam magis, magiſq; omnibus innoteſceret, adiecit, vt & hunc quoq; conuentum, fœliciſſimę multiſq; nominibus celebrandę Annunciationi glorioſiſſimę Dei genitricis Marię ſacrum, propius Tropeam communem ciuitatem à pręcedenti, ex publicis facultatibus, circa annum ab eiuſdem ſacratiſſimæ Virginis partu 1531. à fundamentis ad apicem vſq; liberaliter ædificaret, huic Prouinciæ liberalius conferret. Cuius duodecim fratres commodiſſimè ibidem commorantur.

B

De conuentu B. Mariæ de Ieſu montis Leonis. Conu. XVII.

VEL ex hac ſacra ęde, intra mœnia Montis Leonis, Calabrię oppidi, in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu erecta, illuſtriſſimi Hectoris Pignatelli eiuſdem oppidi temporalis Domini in Franciſcanum Inſtitutum beneuolētia, animiq; propenſio maniſeſtiſſima euadet: Cùm anno ſalutis humanæ 1533. peculiaribus eius ſumptibus, ex apoſtolica tamen Leonis X. ſummi Pontificis auctoritate adamuſſim conſtructa, elegantiſſimiſq; ſanctorum tum marmoreis, tum quoq; alabaſtrinis iconibus exornata, atq; pulcherrimo conuentu, ad commodam 10. fratrum habitationem, communita fuerit: penes quos apoſtolicum præfatæ auctoritatis breue adhuc inuenire licebit.

C

De conuentu ſancti Antonij Cacuminis. Conu. XVIII.

QVAMVIS fratres conuentum ſibi extra vallum ædificatum cuperent, vt ſæcularibus expediti Deo liberius vacare poſſent, tamē illuſtriſſimus Carolus Sanſeuerinus oppidi Cacuminis (vulgò il Pizzo) pientiſſimus Comes, cuius eæ partes erant, ne Turcarum pyratarum iniurijs exponerentur eis, minimè annuendum iudicauit. Quamobrem, conciliato ſibi Superioris eorum aſſenſu, cum primùm Sixti IV. Pont. max. cuius apoſtolicum breue adhuc perſeuerat, auctoritas acceſſit, hanc ſacram ædem, beato patri Antonio de Padua dicatam, ſuis ſumptibus, intra præfati oppidi ambitum, anno Dominicæ Natiuitatis 1474. à fundamentis erigi, ac breuiſſimo temporis interuallo abſolui curauit. Cuius tanta eſt capacitas vt 20. fratres, immo & plures, ſi adeſſent, commodiſſimè capiat. D

De conuentu S. Antonij de Padua Scyllatij. Conu. XIX.

SCYLLATIVM Epiſcopalis ciuitas, atq; ad prærupti cuiuſdam montis radices ædificata, non longè diſtat ab Adriatico mari: cuius aliquando beatus pater Paulus Sinopolitanus inhabitator fuit. Conſtat ſiquidem eum iſtus Minoritici conuentus, qui intra eiuſdem ciuitatis mœnia in honorem ſancti patris Antonij de Padua ſurrigit, atq; 20. fratres frequentius continet, ante centum annos, nempe anno à partu Virgineo 1488. authorem, atq; accolam fuiſſe. Sed cuius ſumptibus ædificatus fuerit, id nec ſcripto, nec traditione patet. Nihilominus, ſi ex coniecturis aliquid certi aſſeri valeat, cùm ius patronatus ipſius ad nobilem Borgiarum proſapiam ſpectet, eum ab aliquo ex eadem familia conſtructum aſſeuerare auſim. E

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Catanzarij. Conu. XX.

DVM beatus pater Paulus Sinopolitanus ſacras Catanzarij, quę Epiſcopalis Calabriæ ciuitas eſt, imminetq; Adriatico mari, ad populorum conciones haberet, glorioſa Dei genitrix Virgo Catanzarenſi cuidam pioq; ciui apparuit, atq; pręcepit, vt antiquum ſacellum, è regione caſtri ędificatum, in Minoriticum conuentum ſibi ſacrandum,

A crandum, ex proprijs facultatibus erigeret, Cui tamen, iniunctum munus fideliſſimè exequenti, in faciem reſtitit is, qui tunc Catanzarenſibus principabatur, inquiens: non monaſterium, ſed aggerem potius, atq; munitionem erigi, quo & eius caſtrum, atq; contiguum palatium aliquãdo tandem expugnarentur: ideoq; nullo pacto paſſurum, vt huiuſmodi ædificium promoueretur. Quem tamen conueniens præfatus beatus pater Paulus, intrepidè accerrimeq; reprehendit, atq; tum de miſera eius expulſione, tum quoq; de huiuſmodi caſtri, atq; palatij, quibus maximè timuiſſet, euerſione, Catanzarenſium opera proximè inſtantibus, prophetico ſpiritu afflatus, certiorem reddidit: inſuper & adiecit, vtriusq; ædificij ruinas, quandoquidem ſacroſanctæ Virginis mandato reſtitiſſet, plurimis eccleſijs de nouo erigendis præcipuè verò Minoriticæ, quam imprudenter impedire conatus eſſet, materiam miniſtraturas. Quod omnino,
B iuxta tanti patris prædictionem, euenit: Nam Catanzarenſibus ad ſeditionem, rebellionemq; ob eius tyrannidem conuerſis, & ipſe miſerrimè pulſus, dominioq; priuatus, & vtrumq; ædificium ſolo æquatum eſt, & ex eorum ruinis, conſenſu Sixti IV. Pont. max. accedente, aliquot eccleſiæ erectæ fuerunt: inter quas tamen principem locum obtinuit conuentus hic, cum adiuncto templo, ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs, atq; Obſeruantiæ (euaſit namq; binomium) dicato, quem præfati ciues in loco ab eadem glorioſa Virgine conſtituto, circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. ex publicis facultatibus conſtruendum curarunt: In quo 13. fratres, & aliquando 15. com morantur, & prætactę conceſſionis Sixtinæ apoſtolicum breue inuenire licebit.

C

De conuentu S. Franciſci Nicaſtri. *Conu.* *XXI.*

VT primùm Pij IV. Pont. max. voluntas acceſſit, reuerendiſſimus Ioſue Tropeanus Epiſcopus Franciſcanos patres Conuentuales Nicaſtro, quæ Calabriæ Epiſcopalis ciuitas, montibusq; contigua eſt, legitimis tamen de cauſis, aliò transferendos eorumq; monaſterium, ciuitatis eiuſdem muris cinctum, atq; Seraphico patri Franciſco ſacratum, fratribus eiuſdem Inſtituti Obſeruantibus, iuxta eiuſdem Pij IV. mentem, anno ſalutis humanæ 1563. tradendum curauit: ab eoq; temporis eorum quindecim, iuxta Prouincialis Miniſtri decretum ibidem commorantur: quibus tamen Nicaſtrenſes, ſumma liberalitate, victui atque amictui neceſſaria miniſtrant.

D

De monaſterio S. Claræ Medamæ.

VNICVM tantùm monialium monaſterium hęc Septem Martyrum obtinet Prouincia, idq; Vrbaniſtarum Clariſſarum, quę vt plurimum ſunt viginti numero, intra Medamę ciuitatis mœnia: quod ex pijs Medamenſium eleemoſynis, atq; ex iuuencularum aduentantium dotibus non ita pridem ædificatum exiſtimatur.

PROVINCIA

PROVINCIA SICILIAE.

A SICILIA, Tyrrheni maris inſula, olim Romanæ reipub. cella penaria
fuit, pluribuſq; nominibus gaudet: Nam ab alijs Sicania, ab alijs verò
Trinacria à triplici promontorio, ſed ab alijs Triquetra à figura triangu-
lari, cuius vnus angulus, qui in Meridiem vergit, Pachynus dicitur: al-
ter Pelorus, qui ad Septentrionem ſpectat, & ab Italia mille quingen-
tis paſſibus diſtat: tertius Lilybæus, qui Carthaginē maximè ſpectare videtur, quemq;
ab Africæ litoribus centum viginti millibus paſſuum diſtare proditum eſt. Hæc agro
Brutio quondam adhęſiſſe, poſteaq; interfuſo mari mille quingentorum paſſuum fre-
to, iuxta columnam Rhegiam auulſa creditur: & ab Oriente, Occidente, atq; Se-
B ptentrione Tyrrheno mari, à Meridie verò Africo alluitur. Patet in longitudine à
Peloro vſq; ad Pachynum, millia paſſuum centum octoginta ſeptem: in latitudine verò
centum octoginta nouem: & rerum antiquitate cęteras antecellit, & bellis inter Ro-
manos, Carthaginienſeſq; olim geſtis illuſtris omnino eſt. Huic igitur famoſæ inſulæ
cùm venerabilis pater, celeberrimuſq; prædicator, beatus Matthæus ab Agrigento, qui
& Epiſcopus fuit, ex Hiſpania appuliſſet, pluresq; ſacris ſuis concionibus à vitijs ad
virtutes reuocaſſet, ac aliquot viri, perfectioris vitæ cupidi, ſibi adhærere cœpiſſent,
quinque conuentus, nempè Panormitanum, Meſſanenſem, Agrigentinum, Cama-
ranum atq; Calatagironenſem (de quibus ſuo loco), ex apoſtolica ſibi facta auctorita-
te, erexit, huicq; Sicilianæ Prouinciæ initium dedit. Quæ in tantum creuit, vt ex 50.
C fratrum, & aliquot nempè 4. ſanctimonialium monaſterijs (vt infra patebit) conſtet.
Maius eius ſigillum dulciſſimū nomen Ieſu abreuiatum, crucemq; corona redimitam,
atq; è medio literæ aſpiratę in altum rectà procedentem, cui litera. A. pro baſi deſeruit,
cum huiuſmodi verſiculo. VT. IN. NOMINE. HOC. OMNE. GENV.
FLECTATVR. ſphericè imprimit. Quia verò beatę virgines & Chriſti martyres
Agatha, & Lucia ex hac inſula oriundæ fuerūt, & iſta Syracuſis, illa verò Catanę mar-
tyrij palmam aſſequuta eſt: ideoq; tanquam vniuerſæ patriæ tutelares, atq; patronæ à
Siculis coluntur, honoranturq;, earum effigies huic Prouinciæ pręponendas curaui.

De conuentu S. Mariæ de Jeſu Meſſanæ. *Conu. I.*

D CONSVLTVRI Meſſanenſes rebus, atq; honori Ciſtercienſium quarundam
monialium, quæ monaſterium B. Mariæ de Monte Carmelo, mille paſſibus à ci-
uitate Meſſana, totius Siciliæ facilè principe, diſtans, inhabitabant, atq; B. P. Matthæo
ab Agrigento, ſuiſq; fratribus, quos ſibi viciniores exoptabant, de commodo loco pro-
uiſuri, & optimum illis cœnobium, ſub titulo S. Mariæ de Monte Alto, intra eiuſdem
ciuitatis mœnia, de nouo conſtruendum, & iſtis eorum antiquum, cum omnibus ad ſe
pertinentibus, hortis videlicet, nemore, atq; officinis, ea tamen lege adiecta, vt quo-
tannis binas ceræ libras cum dimidia præfatis ſororibus penderent, circa annum Do-
minicæ incarnationis 1418. conferendum curarunt. A quo quidem tempore conuen-
E tus hic, commutato ex parte antiquiori titulo, cognomine videlicet Montis Carmeli
in nomen Ieſu, Franciſcanæ Obſeruanti familiæ, præſertim verò tyronibus eius edu-
candis, deſeruit: quorum 8. vt plurimùm 12. alijs fratribus profeſſis admixti ibidem
commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu ibidem. *Conu: II.*

CONSIDERANTES & merito Meſſanenſes quos vberrimos fructus ex
Minorum Obſeruantum familiari conuerſatione, ſacriſq; concionibus haurirent,

adiecêre, vt & ſecundum illis conuentum, ſed intra ciuitatis muros, quatenus eorum opera, tum in ſacris confeſſionibus faciendis, tum quoq; in ſanis conſilijs exigendis, Miſſisq; audiendis opportunius fœliciusq; vti poſſent, ex publico ærario ædificarent. Sed renitentibus fratribus, maximeq; contradicentibus, quòd eorum quieti, ac ſpirituali exercitio inſidias, ex tanta ſæcularium proximitate, ſtrui cernent, hoc tantùm obtinuerunt, vt videlicet ad 100. paſſus ad minus à vallo, id operis aggrederentur: In hanc igitur ſententiam tum iſtis, tum quoq; illis conuenientibus, hæc ſacra ædes in honorem quoq; ſanctæ Mariæ de Ieſu, quam frequentius 50. fratres inhabitant, quorum altera pars Philoſophicis literis, altera verò ſacræ Theologiæ, atqui altera œconomiæ, domeſticisq; obſequijs incumbit, in loco conſtituto, ideſt 100. paſſibus à mœnibus, ex publicis facultatibus, commodè ſatis conſtructa eſt. Quia verò prefatus beatus pater Matthæus ab Agrigento beatum patrem Bernardinum de Senis in omnibus imitari ſtuduit, ſanctiſſimiq; nominis Ieſu ſtrenuus prædicator, accerrimusq; propugnator, inſuper & glorioſiſſimæ virginis Marię diligentiſſimus cultor fuit, vt illud venerabilius, honorabiliusq; Siculis, cæterisq; Chriſti fidelibus (vti par erat) pro viribus redderet, & eiuſdem Ieſu matrem maximè commendaret, omnes à ſe erectos conuentus huiuſmodi titulo, videlicet ſanctę Marię de Ieſu, ſacrandos curauit: Cuius pietatem ſequuti huius Prouinciæ patres omnes ferè alios ab eius morte conſtructos eodem nomine appellandos cenſuêre.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Panormi. Conu. III.

CVM beatus pater Matthæus ab Agrigento de Panormitanorum ſalute ſolicitus Panormi, quæ huius quoq; inſulæ famoſa, pulcherrima, atq; ditiſſima ciuitas eſt, ſibi ſuisq; fratribus conuentum ædificare cuperet, ciuiumq; aſſenſus adeſſet, aliqualis inter vtroſq; ob loci ſitum, contendentibus iſtis, ob cauſas quoq; à Meſſanenſibus in erectione ſecundi conuentus in medium adductas, vt intra ciuitatis muros construeretur, renuenteq; illo, qui fratrum quieti conſultum maximè cupiebat, atq; volente, vt aliqua intercapedo inter eos intercederet, controuerſia oborta eſt: quæ tamen, diuino afflante numine, euanuit: Inſtantius ſiquidem B. P. Matthæum orantem pręmonuit Altiſſimus, vt vbicunq; aſellus, fratrum obſequio mancipatus, ſequenti luce, ſub onere pedem ſponte ſiſteret, futurum monaſterium ædificandum curaret. Cumq; tum ipſe, tum quoq; Panormitanorum plurimi beſtiolam, iuxta diuinum oraculum, tempore ſtatuto ſequerentur, illaq; ad ſecundum lapidem à ciuitate, propè quoddam vetuſtum ſacellum, B. Antonio Paduano dicatum, nullo remorante ſubſtitiſſet, omnes ſimul huic ſacræ ædi, B. Mariæ de Ieſu dicandæ, initium dedêre. Fuit igitur hic conuentus eo temporis, iuxta ſanctiſſimæ paupertatis normam, communibus Panormitani ſenatus ſumptibus, abſolutus: atq; poſt aliquot annos plurimis oratorijs, ſparſim per montem, ad cuius radices ſitus eſt, ædificatis, diuinæq; contemplationi accomodis, ijſdem elegantiſſimè exornatus. Quamobrem plures patres doctrina inſignes, religione conſpicuos, atq; miraculis tum in vita, tum quoq; in morte illuſtres, Chriſto, atq; ſeraphicæ huic Religioni peperit: Inter hos tamen longè emicuit præmemoratus B. P. Matthæus ab Agrigento, cuius venerabile corpus honeſta arca tegit, atq; plurima miracula tabellæ, votaq; in eius circuitu appenſa, facillimè indicant. Commorantur deniq; hoc in loco 12. fratres, quorum laus in eccleſia Panormitana præcipua eſt.

De conuentu ſancti Nicolai Agrigenti. Conu. IV.

AGRIGENTINI ciues pia quadam æmulatione ducti, ne & tanto conciui, B. videlicet P. Matthæo deeſſe viderentur, eum ad ſe accerſendum, ſibiq;, vt oblatum à ſe conuentum, communibus ſumptibus ædificandum, acceptaret, ſuadendum omnino exiſtimarunt. Quo deniq; pijs eorum votis annuente, hæc ſacra ædes, ad ſecundum lapidem à communi ciuitate Agrigento, iuxta eius mentem, in honorem S. Nicolai Epiſcopi, ex publico ærario, circa annum à partu Virgineo 1426. constructa fuit: cuius & ſolitudo, & amœnitas, atq; etiam diſpoſitio & deuotionem excitat, & ſpiritum

A & ſpiritum ad diuinorum myſteriorum contemplationem, tum 12. fratrum eius accolarum, tum quoq; ſęcularium accedentium ſummopere allicit.

De conuentu S. Viti ibidem. *Conu. V.*

CVM autem præcedens S. Nicolai conuentus, iuxta Agrigentinenſium votum, nimis ab eorum vrbe diſtaret, nec poſſent maximo abſq; incommodo diuino officio intereſſe: hunc locum ſub titulo ſancti Viti, non longius 50. paſſibus à mœnibus, ex communibus quoq; bonis, ædificari curauit Agrigentinenſis ſenatus: quem etiam maximè frequentat, ac 16. eius habitatores continuis beneficijs proſequitur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Camari. *Conu. VI.*

B ILLVSTRISSIMVS etiam Camarinus Comes præfati P. Matthæi fama permotus, non prius ab eo exorando deſtitit, quàm conuentum à ſe ædificandum acceptauit. Cuius tandem aſſenſum cùm primùm obtinuiſſet, hanc ſacram ædem, S. Mariæ de Ieſu ſacram, anno à Chriſti natiuitate 1428. ex proprijs facultatibus, non procul à Camaro, Siciliæ oppido, à fundamentis ad verticem vſq; conſtrui curauit, & 10. fratres eius incolas, quandiu vixit, omni beneficiorum genere proſequutus eſt. Mortem oppetiuêre hoc in loco, honorificeq; ſepulti ſunt beati pater frater Andreas ab Aragonia, qui cùm in vita, tum quoq; in morte miraculis claruit: Ac P. F. Andreas Camarinus, vir vtiq; omni virtutum genere ornatus, qui & ſui obitus diem, ac rupis, ſub qua pauperculi quidam foſſores incautè laborabant, inſtantem ruinam certiſſimè prædixit, miſeriſq; illis hominibus tanti periculi vitandi cauſa extitit, & anno à partu Virgineo 1562. dieq; à ſe præfato opimis meritis cumulatus è viuis exceſſit: Et frater
C Ioannes quoque Camarinus profeſſione laicus, atq; in oratione perſeuerantiſſimus, cui inuidens Dæmon plures tetendit inſidias, ſemelq;, Deo permittente, in aſſumpta ferociſſimi tauri forma, cornu ad inteſtinorum vſq; effuſionem læthaliter in ventrem infixit: quæ tamen glorioſæ Virginis imago, coram qua ille orabat, immotusq;, licèt grauiſſimè ictus, permanſit, à propria ſede deſcendens, ſibi reſtituit, vulnusq; curauit: Et frater Antonius Æthiops Tertiarius, ac ſupra modum humillimus, charitateq; præditus, qui fratribus hîc degentibus plurimis annis fideliſſimè inſeruiuit, cuiq; octiduo, antequam carnis ergaſtulo ſolueretur, Angelus cuſtos obitus diem prænunciauit, & ad vltimum vſq; vitæ inſtans aſtitit, atq; tantam gratiam Deus opt. max. contulit, vt plura miracula mortuus ediderit.

D *De conuentu S. Mariæ de Ieſu Catalagironis.* *Conu. VII.*

CONVENTVS hic, ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu ſacratus, atq; ad mille paſſus à Catalagirone, Sicula ciuitate, ſitus, quintus eſt in ordine eorum, qui à B. P. Matthæo accepti fuerunt, ſuiq; fundatorem agnoſcit Catalagironenſem ſenatum: cùm eius opera, ex publico ærario, circa annum ſalutis humanæ 1422. coſtructus fuerit. Cuius ea eſt ſpecialis prærogatiua, vt à ſui origine in hunc vſq; diem nunquam aliquo religioſo Deo grato, atq; ſanctitate inſigni vacauerit, prout patentiſſimo argumento eſſe poſſunt plura beatorum patrum corpora ibidem ſepulta: præcipuè verò B. P. Antonij ſacerdotis, fratriſq; Iacobi laici: quorum vterq; ex Catalagirone oriundus fuit, totq; poſt mortem miraculis claruit, vt Syracuſanus Epiſcopus ea authenticè per publicum
E Notarium excepta, libelloq; commiſſa, in Epiſcopalem Syracuſanorum archiuum inferri, atq; eorum corpora ex communi ſarcophago exhumata, quæ integra adhuc, atq; omnino incorrupta perſeuerant, honeſtiſſimo loco recondi curarit. Hic locus, quòd omnino à ſæcularibus ſemotus, quodq; religioſiſſimus, & quòd etiam officinis inſtructus maxima orandi ſpatia fratribus miniſtret, educandis in omni pietate, atq; Dei timore nouitijs continuò deſeruit: quorum 12. totidem quoq; profeſſis tum ſacerdotibus, tum quoq; laicis admixti ibidem commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Syracuſarum: *Conu. VIII.*

VT primùm Minorum Obſeruantum fama ad Syracuſanorum aures peruenit, omni poſtpoſita mora ab ijſdem data eſt opera, vt illis apud ſe quoq; conuentus

erigeretur. Annuentibus itaq; pio eorum deſiderio fratribus, apoſtolicaq; auctoritate ſibi fauente, conuentus hic in honorem ſanctæ Mariæ de Ieſu, in eodem ferè tempore quo & præcedens, ad mille paſſus à Syracuſis nobili Siciliæ ciuitate, atq; tum Romanorum, tum quoq; Cartaginienſium bellis omnino illuſtri, ex publicis prouentibus à fundamentis ad apicem vſq; conſtructus eſt. Cumq; is locus fratrum ſaluti minus faueret (erat enim ratione ſitus inſalubris omnino) tum ex ciuium ſuaſu, tum quoque ex Pontificia facultate derelictus fuit, atq; alter multò ſalubrior, longiuſculus tamen ab vrbe, communibus ſumptibus, anno Dominicę incarnationis 1474. ſub eodē prorſus titulo, ſibi ſubrogatus extitit: in quo ab eo temporis impręſentiarū vſq; 18. fratres commorati ſunt. His ad victum atq; amictum neceſſaria regium ærarium ſubminiſtrat. A

De conuentu S. Franciſci Saccæ. Conu. IX. B

ETSI huius Prouinciæ fratribus nunquàm dubium fuit, quin Saccenſibus chariſſimi eſſent; id tamen quotidie magis, magisq; perſpiciunt: præſertim verò ex ea cura, atq; indefeſſo labore, quo hunc conuentum, à ſe prius, intra muros communis ciuitatis Saccæ, in honorem Seraphici patris noſtri Franciſci ædificatum, atq; à patribus Conuentualibus aliquandiu occupatum, ad ipſos, illis aliò transmiſſis, ex apoſtolica auctoritate transferendum curarunt. His accedunt non vulgares ſumptus, quos tunc temporis in huius loci reparatione ſiue potius reædificatione fecerunt, vt 25. fratres commodè continere poſſet.

De conuentu S. Franciſci Taurominij. Conu. X. C

SACCANORVM veſtigia conſectantes Taurominitani hunc conuentum, beatiſſimo patri Franciſco ſacrum, ac muris Taurominij oppidi, quod à Zanclęis olim conditum fuit, nec procul à Drepano promontorio diſtat, à Frāciſcanis patribus Conuentualibus, quibus ad tempus paruerat, ad eiuſdem Inſtituti Obſeruantes transferendum apud ſummum Pontificem curarunt: quorum 15. regularibus præceptis tenacius inhærentes, cum maxima eius populi ædificatione, ibidem vſq; impræſentiarum perſeuerant. Hîc olim beatus pater Antonius de Padua ad Saracenos martyrij oppetendi cauſa traiecturus, aliquandiu hæſit, propriaq; manu in horto quaſdam cypreſſos, atq; malos Medicas plantauit: quæ adhuc ſuperſunt, & ad plures infirmitates ex corporibus pellendas maximè conferunt. Hic tandem mortem obijt, ſepultusq; fuit beatus ille pater, omniq; veneratione digniſſimus, pater inquam Cherubinus Meſſanenſis: qui viuus, atq; etiam mortuus plurimis præfulſit miraculis, ſimul atq; coruſcat: Cuius corpus ex communi ſarcophago exhumatum, honorifico mauſolæo reconditum fuit, vbi & ab omnibus maximè colitur, frequentaturq;. D

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Plateæ. Conu. XI.

ADEO enim fratrum noſtrorum fama primæuis huius Prouinciæ temporibus in hac inſula diuulgari cœpit, vt quæq; ciuitas, immo & quodlibet oppidum illis apud ſe domum conſtruere vellet: prout indicio eſſe poſſunt tum ſubſequentia, tum quoque præcedentia loca, immo & præſens, Plateæ ciuitatis opera conſtructus: quæ quidem ciuitas ea in re aſſequenda omnes neruos contendit, nec prius à propoſito deſtitit, quàm id obtineret: licèt ex parte ſua ſpe fruſtrata ſit: Nam ea erat eius intentio, vt intra vallum, vel ſaltem non longè ab ipſo, hunc conuentum, ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu ſacratum, erigeret. Sed contradicentibus fratribus, eum ad mille paſſus ab optato loco ex communibus facultatibus ædificare coacta eſt. Nihilominus, licèt vtcunq; diſtans, ſummopere à Plateanis frequentatur. Nec mirum ſanè cùm eius religio, atq; diſpoſitio (præſefert enim potius eremitorij, quàm monaſterij ſpeciem) & accolarum eius exemplaris vita, piorum animos maximè alliciant. Ad hūc ſiquidem locum ij fratres, qui liberius promptiusq; Deo inſeruire affectant, habitaturi confluunt: quorū 16. ad minus hic continuò inuenire licebit. Hoc ipſo in loco Tertiaria quędā mulier, quæ ob vitæ integritatē, tum in vita, tum quoq; in morte miraculis reſplenduit, animā agens ſepeliri voluit: cuius ſepulchrū & fratribus, & etiā Plateanis cōmendatiſſimū eſt. E

A *De conuentu S. Petri ibidem.* *Conu. XII.*

CVM quædam glorioſæ virginis Mariæ imago in ædicula ſancti Petri, quæ non procul à præfata Platearum ciuitate diſtabat, miraculis coruſcare cœpiſſet, ijsq; latius diffuſis, ex vniuerſa Siciliæ inſula mortales ſua vota oblaturi eò confluerent: hac nacta occaſione Plateani, ſub diligentioris cultus prætextu, fratres noſtros ad huiuſmodi ædiculam inhabitandam, in multò tamen elegantiorem formam redactam, compulerunt. Antiquioris itaq; voti compotes effecti, cùm primùm Prouinciæ patrum aſſenſus huiuſcemodi habitationi acceſſit, Plateani præfatam ædiculam, ſub antiquiori titulo S. Petri, in iuſtum conuentũ promouendã, fratribusq; tradendã curarũt: quorũ 16. eius inquilini tanta cũ deuotione, quæ diuini cultus ſunt, exequuntur, vt indies tũ Plateanorum, tũ quoq; cæterorũ aduentantiũ animos magis, magisq; alliciãt, atq; hãc ſacrã domum illis commendatiorẽ reddant. B Accedunt quoq; ad huiuſmodi deuotionẽ augendã B. F. Ludouici à Catalagirone, ꝓfeſſione laici, atq; ſanctiſſimi viri opima merita, quorũ cauſa Deus opt. max. plurima beneficia fidelibus quotidie præſtat: Eius corpus Plateanus ſenatus honoris, atq; venerationis cauſa honeſtiſſimo loco recondendum curauit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Ferulæ. *Conu. XIII.*

CONSTRVXERANT olim Ferulani, non procul à communi oppido Ferula, tum ex proprijs, tum quoq; ex Domini eorum temporalis facultatibus, iuxta antiquorum patrum noſtrorum affectatam paupertatem, Minoriticum conuentulum in honorem ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu: quem & fratres, licèt incommodè ob ſui anguſtias, libenti animo aliquot annis inhabitarunt: quoaduſq; videlicet B. P. Antonius Ferulanus C à Siciliæ Regina in confeſſarium coaptatus fuit. Curauit ſiquidem tunc temporis beatus is pater (qui & Reginæ, atq; etiam Regi gratiſſimus erat) vt ex Regio ærario iam quodammodo ex parte collapſus conuentus reficeretur, inſuper & ampliaretur: vnde & 14. fratres commodiſſimè capere poteſt. Ergaſtulo carnis ſolutus ad aſtra migrauit hoc in loco B. idẽ P. Antonius, ſepeliriq; voluit in cõmuni fratrũ ſepulchro: Cui adiunctum eſt venerabile corpus beati quoq; P. Matthæi à Ferula: quorum vtriuſq; vita, ſicut ex eadem prorſus patria originem duxit, ita quoq; in omnibus ſimillima fuit, atq; omnino Angelica: Quamobrẽ & miraculis clarere, & vno eodẽq; lapide tegi meruerũt. Vnde & fragrantiſſimus odor exhalat, quoties aliquis frater ibidem ſepeliendus venit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Caſtri Regalis. *Conu. XIV.*

D QVANTÆ fuerit æſtimationis ſpectabilis viri Stephani Chiraſij auctoritas Caſtri Regalis, quod Siciliæ oppidũ eſt, facilè colligitur: cùm eius ſuaſu pia præfati oppidi cõmunitas hũc conuentũ, S. Mariæ de Ieſu ſacrũ, ex communibus prouentibus, ad 15. paſſus à vallo, eleganter ſatis ædificari curarit. Cuius ſitus, cùm ſolitarius ſit, educandis tyronibus, atq; in omni pietate, religioſisq; ritibus inſtruendis, opportunè ſatis deſeruit: quorum 8. ſex alijs fratribus profeſſis adiuncti, frequentius ibidem inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Corleonis. *Conu. XV.*

TAntæ tamq; inſtãtes fuere ciuium Carleonenſiũ preces, vt fratres illis reſiſtere nõ potuerint, & coacti quodãmodo hunc locum, Dei genitrici Mariæ de Ieſu dicatũ, propè eorũ ciuitatẽ Corleonẽ ſibi ædificari permiſerint. Qui tamẽ locus, cùm vix, ob ſui E anguſtias, eos capere poſſet, tẽporis ſucceſſu, diligenti opera atq; inuicto labore patrũ ac fratrũ Antonij de Naſo, & Andreæ Corleonenſis, protractus, & ad iuſtã vſq; metã perductus fuit. Quo fit vt 18. Minoritas commodè continere poſſit. Hic diu habitauit, mortemq; obijt inſignis P. Paulus à Corleone: qui viuens, atq; mortuus plurimis miraculis claruit; vti huius Corleonenſis ciuitatis populus facillimè teſtatur; qui ne dum ad eius corpus, ſed & ad indumenta, immo & ad ſepulchri pulueres maxima fertur deuotione. Cuius veſtigia inſectatus deuotiſſimus quidam frater laicus eius ſocius, qui hoc in eodem loco mortuus, ſepultusq; fuit, maximum ſuæ ſanctitatis ſpecimen dedit: Cùm multos poſt dies ab eius funere elapſos, illius corpus genuflexum, incorruptum, atque complicatis manibus, facie interim ad ſummum altare verſa, inuentum ſit. Quamobrem, tanquam beatus, Deoq; charus ab omnibus colitur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Catanæ. *Conu. XVI.* A

DIMIDIO milliari à Catana Sicula ciuitate, atq; martyrio beatę Agathę omnino illuſtri, conuentus hic, S. Mariæ de Ieſu ſacer, ex communibus ciuium facultatibus, inſtantibus tamen eorum nobilioribus, ædificatus fuit: quem B. P. Ioannis Schifitti Moacenſis venerabile corpus ibidem ſepultum, atq; 30. fratrum, quorum maior pars Philoſophicis literis ſedulò incumbit, exemplaris, religioſaq; vita commendatiſſimum reddunt. Fuit enim hic B. P. Ioannes omni virtutum genere, præcipuè verò in Deum, atq; in proximum charitate præditus: quapropter innumeris miraculis decorari meruit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Neeti. *Conu. XVII.* B

NE tamen Catanenſibus cedere viderentur Neetani ciues, ſi Minoritico conuentu carerent, hunc, ad centum paſſus à communi ciuitate Neeto, ex communibus prouentibus, etiam ſub eodem titulo ſanctæ Mariæ de Ieſu, ad eorundem Franciſcanorum vſum erigi curarunt; in quo 16. fratres diuinis laudibus incumbunt, poſſuntq; ſi velint, literis felicius vacare, cùm ſibi inſtructiſſima bibliotheca ſit. Hoc in ipſo loco ſanctiſſimam mortem obijt zelantiſſimus frater Dominicus Melitenſis laicus, tam in vita, quam in morte miraculis clarus, cuius corpus in maxima veneratione eſt apud Neetanos.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Herbitæ. *Conu. XVIII.* C

CVM populus Herbitanus maxima peſte vexaretur, eo ſe voto Deo obſtrinxit, ædificaturum ſiquidem Minoriticam domum apud ſe ſi à tanta lue liberari contingeret. Succedentibus igitur pro voto rebus, hanc ſacram ædem, S. Mariæ de Ieſu dicatam, ex publicis facultatibus Herbitæ, (vulgo Nicoſia) ad commodiſſimam 15. fratrum habitationem ex tempore, promiſſi memor, à fundamentis ad verticem vſq; conſtruendam curauit. Huius loci alumnus fuit religioſiſſimus ille, atq; doctiſſimus P. F. Nicolaus Herbitanus, aliàs de Nicoſia, qui Scoti difficultates in Salmanticenſi Accademia publicè pro roſtris maxima dexteritate enodauit aperuitq;: vnde maxima ſibi quoq; laus acceſſit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Adernionis. *Conu. XIX.* D

OB ſingularem beneuolentiam, qua quædam Comitiſſa Adernionenſis Minoriticam proſequebatur familiam, hanc ſacram ędem in honorem B. Mariæ de Ieſu, non longè ab oppido, quod Adernio vocatur, ex priuatis facultatibus, cal. Iulii, anno verò Domini 1466. à fundamentis erexit, omnibuſq; ſuis numeris abſolutam Franciſcanis Obſeruantibus inhabitandam contulit: quorum 14. vſq; in præſens ibidem commorantur, maioriq; ex parte liberaliſſimis illuſtriſſ. Comitum Adernionenſium, eiuſdem loci patronorum, eleemoſynis aluntur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Biziniÿ. *Conu. XX.*

PRÆCEDENTIS Comitiſſæ deuotionem imitati Bizinienſes ciues, hunc quoq; conuentum, ſub eodem prorſus titulo S. Mariæ de Ieſu, non procul à Bizinia patria eorum ex publicis prouentibus, atq; bonis, ad eorundem fratrum vſum ædificari curarunt, in quo diuino intenti obſequio 18. fratres conuiuunt. E

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Triocle. *Conu. XXI.*

NON futuræ expenſæ, nec ſubeundus labor Triocleſes deterruerunt, quominus, poſtquàm Franciſcanorum fama ad eos peruenit, illis, ex publicis facultatibus hanc ſacram domum, quam 14. fratres inhabitant, in honorem S. Marię de Ieſu, propè Trioclam (vulgò Randazzo) eorum ciuitatem, ædificarent, immo & ſumptus ei ædificandæ neceſſarios erogarunt, & eius accolas omni beneficiorum genero vſq; in præſens proſequuti ſunt. Nec immeritò ſanè, cùm & ab ijs optimam viuendi normam

A di normam retulerint, & plura beneficia à Deo opt. max. eorundem meritis impetrarint. Præcipuè verò beatorum patrum Gulielmi ab Intimelio, ſiue Vintimilio huius olim Prouinciæ Vicarij, ac Ludouici Catalagironenſis, nec non & B. F. Pauli Triocienſis, ſiue à Randatio, laici profeſſi, quorum corpora optimo loco recondita hic in Chriſto quieſcunt, & a ſæcularibus, ob miracula quæ ibi contingunt, in maxima veneratione habentur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Thermis. *Conu. XXII.*

VT primùm fundum ſuperædificando conuentui, ad Thermenſium inſtantiam, venerabilibus patribus ac fratribus Petro, atq; Iacobo Brunenſibus, non procul à Thermis, Sicula ciuitate, deſignatum, delectumq; extitit: Thermenſis ſenatus hanc B ſacram ędem, S. Mariæ de Ieſu dicatam, ex communi ærario, anno à mundi redemptione 1571. Sixto IV. Pont. max. ad totius militantis Eccleſiæ clauum ſedente, eodem prorſus in loco erigendam curauit, in qua ſub Franciſcano vexillo 18. fratres Obſeruantes ſtrenuè militant.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Drepani. *Conu. XXIII.*

CONDITIONEM ſuam inferiorem exiſtimantes Drepanenſes quòd Drepanum eorum ciuitas, ſola ferè inter reliquas Siciliæ vrbes, Minoritico conuentu careret, hanc ſacram ædem, B. Mariæ de Ieſu dicatam, non longè à vallo, ex communibus facultatibus, conſtruendam curarunt. Sed cùm ex oppoſito caſtri poſita ſibi negotium faceſſere videretur, ſuperuenienteq; ſiue Turcica Claſſe, ſiue quocunq; C alio externo hoſte plurimum detrimenti ciuibus allatura foret, ex regio mandato, quinquageſimo anno ab huiuſmodi conſtructione, diruta ſoloq; æquata eſt. Quamobrem fratres ad eccleſiam ſancti Iuliani Drapanenſi ambitu cinctam, atq; eiuſdem regię maieſtatis ſumptibus, prius in iuſti conuentus formam, ſub nomine tamen S. Mariæ de Ieſu redactam, tranſire coacti ſunt, inibiq; eorum 20. in hodiernam vſq; diem commorantur, qui B. P. Benigni Romani habitum diligentiſſimè cuſtodiunt, eoq; ad plurimas infirmitates, ex infirmorum corporibus pellendas, vtiliter vtuntur.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Ieſu Leontini. *Conu. XXIV.*

EXCITATI Leontinenſes ex tam pio Drapanenſium exemplo, ne & ipſi ſoli propriam ſalutem contemnere viderentur, hunc conuentum in honorem quoq; D B. Mariæ de Ieſu, ac ex publicis etiam facultatibus, non procul à Leontino, patria communiq; ciuitate, circa annum à Seruatoris Chriſti natiuitate 1475. ædificandum curarũt. Cuius tamen ſitus, cùm ob conuicinas paludes, aëriſq; circumſtantis craſſitiem, inſalubris omnino ſit, à 12. tantùm fratribus inhabitatur. Inuenire tamen licet in eo ſemper probatiſſimos aliquot patres, ac ſui ſtatus zelantiſſimos, quibus mori lucrum, & vita Chriſtus eſt: quiq; corporalis propriæ ſalutis obliti, quæ tantùm ſurſum ſunt ſapiunt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Selinis. *Conu. XXV.*

LICET Selinenſes Minoritici conuentus à ſe ædificandi ſitum, intra Selinis (vulgò E Mazzare) ciuitatis mœnia, conſultiſſimè delegiſſent, ea tamen fuit fratrum ac patrum tergiuerſatio, qui ſecularibus expediri cupiebant, vt hanc ſacram ædem, S. Mariæ de Ieſu dicatam, ac à 12. fratribus incultam, longiuſculus à præfatę ciuitatis vallo, ac in litore maris, ex publicis prouentibus, conſtruere, plurimiſq; pyratarum periculis exponere coacti ſint, à quibus tamen per Dei miſericordiam liberati ſunt: vt vel hoc ſaltem exemplo patet: Nam egreſſis ſemel intempeſta nocte, poſt quàm ciuitatis portæ eſſent à cuſtodibus clauſæ, è triremibus Turcis, iſtiuſq; conuentus oſtio, vt ipſum expilarent, fratreſq; captiuos ducerent, omnino inſtantibus, ſacriſta præter morem ante conſuetam horam campanam pro matutinis pulſauit, qua audita ex tempore pyratæ ipſis illęſis, locoq; intacto, putantes ſe omnino detectos, ſibiq; inſidias parari timentes, ad propria vaſa ſe receperunt. Quod tamen poſtquàm, tum à fratribus,

tribus, tum quoq; à ſæcularibus reſcitum eſt, diuinæ prouidentiæ, atq; miſerationi aſcriptum extitit. A

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Alcami. *Conu. XXVI.*

EA fuit illuſtriſſimorum Caſtellæ Præfectorum ſiue Ammirantum, nec non Mohacenſium Comitum magnificentia, ea pietas, ea deniq; erga noſtros fratres liberalitas, vt binos ſibi conuentus in præfato Comitatu, alterum quidem Alcami (de quo impræſentiarum) ſed alterum Mohac, (de quo paulò inferius) ex proprijs facultatibus, erigi curarint. Sed præſens, qui ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu ſacratus euaſit, quòd ab Alcamo, Sicula ciuitate, atq; populorum frequentia diſtet, quodq; diuinis recipiendis immiſſionibus, tyronibusq; in omni pietate inſtruendis idoneus omnino ſit, 20. fratres continet: quorum maior pars tyrocinium agit. Hoc in eodem loco diu habitauit, diemq; clauſit extremũ B.P. Archangelus à Calatafimi, qui crebris tum in vita, tum quoq; in morte claruit miraculis: Cuius corpus fratres, ad inſtantiſſimas Alcamenſium preces, è communi ſepulchro educere, ac honeſtiori marmoreoq; loculo recondere coacti ſunt. B

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Mohac. *Conu. XXVII.*

ET ſi ſatis excellentiſſimorũ Federici Enriquez, eiuſq; pientiſſimæ coniugis Annę de Cabrera, Caſtellæ Ammirantum, atq; Comitum Mohac, in Deum pietas, atq; in Franciſcanum Ordinem affectus, ex præcedentis loci conſtructione patuerit, maximè tamen in pręſentis ædificatione ſe prodidit. Non enim illis ſatis fuiſſe videbatur omnes ſumptus ædificio neceſſarios miniſtraſſe, annuamq; eleemoſynam ad loci reparationem, commodioremq; fratrum habitationem à ſuis ſucceſſoribus perpetuò pendendam ex teſtamento legaſſe, niſi etiam, & proprias manus, ſiue in lateribus, cœmentoq; cœmentarijs, fabriſq; murarijs miniſtrandis, ſiue in effodienda terra ad opus admouiſſent. Quorum deniq; feliciſſimis auſpicijs hæc ſacra ædes, S. Mariæ de Ieſu dicata, atq; 20. fratribus continendis, alendiſq; commodiſſima, non longè ab oppido Mohac (vulgò Modica) in lucem prodijt: in quo B. P. Antonij de Giarratana venerabile corpus requieſcit: Cuius vita mirabilis omnino fuit: atq; malignis ſpiritibus (cum quibus perpetuò confligebat) adeò formidabilis, vt tanti viri præſentiam minimè ſuſtinentes, ſæpe ſæpius ad primum huius loci conſpectum ex poſſeſſorum corporibus emigrarint. Claruit præterea plurimis miraculis, quibus pręſentem conuentum, in quo Philoſophiæ ſtudium maximè floret, Mohacenſibus commendatiſſimum reddit. C D

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Naſi. *Conu. XXVIII.*

NEC commendatione caret illuſtriſſimi Artaxij à Cardona, Guliſanenſis Comiti, atq; oppidi Naſi Domini temporalis, in Franciſcanos Obſeruantes pietas, cùm & hunc conuentum, B. Mariæ de Ieſu ſacrum, non ita procul à præfato oppido Naſo, tum ex proprijs, tum quoq; ex Naſenſium facultatibus, ex ea tantùm erigi, perficiq; curarit, atq; tandem dolo à patribus eiuſdem Ordinis Conuentualibus occupatum ex eorũ manibus eripuerit, ijſq; ex apoſtolica auctoritate pulſis, huic Prouincię adiecerit. Hoc igitur ex loco, quem 14. fratres frequentius occupant, huic ſęculo vale dicens aſtra petijt B. P. Franciſcus Galatinus, quem Deus opt. max. & viuum atq; etiam mortuũ plurimis miraculis exornauit. E

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Pactarum. *Conu. XXIX.*

OBSEQVVTVRVS reuerendiſſ. Pactenſis Epiſcopus apoſtolicis Sixti IV. Pont. max. literis, ad inſtantem Pactenſium petitionem 7. menſis Martij, anno verò Domini 1477. datis, quæ adhuc ſuperſunt, certum fundum non procul à ciuitate Pactarum ædificando Minoritico conuentui deſignauit, ſtatimq; fratres, omni cura omniq; diligentia, ex publicis priuatiſq; Pactenſium eleemoſynis, hanc ſacram domum, ſub inuocatione B. Mariæ de Ieſu, quam 16. fratres inhabitant, eodem in loco à fundamentis ad apicem vſq; conſtruendam curarunt.

A *De conuentu S. Mariæ de Ieſu Nari.* *Conu. XXX.*

CVM nobiles quidam Narenſes ex Iachettorum familia, ob ſingularē quandam in Minores Obſeruantes beneuolentiā, prædium ad ſe, extra Narenſis ciuitas mœnia, pertinens, iiſdem ad vnius conuentus ædificationem liberaliter contuliſſent, prædicti fratres tum ex communibus, tum quoq; ex priuatis Narenſium, atq; etiam aliorum circumquaq; vicinorum eleemoſynis, hunc locum, quem 16. fratres, maiori ex parte nouitij, inhabitant, in honorem Virginis Mariæ de Ieſu ſibi ædificarunt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Politij. *Conu. XXXI.*

NE fratres itinerantes, atq; Politium ciuitatem ſępe ſæpius tranſeuntes, ad publi-B ca hoſpitia diuertere cogerentur, ſed vt proprium domicilium in quod religioſè, & vti monaſticum decet decorem, ſe recipere poſſent, in promptu haberent, his pater, qui tunc huius Prouinciæ Vicarium agebat Prouincialem, vnius ibidem erigendi conuentus facultatem ab Alexandro VI. ſummo Pontifice, anno ſalutis humanæ 1501. impetrauit: inſuper & hanc ſacram domum, quam optimo iure pertanſeuntium hoſpitium appellare poſſes, ex fidelium, præcipuè verò Politienſium, eleemoſynis, in honorem S. Mariæ de Ieſu, dimidio tantùm à vallo ciuitatis milliario, quantocitius ædificari curauit. Quia verò continuo hoſpite grauatur eiuſq;, excipiendi potiſſimùm cauſa conſtructa eſt, ab 8. tantùm fratribus inhabitatur.

De conuentu ſanctæ Annæ Iulianæ. *Conu. XXXII.*

C IN penetralioribus Querneæ eius ſyluæ, quæ Buſachinum, Cluſas, atq; Iulianam oppida ab inuicem diſtinguit, conuentus hic, (ne potius dicam eremitorium) beatæ Annæ ſacer, atq; educandis nouitijs (quibus ex propoſito, atq; ad nutum deſeruit) maximè idoneus, ex præfatorum oppidorum eleemoſynis, à 100. annis & vltra conſtructus fuit: Cuius quies, ſolitudo, atq; etiam amœnitas contemplationi ſummopere fauent. Quod & in cauſa eſt, vt plures patres ſanctitate conſpicui inde prodierint; de quorum numero fuēre B.P. Simon à Cataraxibetta. & Bonauentura Melitenſis, qui & ipſo in loco ſepulti ſunt, plurimiſq; miraculis coruſcarunt. Dat verò nomen huic loco, quē 12. fratres inhabitant, oppidū Iuliana, quòd præ alijs duobus ſibi proximum ſit.

De conuentu ſanctæ Mariæ de Ieſu apud veterem Melitæ ciuitatem. D *Conu. XXXIII.*

NEC Siculis tantùm finibus hæc Prouincia clauditur, cùm & Melitam inſulam, non procul à Pachino eiuſdem Siciliæ promontorio diſtantem, atq; ad ſacram S. Ioannis militiam attinentem, complectatur: Nam apud veterem Melitam, quę eiuſdem Melitenſis inſulæ ciuitas, atq; textrinis prætioſiſſimarum veſtium omnino nobilis eſt, hunc conuentum, B. Mariæ de Ieſu ſacrum, communibuſq; ciuium eiuſdem ciuitatis ſumptibus, à plurimis annis ędificatum, obtinet. Cuius 10. fratres accolæ tum ob inculpatam, qua viuunt, vitam, tum quoq; ob ſanctiſſimos patres eorum prædeceſſores, quibus præfatus locus olim maximè floruit, optimè audiunt.

E *De conuentu S. Mariæ de Ieſu apud nouam Melitæ ciuitatem.* *Conu. XXXIV.*

ADEO enim Melitenſis ſuburbij munitiones, & muri repetitis bombardarum ictibus, in longa illa Turcica obſidione, ac pluſquam ferina rabie, ceſſerant, vt vix reparari, ſecundamq; oppugnationem ſuſtinere poſſent, quamobrem conſultiſſimè ſtrenuus ille ſacræ Ioannitarū militię Magiſter, ac inſuperabilis Dux, Ioannes Valleta aliam ſibi potius ciuitatem de nouo ædificandam, quæ Turcicæ inuaſioni fortiter reſiſtere poſſet, quàm hanc ſolo ferè æquatam reſarciendam, conſultius duxit. Nec tamen, extenuato, præ belli diuturnitate atq; operis magnitudine, publico ærario, Mi-

noriticum conuentum prætermittendum ſibi fore cenſuit: immo omni ſolicitudine, A
omniq; diligentia curauit, vt hic conuentus, S. Mariæ de Ieſu ſacer, licèt vtcunq; anguſtus, intra præfatæ ciuitatis, cui Melita noua nomen eſt, mœnia, quàm breuiſſimè ædificaretur, omnibusq; ſuis numeris abſolueretur, ac ab 8. fratribus incoleretur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu oppidi S. Petri. Conu. XXXV.

ILLVSTRISSIMVS quidam oppidi ſancti Petri heros, ſiue (vt vulgari vtamur vocabulo) Baro, Franciſcanis Obſeruantibus addictiſſimus, cùm nullos penitus ex cariſſima ſibi vxore liberos ſuſcepiſſet, quicquid illis ex teſtamento relicturus fuerat, id totum in vnius Minoritici conuentus ædificatione conſumendum cenſuit. Cuius deniq; pijſſimis votis pijſſima quoq; vxor cùm annueret, conuentus hic, S. Mariæ de Ieſu ſacratus, non procul à communi eorum oppido, ex communibus B
quoq; eorundem facultatibus, apoſtolica ſibi auctoritate fauente constructus fuit, quem 12. fratres frequentius occupant, Deoq; opt. max. fideliſſimè inſeruiunt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Bisbonæ. XXXVI.

PARI beneuolentia, qua & præcedens heros, erga Franciſcanam familiam præditus illuſtriſſimus Comes à Luna, nunc autem Bisbonenſis Dux, præſentem conuentum, S. Mariæ de Ieſu ſacrum, ex domeſticis facultatibus, propè eius oppidum Bisbonam, maxima liberalitate, ædificari, atq; 8. fratribus perpetuò inhabitandum tradi curauit, quos Bisbonenſes ingenti amore ac deuotione proſequuntur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Ficarræ. Conu. XXXVII. C

INDIGNVM planè, atq; omnino vituperabile videbatur, quòd oppidum Ficarra, ex quo tot famoſi prędicatores Franciſcani prodierant, Minoritico conuentu, quò vel patriotæ ſaltem, dum vel viſendorum parentum, vel habendarum concionum cauſa, eò accedebant, familiarius liberiusq; ſe recipere poſſent, careret. Quamobrem huiuſmodi probrum de medio ablaturi ijdem patres, quandam Ciſtercienſium monachorum abbatiam ſemicollapſam, longiuſculusq; à præfato oppido Ficarra diſtantem, in Minoriticum monaſterium promouendam à Leone X. Pont. max. impetrarunt. Cumq; ibidem per aliquot annos, quoad vſq; videlicet futuro ædificio neceſſaria perquirerent, commorati eſſent: anno tandem Domini 1514. deſtructis omnino antiquioribus ruinis, ſeq; operi accingentes, huic conuentui, S. Mariæ de Ieſu ſacrato, atq; à 10. tantùm fratribus inhabitato, antiquiori titulo ſanctæ Dominicæ de D
Monte Dei, quo prius inſignita erat, penitus abolito, initium dedêre, ipſumq; breui temporis interuallo omnibus ſuis numeris abſoluerunt: Cuius ea eſt prærogatiua, vt præſtantiſſimis ac ſanctiſſimis viris à ſui erectione in hodiernum vſq; diem floruerit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Aulæ. Conu. XXXVIII.

EX ſingulari deuotione & pietate, qua illuſtriſſ. Carolus Aragonus, Marchio Aulanus, in Franciſcanam ferebatur familiam, hunc locum, S. Mariæ de Ieſu ſacrum, non procul ab eius oppido Aula, ad eius vſum atq; habitationem, ſuis tantū ſumptibus, à fundamētis erigi, ac omnino perfici fecit: in quo 10. fratres cōmodè ſatis cōuiuunt.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Panormi. Conu. XXXIX. E

QVIS vnquam putaſſet tam paruum, tamq; modicum xenodochiolum, in tam famoſum, tamq; auguſtum conuentum euaſurum? Erexerant ſiquidem patres monaſterij ſanctæ Mariæ de Ieſu, propè Panormium, intra eiuſdem ciuitatis mœnia, beneficio tamen quorundam Panormitanorum, hoſpitiolum, ſiue potius perparuum hoſpitale ad infirmos curandos, vbi & ſacras plurium confeſſiones ſtatutis diebus excipere tenebantur. Cumq; ſacras quoq; conciones ad populum ſæpius habere cogerentur, nec propriam eccleſiam, in qua id præſtarent, haberent, à totius ciuitatis proceribus ex ſenatus conſulto decretum fuit, vt præfatum xenodochium in iuſtum conuentum, vbi & fratres rem diuinam facere, & ſacras confeſſiones excipere, ac po-

A pulo prædicare poſſent, ex publicis prouentibus promoueretur. Acceſsêre quoq; huic operi peculiares quamplurimæ Panormitanorum eleemoſynæ. Pręfatis auſpitijs hic conuentus, S. Mariæ de Angelis ſacer, conſtructus, apoſtolica tamen ſibi auctoritate fauente, in tantum creuit, vt 80. fratres inquilinos, pluresq; alios aduentantes commodiſſimè capiat, & meritò inter pręcipua totius Prouinciæ loca connumerandus veniat. Hoc in ipſo loco, in quo Philoſophicis literis diligentiſſimè incumbitur, ad cæteros patres appoſitus fuit beatus pater Benignus Romanus, tertij huius Prouinciæ loci præcipuus fundator: qui plurima, præcipuè verò Carolo V. inuictiſſimo Germanorum Imperatori, prophetico ſpiritu afflatus prędixit, innumeriſq; miraculis claruit, qua etiam de cauſa in maxima eſt apud Panormitanos veneratione.

B *De conuentu S. Mariæ de Ieſu Palatioli. Conu. XL.*

CVM primùm illuſtriſſimus Artalius Aragonus, oppidi Palatioli procer ſiue Baro apoſtolicam à Clemente VII. Pont. max. facultatem impetraſſet, paruam ædiculam, in honorem S. Mariæ de Palatiolo erectam, atq; ad quingentos paſſus à præfato oppido diſtantem, in iuſtam eccleſiam, ſub titulo ſanctæ Mariæ de Ieſu, ex domeſticis tantùm facultatibus, anno à partu Virgineo 1530. tranſtulit, atq; contiguum conuentum, 14. continendis fratribus aptiſſimum, ſibi ibi ædificauit. Apoſtolicum præfati Clementis Papæ VII. breue in huius loci tabellario aſſeruatur.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu oppidi S. Luciæ. Conu. XLI.

C SIMVL vt fratrum conſenſus acceſſit, oppidi ſanctæ Luciæ inquilini, ſummo ſtudio ſummaq; diligentia, licèt Creſi opes minimè ſuppeterent, hunc conuentum, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Ieſu ſacrum, non procul à vallo ex communibus bonis auguſtè ſatis pro modulo conſtrui fecerunt: Cuius quoque 8. fratres accolas omni beneuolentia, omniq; beneficiorum genere proſequuntur. Quid ni id facerent: cùm pro temporalibus ſpiritualia, ac pro caducis ſtabilia bona ab ipſis reportent?

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Cluſarum. Conu. XLII.

TANTA erat pijſſimi, pariterq; illuſtriſſimi cuiuſdam Cluſarum Comitis ad Franciſcanos, præſertim verò ad eos, qui conuentum ſanctæ Annæ prope oppidum Iulianam (cuius ſupra 32. ſecundo loco meminimus) habitabant, deuotio, tanD tusq; affectus, vt perpetuò vnum, vel alterum eorum (quòd inde non longè diſtaret conuentus) penes ſe habere vellet. Cumq; id fratres, quòd eorum quieti, & ſtatui negotium faceſſere videretur, ægrè ferentes, ſibi pro viribus (licèt fruſtra) reſiſterent: ne tandem aliquando huiuſcemodi vitæ pertæſi, ſibi ſuccenſerent, ſeq; tanta conſolatione priuari contingeret, apoſtolica prius à ſummo Pontifice tunc ſedente auctoritate impetrata, ædiculam, diuo Vito ſacratam, nec procul à Cluſis eius oppido diſtantem, in ſatis capacem eccleſiam, ſub titulo S. Mariæ de Ieſu, ſuis ſumptibus promouendam, ſibiq; monaſtarium apprimè ædificatum annectendum, curauit, atq; neceſſarijs omnibus pro 8. fratrum habitatione inſtruxit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu prope S. Angelum. Conu. XLIII.

E MINISTRANTIBVS ſibi, liberaliter ſatis pro ratione communis ſubſtantiæ, oppidanis, quæ ad vnius iuſti conuentus ædificationem neceſſaria erant huius Prouinciæ proceres, ex facta ſibi à Sede apoſtolica liberali facultate, hanc ſacram ædem, non longè ab oppido ſancti Angeli, in honorem ſanctiſſimæ ſemperq; Virginis Mariæ de Ieſu, Pio IV. Pont. max. ſedente, à fundamentis erigendam, omnibusq; ſuis numeris abſoluendam, atq; à 10. fratribus inhabitandam curarunt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Inſpiceſundi. Conu. XLIV.

ILLATVRI in dominicum horreum aliquot fructus ex oppido Inſpiceſundi fratres noſtri, ædiculam, diuo patri Franciſco ſacram, vtcunq; à vallo diſtantem,

tem, atque à quibuſdam Tertiarijs eremitis relictam, ad inſtantiſſimas oppidanorum preces, ex publicis eorundem prouentibus, in iuſtum conuentum, ſub titulo S. Mariæ de Ieſu, promouendam, atq; ab 8. fratribus in poſterum inhabitandam curarunt. A

De conuentu S. Mariæ Magdalenæ Carini. Conu. XLV.

CVM frater quidã Matthęus Oppidanus Carinianis gratiſſimus acceptiſſimusq; eſſet, ij in eius gratiam conuentum hunc, in honorem ſanctæ Mariæ Magdalenæ, quingentis paſſibus a communi eorum oppido Carino, ex communibus quoq; facultatibus, totius interim rei gerendæ negotio ſibi commiſſo, ædificare cœperunt: Sed cùm is immatura morte præuentus ipſum imperfectum omnino, atq; vix à fundamentis emerſum reliquiſſet, operi ad tempus ſuperſederunt. Poſt aliquot tamen annos elapſos, euocatis ad ſe aliquibus fratribus, qui promouendo ædificio incumberent, omnibusq; neceſſarijs ſibi miniſtratis, eum vltimam artificis manum experiri fecerunt: Vnde & impræſentiarum ab 8. fratribus commodè ſatis inhabitatur. B

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Raccudiæ. Conu. XLVI.

NVLLVM prorſus peculiarem patronum agnoſcit hic conuentus, feliciſſimæ Annunciationi glorioſiſſimæ ſemperq; Virginis Mariæ dicatus, ac longiuſculus ab oppido Raccudia ſitus, cùm ex plurimis eleemoſynis, vndequaq; fratrum induſtria; atq; maximo labore acquiſitis, ædificatus fuerit. Relucet tamen in eo maximè Raccudienſium liberalitas: cùm eorum beneficentia 8. fratres ipſius accolæ maiori ex parte ſuſtenentur, illisq; neceſſaria maxima animi alacritate ſubminiſtrentur. C

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Caſtri Ioannis. Conu. XLVII.

LIBERALITATE, atq; pijs tum publicis, tum quoq; priuatis ciuium eleemoſynis vſi huius Prouinciæ patres, ædiculam, beatiſſimæ Mariæ à Monteſaluo ſacram, atq; non ita à Caſtro Ioannis, Sicula ciuitate diſtantem, ex Pontificia ſibi facta facultate, in conuentum 10. continuò continendis, atq; pertranſeuntibus excipiendis (id enim ex parte eos ad hoc opus aggrediendum mouit) fratribus aptiſſimum, omninoq; idoneum, ſub inuocatione ſanctę Mariæ de Ieſu, adaptarunt.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Capitij. Conu. XLVIII.

QVO affectu, quauè beneuolentia Capitiani ciues in Franciſcanam Obſeruantem familiam ferrentur, liquidò ſatis patet: Cùm decretis ex ſenatusconſulto neceſſarijs ſumptibus, atq; ſuperintendentibus, qui futuro operi præeſſent, delectis, hanc ſacram ædem, in honorem beatiſſimæ Mariæ de Ieſu, non longè à communi ciuitate Capitio, ad commodiſſimum 10. fratrum vſum, à fundamentis ad verticem vſq; ædificandam, omnibusq; neceſſarijs officinis, atq; hortis, inſuper & ſuppellectili inſtruendam curarint, quam & deuotionis ac recreationis ſpiritualis gratia frequentant. D

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Summatini. Conu. XLIX.

PRÆCEDENTIBVS ex pia quadam æmulatione per omnia ſimiles eſſe cupientes Summatini, alium quoq; conuentum, (de quo impræſentiarum) in honorem eiuſdem ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu, ex communibus etiam facultatibus, non procul ab eorum oppido Summatino, iiſdem fratribus erigi, penitusq; ędificari voluerunt, quem & illorum 8. perpetuò inhabitandum, maxima munificentia contulêre. E

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Mililli. Conu. L.

NE cœteris Siciliæ ciuitatibus atq; oppidis inferiores, atq; indeuotiores exiſtimarentur Milillenſes, quòd Franciſcanis Obſeruantibus compatriotis conuentum apud ſe minimè conſtruxiſſent, hanc ſacram ædem vltimis his diebus pro modulo ſatis honeſtam, atq; 8. excipiendis religioſis omnino accommodam, non procul ab eorum communi oppido Milillo, ex communibus facultatibus, in honorem atq; laudem

beatiſſimæ

A beatiſſimæ Virginis Mariç de Ieſu, à fundamentis erigendam, omnibusq; ſuis numeris & apicibus abſoluendam, ac deniq; huius Prouinciæ albo aſcribendam curarunt.

Sequuntur monialium monaſteria.

SVNT præterea in hac Prouincia à præcedentibus fratrum locis 4. (vt prædiximus) ſanctimonialium monaſteria, quorum bina ad primam beatæ virginis Clarę Regulam, alia verò duo ad eiuſdem virginis ſecundam ſpectant: Ita tamen vt & iſta, atq; illa Prouinciali eius Miniſtro in omnibus ſubſint.

De monaſterio Clariſſarum Meſſanæ. *Mon. I.*

B PRIMVM igitur præfatorum monaſteriorum id eſt, quod intra ciuitatis Meſſanæ mœnia, ſub titulo Montis Virginum, ſurrigit, atq; à ſanctiſſima ſorore Euſtochio ædificatum, ſanctiſſimisq; legibus inſtructum fuit: & ab 80. ſororibus, ſub prima beatæ virginis Claræ Regula, inhabitatur. Fuit præfata ſoror Euſtochium honeſtis orta natalibus, atq; ſumma ſanctitate, optimisq; moribus prædita: quamobrem tum viua, tum quoq; mortua plurimis miraculis claruit, modoq; relucet: Inter quæ non infimum locum obtinet id, quod in cuiuſlibet ſororis deceſſu contingit: Cùm enim alicui earum, ex diuina diſpoſitione, àb hac vita emigrandum eſt: excitatur, audientibus monialibus, ab interiori parte eius loculi, quo beatæ Euſtochij corpus honorificè reconditur, quidam ſtrepitus, quo de alicuius illarum obitu, ex certiſſima experientia; præmonentur: omnesq; tanquam morituræ, ad debitam præparationem excitantur: Quod C profectò maximum diuinæ bonitatis ſignum erga hunc locum eſt.

De monaſterio Clariſſarum Catanæ. *Mon. II.*

EODEM quoq; titulo Montis Virginum inſignitur & hoc monaſterium Catanæ erectum, atq; à 40. ſororibus, ſub prima beatæ virginis Clarę Regula inhabitatum, cuius tamen fundator ignoratur. Hæ ſiquidem moniales, quæ & optimè, ob candidos mores maximamq; religionem, audiunt, licèt à tempore Concilij Tridentini, iuxta ſibi factam facultatem, aliquos redditus in communi, pro commodiori vita ducenda, admiſerint, in particulari tamen nunquam huiuſmodi gratia atq; facultate gaudere voluerunt.

D

De alio Clariſſarum monaſterio ibidem. *Mon. III.*

TERTII huius monaſterij Catanæ, in honorem tamen ſanctæ Claræ quoque erecti, atq; à 30. Clariſſis ſororibus, ſed Vrbaniſtis, inhabitati, fundator authorq; fuit deuotus quidam Antonius à Paternione, qui ex mera tantùm in Deum pietate, quicquid ingratis fortè conſanguineis relicturus fuerat, id potius (& piè quidem) in huiuſmodi opere promouendo inſumere maluit.

De monaſterio Clariſſarum S. Angeli. *Mon. IV.*

E NVMERVM omnium huius Prouinciç locorum claudit id monaſterium, quod in oppido ſancti Angeli, ſub inuocatione beatę virginis Clarę, ſatis auguſtè ſurrigit: ſumptibusq; cuiuſdam probi viri Blaſij Natolij ędificatum extitit: atq; à 10. tantùm Clariſſis ſororibus Vrbaniſtis incolitur.

Sunt præterea hac in ipſa Prouincia 7. Tertiariorum, ſiue de Tertio beatiſſimi patris Franciſci Ordine, fratrum conuentus qui Priores, Prouincialemq; Viſitatorem ex ſe ipſis habent, atq; in prouincialibus Capitulis, iuxta normam ſibi à Pio V. Pont. max. proprio motu præſcriptam, celebratis canonicè eligunt.

PROVINCIA
S. NICOLAI.
VERA EFFIGIES S. NICOLAI MAGNI.
ARCHIEPISCOPI. MIRENSIS.

PROVINCIA

PROVINCIA SANCTI NICOLAI.

A SANCTI Nicolai Prouincia, quæ & binomia eſt, ſatis patet: cùm ex 48. fratrum & 2. ſororum conuentibus conſtans, binas Regni Neapolitani Prouincias, Barenſem ſcilicet, atq; Hydruntinenſem complectatur. Vocatur etiam paſſim à ſuperiori nomine Apuliæ Prouincia, eò quòd in Apulia, quæ Italiæ regio, Adriaticoq; mari contermina, atq; inter Dauniam, & Calabriam ſita eſt, ſedem obtineat. Hæc igitur, quæ à Baſilicatæ Prouincia Bradano, & à Prouincia ſancti Angeli Ofanto fluminibus diſtinguitur, Prouinciæ Boſnę Argētinę olim Cuſtodia fuit, & ab ipſa ex patrum decreto nobis prodijt: Cuius ſigillum maius Chriſtum Dominum è ſepulchro ad fœmora vſq; prodeuntem, brachijſq;
B in crucis modum ad medium corporis diſpoſitis, ac binos Angelos ſibi aſtantes, nec non & beatum patrem Franciſcum ſub ſepulchro genibus complicatis, manibuſq; ad pectus iunctis, cum his literis eius oram ambientibus, S. FR. MINORVM. DE. OBSERVANTIA. PROVINCIÆ. S. NICOLAI. ſphericè continet. Cùm autem diui Nicolai corpus, Apulis celeberrimum, ſummeq; venerabile, Barij, quod eius finibus circumſcribitur, ſepultum (à quo & nomen ſibi vſurpauit) religioſè ſeruet, eius effigiem, antiquiori modo cultam, ſibi præponendam curaui.

De conuentu S. Catharinæ prope oppidum S. Petri Galatini. Conu. I.

C CVM oppidum ſancti Petri Galatini Hydrutinenſis diœceſis, maiori ex parte, à Græcis inhabitaretur, cogerenturq; Latini illis permixti, diuino officio, Græcorum more peracto, intereſſe, quod quidem illis ingratiſſimum, difficillimumq; erat, illuſtriſſimus Raymundus Baucius Vrſinus, Tarentinorum Princeps, eiuſdemq; oppidi temporalis Dominus, iſtorum rebus, atq; conſolationi conſulturus, hanc ſacram ædem, ſimul atq; conuentum ſibi annexum, ex domeſticis facultatibus, atq; ex apoſtolica ſibi ab Vrbano VI. Pont. max. facta facultate, in honorem ſanctæ Catharinæ virginis & martyris, cui ille deuotiſſimus ab incunabulis erat, anno Dñicæ Natiuitatis 1383. non procul ab oppido ſancti Petri Galatini ædificari, immunēq; ab Epiſcopali iuriſdictione reddi, atq; apoſtolicæ Sedi immediatè ſubdi, inſuper & Franciſcanis Prouinciæ Boſnæ Argentinæ fratribus apoſtolica ſibi Bonifacij IX. ſummi Pontificis, ac præfati Vrba-
D ni VI. ſucceſſoris auctoritate fauente, tradi curauit: Vt vel ſic præfati Latini tum rei diuinæ, tum quoq; canonicis alijs horis, Latino idiomate perſolutis, intereſſe, atq; Dei verbum, materna ſibi lingua propoſitum, audire poſſent: Vnde eius ſucceſſoribus patronatus iſtius loci ius meritò debetur. Aedificauit præterea pientiſſimus idem fundator ad pauperes, peregrinoſq; maxima charitate excipiendos, infirmoſq; curandos xenodochium huic monaſterio contiguum, illiuſq;, plurimis prius redditibus ditati, omnibuſq; neceſſarijs inſtructi, curam eius fratribus commiſit. Quam tamen illi, poſt fidelem iniuncti muneris exequutionem, quinquageſimo anno à pręfati hoſpitalis erectione, ex Eugenij IV. Pont. max. beneplacito, à ſe reijcientes, vt vel ſic quietius, libe-
E riuſq; Deo vacare, ſuæq; vocationi ſatisfacere poſſent, ad alios tranſtulerunt. Cumq; per centum continuos annos noſtri fratres hac domo pacificè vſi eſſent, ſuffectis ſibi Benedictinis monachis Conuentualibus, montis Oliueti paſſim apellatis, qui & conuentus ſimul & hoſpitalis curam gererent, ab Alphonſo Aragono, Neapolis Siciliæq; Rege, neſcio quibus de cauſis, deturbati, alioq; migrare coacti ſunt. Qui tamen, poſt tredecim annos elapſos, reuocati, relicta interim præfatis monachis hoſpitalis ſolicitudine, vſq; in hodiernam diem ibidem perſeuerant. Quorum numerus vt plurimum vicenerius eſt. Gaudet ſacra hęc domus plurimis priuilegijs, atq; ſanctorum reliquijs:

Videlicet indulgentia omnium peccatorum plenaria pro vniuerſis eam, in ſolemnitatibus Aſcenſionis Dominicæ, atq; ſanctę Catharinę virginis accedentibus: Idq; ex maxima ſummorum Pontificum Vrbani VI. & Bonifacij IX. liberalitate: Et altero ex digitis beatæ Catharinæ virginis & martyris, præfati fundatoris dentibus ab eius manu in monte Sina auulſo: & integra maxilla ſanctæ Agathę virginis quoq; & martyris, altero ex brachijs ſanctę Petronillę virginis, quodam digito ſancti Panthaleonis martyris, alio digito ſancti Ioannis Chryſoſtomi Epiſcopi & confeſſoris, vna ex coſtis ſancti Blaſij Epiſcopi & martyris, parte quadam tonſuræ ſancti Andreæ Apoſtoli, genu ſancti Chriſtophori martyris, atq; plurimis alijs ſacroſanctis reliquijs, ſed minutulis, quas, aliò properans, ſciens omitto. Licet præterea fratribus, ex Clementis VII. Pont. max. indulto, circumferre proceſſionaliter per oppidum venerabile Seruatoris Chriſti corpus Dominica infra octauam feſtiuitatis eiuſdem. A B

De conuentu S. Franciſci Gallipolis. Conu. II.

SI de iſtius conuentus, qui Gallipolis, munitiſſimæ ciuitatis, ſub inuocatione beatiſſimi patris Franciſci, conſtructus cernitur, & ab 18. fratribus occupatur, origine agamus, antiquiſſimus proculdubio eſt: cùm ab altero ſociorum eiuſdem Seraphici patris, opera tamen Gallipolenſium, ex certiſſima traditione, ædificatus habeatur: Si verò de eius à patribus Franciſcanis Conuentualibus ad noſtros Obſeruantes tranſlatione quęſtio oriatur, eius vetuſtas ab anno ſaluris humanę 1400. computanda venit: Cùm eo temporis, ex apoſtolica facultate, ad inſtantes illuſtriſſimi Raymundi Baucij Vrſini (cuius ſuperiori loco meminimus) preces facta, ijs pulſis, reliquis Cuſtodiæ Boſnenſis Prouinciæ locis adiunctus ſit. C

De conuentu S. Franciſci Petiliæ. Conu. III.

PETILIA, quæ & vulgò Altamura, magnæ Græciæ vrbs eſt, non procul à Licinio promontorio, à Philoctete Peantis filio, Herculiſq; comite condita: Intra cuius ambitum conuentus hic, Seraphico patri Franciſco ſacer, atq; à 15. fratribus inhabitatus, eleganter conſurgit, qui anno à partu Virgineo 1400. communibus Petilienſium ſumptibus ædificatus, abſq; dubio, creditur, atq; altero ex brachijs S. Apolloniæ virginis & martyris mirum in modum exornatur.

De conuentu S. Mariæ de Pace Venuſiæ. Conu. IV.

NISI nos vulgaris receptiſſimaq; ſeniorum traditio fallit, hæc ſacra ædes, B. virgini Mariæ de Pace dicata, longiuſculus à Venuſia, Appulorum Dauniorum oppido, Horatijq; celeberrimi Poëtæ patria, erecta, præcedenti contemporanea eſt: Cùm liberaliſſimis illuſtriſſimę Marię Donatæ Vrſinæ ſumptibus, anno Domini 1400. conſtructa feratur: Quam & 10. fratres, vt plurimùm incolunt. D

De conuentu S. Mariæ de Columna Trani. Conu. V.

VETVSTISSIMVS profectò eſt hic conuentus, B. virgini Mariæ de Columna ſacratus, atq; inter criſpantes maris vndas, non procul à Trano ciuitate, ſitus, cùm ante plurimas annorum centurias à Barbaruſſa Germanorum Imperatore ędificatus, Benedictiniſq; monachis collatus ſit: Nihilominus tamen eius antiquitas nobis ab anno Dominicæ Incarnationis 1400. ſupputanda venit: cùm per id tempus à ruinis, & incendio Turcarum ſuperuenientium opera excitato, Tranenſium ſumptibus, & liberalitate vindicatus, ac omni ex parte refectus, fratribus noſtris, Benedictinis interim ſuo iuri cedentibus, collatus fuerit: Quorum 10. ibidem perpetuò commorantur, atq; ſequentes ſanctorum reliquias ſibi creditas, videlicet alterum ex brachijs ſancti Stephani Papæ & martyris & aliquot oſſa ſanctorum Matthæi Apoſtoli, Felicis, Coſmæ atq; Damiani matyrum, & Hilarionis Abbatis quàm diligentiſſimè cuſtodiunt. Sunt tamen qui mordicus aſſerant prædictorum ſanctorum Stephani, atq; Hilarionis corpora hoc in loco humata eſſe: ſed hi locum minimè oſtendunt, quod ipſum penitus ignorent. E

A *De conuentu S. Franciſci Minerbini. Conu. VI.*

COMMENDAT quàm maximè pietatem illuſtriſſimi Raymundi Baucij Vrſini, Farentinorum Principis, in Obſeruantes Franciſcanos ſecunda hæc ſacra domus, in laudem atq; memoriam pauperum Patriarchæ Franciſci, non procul ab oppido Minerbino, anno humanę ſalutis 1400. à ſe erecta, iiſdemq; in perpetuum vſum, non minus liberaliter, quã piè conceſſa: Cuius quoq; beneficio corũ 10. ibidẽ commorantur.

De conuentu S. Mariæ de Pietate Vxenti. Conu. VII.

CVM illuſtriſſima, atq; Franciſcanæ Obſeruanti familiæ addictiſſima Bauciorum proſapia, ex qua Tarentinorum Princeps Raymundus Baucius Vrſinus originem B quoque duxit, Vxento, Salentinorum ciuitate, potiretur, hanc ſacram ædem, ſub inuocatione B. Mariæ de Pietate, anno humanæ redemptionis 1430. eleganter ſatis, ex domeſticis facultatibus intra Vxentina mœnia, ædificandam, atq; à pluribus fratribus inhabitandam curauit: quos etiam, quandiu ad eius vrbis clauum ſedit, liberaliſſimis eleemoſynis proſequuta extitit: Sed eius ſceptro ad alios tranſlato, fratribusq; inedia obſeſſis, cùm Vxentinis non adeò magnæ opes ſint, antiquus eorum numerus ita diminutus eſt, vt ſeptenarium ſæpius non attingat. Nec tamen commendatione caret ſacer hic locus, cùm B. P. Angeli Pelitenſis ſiue ab Altamura venerabili funere exornetur: Cuius tanta fuit humilitas, tantaq; manſuetudo, vt paſſim tum à fratribus, tum quoq; à ſæcularibus ouicula nuncuparetur.

C *De conuentu S. Mariæ de Chiuiſa Bitunti. Conu. VIII.*

MINORITICVS hic conuentus, non procul à Bitunto antiquiſſima ciuitate ſitus, ac in honorem beatiſſimæ Mariæ Virginis de Chiuiſa erectus, curandis fratribus huius Prouinciæ circumquaq; vicinis, quòd ſaluberrimus, commodiſſimusq; ſit, opportunè deſeruit: eaq; potiſſimum de cauſa inſtantibus Prouinciæ proceribus, à Bituntino ſenatu, ex publicis facultatibus, anno Dñi 1430. à fundamentis ad verticem vſq; ędificatus eſt. Continet verò vt plurimùm 20. fratres pręter aduentãtes infirmos.

De conuentu S. Franciſci Bitecti. Conu. IX.

BITECTINI ſenatus officium, cæteraq; erga noſtrum Ordinem ſtudia, vel maximè, in hac ſacra æde, in honorem Seraphici patris Franciſci, ſub Euge- D nio IV. Pont. max. anno à mundo redempto 1433. erecta, relucent: Cùm non ſolùm eam ex communibus facultatibus, è regione communis ciuitatis Bitecti erigendam, abſoluendamq; curauerit: ſed & in hodiernam vſq; diem 12. fratres eius accolas, ſacręq; Theologiæ incumbentes, omni beneficiorum genere proſequatur. Viam vniuerſę carnis ingreſſus honeſtam hoc in loco ſepulturã nactus eſt B. F. Iacobus, natione Illyricus ac profeſſione laicus: qui procul dubio viuens ſanctiſſimis moribus, omniq; virtutũ genere præditus extitit, & mortuus innumeris claruit, claretq; miraculis: Cuius venerabile corpus, licèt à centũ annis exanime, integrum adhuc, imputre, atq; incorruptũ omnino perſeuerat, prout omnibus ipſum venerationis gratia accedentibus in confeſſo eſt.

De conuentu S. Mariæ Veteris Andriæ. Conu. X.

E DVPLICI fungitur munere hic conuentus, in honorem glorioſiſſimæ Virginis Mariæ, è veſtigio ciuitatis Andriæ erectus, atq; publicis Andrianenſium ſumptibus, ex apoſtolica Eugenij IV. Pont. max. auctoritate, anno Dominicæ Incarnationis 1438. ædificatus, valetudinarij videlicet, atq; ſtudij: Cùm & aduẽtantes huius Prouincię patres fratresq; infirmos humaniſſimè excipiat, diligentiſſimeq; medeatur, atq; 18. ſtudentes Theologos ſub vno prælectore contineat, ſuſtentetq;.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Atellæ. Conu. XI.

CVM fratres noſtri primùm conuentum ſanctæ Mariæ de Vite alba ſacrum, ſub Eugenio IV. Pont. max. ſibi ab Atellana communitate, longiuſculus ab Atel-

la communi eius oppido, anno Domini 1439. ædificatum,poſt aliquot annos, ob eius A
inſalubritatem, deſeruiſſent: Atellani, ne fratrum præſentia priuarentur, adiecère, vt & hunc ſecundum, in honorem S. Mariæ de Angelis, multò commodiorem altero, in loco ſaniori,ſub Iulio II. Pont. illis conſtruerent. In quo 12. fratres,maiori ex parte nouitij,ꝙ ijs educādis atq; religioſis moribus inſtruendis aptiſſimus ſit,cōmorantur.

De conuentu S. Mariæ de Templo Litij. Conu. XII.

PROSPECTVRI prouidi patres vicinorum conuentuum fratribus infirmis, hanc ędem,beatę Mariæ de Templo ſacram,aliquantulum à Litio,Apula ciuitate, ex publicis Litienſium facultatibus, anno à partu Virgineo 1440. ad eos excipiendos medendoſq;, eleganter ſatis, ſatiſq; opportunè ædificari curarunt. Quam 20. fratres frequentius inhabitant: mirumq; in modum & ſequentes ſacroſanctæ reliquiæ, videlicet altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, binæ particulæ crucis, atq; clauorum Seruatoris noſtri Chriſti, aliquot oſſa ſanctorum Apoſtolorum Petri, Mathæi,atq; Thomę, quidam digitus ſancti Iacobi itidem Apoſtoli, alius quoq; digitus diui Ioannis Chryſoſtomi,alia etiā oſſa S.Laurētij martyris,SS.Innocentū,S.Antonij Abbatis & ſanctarū Margaretę,& Apollonię virginum atq; martyrum,& ſacrę Theologię ſtudiū exornāt. B

De conuentu omnium Sanctorum Melfiæ. Conu. XIII.

HIC quoq; Minoriticus conuentus, omnibus Sanctis ſacer, atq; ex apoſtolica Eugenij IV. Pont. max. auctoritate, à Melfiano ſenatu, anno Domini 1441. non procul à Melfia, Apula quoq; ciuitate, conſtructus, curandis, pro ſua parte,infirmis, deſeruit: Quorum obſequio 14. religioſi eius inquilini, ſumma charitate ſummaq; diligentia intendunt. Diximus ſuperius pro ſua parte: eò quòd aliquot iſtius Prouincię conuentus peculiari curandorum infirmorum miniſterio mancipati ſint, habeantq; determinatum locorum numerum, ex quibus tantùm egrotos recipere teneantur. C

De conuentu S. Antonij de Padua Tarenti. Conu. XIV.

MINORITICVS hic conuentus, diuo patri Antonio ſacratus, nec procul à Tarento, magnæ Græciæ vrbe clariſſima, atq; in intimo receſſu ſinus, qui ab ea Tarenus dicitur, ſita,nec non & à Tarante Neptuni filio, à quo nomen accepit, condita, ędificatus,illuſtriſſimum Ioannem Antonium Baucium Vrſinum,Tarentinorum Principem, cuius in Franciſcanos beneuolentiæ, ſingulariſq; affectus plura extant indicia,ſui authorem fundatoremq;, immo & maximum benefactorem agnoſcit: Cùm ex peculiaribus eius facultatibus,anno à ſalutifera mundi redemptione 1447. conſtructus ſit. Qui & infirmis fratribus curandis, & iunioribus ſacerdotibus,tum Philoſophicis,tum quoq; Theologicis literis imbuendis,pro ſui capacitate,& diſpoſitione, opportunè ſatis deſeruit. Eius verò accolæ vicenarium numerum attingunt. D

De conuentu S. Angeli Rubi. Conu. XV.

EX antiquioribus huius Prouinciæ locis hic eſt vnus, qui in honorem S. Angeli, ex publicis facultatibus ciuitatis Rubi, non longè à męnibus, ante plurimos annos, conſtructus extitit. Sed cùm, graſſantibus hac in patria bellis,ab importuno milite ſolo æquatus eſſet, iterum, ſub Nicolao V. Pont. max. ab illuſtriſſimo Gabriele Vrſino de Baucio, Venuſinorum Duce, circa annum Domini 1449. ædificatus, reſarcituſq; fuit: In quo ſub Chriſto duce 12. fratres militant. E

De conuentu S. Ioannis Hydrunti. Conu. XVI.

NEC antiquitate caret hic conuētus diuo Ioāni ſacratus,ac cōmunibus Hydruntinenſiū ſumptibus, non longè ab Hydrunto, extremo agri Salentini oppido ædificatus, cùm ab anno Dñicę Incarnationis 1450.ex apoſtolica auctoritate in lucē prodierit, & ab eo temporis 10. fratres, plusuè minus pro temporum exigentia, contineat.

A *De conuentu ſancti Sebaſtiani Grauinæ.* *Conu. XVII.*

EIVSDEM ætatis cum præcedente eſt hic conuentus, glorioſo martyri Sebaſtiano ſacer, ac non procul à ciuitate Grauina erectus: cùm eodẽ prorſus anno 1450. ab incarnatione Dominica, ex pijs, publicisq; Grauinenſium facultatibus constructus ſit: Non quidẽ ſub S. Sebaſtiani, ſed ſub titulo ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ de Pace. A quo tamen ſequenti de cauſa, ex ciuium conſenſu, excidit. Laborabat ſiquidem, anno Domini 1483. vniuerſa ferè Italia peſtifera quadam, ac grauiſſima lue, à qua Grauinenſium ciuitas vt liberaretur diuo Sebaſtiano hoc in ipſo loco ſacellum, ex communi ſolemniq; voto prius facto, ædificandum curauit. Cumq; ab eo temporis tantam cladem euaſiſſet, ne glorioſo martyri ingrata videretur, glorioſæ Virginis Mariæ de B Pace titulum in S. Sebaſtiani nomen in poſterum commutandum voluit. Cùm autem temporis ſucceſſu ab eius fundatione, contendentibus alijs eius inhabitationẽ, aliquales obortæ eſſent difficultates: fratribus noſtris, ad inſtantiã tamẽ Grauinenſiũ, a Sixto IV. Pont.max. anno Domini 1474. ad perpetuã rei memoriã conceſſus eſt. Cuius etiam beneficio 18. fratres ibidem commorantur: debitaq; cum religione aliquot oſſa diui Sebaſtiani martyris, atq; cranij partem diui Donati Epiſcopi & martyris aſſeruant.

De conuentu S. Bernardini Melficti. *Conu. XVIII.*

VNICO tantum anno à præcedentis fundatione, nempe 1451. præſens conuentus, B.P. Bernardino de Senis dicatus, qui & ſedem non procul à Melficto, Apula ciuitate, obtinet, ſedente tamen Nicolao V. Pont.max. ex publicis Melfictanorũ faculta-C tibus constructus fuit: Cuius inquilini duodenarium numerum frequentius attingunt.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Raclæ. *Conu. XIX.*

ET hic quoq; conuentus, Deiparę Virgini Marię Nouę ſacratus, atq; prope Raclã, Apulũ oppidum, ſitus, qui & à 12. huius Prouinciæ fratribus occupatur, præcedentibus coæuus eſt: cùm anno à mundi redemptione 1453. ab illuſtriſſ. quodam Ptolẽmæo, huiuſce oppidi Raclæ tẽporali Domino, ex mera tantum in Deum pietate, atq; in noſtrum Ordinem beneuolentia, à fundamentis ad apicem vſq; constructus ſit.

De conuentu S. Mariæ de Inſula Conuerſanæ. *Conu. XX.*

D OBERRANTI cuidam virgunculæ prope Conuerſanum, Apuliæ ciuitatem; cùm depicta quædam glorioſiſſimæ Virginis imago, ſub ſpecu latens, diuinitus reuelata fuiſſet, eaq; exhumata plurimis coruſcaret miraculis: Illuſtriſſ. Ioannes Antonius Aquauiua Vrſinus, eiuſdem Conuerſanæ ciuitatis Comes, deuotionis zelo accenſus, hunc conuentum, B. Virgini Mariæ de Inſula ſacrum, eodem prorſus loco, in quo præfata imago latuerat, ex proprijs facultatibus omnino ædificandum, fratribusq; noſtris, anno à partu Virgineo 1462. conferendum, vt vel ſic & iſtis de domicilio, & illi de ſolemniori cultu prouideret, quàm diligentiſſimè curauit. Diſtat autem paululum à Conuerſano ſacra hæc ædes, & ab 18. fratribus vt plurimum inhabitatur, quorum maior pars ſub vno prælectore Philoſophicis literis diligentius incumbit.

De conuentu S. Petri Barij. *Conu. XXI.*

E DEVOTISSIMVS quidam mercator Piſanus, nomine Balduinus Carattonus, tanquam Deo, atq; Barenſibus, pro diuitijs apud eos ſumma induſtria acquiſitis, gratias redditurus, hanc ſacram ædem, Principi Apoſtolorum Petro dicatam, ex acquiſitis diuitijs, intra Barij, Apulorum ciuitatis mœnia, anno à lętabunda Chriſti Seruatoris natiuitate 1436. conſtrui, atq; Obſeruantibus Franciſcanis fratribus, quibus addictiſſimus erat, ex apoſtolica ſibi facultate, tradi curauit. Hæc igitur ſacra domus ab 18. fratribus, quorum alter ſacram Theoſophiam, alter verò Philoſophiam reliquis prælegit, commodiſſimè inhabitatur. Hæc eſt illa felix ciuitas Barium, cuius ſuperius in iſtius Prouinciæ proloquio meminimus, quamq; diuus Nicolaus, Mirenſis Epiſcopus, ſibi in ſepulturam elegit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Caſſani. *Conu. XXII.* A

NON minus illuſtriſſimo Iulio Antonio Vrſino, Atrienſium Duci, atq; Caſſani, Apuliæ oppidi, temporali Domino, quàm Caſſanenſibus debetur: cùm communibus iſtorum, atq; illius ſumptibus hæc ſacra ędes, in honorem S. Mariæ de Angelis, ex apoſtolica Pauli II. Pont. max. auctoritate, conſtructa ſit: Cuius religio inſtruendis nouitijs, quorum 6. cum alijs 7. profeſſis ibidem perſeuerant, maximè fauet. Sanctiſſimam mortem obijt hoc in loco B. F. Ioannes de Penna laicus, vir vtiq; ſui ſtatus, dum viueret, zelantiſſimus, qui prophetico ſpiritu afflatus plura prȩuidit, prȩdixitq;.

De conuentu S. Franciſci Caſtellanettæ. *Conu. XXIII.*

MAGNO equidem Caſtellanettanorum beneficio noſter Ordo obligatur: Nam, ſedente Sixto IV. Pont. max. hanc ſacram ædem, in honorem pauperum Patriarchæ Franciſci, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemoſynis, non longè à Caſtellanetta, Apula communiq; ciuitate, ædificari, ſibiq; omni ex parte perfectam, anno Dominicæ natiuitatis 1471. tradi curarunt: quam & 12. pluſue minus, pro temporum ratione, commodiſſimè inhabitant. B

De conuentu S. Franciſci Caſſalisnoui. *Conu. XXIV.*

ACCESSIT quoque huic Prouinciæ, iiſdem ferè temporibus, anno nempe Domini 1474. atq; eiuſdem Sixti IV. Pont. max. auctoritate, conuentus hic, B eidē patri Franciſco ſacratus, atq; publicis oppidanorum ſumptibus, non procul à Caſſali nouo, Apuliæ oppido, erectus; quem 12. fratres frequētius inhabitāt. Apoſtolicum huiuſce auctoritatis breue, ſub datū Romæ 20. mēſis Iunij, anno verò Dñi 1474. ſi quis videre cupiat, huius monaſterij archiuum conſulat, & ſuis votis factū ſatis experietur. C

De conuentu S. Franciſci Spinææ aureæ. *Conu. XXV.*

POST elapſum tantummodo à prȩcedētis erectione annum, cœpit & hic conuentus, in eiuſdem quoq; Seraphici patris Franciſci honorem, eodem Sixto IV. Pont. max. gubernante, ex communibus oppidanorum facultatibus, prope Spineam auream, Apulum oppidum, Venuſinęq; iuriſdictioni ſubactum, à fundamentis erigi: qui & intra breuiſſimi temporis ſpatium vltimam artificis manum expertus, commodum 9. fratribus hoſpitium præbet.

De conuentu S. Laurentij Vigiliæ. *Conu. XXVI.* D

COMMVNI opera, communibusq; illuſtriſſimi Franciſci Baucij Vrſini, Andrienſium Ducis, oppidiq; Vigiliæ Domini temporalis, atq; Vigilienſis communitatis ſumptibus, prȩfatoq; Sixto IV. Pont. max. ad militantis Eccleſiæ clauum ſedente, anno verò Dominicæ natiuitatis 1439. hæc ſacra ædes, adiunctusq; ſibi conuentus, 12. continendis fratribus aptiſſimus, ſub glorioſi martyris Laurentij inuocatione, ædificari cœperunt: iiſdemq; auſpicijs, non ita poſt multum tēporis, abſoluti ſunt.

De conuentu S. Cataldi prope Coraltum. *Conu. XXVII.*

CVM tempore vniuerſalis, contagioſæq; cuiuſdam peſtis, quæ adeò vniuerſam Italiam peruagata eſt, vt nihil intactum reliquerit, Coraltino cuidam, ſimpliciq; homini, Quirico Trambotto, reuelatū diuinitus eſſet, vt ſi Coraltum, Apuliæ oppidum, à graſſante lue liberari cuperet, eccleſiam diuo Cataldo ſacrandam, eo ipſo loco, in quo ſibi bos ſequenti luce ſub curru occumberet, communibus ſumptibus, nulla interpoſita mora, ædificandam curaret: Quod cùm ille Coraltinis prædixiſſet, alligatusq; ad currum bos ſequenti manè mortuus corruiſſet, ex tempore hæc ſacra ædes, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eorum facultatibus, in honorem S. Cataldi, eodem prorſus in loco conſtructa extitit: Quam tamen cùm ſolemniori obſequio cultam affectarent, omnibus ſuis numeris abſolutam huius Prouinciæ patribus, quorum 12. ibidem commorantur, E

A moratur, poſt 23. annum ab eius erectione, anno ſcilicet Dñicæ Incarnationis 1506. ex apoſtolica Iulij II. ſummi Pontificis auctoritate, inhabitandam contulerunt.

De conuentu S. Mariæ de Gratia Monopolis. Conu. XXVIII.

SVMMA Monopolitanorum in Franciſcanam Obſeruantem familiam beneuolentia, conceptumq; de eorum perſeuerantia iudicium fecére, vt Innocentius VIII. ſummus Pontifex, apoſtolica etiam bulla, ſub datum Romæ 16. cal. Ianuarii, anno verò Domini 1491. expedita vnius Minoritici apud ſe conuentus erigendi facultatem illis concederet: Qua deniq; obtenta, Monopolitanus ſenatus hanc ſacram ædem, quam & 15. fratres frequentius occupant, ſanctiſſimæ ſemperq; Virgini Mariæ de Gratia dicatam, ex communibus facultatibus, eodem prorſus anno, à fundamentis erigere cœpit: Nec prius à cœpto opere ſibi abſtinendum putauit, quàm illi colophonem adderet.

De conuentu S. Antonij de Padua Neritonis. Conu. XXIX.

CVM Neritonenſis ſenatus vnius apud ſe Minoritici conuentus conſtruẽdi facultatem ab Alexandro VI. ſummo Pontifice, cuius bulla, ſub datum Romæ 6. menſis Martij, anno verò à partu Virgineo 1497. penes fratres perſeuerat, impetraſſet: nulla penitus interiecta mora hanc ſacram ædem, B. P. Antonio Paduano dicatam, ex vrbanis facultatibus Neritoni, quæ Apulorum ciuitas eſt, à fundamentis ad apicem vſq; conſtruendam, huicq; Prouinciæ adijciendam, curauit: Quam 22. fratres inhabitant: quorum alter ſacram Theologiam, alter verò Philoſophiam legit, reliqui verò à patre Guardiano, vel mixti ſtudentes, vel laici ſunt.

De conuentu S. Stephani Martinæ. Conu. XXX.

C EODEM prorſus anno Domini 1497. atq; ex eiuſdem Alexandri VI. Pont. max. auctoritate, conuentus hic, diuo Stephano prothomartyri ſacer, non longè à Martina Apuliæ oppido, ex communibus quoq; prouentibus, à perdeuota Martiniana communitate, à fundamentis erigi cœpit: qui & poſt breuiſſimi temporis interuallum abſolutus fuit: Ex quorum etiam decreto 13. fratres ibidem commorantur.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Hoſtumi. XXXI.

MINORITICÆ præſentis domus, quæ ſub titulo feliciſſimæ Annunciationis glorioſæ ſemperq; Virginis Marię, prope Hoſtumum Apuliæ oppidum ſurrigit, pius Hoſtumẽſis ſenatus author extitit: Qui, obtenta prius ab Alexãdro VI. Pont. max. apoſtolica facultate, eam ſumma cura, ſummaq; diligentia, anno à natiuitate Chriſti 1499. à Pontificatus verò eiuſdem 8. ex publicis redditibus, ædificari, huicq;

D Prouinciæ adificij curauit: Quam & 15. ipſius fratres commodiſſimè incolunt.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Terlitij. Conu. XXXII.

E regione Apuli eius oppidi, quod Terlitium nuncupatur, nec tamen longius, Franciſcanus hic conuẽtus, ſanctiſſimę Mariæ Nouæ dicatus, atq; communi opera, communibusq; Terlitianorum ſumptibus, anno ſalutis humanę ſeſquimilleſimo, ſub Alexandro VI. Pont. max. cuius quoq; aſſenſus acceſſit, ædificatus, quem & 12. fratres inhabitant, & quædam Zenonis, eiuſq; ſociorum ſacroſanctæ reliquiæ commendatiſſimum reddunt, elegantiſſimè ſurrigit.

De conuentu S. Mariæ de Paſſu Molæ. Conu XXXIII.

MAXIMVM ſanè, & pietatis Molanæ communitatis in Deum, & beneuolen-

E tiæ in Obſeruantem Franciſcanam Religionem argumẽtum eſt ſacra hæc Minoritica domus, in honorem beatiſſimæ Mariæ de Paſſu, non procul à Mola, Apuliæ oppido, atq; Barienſi iuriſdictioni ſubacto, eleganter ſatis erecta: quam ipſamet, anno redemptionis humanæ 1503. atq; ſedente Alexandro VI. ſummo Pontifice, ex publicis facultatibus à primis fundamentis ad verticem vſq; conſtruendam, conſumandamq; curauit: quamq; 10. fratres pro voto inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Loreto Labelli. XXXIV.

CVM enim illuſtriſſimus Ioannes à Tuffo, primus Labellenſium Marchio Franciſcanam Obſeruantem familiam à teneris vnguiculis vnicè dilexiſſet: vt primùm Marchionatus dignitatem obtinuit, aliquod tantæ dilectionis ſpecimẽ editurus, hanc ſacram, Minoriticamq; domum, 12. continendis fratribus omnino accommodam, aliquantulum

quantulum à Labello, Apula ciuitate, ſibiq; audiente, ex domeſtico patrimonio, impetrata tamẽ prius à Iulio II. Pont. max. facultate, anno Dñi 1504. ædificandã curauit: Ita vt nihil eorum, quæ commodã habitationẽ concernunt à fratribus deſiderari poſſit. A

De conuentu S. Mariæ de Caſolis Cupertini. XXXV.

MIRIFICAM Cupertinorum erga Ordinem noſtrum beneuolentiam, non obſcurè prædicat hæc ſacra ædes, in honorem S. Mariæ de Caſulis, non procul à Cupertino, Apuliæ oppido, erecta: cùm eorum communibus ſumptibus, triennio ante quàm totius Franciſcani Ordinis ſigillum, atq; Miniſteriatus ad Obſeruantes deuolueretur, ex facta ſibi à Leone X. Pont. max. facultate, ædificata ſit.

De conuentu S. Catharinæ Forentiæ Conu. XXXVI.

PROBATISSIMIS aliquot viris, qui promouẽdo operi ſolertius inſtarent, primò delectis, atq; apoſtolica auctoritate à Leone X. Pont. max. impetrata, Forentina communitas, eiusq; tẽporalis Dominus & Princeps, hanc domũ in honorẽ S. Catharinę virginis ſimul & martyris, anno reparationis noſtræ 1516. ex cõmunibus facultatibus in medium collatis, non procul à Forentia, Apulo oppido, erigi, abſoluiq; curarunt: Quam tamen, ob eius anguſtias atq; incapacitatem, 8. tantùm fratres inhabitant. B

De conuentu S. Mariæ Maioris Aquauiuæ. Conu. XXXVII.

GRAVIS equidem teſtis eſt amoris ſummi illuſtriſſimi Antonij Donati Aquauiuæ Aragoni, Ioianienſium Comitis, & Aquauiuenſiũ Ducis, erga noſtrum Ordinẽ conuentus hic, S. Mariæ Maiori ſacratus, atq; non procul ab Aquauiua, Barienſis diœceſis oppido, erectus: cùm peculiaribus eius ſumptibus, Clemente tamen VII. Pont. max. annuente, anno Incarnationis Dñi 1525. à primis fundamentis ad vltimũ vſq; apicẽ ædificatus fuerit: In quo, quòd non adeò pateat, 8. tantùm fratres commorãtur. C

De conuentu S. Andreæ Baroli. Conu. XXXVIII.

CVR enim Barolenſibus fratres noſtri tot, tamq; magnifica beneficia non gratificabuntur? Quibus non fuit ſatis Minoriticum conuentũ ex vrbanis facultatibus, ante plurimos annos, longiuſculus à Baroli, communi Apulaq; ciuitate, conſtruxiſſe. Nam ea ab importuno milite, graſſantibus in Apulia bellis, demolita, ſoloq; æquata, aliam multò elegantiorem, multoq; commodiorem, intra eiuſdem ciuitatis mœnia, eo loco, in quo ędicula, diuo Andreæ Apoſtolo ſacra, pręextiterat, Clemente VII. Pont. max. ſibi annuente, ex iiſdem facultatibus, ac ſub antiquiori titulo, ædificandam curarunt. Contigit autem id anno ab humano genere reparato 1528. à quo etiam tempore hic locus 18. fratribus opportunè deſeruit, quorum alter ſacram Theologiam, alter verò Philoſophiam certo ſtudentum numero prælegit. D

De conuentu S. Mariæ de Gratia Marrubij. Conu. XXXIX.

CLEMENTE VII. Pont. max. ad totius eccleſię militantis clauum ſedente, atq; ex apoſtolica eius auctoritate, prout ex diplomate dato 6. mẽſis Aprilis, anno Dominicæ Incarnationis 1534. liquidò edocemur, conuentus hic, beatiſſimæ Virgini Mariæ de Gratia ſacratus, atq; non longè à Marrubio, Apulorum oppido, ſitus, Marrubienſibus interim omnia neceſſaria ſumma liberalitate conferentibus, apprimè ædificatus extitit: Quem 10. fratres, ex matura ſuperiorum diſpoſitione, inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Acaiæ. Conu. XL.

ILLVSTRIS Ioannes Iacobus Acaius, Acaiæ, Apulorum oppidi Dominus temporalis, omni officio ac potius pietati erga noſtrum Ordinem ſatisfacturus, hanc ſacram ædem in honorẽ Virginis Mariæ ac Angelorum Reginæ, annuente ſibi Pio IV. Pont. max. non procul ab Acaia oppido præfato, anno à partu Virgineo 1564. à fundamentis erigendam, breuiſſimoq; temporis tractu abſoluendam, ac tandem 9. religioſis, ſumma liberalitate ſummoq; ſtudio, inhabitandam tradidit. E

De conuentu S. Antonij de Padua Litij. Conu. XLI.

EODEM prorſus pietatis, atq; beneuolentię zelo ductus illuſtriſſ. idem Ioãnes Iacobus Acaius, propriam domum, quam Litij optimo iure poſſidebat, proprijs quoque ſumptibus, ex conceſſione Pij V. Pont. max. anno verò à mundo redempto 1566.

A in Minoriticum conuentum, 20. continendis fratribus omnino accommodum, promouendum, transformandumq́;, ſub inuocatione B. P. Antonij de Padua, curauit.

De conuentu S. Mariæ de Caſſali Brunduſii. Conu. XLII.

MINORITICVS hic conuentus, B. Mariæ de Caſſali ſacratus, multis retrò annis, à Gallorũ Regibus, non longè à Brunduſio, (vti cernitur) antiquiſſima Calabriæ ciuitate, atq; maritimo portu nobiliſſima, Adriaticoq́; mari alluta, & à ceruini capitis ſimilitudine ſic dicta: ex qua Romanis tritiſſimus olim fuit in Græciam tranſitus, erectus, omnibusq́; ſuis numeris abſolutus fuit: Quem tamen habitatore destitutum R. Ioannes Carolus Bouius, præfatę ciuitatis Brunduſinæ Archiepiſcopus, 26. Aprilis anni 1568. huic Prouinciæ, liberaliter contulit: Quemq́; 18. fratres incolunt.

B *De conuentu S. Mariæ de Conſtantinopoli Maſſafræ. Conu. XLIII.*

NEC ſtudium, nec liberalitas illuſtris admodum herois Franciſci Papacodæ Maſſafræ, Apulorum oppidi, atq; Motolanæ diœceſis, temporalis Domini Seraphico Ordini noſtro defuit: cùm & ipſe, anno à Chriſti natiuitate 1568. apoſtolica tamen ſibi auctoritate fauente, propriam ſuæ habitationis domum, quam intra præfati oppidi Maſſafræ ambitum obtinebat, in Minoriticum conuentum, ſub titulo S. Mariæ de Conſtantinopoli, promoueri, curarit: Quem & 10. fratres frequentius inhabitant.

De conuentu S. Ioannis Baptiſtæ Turi. Conu. XLIV.

COMMVNIBVS Turenſiũ, atq; illuſtris proceris Franciſci Moles Turi, Apuli oppidi temporalis Domini, liberaliſſimisq́; ſumptibus, hæc ſacra domus, quam 11. fratres occupant, in honorem S. Ioannis Baptiſtę, nonprocul à pręfati oppidi mœnibus,

C ex aſſenſu Gregorij XIII. Pont. max. anno Domini 1574. ædificari cœpit, ijſdemq́; auxilijs, intra breuiſſimi temporis ſpatium (tanta fuit eorum deuotio) abſoluta eſt.

De conuentu S. Mariæ de Cruce Francauillæ. Conu. XLV.

VT primùm deuotus vir Antonius Rontius apoſtolicã facultatẽ nactus fuit, hoc ſacrũ monaſteriũ, B. Marię de Crucę dicatũ, ex proprijs facultatibus, nõ procul ab oppido Frãcauilla Brũduſinæ dięceſis conſtruendum, atq; huius Prouincię patribus, ix. cal. Febr. anno verò Domini 1575: tradendum curauit: Quod & 12. fratres inhabitant.

De conuentu S. Mariæ de Fonte ouina Rapollæ. Conu. XLVI.

HIC conuentus glorioſæ ſemperq́; Virgini Marię de Fonteouina ſacratus, ac iuxta Rapollenſia mœnia, ex publicis Rapollenſium ciuium facultatibus, contructus,

D noſter omnino fętus eſt: cùm ex noſtra facultate, primo aſſumpti miniſterij anno, qui à partu Virgineo 1581. fuit, in lucẽ prodierit. Qui cùm omnino neophitus ſit 8. tantũ fratres impræſentiarum continet, plures temporis ſucceſſu Deo auſpice contenturus.

De conuentu S. Mariæ de Conſtantinopoli Poliniani. Conu. XLVII.

PRÆSENS quoq; conuentus in honorem Dei genitricis Mariæ de Conſtantinopoli, ex communibus Polinianenſium, atq; illuſtriſſ. Ioannis Vincentij de Tolfa, eorũ tẽporalis Dñi facultatibus, aliquantulũ à Poliniano, Apula ciuitate, ædificatus, nobis aſcribẽdus venit: Nã ex noſtra etiã facultate, dũ vniuerſi Obſeruãtis Minoritici Ordinis clauum teneremus, Idibus Ianuarij, anno verò Domini eodẽ 1581. à fundamẽtis primò erigi cœpit: Qui deniq; omnibus ſuis numeris abſolutus 12. fratres modò continet.

E *De conuentu S. Mariæ de Gratia Liuerani. Conu. XLVIII.*

OMNIVM deniq; Minoriticorum huius Prouincię diui Nicolai conuentuũ claudit numerum is, qui prope Liueranum, Apuliæ oppidum, Aurienſisq́; diœceſis, ex apoſtolica nobis facta auctoritate, atq; ex communibus Liueranenſium facultatibus, Gregorio XIII. ſummo Pont. ſedente, emerſit: Qui recentiſſimus omnino cùm ſit (cœpit enim anno à Chriſti natiuitate 1581. primò ædificari) à 10. tantũ fratribus inhabitatur.

Sequuntur monaſteria monialium.

HABET quoque hæc Prouincia duo monialiũ monaſteria, vnum Vigilię in honorem S. Ludouici Epiſcopi & confeſſoris, à perdeuoto quodam Bernardo Spallutio ædificatum & à 25. monialibus inhabitatum; alterum verò Barolis erectum, in quo 12. tantùm ſorores Tertiariæ commorantur.

PROVINCIA
S·BERNARDINI
IHS
Manifestaui nomentuum
Hominibus.

PROVINCIA SANCTI BERNARDINI.

A PROVINCIA hæc ſancti Bernardini, quæ & olim Pennenſis à Penna ciuitate, beatum patrem Ioannem à Stronconio, ſtrenuum Franciſcanæ Regularis Obſeruantiæ propugnatorem, ſui authorem veneratur. Cùm enim beatus is pater, tempore naſcentis Obſeruantiæ, mirumq; in modum pullulantis, circa annum à lætabunda Chriſti natiuitate 1410. Minoritica quatuor loca, Aquilæ, Chetis, Pennæ, atq; Montiſplani, (de quibus inferius) apud Brutios, conſtrui curaſſet: illiſq; venerabilem patrem Dominicum Genuenſem, diſertiſſimum concionatorem, ſuiq; ſtatus atq; profeſſionis mirificum zelatorem, in Commiſſarium præfeciſſet, tot, taleſq; progreſſus huiuſmodi auſpicijs ijs in locis B Regularis ipſa Obſeruantia fecit, totq; alia loca præfatis acceſſerunt, vt omnia ſimul breui in Prouinciam redacta, titulo Pennæ ſiue Pennenſis inſignita euaſerint. Tempore verò quarti Capituli generaliſſimi (de quo ſupra) Mediolani, anno Domini 1457. ſub Calixto III. Pont. max. atq; ſub patre Iacobo à Mozanica, totius Franciſcani Ordinis Generali Miniſtro celebrati, præfatus Pennæ titulus, quòd corpus beati patris Bernardini de Senis in altero eius conuentu, Aquilano videlicet, ſepultum eſſet, ob eius reuerentiam, in ſancti Bernardini nomen commutatus eſt. Qua etiam de cauſa eiuſdem ſancti imaginem, pro aliarum Prouinciarum more, ſibi præferendam volui. Conflatur autem vniuerſa hæc Prouincia ex 26. fratrum, atq; 3. tantùm ſanctimonialium mo- C naſterijs: quæ omnia ſimul ſumpta tricenarium numerum dempta monade complent. Maius eius ſigillum, vt antiquum ordinem ſequamur, integram eiuſdem beati patris Bernardini effigiem omnino ſtantem, dexteraq; nomen IESVS, orbiculari circulo circumſcriptum, radijſq; colluſtratum, ſed ſiniſtra librum clauſum tenentem, huiuſcemodiq; literas intra orbem, MANIFES. ſed in circuitu ſequentes. SIGILLVM. MINISTRI. PROVINCIE. SANCTI. BERNARDINI. continet.

De conuentu S. Bernardini Aquilæ. Conu. I.

D AGENTI B. P. Ioanni Capiſtrano Amiterni, quod & Aquila vulgò dicitur, Brutiorum ciuitatis, vbi B. P. Bernardinus de Senis feliciſſimum diem clauſerat extremum, ſpoponderant Amiternenſes erecturos ſe quidem Minoriticum monaſteriũ in honorem tanti patris apud ſe defuncti, dummodo apoſtolica auctoritas adeſſet: Qua tandem impetrata, atq; B. P. Ioanne Capiſtrano Cracouiç apud Polonos degente, promiſſi immemores, ſacellum tantùm, conuentus loco, in antiquiori fratrum Conuentualium monaſterio erigere moliebantur: Quod cùm B. P. Ioannes reſciuiſſet, eos per literas grauiter redarguit, inſtantiuſq; ad pollicitationis ſibi factæ exequutionem hortatus eſt. Quibus literis receptis, atq; in antiquiori propoſito confirmati, hanc ſa- E cram ædem, eidem patri Bernardino ſacram, quam & 50. fratres incolunt, intra prçfatæ ciuitatis Amiterni mœnia, ex publico ærario eleganter, atq; magnificè ſatis conſtrui, illamq; B. P. Iacobo Picenti, qui & de Marchia, Generali tunc vniuerſæ Obſeruantis familiæ Ciſmontanæ Vicario, anno à Chriſti natiuitate 1454. tradi curarunt. Hac igitur in eccleſia venerabile illud pignus, corpus ſcilicet beati patris Bernardini de Senis: qui anno Domini 1444. die vero menſis Aprilis 20. è viuis in æternum victurus exceſſit: atq; à Nicolao V. Pont. max. 24. Maij, anno Domini 1450. Pontificatus verò ſui anno iv. inter ſanctos relatus eſt: quiq; plurimis miraculis coruſcat, (quo-

rum tamen nullum in medium adducam, quòd abundè ab authore Chronicorum noſtri Ordinis lib. 2. 3. p. ſui operis referantur) duplici arca, altera criſtallina, altera verò argentea reconditum, atq; omnino incorruptum, eminentiori quodam in loco honorificè quieſcit. Iacet quoq; ibidem, ſed in alio, honeſto tamen loco, corpus B.F. Philippi à Carponeto laici: cuius in perferendis tribulationibus & infirmitatibus patientia, in laborando perſeuerantia, in oratione tum vocali, tum quoq; mentali aſſiduitas: erga Deum & proximum charitas: ad prælatos obedientia: ac deniq; humilitas & paupertas tanta fuit, vt vix exprimi queant: Quapropter, ne in ſingulis connumerandis legenti ſim oneroſus, id tantum cum B. P. Bernardino de Foſſa, huius noſtri Ordinis aliquando alumno, nunc verò Regni cœleſtis perpetuo accola, qui eius vitam, ſanctamq; conuerſationem diligentiſſimè conſcripſit, dicam, quòd omnino irreprehẽſibilis fuerit, quodq; vniuerſa eius vita nihil aliud à quodam miraculo extiterit. A B

De conuentu S. Iuliani ibidem. Conu. II.

VT primum reuerendiſſimus pater frater Antonius Pyretus, Romanæ Prouinciæ alumnus, in 65. generali Capitulo Argentinę, anno Domini 1405. celebrato, totius noſtri Ordinis Franciſcani Generalis Miniſter electus eſſet: iſq; beatum patrem Bernardinum de Senis, generalem totius Italię Eccleſiaſten, atq; beatum patrem Ioannem à Stronconio ſuum Commiſſarium ſuper omnes Minoritas Obſeruantes Generalem inſtituiſſet: beatus pater Ioannes (vt ſuperius pertranſeundo tetigimus) hunc Minoriticum conuentum, diuo Iuliano ſacrum, quem 12. fratres incolunt, ex peculiaribus Aquilani cuiuſdam ciuis, nomine Nuntij à Fonte, aliquantulum à præfata ciuitate Amiterno, circa annum ſalutis humanæ 1410. ædificandum curauit, ſibiq; venerabilem patrem fratrem Dominicum Genuenſem præfecit. Si quis autem nos redarguendos putauerit, quod huic conuentui ſecundum, præcedenti verò primum locum, cùm iſti primus, illi verò ſecundus iure antiquitatis debeatur, incautè tribuerimus: hoc, noſtræ purgationis gratia, referat reſponſum, voluiſſe ſcilicet nos illum iſti, & ratione tanti pignoris, corporis ſcilicet diui patris Bernardini ſibi crediti, & etiã magnitudinis, nobilitatisq; cauſa, qua is præſtat, ex conſulto præferre. Nec tamen hic locus veneratione caret: cùm religioſiſſimus ſit, & tribus beatorum patrum corporibus ibidem ſepultis mirum in modum honeſtetur: Et primò quidem corpore beati patris Apollonij Aquilani ſacerdotis, eximijq; Prædicatoris: Qui licèt iuuenis ætate, moribus tamen atq; ſanctitate ſenex omnino deceſſit. Induit beatus hic pater noſtræ Religionis habitum in Prouincia Tuſciæ, indeq; per ſalutarem obedientiam à ſuperioribus ad hunc locum, ex quo ortum duxerat, tranſlatus, tantopere in quolibet virtutum genere, hoc in conuentu, in quo & animam ſuo creatori reſtituit, profecit, vt plurimos illius temporis patres, etiam ſanctitate inſignes, longè poſt ſe reliquerit: In cuius rei teſtimonium ſtatim à felici eius tranſitu ignea quędam, atq; perlucida columna, tecto huius loci imminens, à Tertiarijs quibuſdam ac fide dignis ſororibus viſa eſt: qua procul dubio Deus opt. max. eius vitæ candorem, animæq; gloriam ſignificare voluit. Secundò verò corpore beati fratribus Maſchij Aquilani, profeſſione laici: qui (vt refert beatus pater Bernardinus à Foſſa eius vitæ conſcriptor) vir humillimus, ſummeq; ſimpliciſſimus, atq; adeò in oratione, diuinorumq; myſteriorum contemplatione aſſiduus, feruensq; fuit, vt ſæpius à terra eleuatus, aëriq; tantum innixus à fratribus viſus ſit: Quamobrem Deo gratiſſimus extitit, prout & rei euentus comprobauit: Nã vix ſanctiſſima illa anima eius corpus deſeruerat, quando innumeris miraculis, in miſerorum ſolatium, coram frequentiſſimo cœtu qui ad eius funeralia conuenerat, coruſcare cœpit: Quæ ſi quis carioſus ſcire voluerit, libellum à B. P. Bernardino de Foſſa, editum legere non grauetur. Ac tandem corpore beati quoq; fratris Vicentij Aquilani laici, viri vtiq; ſumma ſanctitate, abſtinentia, atq; humilitate, prout omnibus huius Prouinciæ patribus, ac fratribus in confeſſo eſt, prædití: Qui & ſingulari patientia in laboribus, illatisq; iniurijs perferendis polluit: atq; in oratione vigilantiſſimus, C D E

A mus, ita vt integras noctes ij intentus inſumeret, etiam extitit: Inſuper & ſpiritu propheticо donatus fuit: Nam ſciſcitanti à ſe Ferdinando Aragono, vtriuſq; Siciliæ Rege: num eo in bello, quod contra Romanum Pontificem gerere parabat, ſuperior euaſurus eſſet, reſpondit: nequaquam: Quapropter rebus ſuis conſuleret, & à conſerendis cum hoſte manibus omnino abſtineret: Cuius tamen ſaluberrima monita aſpernatus Rex, atque cum Pontificis copijs congreſſus, & inferior euaſit, & ſuæ incredulitatis pœnas dedit: His itaq; atq; plurimis alijs virtutibus inſignitus ex hac mortali vita, anno Dominicæ Incarnationis 1504. ad aſtra migrauit. Cuius venerabile corpus 14. anno ab huiuſmodi tranſitu, dum caſu effoſſa terra detegeretur, integrum omnino, incorruptũ, ac ſuauiſſimè redolens à fratribus inuentum, inde exhumatum, atq; nucea criſtallinaq; arca reconditum, ad peculiarem, honeſtioremq; B locum ab ijſdem tranſlatum eſt: Quam quidem tranſlationem accepto ferens Deus opt. max. plura mortalibus ex tempore beneficia mirabilia, quemadmodum & vota, atq; tabellæ in eius ſepulchri gyro appenſæ facilè indicant, illius meritis contulit, in dieſq; confert. Nec minus à præcedentibus corporibus huius ſacræ domus venerationem mortalibus commendant ſequentes quoq; aliorum beatorum patrum reliquiæ: Videlicet altera ex caligis beati patris Bernardini: deuotiſſima quædam Ieſu Chriſti imago tabellæ apprimè impreſſa, & mappula, quas ſecum idem beatus pater deferre aſſueuerat: mantelum, pileoluſq; beati patris Ioannis Capiſtrani, & corporalia, ſimul & burſa ad ea tegenda, quibus iſmet in Miſſæ ſacrificio vtebatur, & habitus, mantelum, pileolus, atq; calepodia prædicti beati fratris Vincentij Aquilani.

C *De conuentu S. Andreæ Teatis.* *Conu. III.*

SI, iuxta antiquitatis ſeriem, Minoritico huic conuentui, qui prope Teatem, Marrucinorum oppidum, ſub titulo ſancti Andreę, conſtructus cernitur, proprium locum aſſignare vellemus, præponendus profectò veniret omnium primo: cùm iſte per triginta annos ante & vltra, anno ſcilicet à mundo redempto 1420. à venerabili patre Dominico Genuenſi, (cuius ſupra meminimus) ex liberalitate, & munificentia Teatinorum, ille verò, anno 1454. conſtructus ſit. Quare autem huiuſmodi ordinem commutare voluerimus, ſatis ſuperq; præcedenti loco à nobis ratio reddita eſt: eaq; de cauſa eam minimè repetendam duximus. Ergaſtulo carnis ſolutus ex hoc loco, quem 20. fratres inhabitant, ad aſtra euolauit præfatus venerabilis pater, diſertiſ- D ſimuſq; diuini verbi declamator, frater Dominicus Genuenſis, huius Prouinciæ, poſt beatum patrem Ioannem à Stronconio, author, ac fundator, qui moriens maximum ſui deſiderium, maximamq; ſanctitatis famam omnibus reliquit.

De conuentu S. Mariæ Penæ. *Conu. IV.*

CVM beatus pater Ioannes à Stronconio, eiuſq; commiſſarius pater Dominicus Genuenſis Minoriticum quendam conuentum, ſub titulo ſancti Chriſtohpori, non procul à Pena, Brutiorum ciuitate, ex diuerſis Penenſium eleemoſynis, anno Dominicæ natiuitatis 1420. conſtrui curaſſent: inibiq; fratres, per 80. ferè annos, moram traxiſſent: is tandem conuentus, quò eorum ſaluti minus faueret, derelictus, ſibiq; alius, E ex publico Penenſium ærario, in loco eminentiori ſalubriori, ac mœnibus viciniori, ſub inuocatione ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ, ſuffectus eſt: quem vt plurimùm 13. fratres inhabitant. Mortem non abſq; maxima ſanctitatis opinione, hoc in loco obière venerabilis pater Ægidius Anglanus, beati patris Ioannis Capiſtrani chariſſimus ſocius atq; ſtrenuus omnium virtutum, præcipuè verò obedientiæ, paupertatis, charitatiſq; æmulator: cuius meritis quidam Colucius Maleonus, patria Penenſis, dum inſtantius ad eius ſepulchrum oraret, (vt refert beatus pater Bernardinus de Foſſa) à graui, qua laborabat, infirmitate liberatus fuit, & frater Iacobus clericus, omninoq; ætate iuuenis, ſed moribus maturiſſimus, & ſenex, qui aliqua certiſſimè, & quemadmodum poſtea euenerunt, multò ante prædixit: & frater Petrus laicus, laboris patientiſſimus,

continuæq; orationis amator: qui ſæpius eiſdem intentus à fratribus extra ſenſum, atq; à terra ſubuectus viſus eſt. A

De conuentu S. Ioannis de Rupe Montisplani. Conu. V.

HIC deniq; conuentus, qui ſub inuocatione ſancti Ioannis, non logè à rupe Montisplani, Brutiorum oppido ſurrigit, & à 12. fratribus occupatur, vltimus eſt eorum, quos, in iſtius Prouinciæ exordio, à beato patre Stronconio erectos fuiſſe commemorauimus: Idq; tum ſeniorum traditio, tum quoq; aliquot ſcripturæ in eius archiuo aſſeruatæ, patentiſſimè indicant, quæ & aſſerunt ipſum, anno à ſalutifera Chriſti Seruatoris natiuitate 1421. communibus tamen oppidanorum ſumptibus, fuiſſe ædificatum: huius ſacræ ædis accola fuit aliquando beatus pater Thomas Florentinus ſiue de Scarlino: cuius etiam habitus in ſacrario diligentiſſimè cuſtoditus, plurimos mortales, à Dæmonibus miſerrimè afflictos, liberauit, in diesq; liberat. B

De conuentu ſancti Angeli de Pace Anſani. Conu. VI.

CVM beatus pater Ioannes Capiſtranus inter Anſanum, atq; Ortonam Brutiorum ciuitates, maximè inter ſe diſidentes, ac incendijs, continuisq; occiſionibus ſe mutuò infentantes, tum publicis ad vtramq; habitis concionibus, tum priuatis conſilijs, ac perſuaſionibus, pacem conſtituiſſet, compoſuiſſetq;: Anſanenſis ſenatus, ob tantum beneficium acceptum, ſibi gratias relaturus, hunc conuentum, ſancto Angelo de Pace, in præfatæ reconciliationis memoriam, ſacrum, non procul ab Anſano C eius ciuitate, ex publicis prouentibus, anno Dominicæ Incarnationis 1430. ædificandum, Obſeruantibusq; Franciſcanis fratribus adiudicandum, ex apoſtolica auctoritate, curauit: Quem vt plurimum 14. fratres inhabitant: venerabilioremq; reddit corpus beati patris Hieronymi à Stronconio, Prouinciæ ſancti Franciſci olim alumni, ibidem honeſto loco ſepultum. Meruit beatus hic pater, ob ſingulares eius virtutes, mirificamq; ſanctitatem, miraculis tum viuens, tum quoq; mortuus coruſcare.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Ortonæ. Conu. VII.

ORTONA, Brutiorum ciuitas, ne, conſtructo iam ab Anſianenſibus, ob cauſas ſuperius dictas, Minoritico conuentu, vel pacem aſpernari videretur, vel ingratitudinis erga tantæ pacis authorem, eiusq; Ordinem argui poſſet, quandam ędem, licèt tardiuſculus, anno ſcilicet à partu Virgineo 1440. beatiſſimo patri Franciſco ſacram, aliquantulum à mœnibus, ex communibus bonis, erigi, ædificariq; curauit. D In qua viam vniuerſæ carnis, in æternum victurus, ingreſſus eſt beatus pater Blaſius Aquilanus, beati quoq; patris Ioannis Capiſtrani olim chariſſimus ſocius, omniq; virtute, religione, atq; ſanctitate ornatus: qui diuinis contemplandis myſterijs perpetuò intentus, nunquam otioſum verbum protulit: ſed quicquid, ſiue inter ſæculares, ſiue etiam inter fratres loquutus, ideſt, maxima grauitate prolatum, in Dei honorem proximiq; ædificationem ceſſit. Fratres tamen, quòd is locus minimè eorum vel ſaluti, vel quieti conſuleret, cum poſt aliquot annos deſerentes, alium intra eiuſdem ciuitatis Ortonæ mœnia, ſub inuocatione ſanctiſſimæ ſemperq; Virginis Marię de Gratijs, ex eorundem Ortonenſium facultatibus, multò commodiorem, atq; 13. continendis fratribus aptiſſimum, ſibi conſtruxerunt. Diem clauſit extremum hoc in ſecundo loco beatus pater Laurẽtius de Villa magna: Cuius in oratione aſſiduitas, atq; erga Deum, proximumq; charitas incredibilis fuère: Cuiusq; corpus, poſt quàm per 30. continuos annos ſub humo latuiſſet, incorruptum omnino, atq; integrum inuentum eſt. Quamobrem inde eductum, atq; criſtallino loculo reconditum, in ſacrario honorificentiſſimè aſſeruatur, vbi & ab Ortonenſibus ſumma veneratione colitur. In matrice Ortonenſis ciuitatis eccleſia diui Thomæ Apoſtoli corpus honorificentiſſimè quieſcit: quod tamen, ea à Turcis exuſta, illeſum ab igne miraculosè remanſit. E

A

De conuentu S. Nicolai Sulmonis. Conu. VIII.

AD amorem, quem Sulmo, Pelignorum ciuitas, Ouidijq; Naſonis famoſiſſimi olim Poetæ patria, atq; à Solymo Aeneæ comite eius conditore ſic dicta, erga Obſeruantem Franciſcanum Ordinem, ab eius exordio habuerat, acceſſit, & hic conuentus, diuo Nicolao ſacratus, atq; communibus eius ſumptibus, anno Dominicę Incarnationis 1443. longiuſculus à vallo ædificatus, quem 14. fratres commodè ſatis inhabitant. Dominici aduentus, diuinæq; retributionis diem, iteratò animæ vniendum, hoc in loco pręſtolatur venerabile corpus beati patris Philippi Aquilani, ad cuius mauſolæum, eius meritis, diuina operante virtute, plurima contingunt miracula: Fuit beatus hic pater, dum viueret, acerrimus vitiorum perſequutor, & meliorum chariſmatum diligentiſſimus ſectator.

B

De conuentu ſancti Antonij de Padua Adris. Conu. IX.

EA Brutiorum ciuitas, quæ Adri vulgò nuncupatur, pro ſua in Deum pietate, ac in noſtram Religionem beneuolētia, hanc ſacram domum in honorem ſancti Antonij de Padua, non procul à proprijs muris, ex publicis prouentibus, ædificandam, ac 13. huius Prouinciæ fratribus, quibus & neceſſaria ſumma liberalitate miniſtrat, tradendam curauit. In qua maximæ olim expectationis, nec minoris ſanctitatis iuuenis, beatus ſcilicet frater Honofrius à Caramanico, clericus ſepultus iacet: Qui licèt ſęcularibus, atq; etiam fratribus, ob ſingulares eius animi dotes chariſſimus, non tamen ab eis, ob nimiam iuuentam, dum viueret, benè quidem poſt mortem, cognitus fuit: Cùm plurimis eius tumulum accedentibus à morbo regio, quo & ipſe grauiſſimè laborauit, ſoſpitatem impetrauerit, indieſq; impetret.

C

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Terami. Conu. X.

ALIO feſtinans hæc tantùm de Minoritico præſenti loco, qui prope Teramum oppidum conſtructus cernitur, dixerim: quòd videlicet ex publicis Teramenſium facultatibus, in honorem & laudem glorioſæ ſemperq; Virginis Mariæ de Gratijs conſtructus fuerit: quodq; à 20. fratribus inhabitaretur: & quod etiam in maxima veneratione apud oppidanos, conuicinoſq; populos ſit.

D

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vrſuniæ. Conu. XI.

DVM beatus pater Ioannes Capiſtranus accelerandæ canonizationi beati patris Bernardini intentus, vltrò citroq; à Brutijs ad Romanos, & ab iſtis ad illos procederet: oblatum ſibi conuentum ab Vrſunianis, quàm breuiſſimè ædificandum, anno Dominicæ natiuitatis 1448. acceptauit, cæteriſq; adiunxit: cuius aſſenſum vt primùm illi impetraſſent: hanc ſacram ædem, feliciſſimæ Annunciationi Deiparę Virginis Mariæ dicatam, atq; à 12. fratribus frequentius incultam, ex communi ærario, ad mille paſſus ab eorum oppido Vrſunia, (vulgò Orſonia) conſtrui, neceſſarijſq; omnibus inſtrui fecerunt. Tumulatus iacet hoc in ipſo loco deuotiſſimus, ſimulatq; religioſiſſimus pater Chriſtophorus Penenſis, qui præmiſſa ad Deum oratione, cui inſtantiſſimus erat, integram atq; ex temporaneam cuidam langusnti ſanitatem impetrauit.

E

De conuentu S. Bernardini Ciuitatis S. Angeli. Conu. XII.

MINORITICAM hanc domum, diuo patri Bernardino ſacram, & à 12. fratribus occupatam, atq; non longè à mœnibus Ciuitatis ſancti Angeli ſitam, de qua impræſentiarum, eiuſdem ciuitatis ſenatus, ex ſingulari quadam deuotione, apoſtolica ſibi auctoritate fauente, circa annum noſtræ redemptionis 1460. ædificandam, cæteriſq; huius Prouinciæ locis annectendam curauit: In qua mortem obijt, ſepultuſq; eſt venerabilis, deuotuſq; pater, atq; egregius ſui temporis Eccleſiaſtes, pater ſcilicet

Seraphinus Teatinus: qui licèt literarum etiam Grammaticalium ignarus, omnes tamen ſe audientes in ſtuporem, atque admirationem adducebat: Tanta erat eius doctrina, diuinorumq; arcanorum penetratio, quam Spirituſancto dictante didicerat: quapropter meritò inter coelicolas reputatur. A

De conuentu S. Angeli Ocræ. Conu. XIII.

NON equidem abs re ſacra hæc Minoritica domus in Ocræ, Foſſæq; oppidorum confinibus ſita, ſanctoq; Angelo dicata, atq; publicis, priuatiſq; vtriusq; oppidi ſumptibus, circa annum humanæ reparationis 1479. conſtructa, in tanta eſt apud conuicinos populos veneratione: Nam præter religioſam, exemplaremq; 12. fratrum accolarum vitam, quę eam commendatiſſimam reddit: triplici funere omnino venerabili honeſtatur: Beati videlicet patris Bernardini de Foſſa, viri ſanctiſſimi; pariterq; doctiſſimi, cuius vitam Antonius de Amicis Foſſanus, ſibiq; compatriota, diligentiſſimè conſcripſit: Eius corpus honeſto loco conditum, non longè à ſummo altari tumulatum eſt: Et beati quoq; patris Timothei Aquilani à Monticulo (vulgò Montechio) miraculis omnino illuſtris: Et beati itidem patris Ambroſij de Pepulo etiam Aquilani, ſocijq; beati Ioannis Capiſtrani: cuius ſanctitatem innumera miracula tum in vita, tum quoq; in morte edita luculentiſſimè produnt. B

De conuentu S. Bernardini Camplis. Conu. XIV.

ASCRIBENDA quoq; venit ſacra hæc domus in honorem ſancti patris Bernardini, prope oppidum (Camplis) materna Italorum lingua nuncupatum, erecta, atq; à 13. fratribus occupata, in gratiam beati patri Ioanni Capiſtrani a pia Camplenſi communitate, anno à partu Virgineo 1448. conſtructa. C

De conuentu S. Franciſci Caramanici. Conu. XV.

EANDEM prorſus ſuæ fundationis cauſam habuit hic conuentus, Seraphico patri Franciſco ſacer, nec longè ab oppido Caramonico ſitus, atq; à 13. fratribus inhabitatus: gratiam ſcilicet beati eiuſdem patris Ioannis Capiſtrani: ob quam illius oppidi accolæ eam, præmemorato anno Domini 1448. à fundamentis erigendam, omnibusq; ſuis numeris abſoluendam curarunt. D

De conuentu S. Franciſci Capiſtrani. Conu. XVI.

AEDIFICATVRA pia Capiſtranenſis communitas tāto patri ac chariſſimo compatriotæ, beato ſcilicet Ioanni Capiſtrano, apud ſe conuentum, hanc ſibi optionem dedit, vt quem commodiorem, ſalubrioremq; huiuſmodi operi futuro iudicaret, locum, eum ſibi elegeret. Anxius itaq; atq; omnino ſolicitus, de ſitus electione pater, cùm poſt aliquot dies elapſos, tanquam in biuio conſtitutus, nihil determinaſſet: quadam die inter concionandum, rem totam diuinę diſpenſationi committens per modum parenteſis ait: Is locus ædificando monaſterio mancipatus eſto: in quo præteruolantes illæ columbæ pedem primò fixerint: Quibus tandem non longè à veteri caſtro, quod Rex Deſiderius ad expugnandas Fidenas, eiusq; accolas infideles, & Saracenos opprimendos conſtruxerat, in quodam illuſtriſſimorum Celani Comitum fundo, cui Columbarium nomen erat, ſubſiſtentibus: & fundus ab illuſtriſſimis Leonello, eiuſq; legitima vxore Cobella, Celani Comitibus, vltrò, in tanti patris gratiam, oblatus eſt: & hic conuentus, beatiſſimo patri Franciſco ſacer, ex communibus Capiſtranenſium facultatibus, ibidem ex tempore ædificari cœpit. Contigit autem id totum, prout ex literis in huius loci archiuo aſſeruatis patet, prima Decembris eius anni, qui à partu Virgineo fuit 1447. Alterum ex huius ſacræ domus ſacellis eidem beato patri E

dicatum

A dicatum extitit, in quo eius imago graphicè, iconicosq; depicta, conſpicitur, plurimaq; miracula, præcipuè verò in dæmoniacorum beneficium, contigunt: & quadam arcula ſequentes ſcripturę, atq; iocalia diligentiſſimè cuſtodiuntur: Nempe argentea crux plurimis ſanctorum reliquijs ornata: argenteus quoq; calix & eiuſdem materię patena, bina candelabra ęnea, binę ampullę ſtamneę, & bina quoq; miſſalia ex membranulis compacta, cum quibus beatus is pater miſſæ ſacrificium altiſſimo offerre conſueuerat: argentea beati patris Bernardini de Senis imago, quam isdem pater Ioannes deuotionis, memoriæq; gratia, (fuerat ſiquidem ei contemporaneus, atq; amiciſſimus) ſecum perpetuò deferebat: Eiuſdem beati patris Ioannis breuiarium, binæ tuniculæ, bina mantela, bini pileoli, baculus, atq; par ſandaliorum: Binæ capſulæ ſanctorum reliquijs plenæ: quorum tamen nomina, vel obliteratis præ vetuſtate, vel deficientibus omnino ſcripturis, penitus ignorantur: Vndecim plumbeæ bullæ, diuerſis temporibus, & ad diuerſa negotia, eaq; grauiſſima, ab Eugenio IV. Pont. max. ad eundem beatum patrem datæ: Aliæ tres bullæ etiam plumbeæ à Martino V. ſummo quoq; Pont. ad eundem, non eodem tempore, datæ: Quinque etiam aliæ bullæ plumbeę à Nicolao itidem V. Pont. max. & alia à Calixto Papa III. ad eundem beatum patrem expeditæ: Binæ literæ Alphonſi Aragoni Neapolitanorum Regis ad eundem: Ac tandem plures aliæ apoſtolicæ literæ grauiſſima negotia tum noſtræ Religionis, tum quoq; vniuerſę catholicæ fidei concernentes, à præfatis ſummis Pontificibus ad ipſum quoq; beatum patrem, ſub annulo Piſcatoris, tranſmiſſæ. Contigit autem vt, antequam huius loci templum conſtrueretur, ſummæ ſimplicitatis, ſummæq; perfectionis vir, beatus ſcilicet frater Angelus de Canoſa laicus Capiſtrani, quod Brutiorum oppidum C eſt, moreretur, atq; ſub exequijs, quæ ſibi in matrice eiuſdem oppidi eccleſia fiebant, infirmum feretro approximantem, à graui, quo laborabat, languore, ex tempore liberaret: Quapropter & in poſterum vt ſanctus, vereq; beatus haberi cœpit, (nec abs re quidem, cùm plura ab eo temporis miracula ediderit) & eodem in loco humatus, nunquam à ſæcularibus, vt ad fratres apponeretur, qui vt plurimùm ſunt tredecim numero, impetrari valuit.

B

De conuentu S. Mariæ de Cumis Ciuitellæ. Conu. XVII.

CVM vigeſimus iam tertius annus à præcedentis loci ædificatione tranſiſſet, pia eius oppidi, quod (Ciuitella di Bruzzo) Italicè nuncupatur, communitas hanc D ſacram ædem, in honorem ſanctiſſimæ atq; glorioſiſſimæ ſemper Virginis Mariæ de Cumis, aliquantulum ab oppidi vallo, ex publicis prouentibus, anno Dominicæ incarnationis 1470. conſtruendam, atq; à 12. fratribus occupandam curauit.

De conuentu S. Mariæ de Paradiſo Tocci. Conu. XVIII.

EODEM quoq; anno Domini 1470. conuentus hic, glorioſiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Paradiſo ſacer, ac prope Toccum, Brutiorum oppidum, erectus, quē 12. fratres frequentius inhabitant, à deuota Toccenſi communitate, ex publicis facultatibus, ſumma alacritate ſummaq; æmulatione, ædificatus extitit: Qua & in hodiernum vſq; diem eius accolis neceſſaria ſatis liberaliter ſubminiſtrat.

E

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Francauillæ. Conu. XIX.

VIGINTI tantùm annis ſacra hæc domus in honorem ſanctiſſimę Mariæ de Ieſu non longè à Francauilla, Brutiorum oppido, conſtructa, proximè præcedenti iunior, recentiorq; eſt: cùm anno à ſalutifera Chriſti Seruatoris natiuitate 1490. ab eius oppidi ſenatu, ex communibus prouentibus, ædificata fuerit: Cuius etiam liberalitate 10. fratres eius incolæ maiori ex parte ſuſtentantur, amiciunturq;

A

De conuentu S. Mariæ de Valle viridi Celani. Conu. XX.

NON poſſum non iteratò dolere, iteratòq; carpere fratrum noſtrorum incuriam, ſupinamq; negligentiam: quippe qui & memorabilia patrum noſtrorum geſta ad poſteros vtiliter tranſmittenda, ſcripto mandare, & monumenta eorum fauorem concernentia in tabellarijs aſſeruare contempſerint: Quo fit vt nihil, vel certè parum, quod ad noſtros heroës attineat, in ſingulorum conuentuum deſcriptionibus referamus: Quod vel ſaltem in huius Prouinciæ locis, & maximè in præſenti, qui ſub inuocatione ſanctæ Mariæ de Valleviridi, anno Dominicæ natiuitatis 1503. à Celanẽſi communitate, longiuſculus à Celano, Brutiorum oppido, conſtructus fuit, & à 10. fratribus occupatur, patet: in quibus nihil ferè aliud a fundatoribus, atque fundationem tempore continetur. B

De conuentu S. Mariæ de Pietate Loreti. Conu. XXI.

IVRE quidem optimo Hieronymianum illud, nempe ordo præpoſterus neceſſariò commutatus, in his duobus locis, nempe præſenti ſcilicet, atq; præcedenti verificatur: Cùm hic, ſanctiſſimæ Virgini Mariæ de Pietate ſacratus, communibusq; Loretanorum ſumptibus, non procul à Loreto, communi eorum oppido, erectus, atq; illi præponendus, anno à partu Virgineo 1500. conſtructus ſit, & ille (vt ex ſuperioribus patet) iſti à 12. fratribus inculto poſtponendus, non ante annum Domini 1503. in lucem prodierit: Licèt hoc parum, quoad noſtrum propoſitum, referat, quippe qui C eorum dignitatem potius ex patrum, capitulorumq; diſpoſitione, quàm ex fundatione & origine attendamus.

De conuentu S. Mariæ de Cona Tuſſiciæ. Conu. XXII.

EADEM prorſus præſenti monaſterio, quod Tuſſicianorum liberalitate & munificentia, ſub titulo glorioſiſſimæ Virginis Mariæ de Cona, prope Tuſſiciam, Brutiorum oppidum, conſtructum eſt, & à decem fratribus inhabitatur, fieret iniuria, quę & præcedenti, ſi cuiq; loco, iuxta ſuæ fundationis tempus, propria ſedes hoc in libro tribuenda veniret: Cùm eodem prorſus anno Domini 1500. vterq; ædificatus, huicq; Prouinciæ adiectus ſit. D

De conuentu S. Mariæ à Pezzano Montorij. Conu. XXIII.

VT primùm ſub reuerendiſſ. patre fratre Aloyſio Puteo, totius noſtri Ordinis Generali Miniſtro, currente verò Dominicæ Incarnationis anno 1568. ex ſanctiſſimi domini Pij V. Pont. max. decreto, mandatum fuit, vt quotquot fratres Clareni eſſent omnes antiquiori ritu & nomine relictis, in Franciſcanam Regularem Obſeruantiam verba facerent, tranſirentq;: hæc ſacra domus, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Pezzano dicata, atque ſumptibus (vt piè creditur) oppidanorum, non longè à Montorio, Brutiorum oppido, conſtructa, in huius Prouinciæ ius tranſijt: quam & decem Minores Obſeruantes, ab eo temporis, pacificè omnino inhabitant.

E

De conuentu ſanctiſſimæ Mariæ Propitiani. Conu. XXIV.

ID in lucris poſitura illuſtriſſima domus Aquauiua, hoc ſacrum monaſterium in honorem Deiparæ Virginis Mariæ, non longè a Propitiano, ſibi ſubdito oppido, ex domeſticis peculiaribusq; facultatibus, à fundamentis ad verticem vſq; ędificandum, & venerabiliq; patri fratri Ioanni à Calaſio, huius tunc Prouinciæ Miniſtro, tradendum curauit: quod ille acceptans, reliquorumq; locorum catalogo aſcribens, 8. tantum fratribus, quòd non adeo patet, inſtruxit, communiuitq;.

De conuentu

A *De conuentu S. Nicolai Pepuli. Conu. XXV.*

HIC quoq; conuentus, diuo Nicolao ſacratus, atq; Pepulenſium (niſi nos quædam indicia fallant) ſumptibus, ante plurimos annos, prope Pepulum, eorum oppidum, ædificatus, quemadmodum & penultimus, ad Franciſcanos patres Clarenos aliquando ſpectauit: A quibus tamen ad huius Prouinciæ fratres, ſedente immo & imperante Pio V. Pont. max. eodem anno, quo & ille, tranſlatus eſt: modoq; illorum octo, & aliquando pluribus deſeruit.

De conuentu S. Antonij de Padua Palenæ. Conu. XXVI.

B HVIC igitur Prouinciæ ſancti Bernardini vale dicturi, vnum tantùm his, quæ à nobis de ea dicta ſunt, ſubijciemus, hunc videlicet conuentum, qui ex publicis Palenenſium facultatibus, prope Palenam, Brutiorum oppidum, conſtructus, ſe contuentium oculis obijcit, & à 10. fratribus vt plurimùm incolitur, anno à ſalutifera mundi redemptione 1537. primitus exordium ſumpſiſſe, atq; beato patri Antonio de Padua ſacratum eſſe.

Sequuntur monaſteria monialium.

De monaſterio Corporis Chriſti Aquilæ. Mon. I.

C PLVRA profecto de hoc ſacro monaſterio, quod ciuitatis Aquilanę muris cinctũ, ſub inuocatione ſanctiſſimi Corporis Chriſti ſurrigit, de que eius dignitate, fama, & religione dicerem, niſi me incurrendæ prolixitatis timor retardaret: Nam & magnitudine, & ſororum numeroſitate plurimis præſtat, cùm 104. ſacras virgines de prima beatæ virginis Claræ Regula commodè capiat, contineatq;: Et ſanctitate pollet, cùm quinq; beatarum ſororum corpora, videlicet beatæ ſororis Antoniæ à Florentia, quæ huius loci fundatrix primaq; Abbatiſſa extitit: & beatæ ſororis Iacobæ Aquilanæ: & beatæ ſororis Ludouicæ itidem Aquilanæ: & beatæ ſororis Bonauenturæ de Antredocho, & beatæ ſororis Paulæ Fulginatis, diſtinctis loculis, ſed honeſtis, ibidem recondita plus quam ſatis indicant: Quæ omnes miraculis claruêre, eaq; de cauſa, tum apud reliquas moniales, tum quoq; apud vniuerſos ciuitatis Amiterni accolas, in maxima D ſunt veneratione: Ac tandem optima fama inter reliquas eiuſdem Inſtituti domos coruſcat: Quamobrem, quodq; etiam non ſit præſentis inſtituti referre quæcunq; de ſacris virginibus dici poſſent, his ſuperſedebimus.

De monaſterio S. Claræ Adris. Mon. II.

PRÆCEDENTIVM ſanctimonialium mores, atq; veſtigia maxima æmulatione ſectantur 50. eiuſdem Inſtituti ſorores: quæ in maxima pace, animorumq; conformatione, & glutino in hoc ſacro ſanctæ Claræ monaſterio, Adris erecto, conuiuunt.

E *De monaſterio S. Antonij Sulmonis. Mon. III.*

NEC diſſimiles præcedentibus, neq; etiam inferiores illis ſunt 54. aliæ ſorores: quæ ſub eadem prorſus prima beatę virginis Clarę Regula, hanc ſacram domum, beato patri Antonio dicatam, Sulmoniſq; erectam, inhabitant.

PROVINCIA

PROVINCIA SANCTI ANGELI.

A POST 30. annos ab inchoata noſtri Ordinis reformatione, (ea inquam, quæ ſub reuerendiſſimo patre fratre Thoma à Ferignano Mutinenſi, Prouinciçq; Bononię alumno, atq; totius Minoritici Ordinis Generali Miniſtro, Vrbano VI. ac Gregorio XI. ſummis Pontificibus, diuerſis tamen in partibus, ac tempore ſchiſmatis ſedentibus, opera tamen beati fratris Pauli de Trincis, ſiue Paulutij Fulginatis, in conuentu ſiue potius eremitorio ſancti Bartholomæi Brulianenſi cœpit, noſtręq; Regulari Obſeruantię initium dedit) aliquot patres ac fratres (maiori ex parte Conuentuales) ſuæ Regulæ, profeſſionisq; zelotes, atq; ſtrictioris vitæ cupidi, aliquot loca nempe S. Honotrij, S. Nazarij, ſanctę Trinitatis, ſancti Saluatoris Nuceriæ, duoq; alia eremitoria, (quorum inferius meminerimus) ſub B. P. Ioanne à Stronconio, ac B. F. Thoma Florentino profeſſione laico, vigilantiſſimis, ſtrenuisq; Ducibus, vt ibidem, iuxta Regulæ promiſſię ſtatus
B candorem, victitare poſſent, ſibi ex Prouincialium Miniſtrorum, quibus ſuberant, facultate, delegerunt. Quibus tamen mirum in modum multiplicitatis, R. P. F. Gulielmus de Caſſali, vniuerſi Ordinis ſeraphici Generalis Miniſter, ſexennio à munere ſuſcepto, nempe die 13. menſis Februarij, anno verò Domini 1431. vt ex patentibus eius literis eodem tempore in membranula datis, atq; in conuentu ſancti Martini aſſeruatis, quæ ab huiuſmodi verbis exordiuntur: In Chriſto ſibi chariſſimis Guardianis, & cæteris patribus locorũ ſancti Honofrij &c. ſatis patet, eorũ alterum in propriũ prælatum, ſub Vicarij titulo, qui tamẽ Miniſtro ſubeſſet, cũ poteſtatis plenitudine pręfuit. Cùm autẽ pręfati conuentus, cum alijs ſibi de nouo adiunctis, ad maiorem numerum perueniſſent, Prouinciæ dignitate, ſub titulo ſancti Angeli, honeſtati ſunt: Cuius quidem Prouinciæ primordialis zelus, paupertas, atq; ſanctitas tanta fuit, vt vix exprimi queat: Nec
C mirum ſanè, cùm præfatum beatum fratrem Thomam à Florentia ſui authorem habuerit. Is enim eius fratres & lanificum exercere, & hominum frequentiam fugere, & ſtrictiſſimã paupertatem cum humilitate coniunctam colere docuit: Adeò vt per plurimos annos eius diſcipuli, nullum locum acceptare voluerint, vbi huiuſmodi lanificio incumbi minimè quiret: ne tandẽ ocio torpentes aliquãdo tentationibus ſuccumberẽt: ex vix vllus inter eos inueniretur, qui ſacris initiari vellet: Quo & fiebat, vt ſæpius integra communitas feſtiuis diebus Miſſę auditione priuaretur. Quapropter Eugenius IV. Pont. max. ex paterno quodam affectu, alteram contemplationis, ſiue mentalis orationis horã tempori exercitio huiuſmodi deſtinato, ſingulis feſtis diebus adiecit: qua defectum, ob Miſſæ priuationem, incurrendum ſuppleret: Quam & Pius II. Pont. itidem max. confirmauit. Taceo interim ſummam eorum abſtinentiam, cùm vnica tantum, eaq; ſatis frugali, refectione per ſingulos dies attrita laboribus, vigilijsq; corpora
D recrearent, profundiſſimam humilitatem, cæterasq; virtutes: quas qui olim aſſequi cupière ad hanc ſancti Angeli Prouinciam conuolarunt: De quorum numero fuêre beati patres Benedictus Cremonenſis, Gaſparinus, atq; Epiphanius Inſubres: Qui ad primum eius contuitum, fratrumq; humilitate, paupertate, & ſanctitate inſuper & humili, incomptaq; locorum ſtructura perſpectis, tanquam ſpiritu ebrij omnes vno ore clamitare cœperunt: Hic tu quidem beatiſſime pater Franciſce inhabitas, hîc certè tu coleris, atq; hic tandem, poſt longam peregrinationem, te inuenimus, quapropter nos ad te properantes hilari animo benigniſſime pater excipe. Hęc tandem ſic bene inſtructa Prouincia ex 30. conuentibus in vniuerſum conſtat: Cuius maius ſigillum Archangelum Michaelem pręfulgidis indutum armis, draconiq;, ſub eius pedibus ſtrato, necem gladio minitantem, atq; ſiniſtra clipeum tenentẽ, cum his literis S. P. MINISTRI.

NISTRI. PROVINCIÆ. MONTIS. S. ANGELI. ORDI. MI. REG. OB. papyro ſphericè inducit. Quia verò Prouincia S. Michaëlis apud Hiſpanos eodē ferè ſigillo vtitur, & ſibi ea de cauſa eiuſdē Archangeli effigiē præponere volui: ne ambarum, iſtius videlicet, atq; illius icones concurrant, licet præſenti potius, ob eius apparitionem in Gargano monte, qui eius ambitu circumſcribitur, euentā, debeatur) huic Angeli cuſtodis, Raphaëlis videlicet, imaginem præferendam curaui. A

De conuentu S. Honofrij prope Calenam. Conu. I.

VNVS ille fructus, qui ex præſentis loci habitatione refertur, non facilè exprimi poteſt: cùm in limine ampliſſimæ cuiuſdam ſyluæ, atq; ad editiſſimi cuiuſdam montis radices ſitus, milliariq; cum dimidio à proximiori pago, Domo ſcilicet Calena, diſtans, maxima ſuis habitatoribus, qui vt plurimum ſunt 5. profeſſi fratres, totidemq; nouitij, orandi ſpatia præbeat: mirumq; in modum eorum animos ad diuinorum contemplationem, ſua amœnitate, ſolitudine, quiete, ac etiam ſtructuræ humilitate alliciat: Quamobrem non immeritò (cum anachoriticus omnino ſit) B. Honofrio ſacratus exiſtit. Exiſtimatur autem opera B. P. Ioannis à Stronconio, ex diuerſis circumuicinorum populorum eleemoſynis, ædificatus: Idq; ædificiorum humilitas patentiſſimè indicat. Inter cæteros autem ſanctiſſimos P. ac F. quos anachoritica hæc domus nobis peperit, tumulatosq; continet, maximè radiarunt B. P. Ioannes Aragonus, Federici quoq; Aragoni Neapolitanorum Siculorumq; Regis nepos: vir vtiq; omni ex parte perfectus, atq; pœnitentiæ addictiſſimus: Qui Neapoli apud patruum agens, licèt plurimis milliaribus diſtaret, hunc locum omnino conflagrantem conſpexit: Quod cùm Regi retuliſſet, illeq; certior fieri cuperet: regium pedem alteri ipſius pedi ſuperimponere iuſſit: quo deniq; ſuperimpoſito, ex tempore Rex flammam fumo admixta pro proprijs oculis vidit: atq; 20. domorum præfati pagi Domus Calenę tributum, ſibi exoluendum, exuſti conuentus reparationi maxima liberalitate applicuit: Et B. P. Iuſtus de Domo Calena, qui innumeris, tum in vita, tum quoq; in morte claruit miraculis. Obierunt quoq; (vt præfati ſumus) hoc in eodem loco plures alij patres ac fratres ſanctiſſimi: communemq; cum alijs ſepulturam nacti ſunt: quorum meritis, licèt eorum nomina, ſcripta tamen in libro vitæ, nos lateant, plurimi à Dæmonibus, à quibus miſerrimè torquentur, pro voto liberantur. A B C

De conuentu S. Nazarij Moroni. Conu. II.

DESERVIVIT olim hic conuentus, diuo Nazario ſacratus, ac Moronenſium, eorumq; temporalium Dominorum de domo Carrafa ſumptibus, non procul à pago Morono conſtructus, ligandis, compingendiſq; choralibus vniuerſæ iſtius Prouinciæ libris: eaq; de cauſa ſeptem tantùm eius compactoriæ artis peritos fratres profeſſos, totidemq; nouitios ea imbuendos, frequentius continuit. Impræſentiarum verò, religioſis alijs rebus implicitis, 10. eorum ad ſummum continet, quorum maior pars ad nouitiatum ſpectat: nihilq; minus ab antiquo illo officio, cæteris locis præſtãdo, curat. Eius tamen antiquitas ab anno Dominicæ incarnationis 1410. computanda: (eſt enim præcedenti coæuus) ſtructura verò, vt ex apoſtolico quodam Pij II. ſummi Pontificis breui conſtat, cuidam fratri Conſtantino profeſſione laico aſcribenda venit: Commune fratrum ſepulchrum, ob beneficia quæ illis, præcipuè verò dæmoniacis ibidem contingunt: atq; ob religioſiſſimorum patrum Modeſti de Ciuitate, atq; Bonauenturæ de Colloobtorto corpora, eodem in loco humata, alijſq; permixta, ſæcularibus eſt omnino venerabile: Quibus etiam commendatiſſimum exiſtit mauſolæum B. F. Guliermi à Caſtillione laici, ob eius cineres ibi reconditos: qui plurimis infirmis, viuens adhuc, ſuis meritis ſanitatem obtinuit: & mortuus innumera miracula edidit. D E

De conuentu S. Bernardini Montisriſi. Conu. III.

FVERAT olim locus hic multò humilior à deuoto quodam religioſo P. F. Nicolao ab Oſmo in valle de Cantalupo, ex diuerſis eleemoſynis, ſub titulo ſancti Honofrij, ædificatus, atq; tum ab eo, tum quoq; à plurimis alijs fratribus incultus. Sed

beato

A B. P. Bernardino de Senis inter ſanctos relato, quòd commodæ fratrum habitationi minus faueret, ex conceſſione Pij II. Pont. max. (cuius apoſtolicum breue adhuc ſupereſt) inde ad cliuum cuiuſdam collis, non longè tamen diſtantis, atq; ampliſſimæ cuidam ſyluæ imminentis, ſub inuocatione S. Bernardini tranſlatus eſt. Cuius ſtructura, præcedenti tamen anguſtior, pulchriorq;, oppido Morono, quod non procul ab eo diſtat, pertinetq; ad illuſtriſſimos Piſcariæ, Hiſtonijq; (vulgò Guaſto) Marchiones, debetur: Cuius etiam beneficio, & liberalitate 6. fratres profeſſi, totidemq; nouitij ibidem degentes, commodè ſatis aluntur, religioſam quietamq; vitam traducunt.

De conuentu S. Mariæ de Valleaſpera ad Teſſam. Conu. IIII.

NISI forte contingat nos ex quibuſdam inditijs hallucinari, hæc ſacra domus, B.Mariæ de Valleaſpera dicata, ac in meditullio denſiſſimi cuiuſdam ſaltus ſita, à
B prænominato P. F. Nicolao ab Oſmo, ex diuerſis eleemoſynis, maximo labore acquiſitis, ædificata extitit. Quod hauddubiè circa annum Domini 1430. contigit. Hoc igitur in loco, quem frequentius 6. fratres profeſſi, totidemq; nouitij incolunt, animam ſuo creatori reſtituit, & ad cæteros patres ſanctitate conſpicuos appoſitus fuit B. F. Epiphanius Theutonicus profeſſione laicus, ad cuius baculi contactum plurimi & à dæmonibus ſe poſſidentibus, torquentibusq;, & à diuerſis infirmitatibus liberantur. Fuit hic B. P. deuotiſſimus, qui contemplationis vacandę gratia, quòd ſæpius ipſi intentus raperetur, ferreturq; in extaſim, circumadiacentis ſyluæ intimiora petere aſſueuerat: vbi & tuguriolum, arcendis tantùm pluuijs atq; niuibus aptum, conſtruxerat. Cuius tandem venerabile corpus, in tantę ſanctitatis ſignum, trigeſimo ab eius felici
C tranſitu anno, incorruptum, ſuauiſſimeq; redolens apparuit: Quamobrem ex communi ſarcophago, vbi tandiu iacuerat, exhumatum, ad alium locum multò honeſtiorem, deuotionis augendæ cauſa, tranſlatum fuit. Iacent quoq; hoc in ipſo loco S. quidam F. profeſſione laicus, ac patria Tornaretenſis, cuius tamen proprium nomen ignoratur: Hic cùm tempore maximæ cuiuſdam peſtis ad conuentus, ſarcinarumq; cuſtodiam à cæteris fratribus ſolus relictus eſſet, ab ipſis poſtmodum, ea lue ceſſante, redeuntibus, genibus complicatis, erecta ceruice, extenſiſq; in altum manibus, non ſecus ac ſi oraret, atq; exanimis in medio dormitorio inuentus eſt: Et ſoror Ioanna, ſororq; Catharina de Vino, ambæ Tertiariæ, ambæq; ſanctiſſimæ fœminę: quarum vtraq;, cùm per integrum annum hauſtum ex vaſe oleum fratribus, ſumma liberalitate, & ad lucem coram venerabili Euchariſtiæ ſacramento confouendum, & ad alios vſus neceſſa-
D rios miniſtraſſet, elapſo totius anni curriculo, inexhauſtum vas, omninoq; redundans inuenit. Contigit quoq; hoc in eodem conuentu, vt obſeſſis copioſa niue itineribus, fratribuſq; panis inopia laborãtibus, atq; diuino perſoluẽdo officio diligentius intentis, caniſtrum candidiſſimis panibus refertum, nullis interim alicuius perſonæ veſtigijs niui impreſſis, iuxta oſtium à ianitore, nihil minus cogitante, inueniretur. Et bacchanalium tempore caper læthalis ſagittæ vulnere ictus, fratrum culinam ingrederetur, ſtatimq; mortuus occumberet: vt ex eius carnibus illi ventri vtcunq; indulgerent: cui ex religioſo iſtius Prouincię more nihil penitus pararant, nullamq; diligentiã adhibuerãt.

De conuentu S. Honofrij Hiſtonij. Conu V.

CVM V. P. F. Nicolao ab Oſino aliquot ſibi, ſuiſq; fratribus loca, hac in Prouincia, ex apoſtolica auctoritate, erigere liceret: cuperentq; Hiſtonienſes vnum aliquem
E Minoriticum conuentum apud ſe conſtruere: R. quidam Archiepiſcopus Theatinus vtriuſq; votis ſatisfacturus, nemoroſi cuiuſdam, atq; ſyluatici collis, & ad quingentos tantùm paſſus ab Hiſtonio, (vulgò Guaſto) nobili ciuitate diſtantis, cliuum huic ędificando aſſignauit: Quem poſtea Hiſtonienſis ſenatus ex publicis facultatibus, à fundamentis, anno Dominicæ Incarnationis 1440. in honorem S. Honofrij erigens, infra breuiſſimi temporis ſpatium omnibus ſuis numeris abſoluit. Quia verò & aëris ſalubritas, & ſitus amœnitas, ac etiam medicamentorum opportunitas huic conuentui, quem 10. fratres, curandis infirmis aptiſſimi, frequentius inhabitant, ſummopere fauent, in commune huius Prouinciæ valetudinarium, electus eſt: Quem etiam commendatiſſimum reddunt ſequentia pignora: Corpus videlicet B. P. ſimul atque ſanctiſ-

ſimi Epiſcopi Lorienſis, Iacobi de Petrutijs: qui paupertatem, quam vouerat, cum abſtinentia, caſtitate, charitate, cæterisq; virtutibus copulans, nec Epiſcopus ea, quæ erant ſimplicis fratris, contempſit: nec frater ea, quæ dignitatem epiſcopalem concernebant, prætermiſit: Et vt ſe verum Franciſcanum in omnibus oſtenderet: ſicut benè valens, licèt epiſcopali dignitate præfulgidus, communem cum alijs fratribus vitam duxerat: ita quoq; ægrotans, ac moribundus hoc commune valetudinarium cum pauperculis religioſis curandus, ſepeliendusq; eligere voluit. Cuius deniq; corpus terræ mandatum, poſt plurimos annos incorruptum omnino inuentum fuit. Nec mirum ſanè: cum fideliſſimo eius patris, qui ſacramentalem illius confeſſionem excipere ſolitus erat, teſtimonio, virgo ad hanc ſacram Religionem venerit, virgoq; in æuum permanſerit: Qui hora ſui tranſitus dixiſſe fertur: Per Dei ſummam bonitatem infinitamq; miſericordiam ſaluus ſum. Diem quoq; Dominici aduentus præſtolatur hoc in eodem loco B. P. Sebaſtianus à Celenta ſacerdos: Vir vtiq; humilliſſimus, atq; deuotiſſimus: qui adhuc viuens iuuenem ſigno crucis à grauiſſima, qua vexabatur infirmitate, liberauit: quiq; moriturus, poſt generalem peccatorum confeſſionem, eius patri Confeſſario dixit, nullius ſe mortalis criminis, à tempore quo Franciſcanam Religionem erat ingreſſus, conſcium eſſe: Cumq; ſibi ab eodem Confeſſario Dominicam paſſionem ſecundum Ioannem perlegi rogaſſet, atq; ad eum locum, & Inclinato capite emiſit ſpiritum, deuentum eſſet, animam Deo creatori reddidit: Quod anno Domini 1554. contigit. Obierunt quoq; ibidem B. P. Aloyſius à Gulioniſio, vir vtiq; ſui ſtatus, atq; profeſſionis zelantiſſimus: qui plurimos infirmos viuens adhuc miraculosè curauit: & venerabilis patres Archangelus de Agnone, Illuminatus de Slauis, Paulus de Roio, & Chriſtophorus de Campobaſſo, omnes viri ſanctiſſimi, ac religioſiſſimi.

A B C

De conuentu S. Ioannis Campibaſſi. Conu. VI.

QVOD hic conuentus, diuo Ioanni ſacratus, ac in media ſylua ad mille paſſus ab oppido Campobaſſo, oppidanorũ ſumptibus olim conſtructus, ob aquarum, cæterorumq; neceſſariorum opportunitatem, conficiendis pro vniuerſa hac Prouincia pannis pro voto deſeruiat, à 30. fratribus, quorum duo tantùm ſacerdotes, duo alij choriſtæ, reliqui verò omnes ſunt laici, qui lanam vel pectunt, vel carminant, vel texunt, inhabitatur. Qua etiam de cauſa officina Prouinciæ pannifica nuncupatur. His ſiquidem laicis fratribus, vnus quoq; laicus, in lanificio expertus, quotannis à Prouinciali Miniſtro, reliquisq; fratribus Diffinitoribus præficitur, qui aliorum cuiq; peragendum penſum, propriumq; munus, iuxta cuiuslibet capacitatem, & ingenium, diſtribuat, quiq; laborantibus collaboret, inuigiletq;. Pannis verò confectis, atq; expeditis, eliguntur ab eo, ex ſibi commiſſa familia, aliquot ſartores, qui vniuerſam Prouinciam luſtrantes, cuiusq; fratris menſuram, ſiue pro habitu, ſiue pro mantelo, ſiue etiam pro tunicula, pro Prouinciæ more, accipiunt. Quibus deniq; ad propria reuerſis, ſcinduntur, pro menſurarum ratione, panni, ac ſic ſciſſi, & in ſarcinas redacti, reponuntur, donec tandem quilibet pater Guardianus, miſſo mulione, quod ſibi ſuisq; fratribus neceſſum eſt, domum deferendum curat, vt ſibi ſubditis religioſis ſatisfaciat, tempeſtiueq; conſulat. Ad hoc autem opus peragendum Federicus, vtriuſq; Siciliæ Rex, ſuaſu B.P. Ioannis Aragoni, pro fratribus iſtius Prouinciæ induendis, certam lanæ ſummam in ſingulos annos, ex regio ærario pendendam, liberaliſſimè contulit. Cuius tamen loco, Regis officiarij vexationem, quæ ex eius conquiſitione, emptione, atq; etiam traſmiſſione ſibi accedere poterat, redempturi, 50. aureos coronatos, pro quolibet anno, erogandos aſſignarunt. Quibus temporis ſucceſſu inuictiſſimus Carolus V. Germanorum Imperator, Hiſpaniæq;, inſuper & vtriuſq; Siciliæ Rex, alios 50. addidit: ſed Philippus huius nominis II. his, ad venerabilium patrum F. Bernardini à Supino, ac F. Seraphini à Cagnano humilem ſupplicationem, alios centum ſumma liberalitate adiunxit. Recipiunt itaq; ſingulis annis huius Prouinciæ patres, ad pannos pro induendis fratribus conficiendos per amicos ſpirituales, ex regio ærario, ducentos coronatos aureos: qui omnes huiuſmodi operi fideliſſimè adiudicantur. Sepulti iacent hoc in conuentu beati patres Marcus à Bononia, vir vtiq; ſanctiſſimus, atq;

D E

angelicis

A angelicis moribus præditus, nec non & plurimis miraculis illuſtris: & Franciſcus Aragonus, illi per omnia ſimillimus, in cuius gratiam Sixtus IV. Pont. max. indulgentiam omnium peccatorum plenariam, ſtatuta cuiuſlibet anni die, tum pro religioſis, tum quoq; pro ſæcularibus huic loco conceſſit: & Archangelus à Campobaſſo, incredibili ſanctitate exornatus. Iacent præterea alia quàm plurima religioſiſſimorum patrum ac fratrum corpora: quorum nomina, licèt nos lateant, ſcripta tamen ſunt in libro vitę. In eiuſdem verò ſacræ domus ſacrario duo fratrum defunctorum capita, non abſq; veneratione, aſſeruantur: ex quibus quidam liquor, mannæ ſimillimus, diu emanauit.

De conuentu S. Saluatoris Luceriæ. *Conu. VII.*

B CONVENTVS hic, ſanctiſſimo Saluatori ſacratus, ac longiuſculus à ciuitate Luceria ſitus, antiquiſſimus profectò eſt: cùm à multis annis à fratribus noſtri Ordinis, expenſis (vti creditur) Lucerienſium conſtructus, ac inhabitatus, & ab ijſdē poſtmodum relictus, tum demum à quodam B.P. Ioānis Capiſtrani Commiſſario reaſſumptus, eorundemq; Lucerienſium ſumptibus reſtauratus, ac ferè reædificatus ſit. Quem & 12. fratres inhabitant: & mirum in modum exornant incogniti cuiuſdam patris oſſa, ſub ſummo altari aſſeruata, cuius lingua recentiſſima adhuc perſeuerat: Et corpus B. F. Franciſci à Luceria laici, viriq; ſanctiſſimi honeſto loco reconditum: Ad cuius tumulum, ſicut & ad præcedentis loculum, plurima miracula contingunt.

De conuentu S. Bernardini Agnonis. *Conu. VIII.*

C AGNONEM oppidum egreſſi, oppoſitiq; ad quingentos paſſus collis nemoroſi, atq; amœniſſimi iugulum petentes, in hunc conuentum, B.P. Bernardino ſacrum, atq; ex publicis Agnonenſium facultatibus, anno Dominicæ incarnationis 1451. Nicolao IV. ſummo Pontifice annuente, cuius breue apoſtolicum in fratrum tabellario cuſtoditur, conſtructum incidunt: Cui, ex munere à Prouinciæ patribus iniuncto, infirmorum fratrum circumuicinorum curatio incumbit. Idq; iure profectò: cùm & aëris ſalubritas, & loci amœnitas, & pharmacorum copia, atq; capacitas ſibi omnino faueant: Qua etiam de cauſa ab vndecim tantùm fratribus charitate prędítis inhabitatur. Ergaſtulo carnis ſolutus ex hoc loco ad aſtra migrauit B. P. Benedictus Cremonenſis: qui mortalibus conuiuens plura miracula edidit: Nam exhauſtam aquis ciſternam ad crucis ſignum exuberare fecit: & locuſtam totas ſegetes abſumentem eodem crucis ſi-
D gno ab huius patriæ finibus propulſauit: & ſterili Principiſſæ Melphitanæ prolis fœcunditatem à Deo opt. max. ſuis precibus impetrauit: & plures dæmoniacos, alioſq; grauiſſimis detentos infirmitatibus, ad eiuſdem ſanctiſſimæ crucis ſignum, curauit: prout & impræſentiarum liberat. Obijt autē tātus hic pater anno à Chriſto nato 1537. Cui B. P. Gaſparinus, miraculis quoq; inſignis, diſtincto tamen in loculo, adiacet.

De conuentu S. Bernardini oppidi ſancti Seueri. *Conu. IX.*

AEDIFICIORVM diſpoſitio, aëris ſalubritas, neceſſariorumq; omnium opportunitas efficiunt, vt hæc ſacra ædes in honorem ſancti Bernardini, ex communibus oppidanorū facultatibus, non longè ab oppido ſancti Seueri, circa annum à par-
E tu Virgineo 1452. erecta, curandis huius Prouinciæ, pro rata, fratribus infirmis deſeruiat: Quibus inuigilant 12. fratres huiuſmodi miniſterio aſſueti. Huic mortali vitæ hoc in loco vltimum vale dixit B.P. Bernardinus à Procina, qui ſalutis animarum zelo ductus, vix vnquam à ſacris habendis concionibus reſpirauit: quiq; adhuc viuens plures infirmos, ad crucis ſignum, curauit, pluresq; alios à Dæmonibus miſerrimè vexatos, ad dulciſſimum nomen Ieſu, à tanta afflictione liberauit. Idipſum quoq; per omnia fecit B. F. Antonius de Ripa laicus, atq; omni virtutum genere ornatiſſimus: Quem & ſequuti ſunt V.P. Angelus ab Iſchitella ſacerdos, ac ſummę perfectionis vir, & F. Frāciſcus à Codonia laicus: quorū vterq; meritis opimus hoc in ipſo loco animam cœlo reddidit, atq; in communi fratrum ſarcophago, vbi & plurima eueniunt miracula, ſepultus eſt.

De conuentu S. Ioannis, ſiue S. Eremi Gulioniſii. Conu. X. A

CVM patres Carthuſiani monaſterium, ſub titulo S. Ioannis, ſiue (vt alijs placet) ſancti Eremi, vnico tantùm milliari ab oppido Gulioniſio, in nemoroſi cuiuſdam collis decliui, ante multos annos, ædificaſſent, inibiq; diu commorati fuiſſent, ipſum huius Prouinciæ proceribus, quòd ſibi minus arrideret, anno Dñicæ natiuitatis 1452. diuenditis prius venerabili Tremitenſium canonicorum collegio omnibus poſſeſſionibus, atq; redditibus ad ſe pertinentibus, coràm Guardienſi Epiſcopo, ea lege tradiderunt, vt videlicet ſingulis diebus, ad eorum intentionem, ab altero eorum ſacerdote ſacrum inibi fieret. Cùm autẽ ea lex huius loci habitationẽ difficilem redderet omnino, à Pio II. Pont.max. moderata extitit, vt ſcilicet ſuppetentibus ſacerdotibus, atq; extra Capituli tempus ad id præſtandum tenerentur frates: ſecus autem nequaquam. Vitam B ducunt hoc in conuentu 10. fratres: in quo vitam hanc mortalem terminaruntq́, ſepultiq; ſunt, B. F. Simon de Slauis laicus, vir profectò & profundiſſima humilitate, & maxima ſanctitate clarus: qui ſuis ad Altiſſimum precibus, & infirmis ſanitatem, & dęmoniacis ab immundis ſpiritibus liberationem adhuc ſuperſtes impetrauit, modoque indies impetrat: Et B. P. Iacobus à Turre bona ſacerdos, ſuæque profeſſionis, atq; ſtatus zelantiſſimus: Et B. F. Matthæus, de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine: Is enim, cùm ſibi ſepulchrum apud Minores delegiſſet, atque moriens in matrice oppidi Gulioniſij eccleſia à clero ſepultus eſſet, poſt tertium ab eius funere diẽ, ſummo mane genuflexus, iuxta crucem, quę foribus huius conuentus proxima eſt, inuentus fuit: qui tandem, quid ſibi vellet, quidq; faceret interrogatus, reſpondit, velle ſe quidem apud fratres Franciſcanos, eo in ſepulchro, quod viuens adhuc ſibi delegerat, humari. Quamobrem à fratribus in templum illatus, honorificè ſepultus fuit. C

De conuentu S. Antony de Padua Viſcarij. Conu. XI.

ET ſi omni tempore ſummum ſtudium, officiumq́; illuſtris herois Matthæi Stendardi erga noſtrum Ordinem omnibus in propatulo fuerit, maximè tamen vltimis ſuæ vitæ temporibus enituit: quando videlicet (impetrata prius à Paulo II. Pont.max. apoſtolica auctoritate, cuius breue ſub datum 12. menſis Martij, anno Domini 1468. Pontificatus verò ſui anno v. in fratrum archiuo cuſtoditur) hoc ſacrum monaſterium, B. P. Antonio de Padua dicatum, ex proprijs tantùm facultatibus, in cliuo amœniſſimi, atq; ſyluoſi montis, ad quingentos paſſus ab oppido Viſcario (vulgò Biccaro) diſtantis, erigendum, atq; ex omni parte perfectum neceſſarijs inſtruendum curauit. D Trabea carnis exutus ex hoc loco, quem frequentius 9. fratres inhabitant, in cœlum euolauit B. F. Chriſtianus à ſancto Donato laicus: cuius ſanctitas tanta fuit, vt vnum iuuenem, lætali aſpidis venenoſi morſu ictum, ab imminente morte, ad crucis ſignum, liberare: primogenitiq; illuſtriſſimi Viſcariorum Comitis mortem, atq; futurum hac in regione aquæ diluuium, multò antequam euenirent, prædicere: atq; mortuus F. Angelum Minoritã iam vitam agentẽ è mortis faucibus eruere meruerit. Ad hunc B. F. appoſitus fuit incomparabilis continentiæ, orationis, atq; abſtinentiæ religioſus pater ſcilicet Ioannes ab Iſchitella: qui ob vitæ integritatem cum Deo regnare exiſtimatur.

De conuentu S. Angeli Serra. Conu. XII.

NICOLAO V. Pont. max. ad totius Eccleſiæ militantis, & Alphonſo Aragono ad vtriuſq; Sicilię Regni, atq; reuerẽdiſſimo Auronę, Epiſcopali dignitate pręfulgido, ad Laurinæ Eccleſię clauum ſedentibus, anno à Chriſti natuitate 1436. patres Ciſtercienſes monaſterij B. Virginis Mariæ de Ripaldo accolæ, hoſpitium quoddam, ſuis fratribus excipiendis omnino accommodum, non procul ab oppido Serra conſtruxerant. Quod tamen ab iiſdem derelictum, is Rex, qui tunc temporis Neapolitanis principabatur, ex facta ſibi à ſummo Pontif. Sixto IV. facultate, currente Dominicæ Incarnationis anno 1474. à patribus ac fratribus Cypriano à Troia, & Samuele à Gulioniſio præoccupandum, cæteriſq; huius Prouinciæ locis adijciendum curauit. Cumq́; ob eius incapacitatem commodæ fratrum habitationi non adeò faueret, ab illuſtriſſimo E

Hannibale

A Hannibale à Louara, in eius victoriæ, quam de Nemoſiano Duce, generaliq; totius Gallici exercitus Capitaneo, deq; omnibus eius copijs, prope Carinolam, anno Domini 1503. retulit, memoriam, ex deuictorum ſpolijs ampliatum, plurimisq; officinis, atq; pulchra ſatis eccleſia, ſancto Angelo dicata, colluſtratum extitit. Inhabitatur nihiloſecius à nouem fratribus tantùm, qui deuotiſſimè Deo optimo max. inſeruiunt.

De conuentu S. Franciſci Ichitellæ. Conu. XIII.

PROFECTO ſi id, quod in vulgus ſpargitur, verum ſit, conuentus hic, Seraphico patri Franciſco ſacer, ac prope Iſchitellam oppidum erectus, antiquiſſimus eſt: Cùm eum & ab eodem B. P. primò occupatum, atq; Iſchitellarum opera, iuxta paupertatis normam, conſtructum, & à patribus Franciſcanis Conuentualibus poſt-
B modum derelictum, ac tandem ab eiuſdem Inſtituti Obſeruantibus reaſſumptum, aſſerat: Sed certum huiuſce ædificationis, deſertionis, aut reaſſumptionis tempus minimè tradit: qua etiam de cauſa, deficientibus ex alia parte ſcripturis, certi nihil aliud hac de re ſtatuere poſſumus, niſi quòd à 12. religioſiſſimis fratribus inhabitetur.

De conuentu S. Bernardini Troiæ. Conu. XIV.

CVM eo temporis, quo Lautrechus, Gallici exercitus Imperator, ex Francorum Regis mandato, ex Gallia in Italiam traiecit, atq; Neapolitano regno appulſus, aliquam eius partem, vt obuias ciuitates ſuo ſubiugaret imperio, luſtrauit: conuentus hic, S. Bernardino ſacratus, atq; olim (vt certò creditur) Troianorum ciuium ſumptibus, non longè à Troia ciuitate, ædificatus, ſimul cum omnibus, tum ſcripturis, tum
C quoq; memorijs, ab importuno, inſolentiq; milite Vulcano traditus ſit: nihil certi, ſiue de eius fundatoribus, ſiue etiam de fundationis ipſius tempore, tradere poſſumus: Sed ſi coniecturis, atq; etiam traditioni fidem adhibere liceat, antiquitate non caret: cùm à quodam Commiſſario B.P. Ioannis Capiſtrani primò acceptus videatur. Eius tamen ab huiuſmodi conflagratione reparatio, ſiue potius reædificatio Troiano ſenatui, atq; diligenti fratrum curæ aſcribenda venit. Quæ tamen quantæ ſit capacitatis, atq; amplitudinis, facilè quis ex fratrum numero conijcere poterit: cùm ſeptenarius tantùm ſit.

De conuentu S. Petri Cœleſtini Ripæ Limoſani. Conu. XV.

CONSTRVXERANT ſibi olim, non longè ab oppido Ripa Limoſani, Cœleſtini ſiue Benedictini reformati patres monaſterium, ſub eorum patris beati vi-
D delicet Petri Cœleſtini titulo: quod tamen, poſt alicuius temporis habitationem, aliò ſe transferentes, huius Prouinciæ patribus, ex maxima pietate, ſeruatis ſibi redditibus ad ipſum pertinentibus, perpetuò inhabitandum contulêre: Idq; vulgari tantùm, tum fratrum, tum quoq; ſæcularium teſtimonio patet: Nam authentica huiuſce donationis ſcriptura, licèt diligentiſſimè perquiſita, nullibi comparet. Duplici funere honeſtatur ſacra hæc domus, quam 9. fratres occupant: Altero B. P. Alexandri de Ripa, viri vtiq; ſanctiſſimi, atq; integerrimi, inſuper & Dæmonibus ſummè formidabilis: cùm eorum acies ſæpè ſæpiſſimè feruentiſſimis ſuis orationibus, atq; meritis fuderit, ſtraueritq;: Et altero honeſtiſſimæ, pariterq; religioſiſſimæ ſororis Franciſcæ, Tertij Ordinis Franciſcani olim alumnæ: quæ innumeras laruarum inſidias declinauit, & glorioſa de inimico Sathana trophęa ſæpius retulit, quapropter illi ſummè formidabilis fuit.

E
De conuentu S. Mariæ de Gratijs Campi baſſi. Conu. XVI.

DE mirifico ſtudio, deq; maxima illuſtriſſimi Andreæ à Capua, Termolitanorum Ducis, ac Melfictenſium Principis, in noſtrum Ordinem beneuolentia ſatis quiſq; cognoſcere poteſt ex hoc ſacro monaſterio, B. Mariæ de Gratijs dicato: quod ille ex mera tantùm in Deum, atq; nos pietate, proprijs ſumptibus, circa annum Domini 1510. non procul ab eius oppido Campobaſſo, ſaluberrimo in loco, à fundamentis ad apicem vſq; conſtruendum curauit: Qua etiam de cauſa infirmis circumuicinorum conuentuum fratribus curandis, atq; 12. alijs religioſis continuò continendis, pro voto deſeruit: Qui ferè omnes liberalitate, atq; munificentia illuſtriſſimorum Principum Melfi-

tenſis ciuitatis, huiusq; oppidi Campibaſſi temporalium Dominorum aluntur, curan- A
turq; . Communem nacti ſunt hoc in conuentu ſepulturam B. P. Syluester Guidonius, vir ſanè, dum viueret, ſanctiſſimus, ac innumeris clarus miraculis: Et B. P. Ambroſius à Ciuitella, egregius ſui temporis Eccleſiaſtes, atq; ſuæ profeſſionis zelantiſſimus: qui prophetico ſpiritu afflatus, Veſtianis ſuæ ciuitatis excidium, atq; direptionem, quã ſub Turcica claſſe, ipſo die B. Mariæ Magdalenæ ſacro, anno Domini 1554. paſſa eſt, ſæpè ſæpius, pro ſuggeſtu, multò ante prædixit, & certiſſimum ſuimet obitus diem, qui & anno Domini 1476. contigit, fratribus, adhuc benè valens, prænunciauit: Et venerabiles patres Gratianus à Caſtanetolo, F. Innocentius Taurinus, & F. Raphaël quoq; Taurinus, omnes ſacerdotes, ac ſingulari doctrina, vitæq; ſanctitate, atq; gubernandi dexteritate, qua hanc Prouinciam plurimis annis ſanctiſſimè rexerunt, apprimè præditi: Et humillimus inſuper, atq; abſtinentiſſimus F. Paulus de Petra Roia, profeſſio- B
ne quidem laicus, ſed vitæ integritate, atq; morum grauitate ornatiſſimus.

De conuentu ſancti Sebaſtiani Calitri. Conu. XVII.

MINORITICVS hic conuentus, diuo martyri Sebaſtiano dicatus, ac ad radices eius montis cui Calitrum oppidum ſuperędificatum eſt, ſitus, ab anno Domini 1480. ſuam antiquitatem deducit: Cùm eo temporis ab illuſtriſſ. Ieſualdo, Venuſinarum Principe, ac oppidi huius Calitri temporali Domino, ex mera tantùm liberalitate, qua & eius ſucceſſores 8. fratres eius accolas proſequuntur, conſtructus fuerit. Hoc igitur in conuentu ex hac mortali vita migrauit V. P. F. Thomas de Peſcopagano ſacerdos: vir ſanè zelantiſſimus, nec non perpetuæ orationi, dum viueret, deditiſſimus: In quo ſepulta quoque iacet illuſtriſſ. Sueua Gonzæ Comitiſſa, legitimaq; Fa- C
bricij Ieſualdi Comitis vxor: cuius ac pauperes miſericordia, & ad domeſticos, cæteroſq; manſuetudo, atq; ad Deum pietas, incredibiles admirabileſq; fuere.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu prope oppidum S. Martini. Conu. XVIII.

NE quis de Marini à Rita erga ſibi vterinũ fratrem, ac religioſiſſ. P. Petrũ à S. Martino officioſo ſtudio dubitare poſſet, is hunc conuentum, B. Marię de Ieſu ſacrum, ſeſquimilliari à ſancto Martino, in meditullio amœni cuiuſdam nemoris, ex proprijs facultatibus, in tanti fratris gratiam, non ſecus ac ſi ſibi parentare vellet, anno ſalutis humanæ 1490. à fundamentis erigi curauit: abſoluiſſetq;, niſi immatura morte præuentus, operi piè incepto superſedere coactus fuiſſet: Quod tamen ſic intermiſſum, D
illuſtriſſimi Vincentius, atq; Ferdinandus à Capua, vterq; Termolitarum Dux, ex domeſticis bonis, atq; ex reuerendiſſimi patris Iacobi de Petrutijs, Larinenſis Epiſcopi, ac profeſſione Minoritę, facultate ſibi facta, promouentes, ad iuſtã vſq; metã perduxêre. Abſoluto igitur huiuſmodi ædificio, ac à 14. fratribus inhabitato, primus omnium occubuit præfatus pater Petrus à S. Martino, cuius ſanctitas tanta extitit, vt plurimis integram ſoſpitatem ab Altiſſimo impetrare meruerit: Hunc ſequutus eſt humillimus, ac ſanctiſſimæ paupertatis amantiſſimus, frater Angelus de Slauis laicus: Sepeliri quoq; voluit hoc in eodem loco illuſtriſſima pariterq; pientiſſima Victoria à S. Seuerino, Termolitarũ olim Duciſſa, cuius in Chriſti pauperes miſericordia, atq; in Deũ pietas incredibiles fuêre. Aſſeruantur in huius loci archiuo aliquot apoſtolica breuia, ſed minus ad noſtram rem pertinentia: Aſſeruatur & priuilegium Gregorij XIII. Pont. max. quo E
in altero huius ſacræ ædis altari, per Miſſarum ſacrificium, fidelium animæ à Purgatorij pœnis liberantur: Et quodam breue Pij II. Pont. max. datum 6. Septembris, Pontificatus verò eius anno ſexto, quo huius Prouinciæ patres ac fratres feſtiuis diebus ab audiendo ſacro eximuntur: dummodo ſacerdotis copia non adſit, & eo die alteram orationis mentalis horam duabus, ex patrum decreto inſtitutis, adijciant: & plenaria peccatorum indulgentia eccleſiæ ſanctæ Mariæ de Angelis Aſſiſinati in feſto Portiunculæ conceſſa ijſdem quoq; conceditur, ſi tamen ſingulis diebus primæ hebdomadæ menſis Auguſti vnam etiam præfatæ orationis mentalis horam duabus illis (de quibus paulò ſupra) adiunxerint, quod libentiſſimo animo deuotiſſimi illius æui fratres præſtarunt.

De conuentu

A *De conuentu S. Mariæ de Gratijs Sergnij. Conu. XIX.*

OFFICIVM Sergnienſis ſenatus erga huius Prouinciæ patres, cæteraq; eiuſdem ſtudia, vel ſaltem ex hac ſacra æde, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Gratijs dicata, quam ille in cliuo cuiuſdam collis, non ſatis eleuati, ſed pulcherrimi, prope Sergnium ciuitatem, anno à partu Virgineo 1506. ad eorum vſum, atq; habitationem, omnino conſtrui curauit, liquidò patent. Præterea is tanta cura, tantaq; ſolicitudine 12. fratribus eius accolis neceſſaria ſubminiſtrat, vt illis maxima Philoſophicis incumbendi literis ſpatia præbeat, (eſt enim hic locus Artium ſtudio deputatus) & huiuſmodi erga eos beneuolentiam plus quàm ſatis manifeſtet, itta vt lippis etiam (vt aiunt) oculis id percipi queat. Præ cæteris religioſis hoc in loco tumulatis commendandus maximè venit V.P.F. Bernardinus à Ruuonigro, cuius profunda humilitas, ardentiſſima charitas,
B atq; in oratione aſſiduitas vix exprimi queunt: Cui adiacet illuſtriſſimus, ſimul & pijſſimus Angelus Storrens, oppidi caſtri Petroſi olim temporalis Dominus, atq; Tertij Ordinis Seraphici patris alumnus: cui B.P. Franciſcus, pridiè quàm ex hac mortali vita migraret, apparuit, certoq; condonationem ſuorum exceſſuum, ob eximiam charitatem, in Chriſti pauperes exercitam, ex diuina diſpenſatione reuelauit.

De conuentu ſancti Antonij prope pagum S. Boni. Conu. XX.

TANTA enim eſt magnitudo meritorũ illuſtriſſimi Marini Caraccioli, Bucchianicorum Marchionis, erga noſtrum Ordinem, vt vix exprimi queat, & conſultius duxerim ea ſilentio præterire, quàm in eorum enumeratione deficere: Is enim pientiſ-
C ſimus heros hunc conuentum, ad mille paſſus ab eius oppido ſancto Bono, in peramplæ cuiuſdam ſyluæ aditu, ex domeſticis tantùm facultatibus, eius alumnis, anno ſalutis humanæ 1500. in honorem S.P. Antonij de Padua ædificauit, omnibusq; neceſſarijs inſtruxit: inſuper & 8. fratres eius accolas, immo & vniuerſos Franciſcani Inſtituti ſectatores omni fauorum, atq; beneficiorum genere pro viribus proſequutus extitit. Diem clauſit extremum hoc in loco abſtinentiſſimus frater Franciſcus de Oratino laicus: qui, ob eius ſingulares virtutes, vitæq; candorem, in maxima fuit apud omnes, dum viueret, æſtimatione, qua tamen modo non caret.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Apeneſtis. Conu. XXI.

SVMMA in Deum pietas, ſummaq; Radimuſcæ Illyrici in Chriſti pauperes miſe-
D ricordia effecerunt, vt is, ex domeſticis facultatibus, hanc ſacram Minoriticam ædem, in honorem ſanctiſſimæ Virginis Mariæ de Gratijs, ad 500. paſſus ab Apeneſte, (vulgò Manfredonia) erigeret, huiusq; Prouinciæ patribus in perpetuam habitationē concederet: Quod quidem, ex facta ſibi ab illuſtriſſimo Antonio de Monte S.R.E. Cardinali, atq; Sipontino Archiepiſcopo, facultate, anno Dñicæ Incarnationis 1509. contigit. Licet enim hic conuentus plures, ob eius capacitatem, continere poſſet, ab 8. tamen fratribus tantùm, ob eorum penuriam, inhabitatur: In quo & eius fundator, pręfatus ſcilicet Radimuſca humatus eſt. Hic cùm proditoriè à quodam ſibi ſeruo occiſus, atq; hoc in loco tumulatus eſſet, per plurimas noctes ſibi ſuccedentes, aliquot luminaria eius ſepulchro imminentia viſa ſunt: Quod profectò eius bonitatis, atq; ſalutis patentiſſimum extitit ſignum.

E *De conuentu S. Mariæ Magdalenæ Sangri. Conu. XXII.*

SVIS rebus conſultura Sangrenſis pia communitas, antiquum xenodochium pauperibus, peregrinisq; excipiendis deſtinatum, atq; à ſuis prædeceſſoribus, vltra Sangrum fluuium, non longè à communi oppido Sangro, ædificatum, in Minoriticum Monaſterium (de quo impræſentiarum) omnibus ſuis numeris abſolutum, ex facta ſibi à R. Manfredo Canophilo, Triuentino Epiſcopo, facultate, circa annum humanę redemptionis 1510. promouendum, reliquisq; huius Prouincię locis adijciẽdum, atq; à 10. fratribus, quibus confiteri, quorumq; exemplo, atq; adhortationibus ad meliorem vitæ frugem incitari poſſet, ſummo ſtudio, ſummaq; diligentia curauit.

Huic

Huic lacrymarum valli vltimum valle dixerunt hoc in eodem loco optimæ indolis A
adoleſcens ac F. Franciſcus à Ripa clericus: qui, in anteactæ vitæ teſtimonium, õbuios
ſibi Angelos, qui ſe in cœleſtia tabernacula deducerent, in ipſo tranſitu habuit: quorum fulgore cellula, cum omnium circumaſtantiũ admiratione, mirum in modum reſplenduit: Et F. Petrus de Ferrazano laicus, qui adhuc viuens ſuauiſſimo Chriſti Seruatoris colloquio, ob inclytas eius virtutes, dignari meruit.

De conuentu S. Mariæ à Laureto Caſtri Curi. Conu. XXIII.

SI iuxta iacta, anno Dñicæ Incarnationis 1510. ab illuſtriſſimo Federico Pannono
fundamenta, reliquum ædificium perficiundum fuiſſet, profectò hic conuentus,
ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ à Laureto ſacratus, nec longe à Caſtro Curi oppido
diſtans, multò magis pateret, quàm facit. Quod autem non tam late pateat, nec ſuperior eius ſtructura imis fundamentis correſpondeat, in cauſa eſt immatura præfati B
Federici Pannoni mors: Qua ſuperueniente, huius Prouinciæ patres, qui domos ſibi
intra paupertatis limites conſtrui affectant, & ab omni ſumptuoſitate, magnaq; ædificij mole adhorrent, ipſum ex eleemoſynis vndequaq;, præſertim verò ex propinquiori oppido ſuperius nominato acquiſitis, multò anguſtius, quàm præfata fundamenta patiebantur, erigi perficiq; curarunt: Ita vt vix 10. fratres commode continere
poſſit: Quod & in cauſa eſt, vt à 7. tantùm frequentius inhabitetur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Caſtri Forliuij. Conu. XXIV.

CVM religioſus quidam Diſcalciatus paſſim nuncupatus, impetrato prius fundo
a matrice eccleſia eius oppidi, quod (Caſtel' di Forlì) vulgò nuncupatur, ædiculam, ſub inuocatione ſanctiſſimæ Mariæ de Gratijs, ex diuerſis eleemoſynis in mona- C
ſterij formam, circa annum Dominicæ Incarnationis 1515. ſibi ac quibuſdam alijs
fratribus ſui imitatoribus conſtruxiſſet, illumq; iſti, per orbem diſperſi poſt eius mortem, omnino deſeruiſſent: tum oppidani, quorum liberalitate quicquid ædificij ſupererat debebatur: tum quoq; illuſtriſſimus Bartholomæus Carrafa, temporalis eorundem Dominus, collato prius præfatæ matrici eccleſiæ, in præſtiti fundi compenſationem, ſufficienti terræ ſpatio, curarunt (ne ſic tandem habitatore deſtitutus, ruinam pateretur hic locus) vt huius Prouinciç patribus conferretur: Quorum 8. ibidem vſq; impręſentiarũ pacificè, nec minus quietè inhabitant: cùm in ingreſſu cuiuſdã ſyluç ſitus,
& ab hominum frequentia ſemotus, nihil illis aut impedimenti, aut tumultus afferat.

De conuentu S. Mariæ de Stignano. Conu. XXV. D

EANDEM prorſus conditionem ſubijt hic conuentus, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ ſacratus, atq; ad Angeli ſiue Gargani montis radices in valle Stignana ſitus,
quam & præcedens: Cùm & a præfato fratre Saluatore Diſcalciato, circa eundem annum Domini 1515. ædificatus, & ab eius confratribus derelictus, ac tandem huius
Prouinciæ patribus, præfatæ vallis Stignanæ incolis id maximè curantibus, collatus
ſit: Qui nihilominus, cùm ab indeuotis, ruſticiſq; quibuſdam ſæcularibus moleſtarentur, pacificam eius poſſeſſionem, plenumq; ius à ſummo Pontifice Pio IV. anno
Domini 1561. Pontificatus verò ſui anno primo, virtute cuiuſdam apoſtolici breuis,
quod apud 12. accolas diligenter aſſeruantur, obtinuerunt, impetraruntq;. A quo
etiam tempore maxima quiete, ſanctoq; ocio perfruuntur: Eſt enim hic locus ſolitarius, atq; nemoroſus, contemplationiq; accommodus, nec non & pijs ſæcularibus E
conuicinis commendatiſſimus, ob frequentia miracula, quæ ad quandam glorioſiſſimæ Virginis imaginem indies ibi contingunt: atq; ob inculpatam 12. fratrum vitam: de quorum numero fuit F. Ludouicus à Cronetolaicus, qui, ob eius ſummam
ſimplicitatem continuamq; orationem, Dæmonibus formidabilis fuit.

De conuentu S. Franciſci Celentiæ. Conu. XXVI.

ET hic quoq; conuentus, beatiſſimo patri Franciſco ſacratus, atq; ad mille paſſus
ab oppido Celentia, (vulgo Celenza) in decliui cuiuſdam collis ſitus, a F. Saluatore

A tore Diſcalciato, ex multiplici eleemoſyna ædificatus, atq; à ſuis, eo defuncto, derelictus, circa annum Domini 1510. extitit. Quamobrem illuſtriſſimus quidam heros, ex nobili Gambacurtarum familia oriundus, atq; præfati oppidi Celentiæ temporalis Dominus, eum ſtatim ab huiuſmodi deſertione huic Prouinciæ adiudicandum curauit. Quem & 9. fratres inhabitāt, & ſuo funere illuſtrat eximiæ ſanctitatis frater Leo Lechenſis laicus, atq; ſuæ profeſſionis olim zelantiſſimus: qui ibidem diem clauſit extremum.

De conuentu S. Antonij de Padua Illiciti. Conu. XXVII.

ILLVSTRISSIMVS is Piccolomineus Aragonus, Illicitorum Marchio, qui anno Dominicę Incarnationis 1510. ijſdem principabatur omni officio, omniq; pietate, hunc conuentum, B. P. Antonio de Padua ſacrum, non longè ab Illicito oppido, ad patrum huius Prouinciæ vſum, ex domeſticis facultatibus, conſtruendum, atq; ante B præfatum annum 1510. tranſactum abſoluendum curauit. Qui licèt plures fratres mirum in modum, tum fundatoris ſucceſſorum liberalitate & munificentia, tum quoq; loci capacitate ſibi fauentibus, continere poſſet, ab eorum 7. tantùm inhabitatur.

De conuentu Sanctiſſimæ Trinitatis Supini. Conu. XXVIII.

AD illuſtriſſimi Bartholomæi à Capua, Altæuillæ Comitis, ac nobiliſſimi herois animi magnitudinem, cæteraſq; virtutes, acceſſit (vt nihil ſibi deeſſe videretur) & in Deum pietas, atq; in ſeraphicum noſtrum Ordinem ſumma beneuolentia: quibus incitatus hanc ſacram ędem in honorem ſanctiſſimę atq; indiuiduę Trinitatis, non procul à Supino eius oppido, currente anno Dominicæ Incarnationis 1519. erigen- C dam, ac intra breuiſſimi temporis ſpatium, ex proprijs facultatibus, magnificè ſatis, iuxta huius Prouinciæ morem, abſoluendam curauit: Quam frequentius 16. fratres inhabitant, quorū alter cæteris ad huiuſmodi munus electis ſacram Theoſophiā legit.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Foggiæ. Conu. XXIX.

PIENTISSIMA communitas Foggiana ex quadam amoris, beneuolentiæq; abundantia erga ſeraphicum Ordinem, præcipuè verò erga huius Prouinciæ alumnos, hoc ſacrum monaſterium in honorem glorioſiſſimæ Virginis Mariæ de Ieſu, non longè ab eius oppido Foggia, circa annum Dominicæ natiuitatis 1510. à fundamētis ad apicē vſq; conſtrui curauit: Eodēq; amoris effectu 12. fratribus eius inquilinis, tum ad victum, tum quoq; ad amictum neceſſaria ſuppeditat. Eo ipſo anno quo fratres noſtri D hunc locum ingreſſi ſunt, mortem obijt ſanctiſſimus quidam pater, cuius tamen nomen, ob reprehenſibilem, craſſamq; reliquorum incuriam, penitus ignoratur: Hic plures infirmos ſigno crucis curauit: plurimoſq; Dæmones è fidelium corporibus, eodem pharmaco vſus, longiùs propulſauit, atq; tartara repetere compulit.

De conuentu S. Ioannis in Lamis. Conu. XXX.

CISTERCIENSIBVS patribus aliò profectis, ne hoc ſacrum monaſterium, in honorem ſancti Ioannis in Lamis, ſiue (vt alijs placet) beati Matthæi Euangeliſtæ, ab ijs ante plurimos annos, in Gargani montis ſolitudine ædificatum, ac poſt diutinam eius habitationem derelictum, aliquando tandem collaberetur, ad terramq; veniret, illuſtriſſimus Vincentius Carrafa, ſacrę Ioannitarum militiæ alumnus, Pan- E noniçq; Prior, atq; huiuſmet loci Commendatarius à ſummo Pontifice Gregorio XIII. anno à ſalutifera mundi redemptione 1578. ſed ſexto à ſui Pontificatus exordio, impetrauit: vt quicquid iuris præfatis cœnobitis eſſe poterat, id ad huius Prouinciæ fratres transferretur. Quo facto ipſum, primò pro eius exigētia, reparatū, ab 11. religioſis inhabitandum curauit. Si quiſpiam ex circumuicinis rabie laborans ſumpto ex lampade, quæ in ſacello B. Euangeliſtæ Matthæi continuò lucet, oleo læſam partem linierit, ex tempore ab huiuſmodi paſſione liberatur. Prodeſt quoq; idem remedium animantibus ratione carentibus, eoq; morbo laborantibus. Quod haddubiè in cauſa eſt, vt ſacra hæc ædes, modò diuo Ioanni, modò verò B. Matthæo, cuius etiam digitus in ſacrario diligentiſſimè aſſeruatur, pro cuiuſq; arbitrio, dicatur, conſecreturq;.

PROVINCIA

PROVINCIA DALMATIAE.

A DALMATIÆ Prouincia, quæ 15. locum inter reliquas Ciſmontanę familiæ Prouincias obtinet, atq; ſub R. P. F. Gerardo Odonis, totius Minoritici Ordinis Generali Miniſtro, initium ſumpſit, & à Boſnæ Prouincia nobis prodijt, centum millibus paſſuum à Venetijs famoſiſſima, ſimul atq; potentiſſima Adriatici maris ciuitate diſtat. Complectiturq; Dalmatiam (vulgò Schiauonia) Illyrici regionem; Iſtriam Italiæ portionem, atq; Illyrio poſt flexum Adriatici ſinus conterminam: & eam Liburniæ partem, quæ ſupra eiuſdem Adriatici ſinus receſſum intra vtramq; Dalmatiam ſcilicet atq; Iſtriam ſita eſt, Auſtriæq; Archiducum ditioni ſubiacet, & à Liburno quoddam Attico ſic dicta, euaſit. Omnes tamen eius conuentus, qui ſunt 23. numero, 19. quidem fratrum, ſed ſanctimonialium 4. in ipſa Venetæ Reipublicæ ditione ſedem obtinent. Alluitur præterea quanta eſt Adriatico mari, & vnicam fratrum centuriam cum dimidia alte-
B rius parte continet: Cuius maius ſigillum B. Hieronymum deſertiſſimum virum, catholicæq; Eccleſiæ lumen, ſimul atq; Doctorem, atq; hæreticorum olim inſectatorem acerrimum, coram Crucifixo genuflexum, nudum, pectusq; lapide percutientem: inſuper & familiariſſimum ſibi leonem, ſequentesq; literas, eius oram omnino ambientes: HOC. EST. SIGILLVM. MAGNVM. PROVINCIÆ. DALMATIÆ. orbiculatim, idq; ex apoſtolici cuiuſdã breuis decreto, papyro inducit: Eiuſdem quoq; beati Hieronymi imaginẽ, quòd is Stridone in Dalmatia natus ſit, minimeq; dubitem eũ huius Prouincię patrociniũ ſuſcepiſſe, ſibi prępponendã volui.

De conuentu S. Annæ Iuſtinopolis. *Conu. I.*

ISTRIA Italiæ Regio poſt flexum Adriatici ſinus Illyrico contermina eſt, com-
C plectiturq; à Phormione, nunc Tiſano fluuio, ad Banoticum ſinum vſq;, in quo Arſia amnis decurrens Iſtriam ab Illyrio dirimit, in latitudine quidem 60. paſſuum millia, ſed in circuitu 125. millia, & famoſiſſimæ Venetorum Reipublicæ maiori ex parte ſubiacet. Huius Regionis metropolis ciuitas Iuſtinopolis eſt, à Iuſtino Imperatore eius conditore ſic dicta: in qua Minoriticus hic conuentus, communibus Iuſtinopolitanorum ſumptibus, ab antiquo, ſub inuocatione ſanctiſſimæ Mariæ de Angelis ædificatus, poſtmodum verò ante 100. annos, ex Iuſtinopolitani cuiuſdam nobilis facultatibus reſarcitus, reparatus, ac in elegantiorem, maioremq; formam, ſub ſanctæ Annæ virginis glorioſæ genitricis nomine, quo ab omnibus appellatur, ex ſummi tamen Pontificis facultate, tranſlatus extitit: qui & à 12. fratribus vt plurimùm occupatur. Non deſtituitur prærogatiuis Iuſtinopolitana ciuitas, quę & antiquiſſima eſt, cùm ſacris ſanctorum Nazarij Epiſcopi & martyris, Alexãdri confeſſoris, atq; Eliæ corpori-
D bus ſupramodum decoretur, plurimumq; illi circumuicinæ communitates deferant.

De conuentu S. Bernardini Pyrani. *Conu. II.*

AD decimum lapidem à præfata ciuitate Iuſtinopolitana, ac in ipſo maris litore oppidum Pyranum, ab eius habitatoribus, qui pyraticam olim artem exercebant, ſic dictum, conſtructum conſpicitur: Huius accolę ab omni otio abhorrent, conficiendoq; ſali præſertim incumbunt, ac ſumma in Franciſcanum Ordinem deuotione feruntur: ex qua ante 100. annos, hoc monaſterium, diuo Bernardino de Senis ſacrum, ex publico ærario, ad mille tamen paſſus à præfato oppido conſtrui curarunt. Quorum pietate ſequuti eorum ſucceſſores, 10. fratres eius habitatores ſumma liberalitate, ſummiſq; beneficijs proſequuntur, eiſq; omnia neceſſaria ſuppeditant.

De conuentu Conceptionis B. Virginis Montonæ. Conu. III. A

MONTONA Iſtriæ oppidum eſt, diſtatq; à mari 10. millibus paſſuum: cumq; in amœni cuiuſdam collis cliuo ædificatum ſit, pergratum, atq; longiſſimum proſpectum ſuis habitatoribus miniſtrat: quorum ad noſtrum Ordinem deuotio, atq; in Deum pietas tanta eſt, vt ex ea, ante 20. annos, atq; ex reuerendiſſ. Parenzanenſis Epiſcopi facultate, hanc ſacram domum Minoriticam, ab 8. fratribus inhabitatam, in honorem Conceptionis Dei genitricis Mariæ, intra communes muros, communibus quoque ſumptibus, à fundamentis erexerit: noſq; de felici eius fine benè ſperare iubeat.

De conuentu S. Andreæ Rubini. Conu. IV.

AD mille paſſus à Rubino (vulgò Rouingo) Iſtriæ quoq; oppido, atq; inter criſpantes maris vndas, nemoroſus quidam, atq; amœnus ſcopulus, cuius circuitus mille quoq; paſſus complectitur, ſurrigit, in cuius iugulo conuentus hic, Apoſtolo Andreæ ſacratus, circa annum à partu Virgineo 1550. à Rubinenſi ſenatu, non minus liberaliter quàm piè ædificatus extitit. Quia verò hic locus, qui à 12. fratribus occupatur, ſumma quiete, ſummaq; tranquillitate gaudet, diuinis immiſſionibus recipiendis feliciſſimè deſeruit. Summa quoq; deuotione feruntur Rubinenſes in corpus B. Euphemiæ virginis & martyris, quod in matrice eorum eccleſia honorificè tumulatum eſt. B

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Orſanis. Conu. V.

SEDEM obtinent præcedentes quatuor conuentus in Iſtria, de qua ſuperius, quibus etiam annumerandus venit & præſens, qui à reuerendiſſ. Parenzanenſi Epiſcopo, ſub titulo S. Mariæ de Gratijs, ex incredibili quadam in Franciſcanum Ordinem deuotione, ante ſexennium, à fundamentis extrui cœpit, breuiq; Deo auſpice abſoluetur. Inhabitatur interim à 6. fratribus tantùm, à pluribus ſuo tēpore hauddubie inhabitandus: Nā ea eſt eius fundatoris ſolicitudo, vt nobis multò plura ab his promittat. C

De conuentu S. Franciſci Abſoris. Conu. VI.

ADNAVIGANTIBVS Adriaticum ſinum vltra Quarnarium, nautis, ob continua pericula, celeberrimum locum, portus occurrit, in quo Seraphicus pater Franciſcus, dum Terræ ſanctæ loca peteret, triremi vectus, aliquandiu ſubſtitit, vnde & ſancti Franciſci nomen ſibi obuenit. Ab hoc igitur portu Orſaris, antiquiſſima, vt eius ruinæ adhuc inſinuant, ciuitas aliquantulum diſtat, à paucis habitatoribus, ob aëris intemperiem, inculta, ſed conuicinis populis, ob ſancti Gaudentij martyris corpus ibidem ſepultum, celeberrima, inſuper & commendatiſſima: Cuius nobiliſſima quædam ciuis, atq; matrona, ſeraphicę Religioni addictiſſima, hoc ſacrū monaſteriū, à 10. fratribus incultum, in honorem beati eiuſdem patris Franciſci, ad mille paſſus ab eius mœnibus, ac iuxta maritimum litus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1490. à fundamentis ad verticem vſq;, ſuis ſumptibus erigi, perficiq; diligentiſſimè curauit. D

De conuentu S. Mariæ de Caſtiglione Veglæ. Conu. VII.

VEGLA (vulgò Vegia) inſularis, atq; antiqua ſatis ciuitas eſt, pertinuitq; olim ad nobiliſſimam Frangipanenſem familiam: ſed à 120. annis potentiſſimæ Venetorum Reipublicæ paret. Ad tertium lapidem ab hac ciuitate Vegla pulcherrima, amplaq;, atq; maximè habitata vallis conſpicitur, è cuius ferè meditullio nemoroſus quidam, atq; arboribus omnino veſtitus collis in altum exurgit: in quo olim Benedictinorum patrum monaſterium, per plurimos annos, ſubſtitit, quod & à præfata Frangipanenſium familia, circa annum Dominicæ natiuitatis 1460. reparatum, ac ferè ſub titulo ſanctæ Mariæ à Caſtilione reædificatum, inſuper & huic Prouinciæ, cæteris eius adiungendum locis, adiectum extitit. Inhabitatur interim hic locus à 12. fratribus, ipſiſq;, ob ſui amœnitatem atq; quietem, maximam orandi occaſionem miniſtrat. E

A *De conuentu S. Euphemiæ Arbæ.* *Conu. VIII.*

ARBA Scardoniæ inſulæ, quæ Illyrico adiacet, vrbs eſt, plurimisq; ſanctorum reliquijs, præcipuè verò venerando ſancti Chriſtophori martyris capite decoratur: Cuius aliquot ciues, claris orti natalibus, cùm ſumma in Franciſcanam Religionem deuotione ferrentur, hoc ſacrum monaſterium, quod 10. fratres frequentius inhabitant, in honorem ſanctæ Euphemiæ, licèt ab alijs beato Bernardino ſacretur, circa annum Domini 1490. in amœniſſimæ cuiuſdam ſyluæ veſtibulo, atq; ſecũdo ab ipſa ciuitate milliari, à fundamẽtis erigi, omnibusq; ſuis numeris abſolui curarunt.

De conuentu Dominæ noſtræ de Pago Curici. *Conu. IX.*

B CVRICVM (vulgò Pago) inſulare oppidum eſt, hocq; duplex, vetus ſcilicet atq; nouum: ſed iſtud habitatum, illud verò habitatore deſtitutum: Ne igitur prægrandis, atq; pulcherrima ex polito lapide fabrefacta eccleſia, Dominæ noſtræ de Pago ſacrata, prope Curicum antiquum à multis annis conſtructa, atq; Curicenſibus celeberrima, debito cultu, ob populi abſentiam, priuaretur, ruinæq; aliquando ſubiaceret, fratribus noſtris à Curicenſi ſenatu, ex reuerendiſſimi tamen Zarenſis Archiepiſcopi facultate, collata extitit: Cui & nobilis quidam Curicenſis pulchrum ſatis monaſterium (de quo inpræſentiarum) 10. continendis fratribus idoneum, ex proprijs facultatibus maxima munificentia atq; pietate coædificauit.

De conuentu S. Hieronymi Vgliani, ſiue Oelani. *Conu. X.*

C PERTINET quoq; ad huius Prouinciæ patres is conuentus, qui, ſub inuocatione ſancti Hieronymi, è mari egreſſis, atq; Oclanum ſiue Vglianum, inſulare oppidum, petentibus, prope eius vallum occurrit: quiq; à reuerendiſſimo quodam Begnano Epiſcopo, cuius etiam corpus ibidem honorificentiſſimè tumulatum eſt, ab antiquo conſtructus extitit: Incolitur hic locus à 10. fratribus.

De conuentu S. Dumni, ſiue Doimi Paſmanij. *Conu. XII.*

COLITVR peculiari quadam veneratione à Paſmanienſibus ſanctus Dumnus, ideoq; ſacrã hanc Minoriticã ædẽ 8. fratribus, apud ſe perpetuò commoraturis, ex peculiaribus facultatibus, ad mille paſſus à præfato oppido Paſmanio, (vulgò Paſmani) ac in cliuo cuiuſdã ſcopuli, maritimis fluctibus imminẽtis, ędificatura illuſtris fami-
D lia Clococichia à Banouina eam diuo eidem Dumno ſacrandam curauit: Quòd hic locus capax, commodusq; ſit, celebrandis huius Prouinciæ comitijs ſæpius deſeruiuit.

De conuentu S. Franciſci Iaderæ. *Conu. XII.*

IADERA (vulgò Zara) Illyricorum ciuitas, atq; Dalmatiæ metropolis, princepsq; eſt: paruitq; ante 200. annos Vngarorum Regi, ſed ab eo temporis inclytæ Venetorum Reipublicæ obſequitur. Hanc ciuitatem, idq; profectò aliquod epitaphia, atq; ſepulchra hoc in conuentu, ante 300. annos erecta facillimè indicant, beatiſſimus pater Franciſcus Hieroſolymam, cæteraq; ſancta loca petens, in propria perſona viſitauit, præſensq; monaſterium, quod ſibi temporis ſucceſſu ſacratum euaſit, pro primæuæ illius paupertatis exigentia, ex Iaderenſium facultatibus fundauit. Quod ta-
E men, cùm in famoſum, atq; auguſtum monaſterium plurimis fratribus continendis aptum, euaſiſſet, à Venetis, quòd erigendæ cuidam munitioni impedimento eſſet, ſolo, maiori ex parte, æquatum eſt, ita vt vix 15. fratres eius accolas commodè continere valeat. Aſſeruantur nihilominus in eius archiuis apoſtolicæ ſequentes literæ, plumbeo ſigillo communitę: Et primo quidem bulla quædam Alexandri Papę IV. ne Epiſcopi, vel quiuis alij Prælati bonorum Minoritis ex teſtamento relictorum quartam exigant: Item alia eiuſdem, cuius initium eſt: Nimis iniqua &c. Et alia eiuſdem, vt loca fratribus relicta in eorum vſum conuertantur: Et alia eiuſdem, vt Miniſtri poſſint cum fratribus ſibi ſubditis diſpenſare in caſibus iuxta formam Epiſcopis reſcriptam: Et alia eiuſdem, vt Miniſtri poſſint fratribus electis, vel poſtulatis ad dignitatem Ec-

Oo clesiaſticam

cleſiaſticam facultatem concedere, quatenus ad eam aſſumantur: Et alia eiuſdem, vt A
præfati Miniſtri eos fratres, qui Epiſcopis noſtri Ordinis adſunt, viſitare, atq; loco amouere valeant: Et alia eiuſdem, ne alterius Ordinis Prælati noſtri Inſtituti apoſtatas penes ſe retinere queant: Et alia eiuſdem, qua cuncta priuilegia, Ordini noſtro à ſuis prædeceſſoribus Innocentio IV. & Gregorio IX. conceſſa, confirmantur: Et alia eiuſdem, vt fratres Minores volentes apud ſe ſepeliri ſepultura, idq; liberrimè, donare poſſint: Et alia eiuſdem, vt fratres ab excommunicationis ſententia per ſuos Prælatos abſolui valeant: Et alia eiuſdem, vt fratres ad ſæculares Eccleſiaſticas dignitates aſſumpti, libros Ordini reſtituere teneantur: Et alia eiuſdem, vt Prouinciales Miniſtri ab excommunicationibus, quas incurrerint, per eorum Confeſſarios abſolui queant: Et alia eiuſdem, vt Iaderenſis, atq; Antiuarenſis Archiepiſcopi Prouinciæ Dalmatiæ fratribus patrocinentur: Et alia eiuſdem, ne Minoritæ Epiſcopis obedientiam promittere teneantur: Et alia eiuſdem, ne fratres cogantur ad ea, quæ cauſas per Delegatos, vel Ordinarios diſcutiendas contingunt: Et alia eiuſdem reuocatoria alterius dipplomatis Innocentij Papæ IV. qua fratribus certæ quædam leges, quoad ſacras confeſſiones excipiendas, concioneſq; habendas, præſcribuntur: Et alia eiuſdem, qua centum dies de iniunctis pœnitentijs remittuntur ijs, qui Minoriticas domus in ſanctorum Franciſci, atq; Antonij de Padua feſtiuitatibus viſitauerint: Et alia Benedicti Papæ VIII. qua Minoritæ à cuiuſuis Prælati ſæcularis iuriſdictione eximuntur: Et alia Benedicti X I. qua priuilegiorum noſtri Ordinis defenſores ſtatuuntur: Et alia eiuſdem, vt noſtri fratres concionari, confeſſioneſq; excipere, atq; defunctos ſæculares apud ſe ſepelire poſſint: Et alia Benedicti Papę XII. ad hæreticæ prauitatis Inquiſitorem per Dalmatiam directa, qua Fratricellorum vita condemnatur: Et alia Bonifacij Papæ VIII. C
cui Mare magnum titulus eſt: Et alia eiuſdem, vt Minorum Prælati fratres ſibi ſubditos punire poſſint, vtq; appellationis beneficium illis minimè faueat: Et alia eiuſdem, vt Prouincialis Miniſter Prouinciæ Boſnæ, vel eius Vicarius duos ſibi ſubditos fratres hæreticæ prauitatis Inquiſitores ſuper Raguſiam, Boſnam, Dalmatiam, Croatiam, atq; Iſtriam inſtituere valeat: Et alia Bonifatij Papæ IX. vt Slauoniæ Prouincia, titulo antiquiori relicto, Dalmatiæ Prouincia, in poſterum appellanda veniat: vtq; iconice diui Hieroymi pro ſigillo vtatur: Et alia eiuſdem ad Stamnenſem Epiſcopum directa: Et alia eiuſdem, qua conuentus Cabinicenſis ſancti Saluatoris tranſlatio ad fratres noſtros facta confirmantur: Et alia Clementis Papæ IV. contra violatores, tum locorum, tum quoq; fratrum Franciſcanorum: Et alia eiuſdem, qua centum dies de iniunctis pœnitentijs relaxantur ijs, qui in feſtiuitatibus glorioſæ Virginis, ſanctorum Franciſci, & Antonij de Padua, beatæ Claræ, & aliorum ſanctorum, ſiue ſanctarum, quibus D
Franciſcana templa, vel altaria in eis erecta dicata fuerint, atq; in ſolemnitatibus dedicationum noſtras domos viſitauerint. Et alia Gregorij Papæ IX. ne Legati, ſiue Delegati poſſint Minoritas ad ſæculares cauſas audiendas compellere: Et alia eiuſdem, qua pœna Prælatorum literas falſantibus infligenda ſtatuitur: Et alia eiuſdem, qua beatiſſimus pater Franciſcus ſanctorum catalogo aſcribitur: Et alia eiuſdem, ne Iaderenſis Archiepiſcopus Minoritas quouis pacto moleſtare præſumat: Et alia Honorij Papæ III. vt Iaderenſis Archiepiſcopus ſacræ Theologiæ ſtudium Iaderæ erigendum curet: Et alia eiuſdem ad canonicos, atq; Suffraganeum Iaderenſis eccleſiæ directa, vt vigeſimam Eccleſiaſticorum prouentuum portionem pro Terrę ſanctæ manu tenētia pendere teneantur: Et alia Honorij Papæ IV. vt Minoritę, ſi diœceſanus Epiſcopus E
id facere contempſerit, vel noluerit, quemcunq; alium Epiſcopum vocare poſſint, qui vel primum totius fundamenti lapidem benedicat, vel eccleſiam, aut altaria conſecret: Et alia Innocentij Papæ IV. vt nullus a fratribus Minoritico habitu vel ſibi ſimili vti poſſit: Et alia eiuſdem, qua Franciſcana Regula exponitur: Et alia eiuſdem, vt Prouinciales Miniſtri cum ſuis fratribus, iuxta formam tum epiſcopis, tum quoq; Archiepiſcopis à Sede apoſtolica præſcriptam, diſpenſare poſſint: Et alia eiuſdem, qua Minoritis munus prædicandæ bullæ ſanctæ Crucis contra hæreticos demandatur: Et alia eiuſdem, vt fratres Minores in excommunicatorum terris commorari, atq; eleemoſynas ab eis petere poſſint: Et alia Ioannis Papæ XXII. qua Inquiſitorum hæreticæ

prauita-

A prauitatis munus per Dalmatiam ſtatuitur: Et alia eiuſdem, qua idem munus confirmatur: Et alia eiuſdem, ne patres Dominicani eo munere in eadem Prouincia fungi poſſint: Et alia eiuſdem, vt patres Dominicani ad huiuſmodi munus in eadem Prouincia aſſumpti, fratres Minores ſibi in coadiutores aſciſcere poſſint: Item alia eiuſdem, vt Vngariæ Rex ab Inquiſitoribus fidei præmonitus, ſibi contra hæreticos Dalmatas opitulari teneatur: Et alia eiuſdem, vt huius Prouinciæ fratres Scardonæ locum, vltrò ſibi oblatum, acceptare poſſint: Et alia Martini Papæ V. vt fratres Minores Procutores, ſiue ſyndicos inſtituere valeant: Et alia eiuſdem, qua Franciſcani Ordinis conſeruatores conſtituuntur: Et alia Nicolai Papæ III. qua Franciſcana Regula confirmatur: Et alia eiuſdem, qua priuilegia ſacris Seraphici patris ſtigmatibus a prædeceſſoribus conceſſa, inſuper & eius canonizatio confirmantur: Et alia Nicolai Papæ IV.
B qua priuilegia Franciſcano Ordini à ſuis prædeceſſoribus impertita rata habentur: Et alia eiuſdem, ne Franciſcani apoſtatæ ad aliquam dignitatem promoueri poſſint: Et alia eiuſdem, vt fratres noſtri interdicti tempore, propria peccata confiteri, & alia ſacramenta recipere, inſuper & celebrare valeant: Et alia eiuſdem, qua fidei Inquiſitores, per Boſnam inſtituuntur: præcipiturq; vt qui eo munere in Dalmatia funguntur, Illyricum idioma caleant: Et alia eiuſdem, qua annus & quadragena de iniunctis pœnitentijs remittuntur ijs, qui Minoriticum hunc Iaderenſem conuentum, in glorioſæ Virginis, & ſanctorum Franciſci, atq; Antonij de Padua ſolemnitatibus, perq; earum octauas viſitauerint: Et alia eiuſdem, qua ſubuentio contra Saracenos fidelibus commendatur: Et alia Vrbani Papæ V. ad Dalmatiæ Archiepiſcopos directa, ne hęreticis mercimonium in ſuis diœceſibus exercere permittant: Et alia eiuſdem ad Iaderenſem
C Archiepiſcopum deſtinata, vt Minoritæ Abbatis munere in conuentu ſanctorum Coſmæ & Damiani Dalmatino fungi queant: Et alia eiuſdem ad quendam Minoritam Coſmam Iaderenſem tranſmiſſa, vt ad Infidelium partes traijcere, ſecumq; 50. fratres prædicatores conducere poſſit: qui omnes gentis illius conuerſioni intendant. Aſſeruantur præterea & alia quàm plurima literarum tranſumpta, quæ tamen, quod non ita magni momenti ſint, in medium afferre nolui, vitandæ prolixitatis gratia.

De conuentu S. Crucis Crappanij. *Conu. XIII.*

CRAPPANIVM nudus olim ſcopulus fuit, duo millia paſſuum in orbem continens, atq; à Sibenico Illyrica ciuitate 7. milliarijs diſtans: Hunc Sibeniciani quidam nobiles, circa annū à natiuitate Domini 1430. fratribus noſtris ſumma liberalita-
D te conceſſerunt, donoq; dederunt, vt ibidem conuentum ſimul atq; eccleſiam in honorem ſanctæ Crucis ſibi ædificarent: prout & ab illis præſtitum eſt: cumq; per multos, annos ijdem fratres pręfato ſcopulo liberè & abſq; alio habitatore potiti eſſent, plures Illyrici Turcicam rabiem declinaturi, quòd is locus munitiſſimus eſſet, eos rogarunt, vt ſe ad huiuſmodi ſcopuli habitationem admiterre vellent: Qùibus tandem annuentibus centum ad minus domus in quibus quingentę animę tutò commorãtur, ibidem erectę fuère. Commorantur itaq; hoc in conuentu octo fratres.

De conuentu S. Mariæ de Paludibus Epetij. *Conu. XIV.*

EPETIVM (vulgo Spalato) antiquiſſima continentis ciuitas eſt, fuitq; olim Dioclitiani Imperatoris habitatio, immo ex eius ędibus, quę auguſtiſſimę, atq; al-
E tiſſimæ erant, præfata ciuitas conſtructa extitit: ita vt idem ipſe murus, qui præfatas ædes ambiebat, ciuitatem ipſam circumſcribat. Cùm autem præfatus Imperator vltra quàm dici poſſit in Chriſti fideles, atq; ſtrenuos athletas ſæuierit, plura ſanctorum martyrum corpora Epetij tumulata creduntur: de quorum numero fuit corpus ſancti Dumni, ſiue Doimi Epiſcopi & martyris, quod in matrice Epetiana eccleſia, quæ & idolorum templum extitit, honorifico loco reconditum eſt. Ad mille itaq; paſſus à pręfata ciuitate Epetio, in quodam munitiſſimo loco, ob continuas Turcarum excurſiones, conuentus hic, ſanctiſſimæ Mariæ de Paludibus, ex communibus Epetianorum facultatibus, ab antiquo ædificatus extitit: quem & 8. fratres plerumq; inhabitant. Extat è regione iſtius loci inexpugnabile quoddam Turcarum caſtrum, Chriſtianis olim

ſubactum,ex quo tanquam ex equo Troiano, plurimi Turcę indies prodeunt,qui hanc circumquaq; regionem infeſtiſſimis armis, depopulationibus, atq; combuſtionibus diuexant, infeſtantq;, ſuosq; habitatores quotidianis moleſtijs afficiunt. A

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Phariæ. Conu. XV.

PHARIA, tum alteri ex inſulis quæ Adriatico mari circumſcribūtur, tum quoq; ciuitati ibidem erectæ commune nomen eſt: Idq; efficit, vt plures ſæpius modò inſulam pro ciuitate, modo verò ciuitatem pro inſula ſumentes, in æquiuoco laborent. Iuxta Phariam igitur ciuitatem, ac in ipſo litore maris, conuentus hic, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Gratijs ſacratus, quem & 12. fratres inhabitant, ante plurimos annos, ex publicis Pharienſium facultatibus ædificatus fuit. Cumq; à Turcis combuſtus fuiſſet, ab ijſdem Pharienſibus multo elegantior, multoq; auguſtior reædificatus extitit. B

De conuentu S. Mariæ Corzulæ. Conu. XVI.

CVM Corzulani ſacerdotum penuria laborarēt, cuperentq; ſupramodum à Frāciſcanis in fidei plenius inſtrui, hanc ſacram domum in honorem ſanctæ Marię de Gratijs, ad ſecundum lapidem à Corzula, inſulari ciuitate, in cuiuſdam ſcopuli iugulo, ex publicis prouentibus illis ædificandam, abſoluendamq; curarunt: Cumq; ſuperioribus annis, graſſante inter Turcas atq; Chriſtianos ſæuiſſimo bello, ab huiuſmodi fidei Chriſtianæ hoſtibus exuſta eſſet, ab ijſdem Corzulanis, nacta commodiori opportunitate, iteratò ex polito, atq; finiſſimo lapide ædificata fuit. Summa veneratione feruntur Corzulani in duplicem huius loci imaginem, alteram quidem glorioſiſſimæ ſemperq; Virginis Mariæ, alteram verò dilectiſſimi eius filij cruci affixi. Cumq; vigente præfato bello, vtriq; ſummopere timerent, tum iſtam, tum quoq; illam Corzulam deduci curarunt. Accidit interim vt, inſtante hoſte, quotquot erant Corzulani homines, relictis mulieribus, atque deſerta ciuitate fugam capeſſerent: quo tamen euentu eorum fœminæ nihil magis territæ, ac totam ſpem in huiuſmodi imaginibus ponentes, tanta conſtantia, tantiſq; viribus Turcis reſtitère, vt illos loco cedere, atq; pedem referre coēgerint, nec non & glorioſam de eis victoriam retulerint. A quo etiam tempore Corzulanis ad huiuſmodi imagines deuotio mirum in modum accreuit. Inhabitatur deniq; ſacer hic locus à 10. fratribus. C

De conuentu S. Bernardini Aſcriuij. Conu. XVII.

ASCRIVIVM (vulgò Cataro) Liburniæ antiquiſſima ciuitas Caſtronouo, inſuperabili immaniſſimorum Turcarum munitioni, vicina eſt: & ab ijſdem fidei orthodoxę hoſtibus vndiq; cingitur. Cùm igitur eius ſenatus Minoriticum quoddam monaſterium, aliquantulum ab eius mœnibus, ab antiquo ædificari curaſſet, idq;, ſuperueniente eodem Turcico hoſte, dirutum, ſoloq; æquatum eſſet, ne Aſcriuienſis populus eo fructu, quem ex Minoritarum cohabitatione referebat, priuari contingeret, neuè 10. eius incolæ fratres tantorum hoſtium luudibrijs, atq; iniurijs iteratò exponerentur, effecit pius idem ſenatus, vt monialium Franciſcanarum Conuentualium conuentus, intra eiuſdem ciuitatis Aſcriuij muros erectus, ac beatæ Claræ dicatus, ijſdē fratribus, tranſlatis interim aliò ſororibus præfatis, atq; antiquiori ſanctæ Claræ titulo in beati Bernardini nomen commutato, adaptaretur, conferreturq;. Quod autem Aſcriuium munitiſſima ciuitas, licèt Turcis vndiq; cincta, perpetuò in officio manſerit, & nunquam hoſti ceſſerit, in cauſa profectò ſunt plures ſanctorum reliquiæ ibidem reconditæ, ac ſummo in honore ab Aſcriuienſibus habitæ, præcipuè verò corpus beati Triphonis martyris. D E

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Scopuli. Conu. XVIII.

EIVS oppidi, quod Scopulus nuncupatur, pia communitas Aſcriuienſium, à quibus non multum diſtat, pietatem æmulata, hunc conuentum, cœlorum Imperatrici beatæ videlicet Mariæ Virgini de Gratijs ſacrum, licèt non adeò auguſtum, ſatis tamen honeſtum, atq; 6. capiendis fratribus omnino accommodum, tum ex communibus, tum

A bus,tum quoque ex peculiaribus oppidanorum facultatibus, ſecundò apud ſe conſtrui, perficiq; curauit: Cùm enim à ſuperueniente Turcica claſſe ſemel exuſtus, direptusq; extiterit, denuo à pio Scopulenſi populo reædificatus fuit: Cui tamen fratres minimè ſunt ingrati: nam quocunq; vitæ diſcrimine,tum à Turcis,tum quoq; à Raſcianis,quibus is populus ſubiectus eſt, ſibi imminente longè poſthabito, vt Sedis apoſtolicæ mandatis faciant ſatis, eum tum verbo, tum quoq; exemplo in orthodoxa fide continent.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Buduæ. *Conu. XIX.*

PRÆCEDENTI per omnia ſimilis eſt hic conuentus, qui Buduæ, ſub inuocatione eiuſdem glorioſiſſimæ Virginis Mariæ de Gratijs, ſurrigit: Cùm nec illum antiquitate, nec magnitudine, nec etiam conditione excedat: nec plures fratres contineat: nec alium ſui authorem à Buduenſi ſenatu,cuius opera,atq; facultatibus ſecundò quoq; conſtructus extitit, penitus agnoſcat. Fuit enim ſicut & præcedens monaſterium à Turcico hoſte dirutus, atq; igni traditus ſimul cum ipſo oppido Budua. Cuius habitatores fortiſſimi ſunt, atq; Turcis terribiles, cum quibus ſingulis horis manus conſerere coguntur. Quanta deniq; ſit huius Prouinciæ calamitas, cuius fratres vix, abſq; præſentiſſimo,vitę diſcrimine,à loco in locum tranſmigrare poſſint,vel ſaltē vnico hoc exemplo liquet: Cùm enim R. P. Ambroſius Apſarenſis, Franciſcani Ordinis alumnus, atq; Antiuarenſis Epiſcopus, qui frequentius Buduæ reſidet, Antiuarum, viſitandarum ouium ſibi creditarum gratia, petijſſet, inibiq; ad populum ſacram, pro ſuggeſtu,concionem haberet,à truculentiſſimis Turcis captus, carceribus mancipatus, attrociſſimeq; flagellis cæſus extitit: parumq; abfuit, quòd in Mahometum eorum legis authorem inuectus eſſet, eiusq; ſathanicam doctrinam damnaſſet, quin ignibus exurendus traderetur.

Sequuntur monaſteria monialium.

De monaſterio S. Antonij Arbæ. *Mon. I.*

HABET etiam hæc Dalmatię Prouincia 4. ſanctimonialium monaſteria ſub Regula beatæ virginis Claræ victitantium. Alterum quidem, ſiue primum apud Arbam ciuitatem, ſub titulo ſancti Antonij,quod 12. tantùm continet moniales.

De monaſterio S. Claræ Epetij. *Mon. II.*

SECVNDVM verò monaſterium eſt id, quod ſub titulo S. virginis Claræ Epetij conſtructum cernitur: & à 15. Clariſſis ſororibus, Vrbaniſtis tamen inhabitatur.

De monaſterio S. Mariæ de Angelis. *Mon. III.*

ATQVI tertium monialium huius Prouinciæ monaſterium adhuc (laus ſuperis) Aſcriuij, (vulgò verò Catari) qui Liburnica ciuitas eſt,ſub inuocatione S. Mariæ de Angelis perſeuerat: & à 12. Clariſſis ſororibus Vrbaniſtis occupatur.

De monaſterio ſanctiſſimæ Crucis ibidem. *Mon. IV.*

VLTIMVM ſanctimonialium monaſterium obtinet Prouincia hęc intra Aſcriuienſis eiuſdem ciuitatis mœnia,ſanctiſſimæ quidem Cruci ſacrum,ſed à 16.Clariſſis ſororibus incultum: Quæ proculdubio omnes, ob earum pietatem, religionem, atq; vitam optimis moribus inſtitutam, tum apud huius Prouinciæ patres, tum quoq; apud reliquos ſæculares optimè audiunt.

PROVINCIA

PROVINCIA CANDIAE.

A CANDIA, quæ & Creta, inſula eſt in medio ponto ſita, atq; fama centum vrbium, Minotauricíq; labyrinthi olim clara: quæ à Septentrione Aegeo alluitur ſimul & Cretico pelago, ab Auſtro Lybico, ad Occidentem Aegilam & Cytheram ſpectat, ad Orientem verò Carpathon. Habet in longitudine ducenta millia ſeptuaginta paſſuum, in latitudine quinquaginta millia, & in circuitu quingenta octogintanouem millia. Inſignes in ea vrbes ſunt Cortyna, Cydon, atq; Gnoſſus Minois regia, & Strabonis Coſmographi patria. Nullum penitus noxium animal gignit, optimíq; vini fertiliſſima eſt. Cumq; tam latè pateat, ac tot prærogatiuis gaudeat, Minoritica tamen Prouincia in ea erecta (quæ olim, Græcis nondum ſubactis, ex tribus Cuſtodijs, Eubæana ſcilicet, Clarentina, atq; Thebana conflata, ſub Romaniæ titulo latius patuit) ex duodecim tantùm fratrum, & duobus monialium conuentibus modò conſtat: quorum aliqui eius limites tranſgrediuntur, vt B ſunt Zacinthinus, Chius, atq; Corcyricus. Cumq; tres conuentus, nempe S. Franciſci Cytei, S. itidem Franciſci Cydonis, atq; S. Antonij de Padua Chareſij ad Clarentinam ſpectarent Cuſtodiam, quòd longius ab alijs abeſſent, quodq; eorum fratres ſtrictiorẽ à reliquis vitam ducere vellent (parebat ſiquidem vniuerſa Prouincia Franciſcanis patribus Conuentualibus) peculiaris Cuſtodiæ, Candiæ ſcilicet, titulo, atq; dignitate, ſub Nicolao V. Põt. max. anno Dñi 1449. donati ſunt. Illisq; V. P. F. Hieronymus a Florẽtia, ſub præſtantiſſ. Franciſco Foſcareno, Venetorum Duce, in Vicarium ſiue Cuſtodem præfectus fuit. Erectis verò poſtmodum alijs 4. monaſterijs, abiecto Cuſtodiæ nomine, Prouinciæ honorem ex patrum decreto ſibi aſciuit. Quo tamen certo tempore id contigerit, nullo pacto inueſtigari potuit. Paret vniuerſa regio, in qua hæc noſtra Prouincia ſita eſt, potentiſſimæ Venetorum Reipublicæ: Cuius maius ſigillũ S. Ioannis Baptiſtæ ſtantis, ſiniſtraq; crucis vexillum tenentis, ac duplici ſtella capiti, ac dextro humero C imminente irradiati effigiem cum his literis: SIGILLVM. PROVINCIÆ. CANDIÆ. in orbem imprimit. Curaui autem diui Titi, Apoſtoli Pauli olim diſcipuli, imaginem ſibi præponi, quòd is à Cretenſibus, ob Epiſcopale munus quod apud ipſos vigilantiſſimè geſſit, ſummo honore, ſummaq; veneratione colatur.

De conuentu S. Franciſci Cytei. Conu. I.

MINORITICVS hic conuentus, patri Franciſco ſacratus, atq; Cytei, (vulgò Candia) nobilis, antiquiſſimæq; ciuitatis vallo circumſcriptus, qui & ſumptibus pijſſimorũ Petri, atq; Franciſci à Gradhanigho vterinorum fratrum, qui & relicto ſæculo, Minoriticoq; habitu ſumpto, ſanctiſſimè vixerunt, ſub patribus Conuentualibus conſtructus extitit, nullo fratrum numero aſtringitur: Cùm aliquãdo 40. aliquando 30. & aliquando multò plures, pro aduentantiũ, vel recedentium numero, contineat: Cùm D enim Cyteum maritima ciuitas ſit, optatumq; portum fratribus peregrinis, qui vel Venetijs ſoluentes Hieroſolymam petunt, vel Terræ ſanctæ locis vale dicentes proprias repetunt Prouincias, pro voto miniſtret, contingatq; illos diutius ibidem immorari, vel etiam tædio maris affectos ad tempus, intermiſſo itinere, ſubſiſtere, modò à pluribus, modò verò à paucioribus incolitur. Huius ſacræ ædis ſacellum, S. Franciſco dicatum, ab eodem Seraphico patre ædificatum aſſeritur, dum ad Soldanum, orthodoxæ fidei prædicandæ cauſa, pergeret: quamobrem in maxima eſt apud Cyteanos veneratione.

De conuentu S. Ioannis ibidem. Conu. II.

SVNT etiam à præcedenti 3. alia monaſteria ſub diuerſis inuocationibus Cytei erecta: quorum præſens, Ioanni Baptiſtæ ſacrum, ac communibus Cyteanorum ſumptibus,

ptibus, ſub patribus iiſdem Conuentualibus, ex hoſpitio Franciſcanis Obſeruantibus, A
cæteriſq; Hieroſolymitanis peregrinis excipiendis deſtinato, in iuſtum conuentū tranſlatum, eiuſdem ciuitatis vallo circumſcribitur: & à 14. fratribus, plus, minusuè, pro aduentantium, recedentiumq; ratione, quemadmodum & præcedens, inhabitatur: Reliqua verò præfato excluduntur vallo.

De conuentu S. Antony de Padua ibidem. Conu. III.

NON procul ab eadem ciuitate Cyteo, in territorio Chareſarum (lingua verò Cretenſi Chares) ac prope pagum Sumetum, pago Platipochio, ex quo Alexander V. Pont. max. profeſſione Minorita, qui & antea Petrus Philaretus, originem duxit, vicinum, conuentus hic, D. P. Antonio de Padua ſacer, atq; ex Cyteanorum liberalitate, ſub patribus Conuentualibus, conſtructus, inſuper & à 5. fratribus inhabitatus, ſurrigit: B
Quem præfatorum fundatorum ſucceſſores, ob memoriam tanti patris compatriotæ, ac ſummi Pontificis, Alexandri videlicet V. ſumma veneratione, ſummiſq; beneficijs proſequuntur. Subſiſtit non procul ab hoc loco munitiſſimum caſtrum nomine Mirabellum, quod maximum barathrum, vbi olim famoſa ciuitas conſtitit quæ dehiſcente terra eius ima petijt, à mari diſtinguit: vnde & ſecundum nomen, nempe ſummerſæ ciuitatis caſtrum ſibi acquiſiuit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Gnoſſi. Conu. IV.

AD vigeſimumquintum lapidem à præfata ciuitate Cyteo, nec procul à Gnoſſo, Cretica quoq; vrbe, cuius olim diuus Titus, Apoſtoli Pauli diſcipulus, ſanctiſſimum egit Epiſcopum, conuentus hic, S. Mariæ de Angelis ſacratus, ſurrigit: quem frater Demetrius à Mithelene, profeſſioneq; laicus, ex pijs Gnoſſenſiū eleemoſynis, ſumma diligentia acquiſitis, circa annum à partu Virgineo 1450. (ſi tamen ſeniorum traditioni ſtandum ſit) à fundamentis ad apicem vſq; conſtruendum curauit: quemq; 6. fratres frequentius occupant. Pręfatæ verò ciuitatis Gnoſſi, quam & pretioſiſſimi marmoris fodinæ, & Minotauri labyrinthus ſibi vicinus, commendatiſſimam reddunt, vix impræſentiarum ſuperſunt ruinæ. Deſeruiunt maximè 4. præcedentia loca fratribus noſtris excipiendis, ad tempusq; continendis, dum, vel Hieroſolymam petunt, vel Italiam repetituri (vt præfati ſumus) eam relinquunt. C

De conuentu S. Athanaſii Rethymi. Conu. V.

CONSTRVXERAT, ſub Franciſcanis patribus Conuētualibus, pius Rethymenſis ſenatus, vt aduentantibus peregrinis fratribus proſpiceret, ex publicis ciuium facultatibus Minoriticum quoddam monaſteriū, ſub titulo ſancti Athanaſij, aliquantulum à mœnibus Rethymi, illudq; à 6. fratribus inhabitandum curauit: Quod tamen ſub Pio V. Pont. max. eius inquilinis à ſuperuenientibus Turcis in ſeruitutem redactis, combuſtum, deſtructumq;, maiori ex parte, fuit. Quamobrem per aliquot annos habitatoribus vacauit. An verò à paucis diebus, conſtituta atq; firmata inter Venetos atq; Turcas pace, reſarcitum, reparatum fuerit me omnino latet. D

De conuentu S. Franciſci ibidem. Conu. VI

COMBVSTO igitur ab immaniſſimis Turcis pręcedenti conuentu, illuſtris Barochiorum familia, pręſertim Iacobus, Franciſcus, Aloyſius, atq; Georgius Barochij, hoc Minoriticum monaſterium, in honorem ſanctiſſimi patris Franciſci, intra Rethymum pręfatam ciuitatem, circa annum Dominicę Incarnationis 1530. à ſe ędificari cœptum, ſumma diligentia, ſummaq; cura accellerauit, ne fratres hoſpitio deſtituti à ſe omnino recederent. Quod deniq;, nondum ex omni parte abſolutum, ab octo fratribus inhabitandum curauit. Idq; in cauſa futurum exiſtimo, ne pręcedens ſacra domus reædificetur: & vt hęc Prouincia vndecim tantū loca in poſterū habeat. E

De conuentu S. Franciſci Cydonis. Conu. VII.

HAVD abſimilis fuit Cydoniorum pietas, atq; beneuolentia in Obſeruantem Franciſcanam familiam Cyteanorum in eandem affectui: cùm & ipſi triplex monaſterium

A naſterium eius alumnis: alterum quidem patrum Conuentualium temporibus, ſub titulo ſancti Franciſci, intra communis ciuitatis, Cydonis videlicet, mœnia: alia verò duo ſub alijs titulis (de quibus infra) conſtruendum curarint. Eſt autem Cydon (quę & vulgò Canea) inſignis Cretę ciuitas, à qua mala Cydonia in Italiam aducta feruntur, & ſumma liberalitate omnia neceſſaria 18. fratribus huius loci accolis miniſtrantur.

De conuentu S. Saluatoris ibidem. Conu. VIII.

CINGITVR etiam muris Cydonijs hæc ſacra domus in honorem S. Saluatoris erecta: quam & deuotus idem Cydonius ſenatus conſtrui fecit: & 9. Obſeruantis Minoritici Ordinis fratres inhabitant, Deoq; opt. max. famulantur.

De conuentu S. Georgij extra Cydonem. Conu. IX.

B ALIQVOT huius Prouinciæ fratres arctioris vitæ cupidi, vt plenioribus affectibus Deo vacare poſſent, hoc ſacrum monaſterium, in honorem S. Georgij martyris, ad 30. lapidem à præfata ciuitate Cydone, in loco quodam ſolitario, horroris, vaſtæq; ſolitudinis, cui nomen Valſamachia, à nobiliſſimis viris, germanisq; fratribus, Georgio Polano, atq; Sancto itidem Polano patria Venetis: quorum iſte noſtrum Ordinem ingreſſus, ſacerdotio honeſtari meruit, & ille Tertiarijs B. P. Franciſci adiungi voluit, circa annum Domini 1530. conſtruendum, abſoluendum curarunt.

De conuentu S. Mariæ Zacynthi. Conu. X.

IN nemoroſa inſula Zacyntho, (vulgò Zante) quæ è medio fluctu Ionij maris apparens occidentali Peloponneſi lateri adiacet: atq; in eiuſdem prorſus nominis ciuitate conſtructus fuerat quidam conuentus, S. Mariæ dicatus: quemcommunibus eiuſmet ciuitatis ſumptibus, anno 1540. ædificatum accepimus: quemq; 6. vel 8. & aliquando 10. fratres, prout aduentantium occaſio poſtulabat, commodè ſatis inhabitabant. Cùm autem vigente inter Venetos, atq; Turcas grauiſſimo bello, ab iſtis, anno Domini 1568. exuſtus fuerit, hic præſens extra præfatæ ciuitatis Zacynthi mœnia, in ipſo litore maris, eorundem Zacynthinorum ſumptibus, atq; ſub eodem prorſus ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ titulo, iuxta alterius exuſti capacitatem conſtructus eſt.

De conuentu S. Antonij de Padua Chios. Conu. XI.

D CVM Minoritanus conuentus in inſula Chio, (vulgò Sio) quæ Ioniæ adiacens, Aegeo mari cingitur, Pelleneoq; monte, atq; finiſſimo marmore nobilitatur, olim conſtructus, atq; Prouinciæ Genuenſi ſubactus, ab immaniſſimis Turcis direptus, exuſtusq; fuiſſet, 8. fratres eius accolæ ad ædiculam S. Antonij, non longè ab eo diſtantem, ex eorum, quorum intererat, conſenſu ſe transferentes, tuguriolum, potius quàm iuſtũ conuentum ibidem ex Chioniorum eleemoſynis ædificandum curarunt.

De conuentu S. Rochi Corcyræ. Conu. XII.

AD iſtam quoq; Candiæ Prouinciam ſpectat hic conuentus, diuo Rocho ſacratus, atq; Corcyræ, quæ Ionij maris inſula, & Vliſſis naufragio, & Alcinoi hortis clara olim extitit, erectus: Quem, niſi nos traditio fallit, Corcyrenſes ex communibus facultatibus, in gratiam cuiuſdam fratris Angeli Albanenſis, profeſſione laici, anno Do-
E mini 1554. conſtruxêre. Paret autem Corcyra, quæ Corfu vulgò nuncupatur, potentiſſimæ Venetorum Reipublicæ, cuius liberalitate 9. fratres potiſſimum aluntur.

Subſtitit olim Rhodi, quæ inſularis ciuitas eſt, dum adhuc ſacræ Ioannitarum militiæ pareret, Minoriticus alius huius Prouinciæ conuentus: qui tamen à Turcis, ea inſula atq; ciuitate expugnatis, omnimodam ruinam expertus extitit.

De monaſterijs monialium.

SVBSVNT quoq; huic Prouincię duo ſororum de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine monaſteria: quorum alterum Cytei ſub inuocatione ſancti Hieronymi ſurrigit, & à 20. ſacris virginibus inhabitatur: alterum verò Rethymi conſiſtit, & à totidem ſanctimonialibus, Deo die noctuq; inſeruientibus, incolitur.

PROVINCIA

PROVINCIA BOSNAE CROATIAE.

A HÆC Boſnæ Croatię Prouincia, ſub Clemente VI. Pont. max, ac ſub R. P. F Gerardo Odonis, vniuerſi Ordinis Franciſcani Generali Miniſtro, Banno verò Stephano Vngariæ Rege, atq; circa annum à partu Virgineo 1339. exordium ſumpſit. Cùm enim R. is P. Iadram ſiue Iaderam, Dalmatiæ ciuitatem, applicuiſſet, didiciſſetq; inibi vniuerſam Boſnę regionem à Manichæis, ſiue Patarenis hæreticis adeò occupari, opprimiq;, vt vix vllum catholicæ fidei veſtigium appareret: maximo diuini honoris, ſaluandarumq; animarum zelo ductus, quibuſdam doctiſſimis, ſanctiſſimiſq; patribus ſibi aſcitis, Boſnam intrepido animo ingreſſus eſt: Vbi ſacris ſuis concionibus, priuatiſq; adhortationibus tantum effecit, vt maiorem illius patrię nobilitatis partem, intra breuiſſimi temporis ſpatium, à peſtifero illo errore ad orthodoxę fidei veritatem reuocauerit. Inde verò ad alias partes, vt iniuncto ſibi Generalatus officio ſatisfaceret, ſoluturus, aliquot conuentus erexit, illoſq; zelantiſſimis patribus ac fratribus, ex Italiæ partibus adductis, inſtruxit: ac tandem in Vicariam redactos, quendam V. P. F. Peregrinum in Prælatum ſibi præfecit.
B Quorum deniq; patrū opera, plura alia monaſteria ædificata fuêre: Minoriticaq; Religio per vniuerſam Boſnam, Bulgariam, Raſciam, Bazaratham, Valachiam, Seruiam, Dalmatiam, atq; Illyricum longè lateq; diffuſa, vſq; ad Vngaros penetrauit: Nam Prouincia hæc Boſnæ 7. olim Cuſtodias, nempe ſanctę Catharinæ virginis apud Apulos, Vngarię, Certini, Terſathi, atq; Corbauię, aliaſq; duas complexa eſt. Sed, proh dolor, noſtris id exigentibus peccatis, maiore harum cuſtodiarum parte ſoluta, vniuerſa ferè regio, in qua erectæ fuerant, archityranno Turcarum Imperatori, licèt inuita, paret. Poſt elapſos verò 68. annos ab huiuſmodi præfati R. P. Gerardi Odonis, in Boſnam ingreſſu, anno Domini 1407. ad eaſdem partes ex Italia traiecit quidam
C V. P. F. Bartholomæus ab Aluerna, qui per 40. continuos annos Minoriticā familiam ibidem degentem rexit, ac tandem eorum conuentus peculiaris Prouinciæ titulo, ſub vniuerſali nomine Boſnæ, honeſtari curauit. Cùm igitur huius Prouinciæ bona pars, ea videlicet quæ ad Boſnæ regnum pertinebat, à truculentiſſimo Turca vi expugnata eſſet: nec valerent patres ex Croatia in Boſnam, abſq; præſentiſſimo vitæ diſcrimine, traijcere, cœpit inter Franciſcanos Croatię proceres agi, licèt Boſnenſibus renitentibus, de ipſius Prouinciæ diuiſione. Re tandem, poſt longam ancipitemq; diſceptationem, ad generale Capitulum Aquilæ, quæ Brutiorum ciuitas eſt, anno Domini 1495. ſub R. P. F. Franciſco Sanſone, Generali Miniſtro, celebratum, delata, tum ex eiuſdem R. P. Generalis tum quoq; ex aliorum patrum, quorum intererat, decreto, quidam V. P. F. Bernardinus de Chaimis, patria Mediolanenſis, in Commiſſariū inſtitutus creatuſq; fuit, qui rem totam ſerio diſcuteret, litemq; inter vtroſq; patres dirimeret. Is
D verò diligenti habito examine, hanc pro tribunali agens, anno Domini 1496. in conuentu ſanctæ Mariæ de Gratijs apud Leſinam ciuitatem, diffinitiuam protulit ſententiam, quam & venerabiles patres F. Hieronymus Tornielus, ac F. Chriſtophorus à Forliuio, Generales Citramontanæ Obſeruantis familiæ Vicarij, ſucceſſiuè confirmarunt: vt videlicet patres Croatiæ comitia ſuis in partibus, abſq; patribus Boſnenſibus, celebrare, vtq; idipſum patres Boſnenſes ſuis in locis, pręſtare valerent. Cui ſententiæ ſubſcribens V. P. F. Chriſtophorus à Forliuio, in Capitulo generali Citramontano Aſſiſij, anno Domini 1514. celebrato, addidit: vt tum iſti, tum quoq; illi patres, ſuos conuentus in peculiares Prouincias, ſub arbitrarijs nominibus in proximioribus Capitulis prouincialibus erigere poſſent. Quibus annuentibus, vtraq; Prouincia Boſnæ nomine nuncupata euaſit. Differt tamen altera ab altera penes cognomen: nam ea quæ Croatianis

tianis

tianis deſeruit, Boſnæ Croatiæ, ſiue Coruatiæ Prouincia apellitatur: Illa verò quæ à Boſnenſibus incolitur, Boſnæ Argentinæ Prouincia dicitur. Hęc itaq; Boſnę Croatię Prouincia olim florentiſſima, atq; ex plurimis conuentibus conſtans, Turcis eam patriam tyrannicè ſubiugantibus, adeò anguſtijs ceſſit, vt 7. tantùm loca modò obtineat: quorum etiam aliqua ab alijs Prouincijs (vt infra patebit) emendicare coacta eſt. Vnde meritò illud Annæ Prophetiſſę 1. Reg. 2. de ipſa dici poteſt: Et quę multos habebat filios infirmata eſt. Vtitur nihilominus, pro maiori ſigillo, cruce, ac ſpinea corona ex ſuperiori eius parte pendente, & B.P. Franciſco genuflexo, manibusq; complicatis, cui ſequentes literę S. BOSNÆ. CROATIÆ. ſemicirculo incluſæ imminent, atq; hoc in orbem titulo, O. CRVX. AVE. SPES. VNICA. eleganter ſatis exornato. Quoniam verò nullum peculiarem ſanctum, quem patronum ſibi prępone- re poſſemus, ad manus habere potuimus, eandem prorſus crucem, vt in ſigillo ſculptam, illi præferendam curauimus: reddentes interim Deo opt. max. gratias pro his quę, indefeſſo labore maximaq; ſolicitudine, impetrauimus. A B

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Terſathi. Conu. I.

QVONIAM Minoriticus conuentus Terſathi, quæ Vngariæ ciuitas eſt, erectus, inter reliqua huius Prouinciæ loca principatum obtinet, minusq; Turcarum iniurijs patet, ab eo, tamquam à digniori, exordiri voluimus. Fuit enim præfatus is locus familiaribus Martini de Frangepanibus, natione Pannonij, ſumptibus, ex facultate tamen Nicolai V. Pont. max. anno 1453. à fundamentis ad apicem vſq; ædificatus: Inſuper & quibuſdam poſſeſſionibus, annuisq; eleemoſynis ab eodem, annuente tamẽ prę- fato ſummo Pontifice Nicolao V. ac à quibuſdã alijs eius ſucceſſoribus, quorũ apoſtolica breuia penes 12. huius loci fratres aſſeruantur, vtcunq; dotatus. Quod & ſi noſtræ profeſſionis nitori contradicere videatur, à ſummis tamen Pontificibus, ob illius patriæ calamitates, atq; indeuotionem, conceditur: Vt vel ſic religioſi, licèt obſeruantiſſimi, ſuſtentari, ac ibidem perſeuerare poſſint. Eſt nihilominus ſatis magna ad hanc ſacram ædem Pannoniorum deuotio, atq; frequentia, tum ob crebra miracula, quæ ibi contingunt, tum quoque ob priuilegiatum altare ibidem erectum. C

De conuentu S. Franciſci Segniæ. Conu. II.

PRÆCEPERAT, edito diplomate, idq; ad procerum Pannoniæ petitionem, Paulus II. Pont. max. vt patres Franciſcani Conuentuales monaſterium, D. Franciſco ſacrum, ac non longè à Segnia conſtructum, quod obtinebant, aliò ſe transferentes, Franciſcanis Obſeruantibus traderent. Cumq; id illi, ad annum vſq; Dominicæ natiuitatis 1478. facere renuiſſent, Sixtus IV. ſummus itidẽ Pont. eos præfato anno, inſtãte ſereniſſ. Matthia Vniade Vngariæ, Boẽmiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, atq; Slauoniæ Rege, Pauli II. iuſſis parere coegit. Vtriuſq; Pont. max. bullæ apud 10. fratres cuſtodiũtur. D

De conuentu S. Goritiæ prope Caſtrum Suſedium. Conu. III.

NVNCVPATVR paſſim hic conuentus ab oppido in quo conſtructus perſeuerat, non autem à ſancto cui ſacratus extitit: Cùm is D. Petrus Apoſtolus, & nõ S. Goritia ſit: eum tamen, vt vulgo conformaremur, ab iſta & non ab illo denominandum cenſuimus: licèt & in honorem eiuſdem Principis Apoſtolorum à R. quodã Epiſcopo Zagrabienſi, currente anno Domini 1527. conſecratus extiterit. Præfatũ verò conuentum, quem 10. fratres inhabitant, deuotus quidam Stephanus Sijlaius de Shazio Illyricus, ſuis ſumptibus, non procul à S. Goritia, anno Domini 1517. erigendũ curauit. E

De conuentu S. Leonardi Zagrabiæ. Conu. IV.

NON longè à Zagrabia, Illyricorum Epiſcopali ciuitate, erectus conſpicitur hic conuentus, S. Leonardo ſacratus: quem illuſtriſſ. Petrus Erdeodius, Magiarcherchius Comes, ex domeſticis facultatibus, anno 1531. à primo ad vltimum vſq; lapidẽ erigi, eiusq; eccleſiam conſecrari curauit. Quæ quidem eccleſia contingentibus ibidem indies, tum in infirmorũ, tum quoq; in dęmoniacorũ fauorẽ, innumeris miraculis, ſecularibus commendatiſſima eſt: Quorum beneficio 10. fratres ibidem commodè aluntur.

A *De conuentu S. Leonardi apud Nouam ciuitatem. Conu. V.*

AEDIFICARAT, anno Dominicę natiuitatis 1472. deuotiſſima quędam matrona, nomine Eliſabetha Chernoualia, ex proprijs facultatibus, hunc conuentum, diuo Leonardo ſacrum, non procul à Noua ciuitate, in Carniolenſi Ducatu ſita, ea lege, vt Minoritanæ Auſtriæ Prouinciæ adijceretur: cuius etiam eccleſiam reuerendiſſimus quidam Epiſcopus de Chriſtiano more conſecrauit: Cumq; pręfatę Prouinciæ, iuxta fundatricis decretum atq; voluntatem, per aliquot annos deſeruiſſet, illius Prouinciæ patres, quòd ſibi non adeò neceſſarius, ob fratrum penuriam, eſſet, quodq; deſtructis, ignéq; conſumptis huius Prouinciæ monaſterijs, eius religioſi per incertas ſedes diuagari cogerentur, eum ſibi ex fraterna charitate conferendum cenſuêre: A
B quo etiam tempore eorum 8. ibidem commorantur.

De conuentu Viſitationis B. Mariæ Piſinij. Conu. VI.

PISINIVM Hiſtriæ oppidum eſt, Dalmatiæq; Prouinciæ finibus circumſcribitur, eaq; de cauſa Minoriticus hic conuentus, Viſitationi ſuperbenedictę, ſemperq; Virginis Mariæ ſacer, atq; intra eiuſdem oppidi mœnia, ex Sixti IV. Pont. max. conceſſione, anno Dominicæ Incarnationis 1481. facta, tum Piſinienſium, tum quoq; eorum Comitis ſumptibus ædificatus, Dalmatiæ Prouinciæ olim ſubiacuit. A qua tamen, anno Domini 1559. inſtante ſereniſſimo Ferdinando Pannoniorum, Boëmorumq; Rege, ac Germanorum Imperatore, nec non Caroli V. itidem Imperatoris vterino fratre, ad hanc Prouinciam, ex patrum tum huius, tum quoq; illius conſenſu, deuolutus
C eſt: Quam deniq; tranſlationem Capituli generalis, Aquilę, anno ſequenti, nempe 1560. ſub venerabili patre fratre Angelo Auerſano, eius præſide, celebrati, patres firmam, ratamq; habuêre. Commorantur vt plurimùm hoc in loco 8. fratres.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Feriiul. Conu. VII.

NON abs re Minoriticus hic conuentus, qui non procul à Goritiæ caſtro, in oppido, cui Ferijul ſupra villam Salcam nomen eſt, ſatis honeſtè ſurrigit, glorioſiſſimæ Virgini Mariæ de Gratijs ſacratus euaſit: Cùm ad eius inuocationem crebra indies ibidem miracula contingant: Qua etiam de cauſa præfatus hic locus, oppidanorum ſumptibus, circa annum à partu Virgineo 1544. conſtructus, atq; ab 8. fratribus inhabitatus, in maxima eſt apud fideles veneratione. Cùm autem per 22. annos ſæcu-
D laribus ſacerdotibus ſubiacuiſſet, huic Prouinciæ, anno Domini 1566. opera atq; ſolicitudine ſereniſſimi Caroli Auſtriaci Archiducis Auſtrię, ſub reuerendiſſimo patre fratre Aloyſio Puteo, totius noſtri Ordinis Generali Miniſtro, adiectus fuit.

HÆC tantū 7. loca, ex quamplurimis alijs, quæ vel ab immaniſſimis Turcis, vel à ſanguinarijs hæreticis exuſta, ſoloq; æquata fuêre, vel imminētibus ab ijſdē hoſtibus periculis minimè inhabitantur, vt ſunt locus de Tninio in Regno Croatiæ, locus ſancti Ioannis ſub Caſtro Vduigna ibidem, locus Scardonæ ibidem, locus Carini ibidem, locus Iaijcæ ibidem, locus Ottotk ibidem, locus Zrinij ibidem, locus Haſtrouicæ ibidem, locus Bihchij ibidem, locus Slunij ibidem, locus Stinicnijakij ibidem, locus Cettini etiam ibidem, locus Cobac in Regno Slauoniæ, locus Duoriſchiæ ibidem, atq; locus Cliſiæ in Regno Dalmatiæ, ex quibus omnibus florentiſſima olim hæc Boſ-
E næ Croatiæ Prouincia abſoluebatur, proh dolor, nobis hodie ſuperſunt.

Sunt etiam & alia quamplurima loca, prædictis de cauſis, ab ijs patribus diuerſis in Regnis derelicta, quę cùm parum ad rem pertineant, ne prolixior ſim, ſciens prętermitto. In ſupradictis vero inhabitatis conuentibus 60. patres, fratreſq; plus minusuè reperiuntur, ex quorum numero octo tantum Prædicatorum munere funguntur. Cæterum Prouincia hęc monialium monaſterijs omnino caret: habetq; adhuc aliquas ſanctorum reliquias in eccleſiarum ſacrarijs, debita cum reuerentia, aſſeruatas, pluresq; ſummorum Pontificum bullas, atq; regia priuilegia Prouincię dignitatem atq; immunitates concernentia, licèt multò plura à Turcis atq; etiam ab hæreticis, quibus hæc patria ſcatet, vel lacerata, vel combuſta ſint.

PROVINCIA

PROVINCIA AVSTRIAE.

A IN propatulo eſt Franciſcanum Inſtitutum in Auſtriam, & alias ſibi annexas regiones inuectum, & propagatum fuiſſe, eo tempore, quo adhuc beatus Franciſcus vitales carperet auras, vitaq; hac potiretur mortali, vt apertiſſimè videre eſt multis in huius Prouinciæ ampliſſimis monaſterijs tum fratrum, tum ſanctimonialium ſanctæ Claræ, præſertim verò in præcipuis duobus illis Viennenſibus, in quorum altero, ad ſanctam nimirum Crucem, fratres in hodiernam vſq; lucem commorantur, in altero verò habitabant ſorores ſanctæ Claræ, quæ tamen cùm ante quinquaginta annos quaſi omnes defeciſſent, ex eo ciuium hoſpitale factum eſt, ſorores autem ſuperſtites tranſlatæ ſunt ad ſanctam Annam: Quibus
B ibidem defunctis, poſſeſſionem, vineas, ſyluas & oppida impetrarunt patres Societatis Ieſu. Obſeruantiam verò iſtius Franciſcani noſtri Inſtituti ſacram quis introduxerit in hanc Prouinciam, quisq; author, & quo anno id factum ſit, iam dicetur: Anno ſiquidem Domini 1451. beatus pater Ioannes Capiſtranus, Ciſmontanæ Obſeruantis Minoriticæ familiæ Generalis Vicarius, atq; hæreticæ prauitatis generalis quoque Inquiſitor, Legatus fuit Nicolai Papæ V. ad ſacram Cæſaream maieſtatem Friderici III. Hic cùm præclarè ſeſe geſſiſſet, Huſſitarum ſectam & verbo, & ſcriptis maxima conſtantia & integritate refutaſſet, multa millia ad gremium ſanctę matris Eccleſię Roma-
C næ reduxiſſet, de Chriſtiani nominis hoſte, infenſiſſimo ſcilicet Turca trina vice ante Belgradum victoriam planè diuinam reportaſſet, & multa alia, eaq; præclara & illuſtria, in Rempublicam Chriſtianam merita conferens, quibus omnes in admirabilem amorem, admirationemq; pertraxiſſet, tum & illud etiam ſingulare & diuinum egit, quòd videlicet ſibi ab initio ingreſſus ſui in Germaniam imprimis reformãdæ Religionis Franciſcanæ ſtudium delegerit, ad religionisq; res vndequaq; fluctuantes illuc ſe verterit, vbi grauior imminebat tempeſtas & periculum. Nauauit itaq; operam omnẽ, vt vbiq; locorum ſacram propagaret Obſeruantiam, monaſteria Chriſtifidelium eleemoſynis & opera construeret noua, bonæ indolis tyrones ad Ordinem reciperet, vetera & collapſa reſtauraret, Religioniq; priſtinum reſtitueret nitorem. Quæ omnia quàm
D ſedulò præſtiterit, quantosq; exantlauerit labores, docet rei effectus, monſtrat monaſteriorum copia, oſtenditq; fratrum multitudo. Hoc in negocio duos habuit ſocios, viros vtiq; & dexteritate ingenij, & integritate vitæ excellentiſſimos, fratrem ſcilicet Gabrielem Veronenſem, & fratrem Chriſtophorum Variſium: Qui etiam ad eadem patranda pro vtraq; Religione tum Chriſtiana, tum Franciſcana, quanto ſtudio adniſi fuerint, eſt difficile dictu. Hoc nihilominus vnicum referam, alterum horum, fratrem nimirum Gabrielem, qui paſſim (ſed malè) Veronenſis nuncupatur, cùm re vera fuerit natione Mutinenſis, atq; ex nobili Rangonum familia prodierit, in Agrienſem Epiſcopum, deinde S. R. E. Cardinalem à Sanctiſſimo D. N. Sixto IV. Pont. max. anno
E Domini 1486. electum, atq; vita functum Romæ in altero Aracœlitani conuentus ſacello, B. P. Bonauenturæ ſacrato, & à ſe eleganter ſatis constructo, vbi & impræſentiarum vſq; quieſcit, tumulatum fuiſſe: Quia verò Prouincia iſta Auſtriaca fuit latiſſima & ſpacioſiſſima: comprehendebat namq; Auſtriam, Pannoniam ſuperiorem olim dictam, quæ Germaniæ ad Danubium famoſiſſimum flumen regio eſt, Viennamq; ciuitatem, frequentibus Turcarum oppugnationibus nobilitatam, metropolim habet, & Poloniam, & Boemiam, ingens item erat monaſteriorum numerus: ideo ob has, aliasq; iam non enumerandas cauſas in tres Prouincias (prout etiam ante introductam Obſer-

uantiam erat) diſtincta fuit: in Auſtriacam ſcilicet, quæ habet ſub ſe regiones tres Stiriã videlicet, Carinthiam atq; Carniolam: deinde in Boemicam, cui adiuncta eſt & Morauia, & Syleſia: vltimo in Polonicam, cui etiam multi Ducatus & regiones parent. Hæc autem partitio, ſiue diſtinctio Prouinciæ facta eſt anno 1467. die 15. Octobris in conuentu Cracouienſi, vbi in hodiernam vſq; diem pluſquam 80. fratres manent, per Sanctiſſimum D. N. Paulum Papam II. ad inſtantiam patrum. Denunciata eſt autem hæc diuiſio & promulgata in Synodo Cracouienſi per reuerendum patrem fratrem Petrũ de Neapoli Generalem Ciſmontanæ Obſeruantis familiæ Franciſcanæ Vicarium. Hæc igitur Auſtriæ Prouincia, quæ olim ampliſſimè patuit, plurimiſq; abundauit tum fratrum, tum quoq; monialium monaſterijs, exulceratis hiſce temporibus quinq; tantùm loca obtinet: Et quod peius eſt obſeſſis ab hæreticis itineribus ad illorum pauciſſimos patet acceſſus, prout ex ſequentibus liquidò conſtat: nam demptis tribus primis monaſterijs, Viennenſi videlicet, Nouiburgenſi, atq; Græcenſi, reliqui impenetrabiles ſunt: niſi fortè ſe quis manifeſtiſſimo obijcere velit vitæ diſcrimini: Quod & in cauſa eſt, vt nihil, vel certè parum de eorum antiquitate, erectionibus, aut memorabilibus in medium afferre poſſimus. Quamobrem pium Lectorem rogatum cupimus, vt his paucis contentus non nobis, ſed temporum calamitati atq; miſeriæ huiuſmodi defectus culpam imputet. Vtitur nihilominus huius Prouinciæ Miniſter, de Minoritico more, ad muneris ſibi iniuncti executionem, ſigillo, cui beati patris Ioannis Capiſtrani ſtantis, ſiniſtraq; apertum librum, ſed dextra crucifixum tenentis imago cum hiſce in orbem literis: SIGILLVM. PROVINCIE. AVSTRIE. FRATRVM. MINORVM. REGVLARꝶ. OBSERVANTIE. impreſſa eſt. Superſtat præterea eiuſdem imaginis capiti nomen IESVS ſolaribus radijs in gyro colluſtratum, pedibus verò frater quidam Minorita genuflexus complicatis manibus ſubſtat, ſed ſiniſtro eius lateri hic numerus 1452. aſtat. Eundem deniq; beatum Ioannem Capiſtranum huic Prouinciæ patronum, tutelaremq; præponimus, tum quòd ab eo fundata, tum quòd maius eius ſigillum (vt proloquuti ſumus) ipſius icone honeſtetur, tum quoq; quòd à Chriſti fidelibus eius patriæ, cuius finibus ipſa circumſcribitur, beatus is pater maximi fiat. Conſtat deniq; vniuerſa hæc Prouincia ex quinque fratrum, & vno tantùm ſororum conuentibus. A B C

De Minoritico conuentu Viennæ. *Conu. I.*

VT primùm beatus pater Ioannes Capiſtranus Viennam Auſtriæ cum Nicolai V. Pont. max. ad Fridericum eius nominis III. Germanorum Imperatorem mandatis applicuit, atq; ſeptem Auſtriacos bonæ expectationis iuuenes Minoritico habitu induit, cæterorumq; Franciſcanorum catalogo adſcripſit, præfatus Imperator, apoſtolica ſibi auctoritate fauente, elegantiſſimum monaſterium atq; capaciſſimum ad ſanctum Theobaldum longioſculus à pręfata ciuitate Vienna à fundamentis extruendum, omnibusq; ſuis numeris abſoluendum curauit. Quod & aliquando 200. patres ac fratres inhabitarunt: Eo tamen per Turcas, infeſtiſſimos Chriſtiani nominis hoſtes, Carolo V. Germanorum Imperatore, in Viennenſi obſidione diruto, ſoloq; æquato, aliud intra Viennenſis eiuſdem ciuitatis muros erectũ (de quo impræſentiarum) à Ferdinando, Germanorum etiam Imperatore, eiuſq; nominis primo, qui Carolo V. Imperatoria in dignitate ſucceſſit, huius Prouinciæ patribus collatum extitit. Cuius quidem fundũ Viennenſis Senatus liberaliſſimè obtulit, contulitq;: Sed quod reliquum eſt ædificij id tum priuatis, tum quoq; publicis ciuium eleemoſynis conſtructum fuit. Pręfatum verò monaſterium, quod & tunicula beati Ioannis Capiſtrani honeſtatur, licèt anguſtijs præmatur 40. nihilominus, vel circiter fratres impræſentiarum commodiſſimè continet. Plures tamen aliquando continuit: antequàm videlicet grauiſſima peſtis, quæ totam ferè ſuperiorem Germaniam peruaſit, infecitq;, eorum 30. infra trimeſte abſumeret, atq; è medio tolleret. D E

A

De conuentu Nauiburgenſi. Conu. II.

MINORITICVS hic conuentus, qui & ad Danubij famoſiſſimi fluminis marginem erectus perſeuerat, amœniſſimus ſanè eſt,& ex publicis Nouiburgenſium ciuium facultatibus ab antiquo conſtructus extitit. Habet præterea altare in diuæ Annę honorē, multa arte elaboratum,quòd cū Turcæ ſimul cū conuentu,atq; vniuerſa eccleſia immiſſo igne comburere adniterentur, Deus opt. max. ipſum ab omni damno & combuſtione ſeruatum voluit. Reliqua verò ab immaniſſimo Turca viia abſq; pietate combuſta,ſummo fratrum, qui frequentius ſunt duodecim numero,labore,atq; pijs ciuium eleemoſynis reædificata,reſarcitaq; ſunt.A cętero prędatus hic conuentus eſt tum deuotus, tum maxima venuſtate condecoratus: Ampliſſimus ſiquidem
B illle Danubius (cuius iam meminimus) iuxta ipſum præterfluit: ita quòd fratres ex cellulis tum remiges, tum quoq; nautas hinc inde nauigantes, inſuper & latiſſimos campos, vberrima Vineta, ſyluulas ac monticulos omni ex parte amœnos, delectabileſq;, arboribuſq; veſtitos inſpicere valeant.

De conuentu Græcenſi. Conu. III.

GRÆCENSIS hic conuētus,quemadmodum & Labacenſis,ad Conuentuales Franciſcanos patres aliquando ſpectauit, & ab ipſis, ſicut & ille, ad eiuſdem Inſtituti Obſeruātes ex apoſtolica auctoritate deflexit. Id tamē diſcriminis inter vtrumq;
C eſt, quòd iſti, Græcenſi videlicet, ſub Friderico III. Germanorum Imperatore, illi verò, Labacenſi ſcilicet, ſub Maximiliano etiam Imperatore, qui Friderico immediate ſucceſſit, huiuſmodi tranſlatio contigerit. Præterea quòd præfatus Labacenſis ſolo ęquatus, fratribuſq; deſtitutus ſit, Gręcenſis verò, licèt maiori ex parte ruinam minitetur, adhuc conſiſtat,& à 10. religioſis occupetur. Pientiſſimus tamen heros Carolus Auſtriæ Archidux, ex maxima beneuolentia, qua in noſtram Religionem fertur, & collapſa reſtaurare, & huiuſmodi ruinis obuiam ire promiſit, idq; quamdiligentiſſimè præſtat.

De conuentu Hippolitano. Conu. IV.

D PRÆSENTIS monaſterij, qui & amœniſſimus eſt,& à famoſo quodam flumine alluitur, Hippoliti, quæ Auſtriæ ciuitas eſt, eleganter ſatis ſatiſq; auguſte erecti author,quo ad fundum ſaltem,reuerendiſſimus quidam Paſſauienſis Epiſcopus certo certius aſſeritur. Quicquid verò ædificij ſuperædificandum extitit, id proculdubio pientiſſimis ciuibus Hippolitanis debetur. Perſeuerant adhuc hoc in conuentu, idq; per Dei bonitatem, octo fratres.

De conuentu Landeuiſiano. Conu. V.

PRÆSENS Landeuiſianus (vulgò Lancdeuuitz) conuentus in ſyluula quadam amœniſſima, idq; pijs circumuicinorum populorum eleemoſynis, erectus, à ſere-
E niſſima pariterq; pientiſſima Principe, Auſtriæq; Archiducis Caroli vxore, ex Bauarica ſtirpe prognata, ſuperioribus annis reſarcitus, refectuſq; fuit. Vnde & commodiſſimè octo fratres, & aliquando plures, impræſentiarum continet. Gaudet à cętero eius eccleſia pulcherrima quadam Deiparæ Virginis imagine, ad quam plura indies miracula contingunt. Qua etiam de cauſa illis populis commendatiſſima eſt.

Sunt ab his quinq; & alij duo conuentus: alter quidem Heuſtatelij, quod Carniolę oppidum eſt, erectus, ſed à Croatis patribus inhabitatus: alter verò Langeſlai, quod Auſtriæ oppidum eſt, ædificatus, qui tamen, quod vallo & perennibus aquis circundatus arte, atq; natura munitiſſimus ſit,oppidanis in fortiſſimum propugnaculum peropportunè deſeruit. Præcedentia verò monaſteria, immo & Egemburgenſe, in Au-

ſtria, Catzelſdorfienſe ibidem, Puppingenſe ibidem, Stainenſe ibidem, Veldſpergenſe ibidem, Enzeſdorfienſe ibidem, atq; Paradiſi, quod & à reuerendiſſimo quodam Paſſauienſi Epiſcopo, quoad fundum ſaltem, ibidem ideſt in Auſtria erectum extitit: & Indemburgenſe in Stiria, & Labacumenſe cum alijs duobus in Carniola: inſuper & Rudolfuerdienſe, Volfagenſe, Leubſanicum, atq; Tridaunum, pluraq; alia, quorum adhuc extant, ſed fratribus, qui ſe incolant, carent, alia verò vel à Turcis olim, vel ab hæreticis non ita à multis annis diruta, ſoloq; æquata ſunt, elegantiſſimè, & maximis ſumptibus pro maiori parte ab ipſis oppidanis in locis ſaluberrimis, atq; amœniſſimis exædificata ſunt. A

Prætera cùm nobilis quidam Sueuus, curiæ ſereniſſimæ Gallorum Reginæ Eliſabethæ Auſtriacæ ſupremus Præfectus, nouum vnum conuentum, huic Prouinciæ infra quadriennium adijciendum, hoc anno 1586. quatuor milliaribus à ciuitate Vienna ædificare decreuiſſet, promiſiſſetq;, deuota atq; pientiſſima eius vxor, idq; à Seraphico patre Franciſco in ſomnijs ſępius pręmonita, huiuſmodi ędificationem ex voto, eius tamen viro annuente, accellerare ſtatuit. Inſuper & alius conuentus cæterorum catalogo adſcribendus eo in oppido, cui (Vuintpaſſing) Germanicè nomen eſt, nouiſſimis his diebus ex diuerſis fidelium eleemoſynis conſtrui cœpit. Quo fit, vt de his duobus locis benè ſperare debeamus, immo & de quamplurimis alijs omnino derelictis, (quorum ſupra meminimus) cum Catholicæ fidei negotium iſtis in partibus, per Dei gratiam, vtcunq; proſperetur. B

De Clariſſarum monaſterio Viennæ.

C

REGIVM Viennenſe monaſterium pro Clariſſis monialibus à ſereniſſima & verè pientiſſima Galliarum Regina, atq; Auſtriæ Archiduciſſa, Eliſabetha Auſtriaca vidua, ex morte Caroli eius nominis IX. Francorum Regis relicta, magnificè conſtructum, atq; huic Prouinciæ adiectum, anno ſuperiori, nempe à Chriſto Seruatore nato 1586. perfectum, abſolutumq; fuit. Ad quod, tamen monaſticis ritibus, atq; omni pietate imbuendum, aliquot eiuſdem Ordinis ſorores, ex Clariſſarum conuentu Monachij erecto, quod ad Argentinæ Prouinciam ſpectat, ex apoſtolica Gregorij XIII. Pont. max. auctoritate mihi ipſi facta, eductas, eò transferendas curaui. Inhabitatur interim à 30. Vrbaniſtis ſororibus Clariſſis, atq; particula ſatis magna Dominicę crucis, corpore S. Chriſtinæ virginis & martyris, tunicula beati patris Bernardini de Senis, atq; poculo, ex quo beatus pater Ioannes Capiſtranus bibere aſſueuerat, elegantiſſimè honeſtatur. Et hæc quidem de huius Prouinciæ exordio, progreſſu, viciſſitudine atq; tum fratrum, tum quoq; monialium monaſterijs. D

Quæ ſequuntur notatu digna, atq; præclariora heroicorum quorundam patrum ac fratrum, qui prę cęteris tum ſanctitate, tum genere, tum quoq; rebus geſtis pręclarè floruêre, ex quibuſdam huius Prouincię annalibus manuſcriptis excerpta ſunt.

Frater Rodulphus Archidux Auſtriæ, ſereniſſimi Sigiſmundi Archiducis quoq; Auſtrię filius, huic ſæculo nequam ſub Minoritico habitu vale dicto, vitam cum morte mutauit in conuentu Græcenſi Stiriæ, anno Domini 1507. natus tamen Oenipontis in Tirolenſi Comitatu.

Frater Archangelus de Anſpang, vir admirandæ religionis, carnibus, & piſcibus nunquam fuit vſus, & nunquam ridere, nec iraſci viſus eſt: poſt mortem eius facies pulchrior apparuit, quàm in vita. E

Frater Bartholomæus Tachouienſis exultans expirauit.

Frater Andreas de Leûbs, vir mira pietate & doctrina prædítus, vnus de electis primis Prouinciæ lapidibus, exiſtens Prouincialis Miniſter, conuentus omnes in Auſtria, Stiria, Carinthia, Carniola, Boëmia, Morauia, Syleſia, Polonia, Ruſſia & cætera pedes inuiſit, decemq; dies in extrema ſua infirmitate ab omni alimento abſtinuit.

Frater Amedeus, qui noſtris his temporibus exulceratis, in quibus Lutherana hæreſis graſſari cœpit, mirum in modum floruit, fuit ardentiſſimi zeli vir, atq; Concionator

A nator feruentiſſimus, inſuper & multoties inter orandum, expanſis in aëra manibus ſubleuatus extitit.

Frater Methardus miræ eruditionis vir, atq; Ferdinandi Germanorum Imperatoris Concionator, necnon & Lautherani dogmatis accerrimus oppugnator, non abſq; ſanctitatis opinione diem clauſit extremum.

Octodecim huius Prouinciæ fratres in Paradiſi loco, tribus milliaribus à Vienna Auſtrię diſtante, acerbiſſimum martyrij genus ſubierunt. Cùm primùm enim Turcę ipſumlocum inuaſiſſent, è veſtigio fratres truculenter aggreſſi, eos necauerunt.

Fratres numero duo in Ratzels dorfio prope nouam ciuitatem ante ſacrum altare ab immaniſſimo Turca capite truncati ſunt. Reliquorum verò patrum ac fratrum, qui ſanctitate, generis nobilitate, & eruditione hac in Prouincia claruêre, infinitus eſt B numerus.

B. etiam pater Ioannes Capiſtranus hac eadem in Prouincia multa miraculorum centena, dum ſacras conciones, quibus 30. aliquando hominum millia interfuêre, in publica platea Viennę haberet, diuina virtute edidit: inſuper & ſeptem mortuos ad vitam reuocauit. In omnibus præterea Germaniæ ciuitatibus, cum maxima omnium admiratione, concurſu, & miraculorum operatione fuit concionatus: præſertim verò Auguſtæ Vindelicorum, Spiræ, Vormatiæ, Norimbergæ, Ratiſponæ, Erfordiæ, Bambergæ atq; Lipſiæ: Idipſum quoq; præſtitit in multis Vngariæ, Boëmiæ, atq; Syleſiæ vrbibus. Turcis etiam fuit flagellum, & virga ferrea. Trina ſiquidem vice author extitit, vt relicta in Chriſtianorum manibus ante Belgradum victoria, receptui canerent, atq; multis deſideratis, turpi fuga ſibi conſulerent. Quia tamen de admirabili C eius vita, geſtis & ſanctitate integer extat libellus, hæc de præclaris ipſius virtutibus dicta ſufficiant.

PRO VINCIA

PROVINCIA BOEMIAE.

A HÆC Boëmiæ Prouincia cum Auſtriæ (vt ibi meminimus) atq; Poloniæ Prouincijs vno & eodem tempore, nempe anno à partu Virgineo 1451. ſub vno tantùm capite initium ſumpſit. Cùm enim B. P. Ioannes Capiſtranus, Franciſcanæ Obſeruantis familiæ Ciſmontanæ Generalis Vicarius, à Nicolao V. Pont. max. generalis hæreticæ prauitatis Inquiſitor in ſuperiorem Germaniã deſtinatus eſſet, efficaciſſimis atq; doctiſſimis ſuis concionibus tum in Auſtria, tum in Polonia, tum quoq; in Boëmia atq; in adiacentibus Prouincijs plures à vitijs ad virtutes conuertit, pluresq́; etiam optimæ expectationis iuuenes Franciſcanæ Religioni peperit, ac tandem plures conuentus in diuerſis earundem Prouinciarum locis erexit. His autem conuentibus in Prouinciam redactis, modò alter ex ſocijs eiuſdem B. P. modò V.P.F. Gabriel Rangonus Mutinenſis, dictus paſſim (ſed perperã) Veronenſis (de quo in Prouinciæ Auſtriacæ proëmio fuſius) modò verò aliquis alius
B probatæ vitæ pater vel Italus, vel Septentrionalis per 16. continuos annos, Prouincialis Vicarij titulo inſignitus, præfuit. Cumq; huiuſmodi conuentus mirum in modum exereſcerent, atq; fratrum numerus non ita vulgariter augeretur, tum à R.P.F. Baptiſta de Leuanto, Generali familiæ Obſeruantis Ciſmontanæ Vicario nouiter electo, tum quoq; à cæteris patribus, quorum ex munere intererat, in generali Capitulo Mantuæ, eodem anno à partu Virgineo 1467. legitimè coacto, decretum fuit, vt præfata Prouincia in tres, nempe in Polonicã, Auſtriacam atq; Boëmicam diuideretur. Quamobrẽ R.P.F. Petrus de Neapoli, cui B.P. Angelus de Clauaſio tunc Prouinciç Genuç Vicarius adiunctus eſt, in Commiſſariũ generalem ex apoſtolica Pauli II. Pont. max. auctoritate ab eodem R.P.F. Baptiſta de Leuanto electus, atq; in ſuperiorẽ Germaniã, vt generalis Capituli decretum executioni mandaret, deſtinatus eſt. Qui quidem aduocatis omnibus, quorum intererat, patribus Cracouiç, prçmemoratam Prouinciam in tres (prout
C prçfati ſumus) iuxta Mantuani generalis Capituli decretum Minoritico in Cracouienſi conuentu, eodem anno 1467. diſtinxit, atq; diuiſit. Nec tamen vna & eadem ſors eis omnibus accidit: cùm Prouinciæ Auſtriacæ religioſus pater frater Bonauentura Bauarus, & Prouinciæ Poloniæ inſignis pater ac frater Marianus Polonus Vicarij Prouinciales præfecti ſint: Prouinciæ verò Boëmiæ, quæ & Morauiam atq; Syleſiam complectebatur, nullus penitus Prouincialis Vicarius prælatus fuerit: Sed per integrum biennium ſub patre fratre Ioanne à Miſna eius tantùm Commiſſario manere coacta fuerit. Quapropter non modica tribulatio, nec modica triſtitia Boëmis patribus acceſſit. Hos deniq; conſolaturus admirandæ religionis pater frater Criſtophorus à Variſio, qui & illis diu conuixerat, præfueratq́;, antequam Hieroſolymam obedientiæ facturus ſatis peteret, huiuſmodi epiſtolam ad eos direxit, deditq́;.

D *Venerabilis pater, religioſiq; patres & fratres in Chriſto dilectiſsimi commendatione præmiſſa cum omni complacendi promptitudine. Cùm dudum in mente firmaſſem vobiſcum viuere & mori, & vſq; ad mortem in bono & malo, in proſperitatibus & aduerſitatibus vobiſcum perſeuerare propter curam à beato patre fratre Ioãne de Capiſtrano mihi, adhuc in ætate iuuenili conſtituto, impoſitam, & propter nimiam dilectionem, quam ad vos conceperam, pro qua etiam natiuam Prouinciam velut exilium mihi reputabam, & amplius non Italicum, ſed Alemanicum me natione putabam. Præuentus tamen obedientia per R. P. Vicarium Generalem mihi commiſſa, à vobis patribus & fratribus meis in Chriſto Ieſu dilectiſsimis, & ab his regionibus veſtris in breui recedere nitendo. Et ſicut cùm magno gaudio & lætitia cum charitatibus veſtris pluribus annis conuerſatus ſum: ita cum magno gaudio & lætitia, ex quo per obedientiam vocor, recedo, auxiliante altiſsimo terram ſanctam, in qua Saluator noſter pro peccatis noſtris mortuus eſt,*

primum

primùm viſitare intendo, vbi & in pace vitam finire deſidero: niſi Deus, in cuius manu via hominis poſitæ ſunt, aliud de me decreuerit. Nouit ipſe, qui nihil ignorat, quòd ante receſſum meum vos omnes libentiſſimè viderem, alloquerer pariter, & in charitatis vinculis amplexarer: ſed longitudo viarum, & hyemale tempus me retrahunt. His accedit intolerabilis anguſtia mentis ex futura ſeparatione contracta, quæ mutuam conſolationem & viſionem proculdubio impediret. Ne tamen tanquam fur à charitatibus veſtris recedere videar, volui vobiſcum his ſcriptis vale dicere. Quæ precor cum charitate, & mentis ſinceritate ſuſcipite; quia fortè vltima erunt hæc, quæ ego iam ſcribo, & vobis cariſſimis fratribus meis mitto. Imprimis igitur patres & fratres mei in Chriſto Ieſu dilectiſſimi, charitatibus veſtris immenſas refero gratiarũ actiones pro ea fide, charitate, dilectione, confidentia, amicitia & beneuolentia, quam erga me indignum ſeruulum veſtrum ſemper habuiſtis. Fateor enim quod nunquam talia erga vos promeruerim. Similiter charitatibus veſtris regratior de magna ſolicitudine & prouiſione, quam exhibuiſtis in infirmitatibus meis: licèt enim graues ægritudines corporis (vt vos ipſi noſtis) perpeſſus ſim, fateor tamen, & nunquam aliter dicturus ſum, quod diligenter, abundanter, & cum maxima charitate in omnibus neceſſitatibus meis mihi prouidiſtis: nec ego tantis beneficijs quoquo modo ſufficio vices rependere. Sed omnipotens Deus, qui nullum bonum irremuneratum dimittit, impoſſibilitatem meam ſuppleat, & vices dignetur rependere. Quia (vt noſtis) per plures annos in Ordinis officijs fui, & in multis tanquam homo errare potui, qualitercunq; communitatem veſtram, vel aliquem veſtrum verbo, vel facto offendi, genuflexus coram omnibus vobis, & coram quolibet veſtrum humiliter, & ex toto corde veniam peto, rogans præterea, vt propter amorem Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti mihi parcere dignemini in omnibus, in quibus vos omnes, aut veſtrum aliquem verbo vel opere ſcandalizaſſem: nam humiliter culpam meam coram omnibus vobis, & coram ſingulis recognoſco: & affectuoſiſſimè charitates veſtras genibus ad terram demiſsis exoro, quod ſi aliqua bona, quæ certè pauca fuerunt, & ſunt, in me cognouerint, illa amplecti velint. De defectibus autem, negligentijs, inſufficientijs & malis exemplis meis obliuiſcantur. Super omnia patres & fratres chariſſimi, deuotiones veſtras ſupplex exoro, ne mei, qui vobiſcum iuuentutem, corpus, & omnem corporis valetudinem conſumpſi, in orationibus veſtris obliuiſci velitis. Si namq; ab orationibus veſtris derelictus fuero, ſcio quod malè ſtabo. O quoties per feruentes orationes veſtras à mortis faucibus erutus ſum! O quoties à multis periculis animæ & corporis liberatus ſum! Et præcipuè cordialiſſimi patres, cùm audieritis obitum meum, qui (vt credo) in proximo eſt, animam meam recomendo vobis. Cæterum charitates veſtras ad vnionem, concordiam, pacem & mutuam charitatem exhortor. Vſque modo, ſi fuerint inter vos aliquæ diſcordiæ vel rixæ, potuit eſſe excuſatio propter amplitudinem Prouinciæ, propter diuerſitatem nationum, & propter Prælatos alienos. Nunc autem quælibet natio partem ſuam habet, Prælato connatiuo gaudet, omniaq; impedimenta ceſſant; vnde nulla amplius apud Deum & homines vobis excuſatio relinquitur, ſi concordes non eritis. Quod vlterius ſcribam, ignoro: niſi quod ſupra ſcripſi: ſi aliquem veſtrum verbo, vel facto offendi, conturbaui, vel moleſtaui, aut per malam vitam ſcandalizaui, aut malum exemplum præbui, iterum atq; iterum dico culpam meam, & humiliter rogo vos omnes, & quemlibet veſtrum, vt mihi parcere dignemini. Recomendo autem vos Deo omnipotenti, beatiſsimæ virgini Mariæ, beato Franciſco, & B. patri fundatori veſtro Ioanni de Capiſtrano, vt vos conſeruare dignetur in ſancta vocatione & profeſſione veſtra, viuendo in obedientia, paupertate & caſtitate, & in alijs bonis, & ſanctis ordinationibus, & inſtitutis veſtris: & præcipue in ſanctiſſima oratione, quæ eſt clauis totius ſacræ Obſeruantiæ noſtræ, & qua perdita omnia alia euaneſcunt. Ego quocunq; iero ſemper vos omnes in corde meo portabo. Valete dulciſſimi & cordialiſſimi patres & fratres, & in orationibus veſtris mementote mei. Ex hoc loco ſanctæ Radegundis die 22. Ianuarij 1468.

Poſt elapſum verò biennium, nempe anno Domini 1469. per mortem reuerendiſſimi patris fratris Baptiſtæ de Leuanto, Vicarij Generalis, (de quo ſupra) coactum fuit generale Capitulum patrum Obſeruantum Citramontanorum in inſula Biſentina Prouinciæ Romæ, inibiq; beatus pater Marcus à Bononia ſibi in Generalis Vicariatus officio, ſummo omnium conſenſu, ſuffectus extitit. Adfuerunt huiuſmodi Capitulo & duo huius Prouinciæ patres, fratres ſcilicet Ioannes de Miſna, & Franciſcus Budiſſeinus: iſte quidem vt eius Diſcretus, ille verò vt Commiſſarius. Qui tamen vltimum inter om-

A ter omnes vocales locum tenuerunt. His igitur duobus fratribus maximè ſolicitantibus, decretum fuit à pręfati Capituli patribus, vt Syleſiæ, Morauiæ atq; Boëmiæ conuentus ad Prouinciæ honorem ſub Boemiæ titulo promouerentur. Quamobrem vt primùm auctoritas præfato acceſſit decreto, miſſus fuit religioſus quidam pater frater Ludouicus in Commiſſarium, vt & Capitulum celebraret, & huiuſmodi Prouinciam erigeret. Qui tandem eò peruentus, præfato anno Domini 1469. die verò Septembris 17. quæ ſacris Seraphici patris Franciſci ſtigmatibus dicata euaſit, Vratiſlauiæ Minoritico in conuentu, iniunctum ſibi munus fideliſſimè eſt exequutus, ac eximiæ religionis patrem fratrem Petrum de Balgothz in primũ huius Prouinciæ Vicarium Prouincialem elegit. Hunc poſtmodum reuerendiſſimus Rodulphus Vratiſlauienſis Epiſcopus, ac apoſtolicæ Sedis Legatus, ex iniuncto ſibi à ſummo Pontifice munere confirmauit.

B Prodijt igitur nobis primùm hæc Prouincia Boëmiæ, quæ & ex 29. conuentibus olim conſtans, octo tantùm impręſentiarum continet, anno Domini 1469. Cuius quidem maius ſigillum beati patris Bernardini à Feltro, ſiniſtra crucis vexillum, atq; dextra medium hominem, quod pietatis ſymbolum eſt, tenentis imaginem, atq; ſequentes literas. SIGILLVM. MINISTRI. PROVINCIE. BOHEMIE. in orbem imprimit. Quòd verò ſanctus Vinceſlaus Boëmorum aliquando Dux extiterit, ideo hanc Prouinciam ei dicatã volui. His igitur de huius Boëmicę Prouincię exordio, atq; ſucceſſu vtcumq; pręlibatis, reliquum eſt, vt ad cuiuſq; conuentus deſcriptionem, & antiquitatem deueniamus: ſi tamen prius curioſum lectorem pręmonuerimus, rogauerimusq;, vt hoc noſtro qualicunq; labore contentus ſit, certoq; ſciat, nos non abſq; maxima difficultate ea, quæ à nobis tum de ipſa Prouincia in communi, tum quoq; de

C eius conuentibus in particulari dicta ſunt, aſſequutos fuiſſe.

De conuentu S. Ambroſij Pragæ. Conu. I.

VARIA profectò, ſatiſq; diuerſa fuit præſentis conuentus viciſſitudo, cùm Pragæ, quæ Boëmorum regia eſt, ſub inuocatione diui Ambroſij ex diuerſis fidelium eleemoſynis, anno Dominicę Incarnationis 1460. erectus, omnibuſq; ſuis numeris abſolutus, atq; ab huius Prouinciæ fratribus per octiennium pacificè occupatus, ab ijs, ob iniurias atq; moleſtias ab hæreticis ſibi illatas, anno 1468. derelictus fuerit: atq; Vladiſlao Boëmorum Rege, Polonorumq; Regis primogenito, id maximè ſolicitante, anno 1482. quo & B. Bonauentura in ſanctorum numerum relatus eſt, & Sixtus IV. Pontifex max. plura huic Prouincię priuilegia edito diplomate impertitus extitit:

D denuò ab ijſdem reaſſumptus, ab ipſis tandem met fratribus ab hæreticis variè, mirumq; in modum diuexatis, anno 1483. ſecundò deſertus extiterit. Nec tamen pręfatis fratribus ſecũdus receſſus vt primus contigit, cùm ille tutus omnino, iſte verò turbulentus atq; periculoſus eis extiterit: Nam hęretici, vt primùm Pragenſis ciuitatis conſules, alioſq; aliquot ciues, atq; deuotiſſimum, nec non de noſtra Religione optimè meritum Cahanem, huius conuentus Syndicum, ob Catholicę fidei confeſſionem truculentiſſimè necarunt, ad conuentum tumultuariè pergentes, & omnes eius officinas, atq; reliqui ædificij partem ſolo æquarunt, & octo fratres eiuſmet accolas, opprobrijs, iniurijs, atq; percuſſionibus ſaturatos, maxima vi, maximoq; furore è ciuitate eiecerũt: parumq; abfuit, quin eorum omnium iugula mucrone reſoluerent.

E *De conuentu S. Bernardini Brunæ. Conu. II.*

PRÆSENS conuentus, beato patri Bernardino de Senis, Brunæ, quæ Morauię ciuitas eſt, tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis ciuium facultatibus, anno à partu Virgineo 1451. ſatis eleganter erectus, adhuc per Dei gratiam perſeuerat, & à 12. huius Prouinciæ fratribus inhabitatur. Qua etiam de cauſa plurium prouincialium comitiorum celebratione inſignis eſt: In eo ſiquidem venerabilis pater, ac ſingularis eruditionis frater Paulus de Morauia in Prouincialem huius Prouinciæ Vicarium, anno Domini 1477. à patribus capitulariter congregatis electus fuit: atq; anno 1491. die verò menſis Martij 19. diem clauſit extremum. Fuit hic pater indefeſſus, atq; acerrimus hæreticorum Huſſitarum, Beccardorumq;, de quibus etiam plurimas, eaſq; glorioſas reue-

ſas reuexit victorias oppugnator, inſectatorq; : Præterea & quatuor libellos, erroribus A
refertiſſimos, à ſciolo quodam Medico hęreſi infecto, nomine Georgio, editos, per Vien-
nenſis almæ vniuerſitatis Theologos, anno Domini 1486. condemnandos, ignibusq;
tradendos curauit. Qua etiam de cauſa quodq; diſertiſſimus atq; doctiſſimus eſſet, apo-
ſtolicus Boëmorum Prędicator à ſummo Pontifice creatus extitit: Cuius deniq; corpus
in huius loci eccleſia pręgrandi lapide tegitur. Fuerunt quoq; electi hoc in eodem con-
uentu in Prouinciales huius met Prouinciæ Vicarios venerabiles, atq; admirandæ re-
ligionis patres frater Alexander Iauorienſis, frater Ludouicus de Turre Prouinciæ
S. Antonij alumnus, frater Antonius Luperchius, atq; frater Victorinus à Pruſia.

De conuentu S. Bernardini Vratiſlauiæ. *Conu. III.*

CONVENTVS hic, beato patri Bernardino de Senis ſacratus, atq; Vratiſlauię B
quæ Syleſię ciuitas eſt, olim erectus, duplicem obtinuit ſedem: Nam anno re-
ſtitutę ſalutis 1453. ex diuerſis ciuium eleemoſynis à fundamentis primò extructus,
atq; opera doctiſſimi patris fratris Iacobi Glogouiani, qui anno Domini 1487. in Pro-
uincialem huius Prouinciæ Vicarium electus fuit, poſt elapſos quindecim annos ab-
ſolutus, ad alium poſtmodum ſitum tranſlatus extitit. Qui tandem cùm per ali-
quot annos noſtris fratribus deſeruiſſet, atq; duplicis Capituli prouincialis, in quo-
rum vtroq;, altero quidem anno Domini 1489. altero verò anno 1495. habitis vene-
rabilis pater frater Antonius Luperchius in Prouincialem huius Prouinciæ Vica-
rium electus fuit, celebratione inſignis euaſiſſet, poſt aliquot annos elapſos, ab hę-
reticis, fratribus interim fuga ſibi conſulentibus, ſolo æquatus eſt. Hoc in ipſo con-
uentu reuerendiſſimus Ioannes Olomuczenſium Epiſcopus ex maxima in Deum pieta- C
te, atq; propriæ ſaluti conſulturus, ipſo die Pentecoſtes, anno verò Domini 1492. poſt-
quam coram frequentiſſimo populo in pontificalibus ſacris fuiſſet operatus, epiſco-
pali dignitati atq; cæteris mundi honoribus, non abſq; maxima omnium admiratio-
ne & ædificatione, vale dicto, Minoriticum habitum de manu patris ac fratris Ale-
xandri Iauorenſis tunc Gardiani quàm humillimè ſuſcepit, atq; huic noſtræ philadel-
phiæ nomen dedit. Fuit tamen pientiſſimus hic Epiſcopus humanioribus, diuiniſq; li-
teris apprimè eruditus, & aulicis in negotijs ſatis verſatus: quippe qui ſereniſſimi Vn-
garorum Regis Matthæi perſonam plurimis in comitijs præ ſe tulerit, atq; pro eo-
dem tum apud Fridericum III. Germanorum Imperatorem, tum apud Francorum
Polonorumq; Reges, tum quoq; & apud plures alios Principes honorificis legationi-
bus functus fuerit. Præterea diuitijs, atq; tum animi, tum quoq; corporis dotibus cæ- D
teros omnes ſui temporis Germanos Epiſcopos longè anteiuit. Hoc tandem in conuen-
tu mortem obijt, idq; anno à Chriſto ſeruatore nato 1494. pijſſimus P.F. Alexander Ia-
uorenſis (de quo ſupra) cuius manſuetudo atq; benignitas incredibiles fuêre. Polluit
præterea religioſus hic pater conſilio, vnde & Prouinciæ Magiſter appellari meruit.

De conuentibus Conceptionis B. Virginis, atq; S. Bernardini Olomuczij. *Conu. IV. & V.*

OLOMVCZIVM epiſcopalis Morauię ciuitas eſt, olimq; ſeraphicam noſtram
Religionem omni beneficiorum genere, omniq; humanitate atq; beneuolentia
proſequuta extitit: nam anno Domini 1453. duos conuentus, (de quibus impræſen- E
tiarum) alterum quidem immaculatæ Conceptioni Virginis glorioſæ propria inter ſe-
pta, alterum verò, beato patri Bernardino de Senis aliquantulum à mœnibus ex com-
munibus facultatibus erigendos, atq; huic Prouinciæ adijciendos curauit. Præfa-
ti tamen conuentus, hæretica prauitate ſupra modum in Boëmia graſſante, à ſangui-
narijs hęreticis diruti, ſoloq; æquati ſunt: eorum interim fratribus hic inde diſperſis.
Alter iſtorum conuentuum, nempe is qui Conceptioni Virginis glorioſæ dicatus erat,
triplicis Capituli Prouincialis celebratione illuſtris fuit: in quorũ altero, anno Domi-
ni 1485. celebrato eximiæ religionis pater frater Alexander Iouarienſis, Sed in eo,
quod anno Domini 1492. habitum extitit, pręſtantiſſimus pater frater Paulinus Lem-
bergetius

A bergetius in Prouinciales huius Prouinciæ Vicarios electi fuère. Hoc in Capitulo vltimo, omni ſanctitate omniq; virtute prædituſ, pater frater Ioannes de Miſna (cuius aliquando meminimus) dum cæteris patribus, ex munere adeſſet, diem clauſit extremum, atq; pręfato in conuentu Conceptionis beatę virginis honorificè tumulatus fuit.

De conuentu B. Virginis Mariæ Pilznæ. *Conu. VI.*

LICET Pilzna, Boëmiorum ciuitas, hæreticis circumquaq; obſideatur, hunc nihilominus conuentum, ſub glorioſiſſimæ Virginis tutela, ab antiquioribus ſuis accolis, anno Dominicæ natiuitatis 1460. à fundamentis ad vſq; apicem conſtructum, illæſum adhuc per Dei gratiam, atq; ab omni iniuria immunē conſeruat: inſuper & 12.
B fratres eius habitatores ſummis beneficijs, ſummoq; amore proſequitur.

De conuentu SS. Petri & Pauli Goglouiæ. *Conu. VII.*

GOGLOVIA ciuitas duplex eſt, maior ſcilicet & minor: vtraq; tamen Syleſiæ finibus circumſcribitur. Cùm igitur maioris Goglouię habitatores quendam conuentum, beatiſſimis Apoſtolis Petro & Paulo ſacrum, ex publicis facultatibus, anno à partu Virgineo 1465. erigēdum, huiusq; Prouincię patribus tradendum curaſſent, eum, quòd ciuitati, bello inter ciues atq; hæreticos exorto, nocumento eſſe poſſet, Ioannes de Sagano Dux per eoſdem fratres demoliendum, atq; ad terram deijciendum, anno Domini 1480. voluit. Pace tamen inter vtroſque anno Domini 1488. conſtituta, præfatus conuentus tum ex priuatis, tum quoque ex publicis ciuium faculta-
C tibus alio in loco commodiori, atq; tutiori, ſub eorundem Apoſtolorum tutela, reædificatus extitit, & à duodecim fratribus commodè ſatis inhabitatur.

De conuentu S. Barbaræ Oppaniæ. *Conu. VIII.*

DVM adhuc Oppanienſes in fidè à maioribus tradita conſtantes eſſent, Pontificisq; max. dictis audirent, Minoriticum conuentum, beatæ virgini & martyri Barbaræ ſacrum, intra Oppaniam communem ciuitatem, quæ in Morauiæ atq; Syleſiæ finibus ſurrigit, ex publicis prouentibus, anno Domini 1473. ſatis eleganter, ſatisq; comptè extrui, atq; Franciſcanis fratribus inſtrui curarunt. Sed huiuſmodi fide ex maxima animi leuitate relegata, ſacra prophanis miſcentes, & præfatum conuentum demoliti ſunt, & eius habitatores, qui frequentius erant 20. numero, loco deturbarunt, la-
D ceſſiueruntq;. Trina olim Comitia prouincialia hoc in ipſo conuentu celebrata fuère, alia quidem anno Domini 1474. in quibus egregius pater frater Iacobus Glogouienſis, alia 1486. in quibus zelantiſſimus pater frater Paulus à Morauia, & alia anno Domini 1499. in quibus, omni religione & pietate præditus, pater frater Iacobus à Gruppia in Prouinciales huius Prouinciæ Vicarios electi ſunt.

De conuentu S. Franciſci Zinoimæ. *Conu. IX.*

DVM adhuc inter catholicos atq; hæreticos cruentiſſimum in Boëmia bellum ingraueſceret, conuētus hic, Seraphico patri Franciſco ſacratus, tum ex priuatis, tum quoq; ex publicis Zinoimenſium ſumptibus, ex apoſtolica tamen ſibi à Paulo II. Pont. max. facta facultate, anno à partu Virgineo 1470. Zinoimæ, quæ Boëmorum ciuitas
E eſt, extrui cœpit, breuiq; temporis interiectu abſolutus extitit. Licèt enim huius monaſterij fratres, qui frequentius ſunt 15. numero, maximis ſæpius periculis, ob Catholicæ fidei cauſam, expoſiti fuerint, nihil tamen detrimenti ex ſumma Dei opt. max. bonitate & miſericordia impræſentiarum vſq; perpeſſi ſunt. Duo prouincialia Comitia hoc in conuentu celebrarunt huius Prouinciæ patres, alia quidem anno Domini 1479. alia verò anno 1490. Sed in iſtis venerabilem patrem fratrem Antonium Gipetium, in illis vero præſtantiſſimum patrem fratrem Paulum à Morauia in Prouinciales Vicarios canonicè elegerunt. Contulit præterea, idq; pręfato anno 1490. Innocentius VIII. Pont. max. huic Prouinciæ plura priuilegia, pluresq; fauores: apoſtolicum eius breue ab his verbis exorditur: Exponi nobis feciſtis &c.

De conuentu ſanctiſsimæ Trinitatis Ligenictij. *Conu. X.* A

CONVENTVS hic Ligenictij, quæ Boëmorum ciuitas eſt, anno à partu Virgineo 1475. ex publicis ciuium facultatibus, in ſanctiſſimæ Trinitatis honorem, erectus, omninoq; abſolutus, inſignis aliquando fuit celebratione vnius Capituli prouincialis, in quo religioſiſſimus pater frater Iacobus Gruppianus in Prouincialem iſtius Prouinciæ Vicarium, anno Domini 1500. euectus extitit. Sed (proph dolor) ita impræſentiarum hæreticorum opera deturbatus, deiectusq; iacet, vt conuentus faciem omnino immutarit, atq; in maceriç cauernam tranſierit. Annumerandus venit hic locus alijs nouem, quos huius Prouinciç patribus ex apoſtolica Sixti IV. Pont. max. auctoritate facta, prçfato anno 1475. in Syleſię, atq; Boëmiæ partibus erigere licuit. Vt autem huiuſmodi auctoritas omnibus in propatulo ſit, eam in medium adducere volui. B Cuius deniq; ipſiſſima verba ſunt. Sixtus Papa, dilecti filij, ſalutem & apoſtolicam benedictionem: humilibus ſupplicationibus veſtris paternè in Domino annuentes, confidentesq;, quòd aſſiſtente vobis diuina gratia, lucrum animarum facere, & multos ab erroribus verbo reuocare poteritis, ex modo facultatem atq; licentiam per dilectum filium noſtrum Marcum ſancti Marci Presbyterum Cardinalem, Patriarcham Aquileienſem, cùm in partibus iſtis Legati de latere officio fungeretur, ſuper receptione decem locorum, ſeu terrenorum pro illis conſtruendis in Prouincia Boëmiæ, & in partibus Syleſiæ vobis datam, tenore præſentium auctoritate apoſtolica in omnibus & per omnia confirmamus: &, quatenus opus ſit, denuò huiuſmodi licentiam & facultatem damus, concedimus & elargimur. Eademq; auctoritate decernimus, vt in participando cùm hæreticis & excommunicatis, in diuinis præſertim, vbi illos non poteſtis C commodè euitare, nullum conſcientiæ onus ſubeatis, nullasq; cenſuras eccleſiaſticas incurratis: ſententias quaſcunq; atq; cenſuras in ipſos hæreticos, quo ad vos dum taxat, ſuſpendentes, conſtitutionibus & ordinationibus apoſtolicis, & alijs in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunq;. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 29. Martij 1475. Pontificatus verò noſtri anno quarto.

De conuentu S. Crucis Niſſæ. *Conu. XI.*

QVOD hic conuentus, ſanctiſſimæ Cruci dicatus, atq; Niſſæ, anno Dominicæ Incarnationis 1475. ex publicis Niſſenſiū facultatibus erectus, ab hæreticis direptus deſtructusq; fuerit, vixq; eius ruinæ imprçſentiarum perſeuerēt, nihil aliud ad his referre poſſumus, quòd videlicet duorum prouincialium Capitulorum celebratione inſignis aliquando extiterit: In quorum primo venerabilis frater Paulus à Morauia, anno Domini 1478. in ſecundo verò inſignis frater Paulinus Lembergetius, anno Domini 1491. in Prouinciales huius Prouinciæ Vicarios electi fuère. D

De conuentu S. Barbaræ Oppoliæ. *Conu. XII.*

VT primum Oppolienſes apoſtolicam ab Eugenio IV. Pont. max. facultatem impetrarunt, hunc conuentum, B. Barbaræ dicatum, Oppoliæ, quæ Syleſiæ finibus excluditur, ex communibus facultatibus erigi fecerunt. Contigit autem id anno Domini 1473. Sed eorum ſucceſſores in hæreſim lapſi, quod illi pie præſtiterant, impiè ſatis, atq; contra omne fas, demoliti ſunt, & in cineres redegerunt.

De conuentu S. Nicolai Bithi. *Conu. XIII.* E

EANDEM penitus fortunam expertus fuit Minoriticus conuentus Bithi, quę Syleſiæ ciuitas eſt, in honorem S. Nicolai erectus: cùm à Catholicis Bithenſibus anno Domini 1453. eleganter ſatis, communibusq; ſumptibus erectus, ab eorum ſucceſſoribus, hæreſi tamen infectis, poſtmodum ad terram deiectus ſit.

De conuentu S. Mariæ Rozelij. *Conu. XIV.*

NEQVE hic conuentus Rozelij in honorem S. Mariæ virginis, anno à partu Virgineo 1453. conſtructus impias hæreticorum manus euaſit: cùm eorum opera poſtmodum ad terram deiectus, fratribusq; priuatus fuerit.

De conuentu

A

De conuentu S. Aegidij Clupſizij. Conu. XV.

CLVPSIZIVM Syleriæ oppidum eſt, intra cuius ambitum cùm Minoriticus quidam conuentus diuo Aegidio Abbati, anno à mundi redemptione 1453. ex publicis facultatibus à pijs Catholicisq; oppidanis erectus fuiſſet, à quibuſdam alijs alterius farinæ Clupſizienſibus, impijs omnino atque hæreticis, poſt elapſos aliquot annos, deſtructus, demolitusq; extitit.

De conuentu ſanctorum Viti & Modeſti Gemniczij. Conu. XVI.

B

INTER præcipuos huius Prouinciæ conuentus ſedem aliquando obtinuit hoc monaſterium, à fundamentis ad apicem vſq; ex publicis Gemniczienſium facultatibus Gemniczij, anno humanæ reparationis 1455. in honorem ſanctorum Viti & Modeſti, erectum, cùm duplex prouinciale Capitulum ſuſtinuerit: alterum quidem anno Domini 1471. in quo eximiæ religionis pater frater Iacobus Glogonienſis in Prouincialem huius Prouinciæ Vicarium electus fuit: alterum verò anno Domini 1496. in quo, conſimilis præcedenti, omnino pater frater Ambroſius Lembergetius ad eandem dignitatem, atq; ad eundem prorſus honorem, ne potius dicam onus, promotus extitit. Hic deniq; pater Ambroſius rediens ex generali Capitulo, Mediolani celebrato, Vincentiæ Minoritico in conuentu, anno Domini 1498. diem clauſit extremum.

C

De conuentu ſanctarum Mariæ Magdalenæ atq; Eliſabethæ Taccouiæ. Conu. XVII.

NON ita vulgares Deo opt. max. grates reddendæ veniunt, quòd præſens conuentus, SS. Mariæ Magdalenæ atq; Eliſabethæ ſacratus, & Taccouianæ ciuitatis, quæ Boëmiæ finibus excluditur, muris circumſcriptus, integer adhuc perſeueret, ſanguinariasq; hæreticorum manus euaſerit, cùm non paucæ ſibi inſidiæ ab illis ſtructæ fuerint. Fuit autem ex publicis Taccouenſium facultatibus à fundamentis ad verticem vſque conſtructus, idq; anno Dominicæ incarnationis 1466. atq; impræſentiarum à 15. fratribus commodè ſatis & pro voto inhabitatur.

D

De conuentu ſanctorum 14. Auxiliatorum Cadani. Conu. XVIII.

HOC ſacrum monaſterium 14. ſanctis Auxiliatoribus Cadani erectus, atq; à 15. fratribus per Dei bonitatem impræſentiarum vſq; inhabitatus, ex publicis Cadanenſium facultatibus, anno reſtitutæ ſalutis 1473. conſtructus perfectusq; extitit: idq; ex facta ſibi ab illuſtriſſimo Marco tituli ſancti Marci presbytero Cardinali, nec non & pro Sixto IV. Pont. max. apud Boëmos à latere Legato, facultate.

De conuentu omnium Sanctorum Gruppiæ. Conu. XIX.

E

CONSISTIT quoq; (laus ſuperis) idq; piorum ciuium opera atq; ſolicitudine, & hic conuentus, omnibus Sanctis dicatus, atq; Gruppiæ ex publicis Gruppianorum facultatibus, ab anno Dominicæ incarnationis 1474. conſtructus, nec non & à 15. fratribus inhabitatus. Qui quidem ex auctoritate reuerendiſſimo Rodulpho, Vratiſlauienſium Epiſcopo, atq; apoſtolico Legato à ſummo Pont. Sixto IV. commiſſa, huic Prouinciæ acceſſit. Nec facilè quis referre poſſet, quos labores huius Prouinciç fratres ſubeant, quantumq; eo in opere deſudent, vt Gruppianos, alioquin ſibi beneficos, in officio atq; in fide Catholica contineant.

De conuentu S. Georgij Glocſii. Conu. XX. A

SATISFACTVRVS venerabilis ac religioſiſſimus pater frater Paulus à Morauia pijs Glocſienſium votis, hũc conuentum, diuo Georgio martyri ſacrum, ex eorundem facultatibus Glocſij, quod Boëmorum oppidum eſt, anno à mundi redemptione 1475. ædificandum curauit, ad eumq; fratres numero 15. qui tum verbo, tum quoq; exemplo fideles in omni pietate atq; religione inſtruerent, cùm primùm tranſmiſit. Hæreſi tamen iſtis in partibus mirum in modum graſſante, ſanguinariorum hæreticorum rabiei, atq; furori præfatus hic conuentus ceſſit: Quo deniq; factum eſt, vt fratribus impræſentiarum deſtituatur.

De conuentu ſanctiſſimæ Trinitatis Teſthenij. Conu. XXI. B

AEDIFICATVS fuit hic conuentus, ſanctiſſimæ Trinitati dicatus, intra Teſthenium Syleſiæ oppidum, anno à partu Virgineo 1476. idq; ex publicis Teſthenienſium facultatibus atq; opera venerabilis, præſtantiſſimiq; patris fratris Iacobi Gruppiani. Sed cum per aliquot annos 18. huius Prouinciæ fratribus pro voto deſſeruiſſet, ab impijſſimis tandem hæreticis in nihilum redactus eſt.

De conuentu S. Catharinæ Nouæ domus. Conu. XXII.

NEC latum vnguem vſq; impræſens per Dei gratiam Nouę domus, quod Boëmorum oppidum eſt, habitatores à pijs parentibus degenerarũt, cùm præſentem conuentum ſub beatæ Virginis & martyris Catharinæ tutela ab illis, anno Dominicæ Incarnationis 1475. erectum illæſum, omniſq; hęreticorum iniuriæ expertum, in hanc vſq; diem conſeruent, atq; 12. fratres eius incolas ſummo affectu, ſumma beneuolentia, ac ſummis deniq; beneficijs proſequantur. C

De conuentu B. Mariæ atq; S. Andreæ Iauorij. Conu. XXIII.

LONGE aliter profectò huius noſtri temporis Iauorenſibus, quàm Nouæ domus accolis contigit: cùm iſti traditam à parentibus fidem impræſens vſq; mordicus teneant, & Minoriticum conuentum ab illis (vt præfati ſumus) ab antiquo ædificatum conſeruare, atq; ab omni iniuria tutari adnitantur: iſti verò & monaſterium glorioſæ Virgini Mariæ, atq; diuo Andreæ Apoſtolo Iauorij, quæ Syleſiæ ciuitas eſt, à ſuis prædeceſſoribus, anno Domini 1489. non minus piè, quam religioſè erectum, omnino profanauerint atq; ad terram deiecerint, nec non & Catholicam fidem, ſibi ab ijſdem ſummopere commendatam, deſerentes impię hęreſi, ex quadam animi inconſtantia, adhęſerint. D

De conuentu Aſſumptionis B. Mariæ Bechinæ. Conu. XXIV.

PRÆSAGIRE ſanè videbantur patres Bechinenſium leuitatem atq; inconſtantiam, cùm conuentum ab illis in Aſſumptionis B. Virginis honorem Bechinę, quę Boëmorum ciuitas eſt, communibus ſumptibus ędificandũ eo in prouinciali Capitulo, quod Zinoimę, anno Dominicę Incarnationis 1490. celebrarunt, pro viribus acceptare renuerent: Nam pręfatus conuentus, qui & anno Domini 1491. perfectus, & à 15. fratribus inhabitatus extitit, ab ijſdem Bechinenſibus hæreſi infectis, pulſis interim religioſis, non ita poſt multum tem poris ad terram deiectus fuit. E

De conuentu S. Mariæ de deſerto Recſedorfii. Conu. XXV.

EO in ipſo anno, quo eximię ſanctitates pater frater Chriſtophorus à Variſio, B. patris Ioannis Capiſtrani olim ſocius, atq; vnus ex fundamentalibus huius Prouincię lapidibus Mediolani in conuentu S. Angeli viam vniuerſę carnis ingreſſus eſt, nempe anno à partu Virgineo 1491. præſens conuentus, glorioſiſſimę Virgini Marię de Deſerto ſacratus, à Recſedorfianis longiuſculus à Recſerdotio Syleſię oppido ex communibus

A nibus facultatibus ædificatus, atq; à venerabili patre fratre Alexandro Iouarenſi, ex patris Vicarij Prouincialis commiſſione, admiſſus, nec non & à 18. huius Prouinciæ fratribus inhabitatus fuit. Sed (proh dolor) poſt elapſos aliquot annos, à nouatoribus quibuſdam hæreticis pro maiori parte dirutus extitit. Qua tandem de cauſa pauperculi fratres fuga ſibi conſulentes ad alia huius Prouinciæ loca declinarunt.

De conuentu S. Venciſlai Rattiboriæ. *Conu. XXVI.*

PRÆSENS conuentus, ſancto Venciſlao inclyto Boëmorum Duci, cui tanquam eius patrono hanc Prouinciam ſtatuere voluimus, Rattiboriæ, quod Syleſiæ oppidum eſt, ex communibus Rattiborienſium, Catholicorum tamen, facultatibus, anno B reſtitutæ ſalutis 1491. à fundamentis ad apicem vſq; ædificatus, atq; ab huius Prouinciæ patribus in Capitulo Raedichij eodem anno celebrato admiſſus, religioſiſq; inſtructus à quibuſdam alijs Rattiborienſibus hæreſi intinctis, non ita poſt multum temporis ab eius conſtructione, ad terram deiectus, profanatusq; extitit.

De conuentu B. Mariæ Raedichij. *Conu. XXVII.*

QVOD olim, nempe anno Domini 1491. reuerendiſſimus Ioannes Olmucenſium Epiſcopus, qui & relicta epiſcopali dignitate in Franciſcanam (vt ſupra meminimus) tranſijt Religionem, alijq; quàmplures Raedichiani, non minus liberaliter quàm piè, præſtiterant, id impij quidam eiuſdem nationis, ſed non eiuſdem farinę hæretici tyrannicè abſtulêre. Ædificarant ſiquidem illi Raedichij, quæ Morauiæ ci- C uitas eſt, conuentum, (de quo impræſentiarum) Deiparæ Virgini ſacrum, eumq; fratribus inſtruendum curarunt: atqui iſti & fratres opprobrijs prius ſaturatos inde expulerunt, & ipſum conuentum profanis vſibus manciparunt.

De conuentu S. Michaelis Horaeſdiouicſii. *Conu. XXVIII.*

NEQVE hic conuentus, Archangelo Michaëli dicatus, atq; Horaeſdiouicſij, quod Boëmorum oppidum eſt elegantiſſimè olim conſtructus, impias hæreticorum manus euaſit: cùm ex catholicorum præfati oppidi incolarum eleemoſynis atq; liberalitate, anno Dominicæ natiuitatis 1492. à primo ad vltimum vſq; lapidem ædificatus, à ſacrilegis quibuſdam eiuſdem oppidi hæreticis, poſt vnam vel alteram an- D norum decadam, deſtructus, atq; ad terram deiectus fuerit.

De conuentu S. Annæ Camecſii. *Conu. XXIX.*

NEC tantillum à propoſito Camecſiani deſtitêre. Cùm enim ipſis inuitis, ac maximè contradicentibus, (guſtarant ſiquidem poculum ſibi ab hęreticis propinatum) Vladiſlaus Boëmorum Rex pijs Reuerendiſſimi Ioannis Olomucenſium olim Epiſcopi, ac tunc temporis Franciſcani, ſuaſionibus atq; votis acquieſcens, Minoriticum conuentum Camecſij, quod Syleſiæ oppidum eſt, anno Domini 1492. ædificandum decreuiſſet, curaſſetq;: vt primum hæreticorum res iſtis in partibus proſperari cę- E perunt, illi & 20. fratres eius accolas, omni dicterio, ſcommate, atq; conuicio proſequuti ſunt, indeq; eiecerunt, & ipſam conuentum pro maiori parte dirutum in proprium vſum conuerterunt.

PROVINCIA
POLONIÆ
S·STANISLAVS

PROVINCIA POLONIAE.

A BEATVS Ioannes Capiſtranus cùm apud Boëmos & Auſtriacos ex ſuis
feruentiſſimis concionibus vberrimos fructus reportaſſet, multaq; præ-
clariſſimè egiſſet, Cracouiam Polonici Regni ciuitatem, aliarumq; prin-
cipem, atq; regiam, anno Domini 1453. accitus ab Illuſtriſſimo Sbigneo,
Cracouienſi Epiſcopo, ac S.R.E. Cardinali, ſe contulit: Cui ante ciuitatis
ingreſſum à ſereniſſimo Caſimiro, Polonorum Rege, eiusq; matre Regina Sophia, à
Cardinali præfato, à clero, ab aulicis, ac ab vniuerſo denique Cracouienſi populo,
cum maxima pompa obuiam itum eſt; atq; ſic honorificentiſſimè introducto, ac in fo-
ro, & hyberno tempore in ſacra æde S. Virginis Mariæ ſuggeſtu erecto, quotidie per
interpretem ad populum conciones habebat. Talis igitur tantusq; fructus ex pio hu-
iuſmodi exercitio Dei Eccleſiæ obuenit, vt nobiles, cæteriq; Cracouienſes, antiquis mo-
ribus reformatis, taxillos, aleas, globulos, & alia id genus multa, quibus ludere, tem-
B pusq; inaniter conterere aſſueuerant, in publico foro ingenti erecta, accenſaq; pyra,
vulcano tradiderint. Et quid mirum: cùm beatus is pater plures infirmos à diuerſis lan-
guoribus ſigno crucis coram illis curauerit? pluribusq; cœcis viſum, ſurdisq; auditum
reſtituerit? ac plurimos dęmoniacos, eodem prorſus antidoto vſus, ab immundis ſpi-
ritibus liberauerit? Vnde meritò quàmplurimæ literæ à Rege, alijsq; Polonorum proce-
ribus, poſt eius obitum, tum ad ſummum Pontificem, tum quoq; ad Cæſaream maie-
ſtatem de eius vita, atq; miraculis datæ ſunt: Quibus illos rogatos volebant, vt tantus
pater ſanctorum catalogo aſcriberetur. Aſſeruantur præfatæ literæ in ſacello, quod ſibi
in Minoritico ſancti Franciſci conuentu, prope Capiſtranum, Brutiorum oppidum, ere-
ctum eſt. Id quoq; boni ex doctiſſimis beati eiuſdem patris prædicationibus, ſanctiſſi-
misq; adhortationibus acceſſit, vt centum Poloni intra id tempus Franciſcanum habi-
tum induerint: Vtq; præfatus Cardinalis Sbigneus Minoriticum locum ſibi ſuisq; fra-
C tribus Cracouiæ erigendũ curauerit. Quo facto plurimorum nobilium animos ad idip-
ſum alijs in locis præſtandum excitauit: huicq; Prouinciæ Poloniæ, ex 26. fratrum
conuentibus modò conſtanti, initium dedit. Cuius ſigillum maius glorioſam Virgi-
nem Mariam ſtantem, dexteraq; puerulum Ieſum ſuſtinentem, atq; ſolaribus omni-
no radijs amictam, cum his literis: SIGILLVM. MINISTRI. PROVIN-
CIE. POLONIE. circulariter imprimit. Si quis autem ſcire deſiderat, quare nos
ſanctum Staniſlaum huic Prouinciæ præferendum curauerimus, id referat reſponſum:
quia is ſanctus in peculiarem patronum, aduocatumq; à Polonis electus, ſingulari quo-
dam honore ab iiſdem colitur. Quoniam verò (vt pium lectorem præmonuimus) no-
bis has regiones luſtrare minimè licuit, atq; is pater, cui deſcribendæ huius Prouinciæ
munus demandatum fuerat, neſcio qua ratione ductus, quàm plurima notatu digniſ-
D ſima prætermittere voluit, hæc pauca à nobis non abſq; labore ſelecta, atq; hic anno-
tata, quisquis ille ſit, vt gratanti animo excipiat, boniq; conſulat obſecramus.

De conuentu S. Bernardini Cracouiæ. *Conu. I.*

PROSEQVEBATVR illuſtriſſimus Cardinalis Sbigneus beatum patrem Iohannem Capiſtranum, eiusq; fratres maxima humanitate, maximaq; beneuolentia: inſuper & locum aliquem illis Cracouiæ erectum cupiebat: idq; ſuis tantùm impenſis. Quamobrem obtenta, anno à Chriſto nato 1454. ab eius fratre germano, illuſtriſſimo ſcilicet Ioanne de Oleſzaieza, Palatino Sandomirienſe, intra Cracouienſis præfatæ ciuitatis mœnia, ſufficienti area, ligneam eccleſiam ex tempore, opere ſatis tumultuario, (timebat ſiquidem pientiſſimus præſul ne tanta occaſio è proprijs manibus,

bus, idipſum plurimis alijs præſtare affectantibus, elaberetur) ibidem ædificandam, ac iacto ſtatim fundamento, chorum ex coctili latere perficiendum curauit. Cui, tamen reliqui operis abſolutionem meditanti, immatura mors obſtitit. Quapropter deuotus loci procurator, nomine Martenbelſius eccleſiam ſuis ſumptibus, & fratres conuentum, ex eleemoſynis, ſumma liberalitate ſibi à Cracouienſibus collatis, conſtruxêre. Nam Dugloſſius cui à moriente Cardinali ex teſtamento iniunctum fuerat, vt ex relicta hæreditate quicquid deſiderabatur perficeret: nihil minus ab eius vltima voluntate (quantum ad hoc ſaltim) exequenda curauit: Satis interim ſibi fore exiſtimans, ſi alias eccleſias, piaq; loca erigeret: prout & fecit. Antiquior tamen lignea eccleſia à præfato Cardinale, antequam è viuis excederet, in honorem beati patris Bernardini conſecrata extitit. Suſceperat ſtatim ab ingreſſu Cracouienſi beatus pater Capiſtranus ad Ordinem duos fratres germanos, patria Cracouienſes, atq; ſanguine illuſtres: quorum alteri Albertus, alteri verò Cluniacus nomen fuit: Cumq; eorum communis, naturalisq; pater Albertum lacrymis, atq; blanditijs à Religione euocatum, Cluniaco interim in propoſito perſeuerante, ſeduxiſſet: prophetico beatus pater Capiſtranus ſpiritu Alberto plurimas miſerias, atq; calamitates imminentes, & patri miſeram, violentamq; mortem breui ſequuturam, ſed Cluniaco perſeuerantiam, maximamq; animi quietem ob factum prædixit. Quod & rei euentus comprobauit: Nam Cluniacus per triginta annos & vltra, ad vltimum vſq; vitæ finem, ſanctiſſimè noſtris fratribus conuixit: & pater miſerè in Pruſſia, ante elapſum annum, interemptus, & Albertus ſumma ægeſtate, ſummiſq; infortunijs, quoad vixit, agitatus fuit. Iiſdem quoque temporibus beatus idem Capiſtranus Caſimiro Polonorum Regi conſuluerat, vt ſi rebus ſuis proſpectum cuperet, Iudæos, quibus maxime fauebat, longius ablegaret, ſuiq; Regni finibus excluderet: Quem tamen tanti patris ſana conſilia paruipendentem plura incommoda, intra breuiſſimi temporis ſpatium, ſequuta ſunt: Nam Prutenis fortiſſimis eius militibus ab hoſte iuxta Choijniczam ſuperatis, fereq; deletis, tum ipſe Rex, tum quoque reliquus exercitus diſperſus, atque fugatus, diſſolutis interim omnibus ordinibus, fuga ſibi conſulere coacti fuêre. Et circa Vratiſlauiam conſimilem ferè cladem illorum vterq; expertus eſt. Eodem quoque tempore, anno ſcilicet Domini 1454. cùm maxima lis, atq; contentio inter præfatum Sbigneum Cardinalem, atq; reuerendiſſimum Ioannem Sirotoſſium, Gneznenſem Archiepiſcopum, ob ſacramenti adminiſtrationem (erat enim Caſimirus Rex ducturus in vxorem coram vniuerſo Cracouienſi populo ſereniſſimam Reginam Eliſabetham, contendebatq; præfatorum Antiſtitum vterq; ad ſe huiuſmodi ſacramenti adminiſtrationem pertinere) exorta eſſet de Regis, & vtriuſq; Præſulis, ac reliquorum procerum conſenſu huiuſmodi functio beato patri Ioanni Capiſtrano, tanquam apoſtolicæ Sedis Legato, demandata extitit. Cumq; illæ Polonicæ linguæ ignarus id exequi non poſſet, ſuas vices illuſtriſſimo Cardinali commiſit: Qui, vt tanti patris interpres, Regem Reginæ ſacramentaliter coniunxit, & Gneznenſis Archiepiſcopus id æquo animo ferens, Miſſam de ſpiritu ſancto coram ſponſis, reliquoq; cœtu, ſolemniſſimè celebrauit. Quo & vniuerſa digladiatio euanuit, & circumſtantibus ſatisfactum extitit. Sepulti iacent hoc in loco deuotiſſimi patres Leonardus, vir vtiq; ſanctiſſimus, apprimeq; doctus, ac omni virtutum genere ornatus, qui Guardianus hoc ipſo in conuentu exiſtens Tertiariam ſororem Franciſcanam ob oculi cœcitate, ſuis ad Deum precibus, liberauit, & minimum quadrantem in hac lacrymarum valle exoluiſſe piè creditur: Et pater Simon à Lipnicza, pudiciſſimus, humillimus, abſtinentiſſimus, atq; dulciſſimi nominis Ieſu admirabilis cultor, & prædicator: cuius gratia, vti alter beatus pater Bernardinus de Senis, cauillationes, & impoſturas perpeti meruit. His venerabilis pater Hieroſolymam peregrinationis cauſa petiturus, Franciſcanam Regulam, cuius zelantiſſimus fuit, memoriter didicit, vt ſi fortè manu ſcriptam, quam ſecum ſemper habebat, ſępiusq; lectitabat, ſibi à Saracenis auferri contingeret, altera in memoria ſculpta ſupereſſet, ad quam, tanquam ad lydium lapidem ſuas actiones probaret. Mortuus tandem miraculis coruſcare cœpit: Nam iuuenem ſibi ex voto oblatum, è mortis amaræ faucibus erutum, ſanitati reſtituit: & puellam a nolente patre caſu occiſam, atq; eius ſepulchro expoſitam, ad

A tam, ad vitam reuocauit: plura alia beneficia, quæ omnia libello manu ſcripto commendata ſunt, Cracouienſibus præſtitit. Quibus eius ſepulchrum, ante ſummum huius ſacræ ædis altare ſitum, commendatiſſimum eſt: Et frater Alexius laicus: cuius tanta fuit abſtinentia, vt ſemel tantùm in hebdomada cibum admiſerit: tantaq; in oratione perſeuerantia, vt quicquid ſibi ab incumbente munere ſupererit, id totum in ea inſumpſerit. Commorantur hoc in conuentu frequentius 100. fratres.

De conuentu S. Annæ Vuarſſauiæ. Conu. II.

INVITARAT Caſimirus Rex ad eius nuptias illuſtriſſimam, atq; deuotiſſimam Annam, Maſſouiæ Duciſſam, quæ ſacris beati patris Ioannis Capiſtrani aſſueta concionibus maximam de Franciſcana Religione deuotionem concepit. Quamobrem B Regi Caſimiro, eiusq; ſponſæ Eliſabethæ, atq; matri Sophiæ (de qua paulo ſuperius) Vuarſſauiam repetitura vale prius dicto, 6. fratres à præfato beato patre Ioanne, qui erigendo à ſe conuentui inuigilarent; Vuarſauienſiq; populo Dei verbum proponerent, impetrauit: quos & itineris comites habere voluit. Ad deſtinatum igitur locum appulſa, & aeram, Vuarſſauienſibus muris cinctam, ad futurum opus contulit, & conuentum ſimul atq; eccleſiam ex lateribus, magnificè ſatis pro illius temporis exigentia, ſuis ſumptibus, eodem anno Domini 1454. ſuperædificauit, eiusq; eccleſiam in ſepulturam elegit. Cumq; vniuerſum ædificium, poſt 60. annos elapſos, fortè fortuna flammæ, igniq; cum maiori ciuitatis parte ceſſiſſet, à præfatæ Duciſſæ Annæ nepotibus, chorus verò à reuerendiſſimo Ioanne Lubranskio Poſnanienſi Epiſcopo, ſed quod reliquum fuit conuentus, & officinarum à fratribus ipſis ex pijs Vuarſeouienſium C eleemoſynis, reædificata fuère. Inter reliquos præſtantiſſimos patres, qui pro cęlo terrena hoc in loco commutarunt, longè emicuère venerabilis pater, ac omni ſanctitate conſpicuus, pater inquam Ludouicus de Varka, diſertiſſimus prædicator: Qui in ſuæ inculpatæ vitæ teſtimonium, ſtatim à deceſſu pellificem quendam miſerum, qui proprium guttur deſperationis baratro immerſus, veru, vt animam Satanæ traderet, transfixerat, atq; ad cor reuerſus ſe ex intimo animi affectu tanti patris precibus commendarat, iam animam agentem, atq; ad eius ſepulchrum allatum, ex tempore curauit & è mortis manibus eripuit: Et honeſtam matronam grauiſſima pedum infirmitate correptam, cùm primum illa viſitando eius ſepulchro votum emiſiſſet, à tanta afflictione liberauit. Plura quoq; miracula edidit beatus hic pater, quorum inſignia eius tumulum aliquando exornarunt: Et beatus pater Ladiſlaus à Gelnono, natione Pan- D nonius; vir etiam ſanctiſſimus, atq; inſignis concionator: Qui Scytis ferociſſimis (quos vt compatriotas habebat, cùm ex illis Pannonij originem ducant) catholicam fidem prædicaturus, non timuit vſq; ad Moſchouiæ regiam penetrare, eoq; in itinere, in quo & mortuum aſellum, deferendis ſarcinulis deputatum, ad vitam ſuis precibus reuocauit, plura opprobria, plurimasq; moleſtias ferre: Ab eo tamen propoſito exequendo per magnum Moſchouitarum Ducem Schiſmaticum, cui Scytæ parent, prohibitus eſt. Plura præterea alia miracula, quorum tabellæ, in circuitu ſepulturæ ipſius appenſæ, adhuc conſpiciuntur, & plura opuſcula, eaq; deuotionem excitantia, atq; pietatem, tum Latino, tum quoque Polonico ſermone: nec non & ſequentes rithmos.

Anno Chriſti milleno quadrin: ſexin: ſecundo,
Ad vincula ſancti Petri accepi vincula clauſtri,
E *Me Petrus genuit in Gelnono, Petrus & almus*
Clauſtro me clauſit, vinclaq; mea tulit,
Grates Deo reddo, cantando cum Cithariſta:
Dirupiſti mea vincula, alme Deus,
Gratia ſit miſero, vt perſoluam vota mea,
Vt benè perſoluam, gratia ſit miſero,

propriam conuerſionem, propriamq; vitam concernentes edidit: Et beatus frater Nicolaus à Coſtikio, profeſſione quidem laicus, ſed moribus, ac ſanctitate illuſtris: Qui ob profundiſſimam eius humilitatem, atq; ſimplicitatem paſſer ab omnibus paſſim appellitabatur: Quiq; poſt mortem fratrem quendam ab epilentico morbo, quo grauiſſimè torquebatur,

torquebatur, liberauit: & alium fratrem Aegidium nouitium de profeſſione, ob grauem pedum infirmitatem omnino, contradicentibus fratribus, deſperantem, etiam à tanta afflictione exemit: & alia quàmplurima miracula fecit. Manent hoc in loco commodè ſatis 50. fratres, quorum bona pars ad nouitios ſpectat. A

De conuentu S. Franciſci Poſnaniæ. Conu. III.

CRESCENTE indies populi ad fratres noſtros deuotione, venerabilis pater frater Gabriel Veronenſis, qui beato patri Capiſtrano ex Italia in Poloniam vſq; congreſſus fuerat, tria ſibi oblata à diuerſis ſenatibus, anno Domini 1457. loca infra vnam tantùm hebdomadam acceptauit: Alterum quidem Poſnaniæ, (de quo impræſentiarum), alium verò Coſtenij, & alium Frauſtatij, de quibus paulò inferius. Sed qui Poſnaniæ ſurrigit plures ſui authores habuit: Nam fundum cui ſuperædificatus exiſtit, deuotus Poſnanienſis ciuis Matthias Czarnius ſumma liberalitate contulit: eccleſiam B verò reuerendiſſimus Andreas, Poſnanienſis Epiſcopus, conſtruendam curauit. Atqui clauſtrum, & quod ædificij reliquum eſt, eiuſdem ciuitatis Poſnaniæ ciues, primò quidem ex aſſeribus, ſed poſtmodum ex cocto, firmoq; latere erigi fecerunt. Cùm autem eſſet hic locus omnium malorum ſentina, innumeras impoſturas, plurimaq; improperia pauperculi fratres à ciuibus, Satana id procurante, paſſi ſunt, patientiſſimeq; ſuſtinuêre. Quibus nihilominus inuidens inimicus ipſe homo, ſæpè ſæpius quibuſdam lotricibus, iuxta hunc locum, in fratris forma pleno die apparuit, atq; eas ad illicitum concubitum, poſt plura obſcœna verba, verendorumq; nuditatem, tum pollicitationibus, tum quoq; perſuaſionibus ſolicitauit, vt vel ſic fratres redderet exoſos: Cumq; illę deuoto cuidam Andreę Reijo, huius loci Guardiano, hominis impudicitiam retuliſſent, iuſſit is omnes ſibi ſubditos fratres ad ſe venire, vt tanti facinoris perpetrator, per C earum inſinuationem deprehenſus, iuſtas commiſſi ſceleris pœnas daret. Sed cùm is nullo pacto comparuiſſet (quonam modo Belial inter Angelos lucis comparêre auſus eſſet?) conſuluit Guardianus mulierculis, vt ſi iteratò ille adeſſet, taliaq; perpetraret, appræhenſum ad ſe deducerent, vt iuxta condignum plecteretur. Apparet denuò, eademq; nefanda repetit: vtq; primò lotrices extenſa manu eum tenere volunt, in aſinum conuerſus cum maximo cachinno, atq; fœtore, ſtupentibus illis, proximæ aquæ inſilijt, ſtatimq; diſparuit. Quo euentu non modica laus fratribus, aliâs eapropter malè audientibus, acceſſit. Diem clauſerunt extremum hoc in loco, à 60. fratribus vt plurimum inhabitato, venerabilis pater frater Nicolaus à Coſlicio, diſertiſſimus prędicator, atq; ſinceriſſimus vir, miraculiſq; poſt mortem clarus: qui ſepulturam in horto, iuxta antiquiorem beatæ Annæ ædiculam, cùm adeptus eſſet, eius oſſa ad eccleſiam D tranſlata, atq; honeſtiſſimo loco recondita ſunt: Et frater Michaël Cantor qui ob vitę integritatem, candidiſſimosq; mores, vltimum ſui exitus diem multò ante noſſe meruit, confratribuſq; prædixit.

De conuentu Aſſumptionis B. Mariæ Coſtenij. Conu. IV.

COSTENIENSIS ſenatus, vt primùm fratrum noſtrorum famam audiuit, ne fortè ab alijs præuentus, earum præſentia carere cogeretur, à præfato patre fratre Gabriele Veronenſi ſummis precibus obtinuit, vt Minoriticum conuentum ſibi, ſuiſq; fratribus à ſe Coſtenij, quæ Polonorum ciuitas eſt, ædificandum acceptaret. Quo deniq; annuente, emptam aream in iuſtum monaſterium, in quo 20. fratres conuiuunt, E ex publicis facultatibus, promouendam, fratribuſq;, quibus neceſſaria ſumma liberalitate miniſtrat, inſtruendam curauit. In cuius eccleſia venerabilis pater Bernardinus, vir vtiq; caſtiſſimus, ac ſummè religioſus, nec non & Dæmonibus, ob eius ſanctimoniam, omnino formidabilis requieſcit.

De Minoritico conuentu Frauſtatij. Conu. V.

COSTENIENSIVM pietatem ſectantes Frauſtatiani, quibus ſumma beneuolentia, ſummuſq; affectus ad nouellum Ordinem Franciſcanum, ſed Obſeruantem, erat, hoc monaſterium, quod 20. fratribus commodum præbebat hoſpitium, eius alumnis

A alumnis Fauſtatij, quæ Poloniæ ciuitas eſt, ex præfati patris Gabrielis Veronenſis voto, ædificandum curarunt. Quod tamen in fauillam, ex inopinato quodam caſu, redactum, habitatoribus modò caret. Affulget tamen eius reædificandi aliqualis ſpes, ciuium interim animis in noſtros fratres propenſis.

De Minoritico conuentu Cobilini. *Conu. VI.*

CVPIEBAT ſummoperè pater ac frater Gabriel Veronenſis, (cuius ſupra meminimus) probris quibuſdam ciuibus Cobilinenſibus id maximè ſolicitantibus, locum ſuis fratribus Cobilini erectum. Cui tamen ne votum aſſequeretur, tum reuerendiſſimus Ioannes Szironeſlius, Gneſnenſis Archiepiſcopus, cui Cobilinum in ſpi-
B ritualibus parebat, tum quoq; reliquum canonicorum collegium obſiſtebant. Cùm autem venerabilis pater frater Climacus, cum ſibi vterino fratre Alberto, qui Minoriticum habitum iam exuerat, patriq; interempto, iuxta beati patris Ioannis Capiſtrani vaticinium, in hęreditate ſucceſſerat, ac communi matre adhuc ſuperſtite, pro patre Gabriele, quatenus voti compos efficeretur, intercederent, præfati Archiepiſcopus, atq; canonici, mutata priori ſententia, & aſſenſum ad huiuſmodi ædificandum conuentum præbuerunt, & ſitum non procul à matrice Cobilinenſi eccleſia, non minus liberaliter quàm piè elargiti ſunt. Contigit autem id circa annum Dominicæ natiuitatis 1478. Impetratis igitur pro deſiderio & conſenſu, atq; etiam ſitu, poſt redditas de ciuili more gratiarum actiones, præfatus pater Gabriel Veronenſis, Minoriticum hoc monaſterium, ab 18. fratribus inhabitatum, ex diuerſis tum publicis, tum quoq; pri-
C uatis Cobilinenſium eleemoſynis, honeſte ſatis conſtruendum curauit. Quam tandem conſtructionem Sixtus IV. Pont. max. diplomate, quod à fratribus coſtoditur, ratam, firmamq; habuit. Hoc in loco Cobilinenſi, honeſto tumulo eius oſſa excipiente, requieſcit ſummæ ſimplicitatis, ac profundiſſimæ humilitatis pater frater Iuſtinus: Cui Chriſtus dominus paulò ante mortem apparens bono animo eſſe præcepit: quandoquidem ſe in exantlatorum laborum præmium habiturus eſſet.

De conuentu S. Mariæ ad Niues Tarnouiæ. *Conu. VII.*

CVM enim aliquot patres noſtri Ordinis Obſeruantes, ex ſuperiori Germania oriundi, à Caſimiro Poloniæ Rege ædificandorum ſibi conuentuum in Pruſſia fa-
D cultatem petijſſent, idq; minus inpetraſſent, in exorbitantia quædam verba prorupe-runt. Quamobrem ex mandato regio toto Poloniæ regno quotquot erant Teuthones fratres eiecti, atq; propria remeare coacti ſunt. Quo & factum eſt, vt plures deuoti Poloni ſuis conterraneis, quibus nulla intercedit cum Germanis neceſſitudo, conuentus apud ſe erigerent. Inter hos autem fuére pientiſſimi Ioannes Amor à Tarnouia, ac vterinus eius frater Raphaël à Tarnouia Cracouienſis eccleſię canonicus: qui Tarnouiæ, quæ Poloniæ ciuitas eſt, hoc Minoriticum monaſterium, circa annum à partu Virgineo 1480. ex domeſticis, communibusq; facultatibus erigi, perficiq; fecerunt: fratribusq; eius accolis, qui frequentius ſunt 22. numero neceſſaria, quoad eis vita comes fuit, ſumma liberalitate, ſummoq; affectu miniſtrarunt. Huic mortali vitæ vltimum hoc in loco vale dixit maximæ expectationis iuuenis, ac frater Victorinus, diaco-
E nio tantùm initiatus: Qui cùm eſſet ditiſſimus, nobiliſſimus, atq; vnus ex primoribus Regni Polonici proceribus, his omnibus ſpretis, Minoriticum habitum pro Chriſti amore induit, in eoq;, quamdiu vixit, adeò profecit, vt omnes ſuos confratres coëtaneos longè ſuperarit, ac tandem vita functus, cum ſanctis (vt piè creditur) lucidas ſedes petierit, acceperitq;.

De conuentu S. Bernardini Lublini. *Conu. VIII.*

PRÆFATO venerabili patri fratri Gabrieli Veronenſi, huius tunc exorientis Prouinciæ Vicario, fundus ad vnius Minoritici conuentus ædificationem, à perde-
uoto

uoto quodam Doctore liberaliſſime collatus cùm fuiſſet, præmemoratus Poloniæ Rex Caſimirus opimam eleemoſynam ad operis promotionem, eadem prorſus liberalitate, contulit. Ex qua tandem, atq; ex plurimis alijs à Lublinenſibus elargitis Minoriticum præſens monaſterium, primò quidem ligneum, circa annũ humanæ reparationis 1480. deinde verò eccleſia ex cocto latere anno 1496. ac tum demum vniuerſus Conuentus, currente anno 1519. ad continuas Tartarorum incurſiones ex polito lapide Lublini, quæ Polonorum vrbs eſt, constructa fuère. Commorantur hoc in loco viginti fratres. A

De conuentu S. Andreæ Leopoli. Conu. IX.

QVANTA fuerit magnifici Andreæ Odrouaſſij, Podolicæ regionis pro Caſimiro Rege Gubernatoris, atq; Leopolenſis Capitanei, ad Franciſcanos Obſeruantes deuotio, & beneuolentia hinc liquidò conſtat. Reſiſtebat fratribus is Archiepiſcopus, qui tunc Leopolenſi eccleſiæ præerat, reſiſtebant quoq; & eius canonici, nulloq; pacto aſſentiri volebant, vt Minoriticus conuentus Leopoli, quæ Ruſſiæ Ciuitas eſt, ab ijs erigeretur. Quos tamen ille precibus, miroq; artificio deuictos, ſententiam mutare, atq; aſſenſum ad futuri conuentus ædificationem præſtare coëgit. Præterea empta ſufficienti area, & eccleſiam, atq; vniuerſum conuentum ſuis tantùm ſumptibus conſtruxit, venerabiliq; patri Gabrieli Veronenſi contulit. Cumq; clauſtrum, atq; maior cæterarum officinarũ pars, immiſſo à ſchiſmaticis Ruthenis, ex mera malitia & in fratres odio, igne, conflagraſſent, ab eodem Andrea Odrouaſſio, id tantùm à fratribus expetente, vt ſe Altiſſimo in ſuis orationibus commendarent, eadem liberalitate reædificata fuère. Mortem obijt hoc in ipſo loco, in quo 40. fratres conuiuunt, beatus pater Ioannes de Ducla: qui viuus omni virtutum genere claruit, & mortuus miracula edidit: Nam honeſtam matronam, ſibi peccata confiteri aſſuetam, ab oculorum cœcitate, qua per decennium laborauerat, ſuis meritis liberauit: & plurimos infirmos ſanitati reſtituit. Quamobrem eius oſſa, poſt plurimos annos, ex huius Prouinciæ Miniſtri mandato, exhumata, honeſto loco, inter duos parietes, recondita ſunt. B C

De conuentu S. Barbaræ Pizeuorſcij. Conu. X.

MINORITICI huius loci Pizeuorſcij, quę Ruſſię Ciuitas eſt, erecti templum, ſacrarium, maioremq; dormitorij partem, ac refectorium ſuis ſumptibus ſtrenuus heros Iaroſlaus Pizeuorſcius, Polonici totius Regni Mareſcallus, circa annum à ſalutifera mundi redemptione 1489. ædificanda curauit. Quod verò ſupereſt ædificij, id fratres ex ciuium eleemoſynis liberaliſſimè collatis abſoluerunt. Subiacet hæc Ruſſiæ regio continuis Turcarum, Tartarorumq; excurſionibus, incendijs, atq; rapinis: Quamobrem pij Pizeuorſcenſes fratribus, atq; ſacris vaſis, reliquæq; ſuppellectili maximè timentes, præſens monaſterium, à 25. fratribus incultum, vallo, aggeribus, atq; profundiſſimis foueis communierunt. Quibus huiuſcemodi prædonum inſultus ſæpius propulſari, atq; anteuerſi ſunt. D

De conuentu S. Annæ Caliſii. Conu. XI.

TANTA fuit reuerendiſſimi Ioannis Gnoſczinſlij, Gneſnenſis Archiepiſcopi, ad primæuos illos noſtræ Religionis patres deuotio, vt illis ſæpius dicere ſoleret: Vos profectò rationem pro me reddetis, ſi ego peccator veſtris orationibus, in quibus maximè confido, minimè ſaluer. Et præſentem conuentum, muris Caliſinæ ciuitatis cinctum, & à 20. fratribus occupatum, ex familiaribus facultatibus, circa annum humanæ reparationis 1486. à fundamentis ad apicem vſq; , ijſdem erigendum, perficiendumq; curarit. E

De conuentu Diuiſionis Apoſtolorum Coli. Conu. XII.

AEDIFICASSET hauddubiè & templum, ac etiam vniuerſum hunc conuentum pientiſſimus heros Ioannes Hinczius à Rogono, Sendomirienſis Caſtellanus, atq; ciuitatis Colenſis Capitaneus, niſi fratres obſtitiſſent. Qui neſcio quo zelo ducti, cum vltra progredi prohibuerunt: mallentes id ex diuerſorũ eleemoſynis ſummo labore

A mo labore acquiſitis, quàm ex vnius liberalitate perfici. Non ſecus ac ſi ſatius iſtud, quàm illud eſſet. Nam deuotiſſimus is procer, & fundum intra Colenſis vrbis mœnia emerat, & eccleſiam, optimamq; domus partem, iacto firmiſſimo fundamento, maiori ex parte, ex ſecto lapide, atq; cocto latere promouerat. Nihilominus quod ille intra breuiſſimi temporis ſpatium præſtare decreuerat, nec valuit id fratres infra viginti annos, non abſq; maximo labore (& meritò in tantæ ingratitudinis pœnam) præſtiterunt. Vnde conuentus hic omnibus ſuis numeris abſolutus euaſit, & ab octodecim fratribus, die noctuq; Deo opt. max. inſeruientibus, occupatur.

De conuentu Natiuitatis B. Mariæ Varthæ. Conu. XIII.

CVM, circa annum Dominicæ incarnationis 1480. pius quidam Polonus nomine Darmopichius fundum, conſtruendo conuentui deſtinatum, Varthæ, quod
B Poloniæ oppidum eſt, propria pecunia emiſſet, ac patri fratri Mariano, tunc huius Prouinciæ Vicario, contuliſſet: illuſtris heros Gerardus Brudzenius canonicus hoc ſacrum monaſterium, maiori ex parte ligneum, ſimul atq; eccleſiam ſuis ſumptibus ibidem ſuperædificauit, fratribusq; in perpetuam habitationem contulit. Cumq; infra decennium bis omne ſimul ædificium conflagraſſet, ageretur; à patribus in quodam prouinciali Capitulo de omnimoda eius deſertione, deuotus frater Paulus de Vartha, ſuis compatriotis ex charitate compatiens, ab ijſdem flexis genibus petijt, vt illud ſibi lapideum, vel ſaltem lateritium denuò conſtruere liceret. Qua deniq; ſibi facta facultate, infra triennium quod pollicitus fuerat, ſolertiſſimè, atq; maxima ſolicitudine præſtitit. Ab eo igitur tempore, nempe ab anno Domini 1490. fratres, qui numero ſunt 16. multò commodius, multoq; ab incendio tutius hoc in loco commorantur. In quo pau-
C pertatis ſanctiſſimæ cultor, ac ſuæ Regulæ zelantiſſimus pater frater Melchiſedech, beato patri Ioanni Capiſtrano contemporaneus, ac ſtrenuus collaborator ſecundi aduentus Dominici diem ſub humili pauimento præſtolatur. Hic diem ſui obitus à Deo opt. max. quem ſumma veneratione, ſummoq; timore coluerat, reſcire meruit: maximumq; deſiderium omnibus tum fratribus, tum quoq; ſæcularibus moriens reliquit.

De conuentu S. Franciſci Vilnæ. Conu. XIV.

AEDIFICASSET ſanè Caſimirus Poloniæ Rex (cuius ſupra aliquoties meminimus) in ſingulis ciuitatibus, oppidis, atq; etiam pagis ſibi ſubditis fratribus noſtris conuentus, ſi tamen opportunitas adfuiſſet. Tanta fuit eius Principis ad illos deuotio, tantaq; animi propenſio. Is enim ab alijs monaſterijs, quę erigenda curauit,
D hoc quoq; præſens Vilnæ, quæ magnæ Lithuaniæ ciuitas eſt, primò quidem ligneum, vt, quo ſe fratres recipere poſſent, ad manus haberent, ac tum demum lateritium conſtrui fecit. Sed malitia, atq; peruerſitate tum cœmentariorum, tum quoq; latomorum factum eſt, vt intra breuiſſimum tempus aliqua ex parte corruerit. Quapropter fratres, ne aliquando à falſo imbecilliq; ædificio collabente incautè opprimerentur, ipſum ad fundamenta vſq; demoliri, iterumq; ex firmiſſimo lapide, cocto latere, ac cœmento, ſuppeditantibus interim Vilnenſibus, quæ neceſſaria erant, reædificari fecerunt: Ab eoq; temporis firmiſſimè perſeuerat. Tumulatus iacet hoc in loco, in quo ſexaginta fratres manent, religioſiſſimus pater Stanislaus Huijmacenſis: qui à beato patre Ioanne Capiſtrano Minoritico habitu indutus, in omni virtute, ac perfectione ad vltimum vſq; vitæ ſuæ terminum profecit, tantumq; patrem, ſui ſtatus authorem, pro
E viribus imitari ſtuduit: Quapropter cum beatis beari piè creditur.

De conuentu S. Bartholomæi Louitij. Conu. XV.

AEDIFICAVIT præfatus reuerendiſſimus Ioannes Gneſnenſis Archiepiſcopus poſt locum noſtrum Caliſienſem, & hunc Minoriticum conuentum Louitij, quæ Polonorum ciuitas eſt, ex lignis tantùm, hoc fine, vt ſe eò fratres ad tempus continere poſſent: donec ſcilicet vniuerſum ædificium, amotis aſſeribus, ex lapidibus, atq; lateribus conſtruendum curaret. Quod cum immatura morte præuentus præſtare minimè potuiſſet, id fratres ex diuerſis eleemoſynis, licèt infra prolixioris temporis ſpa-

tium quàm ille in mente præfixerat, contulerunt. Vix profectò tanti præſulis in noſtrum Ordinem humanitas, atq; affectus explicari poſſent: Quippe qui nihil aduerſi, nihilq; ſiniſtri ſiue de ipſo, ſiue etiam de eius alumnis audire poterat: quiq; eorum præcibus ſe maximè commendatum cupiebat. Mortem obijt hoc in loco, in quo 20. fratres morantur, deuotiſſimus pater frater Ioannes Smolha: qui ſuis orationibus amiſſum à decennio viſum cuidam patri, Dominicanorum Priori, reſtituit, Deoq; opt. max. gratiſſimus extitit. A

De conuentu S. Catharinæ Radomiæ. *Conu. XVI.*

HOC quoq; Minoriticum monaſterium liberalitate, ac munificentia sereniſſimi Caſimiri, Poloniæ Regis, circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. Radomiæ, maiori ex parte, conſtructum fuit. Cumq; ſuperiori ædificij pars lignea eſſet, ne B ſuperuenientes Turcæ, Tartari, aut Vallachij, qui bis ad minus per annum vniuerſam Ruſſiam, Poloniam, Lithuaniam, atq; Lubliniam rapinis, depopulationibus, atq; incendijs infeſtabant, vel immiſſo igne fratrum locum comburerent, vel leui inſultu caperent, Radomienſis ſenatus eam ex fortiſſimo lapide conſtruendam, atq; aggere, vallo, & propugnaculis communiendam curauit. Quo quidem pauperculis fratribus, immo & ſæcularibus ſæpius cauſa ſalutis fuit, atq; libertatis. Manent hoc in loco vigintitres fratres.

De conuentu B. Mariæ Virginis Caunæ. *Conu. XVII.*

MINORITICVS hic conuentus, Caunæ quę Lithuanię ciuitas eſt, intra mœnia nec procul à munitiſſimo Caſtro erectus, plures ſui authores habuit. Nam C illuſtris Stanchoniſius, Palatinus Trocenſis, ex Regis Caſimiri conſenſu fundum, ſiue eius ſitum contulit: & quidam mercator egregiam pecuniarum ſummam ad eccleſiæ ædificationem elargitus eſt: Caunenſis vero ſenatus quod reliquum eſt ædificij ex publicis facultatibus abſoluit. Cumq; primò ex lignis, aſſeribusq; conſtructus, poſtmodum ex latere ædificari cœpiſſet, contradicentibus Lithuanis, quòd caſtro ſibi propinquo negotium faceſſere videretur, quodq; ipſa Caunenſis ciuitas lignea quoq; eſſet, maxima inter illos, atq; fratres, eorumq; fautores altercatio exorta fuit. Quæ tamen poſtea, ædificatis quoq; ex firmo lapide ciuitatis męnibus, opera sereniſſimi Alexandri Lithuaniæ magni Ducis, ac poſtmodum Poloniæ Regis, dirempta, ſedataq; eſt, & locus, qui à 25. fratribus occupatur, pro maiori parte, ex lateribus conſtabilitus extitit. D

De Minoritico conuentu Opatony. *Conu. XVIII.*

CVM circa annum Dominicæ Incarnationis 1480. eccleſia quędam parrochialis, tranſlato prius baptiſterio ad matricem eccleſiam Opatonienſem, Opatonij, quæ Polonorum ciuitas eſt, fratribus à pientiſſimo Præſule Ioanne Chreſſoroſcio, atq; ab vtroq; canonicorum Collegio, penes quod id iuris erat, Cracouienſi, ſcilicet atq; Opatonienſi, inſtantibus maximè pijſſimis viris, ac de noſtra Religione optimè meritis Ioanne Tarlo, plurimis dignitatibus eccleſiaſticis, ſanguine, ac Caſimiri Regis familiaritate & conſuetudine illuſtri, ac Michoroſchio Opatonienſis eccleſiæ Præpoſito, in perpetuum vſum collata eſſet, inſurrexerunt, poſt pacificam aliquorum menſium habitationem, quidam Canoroſchius, atq; aliquot alij ſacerdotes ſęculares, quorum E liberior viuendi modus fratrum de ſuggeſtu correctiones, ac optimam eorum apud ſæculares famam ferre non poterat: qui omnibus velis, (vt aiunt) atq; remis illos loco eijcere, ac deturbare, miris ſibi calumnijs atq; mendacijs impoſitis, conati ſunt. Quamobrem pauperculi ij religioſi per nouem continuos annos ſupra modum afflicti, diuexatiq; fuère. Donec tandem re diligentiſſimè per reuerendiſſimum Cracouienſem Epiſcopum examinata, pacifica eiuſdem parrochialis eccleſiæ profeſſio ijſdem fratribus, virtute cuiuſdam diffinitiuæ ſententiæ pro tribunali adiudicata fuit: & miſer ille Canoroſchius, contrariæ factionis Princeps à quibuſdam ſibi inimicis trucidatus, ac membratim fere diſcerptus extitit. Sedatis igitur huiuſmodi turbinibus, ac tempeſtatibus, Minoriticus conuentus, præfatæ parrochiali eccleſiæ annexus, ex diuerſis fidelium, pręcipuè

A cipuè verò Anaſtaſij Badſinæ, atq; Ioannis Schiorchij Opatonenſium ciuium eleemoſynis ædificatus fuit: Præfatus verò Ioannes Tarlus, ſpretis huius ſęculi pompis, atq; honoribus, quibus (vt præfati ſumus) maximè fulgebat, ſumptoq; noſtræ Religionis habitu, atq; emiſſo ſolemni voto, Hieroſolymam petijt, ac tandem in monte Sion poſt deuotiſſimam illorum locorum viſitationem, meritis opimus diem clauſit extremum. Morantur hoc in loco 26. fratres.

De conuentu S. Catharinæ Samborij. *Conu. XIX.*

PROCESSERANT ferè in diebus ſuis illuſtres, ſimul atq; pijſſimi Ioannes Odrouaſſius, eiuſq; legitima vxor, nulloſq; liberos, quos diuitiarum hæredes inſtituerent, poſt longam cohabitationem ex ſe mutuò ſuſceperant. Quamobrem Mino-
B riticum hoc monaſterium, Samborij, quæ Poloniæ ciuitas eſt, ex communibus diuitijs, quibus maximè abundabant, affabrè ſatis, atq; ex ſtabili lapide conſtruendum curarunt. Dumq; minus de prole cogitarent, meritis beatiſſimi patris Franciſci, atq; aſſiduis eius alumnorum orationibus apud Altiſſimum intercedentibus, illa in vltima ætate duos filios, atq; filiam ex viro concepit, peperitq;. Quamobrem & huius loci bibliothecam libris, & officinas omnibus neceſſarijs inſtruendas, & fratribus, qui vt plurimùm ſunt 30. numero, quoad vita comes fuit victum, atq; amictum, in tanti beneficij gratiam, atq; memoriam, liberaliſſimè ſubminiſtrandum curarunt.

De conuentu S. Catharinæ in Eremo. *Conu. XX.*

C POSTQVAM fortiſſimus miles nomine Ioaglauechius ſtrenuè ſatis ſub Polonorum Rege Iagellone, per multos annos, in Podolio militaſſet, ibidemq; eiuſdem Regis Pręfectum ſumma cum laude egiſſet, huiuſcemodi honorum tædio affectus, eremiticam vitam meditari cœpit. Quamobrem Regi vale dicto, atq; ædicula quadam in ſolitudine ſita à Cracouienſi Epiſcopo, cuius id munus erat, impetrata, eò ſecum quibuſdā ſęcularibus de Caluo monte ſacerdotibus, quibus vſq; ad exitū ſanctiſſimè conuixit, in poſterum, ſub eremitico pauperrimoq; habitu, moraturus contulit. Præfatam verò ædiculam, ex diuerſis eleemoſynis, atq; à ex proprijs bonis, ampliandam, turriq; communiendam, atq; à reuerendiſſimo Cracouienſi Epiſcopo, in honorem ſanctę Catharinę de Eremo conſecrandam, curauit. Quam & quibuſdā eiuſdem glorioſæ virginis oſſibus, atq; oleo ex eius ſepulchro in monte Sinai emanente exornauit. Cui deniq; vita functo, cùm quidam Paulus Lanchus anachorita ſacerdoti-
D bus, Caluum montem repetentibus, ſucceſſiſſet, inibiq; per quadraginta continuos annos commoratus eſſet, is præfatum locum, ſumpta aliquali mercede à reuerendiſſimo Ioanne Chreſſocoſchio, Cracouienſi Epiſcopo, huius Prouincię fratribus, anno à partu Virgineo 1520. ex animo conceſſit, tradiditq;. Quam idem pijſſimus Præſul Ioannes Creſſocoſchius ſuis ſumptibus in iuſtum monaſterium promouendum ſumma diligentia curauit. Manent hoc in loco 16. fratres.

De conuentu Duodecim Apoſtolorum Tijcoczini. *Conu. XXI.*

EX maxima in Deum pietate, atq; in Franciſcanum Ordinem beneuolentia pius ac ſupramodum illuſtris heros Martinus Ganſtolchius, Palatinus Trocenſis, nul-
E lum ad huius Minoritici conuentus, qui Tijcoczini, quod Poloniæ oppidum eſt, affabrè ſurrigit, ædificationem admittere voluit cooperatorem. Sed ſolus, anno Domini 1419. fundum, domum, cæteraq; ædificia ex domeſtico patrimonio præſtitit: omniaq; ad commodam fratrum habitationem, atq; ad cultum diuinum neceſſaria liberaliſſimè contulit. Cuius etiam tantus fuit in fratres affectus, vt illis nunquam, ſiue in menſa, ſiue etiam in domo, quoad vixit carere voluerit: Et Chiorum, Præfecti illius patriæ officio ex Caſimiri Polonorum Regis mandato functurus, petens, fratres ſecum deduxerit. Quibus tum ipſe, tum quoq; pijſſima eius ſoror Alexandra, quę poſt modum Tertium beati patris Franciſci Ordinem profeſſa eſt, benefici perpetuò fuère. Commorantur frequentius hoc in loco 15. fratres.

De Minoritico conuentu Bidgoſtiæ. Conu. XXII. A

CVM non longè à Caſtro, quod Bidgoſtiæ Polonæ ciuitati imminet, plura inter vepres, atq; arbuſta, ibidē ſua ſponte naſcētia, perpetrarētur facinora, atq; piacula, deuotus quidā ſutor cognomine Miſlo, quibuſdā crucibus ibidē erectis, ſpirituq; præſago frequētius dicebat: Tempus veniet, in quo hoc in eodem loco Chriſtus dominus religioſiſſimè colatur, huiuſmodiq; mala hinc procul eliminentur. Qui ea propter vt delirus & amens ab omnibus habebatur. Poſt plurimos verò annos, eo ſcilicet, qui à partu Virgineo erat. 1480. ſereniſſimus Caſimirus Poloniæ Rex reuerendiſſimo Sbigneo, Voladiſlacoienſi Epiſcopo commiſit, vt Bidgoſtiæ fratribus noſtris locum, pro ædificando conuentu ſimul atq; eccleſia, deſignaret. Cumq; ab eo patribus optio data eſſet, ij, licèt inuito Caſtri Capitaneo, locum à Miſlo ſutore prædictum elegerunt, ac in iuſtum monaſterium, ex diuerſis fidelium eleemoſynis, atq; ex regia Caſimiri liberalitate, euexerunt. In quo peſte correptus mortem obijt, anno Domini 1497. ſimpliciſſimus, atq; deuotiſſimus frater Blaſius Lithuanus, profeſſione laicus: qui proprijs manibus maiorem huius loci partem conſtruxit. B

De Minoritico conuentu Potocenſi. Conu. XXIII.

POTOCIA, magnæ Lithuaniæ ciuitas eſt, cuius inquilini, ſicut & reliquæ illius regionis, maiori ex parte ſchiſmatici, & etiam pagani, idolatræq; ſunt. Quibus conuertendis, atq; ad catholicæ fidei agnitionem reducendis, ſereniſſimus pariter ac pijſſimus Alexander, magnus Lithuaniæ Dux, qui & Poloniç Rex poſtmodum extitit, maximè incubuit, inſudauitq;. Cùm igitur Franciſcana Regularis Obſeruantia, per beatum patrem Ioannem Capiſtranum in Poloniam introducta, fęcundiſſimis radicibus per florentiſſimum illud regnum mirum in modum ſerperet, curauit vigilantiſſimus ipſe Princeps, vt euocatis, anno Domini 1498. in Lithuaniam aliquibus fratribus, Potociæ Minoriticus hic conuentus, ex propria liberalitate, atq; munificentia conſtrueretur. Quo deniq; conſtructo (impetrata prius à Sede apoſtolica ea ipſa auctoritate, qua Terræ ſanctæ Guardianus, ac Boſnæ tum Croatiæ, tum quoq; Argentinę Prouinciarum fratres, in matrimonij materia funguntur) incredibile eſt quot Ruthenos, quot Potocianos, quotq; Lithuanos, fauentibus ſibi maximis eiuſdem magni Ducis Alexandri priuilegijs & literis, ij à ſchiſmate reuocauerint, apoſtolicæq; Sedis obedientiæ ſubmiſerint: quotq; infideles paganos ſacro baptiſmate intinxerint: & quot à vitijs adductos virtutibus mancipauerint: Nam ſęcularium ſacerdotum nullus eſt his in partibus vſus. Qua propter ipſi fratres parrochorum officio funguntur. Cumq; hic locus quartò à ſuperueniente Moſchouita, ante plurimos annos, combuſtus fuerit, quartò quoq; à Potocianis reædificatus extitit. Sæpius tamen inter huius Prouinciæ patres ventilatum eſt: num hic conuentus, ob imminentia ſibi à Moſchouitis, Tartariſq; pericula, deſerendus omnino veniret: Sed ſemper, ob Potociorum in religioſos beneuolentiam, atq; obedientiæ promptitudinem, ac ob fructum catholicæ Eccleſiæ inde ex ſchiſmaticorum, paganorumq; conuerſione obuenientem, negatiua pars ab ijſdem concluſa eſt. Ab anno verò Domini 1563. quo ipſa ciuitas Potocia, Polocenſe Caſtrum, atq; etiam conuentus à Tartaris, Moſchouitiſq;, qui ſub magno Moſchouię Duce ſtipendia merebantur, combuſta, & quinque fratres, cæteris fuga ſibi conſulentibus, crudeliter necati, trucidatiq; fuêre, penitus habitatore caret, nec aliqua ex parte reædificari cœpit. Quare crediderim ſic deſtructum perpetuò remanſurum. D E

De Minoritico conuentu Schapenſi. Conu. XXIV.

REVERENDISSIMO Plocēſe Epiſcopo, eiuſq; canonicis licèt ſubmurmurantibus, ægreq; ferentibus, Minoriticus hic conuentus, anno Dominicæ natiuitatis 1498. apoſtolica ſibi auctoritate fauente, Schapenij, quod Plocenſis Epiſcopatus oppidum eſt, à reuerendiſſimo Nicolao, Chelmenſi Epiſcopo, bis ædificatus extitit. Primò quidem opere ſatis tumultuario ligneus, ſecundò verò omnino lapideus, atq; lateribus.

A lateribus. Qui quidem deuotiſſimus Præſul nullum penitus adiutorem, ad tanti operis promotionem, admittere voluit, ſed vniuerſum ędificium, vniuerſamq; ſuppellectilem, tum diuino cultui deſtinandam, tum quoq; fratrum vſibus mancipãdam, ipſe ſolus ex familiaribus bonis abundantiſſime præſtitit. Inſuper & ſuorum progenitorum cineres, atq; oſſa, ex licentia Plocenſis eiuſdem Epiſcopi, cui id ex munere incumbebat, ex parrochiali huius Schapenſis oppidi eccleſia, in qua tumulata aſſeruabantur, ad hoc, à ſe conſtructum, monaſterium transferri curauit. Hic locus (vt certiſſima traditione, atq; ſcripto teſtimonio habetur) à glorioſiſſima Virgine Maria, multò antequam conſtrueretur, in Minoriticum conuentum ſelectus fuit. Præextitit ſiquidem magnus quidã lapis intus, foris, atq; per vniuerſas venulas crucibus inſignitus, ita vt in quolibet eius fragmentulo crux impreſſa appareret: cumq; aliquis iuxta ipſum pertranſiens aliquid B turpe vel proferret, vel ageret, vel ebrietate teneretur, ſtatim ex temporaneo morbo correptus, vel ſiniſtro caſui ſubiacens, ſuæ temeritatis pœnas dabat. Quod tamen vnde veniret ignorabatur. Anno deniq; Domini 1497. quo grauiſſima peſtis vniuerſam Poloniam peruaſit, miſerrimeq; afflixit, apparuit eodem in loco ſimplici cuidam, ac pauperculo homini beata Virgo Maria, ſibiq; dixit ædificandam fore ibidem ſacram domum, ac à quibuſdam pauperculis religioſis inhabitandam, in qua eius filius diligentiſſimè atq; gratanter coleretur. Cui tamen homini talia reuelanti fides adhibita extitit, atq; Crucifixi imago, ſimul & ſacellum ibidem erecta fuêre. Vbi & plurima contigerunt miracula. Plurimi tamen huiuſmodi reuelationem, atq; miracula deridentes, eaq; caſui potius quàm diuinæ diſpenſationi tribuentes, ſuæ temeritatis pœnas dederunt: Donec tandem ſuperuenientibus noſtris fratribus, quod ab illo ſimplici hoC mine prædictum fuerat ſucceſſit. Lapis verò ille crucibus ſignatus, quòd fratribus diuino intentis officio, contendentibus peregrinis, vt particulas ſecum aſportarent, impedimento eſſet, ab iiſdem fundamento eccleſiæ ſuppoſitus extitit.

De Minoritico conuentu Caſimiriæ. *Conu. XXV.*

MINORITICVS hic conuentus, qui Caſimiriæ Poloniæ oppidi conſpicitur, à reuerendiſſimo Ioanne Lubranſchio, Poſnanienſi Epiſcopo, ſeraphicæq; noſtræ Religioni amiciſſimo, atq; addictiſſimo, maiori ex parte, circa annum a partu Virgineo 1580. ædificatus, neceſſarijsq; inſtructus fuit: immo & ſi vita illi comes fuiſſet, vltimam artificis manum ſub eodem expertus eſſet: tanta erat hominis ad noſtros fraD tres beneuolentia, tantaq; liberalitas: Qua & illis viuens eleemoſynas ad victum, & amictum ſufficientes miniſtrauit. Ne tamen opus imperfectum remaneret, pia matrona Biechoroſchia effecit: Quæ optimam auri ſummam, tum pro complenda ſtructura, tum quoque pro libris choralibus, ſacriſq; paramentis atq; vaſis comparandis, ſumma liberalitate, contulit: Cuius etiam pietatem ſequuti quàmplurimi Caſimirienſes, occurrentes fratrum neceſſitatibus, illas ſuis eleemoſynis ſubleuant.

De Minoritico conuentu Lubauæ. *Conu. XXVI.*

HABITARANT olim aliquot noſtri fratres Lubauæ, quæ Pruſſiæ ciuitas eſt, in quodam conuentu, honeſto ſatis, licèt modico, quem tamen legitimis de cauſis E deſeruerunt. Cùm autem reuerendiſſimus Culmenſis Epiſcopus, atq; Lubauenſes maximo iterum habendorum fratrum deſiderio tenerentur, idq; vt ſibi concederemus reuerendiſſimus idem Epiſcopus, apoſtolici etiã apud Polonos Legati interceſſione vſus, à nobis petijſſet, non potuimus non pijs eius votis aſſentiri. Quamobrem datis in officij noſtri principio ad reuerendum patrem Nicolaum Buſchium, tunc huius Prouinciæ Miniſtrum literis, curauimus, vt aliquot ex noſtris fratribus præfatum conuentum, ibidem in poſterum habitaturi, repeterent. Quos præfatus Culmenſis Præſul, reparato etiam, prout neceſſitas exigebat, ædificio, omni beneuolentia, omniq; beneficiorum genere proſequitur. Tenet ſiquidem pientiſſimus is dominus non infimum inter noſtræ Religionis amicos & fautores locum.

PROVINCIA
CORSICÆ
·S·IVLIA

PROVINCIA
CORSICAE.

A SI antiquiſſimæ ſimul atq; receptiſſimæ ſeniorū traditioni aurem accommodare velimus, hæc Corſicæ Prouincia nullum alium ſui authorem à beatiſſimo patre Franciſco agnoſcit: Nam eius ſigillum litera Thau, cui à dextro latere huiuſcemodi characteres IESVS, à ſiniſtro verò ſequentes CHRISTVS; atqui à capite literæ M. à baſi C. à dextris paulò tamen ſuperius S. ſed à ſiniſtris in eadem linea P. ſunt, ſibi ab eodem patre, per venerabilem patrem ac fratrem Ioannem Parentem, qui & eius fundamenta feliciſſimè iecit, tranſmiſſa, inſignitur. Occupat autem præfata Thau litera, decem ſtellulis, à præfatis literis circumſepta, meditullium ſigilli: cuius ambitum ſequentes quoque ✠ SIGILLVM. ✠ PROVINCIÆ. CORSICÆ ✠ ORDINIS. MINORVM. RE. OB. exornant. Hæc igitur Prouincia (quæ ſicut à nulla alia nobis prodijt, ita quoq; nullam penitus ex ſe produxit) latius olim patuit: cùm in Sardinia, Libici maris inſula, montis Raſi locum olim obtinuerit: Modo verò ſuis ſe pellibus
B continet: cùm Corſicæ inſulæ finibus circumſcribatur. Abſoluitur præterea vniuerſa Prouincia ex 30. fratrum (nam monialium nullus ibi eſt vſus) conuentibus: quorum 24. adhuc ſubſiſtunt, reliqui verò ſex ruinæ, vel à Turcis, vel à Gallis excitatæ, ceſſerunt. Quandoquidem inſulæ Corſicæ mentio incidit, non puto abs re futurum, ſi eam breui ſtylo depinxerimus. Eſt igitur Corſica, Liguſtici maris inſula, longa paſſum 150. M. lata autem 50. ſexaginta circiter ſtadijs à præfata inſula Sardinia diſtans. Tota malignè colitur: quòd aſpera ſit, & multis in locis inacceſſibilis: peroptimi tamen vini ferax eſt. Quam & à quadam Bubulci ancilla, cui Corſæ nomen erat, appellatam volunt. Cuius incolæ Corſi nuncupantur: qui omnes, ſicut & eorum patria, potentiſſimæ Genuenſium Reipublicæ parent. Sanctæ Iuliæ imaginem ea propter huic Prouinciæ præferendam curaui, quòd eam Corſi, tanquam vniuerſæ inſulæ patronam, proſequantur.

C

De conuentu S. Franciſci Syracuſani Portus. Conu. I.

AD mille paſſus à Syracuſano Portu (vulgò Bonifacio) fortiſſima totius inſulæ Corſicæ ciuitate, conſtructus olim permanſit Minoriticus quidam conuentus, diuo Iuliano ſacratus, ac non longe à noſtri Ordinis exordio erectus. Cuius tamen author, atq; certum fundationis tempus ignorantur. Exiſtimatur tamē, beatiſſimo patre Franciſco adhuc ſuperſtite, quòd cæteris huius Prouinciæ locis antiquior fuerit, ædificatus. Quo tamen, ante aliquot annorum centurias, ab immaniſſimis Turcis exuſto, ſoloq; æquato, hic præſens, cuius etiam origo, atq; certus fundator inueſtigari minimè potuerunt, licèt eius antiquitas, ex quodam lapide, veteri ciſternæ adaptato, ab anno Dominicæ incarnationis 1304. ad minus deduci poſſit, intra caſtri mœnia ex communibus (vti creditur) facultatibus conſtructus extitit. Qui tandem, Genuenſibus munitio-
D ni, cuius muris cingitur, maximè timentibus, habitatoribus, ab anno Domini 1560. vacat. Nam fratribus aliò commigrantibus murium habitatio effectus eſt.

De conuentu S. Franciſci Calicula. Conu. II.

PRÆCEDENTEM conuentum antiquitatis iure ſequebatur is, qui non longè à Calicula (vulgò Calui) Corſica ciuitate, ſub titulo ſanctiſſimi patris Franciſci, ſurrigebat: Cuius etiam certum erectionis tempus, ſicut & certus eius fundator, ingnorantur. Ex hac ciuitate originem duxit R.P.F. Ioannes Caluus, totius noſtri inſtituti olim Generalis Miniſter, qui, ob ſummam eruditionē, qua polluit, Legatione apud Franciæ, Portugaliæq; Reges, ex Pauli III. Pont. mandato functus Tridenti obijt.

De conuentu S. Franciſci in Sylua. *Conu. III.* A

AD quartum lapidem ab eo maritimo portu, cui Gerulatus nomen eſt, in denſa quadam ſylua conſpicere licuit olim deuotiſſimam domum, B. P. Franciſco dicatam, educandiſq; nouitijs, atq; ſanctiſſimis viris producendis, omnino accommodam: Cuius tamen, (proh dolor) vniuerſa circumquaq; regione à truculentis Turcis atq; militibus Gallis ferro olim ignibusq; vaſtata, vix vllæ modò reliquiæ ſuperſunt. Excepit olim hic locus, diuq; honorificè ſeruauit venerabile corpus beati patris Franciſci de Maleficijs, genere Florentini, atq; natalibus illuſtris, ſed ſanctitate illuſtriſſimi: cuius Conformitatum author Confor. 2. meminit.

De conuentu ſeu hoſpitio Biblia. *Conu. IV.*

B IBLIÆ, quæ ad Arcis (vulgò della Roccha) Comitatum attinet, conuentum ſibi fratres ſub nomine Hoſpitij olim conſtruxerant: qui tamen poſt diutinam habitationē, vniuerſa circumquaq; regione ferro ignibusq; ab extraneo milite vaſtata, ab ijſdem derelictus, ruinam maiori ex parte perpeſſus eſt. In cuius tamen eccleſia beati cuiuſdam patris Martini oſſa tumulata iacent: Is ſiquidem beatus pater fidelibus, à malignis ſpiritibus diuexatis, præcipue verò ab anno Domini 1568. opportunè adeſt: Nam & Ioannem quendam Capaccinum patria Corſum, & Cortincam Ioannis Baiucij vxorem, & Raphaelem Bradum equidem à Dæmonibus miſerrimè afflictos, atq; ad eius ſepulchrum adductos, ſpiritibus huiuſmodi nequiſſimis procul profligatis, ſuaſq; tartareas ſedes repetere compulſis, liberauit. Quapropter Corſi quotquot habent dæmoniacos hunc locum petere compellunt. C

De conuentu Montis Raſi Sardiniæ. *Conu. V.*

IS conuentus qui in inſula Sardiniæ erectus, Franciſcanis patribus Conuentualibus modo paret, ab Obſeruantibus huius Prouinciæ patribus olim 5. loco conſtructus, occupatuſq; fuit. Quando verò ab illis ad illos tranſierit, non ſatis conſtat.

De conuentu S. Franciſci apud S. Florentium. *Conu. VI.*

MINORITICVS ſancti Franciſci conuentus, cui antiquitatis prærogatiua, 6. hac in Prouincia locus debebatur, non longè à Corſica ſancti Florentij ciuitate, atq; Nebienſis Epiſcopatus metropoli, olim erectus, Genuenſi exercitu, in ipſa præfatæ ciuitatis obſidione, demolitus, ſoloq; æquatus extitit. His igitur 6. locis orbata Corſicæ Prouincia 24. tantùm cœnobia modò continet. D

De conuentu S. Franciſci Nuntiæ. *Conu. VII.*

ABSVMPTIS præ vetuſtate ſcripturis, nullo pacto inueſtigari potuit quo certo tempore, vel à quibus Minoriticus hic conuentus, B. Patri Franciſco ſacratus, ac in ipſo litore maris, non procul à caſtro Nuntia ſitus, quem 7. fratres inhabitant, ędificatus fuerit. Facile tamen crediderim ipſum ex diuerſis fidelium eleemoſynis conſtructum fuiſſe. Ex hoc monaſterio ad aſtra migrauit B. F. Marianus Brandius laicus: in cuius ſanctitatis teſtimonium, & eius corpus poſt elapſum à morte biennium, ex antiquo ſepulchro exhumatum, incorruptum omnino apparuit, & Deus opt. max. plura mortalibus, præcipue vero dæmoniacis, beneficia pręſtare dignatus eſt. E

De conuentu S. Franciſci Biguliæ. *Conu. VIII.*

VICENTELLO ab Iſtria inſulæ Corſicæ tyranno adhuc ſuperſtite, ac anno à partu Virgineo 1432. hoc monaſterium, Seraphico patri Franciſco, non longè ab oppido Bigulia, erectum fuiſſe ex quodam lapide eccleſię foribus imminente liquidò conſtat: Sed cuius opera id contigerit, nullis extantibus ſcripturis, penitus ignoratur. Eſt tamen hic locus, in quo 7. commorantur fratres, circumuicinis populis commendatiſſimus, ob V. P. F. Pauli à Bigulia, eximij olim concionatoris, funus: ad cuius ſepulchrum paupercula mulier à Dæmone vexata, varijſq; languoribus detenta, atq; ad generationem

A neratìonem inepta, omnino eius meritis deſiderabili prole fœcundata, priſtinæq; ſanitati reſtituta, atq; ab immundo ſpiritu liberata fuit. Quod in cauſa extitit vt à Corſis, vt ſanctus, Deoq; charus in poſterum coleretur.

De conuentu S. Franciſci Caſinchiæ. Conu. IX.

NVLLVM prorſus teſtimonium, quo de huius conuentus, B. P. Franciſco ſacrati, ac prope Venzoloſcam Corſicum oppidum ſiti, fundatore, ſiue fundationis tempore certiores reddamur, extat. Nihilq; aliud de eius prærogatiuis dicere poſſumus, niſi quod ab 8. fratribus inhabitetur, & corporibus beatorum fratrum Vincentij à Venaco laici, atq; Franciſci à Venzolaſca itidem laici mirum in modum exornetur: Quę vnum atq; idem ſepulchrum aſſociata continet. Horum beatorum fratrum prior, licèt B in vita pauperrimus, vilis, atq; deſpectiſſimus haberetur, in morte tamen ditiſſimus, atq; glorioſus apparuit: Nam ſtatim poſt felicem illum tranſitum fulgentiſſima quædam ſtella, cuius radijs, atq; ſplendore vniuerſus locus colluſtrabatur, in eius cubiculi feneſtella ab omnibus ferè Venzolaſcanis viſa fuit. Qua viſione territi, ad fratrum monaſterium protinus concurrerunt, euentusq; cauſam diligentius inueſtigantes, præfati beati fratris animam cœlos, in micantis ſtellæ modum, petiuiſſe inuenerunt. Poſterior verò, B. F. Franciſcus à Venzolaſca, ex maxima quadam humilitate infimis officijs perpetuò intendere voluit: Qua propter à Deo opt. max. omnium bonorum largitore, tum in vita, tum quoq; in morte exaltari meruit. Mundauit ſiquidem adhuc viuens crucis ſigno fœminam quandam, nomine Mariam Franciſcam, legitimam Ambroſij de Epiſcopatu filiam, atq; Grifij Venzolaſcani vxorem, à grauiſſima lepra, qua infecta C erat: Et cuiuſdam Pauli Venzolaſcani filiam à Dæmone, eodem pharmaco vſus, liberauit. Mortuus verò ipſa die 20. Iulij, anno Domini 1570. cuidam Matthiæ, de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine, omnino cœcutienti, perfectum oculorum viſum reſtituit: Et plurimos è Dæmonum poteſtate, à quibus mortaliter contorquebantur, eripuit,

De conuentu S. Franciſci Alexiani. Conu. X.

DISSIDENTIBVS inter ſe Petricagianis, mutuaſq; cędes, rapinas, aliaq; huiuſmodi flagitia exercentibus, hic conuentus, qui primò ſub titulo ſancti Franciſci ad ſecundum lapidem à Petricagio, Corſico oppido, in humili quodam, inſaluberrimoq; loco ſubſtitit, ac ea propter ad alium eminentiorem, ſalubriorem, præfatoq; oppido viciniorem, cui nomen Alexianum, tranſlatus extitit, vix 6. fratres continere D poterat: tanta erat horum populorum indeuotio: Cùm autem intempeſta quadam nocte, duæ voces in aëre auditæ fuiſſent: quarum altera fortiter clamitabat, claude, dele, atq; diſſipa: altera verò fortius reſpondebat, non poſſum, duobus fraterculis diſcalciatis validiſſimè mihi reſiſtētibus, (vacabant fortè tunc temporis duo frates laici orationi, miſeramq; Petricagionorum conditionem dolentes, eorum conuerſionem Altiſſimo ſummis affectibus commendabant) adeò illius populi ad hunc locum deuotio creuit, vt ſi plurium habitatorum capax eſſet, illos commodiſſimè, Petricagianis neceſſaria ſibi abundè miniſtrantibus, alere poſſet. Hoc autem ex fideliſſima quadam traditione ita certum eſt, vt grande piaculum ſit, vel tantillum in eo hæſitare. Vigente, anno Domini 1354. à quo huius monaſterij antiquitas expiſcari valet, in hac inſula Iuuenali peſtifera hæreſi, quidam frater Minor, cuius nomen penitus ignoratur, ab eius ſecta- E toribus, ob catholicæ fidei cauſam martyrio coronatus, hocq; in loco ſepultus fuit. In quo & corpus B. F. Stephani à Renoſo laici, viriq; ſanctiſſimi, atq; miraculis illuſtris requieſcit: & pulcherrima quędā Virginis Marię imago, ſęcularibus, ob innumera beneficia, quæ ad deuotam eius inuocationē recipiūt, commendatiſſima, erecta conſiſtit.

De conuentu S. Franciſci Ornani. Conu. XI.

QVOTIES oppidi ſanctæ Mariæ de Ornano habitatores vel infirmitate, vel aliqua alia tribulatione præmuntur, Minoritici huius loci, qui non procul ab eo, ſub inuocatione S. Franciſci, ſurrigit, fratrum ſarcophagum deuotè petunt, ſępiusq; optata referunt. Quod proculdubio patentiſſimum alicuius beati patris, ſiue fratris ibidem

ſepulti.

ſepulti indicium eſt. Exiſtimatur præterea hic conuentus, quem frequentius 10. fratres inhabitant, ante aliquot annorum centurias, à præfati oppidi ſenatu ex publicis facultatibus conſtructus: Idq; eius ſtructura indicare videtur. Sed quo certo anno id euenerit, nec ſcripto nec verbo tradito conſtat. A

De conuentu S. Franciſci Nebienſis. Conu. XII.

ALIAM profectò, ab ea quam modò obtinet, ſedem Minoriticæ huic ſacræ ædi conſtituerant ante 200. annos Olettani, eamq; multò deterioris conditionis. Quā tamen, diuina diſpenſatione ſibi contradicente, deſerere coacti ſunt: Nam quicquid ædificij ibidem per diem promouebatur, id ſequenti nocte corruebat, & quicquid etiā ſiue cœmenti, ſiue laterum aut lapidum, ſiue alterius materiei ibi aſportandum curabatur, id totum ſequenti luce ad præſentem ſitum, qui vnico tantùm milliari ab oppido Oletta diſtat, tranſlatum inueniebant. Quapropter diuinæ voluntati morem gerentes, ſententiam mutare, atq; conuentum, vbi modò eſt, ædificare conſtituerunt. Cuius tamē certa antiquitas, deficiētibus ſcripturis, nos latet. Habetur nihilominus ante 200. annos (vt præfati ſumus) conſtructus: Idq; ex depicta ſummi altaris imagine, quæ anno Domini 1392. ibidem poſita fuit. Commorantur hoc in loco vt plurimùm 9. fratres. B

De conuentu S. Franciſci Mariana. Conu. XIII.

QVONIAM quicquid ſcripturarum in præcedentium, atq; præſentis locorum archiuis continebatur id, vel fratrum incuria perijt, vel ab importuno milite, vigente olim hac in inſula bello, diſcerptum, diſſipatumq; extitit, nihil certi de ipſorum, ſiue fundatoribus, ſiue fundationum temporibus tradere potuimus, neq; poſſumus: C Quas ob res, vel ad traditiones, ſi quæ ſint, vel ad indicia recurrere cogimur. Quibus deniq; intenti, inuenimus hanc ſacram ædem, B. P. Franciſco dicatam, atq; in duorum oppidorū, Burgi videlicet atq; Luciani confinibus, ex publicis amborum facultatibus ædificatam, circa annum Dominicæ natiuitatis 1477. exordium ſumpſiſſe. Hoc itaq; in loco, quem 7. fratres incolunt, diem clauſit extremum F. Marianus à Muro laicus; vir vtiq; ſanctiſſimus, ac omni virtute præditus: qui ob miranda, quæ olim patrauit, opera, cœlicolis ab omnibus præfati vtriuſq; oppidi habitatoribus annumeratur.

De conuentu S. Franciſci Aregnani. Conu. XIV.

ANNO à Chriſto nato 1456. primus huius ſacrę domus lapis à pręfato F. Mariano à Muro, atq; à P. F. Matthęo de Ochiatana poſitus, atq; ex communibus oppidi Corbariæ de Balana facultatibus, quicquid ſuperædificatum eſt, præſtitum extitit. D Diſtat autem hæc ſacra domus, in qua 8. fratres commorantur, à præfato oppido non ita multum, & B. Franciſco de Aregno, à ſitu quem occupat, dicata extitit. In qua huic lacrymarum valli vltimum vale dixit B. F. Ambroſius à Corbaria laicus; cuius humilitas, patientia, oratio, ac deniq; ſanctitas incredibiles fuêre. Hic cùm anno Domini 1565. gregarium militem, qui cum ſuo Duce ſiue Capitaneo, confeſſionis faciendæ gratia, in hebdomada ſancta hunc conuentum petierat, olera ex horto pro libito legentem corripuiſſet, ab eodem irato, ac penè amente opprobrijs primò ac dicterijs laceſſitus, percuſſus, atq; per caputium, vt ad terram deijceretur, arreptus eſt. Sed venerandæ canitiei ſenex, licèt nonagenarius ac omnino decrepitus, immotus omnino permanſit: immo tot crutiatus, totq; dolores miſerum militem, in tantę temeritatis E pœnam, ex tempore inuaſerunt, vt per terram miſerè volutatus, nuſquam requiem inuenire, nec à ſuo Capitaneo, ſiue ab alijs nouendecim commilitonibus, qui ſibi quoq; aderant, contineri poſſet. Quo tanto ſpectaculo, ac iuſta Dei omnipotentis punitione territi, quotquot aderant, præfatum fratrem Ambroſium, qui ſe ſtatim in cubiculum receperat, accerſendum, vt pro delinquente, ſibiq; iniurio homine oraret, curarunt. Qui vt primùm acceſſit, facto ſuper afflictum ſigno crucis, eum ab huiuſmodi pœna liberauit, ſibiq; violentam mortem, ante quindenam imminentem, prædixit. Quæ & ſubſequuta eſt: Nam dum miſer cum alio ſibi commilitone in taberna verba haberet, ab eo occiſus extitit. Alium quoq; iuuenem, 12. annos natum, à grauiſſima infirmitate, eodem ſigno

A dem ſigno crucis liberauit. Ex hoc quoq; oppido à Corbaria originem duxit B. F. Thomas à ſancto Antonio Corſus, qui in vita, atq; etiam in morte miraculis clarus, Romę in Aracœlitano conuentu in Domino obdormiuit, ibidemq; ſepultus eſt.

De conuentu S. Franciſci Curtis. Conu. XV.

CVRTIENSES omnia commoda, omneſq; facultates, quibus & hoc ſacrum monaſterium, Seraphico patri Franciſco dicatum, ac prope Curtim Corſicum oppidum erectum, ædificarent, eiuſq; ſarta tecta tueri poſſent, in his vectigalibus conſtituerunt, quæ operibus eiuſdem oppidi publicis debentur: Nam ea eſt eorum ad noſtrum Ordinem deuotio, vt nihil magis ab eo curare videantur. Licuit olim ex conceſſione Eugenij IV. Pont. max. V.P. F. Mattheo à Venzolana, tunc huius Prouincię Miniſtro, B viuæ vocis oraculo facta, cuius tenor eiuſdem patris manu ſcriptus in loci archiuo aſſeruatur, omnibus huiuſce Prouincię fratribus, quocunq; excommunicationis vinculo innodatis, dummodo ea excommunicationis ſententia ab ipſomet ſummo Pontifice nominatim lata non fuerit, tum in diuinis, tum quoq; extra eadē communicare. Quę quidē conceſſio anno Dñi 1445. die verò menſis Maij 6. data fuit. Commorantur deniq; hoc in loco 8. fratres, quē altera ex S. Guliermi coſtis commendatiſſimū reddit.

De conuentu S. Franciſci Brandi. Conu. XVI.

DE illuſtrium Brandorum ſtudio erga Seraphicam Religionem noſtram cognoſci poteſt ex hac ſacra æde, quam illi ex domeſticis tantùm facultatibus, ij. cal. Februarij, anno verò Domini 1474. à fundamentis, in honorem S. Franciſci, ac prope C Brandum oppidum, eorum ditioni ſubactum, erigendam, ſucceſſuq; temporis omnibus ſuisnumeris abſoluendā, neceſſarijsq; inſtruendā curarūt: quamq; 7. fratres inhabitāt.

De conuentu S. Franciſci Vici. Conu. XVII.

SIXTI IV. Pont. max. ſedente, aſſenſumq; iij. cal. Iulij, anno Domini 1481. Pontificatus verò ſui vij. præbente, V.P.F. Guliermo à Speluncato, ſacræ Theologiæ Iuriſq; canonici Doctore, huius Prouinciæ ſub titulo Prouincialis Vicarij moderatore, hæc ædes B. Franciſco ſacra, ex peculiaribus illuſtriſſ. Ioannis Pauli à Legha, tunc vniuerſæ Corſicæ Comitis, atq; Principis facultatibus, prope Vicum oppidum, ædificari cœpit: atq; eo immatura morte ſublato eiuſdem Leghanæ familiæ ſumptibus abſoluta eſt. Audiuit optimè ob vitæ integritatem, atq; profundiſſimam ſcientiam apud D Corſos, aliasq; nationes, præcipuè verò apud Sixtum IV. ſummum Pontificem, is V.P. Guliermus à Speluncato: eaq; de cauſa ab eodem ſummo paſtore Sagonēſis Epiſcopus, ac eccleſiæ S. Mariæ Maioris de vrbe Vicarius extitit inſtitutus: inſuper & plenariam indulgentiam in fauorem ſacræ ædis S. Mariæ de Laureto oppidi Caſinchæ impetrauit. Quam & coram 115. millibus inſulariū Corſorum publicauit. Hic deniq; tantus, quòd factioni præfati Comitis Ioannis Pauli à Legha adhæreret, inſimulatus Corſica exulare coactus fuit. Tædio igitur ſęcularium rerum, atque tantæ mutabilitatis effectus, Romam petijt, præfatiſq; honoribus, de Pont. max. conſenſu renuntians, Minoriticam vitam, atq; quietem repetijt. In qua ſpiritu prophetico, miraculiſq;, quorum hic vnum ſubijciam, clarus, Romæ, anno Domini 1490. in Domino obdormiuit. Agebat fortè Saſſaris, quæ inſulæ Sardiniæ ciuitas eſt, Eccleſiaſtem præfatus P. Guliermus, E dum nobilis matrona, alba tamen, ex coniuge quoq; albo, nigrum, Æthiopiq; ſimillimum, filium pareret, ſibiq; commiſſum cum ſeruo Æthiope adulterium falſo imponeretur. Quapropter de rei veritate certior effectus (conceperat ſiquidem præfata matrona ex proprio, legitimoq; viro, ſed inter concipiendum intentos mentis oculos in quendam Aethiopem, domeſticumq; ſeruum habuerat, & ex vehementi illa imaginatione nigrum concepit) vtrumq; coniugem, infantulum, ac Aethiopem in media totius Saſſarenſis populi corona ſtare iuſſit. Tuncq; de ſuggeſtu infantulo in nomine Ieſu Chriſti præcepit, vt ſe ipſo abſq; alicuius adiutorio proprium patrem peteret. Vixq; verba compleuerat, quando puerulus, aliàs ad ambulandum ineptus, (vix enim menſem compleuerat) relicto Æthiope ad matronæ maritum cum maximo omnium ſtupore

pore perrexit. Quo facto viri ſuſpitio euanuit, mulierq; à tanto crimine immunis euaſit,& viro Dei maxima laus acceſſit. Commorantur hoc in conuentu 10. fratres. A

De conuentu S. Franciſci Orezza. Conu. XVIII.

IN meditullio eius regionis, quæ Corſica lingua (Orezza) nuncupatur, ac iuxta oppidum, cui Peſrucis nomen eſt, hoc monaſterium, quod 7. fratres aut 9. inhabitant, in B.P.Franciſci honorem, iiij. idus Aprilis, anno verò Domini 1485. ſumptibus Orezzanorum ædificari cœpit: ac pauciſſimos intra annos abſolutus extitit. Ad cuius fratrum commune ſepulchrum plures infirmi à languoribus ſuis curantur.

De conuentu S. Franciſci Pini. Conu. XIX.

EX impetrata ab Innocentio VIII. Pont.max.facultate hic conuentus, B.P. Franciſco dicatus, atq; à 7. religioſis inhabitatus, anno Domini 1486. non procul à Pino, ædificari cœpit, & abſolutus eſt. Diem clauſit extremum, anno Domini 1566. hoc in loco B.F.Bernardinus à Prauoli Balania laicus, cuius corpus cùm, tertio ab eius tranſitu anno, incorruptum inuentum eſſet, peculiari quadam veneratione coli cœpit: Nec immeritò ſanè; cùm viuens adhuc (vt ex fidedignis teſtibus habetur) iuuenem podagra grauiſſimè laborantem, ad manuum contactum, à tanta afflictione liberauerit. B

De conuentu S. Franciſci Tuuani. Conu. XX.

EO in loco, qui (Tuuani) vulgò dicitur, hic conuentus, Seraphico patri Franciſco ſacratus, atq; à 7. fratribus incultus, erectus conſpicitur: Sed quomodo, quando, vel à quo conſtructus fuerit inueſtigari non potuit. Ad fratrum tamen huius loci commune ſepulchrum plures infirmi, pluresq; dæmoniaci optata referunt.

De conuentu S. Franciſci Cannaris. Conu. XXI. C

CANNARENSI piæ communitati ſacra hæc Franciſcana domus, in honorem B. P. Franciſci, non procul ab oppido Cannari erecta, aſcribenda venit: Cùm eam, ex facta ſibi à Iulio II. Pont. max. facultate, à fundamentis ad apicem vſq;, anno 1506. erigendam, perficiendamq; curauerit. Commorantur hoc in loco 8. fratres.

De conuentu S. Franciſci Talla. Conu. XXII.

NVLLO etſi graui impedimento, nulloq; negotio à propoſito quod de ædificando quodam conuentu conceperat piſſimus Renucius, eius oppidi, quod vulgò (Rocca) dicitur, temporalis Dominus, abduci potuit. Quinnimo quo maiores ſe illi difficultates offerebant, eo promptior ad aggrediendum, perficiendumq; præmeditatum opus reddebatur. Is itaq;, nacta primùm opportunitate, hanc ædem, B.Franciſco ſacram, ac 10. capiendis fratribus commodiſſimã, ex re familiari à fundamẽtis ad verticem vſq; conſtruendam curauit. In qua in Dño requieſcit corpus B.P.Iuliani à Bonifacio ſacerdotis: cuius meritis Deus opt.max. ipſo die natiuitatis Virg.Mariæ fœminã, nomine Syrenam, cuiuſdam Orlanduccij Corſi vxorem, à maligno ſpiritu liberauit, & aliã mulierẽ nomine Thomaſinã à paralyſi, qua grauiſſimè laborabat, curauit. Quãobrẽ præfati P. Iuliani corpus, quod poſt octienniũ ab eius morte adhuc integrũ perſeuerabat, ex communi fratrũ ſarcophago exhumatũ, peculiari quodã loco reconditũ eſt. D

De conuentu S. Franciſci Campilauri. Conu. XXIII.

CVM Campilaureana communitas Minoribus conuentum Obſeruantibus apud ſe ædificatum cuperet, atq; inter ſeſe, imò inter ſe quoq; ac fratres de commodiori eligendo loco controuerteretur, ij patres, qui tunc fortè aderant, communem ſupplicationem vniuerſo populo, pro loco iuxta Dei placitum eligendo, indixerunt. Cùmq; omnes ſimul ſtatuta die proceſſionaliter procederent, obuius quidam bos, nihil minus ab ipſis timens, immotus, licèt tota procedente caterua, permanſit. Quod animaduertens P. F. Auguſtinus à Renoſo Tauaniæ, pauliſperq; ſubſiſtens, tertiò coram tota multitudine præfato boui in nomine Trinitatis, beatæ Mariæ, atq; B. Franciſci imperauit, vt ex tempore ſurgens locũ ædificando conuentui illis indicaret. Qui quidem bos è veſtigio exiliens, ac aliquantulũ lento gradu procedẽs, eo in ipſo loco, in quo modò conuentus hic, B.Franciſco ſacratus, conſtructus cernitur, ſubſtitit: nec inde quoquo modo dimoueri potuit. Quod omnes diuinæ diſpoſitioni tribuentes, libenti animo cum E

A mo eum ſitum ædificando monaſterio elegerunt. Præſto quoq; fuit huiuſce conſtructioni aſſenſus S. D. Iulij II. Pont. max. Commorantur hoc in loco octo fratres.

De conuentu S. Franciſci Alciprati. Conu. XXIIII.

PIÆ oppidorum Alciprati, ac Montis maioris communitates conuentum, in loco vtriq; commodo, iuxta factam ſibi à Iulio II. Pont. max. facultatem, ædificaturæ, ſitum, cui Alcipratum nomen eſt, in amborum oppidorum continibus conſtitutum, ac ad mille paſſus ab vtroq; diſtantem, elegerunt, inibiq; hanc ſacram ædem, ab 8. fratribus inhabitatam, anno Domini 1509. communibus ſumptibus, ex æquo in mediū collatis, conſtruendam curarunt. Ad quam, id maximè ſolicitante P. F. Sancto à Corbaria, tunc Guardiano, cineres B. P. Franciſci de Maleficijs ex conuentu
B S. Franciſci Syluæ cum maxima ſæcularium, fratrumq; frequentia tranſlati fuêre.

De conuentu S. Franciſci Medianæ. Conu. XXV.

CVIVS Pont. max. indulto, quouè tempore, aut cuius ſumptibus hic conuentus, B. P. Franciſco, ad mille paſſus ab oppido Sarla, erectus, in lucem prodierit, nullo pacto haberi potuit. Exiſtimatur tamen ex communibus Sarlenſium facultatibus ædificatus: quorum quoq; pijs eleemoſynis 9. fratres eius inquilini ſuſtentantur.

De conuentu S. Franciſci Baſtitæ. Conu. XXVI.

BASTITENSIVM ſtudium fratribus noſtris minime defuit, cùm & ex communibus eorum facultatibus, pontificia interim ſibi facultate fauente, hic conuentus, quem vt plurimùm 16. fratres occupant, anno à Chriſto nato 1510. in hono-
C rem S. Franciſci, non longè ab eorum oppido Baſtita erectus, conſtructusq; fuerit.

De conuentu S. Franciſci Cacciæ. Conu. XXVII.

EODEM prorſus anno, quo præcedens conuentus in lucem prodijt, nempe 1510. conſtructus fuit & iſte; Sed diuerſis expenſis, atq; alio in loco, ſumptibus ſcilicet eorum populorum, qui patriam (vulgò) Caccia nuncupatam incolunt, atq; in meditullio eiuſdem regionis. Nomen tamen & iſti, atq; illi commune eſt: Cùm vterq; beatiſſimo patri Franciſco ſacratus extiterit. Numerus verò fratrum ſexenarius eſt.

De conuentu S. Franciſci Aroliani. Conu. XXVIII.

EA fuit Arolianenſium, atq; temporalis eorum Domini ad Religionem noſtram deuotio, vt communibus ſumptibus hanc ſacram ædem, quam 8. fratres frequen-
D tius occupant, prope Arolianum oppidum, erigi curarint. Quam P. F. Thomas Orezanus, tunc huius Prouinciæ Miniſter, acceptans, reliquorū locorū catalogo aſcripſit.

De conuentu ſanctiſſimæ Trinitatis Baſteriæ. Conu. XXIX.

FVIT olim in hac inſula deuotiſſima quædam fœmina, nomine Florocula Tertiaria, quæ impetrata, anno Domini 1473. à Sixto IIII. Pont. max. facultate, 5. Tertiariarum ſororum monaſteria, in diuerſis eiuſdem inſulæ partibus, conſtruere inſtituerat. Cùmq; hoc Baſteriæ promouiſſet, immatura morte ſublata eſt. Quapropter Baſterienſes, ne huiuſmodi labor debito fine careret, à ſummo Pont. Paulo III. anno 1535. impetrarunt, vt cœptum à Florocula opus, eorum ſumptibus abſolutū, Franciſcanis fratribus in vſum traderetur. Vt igitur primùm conuentus vltimam artificis manū fuiſſet
E expertus, cæteris Prouinciæ locis annumeratus extitit; quem & 9. fratres inhabitant.

De conuentu S. Franciſci Sarræ. Conu. XXX.

COLOPHONEM addit huic Prouinciæ hic conuentus, Seraphico P. Franciſco ſacratus, ac vnico tantùm milliari à Tiuano, Corſorum oppido, erectus: quem Tiuanenſis pia communitas, ex impetrata, v. cal. Auguſti, anno verò Domini 1547. à Paulo III. ſummo Pont. facultate, communibus ſumptibus, à fundamētis ad verticem vſq; erigendum curauit. Cùm igitur ſex primi huius Prouinciæ conuentus habitatoribus deſtituantur, nec aliqua eorum reædificandorum ſpes affulgeat: eam potius 24. quàm 30. locis abſolui dicemus. De monialibus autem hic nulla eſt quæſtio, cùm nec vnum quidem monaſterium Prouincia ipſa contineat.

PROVINCIA

PROVINCIA RAGVSII.

A RAGVSII Prouincia, à Raguſio nobiliori illius patriæ ciuitate, quæ ex Epidauri Limyræ ruinis fabricata ſibi ſucceſſit, ſic dicta, Illyrico mari à fronte alluitur, à tergo verò Dalmatiæ, ac Boſnæ Argentinæ Prouincijs cingitur. Hæc cùm ex apoſtolica Nicolai V. ſummi Pontificis auctoritate, facta anno Domini 1447. die verò Menſis Aprilis 21. cuius diploma adhuc ſupereſt, à Boſnæ Prouincia, ſimul cum Dalmatiæ Cuſtodia, cuius pars fuerat, deſciuiſcet, ac in peculiarem Prouinciam, ſimul cum illa, ſub Dalmatiæ titulo euaſiſſet: poſt plurimos annos ab iſta quoq; , nempe à Dalmatiæ Prouincia, ſequenti de cauſa, receſſit, ac in Prouinciam quoq; , ſub Raguſij nomine, emerſit. Præferebantur ferè ſemper, tum propter doctrinam, tum quoq; propter generis nobilitatem, in Miniſteriatus officio, cæteriſq; Religionis munijs Dalmatinis religioſis Raguſini patres: cumq; id illi moleſtè ferrent, curarunt, ne quis Raguſinus pater Dalmatino conuentui præfici poſſet. B Quod cum Raguſini reſciuiſſent, tanquam ſibi vices repēdentes, dederunt operam, ne aliquis frater Dalmata ad Guardianatus officiũ apud ſe in poſterum promouendus veniret. Id autem ſub doctiſſimo, & V.P.F. Seraphino Zamagno, tunc Prouinciæ Miniſtro, contigit. Cùm autem nec Raguſini Prouincialem Miniſtrum natione Dalmatam, nec Dalmatę Raguſinum huiuſmodi munere inſignitum ferre vellent, ac ſic diſſecta, diuiſaq; Prouincia peſſum iret, quotquot erant in Raguſina ditione conuentus à reliqua Prouincia deficientes, peculiarem ſibi Miniſtrum elegerunt: Idq; ex apoſtolica (vt creditur) auctoritate: Nam quo certo tempore, vel ex cuius facultate id factum ſit, minimè conſtat. Perficitur itaq; vniuerſa hæc Raguſij Prouincia ex 9. fratrum, monialium verò 2. locis: quorum Prouincialis Miniſter ſequenti ſigillo vtitur: Imagine ſcilicet Seruatoris Christi nuda, ſtante, manibuſq; complicatis, lymphis ad fœmora vſque immerſa, cuius capiti ſpiritus ſanctus in columbæ ſpecie ſuperſtat, pedibus verò genuflexus C P. Franciſcus, ac iunctis ad pectus manibus ſubſtat; ſed ab vtroq; latere vnicus Angelus aſtat: Quam tandem ſequentes literæ. SIGILLVM. MINISTRI. PROVINCIÆ. RAGVSII. orbiculatim ornant. Nec mihi ſuccenſebit (exiſtimo) pius Lector, quòd huic Prouinciæ diui Blaſij imaginem præponendam curauerim: cùm is ciuitatis Raguſij Archiepiſcopus aliquando fuerit, modoq; à Raguſinis, vt peculiaris patronus, colatur, ſumma obſeruantia, ac maxima veneratione.

De conuentu S. Franciſci Raguſii. *Conu. I.*

EREXERANT, poſt aliquot annos ab exordio noſtræ Religionis, Raguſini cōuentum aliquantulum ab eorum ciuitate Raguſio: quem & deſcendente Oroſio, Seruiæ Rege, vt eos debellaret, ne ab hoſte captus ipſis negotium faceſſeret, ad terram D deiecēre. Cùm autem is, re infecta, atq; obſidione ſoluta, in propria remeaſſet, alter conuentus ex Ioannis XXII. ſummi Pontificis auctoritate, anno Domini 1317. intra eiuſdem Raguſinæ ciuitatis mœnia, in honorem S.P. Franciſci ab ijſdem ædificatus eſt. Id autem ita eſſe, ex publico quodam inſtrumento, in huius loci archiuo curioſius aſſeruato, liquidò conſtat. Deſeruiuit præterea hoc monaſterium, quod 30. fratres frequentius inhabitant, patribus Franciſcanis Conuentualibus atq; Obſeruantibus ſimul, deindeq; , recedentibus iſtis, antùm illis: ac tum demum, anno à partu Virgineo 1480. præfatis Raguſinis id maximè procurantibus, illis alio migrare iuſſis, ad iſtos, nempe ad Obſeruantes redijt: Quibus & vſq; in præſentem diem paret. Viget hoc in loco philoſophicum ſtudium, atq; in altero eius clauſtri ſacello venerabilis, pariterq; nobiliſſimi pa-

Sſ 2 [illegible] tris,

tris fratris Euangeliſtæ Balionij oſſa tumulata iacent: Cuius quanta fuerit virtus, religio, zelus atq; eruditio, ex ſequenti epitaphio ipſis adiacente, manifeſtiſſimè conſtat. A

Balionum ſoboles, Peruſinaq; quem penè omnis
Regula luſtrandæ Religionis erat:
Qui docuit populos Euangeliſta beatus,
Raguſinam moriens conſecrat hoſpes humum.
Cùmq; pijs precibus paſſim miracula præſtet,
Dat quoq; reliquias vberiora ſuas.

In ſacrario autem aliquot ſanctorum Laurentij martyris, Catharinæ, atq; Margaretæ virg. & mart. reliquiæ aſſeruantur. Sed coram ſummo altari erectus perſeuerat ligneus, magnusq; Crucifixus, cuius vtriq; lateri ſingulus aſtat Angelus, ex eadem materia fabrefactus, manuq; turibulum tenens, quæ duo turibula in ſolemnioribus feſtiuitatibus, atq; in notabilis alicuius euentus proximè inſtantis ſignum, vt certiſſima experientia comprobatum eſt, ſe ipſis, nulloq; penitus impellente, non ſecus ac ſi à duobus acolythis illi de religioſo more turificaretur, mouentur: Dicunturq; à B. P. Iacobo Picente appoſita: Qui etiã hæc verba dixiſſe fertur: Aliquando hi Angeli miracula facièt. B

De conuentu S. Nicolai Stamni. Conu. II.

STAMNVM ciuitas eſt, diſtatq; à Raguſio 30. milliarijs, & ad prærupti cuiuſdam, editiq; montis radices Septentrionem verſus ſita, inſalubri, peſſimaq; infeſtatur aura. Hæc igitur ciuitas, atq; adiacens regio, cùm ante 250. annos ſchiſmaticis, Patarenisq; ſcateret hæreticis, Boſnenſium quorundam patrum opera, à tanta lue liberata extitit. Ii enim zelantiſſimi patres, ædificato ſibi, anno Domini 1349. hoc conuentu in C honorem S. Nicolai, nulli neq; labori, neq; periculo pepercerunt, quoaduſq; huiuſmodi malis longè profligatis, Stamnenſem, atq; vicinum populum ad ſanam mentem reuocarint, ac S. R. E. obedientiæ ſubdiderint. Idq; in cauſa fuit, vt hic locus, quem vt plurimum 8. fratres incolunt, Prouinciæ Boſnæ Argentinæ, plurimis annis, ſubfuerit: atq; ab aliquibus ſummis Pontificibus eius fratribus miniſtrandorum fidelibus ſacramentorũ facultas conceſſa ſit. Diem clauſerunt extremũ B. P. Andreas à Sardinia, atq; B. P. Ioannes ab Anglia, quorum vterq; cùm Illyrici idiomatis ignarus eſſet, Illyricè tamen, ſpiritu ſancto dictante, concionabatur, & miracula edidiſſe fertur. Nam quidã nobilis, effectus ex quadam infirmitate cœcus, admotis ex eorum ſepulchro ad oculos pulueribus, viſum recepit. Aſſeruantur deniq; hoc in monaſterio altera manus S. Georgij martyris, & altera S. Ladiſlai itidem martyris, ac Vngariæ Regis, vnus ex digitis S. D Theodori martyris, & fragmentulum eius columnæ ad quã Chriſtus flagellatus extitit.

De conuentu S. Sabinæ Daſſæ. Conu. III.

QVANTI Sabinus Betaldus nobilis Raguſinus Ordinem noſtrum fecerit, teſtis eſt hic conuentus, S. Sabino dicatus, atq; in cliuo amœni collis Daſſæ, ad 3. milliare à Raguſio ſitus: quem is circa annum Dñi 1370. ſumma pietate, ex proprijs facultatibus, conſtruendũ curauit: & moriens vniuerſorum bonorum hæredè inſtituit: In cuius eccleſiæ meditullio erecta extitit pulcherrima quædam Crucifixi imago, Raguſinis, ob miracula, quæ ibi contingunt, omnino venerabilis. Præfati verò collis Daſſæ orbem 10. ſacella ſiue oratoria, à diuerſis Raguſinis ciuibus erecta, elegantiſſimè cingunt: quæ & ipſum locum celebriorem reddunt: Quam & adauget 12. fratrum huius loci accolarũ E ſolicitudo: qui, ſemel ad minus per hebdomadam, in illorũ altero ſacris operatur. Vtuntur præterea hi fratres ad diuerſos morbos, malignosq; ſpiritus ex fideliũ corporibus pellẽdos, vel habitu beati patris Bernardini de Senis, vel altero habitu beati patris Frãciſci de Paula, Ordinis Minimorum inſtitutoris: quos penes ſe diligentiſſimè cuſtodiũt.

De conuentu S. Franciſci Ombulæ. Conu. IV.

VACATVRI fratres plenioribus affectibus diuinorum myſteriorum contemplationibus, hanc ædem, in honorem B. Franciſci, ad 4. lapidem à Raguſio, in ipſo litore maris, atq; ad cuiuſdam montis radices Septentrionẽ verſus, circa annum à partu Vir-

A tu Virgineo 1393. ædificari curarunt. Quæ quidem domus, ob ſui tranquillitatem, contemplationi, atq; ſpiritui maximè fauet. Sed cùm longiuſculus (vt præfati ſumus) à ciuitate diſtet, anguſtijsq; arctetur, à quinque fratribus tantùm inhabitatur.

De conuentu S. Hieronymi Slani. Conu. V.

SEXENNIO à præcedentis loci erectione, nempe anno Domini 1399. hic conuentus, diuo Hieronymo ſacer, atq; in eodem litore maris ſitus, à fundamentis ad apicem vſq;, conſtructus fuit. Cuius ſitus Slanum Illyrica lingua nuncupatur, atq; 9. fratrum eius accolarum ſaluti maximè conſulit. Hinc non multum diſtāt Chriſtiani quidam, Popouani appellati, atq; tyrannico Turcarum Imperio ſubacti, quibus duo huius loci patres prædicatores, ex plurium ſummorū Pont. indulto, ſacramenta miniſtrāt, B verbum Dei proponunt, atq; in his, quæ animæ ſalutem concernunt, opportunè adiuuat.

De conuentu S. Blaſij Canalium. Conu. VI.

NIHIL minus quàm Turcicam rabiem pertimeſcentes huius Prouinciæ patres, hanc ædem, S. Blaſio ſacram, ex diuerſis eleemoſynis, in amœna quadam valle, circa annum Domini 1427. conſtruendam curarunt. Quæ tamen, Turcarum imperio per huius plagæ terras diffuſo, quòd 6. tantùm milliari à mari, & 18. à Raguſio diſtet, plura incommoda ab ijs catholicę fidei hoſtibus perpetitur: Ea nihilominus conſtantiſſimo animo, ob Chriſti amorem, 6. fratres huius loci accolæ ſuperant.

De conuentu S. Mariæ prope Corſolas. Conu. VII.

C CVM deuotiſſima quædam B. Mariæ imago in cuiuſdam amœni collis ſupercilio non longè à mari fortè fortuna inuenta eſſet, illaq; miraculis coruſcare cœpiſſet, Corzulani (ſic enim viciniores populi appellantur) hanc domum, eidem B. Virgini dicandam, eo ipſo in loco, in quo pręfata imago apparuerat, anno Domini 1470. ædificandam, perficiendam, atq; 5. huius Prouincię fratribus tradendam curarunt.

De conuentu S. Mariæ Inſulæ Mediæ. Conu. VIII.

A SITV Medię nomen deduxit ea inſula, in qua hic conuentus, B. Mariæ ſacer, ædificatus ſubſiſtit. Cùm enim inter alias duas inſulas, & hæc tertia è mari ſatis comptè emergat, alteramq; ab altera diſtinguat, Mediæ nomen obtinuit. In ea igitur 700. fidelium domos, & hanc ædem, quam 7. fratres occupant, apprimè conſtru-D ctas conſpicere licèt. Quis verò huius ſacri monaſterij author fuerit non ſatis conſtat.

De conuentu S. Mariæ ad Niues Epidauri. Conu. IX.

AD ſextum lapidem à Raguſio, ac prope Epidauri, antiquiſſimę ciuitatis, ruinas, conuentus hic virgini, Marię ad Niues ſacratus, ex Innocentij VIII. Pont. max. facultate, facta anno Domini 1590. à pijſſimo Franciſco Boccio Raguſino ędificatus, atq; huic Prouinciæ, vt à 5. huius fratribus incoleretur, adiectus fuit. Ad quem tum Raguſini, tum conuicini populi, ſed præcipuè nautæ maxima deuotione feruntur.

EO quod patria hæc Raguſina ſit vtcumq; ſterilis, triticoq; minimè abundet, huius Prouinciæ patribus à potentiſſimo catholicoq; Hiſpaniarum Rege Philippo, huiuſce nominis II. ſumma pietate, ſummaq; liberalitate conceſſum eſt, vt ex E Apulia 15. currus frumento onuſtos (ſoluto tamen iuſto pretio) per ſingulos annos educere, atq; Raguſium aduehere queant, vt tandem facta diſtributione debita, inde ad ſingula eorum loca facilius tranſmitti valeant. Regium huiuſce conceſſionis diploma, datum Madriti, apud Hiſpanos, 9. Iulij, anno verò Domini 1561. in Minoritico conuentu huius Prouinciæ Raguſino diligentius aſſeruatur.

Sequuntur monaſteria monialium.

CONTINET quoq; hæc Prouinça duo Clariſſarum monaſteria, ex pijs Raguſinorum ſumptibus Raguſij erecta, quorum vnum, beatæ Claræ dicatum, à 65. monialibus occupatur: Alterum verò, diuo Petro ſacrum, à 20. virginibus inhabitatur.

PROVINCIA

PROVINCIA BRIXIAE.

A BRIXIÆ Prouincia Mediolanenſi olim vnita fuit, à qua tamen, Veneta id Republica, ſuis rebus maximè conſultura, in cuius ditione ex 33. fratrum conuentibus, quibus omnino abſoluitur, 27. obtinet, procurante (verebatur enim ne eius ciuitates, & oppida, Mediolanenſibus oppoſita, ab aliquo alienigena ſiue fratre, ſiue ſæculari, ſpecie tamen fratris, Mediolanenſibus proderentur) dum bellum inter eam atque eorundem Mediolanenſium Ducem ſæuiret, Sixto IV. Pont. max. ſedente, & à Chriſti natiuitate, ex eiuſdem tamen ſummi Pont. facultate, anno 1471. diuiſa eſt. Hæc ab Oriente S. Antonij, ab Occidente Mediolanenſi, atq; à Meridie Bononienſi Prouincijs contermina eſt. A Septentrione verò nullam prorſus Prouinciam, ſed editiſſimos montes, quibus ex Italia in ſuperiorem Germaniam itur, tantummodo reſpicit. Eius latitudo, quę à Piſcheria Veronenſi oppido, vſq; Endennam Bergomatum oppidum ſummenda venit, 67. milliaria: longitudo verò, cuius fines ſunt Caſale maius, Cremonenſe oppidum, atq; ad Padi fluminis famoſi ripam ſitum, & Burnum Brixienſe oppidum, 90. milliaria continent.
B Complectitur præterea hæc Prouincia 3. ciuitates, Brixiam ſcilicet, Bergomum, atq; Cremam: & 4. lacus piſcium feraciſſimos, nempe Benacum, Iſchium, Endennium ſiue Spinonium, atq; Idrim: & 5. flumina, Cliſim videlicet, Mellam, Serrim, Oleum, atq; Bremum. Vtebatur olim huius Prouinciæ Miniſter quodam ſigillo, cui diui Apollonij Epiſcopi, & SS. martyrum Fauſtini & Iouitæ imagines, cum eorundem nominibus, nulla interim Prouincię ipſius facta mentione, inciſę exiſtebant. Sed cùm ea prorſus de cauſa aliarum Prouinciarum patribus contemptui eſſet, is qui ſuperioribus hiſce diebus ad eiuſdem Prouincię clauum ſedebat, ſigillum multò elegantius, ex patrum conſenſu, efformandum curauit. Cuius inſignia ſunt, Chriſtus dominus cruci
C affixus, & glorioſa eius Mater, & B. Euangeliſta Ioannes omnino ſtantes: quorum iſte crucis leuam, illa verò dexteram tenet. Eiuſdem autem crucis titulum ſol, & luna, ſed quod reliquum eſt eius plures ſtellæ exornant. Sub cuius etiam baſi genuflexus Patriarcha Franciſcus, inter duas arbores, ac brachijs in crucis modum extenſis, tanquam admiratione perfuſus orat. Eius deniq; ſigilli oram ſequentes literæ, de noſtro more, ambiunt: videlicet. SIGILLVM. ✠ PROVINCIÆ. ✠ BRIXIÆ. ✠ ORDINIS ✠ FRATRVM ✠ MINORVM ✠ OBS. Sunt enim Brixiæ ciuitatis, à qua, tanquam à digniori, Prouincia etiam ipſa ſibi nomen aſciuit, patroni beati martyres Fauſtinus & Iouita, eaq; de cauſa illos ſibi graphicè depictos præferre volui. Continet præterea hæc Prouincia decem monialium monaſteria.

De conuentu S. Ioſephi Brixia. *Conu. I.*

D INTER reliquas Venetæ Reipub. ſubactas ciuitates Brixia, Tranſpadana vrbs, atq; à Cœnomanibus condita, non infimum locum tenet: Eſt ſiquidem opulentiſſima, ferriq; mineralibus abundat, & ad 100. milliaria eius territorium protenditur. Cuius pinguiſſima arua (tanta eſt eius planities) fontium fluminumq; aquis, quibus maximè ſcatent, dum opus eſt, irrigantur. Cùm igitur hæc ciuitas bello, circa annum Dominicæ Incarnationis 1517. quateretur, duæq; eccleſiæ, diuis Apollonio atq; Roccho ſacræ, quòd extra mœnia ſitæ, peropportunum hoſtibus latibulum miniſtrarent, negotiumq; aliquando ciuibus faceſſere poſſent, ex ſenatus decreto, annuente tamen Leone X. Pont. max. euerſæ penitus fuiſſent, hic conuentus, iiſdem ſanctis atq; B. Ioſepho ſacrandus, ex earum materia, iuxta præfati Leonis X. præſcriptum, intra eiuſ-

tra eiuſdem Brixianæ ciuitatis muros, eleganter ſatis, ſatiſq; auguſtè conſtructus extitit. Nam & longitudine, & latitudine, atq; etiam pulchritudine cæteras antecellit eccleſias: eaq; de cauſa etiam ipſa cathedrali eccleſia Brixianis frequentior eſt: Cuius chorus, ſimulatq; reliquæ domus refectorium, atq; etiam dormitorium ita à paucis diebus refecta, reſtaurataq; ſunt, vt omnibus huius Prnuinciç locis palmam facilè pręripiat. Incolitur prætereà hic locus à 40. fratribus, & aliquando à 50. interdum verò à 60. pro vt ſeſe occaſio offert: Quapropter primum ſibi locum aſſignare voluimus. Templum verò die 4 Octobris, anno tamen Domini 1519. à R. Matthia Vgono ex Brixia oriundo, atq; Epiſcopo Famaguſtano, vtroq; Brixienſi ſenatu, Eccleſiaſtico ſcilicet atq; laico aſtante, in honorem SS. Apollonij, Rocchi, atq; Ioſephi dedicatum fuit. Qui quidem pientiſſimus Epiſcopus crucem, SS. reliquijs refertam, eius ſacrario moriens, ex teſtamento, anno Domini 1536. die verò menſis Iunij 27. legauit: & apud fratres in eccleſia à ſe conſecrata humari voluit: inſuper & bibliothecam doctiſſimo libello à ſe edito ſed manu ſcripto, cui vitiorum liber titulus eſt, locupletauit. A B

In huius loci archiuo inuenire licet apoſtolicum Sixti IV. breue, quo Franciſcanis fratribus ſucceſſio ab inteſtato interdicitur: Et aliud Alexandri Papæ VI. breue, quo Minorum Miniſtris, ac Guardianis aliquorum ſibi caſuum reſeruatio, à quibus nullus inferior ab eis abſoluere poſſit, conceditur: & Franciſcanis è Religione egreſſis hæreditaria ſucceſſio prohibetur: & fratribus noſtris Illyricũ habitantibus facultas datur, vt nauigantibus Pœnitentiæ, atq; Euchariſtiæ ſacramenta, ex apoſtolica auctoritate, miniſtrare poſſint: Et aliud eiuſdem Alexandri breue, quo huius noſtri Inſtituti Generali, ac etiã Prouincialibus Miniſtris fratres incorrigibiles, dummodo maior Capituli pars conſenſerit, habitu ſpoliare, ac ab Ordine expellere licet: Et Leonis Papæ X. bullam, qua huius monaſterij fratribus hortus extra mœnia cum ędificandi ibidem ſacelli facultate conceditur: Et apoſtolicarum eiuſdem Leonis X. literarum tranſumptum, quo interdictum Minoriticas comprehendens eccleſias diffuſè præſcribitur: Et aliud quoq; eiuſdem Leonis X. tranſumptum, quo præcipitur, vt fratres noſtri eum in proceſſionibus alijſq; publicis actibus locum habeant, quem & Conuentuales Franciſcani patres, ante ſeparationem ab Obſeruantibus, obtinebant: Et aliud eiuſdem Leonis X. indultum, quo præfatas SS. Apollonij, atq; Rocchi eccleſias demoliri, hancq; ſancti Ioſephi Brixianis conſtruêre liberum fuit. Ac tandem quoddam Clementis VII. ſummi Pontif. tranſumptum, quo fratrum noſtrorum Miniſtris Prouincialibus, ſimul atq; Guardianis ſemel redigendi ad certam pecuniarum ſummam legata ſibi ex teſtamentis relicta, ex conuentione cum teſtatorum hæredibus facta, dummodo id per Procuratores fiat, & neceſſitas expoſtulet, facultas conceditur. Sub ſeptimo huius ſacræ ædis altare, portam ingreſſis ad leuam occurrente, quod Apoſtolo Andreæ ſacrum exiſtit, SS. Siluini, XII. Brixienſis Epiſcopi, atq; Ruſtitiani, XXII. eiuſdem Brixiæ ciuitatis Epiſcopi corpora recondita ſunt: quibus duæ tabellæ propria nomina exprimentia adiacent. Hæc ſacra pignora, cùm in eccleſia diui Apollonij humata eſſent, ne ea demolita prophanationi exponerentur, ad hunc locum, ex Leonis X. ſummi Pontificis mandato, tranſlata fuêre. Sub ara verò, diuo Roccho erecta, corpus S. Vrſicini, Brixienſis quoq; Epiſcopi, iacet. Atqui beatus pater Franciſcus ab Aragonia parietem primi ſacelli, quod iuxta clauſtri oſtium ad dexteram occurrit, pro ſepultura adeptus eſt. C D

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Bergomi. Conu. II. E

BERGOMVM Tranſpadana ciuitas, ob ciuium peregrinationem, quos eius ſterilitas aliò tranſmigrare cogit, omnibus notiſſima eſt: Qui licet rerum inopes; in Chriſti tamen pauperes, præſertim verò in religioſos, liberaliſſimi ſunt, prout hic conuentus, ex eorum ſumptibus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1422. ſed extra antiqua ipſius vrbis mœnia, ædificatus facillimè indicat: Cuius ſitum deuotus quidam Bergomas, Petrus ab Alſano nomine B. P. Bernardino contulit. Authenticum præfatæ collationis inſtrumentum, actum Bergomi 27. Iunij, anno Domini 1422. imò & apoſtolicum Sixti IV. Pont. max. breue, ſub datum Romæ 12. cal. Martij, anno Domini

A mini 1471. Pontificatus verò ſui primo, cuius virtute hæc Prouincia à Mediolanenſi ſeiuncta eſt, in huius ſacræ ædis archiuo aſſeruantur. In cuius etiam ſacrario altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, fragmentulum Dominici etiam præſepis, aliquantulum ex thure puero Ieſu à Magis oblato, & aliquot SS. Andreæ Apoſtoli, Cyriaci, Vrbani, Romaniq; martyrum, Benedicti Abbatis, ſanctæ Agathæ virginis & martyris, atq; vndecim millium virginum oſſa, ſumma veneratione, cuſtodiuntur. Huius deniq; monaſterij tanta eſt capacitas, vt 35. fratres frequẽtius contineat, plures etiam ſi adeſſent commodè contentura. Diem hoc in loco clauſit extremum, anno Domini 1460. B. P. Daniel à Nimbro, miraculis illuſtris; quemadmodum & libellus quidam, cui titulus Bergomẽſis vinea, & chirographum, inſuper & ſigillum cuiuſdam apud Bergomates Inquiſitoris, ibidem appoſita, liquidò conteſtantur. A parte huius ſancti templi poſteriore inuiſere licet Chriſti Domini ſeruatoris noſtri, crucem baiulantis, imaginem, quæ ſu-
B perioribus annis, quadrageſimali tamen tempore, miraculis coruſcare cœpit, adeò vt vndique fideles ad eam confluerent. Ex quorum etiam oblationibus, ara, ſacellumq;, ad Miſſas celebrandas, ibidem ſatis eleganter conſtructa ſunt. Cuius quidem deuotionis, atq; miraculorum hæc fuit origo: Dum caſu die quadam fortius plueret, ac quidã adoleſcens, qui adhuc ſupereſt, celeriori gradu pluuiæ vitandæ cauſa illàc pertranſiret, oculorum aciem fortè fortuna in huiuſmodi Chriſti imaginem direxit, ſanguinemq; ex ſacro eius capite profluentem conſpexit: quapropter ſui oblitus, ac genuflexus clamitare cœpit, miraculum, miſericordia, & his ſimilia. Quod cum conuicini audiſſent, atq; ad eundem locum tenderent, vniuerſa ciuitas commota fuit. Re tamen ad illuſtriſſimum Borromeum, Mediolanenſium Archiepiſcopum, atq; S. R. E. Cardinalem, nec non tunc diœceſis Bergomatis apoſtolicum Viſitatorẽ, delata, Bergomum is accedens,
C atq; ſuperſtitionem, ſub ſpecie pietatis latentem, prudenter pertimeſcens, iubet ſacellum de nouo erectũ deſtrui. Cùmq; Bergomas ſenatus eius imperio reſiſteret, aſſereretq; vniuerſam ciuitatem commouendam, atq; facilè in ſeditionem prorupturã, quòd maxima in huiuſmodi locum deuotione, ac religione ferretur, ſubiecit grandæuus quidam, ac pius Bergomatis eccleſiæ canonicus, maturiori conſilio eo in negotio procedendum fore: inſuper & recentiſſimum huiuſmodi miraculum in medium adduxit: Pauperculam ſcilicet mulierem, à quindecim annis claudam, viribusq; omnino exhauſtam, quæ & pro optata ſalute aſſequẽda, quicquid bonorum obtinebat, conſumpſerat, ac depauperata omnino ad commune ciuitatis xenodochium ſe contulerat, poſt Miſſæ eo in ſacello auditionem, ac voti à ſe emiſſi ſolutionem, integram ſoſpitatem ex tempore, toto circunſpectante populo, aſſequutam fuiſſe. Quapropter præfatus Cardina-
D lis Borromeus, diligenti de huiuſmodi miraculo examine habito, eiusq; veritate comperta, à propoſito deſtitit, ſuaq; etiam vota præfatæ imagini humillimè obtulit.

De conuentu S. Mariæ Coronatæ Martinengi. Conu. III.

QVANTA fuerit illuſtriſſimi, ſimulatq; pientiſſimi Bartholomæi Caleonis, Venetorum Ducis, ad Chriſti ſeruos, deuotio, ex tribus monaſterijs, à ſe conſtructis, liquidò patet. Quorum alterum, ſub nomine Baſella, euntibus ab hoc oppido Martinengo Bergomum, medio in itinere, occurrit, Dominicanisq; patribus deſeruit: alterum verò intra huiuſmet oppidi ſepta, ſub inuocatione S. Claræ, ſurrigit, & à Clariſſis ſororibus inhabitatur: ſed tertium ijſdem muris cinctum, & S. Mariæ Coronatæ ſacrum, à 12. fratribus incolitur. Ædificauit quoq; pijſſimus idem Bartholomæus Ber-
E gomi xenodochium famoſiſſimum, quod & nomine Miſericordiæ inſigniendũ, ac plurimis opibus, redditibusq; dotandum curauit. Multa etiam & alia his ſimilia beneficia præſtitit, quæ tamen, quòd non ſint præſentis ſpeculationis, prætermittenda cenſui. Hoc tamen vnum ſilentio non præteribo, quòd videlicet huius loci ſacriſtiam pretioſiſſimis ornamentis, aureisq; calicibus, & argenteis, inſuper & alijs iocalibus, atq; cæteras conuentus officinas omnibus neceſſarijs abundè inſtruxerit. Cui deniq;, ad pium huiuſmodi opus præſtandum, Sixti IIII. Pont. max. auctoritas, cuius apoſtolicum breue, ſub datum apud ſanctum Petrum Romæ 18. Septembris, anno Domini 1475. Pontificatus verò ſui v. in huius loci archiuo aſſeruatur, affectu paterno fauit.

De conuentu S. Mariæ Endennæ. Conu. IV.

A

ENDENNA oppidum 12. millibus paſſuum à Bergomo diſtat, ſitumq́; eſt in media ſterilíq; valle Brembana, eaq; de cauſa, quotquot ibi commorantur, pauperie præmuntur. Olim quidem, plurimis mercatoribus ibi degentibus, melius illis fratribusq́; noſtris erat: quibus tamen vel mortuis, vel alió profectis, & iſti atq; etiam illi, quoad victum, cæteraq; vitæ neceſſaria dant pœnas: Nam ea vallis nec vini, nec tritici, nec etiam fructuum ferax eſt, nec, à quibuſdam paſcuis, boni aliud quidquam habet. Prope hoc igitur oppidum præfati mercatores hanc ſacram ædem, ex Innocentij IV. ſummi Pont. auctoritate, in honorem Deiparæ virginis Mariæ, circa annum à partu Virgineo 1488. à fundamētis ad apicem vſq; extruendam curarunt: quam 5. tantùm fratres, ſuperioribus de cauſis, miſerrimè inhabitant. B

De conuentu S. Mariæ de Pace Alſani. Conu. V.

ALSANVM mediocre oppidum eſt, Bergomoq; ad 14. paſſuum diſtat, cuius etiam iuriſdictioni ſubiacet. Cumq; opibus non abundet, Minoriticum tamen conuentum, ſub titulo B. Mariæ de Pace, apud ſe habet, ac 8. fratres eius habitatores omni beneuolentia, omniq; liberalitate proſequitur. Cuius ſitum ab Alſanenſibus collatum olim fuiſſe nouimus. Sed quis erecti ibidem ædificij, quod nondum vltimam artificis manum expertum eſt, author fuerit, non ſatis conſtat. Crediderim tamen illud ex Alſanentium, aliorumq; eleemoſynis, fratrum diligentia conquiſitis, promotum. Huius patriæ aër ſalubris omnino, temperatusq́; eſt, ac hominum ſaluti ſummopere confert, eiusq́; incolæ prudentes ſunt, ac religioſorum obſeruantiſſimi. C

De conuentu beatæ Mariæ Gandini. conu. VI.

GANDINVM Tranſpadanum oppidum eſt, diſtatq́; à Bergomo eius metropoli 15. millibus paſſuum, cuius accolæ plus cæteris lanifico incumbunt. Vix enim vnus inter eos inuenitur, qui huiuſmodi opificio non ſtudeat. Alius ſiquidem lanam lauat, alius mundat, ille vngit, iſte fila ex colo deducit: hic eadem fila contorquet, net, orditur, texit, componit, atq; adaptat. Qui verò ditiores ſunt, diuerſi coloris pannum ad nundinas, totiusq́; Italiæ, imò & Germaniæ ſuperioris emporia, deferendum curant. Quo fit vt ipſorum oppidum cæteris Bergomatibus diuitiarum palmam facilè præripiat. Sunt etiam Gandinenſes religioſis addictiſſimi, ſummeq́; benefici; prout argumento eſſe poſſunt hoc ſacrum monaſterium, B. virgini Mariæ dicatum, communibusq́; eorum ſumptibus ædificatum, atq; 18. fratres eius inquilini: qui eos in omni euentu, atq; in omni neceſſitate ſibi promptiſſimos experiuntur. Conſtructum fuit hoc monaſterium auctoritate Sixti IIII. Pont. max. anno Dñi 1481. D

De conuentu S. Mauritÿ prope Iſchium. Conu. VII.

DELICIOSVS re vera, atq; ſaluberrimus eſt hic conuentus, diuo Mauritio ſacratus, & à 12. fratribus incultus: Cùm in iugulo cuiuſdam ſcopuli, ad marginem Iſchij lacus, ſitus, optima aura, pulcherrimoq; proſpectu gaudeat. Hinc enim Camonicæ vallis planitiem, Oleo flumine allutam iſtinc, verò Iſchium lacum piſcibus abundantiſſimum, perpetuoq; nauigabilem: atqui illinc editiſſimos montes niuibus, tum in æſtate, tum quoq; in hyeme albeſcentes, amœniſſimè proſpicit. Præterea tanta eſt hoc in loco aëris tenuitas, vt cuiuſuis generis catarrum longius ab hominum capitibus propellat, humanasq́; aetates abſq; morbo longius deducat. Quapropter inſulæ tantum Gardæ in tota hac Prouincia ſiue de amœnitate ſiue de ſalubritate, ſiue etiam de rerum copia agamus, cedit. Huius igitur amœniſſimi conuentus authores fuère Lucrenſes, qui eum, ex facta ſibi facultate, vt ex publico quodam inſtrumento, acto 21. Aprilis, anno Domini 1448. atq; in eius tabellario aſſeruato, liquido conſtat, à fundamentis erigendum, omnibusq́; ſuis numeris, ſumma liberalitate, abſoluendum curarunt: qua & eius fratres, vſq; in hodiernum diem, proſequuntur. Diſtat hic locus tum à Bergomo, tum quoq; à Brixia triginta millibus paſſuum. E

A *De conuentu S. Mariæ Lucris.* *Conu. VIII.*

DISTAT præcedens S. Mauritij conuentus à Lucris, Tranſpadano oppido, mille paſſibus ad minus: ſed præſens, S. Mariæ ſacratus, mœnibus eiuſdem oppidi cingitur. Vtriuſq; tamen vnus & idem author fuit, nempe pia Lucrenſis communitas. Sed hic multò maior, multòq; auguſtior illo eſt, facileq; conuentui S. Ioſephi comparari poſſet, licèt, Lucrenſibus ſumma omnium rerum penuria laborantibus, vixq; neceſſaria Religioſis ſubminiſtrantibus, 14. tantùm fratres modò contineat. Eadem ſiquidem eſt Lucrenſium, atq; Endenſium (quorum ſupra meminimus) conditio: nam ſicut plurimi olim, ijq; ditiſſimi mercatores iſtis conuixerunt, ſucceſſuq; temporis ad alia loca dilapſi ſunt, ita quoq; & illis: qui tandem ab eis diſcedentes, omnes ſecum diuitias aſportarunt. Ablato enim à Lucrenſibus mercimonio, vt fame præ-
B mantur neceſſe eſt: Nam ipſa patria, ſicut & Endenſis, ſterilis omnino, atq; infructuoſa eſt. Hinc fit vt ſummo labore, ſummaq; difficultate, tum iſtius tum quoq; illius, ſancti ſcilicet Mauritij conuentus, fratribus neceſſaria ſuppeditent, & vtriq; inopia laborent.

De conuentu S. Bernardini Cremæ. *Conu. IX.*

CREMA Tranſpadana, nouaq; vrbs eſt, muro, vallo, atq; ſcaturienſibus aquis munitiſſima: inſuper & ciuium generoſitate, atq; in ſapientes propenſione, & liberalitate clariſſima. Quam & à Cremando, quòd Cremenſis quidam ligneum Crucifixum aliquando combuſſerit, Cremæ nomen ſortitam volunt aliqui. Quod tamen mihi minimè probatur: ſed magis arridet, id quod in Brixienſibus chronicis contine-
C tur: Quoſdam ſcilicet catholicos Patraſſianos, eorum ciuitate Patraſſo, quæ in Mediolanenſi territorio aliquando ſubſtitit, ob hæreticam prauitatem ibi ſæuientem, funditus euerſa, ne illi aſſentiri viderentur, patrijs laribus, proprijsq; Penatibus relictis, ad hunc locum ſe contuliſſe, atq; huic ciuitati Cremæ initium dediſſe. Si tamen aliqui Cremam à cremando dictam velint: quòd eius ciues charitate in Deum, & proximum, pietate in pauperes, fidelitate in proprium Principem, atq; in noſtros fratres affectu crementur, ab his minimè diſſentio. Nam id eorum deuotio, liberalitas, atq; in noſtrum Ordinem munificentia facillimè indicant. Cùm enim quendam conuentum, ſub inuocatione S. Bernardini, circa annũ Domini 1455. ex conceſſione Eugenij IIII. ſummi Pontificis, aliquantulum à mœnibus erigere cœpiſſent, atq; eum, ſæuiente inter Venetos & Mediolanenſes bello, ne hoſtium inſidijs paterent, funditus euertiſ-
D ſent, hunc, atq; alterum (de quo paulò inferius) eius ſucceſſores, ex facta ſibi, anno Domini 1515. à Leone X. Pont. max. facultate, intra eiuſdem ciuitatis muros, ſub eadem ſancti Bernardini inuocatione, conſtruendos curarunt. Apoſtolicum præfatæ conceſſionis breue penes octodecim fratres huius loci accolas maxima cura aſſeruatur.

De conuentu S. Mariæ Planengi. *Conu. X.*

PLANENGVM pagus eſt, diſtatq; à Crema ad duo millia paſſuum: cuius tanta eſt pauperies, vt nec proprium curatum, qui ſibi ſacramenta miniſtret, alere poſſit. Ei deniq; conſulturus, ac propriæ deuotioni ſatisfacturus pius Cremenſis ſenatus, hanc ſacram ædem, ex facta ſibi à Martino V. Pont. max. facultate, in B. Mariæ, anno ſui Pontificatus primo, à fundamentis ad verticem vſq; extruendam
E curauit. Non quidem ex Planengenſium, ſed ex proprijs facultatibus. Octo fratres eius inquilini, qui & pijs Cremenſium largitionibus aluntur, Cremenſis Epiſcopi facultate, à quo & annuã eleemoſynã eapropter recipiunt, Parochi officio viciſſim Planẽgi fungũtur: eiuſq; paganis ſacramenta miniſtrant, & Dei verbũ de ſuggeſtu proponũt.

De conuentu S. Franciſci de Pace Vrceæ. *Conu. XI.*

VRCEVM Brixienſis diœceſis oppidum eſt, Brixia quidẽ 20. millibus paſſuum diſtans, & inſuperabili fouea, aquiſq; perennibus, ac firmiſſimo aggere, propugnaculisq; munitiſſimum. In quo ex impetrata, anno Domini 1486. à ſummo tunc Pontifice ſedente, atq; à Ludouico XI. Francorum Rege, eodem tempore Mdiolanenſibus

ſibus imperante, facultate, Vrceana communitas hanc ſacram ædem, ſub inuocatione B.P.Franciſci de Pace, communibus ſumptibus, atq; eleganter ſatis conſtrui fecit. Affluit hæc patria peroptimo ſubtiliſſimoq; lino: quapropter fratres huius loci accolæ, qui numero ſunt 18. hyemali tempore, à mulierculis huiuſmodi linum adaptãtibus mirum in modum diuexantur, inquietanturq́;. Eo in pariete, qui ſacellum immaculatæ Conceptionis Virginis glorioſæ à ſacello vndecim millium virginum diſtinguit, fruſtũ eius columnæ, ad quam Chriſtus dominus pro nobis alligari voluit, aſſeruatur. Ad leuam verò ſummi altaris, in quadam fabrefacta feneſtella, pars ſanctiſſimæ crucis eiuſdẽ Seruatoris Chriſti cuſtoditur. Atqui in ſacrario ſacroſancta aliquot SS. Pauli Apoſtoli, Marij martyris, Maximi itidẽ marty. oſſa, atq; particula crucis boni Latronis habent. A

De conuentu S. Mariæ de Aguzano. Conu. XII. B

DISTAT à ſuperiore loco hic conuentus, B. Mariæ de Aguzano ſacratus, bis mille paſſibus: qui, iuxta ſeniorum traditionem, à B.P. Bernardino de Senis primò occupatus fuit. Idq; & aliquot eius imagines, anno Domini 1438. depictæ, & ipſius diſpoſitio loci, qui ſolitarius, ab hominum frequentia ſemotus, & denſiſſimis quercubus conſitus eſt, ſatis indicant. Amabat ſiquidem beatus ipſe pater Bernardinus, ſicut & alij eius temporis religioſi, ſyluatica huiuſmodi loca. Continet nihilominus hæc ſacra ædes 12. fratres, illiſq; neceſſaria, licèt ſatis frugaliter, miniſtrat: quam ſcaturientes vndique aquæ amœniorem, aduentantibuſq; populis commendatiorem reddunt.

De conuentu S. Bernardini Clararum. Conu. XIII.

QVAMVIS Clarenſis communitas diuitijs minimè affluat, imò potius ægeſtate, vniuerſa eius ditione lapidibus penè obruta, qua etiã de cauſa plus milij, quàm tritici ſubminiſtrat, opprimatur: hunc nihilominus conuentum, B. P. Bernardino de Senis ſacrum, ex facta ſibi, anno Domini 1457. à Nicolao V. Pont. max. facultate, vnico tantùm milliari à communi eius oppido Claris, quod Brixienſi iuriſdictioni ſubiacet, communibus ſumptibus extruendum, V.P.F. Bonauenturæ à Plantanidis, tunc Mediolanenſis Prouinciæ Vicario, vt cæterorum catalogo aſcriberetur, conferendum curauit. Cuius capacitas tãta eſt, vt commodè 14. fratres continere valeat. Aquis tantùm abundat adiacens huic domui patria, quibus prata facillimè irrigari, adaquariq; poſſunt. C

De conuentu S. Bernardini Herbuſci. Conu. XIIII.

ROGATVS B.P. Amadeus à deuotis quibuſdam Brixienſibus hunc conuentum, B.P. Bernardino ſacrum, ac eorundem ſumptibus, maiori ex parte, prope Herbuſcum Brixienſis diœceſis pagum, extructum, & 14. milliarijs Brixia diſtantem, ex ſummi Pontificis auctoritate, anno à partu Virgineo 1465. accepit, promouitq́;. Idq; ita eſſe ex libro, cui titulus vita B.P. Amadei eſt, facillimè conſtat. Profectò ſi hæc patria adeò tritici, quemadmodum & vini ferax eſſet, pinguior 14. fratribus huius loci accolis arrideret fortuna, quàm impræſentiarum arridet: Cùm panem ex frumento, ordeo, leguminibuſq; ſubactum, eumq́; non abſq; maximo labore emendicatum, comedere cogantur: Qui interim ſacras quaſdam S. Pantaleonis martyris reliquias, nec non & fragmentum eius columnæ, ad quam Chriſtus Dominus alligatus fuit, inſuper & particulam Dominici ſepulchri, maxima veneratione & obſeruantia, cuſtodiunt. D

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Burni. Conu. XV.

HIC quoq; conuentus, Annunciationi virginis Mariæ ſacer, ac in valle Camonica, longiuſculus ab oppido Burno, conſtructus, à B. P. Amadeo, ex apoſtolica facta facultate, acceptus fuit. Qui poſt ipſius mortem, Paulo II. Pont. max. annuente, cuius literæ in forma breuis datæ apud S. Petrum cal. Auguſti, Pontificatus verò ſui anno v. in huius loci tabellario aſſeruantur, à fratribus Petro, ac Ioanne Bernardo, de Tertio Seraphici patris Franciſci Ordine, maiori ex parte, atq; ex diuerſis eleemoſynis, maximo labore partis, promotus, inhabitatuſq; fuit. Sed ijs vita functis, in huius Prouinciæ ius, Burnenſibus id maximè ſolicitantibus, ceſſit. Eſt enim hic locus 12.

A cus 12. fratribus eius accolis difficillimus; cum eis, quocumq; pergere velint, aſcendendum ſit: eaq; de cauſa illis conceditur, vt triticum, tempore meſſis, per areas, emendicatum, in horreum inferre poſſint, vt inde ſuis neceſſitatibus ſatisfacere queant.

De conuentu S. Mariæ de Brixianore Caſtrueli. Conu. XVI.

CASTRVLEVM oppidum ad Cremonenſem diœceſim ſpectat, diſtatq; à Cremona, antiquiſſima Galliæ Ciſalpinæ vrbe, 18. milliarijs, & à Placentia, Galliæ Togatæ ciuitate, totidem, ſed à Brixia 6. tantùm. Longiuſculus igitur ab hoc oppido excellentiſſima Blandſmaria, Mediolanenſium Duciſſa, ob ſummam in Deum pietatem ac in Franciſcanos beneuolentiam, hunc, conuentum, B. Mariç de Brixianore, quem 18. fratres frequentius inhabitant, ſacrum, ex Pij II. ſummi Pont. facultate, circa annum
B Domini 1461. erigendum, perficiendumq; curauit. Huius loci accola aliquando fuit B. P. Amadeus, hicq; duplicem Eliç ſpiritum imbibit: prout eius oratorium, atq; eremiticæ quædam cellulæ, quæ adhuc ſuperſunt, facilè indicant. Beatorum patrum Franciſci, atq; Laurentij corpora hac in eccleſia requieſcunt, quorum ſanctitas conuicinis populis in propatulo eſt. Nec huius loci habitatio, in cuius archiuo apoſtolicum Pij II. breue, eius fundationem concernens, aſſeruatur, fratribus præcedente facilior eſt: cùm panem ad vitæ ſuſtentationem neceſſarium, per viciniora loca, vijs interim niuibus, luto, atq; aquis obſeſſis, quotidie hoſtiatim emendicare cogantur.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Pratalbuini. Conu. XVII.

LICET Pratalbuinum, Tranſpadanum oppidum, à Brixia 20. & à Cremona 14.
C tantùm milliaribus diſtet, Brixienſi tamen iuriſdictioni ſubeſt. Ad ſecundum igitur lapidem ab hoc oppido conſtructus perſeuerat hic conuentus, virgini Mariç de Angelis ſacratus: cuius author inueſtigari minimè potuit. Sunt tamen, qui aſſerant, eum communibus præfati oppidi ſumptibus ædificatum fuiſſe. Quod an ita ſit ex ſcripturis, quas illuſtris familia Gambara penes ſe habet, facillimè expiſcari poſſet. Inhabitatur interim ſacra hæc domus à 22. fratribus: quibus vitæ neceſſaria abundè ſatis miniſtrat. Nec mirum ſanè, cùm adiacens patria fertilis ſit omnino, & eius inquilini noſtræ Religioni, pluſquam dici poſſit, afficiantur, fratreſq; ingenti amore proſequantur.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Quintiani. Conu. XVIII.

CVM oppidi Quintiani, quod 20. millibus paſſuũ à Brixia diſtat, attinetq; ad eius
D diœceſim, habitatores B. P. Amadei, eiuſq; ſociorum ſanctitatem, & vitam accepiſſent, vnius apud ſe erigendi conuentus facultatem, per quendam Theodorum, eorum Archipresbyterum, a Paulo II. Pont. max. obtinuerunt. Qua deniq;, apoſtolicarum duplicium literarum, quarum aliæ vij. cal. Maij, anno verò Domini 1468. ſed Pontificatus ſui v. aliæ autem iij. nonas Nouembris eiuſdem anni, expeditæ fuerunt virtute, obtenta, hanc ſacram ædem, in honorem S. Mariæ de Gratijs, prope prçfatum commune oppidum Quintianum, ex publicis facultatibus, è veſtigio omnino ædificandam curarunt. Quam & 16. fratres inhabitant: & ſequentes ſanctorum reliquiæ celebriorem reddunt: Nempe SS. Philippi, atq; Iacobi Apoſtolorum, S. Io. Euangeliſtæ, SS. Dionyſij martyris, Ioannis Papæ & martyris, Mauritij martyris, Tranquillini martyris, atq; S. Alberti itidem martyris: & SS. Roſæ, Sophiæ, atq; Agathæ
E virginum & martyrum: & particulæ quædam Dominici præſepis, Dominici itidem ſepulchri, domus Lauretanæ, Zonæ ſancti Ioannis Baptiſtæ, pallioli, atq; habitus ſancti Bonauenturæ Cardinalis, & pallioli etiam, ac cilicij beati patris Amadei.

De conuentu S. Mariæ de Curtemilia Rebecci. Conu. XIX.

ET ſi minimum omnium huius Prouinciæ monaſteriorum ſit id, quod prope Rebeccum oppidum, in honorem S. Mariæ de Curtemilia, à Rebeccanis conſtructum extitit: cùm 5. ad ſummum fratres, interdum verò 4. & frequentius 2. ob ædificij imperfectionem, tantùm contineat. Minimè tamen eapropter aſpernandum contemnendumq; venit. Subminiſtrat ſiquidem honeſtè ſatis eius habitatoribus omnia

ad victum, atq; amictum neceſſaria. Diſtat præfatum oppidum Rebeccum ab vrbe Brixia 21. milliarijs, ſed à Cremona, cuius iuriſdictioni ſubeſt, nouem tantùm. Sunt tamen aliqui, qui ſub dubio conſtituunt huius loci ædificationem: An videlicet à Rebeccanis, vel potius ex peculiaribus alicuius eleemoſynis erectus conſtructusq; ſit. A

De conuentu S. Bernardini Inſulæ Douarenſium. Conu. XX.

PARVIT olim hæc inſula illuſtri Douarenſium familiæ, à qua & nomen vſurpauit. Ab ea tamen, poſt aliquot annos, ad illuſtriſſimam Gonzagarum proſapiam deflexit. Cauſa autem quare id acciderit, cùm non ſit præſentis ſpeculationis, in medium afferre nolui. Cùm autem hæc inſula, quæ 18. milliaribus à Cremona, Galliæ Ciſalpinæ ciuitate, diſtat, præfatæ Douarenſium familiæ ſubeſſet, tantùm ab ea publici beneficij cauſa retulit fundi, quantum huic conuentui, elegantiſſimè conſtruendo, colluſtrandoq; ſat eſſet: Nam à ſolo tum eccleſiæ, tum quoq; monaſterio, ac cæteris officinis neceſſario, tantum terræ reſiduum fuit, quantum peramœno prato, nemori, atq; capaciſſimis hortis ſuffecerit. Vnde quanta fuerit illuſtrium illorum fundatorum atq; heroum ad noſtrum Ordinem deuotio, quantaq; animi perpenſio, facillimè colligi poteſt. Huius quoq; loci eccleſia, quæ & elegantiſſima eſt, contiguumq; habet clauſtrum omnino ſumptuoſum, ab ijſdem Douarenſibus eleganter ſatis, ſatisq; magnificè, pro oppidanorum conditione, conſtructa fuit. Idq; & eorum inſignia, atq; gentilitia nomina, antiquo cuidam ſepulchro impreſſa, facillimè indicāt: imò & liquido commonſtrāt eorū & ad Deum pietatem, atq; ad Franciſcanam Religionē, tum ſingularem beneuolentiam, tum quoque intimum affectum. Paret verò modò præfata Douarenſium inſula illuſtriſſimo Ferdinando Gonzaga S. Imperij Marchioni & Principi, ac germano fratri meo, cuius ad Deum pietatem, ac pro exaltanda fide catholica zelum, nec nō & in religioſos, maximè verò noſtri Ordinis, procliuitatem, & ſanguis in Belgio aduerſus hæreticos votifragoſq; effuſus, & acta ipſa probent, cæteriq; extranei narrent, ne interim ſanguini atq; carni plus æquo indulgere videar. Commorantur deniq; hoc in conuentu, qui amœniſſimus eſt, 18. fratres, qui tum ab oppidanis, tum quoq; ab eorum Principe ſatis liberaliter aluntur, ſuſtentanturq;, omnibus neceſſarijs inſtruuntur. B C

De conuentu S. Mariæ de Populo Riparoli. Conu. XXI.

PARET Riparolum in ſpiritualibus quidem Cremonenſi Epiſcopo, ſed in temporalibus ſtrenuo heroi ac Duci Veſpaſiano Gonzaga: cuius matrix eccleſia, cùm longius à fidelium domibus diſtaret, alia primùm in eius meditullio ædificata venerabili patri ac fratri Euangeliſtæ à Caſali, ad illuſtriſſimi tamen Federici Gonzagæ, Mantuanorum Marchionis, inſtantiam, anno Dominicæ incarnationis 1516. à deuoto Thoma Roſello Riparolenſi Archipresbytero collata fuit. Cui etiam collationi Beſſus Duarenſis, reuerendiſſimi Hieronymi Taruiſini, Cremonenſis tunc Epiſcopi, generalis Vicarius ſubſcripſit. Accedente demum Adriani VI. ac Clementis VII. ſummorum Pontificum auctoritate, quorum apoſtolica breuia in huius loci archiuis aſſeruantur, præfata matrix eccleſia, tum ex eiuſdem illuſtriſſimi Federici Marchionis, tum ex Riparolenſium eleemoſynis, opera tamen fratrum, in iuſtum conuentum promota eſt: quam & octo fratres commodè ſatis (eſt enim patria hæc omnium frugum, præſertim verò frumenti & vini feraciſſima) inhabitant, Deoq; deuotiſſimè famulantur. D E

De conuentu S. Mariæ de Piſcibusliſſis Caluatoni. Conu. XXII.

SVBSTITERAT olim ad mille paſſus ab oppido Caluatono, Cremonēſis diœceſis, atq; ad iactum lapidis ab Oleo flumine, ædicula quædam ſanctiſſimæ Mariæ de Piſcibusliſſis ſacra, atq; conuicinis populis, ob eiuſdem glorioſæ Virginis imaginem ibidem erectam, miraculiſq; inſignem, celeberrima, ſed Caluatonianæ Præpoſituræ annexa. Hanc Caluatoniana communitas, vt illuſtriorem redderet, perpetuiſq; miniſtris, qui ſolicitam eius curam gererent, inſtrueret, Innocentio VIII. ſummo Pontifici ſupplicauit, vt ſibi concedere dignaretur, quatenus, ex apoſtolica ipſius auctoritate, eam ſibi in Minoritanum conuentum promouere liceret. Quo deniq; pijs eius votis annuente,

A nuente, præfata communitas, tum ex publicis, tum quoq; ex priuatis eleemoſynis, & ædiculam, ſub antiquiori titulo, ampliauit, & annexum ſibi conuentum, octo continẽdis fratribus commodiſſimum, conſtruxit, & Præpoſito, cui id debebatur, abundè ſatisfecit, atq; integrum conuentum, ſic omnino conſtructum, huic Prouinciæ adijciendum curauit. Apoſtolicum Innocentij VIII. breue, ſub datum 20. Iulij, anno Domini 1490. ſed Pontificatus ipſius vj. in huius loci archiuo cuſtoditur. Nec tędebit me vnum ex plurimis miraculis à præfata imagine editis, in tantæ Virginis gloriam, hic referre. Cùm, ſuperioribus diebus, quædam materfamilias bulliẽs lixiuium ſuper filiolæ ſibi adhærentis caput incautè fudiſſet, deſperaretq; de puellæ vita, eam protinus huic imagini deuouit. Mirabile dictu. Vix votum anxia mater emiſerat, quando virgunculam incolumem omnino, atq; illęſam recepit. Hocq; verum eſſe appenſa imagini tabella commonſtrat.

B

De conuentu S. Franciſci Aſulæ. *Conu.* XXIII.

ASVLA nobiliſſimum ac ditiſſimum oppidum eſt, ſubſtatq; Brixienſi diœceſi: à cuius matrice 27. millibus paſſuum diſtat. Huius incolæ, licet maximè inter ſe diſſideant, ſeſeq; mutuò occidant, miſerrimeq; trucident, vel Iuri ciuili, vel canonico, vel Chirurgiæ, vel arti Medicę, vel Philoſophicis literis, vel mercimonio, vel artibus mechanicis incumbunt, ita vt vix vnus inter tot reperiri poſſit, qui ocio tepeſcat. Vnde meritò ciuitatis honorem ſibi vſurpare poſſet. Nec Aſulanis in Franciſcanos deuotio deeſt: Nam illis, anno Domini 1451. ſub B.P. Ioanne Capiſtrano, tunc vniuerſæ Obſeruantis familiæ Vicario Generali, pulcherrimum conuentum, non longè à mœnibus, ex Nicolai V. Pont. max. facultate, erigendum curarunt. Quem tamen, ſexennio ab eius fundatione, quòd oppido tempore belli, ob eius vicinitatem, notabile damnum inferre quiret,
C is Dux, qui tunc Venetis præerat, funditus euertendum, ſoloq; æquandum voluit. Nihilominus legitima eius communitatis proles, ac pia imitatrix, hunc ſecundum, ſub inuocatione B.P. Franciſci, anno ſalutis humanæ 1543. ex communibus facultatibus, ac intra eiuſdẽ oppidi mœnia, quem & 16. fratres occupant, conſtrui, perficiq; fecit. In cuius ſacrario ſequentes ſanctorum reliquiæ, debita cum reuerentia, aſſeruantur: videlicet particulæ, maxillæ S. Ioannis Baptiſtæ, vnius coſtæ S. Pauli Apoſtoli, capitis S. Andreæ Apoſtoli, crucis ſancti Petri itidem Apoſtoli, & coſtæ etiam S. Lucæ Euangeliſtæ: quidã dens S. Mariæ Magdalenæ, alter dens S. Catharinæ virginis & martyris: aliquot oſſa ſanctorum Laurentij, atq; Sebaſtiani martyrum, & ſanctorum Vrſulæ, atq; Iuſtinæ virginum ac martyrum: aliquot crines, & partes tunicæ, atq; cilicij beatæ Claræ.

D

De conuentu S. Franciſci Iſchij. *Conu.* XXIIII.

CONVENTVS hic, beatiſſimo patri Franciſco ſacratus, ac longiuſculus ab Iſchio, Brixienſis diœceſis oppido, in margine tamen Iſchij lacus ſitus, antiquiſſimus profectò eſt: cùm in libro Conformitatum eius mentio fiat: & à beatiſſimo eodem patre Franciſco certò certius acceptus feratur. Inſalubri nihilominus aura gaudet: eaq; de cauſa aliquoties derelictus extitit, & vix inueniuntur fratres, quorum numerus vt plurimum ſeptenarius eſt, qui inibi commorari velint. Creditur tamen communibus Iſchianorum ſumptibus conſtructus. Hunc locum ſibi, ſuiſq; fratribus à reuerendiſſimo patre fratre Franciſco à Ruuere Sauonenſi, totius Minoritici Inſtituti Generali Miniſtro, ac poſtmodum Pont. max. obtinuit beatus pater Amadeus, inibiq;
E cum illis aliquandiu habitauit. Sed poſtmodum ab ijs ad huius Prouincię patres deuolutus eſt. Aliam quoque eccleſiam, glorioſiſſimæ virgini Mariæ dicatam, ac Iſchianis muris cinctam, occupant huius ſacræ ædis fratres, in qua ſingulis diebus, ex conuentione cum Iacobo de Vldefredis Iſchienſi, atque Mediolanenſium Ducis Capitaneo facta, vnam ad minus Miſſam celebrare tenentur: Qua etiam de cauſa annuam quandam eleemoſynam à præfato fundatore, ex apoſtolica auctoritate, relictam recipiunt, prout ex publico quodam inſtrumento, acto 7. Iulij, anno Domini 1360. atq; in huius loci cartophilacio aſſeruato, liquet: Cui ahærent duo apoſtolica breuia, diuerſis temporibus, & à diuerſis ſummis Pontificibus data: Alterum

quidem ab Innocentio VIII. quo huius conuentus poſſeſſio ſtabilitur: ſed alterum à A
Clemente VII. ſub datum menſis Martij 22. anno verò Domini 1528. quo huiuſmodi conuẽtio approbatur, confirmaturq́;. Præfatã eccleſiam pius ipſe fundator conſtruendam curauit, eò quòd Iſchiani ſacellum ad rem diuinam audiendam non haberent.

De conuentu S. Pauli inſulæ Iſchi. Conu. XXV.

DIFFICILLIMA ſanè eſt huius conuentus S. Pauli habitatio fratribus, cùm ab ipſo nihil penitus ſiue ædificij, ſiue etiam humanæ conuerſationis in inſula Iſchia, in cuius meditullio ſurrigit, inueniatur: coganturq́; ij, qui vt plurimum ſunt 6. numero, nauigio atq; remis omnia ſibi neceſſaria quærere: Nam hæc inſula, aquis Iſchiani lacus vndiq; cincta, longius à continente diſtat: Vnde meritò huius Prouinciæ Miniſtri dicere poſſunt, hoc opus, hic labor eſt, renitentibus pro viribus ſubditis, B
ne ad hũc locũ deſtinẽtur, quoties eius familia ſtatuẽda venit. Et quid mirum cum à piſcibus, qui tamen ſunt ſapidiſſimi, nihil aliud hæc inſula miniſtret? & panis, qui per ſingulos dies mẽdicandus venit, eius habitatoribus, tumeſcẽtibus aquis, ſæpius ad manducandũ deſit? A quo tamen, vel quãdo hoc monaſteriũ coſtructũ fuerit, minimè conſtat.

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Inſulæ Gardæ. Conu XXVI.

ANTIQVISSIMVS profectò eſt hic conuentus, B. Mariæ de Ieſu dicatus, ac in inſula Gardæ, quæ ex medijs vndis lacus Benacenſis ſurrigit, ſitus: cùm à beatiſſimo P. Franciſco, prout ex quibuſdam literis ſeraphici Doctoris, ac beati patris Bonauenturæ, quarum tranſumpta, & in huius loci, atq; etiam in Brixienſis monaſterij archiuis aſſeruantur, ſatis patet, occupatus fuerit. Ex præfatis literis, à quatuor etiam ſibi ſuccedentibus noſtri Ordinis Generalis Miniſtris confirmatis, poſſunt huius mona- C
ſterij fratres, & Mozambani, & per ſingula oppida, atq; pagos Veronenſis diœceſis, ad Benacenſis tamen lacus ripas ſitos, neceſſaria emendicare. Subſtitit olim in hac inſula Gardæ, prout dirutæ eccleſiæ, præaltæ turres, ac antiquiſſimorum ſepulchrorum veſtigia commonſtrant, pulcherrimum oppidum, quod tamen ob pyraticam artem, quam eius incolæ in tranſeuntes, ac conuicinos populos exercebant, funditus fuit euerſum. Exiſtimarim facile hanc ædem, quem 20. fratres inhabitant, ex eius ruinis, accedentibus tamen pijs conuicinorum, tum pagorum, tum quoq; oppidorum eleemoſynis, conſtructam, qua nihil aliud habitationis in hac inſula inuenire licet: ſed ea tota, quæ mille paſſus in orbem continet, fratribus paret. Facillimè tamen eam campis Elyſijs comparauerim: Nam ibi, aëris temperie, atq; ſalubritate illis maximè fa- D
uente, nunquam homines ſeneſcunt, raroq; infirmitatibus grauantur, imò potius vegeta ſemper ætate fruuntur. Hæc proceris ficuum, atq; oliuarum arboribus decoratur: Hæcq; malis Punicis, maliſq; Medicis, atq; citris maximè abundat. In eminentiori verò eius parte ædicula quædam, S. Margaretę dicata, erecta adhuc perſeuerat, quæ tribus Epiſcopis, Tridentino ſcilicet, Brixienſi, atq; Veronenſi ſubeſt. Cui tantæ profunditatis aqua adhæret, vt neſciat demiſſus cum plumbo funis eius inuenire finem. Ex altera verò eius parte horridam cauernam conſpicere licet, quam, contemplationis vacãdę gratia, diuus Bernardinus frequentare aſſueuerat. Ad hanc etiam inſulã, tanta eſt eius amœnitas, animi oblectandi, vel amiſſę ſalutis recuperandę gratia, plures heroes, æſtiuali præſertim tempore, ſe conferunt. Ac tandem hoc in ipſo conuentu, qui, ante S. Bernardini tempora, eremitorium beati Franciſci de Gargano nuncupa- E
batur, reuerendiſſimus pariterq; doctiſſimus P. F. Franciſcus Lichettus, totius Minoritici Inſtituti Generalis Miniſter, 30. diſcipulorum, eoq; amplius, gymnaſium tenuit: quibus Metaphiſicam, ſacramq; Theologiam, ex Scoto Doctore ſubtili, feliciſſimè perlegit. Quorum ſinguli vel lectores peritiſſimi, vel prędicatores diſertiſſimi euaſerunt.

De conuentu S. Bernardini Salodij. Conu. XXVII.

VNIVERSÆ Salodianę Riparię Salodiũ, oppidũ Brixianę iuriſdictiõi ſubactũ, atq; in ripa Benacẽſis lacus ſitũ, caputq; exiſtit; cũ ſibi plures pagi pareant, imbiq; vniuerſæ illius regionis iudiciaria ſedes conſtituta ſit. Cuius inquilini opibus, ꝙ mercimonio va-

A nio vacent, abundant: atq; maxima in Deum pietate, & in pauperes, præcipue verò Franciſcanos, liberalitate feruntur. Qui verò optimates habentur Iuri ciuili vacant, bonasq; literas profitentur. Vniuerſi tamen amicos ſumma proſequuntur beneuolentia, inimicis verò, niſi prius bili ſatisfecerint, minimè parcere nouerunt: licèt quouis tempore læti, familiares, affabilesq; ſint ſupramodum. Hi ergo Salodiani hoc monaſterium, diuo Bernardino ſacrum, atq; ab 18. fratribus inhabitatum, Salodij, ab huius Prouinciæ patribus, ex proprijs eleemoſynis ſumma liberalitate collatis, circa annum Dominicæ natiuitatis 1476. erigendum, conſtruendumq; curauerunt.

De conuentu S. Mariæ Gauardi. Conu. XXVIII.

SERAPHICI patris Franciſci Regulam adamuſſim ſeruare cupientibus Minoriticus hic locus, S. Mariæ ſacratus, ac Gauardi, quod Brixienſis diœceſis oppidum B eſt, diſtatq; Brixia 15. millibus paſſuum, erectus, aptiſſimus eſt: cùm tota in gyro patria, lapidibus pene obruta, frumenti præterea, oleiq;, atq; aliarum rerum penuria quibus laborat, paupertatis ſeruandæ atq; merēdi anſam præbeant. Abundat nihilominus vino. Sed miraculo tribuendum venit, ſi quicquid vel vites produxerint, vel terra germinauerit, aëris malitia, vel exorta ex tempore tempeſtas non abſtulerint. Præterea aëris ſalubritate gaudet: eiusq; inquilini Deum timent, nulliq; malum pro malo reddunt, ſed ſua ſorte, licèt non adeò proſpera, contenti, quicquid habent Chriſti pauperibus, maxima liberalitate, erogant. Qua & hunc locum, ab 8. fratribus incultum, ſub Iulio II. Pont. max. atq; ex eius facultate, prout ipſius apoſtolicum breue, in eius archiuo aſſeruatū, oſtendit, à fundamentis ad apicem vſq; erigendum curarunt.

De conuentu S. Mariæ Fraxino Piſceriæ. Conu. XXIX.

C IN extrema Benacenſis lacus parte, vnde Mincius fluuius exordium ſumit, Piſceria, à piſcando (quod incredibilis piſcium copia ibi capiatur) ſic dicta, atq; munitiſſimum oppidum ſurrigit. Cuius tamen aër, ob ſcaturientes largiſſimè aquas, inſaluberrimus eſt. Id croceus tum virorum, tum quoq; mulierum color ſatis indicat. Cùm igitur, anno Domini 1511. deuotiſſima Dei genitricis Mariæ imago, ad mille paſſus ab hoc oppido, inter cuiuſdam fraxini arboris ramos, ex inſperato apparuiſſet, ſtatimq; miraculis coruſcare cœpiſſet, Piſcerienſi communitati ab illuſtriſſimo Marco Cornelio S.R.E. ac tituli ſanctæ Mariæ in Porticu Cardinali, idq; anno Domini 1514. conceſſum eſt, vt eodem in loco, tum ex proprijs, tum quoq; ex oblatis ab alijs Chriſti fidelibus eleemoſynis, ædiculam, eidem glorioſæ Virgini ſacrandā, iuxta votum, dum-D modo ſacerdoti, qui eius curam gereret, certam mercedem conſtitueret, erigere poſſet. Expedita deniq; huiuſmodi eccleſia, Piſcerienſibusq; eam in ſententiam euntibus, vt Minoriticus conuentus ibidem conſtrueretur, Leo X. Pont. max. ſibi omnino annuendum cenſuit. Cuius apoſtolicum breue, quod & in præſens vſq; perſeuerat, cùm primùm 14. menſis Ianuarij, anno Dñi 1518. in lucem prodijſſet, præfato Cardinali illuſtriſſimo maximè inſtāte, hic conuentus pręmemoratæ eccleſię, ſub inuocatione B. Mariæ de Fraxino, omnino abſolutæ, adiunctus, annexusq; eſt: quē & 10. fratres inhabitāt.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Lonati. Conu. XXX.

LONATVM oppidum Mantuanorū Principi olim paruit, modò verò dictis Venetæ Reipublicæ audit: Ita tamen vt Brixienſi ſenatui in temporalibus, ſed Veronenſi Epiſcopo, licèt 15. tantùm milliaribus Brixia diſtet, in ſpiritualibus ſubſit. Eius ha-E bitatores laborioſi ſunt, atq; agriculturæ, cùm feraciſſimis campis gaudeant, perpetuò vacant: antiquamq; fidem, atq; beneuolentiam in Mantuanorum Ducem adhuc ſeruant. Qua etiam de cauſa ab omni exactione cæteris impoſita, dum Mantuā ingrediuntur, immunes, ex Principis liberalitate, redduntur: ac quibuſdam alijs priuilegijs fruuntur. Hi deniq; cum Vonzagum oppidum propria pecunia emiſſent, eiusq; domos, ſimul atq; eccleſias euertiſſent, ac mandatum à ſummo Pontifice, tunc ſedente, de Minoritico conuentu, apud ſe erigendo, & 12. fratribus proprijs ſumptibus ibidem ſuſtentandis, in tantæ temeritatis pœnam, accepiſſent: hanc ſacram domum, in honorem lætabundæ Annunciationis beatæ ſemperq; virginis Mariæ, octodecim fratribus continendis omnino accommodam, ex proprijs facultatibus, conſtruendam curarunt.

De conuentu S. Mariæ à Laureto Caſtilioni. Conu. XXXI. A

CVM illuſtriſſimus, pariterq; pientiſſimus Ludouicus Gonzaga Caſtilionenſium, Caſtrogufredorum, ac Solfrinenſium Marchio, Caſtilioni, quod Brixienſis diœceſis oppidum eſt, diſtatq; Brixia 18. milliarijs, eccleſiam in honorem B. Mariæ à Laureto, ac contigui ſibi conuentus partem, ex proprijs facultatibus, conſtruenda curaſſet, illisq; pratum, atq; hortum adiunxiſſet: ea ſibi vltrò oblata, huius Prouinciç patres, anno Domini 1534. ex facta ſibi à R. Matthia Hugone, Famaguſtano Epiſcopo, ac illuſtriſſimi Franciſci Cornelij Brixienſis itidem Epiſcopi, ac S. R. E. Cardinalis Vicario facultate, acceptarunt, reliquorumq; locorum catalogo aſcribenda, atq; ex eiuſdem fundatoris, ſuorumq; ſucceſſorum, atq; aliorum fidelium liberalitate, abſoluenda curarunt. Quæ & octo fratres commodiſſimè incolunt, Deoq; ibidē inſeruiunt. B

De conuentu B. Mariæ Gaidi. Conu. XXXII.

EXISTIMATVR hic conuentus, S. Mariæ ſacratus, à Gaidenſibus erectus: Sed certum eius erectionis tempus ignoratur. Eſt hic locus, quem frequentius 14. fratres occupant, eius habitatoribus, ob aëris inſalubritatem, ingratiſſimus: Nec abs re profectò, cùm ſuperioribus annis 4. Guardiani, ab alijs fratribus, intra breuiſſimi temporis ſpatium immatura morte ſublati ſint. Abundat nihilominus Gaidum, Brixienſis diœceſis oppidum, optimo vino, cæterisq; ad victum & voluptatem neceſſarijs.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Gardoni. Conu. XXXIII. C

GARDONVM Brixienſis diœceſis oppidum eſt, & ferri fodinis abundat, cuius inquilini ferri miniſterio vacant: Nam illud alij fodiunt, alij ſubmiſſo igne in fornace colant, alij purgant, diſtendunt, ferreisq; malleis die noctuq; contundunt. Vnde non minimus excitatur ſtrepitus. Ij ergo ferrei homines, quod ſemel à Lutheranis imbiberunt, hæreticæ prauitatis virus tenaciſſimè retinent, qua etiam de cauſa fidei Inquiſitorū carceres Brixiæ conſtituti nunquam Gardonenſi habitatore carent. Apud quos etiam homines conuentus hic, S. Mariæ de Angelis ſacratus, honeſtè ſatis ſurrigit, & 7. fratres continet: qui adiacentium pagorum eleemoſynis ſuſtentantur aluntur q;.

Sequuntur monaſteria monialium.

De monaſterio S. Claræ nouæ Brixiæ. Mon. I.

CONSTAT quoq; hæc Brixiæ Prouincia ex 10. monialium monaſterijs: quorum maior pars ad Clariſſas, minor verò ad Tertiariarias ſorores ſpectat. Eorum verò quæ Clariſſis deſeruiūt, duo intra Brixiæ muros, ſed reliqua alijs in locis ſurrigūt. Sed ex his, quæ Brixiæ ſubſiſtunt, alterum diuo Chriſtophoro ſiue diuæ Claræ nouæ ſacrum eſt, & à 75. virginibus, de prima B. virginis Clarç Regula, inhabitatur, alterum verò, de quo ſtatim, alij diuo dicatur, & à minori ſororum numero incolitur. D

De monaſterio S. Marthæ ibidem. Mon. II.

MODERNIOR prçcedente eſt locus iſte, & à minori ſororū, licet eiuſdē generis, numero occupatur. Subeſt quidem 44. Clariſſis, de prima Regula B. virg. Clarç, & per aliquot annos poſt ipſum, ſub inuocatione S. Marthç conſtructus extitit. E

De monaſterio S. Mariæ de Roſis Bergomi. Mon. III.

IN eminentiori Bergomatis ciuitatis parte 60. pauperum Clariſſarum, de prima B. virginis Claræ Regula, monaſteriū, ſub titulo S. Mariæ de Roſis, ſurrigit: quod quā miraculosè conſtructum ſit paucis enarrabo: Cùm duo mercatores, ex ea Galliæ portione, quæ Normannia nuncupatur, oriundi, intempeſta quadam, atra, ac tenebricoſa nocte, longiuſculus à Bergomo, per ſyluas errarent, pelliq; ſuæ, ne à feris dilaniarentur, maxime timerent, ſe, ex communi voto, ad vnius eccleſiæ conſtructionem, ſi id periculi euaderent, atq; Bergomum incolumes appellerent, obligarunt. Qui ſtatim, poſt emiſſum votum, ſemitam quandam albeſcentem, ac luce colluſtratam, ex inſperato, in

media

A media ſylua conſpicientes, eamq; ſequuti, poſt breuiſſimi temporis ſpatium Bergomũ applicuerunt. Ingreſſiq; turrim ſemiconſtructam, vt quod reliquum erat noctis ibi ſub tecto tranſigerent, (non enim erat illis diuerſorij opportunitas) dum ſimul de explendo quantocitius voto, ne ingratitudinis arguerentur, agerent, glorioſam Virginẽ, proprijs vlnis puerum Ieſum geſtantem, roſeoq; circo innixam videre, meruerunt. Quibus omnibus Brixienſi Epiſcopo per ordinem relatis, ac per ipſum Martino V. ſummo Pontifici renũciatis, ab eodẽ ſummo Paſtore decretũ eſt, vt eo ipſo in loco, in quo beata Virgo ſeſe conſpiciendam obtulerat, promiſſa à præfatis mercatoribus eccleſia, ſub titulo S. Mariæ de Roſis, construeretur. Quod & ab ipſis fideliſſimè præſtitum fuit. Cùmq; poſt aliquot annos vir, atq; vxor Bergomates, genere clari, atq; opibus affluentes, plus æquo carni, ſanguiniq; indulgerent, vanaq; mulier ſolicitius diſcriminandis B crinibus, exornandoq; capiti intenderet, 4. Dæmones, tum capiti, tum quoq; humeri, inſidentes, per oppoſitum ſibi ſpeculum, conſpexit. Quo horribili ſpectaculo territa, in faciem corruit, remq; totam ſuperuenienti viro aperuit. Territi ergo ambo ex huiuſmodi rei euentu, vitam in melius commutare ſtudent, duas cellulas in præfata S. Mariæ de Roſis eccleſia conſtruendas curãt, inibiq; in perpetua paupertate, atq; oratione, vſq; ad vltimum vitæ halitum, ſanctiſſimè perſeuerant: ac tandem vita functi, cùm iunctis manibus, genibusq; flexis inuenti fuiſſent, eadem in eccleſia honorificè tumulati ſunt; quorum ſucceſſu permotę aliquot ſanctæ mulieres, idem prorſus viuendi genus ibidem ſequutæ fuêre. Quæ tandem anno Domini 1434. à ſuperueniente beato P. Bernardino Clariſſarum habitu indui voluerunt: in quo, & ſub prima beatæ Virginis Claræ Regula, poſt emiſſum ſolemne votum, ſanctiſſimè conuixêre.

C *De monaſterio S. Claræ Martinengi.* *Mon. IIII.*

INTRA oppidi Martinengi mœnia erectum conſpicere licet, in honorem S. Clarę, hoc 4. Clariſſarum monaſterium: quod & nobilium quarundam fœminarum, ac ſibi inuicem ſuccedentium monialium ſumptibus paulatim conſtructum, & ab illuſtriſſimo Bartholomæo Coleone, Venetorũ Duce (cuius ſupra meminimus) ex parte, etiam ædificatum, ac ſufficientibus redditibus dotatum fuit: & à 30. ſororibus inhabitatur. Hunc locum Bergomas præcedens conuentus nobis peperit.

De monaſterio S. Claræ Lucris. *Mon. V.*

NVLLI penitus huius Prouinciæ loco, ſi de ſanctitate, de religione, ac de inuiolata paupertate agamus, cedit hoc ſacrum Clariſſarum monaſterium, quod Lucris, D ſub inuocatione S. virginis Claræ, ſurrigit, & à 30. pauperibus ſororibus incolitur.

De monaſterio S. Claræ Cremæ. *Mon. VI.*

SPECTAT quoq; ad hanc Prouinciam id Clariſſarum de ſecũda Regula monaſterium, quod Cremẽſis ciuitatis ambitu circũſcribitur, & 53. ſororibus inhabitatur.

De monaſterio S. Claræ Vrceæ. *Mon. VII.*

PRÆCEDENTEM locum, antiquitatis iure, ſequitur is, qui Vrceæ, ſub titulo. S. Claræ, conſtructus eſt, & à 26. Clariſſis, de prima tamen Regula, ſanctè incolitur.

De monaſterio S. Claræ Caſalis maioris. *Mon. VIII.*

CASALE maius, Galliæ Ciſalpinę oppidum, illuſtriſſimorum Piſcariæ Marchionum imperio ſubeſt, atq; in Padi margine ſitum eſt. Intra cuius ſepta hoc monaſte-E rium, B. Claræ ſacrum, atq; à 30. ſororibus Vrbaniſtis inhabitatum ſurrigit. Quarum in Deũ pietas, atq; in propriã profeſſionẽ zelus, & obſeruantia incredibiles omnino ſunt.

De monaſterio S. Claræ Aſulæ. *Mon. IX.*

NONVM locũ inter reliqua monialiũ monaſteria obtinet hęc domus, quę Aſulę, ſub inuocatione S. Claræ ædificata conſpicitur, & à 26. virginibus inhabitatur.

De monaſterio S. Mariæ ad Eliſabetham Cluſoni *Mon. X.*

GANDINO ad 10. millia paſſuum Cluſonum pagus diſtat, qui cupri fodinis abundat, editiſq; montibus circumſcribitur, atq; Bergomati iuriſdictioni ſubiacet: inſuper & hoc monaſterium à 28. ſororibus Tertiarijs inhabitatum continet.

PROVINCIA

PROVINCIA BASILICATAE.

A NON ita contemnendum faceſſebant negocium 8. vel ad ſummum 10. conuentus, apud Lucanos, Italiæ populos è Samnitibus, infeſtiſſimis olim Romanorum hoſtibus, oriundos, & à Picentinis Silaro, à Brutijs verò Lao fluminibus diremptos, erecti, Vicarijs Prouinciarum Terræ laboris, ac S. Nicolai, quibus ſuberant, Prouincialibus, imò vtriuſq; Miniſteriatum, ob viarum difficultates, atq; ab alijs locis diſtantiam, difficillimum omnino reddebant. Quapropter ij patres, de communi conſenſu, atq; ſententia, B. P. Angelo à Clauaſio, tunc vniuerſæ Obſeruantis familiæ Ciſmontanæ Vicario Generali, per literas, vt huiuſmodi conuentus in peculiarem Prouinciam promouere, illisq; proprium Vicariũ Prouincialem, qui fœlicius eorum curam gereret, præficere vellet, quàm humillime ſupplicarunt. Quorum iuſtiſſimis votis annuens tantus pater, conſulto tamen prius ſummo Pontifice Innocentio VIII. qui tunc ad militantis Eccleſiæ clauum ſedebat, probatos quoſdam patres Bononienſes, anno Domini 1484. eò tranſmiſit, qui & huiuſmo-
B di 10. loca in Prouinciam, ſub Baſilicatæ titulo, erigerent, & ea ciuilioribus, ſanctiſſimisq; moribus imbuerent. Qui dicto audientes, omnia ad eius nutum exequuti fuère. Prodijt igitur nobis hæc Baſilicatæ Prouincia ex S. Nicolai, atq; Terræ laboris Prouincijs: idq; anno Domini 1484. Quæ in tantum excreuit, vt modo 25. fratrum, & vnum ſanctimonialium monaſteria contineat. Vtitur etiam proprio ſigillo, cui glorioſa virgo Maria in ſede reclinatoria ſedens, puerumq; Ieſum dextro brachio ſuſtinens, ac genuflexus, ſupplexq;, ad dextrum quoq; eius latus, pater Franciſcus, ſequentesq; literæ, SIGILLVM PROVINCIÆ BASILICATÆ inciſæ ſunt. Eiuſdem quoq; glorioſæ virginis Mariæ de Vrſuleo imaginem (cuius inferius 12. loco meminerimus) ſibi præponendã volui: quòd ſit in ea vniuerſa, ob frequentia miracula quibus coruſcat, celeberrima, atq; omnibus tum fratribus, tum quoq; ſæcularibus commendatiſſima.

C *De conuentu S. Antonij de Padua Tricarici. Conu. I.*

AD plura, eaq; ſingularia beneficia, quæ huius Prouinciæ patres ab illuſtriſſ. Hieronymo, Berettæ (vulgò Biſignano) Principe, ac Tricarienſium Comite, acceperunt, acceſſit & præſentis conuentus conſtructio. Cùm enim pientiſſimus is heros noſtrum Ordinem, ſuosq; Tricaricenſes ex æquo, idq; ſummè diligeret, atq; tum iſtis, tum quoq; illi conſultum cuperet, hanc ſacram domum, aliquantulum à ciuitatis Tricarici mœnibus, ex facta ſibi à Sixto IIII. Pont. max. facultate, anno Domini 1479. in honorem S. Antonij de Padua, conſtruendam curauit: ac 20. fratres eius accolas, quandiu ſibi comes vita fuit, omni beneuolentia liberalitateq; proſequutus extit.

De conuentu S. Mariæ de ſepulchro Potentiæ. Conu. II.

D INDIGNVM omnino reputans illuſtriſſimus is Comes, qui Potentianis, anno Domini 1488. principabatur, quòd ædicula B. Mariæ ſacra, ac prope Potentiam ciuitatem erecta, miraculis illuſtris, vnius vel alterius anachoritæ, curæ committeretur, eam, euocatis ad ſe aliquibus ex noſtris fratribus, qui operi intenderent, ex proprijs facultatibus, in iuſtum perfectumq; monaſterium, ac 20. continendis religioſis commodiſſimum, præfato anno 1488. ſub inuocatione ſanctæ Mariæ de ſepulchro, promouendum curauit. Prælegitur hoc in loco, quòd neceſſarijs abundet, tum Philoſophia, tum quoque ſacra Theologia: habeturq; quoddam os ſancti Patritij, quod dæmoniacis, ac à ſerpentibus ictis, atq; rabie laborantibus, ſi aqua, cui immerſum fuerit, ab ijs epota ſit, maximè confert, ac intra breue temporis ſpatium eos curat.

De conuentu

De conuentu S. Franciſci Buxenti. *Conu. III.* A

EO quòd Buxentum (vulgò Policaſtro) Lucanorum ciuitas, ſimul atq; præſens conuentus in honorem B. Franciſci, ante 100. annos, ab illuſtriſſimo quodam Buxentinorum Comite, non procul, ab ipſius ciuitatis vallo ædificatus, ac ab 8. fratribus incultus, Turcicam rabiem, ſimul atq; incendium ab ijs fidei catholicæ hoſtibus excitatum, ſępius experti ſint, nihil penitus ſcripturarum inueniri potuit, quo de certo ipſius fundationis tempore, vel de certo fundatoris nomine, inſtrueremur: Quamobrem his ſuperſedere, & his paucis de ſpectantibus ad ipſum contenti eſſe cogimur.

De conuentu S. Franciſci Milionici. *Conu. IIII.*

MINORITICVS hic locus, qui communibus oppidi Milionici ſumptibus, intra eius ſepta, anno Domini 1439. conſtructus extitit, vnus eſt eorum, qui Prouinciæ S. Nicolai olim ſubfuerunt. Idq; ex quadam bulla Eugenij IIII. Pont. max. data x. cal. Iunij Pontificatus verò ſui anno ix. quæ in huius loci archiuo aſſeruatur, liquidò patet. Adiacent præfatæ bullæ aliquot alia ſummorum itidem Pontificum diplomata, nempe Clementis VII. Pauli III. atq; Gregorij XIII. ſed ad diuerſa negotia data. Diplomate ſiquidem Clementis VII. cauetur, vt ad tot expenſas vitandas, Citramontani fratres noſtri ratum habere teneantur id totum, quod in generalibus Capitulis Vltramontanis decretum fuerit: & è conuerſo, vt ſcilicet Vltramontani, id quod à Citramontanis in comitijs generalibus ſtabilitum ſit, amplecti teneantur. Apoſtolicis verò Pauli III. literis priuilegia Tertiarijs noſtræ Religionis fratribus à Sixto IIII. alijsq; ſummis Pontificibus cōceſſa confirmātur. Sed diplomate Gregorij XIII. huius loci fratribus, qui numero ſunt 18. immaculatæ Conceptionis Deiparę Virginis Confraternitatem apud ſe erigere: inſuper & vt aliquod vnum altare, in quo fidelium animæ, per Miſſarum ſolemnia, ex Purgatorij pœnis liberentur, eligere poſſint, ex apoſtolica auctoritate, conceditur. Quarto milliari ab hoc oppido Milionico, quod ad Acherontinam diœceſim ſpectat, in oppido Pomarico beatiſſimus pater Franciſcus puellam vita functam, toto circumſpectante populo, ad vitam reuocauit.

(margin: B, C)

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Vigiani. *Conu. V.*

QVÆ Vigianenſium voluntas, humanitas, atq; beneuolentia erga fratres noſtros ante 100. annos fuerit, ſatis profectò ſuperq; indicat hic conuentus, ſanctiſſimæ Mariæ de Ieſu ſacratus, ac communibus eorū ſumptibus, anno Domini 1478. D
ex conceſſione tamen Sixti IIII. ſummi Pontificis, non procul à Vagiano oppido, ædificatus, quem 18. fratres, pro voto, tanta eſt eius capacitas, inhabitant. Hi ex pijs Vigianenſium eleemoſynis, maiori ex parte, aluntur, & abundè ſatis ſuſtentantur.

De conuentu S. Franciſci Turſii. *Conu. VI.*

SEXTVS hic locus ſiue conuentus, qui prope Turſium, Anglonenſis diœceſis ciuitatem, ſurrigit, ab illuſtriſſimo quodam Turſienſium Comite, cuius in Franciſcanos humanitas, atq; beneuolentia incredibiles fuêre, circa annum humanæ ſalutis 1441. ex facta tamen ſibi ab Eugenio IIII. Pont. max. poteſtate, conſtructus, ſanctiq; Nicolai Prouinciæ adiectus fuit. A qua tandem (vt proloquuti ſumus) ad hanc deflexit. Commorantur frequentius hoc in monaſterio 18. fratres Deoq; famulantur. E

De conuentu S. Mariæ de Ieſu Oppidi. *Conu. VII.*

HIC quoq; conuentus non longè ab Oppido, (ſic enim proprio vocatur nomine.) Acherontinæ diœceſis oppido, ex communibus Oppidenſium facultatibus, circa annum Dominicę Incarnationis 1482. conſtructus, ac ſanctiſſimę ſemperq; virgini Mariæ de Ieſu ſacratus, quem & 15. fratres, vt plurimum, incolunt, ex ſancti Nicolai Prouincia huic præſenti, inter reliquos, acceſſit, inter illosq; annumeratus fuit.

De conuentu S. Franciſci apud S. Martinum. *Conu. VIII.*

QVAMVIS pagus S. Martini, qui ad Anglonenſem diœceſim ſpectat, non adeò diuitijs affluat, non tamen ideo timuit hoc monaſterium à ſe communibus

ſumptibus,

A ſumptibus, circa annum humanæ redemptionis 1512. non longè à domibus, in honorem B. Franciſci, ædificatum, ac fortuito caſu collapſum, poſt aliquot annos, ex communibus quoq; facultatibus, reædificare, firmioriq; lapide communire, ac 12. fratribus continendis aptare. Immo potius hoc ſecundum multò operoſius, multoq; auguſtius, poſthabito quocunq; ſumptu, conſtruendum abſoluendumq; curauit.

De conuentu S. Mariæ ad niues Laurentiani. Conu. IX.

QVANTVM Laurentinianorum ſtudium extiterit ſeraphicę noſtrę Religionis fouendæ, vel etiam augendæ, vel hoc vno ſaltem argumento patet: Licèt enim paupertate potius, quàm diuitijs affluerent, nihilominus tamen hoc ſacrum monaſterium, in honorem S. Mariæ ad niues, prope commune oppidum Laurentianum, circa annum Dominicæ natiuitatis 1512. ex facta ſibi tamen à ſummo Pontifice facultate, B publicis, priuatisq; ſumptibus erigendum, perficiendumq; curarunt. Quibus etiam 15. fratres eius accolas, ſumma liberalitate, ſuſtentant. Mortem obijt hoc in conuentu B. F. Ægidius Laurentinianus, profeſſione laicus: vir ſanè ſanctiſſimus, atq; omni virtutum genere præditus. Qui plurimis, ſuis precibus, integram, optatamq; ſoſpitatem impetrauit: plurimisq; certiſſimè ſequuturę mortis diem, atq; alia futura prędixit. Cuius corpus, cum ſexennio, aqua perfuſum, ſub humidiſſima humo latuiſſet, imputre omnino, atq; illæſum ſe fratribus, dum caſu aliud cuiuſdā defuncti fratris ſibi adiungere vellent, conſpiciendū præbuit. Quamobrem ab ijs inde exhumatū, honeſtiori loco reconditum eſt. A qua etiam die in maximo à Laurentinianis honore habetur.

De conuentu S. Franciſci Petræpretiatæ. Conu. X.

C VT primùm Sixtus IIII. Pont. max. edito apoſtolico breui, ſub datum Romæ anno ſui Pontificatus iij. conſenſum præbuit, deuota oppidi Petræpretiatæ communitas hanc ædem, in honorem B. Franciſci, ex communibus facultatibus, non longè ab ipſo oppido, à fundamentis ad verticem vſq; conſtruendam curauit. Contigit autem id anno à Chriſti natiuitate 1474. A quo etiam tempore 14. fratres hoc in loco commorantur: qui & ſanctiſſimæ crucis Chriſti particulam, aliquantulum ex cingulo glorioſiſſimæ virg. Marię, aliquot guttas ſanguinis diui Pauli Apoſtoli, alterū ex digitis diui Iacobi itidē Apoſtoli, atq; vnum ex dētibus S. Silueſtri Papæ in ſacrario cuſtodiunt.

De conuentu S. Antonij de Padua Hoſtiliani. Conu. XI.

HIC verò conuentus, qui prope Hoſtilianum oppidum, ſub inuocatione B. Antonij de Padua, erectus cernitur, anno ſequenti, nempe anno Domini 1475. ex eiuſ-D dem Sixti IIII. ſummi Pont. facultate, ab illuſtriſſimo Eligio, Hoſtilianenſium Principe, ac Alianenſium Comite, ex ſumma in Deum pietate, ac in noſtrum Ordinem deuotione conſtructus fuit. In quo 18. fratres commorantur, & quædam glorioſiſſimæ virginis Mariæ de ſuccurſu imago miraculis coruſcat, vt ex tabellis appenſis elicitur.

De conuentu S. Mariæ de Vrſuleo. Conu. XII.

QVVM in oppido Carbonio Fraticellorum hæreſis vigere cœpiſſet, plurimiq; ex Carbonianis ſibi adhærerent, deuotiſſima quædam glorioſæ Virginis imago, quę in eorum matrice eccleſia plurimis annis conſtiterat, ijs, in tanti facinoris pœnam, relictis, ad confines oppidorum S. Archangeli, atq; Arcis nouæ, (vulgo Rocca noua) vbi fortè fortuna duo peregrini, natione Galli, quorum alteri Vrſus, alteri verò Leo nomen erat, pœnitentiæ agendæ gratia, paucos ante dies pedem fixerant, ſe E contulit. Cùmq; inuenta ab ijſdem Carbonianis, eam ſollicite quęrētibus, ad eccleſiam à ſe deſertam reducta eſſet, præfatos confines ſequenti nocte repetijt. Vbi verò id Carbonianis iteratò innotuiſſet, non ſunt auſi eam loco mouere, ſed factum propriæ culpæ tribuentes, ædiculam ibi conſtruendam, curarunt. Cuius etiam cura præfatis Vrſo atq; Leoni anachoritis commiſerunt. A quibus & cognomen traxit. Nam ab ijs S. Maria de Vrſuleo à conuicinis poſtea populis dicta euaſit. Cœpit pręterea præfata glorioſæ Virginis imago plurimis, ijsq; notabilibus, miraculis coruſcare: quamobrem populorum ad huiuſmodi ædiculam deuotio indies magis, magisq; adaugebatur, ita vt de extruendo ibi vno aliquo fratrum conuentu cogitare inciperent. Cupiens igitur pientiſſimus Eligius, Hoſtilianenſium Princeps atq; Aliſanenſium Comes, tanti meriti palmam

inam illis præreptam, vt primùm prædicti eremitæ Vrſus, atq; Leo diem clauſere extremum, Sixto IIII. Pontifici max. ſupplicauit, vt huiuſmodi ædiculam in iuſtum Franciſcanorum conuentum, ex apoſtolica auctoritate, ſibi promouere liceret. Quo tandem pijs eius votis, edito apoſtolico breui, annuente, is heros præſentem conuentum, ſub titulo S. Mariæ de Vrſuleo, 23. fratribus continendis accomodum, ex proprijs tantùm facultatibus, erigi curauit. Diſtat autem hic locus, qui & ſyluaticus, nemoroſusq; eſt, à præfato oppido Carbonio 12. millibus paſſuum, plurimiq; ab adiacentibus populis, ob miracula, quæ ibi contingũt, fit: Exornatur præterea hic locus particula quadam Dñicæ crucis, & altera ex ſpinis Dominicæ itidẽ coronæ. Poſſunt deniq; huius monaſterij fratres, ex Leonis X. Pont. max. indulto, dummodo ſacerdotum copia non adſit, vnico ſacro pluribus, licèt præfixam eleemoſynam elargientibus, ſatisfacere. A

De conuentu S. Antonij de Padua Titi. Conu. XIII. B

SVMMA beneuolentia, perpetuumq; Titienſium de huius Prouinciæ patrum ſingulari virtute iuditium fecit, vt ij, impetrata prius à Leone X. Pont. max. auctoritate, hanc ædem, quam & frequentius 16. fratres inhabitant, in honorem S. Antonij de Padua, ex publicis facultatibus, anno à partu Virgineo 1514. extruendam, & P. F. Ioanni Franciſco à Potentia, vt cæteris adiungeretur, conferendam curarent. Peculiarem huius domus curam gerit B. P. Antonius: cùm plura, eaq; ſingularia, beneficia eam accedentibus, ſeq; coram eius imagine interpellantibus indies præſtet, conferatq;

De conuentu S. Franciſci Piſtitij. Conu. XIIII.

OB incredibilem deuotionem, qua in Franciſcanam ferebatur familiã Antonius Triſtanus, Piſtitianus Tabellio, hanc ſacram domum, B. Franciſco dicatã, ex conceſſione Alexandri VI. erigi, perficiq; fecit. Nullum præterea coadiutorem pius ipſe fundator admittere voluit; ſed quicquid impenſarum inſumptum eſt, id totum ex peculiaribus eius bonis liberaliſſimè prodijt. Ex quibus etiam & officinas, atq; cellulas, duodecim continendis fratribus idoneas, omnibus rebus neceſſarijs inſtruxit. C

De conuentu S. Bernardini Laureæ. Conu. XV.

SVMMO officio, imò potius pietate erga noſtrũ Ordinem, Laureana communitas hoc monaſterium, B. P. Bernardino ſacrum, ex facta ſibi à Iulio II. Pont. max. facultate, prope Lauream, Policaſtrenſis diœceſis oppidum, anno humanæ ſalutis 1507. à fundamentis erigendũ curauit. Conuentus vero ſexdecim fratres commodiſſimè continet.

De conuentu S. Antonij de Padua Riuellij. Conu. XVI.

ANNO Domini 1515. atq; Leone X. Pont. max. ſedente, inſuper & ex eius conceſſione, prout bulla data Romæ 30. menſis Ianuarij, Pontificatus verò eiuſdem anno 2. faciliimè indicat, conuentus hic, B. P. Antonio ſacratus, à pientiſſima Riuelliana communitate, è regione eius oppidi Riuellij, atq; ex communibus publicisq; prouentibus, conſtructus fuit. Quem & 14. fratres commodiſſimè inhabitant. D

De conuentu S. Franciſci Salandriæ. Conu. XVII.

TAMETSI pia Salandrienſis communitas coadiutorem ab huius conuẽtus erectione exploſum cuperet, non potuit tamẽ non admittere illuſtriſſ. Franciſcum de Riuerteris, temporalem eius Dominum. Quamobrem, quod illa ſe ſola præſtare affectabat, id communibus vtriusq; ſumptibus effectum eſt. Anno itaq; Domini 1542. annuente Paulo III Pont. max. hæc ſacra domus, quam vt plurimùm 25. fratres incolunt, ex mixtis tum illuſtriſſimi Franciſci de Reuerteris, tum quoq; Saladrienſis ſenatus facultatibus, non procul à Salandria, Tricaricenſis diœceſis oppido, in honorem B. Franciſci erecta eſt. Prælegitur hoc in loco, tum Philoſophia, tum quoq; ſacra Theologia. E

De conuentu S. Franciſci Aietæ. Conu. XVIII.

PIA Aietenſis communitas, ne ſeraphicæ Religioni noſtræ negligentiæ nomine ſuſpecta redderetur, primùm à Leone X. Pont. max. facultatẽ obtinuit, hoc ſacrũ monaſteriũ in honorẽ B. Fráciſci, prope Aietã eius oppidũ, atq; Caſſanẽſi iuriſdictioni, in ſpiritualibus, ſubiectũ, ex cõmuni ærario, anno Dñi 1520. à fundamẽtis extruẽdũ, & V. P. F. Nicolao Auriẽſi, cõferẽdũ curauit. In quo diuinis intẽti laudibus 10. fratres cõmorãtur.

A *De conuentu Annunciationis B. Virginis. Carbonij. Conu. XIX.*

CARBONIENSIS communitas, ne ſeraphico Ordini noſtro, cui aliquando, ob Fraticellorum, cui adhæſerat, hæreſim, iniuria fuerat, adhuc irata videretur, atq; in ſuæ purgationis teſtimonium, cùm primùm, anno Domini 1547. ſedente verò Paulo III. Pont. max ſibi à generali Vicario Anglonenſi facultas facta eſt, hunc conuentum, Annunciationi Dei genitricis Mariæ ſacrum, ex communibus facultatibus, prope Carbonium eius oppidum, erigi fecit, & à 12. fratribus occupari curauit.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Burgentij. Conu. XX.

EX huius ſaltem Prouinciç diſpoſitione liquidò conſtat, quàm parui locorum antiquitatem faciamus. Cuius quidem rei cauſa eſt, quòd non omnium fundatio, atq; fundationis tempus nobis innoteſcāt; quòdq; potius ſeriem à patribus ſibi præfixam, quàm ex vetuſtate debitam attendamus. Hæc dixerimus, quòd hic conuentus Annunciationi virginis Mariæ ſacratus, atq; prope Burgentium, (vulgò Brienza) Marſicanæ diœceſis oppidum, anno à partu Virgineo 1525. ex conceſſione tamen Clementis VII. Pont. max. ædificatus, vetuſtior ſit præcedente. Conuiuunt hoc in loco 13. fratres.

B

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Arcis Imperialis. Conu. XXI.

QVEMADMODVM ex bulla quadā Pij IIII. Pont. max. quæ penes 10. fratres huius loci inquilinos exiſtit, facillimè edocemur, præſens conuētus, S. Mariæ de Gratijs ſacratus, ac prope oppidū, cui Arx Imperialis (vulgò vero Rocca Imperiale) nomē, metropolis verò Anglonenſiū eſt, erectus, a deuotiſſima eiuſdem oppidi communitate, publicorum prouentuum adminiculo, circa annum Dñi 1560. extructus extitit.

C *De conuentu S. Mariæ de Conſolatione Marathea. Conu. XXII.*

CVM honeſtiſſima communitas Maratheana religioſo P. F. Ruffino à Milionico ſummè afficeretur, hanc ſacram ædem, S. Mariæ de Conſolatione dicatam, circa annum Domini 1574. ex publicis facultatibus, non procul à Marathea, Caſſanenſis diçceſis oppido, in eius gratiam, ædificandam curauit: Quam & 10. fratres ab eo temporis inhabitant. Adfuit huiuſmodi ædificationi ſummi Pontificis Gregorij XIII. auctoritas: cuius bulla, data Romç Pont. verò ſui anno 2. in huius loci cartophilacio aſſeruatur.

De conuentu Natiuitatis B. Mariæ Caſtellutij. Conu. XXIII.

RELIGIOSA oppidi Caſtellutij communitas Maratheanæ communitatis pietatem, ſimili pietate, præuentura, hoc monaſterium, Natiuitati glorioſiſſimæ virginis Mariæ dicatum, ex facta ſibi à Gregorio XIII. facultate, prope præfatum oppidum, circa annum Dominicæ Incarnationis 1573. à fundamentis conſtruendum, abſoluendumq; curauit. Suſtinet autem commodiſſimè hic conuentus decem fratres.

D

De conuentu B. Mariæ de Marſici Veteris. Conu. XXIIII.

MARSICVM duplex eſt, alterum quidem vetus, alterū verò nouū, ſed iſtud ciuitatis dignitate nobilitatur, Epiſcopaliſque ſedes exiſtit: illud verò oppidum tantummodo eſt, atq; iſti in ſpiritualibus ſubiectum. Cuius nihilominus communitas ex beneplacito Pij V. Pont. max. atq; anno 1566. præſentem conuentum, beatiſſimæ virgini Mariæ de Conſtantinopoli ſacrum, non procul à communis oppidi muris, erigendum, perficiendumq; curauit. In quo decem fratres conuiuunt.

E *De conuentu Annunciationis B. Mariæ Caſtelli Turturini. Conu. XXV.*

OMNIVM locorum huius Prouinciæ numerum claudit is qui prope Caſtrum Turturinum, à deuota eius communitate, ex Gregorij XIII. Pont. max. facultate, anno à mundi redemptione 1578. in honorem Annunciationis B. virginis Mariæ conſtructus, perfectusq; eſt. Cuius incolç fratres denarium numerum non excedunt.

De monaſterio monialium S. Lucæ Potentiæ.

HOC ſacrum monialium monaſterium, quod intra Potentianæ ciuitatis mœnia, in honorem S. Lucç Euangeliſtæ erectum cernitur, & à vigintiquinque Clariſſis ſororibus inhabitatur, ex indulto Pauli III. Pont. max. atq; communibus Potentianorum ſumptibus maiori ex parte à fundamentis extructum abſolutumq; extitit.

PROVINCIA

PROVINCIA VNGARIAE SALVATORIS.

A NE nobis ſuccenſeat, nec ægrè ferat (obſecramus) pius lector, quòd tam leui pede per præſentem, ac per duas ſubſequentes Prouincias tranſcurrerimus: Nam, ijs vel ſub Turcarum potentiſſimorum Chriſtiani nominis hoſtium poteſtate redactis, vel ab hæreticis iniuſtè poſſeſſis, nullo pacto (& ſi quacumq; adhibita ſolicitudine, ac diligentia) nobis licuit, vel aliquem fratrem eò tranſmittere, qui conuentuum noſtrorum memorabilia feliciori Minerua deſcriberet, vel inde euocare, qui vel ſaltem verbotenus nos de eis felicius certiores redderet: Imò potius eſt quòd nobis de his, (licèt paucis, gratanti tamen animo oblatis) aliquales gratias agat: Cùm ea, non abſq; immenſo labore, aſſequi potuerimus. His igitur in noſtri defenſionem vtcumq; præmiſſis, quæ de hac Prouincia acceperimus paucis enarremus. Antiquior ſanè eſt hæc Prouincia, quàm credi poſſit. Conſtat enim fratres noſtros in Vngariam à sereniſſimo pariterq; pientiſſimo, Vngarorum Rege, Bela, huius nominis IIII. circa annum à lætabunda Chriſti Seruatoris
B noſtri natiuitate 1240. introductos fuiſſe, eumq; illis, ingenti beneuolentia ac voluntate, plures conuentus erexiſſe, de quorum numero fuit Strigonienſis, quem, inſtaurata Strigonio, Pannonię nobiliſſima ciuitate, ac reliquarũ totius illius regni principe, quæ à Cadan Tartarorum potentiſſimo Rege vaſtata fuerat, magnificè ſatis, ac vt regiam decebat dignitatem, à fundamentis ad verticem vſq; conſtruxit, omnibusq; numeris abſolutum, ac beatiſſimæ ſemperq; virgini Dei genitrici Mariæ dedicatum, fratribus noſtris, vt ab illis incoleretur, liberaliſſimè contulit: in cuius eccleſia ſepulchrum ex marmore rubro ædificari fecit, in quo sereniſſimæ Mariæ eius coniugis, ac Imperatoris Gręcorũ filię, atq; etiam Belæ eius filij primogeniti corpora honorificè ſatis ſatisq; ſepulta fuêre: & ipſe quoq;, anno incarnationis Dominicæ 1275. ex hac luce in Budenſi inſula migrans, præcepit, vt Strigonium, poſt obitam mortem, corpus ſuum
C afferretur, & in præfato ſepulchro ſepeliretur. Cuius corpus exhumatum reuerendiſſimus quidam Philippus Strigonienſis Archiepiſcopus, ſuauiſſima illius memoria percitus (fuerat namq; probus Princeps, pius atq; religioſus, etſi bello infortunatus) ex hac ſacra æde, vſurpata facultate, in matricem eccleſiam tranſtulit, vt regiam regio corpore ędem honeſtaret. Id cùm iniquiſſimo animo Franciſcani tuliſſent, ad Romanum Pontificem, tamquam ad ſupremum Iudicem, appellarunt, & agitata diu in Romana curia cauſa, tandem definitum fuit, vt ereptum corpus Regis Belæ in præfatam ædem fratrum Minorum pręnominatus reuerendiſſimus Archiepiſcopus referret, & ſepulchro, è quo ſublatum fuerat, reſtitueret. Huius præſtantiſſimi Regis, ac etiam sereniſſimorum Stephani huius nominis V. eius filij, & Ladiſlai huius nominis IIII. eius nepotis, & aliorum Vngarię pientiſſimorũ Regum, auſpitijs, tantopere hæc Prouincia creuit, vt ex 72. fratrum monaſterijs aliquando conſtiterit. Quorum tamen, (proh dolor)
D noſtris id peccatis maximè exigentibus, alijs interim vel ab hæreticis, quibus ea patria ſcatet, vel à Turcis aut exuſtis, aut dirutis, ſoloq; ęquatis, aut in proprios vſus conuerſis, vix quatuor (de quibus paulò inferius) ſuperſunt. Quando autem Prouinciæ ſibi nomen, dignitatemq; aſciuerit, vel quis primus eius fundator fuerit, nullo modo inueſtigari valuit. Exiſtimarim nihilominus eam ab aliquibus patribus natione Italis, quorum tũc ſanctitas, atq; religio incredibiles fuêre, primò fundatam, quemadmodum & reformatam, ac ad Obſeruantiam Regularem per Franciſcanorum Obſeruantum decus ſplendidiſſimum, beatum ſcilicet Ioannem Capiſtranum, eiusq; religioſiſſimos ſocios, circa annum Dominicę natiuitatis 1455. redactam certò ſcimus. Curaui præterea Saluatoris noſtri Chriſti imaginem huic Prouincię pręponendam, eò quòd Deus

opt. max. anno eiuſdem natiuitatis Dominicę 1456. menſis verò Auguſti die octaua, A
quęglorioſę Transfigurationi eius Seruatoris noſtri Chriſti ſacra eſt, pauciſſimis millibus Chriſtianorũ, ſub beato patre Ioanne Capiſtrano, eorum vexillifero, ac ſtrenuo Duce, ad Albam Gręcam ſiue Thaurinum, vulgò Belgrado, aduerſus centum quinquaginta millia Turcarum, tum equitum, tum quoque peditum, ad inuocationem ſanctiſſimi nominis Ieſu, quod & Saluator interpretatur, glorioſam victoriam miraculosè conceſſerit; quę vt clarius nobis innoteſcat, ex Antonio Bonfinio, rerum Vngaricarum diligentiſſimo ſcriptore libro viij. Decadis iij. annotare non pigebit: Mahumetem, ex Othomanni genere ſeptimum Turcarum Regem, Conſtantinopoli, non ſine maximo Chriſtianæ reipublicę luctu, anno à partu Virgineo 1453. expugnata, hoc Grę- A
corum imperio nimis elatum, ſpes multò maiores concepiſſe, & in Europam, vt eam ſuo ſubiugaret imperio, ſe cum ingenti exercitu tranſtuliſſe. Quod vt Nicolaus V. ca- B
tholicæ Eccleſiæ pientiſſimus Paſtor reſciuit, cùm Pannonijs admodum, Myſijsq; timeret, quibus amiſſis, iam de Chriſtiana republica actum eſſe arbitrabatur, ſacroſanctæ militiæ ſaluberrimum promulgauit edictum: quo quidem, omnes qui ſanctiſſimæ crucis teſſeram in Turcas vltrò ſumerent, gratuitaq; ſtipendia facerent, integra delictorum omnium impunitate donauit; quin & beatum Ioannem Capiſtranum, virum ſanctiſſimum, & ad excitandos ad id populos, dicendi copia, & vitæ probitate, nimis idoneum, in Germanos, Vngaros, Polonosq; miſit, vt ad ſalutarem expeditionem, ſacris declamationibus, homines hortaretur; qui ſacra peregrinatione ſuſcepta, cùm Padum traijcere vellet, & à portitore pertinaciſſimè repelleretur, eò quòd interdicta è Franciſcano dogmate pecunia careret, quam pro naulo largiri poſſet, in difuſſum ſuper vndas mantelum cum ſocijs conſedit, & veluti quadam naufragij tabula, in ripam alteram, non ſine auari ſtupore portitoris, diuina ope tutò tranſlatus eſt. Cùm in C
Auſtriam & Germaniam veniſſet, Minoritanam Obſeruantiam mirificè propagauit, multaq; in Noricis, Germanis, Sarmatis, & Pannonibus monaſteria conſtruxit, languentemq; iam Dei timorem, cultumq; diuinum inſtaurauit, & non mediocrem exercitum Cruceſignatorum ex his regionibus ad hanc expeditionem conflauit. Sed cùm illuſtriſſimus Ioannes Coruinus, Biſtricienſis Comes, Vngariæ pater, vindexq; Chriſtiani nominis, ad exhibendum Regi Vngarorum Ladiſlao, huius nominis V. Viennam profectus, beati patris Ioanni Capiſtrani ſanctitatem prægustaſſet, & ad inferendum Turcis bellum ab eo, veluti à diuino interprete, inflammaretur, compoſitis ibi rebus, illum in Vngariam ſecum duxit, vt alter humanis, alter verò diuinis rebus niteretur. Rumor mox affertur Mahumetem, iam ſuperato Hemo, per Triballos & Iſtrum, D
centum & quinquaginta hominum millia ad obſidendam Albam Græcam ducere. Illuſtriſſimus verò Ioannes Coruinus & beatus Ioannes Capiſtranus, forti animo, cum ſuo vterq; exercitu properant. Obſidetur Alba, & barbarus Imperator oppugnationem adoritur, quatit die noctuq; mœnia, nihil ciuibus ocij iam concedit. Beatus verò pater Capiſtranus ex aduerſo Crucifixum amplexus, ac ſupplex ad ſalutare prælium ſuos hortatur, diuinamq; opem illis promittit. Pientiſſimus verò Coruinus etiam cum ſuis accerrimè præliabatur; pugna, adueniente nocte, interrumpitur, & ſummo manè reintegratur, poſt vltimum tandem conflictum, qui quatuor & viginti horis ſine intermiſſione vlla durauit, præfatus Mahumetes Imperator quadraginta militum millia, pauciſſimis interim Chriſtianis trucidatis, deſiderauit, omnia tormenti bella amiſit, & vſq; adeò ingemuit, vt venenum prę vitæ moleſtia propinari ſibi iuſ- E
ſerit: quod cùm amici recuſarent, timidus, demiſſus atq; pectore ſaucius ſub papilla, incenſis caſtris, turpem fugam arripuit, neq; tam elatus animo venerat, quàm conſternatus abijt; & qui ſe terrorem orbis edixerat appellari, à parua manu fuſus fugatusq; fuit. Hæc quidem percelebris victoria virtuti diuinæ, abſq; vllo dubio, aſcribenda venit: cùm ea die multa mortuorum corpora ſine vulnere comperta fuerint, quæ diuina potius quàm humana vi cecidiſſe omnes arbitrati ſunt: ex qua quidem & maxima Vngaris ad Saluatoris imaginem, & ad tremendum nomen Ieſu acceſſit deuotio. Vtitur etiam huius Prouinciæ Miniſter ad iniuncti ſibi muneris exequutionem maiori ſigillo, cui huiuſcemodi Dominicæ paſſionis inſignia impreſſa ſunt, nempe Crux clauo ad

vtrumq;

A vtrumq; brachium confixa, ſpineaq; corona in ſuprema parte redimita: cuius etiam vertici titulus, ſcilicet. I. N. R. I. appenſus eſt: Et columna, ad quam idem Dominus & Redemptor noſter Ieſus Chriſtus alligari, atq; flagellum quo pro nobis flagellari voluit. Quæ tamen ita diſpoſita ſunt, vt illud præfatæ Crucis leuam, illa vero dexteram teneat. Ad baſim deniq; eiuſdem Crucis genuflexus Patriarcha Franciſcus, iunctis ad pectus manibus, orat. Totius deniq; ſigilli oram ambiunt huiuſmodi literæ. SIGIL. PROVINCIÆ. VNGA. SALVATO. OR. MI. RE. OBSEB.

De conuentu Giungienſi. Conu. I.

B IN oppido Giungio, quod decem millibus paſſuum à Curta, (vulgò Buda) Vngariæ olim regia diſtat, Turcarumq; tyrannide modo præmitur, Minoriticus hic conuentus adhuc perſeuerat: in quo 6. fratres ſacerdotes, vnus iuuenis, atq; quinque laici commorantur. Qui quidem Sacerdotes, proprijs Curatis deficientibus, ex apoſtolica auctoritate, Parochorum munere, apud catholicos, non abſq; fructu, atq; præſentiſſimo vitæ diſcrimine, funguntur. A quibus viciſſim vitæ neceſſaria, ſumma liberalitate ſubminiſtrata, recipiunt. Fuerat hic locus in ea contra Turcas expeditione, deplorandoq; conflictu, in quo Ludouicus, Vngarorum Rex, atq; Caroli V. Germanorum Imperatoris, Hiſpaniæq; Regis ſororius, fuſo, fugatoq; eius exercitu, infœliciſſimè, ſed tamen ſtrenuè perijt, à Turcis omnino exuſtus: ſed poſtea à catholicis eleganter ſatis, pro eorum ſubſtantijs atq; conditione, reædificatus extitit.

C *De conuentu Zedſedenſi. Conu. II.*

ZEDSEDIVM Vngariæ ciuitas eſt, atq; à plurimis catholicis inhabitata, ſed Turcæ imperio miſerrimè ſubiecta: in qua Minoriticum hoc monaſteriũ, à quatuor tantùm fratribus incultum, adhuc, per Dei gratiam, ſubſiſtit. Quod eandem prorſus calamitatem: atque combuſtionem eodem prorſus tempore à Turcis exercitas, quas & præcedens perpeſſum eſt. Et ſicut illud, ita quoq; & iſtud, non tamen omnino, à fidelibus ibidem permanentibus, temporis ſucceſſu, reſtauratum fuit. Imbuunt quoq; & huius loci fratres catholicos fidei myſterijs, ſibiq;, Parochorum more, ſacramenta miniſtrant: quorum etiam eleemoſynis ſuſtentantur.

D *De conuentu Zacholenſi. Conu. III.*

EXTAT & tertium monaſterium Zacholſæ, quę vltima ſuperioris Vngarię ciuitas eſt, ſubeſtq; Chriſtianorum imperio, erectum, atq; à quinq; fratribus inhabitatum: quod cum omnimodam combuſtionem, atq; ruinam, circa annum Dominicę incarnationis 1530. ſubijſſet, per triginta; eoq; amplius, annos, habitatore caruit. Sed poſtmodum, circa annum Domini 1560. à fidelibus reparatum, reſarcitumq; eodem (vt pręfati ſumus) dignari meruit, ab illiſq; præfati fratres aluntur ſuſtentanturq;.

De conuentu Cſichienſi. Conu. IIII.

E VLTIMVM deniq; huius deſolatę Prouincię monaſterium, ea in regione, quę Cſichienſis dicitur, Dacięq; (vulgò Tranſiluania) contermina eſt, moderatè ſurgit: quod iam ſecundò, ob graſſantia bella, à fratribus derelictum, totieſq; reaſſumptum extitit. Iſtius loci, quem duo tantùm religioſi impræſentiarum inhabitant, ſicut & aliorum, nullæ penitus ſuppetunt ſcripturæ, quæ nos de eorum fundatoribus, aut erectionum temporibus certiores reddere poſſint. Cùm eæ omnes, vel ſimul cum conuentibus exuſtę, vel ab hæreticis, aut à Turcis diſcerptæ, laceratæq; ſint. Quamobrem pium lectorem rogatum cupimus, vt his paucis contentus ſit: noſtrumq; qualemcunq; laborem boni conſulat, gratantiq; animo, quo & ſibi à nobis proponitur, offerturq; acceptet.

PROVINCIA

PROVINCIA BOSNAE ARGENTIAE.

A POSTQVAM R.P.F. Gerardus Odonis, totius Minoritici Ordinis Generalis Miniſter, (vt in prooemio Prouinciæ Boſnæ Croatiæ leui ſtylo tegimus) iacto prius Iaderæ eiuſdem Ordinis fundamento, plurimisq; Dalmatis ad fidem à Patarenorum erroribus reuocatis, Italiam, circa annum Domini 1342. repetijt, aliquot patres, tum eiuſdem fidei, tum quoq; ſuæ Religionis propagandæ zelo ducti, Boſnam ſe contulerunt, indeq; per Raſciam, Baſaratham, atq; Bulgariam, non abſq; maximo animarum fructu, & vitæ diſcrimine, tranſeuntes, ad vltimos vſq; Vngariæ fines penetrarunt. Quorum licèt plurimi in tanta Prouincia, tum à Patarenis hæreticis, quibus illa patria tunc ſcatebat, tum quoq; à Turcis illuſtri martyrio coronati eſſent, non tamẽ ideò alij, ſiue ab Euangelica prædicatione, ſiue à ſacri baptiſmatis collatione deſtiterunt: imò potius tamquam generoſi leones ignem ſpirantes, factiq; Diabolo, ac membris eius terribiles, diuino interim numine, ac ſereniſſimi Ludouici Vngariæ Regis fauore ſibi aſſiſtentibus, ad 90. Valachiorum,
B ſiue Myſnienſium, Seruianorum, Illyricorum, aliorumq; hominum, ſiue ſchiſmaticorũ, ſiue hæreticorum millia baptiſmali aqua abluerunt: pluresq; Minoriticos conuentus apud eoſdem erexerunt. His igitur auſpicijs hæc Boſnæ Argentinæ Prouincia in tantũ, eo tempore, creuit, vt ſeptem cuſtodias: ſcilicet Croatiæ, quæ in Prouinciam euaſit, Alphatiæ, Baſileæ, Bauariæ, Laci, Sueuiæ, atq; Reni: & 60. loca: inſuper & plures Religioſorum centurias complexata ſit: atq; ab Adriatico mari vſq; ad portam Bulgariæ ferream ſuos terminos produxerit. Sed (proh dolor) impræſentiarum tota ea patria vel à Turcis ſubiecta, vel ab hæreticis occupata, adeò perſtringitur, vt vix iuſtam cuſtodiam perficiat, cùm ex 14. tantùm conuentibus conſtet, & 80. tantùm fratres contineat. Et cogantur ipſi fratres, (niſi de ipſa Prouincia actum omnino cupiant) 8. aut 9. annorũ paruulos, quos Grammaticalibus rudimentis, humanioribusq; literis imbuãt,
C recipere, illosq; ex emendicatis eleemoſynis plurimis annis ſuſtentare: Nam Latinæ linguæ nullus penitus (Turcis id ſolerter, atq; cautè prohibentibus) apud ſęculares, niſi tantum apud fratres vſus eſt: benè quidem Turcicæ, quam illi, erectis gymnaſijs, maxima cura edocent. Neq; huic miſeriæ per exterorum fratrum tranſmiſſionem ſubueniri poteſt: Nam Turcica natio, cùm inſolens, ſuſpicioſa, atq; indomita ſit, ſi aliquos apud ſe extraneos Religioſos deprehenderet, ſtatim eos exploratores diceret, eaq; de cauſa, vt ſe Chriſtianis traducerent, aduentaſſe aſſeueraret. Quod & in cauſa eſſet, vt tum indigenis, tum quoq; alienigenis fratribus malè ſuccederet. Sed neceſſarium eſt omnino, vt quicunq; fratrum hanc Prouinciam petere cupiat, is Illyricã linguam optimè calleat. Præterea nullum penitus aliud, à noſtris monaſterijs, templum hac in patria erectum cernitur: pauciſſimiq; à fratribus inueniuntur ſacerdotes. Quamobrem coguntur ij Parochorum munere fungi. Quibus, ex plurium ſummorum Pontificum
D facultate, licet coram fidelibus in priuatis domibus, & in campis, pręſertim nundinarum tempore ſacra facere, eiſq; baptiſmi, pœnitentiæ, Euchariſtiæ, matrimonij, atq; etiam extremæ vnctionis ſacramẽta miniſtrare. His ergo omnibus de cauſis neceſſum eſt, vt fratres Illyricũ idioma, quod iſtius regionis genti commune eſt, optimè norint. Difficillimum ſanè eſſet, ſi omnes calamitates, omneſq; iniurias fratribus iſtius Prouincię à Turcis illatas impręſentiarum referre vellemus. Quamobrem hæc tantùm dixiſſe ſufficiat, quòd in perpetuo vitæ diſcrimine verſentur: ac ſæpè, ſæpiſſimè ab ijs (præſertim dũ vino immerguntur) percutiãtur, vt ſibi cereas cãdelas, azimoſq;, quibus ſacrificãt, panes porrigãt. Qui licèt ſe rarò domi contineant, continuoq; per pagos, & oppida Curatorum munere functuri diſcurrãt, officio tamen iniũcto, tanta eſt fidelium multitudo,

multitudo, tantaq; ſacerdotum penuria, ſatisfacere minimè poſſunt. Quapropter coguntur ſæpius pij parentes, qui ſuos paruulos ab originali labe liberos cupiunt, eos per 40. milliaria, vt regenerationis lauacro à fratribus abluantur, deferre. Hæc igitur Prouincia cùm ex diffinitiua ſentētia V. P. F. Bernardini de Chaimis, cui id muneris à R. P. F. Franciſco Sanſone, totius Ordinis Generali Miniſtro commiſſum erat, anno Domini 1496. à Croatiæ cuſtodia ſeiuncta eſſet, tum ex R. P. F. Chriſtophori à Forliuio, tum quoq; ex aliorum, quorum intererat, patrum, generalis Capituli Aquilani decreto, habito anno Domini 1514. cui & Leo X. Pont. max. ſubſcripſit, anno Domini 1517. in Prouinciam, ſub titulo Boſnæ Argentinæ, euaſit. Licèt enim huius patriæ fideles à Turcis in omnibus alijs, quæ Religionem concernunt, diſſideant, cum eis tamen in hoc vno, videlicet in Eliæ Prophetæ, cuius natalitius dies, tum iſtis, tum quoq; illis celeberrimus eſt, veneratione conueniunt. Qua etiam de cauſa eius imaginem, tamquam huius Patroni, ſibi præferendam volui. Huius deniq; Prouinciæ maius ſigillum Chriſtum crucifixum, cuius ſacro capiti eius titulus, nempe I. N. R. I. crucis vertici affixus, ſol, luna, atq; 6. ſtellulæ imminent: tergo verò ciuitas Hieroſolymorum cum his literis IERVSALEM. hæret: atq; Angelum eiuſdem Crucis baſim amplexantem, cum his characteribus: SIGILLVM. PROVINCIÆ. ARGENTINÆ. BOSNÆ. in orbem imprimit. Libet, antequam ad ſingulos huius Prouinciç conuētus deſcēdamus, omnia priuilegia ſibi à ſummo Pont. Ioanne XXII. anno Dominicæ incarnationis 1392. conceſſa, atq; à Martino V. Eugenio IIII. alijſq; ſummis itidem Pontificibus confirmata, hîc paucis referre. Quorum 1. eſt, *vt fratres Boſnenſes apud Saracenos, Paganos, Gattanzanos, Gothos, Ruthhenos, Alanos, Græcos, Bulgaros, Cumanos, Hiberos, Iacobitas, aliasq; infidelium nationes, tum Orientis, tum Aquilonis, tum quoq; alterius cuiuſuis regionis, ex apoſtolica auctoritate, prædicare poſsint. 2. Vt præfati fratres poſsint cum quibuſcumq; excommunicatis, in verbo, diuino officio, cibo, ſalutatione, atq; alys neceſſarys, præterquam in crimine, communicare. 3. Vt poſsint in ſupradictis regionibus idolatras, cæteroſq; infideles ad fidem conuerti cupientes, in forma, ab Eccleſia Romana præfixa, baptizare. 4. Vt poſsint hæreticos, atq; ſchiſmaticos catholicæ fidei reſtituere, eoſq; abſoluere, & reconciliare. 5. Vt poſsint eiſdem in regionibus (extra quas nulla eſt eis auctoritas) conferre confirmationis ſacramentum: dummodo catholici Epiſcopi copia non adſit. 6. Vt poſsint vti antiquis chriſmate, atq; oleo ſacro in confirmationis, ſiue extremæ vnctionis collatione, vbi nouum haberi non valeat. 7. Vt poſsint etiam minoribus quatuor ordinibus initiare. 9. Vt poſsint ad fidei vnitatem redeuntes à quocunq; excommunicationis vinculo abſoluere. 10. Vt poſsint diſpenſare in irregularitate, ſiue per receptionem ſacrorum ordinum ſub excommunicatione, ſiue per Miſſæ, aut diuini officy celebrationem coram excommunicatis, contracta. 11. Vt poſsint diſpenſare etiam in irregularitatibus per collationem, vel receptionem ſacrorum ordinum extra tempora, vel per receptionem eorundem ante legitimam ætatem, vel abſq; licentia propry Ordinary, vel per ſaltum, contractis. 12. Vt poſsint diſpenſare cum ys, qui in ſacris conſtituti matrimonium contraxerunt, quatenus eorundem ordinum exequutione vti valeant. 13. Vt poſsint diſpenſare cum his, qui contraxerunt matrimonium in quocumque gradu prohibito à lege poſitiua, ſecus ſi à lege diuina. 14. Vt poſsint diſpenſare cum hæreticis, ſchiſmaticis, atq; ys, qui fidem negarunt, (reuerſis tamen ad fidei catholicæ vnitatem) quatenus poſsint ſuis conſanguineis, licèt infidelibus, cohabitare. 15. Vt poſsint etiam diſpenſare cum clericis, ad Sedis apoſtolicæ obedientiam redeuntibus, quatenus clericali priuilegio gaudeant. 16. Vt poſsint fratres quorumcumq; fidelium, præfatis in regionibus exiſtentium, ſacramentales excipere confeſsiones, eiſq;, poſt impertitam abſolutionem, ſalutarem iniungere pœnitentiam. 17. Vt poſsint excommunicatos quoſlibet, ſiue à iure, ſiue à iudice, dummodo iniuriam, illatumq; parti damnum reſarciant, abſoluere. 18. Vt poſsint diſpenſare ſuper irregularitatibus, ys in caſibus, in quibus poſſunt apoſtolicæ Sedis Legati diſpenſare. 19. Vt poſsint diſpenſare cum clericis natalium defectum patientibus, dummodo ex adulterino, inceſtuoſo, vel ſacrilego concubitu procreati non ſint, (niſi fortè Religionem ingredi velint) vel genitalibus non careant. 20. Vt poſsint diſpenſare cum apoſtatis, ſiue à fide, ſiue à Religione, eoſq;, vel ſanctæ matri Eccleſiæ, vel proprio Ordini reconciliare. 21. Vt poſsint abſoluere ab homicidio, ſiue clerici, ſiue religioſi, ſiue alterius cuiuſuis perſonæ inferioris ab his.*

A B C D E

A *22. Vt poſsint eccleſias de nouo erigere, ac prophanatas, ſiue violatas reconciliare.*
23. Vt poſsint præfatis eccleſiis paſtores, Rectoresq; præficere: illisq; redditus conſtituere.
24. Vt poſsint diſpenſare cum nouiter conuerſis à Paganiſmo, vel à ſchiſmate ad fidei catholicæ
vnitatem, quatenus cum proprijs vxoribus, licèt eadem labe infectis, habitare valeant, præter-
quam in caſibus à lege diuina vetitis. 25. Vt poſsint in caſibus matrimonialibus ius dicere.
26. Vt poſsint diſcordes, per Eccleſiaſticas cenſuras, compellere, quatenus in communem pacem
conſentiant. 27. Vt poſsint cœmeteria benedicere. 28. Vt poſsint indulgentias (prudenter
tamen) conferre. 29. Vt poſsint quoduis votum commutare. 30. Vt poſsint, vbi Epiſcopi
copia non ſuppetit, ſacerdotales veſtes, altarium pallas, corporalia, portatilia altaria, imò &
immobilia, atq; calices benedicere. 31. Vt poſsint abſoluere eos, qui prohibita à ſacris canoni-
bus infidelibus contulère. 32. Vt poſsint proprias domos relinquere, commutare, aut alienare,
B *aliasq; de nouo erigere, atq; acceptare, prout eis, iuxta fidei vtilitatem, melius expedire videbi-*
tur: non obſtantibus quibuſcumq; prohibitionibus, licèt contrarijs. 33. Vt poſsint deniq; fra-
tres (quod de ſacerdotibus tantum intelligendum volo) ea quæcumque facere, quæ ad diuini
cultus, atq; orthodoxæ fidei augmentum ſibi conducere videbuntur. Quæ quidem priuilegia, ex
plumbea quadam bulla præfati Ioannis XXII. data Auinioni x. cal. Nouembris, anno vero Do-
mini 1350. ſed Pontificatus ſui vi. atq; in loco Oſorenſi olim aſſeruata, ſatis conſtant.

De conuentu S. Mariæ Argentinæ. Conu. I.

HIC conuẽtus, B. Mariæ ſacratus, atq; antiquitus à pientiſſimo quodã Boſnæ Re-
ge, Argẽtinę, conſtructus, primus olim cęterorũ fuit, atq; huic Prouincię nomẽ de-
dit: impræſentiarũ verò Argentinenſibus Chriſtianis, ob Turcarum inſolentiam, aliò
profectis, nouiſſimis annumerari poteſt: Cùm tres tantùm fratres contineat: vixq; eos,
C argenti fodinis, quibus hæc patria abundat, in Turcarum atq; Seruianorum poteſta-
tem redactis, alere valeat. Huic quoq; malo accedit, vt cùm præfatus Boſnæ Rex hu-
ius loci templum magnificè ſatis, pro regia maieſtate, conſtruxiſſet, ſibiq; monaſte-
riolum, tanto ædificio indignum, coædificaſſet: fratres ipſi in primo Turcarum ingreſſu
id ex diuerſis eleemoſynis à fidelibus ſumma liberalitate oblatis, atq; ex præfatis ar-
genti fodinis acquiſitis, in iuſtum conuentum, pro tantæ eccleſiæ exigentia, promo-
uerent. Quapropter plures moleſtias ab ipſo Turcarum Imperatore perpeſſi ſunt.
Quas vt redimerent, 600. aureorum coronatorum ſummam pendere debuerunt.

De conuentu S. Ioannis Baptiſtæ Curiæ Banni. Conu. II.

PROPE pagum Sutisſchen, in quo plures Chriſtiani Turcis conuiuunt, nec longè
D à Curia Banni, quæ olim totius Boſnæ regia fuit, modò verò Turcarum immani-
tate ruinis cædit, conuentus hic, S. Ioãni Baptiſtę ſacratus, in ipſo huius Prouinciæ exor-
dio, à fidelibus conſtructus: ac temporis ſucceſſu, à ſereniſſimo Thoma, Boſnenſium
Rege, ampliatus fuit. Poſtquam verò florentiſſimum hoc Boſnę Regnum in Turcarum
poteſtatem conceſſit, ex mera tantùm malitia, anno Domini 1524. ſimul cum tribus
alijs ab ijſdem funditus euerſus extitit: ita vt nec lapis ſupra lapidem remanſerit. In
qua quidem euerſione tanta tribulatio pauperculos fratres ſequuta eſt, vt plures eo-
rum cæſi, alijq; vulnerati fuerint: alij verò fuga ſibi coſuluerint: Ea tamen ceſſante, ſo-
lutis primò 900 coronatis aureis Turcarum præfectis conuentus, eodem in loco, atq;
ex antiquioris demoliti materia, ſub eadem prorſus S. Ioan. inuocatione, à fratribus
reædificatus eſt: quem 9. eorum occupant. Erecta conſpicitur hoc in loco lignea quæ-
E dam, atq; prægrandis Crux, à B. P. Bernardino olim (vt fertur) fabrefacta: quæ aë-
reas tempeſtates miraculosè depellit, Dæmonibusq; omnino formidabilis eſt.

De conuentu S. Spiritus Foinizæ. Conu. III.

CVM Turcica perſequutio in Boſnenſes Chriſtianos, præcipuè verò in religioſos,
magis, magisq; ſæuiret: ijq; nouis exactionibus indies grauarentur: pauperculi
fratres conuentum multis retrò annis, prope oppidum Foinizam, (vulgò Huoniza)
in honorem S. Spiritus ædificatum, quòd plurimis Turcarum iniurijs expoſitus eſſet,
deſerendum, atq; aliud, ſub eadem prorſus S. Spiritus inuocatione, ex altera eiuſdem
oppidi parte, in quodam tutiori loco, conſtruendum curarunt. Quibus Foinizenſes
Chriſtiani, præſertim verò illi, qui argenti fodinis ſuperintendebant, Turcisq; coha-
bitabant,

bitabant, (occupatur ſiquidem oppidum Foiniza mixtim à Turcis, atq; à Chriſtianis) A adfuerunt. Inter cætera, quæ hanc ſacram domum fidelibus commendatiſſimam reddunt, ſunt corpus beati cuiuſdam patris Angeli, ſanctiſſimi vtiq; viri, qui vt Chriſtianos, in primæua illa Turcarum perſequutione, in fide catholica contineret, nulli periculo pepercit. Quod cùm, poſt plurimos annos ab eius tumulatione, integrum omnino, ac incorruptum inuentum eſſet, à fratribus inde exhumatũ, honeſtiori loco reconditũ eſt. Vbi & Deus plura Foinizanis beneficia meritis eiuſdem B.P. conferre dignatur.

De conuentu S. Mariæ Plumbi. Conu. IIII.

IN ſuburbio eius oppidi, quod Plumbum dicitur, & à Turcis ſimul atq; fidelibus inhabitatur, erecta fuit olim eccleſia in honorem S. Mariæ: cui fratres paruum conuentum annectendum curarunt. Diſtat ab hoc loco ędicula quędam, eidem Virgini ſacra, cuius etiam fratres, qui numero ſunt 7. ſicut & proprij monaſterij ſollicitam curam gerunt. B Ad hanc ſiquidem infideles quoque, Bulgari, Seruij, Raſſij, Albani, atq; etiam Turcæ, ſingulis annis, in feſto Aſſumptionis Virginis, ob ſtupenda opera, quæ ad inuocationem cuiuſdam imaginis eiuſdẽ Virginis ibidẽ contingunt, confluũt.

De conuentu S. Nicolai Viſochij. Conu. V.

DEVOTISSIMVS quidã Michaël Oſtoides, qui & Pauper, ob ſummã, qua in Chriſti pauperes ferebatur, deuotionem, paſſim appellitabatur, hoc monaſterium, S. Nicolao dicatum, ex proprijs facultatibus, anno 1450. prope ciuitatem Viſochij, conſtruendum curauit. Cuius templum cùm fratres, quod anguſtius eſſet, dilataſſent, Turcæ ipſum funditus euerterunt. Poſt aliquantulũ verò temporis, ſoluta prius Turcis pecuniarum ſumma, ab iiſdem fratribus, qui vt plurimùm ſunt 5. numero, reædificatum extitit: Apparent quoq; non longè à Viſochio Franciſcani alterius monaſterij ruinæ, C quod à Patarenis hęreticis, trucidatis primò ibidẽ Minoritis, ſolo ęquatũ eſt. A quo etiã tempore ſępius noctu à fidelibus in ipſis ruinis quędã candelę accenſæ conſpiciuntur.

De conuentu S. Catharinæ Creſceui. Conu. VI.

EGREDIENTIBVS ſuburbiũ eius oppidi, qđ Illyrica lingua (Creſceuo) nuncupatur, quoddã monaſteriũ, diuę Catharinę ſacrũ, in quo 6. fratres ſuſtentãtur, occurrit: quod quidã Boſnæ Rex, à fundamẽtis ad verticẽ vſq; extrui fecit. Quo tamẽ tẽpore, vel ſub quo Rege, id acciderit, nõ ſatis cõſtat. Id tñ cũ à Turcis ad terrã deiectũ eſſet, à fratribus reædificatum extitit. Conſequuntur, ex apoſtolica auctoritate, quotquot fideles hanc ſacrã ædem, à primis veſperis diei feſti S. Catharinæ vſq; ad occaſuum ſolis ſequentis diei, ritè diſpoſiti, ingrediuntur, plenariam omnium peccatorũ indulgentiam. D

De conuentu S. Mariæ Salinarum Superiorum. Conu. VII.

CVM noſtri fratres, in primo Turcarũ ingreſſu, de proprio conuentu, quem prope ciuitatem (Suich) Illyrica lingua nuncupatam, nec longè à Salinis ſuperioribus obtinebant, ab iiſdem deturbati eſſent, illuſtris Comes Paulus Sijchius à Sultano Solymanno Othomanno, Turcarum Imperatore impetrauit, vt præfati fratres, alium locum, in quo victitarent, erigere poſſent. Præterea & hoc monaſterium, S. Mariæ dicatum, quodam in loco deſerto, qui materna eius patriæ lingua (Gradouuarh) nuncupatur, illis qui vt plurimùm ſunt 7. anno Domini 1541. ex proprijs facultatibus, conſtrui fecit. Eo ipſo tempore, quo fratres ex priori conuentu deturbati fuêre, Turcarum pueri corpus B. P. Petri Sloiutri omnino integrum, tum bacillis, tum quoq; cultris percuſsêre, dilaceraruntq;: E quapropter pręfatus Comes ipſum inde noctu raptũ, proprioq; equo impoſitum, per medios Turcas, ſomno oppreſſos, ad propriam domum, indeq; cum luminaribus, ac ſolemni fidelium proceſſione, ad præſentem hunc conuentum tranſtulit. Vbi & ab iiſdem fidelibus ſumma veneratione colitur, miraculiſq; coruſcat. Hinc non longè diſtat ciuitas (Suonich) ab Illyricis nuncupata, in qua celebre Franciſcanorum monaſterium olim ſubſtitit: quod tamen, pulſis fratribus, in Turcarum ius, atq; delubrum tranſijt. Quo expulſionis die, cùm Turca quidam glorioſæ Virginis imaginem lancea percuſſiſſet, ex ea continuò, admirantibus ſtupentibuſq; cæteris Turcis, ſanguis profluit: ipſeq; percuſſor amens effectus, in propinquum flu-

uium

A uium ſe præcipitem dedit: ſtatimq; tũ ipſe, tũ quoq;, cui inſidebat, equus in marmoreã ſtatuam conuerſi ſunt, quę & aliquando, ſecedentibus aquis, ſe conſpiciendam præbet.

De conuentu S. Mariæ ſiue S. Petri Salinarum inferiorum. Conu VIII.

EST apud Salinas inferiores capaciſſimus quidam pagus, in quo pauciſſimi Chriſtiani quàmplurimis cohabitant Turcis, & incredibiles ab ijs perpetiuntur moleſtias. Iuxta hunc igitur pagum prægrandis quædam eccleſia, in honorem B. Mariæ, ſiue (vt alijs placet) ſancti Petri erecta, adiunctusq; ſibi conuentus olim ſubſtitêre. Quẽ tamẽ fratres, plurimas Turcarũ inſolentias declinaturi, deſerendum, atq; alium, prope Modrizam, extruendum cenſuerunt. Cumq; id, vnico tantùm fratre, qui paucorum illorum Chriſti fidelium curam gereret, ibidem relicto, exequutioni mandaſſent, præfata eccleſia, ſimul atq; conuentus, immiſſo anno 1580. à Turcicis pueris igne, conflagrarunt: iamq;, per Dei gratiam, reædificata ſunt, & à ſex fratribus inhabitantur. B Alluebatur olim vniuerſum id ędificium fluminis Boſnę lymphis, quapropter & ab his incredibilia damna ſuſtinere cogebatur. Quæ cùm ſummo Pontifici à fratribus relata eſſent, præcepit is fluuio in virtute obedientiæ, vt ab huiuſmodi damnis omnino abſtineret. Mirabile dictu! Statim fluuius, relictis antiquioris decurſus veſtigijs, ad mille paſſus & vltra retrocedens, iter ſuum per aliam viam, ſinuoſo volumine, direxit.

De conuentu S. Eliæ Modrizæ. Conu. IX.

CVM S. Eliæ eccleſia, adiunctusq; ſibi conuẽtus à Turcis exuſta eſſent, fratres eius habitatores, qui numero erant 6. ex Turcarum Imperatoris voluntate, nouã domũ abſq; tamen eccleſia (nam illis templũ de nouo ędificare, vbi prius non præfuerit, minimè permittitur) prope Modrizam, à plurimis deuotis Chriſtianis inhabitatam, anno C Dñi 1579. erigendã curarunt. Quam & poſt quadriennium, ex ſumma Gregorij XIII. liberalitate, abſoluerunt. Cuius nihilominus habitatio ipſis fratribus incommoda eſt: cùm celebrationis gratia præfatã S. Eliæ eccleſiã longius diſtantem petere teneantur.

De conuentu S. Pauli Viſouachy. Conu. X.

TERTIO milliari ab antiquiſſima Chriſtianorũ vrbe Scardona, modò verò exigua, & 10. à Sibenico, Venetorum ciuitate, in media fluminis Carchę inſula, Viſouachium appellata, hic conuentus, S. Apoſtolo Paulo ſacer, atq; ab 8. fratribus inhabitatus ſurrigit. Quem Auguſtiniani patres ante plurimos annos à fundamentis extruendũ curarunt. Quibus tñ, Turcarũ opera, pulſis, ad noſtros deuolutus eſt: Certiſſima traditione habetur, quòd nullus vnquã mortaliũ, licèt præſentiſſimũ periculũ ſubierit, in D eo præfati fluminis ſpatio, qđ ſacra hæc domus reſpicit, inſanis obrutus aquis perierit.

De conuentu S. Mariæ Macharſchæ. Conu. XI.

AD litus maris, nec longè à Pharia, Venetorũ inſula, ſed 8. milliari à quodã Turcarum caſtro, prope Macharſcham, hic conuentus virgini Mariæ ſacratus, anno Domini 1518. à fratribus conſtructus fuit. Quem tamen Veneti, quòd ſibi tempore belli negociũ faceſſere poſſet, deſtruxerũt, & poſt ipſos Turcę, immiſſo igne, oĩno combuſſerũt. Sed, pace inter eoſdẽ cõſtituta, ab huius Prouincię patribus, ex bonis tamẽ Martini Glubicichij Plumbenſis, reędificatus eſt. Cõmorantur vt plurimũ hoc in loco 7. fratres.

De conuentu S. Mariæ Saſtrugi. Conu. XII.

MILLIARII 18. à pręfato oppido Macharaſcha, atq; in eiuſdem maris litore, E longiuſculus tamen à Chriſtianorum oppidis, eo in loco, qui Illyrica lingua (Saſtrug) nuncupatur, hoc monaſterium, in quo ſex fratres commorantur, conſtructũ eſt.

De conuentu S. Petri Ramæ. Conu. XIII.

HIC conuentus, Apoſtolo Petro Ramę ſacratus, iuxta quandã vetuſtiſſimam eccleſiam, deſerto in loco, ab huius Prouincię patribus, anno à Chriſto Seruatore nato 1500. conſtructus fuit. Quapropter fratres eius incolę, qui frequentius ſunt 6. numero, plurimis exponuntur periculis: prout aliquando experti ſunt. Nam ſemel, quotquot ibi commorabantur, ab efferatis Turcis illuſtre martyrium ſubiêre.

De conuentu S. Chriſtophori prope Velicam. Conu. XIIII.

MILLIARI quarto à Poſſegenſi Illyricorum ciuitate prope Velicam hic conuentus conſtructus eſt, & à quinque fratribus noſtris inhabitatur.

PROVINCIA

PROVINCIA VNGARIAE S. MARIAE.

EODEM prorſus tempore, quo & Prouincia Vngariæ Saluatoris, nempe anno Domini 1240. præſens Vngariæ S. Mariæ Prouincia exordium ſumpſit. Cùm ſibi prius vnita, & ab ea poſtmodum, tum fratrum tum quoq; conuentuum numero mirum in modum creſcente, ex patrum decreto, diuiſa ſit. Tanta enim eius fœcunditas, Vngarorum regno eo temporis florente, fuit, vt ex octo cuſtodijs, nẽpe Iaueriensi, Zagrabienſi, Zirimienſi, Quinqueeccleſienſi, Strigonienſi, Agrienſi, Tranſyluanica, atq; Albienſi conſtiterit, neceſſumq; fuerit (ſi tamen ſibi conſultum cuperent) eam in duas (vt præfati ſumus) Prouincias diuidere. Sed quo id tempore, vel ſub quo Generali totius noſtri Ordinis Miniſtro contigerit minimè conſtat. Sunt tamen qui aſſerant, idq; ex vno vel altero ipſius conuentu, à B. (vt vulgaris fert traditio) P. Franciſco, vel eius iuſſu, constructo, hanc Prouinciam, eodem B. P. adhuc ſuperſtite, initiũ habuiſſe. Quod tamen mihi minimè probatur: Cùm certò certius cõſtet fratres noſtros ſub Bela huius nominis IIII. Vngarorũ Rege, (vt in proœmio Prouinciæ Vngariç Saluatoris curſim tetigimus) à quo humaniſſimè excepti fuêre, primùm in Vngariã deſcendiſſe. Idq; antiquorũ conuentuũ ſtructura, ab eodem Rege Bela erecta, faciliimè indicat. Aſſerunt prçterea ijdem B. P. Franciſcum hãc Vngariç plagam in propria perſona luſtraſſe, quod tamen falſum omnino (niſi diligentes vitæ, atq; geſtorum ipſius ſcriptores, quod tamen nec cogitare velim, nos fallunt) exiſtimarim. Hæc itaq; Prouincia multò latius olim, quàm impræſentiarum, patuit. Complexa ſiquidem fuit Nazienghenſem, Nagiolazianum, Zemlenſem, Rednechianũ; Francauillenſem, atq; Demetrianum conuentus, ad Zirimienſem cuſtodiam iam diu pertinentes: atq; finibus Epiſcopatus ſancti Hirenei circumſcriptos. Quos tamen Turcica rabies, in Conſtantinopolitanæ ciuitatis expugnatione, funditus euertit, demolitaq; eſt. Retinet nihilominus adhuc quinquaginta & tria religioſorum, atq; religioſarum itidem vnum loca, (de quibus paulo inferius) licèt eorum plura ab vno, aut altero tantùm, idq; ad tempus, fratre occupata, potius deſerta, quàm inhabitata videantur; diciq; meritò poſſint. Non eſt autem quòd diligens lector à nobis vel fratrum cuiuſq; loci numerum, vel proprium eius nomen, ſiue titulum, vel aliquid aliud à breuiſſima quadam, nimiſq; compendioſa deſcriptione exigat: Cùm aliquem fratrem, qui eius memorabilia feliciori ſtilo deſcriberet, eò, abſq; præſentiſſimo vitæ ipſius diſcrimine, itineribus interim à Turcis, atq; ab hæreticis omnino obſeſſis, tranſmittere non licuerit: nec aliud penitus (licèt per diligentiam non ſteterit) ab his, quæ ſequuntur, ad manus habere valuerimus. Huius deniq; Prouinciæ ſigillum glorioſiſſimæ virginis Mariæ, dilectiſſimiq; eius filij, ſiniſtro eiuſdem fœmori inſidentis, imagines, non quidem ſtantes, ſed ſub concamerato tabernaculo ſedentes, aliaſq; duas regio cultu ornatas, genuflexas, ac præcedentium pedibus, ſub diſtincto tamen circulo, ſuppoſitas: quarum alteri, ei videlicet, quæ dexteram tenet, huiuſmodi literæ (REX) à tergo ſunt: ei verò, quæ ſiniſtram occupat, ſequentes, (DVX) eodem prorſus modo, quo præcedentes, diſpoſitæ adhærent: &, qui ſequuntur, characteres, S. FRATRVM. MINORꝶ. MINISTRACIONIS. PROVINCIÆ. VNGARIÆ. S. M. orbiculatim, pro aliorum ſigillorum more, imprimit. Licèt plures alij ſancti mihi occurrerint, quos optimo iure huic Prouinciæ præponere potuiſſem: nihilominus tamen ijs ſanctam Eliſabetham, graphicè depictam, quòd Andreæ Vngariæ Regis filia: quodq; Tertiariarum noſtri Ordinis ſororum Primipila fuerit: quòdq; eam ſuorum compatriotarum, præſertim vero Franciſcanorum, apud Altiſſimum, patrocinium ſumpſiſſe minimè dubitem, præferre volui.

Sequuntur huius Prouinciæ conuentus.

1 BVDENSIS conuẽtus, S. Ioanni Euangeliſtę ſacer, à sereniſſimo Bela, huius nominis IIII. Vngarorum Rege, anno Domini 1270. regio ædificio conſtructus fuit: in cuius eccleſiæ loco quodam eminentiori ſepulti iacent V.P.F.Petrus, iſtius aliquando Prouinciæ Miniſter, qui poſt mortem, in ſuæ inculpatæ vitæ teſtimonium, cœcum illuminauit: & V.P.F.Ioannes, iſtiusmet Prouinciæ Miniſter etiam, qui præfatum patrem Petrum, graui morbo laborantem, ſibiq; deuotum, ſanitati ex tempore reſtituit.

2 INSVLÆ Leporum, quæ prope Budam, Vngarię metropolim, exiſtit, conuentus ab eodem Rege Bela, & à Stephano eius filio, circa eundem annũ Domini, erectus fuit.

3 STRIGONIENSIS conu. per eundem quoq; pientiſſimum Belam, qui ibidẽ cum Regina atq; liberis ſepeliri voluit, anno à partu Virgineo 1275. fundatus extitit.

4 ALBENSIS conu. ædificatus fuit, anno 1280. per Ladiſlaũ IIII. Vngariæ Regẽ.

5 POSONIENSIS conu. per eundem Ladiſlaum, cùm eodem anno Incarnationis Chriſti 1580. ab Othocari Boëmorum Regis cæde reuerteretur, conſtructus extitit.

6 SEGVSDIENSIS conu. ex diuerſis fidelium eleemoſynis, circa annum Dominicæ reſurrectionis 1795. ſub Andrea huius nominis III. Vngarorũ Rege, fundatus eſt.

7 ETORBONACHENSIS conu. per præfatũ Andreã Regẽ, an. 1294. erigitur.

8 SICAMBRIENSIS conu. ædicula olim extitit, quę tamen ex diuerſis accolarum eleemoſynis in Minoritanum monaſterium euaſit, anno à partu Virgineo 1301.

9 QVINQVEECCLESIENSIS conu. per illuſtrem Cherodorium familiam fundatus, ac per fratres noſtros, anno Domini 1301. primò inhabitatus fertur.

10 BACHIENSIS conu. Templariorum domus olim fuiſſe fertur, quem fratres noſtri, ex eorum, quorum intererat, facultate, anno Domini 1301. primò occuparunt.

11 BANENSIS conu. à Cruciferis patribus, ad noſtros eodẽ an. 1301. deuolutus eſt.

12 ZEGEDIENSIS conu. à fratribus, ex diuerſis eleemoſynis, circa annũ Domini 1305. humiliter fundatus, per ſereniſſ. Eliſabethã Vngarorũ Reginã decoratus extitit.

13 VARADIENSIS conu. eodẽ anno 1301. à fratribus noſtris inhabitari cœpit.

14 NITRIENSIS conu. eodẽ prorſus anno 1301. fratribus noſtris collatus extitit.

15 TRINCIENSIS licèt a plurimis annis fundatus, an. tñ 1301. fratribus cõceſſus fuit.

16 FAVRIENSIS conu. ab antiquo etiam fundatus, eodem prorſus anno 1301. à fratribus noſtris occupatus, ac poſtmodum à V. P. F. Ioanne Senenſi reformatus fuit.

17 LIPPENSIS conu. à sereniſſ. Eliſabetha, Vngariæ Regina, in honorẽ S. Ludouici Tholoſani Epiſcopi, ac eius conſanguinei, anno à partu Virgineo 1327. ædificatus eſt.

18 BISTRICIENSIS conu. parochialis olim eccleſia fuit, ſed ſenatus & Epiſcopi opera in monaſterij formã redacta, fratribus noſtris, anno 1336. ab iiſdem collata fuit.

19 ROBRECIMINICVS conu. eccleſia ſoluta olim fuit, vt ex eius ſtructura facilè perpenditur, per illuſtrem tamen Iacobum ſtrenuum militem in quam modò induit formam redactus, ſub Carolo Vngarorũ Rege, anno 1312. huic Prouinciæ adiectus eſt.

20 SOPRONIENSIS conu. licèt nõ ante annũ 1340. à fratribus acceptus, vnus tñ ex antiquioribus huius Prouincię eſt; in quo & Prouincialia eius comitia celebrabãtur.

21 ZEMENICHIVS conu. p̃ nobilẽ quandã matronã, anno 1351. conſtructus fuit: quę cùm ex vltima mariti voluntate palatiũ conſtruere teneretur, quod in prophano huiuſmodi ædificio coſumptura erat, id totũ, ex facta ſibi à Sede apoſtolica facultate, ĩ p̃ſentis ſacri conuẽtus promotione piè erogandũ cenſuit, idq; opere liberaliſſimè adimpleuit.

22 BERECHSASIENSIS conu. per sereniſſimam Eliſabetham Vngariæ Reginam, ac præcedentis poſteram, anno Dñicæ Incarnationis 1370. ædificatus extitit.

23 VARASDIENSIS conu. qui & patrum Cruciferorũ aliquando fuit, à tempore Seraphici patris Franciſci habitus dicitur. Quod an ita ſit aliorum eſto iuditium.

24 NECHSENIVS conu. ex diuerſis fidelium eleemoſynis circa annũ Dñi 1373. fundatus, ac tandem poſt aliquot annos à V. P. F. Gregorio Dobſanio reformatus eſt.

25 LVBREGANVS conu. proximè præcedenti contemporaneus eſt, cùm eodem prorſus anno Domini 1373. à deuotiſſimo quodam Ioanne Guz conſtructus fuerit.

26 CHESTELIANVS ſumptibus illuſtriſſ. Stephani Vayuodę, an. 1386. erigitur.

CHANI-

27 CHANISINVS conu. per deuotum Ioannem Caniſinum, ex maxima qua noſtrum Ordinem proſequebatur beneuolentia, anno Domini 1428. fundatus extitit.

28 FORISICVLORVM, Tranſiluaniç oppidi, conu. ſub V.P.F. Paulo à Zeocſio, huius Prouinciæ Miniſtro, anno Domini 1446. ex diuerſis eleemoſynis ædificatus eſt.

29 POTHOCSIENSIS conu. eodem annó 1446. ac ſub eodem patre fratre Paulo Zeocſio Miniſtro, ex Phothocſienſium diuerſis eleemoſynis erectus, perfectusq; eſt.

30 ZECHENIVS conu. per deuotum quendam Franconem, dum adhuc doctus P. F. Fabianus de Igal huius Prouinciæ ſceptrũ teneret, anno 1452. fundatus eſt.

31 ZAGRABIENSIS conu. à tempore B.P. Franciſci fundatus dicitur; quem & idem pater (vt aliqui volunt) in propria perſona viſitauit: & poſtea vndiq; ruinam minitantem reſtaurarunt ex diuerſis eleemoſynis patres Gregorius Cuſtos, atq; Ortolſus.

32 ZVDLAGHIVS conu. ex diuerſis fidelium eleemoſynis, opera tamen cuiuſdam fratris Petri Raciiſ partus, circa anno Domini 1488. ædificatus, abſolutusq; eſt.

33 ZINCHIVS conu. à quodam patre fratre Bartholomæo, ex Zinchienſium eleemoſynis, maxima liberalitate oblatis, pro maiori parte erectus, perfectusq; fuit.

34 POCHAFALVIVS conu. eremitis S. Pauli olim ſubiacuit, à quibus tamen cùm derelictus, deſertusq; fuiſſet, in huius infeliciſſimę Prouinciæ ius ceſſit.

35 CHAPRONSCHIVS conu. per Banum Herium, Vngarorum Regem, fundatus aſſeritur, quem tamen Eliſabetha eorundem Regina reſarciuit, reſtaurauitq;.

36 POSEGANVS conu. Poſeganorum ſumptibus ab antiquo ædificatus eſt.

37 CASTANIENSIS conu. ab antiquo etiam fundatus, ac præcedenti (niſi nos plura indicia fallunt) coæuus, in fratrum noſtrorum ius à pluribus annis tranſijt.

38 VEREOCSIANVS alterius Ordinis fuiſſe fertur, ad noſtrũ tamẽ deuolutus eſt.

39 ARACHIENSIS conu. monachorũ olim abbatia fuit: huic tamẽ Prouinciç, vt literç ibidẽ exiſtentes enodãt, per Reginã Eliſabethã, ſumma liberalitate, reformatus eſt.

40 ZASVARENSIS in Zaſuara, Tranſiluaniæ ciuitate, erectus olim à præfata Eliſabetha, illæſus omnino, & à 4. fratribus, Turcis id permittentibus, inhabitatus eſt.

41 CIBINIENSIS parochialis eccleſia fuiſſe creditur, & fratribus noſtris conceſſa eſt.

42 TELEGDIENSIS Tẽplariorum fuit, ac per quẽdã Archiepiſcopũ nobis reſtauratus.

43 ZACHMARICVS conu. per Reginam Eliſabetham fundatus extitit.

44 CASSOVIENSIS fundatus eſſe creditur per illuſtres heroes de genere Prinij.

45 VARANENSIS conu. à magnifico domino Riuolt, ob deſtructionem conu. Caniſienſis, tempore sereniſſimi Matthiæ Regis Vngarorum fundatus extitit.

46 LEVCHOVIENSIS ab antiquo fundat' eſt cũ apparatu cõdecẽti: ſed à quo ignorat.

47 AGRIENSIS conu. per Clerũ Epiſcopũ circa tẽpora B. Franciſci fundatus eſt.

48 LYRNAVIENSIS abbatia fuit quem Ludouicus Rex huic Prouinciç reſtaurauit.

49 LIPICHIANVS conu. per illuſtriſſ. Comitẽ Donchium, ſub Carolo Vngarorũ Rege fundatur, vt literç ipſius Comitis, in huius loci archiuo aſſeruatæ, teſtantur.

50 LEIOCHENSIS conu. per R. quendam Ioannem Archiepiſcopum, qui ex illuſtri Caniſienſium familia originem traxit, conſtructus, omninoq; perfectus extitit.

51 FERRIENSIS conu. monachorũ abbatia prius fuit, quç cũ ruinç, ab his derelicta, proxima eſſet, per illuſtrem Caniſienſium familiam huic Prouinciæ reſtauratur.

52 SABARIENSIS excipiendis curandisq; pauperibus infirmis olim deſeruiuit, ſed R. Colomani Epiſcopi tempore, atq; ex eiuſdem facultate, annuente tamen Sabarienſi ſenatu, per V. P. F. Ioannem Senenſem in conuentus formam redigitur.

53 VILACHENSIS per illuſtriſſ. Vgimum Ducem fundatus eſt: qui maledictionem orbitatis filiorum poſteris ſuis imprecatus fuiſſe dicitur, ſi à noſtris fratribus, eorum opera, auferretur. Quod & in Laurentio Duce manifeſtius adimpletum eſſe conſpicitur. Nunc autem inſolentiſſimi Turcæ (proh dolor) hunc locum poſſident.

De monaſterio Clariſſarum in Sicambria.

CONVENTVS ſororum ſanctæ Claræ, & earum eccleſia, Apoſtolorum principi Petro dicata, per deuotiſſimam, ſimul & religioſiſſimam Eliſabetham, Vngariæ Reginam, quæ obijt, anno Dominicæ incarnationis 1380. in Sicambria, (cuius ſupra meminimus) auguſtè ſatis, parum ante eius mortem, fundata ſunt.

PROVINCIA

PROVINCIA TERRAE LABORIS.

A PROVINCIA Terræ laboris, quæ & Neapolitana vulgò appellatur, antiquiſſima ſanè eſt, & ſtatim à noſtræ Religionis exordio, per ipſummet beatiſſimum patrē Franciſcum ex parte erecta, ſi primæuam eius inſtitutionem, & illam, vt Prouinciæ Principatus (de qua ſuperius) permixtam, attendas, ſumpſit initium. Erexit namq; præfatus P. plures in ea conuentus, quorum aliqui (vt inferius patebit) ſub patris eius Miniſtri cura adhuc perſeuerant, alij verò vel prædictæ Principatus Prouinciæ ſubſunt, vel Conuentualibus Franciſcanis patribus parent: pluraq; ibidem miracula edidit, ac diutius habitauit: Hacq; de cauſa huius Prouinciæ ſigillum Seraphici eiuſdem P. Franciſci, ſiniſtra quidem librum, ſed dextera crucem tenentis, ac ſtellulis omnino circundati, iconem, in ſui meditullio: ſed in gyro huiuſmodi literas. ✠ SIGILLVM. MAGNVM. PROVINCIÆ. TERRÆ. LABORIS. continet. Quòd autem hunc locum inter reliquas teneat, in cauſa eſt eius à Principatus Prouincia diuiſio, ab eiuſdem patribus iteratò petita, atq; obtenta: B Semel quidem ſub R.P.F. Andrea Inſulano, totius noſtri Ordinis Generali Miniſtro, anno à partu Virgineo 1544. Secundò verò ſub R. P. F. Chriſtophoro à Capitefontium, eiuſdem quoq; Ordinis Generali Miniſtro, anno Domini 1576. Hæc itaq; Prouincia, antequam in duas, in præſentem videlicet, ac in Principatus Prouinciam diuideretur, ampliſſima extitit: & ante totius noſtri Ordinis diuiſionem, R.P.F. Leonardum de Giffonibus, Generalem eius Miniſtrum, plurimosq; ſacræ Theologiæ Magiſtros nobis peperit. Quorum celeberrimus fuit pater ac frater Landulphus Neapolitanus, ſacrę Theoſophiæ magiſter, ac poſtmodum Amalphetanus Archiepiſcopus inſtitutus: qui Doctoris Ioannis Duns Scoti ſubtiliſſimam doctrinam ſequutus, copioſè quidem, ac ſatis eleganter in 4. libros Sententiarum ſcripſit. Modò verò ſtrictius patet: cùm ex 31. fratrum, & 9. ſororum conuentibus (de quibus ſuo ordine C inferius) tantùm conſtet. Quorum tamen maior pars in ciuitatibus, celeberrimisq; oppidis ſita eſt. Cùm autem celeberrimus totius huius Prouinciæ conuentus, is nempe qui ſub inuocatione ſanctæ Mariæ Nouæ Neapolis ſurrigit, venerabile corpus beati Iacobi Picentis ſiue de Marchia, cum admirabili totius ciuitatis deuotione ac reuerentia, contineat, ipſum beatum Iacobum, graphicè depictum, ſibi præferendum curaui.

De conuentu S. Mariæ Nouæ Neapolis. Conu. I.

VT primùm Carolus, primus Andegauenſiū Comes, anno Domini 1265. Neapolitani Regni ſceptro, atq; diademate ab Vrbano IIII. ſummo Pont. inueſtitus eſſet, omnesq; eius ciuitates ſuo ſubiugaſſet imperio, habitationis Caſtri Capuani, quòd ingrata, minusq; tuta eſſet, pertæſus, aliud fortius, atq; amœnius fortalitium ſibi ædificandum cenſuit. Cùmq; Minoriticus conuentus, à B.P. Franciſco in honorem S. Mariæ, in ipſo litore maris, nec longè à portu Neapolitano, erectus, ſibi, tamquam omnium lo- D corum commodiſſimus, atq; amœniſſimus, eſſet oblatus, eum aliò transferendum, inibiq; regium, ex omni parte communitum, ædificandum decreuit. Vrgente itaq; regio mandato, prę fatus conuentus dirutus eſt: inſuper & ex eius materia prę ſens, intra Neapolitanæ ciuitatis mœnia, multò tamen anguſtior, multoq;, pro tanti Regis maieſtate, elegantior altero, anno à partu Virgineo 1268. quinquageſimo videlicet anno à tranſitu B.P. Franciſci, conſtructus eſt. Ad quem omnia prioris ornamenta, omniaq; ad fratres ſpectantia, præterea & ibidem ſepultorum oſſa, præſertim verò B.P. Auguſtini Aſſiſinatis, primi huius Prouinciæ Miniſtri, (licèt Conformitatum author aliud ſentire videatur) tranſlata ſunt. Voluit præterea præfatus Rex Carolus, vt hic locus glorioſiſſimæ virgini Mariæ Nouæ dicaretur, & munitio à ſe extructa Caſtrum nouum

appellaretur. Fuit hæc ſacra domus Neapolitanis, à prima ſui erectione, celeberrima, plurimosq; ſui promotores habuit. Quibus tamen illuſtriſſimus ſimul atq; ſtrenuus, Catholicorum Hiſpaniæ Regum, Ferdinandi videlicet atq; Eliſabethæ Præfectus, Gundiſaluus Fernandez à Corduba palmam præripuit. Hic ſiquidem peramplum ſacellum, plurimis ſacellulis colluſtratum, ex quadrato atq; polito lapide, in ea ædificandum curauit: in quo & corpus B.P. Iacobi à Marchia recondi, & Lauthrecum, Gallicarum copiarum olim Ducem, ſumptuoſo ſibi ſepulchro erecto, humari voluit. Poſſet optimo iure hoc ſacellum ſecunda eccleſia dici, cùm plures alias & capacitate, & religione, & elegantia, & etiam ſacris ornamentis ſuperet. In ea enim 5. ad minus ſacella erecta conſpiciuntur. Quorum maiori ſiue principi corpus B. P. Iacobi à Marchia, criſtallina reconditum arca, ſuperſtat: & ſacriſtia ſacris veſtibus, ſacriſq; referta vaſis adiacet. Ad quod etiam Neapolitanus populus, ob tanti patris reliquias, incredibili deuotione fertur. Et quid mirum: cùm is & ſanctitate, atq; religione in vita floruerit. & pluſquàm ter mille miraculis, prout libellus manuſcriptus, atq; in præfata ſacriſtia aſſeruatus, facillimè teſtatur, in morte coruſcauerit? Hic ſiquidem B. P. nihil minus à terrenis honoribus fecit: quemadmodum & facto oſtendit, quando oblatam Mediolanenſis Archiepiſcopatus dignitatem declinaturus, fugam arripuit. Præterea tanta paupertate, atq; charitate, tantaq; in Deũ atq; homines pietate præditus fuit, vt nec facilè exprimi, nec faciliùs credi poſſit. Tum demum apoſtolica, pro ſummis Pontificibus Nicolao V. Calixto III. atq; Pio II. legatione, in Vngaria, Macedonia, alijsq; infidelium Prouincijs functus, plurimos ad Chriſti fidem conuertit. Habet hic conuentus prægrande quoddam, pulcherrimum, atq; auguſtiſſimum valetudinarium, in quo iſtius Prouinciæ, imò & adiacentium Prouinciarum infirmi fratres ſumma charitate curantur; cui adiuncta eſt opulens, omniq; ex parte capaciſſima pharmacorum officina, in qua quicquid ab infirmis deſiderari poteſt, ad manũ inuenitur. Hac plures Neapolitani familiariſſimè, inſuper & vtiliſſimè, quòd pharmacha recentiſſima, nulloq; pacto deprauata ſint, vtuntur, quorum gratitudine atq; liberalitate, quicquid opus eſt, facillimè exquiritur. De cætero verò huius præſentis conuentus ædificio id ſolum dicam, quòd regium omnino, ac pluſquàm Franciſcanam deceat paupertatem, magnificum, ſumptuoſumq; ſit: quodq; centum quinquaginta fratres commodiſſimè capiat, frequentiusq; contineat. Horum non aſpernanda pars ſub triplici erudītiſſimo lectore, vel ſacræ Theologiæ, vel Philoſophiæ, vel Grammaticæ arti feliciſſimè incumbit. In communi verò fratrum ſacrario altera ex ſpinis Dominicæ coronæ, altera quoq; ex coſtis diui Bonauenturæ, & pes, manusq; cuiuſdam incogniti ſancti, ſumma religione aſſeruãtur. Gaudet tum demum communis eccleſia altare quodam priuilegiato, in quo, per Miſſæ ſacrificium, fidelium animæ, ex apoſtolica Gregorij XIII. ſummi Pontificis largitione, ex Purgatorij pœnis eruuntur, liberanturq;.

A B C D

De conuentu S. Crucis ibidem. Conu. II.

SERENISSIMA ſimul atq; religioſiſſima Sanchia Aragonia, vtriusq; Siciliæ Regina, cuius pietas, atq; zelus ſuperius in deſcriptione conuentuum ſanctarum Claræ, Mariæ Magdalenæ, atq; Mariæ Ægyptiacæ, iſtiuſmet Neapolitanæ ciuitatis ſatis, ſuperq; conſtant, vt primùm à matrimonialibus legibus, per Roberti eius legitimi viri, ac Neapolitanorum Regis, mortem, ſoluta fuiſſet, quicquid diuitiarum, aut vitæ ſibi reſiduum fuit, id totum circa pauperes, piaq; loca, atq; miſericordiæ opera inſumendum curauit: Nam & præfata ſanctarum Mariæ Magdalenæ, ac Mariæ Ægyptiacæ loca, & hoc monaſterium, ſanctæ Cruci dicatum, muris quidem ciuitatis tunc excluſum, ſed modò circumſcriptum, regio ædificio conſtruxit, & ſufficientiſſimis redditibus locupletauit. Cumq; hunc locum à Clariſſis monialibus inhabitandum curaſſet, ſumpto prius, anno Domini 1344. de manibus R. P. F. Fortanerij Vaſallij, Ordinis tunc Generalis Miniſtri, earundem ſororum habitu, ipſum cum honeſtis alijs matronis ingreſſa eſt: In quo, & vſq; ad vltimum vitæ halitum, ſanctiſſimè vixit, & moriens, iuxta ſummum altare, ſepeliri voluit. Habitarunt hoc in loco huiuſmodi moniales plurimis annis. Quæ tamen vigentibus hac in patria bellis, quòd extra ciui-

E

A tra ciuitatis moenia (vt præfati ſumus) ſitum eſſet, ne militum iniuriæ exponerentur, opera ſereniſſimæ Ioannæ, huius nominis ſecundæ, atq; Neapolitanorum Reginæ, ad famoſum S. Claræ monaſterium iſtiuſmet ciuitatis tranſlatæ fuerunt. Quapropter hic locus per aliquot annos habitatore vacauit. Anno tamen Domini 1443. ne tantum ædificium ſic derelictum aliquando collaberetur, plurimis prius priuilegijs donatum, fratribus noſtris à ſereniſſimo Alphonſo Aragonio, huius nominis primo, ac vtriuſq; Siciliæ Rege, collatum fuit. Voluit enim pientiſſimus is Rex, vt regium ſacellum eſſet, eiuſq; fratres habitatores regiorum ſacellanorum munere fungerentur: inſuper & vt ex regio ærario alerentur, induerenturq́;. Quòd, licèt à Nicolao V. Pont. max. ſibi conceſſum, & à Federico Neapolitanorum Rege, præfati Regis Alphonſi ſucceſſore, confirmatum eſſet: nihilominus tamen nullo pacto ab iſtorum poſteris ſeruatur: ſed coguntur 25. fratres eius habitatores, ſolicita cura, ſolicitaq; emendicatione ſibi, tũ ad
B victũ, tũ quoq; ad amictũ neceſſaria quęrere. Eſt interim regio Senatui Neapolitano cura de eius ſartatectis, ſi tamẽ per fratres ſolicitetur, ne potius dicam precibus compellatur.

De conuentu SS. Trinitatis ibidem. Conu. III.

HIC conuentus, ſanctiſſimæ Trinitati ſacratus, atq; à 20. fratribus incultus, præcedenti ferè contiguus eſt: cùm ab eo intermedio tantùm horto diſtinguatur: fuitq; olim hoſpitium eorum fratrum, qui præfatis monialibus Clariſſis monaſterij ſanctæ Crucis, tum in Miſſis decantandis, tum in ſacris confeſſionibus excipiendis, tum quoq; in ſacramentis miniſtrandis, inſeruiebant. In ſuæ erectionis exordio hic locus nequaquam ab illo ſeiunctus extitit: ſed erat tamquam quid ſibi acceſſorium, atq; ad vnã,
C eandemq; familiam, atq; œconomiam, ad quam & ille, pertinens. Poſt verò prædictarũ ſororum receſſum, facta eſt huiuſmodi locorum diſtinctio, habetq; tum iſte, tum quoq; ille peculiarem familiam, propriũq; Guardianum. Hic B.P. Iacobus de Marchia diu habitauit, propriumq; cubiculum, quod adhuc à nullo penitus occupatũ perſeuerat, obtinuit. Hicq; exiſtens deuotiſſimam illã, atq; illuſtrem nobilium Neapolitanorũ Confraternitatem, quæ, albis veſtimentis vſa, extremo ſupplicio, ob commiſſa delicta, ex Iudicis ſententia, puniendos comitatur, hortatur, atq; eorum cineres & oſſa in die Paraſceues cuiuſlibet anni colligit, debitoq; cum honore in ſacello huic muneri deputato, ſepelienda curat, religioſè erexit. Cùm itaq; præfatus hic locus in ſui primordio humilis omnino eſſet, ruinamq́; minaretur, à perdeuoto, illuſtriq; Neapolitano ciue Anello Bozabruto, anno Domini 1546. ampliatus, in altũ erectus, atq; reſtauratus fuit.
D Cui tamẽ timendũ eſt ne, detectis, ob publicę viæ apertionẽ eius fundamentis, aëris atq; pluuiarũ iniuriæ expoſitis, niſi opportunè tãto diſcrimini occurratur, ruinam patiatur.

De conuentu S. Mariæ de monte Caluario ibidem. Conu. IIII.

CONVENTVS hic virgini Marię de monte Caluario ſacratus, ac in edito Neapolitanæ ciuitatis loco ſitus, pulcherrimus profectò eſt, optimaq; aura gaudet. Nec alicui ex præcedentibus, dempto primo loco, cedere vellet: licèt ipſis multò recentior, multoq; iunior ſit: cùm primùm anno Domini 1560. ex diuerſis fidelium eleemoſynis, ædificari cœperit. Vltimam tamen artificis manũ expertus eſt, commodiſſimeq; continet 30. fratres: quorum bona pars ad nouitios attinet. Cùm autem neophitus ſit, nihil aliud memorabile poſteris tranſmittendũ nobis miniſtrat ab illuſtri Conceptionis vir-
E ginis Mariæ Confraternitate, ibidem erecta: cui centum millia hominum aſcripti ſunt. Horum ſeptingenti ad minus titulares, ideſt Marchionatus, Ducatus, Comitatus, Principatus, aut Baronatus, titulo inſigniti ſunt: Tanta eſt Neapolitanis, præcipuè verò nobilibus, ad immaculatam virginis Mariæ Conceptionem deuotio. Eſt propterea ſacra hæc ædes ſæcularibus celeberrima, atq; omnino commendatiſſima.

De conuentu S. Mariæ de Angelis ibidem. Conu. V.

CVM anno à partu Virgineo 1581. agerem Neapoli, non potui non aſſentire plurium nobilium, ac de noſtra Religione optimè meritorum, votis, qui hunc conuentum, ſuperbenedictæ virgini Mariæ de Angelis ſacrum, extra portã ſancti Ianuarij eiuſdem

dem Neapolitanæ ciuitatis erectum cupiebant. Quibus licèt tunc temporis id, ſi bono modo facere potuiſſem, ex animo, quod opus quam difficilè, ob cæteros conuentus ibidem conſtructos, mihi videretur, denegaſſem, nunc tamen gratias ago: cùm maxima, ob loci amœnitatem, aëris ſalubritatem, ac conuicinorum nobilium ad eum deuotionem, eius perfectionis breui futuræ ſpes affulgeat. Inhabitatur interim à ſeptem fratribus: qui promouendo huiuſmodi operi (eſt ſiquidem adhuc ſacra hæc ædes ſub artificum manibus) diligenter ſatis inuigilant, intenduntq́;. A

De conuentu S. Franciſci Fundorum. Conu. VI.

AD centum paſſus à Fundis, Campaniæ ciuitate inter Terracinam, atq; Caietam ſita, hic conuentus, B.P. Franciſco ſacratus, ab illuſtriſſimo Honorato Caietano, huius nominis primo, ac Fundorum Comite, circa annum humanæ ſalutis 1400. conſtructus, patribusq; Franciſcanis Conuentualibus traditus fuit. Sed anno 1477. ab illuſtriſſimo quoq; Honorato Caietano, eius nominis ſecundo, ac etiam Fundorum Comite, ex facta ſibi à Sixto IIII. Pont. max. facultate, cuius bulla in huius loci tabellario aſſeruatur, ad Regularem Obſeruantiam tranſlatus eſt. Cui & impræſentiarum vſq; deſeruit. Inhabitatur tamen a 10. iſtius Prouinciæ fratribus tantùm, licèt multò plures alere poſſet: cùm Fundanus ager tritico, optimoq; vino abundet: & eius populus noſtro Ordini maxime afficiantur: Sed à maiori fratrũ numero ea propter non habitatur, quòd in ipſo itinere, qua Roma Neapolim itur, ſitus continuo hoſpite grauetur. B

De conuentu S. Franciſci Caietæ. Conu. VII.

CAIETA antiquiſſima ciuitas, atq; ob adiacentem portum famoſa, ſi Virgilio Maroni fides adhibenda veniat, ab Ænea Troiano, in memoriam propriæ nutricis Caietæ ibidem defunctæ, ſimul atq; ſepultę condita eſt. Hanc ciuitatem B.P. Franciſcus in propria perſona viſitauit, ſuisq́; concionibus dignam fecit, atq; conuentu, anno Domini 1240. locupletauit. In cuius erectione illud memorabile accidit. Acceſſerat B. ipſe P. ciuitatem (diſtat ſiquidem hic locus licèt mœnibus minimè excludatur, à ſæcularium domibus aliquantulum) mendicaturus, vt operarijs ſatisfaceret: interimq; faber quidam lignarius, dum incautius ſub ipſa contignatione verſaretur, à ruente trabe opprimitur, extinguiturq́;, atq; ad propriam domum exanimis omnino defertur. Quod cum B.P. didiciſſet, eius domum petens ſibi, iam feretro impoſito, coram funebri multitudine, facto ſuper illum ſigno crucis, in Chriſti nomine imperat, vt incolumis ſtatim ſurgat, ſecumq́; laboraturus pergat. Vixq; ſermonem expleuerat, quando, qui ad ſepulturam deferendus erat, tamquam à ſomno excitatus, ſurrexit, omnibusq; admirantibus, B. P. congreſſus intermiſſum opus repetijt. Quod & in cauſa fuit, vt Caietani ciues magis, magisq; B. P. afficerentur, ſibiq; adeſſent, vt felicius cœptam à ſe domum ad finem perduceret. Hanc quæ & temporis ſucceſſu eidem ſacrata euaſit, B. ipſe P. quòd paupertatis limites minimè excederet, quodq́; in cliuo iuxta amœnum nemus ſita, atq; ab hominum frequentia ſemota, orandi ſpatia præberet, ſummè dilexit. Gaudet præſens conuentus duplici eccleſia, maiori ſcilicet, & minori. Sed iſtam, quę modo Hiſpano militi pręſidiario pro ſacello deſeruit, beatus pater Franciſcus conſtruxit: illam verò ſereniſſimus Carolus, huius nominis II. ac vtriuſq; Sicilię Rex, ſanctiq; patris Ludouici vterinus frater, regio ædificio, anno Domini 1294. ædificandam curauit. In qua & illud contigit: Caietanus quidam fœnerator cùm, nulla penitus facta bonorum reſtitutione, diem clauſiſſet extremum, atq; in huius eccleſia ſacello, B. P. Antonio dicato, humari voluiſſet: circa medium ſubſequentis noctis horribiles duo homines ad fratris Sacriſtæ oſtium pulſantes ſibi imperarunt, vt ſumptis calice & ſtola, ſe ſtatim ſequeretur. Quo tandem ſequente omnes ſimul miſeri illius hominis ſepulchrũ accedunt, atq; ex tempore cadauer exanime exhumantes, eius occiput illorum alter pugno percutit, ſacramq; Euchariſtiam in calicem, ad fœtidum os per Sacriſtam admotum exilire compulit: ad ſtatim ambo ſimul Tartarei homines illi miſerabile corpus, patefacta ſibi ex tempore in pariete feneſtra, quæ adhuc conſpicitur, ad Tartara perpetuis ignibus puniendum, per aera detulerunt. Hoc enim Caietanis ita certum eſt, vt

C

D

E

nihil

A nihil certius eſſe poſſit. Aliud quoq; mirabile duobus laicis fratribus hoc in ipſo loco euenit: Præparauerant ſe iſti, pro modulo, ad ſacram communionem cum cæteris fratribus, de religioſo more, in die cœnæ Domini faciendam: cumq; nihil minus cogitarent, à loci Guardiano (vrgebat ſiquidem neceſſitas) panem mendicaturi, in ciuitatem mittuntur. Qui tandem domum tardius reuerſi, cùm & diuinum officium perſolutum, & reliquos fratres menſæ aſſidentes inueniſſent, ſacellum, vbi venerabile Chriſti Seruatoris corpus de more aſſeruabatur, contempta refectione, petunt, ibiq; ſuas vices, quòd ſacra communione in tanta ſolemnitate priuarentur, miſerrimè dolentes, gemitibus, ac ſingultibus anxius vacabant. Dumq; nihil minus cogitarent, ex ipſa arcula, qua ſacroſancta Euchariſtia recondebatur, grauiſſimus quidam pulcherrimus, ac compoſitus iuuenis proſilijt, qui aſſerens ſe Chriſtum Dominum eſſe, eorum vtriq; B ſacram communionem porrexit, ſtatimq; locum, vnde prodierat, repetijt. Extant adhuc veſtigia pedum ipſius pauimento eius ſacelli, in quo hoc contigit, impreſſa, atq; ferreis craticulis contecta: Inſuper & hiſtoria ipſa parieti depicta adhuc inuiſitur. Ipſi verò laici fratres meritis opimi hoc in eodem loco obierunt, ſepultiq; ſunt. Inter cæteras ſacræ huius ædis prærogatiuas eæ ſunt præcipuè: Caput videlicet vnius ex vndecim millibus virginum dumus in quo beatiſſimus pater Franciſcus carnis petulantiam, dum acrius ſtimularetur, refrenaturus ſe volutauit: à quo etiam tempore mollis omnino, ac lenis, & abſq; pungentibus ſpinis ſe contrectandum cæteris præbuit, pulcherrimusq; adhuc perſeuerat: Et malus Medica, quã beatiſſimus idẽ pater Franciſcus proprijs manibus plantauerat. Hæc tamẽ, quòd ſæculares, deuotionis gratia ſe ab ea decorticanda non temperarent, cortice omnino denudata perijt, exſiccataq; eſt. Commoran- C tur deniq; hoc in conuentu, qui ad Conuentuales Franciſcanos patres aliquando pertinuit: & ab ijs, anno Domini 1456. inſtante tamen Alphonſo Aragonio, Neapolitanorum Rege, ad noſtros tranſlatus eſt, 20. fratres tantùm, licèt multò plures capere poſſet, quod maritima, pauperimaq; ciuitas vix illis neceſſaria ſubminiſtrare poſſit.

De conuentu S. Agathæ prope Caietam. *Conu. VIII.*

HIC conuentus, diuç Agathç ſacratus, ac ad tertium lapidem à ciuitate Caieta, ſupra editum montem, ſitus, à quibuſdam anachoretis Tertiarijs, ex facultatibus tamen Caietani cuiuſdam Epiſcopi, qui & eius eccleſiam, poſt decennium ab erectione, nempe anno à partu Virgineo 1337. conſecrauit, circa annum Domini 1327. ædifica- D tus fuit. Quibus tamen, ex mandato Bonifacij IX. ſummi Pont. ad inſtantiam sereniſſimæ Margaretæ, Caroli Dyrrachiani Neapolitanorum Regis olim vxoris, quç ſe cum duabus liberis, maioris ſecuritatis cauſa, belli tempore Caietam contulerat, dato, inde pulſis, ad Conuentuales Franciſcanos patres, anno humanæ ſalutis 1395. delatus eſt. A quibus etiam, eodem tempore, quo & præcedens, atq; præfato Rege Alphonſo ſolicitante, ad noſtros fratres tranſijt. Hoc in ipſo loco, in quo 5. tantùm fratres ſub proprio Guardiano degunt, moram traxit olim B. P. Bernardinus, plurimaq; miracula Deus opt. max. ob merita beatæ Agathæ edit, & aliquot oſſa SS. Iacobi interciſi, Chriſtophori, atq; Criſpi martyrum, atq; S. Helenæ: inſuper & aliquot crines S. Dorotheæ virg. & mart. nec non & aliquantulũ ex ſanguinç SS. Luciç, & Chriſtinç aſſeruantur.

E *De conuentu S. Franciſci Minturnarum.* *Conu. IX.*

ILLVSTRISS. Rodericus Caietanus, Fundorum atq; Minturnarum (vulgò Traietto) Comes, hunc conuentum, B. P. Franciſco ſacrum, ob eius in Franciſcanos deuotionem, anno à partu Virgineo 1363. prope Minturnas, Campaniæ oppidum, ædificandum, atq; eiſdem fratribus, ex apoſtolica auctoritate, tradendum curauit. Quem tamen eius ſucceſſor, ac præfatorum oppidorum Comes, illuſtriſſ. Honoratus Caietanus plurimis ædificijs, ex domeſticis facultatibus, nobilitatum, anno 1479. ex eadẽ apoſtolica auctoritate ſibi facta, ab his patribus ad Franciſcanæ regularis Obſeruantiæ fratres tranſtulit. Fuit hic locus ſimul cum oppido olim ab immaniſſimis Turcis direptus, atq; maiori ex parte exuſtus, ideoq; impræſentiarum 9. tantùm fratres continet.

De conuentu S Franciſci Mondragonij. *Conu. X.* A

ILLVSTRISSIMVS Antonius Carrafa, Stuenorum (vulgò Stilliano) Princeps, ac oppidi Mondragonij Dux, Franciſcanis, quibus addictiſſimus erat, conuētum ędificaturus, ædiculam, Annunciationi beatiſſimæ virginis Mariæ ſacratam, atq; præfati oppidi Mondragonij muris cinctam, ab eius ſenatu, cuius eę partes erant, impetrauit; atq; anno Dominicæ Incarnationis 1480. ex proprijs facultatibus, in iuſtum conuentum, ſub inuocatione B. P. Franciſci, promouit: quem & octo fratres commodè ſatis inhabitant: Et aliquot oſſa ſancti Lucæ Euangeliſtæ, ſanctorumq; martyrum Stephani, Sebaſtiani, Bonifacij Saturnini, Maximi, atq; Vrſulę, commendatiſſimum reddunt. Accidit vt homo quidam, ex Mondragonio oppido oriundus, inter rixandum ab inimicis occideretur: quem tamen fratres, quòd abſq; confeſſione, atq; eo in ſtatu deceſſiſſet, B extra eccleſiam ſepeliendum curarunt. Hunc cùm eius cognati noctu inde exhumatum in ſepulchrum nouum, vno tantùm, vel altero fratre conſcio intuliſſent, tantus ab eo temporis, tum in fratrum dormitorio, tum quoq; in cęteris locis, pręſertim verò nocturno tempore, tumultus, tantuſq; ſtrepitus à Dæmonibus exortus fuit, vt pauperculi religioſi non auderent, niſi bini, aut trini eccleſiam, vel alia ſibi neceſſaria loca accedere. Quod cùm R. Bernardino, Capramenſi Epiſcopo, relatum eſſet, voluit is quadam nocte eius rei periculum facere. Cumq; per experientiam, quæ ſibi retulerant, didiciſſet, ſolemne ſacrum, pontificalibus veſtimentis indutus, in medio dormitorio fecit: ibidemq; pręgrandem crucem erigēs, totum dormitoriū exorcizauit, luſtraliq; aqua, de religioſo more, aſperſit: inſuper & pręfati defuncti oſſa extra eccleſię ſepta in loco prophano humari pręcepit. Quo facto tantus fragor, tantuſq; ſtrepitus ceſſauit: maligniq; C illi ſpiritus à diuexandis, terrendiſq; fratribus in poſterum ſeipſos abſtinuerunt.

De conuentu S. Franciſci Carinolæ ſiue Caleni. *Conu. XI.*

QVATVOR millibus paſſuum ab oppido Mondragonio ſubſiſtit ciuitas Carinola ſiue Calenum: in qua B.P. Franciſcus diu habitauit, pluraq; miracula edidit: ac præſentem conuentum, B. Ioanni Baptiſtæ ſacrum, erexit. Qui tamen poſt ipſius mortem à Carinolanis, ob eorum in eum beneuolentiam, eidem B.P. dicatus eſt: Vnde & conuentus ſancti Franciſci paſſim appellatur: In quo eiuſdem beati patris cellula; maluſq; Medica arbor, quæ, tripartito ſtipite è terra exurgens, pulcherrimum ſui ipſius proſpectum præbet, ab eodem plantata, perſeuerant. Præfata arbor hunc à ſui exordio ordinem perpetuò ſeruauit, vt alternis annis quiſq; ſtipes, alijs duobus interim D quieſcentibus, fructum ferat. Cuius etiam fructus ad plurimos morbos pellendos confert: præſertim ſi eius cortex aquæ admixtus epotetur. Hic etiam conſpicere licet Iuniperum arborem à B.P. Iunipero plantatam, quæ in eius inobedientię pęnam, nec latum vnguem, à die quo terræ infixa eſt, creuit. Dum enim præfatus B. F. Iuniperus ei plantandæ intenderet, vocatuſq; à Seraphico patre quouſq; cœptum perfeciſſet opus, parere detrectaſſet, maledixit B. Franciſcus arbori, quòd eius cauſa ſalutaris obedientia detrimentum paſſa eſſet, eiq; præcepit, ne in poſterum creſceret, ſed vt in ea prorſus quantitate, vt ſalutare alijs eſſet exemplum, perpetuò maneret, prout & factum eſt. Hoc deniq; in conuētu, quē, ob aeris inſalubritatē, 12. tantū fratres inhabitare ſoliti ſunt, doctiſſ. P. Occhā, ſubtiliſſ. Doctoris Scoti olim diſcipulus, mortē obijt, ſepultuſq; eſt. Deſeruit impręſentiarū p̄fatus hic locus inchoatę cuidā huius Prouincię fratrū reformationi. E

De conuentu S. Franciſci Aruncæ. *Conu. XII.*

CVM B.P. Bernardinus conuentum ſibi, ſuiſq; fratribus Aruncæ (vulgò Seſſa) ab illuſtriſſ. Antonio Marzano, Aruncanorum Duce, ædificatum, paupertatis terminos excedere intellexiſſet, ſibi ſupplicauit, ne eum, quòd ſuo ſtatui repugnaret, acceptare cogeretur. Cui pientiſſimus heros, ex animo annuens, alium, ſub inuocatione S. Franciſci, 200. paſſibus à præfata ciuitate Arunca, humiliori ſtructura conſtrui, anno Dominicæ natiuitatis 1433. curauit. Quem & beatus idem pater Bernardinus libentiſſimè admiſit. Commorantur frequentius hoc in loco, in quo & eius fundator ſub

humili

A humili pauimento (ſuperbo quouis mauſolæo longè poſthabito) moriens tumulari voluit, & immaculatæ Conceptionis glorioſæ virginis Mariæ Confraternitas erecta eſt, 10. fratres: quibus tamen & ſitus amœnitas, & ciuium beneuolentia maximè fauet.

De conuentu S. Mariæ de fontibus Arcis Monſicinæ. Conu. XIII.

CVM deuotiſſima quædam Virginis imago aliquandiu prope fontem, inter denſas quercus, latuiſſet, ſeſeq; deuoto paſtori, cum fontem accedere ſolito, prodidiſſet: tanta vtriq; oppidi Arcis Monticinæ ſenatui, ſæculari videlicet, atq; Eccleſiaſtico ad eam deuotio inceſſit, vt ædiculam ſibi, ſub eiuſdem Virginis inuocatione, ex communibus facultatibus, ædificandam curarit. Cumq; indies miraculis coruſcaret, ac fidelium deuotio magis, magiſq; excreſceret, vt perenni cultu coleretur, præfata ædicula, R. quodam Theanenſium Epiſcopo id maximè ſolicitante, ex eiſdem facultati-
B bus, atq; ex Eugenij IIII. Pont. max. conceſſione, anno tamen Domini 1448. in iuſtum monaſterium erecta, huiuſq; Prouinciæ patribus collata extitit. Quorũ 22. ibidem adhuc perſeuerant. Extat huiuſmodi conceſſionis bulla in huius loci archiuo. Qua etiam cauetur, ne Theanenſis Epiſcopus, in tantæ imaginis honorem, baptizatos ſacro chriſmate alibi conſignare poſſit, quàm hoc in loco. Idipſum præcepit Paulus III. Pont. quoq; max. Honeſtatur præterea ſacra hæc domus ſacroſanctis quibuſdam ſanctorum Sixti Papæ & martyris, Bernardi Abbatis, atq; Seueri reliquijs.

De conuentu S. Franciſci Caſtelli Pratenſis. Conu. XIIII.

QVANTOPERE illuſtriſſ. Carolus Pandonius ſeraphicæ Religioni noſtræ
C affectus fuerit, vel ex hoc ſaltem intelligi poteſt: proſequutus enim is fuerat à teneris vnguiculis eius alumnos omni beneuolentia, nihilominus tamen ad prouectiorem ætatem peruentus, nihil interim eius conſuetudinis prætermittens, hanc ſacram ædem in honorem S. Franciſci, prope Pratenſe Caſtellum, Campaniæ pagum, ijſdem, anno ſalutis 1460. ædificari curauit. Cuius templum, anno Domini 1480. à R. quodam Epiſcopo Borano conſecratum fuit. Commorantur vt plurimùm hoc in loco 8. fratres.

De conuentu S. Antonij Theani. Conu. XV.

CVM perdeuotus, ac nobilis Ludouicus Gallucius, Theanenſis ciuis, quemadmodum ex plumbea quadam Martini V. Pont. max. bulla data, anno ſui Pontificatus x. conſtat, ſufficientem fundum ad vnius conuentus conſtructionem, nonminus
D liberaliter, quàm piè, ad mille paſſus à Theano, Campaniæ ciuitate, contuliſſet: illuſtriſſ. Ioannes Antonius Marzanius, Theanenſium, Aruncanorumq; Dux, atq; pius Theanenſis ſenatus hanc ſacram ædem, in honorem S. Antonij de Padua, à fundamẽtis, anno 1428. ex communibus facultatibus extruendam, & S. Bernardino conferendã curarũt. Quã & 12. fratres inhabitant. Duplici de cauſa hic locus Theanẽſibus commẽdatiſſimus redditur: Primò quidẽ ob innumera miracula, quę Deus opt. max. meritis, B. Antonij Paduani, in eo edere dignatur: Secundò vero ob deuotiſſimam immaculatæ Conceptionis ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ Confraternitatẽ ibidem erectam.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Caiatij. Conu. XVI.

E HIC conuentus S. Mariæ de Gratijs ſacratus, ac mille paſſibus à Caiatio, Campaniæ ciuitate diſtans, antequàm monaſterij dignitate inſigniretur, plures ſui habitatores habuit. Primò quidem venerabilem Hieronymum Fortunatum Capuanum, regularem canonicum Ordinis diui patris Auguſtini: à quo & ſub ſimplici ſacelli forma, anno Domini 1492. extructus fuit. Deinde verò duos anachoretas Tertiarios. His tamẽ poſtremis vita functis, ibideq; ſepultis, ab illuſtriſſ. Diana Rẽta, Caiatienſiũ Comitiſſa, ac reliquo eius ciuitatis ſenatu, penes quos huiuſmodi ſacelli ius patronatus remanſerat, annuente interim Alexãdro VI. ſummo Pont. cuius bulla, ſub datũ Romę anno Domini 1496. Pontificatus verò ſui anno ij. in huius loci cartophilacio aſſeruatur, in conuentũ erecta, atq; huic Prouinciæ adiecta eſt. Cuius 8. fratres ibidẽ cõmorantur.

De conuentu

De conuentu S. Catharinæ Capuæ. Conu. XVII. A

OCCVPARANT, ante 100. annos, huius Prouinciæ patres locum quendam, diuo Eligio dicatum, ac in medio ciuitatis Capuanæ, Campaniæ olim vrbis prçſtantiſſimæ, ac à camporum latitudine ſic dictę, quam & Vulturnus amnis præterfluit, foro ſitum. Quem tamen, quòd ciuium familiaritatibus plus æquo pateret, ex Leonis X. Pont. max. facultate, deſerentes, hunc præſentem, in eiuſdem ciuitatis egreſſu, ſub inuocatione S. Catharinæ, ex pijs Capuanorum eleemoſynis, à fundamentis ad verticem vſq; extruendum curarunt. Neq; id pientiſſimus ipſe ſenatus egrè tulit, imò quicquid ad huiuſmodi operis promotionē neceſſum fuit, ſumma liberalitate, miniſtrauit. Qua & impręſentiarū dormitorij, atq; clauſtri partē, quæ ruinæ approximabat, reſtaurat. Eſt enim Capuanus populus Franciſcanæ Religioni addictiſſimus. Commorantur deniq; hoc in monaſterio, in quo pia Conceptionis B. Virginis Confraternitas eſt, 18. fratres. B

De conuentu S. Mariæ Magdalenes Attellæ. Conu. XVIII.

AEDIFICARAT olim quidam Neapolitanorum Rex Attellę, (vulgò Auerſa) quæ Campaniæ ciuitas eſt, mediumq; iter inter Neapolim & Capuam occupat, xenodochium curandis infirmis, contagioſo morbo laborantibus, deſtinatum, ea tamen poſita lege, vt quot quot ad ipſum diuerterent, Attellanorum ſumptibus curarentur. Cumq; Attellanus ſenatus, ob confluentium ęgrotorum numerum, ſupra modum grauaretur, maximoq; habendorum fratrum Minorum deſiderio teneretur, à præfato Rege, inſtante interim, atq; annuente eiuſdem vrbis Epiſcopo, obtinuit, quatenus huiuſmodi xenodochium in Minoritanū conuentum ſibi transferre liceret. Comparatis itaq; ad huiuſmodi operis exequutionem neceſſarijs, præfatus ſenatus hunc conuentum, in honorem beatę Marię Magdalenes, circa annum 1420. extruendum, huicq; Prouincię annumerandū curauit. Quem tamen R. P. F. Angelus Auerſanus, Ciſmontanæ familiæ generalis Commiſſarius, poſtmodumq; totius Ordinis, ob promotionem R. P. F. Clementis à Monelia Generalis Miniſtri ad Cardinalatum, Generalis Vicarius, ac tandem Tranenſis Archiepiſcopus mirum in modum reſtaurauit, ampliauit, elegantiq; ędificio illuſtrauit, ac ſuo funere nobilitauit. Comorātur hoc in cęnobio 20. fratres. C

De conuentu S. Ioannis Baptiſtæ Puteolis. Conu. XIX.

HVNC conuentum, diuo Ioanni Baptiſtę ſacrum, ac 300. paſſibus à Puteolis, Cāpanię oppido, Romanorumq; ędificijs olim illuſtri, diſtantem, quem & 10. fratres inhabitant, illuſtriſſimus Ioannes Thomas Carrafa, Mattalonenſium Comes, primus omnium, circa annum Domini 1472. à fundamentis extruendum curauit. Sed cùm ob continuos terremotus, quibus ea patria ſubiacet, (eſt enim vndiq; cauernoſa, aërisq; copiam intra eius viſcera excipit, qui tamen vehementius, vel ab alio, vel à ſulphureis exhalationibus impulſus, cùm obſiſtenſibus diuerſis anfractibus, ex tempore, cedere non valeat, terram quatit, commouetq;) ad ruinam tenderet, ab illuſtriſſimo Petro à Toleto, pro C. C. Caroli V. Imperatoris, ac Hiſpanię Regis maieſtate, apud Neapolitanos viceſgerente, anno Domini 1500. reſarcitus, ac à ruinis vindicatus fuit. Quem alter ex digitis Dominci præcurſoris, & immaculatæ Conceptionis Confraternitas ibidem erecta commendatiſſimum, dignumq; veneratione reddunt. D

De conuentu S. Franciſci Surrenti. Conu. XX. E

CVM beatus pater Antonius, Ordinis diui patris Benedicti alumnus, ac monachorum eiuſdem Inſtituti aliquando Abbas, quoddam ſpecu, prope maritimum litus, ac longiuſculus à Surrento, Cāpanię oppido, pęnitentię agendę gratia, ſibi in habitationem delegiſſet: contiguam vineam, ſimul atq; ſacellum, S. Martino ſacrum, tum recreationis, tum quoq; celebrationis cauſa, anno Domini 600. plantari, ædificariq; ſtuduit. Quo tamen vita functo, Surrentinus ſenatus, ne huiuſmodi opus, vel prophanaretur, vel ab Ordine alienaretur, pulcherrimum Benedictinarum monialium monaſterium, in præfatæ vineæ meditullio, ex communi ærario, conſtruendum, ipſumq; ſacellum in com-

A in commodam patris earum Confeſſarij habitationem promouendum curauit. Cùmq; is locus, quòd oppidi vallo excluſus eſſet, maximis periculis, præcipuè vero Turcarũ incurſibus pateret, pręfatę moniales ad alium ſibi intra mœnia, ex præfati ſenatus mandato, paratum tranſlatæ ſunt: ipſeq; fratribus Franciſcanis, antequam Obſeruantes à Conuentualibus ſeiungerentur, collatus extitit. Facta verò huiuſmodi diuiſione penes Conuentuales remãſit. Quibus deniq; ad Surrentinorũ inſtantiã, aliò ſecedentibus, Obſeruantibus traditus eſt. Huius loci accola aliqñ fuit B.P. Iacobus Picens, hicq; aliqua miracula edidit. Cuius fratres, q vt plurimũ sũt 10. regijs ciſternis, ex facultate ſibi à Ferdinãdo Aragonio, Neapolitanorũ Rege, facta, anno Dñi 1469. liberrimè vti poſſunt.

De conuentu Turris Græci. Conu. XXI.

B CONVENTVS hic, qui ſub inuocatione S. Franciſci, prope Turrim Græci, Campaniæ oppidum, communibus oppidanorum ſumptibus, erigitur, neophytus omnino eſt: cùm ex facultate R.P.F. à Capite fontium, prima menſis Maij, anno verò Dñi 1578. à fundamentis extrui cœperit. Abſoluetur tñ Deo auſpice, quàm breuiſſimè. De quo etiam, ob eius ſalubritatem, amœnumq; ſitum, plura ſibi huius Prouinciæ patres, pcipuę verò conualeſcẽtibus infirmis, pollicẽtur. Inhabitatur interim à 6. fratribus.

De conuentu S. Mariæ de Puteo Suſuuij. Conu XXII.

CVM fortè ſus ſacellum, beatæ Luciæ ſacrum, longiuſculuſq; à Suſuuio, (vulgò Somma) Campaniæ, optimiq; vini feraciſſima ciuitate, diſtans, reſeratis foribus fuiſſet ingreſſus, rictuq; lapideam quandam laminam confregiſſet, apparuerunt ex tẽpore ſubterranea duo ſacella, imaginibus virginis Mariæ vndequaq; exornata. Quod C cùm admirantibus interim atq; ſtupentibus Suſuuianis, sereniſſima Ioanna, Siciliæ Regina, ac ex morte Ferdinandi Aragonij Regis, legitimi eius viri vidua relicta, quę tunc Suſuuij agebat, reſciuiſſet, præfatum ſacellum, à Nolano Epiſcopo, cuius iuriſdictioni ſubiacebat, reddito ſibi interim æquiualenti pretio, impetrauit, illudq;, ex apoſtolica auctoritate ſibi à Iulio II. facta, in conuentum Sanctæ Mariæ, cui illa deuotiſſima erat, promouit, fratribuſq; Franciſcanis Obſeruantibus contulit. Quem & eorum viginti, quorum maior pars Philoſophiæ dat operam, pro voto inhabitant. Eius Eccleſia à Reuerend. P. F. Aurelio Griano, Minoritici Ordinis alumno, atque Epiſcopo, decimoquinto menſis Martij, anno Domini 1575. conſecrata extitit.

De conuentu S. Viti Mariliani. Conu. XXIII.

D HVNC conuentum, diuo Vito martyri ſacrum, illuſtriſſ. Albericus Carrafa, Marilianenſium Comes, prope Marilianum, Campaniæ oppidum, eo fine conſtruendum curauerat, vt Franciſcanis Conuentualibus perpetuò deſeruiret. Cuius tamen conſilium ſuperuenientes aliquot cauſæ fregerunt: Quamobrem Alexandro VI. ſummo Pontifici ſupplicauit, vt ijs alio primùm tranſmiſſis, ſibi Obſeruantes huius Prouinciæ, fratres ſubrogare liceret. Quo deniq;, vt eius bulla data Romæ 15. Iunij, anno Domini 1499. facillimè indicat, annuente, eodem anno ipſum ab ijs patribus ad noſtros fratres tranſtulit. Eſt hic locus, quem 15. fratres inhabitant, tum Marilianenſibus, tum quoq; conuicinis populis, ob miracula quæ à Deo opt. max. meritis B. Viti ibidẽ patrantur, commendatiſſimus: Nam quiſquis rabie affectus eum petit, ſtatim liberatur. Accedit quoq; ad hanc deuotionem augendã pars S. crucis Chriſti in eius ſacrario cuſtodita.

E *De conuentu S. Angeli Nolæ. Conu. XXIIII.*

PRÆSENTIS conuentus erectio, diuina potius quàm humana dici poteſt: cùm enim illuſtriſſ. Raymundus Vrſinus, Salernitanorum Princeps, & Nolanorum Comes, antiquiſſimam, ac penè collabentem diui Laurentij ædiculam, quæ longiuſculus à Nola, mediterranea Campaniæ ciuitate, diſtabat, eius alumnis in conuentum erigere affectaret: atq; huiuſcemodi operi ſe ſtrenuè accinxiſſet: quicquid ædificij per diem ab operarijs promouebatur, id totum ſequenti nocte corruebat. Quamobrem pientiſſimus Princeps, ſtupentibus interim, ob tantæ rei nouitatem, Nolanis, ſe ad orationem, intermiſſo ad tempus opere, conuertens, Deum præcabatur, vt ſibi locum huiuſmodi con-

uentus conſtruendo à ſe acceptum oſtendere dignaretur: Et ecce dum latomi prægrandem lapidem ex lapicidina excindere conantur, pulcherrimum Angelũ ex ære fuſum, prætioſumq; anulum altera manu tenentem, inter duos ſibi inuicem confibulatos lapides, inueniunt: Quem cùm deuotiſſimo Principi Raymundo præſentaſſent, ſibiq; rei euentum ea, qua acciderat, ſerie narraſſent, intellexit eum locum præmeditato ędificio à Deo opt. max. delectum eſſe. Quapropter, nulla interiecta mora, & terram effodere, & altiſſima fundamenta iacere, & hoc deniq; monaſterium, B. Michaeli Archangelo ſiue (vt vulgò placet) S. Angelo, in præfati Angeli à lapicidis inuenti memoriam, dicatũ, anno Dñi, 1445. extrui, ac omnibus neceſſarijs inſtrui curauit. Cuius quidē monaſterij quanta ſit ſalubritas, ac quanta deniq; elegantia, vix verbis exprimi poteſt. Accedit & funus eius fundatoris, præfati ſcilicet Principis Raymundi, qui, pro ſua humilitate, quocunq; ſumptuoſo ſepulchro ſpreto, ſub humili pauimento ſepeliri voluit. Accedit & ipſe æneus Angelus inuentus, (de quo ſupra) qui in eius ſacriſtia diligenter aſſeruatur. Accedit & corpus B. F. Regynaldi laici, qui miraculis tum in vita, tum quoq; in morte, claruit. Quod cùm per aliquot annos communem cum alijs fratribus defunctis ſepulturam nactum eſſet, à V. P. F. Ioanne Thomacello, huius tunc Prouinciæ Vicario, ad inſtantiam tamen vtriuſq; ſenatus Nolani, ſęcularis ſcilicet, atq; Eccleſiaſtici, inde, anno Domini 1486. exhumatum, honeſtiſſimo loco reconditum eſt. Accedunt denique plures indulgentiæ ab illuſtriſſimo pariterq; reuerendiſſ. Latino Vrſino S. R. E. Cardinali, atq; Pij II. Pont. max. Legato, huic loco conceſſæ. Quæ omnia præſentem conuentum, à 20. fratribus inhabitatum, commendatiſſimum reddunt.

De conuentu S. Ioannis de Parco Lauri. Conu. XXV.

VRBANO VI. Pont. max. ſedente: imò & ex eius voluntate, cōuentus hic diuo Ioanni de Parco ſacer, quem & 15. fratres, vt plurimùm, inhabitant, ab illuſtriſſ. Nicolao Vrſino, Nolanorum Comite, circa annum à partu Virgineo 1383. prope Laurum Campaniæ oppidum, quod ſibi in temporalibus parebat, extructus fuit. Parebat hic locus, antequam Franciſcani conuentuales ab Obſeruantibus, ſub Leone X. ſeiungerentur, patribus Conuentualibus: ſed poſt ipſam diuiſionem, quòd huius Prouinciæ patribus conduceret, ac vitam à ſæcularibus abſtractam ducere cupientibus, ob ſui amœnitatem, atq; diſpoſitionem maximè faueret, in Obſeruantum ius ceſſit. In quo & plures religioſi ſepulti ſunt. Horum anteſignanus fuit B. P. Petrus ab Aierola: qui cùm, poſt functum Vicariatus huius Prouinciæ officium, ob eius grauiſſimos mores, in nouitiorum præſentis loci magiſtrum electus eſſet, ſequens edidit miraculum: Præmebatur vehementiſſima ſiti, inter itinerandum, nouitius frater ſibi cōgrediens, quod cùm is P. reſciuiſſet, ab obuio caupone aliquantulum vini ex charitate petijt: quo tandem denegante, proximumq; puteum, vt ſiti abundè ſatisfacere poſſent, oſtendente, ambo puteum acceſſere, hauſtamq; aquam cùm pater ſigno crucis benedixiſſet, in vinum conuertit. Quod tantum miraculum cùm auarus caupo (qui præſens aderat) animaduertiſſet, ſpopondit ſe Franciſcanis fratribus, ad ſe declinantibus, nihil in poſterum denegaturum. Idq;, quandiu vixit, liberaliſſimè exequutus eſt. Imò & moriens, idipſum ſuis poſteris, ex teſtamento, præcepit. Hunc ſequutus fuit maximæ ſanctitatis vir, P. F. Nicolaus (vulgò verò Cola) Thomacellus: Qui cùm eſſet nobiliſſimus, atq; Alphonſo Aragonio, Neapolitanorum Regi, gratiſſimus, ſpretis mundi honoribus, ac regijs fauoribus, cum vterino ſibi fratre, P. Ioanne Thomacello, Franciſcanum habitum induit, in eoq; ſanctè vixit. Huic nouitiorum magiſtrum ſemel agenti diuinitus reuelatum fuit, quod vnus ex eius diſcipulis, genere nobilis, quòd humiliora Ordinis miniſteria execraretur, nulloq; pacto animum ad vtenſilia abluenda appellere poſſet, Religionis habitum exuere vellet. Quamobrem anxius pater obuiam ſibi factus, hominem precatur, vt propria peccata ſacerdoti confiteri velit: cui tamen detrectanti proprij cordis ſecretum aperit: charitatiuèq; ſuadet, hortaturq;, vt ſacram confeſſionem accedat, propoſitumq; mutet, ac rem totam Deo opt. max. commendet. Quapropter territus nouitius, quòd huiuſmodi negotium ſibi ſoli apertum exiſtimaret, imperata ſibi à patre facit, huiuſmodiq; tentationem depellit, ac in poſterum humillimus euaſit.

De con-

A *De conuentu Annunciationis B. Mariæ Auellæ. Conu. XXVI.*

CONVENTVS hic, Annunciationi glorioſiſſimæ virginis Mariæ ſacratus, ac prope Auellam, Campanorum oppidum, ſitus, communibus tum illuſtriſſ. Caroli Spinelli, Seminarienſium Ducis, tum communitatis Auellanæ ſumptibus, ex conceſſione tamen R. Nolanorum Epiſcopi, cuius eæ partes erant, anno humanæ redemptionis 1564. primùm à fundamentis extrui cœpit. Qui tamen, quòd nondum vltimam artificis manum expertus ſit, 8. tantùm fratres impræſentiarum continet.

De conuentu S. Mariæ in Iugo prope Arpaiam. Conu. XXVII.

B CONVENTVS, S. Mariæ in Iugò ſacratus, ac prope Arpaiam, Campanorum pagum, erectus, illuſtrem Alphonſum a Gueuara, præfati pagi Dominum, ſui fundatorẽ agnoſcit: cùm ex ſolis eius facultatibus extructus ſit. Habitatur ab 8. fratribus.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs montis Sarchij. Conu. XXVIII.

HOC ſacrum monaſterium in honorem beatiſſimæ ſemperq; Virginis Mariæ de gratijs, prope montem Sarchium, ab illuſtriſſ. Carolo Carrafa, eiuſdem oppidi Marchione, anno à Chriſto ſeruatore nato 1480. extructum eſt, de ſeruitq; 12. fratribus.

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Vitulani. Conu. XIX.

C CVM B. P. Bernardinus Vitulani, quod Campaniæ oppidum eſt, per aliquot dies, concionatus fuiſſet, receſſumq; alio pararet, ab eius oppidi habitatoribus, vt locũ conuentui à ſe erigendo deligeret, obnixè rogatus eſt. Quo deniq; pijs eorum votis annuente, hoc monaſterium, Annunciationi B. Mariæ dicatum, ex communi ærario, in deſignato à ſe loco extrui cœpit. Commorantur hoc in loco decem fratres, quem commendatiſſimum reddit imago ſancti Antonij Paduani miraculis celeberrima.

De conuentu S. Laurentij Beneuenti. Conu. XXX.

CVM adiacens patria bellorũ turbine quateretur, ne Benedictinæ moniales, vallo ciuitatis excluſæ, militum ludibrio exponerentur, Beneuentani ijs monaſterium, intra mœnia, conſtruendum curarunt. Quod illæ petentes, antiquum ſibi à R. quodam Henrico, Beneuentanorum Epiſcopo, extra eadẽ, anno Dominicæ incarnationis 1157. ſub titulo ſancti Laurentij ædificatum, abſq; habitatore reliquerunt, quo & per multos annos caruit. Cùmq; anno Domini 1450. ad ruinam tenderet, ex publicis Beneuentanæ ciuitatis, quæ Hirpinorum Colonia fuit, & à Diomede condita fertur, facultatibus reſtauratum, nec non & Minoritis collatum fuit, in quo decem morantur.

D

De conuentu S. Franciſci Ariani. Conu. XXXI.

HIC conuentus, ſancto Franciſco ſacer, ab antiquo ad patres Conuentuales pertinuit, ſed à Pio II. illuſtriſſ. Henrico atque Cobella eius vxore id maximè procurantibus, ad noſtros, anno 1463. translatus eſt: quorum decem ibidem commorantur.

De monaſterio S. Mariæ de Ieſu Neapolis. Mon. I.

E CVM duæ ſorores Tertiariæ, ob ſæuientem Neapolis peſtem, proprium S. Hieronymi monaſterium, cum cæteris egreſſæ fuiſſent, eaq; ceſſante in ſtrictiorem vitam inhiarent, hoc cænobium, S. Mariæ de Ieſu ſacrum, ac Neapolitanæ ciuitatis vallo cinctum, humiliter ſatis ædificarunt: inibiq;, ſub habitu primaq; S. Claræ Regula, antiquiori viuendi modo relicto, cum quibuſdam alijs ſororibus ſibi adhærentibus ad finem vſque perſeuerarunt. Quibus cum Ioanna II. Neapolitanorum Regina, ob eximiam ſanctitatem, ſummopere afficeretur, earum monaſterium ampliauit. Nec ea propter vel illæ, vel earum ſequaces larum vnguem à primo illo rigore, primaq; ſanctimonia, aut regulari diſciplina diſceſſerunt. Quapropter apud Neapolitanos optimè audiunt. Sunt autem numero 60. penesq; ſe habent caput ſancti Bonifacij martyris, partem brachij S. Honoriæ, & dentem S. Apolloniæ virginum ſimulatq; martyrum,

De monaſterio S. Hieronymi Auerſæ. Mon. II. A

HOC etiam monaſterium, Auerſę, ſub inuocatione S. Hieronymi, erectum, duas ſorores Tertiarias, Iuliam ſcilicet, atq; Philippellã, patria Auerſanas, ſui fundatrices, circa annum Domini 1498. habuit. Hæ ſiquidem perfectiorem vitam anhelantes, ipſum tum ex proprijs facultatibus, tum quoq; ex diuerſis eleemoſynis, conſtrui curarunt: inibiq; ſumptis habitu, ac prima S. Claræ Regula, ad vltimum vſq; vitæ halitum conuixerunt: Quarum feliciſſimis auſpicijs adeò & ſororum numero, & ſanctitate, atq; etiam nobilitate creuit, vt earum 40. commodè contineat: & cœteris religiosè viuendi norma factum ſit: & nulli in his, quæ ingenuitatem concernunt, cedere velit. Hinc tandem, tamquam ex equo Troiano, plures ſacræ virgines prodiêre, quæ neophytis alijs conuentibus leges dederunt, eiusq; tyrunculas virgines optimis moribus inſtruxerunt.

De monaſterio S. Antonij Neapolis. Mon. III. B

PRÆSENS monaſterium, S. Antonio Paduano ſacrum, ac muris Neapolitanæ ciuitatis circumſcriptum, nobis ex conuentu S. Marię de Ieſu prodijt. Ex quo cùm ſoror quędam Paula ſanctitate inſignis, ex facta ſibi facultate, anno Domini 1556. egreſſa eſſet, ipſum ex diuerſis fidelium eleemoſynis à fundamentis extrui curauit. Quibus tamen ab eius morte deficientibus, nondum vltimam artificis manum expertum eſt. Qua etiam de cauſa 40. Clariſſæ ſorores eius habitatrices, quæ etiam ſumma paupertate, nihil aliud præfato loco à pane, atq; lignis in communi ſibi miniſtrante, pręmuntur, plura patiuntur incommoda. Pendũt interim, quotquot earum ingrediuntur, integrã, pro cæterorum conuentuum more, dotem: quæ erigendo ædificio penitus adiudicatur.

De monaſterio S. Franciſci ibidem. Mon. IIII.

INCLYTVS Neapolitanorum Rex Robertus, poſtquam S. Claræ monaſterium Neapolis erexiſſet, adiecit, vt domum ſibi vicinam, vnica tantùm via intermedia, in qua Clariſſæ aliquot moniales morarentur, quæ diſtribuendis in pauperum vſum regijs eleemoſynis tantùm intenderent, anno 1320. è regione conſtrueret. Quo tamen vita functo, præfatisq; eleemoſynis ceſſantibus, præfata domus oneri potius, quàm adiumento monialibus eſſe cœpit. Accidit præterea vt, anno Domini 1325. Franciſcana quędam Tertiaria ſoror Aſſiſio Neapolim veniret, & S. Franciſci vitã telæ depictam ſecum deferret, Neapolitanisq; tum matronis, tum quoq; viris oſtenderet. Ex cuius contuitu tot vtriſq; ad huiuſmodi ſororis Ordinem deuotio acceſſit, vt ſibi, ſuoq; inſtituto conuentum apud ſe erectum cuperent. Emptam igitur ex diuerſis eleemoſynis præfatam domum à Clariſſis monialibus, aliquot ex nobilioribus Neapolitanis in capaciſſimum monaſterium promouerunt; ſibiq; pulcherrimam eccleſiam, ſub titulo S. Franciſci, coædificandam, atq; prædictæ ſorori Tertiariæ, plurimisq; alijs ſibi adhærentibus tradendam curarunt. Habitant impræſentiarum hoc in loco 60. ſorores religioſiſſimæ, pariterq; nobiliſſimæ, Tertiariæ: quæ penes ſe habent corpus beatæ ſororis Magdalenæ à Conſtantio, nobiliſſimæ vtiq; fœminæ, atq; miraculis tum in vita, tum quoq; in morte illuſtris: quæ cùm Neapolis orta eſſet, atq; in præmemorato S. Claræ monaſterio monaſticum habitum induiſſet, vna inter alias à Rege Roberto, vt eleemoſynis diſtribuendis inuigilaret, ſelecta, diem hoc in ipſo conuentu clauſit extremum: atq; in inferiori eius choro ſepulta eſt. Extat eius mauſolæum omnino lapideũ, atq; à terra vtcumq; eleuatum. Habent pręterea prædictæ ſorores in ſacrario aliquot oſſa SS. Vincentij atq; Anaſtaſij, Clementis Papæ & mart. Blaſij Epiſcopi atq; mart. Zenonis Epiſcopi. D E

De monaſterio S. Hieronymi ibidem. Mon. V.

EST præcedenti ſimillimum monaſterium etiam Neapolis, ſub inuocatione diui Hieronymi erectum, quod 60. ſorores, genere nobiles, atq; religione illuſtres, ſub tertio B. P. Frãciſci Ordine, inhabitãt: atq; pientiſſimus Io. Dominicus Mancus, Neapolitanę matricis eccleſię canonicus, ex illuſtriſſ. Ioãnis S. R. E. Cardinalis, atq; Sedis apoſtolicę Legati, cuius breue à præfatis monialibus aſſeruatur, facultate, à fundamẽtis erexit.

De monaſterio S. Spiritus Nolæ. Mon. VI.

PIA communitas Nolana illuſtriſſ. Raymundi Vrſini eius Comitis, ac Salernitanorum Principis pietatem imitata videtur: Nam ſicut ille primo, ita quoq; & iſta tertio Ordi-

A ctio Ordini à B. Franciſco inſtituto conſuluit. Extruxit ſiquidem hoc monaſterium, ſanctiſſimo Spiritui dicatum, intra communis oppidi Nolæ, videlicet, mœnia, à fundamentis ad culmen vſq;, ex facultate ſibi à Clemente VII. Pont. max. anno Domini 1529. facta. Quod & 30. Franciſcanæ ſorores Tertiariæ commodiſſimè inhabitant.

De monaſterio S. Annæ Aruncæ. Mon. VII.

SACRA hæc ædes, Aruncæ, ſub inuocatione S. Annæ ſurrigit, & à 22. Franciſcanis ſororibus Tertiarijs incolitur, ab illuſtriſſ. quodam Aruncanorum Duce, ſub ſimplicis tantùm ſacelli forma, primitus ædificata extitit. Sed poſtmodum, anno ſcilicet à partu Virgineo 1471. accedente tamen Sixti IIII. Pont. max. facultate, prout apoſtolicum eius breue a præfatis ſororibus cuſtoditum facillimè indicat, ab eodem in iuſtum conuentum promota eſt. Quem & alter ex digitis beatæ Annæ, & particula crucis Chriſti religioſiſſimè exornant, commendatiſſimamq; Aruncanis reddunt.

B

De monaſterio S. Montani Caietæ. Mon. VIII.

SPECTAT quoq; ad hanc Prouinciam id monaſterium, quod in editiore ferè totius Caietanæ ciuitatis parte, ſub titulo S. Montani, erectum cernitur, atq; à 30. ſororibus Tertiarijs inhabitatur. Quarum in Deum pietas, in propriam Regulam obſeruantia, atq; prompta erga prælatos obedientia, incredibilis omnino eſt. Aſſeruatur in huius loci ſacrario alterum ex brachijs S. Montani: à quo & nomen ſibi obueniſſe exiſtimo. Fuit hic Montanus ille centurio, qui præſens Chriſti Seruatoris paſſioni, viſis ijs mirabilibus, quæ eius cauſa contingebant, dixit, verè filius Dei erat iſte.

De monaſterio Conceptionis glorioſæ Virginis Neapolis. Mon. IX.

C CVM illuſtriſſimus Petrus à Toleto Villa francæ Marchio, atq; Regni Siciliæ citra pharum (hoc Neapolitanum Regnum vulgò vocant) Prorex, ex regio ærario atq; de ſummi Pont. Clementis VII. licentia, inſignem eccleſiam ſub titulo S. Iacobi, atq; contiguum ſibi hoſpitale pro curandis infirmis Hiſpanis Neapolis ędificanda, atq; ſufficientibus redditibus locupletanda curaſſet: illuſtriſſimus Petrus Gironius Oſſunæ Dux, atq; eiuſdem Regni Prorex, nec non & cæteri pręfatorum hoſpitalis & eccleſię adminiſtratores à ſummo Pontifice Gregorio XIII. idq; idibus Martij, anno verò Domini 1583. impetrarunt, vt adiunctus præfatis hoſpitali & eccleſiæ immaculatę Virginis Conceptionis conuentus, atq; ex eorundem prouentibus, iuxta facultatem eidē Petro à Toleto à Clemente VII. factam, conſtructus à ſacris virginibus, ſub Conceptioniſtico habitu, mantelo videlicet ceruleo, habitu & ſcapulari albis, velo nigro atq; virginis imagine ſcutulo incluſa ad pectus, impoſterum inhabitaretur: vtq; totius Ordinis

D Generali Miniſtro, & in eius abſentia Prouinciali Obſeruantum Franciſcanorū Prouinciæ Terrę laboris Miniſtro, immediatè ſubderetur. Sanctiſſimus poſtmodum Sixtus V. Pont. max. quæ ab eius prædeceſſore Gregorio XIII. conceſſa fuerant, edito apoſtolico breui confirmans, præcepit atq; voluit, vt tum præfatus conuentus, qui & plurimis gratijs, atq; priuilegijs ſibi ab vtroq; ſummo Pontifice conceſſis gaudet, tum diui Iacobi eccleſia, tum quoq; hoſpitale ſibi cōtigua apoſtolico Nuncio Neapolis, pro tempore exiſtēti, in his, quę ad epiſcopalis muneris exequutionem, circa ipſa, ex ſacri œcumenici Tridentini Concilij decreto ſpectant, omnino ſubiacerent. Idq; ea propter, ne Neapolitanorum Archiepiſcopo quoquo modo ſubſint: neue is aliquid iuris in ea exercere, aut habere poſſit, præſumatq;. Vt igitur primùm ex Hiſpania reuerſus Neapo-

E lim, anno Domini 1584. acceſſi, aliquot virgines, pręfato Conceptioniſtico habitu prius publicè in eccleſia diui Iacobi à me indutas, in præmemoratū Conceptionis conuentum ex Gregorij XIII. Pont. max. mandato, ipſo die purificationis Virginis intuli, atq; immaculatæ Conceptionis Regulam, qua eiuſdem Ordinis ſorores in Hiſpania vtuntur, ſeruandam tradidi. Qui primam harum monialium inſtitutionem, atq; progreſſus noſſe voluerit, tertiam huius operis partem conſulat, atq; ex his, quæ in Prouinciæ Caſtellæ deſcriptione fuſius dicta ſunt, ſibi factum ſatis intelliget. Ab his autem Conceptioniſtis monialibus nullæ penitus aliæ in Italia inueniuntur. Commorantur interim hoc in conuentu 20. ſorores, quæ temporis ſucceſſu, Deo tamen fauente, plures tum ſecum, tum quoq; alibi habebunt ſocias.

PROVINCIA

PROVINCIA TYROLENSIS.

PROVINCIA hæc neophyta, quæ à Comitatu Tyrolis (in medijs Al-
A pibus, qua Tridento itur in Germaniam) mineris auri, argenti, argenti viui, ferri, plumbi, ſaliſq; concoctione (vt Vuolfgangus Lazius, genealogiæ Auſtriacæ diligentiſſimus ſcriptor, teſtatur) quàm fœcundiſſimo, ac ſereniſſimis Archiducibus Auſtriæ ſubacto, etiam Tyrolenſis nuncupatur, cępit anno à lœtabunda Reparatoris noſtri Chriſti natiuitate 1580. menſis Maij die 12. hac occaſione: Videbat ſereniſſimus pariter ac pientiſſimus Ferdinandus, Ferdinandi Imperatoris inuictiſſimi filius, Auſtriæ Archidux, ac Tyrolis Comes, conuentus ſeraphici Ordinis noſtri in Germania, Vngaria, Boëmia, Croatia, Dalmatia, Auſtria, Brabantia, Lutzenburgo, Carinthia, Morauia, Luſatia, Habsburgo, Flandria, Goritia ac in alijs illius regionis locis conſtructos, indies magis, ac magis negligi, iuſto fratrum numero deſtitui, & collabi vniuerſa: quamobrem ob ſummū amorem, quo fratres noſtros proſequebatur (nam ſereniſſimi Principes Auſtriaci ſemper fuêre ſeraphico Ordini
B Franciſcano deuotiſſimi, addictiſſimiq;) obtinuit à ſummo Pontifice Gregorio XIII. inſuper & à nobis, vt ex monaſterijs ſuæ ditionis, inſtituti tamen de Obſeruantia Regulari, vtriuſq; ſexus noua Prouincia inſtitueretur, erigereturq;. Dato igitur ſuper hac re breui apoſtolico venerabili ac docto patri fratri Henrico Sedulio Cliuienſi, id temporis ex Prouincia inferioris Germaniæ, propter infeſtiſſimos illos tumultus bellicos, illic exortos, exulanti, is religioſus pater monaſteria infraſcripta, anno eodē in vnā prouinciā redegit, erexitq;. Porrò inſtrumēta vnionis cuiuſq; monaſterij, data ſub ſigillis, aſcriptiſq; nominibus ſingulorū locorū, aſſeruantur in archiuis conuentus S. Crucis ciuitatis Oeniponte, quę vulgò Imſprug nuncupatur. Cæterū huius Prouinciæ Tyrolenſis ſigillū maius, crucē imprimit ſatis magnā, cuius vtriq; brachio & pedi tres sūt claui affixi, ſed tranſuerſa ad ipſius caput tabella ſequentibus colluſtratur literis. I. N. R. I. Ad
C prǽfatę autē crucis pedē genuflexus, manibuſq; iunctis, ſed extēſis, pauperū Patriarcha Franciſcus. Sigilli tandem oram, quæ perpulchra eſt, ſequentes literæ ambiunt SIGILLVM MINISTRI PROVINCIÆ TYROLENSIS FRATRVM MINORVM DE OBSER. Hæc igitur Tyrolenſis Prouincia ex 4. tantùm fratrum conuentibus, & ex duobus Clariſſarum de ſecūda Regula monaſterijs, atq; ex vno Tertiariorum fratrum loco conſtat. Habet etiam 16. ſororum congregationes de Tertia Regula diui patris Franciſci in Sueuia, ſub cura & regimine huius Prouinciæ patrum degentium, quas tamen, quia parum ad rem conducunt, ſilentio præteribimus. Præterea quia ſereniſſ. pariter ac pientiſſima domus Auſtriaca S. Leopoldum, qui licèt diuitijs afflueret, Marchionatuſq; titulo fulgeret, nihil minus à caducis honoribus, fallacibuſq; bonis fecit, & deſpiciens mundum, terrenaq; triumphans ad veras cęli diuitias aſpirauit, nobis feliciſſimè peperit, eum huic nouellæ Prouincię, quę
D ferè tota eius capiti, ſereniſſ. Archiduci videlicet Auſtrię, paret, præponere volui.

De conuentu S. Crucis Oeniponte. Conu. I.

CONVENTVS ſanctæ Crucis Oeniponte, quod à pręter labente flumine Oēno, & ponte ſuperſtructo, Germanicè dicitur Inſprug, primum locum, in gratiam præfati ſereniſſimi ac pientiſſimi Ferdinandi Archiducis, Prouinciæ authoris, à nobis obtinuit, dum eſſemus Oeniponte, anno Dominicę Incarnationis 1582. menſe Februario: tametſi tempore poſtremus ſit omnium: Nam ædificatum fuit circa annum Dominicæ natiuitatis ſexageſimum ſupra milleſimum quingenteſimum, ab Auguſtæ memorię Ferdinando, Romanorum imperatore, fratre illius inuictiſſimi ac omni laude di-

gniſſimi

gniſſimi Caroli huius nominis V. nepote Maximiliani huius nominis primi, & pronepote Federici huius nominis III. etiam Romanorum Imperatorum, & filio Philippi huius nominis primi, Hiſpaniarum Regis. Aiunt enim præſtantiſſimum Imperatorem Maximilianum primum, Auſtriaci nominis propagatorem eximium, atq; Auſtriacę ditionis dignitatisq; propugnatorem accerrimum, poſt quàmplurima bella, quę aduerſus ſereniſſimos pariter ac potentiſſimos Galliæ Reges Carolum, Ludouicum & Franciſcum, Venetos, Palatinos ac Heluetios geſſit, quibus ſemper, vt author eſt præfatus Vuolfgangus Lazius, propria perſona interfuit, ac manu non ſemel gnauiter pugnauit, atq; etiam poſt varia diſcrimina, quorum bellorum gratia perpeſſus eſt, decreuiſſe, vti collegium canonicorum, aut monaſterium aliquod extrueretur. Ipſum ſanè Dauidem imitabatur, qui poſt multam ſanguinis effuſionem, multas victorias de hoſte relatas, Deum placaturus, eiq; acturus gratias, templum ædificare ſtatuerat. Cæterum id opus dilatum fuit ad vſq; Ferdinãdum Cæſarem auguſtiſſimum, feliciſſimumq; ſupradictum. Paulò poſt, & ſub mortem Ferdinandi, duce quodam Epiſcopo ad conuentum hunc adducti ſunt quidam religioſiſſimi patres Itali, tanto cum gaudio pientiſſimi Imperatoris, vt non dubitarit tunc libentius mori, quòd fratres noſtros (quos complectebatur, appellabatq; ceu medullam totius Chriſtianitatis) diù deſideratos, habere potuerit. Porrò auctoritate reuerendiſſimi patris fratris Franciſci Zamoræ, ea tempeſtate totius Ordinis Franciſcani Generalis Miniſtri, monaſterium vnitum fuit almæ Prouinciæ ſancti Antonij. Patres Itali manſerunt circa decennium. Deinde neſcio qua factione fratrum Germanorum is locus ſeiungebatur à Prouincia ſancti Antonij, vt vniretur Prouinciæ Argentinæ ſuperioris Germaniæ. Deniq; anno Dominicæ incarnationis 1580. vt ab initio diximus, ad petitionem præfati ſereniſſimi Archiducis Ferdinandi diremptus à Prouincia Argentina, primum locum tenet in noua Prouincia Tyrolenſi & à 25. fratribus inhabitatur: videtur in oratorio monaſterij mauſolęũ Maximiliani huius noĩs primi, Germanorũ Imperatoris, toto orbe multo celeberrimũ, & artificioſiſſimũ: quo ex Neapoli Auſtrię eiuſdẽ cineres opportuno tẽpore transferri debent.

De conuentu S. Martini Friburgi Briſgoiæ. Conu. II.

FRIBVRGVM vrbs duplex eſt, vna in Briſgoia, altera in Vethlandia, in illa verò quæ in Briſgoia ſita eſt, hic conuentus, ſancto Martino Epiſcopo Turonenſi dedicatus, conſtructus reperitur, qui meritò inter monaſteria huius Prouinciæ ſecundum locum obtinere debet: nam quoad fuerat in Prouincia Argentinenſi ibidem ſemper primum locum obtinuit. Eſt enim conuentus antiquiſſimus: Nam ſacellum ſancti Martini, cum adiuncto palatio, quod nunc fratribus in habitationem deſeruit, videtur, ferè ipſis temporibus Seraphici patris noſtri Franciſci, Ordini eſſe oblatum, à Comitibus Friburgenſibus. Vix credi poteſt, quàm multi heroës, & nobiles viri, Ordinem ibi acceperint: quorum ſepulchra, & memorias etiã nunc videre licet. Fuit autem locus olim ditiſſimus, oppulentiſſimusq;, quando videlicet à Conuentualibus patribus Franciſcanis inhabitabatur. Sed opera ſanctæ memoriæ Leonis Papæ X. Pontificis maximi, & Maximiliani I. Imperatoris reformatus fuit, reuerendo patre fratre Gaſparo Schatgeijer, Prouinciali Miniſtro Argentinenſi ſuperioris Germaniæ, anno Domini 1515. bona conuentus tradebantur Magiſtratui, qui viciſſim iuſtum fratrum numerum, qui denarius eſt, ſuſtentare paratus eſt, quando mendicitate neceſſaria acquirere non poſſent. In archiuo conuentus aſſeruantur plurima diplomata, & ſcripturæ, quæ pro bona parte ex conuentu Baſileenſi apportata ſunt, quando fratres à Lutheranis expellebantur. Præterea in ea ciuitate eſt celebris Academia adeò, vt ſi fratres rectè omnia inſtituerent, ibidẽ multò commodiſſimè ſtudium Prouinciæ haberi queat. Quod igitur in tabula illa Prouinciæ facta à nobis Oeniponte, conuentus Friburgenſis in ordine vltimum locum acceperit, emendandum venit. Nam in initio non potuerunt res Prouinciæ ſtatim cognoſci, nec ritè, vt decebat, diſponi, ac ordinari.

De monaſterio Bulzani. Mon. III.

MONASTERIVM Bulzani, quod Germani Potze vocant, & à duodecim fratribus incolitur, olim fuit Prouinciæ Auſtriæ: eſt autem antiquum. Aiunt ſanctum

A ctum Franciſcum eò aliquoties veniſſe, dum adhuc mercaturam exerceret: Nam Bulzanum celeberrimum eſt emporium, frequentatum ab Italis, & Germanis: Olim monaſterium hoc alij religioſi inhabitarunt, poſtea patres Conuentuales Franciſcani: reformatum tandem fuit à reuerendiſſimo patre fratre Licheto totius Minoritani inſtituti Generali Miniſtro. Commodiſſimè poſſet hic locus vniri Prouinciæ ſancti Antonij, nam à ciuitate Tridentina diſtat circiter triginta milliaria tantùm.

De conuentu Zuuatzij. *Conu. IIII.*

ZVVATZII, (qui eſt pagus elegantiſſimus, & populoſiſſimus plus minus interuallo quinque Leucarum ab Oeniponte ſeiunctus) eſt conuentus, paruus quidem, ſed tam commodus, & pulcher, vt vix alter ſimilis reperiri poſſit. Fuit autem conſtructus circa annum Domini 1517. ab ipſis foſſoribus mineralium. Eſt enim ibi argenti fodina copioſiſſima. Iſti metallarij deuotiſſimi ſunt diui Franciſci, & fratres noſtros, qui vt plurimùm ſunt duodecim, pro bona parte, ſuſtentant, illisq; omnia neceſſaria, maxima liberalitate ingentiq; animi affectu, ſubminiſtrant. In initio pertinuit ad Prouinciam Auſtriæ locus iſte Zuuatzenſis, nunc autem ad Tyrolenſem ſpectat.

B

De monaſterio Clariſſarum Brixinæ. *Mon. I.*

MONASTERIVM ſanctæ Claræ Brixinæ vetuſtiſſimum eſt, ædificatum in honorem S. Eliſabeth, paulò poſt tempora ſanctæ Claræ: de quo illud memoratu dignum hîc aſcribendum eſt. Quando Dux Sigiſmundus, propter certa negotia, fuerat excommunicatus: ne Principi ab Eccleſia reſecto communicarent, pij & religioſi quiq;, relicta Tyroli, ſe conferebant aliò. Sorores verò noſtræ conceſſerunt ad ciuitatem Sueuiæ Vlmam. Ibi adeò profecerunt ſanctis moribus: vt iuxta oppidum ſibi ædificaretur eiuſdem Ordinis monaſterium, quod etiam nunc manet: tametſi gubernetur à Lutherano Magiſtratu Vlmenſi: Sefflinga illi nomen eſt. Porrò reconciliato Duce prædicto Eccleſiæ, ſorores Brixinenſes domum ſuam redierunt. At Prouincia Argentinenſis tunc ſorores in ſuam curam ſuſcepit: nam antea erant ſub Prouincia Auſtriæ.

C

De monaſterio Clariſſarum Friburgi. *Mon. II.*

DE monaſterio ſanctæ Claræ Friburgenſi dicitur, quòd fratrum fuerit Carmelitarum. Aliquoties locus conflagrauit, & multa monimenta deſiderantur: fuitq; olim Prouinciæ Argentinenſis, nunc ad hanc Tyrolenſem Prouinciam pertinet.

D

De conuentu fratrum Tertiariorum Beruſtayn.

NIHIL notatu dignum continet locus hic fratrum de tertia Regula beati patris Franciſci, nihilq; penitus, quod ad poſteros transmitti poſſit: quamobrem ad breuem quandam relationem ſororum Tertiariarum tranſibimus.

Vel ex ſolis iſtis Congregationibus Tertiariarum videre eſt, quanta olim fuerit pietas, & religio in Germania: Vix inuenitur aliquis pagus egregius, in quo non ſit domus ſororum de tertia Regula. Horum inſtitutum tale eſt: Propter fratrum noſtrorum abſentiam, pro confeſſoribus habent paſtores villarum parochialium: Habitant ferè iuxta eccleſias, quas etiam inuiſæ intrare poſſunt: ibi etiam peculiarem locum poſſident. Rariſſimæ ſunt velatæ, & quæ clauſuram obſeruant: Nam cùm ſint pauperes, ægros colere debent, manu & arte, potiſſimum textrina, victum quærunt. Quamobrē egregiam laudē ſibi parant, vt mirum ſit, quòd inter medios hæreticos habitantes, rariſſimè occaſionem alicuius ſcandali præbeant. Sunt autē iſtæ Congregationes in illis Sueuiæ partibus, quæ ſubſunt Archiduci Auſtriæ. Erantq; primitus ſub viſitatione Miniſtri Argentinenſis. Et hæc de origine & auſpicijs Prouinciæ Tyrolenſis dixiſſe ſuffecerit; quæ ſi paulo felicius proceſſiſſent, humano iudicio fuiſſet ſpes Germaniæ Prouincias rectius potuiſſe inſtitui, loca noſtra derelicta recuperari, alia nonnulla reformari, quo aliquibus dominis nihil poterat gratius contingere. Sed hæc iudicio diuino relinquenda ſunt. Eſt verò periculum, omnia monaſteria Germaniæ mox collapſura, aut relicta iri, niſi aduigiletur diligentius, accuratiusq; ab his quorum intereſt.

E

PROVINCIA

PROVINCIA CALABRIAE.

A CALABRIA extrema Italiæ regio eſt, peninſulæ formam referens, cuius
Iſthmus eſt vnius diei via, quæ à Tarento Brunduſium ducit. Alijs nominibus Meſſapia, & Salentina, & Peucetia dicta eſt. Oppida eius præcipua
ſunt Brunduſium, & Hydruntum totius Italiæ extremum. Licèt hæc finibus Prouinciæ ſancti Nicolai circumſcribantur. Nam alia eſt ratio Prouinciarum apud ſæculares, & alia apud nos: Quippe qui commodum gubernandi modũ,
potius quàm vel linguarum varietatem, vel regionum diuiſionem (licèt hæc, dummodo bono modo fieri poſſit, minimè prætermittantur) attendamus. In hac igitur extrema Italiæ regione duas obtinet noſter Ordo Prouincias: alteram Septem martyribus
Franciſcanis, Danieli ſcilicet, eiuſq; ſocijs ſacram: alteram verò Calabriæ nomine inſignitam. Vtraq; tamen antiquiſſima eſt, atq; B. Franciſco contemporanea: cùm eum
ſui authorem habuerit: non quidem vt ab inuicem diuiſa, ſed vt ſimul iuncta: Nam vt
ex proœmio præfatæ Prouinciæ Septem martyrum conſtat, legitimis quibuſdam cau-
B ſis id maximè expoſcentibus, anno à partu Virgineo 1580. in Capitulo prouinciali Nicaſtri celebrato, primùm à me, ſub præmemoratis nominibus, diſtincta extitit. Conſtat itaq; præſens Prouincia, quæ inferiorem Calabriæ portionem ſortita eſt, ex 22. fratrum, & vno monialium conuentibus: huiuſmodiq; inſignijs, integra ſcilicet columna
flagello cincta, cui à latere dextro N. à ſiniſtro verò R. literæ aſtant, in ſigillo vtitur.
Sigilli verò orbem ſequentes etiam literæ ✠ HOC. EST. SIGILLVM. PROVINCIÆ. CALABRIÆ. ambiunt. Cùm enim Prouinciæ Septem martyrum
præfatos martyres Danielem, qui primus Calabriæ Miniſter extitit, eiuſq; ſocios præpoſuerim, huic præſenti beatum patrem Franciſcum de Paula, Ordinis Minimorum inſtitutorem, quòd nouitius in Ordine noſtro aliquando extiterit, quòdq; ex Calabria
oriundus fuerit, quẽ Calabri maxima veneratione proſequũtur, pręferre mihi viſum eſt.

C *De conuentu Annunciationis B. Mariæ apud S. Nocitum.* *Conu. I.*

INTER cæteros huius Prouinciæ conuentus principem obtinet locũ is, qui in honorem Annunciationis B. Mariæ, prope oppidum ſancti Nociti, ab illuſtriſſimo quadam Cotronienſium Marchioniſſa, anno 1300. ædificatus fuit, & adhuc ſubſiſtit. Quia
verò modicus eſt, & à 5. tantùm fratribus inhabitatur, vltimis aſcribitur. Diem tamen
clauſit extremum hoc in loco P. F. Matthæus Citrarius ſacerdos: qui cùm adhuc benè
valeret, præſago (vt creditur) ſpiritu, patri Guardiano humiliter ſupplicauit, vt ſibi
poſt ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſumptionem, extremæ Vnctionis ſacramentum miniſtrare vellet. Quo tamen, quòd benè omnino valeret, denegante, ſubiecit, vt ex charitate
acceleraret: quandoquidem poſt primum campanæ pulſum, quo fideles ad ſalutandã,
veſpertino tempore, virginem glorioſam monentur, ſibi ex hac vita ad ſuũ Creatorem
D emigrandum foret. Idq; certiſſimus rei euentus comprobauit. Cùm enim poſt peracta
circa eum omnia, quæ ad tantum iter neceſſaria ſunt, primus campanæ pulſus, poſt ſolis occaſum, auditus fuit, religioſiſſimus is pater viatico, extremaq; Vnctione præmunitus, ac meritis opimus, animam exhalauit, & ad patres appoſitus eſt.

De conuentu S. Franciſci apud S. Marcum. *Conu. II.*

NON futuri ſumptus, nec ſubeundus labor pium ciuitatis S. Marci ſenatum deterruêre: quo minus conuentum apud ſe erigeret: imò quò magis pauperie grauabatur, tantò alacrius ſe operi accinxit. Comparatis itaq; ex communi ærario omnibus neceſſarijs, apoſtolicaq; facultate obtenta, hoc monaſterium, B. Franciſco dicatum,

circa annum à partu Virgineo 1320. à fundamentis extruendum, ac Conuentualibus A
patribus tradendum curauit, anno Dñi 1517. quibus aliò tranſlatis patres eiuſdem Ordinis Obſeruantes ſuffecti ſunt. A quo etiam tempore hic locus à 10. eius Inſtituti fratribus inhabitatur: qui corpus beati patris Franciſci à S. Marco, honeſta arca in ſacrario reconditum, quàm diligentiſſime cuſtodiunt, illumq; veneratione proſequuntur.

De conuentu S. Franciſci Beretræ. *Conu. III.*

HIC quoq; conuentus, B. Franciſco ſacer, atq; prope Beretram, (vulgò Biſignano) Calabriæ oppidum, à Beretranis, circa annum 1380. ędificatus, ad Conuẽtuales patres pertinuit: quibus & per 60. annos ſubfuit. Sed tandem ab ijs, Beretranis id à Sede apoſtolica obnixè expoſcentibus, ad noſtros Obſeruantes, anno à partu Virgineo 1441. tranſlatus eſt. Quorum 13. in præſentem vſq; diem ibidem perſeuerant. B

De conuentu S. Franciſci prope Agellum. *Conu. IIII.*

PROPRIAM in Deum pietatem, ac in Franciſcanos Obſeruantes beneuolentiam commendaturus illuſtriſſ. Franciſcus Sicarra, Agellanorum Comes, hoc ſacrum ipſis monaſterium, in honorem B. P. Franciſci, anno Domini 1450. non longè ab Agello, erigi fecit. In cuius quidem monaſterij gratiam Sixtus IIII. Pont. max. edito diplomate, quod penes 7. fratres huiuſmet loci habitatores manet, 5. annorum ac totidem quadragenarum indulgẽtiam impertitus eſt omnibus ijs, qui eius templum rite diſpoſiti, in ſolemnitatibus vel Natalis, vel Reſurrectionis, vel Aſcenſionis Chriſti Seruatoris noſtri, vel Penthecoſtes, vel itidem Natiuitatis, vel Aſſumptionis glorioſæ Virginis eius matris, vel ſanctorum patrum Franciſci, atq; Bernardini de Senis, C
vel etiam proprię dedicationis viſitauerint. Viam vniuerſę carnis ingreſſus, ſepulturam hoc in loco adeptus eſt humillimus, ac deuotiſſimus, nec non (vt piè creditur) beatus frater Martinus Beretranus laicus, qui plurimos ad ſignum crucis, atq; ad aquæ benedictæ aſperſionem à ſpiritibus immundis, ac à diuerſis languoribus liberauit: & primogeniti Comitum Agellanorũ mortem, licet longius euentam, in ſpiritu vidit. Pertranſibat ſiquidem fortè deuotus frater Agellanũ forum: cùmq; præfatos Comites lætos omnino, ac tripudijs vacantes, ob præfatum primogenitum Neapolim ad Regem trãſmiſſum, quòd inde ſibi benè futurum ſperarent, conſpiceret, dixit: Miſerrimi, ſi quid vobis hac ipſa hora acciderit reſciretis, alia proculdubio mente præditi eſſetis. Vos quidem nunc ridetis, ſed non ita poſt multum temporis, quem viuum exiſtimatis, mortuum, quemadmodũ & eius famuli hoc temporis momento Neapolis faciunt, amarè flebitis. D
Idq; rei euentus coprobauit: Nam & filius eodẽ prorſus die Neapolis vita functus fuit, & eius parentes de tanto infortunio certiores redditi, gaudium verterunt in luctum.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Meſuracæ. *Conu. V.*

HIC conuentus, S. Marię de Gratijs ſacer, & à 7. fratribus inhabitatus, auctoritate Martini V. anno 1429. constructus fuit à Meſuracano ſenatu: In cuius ſacrario brachium S Zenonis mart. aſſeruatur: & in eccleſia corpus B. F. Petri à Belcaſtro laici, quod poſt multos annos ab eius trãſitu incorruptum inuentum eſt, & ob hanc cauſam in honeſtiori loco collocatũ fuit. Plura quoq; hoc in ipſo loco miracula edidit beatus pater Matthęus Meſuracanus, cuius inferius meminerimus. Cùm enim, anno Domini 1525. eccleſia populi multitudinem non capiente, pro eius foribus ſub arbore E
concionaretur: nec cicadæ, quibus arbor ſcatebat, ab ingrato cantu ceſſarent, illis coram toto cœtu, in Spiritus ſancti virtute præcepit, vt ſtatim obmuteſcerent: nec ante abſolutam concionem huiuſmodi concentum repeterent. Mirabilis res: Vix pater præceptum dederat, & iam illæ à concinendo ceſſarant, nec ante præfixum ſibi tempus auditæ ſunt. Præterea accenſam fornacem, ipſam refecturus, ingredi non timuit: vnde etiam illæſus omnino exiuit. Inſuper & duriores, informioresq; lapides ſigno crucis molliores ſæpius reddidit, atq; dolauit, ita vt vllo alio abſq; adminiculo operi admoueri, adaptariq; potuerint. Quapropter à deuotis Meſuracanis maxima in veneratione habetur, illisq; in ſuis neceſſitatibus ſuccurrit, patrocinaturq;.

De conuentu

A *De conuentu S. Mariæ de gratijs Buxenti.* *Conu. VI.*

BVXENTINVS ſenatus, ne in Deum pietatis, atque in Franciſcanos beneuolentiæ palmã Meſuracanis concedere videretur, vt primùm ab Eugenio IIII. ſummo Pont. anno à partu Virgineo 1431. facultatem obtinere potuit, hoc Minoriticum monaſterium, eidem beatiſſimæ virgini Mariæ de gratijs ſacrum, non longè ab eius ciuitate Buxento, (vulgò Policaſtro) ex communibus bonis ædificandum, perficiendumq; curauit. Quod & 12. fratres, hoc præſenti tempore, occupant. In huius loci ſacrario inuenire licet apoſtolicum præfati Eugenij IIII. breue, ſub datum 27. Auguſti, anno Domini 1431. ſed Pontificatus ipſius primo, quod eius conſtructionem concernit; & alteram ex ſpinis Dominicæ coronæ, a ſereniſſima quadam Franciæ Regina venerabili patri Dionyſio Sacco Buxentino, qui ſibi à ſacris confeſſionibus fuit, B dono datam: prout teſtimoniales literæ ſibi hærẽtes facilè indicant, ad cuius contactum plures dæmoniaci à ſpiritibus immundis liberati, pluresq; infirmi à diuerſis languoribus curati ſunt, ob quam cauſam ab inquilinis maxima in veneratione habetur.

De conuentu S. Franciſci Conſentiæ. *Conu. VII.*

TAMETSI nihil Conſentino ſenatui fuit optatius, quàm vt Conuentuales Franciſcanos patres penes ſe haberet, qua etiam de cauſa hunc illis conuentum, ſeraphico patri Franciſco ſacrum, non ita poſt multum temporis ab Ordinis exordio, ex cõmuni ærario, Conſentiæ, erigi fecit, eius tamen poſteri (neſcio quibus de cauſis adducti) illos, ex apoſtolica auctoritate, anno Domini 1434. inde alio transferendos, atq; C locum, quem ab eo temporis quadraginta fratres occupant, Obſeruantibus eiuſdem Inſtituti religioſis tradendum curarunt. In cuius eccleſia ſepulti iacent religioſiſſimi, atq; omni commendatione digniſſimi, fratres, profeſſione quidem laici, ſed ſanctitate conſpicui, Antonius Citrarius, Angelus Conſentinus, ac Zachæus quoq; Conſentinus. Dum enim frater Zachæus in ſepulchro fratris Angeli ſepeliendus veniret, præfati fratris Angeli corpus, quod ab aliquibus annis tumulatum fuerat, cunctis fratribus circumſpectantibus, ſummèq; admirantibus, retrocedens, corpori fratris Zachæi, cui in vita amiciſſimus fuerat, locum dedit. In ſacrario verò corpus beati fratris Ioannis à Caſtrovillari Diaconi, atq; ſanctiſſimi viri, ſumma veneratione cuſtoditur. Atqui in cartophilacio ſequẽtia priuilegia, ſequenteſq; apoſtolicæ literæ, à diuerſis tamen Pontificibus ſummis datæ, inueniuntur: Videlicet quædam bulla Gregorij IX. D Pont. max. data 13. Decembris, anno ſui Pontificatus 14. ne quis Franciſcanorum habitum deferre præſumat: quòd ſiquis ſecus fecerit, ne propterea Minorita exiſtimetur: vtq; Epiſcopi, à fratribus requiſiti, huiuſmodi habitum deferentes ad eius depoſitionem compellant. Et alia bulla eiuſdem Gregorij IX. expedita 23. Iulij, anno ſui Pontificatus 15. vt Minoritæ in excommunicatorum oppidis hoſpitari, & ab ijſdem eleemoſynas petere queant: Et alia bulla eiuſdem Gregorij IX. acta 19. Iulij, ſexto ſui Pontificatus anno, qua beatum patrem Antonium de Padua ſanctorum catalogo aſcribit: & eius ſepulchrum in die natalis ipſius, vel per ſubſequentem octauam viſitantibus, dummodo per ſacram confeſſionem peccata abſterſerint, vnum annum de iniunctis pœnitentijs remittit. Et alia bulla Innocẽtij Papæ IIII. data 23. menſis Maij, Pontificatus vero E ſui anno 2. ne aliquis Minorita ad Epiſcopatum, vel ad quamcumq; aliam ſęcularem vel Eccleſiaſticam dignitatem, abſq; proprij Generalis Miniſtri, vel ſaltem Prouincialis facultate aſſumi poſſit. Et aliud breue eiuſdem Innocentij IIII. datum 14. Ianuarij, tertio ſui Pontificatus anno, vt Minoritæ ſuis in eccleſijs, ianuis tamen clauſis, & abſq; campanæ pulſu, Miſſas, diuinumq; officiũ tempore interdicti celebrare poſſint. Et aliud breue eiuſdem Innocẽtij IIII. datum 17. Septembris, tertio quoq; ſui Pontificatus anno, quo Franciſcani ab omni Ordinariorum grauamine, atq; ſubiectione tum temporali, tum quoq; ſpirituali eximuntur: ijſdemq; cõceditur, vt ſacroſanctum Euchariſtię ſacramentum ſuis in eccleſijs conſeruare, ibidemq; ſæculares defunctos ſepelire queant: Et aliud breue eiuſdem quoq; Innocentij IIII. datum 21. Iunij, anno ſui Pontificatus 4.

quo Minoribus religioſis interdicitur, ne ad Ciſtercienſes tranſire poſſint. Et aliud breue A Alexandri IIII. ſummi Pontificis, datum 5. Auguſti, Pontificatus ſui anno 2. ne Franciſcani ab apoſtolicis Legatis compelli poſſint, vt Ordinariorum Iudicum officio fungantur. Et aliud breue eiuſdem Alexandri IIII. datum 22. Octobris, eodem Pontificatus ſui anno 2. quo Prouinciales Minorum Miniſtri fratres ſibi ſubditos à quacunq; irregularitate, atq; excommunicatione abſoluere poſſunt, dummodo tamen exceſſus, ob cuius cauſam huiuſmodi pœna incurritur, adeò enormis non fuerit, vt ad Sedem apoſtolicam ſit recurrendum: Et aliud breue eiuſdem Alexandri IV. datum 17. Februarij, anno ſui Pontificatus 3. quo Prouinciales Franciſcanorũ Miniſtri, aſcitis ſibi patribus Diffinitoribus, fratres ſibi ſubiectos examinare, approbare, ac diuini verbi præcones inſtituere poſſunt. Et aliud breue eiuſdem Alexandri IV. vt Minoritæ à quocunque Epiſcopo ad ſacros Ordines promoueri valeant. Et aliud breue Clemẽtis Papæ IV. B datum 11. Octobris, anno tamen ſui Pontificatus primo, quo omnibus ſummum huius eccleſiæ altare in die dedicationis ipſius, atq; in omnibus ſolemnitatibus glorioſiſſimæ virginis Mariæ, & omnium ſanctorum, atq; B. Antonij de Padua, & S. Claræ viſitantibus, dummodo abſolutionis beneficium à ſacerdote obtinuerint, centũ anni de iniunctis pœnitentijs relaxantur. Et alia bulla eiuſdem Clementis IV. data 13. Iulij, eodem ſui Pontificatus anno primo, qua pœna maioris excommunicationis feriuntur quotquot fratrum Minorum conuentus, eccleſias, ſiue cœmeteria, in toto vel in parte, demoliti fuerint: ſiue ijſdem violentiam aliquam intulerint. Quibus etiam abſolutionis beneficium ab huiuſmodi excommunicatione à nemine prorſus, præter quàm in articulo mortis, niſi à Sede apoſtolica impertiri quit. Et aliud priuilegium ab eodem Clemente IV. in forma breuis, datum 21. Decembris, Pontificatus vero ſui eodem prorſus anno primo, quo, ex apoſtolica auctoritate, prohibetur, ne aliquod monaſteriũ, C cuiuſcunq; ſit Ordinis, intra 300. vlnas à Minoritarum conuentibus ædificari poſſit. Quod etiam priuilegium Clemens VII. Pontif. quoq; max. edito apoſtolico breui, ſub datum 12. Aprilis, anno verò Domini 1532. ratum habuit, confirmauitq;. Et aliud breue Martini V. Pont. max. datum 15. Februarij, anno ſui Pontificatus 2. quo fratrũ Minorum Miniſtri atq; Cuſtodes Procuratores ſiue Syndicos conſtituere poſſunt. Et alia bulla Eugenij Papæ IIII. expedita 7. Decembris, anno verò Dominicæ incarnationis 1437. qua pœna excommunicationis maioris plectuntur quotquot Clariſſarum monaſteria, abſq; apoſtolicæ Sedis auctoritate, ingrediuntur, nec ab ea, niſi ab eadem Sede apoſtolica, dummodo in articulo mortis conſtituti non ſint, abſolui poſſunt. Et alia bulla Pauli II. Pont. max. data 21. Decembris, anno Domini 1465. quo omnes D gratiæ, omniaq; priuilegia fratribus Minoribus à ſummis Pontificibus antea conceſſa confirmantur. Et alia bulla eiuſdem Pauli II. data vltima Martij, anno Domini 1466. ne quis Franciſcanus Obſeruans, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda, ad patres eiuſdem Ordinis Conuentuales tranſire præſumat: Neuè aliquis ſubditus Franciſcanus, abſq; Generalis Miniſtri, vel ſaltem Prouincialis facultate nouum conuentum erigat, vel acceptet. Et aliud breue Sixti IIII. ſummi Pontificis, datum 5. Ianuarij, anno Domini 1471. quo fratres, ac ſorores de Tertio Seraphici patris Franciſci ordine patrum Minorum curæ atq; correctioni ſubduntur, committunturq;. Et alia bulla eiuſdem Iulij II. Pont. max. data 9. Iulij, anno Domini 1510. ne fratres Minores ad Minimos, abſq; ſpeciali Sedis apoſtolicæ licentia, tranſire poſſint. Et alia bulla Pauli Papæ IIII. data prima Iulij, anno Domini 1555, qua is omnia priuilegia, tum Obſeruantibus Franciſcanis, tum eiuſdem Inſtituti Tertiarijs, tum quoq; Clariſſis à quocunque Pontif. max. conceſſa confirmat. Idipſum quoque Pius IIII. Pont. itidem max. edito diplomate, quod in huius etiam loci tabellario habetur, ſub datum 27. Aprilis, anno Domini 1561. ſumma liberalitate præſtitit, largitusq; fuit. E

De conuentu S. Bernardini Mantea. *Conu. VIII.*

PRODIIT nobis hic conuentus, B. P. Bernardino de Senis ſacratus, ac longiuſculus à Mantea, Calabriæ oppido, ſitus, circa annum à partu Virgineo 1436. ex facultate Eugenij IIII. ſummi Pontificis, cuius diploma, datum 24. Septembris, anno Domini

A Domini 1435. in eius ſacrario aſſeruatur: atq; ex liberalitate Manteani ſenatus. Quem tamen pater ac frater Antonius à Valentia, huius tunc Prouinciæ Vicarius Prouincialis acceptans cæteris locis addidit, nouemq; fratres vt plurimùm occupant, ac corpus Beati Antonij Scozetti Manteani, miraculisq;, tum in vita, tum quoq; in morte clariſſimi, elegantiſſimè exornat. Qui miranda operà ab hoc beato viro patrata ſcire deſiderat vitam beati patres Franciſci de Paula conſulat, ſibiq; abundè faceret.

De loco S. Franciſci Cariati. Conu. IX.

ILLVSTRIS herois Bonacurſij Capiſacci ſtudia erga noſtrum ordinem, atq; officia, ex præſenti ſaltem conuentu, ſeraphico patri Franciſco ſacro, atque Cariati, quod Calabriæ oppidum eſt, erecto, quem is, ex facta ſibi ab Eugenio IIII. Pont. max. B facultate, circa annum Dominicæ incarnationis 1440. commodè ſatis ad 4. fratrum habitationem, à fundamentis extruendum curauit, omnibus in propatulo eſſe poſſunt. Quamobrem ijs referendis non immorabor. Hoc tamen in loco, licèt anguſto, beatus frater Thomas Rendanus profeſſione laicus iacet: cuius humilitas, ſinceritas, ſanctiſſimiq; mores adeò omnipotēti Deo grata extitēre, vt per ipſum, adhuc in viuis agentem, plura miracula, quorum Rendani teſtes ſunt, edere voluerit. Præterea religioſiſſimus hic frater inſtantem ſibi mortem, licèt optimè valeret, præſago ſpiritu prænoſcens, extremæ Vnctionis ſacramentū ſibi à patre loci Guardiano conferri, ex tempore, voluit. Cùmq; Dominicam paſſionem, ſe audiente, perlegi expoſtulaſſet, vt primùm ad eū locum (& inclinato capite emiſit ſpiritū) eſſet deuentum, animā ſuo creatori, cunctis fratribus id ſummè admirātibus, reddidit. Eugeniana facultas (de qua ſupra) in for-C ma bullę, ſub datū 10. Ianuarij, anno Dñi 1441. facta à fundatoris hęredibus aſſeruatur.

De conuentu S. Bernardini Roſſani. Conu. X.

MINORITICVS hic conuentus, diuo patri Bernardino ſacratus, Roſſaniq;, quæ Calabriæ ciuitas eſt, ſitus, reuerendiſſimum patrem, ac Roſſanenſium Epiſcopum, fratrem Matthæum Rhegynum, eiuſdem beati patris Bernardini ſocium aliquando gratiſſimum, circa annum à partu Virgineo 1452. ſui fundatorem habuit. In cuius erectione id mirabile contigit. Occupabatur Roſſanum eo tempore à Græcis, ibidemq; diuinum officium, ac Miſſæ ſacrificium ab eiuſdem generis ſacerdotibus, Græco idiomate perficiebatur. Quod cùm tantus Antiſtes ægrè ferret, cuperetq; ea omnia Latina lingua, ac iuxta S. R. E. ritum, præſtari, Græcos ſacerdotes matrice Eccle-D ſia pepulit, atq; ad peculiarem quandam eccleſiam compulit, ijſdemq; Latinos ſacrificulos, qui rem diuinam, de Latino more, coram populo facerent, diuinumq; officium perſoluerent, ſuffecit. Quapropter exaſperati Græci nihil penitus ad huius monaſterij, quod tunc præfati Præſulis opera, erigebatur, ædificationem conferre volebant: imò potius quicquid ædificij à pijs Latinis per diem promouebatur, id totum ab illis noctu demoliebatur. Vlturus igitur Deus opt. max. tantum ſcelus huiuſmodi ſacrilegos hac pœna mulctauit, vt quotquot fœtus ex earum fœminis in lucem prodirent aliqua monſtruoſitate, quod nunquam illis antea acciderat, notarentur. Quibus malis meliores effecti, atq; ad ſaniorem reuerſi mentem Gręci tanti facinoris commiſſi veniam à pientiſſimo eorum Epiſcopo ſuppliciter expoſtularunt, ſeſeq; ad huius E conuentus, beato patri Bernardino ſacrandi, omnimodam conſtructionem, ex communi, ſolemniq; voto aſtrinxerunt. A quo etiam tempore huiuſmodi flagellum, atq; monſtruoſitas ab eis receſſit. In cuius recepti beneficij gratiarum actionem, illi, quod piè ſpoponderant, religioſius reddentes, omnibus primogenitis Bernardini nomen imponendum curarunt. Mortem obijt, anno Domini 1540. hoc in loco venerabilis, ac probatiſſimæ vitæ pater, frater Petrus de Padulis, qui illuſtriſſimæ Beretranorum Principiſſæ, cui à ſacris confeſſionibus erat, inſtantem proprij obitus diem, cùm adhuc benè valeret, certiſſimè prædixit. Quo deniq; ſuperueniēte, eius anima, in præfulgidę cuiuſdam ſtellæ forma, cœlos, Roſſanenſium Gubernatore alijſq; grauiſſimis viris id contuentibus, petijt. Eius deniq; corpus, poſt plurimos ab obitu dies, multò tractabilius, multò pulchrius, à fratribus, qui vt plurimùm ſunt octo numero, inuentum eſt.

De conuentu S. Bernardini Morani. Conu. XI. A

CVM illuſtriſſimus Antonius Sanſeuerinus, Marcanenſium Dux, huius Prouinciæ patribus fratribusq́;, propter excellentes virtutes, præſertim verò extremam paupertatem deditiſſimus eſſet, hunc illis conuentum, beato patri Bernardino ſacrum, ex facta ſibi à Nicolao V. ſummo Pont. facultate, cuius apoſtolicum diploma, ſub datum 31. Maij, anno verò Domini 1452. in huiuſmet loci archiuis aſſeruatur, atq; ex domeſticis bonis, prope Moranum, Calabriæ ſibi ſubiectum oppidum, circa pręfata tempora, à fundamentis erigi, omninoq; perfici curauit. Quē & 12. fratres inhabitāt.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Citrarij. Conu. XII.

SVMMO amore erga ſeraphicam Religionem noſtram impulſus Citrarienſis ſenatus, præſentem conuentum, in honorem ſanctiſſimæ virginis Mariæ de Gratijs, ex obtenta à Sede apoſtolica auctoritate, atq; ex communibus prouentibus, prope Citranum, Calabriæ oppidum, circa annum à lætabunda Chriſti natiuitate 1454. conſtrui, perficiq; fecit: in quo 7. fratres commodè conuiuunt, Deoq; opt. max. famulātur. B

De conuentu Annunciationis B. Mariæ Caſſoboni. Conu. XIII.

CASSOBONICA communitas ſancta conſuetudine, ſingulariq; doctrina beati patris Matthæi à Meſuraca ſummopere delectata, vt primùm à ſummo Pontifice Leone X. facultatem obtinuit, hunc conuentum, feliciſſimæ Annunciationi beatiſſimæ virginis Mariæ ſacrum, ſibi ſuiſq; fratribus, non longè à Caſſobono, Calabro communiq; pago, ex publicis prouentibus ędificari, omnibusq; neceſſarijs inſtrui curauit. C Contigit autem hoc anno à præfata Annunciatione 1519. quo etiam tempore præmemorata Leonis X. facultas, quæ, ſub apoſtolici breuis forma, in huius loci ſacrario cuſtoditur, expedita fuit. Conuiuunt frequentius hoc in monaſterio ſeptem fratres.

De conuentu Obſeruantiæ Cotronij. Conu. XIIII.

TANTA fuit beneuolentia, tantusq; affectus nobilis ac magnifici Nardi Luciferi Cotronienſis ciuis in Franciſcanam familiam, vt ex proprijs ac peculiaribus facultatibus, hunc ſibi conuentum, ſub titulo Obſeruantiæ, Cotronij, quæ Calabrorum ciuitas eſt, circa incarnationis Dominicæ annum 1520. erigi, perficiq; fecerit. Quam deniq; beatus pater Matthæus à Meſſuraca admiſit, cæterisq; huius Prouinciæ D locis adiunxit: ac ſeptem fratres pro votis occupant, Altiſſimoq; ibidem inſeruiunt.

De conuentu Obſeruantiæ Tabernæ. Conu. XV.

DE Lauernianorū beneuolentia erga ſeraphicum Ordinem, & ſi ex quotidianis beneficijs facilè cognoſci poſſit, facilius tamen ex hac ſacra æde, Obſeruantię dicata, atq; ab eorum prędeceſſoribus, prope Lauernium, Calabrorum oppidum, circa annū Dominicæ Incarnationis 1521. conſtructa, perpenditur. Eſt enim ſatis elegās: atq; omni ex parte perfecta, & inter præcipuas totius Prouinciæ domos computāda venit. Cōtinet præterea 13. fratres: quod vix vni, aut alteri reliquarum contingit. Eius etiam eccleſia, eorundem Lauernianorum opera, hoc priuilegio à ſummo Pontifice Gregorio XIII. donata extitit, vt in altari, Archangelo Michaëli dicato, per Miſſę ſacrificium fidelium animę ex Purgatorij pœnis liberentur. Fuit autem conceſſum huiuſmodi priuilegium, prout ex apoſtolico breui, quod in ſacrario aſſeruatur, liquidò conſtat, vltima Octobris, anno verò Domini 1579. Eadem in eccleſia ſepultus iacet beatus pater Matthæus à Meſſuraca: cuius pietas, abſtinentia, humilitas, paupertas, atq; prompta obedientia incredibiles fuēre. Quapropter tum in vita, tum quoq; in morte miraculis clarere meruit. Nam & Fauſtinam quandam Dodonicam, patria Lauernianam, à grauiſſima, qua laborabat, paralyſi ſtatim ab obitu liberauit: ac plurimis alijs infirmis: eius ſepulchrum deuotè accedentibus amiſſam ſoſpitatem reſtituit. E

De con-

A *De conuentu Obſeruantiæ Cropanij.* *Conu. XVI.*

NEC commendatione caret Cropanienſium pietas, in Franciſcanam familiam cùm & ipſi quoq; hoc ſacrum monaſterium, eidem Obſeruantiæ dicatum, ex facta ſibi à Clemente VII. ſummo Pont. poteſtate, communibus ſumpti bus, circa annum Dominicæ Incarnationis 1532. prope Cropanium, Calabriæ opp idum, inchoari, perficiq; curarint: quem & ſex fratres commodiſſimè incolunt. Habetur huiuſmodi Clementinæ poteſtatis breue, ſub datum Romæ 26. menſis Aprilis, anno verò Domini 1531. in huius loci ſacrario.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs Rendæ. *Conu. XVII.*

B RENDANA communitas hunc conuentum, ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ de Gratijs ſacrum, atq; à 7. fratribus inhabitatum, circa annũ Dominicæ natiuitatis 1533. non longè à Renda, Calabrorum oppido, ſedente Clemente VII. Pont. max. cępit, perfecitq;. Hoc autẽ ita eſſe apoſtolicũ eiuſdẽ Clemẽtis VII. breue, datũ 11 mẽſis Maij, an. Dñi 1532. atq; in huiuſmet loci tabellario aſſeruatũ patentiſſimè cõmonſtrat.

De conuentu S. Franciſci Sturnorum. *Conu. XVIII.*

AD alia quàmplurima beneficia à pio Sturnenſi Senatu ſeraphicæ Religioni noſtræ collata accedit & conuẽtus hic, beatiſſimo patri Franciſco ſacer, & ab 8. fratribus incultus, quem is, ex mera tantum deuotione, circa annum Dominicæ incarnationis 1478. Sixto IIII. Pont. max. in totius Eccleſiæ militantis ſpecula poſito, prope Sturnos, Calabriæ ciuitatem, à fundamentis extruendum, perficiendumq; curauit. Animam cœlo reddidit hoc in ipſo loco, 6. menſis Auguſti, anno verò Domini 1534. probatiſſimus, ſimul atq; religioſiſſimus pater Hieronymus à Meſuraca, cui Chriſtus Dominus horam ſui tranſitus reuelare dignatus eſt. Cùm enim adhuc benè valeret, nihilq; à ſe longius ipſa morte exiſtimaretur, patrem Guardianum rogauit, vt, aſcitis ſibi omnibus fratribus, proprium cubiculum peteret, ſeſeq; ibidem pręſtolaretur. Quo facto genuflexus, ac fune ad collum religato, ab omnibus circumaſtantibus, quòd ſibi breuiſſimè aliò emigrandum foret, mali cuiuſuis præſtiti exempli, aut offenſionis illatæ ſuppliciter veniam exorauit. Cùmq; præfatus Guardianus huiuſmodi transmigrationis cauſam à ſe, ex impoſita obedientia, exquiſijſſet, ſubiecit: propriam ſibi mortem, ante Miſſarum ſacrificij finem, eodem die futuram, à Chriſto Domino, coram Virgine D glorioſa eius matre, ac Seraphico patre Franciſco, reuelatam fuiſſe. Idq; rei euentus comprobauit. Nam paulò antequàm vltimum ſacrum abſolueretur, in proprio cubiculo, extra lectulum genuflexus, exanimis tamen, vultibusq; ad ſydera eleuatis, à fratribus inuentus eſt. Accidit quoq; hoc in eodem loco, anno Domini 1488. vt deuotiſſimo patre, ac celeberrimo concionatore, fratre Bernardino Rendano de ſacro Euangelio coram populo diſſerente, maxima exoriretur tempeſtas. Cùmq; aſtans cœtus proprię pelli, quòd templum adhuc ſub artificibus eſſet, timens, propria, relicta interim concione, remeare contenderet: cum optimus pater bono animo eſſe, pedemq; figere, ac ſecum ſalutationem angelicam, atq; Dominicam orationem alta voce ſemel perſoluere iuſſit. Qua tandem perſoluta, tanta oborta tempeſtas ex tempore euanuit, diſſolutaq; eſt: ac ipſe pater ſubiecit. Nunc nunc faber ille lignarius, Magiſter Ottolinus, E ille inquam, qui pro viribus ſacræ huius domus erectionem retardare, ac impedire conabatur, è viuis, eorum, quæ vel benè, vel male in hac vita egit, rationem, coram iuſtiſſimo Iudice redditurus, exceſſit. Statimq; eius funeris ſignum à campana datum ab omnibus, licèt ad mille paſſus diſtaret, auditum fuit.

De conuentu S. Mariæ de Gratijs. Caſſani. *Conu. XIX.*

ILLVSTRISSIMORVM Beretræ (vulgò Biſignano) Principum erga ſeraphicam Religionem noſtram ſtudia, atq; officia in plurimis operis iſtius locis eluceſcunt: præſertim verò in hoc præſenti conuentu, ſanctiſſimæ virgini Mariæ de Gratijs ſacrato. Quem pientiſſimus, ſimul atq; illuſtriſſimus Petrus Antonius Sanſeuerinus, Beretra-

Beretranorum quoque Princeps, ex facta ſibi à Iulio III. Pont. max. facultate, circa A
annum Dominicæ natiuitatis 1551. ſumma pietate, ſummaq; liberalitate, à funda-
mentis ad apicem vſq;, prope Caſſanum, Calabrorum ſibiq; ſubditum oppidum, ex-
truendum curauit. Continet hæc ſacra domus, idq; ſatis commodè, 10. fratres, in
quorum tabellario præfati ſummi Pont. Iulij III. bullam loci erectionem concernen-
tem inuenire licebit.

De conuentu S. Mariæ de Angelis Ruliani. Conu. XX.

MINORITICVM monaſterium, ſanctiſſimæ virgini Mariæ de Angelis ſa-
crum, nec procul à Ruliano, Calabrorum oppido, erectum, pia Rulianenſis com-
munitas, ex maxima in Deum pietate, ac in Minoritas propenſione, circa annum Do-
mini 1569. incœpit, perfecitq;: quod & octo fratres pro votis inhabitant; incoluntq;. B

De conuentu Annuntiationis B. Mariæ Dipiniani. Conu. XXI.

A QVO vel quando, vel ex cuius ſummi Pontificis conceſſione, conuentus hic,
feliciſſimæ Annunciatiaoni glorioſæ virginis Mariæ ſacratus, ac prope Dipinia-
num, Calabrorum oppidum, ſitus, fuerit conſtructus, non ſatis, ob ſui vetuſtatem, con-
ſtat. Æſtimatur tamen communibus Dipinianenſium ſumptibus, ab antiquo, ædifica-
tus: occupatur interim à decem huius Prouinciæ fratribus, Deo opt. max. famulãtibus.

De conuentu S. Franciſci Fluuij frigidi. Conu. XXII.

IDEM quoq; eſto iudicium de præſenti Minoritico conuentu, in honorem Seraphi-
ci patris Franciſci prope Calabriæ oppidum, cui Fluuius frigidus nomen adiacet, C
erecto, ac de præcedenti. Cùm de eius origine, ac fundatore, ob eius quoq; antiquita-
tem, nihil inueſtigari potuerit. Eum ſcilicet à pia eiuſdem oppidi communitate anti-
quitus conſtructum fuiſſe. Quorum etiam pijs eleemoſynis decem eius incolæ fratres,
pro noſtræ paupertatis ratione, ſuſtentantur, commodiſſimèq; aluntur.

De monaſterio S. Catharinæ Tabernæ.

SATISFACTVRVS pro ſua humanitate ſummus Pontif. Gregorius XIII.
pijs Tabernenſium votis, edito apoſtolico breui, cauit, vt duæ moniales de prima
beatæ virginis Claræ Regula nempè ſoror Lauinia, atq; ſoros Tiberia, ex conuentu Me-
damenſi educerentur: quæ monaſterium ſanctæ Catharinæ virginis, à Tabernenſi ſena-
tus olim, intra mœnia propriæ ciuitatis Tabernæ, conſtructum, & à Tertiarijs beati pa- D
tris Franciſci ſororibus inhabitatum, reformarent, ſuoq; Ordini ſubigerent. Quarum
quidem Tertiariarum aliæ ſumpto Clariſſarum habitu, ibidem manſerunt, aliæ verò
propria remearunt. Contigit autem hoc primo anno Pontificatus Gregorij XIII.
Numerus monialium hunc locum incolentium vicenarius eſt. Qui proculdubio præ-
fatis fundatricibus aſcribendus venit: cùm earum auſpicijs, atq; ſuauiſſimis religioſiſ-
ſimiſq; moribus tales, tantoſq; progreſſus fecerit. His igitur viginti quatuor conuen-
tibus vniuerſa hæc Calabriæ Prouincia, quæ vltimum inter reliquas Citramontanas ob-
tinet locum omnino abſoluitur.

CVSTODIA ALBANIAE.

A ALBANIA Græciæ regio, quæ primò Moloſſia, & Epirus, in qua olim Pyrrhus regnauit, & à Chaone Heleni fratre Chaonia dicta eſt: ab Occidente Ionio mari, ab Oriente Achaia, & à Septentrione Macedonia terminatur. Macedoniæ verò metropolis eſt ciuitas Eribea (vulgò Chroia) ſtrenuiſſimi illius Ducis Georgij Caſtrioti olim ſedes: qui per quadraginta continuos annos contra Sultanum Selimum, potentiſſimum Turcarum Imperatorem, bellum accerrimè, atq; proſpera fortuna geſſit: Quiq; Turcis adeò formidabilis extitit, vt ab illis per antonomaſiam, Turcica lingua, Scandembergh, ideſt Georgius Rex diceretur. Quo tamen vita functo, quicquid apud Macedones eius parebat imperio, prę ualentibus, ob tanti Ducis abſentiam, Turcis, id totum ditioni præfati Imperatoris Selimi acceſſit. Quod & in cauſa fuit, vt plures Franciſcani conuentus, per Macedoniā antiquitus ædificati, ſolo æquarentur, omnimodamq; paterentur ruinam, ac Minoritica Macedoniæ Prouincia tanta dignitate, tantoq; honore excidens, in Cuſtodiam B redigeretur. Subeſt nihilominus, (vt præfati ſumus) in præteritæ dignitatis memoriam, immediatè Miniſtro totius Ordinis Generali, nullumq; alium ab eo (licèt ex quinq; tantùm conuentibus conſtet) ſuperiorem in Ordine agnoſcit: peculiariq; gaudet ſigillo. Quod quidem glorioſæ ſemperq; virginis Mariæ imaginem, cancellatis brachijs ſedentem, ſanctumq; ſpiritum, ab alto in columbæ ſpeciæ demiſſum, ſuſcipientem: cuius ſacrato capiti literæ A. G. P. ſuperſtant: pedibus verò ſanctus quidam Epiſcopus in pontificalibus ad fœmora vſq; è ſigilli orbe procedens, literaſq; S. B. à lateribus, à dextro quidem latere literam S. à ſiniſtro verò literam B. habens, ſubſtat: atqui è regione libellus pulpitui innixus aſtat: nec non ſequentes literas, eius orbem circumſcribentes. SIGILLVM. COMMISSARII. PROVINCIÆ. MACEDONIÆ. ORDI. MINOR. REGVLAR. OBSER. imprimit. Quia C verò, huius Cuſtodiæ alumnis ad nos traijcere, nobiſq; ad eos, abſq; præſentiſſimo vitæ diſcrimine, penetrare non valentibus, vix, poſt adhibitam omnem diligentiam, quę ſequuntur ad manus habere potuimus, pium lectorem rogatum cupimus, & vt breuiſſima infraſcriptorum conuentuum deſcriptione contentus ſit. Certus interim, quòd ſi aliquid aliud, eorum dignitatem concernens, impetrare potuiſſemus, id ſibi libentiſſimo animo, atque ingenti animi affectu obtuliſſemus, in mediumq; propoſuiſſemus.

De conuentu S. Mariæ Sebaſtæ. Conu. I.

APVD Sebaſtam, nunc qiudem oppidum, olim verò ciuitatem, conſtructa adhuc perſeuerat ſacra hæc Minoritica ædes in honorem glorioſiſſimæ ſemperq; virginis Mariæ: in qua inter infideles fidelem vitam ducunt decem Obſeruantes Fran- D ciſcani fratres, atq; fideles eius oppidi accolas in fide confirmant: à quibus, maxima liberalitate, ad vitę ſuſtentationem neceſſaria recipiunt. Qua etiam liberalitate illimet ipſum monaſterium conſtruxiſſe, & omnibus rebus neceſſarijs inſtruxiſſe creduntur.

De conuentu S. Mariæ Aleſſiæ. Conu. II.

ALESSIA eius Græciæ regionis, quæ mons Niger appellatur, metropolitana ciuitas eſt, Drinoq; fluuio alluitur. Cuius habitatores, ſacro initiati baptiſmate, hoc ſacrum monaſterium, ſanctiſſimæ Dei genitrici Mariæ dicatum, ex communibus facultatibus, antequàm Turcis ſubeſſent, intra ciuitatis mœnia ædificarunt. Quod & impræſentiarum octo fratres inhabitant, ipſiq; fideles ſacro interfuturi, atq; Dei verbum audituri frequentant, ex quo ingentes fructus ſpirituales reportant.

De conuentu S. Saluatoris Rubici. Conu. III.

TVRCICAM rabiem (laus ſuperis) vſq; impræſentiarum euaſit hæc Franciſcana domus, Rubicenſium ſumptibus, ante multos annos, in honorem Saluatoris mundi Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac intra Rubicum, commune eorum oppidum, ædificata. Quam ſeptem fratres commodè ſatis inhabitant, quos maxima veneratione, atq; beneuolentia proſequuntur hi Chriſtiani, qui Turcis admixti, Rubicum atq; adiacentes pagos incolunt, quibus fratres Franciſcani ſacramenta miniſtrant.

De conuentu S. Petri Memellij. Conu. IIII.

NON ita paruo ſolatio ſunt Memellianis ſeptem Franciſcani fratres, qui hunc conuentum, in honorem Principis Apoſtolorum Petri, retroactis temporibus, intra Memellium, Macedonicum oppidum, erectum inhabitant. Cùm illis ſpiritualia pro temporalibus miniſtrent: atq; rectam viuendi normam, iuxta quam, impolluta fide catholica, tutò incedere poſſint, tum verbo, tum quoq; exemplo præſcribant. Quibus tamen illi minimè ſunt ingrati: cùm pro ſubſtantiæ modulo, omnia neceſſaria, ſatis liberaliter, illis miniſtrent, eosq; maximo amore & obſeruantia proſequantur. B

De conuentu S. Mariæ Rhodonij. Conu. V.

QVANTVM ſpiritualis emolumenti Rhodonienſes ex octo Obſeruantū Franciſcanorum fratrum cohabitatione referant, non facilè explicari poteſt: Cùm iſti nec laboribus, nec imminentibus ſibi à Turcis, truculentiſſimis catholicæ fidei hoſtibus, periculis parcant, vt illos, tum ſacris publicisq; concionibus, tum priuatis adhortationibus, tum quoq; optimo viuendi genere in orthodoxa, atq; auita fide contineant. C Nec tamen ea propter adiacentium populorum fidelium ſalutem contemnunt: cùm altera pars eorum perpetuò domi, quæ intra Rhodonium, Macedonum oppidum, ſub inuocatione ſanctiſſimæ Dei genitricis Mariæ ſurrigit, vt illis adſit, ſe contineat, & altera, vt iſtis opituletur, per pagos diſcurrat, vt illis ſacramenta adminiſtret.

Secundæ partis finis

Aol 147 1264

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google